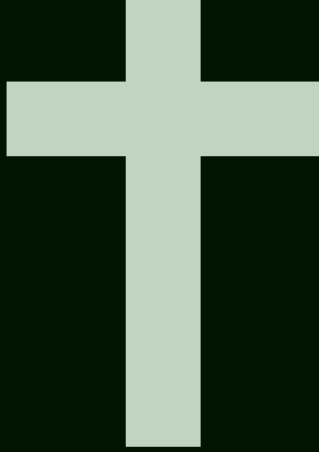

Mooçaani iiji

New Testament in Muinane (CO:bmr:Muinane)

Moocaani iijì

New Testament in Muinane (CO:bmr:Muinane)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Muinane

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Muinane [bmr], Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Muinane

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
ee143c59-0697-5cd3-8fac-4f9da98f0b30

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	46
SAN LUCAS	73
SAN JUAN	119
HECHOS	152
ROMANOS	191
1 CORINTIOS	209
2 CORINTIOS	227
GALATAS	239
EFESIOS	246
FILIPENSES	252
COLOSENSES	257
1 TESALONICENSES	262
2 TESALONICENSES	266
1 TIMOTEO	268
2 TIMOTEO	273
TITO	277
FILEMON	279
HEBREOS	280
SANTIAGO	294
1 SAN PEDRO AAME	299
2 SAN PEDRO AAME	304
1 SAN JUAN AAME	307
2 SAN JUAN AAME	312
3 SAN JUAN AAME	313
SAN JUDAS AAME	314
APOCALIPSIS	316

SAN MATEO

Jesucristo Sicijeminaa.
(Lc 3.23-38)

¹ Jinoodimou Jesucristo eedeetemihaiu iicaumo. Jaabo Jesucristo David, Abraham, icamisi iyaachi iicaubo.

² Jaabo Abraham Isaac onooboco seemevauhi. Jaabo Isaac seemevauhi Jacob onooboco. Jaabo Jacob seemeneu Juda onoobo bu saatoho inahabomi.

³ Jaabo Juda seemevauhi Fares, Zara, onoomisico. Jaamisi seejiu Tama onoogo. Jaabo Fares seemevauhi Esrom onooboco. Jaabo Esrom seemevauhi Aram onooboco.

⁴ Jaabo Aram seemevauhi Aminadaco. Jaabo seemevauhi Naaso onooboco. Jaabo seemevauhi Salmon onooboco.

⁵ Jaabo seemevauhi Boos onooboco. Jaabo seejiu Rahab onoogo. Jaabo Boos seemevauhi Obed onooboco. Jaabo seejiu Rut onoogo. Jaabo Obed seemevauhi Isai onooboco.

⁶ Jaabo Isai seemevauhi aivojiiho Davidco. Jaabo aivojiiho David taabau Betsabe onoogo. Jaago Uria onoobo taabaco udumitiiciugo Salomon onooboco seemevauhi.

⁷ Jaabo Salomon Roboan onooboco seemevauhi. Jaabo seemevauhi Abia onooboco. Jaabo Abia seemevauhi Asa onooboco.

⁸ Jaabo Asa seemevauhi Josafat onooboco. Jaabo seemevauhi Joram onooboco. Jaabo seemevauhi Uzias onooboco.

⁹ Jaabo Uzias seemevauhi Jotan onooboco. Jaabo seemevauhi Acaz onooboco. Jaabo Acaz seemevauhi Ezequias onooboco.

¹⁰ Jaabo Ezequias seemevauhi Manase onooboco. Jaabo seemevauhi Amon onooboco. Jaabo seemevauhi Josia onooboco.

¹¹ Jaabo seemevauhi Jeconia onoobo, bu inahabomi icamoco Israel cuumiminaaco Babilonia jiinjivi asatyuudihivi.

¹² Jaanobuunati Jeconia seemevauhi Salatiel onooboco. Jaabo seemevauhi Zorobabelco.

¹³ Jaabo Zorobabel seemevauhi Abiud onooboco. Jaabo seemevauhi Eliaquim onooboco. Jaabo seemevauhi Azor onooboco.

¹⁴ Jaabo seemevauhi Sadoc onooboco. Jaabo seemevauhi Aquin onooboco. Jaabo seemevauhi Eliud onooboco.

¹⁵ Jaabo Eliud seemevauhi Eleazar onooboco. Jaabo seemevauhi Matan onooboco. Jaabo seemevauhi Jacob onooboco.

¹⁶ Jaabo Jacob seemevauhi Joseque Maria taje iicauboco. Jaago Maria Jesuco seemevauhi Cristo imomo iicaaboco.

¹⁷ Jaamaño Abraham iicaunoti David ifiivuunovi icamo fahuseeci siino igueenemeheje idiimobacajeva. Jaanoti bu siino tonoodibacajevaro, bu israelmico babiloniami iguiinonimoro aamocasiunovi. Jaamo nanivaminaaco iicanicibadi. Babilonia jiinjivi satyuumo. Jaanoti bu siino tonoodibacajeva nigaciti jari Cristo fiivuuhi.

Jesucristo Ifiivuno.
(Lc 2.1-7)

¹⁸ Jilli Jesucristo fiivuuhi seeji Maria Joseque itajevaqui icacuuhi. Jaarugo diibomahi iicautinacaro seemene ijeebiiñaño icacuuhi Moocaani Gaija mitya noojiri.

¹⁹ Jaanaa Jose aiji ijeebii imino iicahicaumaño imuguutiho miyaminaaco diigo tolli iicaunoco uguubusunoco. Jilli llivi diigoti gaajaciratino idugaavequi omoonijiruno,

²⁰ esamaajeri icahicaubovi fucu tigafañodi Moocaani toomominaafi diibovi ajafeveuboro diiboco nuuhi: Jose David iyaachi, igototiiboro Mariaco diitaabati gaayici oono diigofañõ seemene ifiivosee Moocaani Gaija seemene.

²¹ Jaasee ifiivoseeque Jesuti momoni. Jilli diibo momo icaji diibo cuumiminaaco iimititi atajasujiibo iicamaño, nooboro.

²² Jilli icauno johono Moocaani ihiimaaminaafi Isaia onoobofeenedi unuuno imiyacafetequi:

²³ Bagocaja ohoovagoro seemevajigo. Jaabo momoji, Emanuel, nooboro. Jaano jino momo Emanuel onoono: Moocaani mihaivi gasecui, eneejiruno.

²⁴ Jaabo Jose aaicuudi, Moocaani toomominaafi diiboco unuubadi mooniubo Mariaco mogaiti gaayiciubo.

²⁵ Jaarugoma icautiibo iseemeneque iiciugoro Jesuti omomoniutinohachuta.

2

Jiinjeo Maaimomi Jesuco Emeecivauno.

¹ Jaabo Jesu fiivuuhi Belen onoocuumivi Judea jiinjevi. Jaasumi Herode onoobo toojiinije aivojibou.* Jaanaa Jerusale cuumivi gaseumo oriente aamijiti asaaumo maaimomi gaseuhi.

² Jaamo dilluui: ¿Cuuca iicaabo judiomi aivojibo ifiivoobo? Miïro miïhai orienteti imeecirigaico maatyimemere jino masaahi diiboco mihimovamo, noomoro.

³ Diito jilli unuunoco ihaivojibo Herode uguubuuboro nijï nijï minifutuui, bu paryi Jerusale cuumi miyaminaa icano.

⁴ Jaaboro ihaivojibo paryicino sacerdotemi aivojitoco ucuuhuvauboro, bu Moise tajibaco miyaminaaco ijbeguefimoco icano ucuuhuvauboro diitoco dilluubo: ¿Naa, conoovi fiivejiibo Cristo? nooboro.

⁵ Jaanegui nuumo: Belen de Judeavi fiivejiibo tolli nooboro Moocaani iimaaminaafi caatiniuhi:

⁶ Ijoho Belen Juda jiinije cuumi, aivo obocogitirucuumi, bu toojiinje aivojitoguiinovi diicarahi. Jaarunaa Moocaani bocigusuhi. Miïro difañoti aivojibo fiiveji taacuumiminaa israelminaaco eteemejiibo, noono, noomoro.

⁷ Jaanoma iicaubo Herode diito maaimomico toovono ucuuhuvauboro imino dilluui diitoco imeecirigaico cofucu aatyimeunoco.

⁸ Jaaboro diitoco Belen cuumijaa agalluuboro nuubo: Tahï mofoo. Jaamoro imino midillu toosee iicamañoco. Jaamo mahatyïmedi uco mijibogo uujoho bu tolliro imetequi, nooboro.

⁹ Jilli nooboro diitoco maaimomico ihaivojibo ijbïbuguuneri fuumo. Jaanaaca diibo imeecirigaico aamijiti aatyimeubo diito imega feehicauhi. Jaanofeenevi jari imeecirigai samañoviro minifutuui toosee iicaunohallivi.

¹⁰ Jaagai imeecirigaico imaaimomi aatyimeumoro sihidi imo imo minifutuumo.

¹¹ Jaadi tojafaño ajaavevumo tooseeque atyimeuhi, bu seeji Mariaco icano. Jaamoro tooseeguino ememuïvuumoro tooseeque imuumo. Jaadi isatyotaaco afaayïumoro tooseeque aciumo oro, insienso, mirra icanoco.

¹² Jaadi tigafañodi diitoco: Herode iicahigodi muhuumidino, noonoro afaguunegui, siijïro uumiumo ijiinijejaago.

Jesuma Caanimisi Egipto Jiinjejaago Agauno.

¹³ Jaamo diito maaimomi ufuunobuunati tigafaño Moocaani toomominaafi Josevi ajafeveuboro diiboco nuuhi: Gañiivo jaaboro seemeneque seejima dïcïbo Egipto jiinjevi digaa. Jaaboro tahi diica jari ico onoonohachuta Herode amïsi seemeneque guïnejiibo igaicaaqui, nooboro.

¹⁴ Jaanegui Jose agañïvuuboro tooseema seejico ïciuboro fucufeeneviro fuuhi Egipto jiinjevi.

¹⁵ Tahï icaumo Herode iguijeveutinohachuta. Jilli icauno Moocaani ihiimaaminaaifeenedi unuuno imiyacafetequi: Egipto jiinjetï Taseemeneque cuuhuvaji, unuuno.

Herode Seemeque Gaisiraicisuhi.

¹⁶ Jaanaaca Herode maaimomi diibo iijico agañïunoco agaajaciuboro sihidi sifiratuubo. Jaaboro seemeque paryicino gaisiraicisuubo mifcabcaciti guïnovi iicaumoco paryi Belen cuumiri icaumo seemeque, bu paryi ihallidi iicaucuumije miyaminaa seemeque icano, maaimomi diiboco unuusumi paryi ifivuusehejeque.

¹⁷ Jilli miyaavuuno, Moocaani iimaaminaafi Jeremia acaatiniuno:

¹⁸ Guubuvusuno ico Rama onohigovi ataacasino sihidi ijijovoonino; Jaago Raquel iseemeque ataago. Jaago imogotihï diigoco ajacusunoco ochoomocinïcuuneguiha, nooboro.

¹⁹ Jaanobuunati Herode iguijeveunobuunati siino Moocaani toomominaafi Josevi siino jafeveuhi tigafañodi Egipto jiinjevi. Jaabo diiboco nuuhi:

²⁰ Goova gañïvoobo seemeneque seejima dïcïbo dojïcuviro duhuumi Israel jiinjevi guïvecuumo seemeneque agaicaauguehicaumo, nooboro.

²¹ Jaanegui Jose agañïvuuboro tooseeque seejima satyuuhi Israel jiinjejaago.

²² Jaarunaa Arquelao onoobo caanibuuna Judeavi aivojiboti iicaunoco Jose agaajauboro tahi ufuunoco iguubo. Jaaboco tigafañodi ijbïbuguunoma iicaubo Galilea jiinjejaagoviro fuubo.

* 2:1 Jaabo Herode Imityaabo onoobo.

²³ Jahigo #futuudi Nazare cuumivi icatuubo. Jilli icauno Moocaani iimaaminaa unuuno imiyaavequi: Jesu Nazareoobo, noociniji, unuuno.

3

Jua Nitiminaafi Sicaihigovi J#ibeguehi.

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

- ¹ Tusumi Jua Nitiminaafi saauhi Judeati iicano sicaihigovi j#ibogooboro jilli neehicauhi:
² Am#ihai imitico mejeevesucu, jino Moocaani aivoji iicajino fiitivucuui, nooboro.
³ Jaabo jaani Jua, johono diiboti Moocaani iimaaminaafi Isaia jilli nooboro acaatiniubo: Saatoho ico guubuvusuhi sicaihigoti ocoovadiicinino: Moocaani j#ihaico mihimibachu; sano ticovoro j#ihaico meheetavo, onono.
⁴ Jaabo Jua gaachehuu camellomi ijeene eetavotau. Jaabo machutahicau chahacami, bajio iimi icanoro.
⁵ Jaaboco uguubunicivamo saahicauhi Jerusale cuumiti. Paryi Judeao jiinjeminaa, bu Jorda teehi fiitino iicano jiinjeminaa icamo diiboco uguubunicivamo.
⁶ Jaamo iimitico j#ibogonobuunati Jua diitoco Jorda onohifa#o nitihicauhi.
⁷ Jaanaaca bu diibojaago ajashutimo fariseomioto, saduceomioto icamo diibojaa initiqumaavimo asaahicaunoco aatyimeuboro diitoco nuuhi: Jiinimomibadi mihicano miyaminaa! #M#ijoho am#ihaico j#ibogonoti mataajaji #ihicuno Moocaani omoonijino ifiitivonoti?
⁸ Jaanegui imino mihica miyaano am#ihai eedehefifico mejeevesuno foovono ihifuvusuqui.
⁹ Jaamoro m#ihai Abraham iyaachim#hai, noomoro mihiiimaadino. M#iro jino am#ihaico neehi: Jiba guisiba icarubati Abraham iyaachim#haiti Moocaani fiivusujirahi.
¹⁰ M#iro jigaaqe imibaicinicuui imohonoco iquitiqui. Jaabadi paryi imohono iiminoco noovat#hehejeque miquitimoro cijigaifa#o mijigasutahi.
¹¹ Miyaano naha uujoho nifaihuri nitihicahi am#ihai imitico mejeevesucuuno j#ibogobadi iicano. Jaanoti naha taabuunati asaabo am#ihaico nitiji Moocaani Gajjari, cijigairi icano. Diibo tajanaanicivi mityahi. Jaama#o uujoho aivo ifotot#i diibo t#haipaajeque asatye-jirunovi.
¹² Jaabo usefa#o ipala icacuui. Jaaneri itrigoco iimibachuuboro ibeevaco aicujiibo. Jaaboro itrigo noovataco igranerofa#o ficujiibo. Jaaboro ibeevanoco jigasujiibo ufucuro ajabaavejitino cijigaifa#o.

Jesuco Initiuno.

(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

- ¹³ Jaanaaca Jesu saauhi Galileati Jorda onohijaago Jua iicauhigo diiboco Jua initiqivi.
¹⁴ Jaarunaaca Jua iticoni imuguut#i. Jaaboro Jesuco nuubo: #Uco naha #ijoho nit#jirahi milliti bu ico uujoho nit#jirahi? nooboro.
¹⁵ Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: Jaafa jisum#iica tolli icano, tolli Moocaani ataj#ibanoco imino momooniqui, nooboro.
¹⁶ Jaadi Jesuco initiubo iteehifa#oti iinovaubacaro niqueje faayacafutuui. Jaanofa#oti Jesu aty#meuhi Moocaani Gaija nim#ihubadi jeevaabo diibohallivi initovaunoco.
¹⁷ Jaanaaca guubuvusuuno niquejefa#oti unuuno: Jaani Taseemene aivo agaijiibo di-iberi sihidi uujoho imo imo iicaabo, unuuno.

4

Jesuco I#i Inisuuno.

(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

- ¹ Jaanaacaro Moocaani Gaija Jesuco satyuuhi sihi sicaihigovi, iji diiboco inisuqui.
² Jaabo tahigo icaubo cuarentadi cuujeva, bu cuarentadi fucuva icano machut#ibo. Jaanobuunati jari diibo ajeba aivuuhi.
³ Jaaneguiiha ihiji Jesujaa asaaboro diiboco nisuvauhi jilli nooboro: Miyaano Moocaani Seemene idiicahachiji jiba guisibaco tajiiba maahunoti iminifetequi, nooboro.
⁴ Jaarunaa Jesu diiboco iimusuuhi: M#iro Caatinihaame neehi: I#inoro maahu sefari miyaminaafi icajit#i, tolliro bu Moocaani iji sefari icajiibo, noono, nooboro.
⁵ Jaadi ihiji Jesuco satyuuhi iimino Jerusale cuumihallivi. Jaaboro diiboco caamovono ficuubo Moocaani iija niibahucu nijequevi.
⁶ Jaaboro diiboco nuubo: Miyaano aivo Moocaani Seemene idiicahachiji juugati baavi casinivo. M#iro Caatinihaamefa#o noono: Moocaani itoomominaaco taji#baji ico iteemequi ihusenehallivi ico gaayicinijimo. Jaabo guisiba sefavi dit#haifo aivovotino iicaqui, noono, nooboro.

⁷ Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Miiro tolliro noono Caatinihaamefaño: Moocaanico nisudino, noono, nooboro.

⁸ Jaanaaca bu siino ihiji diiboco satyuuhi caamovobai nijequevi. Jaaboro paryi diiboco ifusuubo fanoojiinijeneque paryi ihaivojinoma.

⁹ Jaaboro diiboco nuubo: Meeci, paryi jinooco ico uujoho aciji, taaguino ememuivooboro uco idiimohachiji, nooboro.

¹⁰ Jaanoma iicaabo Jesu diiboco nuuhi: Satanas fuucu, miiro Caatinihaame neehi: Moocaani Dioscoro diimo. Jaaboro diibocoro deecivo, noono, nooboro.

¹¹ Jaadi jari ihiji Jesuditi buhigovi minifutuuhi. Jaadi Moocaani toomominaa asaamoro diiboco jeecivovauhi.

Jesu Ticonihi Ijibogoobo Galileavi.

(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² Jaanaa Jesu guubuuhi Jua civojafaño iicaunoco uguubuuboro fuuhi Galilea jiiinijevi.

¹³ Jaaruubo Nazare cuumivi icautiboro ufuubo icatuuhi Capernau cuumivi, Zabulon, Neftali icamisi jiiinije onoohigo muuaijiniri iicaucuumivi.

¹⁴ Toli icauno, Moocaani iimaaminaafi Isaia acaatiniuno imiyaacafetequi:

¹⁵ Zabulon jiiinije, Neftali jiiinije icano muuaijinidi iicano jiihairi, Jordanti aamijijaagovi, Galilea iicahigo judiomi iicatimo iicahigo.

¹⁶ Civono jiiinijeguino iicaumoco achiciuno seseene. Jaabadiro bu guijeve civo jiiinijeguino iicaumoco sese achichi, nooboro.

¹⁷ Jaadi jari Jesu ticoniuihi miyaminaaco ijibogoobo: Amiihai imitico mejeevesucu jino Moocaani aivoji fiitivucuuihi, nooboro.

Jesu Coovahi Igueenemehejedimo Fiiciminaaco.

(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Jaanaaca Jesu feehicauhi Galilea muuaijinidi. Jaabo atyimeuhi miimiisi inahaboma icamisico. Saafi momou Simon onoo bu samomou Pedro. Jaanoti saafi momou Andre onoo. Jaamisi fiiciminaatisi iicaumaño isinicuuhuneri muuaifaño fiicihicamisi.

¹⁹ Jaamisico Jesu nuuhi: Tadyojicuti masaa amisico miyaminaa fiiciminaatisi eetavequi, nooboro.

²⁰ Jaasumiro isinicuuhunoco ejeevesuumisiro diibo dojicuti fuumisi.

²¹ Bu jaano janaanici Jesu siino sitisico atyimeuhi: Jacoobo onoo, bu Jua icano iicamisi Zebedeo achimisico, imeenegafaño caanima iicaumisi isinicuuhunoco amaahunisico.

²² Jaamisico Jesu ucuuhuvaanegui caanico imeenegafaño ejeevesuumisiro diiboma fuumisi.

Jesu Sihidi Miyaminaaco Jibeguehi.

(Lc 6.17-19)

²³ Jaabo Jesu fahigovadi Galilea jiiinjeri feehicauhi faacuumiva sinagogajanofaño jibogoboro. Moocaani aivoji jibogo iimino jibogoco jibogoboro, bu fanoova guihuvaneri iguihuvamoco buheesuoboro.

²⁴ Jaanoco Jesuditi guubucuumo paryicino Siria jiiinjeri. Jaamoro diibojaa sivaumo paryicino fanoova guihuvaneri iicaumehejeque fanoova aivoneri, bu emeimivatomehejeque, epilepsia guihuvari iicaumoco, bu idino isifañimehejeque icano. Jaamoco Jesu buheesuuhicauhi.

²⁵ Jaaboco bucasihicaumo sihidi miyaminaa Galileaoto, bu Decapoli jiiinije cuuminooto Jerusale cuumoteheje, bu Judea jiiinjeoteheje, bu Jordan aamijijaagoteheje icamo.

5

Ifabaihallivi Jesu Ijibuguuno.

(Lc 6.20-23)

¹ Jaanaa Jesu sihidi miyaminaa iicaumoco aatyimeuboro caamo ifabai nijequevi ufuuboro casivutuubo. Jaabo cojivi ijibogominaa igaivuuihi.

² Jaadi Jesu ticovauhi diitoco ijibogoobo jilli nooboro.

³ Imicani icamo Moocaanico iimogomo ijeebino idaasumaño. Jaamaño niquejefajoo mihicaji.

⁴ Imicani icamo idaasuno iicamo. Diitoco Moocaani jacusuji.

⁵ Imicani icamo, ijeebino isicumoo. Diito jiiinijeque Moocaani aaciguujeque gaayiciji.

⁶ Imicani icamo iiminoco omoonijirunoco aivo iimogomo. Diito imo imo minifeteji.

⁷ Imicani icamo sitaaco idaasugomo. Diitoco Moocaani idaasugueji.

⁸ Imicani icamo ijeebinihivatimo. Diito Moocaanico atyimeji.

⁹ Imicani icamo sajeebini icaco omoonimo. Diitoco Moocaani: Taseeme, eneejimo.

¹⁰ Imicani icamo Moocaani iimogonoco omooninohalliti diitoco ijiiheveme. Diitononeji niqueje aivoji.

¹¹ Imicani amiihai tahalliti amiihaico miyaminaa aivonoono onoomoro idaasuno omoonimo, amiihahallivi sicamañehejeque ijiihocasimo.

¹² Jaasumi sihidi imo imo mihica, toono jaada ufucu niquejefaño sihidi jeevano ijaadaco magaañiciji. Miuro tolliro amiihai imegavi iicaumo Moocaani iimaaminaaco idaasuno mooniumo.

Jiinije Imuhu Ohoovicino.
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

¹³ Amiihai jiinije imuhu. Jaano imuhu ijeevetecuuruva, ¿jinejeri bu mihimuhunijirahi; jinejebaguiha imicujitiruno? Jaanoco buhi magañinoco miyaminaa quicujirahi.

Jiinije Aachicinita Ohoovicino.

¹⁴ Amiihai jiinije aachiciniminaa. Miuro ifabaihalliri iicacuumi toovono icatatihi.

¹⁵ Bu jaabadiro cuughaco miimoro siinerihallivi mafabaacutatihi. Jilliro ofoovomañovi caamo mificutahi paryi jaabe iicamoco ihachiciniqui.

¹⁶ Jaabadi amiihai momooni amiihai foovo miyaminaa imefeenevi foovono ihifuvusuqui. Jaamoro amiihai imino momooninoco aatyimemere, Moocaani niquejefaño iicaaboco imequi.

Jesu Tajibaco Ijiihogono.

¹⁷ Uco mehesicinidino, Moise tajibaco, bu Moocaani iimaaminaa jiihogoco icano finisuvaabo, noomoro. Jilli toono unuuno imiyacafetequi saahi.

¹⁸ Miuro miyanotiro amiihaico neehi: Niqueje, jiinije icano iicanohachuta tajibahaame naavutusuti sanooba gañicafetejitihi, ufucu iicajino iicanohachuta.

¹⁹ Jaamaño tajiihati sanoogayi ajashurunoco miyaano nootiibo tolli omooniiibo, bu jaaboro sitaaco tolliro imitino imooniqui agaajasuuboco ufucu niquejefaño tolliro jilli imiihifooboti noocafetejiibo. Jaanoti imityagooboro imino omooniiiboro sitaaco tolliro imooniqui ijiihogoo ufcu niquejefaño aivo miyaaboti noocafeteji.

²⁰ Miuro jino amiihaico neehi: Amiihai caatiniminaa, fariseomi icamo iicabadiro mihi-camoro Moocaani iimogonoco momoonitihachijji bu niquejefaño mefejejitihi.

Icajisuditi Jesu Ijiihogono.
(Lc 12.57-59)

²¹ Amiihai muguubuhicacuui, amiihai eedeetemihaico jilli unuunoco: Gaicaudino; cajaanihacho sitaaco agaicaabo castigacafeteji, noomoro.

²² Miuro jino uujoho amiihaico neehi: Cajaatyohacho inahabojaago isifiratomo castigacafeteji. Cajaatyohacho inahaboco imitino onoomoco aivo isefa aivojito castigaji. Jaanoti bu inahaboco: Miyaaboividi, onoomo infierno cijigai ñihicuguiino guinov i minifeteji.

²³ Jaanegui Moocaanico imequi ofooboro dinahaboma imitino idiicanoco edesafo-tooboro,

²⁴ siino uduumiiboro iticoni dinahabojaagovihi difoo. Jaaboro diibo dimijivotoobo sajeebi minifototo. Jaadi jari duhuumiibo Moocaanico diimoto.

²⁵ Jaanoti bu cajaatyohacho dihallivi ijiihogomoro ico isisisuqui asatyohachijji, dinahaboma jiihaiiviro dimijiiivo. Ico dugaacuminaafico acitotiibo iicaqui. Jaabo diibo sisiminaaco ico acijiruubo. Jaamo ico civojafaño jiihacujirahi.

²⁶ Miyanotiro ico neehi: Tahigoti dihiinejitirahi niinojegayico adaadutinohachuta.

Jesu Jiihaguehi Sifigoma Mihicajirunohallivi.

²⁷ Amiihairyo muguubuhicacuui siicije unuucunoco: Sifigoma diicadino.

²⁸ Miuro jino uujoho amiihaico neehi: Cajaatyohacho gaigooco imogomoro emecimo ijeebifañodi diigoma icacuui.

²⁹ Jaanegui dimiyanaagohaalli ico imitifaño agañisuhachijji, toollico diicibo tehesino gañi; imijirunaa difiti samañogayiro iti agañicafotono. Jaanoti imijitiruno faabohoro difi cijigaiifaño agañicafotono.

³⁰ Jaanoti bu dihuse dimiyahuse ico imitifaño agañisuhachijji quiticibo tehesino gañi; imijiruno samañogayiro iti agañicafotono. Jaanoti aivo imijitiruno faabohoro cijigaiifaño agañicafotono.*

Jesu Jiihaguehi Gaigooco Ejeevesufinohallivi.
(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

* 5:30 jino jilli iiminocoro mooni, imitico deetavedino, eneejiruno.

³¹ Tolliro bu siicije nuumo: Cajaanihacho mogaico ejeevesumo, diigoco ejeevesucuuno-haameque ihaciqui, noono.

³² Jaarunofaño uujoho neehi: Cajaanihacho mogaico ajevahalliti icatino ejeevesuhachijji diigoco ajeva imitico icisuubo. Jaamaño sifi ejeevesucuugoco iicibo diigofañodi ajeva imitico icih.

Jesu Moocaani Momofañodi Monoonicinohallivi Jjibogono.

³³ Tolliro bu muguubuhicacuui, siicijeminaaco unuunoco: Moocaani momofañodi unuucunoco bañidino diibo imefeenevi, noono.

³⁴ Jaarunaaca uujoho amiihaico neehi: Moocaani momofañodi mohoovicidino, niquejefañodi oovicimoro meneedino, toono Moocaani aivoji icaga iicahigo.

³⁵ Tolliro bu jiiñjefañodi mohoovicidino, toojehallivi Moocaani itihaico ificuunicije iicamaño; bu Jerusale cuumifañodi mohoovicidino, tuucuumi Aivojiho Jesu cuumi iicamaño.

³⁶ Tolliro bu ooviciboro: Tañigai seseeteji, needino. Tolli eneeneri sajebaco diinigaijeque seseetesujirahi, nacu bu civutusujirahi jaanucuhu.

³⁷ Jilli ticovonoro: Jiihi, Chahano, monoo. Jaanoti janaanivivi mejeenesucuuno, toono ijiti asaacuuno.

Miño Minaafico Magajino.

(Lc 6.29-30)

³⁸ Amiihairyo muguubuhicacuui, siicije jilli unuunoco: Saafi aallico ifinicaruhachijji, bu diibo aallico finicarujirumo. Tolliro iigaico iganisuruva, bu diibo iigaico ganijirumo.

³⁹ Jaarunofaño uujoho amiihaico neehi: Iimitiboma miihacasadino. Ivinaaca jilliro saatoho amiihai imeti agabacuhachijji, saanaagohimeque bu mahaci tolliro bu igabacuqui.

⁴⁰ Tolliro bu cajaanoyhacho ico ahaamimoro dicaamojaco udumitigohachijji, tolliro bu disacoco daaci.

⁴¹ Jaanoti bu tolliro saatoho, fiisetaco minooi kilometro ticovovi satyequi atajiihachijji igueeneme kilometro ticovovi satyo.

⁴² Jaanoti bu cajaanoyhacho ico siinoco idillumoco daaci, bu duvuduvedino sita ico: Uco tooneguiha presta, noomoro idillumediti.

Diminaaco Gaiji

(Lc 6.27-28, 32-36)

⁴³ Tolliro bu siicije unuunoco muguubucuui: Digataavominaafico gaiji. Jaaboro diminaafico dihegue, unuunoco.

⁴⁴ Jaarunofaño uujoho amiihaico neehi: Amiihai minaaafico magajji, Moocaanima miihima amiihaico aivonono onoomoro idaasuno omoonimohallivi.[†]

⁴⁵ Jaachijji amiihai Caani niquejefañodi iicaabo seemeti mihicaji. Miño diibo iniihaco iinusuhicahi iimitimohallivi, bu iimimohallivi icano, bu tolliro niijabaco galluhicaabo iimihijimohallivi, bu iimiti iijiminaahallivi icano.

⁴⁶ Jaanoti bu amiihaico agaijimocoro magajjihachijji, ¿milli bu ijaadaco magaayicijirahi? Miño bu impuesto jaadusuminaa imitimo iicarumo tolliro mooninichi.

⁴⁷ Jaabadiro bu dinahabocoro idilluhachijji, ¿minoodi imico toono edeetavono? Miño bu tolliro Moocaanico agaatimeheje tolliro moonifih.

⁴⁸ Jaanogui amiihaico neehi: Imimo mihica oono amiihai Caani niquejefañodi iicaabo aivo imiibo iicabadi.

6

Jesu Jibeguehi Imihusene Mihicanohallivi.

¹ Amiihai imino momooninoco miyaminaa imega momoonidino; jilli amiihaico imityagueguuiharo. Jaanoti tolli momoonihachijji amiihai Caani niquejefañodi iicaabo ijaadaco amiihaico acijitih.

² Jaaneguiha siinoti ucuujivaachumoco siinero adaamususumi faacuumiminaacoro gaajasudino: Oono bañisuminaa sinagogajanofaño, callenefeenevi icano omoonifibadi. Jaamo jilli mooninimo miyaminaa diitoti imino ihiiamaqui. Jaarunofaño uujoho miyanotiro amiihaico neehi: Jaamaño miyaminaa ico iimono toonorucu dijaada.

³ Jaanoti naha iijoho iidaasumoco siinoco adaacihachijji, toovono daaci, dimiyahuse omooninoco dinanihuse gaajacitino iicaqui.

⁴ Jilli toovonoro deetavo, jaachijji diicaani niquejefañodi iicaabo toovono edeetavonoco aatyimebere ico ijaadaco ihaciqui.

[†] 5:44 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: imino monoo amiihaico imitino onoomoco, imino momooni amiihaico iijihueguemeque.

*Jesu Jibeguehi Moocaanima Iimaaco.**(Lc 11.2-4)*

⁵ Jaamo bu amiihai Moocaanima mihiimaasumi bañisuminaafi iicabadi mihicadino. Diibo imeguefihii julleecinüboro sinagogajanofaño ihiiimaabo, bu callenejininovi jilli miyaminaa diiboco ihatyimequiguiharo. Miyanotiro amiihaico neehi: Toono miyaminaafi obocigoneriro jaaducafutucuuno.

⁶ Jaanoti naha ijoho Moocaanima idiimaajisumi, dimecufaño idicafotooboro cuhufono diguhugaco fabaacuubo diimaa Moocaanima iiro idiicahigo. Jaachijii diicaani niquejefaño iicaabo toovono omooninoco aatyimeebere ico ijaadaco acijiiibo.

⁷ Jaabo Moocaanima idiimaasumi jilli mihiifoneheje sicamañeheje samañocoro unu-cumañocoro siino needino: Oono Moocaanico agaajatimo iicanicibadi: Fine jilli: sihidi ihiiimaaneri Moocaani uco guubuhi, noomoro eesiciniifimo.

⁸ Jaamobadi mejeevadino. Miiro Moocaani imegaviro amiihai midillutinaacaro gaajacu-uhii amiihai mucuujivaachunoco.

⁹ Jaaneguiiha amiihai jilli noomoro Moocaanima mihiimaa:

Moocaani niquejefaño idiicaabo, jaafa dimomo imino ijeevadi ficucafetehi.

¹⁰ Jaafa dihaivoji saahi. Jaafa dijeebii onobadi eetavocafetehi jiiinjehallivi, oono niqueje-
faño iicabadi.

¹¹ Miihaico daaci machutaati fafucuvaaciviro.

¹² Jaaboro miihaico mohimitico buusu, oono bu miihai, miihaico imitino omoonimoco toonoco mihimibachubadi.

¹³ Jaaboro miihaico inisunofaño gañisudino. Miihaico imiti iji useti taajasu.* Fine.

¹⁴ Miiro amiihaico sita imitino omoonimoma toonoco mihimibachuhachijii, bu tolliro amiihai Caani niquejefaño iicaabo amiihai imitico imibachuji.

¹⁵ Jaanoti amiihai sitaama mihimibachucasitihachijii, bu amiihai Caani niquejefaño iicaabo amiihai imitico imibachujitihii.

Jesu Jibeguehi Aigahallivi.

¹⁶ Jaabadiro bu amiihai safucuco mahaigasumi amiihai imeque idaasuno miminiyudino, oono bañisuminaa omooninicibadi. Diito tolli moonifihii amachutinoco miyaminaa ihatyimequi. Jaanegui amiihaico neehi: Toono ijaadaco mihiicuuhi miyaminaa obocigoneriro.

¹⁷ Jaanoti ijoho machutiibo adaigasumi dihiimeque nitübo imino feedamaje,

¹⁸ miyaminaa machutiibo adagaiñoco gaajacitimo iicaqui, idiboro niquejefaño iicaabo Moocaani ijeevadi samisi diiboma mihicaabo igaajaqui. Jaabo ico toono jaadaco aciji.

*Niquejefaño Mubusumijema Mihicano.**(Lc 12.33-34)*

¹⁹ Jijehallivi sihidi busumijeeneque mititibaanidino, deeira ifinisufijehallivi, bu tolliro paryi busumijeene unucufijehallivi, bu tolliro nanivaminaa ananinicinehejehallivi icano.

²⁰ Ivi idihigoro niquejefaño sihidi busumijeque mititibaani, deeira ifinisutihigo, fanoova unucutatihigo, bu nanivaminaa ananifitihigo icano.

²¹ Miiro amiihai busumijeene iicahigovi, bu amiihai jeebii icajirahi.

*Mofi Imitino, Bu Imino Icano.**(Lc 11.34-36)*

²²⁻²³ Miiro saafi ihaallii iimitiibo imino icajitirahi. Jaabadiro saafi ijeebii iimitiibo imihusetihii. Jaabo iimitinoguiino icaji. Jaanoti Moocaani ijeebiico iimibachuhachijii imihusetejiiibo. Moocaani iimogobadi icacujiiibo. Jaanoti miiño imitico iminobadi mehesicinihachijii, janaanacivii aivo imitino.

*Moocaani, Bu Nihibami Icano.**(Lc 16.13)*

²⁴ Miihañiñooba miimisiici ihaivojitisima icajitirahi. Miiro saafiico ijiihegueebere saafi-icoro gaijijiruubo. Jaabadiro bu sano nihibamico, Moocaanico icano magaijijitirahi.

*Moocaani Iseemeque Teemefitihii.**(Lc 12.22-31)*

²⁵ Amiihaico neehi: Niji niji amiihai jeebinoco momoonidino toono sefari mihicaqui, mamachujirunehejeri, bu mahadujirunehejeri icano, bu tolliro mijiciniijino gaachehuri icano. ¿Nacu mofi gaachehu janaanacivii jaaducafototihii?

* **6:13** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Miiro paryiicororo diino aivoji, mitya dihovosii ufucuro ifinijitino icano, onoonoco.

²⁶ Eneecau oono joomi caamodi agahafomoco mihiifinici, basutirumo, bu abasuno noovaco icitirumo icano. Jaarumoco amiihai Caani niquejefaño iicaabo† diitoco machuco acifihí. Jaamo diito joomi janaanaciví amiihai majaanucafetehi.

²⁷ ¿Nacu amiihaiti cajaaní siino janaanacitovoví macaamevetejirahi toono fanoovari nijí nijí mihihicanoti?

²⁸ ¿Jaamo collihi amiihai gaachehuri nijí nijí mihihacihahi? Eneecau oono deecanoco mihiifinici, dudicamaaitiruno gaachehunoco eetavotiruno icano.

²⁹ Jaarunaa amiihaico neehi: Salomon aivo sihidí jeevano iminoonoma icauruubo toono deecanobadi jeevautihi.

³⁰ Jaabo Moocaani, buhicaga toono ñaavahu jaachijí bajifaño icano, civohogo iquiticafotonoro cijigaifaño jigasucafotono icarunoco Moocaani imino gaachehuco mijiihacubadi mooníhi. Jaanegui amiihaico gaachehunoco jicujijibo, ajashucani amiihai miyaavogo mihicano miyamínaaco.

³¹ Jaanegui nijí nijí mihiCADINO jilli noomoro: ¿Jinejeque jana mamachuji? ¿Jinejeque jana mahaduji? ¿Jinejeque jana mijicafeteji? noomoro.

³² Miíro jihomonehejequere imiyaavogotimo guinehacahi. Jaanoti naha amiihai, amiihai Caani niquejefaño iicaaboma mihihacahi. Jaabo gaajacuuhí amiihai paryí tonehejeri mucujivaachunoco.

³³ Jaaneguiha Moocaani aivojijaagovíro dijeebíico ficu, jaaboro diibo iimogonocoro deetavo icano. Jaadi jari paryí tonehejeque bu gaayicijí.

³⁴ Jaaneguiha civohogo iicajinehejeri amiihai jeebíico nijí nijí momoonidino. Toono amiihaiti civohogoro finijitíhi. Fafucuvaacivíro iima ajashutino icahicacuuno toono nijí nijí idiicano.

7

Sifi Imitico Needino.

(Lc 6.37-38, 41-42)

¹ Sitaaco iimiti meneedino, jaachijí amiihaico bu Moocaani amiihai imiti needino.

² Toono amiihai sitaaco meneehicabadiro bu amiihaico moonijijibo, bu oono amiihai sitaaco mohoovichicaneriro amiihaico oovicijijibo.

³ ¿Jaabo millí bu dinahabo aallíifaño iicano beevagayíco daatyimejirahi, dihaallíifaño bu iicatuuci cutuucico atyimetíiboro?

⁴ Jaabo íjoho dihaallíifaño cutuucíma idiicaabo, ¿millí bu dinahaboco neejirahi: Juugaví disaa oono dihaallíifaño iicano beevagayíco íco íciquí, nooboro?

⁵ ¡Bañisumínaafi idiicaabo! Iticoni toono dihaallíifaño iicatuucico dñici. Jaadi jari imino adaatyimeebere dinahabo aallíifaño iicano beevagayíco dñicijí.

⁶ Iiminoco imiyaavogotimo jicubadi iicamoco mahacidino, amiihaijaagoví emecafotomoro amiihaico dedaahenidimo. Bu amiihai iimogonoco diito iimitimo faafaimíbadi iicamoco mahacidino, toono iiminoco quicudimo.

Midillu, Miguino Icano.

(Lc 11.9-13)

⁷ Midillu amiihaico Moocaani ihaciquí. Miguino, jaamo mahatyimehi. Tollíro bu guhugati mocoova amiihaidí ifaayiciquí.

⁸ Miíro idilluubo gaayicifihí, bu íguinoobo atyimefihí; bu guhugati ocoovaaboco faayicífimo.

⁹ ¿Nacu icano saatohoba amiihaiti amiihai seemeneque maahuco idillusumi guisibaco mahacijirumo?

¹⁰ ¿Nacu bu taavaaboco idillusumi jiiinimocoro mahacijirumo?

¹¹ Miíro amiihai mihimifitirumo iiminocoro amiihai seemeque mahacínoco magajahi. ¡Jaanegui ími amiihai Caani niquejefaño iicaabo iiminoco acijí midillumoco!

¹² Jaaneguiha amiihai sitaama imino mihihacahi oono amiihaima diito imino iicanoco mihimogobadi; Miíro tollí Moise tajíiba neehi, bu Moocaani iimaamínaa aamene neehi icano.

Ijene Jiihai Aamiji.

(Lc 13.24)

¹³ Ijene jiihai aamijiriro mijicamaaje. Jaanoti oono guijevefaño asatyono jiihai aamiji guiraahi, jiihai guiraahi icano. Jaano carecunoono jahigovíro sihidí miyamínaa feehicahi.

¹⁴ Jaanoti naha fiivojaa asatyono jiihai aamiji, bu fiivojaa asatyono jiihai icano ijene, ajashuno icano. Jaamaño miiidimoro atyimehacahi.

Imohoco Inoovataṭiro Magaajatahi.

(Lc 6.43-44)

¹⁵ Amiihai ifiico magaihuini oono abañiffimo uujoho Moocaanijaagodi iimaahi eneehicamoti. Diito amiihaijaago saaji ovejamibadi iminifotomoro. Jaarumo fañooto jicumi sifirafimo.

¹⁶ Jaamoco magaajaci omooninehejeti; miiro miijoho baacuco jaanoti icitatihii, bu añaaḡeque jarimohoti icitatihii icano.

¹⁷ Miuro paryi iimino imohono iiminocoro noovafihii. Jaabadiro bu iimitino imohono iimitinocoro noovafihii.

¹⁸ Iimiho imoho iimitinoco noovajitirahi, bu iimitiho iiminoco noovajitirahi icano.

¹⁹ Jaano paryicino iiminoco onoovatino imohonoco mihillumoro cijigaifaño mijigasutahi.

²⁰ Jaaneguiiha diitoco magaajaci omooninotiro.

Famoovaro Niquejefaño Feejitihii.

(Lc 13.25-27)

²¹ Famooro oono uco: Aivojiiḡo, Aivojiiḡo, eneehicamo niquejefaño feejitihii. Idimoro Taacaani niquejefaño iicaabo iimogonoco omoonihicamo feeji.

²² Tufucu agasesi ajashutimo uco neeji: Aivojiiḡo, Aivojiiḡo, miilai dimemeri mihiimaahicahi, dimomofañodi miilai iimitino ijimico buhi magaaiihicahi, bu dimomofañodi miilai guiraano sihidi ejeevaneheḡeque meheetavehicahi icano, noomoro.

²³ Jaarumoco uujoho neeji: Amiihaico uujoho gaajatihii. Uuti buhigovi miminifoto amiihai iimitinoco momoonihicamo, nooboro.

Ucuhufono, Acahajino Icano.

(Lc 6.47-49; Mr 1.22)

²⁴ Jaamaño uujoho ononoco uguubuuboro uujoho onobadi omooniiḡo, oono saafi agaajaabo guisibanohallivi iijaco eheetavuubobadi jeevahi.

²⁵ Jaajahallivi aiguuruno, sihidi teehino machituurahi, bu sefano guibuhuba toojahallivi saaurahi icano. Jaarunofaño tooja acutuutihii, tano cuhufono guisibanohallivi cuhufono tano inicucinumaño.

²⁶ Jaanoti uco guubucuuruubo uujoho ononoco omoonitiiḡo agaajatiiḡobadi jiiḡigaibaahohallivi iijaco eheetavuubobadi jeevahi.

²⁷ Toojahallivi aiguno, teehino machituuhi, sefano quijeba saauhi icano. Jaaneri tooja sano acutuuhii. iJaano sihidaasu! nooboro.

²⁸ Jesu ijiiḡuguunoco iimivuudi sihidi miyaminaa jabafitehicauihii,

²⁹ fariseomibadi icatiiḡo, aivojiiḡo mityama iicaabo iicanicibadi ijiiḡebuehicauneri.

8

Jesu Foojohoma Iicaaboco Buheesuhi.

(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Jaabo Jesu tobai nijequeti iniiḡuuboco sihidi miyaminaa bucasuihii.

² Jaanaaca diiḡoḡaago saauḡo saafi foojohoma iicaubo. Jaaboro Jesuguuino ememiiḡvuuboro diiboco nuuhi: Aivojiiḡo idiimogohachiiḡi uco dimibachu taguihuvati, nooboro.

³ Jaanegui Jesu diiboco ihuseri dudiciuhi: Imeguehi, buheetecu, nooboro.

Jaasumiro diiḡo toono ifoojohoti buheetecuuhii.

⁴ Jaaboro Jesu diiboco nuuhi: Jeedicahi miilaiñooḡo diiḡebuedino, jilliro foobo sacerdoteteque diifico diihfusuto. Jaaboro asigayiti satyooḡo Moocanicoo deecivoto Moise atajiiḡbaubadi, toonoti famooro iḡaajaqui toono diguihuvati idihimitucunoco.

Jesu Buheesuhi Romanomi Amocasiminaa Aivojiiḡo Cojiminaafico.

(Lc 7.1-10)

⁵ Jaabo Jesu Capernau cuumifaño jicafutuubaaca romanomi amocasiminaa aivojiiḡo diiḡoḡaago asaauḡoro diiboco noovauhi:

⁶ Aivojiiḡo, tacomiminaafi jaahe idaasuno icahi aiveneri isifañiiḡo acahi, nooboro.

⁷ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Uujoho ofooboro buheesuteji, nooboro.

⁸ Jaarunaa ihaivojiiḡo iimusuuhii: Aivojiiḡo, sihidi jeevahi jaabo iijajaagou efeejiruno. Jilliro tajiiḡa dihiijico jaaneri tacomiminaafi ibuheetequi.

⁹ Miuro bu uujoho icaruubo aivojito iijiguiino icahi, bu jaaruubo amocasiminaa aivojiiḡoti icahi. Jaamoti saafico: Difo, unuusumi fooniciiḡo. Jaanoti bu sifico: Disaa, unuusumi bu saaniciiḡo. Tolliro bu tacomiminaafico: Toonoco deetavo, unuusumi bu eetavoniciiḡo.

¹⁰ Jilli diibo unuunoco, Jesu uguubuuboro sihidi jabafitiuui. Jaaboro diibo dojicuti ufuumoco nuubo: Miyanotiro amiihaico neehi. Paryi Israel cuumiminaafeenevi aivo jaani miyaavogobadi iicamoco atyimetihii.

¹¹ Amiihaico neehi, ajashutimo saaji nijequejaagoti, aamijijaagoti icano. Jaamoro niqueje aivojifaño Abraham, Isaac, Jacob, icamoma acasivomoro machujimo.

¹² Jaanotinaa niiqueje aivojifaño efeejirumo jilliro jahisi icivohigoviro gañicafeteji tahigo ataacasimoro igaiñooco oojisujihigovi.

¹³ Jaaboro Jesu ihaivojiboco nuuhi: Fuucu diijaagovi jaafa dicojiminaafi buheecujii ijoho imiyaavogobadi, nooboro.

Jaasumiro tolli diibo unuuno ticovovi diibo buheetecuui.

Jesu Buheesuhi Pedro Baaboco.

(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Jaadi Jesu Pedro iijaago ufuubo atyimeuhi Pedro baabo sinafeteri iguihuvaugo acaugoco.

¹⁵ Jaagoco ihuseti ududiciuneriro iguihuva diigoco buuhi. Jaasumiro diigo agañiivugoro ticovaugo diitoco ejeecivugoo.

Jesu Buheesuhi Ajashutimo Iguihuvamoco.

(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Jaanaa mihijicuudi diibojaa sivaumo sihidi iimitino meimi ijeebifaño iicaumehejeque. Jaamoco saforo unuuneriro paryi famoocoro buhi gavaracuubo, bu tolliro iguihuvaumoco paryi buheesuubo.

¹⁷ Jaano jilli icauno Moocaani iimaaminaafi Isaia unuuno imiyacafetequi. Jilli unuuno: Diibo ichi moniinovahañoco, bu moguihuvahañoco icano.

Jesuma Ufuujirumo.

(Lc 9.57-62)

¹⁸ Jaanaa Jesu atyimeuhi diibohallidi sihidi miyaminaa emecuvuunoco. Jaanegui tajiibaubo onogoomuuaiivi ifatyequi.

¹⁹ Jaanaa Moise tajiiba gaajaminaafi Jesujaago asaaboro diiboco noovauhi: Jii bogominaafi, iima uujoho feejirahi ijoho ofoohigovi, nooboro.

²⁰ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Bajihimi ihojinoma icahi, bu joomi ihiicunoma icahi icano. Jaanoti uujoho Miyaminaafibadi Ifiivubo iinigaico conoovi isucarujirumaño chahahi, nooboro.

²¹ Jaadi bu saafi ijii bogominaaototi diiboco nuuhi: Aivojii bo, jaafahiica iticoni guihirubi iguijevdehivi icidihica, nooboro.

²² Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Ijoho tadyojicuti disaa. Jaanoti jaafa tahi diito ifnijitino fiivoma iicatimo iguijevemeque cijji, nuuruubo.

Jesu Siicutusui Guibuhuba, Tyuucai Icanoco.

(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³ Jaaboro Jesu imeenegafaño jicafutuui ijii bogominaama.

²⁴ Jaanaaca sefano guibuhuba saauhi imuuaihaliivi. Jaano ityuucari imeenega niituurahi. Jaanaa Jesu imeenegafaño cigahicauhi.

²⁵ Jaanegui ijii bogominaa diiboco aacisuumoro nuuhi: ¡Aivojii bo, miihaico taajasu! Jino minitucuuhi, noomoro.

²⁶ Jaanegui iimusuubo: ¿Collihii mihiguetehe? ¡Ajashucani amiihai miyaavogo! nooboro.

Jaadi agañiivuboro iguibuhubaco iibaubo, bu imuuaiico iibaubo icano. Jaasumiro sano paryi siicutuuno.

²⁷ Jaaneri diito sihidi ajabafituumoro nuumo: ¿Coyomo miyaminaafi fine jaani jino guibuhuba, bu muuai icanomyo diiboco imityagoobo? noomoro.

Gadara Miyaminaa Emeimivatuumo.

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Jaabo onogoomuuaiivi Gadara jii njevi ifutuubaaca miimisiici gaifimisi ciihojinojaa iicahicauhigoti diibojaagovi saauhi, iimitino ijima ijeebifaño iicaumisi. Jaamisi sihidi jeevano sifiramisi. Jaamaño miihaiñooba toojiri feehicautihi.

²⁹ Jaamisi asaumisiro ticovauhi ocoovadiivomisi: ¿Collihii mojaago saahi, ijoho Jesu Moocaani achi idiicaabo? ¿Jaabo juu saahi miihaico imegaviro idasunisiici gaifimisi ciihojinojaa iicahicauhigoti diibojaagovi saauhi, iimitino ijima ijeeo mooniqui? noomisiro.

³⁰ Jaamañoti fiitino icaumo sihidi faafaimi machumoro iiguumo;

³¹ Jaamoro diito iimitino ijimi Jesuco dilluui: Miihaico buhigovi agañiijihachiiji, jaatyo faafaimifañoro miihaico gallu, noomoro.

³² Jaanegui Jesu: Jii tahi diitofaño mofoo, nooboro iimusuuhi.

Jaanegui diito iimitino ijimi diitisifañoti ihiinumoro ifaafaimifaño fuuhi. Jaasumiro diito paryi ifaafaimi ifagajiti muuaifaño aafuumoro paryi macaniuhi imuuaifaño.

³³ Jaamo diito ifaafaimi toomominaa diito tolli iicaunoco aatyimeumoro jinoomoro cuumijaago ufuumoro jibugutuuhi tolli ifaafaimi iicaunoco, bu diitisi ijimima iicaumisi tolli iicaunoco icano.

³⁴ Jaanegui tuucuumioto paryi Jesujaagovi asaumoro diiboco galluumo, ijiinjieti buhigovi ifeequi.

9

Jesu Buheesuhi Idino Isifañuboco.

(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Jaanegui Jesu meenegafaño ijicafutuuboro ufuubo ifutuuhi onogoomuuaivi iicacuumi iicauhigo.

² Jahi diibojaago sivaumo saafico idino isifañuboco icigaijefaño siuciniuboco. Jaamo miyaavogoco Jesu aatyimeuboro iguihuvauboco nuuhi: Guihi, quehecuto, dihimiti ico imibachucafutucuuhi, nooboro.

³ Jaanoco tajiba caatiniminaati saatoho uguubuumoro ijeebifañodi nuuhi: ¿Milli jaani Moocanico imitino moonihi ihiimaari? noomoro.

⁴ Jaanoco Jesu agaajaciuboro nuuhi: ¿Collihica imiticani mehesamaahi?

⁵ ¿Tihicani jana amihaidi, dihimiti imibachucafutucuuhi onono, gañiivoobo dago onono?

⁶ Eneecau bu amihaiico ifusuqui uujoho Miyaminaafbadi Ifiivuboo jinijehallivi imiti imibachu mityama iicanoco, nooboro, idino isifañuboco nuubo: Gañiivoobo dicigaijeque diicibo diijajaago fuucu, nooboro.

⁷ Jaasumiro idino isifañuboco icigaijeque icuboro iijajaago fuucu.

⁸ Jaanoco miyaminaa aatyimeumoro sihidi iguiumo. Jaamoro Moocanico imuumo miyaminaafico tomityaco aaciunohallivi.

Jesu Mateoco Cuuhuvahi.

(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Jaamañoti Jesu ufuubo, atyimeuhi Mateo onoboco, impuestoco ajaadusuhicaumañeri giciniuboco. Jaaboro diiboco nuubo: Tadyojicuti disaa, nooboro.

Jaanegui Mateo agañiivuboro diibo dojicuti fuuhi.

¹⁰ Jaanaaca bu Jesu jaaha amachuubo giciniubo cojiri, bu sihidi saatoho impuesto jaadusuminaa, bu saatoho imitiminaa icamo asaumoro Jesu jibogominaama icaubo cojivi casicamaaivauhi.

¹¹ Jaanoco fariseomi aatyimeumoro jibogominaaco dilluui: ¿Milli jaabo oono amihai jibogominaafi machuhi impuesto jaadusuminaama, bu saatoho imitiminaama icano? noomoro.

¹² Jaanoco Jesu uguububoro nuuhi: Iimimo iguihuvatimo, taabuminaafico imogotathi, iguihuvamoro taabuminaafico imeguefhi, nooboro.

¹³ Eneecau mofoomoro jino Caatinihaamefaño jilli ononoco magaajato: Uujoho imeguehi sitaaco mihidaasugonoco. Jaanoti imogotahi jeecono asimico magaicuumoro mejeeconoco. Miho: Uujoho imino icahi, onoomoco cuuhuvaqui saatihhi. Iimitimeguiiha saahi iimiti ifico ijeevesuqui, nooboro.

Jesuco Dilluumo Machutimo Aigafinohallivi.

(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴ Jaanaaca Jua Nitiminaafi jibogominaa Jesujaago asaumoro diiboco dilluvauhi: ¿Jana milliti mihai, bu fariseomi jibogominaa icamo machutimo mahaiganicinaaca dita aigahicatihhi? noomoro.

¹⁵ Jaanegui Jesu diitoco oovicuboro iimusuhi: ¿Nacuuu taabava jibaimojaago ucuuhuvamo idaasuri machutimo icanicijirahi; diitofeeneri aiji iicanohachuta? Jaanoti naha icajinehiica uujoho udumiticafotodihivi idaasuno iicaneri aigajimo, nooboro.

¹⁶ Miho mihaiñooba bobaryuri eedechehu gaachehuco maahunitatihhi bobaryu fañoviro iguiyacafeteneri eedeene agallivejiruneguiha. Jaaneri toopaaje janaaniviro guiraatejirahi.

¹⁷ Jaabadiro bu mijoho bofaihu aivofaihuco eedejutafaño ficutatihhi. Jaanoti tolli momooniruva tujutaje jerucamaajirahi. Jaaneri tujutaje, bu ihaivofaihu icano gañicafetejirahi. Jaanegui bofaihuco bujutafaño mificutahi. Jaaneri fanociro icafihhi, nooboro. Jilli Jesu nuuhi eedejibogonoco mejeevesumoro bohono jibogoco meheetavequi.

Jairo Aicigai, Bu Jesu Gaachehuco Udud#ciugo Icano.

(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Jilli Jesu nuunaaca judiomi aivoj#bo agasebora diibo imegavi ajavuvuuboro diiboco nuuhi: Aicigai jaachijiro gujivecuuhi. Jaarunaaca #joho ofooboro diigohall#vi diheseque ificueneri siino dojicuv#ro buheetejirugo, nooboro.

¹⁹ Jaanegui Jesu aga#iivuuuboro diiboma fuubo ij#bogominaama.

²⁰ Jaanaa saafigo gaigo fahuseeci motihaiti mificabaci id#inohachuta t#ijeheri iicaugo ibujinaagoti asaagoro Jesu gaachehujinibaco dud#icivauhi.

²¹ Jilli igaachehujinibaco udud#icineriro: Buheej#i, noogoro eesamaahicauma#no.

²² Jaarunaaca Jesu acajebeveuboro diigoco aatyimeuboro nuuhi: Quehecuto gaha; imiyaavogoma#no buheesucafetehi, nooboro.

Jaasumiro diigo buheetecuuhi.

²³ Jaanaa Jesu ihaivoj#bo ijafa#no #futuubo atyimeuhi masim#naaco diigoco ic#qui iigaiy#ciumoco, bu miyam#naa ataacasimo ocoovadiicininoco icano aatyimeuboro

²⁴ diitoco nuuhi: Jahisivi mihiino m#iro gujivevetigo bagocaja jilliro cigago, nooboro.

Jaaneri diibediti miyam#naa jehebaciasuhi.

²⁵ Jaarunaa Jesu diitoco jahisivi ihiinusuuuboro fa#oojav#i ufuuboro diigoco ihuseti agaay#ciuboro ga#i#iyciuh#i. Jaasumiro diigo ga#i#ivuuhi.

²⁶ Jaano pary#i toojin#ijeri gaajacafutuuh#i diibo tolli omoon#iuno.

Jesu Buheesuhi Aatyimetimisiko.

²⁷ Jaabo toojati ihiinuuboro Jesu ufuuboco miimisiici aatyimeutimisi bucasuihi coovadiicininisiro: Misico didaasugo David Iyaachi, noomisiro.

²⁸ Jaanaa Jesu jaahevi jicafutuubojaa#go fuumisi. Jaamisico dilluubo: #Nacuhu ami#si mimiyaaveguehi toonoco omoon#ijirunoco? nooboro.

Jaanegui diitisi: J#ih#i Aivoj#bo, noomisiro iimusuuh#i.

²⁹ Jaanegui Jesu diitisi aall#inoco udud#icuboro nuuhi: Jaafa ami#si miyaavogobadi icano, nooboro.

³⁰ Jaasumiro diitisico ihaall#ino iminutuuh#i. Jaaboro Jesu diitisico faguuh#i: Jeedicahi m#ihai#noobaco muguubusudino, nooboro.

³¹ Jaarunofa#no ufuumisiro j#b#buguumisi pary#i toojin#ijeri Jesu omoon#iunoco.

Jesu Buheesuhi Imaati#boco.

³² Jaamo iinuumaacaro saatoho sivauhi Jesujaago ihiimaati#bo iimitino ij#ma iicauboco.

³³ Jaaboco Jesu buhi aga#i#udi jari diibo ihiimaahicauti#bo jari iimaauhi. Jaaneri miyam#naa sihidi ajabafituumoro nuuhi: Aivo Israelfa#no atyimeratati#no jilli iicano, noomoro.

³⁴ Jaarunofa#no fariseomi neehicauhi: Jaani iimitino ij#m#ico buhi ga#i#hicahi, diito aivoj#bo mityariro, noomoro.

Jesu Miyam#naaco Idaasuguehi.

³⁵ Jaanaa Jesu fahigovadi feehicauhi faacuumivariro, bu im#idi cuumineri icano igooboro sinagogajanofa#no j#b#ogoooboro. Moocaani aivoj#i ij#ico j#b#ogoooboro, bu fanoova guihuvanoco buheesuuboro, bu fanoohaivoco buheesuuboro icano.

³⁶ Jaabo miyam#naaco aatyimeuboro diitoco idaasuguubo, idaasuno iicaunoti, niinovano iicaunoti, bu oono ovejami itoomom#inaafma achahamo icanicabadi iicauma#no icano.

³⁷ Jaaboro itoomom#inaaco nuubo: Miyanotiro, imiyaavogotimo ajashutihi. Jaarunofa#no idudicamaajeminaa mid#id#i diitoco #ic#jirumo.

³⁸ Jaaneguiha ihabajaabo Moocaanico midillu dud#icamaajeminaati igalluuqui ih#icivaqui, nooboro.

10

Jesu Ichi Minisum#naati Fahuseeci Motihaiti Miimisiici Id#ino.

(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Jaaboro Jesu fahuseeci motihaiti miimisiici icamo ij#b#ogom#naaco ucuuhuvauboro imityaco aciubo, iimitino ij#m#ico buhi igaf#i#hicaqui, bu fanoova guihuvanoco, bu fanoo aivonoco icano ibuusuhicaqui.

² Jaamo ij#b#ogom#naa momono j#no. Iticoni Simon icaruuboco Pedroti omomon#iubo. Jaabo nahabo Andre, bu Jacoobo onoo#bo, inahabo Jua icano Zebedeo seemenetisi.

³ Felipe, Bartolome, Tomas, Mateo impuesto jaadusum#naafi, bu Jacoobo onoo#bo Alfeo achi, bu Lebeo icaruuboco Tadeoti omomon#iubo,

⁴ bu Simon onoo#bo cananistam#i#oo#bo, bu Juda Iscariote onoo#bo Jesuaco aciuji#bo icano.

Jesu Iminisuminaaco Jiibogovi Galluui.

(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Jesu iminisuminaaco jilli nooboro galluui: Judiomi iicatimo jiinjajaago mefeedino, bu tolliro samaritanomi cuumico majaaveedino.

⁶ Israel cuumi miyaminaa ovejamibadi imitaumojaagoviro mofoo.

⁷ Jahigo jiibogomoro mofoo; Moocaani aivoji fiitivuuhi, noomoro.

⁸ Iguuhuvamoco buheesumoro mofoo, bu uchuumucuumoco buheesumoro mofoo, foojohoma iicamoco imibachumoro mofoo, bu iimitino ijimico buhi gañimoro mofoo. Amiihai jilli ticovono jino mityaco magaayicahi; jaaneri momooninoco majaadusudino.

⁹ Jaamo oroco, bu nihibamico, bu cobrebaco icano masatyedino,

¹⁰ bu lleegucubaco jiuhaiguiha masatyedino icano ivi idijacoro masatyo sajaacoro caamojaco. Bu tihaijaajebaco, queseibaco icano masatyedino. Miiro dudidamaajeminaafi imachutaama icafhi.

¹¹ Jaamo amiihai cuumivi mihifutusumi, bu alio cuumivi mihifutusumi icano, miguiino iimihusene miyaminaafico. Jaabo iijafañoro mihica tuucuumiti mofootinohachuta.

¹² Jaajafaño mijicafotomoro sajeebii icaco imogomoro midillu.

¹³ Jaano toojaminaadi iimihachijii diitedi mejeevesu toono sajeebii ica dilluco. Jaanoti iimogotihachijii toono sajeebii ica dilluco dojicuviro mihici.

¹⁴ Jaanoti bu amiihaico agaayicigotihachijii, bu uguubugotihachijii icano, toojati mihiiinomoro tuucuumiti mihiiinomoro amiihai tihaiñoguiino jiinico diitojaagovi matatacu iibabadi iicano.

¹⁵ Miyanotiro amiihaico neehi. Jaadufucu iicadi aivo tuucuumi sihidi jeevano aamicafeteji Sodoma, Gomorra icacuuumije miyaminaa janaanivivi.

Ijiihevejineheje.

¹⁶ Memeeeci, uujoho jino amiihaico galluui oono ovejami jcumifeeneri iicanicibadi. Jaanegui mihimibaicinico oono jiinimo iicanicibadi. Jaarumo imimoro mihica nimiihumi iicanicibadi.

¹⁷ Esicinino mihica, amiihaico miyaminaa aciji aivojito usenefaño. Jaamoro amiihaico aamijimo sinagogajanofañovi.

¹⁸ Jaamoro amiihaico satyejimo tajibaminaa imegavi, bu imiya aivojito imegavi icano tahalliti. Jaamo uuditi mihiimaahi diito judiomi imefeenevi, bu judiomi iicatimo imefeenevi icano.

¹⁹ Jaamo amiihaico aivojito imegavi aacisumi: ¿Milli neeji? noomoro gaihuiiba mihi-cadino. Mihiimaacuujino iicacuujidi Moocaani amiihai jeebii faño mihiimaajinoco ficuji.

²⁰ Jaamo amiihai mihiimaajino icatino jilli amiihai jeebii fañoti amiihai Caani niquejefaño iicaabo Gaija iimaaji, nooboro. Jaadi nuubo mohimegavi iicajinehejediti

²¹ Miyaminaa inahabomicoro moonisuji, bu caanivi iseemequere moonisuji. Jaabadiro bu iseeme caanimijaagovi isifiratomoro chuumusujimo.

²² Jaasumi faaboho miyaminaafi amiihaico jiheveji tahalliti: Jaaruno tolli icarunofaño ejenauboro allibavi afatyotoobo taajaji.

²³ Jaamo saacuumifaño amiihaico ubucasisumi siicumijaagovi magaa. Jino miyanotiro amiihaico neehi: Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo saaji amiihai paryi Israel jiinije cuumineri mofoomo tuucuumijeque mihimivotinaacoro.

²⁴ Miiro cajaanvi ijiibogominaafi allinohocivi jeevatatihvi, bu cojeevivominaafi ihaivojii bo janaanivivi jeevatatihvi.

²⁵ Jaanegui ejevamaaisuubo ijiibogominaafi ticovovi iicacuuneriro imo imo iicaqui, bu ijeevivominaafi ihaivojii bobadi iicacuuneri icano. Miiro iijaminaa aivojii bo icaruuboco ijimi aivojii bo neehicamo, imi fi jaana, ¿milli iyotoco?

Miiro Fine Mihiguijirahi.

(Lc 12.2-9)

²⁶ Jaanegui miyaminaaco mihiguidino miiro chahano aivo otoovono agaajaciratino, bu chahano afatanicinino gaajaciratino iicano.

²⁷ Jino civohigo uujoho amiihaico onoonoco amiihai cuuje eseseehigovi monoo. Jaanoti bu toovono onoonoco amiihai foovono mocoovadiivo iija niibahucuvvi mofoomoro.

²⁸ Mihiguijirahana oono miyaminaa ifico agaicaaufimoco. Jaarumo ijeebii co gaicaaujitirumo. Jaanoti naha idiiibocoro mihigui alio ifico agaicaauboro, bu tolliro ijeebii co cijigaifaño iguijenijiruuboco.

²⁹ Miiro miimisii ci joomisico sajehegayiro manaajenicivi. Jaarumisiti saafiba gujive-tatihvi amiihai Caani niquejefaño iicaabo nootimañohiica.

³⁰ Miiro paryi amiihai nigai ijeene paryi oovocinivuhvi sajesesari.

³¹ Jaanegui mihiguijirahana. Mīro am̄hai janaanici majaanucafetehi ajashutirumo joomi allinohocivi.

Jesucristoco Miyaminaafeenevi Miyaabo Onoomo.
(Lc 12.8-9)

³² Paryi famooro miyaminaa imefeenevi uuditi imino ihiimaamoditi, bu uujoho ufucu imino iimaaji niquejefaño iicaabo Guihirubi imefeenevi.

³³ Jaanoti miyaminaa imefeenevi uco utuunamaaimoditi, bu ufucu uujoho tuunamaaaji Guihirubi niquejefaño iicaabo imefeenevi.

Jesu Dugaacusuminaafi.
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ Uco jiiinjehallivi sajeebi icaco sivaabo, noomoro mehesicinidino. Uujoho sajeebi icaco sivatihi moonicasicoro sivahi.

³⁵ Mīro gaifico caanima moonicasisuvahi, bu gaigooco seejima moonicasisuvahi, bu iyaajaco ibaabama moonicasisuvahi.

³⁶ Jaaneguiha cuhuva famoovaro iyotomaryo minaa taavacasiji.

³⁷ Jaanoti bu tajanaanivivi caanico, seejico icano agaijiibo tatyahē iicajitihi, bu illico, illeque icano tajanaanivivi agaijimo tatyā iicajitino.

³⁸ Jaanoti bu ifico sefano eesicinibo tadyojicuti ofootiibo tatyahē iicajitihi.

³⁹ Jilli ificoro ataajasugoobo ifico mitasuji. Jaanoti tahalliti ifico imitasuubo ifico taajasuji.

Ijadaco Magaayicijino.
(Mr 9.41)

⁴⁰ Moocaani iiji jibogominaaco agaayicimo, bu uco gaayiciji. Jaamo uco agaayicimo, bu uco agalluuboco gaayiciji.

⁴¹ Jaanoti bu Moocaani iimaaminaafico Moocaani galluminaafi iicaaboco imino agaayicibo, Moocaani iimaaminaafico ajaadufiyomonoco gaayiciji. Jaabadiro bu imihuseebe asaaboco diibo imihusenēque agaajamaño imino agaayicibo, diibo imihuseebeque ajaadufiyomonoco gaayiciji.

⁴² Jaanoti bu cajaanoyhacho tatyati obocigotiruubo tadyojicuti ofooboco siicufaihuti iisumo miyanotiro iaadama icaji.

11

Jua Nitiminaafi Agalluumo.
(Lc 7.18-35)

¹ Jaabo Jesu motihaiti miimisiicidimo iicaumo iminisuminaaco ijibeguehicaudi toonoti fuubo toojiinijeo cuuminovi jibogoooro ifeequi.

² Jaanaaca Jua civojafaño iicaumañoti guubuuhi Cristo imino mooniboro efeehicaunoco. Jaaboro saatohoti ijibogominaati galluubo Jesuco imeecitequi.

³ Diiboco idillutequi: ¿Naa ijohō oono Cristo asaajiibo? ¿Naacu sifiiquehiica meteemeji? noomoro.

⁴ Jaanegui Jesu diitoco iimusuhi: Mofoomoro Juaco mijibogoto mahatymeneque, muguubunoco icano.

⁵ Mijibogo milli aatymetimo aatymeneque, jgotimo iguehi, ifoojohoma iicamo iguihuvati imibachucafetehi, bu inohojino uguubutimo guubucuuhi, iguijeveme siino buheesucafetehi. Jaanoti idaasumo jibogocafetehi taajasujibogoco.

⁶ Imicani icajiibo uuvi ejeevevetiibo.

⁷ Jaamo ufuunobuunati miyaminaaco Jesu Juaditi neehicauhi: ¿Jinejeque nacu am̄hai memecituuhi sicaihigo iicahigo? ¿Saafi noofaijicuco guibuhuba iguibuhucinicibadi iicaaboco?

⁸ ¿Nacu, miyaminaafi iminoonoco jiciniuboco? Mīro am̄hairyo magaajahi iminoono ijiciniimo aivojito iijanofaño icafihī.

⁹ Ji, ¿jinejeque nacu memecijuehi? ¿Nacu Moocaani iimaaminaafico? Jihi, miyaano, Moocaani iimaaminaafi janaanivivi iicaaboco.

¹⁰ Diibo Juaditi Caatinahaame jilli onoo:

Uujoho tajibogominaafico tahimegavi galluui, dihimega jihaiico iimibachuqui.

¹¹ Miyanotiro neehi, paryicino miyaminaa iicaumoti, bu iicamo Jua Nitiminaafi janaanivivi aivo iicamo chahahi. Jaarunofaño jisumiti sihidi ejeevatiibo niqueje aivojifaño Jua janaanivivi sihidi jeevahi.

¹² Jua Nitiminaafi asaunobuunati jisumihachuta niqueje aivoji iminootineheje icahi, bu imityariro gaayiciguehicamo icano.

¹³ Miiro paryi#icino Moocaani iimaaminaa, bu Moise taj#iba icano aivojiti iimaauhi Jua agaseunohachuta.

¹⁴ Jaanoco mimiyaavogohachiji, miiro diibo Jua, jaadi Moocaani iimaaminaafi Elia saajiibo unuubo.

¹⁵ Amiihai nohojima mihicamo uco muguubu.

¹⁶ ¿Jinejevi fine jisumio miyaminaaco ooviciji? Jii, jilli fine ooviciji oono seeme anaajenichasifaño acas#icamaaimoro abañamaaimo igataavominaaco ocoovadiicinifibadi:

¹⁷ Amiihaidi siruuco miguisicuurahi. Jaarunaa mij#ibaiminitih, bu idaasu masinoco amiihaidi mamasi vacuurahi. Jaarunofaño mataatih, noomoro iicanicibadi jeevamo.

¹⁸ Miiro Jua asaubo aagafiboro machuutirahi, bu aivofaihuco adutirahi icano. Jaaruboco amiihai iimitino ijima iicaabo meneehicauhi.

¹⁹ Jaanobuunati bu uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaaboco machuubo, aduubo icano. Jaaboco amiihai uco: Machuffiibo, aduffiibo imitiminaa, bu impuesto jaadusuminaa gataavominaafi icano, meneehicahi. Jaarunofaño Moocaani gaaja ifusucafetehi omooninofañodi.

Aivo Uguubutino Cuumininaa.

(Lc 10.13-15)

²⁰ Jilli nooboro Jesu ticovauhi ih#ibaabo tuucuumijevi aivo sihidi ejeevano aatyimerafitino mityaco omoonihicau cuuminoco, tuucuumije miyaminaa iimitico ejeevesuutinoma iicaubo.

²¹ Idaasucaniji ijoho Corazin cuumi! Idaasucaniji ijoho Betsaida cuumi! Miiro Tiro, Sidon icauno cuuminovi, amiihaifeenevi eheetavocafetehinino mitya iheetavocafuturuva, siicije imitico jeevesucujirumo. Jaamoro ifusucuujiromo idaasu gaachehunoco ijicamaaimoro, bu baiguijinoco ejemere icano iimitico ejeevesucunoco ifusumo.

²² Jaarunofaño amiihaico neehi: Ufucu jaadusufucu iicadi amiihai aivo Tiro, Sidon icano miyaminaa janaanicivi mahaamicafeteji.

²³ Jaanoti ijoho Capernau cuumi; ¿fine uujoho niquejefaño gañi#iycicafeteji, noonoro deesicinihi? Jaarunofaño guinoviro niitusucafeteji guijeveminaa iicahigovi. Miiro Sodoma cuumivi ivi eheetavocafutuuno aatyimerafitino mitya iheetavocafuturuva, tuucuumi jisumihachutahiica icajirahi.

²⁴ Jino amiihaico neehi: Jaadusufucusumi aivo amiihai Sodoma jini#jeo miyaminaa janaanici momoonicafeteji.

Jesu Neehi: Tajaa Masaa. Jaamoro Majaguisi.

(Lc 10.21-22)

²⁵ Tusumi Jesu Moocaanico nuuhi: Ico imehi, Moocaani niqueje Aivoj#ibo, bu jini#jeo Aivoj#ibo icano idiicaaboco. Jaanaa jijegaaajaminaaditi, bu jijeohesicinima iicamediti icano afataninoco, jilli ticovo jeeb#ba iicamocoro dihfusuhi.

²⁶ Jiihi, Guihi, ijoho tolli idiimogobadi.

²⁷ Guihirubi uco paryi fanoovaco tahusefaño ficuuhi. Miyanotiro aivo miihaiñooaba Illico gaajatihi. Idiiboro Caani gaajahi. Jaabadiro Caanico miihaiñooaba aivo gaajatihi. Idiiboro Illi gaajahi, bu jaanoco jaatyoco Illi imeguehi agaajasunoco.

²⁸ Tajaa masaa oono paryi#icino amiihai amiihai dudicamaajeneri, amiihai fiisetaneri icano miniinovatomo, amiihaico uujoho jaguisisiqui.

²⁹ Magaayici amiihaico uujoho ataj#ibanoco. Jaamoro uuti magaaja, ajaab#iciffinoco, bu tajeeb#i#icunoco icano. Jaamo amiihai jeeb#co majaguisisujinoco mahatyimehi.

³⁰ Uujoho amiihaico ataj#ibano, sihidi jeevatih isaty, bu amiihaihallivi ificuuno aivo ijeevesutih icano.

12

Ij#ibogominaa Jaguisifucusumi Arrozbadi Ejeevano Trigo Noovataco Ichi.

(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Toodihivi Jesu jaguisifucu basutafeenedi igooboro feehicauhi. Jaanaaca ij#ibogominaa ajeba aivuunegui ticovaumo trigo noovataco #icimoro ifay#inoco amachumo.

² Jaanoco fariseomi aatyimeumoro Jesuco nuuhi: Meeci, dij#ibogominaa jaguisifucu eheetavusutatino dudicamaajeque eetavehi, noomoro.

³ Jaanegui diitoco nuubo: ¿Nacu amiihai aamefaño memecihicatih safoono David inahabon#iminaama aajebavausumi omooninunoco?

⁴ Miiro Moocaani ijafaño ufuuboro machuubo jee#civo imimaahunoco, mijoho amachutatirunoco diibo, bu igataavominaa icamo amachujitirunoco id#imoro sacerdotemi amachufinoco.

⁵ ¿Nacu bu Moise tajiiba aamefaño onoonoco memeechicatihí, sacerdotemi Moocaani iijafaño jaguisifucu icarunaaca jaguisitimo iicaninoco? Jaaruno imiti iicatinoco.

⁶ Miíro amiihaico neehi: Jineeri icano aivo toono Moocaani iija janaanícivi ejevano.

⁷ Miíro amiihai magaaatíhi Caatínihaame jino jilli eneejirunoco: Uujoho imeguehi mihidaasugonoco. Jaanoti asimico magaisiraicimoro mejeeevonoco imogotíhi, onoonoco. Miíro toonoco magaaaruva oono milli imitico omoonitirumoco iimiti meneejitirahi.

⁸ Miíro uujoho Miyamínaafibadi Ifiivuuho bu tolliro jaguisifucuhallívi mityama icahi.

Ihuse Ifigatyuubo.

(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Jaadi Jesu toonoti ufuubo sinagogajafaño jicafutuuihi.

¹⁰ Jahigo icaubo saafi miyamínaafi ihuse ifigatyuubo. Jaanaa Jesuco siibadi iicanoco omooninoco aatymemere ifurumo toonohallíti díiboco imooníqui iimuguumoro díiboco dílluumo: ¿Naa, jaguisifucusumi iguihuvaabo buheesuco meheetavejirahi? noomoro.

¹¹ Jaanegui Jesu díitoco iimusuuihi: ¿Nacu cajaatyo amiihaiti saatoho amiihai jooi oveja jaguisifucusumi jacohojifaño ihacaturuva mofoomoro mihicitejitirahi?

¹² Jaanoti miíro miyamínaafi oveja janaaníci jaaducafeteíhi! Jaamaño jaguisifucusumi imino momooninoco meheetavejirahi,

¹³ nooboro ihuse ifigatyuuboco: Díhuseque fallirihícaru, nuubo. Jaanegui díibo ihuseque afallíricaruuneri tsumiro imituuhuse saanaagohuse iicabadi.

¹⁴ Jaasumiro ifariseomí ufuumoro iimaacasiuhi Jesuco iguijeníqui.

Jesuditi Onoono.

¹⁵ Jaanoco Jesu agaajaciuboro toonoti síhígovi fuubo. Jaabo síhídi miyamínaa bucasiuhi. Jaamo paryi iguihuvamoco Jesu buheesuuboro feehícauhi.

¹⁶ Jaaboro díitoco: Uujoho díibo iicanoco miiico miiíibeguedino, nooboro díitoco faguehícauhi.

¹⁷ Jilli icauno Moocaani iimaamínaafi Isaia jilli unuuno imiyacafetequi:

¹⁸ Jaani tajeecivomínaafi uujoho íicíibo. Jaaboco uujoho agaijiiíboró díiberi imo imo iicaabo. Díibohallívi tagaijaco ficuji. Jaabo uujoho miyaaneri udugaacunoco cuumino miyamínaaco jiiibegueji.

¹⁹ Jaaruubo ñaaíjítííbo, coovadíinaamaaíjítííbo icano. Mííhaiínooba íhiimaaco guubujítíhi cuumino jiiíhaiíovi.

²⁰ Aivo gañíicafetejítino buiga miiívi íquisivuruno, bu jaabadiro jabacarurajítino cuugahuba jari ínfuturuno. Jarihiíca íimi aivojico eheetavusunohachuta.

²¹ Jaadi naha jari paryi jiiínje miyamínaa díibocoro esicínícuuji, unuuno.

Jesuco Ijé Mityama Icaabo Noomo.

(Mr 3.19-30; Lc 11.14-23; 12.10)

²² Jaanaaca Jesujaago sívaumo íhaallíno aatyímetííbo, íhiímaatííbo icano, íímitino íjima ícauboco. Jaaboco Jesu buheesuuihi. Jaaneri atyímecuubo, bu íimaacuubo icano.

²³ Jaaneri paryi miyamínaa ajabafítuumoro nuuhi: ¿Nacu fine jaani David Iyaachi fine? noomoro.

²⁴ Jaanoco fariseomí uguubuumoro nuuhi: Jilli jaani íímitino íjímico buhi gañííhícaabo, díito aivojiiíbo Beelzebu mityaríro, noomoro.

²⁵ Tollí noomoro eesamaaiunoco Jesu agaajaciuboro nuuhi: Sahaivojé minocí udugaavonoro sanomíro ímoonícasíruva gueenene ícatínoro goovano finíjirumo. Jaabadiro bu cuucuumíhacho, bu sajamínaaro icano fahígovaví ídugaavuruva gueenene ícajítirahi.

²⁶ Jaabadi ¿millí bu Satanás íficoro buhígovi gañííjirahi? Jaanoti jilli ímooníruva, ¿millí bu ímitya gueenene ícajirahi?

²⁷ Miíro amiihai uco meneehícahi uujoho íímitino íjímico Beelzebu mityarí buhi agañííno meneehícahi; ¿Jaano bu tollí ícahachíjii, miiíjoho nacu oono amiihai jiiíbogomínaaco mityaco acíhícahi díitoco buhi ígañííhícaqui? Jaamaño bu díito tollíro omoonímaño ímino gaajaveechuno amiihai guiraano aivo mímítanoco.

²⁸ Jaanoti naha uujoho ímitino íjímico buhi gañííhícahi Moocaani Gaija mityafeenedi. Jaamaño toono gaajasuhi Moocaani aivojé mitya amiihaiví agasecuunoco.

²⁹ ¿Millí bu sífi esefaabo íjafaño ofooboro ínehejeque dúmítíicíjirahi ítíconí díiboco sístííboró? Jarihiíca naha díiboco ísísííboró ínehejeque dúmítíicíjiruuho.

³⁰ Jaamaño tajaagodí íicatímo tamínaa. Jaabadiro bu tajaagoví mísvatímo buhígovíro magavaracusuhi.

³¹ Jaanegui amñhaico neehi: Miyamínaaco paryi fanoova imitico unuuruno buusucafetjirahi. Jaanoti Moocaani Gajjaditi imitimo ihiimaano toono naha aivono ufucuro buusurajitih.

³² Jaabadiro bu cajaanoyohacho uujoho Miyamínaafibadi Ifiivuubediti imitino ihiimaaruro buusucafetjehi. Jaanoti Moocaani Gajjaditi imitino ihiimaamoco toono aivo buusurajitihijijehallivi, bu ufucu siijehallivi icano.

Imohoco Inoovatatiro Magaajatahi.
(Lc 6.43-45)

³³ Miiro iimino imoho, iiminocoro noovanicichi. Jaabadiro bu iimitiho iimitinocoro noovahi. Jaamaño imohoco inoovatiro magaajatahi.

³⁴ Jiiinimomi cuumi mihicamo! ¿Milli bu iiminoco mihiimaajirahi, imitiminaa mihicamo? Miiro iiji iimaanicichi ijeebññaño agahaficinoti.

³⁵ Miiro iimino miyamínaafi iiminocoro iimaanicichi iimino ijeebññaño iicanoti. Jaanoti bu iimitino miyamínaafi imitino iimaanicichi ijeebññaño iimitino iicamaño.

³⁶ Jaanegui amñhaico neehi: Ufucu jaadusufucu iicadi, famooro magaajaji oono iminootino mihiimaahicanehejeque.

³⁷ Miiro dihiimaariro daaducafetjehi, bu dihiimaariro imiibo, bu imitiibo noocafetjehi.

Imitino Miyamínaa Aatyimerafitino Mityaco Dilluhi.
(Mr 8.12; Lc 11.29-32)

³⁸ Jaanegui Jesuco nuumo saatoho fariseomioto, bu Moise tajiiba gaajaminaaoto icamo: Gaajaminaafi, miñhai mihimeguehi aatyimerafitino mityaco gaajabadi iicanoco edeetavonoco, noomoro.

³⁹ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Jeedi fine iimitino miyamínaa saaficoro imiyaavogotatimo dilluhi aatyimerafitino mityaco gaajatabadi iicanoco; Jaaruno gaajata acirajitih, idiinoro Moocaani iimaaminaafi Jonas gaajata acicafetjehi.

⁴⁰ Miiro oono Jonas iguirano taavaabo jeebññaño mifucuci, safucu cuujeo fucuva, bu mifucuci, safucu fucuo fucuva icano iicaubadiro, bu tolliro uujoho Miyamínaafibadi Ifiivuubo jiiñije ciññaño icaji mifucuci, safucu icano cuujeo fucuva, bu mifucuci, safucu icano fucuo fucuva icano.

⁴¹ Jaadi Ninive cuumiri iicaumo jaadusufucusumi gañiiveji. Jino jisumio miyamínaaco udugaacudi. Jaamoro diito idaasuno iicajih diitoco oovicijimo; Miiro Ninive miyamínaa iimitico ejeevesumoro imino icauhi Moocaani jibogoco agalluunoco diitoco Jonas jiiñbuguusumi. Miiro Jonas janaanici uujoho iicaabo jino jimañeri icahi.

⁴² Tolliro bu ufucu tehesino jiiñije aivojigo gañiiveji jaadusufucusumi jino jisumio miyamínaa imitico emeeci. Jaagoro diitoco idaasuno iicajihigo oovicijigo; Miiro diigo aivo tehesino jiiñijeti saauhi, Salomon gaajaco uguubuvaugo. Miiro Salomon janaanici uujoho iicaabo jino jimañeri icahi.

Imitino Iji Siino Uhuuminicino.
(Lc 11.24-26)

⁴³ Miiro iimitino iji miyamínaafiti ihiinooboro foonicibo ifihigaimañehjedijaguisiqui guinooboro. Jaarunoco aatyimetiiboro siino esamaaifiibo:

⁴⁴ Siino dojicuviro tahigoti asaahinihigo taajajaagovi uumiji, nooboro. Jaabo dojicuviro agaseebe miyamínaafi jeebñico atyimefih, iija sicajja, imibachucinija, iguijaacinjabadi iicaaboco.

⁴⁵ Jaanegui ofooboro siino icitefiibo sahuse juughuseti miimisici idino aivo diibo janaanici iimitino ijimico. Jaamoro paryi sahi diibofaño ofoomoro icatonicimo. Jaaneri diibo iticoni iicauno janaanici aivo imitino minifetefih. Jaabadi icajimo jito iimitino miyamínaa.

Jesu Nahabomi, Seeji Icamo.
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Jaabo Jesu miyamínaamañhiica ihiimaanaacarehiica gaseumo seejima inahabomi. Jaamo diiboma ihiimaacui omoonimo jahisiro icauhi.

⁴⁷ Jaanaa saatoho diiboco jiiñbuguuhi: Diiseej, bu dinahabomi icamo oono jahisi icahi. Jaamo ima iimaajirahi, noomoro.

⁴⁸ Jaanegui diibo nuuhi diiboco tolli nooboro ijiñbuguuboco: ¿Mijoho taaseej, mijoho tañahabomi?

⁴⁹ nooboro ijiñbogominaaco itiduuboro nuubo: Jito taaseej, tañahabomi icano.

⁵⁰ Miiro cajaanoyohacho Taacaani niquejefaño iicaabo iimogonoco omoonimo, diito naha tañagomi, tañahabomi, taaseej icano, nooboro.

13

Basuminaafivi Ohoovicino.

(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

- ¹ Tufucu Jesu ihati ihinuuboro muuajinivi casivutuui.
- ² Jaanaa diibo cojivi sihidi miyaminaa iigaivuumo iijeuneguiha Jesu meenegafaño ijicafutuuboro imuuaifaño casivutuui. Jaanaa imiyaminaa isiro fitafutuui, jiiñigaibaahohallivi.
- ³ Jaaboro diitoco sihidi sinehejeque jibeguehicaubo siinovi ooviciboro jilli nooboro: Basuminaafi fuuhi abasutuubo.
- ⁴ Jaabo basuuboro ufuuno samañoono jiihaifaño aifuuhi. Jaarunoco joomi asaaumoro faayisujenuhi.
- ⁵ Jaanoti samañoono guuisihallivi aifuuhi, miyaadi jiini achahaumaño. Jaanoro goovano iinuucuno miyaadi ijiinije afaicuvautimaño.
- ⁶ Jaaruno nihiba aachiciuneri chuunucuuno abacocoovautimaño fiigatyuuno.
- ⁷ Jaanoti samañoono aifuuhi jarimihoonofeneveni. Jaano ijariimihoono toonohallivi ujusiuneri toono macaniuhi.
- ⁸ Jaanoti samañoono iimino jiiñjehallivi aifuuhi. Jaano ujusiunoro imino noovauhi; Jaano sagahaisaro ifiivuumo noovauhi ciendigaiva. Jaanoti sagahaisa noovauhi sesentadigaiva. Jaanoti sagahaisa noovauhi treintadigaiva icano.
- ⁹ Jinooco muguubu amiihai nohojima mihicahachijii, nooboro.

Milliti Siinovi Oovicuubo.

(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

- ¹⁰ Jaanegui jiiibogominaa diibojaagovi asaaumoro diiboco dilluvauhi: ¿Collihica miyaminaaco siinovi ooviciboro dibeguehichi? noomoro.
- ¹¹ Jaanegui iimusuoto: Amiihaico naha Moocaani niquejeo aivoji otoovonoco imino gaajasuhicahi. Jaanoti diito imino gaajajitirahi.
- ¹² Miiro sihidi icanoma iicaabo siino janaanici acicafeteji, guiraanoma iicaqui. Jaanoti chahanoma iicaaboco ajashunogayi iicaruno dumitiicicafeteji.
- ¹³ Tooneguiha diitoco siinovi ooviciboro jibeguehichi, atyimecuurumo atyimetimobadi iichicaneguiha, bu guubucuurumo gaajahicatihii inohojima achahamobadi iichicaneguiha.
- ¹⁴ Jaamaño diitovi niquejevavano Moocaani iimaaminaafi Isaia unuuno: Amiihai fine muguubujii. Jaarumo magaajajitihii; Fine mahatyimejirahi. Jaarunoco mehescinijitihii.
- ¹⁵ Amiihai jeebino ucuhufunuutucumaño, imitino muguubuhicahi, bu ihaallino manihicinihi, ihaallinieri atyimetimo iicaqui, bu inohojinieri guubutimo iicaqui, bu ijeebiiiri gaajatimo iicaqui. Jaamoro tajaagovi uumitimo uujoho ubuheesujiruneguiha, unuuno.
- ¹⁶ Jaanoti naha imicani amiihai mihicahi amiihai aallinieri mahatyimemaño, bu amiihai nohojineri muguubumaño icano.
- ¹⁷ Miiro jino miyanotiro jino amiihaico neehi: Ajashutimo Moocaani iimaaminaa, bu ajashutimo iimino miyaminaa icamo jino amiihai mahatyimeneque atyimegueuhi, bu jino amiihai muguubunoco guubuguuhi icano. Jaarumo guubutumoro, bu aatyimetimoro guiivecuuhi.

Jesu Jibeguehi Basuminaafivi Ohoovicinoco.

(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

- ¹⁸ Muguubu taca jino basuminaafivi ohoovicino jilli eneejirunoco.
- ¹⁹ Jino niqueje aivoji iijico guubucuurumo agaajatimo johono abasuuno jiihaifaño acotonobadi jeevahi. Miiro iji asaaboro ijeebifañoti icicuuhii ijeebifaño jiiibogoco abasucuurunoco.
- ²⁰ Jaanoti guuisihallivi aifuuno onoono onoo jiiibogoco uguubumoro toonoco imo imo agaayicimo.
- ²¹ Jaaruno miyaadi abacocoovatimaño guenenene icatino. Miiro diitovi nisu agasesumi, bu toboghalliti ijihevesumi icano toonoco jeeveyicifimo.
- ²² Jaanoti jarimihoonofeneveni abasuuno onoono, onoo jiiibogoco guubucuurumo sinehejeaagoviro ijeebino iicamoro jijeo nehejeriro nijii nijii iicamaño nihibami diitoco bañifihii. Jaano paryi jinehejere tojiiibogoco amacanisumaño diitofaño toonoco noovasutatino.
- ²³ Jaanoti naha iimino jiiñjehallivi abasucufutuuno, onoono jiiibogoco uguubumoro gaajamo diito imino onoovasumo. Jaamo saatoho jeevahi onoo ciendiyiva sayi ifiivuumo

onoovabadi. Jaanoti saatoho oono sesentadino onoovabadi jeevahi, bu saatoho treintadino onoovabadi icano.*

Trigofeenevi Iimitino Ñaavahu Iicanovi Ohoovicino.

²⁴ Jaadi bu Jesu jino siino jiiibuguuhi siinovi ohoovicuboro: Niqueje aivoji jeevahi oono miyaminaafi iimino toogaiñooco ifaguifaño abasuunobadi.

²⁵ Jaarunaaca paryi cigaumaaca diibo minaafi ijicafutuuboro iimitino ñaavahuco abasujeuboro fuuhi.

²⁶ Jaanaaca itrigo ifiivuunoro noovaunofeeneti, bu tolliro toono iimitino ñaavahu fiivuuhi.

²⁷ Jaanegui ijeecivominaa ufuumoro abajaaboco nuutuui: Aivojiibo miuro faguifaño imino toogaiñooco basuui. ¿Cuucati jana bu jino iimitino ñaavahu fiivehi? noomoro.

²⁸ Jaanegui abajaabo nuuhi: Cajaanihacho taminaafi tolli moonihi, nooboro. Jaanegui ijeecivominaa nuuhi: ¿Diimeguehi mofoomoro toohibaijeque magaijucitonoco? noomoro.

²⁹ Jaarunaaca diibo nuuhi: Chahano, toohibaijeque magaijucihigo, bu itrighiibaimaryo magaijucijirahi, nooboro.

³⁰ Jaafa sano fanoociro jusihi. Jaadi ducicamaajeminaaco tajiibaji iticoni toono iimitino ñaavahuco ihiciqui, jaamoro faasihije isisiqui ciijigaiñaño mijigasiqui. Jaadi itrigoco icimoro tamachuta iijafaño toonoco ificuuqui, nooboro.

Mostaza Toovi Ohoovicino.

(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

³¹ Jaadi bu Jesu siino jilli ohoovicuboro nuuhi: Niqueje aivoji jeevahi oono miyaminaafi ifaguifaño mostaza tooico abasuno iicanicibadi.

³² Miuro jaagai paryi fanoova toinoguiinovi sihajashugayi. Jaarugai ujusidi fahoova janaanivi iminifotohoro imohodiho minifotonichi. Jaaho aivo aajashutimaño joomi agahafomo asaamoro ihaafenevi iicuvanichi, nooboro.

Levaduraguiivi Ohoovicino.

(Lc 13.20-21)

³³ Tolliro bu siino jilli ohoovicuboro nuubo: Niqueje aivoji jeevahi oono gaigo levaduraco minooci, sano icano oovodino harinaco icigoro toonoma acaisenino toosihima imino acaiscafotonicino iicabadi.

Jesu Sano Ooviciro Enehicauno.

(Mr 4.33-34)

³⁴ Jesu jilli paryi miyaminaaco siinovi oovicuboro jiiibeguehicauihi, siinovi oovicituboro jiiibeguehicautiibo.

³⁵ Jilli icauno Moocaani iimaaminaafi unuuboro acaatiniuno imiyacafetequi: Siinovi ohoovicinofeenediro iimaaji; Sicijetiro Moocaani jiiinjeque ifiivusunotiro toovono iicanehejeque, nooboro.

Jesu Jiiibeguehi Iimitino Ñaavahuvi Ohoovicinoco.

³⁶ Jaadi Jesu miyaminaaco agalluuboro jaahevi fuubojaago ijiibogominaa ifiitivuumoro diiboco dilluuhi: Mihaico diibogo oono iimitino ñaavahu faguifaño iicanediti, noomoro.

³⁷ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miuro iimino toogaiñooco abasuubo oono ujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo.

³⁸ Jaanoti fagui onono jiiinije. Jaanoti oono iimino toogaiño, onono Moocaani aivoji seemeti onono. Jaanoti iimitino ñaavahu onono iji seemediti iicamediti onono.

³⁹ Jaanoti minaafi iicaabo diibo iji. Jaanoti ibasutaaco icijimo onono ufucu jiiinije ifinijinoti onono. Jaanoti toono ibasutaaco icijimo Moocaani toomominaa.

⁴⁰ Jaanoti oono iimitino ñaavahuco mihicimoro mijigasuniciradi, bu tolliro ufucu jiiinije ifinidi icajino.

⁴¹ Jaasumi ujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo itoomominaaco tajiibaji ihaivojifañoti inaniqui oono sitaaco imitico icisuhicamoco, bu imitico omoonihicamoco icano.

⁴² Jaamoco ciijigaiñaño gañijimo tahi ataacasjihigo, idaasuno iicaneri igaiñonoco catiriri oojisujihigo.

⁴³ Jaanoti Moocaani iimogonoco omoonihicamo nihiba iicaniciradi achiciniji Moocaani aivojifaño. Amihai nohojima mihicahachijij muguubu.

Nihibami Jiiinjeñaño Toovono Iicanovi Ohoovicino.

⁴⁴ Niqueje aivoji oono nihibami toovono jiiinjeñaño afatanicnibadi jeevahi. Jaanoco saafi miyaminaafi aatyimeebere siino dojicuviro siino toonoviro fatanicnichi. Jaaboro imo imo

* 13:23 Jino miyaavogoditi ijiibogono.

ofooboro paryi inehenjeque anaajeebere toono nihibamiri tomaño jiniijeque naajenicih, fanooro tomañonihibami diibediro iicaqui.

Perla Guisiyi Sihidi Ijaadama Iicanovi Ohoovicino.

⁴⁵ Bu tolliro niqueje aivoji jeevahi naajeminaafi oono perla guisiyi iimiyico guinooboro ofoonicibadi.

⁴⁶ Jaayico aatyimesumi ofooboro paryicino inehenjeque anaajeebere tooneri tooyico naajenicih.

Sinicuuhuvi Ohoovicino.

⁴⁷ Jaabadiro bu niqueje aivoji oono sinicuuhuco muuaifaño magañino faaboho taavaaboco icinicino iicabadi jeevahi.

⁴⁸ Jaano isinicuuhu agahafucuudi ificiminaa jiniigaibaahohallivi isi guiyicinicih. Jaadi ututuuvomoro itaavaco naninicimo. Jaamoro iimifimoco jiiibaifiaño ficunicimo. Jaamo iimitimoco buhi gañinicimo.

⁴⁹ Jilli icajino ufucu jiniije ifinidi; Moocaani toomominaa asaamoro dugaacujimo iimitimoco iimifimofeeneti.

⁵⁰ Jaamoro iimitimoco cijigaifaño gañijimo, tahigo ataacasijihigo, bu igaiñooco catiriri oojisujihigo icano.

Bohono Busumije, Eedeene Icano.

⁵¹ Jaaboro Jesu diitoco dilluui: ¿Naa paryi jinooco magajahi? nooboro.

Jaanegui diito nuuhi: Jiihi, noomoro.

⁵² Jaanegui nuubo: Miro Moise tajiiba gaajaminaafi imino niqueje aivoji jibogoco gaajacuuho. Jaabo iija abajaabobadi jeevahi. Miro toojaminaafi fanocoro toojafaño iicanoco gaajahi. Jaabo icijiruubo eedeeneque, bu bohonoco icano. Jaabadiro diibo niqueje aivoji jibogoco agaajaabo jibeguejirahi Moise unuunoco, bu jisumi uujoho ihiimaanoco icano.

Jesu Nazarevi Icahi.

(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Jaadi Jesu sinovi ooviciboro ijibeguehicaudi toonoti fuucuuho.

⁵⁴ Jaabo ijinijevi ifutuui. Jahigo paryi famaño sinagogajanofaño jibogooboro feehicaubo. Jaaneri miyaminaa ajabafitomoro neehicauhi: ¿Cuucati jaani gaajahinihi jino jityigaba gaajaco? ¿Milli jaabo jino sihidi ejeevanoonoco eetavehica?

⁵⁵ Miro jaani imohobujene dudidamaajeminaafi achi, jaanoti seeji Maria icano. Jaanoti bu inahabomi Jacoobo onoobo, Jose, Simon, bu Juda icamo.

⁵⁶ Miro bu inagomi mihaifeeneri icahicahi. ¿Cuucati jana gaajaabo paryi jityigabajeque? noomoro.

⁵⁷ Jaamaño diiboco miyaavuguutimo. Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Famoovaro Moocaani iimaaminaafico imino gaayicihicahi. Jaanoti idimoro iicumiminaa, bu iijaminaa icamo gaayicithi, nooboro.

⁵⁸ Jaamaño sihidi toonovi sihidi ejeevanehejeque eetavuutibo diito diiboco imiyaavuguutineguiiha.

14

Jua Nitiminaafi Guijeveque Ijibogono.

(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Tusumi Herode onoobo Galilea aivojiboti icauhi. Jaabo guubuuhi Jesuditi.

² Jaaboro iicojiri iicaumoco nuubo: Diiboro Jua Nitiminaafi siino ubuuheteebe guijeveti. Jaamaño jino sihidi ejeevano mityama icabo, nooboro.

³ Miro diibo Herode Jua Nitiminaafico isisisuuboro civojafaño ficusuui. Herodia onogo inahabo Felipe taabaco unuuneguiiha.

⁴ Jaabo Jua Nitiminaafi Herodeque nuuhi: Diigoco taabadadino, nooboro.

⁵ Jaanegui Herode Juaco guijenujirahi. Jaaruubo miyaminaaco nihicuehicauihi; famooro miyaminaa: Juaco Moocaani iimaaminaafi, noomoro eneehicaunoti.

⁶ Jaanaa ifivu ficabavi ifutusumi jibaimoco Herode eheetavuuhigo Herodia aicigai diibo ucuuhuvaumo imegavi gahaseguere fuui. Jaanoco aivo Iherode sihidi iimuguubo.

⁷ Jaaboro diigoco Moocanifañodi unuuboro aciguubo fanooco conoocohacho diigo idilluguunoco.

⁸ Jaanegui diigo seeji diigoco afajiniubadi, ufuugoro Herodeque nuutuui: Uco butajefaño Jua Nitiminaafi nigaico daaci, noogoro.

⁹ Jilli unuuno diibo aivojibo Herodeque sihidi daasuvusuui. Jaarunofaño Moocaani momofañodi unuucumaño, bu diibo cojiri iicaumo jaanoco uguubucumaño icano, tajiibaubo ihaciqui.

¹⁰ Jaanegui tajjibaubo Jua nigaico iquiticiqui civojafaño icauboco.

¹¹ Jaayico isivamoro tobogocajaco acivauhi. Jaanoco bu diigo seejico acituuhi.

¹² Jaanoco ijibogominaa uguubuumoro Jua Nitiminaafi ifico asatyumoro cijeuhi. Jaadi ufuumoro Jesuco jibugutuumo.

Jesu Cinco Mildimoco Machusui.

(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

¹³ Jaanoco Jesu uguubuuroo iinoro sihigovi tehesino fuuhi meenegari. Jaarunoco miyaminaa agaajaciimoro cuuminoti diiboco bucasuhi isidi.

¹⁴ Jaanaa Jesu imeenegati ihiiuuhi go atyimeuhi sihidi miyaminaa iicaunoco. Jaaboro diitoco idasuguubo. Jaaboro iguihuvama iicamoco diibojaa isivamoco buheesuhicaubo.

¹⁵ Jaanaa ijicuunegui ijibogominaa diibojaa asaamoro diiboco noovauhi: Aivo mihijicuuihi, bu mihihihooba jimañeri chahahi. Jaanegui miyaminaaco galluucu ofoomoro cuuminoti maahunoco anaajemere imachuqui, noomoro.

¹⁶ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Milli bu feejirumo amihai mahaci imachuqui, nooboro.

¹⁷ Jaanegui diito nuuhi: Miuro mihihaima chahano, idinoro jino sahusedibava mo-maahuno, bu miimisiihiro taavaabomisi icano, noomoro.

¹⁸ Jaanegui Jesu nuuhi: Juu tajaan misiva, nooboro.

¹⁹ Jaaboro miyaminaaco tajjibaubo ñaavahuhallivi icasimacamaaiqui. Jaaboro ihusefaño icuubo toono sahusedibava imaahunoco, bu itaavaabomisiko icano. Jaaboro niqeejeque emeciuboro Moocaanico toonohallivi iimuuboro toonoco iquisicuuboro ijibogominaaco aciubo. Jaanoco diito imiyaminaama ifuuihi.

²⁰ Jaanoco famooro amachuumoro tuvauhi. Jaano atyuuvoco ananimo gahafusuuihi jiiibañooco fahuseeci motihaiti siino miibaici idino.

²¹ Jaanoco amachuumo cinco mildimou sano gaifimiro. Jaanoti gaigoomi, bu seeme icano oovarautihi.

Jesu Nifaihuhallidi Iguehi.

(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

²² Jaaboro Jesu ijibogominaaco imeenegafaño ijicuuboro galluuihi ihimega oonogomuuaivi ifeequi, diibo miyaminaaco ifitacuunohachuta.

²³ Jaadi diitoco ifitacuuboro Jesu fuuhi ifabai nigacivi Moocaanima ihiiimaaqui. Jaadi mihijicuunaaca Jesu tahi iinoro icauhi.

²⁴ Jaanaaca imeenegafeene muuairi icaunaaca sefano guibuhuba guibuhicaui togahallivi.

²⁵ Jaanaaca Jesu cuujetavi jari diitojaagovi saauhi, nifaihuhallidi igooboro.

²⁶ Jaaboco ijibogominaa nifaihuhallidi igooboro asaunoco aatyimeumoro gaihivuumo iigutumoro: ¡Ajaani iji! noomoro.

²⁷ Jaarunofaño Jesu diitoco nuuhi: Mequehecu mihiguetedino, uujoho, nooboro.

²⁸ Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Aivojibo, miyaano ijoho idiicahachijji taca, tajiba bu uujoho dijaa saaqui nifaihuhallidi igooboro, nooboro.

²⁹ Jii, disaa taca, nooboro. Jaanegui Pedro imeenegati iniituuboro ticovauhi nifaihuhallidi iguubo Jesujaagovi ifeequi.

³⁰ Jaarunaaca guibuhuba sefano iguibuunoco aatyimeuboro igutuubo. Jaasumiro ticovaubo inifaihufañi iniituubo. Jaanegui gaihivuubo: ¡Aivojibo, uco taajasu! nooboro.

³¹ Jaasumiro Jesu diiboco ihuseti iguiyicuuboro diiboco nuuhi: ¡Ajashucani dimiyaavogo! ¿Collihi miyaavogotihí? nooboro.

³² Jaadi diitisi imeenegafaño ijicafutuusumiro iguibuhuba ihivuihi.

³³ Jaanegui imeenegafaño iicaumo Jesuguiino ememuuvuumoro nuuhi: Miyaano ijoho Moocaani Achi, noomoro.

Jesu Iguihuvamoco Buheesuhi Genesarevi.

(Mr 6.53-56)

³⁴ Jaamo imuaico afatyuudi ifutuumo Genesare jiiñjevi.

³⁵ Jaanaa toojiñje miyaminaa Jesu iicaunoco agaajaciimoro paryi toojiñjeri jibohocasiumo. Jaamoro Jesujaagovi sivaumo paryi iguihuvamehejeque.

³⁶ Jaamoro diiboco diluhicaumo jilli igaachehujiniba nijequegayico idudicitequi. Jaanoco paryi famooro ududicudimo buheeuhi.

¹ Jaadi fariseomiti saatoho, bu caatiniminaa icamo Jerusale cuumiti asaamoro Jesuco dilluvauhi:

² ¿Milliti dijjibogominaa moheedetemihai jeevamaaje iicabadi moonitih? Miiro momooninicabadi moonitimoro ihuseneque nitamaaitimoro machuhicahi, noomoro.

³ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: ¿Milliti bu jana amihai Moocaani tajiibaco mejeevesumoro amihai jeevamaajequere momoonihicahi?

⁴ Miiro Moocaani jilli nuuhi: Diicaani, diiseeji icamoco bocigo. Jaanoti caanico, seejico icano imitino onoomo iguijevequi, nooboro.

⁵ Jaaruno icanaaca amihai meneehicahi jilli, miino caanico, bu miino seejico icano meneejirahi: Ico acijitih: Miiro paryi tañehejeque uujoho Moocaanico ijibaicuuno, noomoro.

⁶ Jaamaño tolli onoomo caanimico, jinehejebaco acihicacuutih. Jilli momoonimaño Moocaani tajiibaco jihovonobadi momoonihicahi. Amihai jeevamaajequere moonimoro mihicamaño.

⁷ Amihai bañifiraminaa mihicamo. Miiro miyaanoco nuubo Moocaani iimaaminaafi Isaia jilli nooboro acaatinusumi:

⁸ Jiicuumi uco jilli ticovono iijiriro bociguehicahi. Jaarumo jeebino uuditi tehesino icahi.

⁹ Jilli sicamañovi iigaivomoro uco imehicahi. Jilli amihai jibogono, ticovono miyaminaa jibogonoro icamaño, nooboro.

¹⁰ Jaadi Jesu miyaminaaco ocoovauboro nuuhi: Jinooco muguubumoro imino magaaaja:

¹¹ Miiro miyaminaafi iijiri ijicafotono diiboco mihininithi. Jaanoti naha iijifañoti asaano diiboco mihininithi, nooboro.

¹² Jaanegui ijjibogominaa asaamoro diiboco nuuhi: Mee, fariseomi ijoho tolli onoonoco uguubumoro aiveguehi, noomoro.

¹³ Jaaneguiiha diitoco iimusuboo: Guihirubi niquejefaño iicaabo abasutihoco paryi ibacoconomaryo agaijuyiciboro gañijiuo.

¹⁴ Jaafa tahi iimaamo jilli ihaallinoma chahamo, bu sita ihaallinoma achahamoco siiguehicahi. Miiro ihaallinoma achahaabo sifico isiguruva faamisciro ifahojifaño aquetejirahi, nooboro.

¹⁵ Jaaneguiiha Pedro Jesuco nuuhi: Toono tolli odoovicinoco mihaico diibogo, nooboro.

¹⁶ Jaanegui Jesu iimusuuhi: ¿Nacu buunaji amihai tolliro magaaajatih?

¹⁷ Miiro paryi miyaminaa iijiri ijicafotono moobafaño feehe. Jaadi mofiti inoonicino.

¹⁸ Jaanoti naha miyaminaafi iijifañoti asaano diiboco mihininithi, ijeebifañoti asaamaño.

¹⁹ Miiro ijeebifañoti iimitinoono esamaajene saanichih, bu gaicaauneheje, bu gaigoomico icimoro ejevesuneheje, bu gaigoomima imitinoono icaneheje, bu nanivaneheje, bu bañifiraneheje, bu sitaaditi sicamaño jibogoneheje icano.

²⁰ Jineheje naha miyaminaafico mihininithi. Jaanoti nitamaajehene moonico eetavotimo amachuno miyaminaaco mihininithi.

Sijinijeo Miyaminaago Jesuco Imiyaavuguumo.

(Mr 7.24-30)

²¹ Jaadi Jesu toonoti ihiinuuboro fuuhi Tiro, Sidon icano jiinijejaagovi.

²² Jaanaaca Canaan jiinije miyaminaago toojiinijeri iicaugo saauhi Jesujaago coovadiicinigoro: ¡Aivojiiho, David Iyaachi, uco didaasugo! Aicigai iimitino ijima icago sihidi idaasuno icahicahi, noogoro.

²³ Jaarunaa Jesu diigo ajashunoba iimusutih. Jaanegui ijjibogominaa asaamoro diiboco nuuhi: Ajaamoco gallu gañuhusuno modojicuti coovadiicinigoro saago, noomoro.

²⁴ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Moocaani uco Israel cuumiminaa ovejami imitamobadi iicamojaagoviro galluuh, nooboro.

²⁵ Jaarunofaño diigo asaagoro diiboguiino ememuivovaugoro diiboco nuuhi: ¡Aivojiiho, uco daamusu, noogoro!

²⁶ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Imijitiruno iseeme machutaaco udumiticimoro jicumico aacino, nooboro.

²⁷ Jaarunofaño diigo nuuhi: Miyaano Aivojiiho; Jaarunofaño jicum machufih iguiinoti ihabajato amachuno suuvico, noogoro.

²⁸ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Gaigo, guiraacani dimiyaavogo. Jaafa ijoho idimogobadi icano, nooboro. Jaanoco tolli diibo unuuno ticovoviro diigo aicigai buheeteuhi.

Jesu Buheesuhi Ajashutimo Iguihuvanoma Iicamoco.

²⁹ Jaadi Jesu toonoti ihiinuuboro ufuubo fatyuuhi Galilea muuajinidi. Jaadi ifabaihahivifuuboro casivutuuh.

³⁰ Jaabojaago sihidi miyaminaa ufuomoro ifutuuhi diibo iicauhigo. Jaamoro diibojaago sihidi sivahicauhi #gotimehejeque, bu ihaallino aatyimetimehejeque, bu ihiimaatimehejeque, bu imitino ihusene iicamehejeque icano, bu sihidi saatoho iguihuvamenejeque icano. Jaamoco buheesuhicaubo.

³¹ Jaaneri miyaminaa sihidi jabafiitehicauhi ihiimaahicautimeheje ihiimaaneri, bu imitino ihusene iicameheje imino ihusenema iicacuuneri, bu #guehicauteimehejeque #gucuuneri, bu ihaallino aatyimeuteimeheje aatyimecuuneri icano. Jaamoro ticovaumo Mooaanico Israel cuumi Dios icaaboco, iimomo.

Jesu Machusuhi Cuatro Mildi Miyaminaaco.

(Mr 8.1-10)

³² Jaadi Jesu ijibogominaaco ucuuhuvauboro diitoco nuuhi: Jito miyaminaaco idaasuguehi. Mi#ro jino mifucuci, safucu icano icacuumo uuma jinoovi. Jaamo amachujirunobama chahacuuhi. Jaanegui imogotih machutimoco iijanojaago agalluunoco ofoomo ji#haivi nacatejirahi, nooboro.

³³ Jaaneguiiha ijibogominaa diiboco nuuhi: ¿Cuucati bu milli mi#hicijirahi jino mi#hai#ooba iijano achahahigo mi#hicamo jityigaba miyaminaa iicamoco mutuvasuqui? noomoro.

³⁴ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: ¿Nacu minoodino am#hai machutaano icahi? nooboro.

Jaanegui diito nuuhi: Sahuse juugahuseti minooci id#noro momaahugayino icahi, bu ajashuno motaavagayi iicanoro, noomoro.

³⁵ Jaanegui taji#baubo imiyaminaa jiinijehallivi icasicamaaiqui.

³⁶ Jaadi toono sahuse juugahuseti minooci, bu itaavagayi icanoco ihusefa#o agaayiciuboro toonohallivi Mooaanico graciaco aci#hi. Jaadi toonoco iquisicuuboro ijibogominaaco aci#hi. Jaanoco diito imiyaminaama ifu#hi.

³⁷ Jaanoco paryi famooro amachuumoro imino tuvauhi. Jaadi ihatyuvoco ananiamo gahafusu#hi sahuse bu juugahuseti mi#baaci id#no ji#bai#ooco.

³⁸ Jaanoco amachuumo cuatro mildimo gaifiimiu. Jaano gaigoomi, bu seeme icamo oovorautihi.

³⁹ Jaadi Jesu diitoco ifitacuuboro meenegafa#o ijicafutuuboro fuuhi Magdala onooocuumi jiinijejaagovi.

16

Fariseomi, Bu Saduceomi Icamo Aatyimeratino Eetavoco Taji#bahi.

¹ Jahigo fariseomi, bu saduceomi icamo fuuhi Jesuco emeecituumo. Jaamoro diiboco #furumo iimitinofa#o iga#isuqui dillu#hi: Mi#haico niquejefa#oono aatyimeratatinoco dihifusu, noomoro.

² Jaanegui diibo diitoco iimusu#hi: Ijicuuvi niqueje tifa#o iicasumi am#hai: Aiguejitino mi#ro oono niqueje tifa#hi, meneefihi.

³ Jaabad#ro bu fucuro meneefihi: Jaachi#ji imijitifucu, mi#ro oono niqueje tifa#o nijama icahi, noomoro. Ba#ifiraminaa mi#hicamo, am#hai magaa#ahi niquejeque memecimoro aiguejino, bu aiguejitino icano monoonoco. Jaarunaa magaa#atih milli jisumio miyaminaa imiti eheetavoneheje ijibugurunoco.

⁴ Jaamo jito iimitino miyaminaa sanofa#oro imiyaavogonofa#o iicatatimo, dilluhicahi aatyimeratatineheje eetavoco. Jaarunoco acirajitino ivi id#noro Jonas gaajataro ifusucafetaji, nooboro diitoco ejeevesuboro fuubo.

Fariseomi Juurisutagui#ji.

(Mr 8.14-21)

⁵ Jaanaa onoo#obavi afatyumo ijibogominaa jabajeeveuhi pan a#m#naa maahuco asatyujirumo.

⁶ Jaanaa Jesu diitoco nuuhi: Magaihu#ni fariseomi, bu saduceomi icamo juurisutagui#jino#i, nooboro.

⁷ Jaanegui ijibogominaa noocasi#hi: A#m#naa maahunoco misivat#negui#ha olli noobo, noomoro.

⁸ Jaanoco Jesu agaajaciuboro diitoco nuuhi: ¿Collih maahunoma machahanoco monoo#asi#hi? Ajashucani am#hai miyaavogo.

⁹ ¿Nacu magaa#atih, mehesic#nicuutih oono cinco mildimoco sahusedibavariro amachusunoco, bu ihatyuvoco minoodibaiva ji#bai#ooco magahafusuunoco icano?

¹⁰ ¿Bu mehesic#nitih sahuse juugahuseti mi#baaci id#neri cuatro mildimoco amachusunoco, bu ihatyuvoco minoodibaiva ji#bai#ooco magahafusuunoco icano?

¹¹ ¿Jaamo bu milli am#hai magaa#acitih uujoho machutaati onootinoco oono fariseomi, bu saduceomi icamo juurisutagui#jiti onoonoco?

¹² Jaaneri jari gaajaumo Jesu diitoco añimínaa maahuno juurisutaguiijiti unuutino, ivi jilli fariseomi, bu saduceomi icamo jibogoti mihigi unuunoco.

Jesu, Diibo Cristo Asaajiiibo Iicanoco Unuuno.
(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Jaanaa Jesu Cesarea de Filipo onocuumi jiniyevi ifutuudi ijibogominaaco dilluubo: ¿Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivubediti, ¿nacu milli miyaminaa uuditi neehicamo? nooboro.

¹⁴ Jaanegui diito nuuhi: Saato: Jua Nitiminaafi, neehicahi. Jaanoti saato: Elia, neehicahi. Jaanoti bu saato: Jeremia, neehicahi. Jaanoti saato: Cajaanihacho siicijetoti Moocaani iimaaminaaivoobo, neehicahi, noomoro.

¹⁵ Jaanegui diitoco nuubo: Jaanaa amihai, ¿mijoho uujoho iicanoco meneehicahi? nooboro.

¹⁶ Jaanegui Simon Pedro diiboco nuuhi: Ijoho Cristo Moocaani iicaabo Seemene, nooboro.

¹⁷ Jaaneguiha Jesu diiboco iimusuuhi: Imicani diicahi ijoho Simon Jona achi idiicaabo. Miuro cajaaní miyaminaafi ico jinoco gaajasutíhi idiiboro Guihirubi niquejefañi iicaabo.

¹⁸ Jaaneguiha uujoho ico jino Pedroti momoníhi, guisiyi eneejiruno. Jaaba jiba guisi-bahallivi uujoho taajaco eetaveji. Jaajaco gujive mitya icaruno guinonijitíhi.

¹⁹ Ico uujoho jino niqueje llavenegue aciji. Jaabo ijoho jiijehallivi isisino, bu niquejefañi sisicafetejino. Jaanoti jiijehallivi isinaayuno, bu niquejefañi sinaayucafetejino, nooboro.

²⁰ Jaadi Jesu ijibogominaaco faguuhi diibo Cristo iicanoco miñhaiñobaco jibogotimo iicaqui.

Jesu Igujivejinoco Jibeguehi.
(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

²¹ Tusumi Jesu ticoníhi ijibogominaaco agaajasuubo Jerusalevi ofooboco quillahuto, bu sacerdotemí aivojito, bu caatinimínaa icamo diiboco sihidí idaasuno omooníujinoco: Uco gaicaausujimo. Jaaruubo mifucuci, safucu icanoti siino buheeteji, nooboro.

²² Jaaneguiha Pedro sihi Jesuco asatyuuboro íbahu: Jaanova Moocaani ico tolli moonisujitirahi, tolli icatíibo diicaqui, nooboro.

²³ Jaarunaaca Jesu dojícuviro acajebeveuboro Pedroco nuuhi: Uuti buhígoví minifoto ijoho iji idiicaabo. Fine, ijoho uco acasivusuno. Dihesamaaje Moocaani esamaajebadi icatíhi. Jilli miyaminaa esamaajebadiro jeevahi, nooboro.

²⁴ Saatoho ijibogominaaco nuubo: Cajaaníyohacho tadyojicuti asaagomo ifico ajabajeve-mere tadyojicuti isaacqui ifico idaasuno omooníujinoco iguitimo.*

²⁵ Miuro ifico agaijimo ifico mitasuji. Jaanoti naha tahalliti ifico imitasumo ifico taajasuji.

²⁶ Miuro saafi miyaminaafi paryi jiniye busumijeque gaayiciruubo. Jaaruubo ijeebico imitasuruva, ¿nacu milliti imijiruno? ¿Nacu minoodino fine miyaminaafi ijeebico itaajasuqui jaadujirahi?

²⁷ Miuro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivubo saaji Caani ovosíma, bu itoomominaama icano. Jaasumi paryi famoovaaco iticovocivi jaaduiibo omoonihicanehejeque.

²⁸ Miyanotiro neehi: Jino iicamoti saatoho gujivejitíhi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivubo ihaivojiri asaaboco aatyimetimoro, nooboro.

17

Jesu Ihaivojiri Asaano.
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹ Toonobuunati sajaguisi nijequeti Jesu icíhi Pedroco, bu Jacoboco, bu diibo Jacobo nahabo Jua icamoco. Jaaboro diitomaryo fuuhi aivo acaamovobai nijequevi.

² Jaabaí nijequevi diito imefeenevi ifi siibadi minifutuui. Ihime aricuno minifutuui nihibaco memeecebadi, bu igaachehu seseene minifutuui nihiba aachicibadi.

³ Jaanaa diibo uufocovi atyimeumo Moise, Elia icamisi Jesuma iimaamisico.

⁴ Jaaneguiha Pedro Jesuco nuuhi: Aivojiiibo, imicani jimañovi mihicano. Idiimogohachiiji masí nijeganoco migaaci, saga idiino meheetavequi, idi saga, Moisedi saga, Eliadi saga icano.

⁵ Jaanaaca Pedro tolli nuunaaca diitoco aimufai mibaacuuhi. Jaano ihaimuufaiñoti guubuvusuuno: Jaani Taseemene agaijiiibo. Diibo onoonoco muguubunici, unuuno.

⁶ Jaanoco uguubuumoro ijibogominaa jiiñjehallivi javucamaaiumo sihidí iguituumoro.

⁷ Jaanegui Jesu asaaboro diitoco ududíicuboro nuuhi: Magañiivo mihiguetedino, nooboro.

* 16:24 Sahaamefaño noono: diguijeve imohobujeque diicibo tadyojicuti disaa.

⁸ Jaadi siino emeeciurumo miñhaiñooobaco atyimeciutihi idiñboro Jesu icauhi.

⁹ Jaamoco tobaiti iniituhigo Jesu faguuhi: Jino mahatyimeneque miñhaiñooobaco miñbeguedino jari uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo iguijeveebe siino ubuheetedi, nooboro.

¹⁰ Jaanegui diito diiboco dilluuhi: ¿Milliti jana bu caatiniminaa nuuhi: Elia iticoni saaji, neehicahi? noomoro.

¹¹ Jaanegui Jesu iimusuuhi: Jiñhi, miyaano Elia iticoni saaji. Jaaboro paryi fanoovaaco imibachujiibo.

¹² Jaarunofaño amiñhaico uujoho jino neehi Elia saahinicuhi. Jaaruuboco gaajacihinitimo. Jaamoro diiboco jilli iimogobadi moonihinimo. Jaabadiro bu uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo diito useti idaasuno icaji, nooboro.

¹³ Jaanoti iñibogominaa esafutuuhi Jua Nitiminaafiditi Jesu unuunoco.

Jesu Buheesuhi Sicafefi Jjima Icauboco.

(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

¹⁴ Jaadi miyaminaa iicauhigo ñfutuumaaca saafi miyaminaafi asaaboro Jesuguiino ememuñvuuboro nuuhi:

¹⁵ Aivojñibo, taseemeneque didaasugo, idaasuno icahicaabo imimañobati ochoomooboro, fiiva foova cijigaifaño aquetehicaabo, bu teehifaño aquetehicaabo icano.

¹⁶ Jaaboco jino diñibogominaajaago sivarahi. Jaarumo diiboco buheesutihi, nooboro.

¹⁷ Jaanegui Jesu iimusuuhi: ñ jeedi fine imiyaavogotino miyaminaa jito iimitimo, ¿mihachuta fine amiñhaico jaabicñboro icaji? nooboro diiboco: Juugavi daachico siva, nuuhi.

¹⁸ Jaaboro Jesu iimitino ijico iñibauboro diibediti iinusuuhi. Jaasumiro diibo isicafefi buheetecuhi.

¹⁹ Jaadi iñibogominaa ijeevadi Jesuma ihiimaamoro diiboco dilluuhi: ¿Milliti jana miñhai diibo imitino ijico buhi magaññitihi? noomoro.

²⁰⁻²¹ Jaanegui diitoco Jesu nuuhi: Amñhai miyaavogo aajashumaño. Miyanotiro amiñhaico neehi, amñhai miyaavogo mostaza noovata tooigayidino iicaruva jigajico meneejirahi: Jinooti sihigovi deene, noomoro. Jaaneri sihigovi jeenejiruno. ¿Conooba amñhaidi sihidi jeevajitirahi miyaano miyaavogoma mihicaruva?*

Jesu Iguijevejinoco Siino Jñibogono.

(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² Jaanobuunati Galilea jiniñjeri saamo igomoro efehicauhigo Jesu diitoco nuuhi: Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo miyaminaa usefaño acicafeteji.

²³ Jaamo uco gaicaauji. Jaaruubo mifucuci, safucu idñnoti siino buheeteji, nooboro. Jaanoco uguubuumoro sihidi idaasuvuumo.

Templojaguiha Impuestoco Ajaadusuno.

²⁴ Jaanaa Jesu iñibogominaama Capernau cuumivi ñfutuunaaca templojaguiha impuestoco ajaadusuhicaumo Pedrojaago ufuumoro diiboco dilluuhi: ¿Amñhai jñibogominaafi templojaguiha impuestoco jaadujitihi? noomoro.

²⁵ Jaaneguiha Pedro: Jaadujibo, nuuhi.

Jaadi Pedro jaaha ñfutuuboco Jesu nuuhi: ¿Simon, ñdi milli jiiñjine aivojito miico impuestoco jaadusunicimo; iyotocoro nacu siicumiotoco? nooboro.

²⁶ Jaaneguiha Pedro iimusuuhi: Siicumiotoco, nooboro.

Jaaneguiha Jesu nuuhi: Jaaneguihacuva icuumioto jaadutatihi.

²⁷ Jaarunofaño miñhaiñoooba miñditi imitino eneejiruneguiha johono caasifaño foobo difficigaico gaññito. Jaabo iticoni uduuboco dñciibo iñjifañoti nihibajeque dñci. Jaajeri daaduto tahimpuestoco, bu diinoco icano, nooboro.

18

¿Cajaani Fine Imiyaabo?

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Jaasumi iñibogominaa asaamoro Jesuco dilluvauhi: ¿Cajaani fine aivo imiyaabo icaji niqueje aivojifaño? noomoro.

²⁻³ Jaanegui Jesu seemeneque ocoovauboro diitofeneveni ificuuboro nuuhi: Miyanotiro amiñhaico neehi, amñhai jeeñico bohonoti miminiyumoro seemenebadi miminifotihachijiji niqueje aivojifaño mefeejitih.

* **17:20-21** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaanoti jiyoomo ijimico idñneriro buhi magaññitahi mahaigamoro Moocaanima mihiimaaneri, onoonoco.

⁴ Mũro niqueje aivojifaño imiyaabo iicajiibo oono guinovĩ ifico iminiyuuboro jiise seemenebadi iminifotoobo.

⁵ Jaanoti bu cajaanoyohacho seemeneque tamomofañodi agaayicimo uco gaayicĩhi.

Imitifaño Mahaquetejiruno Ñihicu.
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ Jaanoti seeme jino uco imiyaavogomoco imitico omoonisuvaboco aivo imijiruno ajashutino guisibatyigabari icodaaheti uduujenimoro muuaifaño iniitusuno.

⁷ Jiinjimĩnaadi imiticanĩ icano miyamĩnaaco imitifaño agañisuno. Jaano jilli fahiijivaro icajino. Jaarunofañõ idaaucani icajiibo diibofenedi imiti asaabo.

⁸ Jaaneguiiha dihuse, ditihai icano ico imitifaño agañisuhachiiji quiticũbo sihi gañi. Imijiruno idi ditihaima, dihusema chahaabo fiivofañõ idifotono. Jaanoti idi imitino dihusenema, ditihaiñoma icano diicaabo ifinjitino cijigaifaño agañicafotono.

⁹ Jaanoti bu oono dihaalli ico imitifaño agañisuhachiiji toohaalliico buhudaruubo tehesino gañi. Imijiruno idi sayimaryo diicaabo fiivofañõ ofoono. Jaanoti imijitiruno fahaallicimaryo diicaabo cijigaifaño agañicafotono.*

Oveja Imitaabovi Ohoovicino.
(Lc 15.3-7)

¹⁰ Tolliro bu jito seemeti saatohobaco mitimejetasudino. Mũro jino amĩhaico neehi: Mũro oono diitoco ootomomo Moocaani toomomĩnaa fahiijivaro Guihirubi Moocaani niquejefañõ iicaabo imefeeneri icahicahi.

¹¹ Mũro uujoho Miyamĩnaafibadi Ifiivũbo saahi imitacumoco taajasuqui.†

¹² Jinooco milli mehesicinihi amĩhai? Saafi joomi ciendimo ovejami iicamoti saafi imitaruva, ¿nacũ fine saatoho noventa y nuevẽdimo aatyuvomoco tomañovi ejeevesuhiniiboro imitaaboco guinetejitirahi?

¹³ Jaaboco aatyimeebere janaanici aivo imo imo minifetejiruubo oono noventa y nuevẽdimo imitatimo janaanici.

¹⁴ Jaabadiro amĩhai Caani niquejefañõ iicaabo‡ imogotĩhi jitoti saseba imitanoco.

Jilli Mũno Nahaboco Meperdonano.
(Lc 12.3)

¹⁵ Jaanoti bu dinahabo ico imitino omoonihachiiji diiboma iiro ijeevadi diimaabo diiboco gaajasu imitino omooninoco. Jaabo ico uguubuhachiiji diiboco dimijicarucuui.

¹⁶ Jaanoti ico uguubutihachiiji sitati cuuhuva miimisiiciti. Jaamo miimisiici, saafi idimo onono imino igaajacafetequi.

¹⁷ Jaamoco: Jii, onoothachiiji Moocaani iijamĩnaaco diibogo. Jaamo ononoco bu: Jii, onoothachiiji oono Moocaanico imiyaavogotiboco mihicanicibadi mehesicini, bu impuesto jaadusumĩnaafico mehesicinicibadi icano.

¹⁸ Mijanotiro amĩhaico neehi jino jiinjehallivi mafatyusutino, bu tolliro niquejefañõ fatyusurajitĩhi. Jaanoti bu jiinjehallivi mafatyusuno niquejefañõ fatyusucafeteji.

¹⁹ Tolliro bu jino amĩhaico neehi: Jino jiinjehallivi amĩhaiti miimisiici mehesamaamisiro mihimogonohallivi Moocaanico midilluhachiiji Guihirubi niquejefañõ iicaabo aciji.

²⁰ Mũro miimisiici tamofeenedi igaivomofeeneri bu uujoho icaji.

²¹ Jaaneguiiha Pedro ufuuboro Jesuco dilluui: Aivojũbo, tañahabo uco imitino omooninoco, ¿minoodifoova uujoho diiboco perdonahicaji, sahuse juugahuseti mifocci idũno ticovovi? nooboro.

²² Jaaneguiiha Jesu diiboco iimusuihi: Cha, toonoodifoova icatino. Janaanici setentadifoova sietedino.

Jeevivomĩnaafi Imuguutĩhi Sifico Eperdonanoco.

²³ Jaamaño niqueje aivoji jeevahi oono saafi aivojũbo ijeevivomĩnaama idudicamaajeque iimibachubadi.

²⁴ Jaabo iimibachunoco jari ticovaubaaca diibojaa sivaumo saafiico ajashutino millones ticovovi edebeuboco.

²⁵ Jaabo diiboco ajaadujiruno achahauneguiiha ihaivojũbo tajũbauhi diiboco inaajequi paryi mogaima iseemema, bu paryi inehejema icano toonoco ijaaduqui.

²⁶ Jaaneguiiha ijeevivomĩnaafi ihaivojũboguiino ememũvuuboro ihaivojũboco neehi-cauhi: Aivojũbo, uco didaasugo ico paryi faneeri jaadui, nooboro.

* 18:9 Jino jilli iiminocoro mooni, imitico deetavedino, eneejiruno. † 18:11 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

‡ 18:14 Moocaani

²⁷ Jaaneguiiha ihaivojübo diiboco #daasuguuboro idebeque perdonauhi. Jaaboro diiboco sinaayuuhi.

²⁸ Jaabo diibo ijecivominaafi ihiinuuboro ufuubo atyimeuteuhi saafi inahaboniminaafi diiboco müdino edebeuboco. Jaaboco icodaaheti agaayiciuboro sefano dusuuciubo: Goova daadu uco edebeneque, nooboro.

²⁹ Jaanegui inahaboniminaafi iguiino ememu#vuuboro diiboco nuuhi: Uco didaasugo ico paryi jaaduji, nooboro.

³⁰ Jaarunofaño diibo: Jii, nooti#bo ufuuboro diiboco civojafaño jiihacuuhi paryi diiboco ajaadutinohachuta.

³¹ Jaanoco saatoho aatyimeuno diitoco aivono ufuuneguiiha ufuumoro ihaivojüboco paryi jübugutuumo.

³² Jaaneguiiha ihaivojübo diiboco ucuuhuvauboro nuuhi: Imiticani jecivominaafi. Ico uujoho didebeque paryi perdonahinihi uco idilluuneguiiha.

³³ Jaabadiro bu ijoho dinahaboniminaafico didaasuguejirahi ico uujoho iicahinibadi, nooboro.

³⁴ Ihaivojübo sihidi isifiratuuboro tajübauhi diiboco civojafaño ificusuuboro ihaamisiqui paryi idebeque ajaadutinohachuta.

³⁵ Jilli nooboro Jesu imivusuuhi jibogoco: Jaabadi jilli Guihirubi niquejefaño iicaabo amiihaico mooniji amiihai nahaboco amiihai jee#maryo meperdonatihachijji, nooboro.

19

Jesu jübeguehi Gaigooco Mejeevesunoditi.

(Mr 10.1-12; Lc 12.18; tolliro meeci Rm 7.1-3; 1Co 7.10-16)

¹ Jilli Jesu unuunobuunati fuubo Galilea jiiinjieti. Jaabo ifutuuhi Judea jiiinjivi, Jordan teehiti baagovi iicajiiinjivi.

² Jaabo dojcuti sihidi miyaminaa fuuhi. Jahigo iguihuvuumoco buheesuubo.

³ Jaanaaca saatoho fariseooto asaamoro diiboco dilluuhi #furumo iimitinofaño diiboco igañisuqui: ¿Nacu fine tajübabadi imijiruno müno taabaco jilli siinohalliti mejeevesuno? noomoro.

⁴ Jaaneguiiha diibo iimusuuhi: ¿Nacu amiihai Caatinihaamefaño ononoco memeechicatihi? Müro iticoni miyaminaafico ifiivusuubo fiivusuuhi gaifico, bu gaigooco icano.

⁵ Jaaboro nuubo: Jilliti gaifi caanico, seejico icano jeevesuji mogaima iminifetequi. Jaamisi saafiabadiro minifutucuji, nooboro.

⁶ Jaamaño miimiisi icacuutino saafi ifbadiro icacuumisi. Jilli icamaño miyaminaa dugaacucujitihi Moocaani agataacucuumoco, nooboro.

⁷ Jaaneguiiha diiboco dilluumo: ¿Milliti janabuu Moise tajübauhi müno taabaco jeevesuhaameque mahacimoro diigoco mejeevesuqui? noomoro.

⁸ Jaaneguiiha Jesu nuuhi: Eti bu mucuhufe#maño Moise tajübauhi amiihai taabami jeevesuco. Jaanoti iticoni tolli icautino.

⁹ Jaanoti jino uujoho amiihaico neehi: Mogaico sifiima icatigoco ejeevesuuboro sifigooco i#i#bo ajeva imitico icih. Jaabadiro bu sifi ejeevesugoooco ataabavaabo ajeva imitico icih, nooboro.

¹⁰ Jaaneguiiha ijübogominaa diiboco nuuhi: Jaanegui tolli icamaño, ¿collihiica bu mataabavajirahi?

¹¹ Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Famooro jinooco gaajajitirahi. Idiimoro jaaty Moocaani agaajasumo gaajajirahi.

¹² Müro saatoho ifiivunotiro caanimi oovicicubadi taabavajiti#bo unuubadi icanicih. Jaanoti saatoho iguiraacuneguiiharo tolli oovicinicih. Jaanoti saatoho jilli taabavatimo icanicih niqueje aivojiguiinodi. Jaamaño jinooco agaayicigomo jaafa gaayicih, nooboro.

Jesu Seemeque Imino Onono.

(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Jaanaaca Jesujaa seemeque siivaumo diitohallivi ihuseque ificuuboro Moocaanima iimaaqui. Jaarunofaño ijübogominaa i#bahicauhi iseemeque diibojaa isivamoco.

¹⁴ Jaarunofaño Jesu nuuhi: Jaafa seeme tajaa saahi fine mihübano. Müro niqueje aivoji seemebadi iicamono,

¹⁵ nooboro toseehejehallivi ihuseque ficuhicaubo. Jaadi toonoti sihigovi fuubo.

Sihidi Inihibamima Iicaabo Jesuma Iimaahi.

(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶ Jaanaaca saafi sicafeji Jesuco emeeccituuboro diiboco nuuhi: Idiimiibo jübogominaafi, ¿cono iiminoco moonijirahi uujoho ifinijitino fiivoma icaqui? nooboro.

¹⁷ Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: ¿Collíhi uco idiimiibo neehi? Chahamo imimo idii#boro Moocaani imiibo. Jaanoti ifinijitino fiivofaño ofoonoco idiimogohachiiji tajii#ba onobadi diica, nooboro.

¹⁸ Jaaneguiiha sicafehi diiboco nuuhi: ¿Milli nacu noono? nooboro.

Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: Gaicaaudino, ajevaco moonidino, nanivadino, sitaaditi sicamañoco diibeguedino,

¹⁹ diicaanico, diiseejico icano bocigo, sitaaco gaiji difico agaijibadiro, nooboro.

²⁰ Jaaneguiiha isicafehi nuuhi: Seemenetiro uujohe paryi tonehejeque imino moonihicahi. ¿Cono fine siino tahime icahi? nooboro.

²¹ Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: Aivo idiiminoco idiimogohachiiji, foobo paryi dinehejeque naajeebe iidaasumoco daaci. Jaadi jari niquejefaño sihidi inihibamivaji. Jaaboro sihidi inihibamima iicaumaño.

²² Jilli unuunoco isicafehi uguubuuboro iidaasuvuuboro fuuhi sihidi inihibamima iicaumaño.

²³ Jaanehuiha Jesu ijibogominaaco nuuhi: Miyanotiro amiihaico neehi, aivo sihidi jeevano sihidi inihibamima iicamo niqueje aivojifaño ofono.

²⁴ Siino bu jino neehi: Tihino aivo camello jaanutupaajeri afatyono. Jaano janaanici aivo sihihi sihidi inihibamima iicaabo Moocaani aivojifaño ofono, nooboro.

²⁵ Jaanoco ijibogominaa uguubuumoro sihidi eetyeuihi. Jaamoro noocasiuhi: ¿Jana cajaaty fine taajajirahi? noomoro.

²⁶ Jaaneguiiha Jesu diitoco emeeci#boro nuuhi: Miyaminaa toonoco moonijitirahi. Idi#boro naha Moocaani paryi fanoovaaco moonijirahi, nooboro.

²⁷ Jaaneguiiha Pedro diiboco nuuhi: Aivojii#bo, miiro paryi miihai monehejeque mejeevesuhinimoro didojicuti masaahi. ¿Jaano jaada nacu jinehejema mihicaji? nooboro.

²⁸ Jaaneguiiha Jesu diitoco iimusuuhi: Miyanotiro amiihaico neehi ufucu paryi fanoova bohonoti eheetavafotodi uujohe Miyaminaafibadi Ifiivuuho tahimi aivoji icagahallivi acasiivoodi, bu amiihai tadyojicuti masaamo aivoji icaganohallivi macasicamaaiji, paryi Israel cuumiminaaco mudugaacuqui.

²⁹ Jaamo paryi tahalliti inehhejeque ejeevesumo iijanoco, inahabomico, inagomico, caanimico, seejimico, mogaimico, iseemeque, bu iijiinjenehejeque icano ejeevesumo toono jaada sihidi janaanici gaayicijimo, tolliro bu ifinijitino fiivoco gaayicijimo icano.

³⁰ Jaanoti jisumi oono ajashutino sihidi ejeevamo iicarumo ufucu guinoví minifeteji. Jaanoti jisumi guinoví iicarumo tusumi sihidi ejeevamoti minifeteji.*

20

Dudicamaajeminaavi Oovicino.

¹ Miiro niqueje aivoji jilli jeevahi oono fagui abajaabo omooninibadi. Miiro ibasutaaco ihicisuqui fucuro fuubo dudicamaajeminaaco icituubo.

² Jaaboro diitoco nuuhi: Safucuo jaadadino amiihaico jaaduiji, nooboro diitoco ifaguifaño galluubo idudicamaaiqui.

³ Jaanobuunati siino fuubo baagotirehiica icaaberi. Jaabo atyimeuhi saatohoco ticovono gohasiri iicamoco.

⁴ Jaamoco nuubo: Amiihai tolliro tafaguifaño tabasutaaco mihicito. Imino amiihaico jaaduiji, nooboro. Jaaneguiiha diito fuuhi.

⁵ Jaanobuunati bu siino diibo fuuhi gadiciba. Jaadi bu siino fuubo imohonohalliti icacuuberi. Jaabo bu tolliro mooniuihi.

⁶ Jaanobuunati bu siino fuubo imohonofeenedi icacuuberi. Jaabo atyimeuhi saatoho ticovono iicamoco. Jaamoco nuubo: ¿Collíhi amiihai jinoovi ticovono dudicamaaitimo mihicahi? nooboro.

⁷ Jaaneguiiha diiboco nuumo: ¿Eti bu miijoho miihaico atajibatineguiiha? noomoro. Jaaneguiiha diitoco nuubo: Amiihai bu tolliro tafaguifaño mududicamaaito, nooboro.*

⁸ Jaanaa mihijicuudi diibo nuuhi dudicamaajeminaa aivojii#boco: Paryi famoocoro coova. Jaaboro diitoco daadu, oono dojicuti asaamoti ticoni. Jaaboro iticoni asaahinimovi dalli baani, nooboro.

⁹ Jaaneguiiha ticoniubo imohonofeeneti iicaaberi ufuumoti. Jaamo iticovoocivi gaayicuihi safucuo jaadadinoco.

¹⁰ Jaanobuunati jaaduubo imegavi ufuumoco. Jaamo esamaaiuhi: Miihai fine janaanici magayiciji, noomoro. Jaarumo iticovoocivi gaayicuihi safucuo jaadadinoco.

* **19:30** Griego iijiri noono: jisumi oono ajashutino imegavi iicamo ufucu dojicui minifeteji. Jaanoti jisumi dojicui iicamo tusumi imegavi icaji. * **20:7** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Amiihaico imino jaaduiji, onoonoco.

¹¹ Jaanoco agaayicimoro iimaafivumo toono abajaabediti:

¹² Jito dojicuti agaseme sano nihiba oovoro dudicamaaihi. Jaarumoco mihai ticovoviro daaduhi, mihai sihidi mududicamaaimoro sihidi aiguuicutaco majaabicimo ticovoviro, noomoro.

¹³ Jaarunaa abajaabo saafico iimusuuhi: Fañi, ico uujoho imitino moonitih. Miho ijoho safucuo jaadadineri uuma dudicamaaihivahi.

¹⁴ Jaaneguiiha jino dijaadaco diicibo fuucu. Jaanoti bu uujoho imeguehi jino dojicuti asaaboco bu tonoodinoro ajaadunoco.

¹⁵ ¿Nacu uujoho iimogobadi moonijitirahi tañihibamico? ¿Nacu ijoho diimogotih uujoho iimihuseneque? nooboro.

¹⁶ Jaabadireji jisumi oono guinov: iicarumo ufucu sihidi ejeevamoti minifeteji. Jaanoti bu sihidi ejeevamo jisumi iicarumo ufucu guinov: minifeteji.†

Siino Bu Jesu Iguijevejinoco Jibeguehi.

(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Jaanaaca Jesu Jerusale jiihairi ufuuhigo ijjibogominaa docedimo iicamoco ijeevadi asatyuboro nuuhi:

¹⁸ Amiihairyo magaajacuhi jino Jerusale cuumijaago mofoonoco. Jahigo uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo acicafeteji sacerdotemi aivojito usefaño, bu caatiniminaa usefaño icano. Jaamo uco guijevefaño ficuji.

¹⁹ Jaamoro siicumiotoco acijimo uco idejecuqui, bu ihaamiqui icano. Jaamoro imohovi tetecujimo icano. Jaaruubo mifucuci, safucu idiiñoti guijevefañoti siino buheeteji, nooboro.

Jacoobo, Jua Icamisi Seeji Idilluuno.

(Mr 10.35-45)

²⁰ Jaanaaca Jesujaago saaugo Jacoobo, Jua icamisi Zebedeo seemenetisi seeji. Jaago illimisima asaaugoro Jesuguiino memuvovauhi siinoco diiboco idilluqui.

²¹ Jaaneguiiha diibo nuuhi: ¿Jinejeque dimeguehi? nooboro.

Jaaneguiiha diigo nuuhi: Tajiba dihaivojifaño jitisi taseemenetisi dihufocovi icasivequi, saafi dimiyanaagonovi, bu saafi dinaninaagonovi icano.

²² Jaarunaa Jesu diitisico iimusuuhi: Amisi magaajatih midillunoco. ¿Nacu amisi uujoho idasuno iicajibadi mihicajirahi? nooboro.‡

Jaaneguiiha diitisi: Jiihi, nuuhi.

²³ Jaaneguiiha diibo nuuhi: Jiihi, miyaano amisi jino idasunofañodi mafatyeji.§ Jaanoti naha oono tamiyanaagonovi, tañaninaagonovi icano macasivejinoco, ¿milli bu acijirahi? Jaatyo idimocoro Guihirubi aciji diiteguiiharo ificuhicanoco, nooboro.

²⁴ Jaanoco sajjibogominaa uguubuumoro diitisijaago sifiratumo.

²⁵ Jaaneguiiha Jesu diitoco ocoovauboro nuuhi: Amiihairyo magaajacuhi jiiñeminaa aivojito iyotoco sefano atajibanicoco, bu tolliro saatoho obocifimo miyaminaaco idasugotimo moonifih.

²⁶ Jaanoti amiihai tolli mihicajitih. Jilli ro ivi amiihai miyaavogominaafeenevi sihidi ejeevaabobadi diicaqui, jilli saatoho diitoti jeevivominaafibadi miminifoto.

²⁷ Jaanoti bu amiihaifeenevi imiyaabo iicagoobo saatoho jijovonoti iicaqui.

²⁸ Miho jino uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo uco ijeecivequi saautih. Jilli uujoho ejeevoooboro saauhi tafico aaciqui ajashutimohallivi diitoco taajasuqui, nooboro.

Jesu Buheesuhi Miimiisi Aatyimetimisico.

(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Jaamo Jerico cuumiti inuumaaca sihidi miyaminaa Jesu dojicuti fuuhi.

³⁰ Jaanaa jiihaijniri miimiisi ihaallino ifuvusuutimisi gicinihi. Jaamisi Jesu toonodi ufuunoco uguubuumisiro sefano coovadiivuumisi: Aivojibo, David Iyaachi, misico didaasugo, noomisiro.

³¹ Jaaneguiiha miyaminaa diitisico ibauhi illivequi. Jaarunofaño janaaniviro sefano coovadiivuumisi: Aivojibo, David Iyaachi, misico didaasugo, noomisiro.

³² Jaanegui Jesu ujulleveuboro diitisico ucuuhvauboro nuuhi: ¿Milli amisisico mooninoco mihimeguehi? nooboro.

³³ Jaaneguiiha nuumisi: Aivojibo mahatymeneque mihimeguehi, noomisiro.

† **20:16** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Miho guiramo cuuhvacafetehi. Jaarunofaño midimoro nanicafetehi, onoonoco.

‡ **20:22** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Bu tolliro uujoho inicafetejifaihuri minicafetejirahi, onoonoco.

§ **20:23** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Bu tolliro uujoho inicafetejifaihuri minicafetejirahi, onoonoco.

³⁴ Jaaneguiiha Jesu diitisico i daasuguuboro ihaallinoco dudiciuhi. Jaasumiro aatyimeumisiro Jesu dojicuti fuuhi.

21

Jesu Jerusale Cuumifaño Jicafetehi.

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jaamo ifuutuuhi Olivohono iicagajiguiino iicacuumi Betfaje cuumivi Jerusale cuumi fitino. Jaamañoti Jesu galluuihi miimisiici ijibogominaatisico jilli nooboro:

² Juucuumijaago mofoo. Jaacuumivi mahatyimeji burra duujecinigo iseemenema icagoco. Jaagoco misinaayumisiro uudi misiva.

³ Jaanoti cajaatyohacho amiisico: ¿Milli? onohachijji, Mohaivojübo eneeneguiiha goovajino uhuumisuno monoo, nooboro.

⁴ Jilli icauno johono Moocaani iimaaminaafi acaatinuono imiyaavequi:

⁵ Sion cuumico jilli monoo: Meeci oono dihaivojübo dijaa saahi, oono sicujeebiiba icaabo, burrahalliri gicinübo, burrogayihalliri fiiseta, burro seemenehalliri, nooboro.

⁶ Jaaneguiiha ijibogominaatisi ufuumisiro Jesu unuubadipi moonuuihi.

⁷ Jaamisi iburraco sivauhi iseemenema. Jaagohallivi igachehunoco ificumoro Jesuco casiñhacuuihi.

⁸ Jaanaa sihidi miyaminaa iicaumo igaachehuneri jühaico jeebuuhi. Jaanoti saatoho jaaneri jühaico jeebuuhicauhi.

⁹ Jaanaa imegavi ufuumo, bu dojicuti asaamo icano ticovauhi asaagomo: ¡Aivojübo David Iyaachico mihimo! ¡Imicani Mohaivojübo memeri asaabo! ¡Moocaanico mihimo! noomoro.

¹⁰ Jaanaa Jesu Jerusale cuumifaño ifutuudi paryi tuucuumi miyaminaa ñaavuuhi. Jaamoro dillucasihicaumo: ¿Mijjoho fine ajaani? noomoro.

¹¹ Jaaneguiiha neehicaumo: Jesu Moocaani iimaaminaafi Galilea jiinije cuumi, Nazare cuumioobo, noomoro.

Jesu Templojaco Imibachuui.

(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹² Jaadi Jesu Moocaani templojafaño jicafutuuhi. Jaabo paryi toojafaño naajeteque eheetavuumoco isivi inuusubo. Miyaminaa nihibamico ubuunanihicaumo mesanoco gavaracuubo, bu nimihumico anaajehicaumo icaganoco gavaracuubo.

¹³ Jaaboro diitoco nuubo: Müro Caatinahaamefaño noono: Taaja Moocaanima iimaajareji, noonoro. Jaarujaco amiñhai nanivaminaa iijatiro miminiyuihi.

¹⁴ Jaajafaño diibojaa saumo aatyimetimeheje, #gotimeheje icano. Jaamoco buheesuubo.

¹⁵ Jaanoco sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo sihidi ejeevanoco Jesu omoonihicaunoco aatyimeumoro, bu templojafaño seeme coovadinamaaiuhi: ¡Aivojübo David Iyaachico mihimo! noomoro asahaguehicaunoco icano aatyimeumoro sihidi sifiratuuhi.

¹⁶ Jaamoro Jesuco nuuhi: ¿Naa guubuuihi jito jilli onoonoco? noomoro.

Jaanegui Jesu iimusuuhi: Jühi, guubuhi. ¿Nacu amiñhai Caatinahaamefaño toonoti olli onoonoco memecitühi? Müro jilli noono:

ijjoho deetavehi seeme, bu mifañoco aaduseheje imino cahacisu masico imasivaqui, noonoro.

¹⁷ Jilli nooboro diitoco ejeevesuuboro tuucuumiti fuubo Betania cuumijaago. Jaacuumivi cigaubo.

Jesu Higuera Onoohoco Fajahi Inoovatama Achahaneguiiha.

(Mr 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Jaano fucuro Jesu tuucuumijaago siino uhuumiuboco ajeba aivuuhi.

¹⁹ Jaabo atyimeuhi higuerahoco jühaijiniri icañoco. Jaahoco meeciturubaaca inoovatama chahauho jilli boti aameneru. Jaaneguiiha Jesu toohoco nuuhi: Ufucuro siino noovacuujitühi, nooboro.

Jaasumiro tooho chuumucuuihi.

²⁰ Jaanoco aatyimeumoro ijibogominaa sihidi jabafituuhi. Jaamoro diiboco dilluumo: ¿Milli jaaho tooho goovacani cheemehi? noomoro.

²¹ Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Miyantiro amiñhaico neehi, miyaano miyaavogoma mihicamoro: ¿Nacaha miyaano? nootimo mihicahachijji jino uujoho higuerahoco omoonibadi momooniji. Tolliro bu jilbaico meneejirahi: Jinooti eedeenenere muuaifaño difoo, munuuruva feejiruno.

²² Jaabadiro bu paryñcino Moocaanico midillunoco mimiyaavogohachijji magaayiciji.

Jesu Mitya Iji.

(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Jaadi Jesu templojafaño ufuuboro jübeguehicaunaaca diibojaago saaumo sacerdotemi aivojito, judiomi quillahuto icano. Jaamoro diiboco dilluumo: ¿Jineje mityari ijoho jilli moonihicahi? ¿Mijoho ico tomityaco achi? noomoro.

²⁴ Jaaneguiiha Jesu diitoco iimusuuhi: Uujoho bu amihaiico tollorü dilluji. Jaanoco uco mihimusuhachüji amihaiico neeji comityari jilli omoonihicanoco.

²⁵ ¿Mijoho nacu Juaco galluuhi initiqúi? ¿Moocaani, nacu miyaminaa? nooboro.

Jaaneguiiha sanomiro iimaacasiumo: Moocaani galluuhi, munuuruva, mihaico: ¿Collühi janabuu mimiyaavogotühi? neejiruubo.

²⁶ Jaanoti bu: Miyaminaa, munuuruva, mihaico miyaminaa moonijirahi. Miuro paryi miyaminaa miyaavoguehi Jua Moocaani iimaaminaafi iicaunoco, noomoro.

²⁷ Jaamaño Jesuco: Magaajatühi, nuumo.

Jaaneguiiha diitoco nuubo: Jü, jaaneguiiha bu uujoho amihaiico neejitühi jineje mityari jilli omooninoco, nooboro.

Saafi Seemenemisi Mümisiici Icamisivi Ohoovicino.

²⁸ Jaadi Jesu nuuhi: ¿Naa amihaidi jino milli? Saafi seemenetisi mümisiici icauhi. Jaamisiti saafico caani nuuhi: Guihi, tabaacuco dücico, nooboro.

²⁹ Jaarunaa illi iimusuuhi: Chahano, imogotühi, nooboro. Jaaruubo eesamaaiuboro fuuhi #cituubo.

³⁰ Jaaneguiiha bu caani saafi illijaago ufuuboro tolliro bu nuuhi. Jaanegui diibo iimusuuhi: Jü, feeji, nooboro. Jaaruubo fuutühi.

³¹ Jaaneguiiha amihaidi, ¿cajaani fine caani iimogonoco eetavuühi? nooboro.

Jaaneguiiha diito nuuhi: Iticoni unuubo, noomoro.

Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Miyanotiro amihaiico neehi, impuesto jaadusuminaa, bu ajeva gaigoomi icamo Moocaani aivojifaño jicamaajü amihai imegaviro.

³² Miuro Jua Nitiminaafi: Jilli imino mihica, nooboro amihaiico ijübogovaubo. Jaaruuboco mimiyaavuguutühi. Jaanoti naha impuesto jaadusuminaa, bu ajeva gaigoomi icamo diiboco miyaavuguuühi. Jaanoco amihai mahatyimecuurumo amihai imitico mejeevesumoro mimiyaavuguutühi, nooboro.

Imitino Dudicamaajeminaavi Ohoovicino.

(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ Jino bu sibogoco muguubu: Fagui abajaabo sihidi baacuco abasuuborohallidi cuhufono meegueühi, bu jaaboro imahamitahojico eetavuubo, bu torrehacico eetavuubo tohaciti toonoco iteemequi.

Jaaboro tofaguico dudicamaajeminaaco ificuuboro sihi fuubo.

³⁴ Jaadi toono onoovauno anaamucuudi iicojiminaaco diitojaa galluubo imañooco diibojaago igalluquü.

³⁵ Jaarumoco tofagui dudicamaajeminaa diitoco agaayicimoro saafico aamümo. Jaanoti saafico gaicaaumo, bu saafico guisiri aamümo icano.

³⁶ Jaaneguiiha ihabajaabo siino galluuhi guiraano itoomominaaco. Jaarumoco idudicamaajeminaa diitoco iticoniomoco omoonübadiro moonühi.

³⁷ Jaanoma iicaubo illico galluubo: Fine achico bocigüejiimo, nooboro.

³⁸ Jaaruuboco aatyimeumoro idudicamaajeminaa noocasiuhi: Jaani paryi ibusumijeque agaayicijübo. Masi magaicaaüqui. Jaamoro paryi jinoma mihicaqui, noomoro

³⁹ diiboco agaayicimoro tofaguitü buhigovi asatyumoro gaicaaumo,

⁴⁰ nooboro. Unuudi Jesu diitoco dilluuhi: Fine jaadi tofagui abajaabo asaadi, ¿milli fine diitoco moonijübo? nooboro.

⁴¹ Jaaneguiiha nuumo: Eti bu diitoco agaisiraicüboro sitaaco tofaguifaño ficujübo ibasuta noovaco onoovano ticovovi diiboco imañooco ihachicaqui, noomoro.

⁴² Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: ¿Nacu amihai jilli Caatinühaamefaño onoonoco memeechicatihü? Miuro jilli noono:

Guisiri iijanoco eetavonicimo imiguisibaco itihisumoro gaññühi. Jaarunofaño saafi agajaabo tobaco dojicuviro icühi toba iminoco agaajamaño. Jaaboro aivo imimaño ficuubo. Jinooco Aivojübo eetavehi. Jaano mihaidi aivo sihidi jeevahi, noono Caatinühaamefaño.

⁴³ Jaaneguiiha jino amihaiico neehi: Amihaiditü Moocaani ihaivojico dumitüicijübo. Jaaboro sitaaco acijübo diibedi imino iicamoco.

⁴⁴ Jaanoti bu oono guisiba onobati neehi: Cajaatyohacho tobahallivi aacotomo gafaryu-namaaji. Jaanoti toba cajaatyohallivihacho aacotomoco quichey#icijiba, nooboro.* Jilli nuubo Jesu diiboco imiyaavogotimoco ufucu omoonjinoco.

⁴⁵ Jaanoco sacerdotemi aivojito, bu fariseomi icamo Jesu oovicinoco uguubuumoro gaajaciumo diitediti tolli unuunoco.

⁴⁶ Jaamoro diiboco gaayicujirumo. Jaarumo miyaminaaco iguiuhi Jesu Moocaani iimaaminaafi iicaunoco imino agaajumaño.

22

Taabava J#ibaimovi Ohoovicino.

¹ Jaadi bu Jesu siino ticovauhi siinovi ooviciboro diitoco ij#ibogoobo jilli nooboro:

² Niqueje aivoji jeevahi oono aivoj#ibo illi taabava j#ibaimoco eheetavuubobadi.
³ Jaabo ijecivominaaco galluubo imogaibico aacicuumoco ihicitequi. Jaarunofaño diito imuguut#ihi asaanoco.

⁴ Jaaneguiiha bu siino saafico galluubo jilli nooboro: Nooto diitoco machuta paryi eeatavocinicuuhi. Ta#iivimico gaisiraicisucuuhi, bu saatoho id#iribasuhicamehejeque icano. Jaano paryi imibaicinicuuhi ij#ibaiminivacuuqui, nooboro.

⁵ Jaarunoco diito ihimuhuminaa: Jii, nuut#ihi. Jilli ro sihigueheje foociniumo, saafi ifaguinojaago. Jaanoti saafi inaa#etejaago fuuhi.

⁶ Jaanoti sanodimo ihaivoj#ibo jecivominaaco agaayicumoro ahaamiumoro gaicauhi.

⁷ Jaaneri ihaivoj#ibo sihidiro isifiratuuboro isoldaomico galluuhi diito gaicauaminaaco agaisiraicimoro tuucuumije iijanoco ijgasuqui.

⁸ Jaadi ijecivominaaco nuubo: Paryi jino imibaicinicuuno m#ij#ibaiminiqui. Jaarunofaño jaatyo imuhuminaa imitimaño saat#ihi.

⁹ Jaaneguiiha cuumifeenedi imiya j#ihai#neri mofoo mahatyimemeque j#ibogomoro j#ibaimovi isaaqui, nooboro.

¹⁰ Jaaneguiiha ijecivominaa miya j#ihai#neri ufuumo igaiy#ic#i#i paryi aatyimeudimoco imihusemehejeque, imitimehejeque icano. Jaaneri tooja sihidi gahafuuhi.

¹¹ Jaadi ihaivoj#ibo fuuhi ij#ibaimoco emeeci#uubo. Jaabo atyimeuhi saafico, jaaruubo j#ibaimo gaachehuco iimogot#iboro jicafutut#iboco.

¹² Jaaboro diiboco nuubo: Fa#i, #milli jaabo juuga saahi j#ibaimo gaachehufaño jicafotot#ibo? nooboro. Jaarunaa diibo iimusuut#ihi.

¹³ Jaaneguiiha ihaivoj#ibo ij#icavominaaco nuuhi: Ajaanico magaayicimoro misisi itihai#noco, ihuseneque icano. Jaamoro buhigo icivohigo magañ#i. Tahigo ataajihigo, igai#noco ojisujihigo icano.

¹⁴ M#iro sihidi cuuhuvacafetejimo. Jaarumoti m#idimoro icicafeteji, nooboro.

Impuestoditi Ihiimaano.

(Mr 12.13-17; Lc 20.20-25)

¹⁵ Jaanoma icamo fariseomi ufuumoro iimaacasiuhi diibohallivi diiboco #furumo imitino inusuqui.

¹⁶ Jaamoro diitoototi saatohoco galluumo, sano Herodeotoma. Jaamo ufuumoro Jesu nuuhi: J#ibogominaafi, m#ihai magaa#ahi #joho miyaanoco eneehifnoco, bu tolliro miyanotiro #joho Moocaanijaa ofoono j#ihaico d#ibeguehicahi miyaminaa ihiimaanoco jecivot#iboro. Miyaminaaco jilli jee#ibatiro, onootatimaño.

¹⁷ Jaaneguiiha jinooti m#ihaico dinoo: #Naa #di imino romanomi aivoj#iboco impuestoco majaanoco? #Nacu milli? noomoro.

¹⁸ Jaarunofaño Jesu diito imitino eesamaaiumoro unuunoco agaajacuuboro nuuhi: #Ba#ifiraminaa mihicamo! #Coll#ihi uco imitnofaño magañ#isujirahi?

¹⁹ Eneecata toono impuestoco majaanuhicajeque uco mi#ifusu, nooboro.

Jaaneguiiha sivaumo safucuo jaada ticovovi ijaada iicajeque.

²⁰ Jaajeque emeeci#uboro Jesu diitoco dilluuh#i: #M#ijoho ime nacu jihime, bu jino imomo icano? nooboro.

²¹ Jaanegui nuumo: Romanomi aivoj#ibo ime, noomoro.

Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Diiboco mahaci diibono iicanoco. Jaanoti Moocaanico mahaci Moocaanino iicanoco, nooboro.

²² Jaanoco diito uguubuumoro sihidi eetyeuhi. Jaamoro diiboco ejeevesuumoro fuumo.

Siino Mubuheetejinoti Idilluno.

(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

* 21:44 Sahaamefaño toversiculoco ficuut#imo.

²³ Tufucuro bu saatoho saduceomioto fuuhi Jesuco emeeciituumo. Jaamo saduceomi uchuumucuumo siino mubuheetejino chahaji, noonicichi. Jaamaño Jesuco jilli nuumo:

²⁴ Jiiibogominaafi, Moise tajiiibauhi: Saafi ataabavaabo seemevatiiboro ochoomohachiiji, inahabo ifibaijigoco iicuboro diigoma iseemevaqui inahabobuuna, nooboro.

²⁵ Jaabadi miihaifeenevi iicaumo sahinooto sahuse juugahuseti miimiisiici idiiño iicaumo. Jaamoti iticonioobo ataabavaubo seemevatiiboro guijeveuhi. Jaaneguiiha inahabo ifibaijigoco iciiuhi.

²⁶ Jaabo bu tolliro icauhi. Jaano allivioobo bu diigoco iicuboro tolliro icauhi. Jaabadiro paryi famooro saafigomaryo imivocafutuhi.

²⁷ Jaanobuunati bu diigo tolliro guijeveuhi.

²⁸ Jaamo guijevefañoti siino ubuheetedi, ¿cajaani taabaji? fine, paryi diito diigoco ataabavacuumo, noomoro.

²⁹ Jaaneguiiha Jesu diitoco iimusuuhi: Amiihai aivo magajatihi Caatinahaame onoonoco magajatihi, bu Moocaani mityaco magajatihi icano.

³⁰ Miiro igujeveucuumo siino ubuheetedi taabavacujitimo, bu iseemeque tajenicijitimo icano. Jiliiro Moocaani toomominaa niquejefaño iicamobadiro jeevacujimo.

³¹ Jaanoti oono uchuumucuumo siino ubuheetejinoti neehi: ¿Nacu amiihai memecitihi Caatinahaamefaño Moocaani amiihaico onoonoco? Miiro jilli noobo:

³² Uujoho Abraham, Isaac, Jacob icamo Aivojiiibo, nooboro. Jaabo Moocaani uchuumucuumo Aivojiiibo icatino, ubuheeme Aivojiiiboro, nooboro.

³³ Jilli unuunoco miyaminaa uguubuumoro sihidiro jabafituuhi ijiiibegueri.

Ibocima Iicano Tajiiiba.

(Mr 12.28-34)

³⁴ Jaabo Jesu saduceomico illiinociunoco fariseomi uguubuumoro igaivuuhi.

³⁵ Jaamoti saafi Caatiniminaafi iicaubo Jesuco ifuruubo inisuubo dilluuhi:

³⁶ Jiiibogominaafi, ¿cono aivo tajiiibati aivo obocino? nooboro.

³⁷ Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: Dihaivojiiibo Moocaanico gaiji paryi dijeebiiimaryo, paryi difiiimaryo, bu paryi dihesamaajemaryo icano, noonoro.

³⁸ Jino aivo ibocima iicano tajiiiba, aivo imiyaano.

³⁹ Jaano alliviono bu aivo tobadiro jeevahi. Jano jilli neehi: Sitaaco gaiji difiico agaijiiibadiro, noonoro.

⁴⁰ Jinoocivi Moise tajiiiba tanoocinihi, bu Moocaani iimaaminaa jiiibogo tanoocinihi icano, nooboro.

¿Miijoho Iyaachi Fine Cristo?

(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Jaamo ifariseomi tooneriro iicaumoco

⁴² Jesu dilluuhi: ¿Milli amiihai mehesicinihi Cristoditi? ¿Miijoho iyaachi fine? nooboro.

Jaanegu nuumo: David iyaachi, noomoro.

⁴³ Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: ¿Jaabo bu milli David icaruubo Moocaani Gaijafeenedi iimaaubo: Tahaiivojiiibo, nuuhi? Miiro bu nuubo:

⁴⁴ Mohaiivojiiibo Moocaani nuuhi Tahaiivojiiibo Cristoco: Tamiyanaagonovi casiivo ditihaiGUIINO diminaaco uujoho ificuunohachuta, nooboro.

⁴⁵ ¿Jaabo bu milliti Cristo David iyaachi iicajirahi, David iicaruubohacho diiboco: Aivojiiibo, unuuno? nooboro.

⁴⁶ Jaarunaa diiboco miihaiiñooba ajashuno iimusutihi. Toonotiro ivi miihaiiñooba diiboco ajashuno dillucutihi.

23

Jesu Fariseomi, Bu Caatiniminaa Icamo Imitico Neehi.

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

¹ Jaaboro Jesu ijiiibogominaaco, bu miyaminaaco icano nuuhi:

² Oono fariseomi, caatiniminaa icamo: Moise tajiiibaco magajasuhicano mityama mihicahi, noomoro esicinihichahi.

³ Jaaneguiiha amiihai diito onoonoco: Jii, meneehica. Jaamoro diito onoonoco paryi momoonihica. Jaarumo iicabadi mihicadino. Diito: Imino mihica, nuurumo imitino ichicahi.

⁴ Miiro sihidi jeevanoco miyaminaahallivi ficuhicamo miyaminaa imooniqui. Jaarumo diitoco ajashunogayi amusuhicatimo.

⁵ Jilli miyaminaa ihatyimequiro fanoovaaco moonihicamo. Miiro imeguehicamo ihimecunohallidi, bu ihusequejehhallidi icano satyehicamo gaachehubaryunohallivi

tajiiha onoonoco acaatininehejeque, bu gaachehunoco jicamaaihicamo fanoovano janaanivivi ifallahino acaamovonoonoco.

⁶ Jaamoro bu imeguehicamo jiiabaimonofaño aivo iimimañejeri iicanoco, bu sinagoga-janofaño imiya icaganofaño igicininoco icano.

⁷ Bu tolliro cuuminofaño diitoco miyaminaa aivo bocigomoro idillunoco imeguehicamo, bu diitoco: Gaajaminaa, onoonoco imeguehicamo icano.

⁸ Jaanoti ivi amiihai mihimeguedino amiihaico miyaminaa: Gaajaminaa, onoonoco. Miuro saminaaro amiihai idiiboro amiihai gaajaminaafi Cristo.

⁹ Bu jiiinjehallivi miihaiñoobaco: Caani, menedino, idiiboro amiihai Caani niqiejefaño iicaabo.

¹⁰ Bu mihimeguedino amiihaico saatoho: Aivojiiho, onoonoco. Miuro idiiboro amiihai Aivojiiho Cristo.

¹¹ Sitaaco ejeevivoo amiihaifeenevi diibo aivo sihidi ejeevaabo.

¹² Miuro: Uujoho sihidi jeevahi, onoo bo guinonifafeteji. Jaanoti: Sihidi jeevathi, onoo bo sihidi jeevano miniyucafeteji.

¹³ Jaanoti idasucani amiihai fariseomi, caatiniminaa icamo mihicaji. Bañifiraminaa mihicamo. Miuro amiihai niqeeje guhugaco cuhufono mafabaacuhicahi sita tahi jicafototimo iicaqui. Bu amiihai mijicafetehicatih, bu ijicafetejirumoco mijicafutusuhiicatih icano.

¹⁴ Idasucani amiihai fariseomi, caatiniminaa icamo mihicaji. Bañifiraminaa mihicamo. Miuro gaigoomi fibaijito iicamo iijanooco mudumitiicuhicahi. Jaamoro jilli iifurumo Moocaanima gueneene mihiimaahicahi. Jaamaño amiihai aivo guiraano ma-haamicafeteji.*

¹⁵ Idasucani amiihai fariseomi, caatiniminaa icamo mihicaji, bañifiraminaa mihicamo. Amiihai jiiinjeneri, muuaiñeri icano tehesino mihiguehicahi saatohoco mihicimoro amiihai iijico mijiiibeguequi. Jaamoco mahatymesumi aivo diitoco amiihai imiti janaanivivi meheetavehicahi cijigaifaño ifeequi.

¹⁶ Idasucani amiihai mihicaji agaaajatino jiiibogominaa, aatymetimo siigominaabadi mihicamo meneehicahi: Saatoho temploja momofañodi: Aivo miyaano, onoono, toono sihidi jeevathi. Jaanoti naha toojao orofañodi: Aivo miyaano, onoono, toono naha aivo sihidi jeevahi, meneehicahi.

¹⁷ Gaajaticanimo, amiihai aallinoma machahamobadi mihicamo. ¿Cono nacu aivo imiyaano, oro, nacu itemploja ihoroco Moocaanidi iimibachuno?

¹⁸ Tolliro bu meneehicahi: Saatoho jeevivojicicifañodi: Aivo miyaano, onoono sihidi jeevathi. Jaanoti naha tojicicifaño iicano ijeevivofañodi: Aivo miyaano, onoono toono naha sihidi jeevahi, meneehicahi.

¹⁹ Gaajaticanimo, amiihai aatymetimobadi mihicamo tolli meneehicahi. ¿Cono nacu aivo imiyaano ijeevivo, nacu ifajicivi ijeevivoco Moocaanidi iimibachuno?

²⁰ Miuro tojicicifañodi: Miyaano, onoo bo, bu tojicicifaño iicanomaryo bu neehi.

²¹ Jaabadiro bu templojafañodi: Miyaano, onoo bo, bu Moocaani toojafaño iicaabofañodi bu neehi.

²² Jaabadiro bu niqiejefañodi: Miyaano, onoo bo, bu toojefaño Moocaani aivoji icagafañodi neehi, bu togafaño igiciniiho Moocaanifañodi neehi.

²³ Jaamaño idasucani mihicaji amiihai fariseomi, caatiniminaa icamo. Bañifiraminaa mihicamo. Amiihai Moocaani onobadi diiboco paryi mahacihicahi mentahiibai aamenegayimaryo, bu anisiibai aamenegayimaryo, bu cominohiibai aamenegayimaryo icano. Jaarumo tajiihati aivo imiyaano onoonobadi momoonihicatih. Jaano jino toono imi ica, idasugo, miyaavogo icano. Jinooco aivo momoonijirahi sanoocoro momooninoguinodi siino jeevesutimo.

²⁴ Amiihai aatymetimobadi mihicamo saatohoco misiguehicamo jootobaco magañimoro guiraaruubo camelloma mafaayihicahi amiihai jeebiiifaño.

²⁵ Idasucani mihicaji amiihai fariseomi, caatiniminaa icamo: Bañifiraminaa mihicamo, guirihillunoco, butajeneque icano allicoro minitihicahi. Jaarumo amiihai jeebiiifaño sano nanivariro magahaficinih, fanoova imogori magahaficinih, icano.

²⁶ Fariseomi amiihai aallinoma machahamobadi mihicamo amiihai jeebiiinoco miniti iticoni oono guirihillunoco, butajeneque icano fañoco minitiniicabadi. Jaadi jari bu amiihai allio mo imiteji.

²⁷ Idasucani amiihai mihicaji fariseomi, caatiniminaa icamo: Bañifiraminaa mihicamo, cihohihalli imino iimibachucinibadi mejeevamo. Miuro alliohoji imino imibachucinirahi. Jaaruno fañoohoji idicuno uchuumucuumo bacinoma fanoo idicu gahaficinih.

* 23:14 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

²⁸ Jaabadi amiihai mejeevahi. Jilli amiihai alliotoro miyaminaa imefeenevi imimobadi mejeevahi. Jaarunofaño amiihai jeebiifaño sano bañifiraro gahaficinahi, bu sano imitiro gahaficinahi icano.

²⁹ Idaasucani amiihai mihicaji fariseomi, caatiniminaa icamo: Bañifiraminaa mihi-camo. Amiihai Moocaani iimaaminaaivi cihojinoco mihimibachumoro allico minicuhic-ahi. Jaamoro deecanoco mifcuhicahi imihuseuno miyaminaa cihojinoco.

³⁰ Jaamoro jilli meneehicahi: Miihai siicije moheedetemihai iicausumi mihicauruva jino Moocaani iimaaminaaco agaicaaumobadi mihicaujitirahi, noomoro.

³¹ Tolli monoomaño amiihai Moocaani iimaaminaaco agaicaaumo iyaachimihai mihi-canoco magaajasuhi.

³² Jaaneguiiha suufenitimo momooni oono amiihai eedeetemihai iticoniunoco.

³³ Amiihai jiinimomi, jiinimomi cuumiotobadi mihicamo. ¿Milli mataajaji ciijigaifaño agañijjino?

³⁴ Tooneguiiha amiihaijaago uujoho galluujj Moocaani iimaaminaaco, gaajaminaaco, jibogominaaco icano. Jaamoco amiihai saatohoto magaisiraiciji, bu saatohoto imohovi metetecuji. Jaanoti bu saatohoto sinagogajanofaño mahaamiji. Jaamoro diitoco siicumiti, siicumiti icano mubucasiji.

³⁵ Jaamaño amiihaihallivi icajino paryi imifiuno miyaminaaco agaisiraicuno tujoho jaada, Abel guijeveti iticovano Zacariaco Berequia achico iguijenunovi. Miiro amiihai diiboco magaicaaui templojafaño iimimaño, jeecevomaño canofeeneo situvi.

³⁶ Miyanotiro jino amiihaico neehi, paryi diito jaada jisumio miyaminaahallivi minifeteji.

Jesu Jerusale Cuumihallivi Taahi.
(Lc 13.34-35)

³⁷ Jerusale cuumi, Jerusale cuumi, amiihai Moocaani iimaaminaaco agaicaaificuumi, bu Moocaani amiihaijaago jibogominaaco agalluumoco guisibaneri mahaamifihahi. Jaanoti uujoho fahijjivaro imeguehicahi tuucuumi seemeque tajaagovi iigaiyicinicoco oono catava iseemeque ijjecuguiino iigaiyicinicibadi. Jaarunoco amiihai mihimeguehicatitahi.

³⁸ Neeccau bu magaaja amiihai iijano jihovonedi fiiveteji.

³⁹ Jino amiihaico neehi: Uco siino mahatyimecujititahi jari johono uco: Imicani Aivojiiibo momofenedi asaabo, meneejifucu agasedi.

24

Jesu Temploja Ifinisucafetejinoco Neehi.
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jaanaa Jesu templojafañoti ihiinuuboro ifeequi mooniubojaago ijibogominaa asaau-moro diiboco ifusuuhi temploja guisibanoco.

² Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Memeeci paryi tonehejeque. Miyanotiro amiihaico neehi: Jimañeri chahajino sababa guisiba sibahallidi, sibahallidi icano. Paryi faneeri finijino, nooboro.

Jiinije Ifinijino Gaajata.
(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 7.22-24)

³ Jaadi fuumo Olivohono iicagajivi. Jahigo Jesu giciniubojaago ijibogominaa ufuumoro toovono dillutuuhi: Mihimeguehi miihaico idiibogonoco ¿cusumi fine tolli icajino? ¿Milli magaajaji ijoho siino asaajinoco, bu jiinije ifinijinoco icano? noomoro.

⁴ Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Mehesicini miihaiñooba amiihaico bañidino.

⁵ Ajashujitimo tamomofañodi asaano: Uujoho Cristo, noomoro. Jaamoro sihidi miyaminaaco bañijimo.

⁶ Bu minaano icaji juuga, jahigo icano. Jaarunoti mihiguetedino, miiro tolli icajino. Jaaruno toono jiinije ifinijino icatino.

⁷ Tusumi siijiinijeoto siijiinijeotoma moonicasiji, bu siicumimoto siicumiotoma moonicasiji icano. Jaasumi ajebano icaji, sihidi guihuvano icaji. Jaabadiro bu jiinije maryibaji fahigovavi.

⁸ Jaano jino idaasuiha iticovajino.

⁹ Jaasumi amiihaico acijimo idaasuno momoonicafetequi, bu amiihaico gaicaauijimo. Paryi jiinijeminaa amiihaico jiiheveji tahalliti.

¹⁰ Jaasumi ajashutimo saatoho imiyaavogoco jeevesuji. Jaamoro jiihevecasijimo, bu fahigovavi inahabomico idaasuno moonisujimo.

¹¹ Bu sihidi bañiminaa icaji: Miihai Moocaanifañodi mihiimaahi, noomoro ajashutino miyaminaaco bañijimo.

¹² Jaano sihidi imiti iicaneri fahigovavi gaijicasijitimo.

¹³ Jaarunofaño quehecuno imiyaavogofaño icaaboro niyequevi ifotoobo taajaji.

¹⁴ Jaanoti jino aivoji jiiibogo iimibogo fanoojiinijeriro jiiibogocafeteji. Jaadi jari jiiinije finiji.

¹⁵ Miiro Moocaani iimaaminaafi Daniel caatinuhi: Jaadi idicuno imitino omooniboro ifinisujiiibediti. Jaano iimimañovi ifutucuunoco mahatyimedi jihaamefaño onoonoco mihifinichicamo magaaja.

¹⁶ Jaamoro Judeari mihicamo ifabaijaagovi magaa.

¹⁷ Jaanoti bu amiihai iijhalliri mihicamo fañoojavu mefeedinu siinoco mihiciqui. Toonotiro magaacu.

¹⁸ Jaanoti bu faguifaño iicamo muhuumidino amiihai gaachehuco mihicivamo.

¹⁹ Jaanoti idasucani icajimo gaigoomi tusumi oovato iicamo, bu mifañotio seehejema iicamo icano. ¿Milli bu goovano gaajirumo?

²⁰ Jaaneguiiha Moocaanico midillu: Amiihai magaaifucuu jiiinijafucuu icadino, bu jaguisifucuu icadino icano.

²¹ Miiro jino sihidi eeevano idasuu icaji eedeevi jiiinije ifiivuuotiro achahanicino, bu siino ufucuro achahacujino icano.

²² Jaarunoco Moocaani guenenene icasujitihii guenenene iicaruva tusumi iicajimoti miihaiñooba ataaajitiruneguiiha. Jaanoti diibo icicuumo gaajirari toono idasuno guenenene icasujitiiibo.

²³ Jaasumi amiihaico saatoho neeji: Memeeci jaani Cristo, memeeci jaadi Cristo, onoodi: Miyaano, meneedino.

²⁴ Miiro saajimo bañiminaa: Uujoho Cristo, noomoro, bu: Uujoho Moocaani iimaaminaafi, noomoro. Jaamoro sihidi ejeevanehejeque ifusujimo miyaminaaco ibañiqui, bu tolliro Moocaani icimoco bañijirumo icano.

²⁵ Toonoguiiha jino amiihaico imegaviro nuucuuhi.

²⁶ Jaaneguiiha amiihaico: Memeeci johono sicaihigoti saabo, onoodi memeecitedino. Jaanoti bu: Juuga jino mecufaño icaabo, onoodi mimiyaavegedino.

²⁷ Jaanoti uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuobo asaajino jilli jeevaji; oono sisi anamebano aamijiti niquejevi aachicinicibadi icajino. Jaanoco faaboho miyaminaafi atyimeji.

²⁸ Miiro chuuhuhu iicahigo añimi igaivefihii. Jaabadi niinofucuuvi imiyaavogotimoco idasuno ifeteji.

Jilli Siino Saajiiibo Cristo Miyaminaafibadi Ifiivuuobo.

(Mr 13.24-37; Lc 21.25-33; 21.26-30, 34-36)

²⁹ Jaano toono idasuhicafucuje afatyonobuunatiro cuujeo nihiba jabaaveji, bu fucuo nihiba achicicujitihii, bu meeciri niquejefañoti aifeji, bu niquejefaño iicano sefano maryibaji.

³⁰ Jaadi naha jarihiica ifuvusujino uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuobo asaajino. Jaaneri paryi bu jiiinije cuuminominaa atacasimoro atyimejimo uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuobo niqueje aimuufairi sihidi mitvano, ovosiino usaanoco.

³¹ Jaaboro tatyoomominaaco galluuji paryicino fanoojiinijeti tatyaa iicamoco miiicuu sefano ojidi igaiyiciqui.

³² Jaaneguiiha oono higerahotiro magaaja; miiro ficaba ifiiticusumi bohono aamevafihoo. Jaanoti magaaanicihii ficaba ifiiticunoco.

³³ Jaabadiro bu paryi jineheje iicacuudi magaaajacu finifucuu ifiiticunoco.

³⁴ Miyanootiro amiihaico neehi: Paryi jilli icajino tusumio miyaminaa guijevetinaacaro.

³⁵ Niqueje, bu jiiinije icano finiji. Jaanoti taaji ufucuu finijitihii.

³⁶ Jaaruno jiiinije ifinijifucuu miihaiñooba ajashuno gaajatihii Moocaani toomominaa icarumo, bu uujoho Moocaani Seemene icaruubo icano, Idiiiboro Moocaani tufucuu gaajahi.

³⁷ Miiro johono Noe iicausumi iicaubadiro icajino uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuobo asaano.

³⁸ Miiro toodihivi johono nifaiba chahaunaacahiica miyaminaa machumoro, adumoro, bu taabavamoro, illemiihaico tajenimoro icano icahicauhi. Jaanaaca Noemi imeenegafaño jicafutuuhii;

³⁹ Jaamo gaajaciuutimoco nifaiba macanisuuhi famoocoro. Jaabadireji bu tolliro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuobo asaadi icajino.

⁴⁰ Jaasumi miimisiici gaifimisi bajifaño iicaji. Jaamisiti saafi imiyaaveguehicañiibo satyocafeteji diiboco sihidi jeevano idasuno imooniqui. Jaanoti saafi imiyaavogooobo fitafeteji.

⁴¹ Jaabadiro bu miimifeeci icaji acaasumife. Jaamifeti saafigo imiyaaveguehicañiibo satyocafeteji diigoco sihidi idasuno imooniqui. Jaanoti saafigo imiyaavogogo fitafeteji.

⁴² Jaaneguiiha amiihai mehesicinimoro motoomo gaajaratino cusumihacho Aivojiibo saaji.

⁴³ Jaanegui jinooco magaaaja. Iija abajaabo, nanivaminaafi fucu toonoti icaaberi asaa-jinoco igaajaruva cigatiibo icajiruubo iijaco afaayicimoro nanitimo iicaqui.

⁴⁴ Jaabadiro bu amiihai mihimibaicini. Miuro mehesicinitinaacaro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo saaji.

Imino Jeecevominaafi, Iimitino Jeecevominaafi Icano.

(Lc 12.41-48)

⁴⁵ Jaaneguiiha imino jeecevominaafi agaajaaboco ihaivojiiibo iijaminaaco tuumusuhininiichi imino machutaaco diitoco ihaciqui.

⁴⁶ Jaabo imicani icajiiibo ihaivojiiibo onoonoco imino omooniiibovi ihaivojiiibo agaseebe.

⁴⁷ Miyanotiro amiihaico neehi, diiboco ihaivojiiibo ficuji paryi inehejema iijaminaa toomominaafti.

⁴⁸ Jaanoti saafi imitiibo: Tahaivojiiibo goovajitino asaano, nooboro.

⁴⁹ Saatohoco ahaamiiiboro jilli ticovono guiriicavominaama aaduuboro, amachuuboro icaabaaca

⁵⁰ gaajaciratino ihaivojiiibo gaseji.

⁵¹ Jaaboro diiboco sihidi jeevano idaasuno mooniji, bu oono baaniiminaaco omoonijibadiro. Jahigo ataacasimoro igaiiiooco oojisujihigo.

25

Fahuseecidimo Bagocajamivi Ohoovicino.

¹ Miuro niqueje aivoji jeevahi fahuseecidimo bagocajami icijigaimeecunoco iicumoro fuuhi taabava jiiibaimojaago ataabavaaboco inahaboniqui.

² Jaanoti sahusedifigova imino imibaivuutiihi. Jaanoti sahusedifigova imino imibaivu- uhi.

³ Jaamo imino iimibaivuutimo siino icijigaimeecunoco ifaaniiqui satyuutiihi.

⁴ Jaanoti imino iimibaivuumo icijigaimeecunofaano ifafaihunoco satyuuhi, bu botel- lanofaano satyuumo icano.

⁵ Jaarunaa ataabavaujiibo goovano agaseutimaano diitoco cigara aivuuneguiiha cigacuumo.

⁶ Jaanaaca fucufeenevi guubuvusuuno sefano unuuno: iSaacuubo taabavaminaafi mutu- mutucu! noomoro.

⁷ Jaaneguiiha paryi tobagocajami agaiiivuumoro icijigaimeecunoco nifutusuhi.

⁸ Jaanaaca iimibaivuutifigeeheje oono iimibaivuufigeeheje nuuhi: Mihaico amiihai cijigaifaihunoti ajashunogayi mahaci. Jino mocijigaimecuno jabaacamaaiciuhi, noomoro.

⁹ Jaarunofaano iimibaivuufigeeheje diitoco iimusuuhi: Chahano, miihaidi ifetejitiruno, bu amiihaidi ifetejitiruno icano. Amiihairyo mofoomoro amiihaii noti manaajete, noomoro.

¹⁰ Jaaneguiiha sahusedimo iimibaivuutimo cijigaifaihuti inaajequi ufuunobuujiinaago taabavaminaafi gaseuhi. Jaaboma iimibaivuucuumo toojafaano jicafutuuhi igaseequi. Jaadi iguhugaco fabaacuumo.

¹¹ Jaanobuunati saafigova agaseumoro nuuhi: Aivojiiibo, aivojiiibo, mihaico faayici, noomoro.

¹² Jaarunaa diibo diitoco iimusuuhi: Miyanotiro uujoho amiihaico gaajatihi, nooboro.

¹³ Jaaneguiiha jino uujoho amiihaico neehi: Cigatimo mehesicini, gaajaratino uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaajifucu.

Nihibamivi Ohoovicino.

¹⁴ Miuro niqueje aivoji jeevahi saafi miyaminaafi siijiinivevi ifeequi ijeecevominaaco ucuuhuvauboro inihibamico diitoco ificusuubadi.

¹⁵ Diitoti saafico cinco mildijeva aciubo. Jaanoti sifico aciubo dos mildijeva. Jaanoti saafico mildijeva aciubo. Diitoco iticovoocivi aciubo isefadino sahaje. Jaaboro fuucuubo.

¹⁶ Jaanobuuna cinco mildijevaaco agaayiciubo tooneri naajeteque eetavuuhi. Jaaneri iicubo siino tonoodinoro.

¹⁷ Jaabadiro bu dos mildijevaaco agaayiciubo tolli omooniiiboro, bu tonoodinoro siino gaayiciuhi.

¹⁸ Jaanoti mildijevaaco agaayiciubo ufuuboro jiinijeeque eseediuboro ihaivojiiibo nihibamico ficuuhi.

¹⁹ Jaanobuunati goovacuutinoti siino diito aivojiiibo gaseuhi. Jaaboro diitoma toonoco imibachuvaubo.

²⁰ Ticoniubo oono cinco mildijeva aaciuboti. Jaabo ihaivojiiiboco aciuhi diez mildijevaaco: Aivojiiibo, uco daaciuhi cinco mildijeva. Jaaneri jino siino tonoodinoro iicino, nooboro.

²¹ Jaaneguiiha ihaivojübo diiboco nuuhi: Aivo imino moonihi. Ijoho aivo imino jeeçivominaafi idiimihuseebe. Müdirunoco imino omoonimaño ico siino janaanici aciji. Jaaneguiiha disaa. Jaabo uuma imo imo diicahi.

²² Jaanobuunati gaseubo dos mildijeva bu agaayiciubo. Jaabo nuuhi ihaivojüboco: Aivojübo, uco dos mildijeva daaciuihi. Jino jaaneri siino tonoodinoro #cino, nooboro.

²³ Jaaneguiiha ihaivojübo nuuhi: Aivo imino moonihi. Ijoho aivo imino jeeçivominaafi idiimihuseebe. Müdirunoco imino omoonimaño ico siino sihidi aciji. Jaaneguiiha disaa. Jaabo uuma imo imo diicahi, nooboro.

²⁴ Jaanoti mildijeva agaayiciubo agaseuboro ihaivojüboco nuuhi: Aivojübo, ijoho sihidi edeevanoco uujoho gaajahi. Müro ijoho sihinicichi abasutiruhigoti, bu tolliro nihibamico d#cinicichi ududicamaaitiruhigoti icano.

²⁵ Jaamaño ico inihicugoboro dinihibamico jijnijefaño c#jehinihi. Jaano jino paryi faneeri dinihibami, nooboro.

²⁶ Jaaneguiiha ihaivojübo diiboco iimusuhi: Ijoho agaiquiibo idiimitino jeeçivominaafi, #ro gaajacuuhi uujoho abasutiruhigoti isihinicinoco, bu ududicamaaitiruhigoti nihibamico #cinicinoco icano.

²⁷ Jaaneguiiha, çcollihi jana tañihibamico dusutitih? Jaabo uujoho asaadi toonohallivi janaanici siino agaayicijirunaaca, nooboro

²⁸ tooneri iicaumoco nuubo: Diibediti mudumit#ici inihibamico. Jaamoro oono diez mildijevama iicaaboco mahaci.

²⁹ Müro sihidi iicanoma iicaaboco siino janaanici acijiibo sihidi icanoma iicaqui. Jaanoti chahanoma iicaaboti oono müdino iicarunoco dumit#icijilbo.

³⁰ Jaanoti ajaani imitino jeeçivominaafico magaayicimoro buhigo icivohigovi magañi. Tahigo ataaboro igaiñooco oojisujihigo, nooboro.

Jijnijeminaaco Udugaacujino.

³¹ Jaadi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo Moocaani toomominaama Aivojüboti iicavaabo asaaboro tahimi aivoji icagahallivi casiveji.

³² Jaadi paryi jijnijeminaa tahimefeenevi igaiveji. Jaamoco uujoho dugaacuji, oono ovejami toomominaafi ovejamico cabramiditi sihigovi udugaacunicibadi.

³³ Jaaboro tahovejamico tamiyanaagonovi ficuji. Jaanoti cabramico tañaninaagonovi ficuji.

³⁴ Jaadi uujoho Aivojübo neeji tamiyanaagotoco: Juugavi masaa. Am#ihai Guihirubi am#haico imino omoonimo jino tahaivojifaño mijicafoto sicije jijnije ifiivuunotiro am#haidi eheetavunofaño.

³⁵ Müro ajebavauboco uco machutaati mahaciuihi, bu adufirari iicauboco mihisuuhi, bu siicumioobobadi am#haifeeneri iicausumi uco am#hai ijafaño magaayiciuihi,

³⁶ bu tagaachehuma achahauboco uco magaachehuniuhi, bu iguihuvauboco uco memeeçituuhi, bu civojafaño iicauboco uco memeeçituuhi icano, nooboro.

³⁷ Jaadi uco iimimo dilluji: Aivojübo, çnacu cusumi ajebari idiicauboco ico m#ihai mamachusuuhi? çBu cusumi adufirari idiicauboco ico m#ihai mihisuuhi?

³⁸ çBu cusumi nacu siicumioobobadi idiicauboco ico m#ihai moojafaño magaayiciuihi? çBu cusumi ico sicaibo diicaaboco magaachehuniuhi?

³⁹ çBu cusumi nacu ico guihuvauboco mahatyimeumoro mabaauhi? çBu cusumi ico civojafaño diicauboco mabaajeuhi? noomoro.

⁴⁰ Jaamoco uujoho Aivojübo diitoco jilli iimusuji: Miyanotiro, am#haico neehi: Imiyaavogomoco* sihidi jeevatirumoco tolli momooniumaño, uco tolli momooniuihi, nooboro.

⁴¹ Jaadi bu tañaninaagonovi iicamoco neeji: Uuti buhigovi miminifoto imitino monoocinicumo c#jigaifaño mofoo Satanasguiiha, bu paryi ihijimiguiiha icano eheetavunofaño.

⁴² Müro ajebavauboco uco mamachusuuhi. Adufirama icauboco uco mihisuutihi.

⁴³ Bu siicumioobobadi am#haifañodi #guusumi uco am#hai ijafaño majaahavesutihi. Bu agaachehuvauti#boco uco gachehuti mahaciutihi. Bu iguihuvauboco, bu civojafaño iicauboco icano uco mabaautihi, nooboro.

⁴⁴ Jaanoco diito iimusuji: Aivojübo, çcusumi nacu ico ajebama diicaaboco, bu adufirama diicaaboco, bu siicumioobobadi diicaaboco, bu gaachehuma chahaaboco, bu iguihuvauboco, bu civojafaño diicaaboco icano mahatyimeuhi? noomoro.

⁴⁵ Jaaneguiiha uujoho iimusuji: Miyanotiro, am#haico neehi: Imiyaavogomoco sihidi ejeevatimoco tolli momooniutimaño, uco tolli momooniutihi, nooboro.

⁴⁶ Jaamo diito ifinjitino c#jigaifaño feeji. Jaanoti iimifimo feeji ifinjitino fiivofaño.

* 25:40 tañahabomico.

26

Jesuco Iguijeniqui Iimaacasiuno.

(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

- 1 Jaabo Jesu jilli unuunoco paryi imivuudi ijibogominaaco nuubo:
- 2 Amihairyo magaajacuhi jino mifucucirucu Pascua jibaimo icajinoco. Jaasumi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuboco acijimo, uco imohovi itetecuqui, nooboro.
- 3 Jaasumi sacerdotemi aivojito, caatiniminaa, bu judiomi quillahuto icamo igaivuuhi Caifas onoo bo sacerdotemi aivojibo ijatyigaba goohasivi.
- 4 Jaamoro iimaacasiuno Jesuco abanimoro, agaayicimoro igaicaauqui.
- 5 Jaamo neehicauhi: Jibaimofeenevi tolli momoonijitih miyaminaa mojaago isifiiratomoro naavedino, noomoro.

Betaniavi Jesuco Facicifaihuri Jeessugo.

(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

- 6 Jaanaaca Betania cuumiri fojohoma Simon iicaubo Jesuco unuuneguiiha diibo ijafaño ifutuubo.
- 7 Jaanaaca gaigo diibojaago saauhi alabastro eetavotapaajefaño ifacicifaihu sihidi ijaadama icano gatyuuci icanoma. Jaabo Jesu imachuqui mesavi casivuubo nigaihallivi tofaihuco tucaruugo.
- 8 Jaanoco ijibogominaa atyimeuhi. Jaamoro isifiiratumoro noocasiuhi: ¿Collihini jinoo bañamaahi?
- 9 Ajashutino nihibamiri manaajemere idaasufimoco mahacitanoco, noomoro.
- 10 Jaanoco Jesu uguubuuboro diitoco nuuhi: ¿Collihini diigoco mihibahi? Imino uco moonigo.
- 11 Miho fahijivaro idaasumo amihai mihicaji. Jaanoti uujoho fahijivaro amihaima icajitih.
- 12 Jaamo jino tahallivi facicifaihuco utucaruneri tafico imibachugo chohofaño icicafetejino imegavi.
- 13 Miyanotiro amihaiico neehi, fahigova jino taajasu jibogoco faajinijeri jibogohigo jino diigo omoonino jibogocafetiji, toonoti diigoco ihesafetehicaqui, nooboro.

Juda Jesuco Naajeguehi.

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

- 14 Jaanaaca ijibogominaati saafi Juda Iscariote onoo bo fuuhi sacerdotemi aivojitoma ihimaatuubo.
 - 15 Jaaboro jilli diitoco nuubo: ¿Minoodino uco majaaduji, Jesuco amihaiico aacihachijiji? nooboro.
- Jaaneguiiha diito diiboco jaaduuh treintadjeva nihibamico.
- 16 Jaasumitiro Juda guinehicauhi Jesuco diito usefaño aaciujifucuco.

Aivojibo Niinoono Amachuuno.

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

- 17 Jaanaaca ijuurisutama achahano maahunoco amachujibuuno jibaimo iticovaufucu Jesujaago ijibogominaa ufuumoro diiboco dilluuh: ¿Conoovi diimeguehi Pascua machutaaco meheetavonoco? noomoro.
- 18 Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Mofoo cuumifaño johono amihairyo magaajacubojaago. Jaamoro diiboco monoo: Mohaivojibo jilli neehi: Tahoovovi ifutucuuh. Jaaneguiiha diijafaño tajibogominaama Pascua machutaaco eetaveji, noobo, noomoro.
- 19 Jaaneguiiha ijibogominaa ufuumoro Jesu unuubadi mooniuh. Jaamoro toojafaño Pascua machutaaco etavuuh.
- 20 Jaanaa mihijicuudi Jesu docedimo ijibogominaama mesavi casivuuh.
- 21 Jaamo machumaaca Jesu nuuhi: Miyanotiro, amihaiico neehi, amihaiti saafi uco aciji igaicaauqui, nooboro.
- 22 Jaaneri diito sihidi idaasuvuumoro diiboco dilluuh: Aivojibo, ¿nacu fine uujoho? noomoro sifi idilluno, sifi idilluno icano fuumo.
- 23 Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Sajefaño uuma amachuubo diibo uco aciji.
- 24 Miho uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo Caatinihaamefaño onoo badi feehi. Jaarunaaca idaasucani icajiiho uco aacibo. Aivo imijiruno diibedi fiivutuibo icaruva, nooboro.
- 25 Jaaneguiiha Juda diiboco aaciujiiho nuuhi: Aivojibo, ¿nacu fine uujeheji? nooboro. Jaaneguiiha Jesu nuuhi: Jihi, iijeheji, nooboro.
- 26 Jaamo machumaaca Jesu imaahuco agaayiciuboro, Moocanico graciaaco aaciudi tohicaco iquisiciuboro ijibogominaaco aciubo: Ifaaji, jino tafico mamachu, nooboro.

²⁷ Jaadi bu ihadufaihuco agaayiciuboro Moocaanico graciaco aaciuboro diitoco aciuih: Paryi famooro jifaihuti mahadu.

²⁸ Miiro jino tatyijohu iicano bohono iimaaco imiyacaruno. Jaano jino tatyijohu gañicafetehi ajashutumohallivi imiti buusu iicano.

²⁹ Jino amiihaico neehi, jino baacufaihuco jari ufucu siino aduji amiihaima johono Moocani aivojifaño, nooboro.

Jesu Neehi Pedro Diiboco Utuunamaaijinoco.

(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

³⁰ Jaadi amasivaunobuunati fuumo Olivohono iicagajjaago.

³¹ Jaadi Jesu diitoco nuuhi: Jifucu paryi amiihai uco mejeevesumoro mofoociniji. Miiro Caatinihaamefaño noono: Itoomominaafico gaicauuji. Jaaneri ihovejami fahigova gavaranaamaaiji, noonoro.

³² Jaaruubo siino ubuheeteebere amiihai imega feeji Galileavi, nooboro.

³³ Jaaneguiiha Pedro diiboco nuuhi: Famooro ico jeevesurunaaca, uujoho ico jeevesu-jitih, nooboro.

³⁴ Jaaneguiiha diiboco Jesu nuuhi: Miyanotiro ico neehi, jaafañiinofucu catava ojitiibaacaro mifooci, safo icano: Diiboco gaajatih, bu diibo jiiibogominaafi icatiji, neehi, nooboro.

³⁵ Jaaneguiiha Pedro nuuhi: Jaafa iima iguijevachijiji guijevehi. Jaaruubo ico tuuna-maaijitih, nooboro.

Jaabadiro bu paryi saatoho ijiiibogominaa nuuhi.

Jesu Moocanima Iimaahi Getsemani Onoomañovi.

(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46; Heb 5.7, 8)

³⁶ Jaadi Jesu ijiiibogominaama Getsemani onoomañovi ifutuudi diitoco nuuhi: Jinoovi migicini, uujoho johonovi Moocanima ihiimaatonohachuta, nooboro.

³⁷ Jaaboro Pedroco, bu Zebedeo achimisico icano asatyuuboro ticovauhi inihicuguuboro sihidi iidaasuvuubo.

³⁸ Jaaboro diitoco nuubo: Sihidiro tajeebiifaño idaasu icahi miguijevajibadi. Jaaneguiiha jino mihica uuma cigatimo mubuehe, nooboro.

³⁹ Jaadi Jesu janaanicivi ufuuboro jiiinjehallivi ajavuvuuboro Moocanima iimaauhi: Guihi, idiimogohachijiji uco taajasu jino iidaasuno iicajinoti.* Jaaruno uujoho iimogobadi icatino, jaafa ijohu idiimogobadiro icano, nooboro.

⁴⁰ Jaadi ijiiibogominaa iicauhigo asaaubo cigamovi gaseuhi. Jaaboro Pedroco nuubo: ¿Collihi jaabo uuma sano nihiba oovo ticovovi buheetih?

⁴¹ ¡Mubuehe! Jaamoro Moocanima mihiimaa iji amiihaico inisunofaño mahaquetedino. Miyanotiro amiihai jeebi imino iicanoco imogorahi. Jaarunofaño amiihai allio ifi niinovahi,

⁴² nooboro siino fuubo dojicuviro Moocanima ihiimaatuubo. Jilli nooboro: Guihi, uujoho iidaasuno iicanoco idiimogohachijiji eti idiimogobadi mooni, nooboro.

⁴³ Jaabo bu siino uhuumiubo ijiiibogominaa cigamoco atyimeuhi aivo sihidi cigarari icacuutineguiiha.

⁴⁴ Jaamoco ejeevesuuboro siino fuubo Moocanima ihiimaatuubo, siino tolliro nooboro.

⁴⁵ Jaadi bu siino ijiiibogominaa iicauhi ufuuboro diitoco nuuhi: Ivi jisumi micigacu, majaguisicu. Jino gasecuono uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuvo imitiminaa usefaño aacicafetejino.

⁴⁶ Jaaneguiiha magañiivomoro masigucu mee oono uco aacivaabo fiiticuuhi, nooboro.

Jesuco Isisimoro Satyomo.

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-58; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jaanaaca tolli iimaabaacaro Juda gaseuhi ijiiibogominaa docedimo iicahicauru-moobo. Jaaboma saauvo sihidi miyaminaa niisuganoma, cudaahenema icano; sacerdotemi aivojito, bu judiomi quillahuto icamo agalluumo.

⁴⁸ Jaabo Juda diitoco nuuhi: Oono uujoho diibo iicaaboco ininiciuboro dilluji. Jaaboco cuhufono misisimoro masaty, nooboro.

⁴⁹ Jaaboro Jesujaago ufuuboro diiboco nuuhi: ¿Naa diicahi, jiiibogominaafi? nooboro Jesuco niniciuhi.

⁵⁰ Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: ¿Fañi, jinejefiri saahi? nooboro.

Jaasumiro diito Jesuco agaayicumoro Jesuco sisiuhi isatyequi.

⁵¹ Jaaneguiiha Jesu nahaboniminaati saafi iniisugaco iguiyicuboro sacerdotemi aivojiiibo jeevivominaafi nijimeehuco buiyaacuui.

* 26:39 Griego ijiri: jihidaasuhilluco uutii buhigovi denesu, noono.

⁵² Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: Diniisugaco ifajutafaño diihacu. Miuro oono niisugari oomoonicasimo, bu niisugari guijeveji.

⁵³ ¿Nacu ijoho gaajatihi uujoho Guihirubico dilluruva jaachii;gayiro tajaan galluujiruubo itoomominaati aivo ajashutimo fahuseeci motihaiti mihaici idiño dihaivaco?

⁵⁴ Jaano tolli icaruva, ¿milli bu Caatinihaamefaño jilli icajii bo onono miyaavejirahi? nooboro.

⁵⁵ Jaadi Jesu diito miyaminaaco nuuhi: ¿Milli jaamo amihai taticovodi masaahi cudaahenema, niisuganoma icano nanivaminaafico magaayiciqui mihicanicibadi? Miuro fafucuvaviro amihafeenevi uujoho templojafaño casivooboro jibeguehicahi. Jaaruuboco du uco magaayicihicatihi.

⁵⁶ Jaarunofaño jaafa tolli icano johono Caatinihaamefaño Moocaani iimaaminaa acaatiniuno imiyaavequi, nooboro.

Jaasumiro ijibogominaa diiboco ejevesuumoro famooro gaaciniuhi.

Jesu Fagominaa Imegavi Icauhi.

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Jaamo Jesuco isisiuumoro sacerdotemi aivojibo Caifas onoobo imefeenevi satyuuhi. Tahí caatiniminaa, bu judiomi quillahuto icamo iigaiciniuhigo.

⁵⁸ Jaanaa Pedro ifutuuhí sacerdotemi aivojibo goohasivi: ¿Naa milli fine moonijimo? nooboro tehesinoti ifiniciuboro ufuubo. Jaabo policiami cojivi casivutuuhí.

⁵⁹ Jaanaaca sacerdotemi aivojito, bu judiomi quillahuto, bu paryi imiyafagominaa icamo guinehicauhi Jesuhallivi sicamañooico ijibogonoti diiboco igaicaausuqui.

⁶⁰ Jaarunofaño tonoojayihalliti gaicaaajitirumo guiraamo saatoho diibohallivi sicamañooico jibeguehicaurunaaca. Jaanofeenevi miimisiici gaseuhi diibohallivi sicamañooico ijibugumisi:

⁶¹ Jaani neehicahi: Uujoho Moocaani templojaco finisuji. Jaaboro siino boojati mifucuci, safucu idiñotiro eetaveji, nooboro, noomisiro.

⁶² Jaaneguiiha sacerdotemi aivojibo agañiivuboro Jesuco nuuhi: ¿Aivo ajashuno dimusutihi? ¿Milli nacu jino jito dihallivi neehi? nooboro.

⁶³ Jaarunofaño Jesu diiboco iimusutihi. Jaaneguiiha diibo isacerdotemi aivojibo Jesuco nuuhi: Moocaani momofenedi miyaanocoro mihaico dinoo, ¿naa miya ijoho Cristo Moocaani Achi idiicaabo? nooboro.

⁶⁴ Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: Jihi, uujoho diibo, ijoho toono onoobadi. Tolliro bu amihaiico jino neehi: Ufucu mahatyimeji uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuboo sihidi ejeevaabo Moocaani miyanaagonovi giciniiboco, bu niqueje aimuufaifenedi asaaboco icano, nooboro.

⁶⁵ Jaaneri sacerdotemi aivojibo igaachehuco gallicuuihi sihidi isifiratuuboro. Jaaboro nuubo: Jaani ijiri Moocaniditi aivo imitino iimaahi. ¿Collihi bu siino sita onoonoco mehesujirahi? Amihairyo muguubucuuihi imitino ihiimaanoco.

⁶⁶ ¿Nacu milli amihaidi? nooboro.

Jaaneguiiha diito nuuhi: Tolli ihiimaamaño guijevejiibo,

⁶⁷ noomoro Jesuco ihimefaño ijirebamaaiumoro ganñiciumo. Jaanoti bu saatoho diiboco ihimefaño agabejeniumoro nuuhi:

⁶⁸ Ijoho Cristo idiicaabo ene gaajaci. ¿Naa miijoho ico gabacuuhi? noomoro.

Pedro: Uujoho Jesuco Gaajatihi, Nuuhi.

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Jaanaaca Pedro jahisi goohasifaño giciniunaaca sacerdotemi aivojibo jeecivominaago asaaguro diiboco nuuhi: Ijoho bu tolliro Jesu Galileaoboma idiicahicaabo, noogoro.

⁷⁰ Jaarunofaño Pedro tuunamaaiuhi: Uujoho gaajatihi jinejetihacho toono diimaahi, nooboro.

⁷¹ Jaanaaca Pedro toonoti fuucuuboco saafigo aatyimeugoro tooneri iicaumoco nuuhi: Jaani bu tolliro oono Jesu Nazareoboma iguehicaabo, noogoro.

⁷² Jaarunaaca Pedro tuunamaaiuhi Moocaani momofañodi: Miyanotiro uujoho diiboco gaajatihi, nooboro.

⁷³ Jaanobuunati bu siino tooneri iicaumo Pedrojaa asaamoro diiboco nuuhi: Miyaano jahi, ijoho diitoobo, mee oono dihiimaa diito iimaabadi jeevahi, noomoro.

⁷⁴ Jaaneguiiha diibo nuuhi: Moocaani momofañodi neehi: Miyanotiro, uujoho diiboco gaajatihi. Jaanoti jilli onoocho abañihachii; jaafa uco Moocaani guijenihi, nooboro.

Jaasumiro catava ojuhi.

⁷⁵ Jaanoco uguubuuboro Pedro esafutuuhí Jesu diiboco: Catava oojitinaacaro uco mifoci safo idiño tuunamaaiji, unuunoco. Jaaneguiiha Pedro toonoti ufuuboro aivono tauuhi.

27

Pilato Imefeenevi Jesuco Satyehi.

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Jaanaaca eseseveudi paryi famooro sacerdotemi aivojito, judiomi quillahuto icano sabadiro iimaacasiuhi Jesuco igaicaauqui.

² Jaamoro diiboco sisiciniboco asatyumoro toojiinjieo aivojibo Poncio Pilato onoboco aciuihi.

Juda Iguijeveuno.

(Hch 1.16-19)

³ Jaanaaca Juda, miyaminaa usefaño Jesuco aaciuboco guijevefaño ificuunoco aatyimeuboro sihidi idaasuvuui. Jaaboro treintadijeva iicaunoco inihibamico uumisuuhi sacerdotemi aivojito, bu judiomi quillahutoco icano jilli nooboro:

⁴ Uujoho imitico icihii aivo imiiboco guijevefaño aacimaño, nooboro.

Jaaneguiiha diito iimusuuhi: ¿Jaano milli mihaidi? Toono diino, noomoro.

⁵ Jaaneguiiha Juda inihibamico templojafaño gavaracuui. Jaadi ufuuboro gaibairi icodaaheti uduujecafutuuboro luhivuui.

⁶ Jaadi sacerdotemi aivojito inihibamico iciumoro nuuhi: Jino nihibamico Moocaniguiiha ificunicinofaño mificujitihii tijoho jaada iicacumaño, noomoro.

⁷ Jaadi ihiimaacasiumorotooneri nifaqui guirihilluno nicuminaafi faguico naajeumo, tomañovi sijiinjeteheje ochoomomoco icihicaqui.

⁸ Jaamaño tomaño jisumihachuta: Tijohomaño, noocinihi.

⁹ Jilli miyaavuuno Moocaani iimaaminaafi Jeremia acaatiniuno: Iciumo treintadijeva inihibamico Israel cuumiminaa diibo jaadaco ificuunoco.

¹⁰ Jaaneri nifaqui guirihilluno nicuminaafi faguico naajeumo, oono uco Aivojibo atajibabadi, nooboro.

Jesu Pilato Imefeenevi Icahi.

(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

¹¹ Jaadi Jesuco aivojibo Pilato imegavi ifutusuumo. Jaaboco dilluubo: ¿Naa ijoho oono judiomi Aivojibo idiicaabo? nooboro.

Jaaneguiiha Jesu iimusuuhi: Jiihi, tolli icano toono ijoho onoobadi, nooboro.

¹² Jaanaaca sacerdotemi aivojito, judiomi quillahuto icamo diibohallivi imitino ijibeguehicaurunoco Jesu ajashuno iimusuuhi.

¹³ Jaaneguiiha Pilato diiboco nuuhi: ¿Naa guubutihii oono dihallivi imitino ihiimaanoco? nooboro.

¹⁴ Jaarunofaño bu Jesu diiboco ajashuno iimusuuhi. Jaaneri diibo Pilato sihidi eheetyeuboro eesamaaiujirunoco gaajautihi.

Jesuco Igujeniqui Ificuuno.

(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

¹⁵ Jaasumi miiro aivojibo Pilato omooninicibadi civojaminaafiti saafico sinaayujibuui miyaminaa idilluuboco.

¹⁶ Jaanaa icaubo saafi civojafaño Barraba onoobo sihidi ejeevaabo iimitibo.

¹⁷ Jaanaa paryi miyaminaa igaiciniumoco Pilato dilluui: ¿Cajaanico mihimeguehi, amiihai, uujoho isinaayunoco, Barrabaco, nacu oono Jesu Cristo onooboco? nooboro.

¹⁸ Tolli nuubo jilli Jesuco ijihuevumoro diibo usefaño aaciunoco agaajaciuboro.

¹⁹ Jaabo Pilato ihaivoji icagahalliri giciniunaaca diibojaago mogai saatohoco galluuhi jilli noogoro: Milli moonidineheje diibo iimino miyaminaafico, fone fucu nihicuno tigahi diibo Jesuditi, noogoro.

²⁰ Jaarunofaño sacerdotemi aivojito, bu judiomi quillahuto icamo miyaminaaco fajiniuhi Barrabaco dihiinusuu. Jaanoti: Jesuco guijeni, monoo, noomoro.

²¹ Jaanaaca bu siino miyaminaaco Pilato dilluui: ¿Diitisi cajaanico isinaayunoco mihimeguehi? nooboro.

Jaaneguiiha nuumo: Barrabaco, noomoro.

²² Jaaneguiiha siino Pilato diitoco dilluui: ¿Jaanaa milli mooniji oono imomo Jesucristo iicaaboco? nooboro.

Jaaneguiiha paryi famooro iimusuuhi: jtmohobujehallivi tetecu! noomoro.

²³ Jaanegui Pilato diitoco nuuhi: ¿Nacu jineje imitinoco moonibo? nooboro.

Jaarunofaño diito siino coovadiivuui: jtmohobujehallivi tetecu! noomoro.

²⁴ Jaanegui Pilatoco diito sihidi ejenaauumoro janaanoviciviro aivo añaavuunoco aatyimeuboro, tajibaubo nifaihuco isivaqui. Jaafaihufaño ihuseneque nitamaaiubo

diito imefeenevi, jilli nooboro: Uujoho jaani iimiibo guijevafañodi icatíhi. Jilli toono amíihai iimaa, nooboro Pilato.

²⁵ Jaarunaaca famooro iimusuuhi: Míihai, bu paryi moseeme icamohallívi jaafa mini-fotono, noomoro.

²⁶ Jaaneguiiha Pilato Barrabaco isinaayusuuboro Jesuco aamisuuhi. Jaadi diitoco aciubo diiboco itetecuqui.

²⁷ Jaaneguiiha ihamocasimínaa Jesuco satyuuhi diibo Pilato iijajaago. Jaamoro igaiyíiciumo paryi amocasimínaaco Jesuhallívi.

²⁸ Jaamoro diiboco igaachehuco ujuyuaacuumoro sichehuco jíihacuumo gachicohai deecano tifaibadi itifai iicachehuco.

²⁹ Jaamoro bu iinigaihallívi javucaruumo januutuno aafeneque chaahimígati eheetavuumoro, bu jaamoro gaayicisuumo imiyanaagohusefaño imeico icano. Jaadi diiboguiino ememuívomoro diiboco dejecuhicauihi: ¡Imicani íijoho judiomi Aivojéibo! noomoro.

³⁰ Jaadi bu ihimeico agaayicimoro tohiri diiboco iinigaiti gafucuhicaumo.

³¹ Jaadi diiboco jilli omoonihicaudi jujuyaacuumo diiboco tifaíihaba icacheuco jíihacuuchehuco. Jaamoro imiyachehuco jíihacuumo. Jaadi ívi satyucuumo diiboco itetecuqui.

Jesuco Etetecuno.

(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

³² Jaamo Jesuco itetecuqui ufuumo atyímeuhi Cirene cuumioobo Simon onooboco. Jaamoro diiboco tajíibauhi Jesu imohobujeque isatyequi.

³³ Jaadi ífutuumo nigaípaajebai onoomañovi; jaanoti hebreomi iijíri Golgota onobai.

³⁴ Jaabaihallívi Jesuco isuurumo vino aivo faafaíñooco. Jaarunoco inisucuruhiigoti adutiubo.

³⁵ Jaaboco etetecuumoro ihamocasimínaa suerteque eetavuuhi Jesu gaachehuhallívi: ¿Cajaani fine tochehuma icaji? noomoro.*

³⁶ Jaamoro ifiitino casícamaaíumo diiboco ootomomo.

³⁷ Jaamoro íjéibogoco íhimohobujeti íinigaihallívi caatiníumo: JAANI JESU JUDIOMI AIVOJÉIBO, onono.

³⁸ Tollíro bu diibo uufocovi tetecuumo miimisiíci nanivamínaatsisico, saafico imiyanaagonovi, bu saafico inaninaagonovi icano.

³⁹ Jaanaaca toonodi afatyomo diiboco íhíibamoro ihuseneque gavaracuumoro íibajirubadi ícano íinigaiçoro garya garya moonihicaumo,

⁴⁰ jilli noomoro: ¿Naa íijoho oono templojaco acallajaruuboro siino dojicuvíro mifucuci, safuco ídíinoti boojati edetavejiruubo? ¡Eneecata íiro difíico taajasu! ¡Bu miyaano Moocaani Achi ídiicahachíjji, toono caamoti níito! noomoro.

⁴¹ Jaabadiro bu sacerdotemi aivojito, bu caatiníminaa, bu fariseomi, bu judiomi quil-lahuto icamo diiboco edejecumo neehicauihi:

⁴² Sítaaco taajasuubo. ¿Jaaruubo cono bu inoro ífíico taajasuubova? Eneecata miyaano Israel Aivojéibo íicahachíjji, toono íhimohoti íniitequi maatyímemere diiboco mimíyaaveg-uequi.

⁴³ Míiro Moocaanivíro ífíico sefaabo. Eneecata jaafa jaabo asaaboro diiboco taajasuvahi íimogohachíjji. Jaadi jari magaajaji miyaano Moocaani Achi íicanoco, noomoro.

⁴⁴ Jaabadiro bu nanivamínaatsisico diibo uufocovi etetecuumísi diiboco íbahicauihi.

Jesu Igújevene.

(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

⁴⁵ Jaadi ívi paryi jíinije çivono minífutuuhi gadíçíibati. Jaano seseeteuhi ímohonohallíti níhíba ícaaberi.

⁴⁶ Jaasumíro Jesu hebreo íjéiri sefano gaihívuuhi: Eli, Eli, ¿lama sabactani? nooboro. Moocaani, Moocaani, ¿collíhi uco deevesuhi? eneejiruno.

⁴⁷ Jaanoco saatoho tooneri íicaumo uguubuumoro nuuhi: Memeeçi johono Moocaani íimaamínaafi Eliaco cuuhuvaabo, noomoro.

⁴⁸ Jaasumíro diitoti saafi íjinafatyuuboro ícyeuhi faasihi íicanoco. Jaaboro toosíhico vino aivo quigañoñaño matyusuuhi. Jaaboro toosíhico ímei níjequevi íficuuboro Jesu íjifaño cabuyaacuuihi íhaduuquí, nooboro.

⁴⁹ Jaarunaa saatoho diiboco nuuhi: Moonidino, jaafa Elia saahi diiboco ataajasuvaabo mahatyímequí, noomoro.

⁵⁰ Jaanaaca siino Jesu sefano agaihívuuboro chuumucuuihi.

* **27:35** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jilli miyaavuuno Moocaani íimaamínaafi acaatiníuno: Tagaachehuco ífocasimo suerteque eheetavomoro, nooboro.

⁵¹ Jaano ticovovi temploja ofoboociniuchehe gaachehujetuno feemene iicano gallivuuhi feenedi caamoti sano guinovi. Bu jiniije sefano maryibauhi. Jaaneri guisihacino dujavanamaaiuhi.

⁵² Bu tolliro cihojino faayicafutuuhi. Jaaneri Moocaanico imiyaavuguumo igujevecinumo ajashutimo siino buheeteuhi.

⁵³ Jaamo Jesu siino ubuheeteunobuunati icihojinofañoṭi ihiinumoro iimicuumi Jerusale cuumifaño fuuhi. Jaamoco tahi sihidi miyaminaa diitoco aatyimeumoro gaajauhi.

⁵⁴ Jaanoti bu ihamocasiminaa aivojibo ihamocasiminaa Jesuco utuumuumo jiniije amaryibaunoco, bu sanehejeque icano aatyimeumoro sihidiro igutuuihi. Jaamoro nuuhi: Miyanotiro, jahi jaani Moocaani Achi, noomoro.

⁵⁵ Jaabadiro bu sihidi icaumo gaigoomi tehesinotiro ifinicumio Galileati Jesu dojicuti asaumo diiboco jeecivomoro.

⁵⁶ Jaamofeeneri icaugo Maria Magdalena onoogo, bu Jacoobo, Jose icamisi seeji Maria onoogo; Zebedeo seemenemisi seeji icamife.

Jesuco Icinuno.

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁵⁷ Jaanaaca mihijicuudi saaubo sihidi inihibamima iicaubo Jose onoobo Arimatea cumioobo, Jesu ononoco imiyaaveguehicaubo.

⁵⁸ Jaabo Pilatojaago ufuuboro Jesu ifiico diiboco dillujeuhi. Jaaneguiiha Pilato tajibauhi diiboco ihaciqui.

⁵⁹ Jaadi Jesu ifiico Jose icuboro mihinivatino gaachehuri mibociuhi.

⁶⁰ Jaaboro icihoji bohoji guisigajifaño eheetavusuhojifaño jihacuuihi. Jaaboro tohojico guisibatyi gabari amaninuboro fuuhi.

⁶¹ Jaanaaca tohoji ticovo icaumife Maria Magdalena onoogo, bu saafigo Maria icamife giciniuhi sinaagobaiti tohojico ihifinicumife.

Jesu Cihoji Imega Amocasiminaa Teemehi.

⁶² Jaano sesevede, Pascua jibaimoguiiha iimibaivuunobuunati, sacerdotemi aivojito, bu fariseomi icamo fuuhi Pilatoma ihiimaaqu.

⁶³ Jaamoro diiboco nuumo: Aivojibo, mehesafetehi oono tobañifiboba ubuheesumi: Ochoomodi mifucuci, safucu icanoti siino buheeteji, unuunoco.

⁶⁴ Jaaneguiiha tajiba icihojico kuhufono imooniqui mifucuci safucu idino ticovovi ijibogominaa fucu asaamoro ichuumuhuco ananimoro: Siino buheetecuubo, noomoro miyaminaaco jibeguedimo. Jaanoti tolli omoonihachijij; tobañi aivo iticoniono janaaniciivi jeevajirahi, noomoro.

⁶⁵ Jaaneguiiha Pilato diitoco nuuhi: Ajaaty toomominaaco mihicimoro amihairyo diitoma aivo imino mucuhufusuto, nooboro.

⁶⁶ Jaaneguiiha ufuumoro tohojico kuhufutusuuhi. Jaamoro bu igaajataaco ficuumo tohojico ofoboociuba iguisibahallivi. Jaamoro tohojihallivi itoomominaaco ficuumo.

28

Jesu Siino Ubuheeteuno.

¹ Jaanaaca judio jaguisifucu sabado icaufucu afatyuno sesevede fucugayiro Maria Magdalena onoogo, bu saafigo Maria icamife fuuhi icihojico emeecituumife.

² Jaanaaca sefano jiniije maryibauhi Moocaani toomominaafi niquejefañoṭi iniituner. Jaaboro tohoji imegavi agaseuboro tohoji guisibaco buhigovi icuboro tobahallivi casivuuhi.

³ Jaabohalli aricuuihi sisi anamebano aricubadi, bu igaachehe seseene seseuehi cuugaihallibadi.

⁴ Jaaboco amocasiminaa tohojico utuumuumo aatyimeumoro sihidiro igutumoro iihicuri uchuumucumobadi minifutuuihi.

⁵ Jaaboro Moocaani toomominaafi diitifeque nuuhi: Mihiguetejirahana uujoho gaajahi amife Jesu etetecucafetehiniboco miguiinonoco.

⁶ Jineeri chahuuubo siino buheetecuubo unuubadi. Eneecau bu jino diiboco ificuhinimañooco memeeceva.

⁷ Jaaneguiiha goovano mofoomifere ijibogominaaco mijibogoto jilli noomifere: Guijefañoṭi siino buheetecuubo. Jaaboro amihai imega siigucuubo Galileavi. Tahigo diiboco mahatymeji. Jinooco amifeque neequi saahi, nooboro.

⁸ Jaaneguiiha diitife toonoti fuucuuihi. Goovano sihidi igutumifere, bu imo imo icano fuuhi. Jaamifere diitife Jesu jibogominaaco jibugutuuihi.

⁹ Jaamifevi Jesu ajavevuboro diitifeque dilluuhi. Jaaneguiiha diibojaaگو ufuumifere itihaiñoco ihibicimifere diiboco imuuihi.

¹⁰ Jaaneguiiha diibo diitifeque nuuhi: Mihiguetedino. Mofoomifere tañahabomico mijibogoto Galileavi ifeequi tahigo uco atyimejimo, nooboro.

Amocasiminaa Jilli Jibuguuhi.

¹¹ Jaanaaca diitife ufuunobuunati tohojico utuumumoti saatoho amocasiminaa cuumi-faño ufuumoro sacerdotemi aivojitoco jibuguuhi paryi aatyimeunoco.

¹² Jaaneguiiha diito sacerdotemi aivojito judiomi quillahutojaago ufuumoro diitoma iimaajeuhi. Jaamoro sihidi nihibamico ihamocasiminaaco jaaduumo.

¹³ Jilli diitoco noomoro: Miyaminaaco monoo: Miihai fucufeene miciganaaca ijibogominaa asaamoro ichuumuhuco ananimoro satyehi, noomoro.

¹⁴ Jaanoco aivojibo uguubuuboro amiihaijaago isifiratohachijji miihai diiboma mihi-imaaji amiihaihi aivojito judiomi quiallivi. Jaamo ¿milli icatimo mihicahi? noomoro.

¹⁵ Jaaneguiiha ihamocasiminaa inihibamico agaayiciumoro diito unuubadi mooniuihi. Jaabadi judiomi jibeguehicahi jisumihachuta.

Jesu Ijibogominaaco Atajibano.

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23; Hch 1.8)

¹⁶ Jaaneguiiha ijibogominaa fahuseeci motihaiti si aivojito judiomi quiaafi idimurucu fuuhi Galileajaago Jesu diitoco unuubaijaagovi.

¹⁷ Jahigo Jesuco aatyimeunoro diiboco imuumo. Jaarunaa saatoho miyaadi miyaavuguutih.

¹⁸ Jaadi Jesu asauboro diitoco nuuhi: Uujoho gaayicicuuihi paryi aivoji iijico niquejefaño, jiiinjehallivi icano.

¹⁹ Jaaneguiiha paryi faajiinijeriro mofoomoro tajiibogominaati meheetavo. Jaamoco miniti Moocaani momofeenedi, bu Illi momofeenedi, bu Igaija momofeenedi icano.

²⁰ Jaamoro diitoco mijibogo amiihaico paryi uujoho ijibeguehicanoco imino imooniqui. Jaamoro imino magaaja uujoho amiihaima fahijivaro icaji jiiinje ifinjinovi, bu janaanici icajinovi, nooboro.

SAN MARCOS

Jua Nitiminaafi Sicaihigovi J̄ibeguehi.

(Mt 3.1-12; Lc 3.1-18; Jn 1.19-28)

¹ Jilli ticovauno Jesucristo Moocaani Achi j̄ibogoco.

² M̄iuro jilli Moocaani iimaa j̄ibogominaafi Isaia caatinicuui, Moocaani unuunoco:

Dihime galluui tajībogominaafico, dihime j̄ihaico iimibachuqui, nooboro.

³ Jaanaa guubuvusuuno sicaihigoti ocoovadiiciniuno: Mihimibachu Mohaivoj̄iibo j̄ihaico sano ticovoro meheetavo, onoonoco, Isaia caatinuui.

⁴ Jilli saaubo Jua sicaihigovi miyaminaaco nit̄iboro. Jaabo neehicaui: Minitisuquimaje jaamoro am̄ihai eedehefiico mejeevesu, am̄ihai imiti ibuuqui, nooboro.

⁵ Jaanegui Judeao jiinijeoto, bu Jerusale cuumioto icamo feehicaui diiboco ugu-ubunicitomo. Jaamoco iimitico īj̄ibeguehicauno bujinagoti diitoco Jua nitihicaui Jorda onohifaño.

⁶ Jaabo Jua gaachehuhicau camello ijeene eetavotau. Jaanoti iniivigai meeheu jilli asi meehe. Jaabo chahacam̄icoro duuhicaui, bu bajio iimicoro nejeecuhicaubo icano.

⁷ Jaabo j̄ibeguehicaui jilli nooboro: Taabuunati saajiibo tajanaanici sihidi imityaabo di-ibobadi uujoho jeevat̄i. Jaamaño diiboguino idīj̄iivooboro it̄ihaipaaje duujeque sinaayuj̄it̄irahi.

⁸ Uujohonaha, am̄ihaico miyaano n̄faihuri nit̄i. Jaanoti diibo am̄ihaico Moocaani Gajari nit̄iji, nooboro.

Jesuco Inituno.

(Mt 3.13-4.11; Lc 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Jaasumivi Jesu fuuhi Nazare cuumiti Galilea jiinijeri iicacuumiti. Jaaboco Jua nit̄iui Jorda onohifaño.

¹⁰ Jaabo Jesu iteehifañoti ihiinuubo atyimeuhi niqueje afaayicafutuunoco. Jaanofeenedi nim̄ihubadi jeevaabo Moocaani Gaija ihalliv̄i nitovauhi.

¹¹ Jaanaa guubuvusuuno niquejefañoti unuuno: Ijoho agaij̄iibo taseemene, īri sihidi imo imo icahi, unuuno.

¹² Jaasumiro Moocaani Gaija diiboco satyuui sicaihigovi miyaminaa achahauhigovi.

¹³ Jaabo Jesu tahigo icauhi san̄ihiba, siino fahuseeci icano fucuva asimifeeneri. Jaaboco Satan̄as nisuuhi. Jaanobuunati Moocaani toomoninaa asaamoro diiboco jeevicehicaui.

Jesu Idudicamaaque Ticoni.

(Mt 4.12-22; Lc 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Jaanobuunati Juaco civojafaño ificuunotiro Jesu Galileavi fuuhi j̄ibogooboro taajasu j̄ibogoco Moocaani aivoj̄i iijico.

¹⁵ Jaabo jilli neehicaui: Tusumi mihicacuui, jino Moocaani aivoj̄i fiitivucuui. Jaaneguiiha am̄ihai imitico mejeevesucu. Jaamoro mimiyaavogo jino imino mataajajino j̄ibogoco, nooboro.

¹⁶ Jaabo Galilea muuajinidi igooboro ufuhigo atyimeubo Simon, inahabo Andre icamisi fiiciminaatisi iicaumaño muuafaño isinicuuhuri sin̄ihicam̄isico.

¹⁷ Jaamisico Jesu nuuhi: Tadyojicuti masaa, am̄isico miyaminaa fiiciminaatisi eetavequi, nooboro.

¹⁸ Jaanegui tusumiro isinicuuhunoco ejeevesumisiro diibo dojicuti fuumisi.

¹⁹ Jaadi toonoti janaaniv̄i afatyuubo Jacoobo, bu inahabo Jua icamisi Sevedeo achimisico tolliro imeenegafaño isinicuuhuco amaahun̄isico atyimeteuhi.

²⁰ Jaamisico bu tolliro coovaubo. Jaanegui caanico idudicamaajeminaama imeenegafaño ejeevesumisiro Jesuma fuuhi.

Saafi Iimitino Ijima Icaubo.

(Lc 4.31-37)

²¹ Jaadi Capernau cuumiv̄i ifutuudi, judiom̄i jaguisisumi Jesu sinagogajafaño ufuuboro j̄ibeguehicaui.

²² Jaaneri miyaminaa sihidi eetyehicaui diibo j̄ibegueri diitoco aivoj̄iibo iicanicibadi īj̄ibeguehicauneri, caatinim̄inaa īj̄ibogonicibadi iicatineri.

²³ Jaanaaca tooja sinagogajafaño iimitino ijima icaubo icauhi. Jaabo gaihivuuhi:

²⁴ Ijoho Moocaani seemene idiimiibo, uujoho ico gaajahi. ¿Jaabo jinejeque diimeguehi ijoho mīhaima Jesu Nazareoobo idiicaabo? ¿Naa mīhaico finisuqui asaabo? nooboro.

²⁵ Jaanegui Jesu diibo iimitino ijico ihübauboro nuuhi: Lliivi diica. Jaaboro diiboti diino, nooboro.

²⁶ Jaanegui ihiji diiboco baavi agañübororo ifiico vüvi vüvi iminiiyuuboro sefano agaihivuuboro diiboti iinuuhi.

²⁷ Jaaneri famooro miyaminaa sihidi eetyeui. Jaamoro dillucasihicauhi: ¿Jineje jino bohono jübogo? Jaani iiji aivo sefahi aivo ijimi iicarumoco atajübanoco: Jii, noomo, noomoro noocasihicauhi.

²⁸ Jaanoco Jesuti ijüböcasiuno paryi Galilea jünijeri goovano gaajacafutuui.

Jesu Buheesuhi Simon Pedro Baaboco.

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹ Jaadi sinagogajati iinuudi Jesu fuuhi Jacoobo, Jua icamisima Simon, bu inahabo Andre icamisi ijüjafaño.

³⁰ Jaanaa Simon baabo sinafeteri sihidi guihuvauhi. Jaanoco Jesuco jübuguumo diigo iguihuvaunoco.

³¹ Jaanegui Jesu diigojaa ufuuboro ihuseti diigoco agaayiciuboro gañüyiciuhi. Jaasumiro diigoco iguihuva bucuuhi. Jaadi diitoco jeecivehicaugo.

Jesu Ajashutimo Iguihuvamoco Buheesuhi.

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³² Jaadi ijücuuvi nihiba jabaavucuunaaca sivahicaumo diibojaa paryi iguihuvamoco, bu ememivatomejeque icano.

³³ Jaanaa paryi miyaminaa asaauneri guhugavi gahafuui.

³⁴ Jaamoco Jesu buheesuhicauhi siomoneri, bu siomoneri icano iguihuvaumehejeque. Jaabadiro bu ememivatomoco imeimico buhi gañühicaubo. Jaamo imeimi iimaajirumo iimaahicauti diiboco agaajahicaumaño.

Jesu Galileavi Jübeguehi.

(Lc 4.42-44)

³⁵ Cuujetaviro Jesu agañüvuuboro fuuhi tuucuumiti sicaihigovi Moocanima ihümaaqui.

³⁶ Jaaboco Simon, inahaboniminaa icano guinutuui.

³⁷ Jaamo diiboco aatyimeudi nuuhi: Famooro miyaminaa ico guinieri icahi, noomoro.

³⁸ Jaanegui Jesu iimusuuhi: Masigo siicumijaago ifiiticuumijaago tahi tolliro jübeguequi taajasubogoco. Toonegui uujoho saauhi, nooboro.

³⁹ Jaadi Jesu paryi Galilea jünijeri sinagogajafaño jübogooboro feehicauhi ijimico gavaracuuboro.

Jesu Foojohoma Icaaboco Buheesuhi.

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Jaanaa foojohoma iicaubo Jesujaa saauhi. Jaaboro iguino ememüvuuboro nuuhi: Idiimogohachi uco buheesu, nooboro.

⁴¹ Jaanegui Jesu diiboco üdaasuguuboro ihuseri dudüciuhi: Imeguehi, buheetecu, nooboro.

⁴² Jaasumiro diiboco ifoojoho ubuuneri buheetecuubo.

⁴³ Jaadi Jesu diiboco afaguuboro galluui jilli nooboro:

⁴⁴ Mühaiñüobaco diibeguedino. Jilli ofooboro sacerdotegue dihifusuto. Bu jaaboro ico iimibachuno jeecivoco asimico ficuuto Moise atajübaubadi toono jübogobadi iicanoco. Jaanoco miyaminaa aatyimemere igaajaqui ijoho ubuheecunoco, nooboro.

⁴⁵ Jaarunaa ufuuboro sihidi miyaminaaco jübogooboro feehicauhi diiboco Jesu ubuheesuunoco. Jaamaño Jesu foovono cuuminofañodi igucutiübo, jilli buhigüeejere miyaminaa achahahigüeejere iicaaboro feehicauhi. Jaarunaa fahigovati saahicaumo diiboco emeeciivamo.

2

Jesu Buheesuhi Idiño Isifañüboco.

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹ Toonobuunati siino Jesu Capernau cuumivi fuuhi goovajisutinoti. Jaanoco guubuumo ijüjafaño iicaunoco.

² Jaanegui miyaminaa diibojaago ufuumo gahafuui guhugamaryo gatyuuci. Jaamoco iimaaco jübeguehicaubo.

³ Jaanaa igueenemejedimo diibojaa sivauhi ihüimoro idiño isifañüboco.

⁴ Jaarumo miyaminaa agahaficününeri Jesuvi ifutuutimo. Jaanegui caamoti tooja niibahucuco afaayiciumoro Jesujaago diiboco nitusuumo icigaiijema.

⁵ Jaanoco diito Jesuco imiyaavuguunoco agaajaciiboro Jesu nuuhi iguihuvaaboco: Guihi, dihimiti ico imibachucafutucuuhi, nooboro.

⁶ Jaarunaa saatoho caatiniminaa onoomo igiciniimañoti ijeebiifañodi esamaaiuhi:

⁷ ¿Collihi jaani jilli imiticani iimaahi? ¿Miiijoho nacu imitico buusujirahi? Idiiboro naha Moocaani, noomoro.

⁸⁻⁹ Jaanoco Jesu agaajaciuboro nuuhi: ¿Collihi tolli amiñhai jeebiifañodi mehesamaahi? Tihicani jana iguihuvaaboco: Dihimiti imibachucafutucuuhi, onono; gañiivoobo dicigaiijema fuucu, onono.

¹⁰ Jaamo magaaajahi jiijehalli uujoho Miyaminaafbadi Ifiivuubo imiti imibachu mityama iicanoco, nooboro,

¹¹ idiino isifañiuboco nuubo: Ico neehi: Gañiivo, jaaboro dicigaiijeque dñcñbo fuucu diijajaago, nooboro.

¹² Jaasumiro diibo agañiivuuboro icigaiijeque ñcñuboro fuucuuhi ññnicimofeenedi. Jaaneri paryi miyaminaa sihidi eetyeui. Jaamoro Moocaanico imehicaumo: Mahatyimetatichi aivo jilli iicanoco, noomoro.

Jesu Coovahi Levico.

(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Jaanobuunati siino Jesu fuuhi muuaijinivi. Jaaboja sihidi miyaminaa saahicauhi. Jaamoco jiiibeguehicaubo.

¹⁴ Jaamañoti janaanici afatyuhigo atyimeubo Levico Alfeo achi impuestoco ajaadusuhi-cajafaño giciniuboco. Jaaboco: Uuma difoo, nuubo.

Jaanegui Levi agañiivooboro diiboma fuuhi.

¹⁵ Jaanobuunati Jesu Levi iijafaño iññbogominaama amachuubo giciniunaaca sihidi impuestoco jaadusuminaa, bu iimitifimo icano gaseuhi. Jaamo sano diiboma machuhicauhi. Diibo dojicuti sihidi ufuumo icano.

¹⁶ Jaanaa fariseo caatiniminaa iicamo Jesuma diito amachunoco aatyimeumoro iññbogominaaco nuuhi: ¿Milli jaabo amiñhai jiiibogominaafi, impuestoco jaadusuminaama, bu saatoho iimitiminaama icano acasiivooboro machuhi, aduhi icano? noomoro.

¹⁷ Jaanoco Jesu uguubuuboro diitoco nuuhi: Ubuheefimo taabuminaafico imogotatichi. Jaanoti iguihuvamo taabuminaafico imeguefhi. Jaabadiro uujoho: Imino icahi, onoomoco cuuhuvaqui saahinitichi. Iimifitimeguiiha saahi iimiti ifiico ijeevesuqui, nooboro.

Jesuco Dilluumo Machutimo Aigafñohallivi.

(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸ Jaanaaca Jua jiiibogominaa, bu fariseomi jiiibogominaa icamo machutimo aigahicauhi. Jaanaa saatoho asaumoro Jesuco dilluvauhi: ¿Naa, collihi jana fariseomi, Jua icamo jiiibogominaa aagananaa dita aigatichi? noomoro.

¹⁹ Jaanegui Jesu oovicuboro iimusuhi: ¿Nacu gaigooco ataabavaaboro iññbaimojaago ucuuhuvamo idaasuri aigajirahi diitoma diibo iicanohachuta? Miiro diitoma diibo iicanohachuta aigajiturumo.

²⁰ Jaanoti naha icajinehiica jari uco tajiiibogominaati udumitñcino. Jaadi jari idaasuno iicaneri aigajimo.

²¹ ¿Miiro miiijoho eedechehuco bobaryuri maahunititichi? Jaanoti imaahuniruva bobaryu tochehuco gallicujirahi. Jaaneri tohoji janaaniciro guiraatejirahi.

²² Jaabadiro bu, ¿miiijoho bohaivofaihuco eedeejutafaño ficutatichi? Jaanoti ificuruva tofaihu tutjutaco ejerucarunoro fatyiejirahi. Jaanegui bofaihuco bujutafaño mificutahi, nooboro.*

Iññbogominaa Trigo Noovataco Ichi Jaguisifucusumi.

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³ Jaanaa judiomi jaguisisumi Jesu basutafañodi iñooboro feehicauhi. Jaanaa iññbogominaa toono basuta noovataco icimoro feehicauhi.

²⁴ Jaanegui fariseomi diiboco nuuhi: Meeci ¿collihi diññbogominaa olli moonihi jaguisifucusumi momoonitatinoco? noomoro.

²⁵⁻²⁶ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: ¿Jaana nacu magaaajatihi amiñhai, johono David, bu diiboma iicaumo icano ucuujivaachusumi diitoco ajeba aivusuneguiiha omoonunoco? Miiro Moocaani iija tabernaculojafaño David ufuuboro Moocaani jeevico maahunoco machuuhii miiijoho amachutatirunoco, Aviata onoobo sacerdotemi aivojiiibo iicaujiibo icau-naaca. Jaaboro bu diiboma iicaumoco aciubo saatohoro sacerdotemi amachufirunoco, nooboro.

* 2:22 Jilli Jesu nuuhi eedeejiiibogoco mejeevesumoro bohono jiiibogocoro meheetavequi.

²⁷ Jaadi bu siino Jesu nuuhi: M̄iro jaguisifucu miyaminaadi eetavocafutuuhi. Jaanoti miyaminaa jaguisifucudi eetavocafutuutihi.

²⁸ Jaamaño uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo jaguisifucu aivoj̄iibo, nooboro.

3

Saafi Ihuse Ifigatyuubo.

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Jaadi siino Jesu sinagogajafaño fuuhi jahi icaubo saafi ihuse ifigatyuubo.

² Jaaboco if̄in̄icimoro feehicaumo: ¿Naa jeedi jaguisisumi buheesuj̄iibo? noomoro if̄ifurumo diibohall̄ivi ij̄ibeguequi.

³ Jaanoma iicaubo Jesu ihuse ifigatyuuboco nuuhi: ¡Gañiivo! ¡Jaaboro feenevi dulleevi! nooboro.

⁴ Jaadi diitoco Jesu dilluuhi: ¿Jinejeque jaguisisumi moonisunicimo iiminoco, nacu iimitinoco? ¿Magaicaanoco, nacu mubuheesunoco? nooboro. Jaarunaa diito iimusutihi.

⁵ Jaanegui diito jeeb̄ino cuhuferi ñdaasuvuuboro, sifirano ihuufococo emeeciuboro ihuse ifigatyuuboco nuubo: ¡Dihuseque fallirihicar! nooboro. Jaanegui diibo fallirihicaruhi. Jaasumiro diibo use dojicuv̄iro imituuhi.

⁶ Jaasumiro toonoti ifariseomi ufuomoro Herodianom̄ima fitacucasiuhi Jesuco igaicauqui.

Muuaij̄in̄ivi Miyaminaa Icauno.

⁷⁻⁸ Jaanaa Jesu ij̄ibogom̄inaama muuaij̄in̄ivi fuuhi. Jaamoco sihidi miyaminaa bucasiuhi Galileaoto, Judeaoto, Jerusaleoto, Idumeaoto, bu Jorda oonegueehioto, bu Tiro, Sidon icano jin̄inooto icamo diibo sihidi eeevanoonoco omoonihicaunoco uguubumoro.

⁹ Jaanegui ij̄ibogom̄inaaco nuubo: Uco miyaminaa ijene eñeñejeruuj̄iruneguiha momeenegaco mihimibaicini, nooboro.

¹⁰ Jaabo Jesu miyaminaaco ubuheesuhicaunegui sihidi iguihuvanoma iicadimo diiboco idud̄iciqui ijene ñeñejeruhicaui.

¹¹ Jaabad̄iro bu ij̄imi diiboco aatyimemere diibo imega baavi aquetehicaui. Jaamoro gaihivehicaumo: Ij̄oho Moocaani Achi, noomoro.

¹² Jaarumoco faguehicaubo: Uco satohoco magajasudino, nooboro.

Jesu Ichi Minisum̄inaati Fahuseeci Motihaiti Miimisiici Id̄ino.

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Jaanobuunati Jesu ifabaivi fuuhi. Jahigo iimuguud̄imoco coovaubo. Jaanegui diibojaa saamo.

¹⁴ Jaamoco fahuseeci motihaiti miimisiici id̄imoco aciubo diiboma iicaqui, bu diitoco igalluuqui j̄ibogoco ij̄ibeguequi icano.

¹⁵ Jaamoco ij̄jico aciubo ij̄imico igañ̄ihicaqui.*

¹⁶ Jaamo jin̄oodimou fahuseeci motihaiti miimisiici id̄imo iicaumo; Simon icaruuboco Pedroti omomoniubo.

¹⁷ Jacoobo Zebedeo achi, bu Jua Jacoobo nahabo icano. Jaamisico momoniubo Boa-neeegemisiti, sisiseememisi eneej̄irunoco.

¹⁸ Andre, Felipe, Bartolome, Mateo, Tomas, bu Alfeo achi Jacoobo, Tadeo, Simon cananista, bu

¹⁹ Juda Iscariote diiboco aaciuj̄iibo igaicauqui icamoma saaubo jaache.

Blasfemia.

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Jaanaa siino sihidi miyaminaa diibojaa igaivehicaui. Jaaneri Jesu ij̄ibogom̄inaama ajashuno jinejebaco machuhicacutihi.

²¹ Jaanoco Jesu yoto uguubumoro saauhi diiboco ñcivamo, jilli jeegavoobo eneehicauneguiha.

²² Jaabad̄iro bu caatin̄im̄inaa Jerusaleti asaamo neehicaui: Beelzebuma icaabo ij̄imi aivoj̄iboma. Jaamaño diibo mitya ij̄jiri ij̄imico buhi gavaracuhicaabo, noomoro.

²³ Jaanegui Jesu diitoco ocoovauboro siinov̄i oov̄ic̄uboro neehicaui: ¿Milli jaabo Satanas bu ificoro buhi gañ̄ij̄irahi?

²⁴ M̄iro saafi aivoj̄ifaño minooci udugaavonoro sanom̄iro imoonicasiruva sanom̄iro finisucasij̄irahi. Jaamaño tohaivoji guenene icajitirahi.

²⁵ Jaabad̄iro bu sajaotero sanom̄iro imoonicasiruva guenene icajitirumo.

* 3:15 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: bu iguihuvamoco ibusuuhicaui, onoonoco.

²⁶ Jaabadiro Satanas iinoro ifiimaryo imoonicasiruva, ¿milli bu guenenene icajiruubo? Iinoro ifico finisujiruubo.

²⁷ Jaabadiro ¿miijoho esefaabo iijafaño ofoomoro inehejeque icijitirahi abajaaboco sisitimoro? Jarihiicanaha abajaaboco isisidi icijirumo.

²⁸ Miyanotiro jino amiihaico neehi: Miyaminaaco paryicino imitino ihiimaaruno buusucafeteji.

²⁹ Jaanoti Moocaani Gaijati imitino ihiimaaboco toono aivo buusuracujitihi ufucuro. Jilli tohimitinoma iicacujiiho, nooboro.

³⁰ Jilli diitoco nuubo, diiboco ijima icaabo, eneehicaunoma iicaubo.

Jesu Nahabomi, Seeji Icamo.

(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Jaanobuunati Jesujaa seeji, inahabomi icamo asaamoro jahisitiro diiboco cuuhuvasuui.

³² Jaanegui Jesuhallidi emecuciniumo diiboco nuuhi: Diiseeji, dinahabomi icamo ico jahisiti cuuhuvahi, noomoro.

³³ Jaanegui Jesu nuuhi: ¿Miijoho gaharubi? ¿Miijoho tañahabomi? nooboro

³⁴ Ihallidi emecuciniumoco emeeciuboro diitoco nuuhi: Jino tacojiri iicamo gaharubimi, tañahabomi icano.

³⁵ Jarihiicanaha jino Moocaani iijico omoonimo tañahabomi, gaharubimi, tañagomi icano iicajimo, nooboro.

4

Basuminaafivi Ohoovicino.

(Mt 13.1-23; Lc 8.4-15)

¹ Jaadi siino Jesu miyaminaaco jibeguehicauhi muuaijinivi. Jaabojaago sihidi miyaminaa igaiuuhi. Jaanoma iicaubo meenegafaño ijicafutuuboro diitoti tehesijisuno ufuuboro casivutuui. Jaanoti diito ijinivi jiiigaibaahohalliviro icauhi.

² Jaaboro diitoco sihidi siinovi ooviciboro jibeguehicauhi

³ jilli nooboro: Jinoco muguubu: Basuminaafi fuuhi abasutuubo.

⁴ Jaabo abasuono samañoono jiihaifaño acutuui. Jaanoco joomi asaamoro machujeuhi.

⁵ Jaanoti samañoono acutuui guisihallivi miyaadi jiini achahaumañovi. Jaanoro goovano iinuucuno ijiinije miyaadi efeemeutimaño.

⁶ Jaaruno nihiba aachiciuneri aryivucuuno, chuumucuuno icano abacocoovautimaño.

⁷ Jaanoti samañoogahaije aifuuhi jariimihoonofeenevi. Jaano toono ihallivi ujusiuno toono ihiinuurunoco macanisuuhi. Jaamaño noovautino.

⁸ Jaanoti samañoono acutuui imino jiiinjevi. Jaano ihiinuunoro jusucuuno. Jaanoro imino noovacuuno saheeje treintadigaiva noovacuui, bu saheeje sesentadigaiva noovacuui, bu saheeje ciendigaiva noovacuui icano.

⁹ Jaaboro neehicaubo dinohojima idiicaabo jinoco guubu, nooboro.

¹⁰ Jaanobuunati iinoro iicacuudi ijibogominaama iicaumo diiboco dilluuhi: ¿Milli toono neejiruno? noomoro.

¹¹ Jaanegui nuubo: Amiihaico naha ujoho imino gaajasuhicahi Moocaani aivoji agajaratinoco. Jaanoti buhi iicamoco jilli siinovi ooviciboro neehicahi.

¹² Jaamo emeeciurimo atyimetimo iicaqui, bu guubucurumo guubutimo iicaqui. Miuro uguubumoro iimitico jeevesujirumo. Jaamoco bu iimiti buusucafetjirahi, nooboro.

¹³ Jaadi bu ijibogominaaco nuubo: ¿Nacu amiihai magaajatih jino jilli ohoovicinoco? ¿Jaana milli magaajaji paryi toonoco?

¹⁴ Miuro basuminaafi, oono Moocaani iijico ijibogoobo abasuubo.

¹⁵ Miuro jino jiihaifaño aacotono onono; miuro saatoho jeebifa abasucuurunoco ijibugucuurunoco Satanas asaaboro ijeebifañoti dumitiicuuhi.

¹⁶ Jaabadiro bu oono guisihallivi abasuuno onono; miuro saatoho uguubusumiro imo imo gaayicifimo.

¹⁷ Jaaruno imino abacocoovatimaño guenenene icatatino nisuhifivi agasesumi uhuuchuvomoro toonoco jeevesufimo.

¹⁸ Jaanoti sano jariimihoonofeenevi aacutuuno tobogoco gaayicicuurumo

¹⁹ jiije busumije jaagoviro ijeebino niji niji iicamaño, bu iimitinocoro iimogomaño icano sanooro toono diito jeebifaño agahafonoguinodi toono miyaaji iicarujico fiivusutimo. Jaamaño noovasutimo.

²⁰ Jaanoti jino imino jiiñjjevi abasuuno onoono; oono miyanotiro agaayicimoro imino omoonimofaño fiivono jaanoro noovacuuno saathofaño treintadino, saathofaño sesentadino, bu saathofaño ciendino icano.

Cijigaimecuvi Ohoovicino; Toovono Icaruno Buhugaaveji.
(Lc 8.16-18)

²¹ Jaadi bu nuubo: Cijigaimecuco minifutsumoro baavi guirihilluguiino, bu cigaiijeguiino icano mificutatíhi. ¿Ivinaaca minifutsumoro caamovi mificutahi foovono ihifuvusuqui, eti?

²² Jaabadi miiro chahano afatanicinino atyimeratino iicajino. Bu tolliro chahano agaa-jaratino gaajacafototino iicajino.

²³ Jaanegui jinoooco amiihai nohojima mihicaamo muguubu, nooboro.

²⁴ Jaadi bu diitoco neehicaubo: Imino magaaja jino muguubunoco. Miiro oono amiihai mohoovichicaneriro ufucu amiihaico Moocaani ooviciji. Jaaboro oono uguubumoco janaanici acijiiibo.

²⁵ Tolliro bu iicanoma iicaaboco siino janaaniciivi acijiiibo. Jaanoti chahanoma iicaaboco miidino iicarunoco dumitiicijiiibo, nooboro.

Basutagai Ujusinovi Ohoovicino.

²⁶ Jaadi bu tolliro neehicaubo: Jiibadi Moocaani aivoji jeevahi; miyaminaafi jiiñjjeñaño siino toogaico abasuuboro cigatoobo,

²⁷ bu sesevedi agañiivooboro icaabo cuujehachuta, fucuhachuta icano sifucu, sifucu icano fatyehi. Jaanaa toogai milli acho ihiinogairo jusihi diibo gaajacitinaaca.

²⁸ Jiinije toohoco fiivusuhi iticoni ifahooco. Jaadi ideecanoco. Bu jaadi ifagaiño ifallahi-faño gahafonicíhi.

²⁹ Jaano ifagaiño ujusicuudi icinicicuumo niisugari ihicifucu agasecsumi.

Mostaza Toovi Ohoovicino.

(Mt 13.31-32, 34; Lc 13.18-19)

³⁰ Jaadi bu neehicaubo: ¿Jinejebadi Moocaani aivoji jeevahi? ¿Jinejevi fine mohooviciji?

³¹ Fine mostaza noovata tooico jiiñjjeñaño mabasunicivibadi jeevano. Miiro tooyi aivo jiiñjehalliri iicano noovata ajashuyigaiyi.

³² Jaaruhu abasucafutucuudi jusifíhi guiraaho tyigaba. Jaahoro coohafeene lliicuvafíhi. Jaaho aafeneguiino joomi iicuvajirahi.

³³ Jilli nooboro Jesu jiiibeguehicauhi miyabogoco siinovi ooviciboro diito agaajajidinoro.

³⁴ Ticovono nootiibo, jilli siinovi ooviciboro neehicaubo. Jaanoti naha ijiiibogominaaco ijeevadi paryi imino jiiibeguehicaubo.

³⁵ Jaanaa mihijicuudi ijiiibogominaaco nuubo: Masii onago muuaivi mafatyequi, nooboro.*

³⁶ Jaadi imiyaminaaco agalluudi Jesumaryo fuumo meenegari. Jaamoma bu sagaaje diito dojicuti fuuhi.

³⁷ Jaanaa sefano guibuhuba diitoco feene muuaivi iciuhi. Jaano sihidi tyuucai iicauneri diito meenegafaño nifaihu gahafehicauhi.

³⁸ Jaanaa Jesu dojicuogavi iingai jeebutahaallivi cigahicauhi. Jaaboco aaicusumoro nuuhi: Mojiibogominaafi, ¿naa diimeguehi miguijevenequ? noomoro.

³⁹ Jaanegui Jesu aaicuuboro guibuhubaco ibauhi. Jaadi bu muuaico nuubo: ¡Lliivicu toonoviro siicutu! nuubo. Jaanegui iguibuhuba lliivicuui. Jaanoro paryi imino siicutucuuno.

⁴⁰ Jaadi ijiiibogominaaco nuubo: ¿Collíhi sihidi mihiguetehi? ¿Nacu Moocaanico mimiyaavogotíhi? nooboro.

⁴¹ Jaaneri sihidi diito igutumoro noocasihicauhi: ¿Mijoho fine jaani jino guibuhubamaryo, muuaimaryo icano diiboco: Jii, onoono? noomoro.

5

Gadarenomiobo.

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Jaadi fuumo onagoo muuaivi Gadarenomi jiiñjjejaago.

² Jaabo Jesu imeenegafañoti iinuubaacaro ciihojinojaa iicahicauhigoti emeimivatuubo diibojaa saauhi.

³ Jaabo ciihojino iicahigo iicaaboro feehicauhi. Jaaboco miihaiñooba jigaiñhineri duu-jenicutihí.

* 4:35 Mt 8.23-27; Lc 8.22-25

⁴ Fiiva foova ihuseneque, itihaiñoco icano jigaiñehineri sisicuurumo. Jaarunoco ihusenehonoco dubaiciubo, bu itihaiñonoco ididaheje mooniubo icano. Jaaboco miñhaiñooba guinonicutihi.

⁵ Jaabo cuujehachuta, fucuhachuta icano ifagajineri cihojinohallidi coovadiiciniboro feehicauhi. Jaabo inoro ihallico guisibaneri tujaacuuboro feehicauhi.

⁶ Jaabo Jesuco tehesinotiro aatyimeuboro diibojaago ijinafatyuboro iguino memuuivutuui.

⁷ Jaaboro sefano nuuhi: ¿Jinejeque diimeguehi ijoho Jesu caamovohigo iicaabo Moocaani Achi? Moocaanifañodi ico neehi: Idaasuno uco moonidino, nooboro.

⁸ Jilli nuubo imegaviro Jesu diiboco: Diinucu idiimitino iji, eenehicauneguiha.

⁹ Jaanegui Jesu diiboco dilluui: ¿Jineje dimomo? nuubo.

Jaanegui iimusubo: Cuumi tamomo miguiraaneguiha, nooboro.

¹⁰ Jaaboro Jesuco jenaauhicauhi: Miñhaico jicuumiti buhi galluudino, nooboro.

¹¹ Jaanaa ifagaji fiitino sihidi faafaimi amachumo icauhi.

¹² Jaanegui paryi famooro ihijimi Jesuco nuuhi: Miñhaico jaatyo faafaimijaa gallu diitofaño mefeequi, noomoro.

¹³ Jaanegui Jesu nuuhi: Jii, tahi mofoo, nooboro. Jaanegui tohidicu ijimi diibo Gadarenominaafiti ihiiinomoro ifaafaimifaño fuuhi dos mildimofaño. Jaamo ifagajiti imuaifaño aaifuomoro macanuihi.

¹⁴ Jaanoti diitoco eteemehicamo agaaumoro ifaacuumifaño, bu buhigueeje iicaajaajefaño icano jibogomoro fuuhi. Jaanegui asaumoro meecivaumo jineje fine onoomaño.

¹⁵ Jaamo Jesujaa asaamo atyimeuhi meimi cuumima iicaubo gicinibo gaachehufañ jiciniiboco, bu imino iicacuuboco icano. Jaaboco aatyimeumoro sihidi iguimo.

¹⁶ Jaamoco toonoco aatyimeumo jibuguuhi ihijimima iicauboco omoonunoco, bu ifaafaimico omoonunoco icano.

¹⁷ Jaanegui Jesuco ijinijeti galluumo: Fuucu, noomoro.

¹⁸ Jaanoma iicaubo Jesu meenegafaño ifeequi jicafutuuboco ihijimima iicaubo neehicauhi: Hima saahi, nooboro.

¹⁹ Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: Chahano diijajaagoro fuucu. Jaaboro diyotoco diibogo guiraano Aivojibo Moocaani ico idaasugoooro ubuheesunoco, nooboro.

²⁰ Jaanegui ufuuboro paryi Decapoli cuumineri jibogoooro feehicauhi Jesu diiboco ubuheesuunoco. Jaaneri paryi miyaminaa jabafitehicauhi.

²¹ Jaadi siino Jesu meenegari onagoo muuavi fatyuui. Jahigo sihidi miyaminaa iicojivi igaiuuhi muuajiniri icaubo cojivi.*

²² Jaanaa sinagogaja aivojibo Jairo onoo, diibojaa saauhi. Jaabo Jesuco aatyimeuboro iguino ememuuivutuuboro nuuhi:

²³ Aicigai aivo niinovacuui goova foobo diigoco dudicito ubuheeteguere iicaqui, nooboro.

²⁴ Jaanegui diiboma ufuuboco miyaminaa sihidi ubucasio ijene ñeñejeruhicauhi.

²⁵ Jaamofeenedi saafigo gaigo tijeheri fahuseeci motihaiti mificabaci idino iicaucugo.

²⁶ Jaago fiivaamo taabuminaa ataaburunofaño buheetigofañoviro feehicaugo. Paryi inihibamico ajaaduhicauhigo finisucugo.

²⁷ Jaago Jesuti jibocasinoco uguubuugoro miyaminaafeenedi asaagoro ibujinaagoti igaachehuco dudicivauhi.

²⁸ Jilli igaachehuco ududicineriro buheeeji, noogoro esamaahicaumaño.

²⁹ Jaasumiro itijoho diigoco figatyuuhi. Jaanoti gaajacugo ubuheetecunoco.

³⁰ Jaasumiro Jesu gaajacuhi ififañoti imitya mihinobadi iicaunoco.

Jaanegui imiyaminaajaagovi imeveuboro diitoco nuuhi: ¿Mijoho tagaachehuco dudicichi? nooboro.

³¹ Jaarunaa jibogominaa diiboco nuuhi: Miyaminaa oono ico jimatajerunoco daatyimehi. Jaanegui ¿milli: ¿Mijoho uco dudicichi? neehi? noomoro.

³² Jaarunaa Jesu fahigovaco finicichicauhi ihatyimequi: ¿Mijoho fine dudicichi? onoomaño.

³³ Jaanegui diigo sihidi vivi vivi iigutuugoro ubuheeteunoco agaajacugoro diibojaa saauhi. Jaagoro iguino ememuuivuuoro paryi imino jibuguugo.

³⁴ Jaanegui diigoco nuubo: Ñiba ico dimiyaavogo buheesuhi. Jaaneguiha sajeebi fuucu, diguihuvati buheetecuui, nooboro.

³⁵ Jilli iimaabaacaro sinagogaja aivojibo iijati saatoho jilli noomoro saauhi: Daicigai guijevecuui. Fine Mojibogominaafico acasivusuno, noomoro.

* 5:21 Mt 9.18-26; Lc 8.40-50

³⁶ Jaanoco Jesu uguubuuboro isinagogaja aivojiboco nuuhi: Diguetejirahana, jilli miyaavogo, nooboro fuubo.

³⁷ Jaaboro mihihaifooaba diiboma ufuunoco imuguutiibo idimomaryo Pedro, Jacoobo, Jua Jacoobo nahabo icamomaryo fuubo.

³⁸ Jaamo isinagogaja aivojibo iijavi ifutuuihi atyimeuhi gañuhusuno omoonunoco, miyaminaa ataacasiunoco, agaibacasiunoco icano.

³⁹ Jaanegui Jesu ijicafutuuboro diitoco nuuhi: ¿Jinejeri guiraacani gañuhusuno misiramaahi? ¿Collihi mataacasihi? Guijebetigo. Jilli cigago bagocaja, nooboro.

⁴⁰ Jaarunaa diiboco dejecuhicaumo. Jaaneguiha Jesu paryicino famoocoro jahisivi ihiinusuboro caani, seeji iicamisicoro satyuubo, bu diiboma asaaumo iicamomaryo fuubo tobagocaja iicauhigo.

⁴¹ Jaaboro diigoco ihuseti agaayiciuboro hebreo iijiri nuuhi: Talita, cumi. nooboro. Jilli, bagocaja, ico neehi: Gañiivo, eneejiruno.

⁴² Jaasumiro tobagocaja agañiivuugoro igucuuihi. Jaago tusumi fahuseeci motihaiti mifacabaci idino ficabava icacuuhi. Jaaneri miyaminaa sihidi igutuuihi.

⁴³ Jaamoco Jesu imino faguuihi: Mico mijibeguedino, nooboro. Jaaboro tajiibaubo: Tobagocajaco mamachus, nooboro.

6

Jesu Nazarevi Icahi.

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Jaadi Jesu toonoti ufuuboro ijiinijejaagovi siino uumiubo. Jaaboma ijibogominaa fuuhi.

² Jaadi judiomi jaguisifucu iicacuudi ticovaubo ijibogoobo sinagogajafaño. Jaanoco sihidi miyaminaa uguubumo sihidi ajabafituumoro neehicauhi: ¿Cuucati fine gaajaabo paryi jinehejeque? ¿Milli fine diibo igaaajaco gaayiciuhi? Mee jino agaajaratinehejeque moonibo, noomoro.

³ Miuro du jaani imohobujene dudicamaajeminaafi Maria achi, Jacoobo, Jose, Juda, Simon icamo nahabo, tolliro bu jino inagomi mihaifeeneri icahi, noomoro diiboti sifiratehicaumo.

⁴ Jaaneguiha Jesu diitoco nuuhi: Moocaani iimaaminaafico fahigovaoto bociguefihhi. Jaanoti ijiinijeoto, iyoto, iijaoto icano bocigotatihi, nooboro.

⁵ Jaanoma iicaubo imityaco eetavuutiibo, midimocoro iguihuvaumoti buheesuubo ihuseque ihalli ificuuneri.

⁶ Jaamo imiyaavuguutineri sihidi eetyehicaubo. Jaanobuunati Jesu ifiti cuumijeri feehicauhi jibogooboro.

⁷ Jaadi coovaubo ijibogominaaco fahuseeci motihaiti miimisiici idimoco.* Jaaboro diitoco galluubo miimisiicisaajeri. Jaaboro iimitino ijimico buhi igavaracuqui mityaco aaciuboro

⁸ diitoco nuubo: Jinejebaco masatyedino. Jihaiivi idinocoro queseico masatyo. Jaanoti lleegucubaco, duviricubaco, nihibamibaco icano masatyedino amihaai niivigai meehevi.

⁹ Bu saapaajequere tihaiapaajeque mijicafoto, bu michehuci mijicafetedino saachemu-maryo mofoo.

¹⁰ Jaamo coojaavihacho mihifotofafañoro mihica, siijafaño, bu siijafaño icatino. Jari tomañoti mofoodi toojati mihiino.

¹¹ Jaanoti comañovi acho amihaico agaayicitihachijji, uguubutihachijji icano toonoti mihiinomoro amihaai tihaiapaajeguino jiinico toonovi matatacu jei diito iimitico ijibeguequi, nooboro.

¹² Jaanegui ufuumoro miyaminaaco jibogomoro feehicauhi iimitico ijeevesuqui.

¹³ Bu tolliro sihidi buhi gañihicaumo iimitino ijimico, bu iguihuvamoco dñiribari ejeesumoro buheesuhicaumo icano.

¹⁴ Jaanaaca toojiinijeo aivojibo Herode* guubuuihi Jesuditi fahigovadi ijibocasihunoco. Jaanoco saatohe neehicauhi: Diiboro Jua Nitiminaafi siino ubuheetebe. Jaamañi sihidi mityama icaabo, noomoro.

¹⁵ Jaanoti saatohe neehicauhi: Jaani Moocaani iimaaminaafi Elia, noomoro.

Jaanoti saatohe neehicauhi: Jaani sicije Moocaani iimaaminaa iicaubadi iicaabo, noomoro.

¹⁶ Jaanoco Herode uguubuuboro nuuhi: Diiboro Jua, uujoho iinigaico iquiticisuubo dojicuviro siino ubuheetebe, nooboro.

* 6:7 Mt 12.5-15; Lc 9.1-6

* 6:14 (Mt 12.1-12; Lc 9.7-9) Herode Imityaabo onoobo Jesu ifivuusumi iicaubo chuumucuuihi. Tusumi diibo seemene Herode Antipa onoobo icauhi.

¹⁷ Miiro Herodia noojiri Herode ataj#bauneguiiha Juaco isisimoro civojaniumo. Herode inahabo Felipe taaba Herodiao iciubo.

¹⁸ Jaanegui Jua Herodeque: Imitino dinahabo taabama idiicano, neehicauhi.

¹⁹ Jaanoma iicago Herodia Juaco ij#heguere gaicaausuhicaujirahi.

²⁰ Jaarunaa Herode Jua jeeb# iticovonoco, iiminoco icano gaajahicauhi. Jaanoti iigotooboro diiboco milli moonihicautihi. Diibo onoonoco gaajatiruubo jilli imino guubunicihicaubo.

²¹ Jaana Herodia diiboco agaicaausujifucuvi ifutuuihi. Miiro Herode ifiivu ficabavi #futufucu iicauneguiiha j#baimoco eetavuuihi. Jaaboro imiyaminaaco cuuhuvaubo ihamocasiminaa aivojitoco, bu Galilea jiiniije bocifimoco, bu taj#baminaaco icano diitoma imachuqui.

²² Jaanaa Herodia aicigai ufuugoro diito imefeenevi gaasetuuihi. Jaanoco Herode, bu diiboma iicaumo icano imuguuihi. Jaaneguiiha ihaivoj#bo Herode tobagocajaco nuuhi: Idiimogonoco uco dillu ico aciqui.

²³ Miyanotiro Moocaani momofeenedi ico neehi: Paryi uco idillunoco ico aciji, paryi tabusumije icarunotifeenedi, nooboro.

²⁴ Jaanegui ufuugoro seejico nuutugo: ¿Jinejeque dilluji? noogoro.

Jaanegui seeji nuuhi: Jua Nitim#naafi nigaico dillu, noogoro.

²⁵ Jaanegui tobagocaja ihaivoj#bojaa goovanogayi ufuugoro diiboco nuutuhi: Jisumiro imeguehi butajefa#o Jua Nitim#naafi nigaico uco adaacinoco, noogoro.

²⁶ Jaaneri Herode sihidi idaasuvuhi. Jaarunaa diigoco Moocaani momofeenedi unuucuneguiiha, bu diiboma iicaumo uguubuucuneguiiha icano diigoco unuunoco ba#isuguti#bo.

²⁷ Jaanegui Iherode tsumiro amocasim#naafico ataj#bauboro galluuihi Jua Nitim#naafi nigaico isivaqui.

²⁸ Jaanegui ihamocasim#naafi ufuuboro civojafa#o icaubo nigaico iquiticuboro butajefa sivaubo. Jaayico tobagocajaco aciubo, bu jaayico diigo seejico acituuihi icano.

²⁹ Jaanoco Jua j#bogom#naa uguubuumoro saauhi. Jaamoro diibo ifico #c#ejumoro cihojifa#o ficuuihi.

Jesu Machusui Sahuse Mildimoco, Aivo Ajashutimoco.

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

³⁰ Jaadi Jesujaa iminisum#naa iigaivuumoro diiboco j#beguehicauhi paryi omoonuono ij#buguno iicanoco.

³¹ Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Masi# majaguisitequi sihigo sicaihigovi, nooboro. Miiro diitojaa sihidi miyam#naa asaamo, ofoomo icano feehicauhi. Jaaneri amachujiru situba chahahicauhi.

³² Jaanegui Jesu ij#bogom#naamaryo meenegari sihigo sicaihigovi fuuhi.

³³ Jaarunaa guiraamo ufuunoco atymeuihi. Jaamoro Jesumi iicaunoco agaajaciumoro faacuumivaoto isidi diito dojicuti jinociniuhi. Jaamo ihimegaro toma#ovi #futuumo.

³⁴ Jaanaa Jesu imeenegafa#oti iinuubo sihidi miyam#naaco atymeuihi. Jaanoma iicaubo diitoco sihidi idaasuguuhi ovejami itoomom#naafima achahamobadi iicauneguiiha. Jaaboro fanoovaco sihidi diitoco j#beguehicauhi.

³⁵ Jaanaa iijicuunegui ij#bogom#naa asaamoro diiboco nuuhi: Mihij#cuuhi. Jaanomaryo bu jya#ovi mi#hai#ooba ijano chahahi.

³⁶ Jaaneguiiha gallucu miyam#naaco ifiiticuumijaago, bu ifitijajejaago icano ofoomoro machutati inaajequi. Miiro imachutama chahamo, noomoro.

³⁷ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Am#hairyo diitoco mamachusu, nooboro.

Jaanegui dilluumo: ¿Jamo jino dosciento denarioro maahunoco manaajeteji paryi diitoco mamachusuqui? noomoro.

³⁸ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: ¿Minoodino nacu am#haima maahuno icahi? Ene, memecito, nooboro.

Jaanegui emec#ejumoro nuumo: Sahuse icava, bu miimisiici taavaabomisi icano, noomoro.

³⁹ Jaanegui famoocoro taj#baubo saatoho sima#ovi, saatoho sima#ovi icano icasicamaaiqui #aavahuhallivi.

⁴⁰ Jaanegui cas#icamaaiumo ciend#mova saaje, cincuentad#mova saaje icano.

⁴¹ Jaadi Jesu gaay#uhi ihusefa#o sahusedino imaahuno iicaunoco, bu itaavaabomisiko icano. Jaaboro niquejeque emec#b#oro toonohallivi Moocaanima iimaaubo. Jaadi tohicajeque iibacuuboro ij#bogom#naaco aciubo miyam#naama ihifequi. Jaadi bu itaavaabomisiko tolliro #fuumo paryi famoomaryo.

⁴² Jaanoco amachuumoro paryi tuvaumo.

⁴³ Jaano atyuuvoco ananiumo jiiibaiñoco gahafusuuhi fahuseeci motihaiti miibaici idino, bu itaavaabomisi atyuuvo icanoco.

⁴⁴ Jaanoco amachuumo cinco mildimou gaifimi.

Muuaihaliidi Jesu figono.
(Mt 14.22-33; Jn 6.15-21)

⁴⁵ Jaadi Jesu ijibogominaaco galluui ihimega imeenegari onagoo muuaivi Betsaida cuumijaagovi ifatyequi miyaminaaco diibo ifitacuunohachuta.

⁴⁶ Jaadi diitoco ifitacuuboro ifagajjaago fuubo Moocaanima ihimaaqui.

⁴⁷ Jaanaa civucuhi ijibogominaa imeenegari ufuumo feene muuairi icacuuhi. Jaanoti diibo inoro tahi isi icauhi.

⁴⁸ Jaabo atyimeuhi diitoco sefano buhudurumoco guibuhuba sihigoviro ebecasuhi-caunoco. Jaanaa diibo jari cuujetavi diitojaago saauhi nifaihuhallidi igooboro. Jaabo diitoco fatyujirahi.

⁴⁹⁻⁵⁰ Jaabo nifaihuhallidi asaaunoco paryi famooro aatyimeumoro gaibacasiuhi: Fine iji, noomoro igutuui.

Jaarunaa diitoco nuubo: ¡Mequehecu! ¡Mihiguetejirahana! Uujoho, nooboro diitojaa jicafutuubo imeenegafaño.

⁵¹ Jaasumiro iguibuhuba sicutuui. Jaaneri diito sihidiro eetyeui.

⁵² Jilli bu gaajacurumo esicinutihi maahunoco iguiraatusuunoco, jilli diitoco ijeebino uchuhfunuutumaño.

Genesarevi Iguihvamoco Jesu Buheesuhi.
(Mt 14.34-36)

⁵³ Jaamo imuuaioco oonegueehivi afatyuudi ifutuumoroo cañavutuui Genesare cuumi nagueehivi.

⁵⁴ Jaamo imeenegafañoti iinuumaacaro Jesuco miyaminaa gaajaciui.

⁵⁵ Jaamoro faacuumivariro jinoocinumo. Jaamoro ticovaumo iguuhvamoco cigaijenera acañimo Jesu tahi icahi onoohigo.

⁵⁶ Jaabo fahigovadi ofoohigo imidicumijeri, iguiraacuumijeri, bu buhi icajajeri icano ofoohigo goohasinofaño iguuhvamoco ificumoro Jesuco neehicauhi: Jilli digachehujinibaco dudicisu, noomoro. Jaamo paryi diibo gaachehujinibaco ududicimo buheetehicauhi.

7

Miyaminaaco Imihininino.
(Mt 15.1-9)

¹ Jaanaa Jerusaleti asaaumo fariseomi, bu caatiniminaaoto icamo Jesujaa igaivuui.

² Jaamo atyimeuhi Jesu jibogominaa mihiniva usejeri nitamaaitimo amachuunoco.

³ Miïro jaamo fariseomi, bu paryi judiomi icamo siicijeminaa jeevamaajequere isivamoro iticoni iminehihiica initamaaitisumi machutatimo.

⁴ Jaamo bu naajete asijaagoti asaamo iticoni initamaaitisumihiica machutatimo. Miïro jilli siicijeminaa jeevamaajequere sivamo, oono adutahilluno, bu guirihilluno, bu aaricuhilluneje icano nitinejequere moonimo.

⁵ Jaamaño fariseomi, bu caatiniminaa icamo Jesuco dilluui: ¿Collihij diijibogominaa amiyato jeevamaajejadi moonitimo mihiniva usejeri machuhi? noomoro.

⁶ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miyaanoco jahi amihaiti Isaia caatinuui amihai bañisuminaa mihicamoco. Jilli caatinuubo:

Jiicumui uco jilli ticovono ijiriro bociguehicahi. Jaarumo jeebino uuditi tehesino icahi.

⁷ Jilli iigaivomoro uco imehicarahi. Jaarunaa uuri bañisuquimaaimo. Jilli amihai jibogono, ticovo miyaminaa jibogonoro. Jaarunoco Moocaani tajibaji, meneehicahi, nooboro.

⁸ Miïro amihai Moocaani tajibajico mejeevesumoro miyaminaa iijicoro magaayicahi. Oono guirihilluno, adutahilluno icano nitinejequere aivo guiraano meheetavehicahi, nuubo Jesu.

⁹ Jaaboro bu nuubo: Jilli toono amihai jeevamaajequere misivamoro Moocaani tajibaco uufocovi mejeevesuhi.

¹⁰ Miïro Moise nuuhi: Gaiji diicaanico, diiseejico icano. Jaanoti caanico, seejico icano imitino onoboco miyanotiro gujivesu, nooboro.

¹¹ Jaanoti amihai monoocicahi miyaminaaco: Amihai caanimico monootahi: Ico amusu-jitih, paryi uuma icano Corban, noomoro Moocaanico ijibaicuono eneejiruno.

¹² Jilli amihai monoomaño caanico, seejico icano mahamusuhicatih.

13 Jaamaño amiihai Moocaani iijico majabatusuhi amiihai jeevamaajequere sifiti, sifiti icano mafatyusumaño. Jaamo jiijadije icanehejequere guiraano aivo meheetavehica, nooboro.

14 Jaaboro siino Jesu miyaminaaco ocoovauboro nuuhi: Famooro uco muguubunici. Jaamoro magaaja:*

15 Chahano aivo isiti miyaminaafaño ofoonoro diitoco imihininijiruno. Jaanoti naha ijeebiiifañoti asaano miyaminaaco mihininihi.

16 Jinoco amiihai nohojima mihicamo muguubu, nooboro.*

17 Jaadi imiyaminaaco ejeevesuuboro jaahe fuubo. Jaaboco ijiiibogominaa toonoti dilluhi.

18 Jaanegui diitoco nuubo: ¿Nacu bu tolliro amiihai, amiihai esicinibama machahahi? ¿Nacu magaajatihí? Miuro oono paryi isiti miyaminaafaño ofoono diitoco mihininihi

19 ihesamaajefaño ofootimaño. Miuro jilli iibafañodi ofoonoro miyaminaafañoti iinonicihi. Jilli neehicaubo, paryi machuta mihinivatihí eneejirunoco.

20 Jaanoti naha: Miyaminaa jeebiiifañoti ihiinono miyaminaaco mihininihi.

21 Miuro miyaminaa jeebiiifañoti saanicino iimitinoono esamaajene, ajevaneheje, nani-vaneheje, gaicaauneje,

22 sifi taabama, bu sifigo tajema icaneheje, sitanoco imogoneheje, paryi imitineheje, bañiifirano, fanoova imiti imoyicineheje, sicamaño jiiibocasineheje, iino allitiro jiiheveneheje, quehe quehe icaneheje, ihesicinibama achahaneheje icano.

23 Jaano paryi jino imiti ijeebiiifañoti asaano miyaminaaco mihininicihi, nooboro.

24 Jaadi toonoti Jesu fuuhi Tiro cuumijevi.† Jahi saja iijafaño jicafutuubo: Miihaiñooba uco gaajacidino, nooboro. Jaarunaa tahi diibo iicaunoco gaajaciumo.

25 Bu tolliro saafigo gaigo ille emeiivovatuugo Jesuti guubuui. Jaanegui diibojaa ufuugoro diiboguiino memuvutuugo.

26 Jaago siicumioo griegomioo, sirofenicia icano jiiinijeminaagou. Jaago Jesujaa asaagoro diiboco dilluvauhi illefañoti ihijico iinusuqui.

27 Jaarunaa Jesu diigoco nuuhi: Jaafahiica iseeme iticino amachumoro tuvahi imijitiruno iseeme machutaaco mudumitiiicimoro jicumico mahacino, nooboro.

28 Jaanegui diigo nuuhi: Jiihi, miyaano tolli Aivojiiibo. Jaarunaaca iseeme suuvico guinioti jicumí machufihí, noogoro.

29 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Jii, miyaanoco neehi. Fuucu, daicigaiti ihiji iinucuui, nooboro.

30 Jaanegui ufuugo iijavi iifutuudi atyimeteugo illeque icigaiijefaño icagoco diigoti ihiji ihiinucunobuuna.

Jesu Buheesuhi Ihiimaatiboco.

31 Jaadi siino Jesu Tiro cuumijeti uhuumiubo Sidon jiiinijefeenedi fatyuui, bu Decapoli cuuminofeenedi icano. Jaabo asaubo gaseuhi Galilea muuajinivi.

32 Jahi diibojaa sivaumo inohojino uguubutiiibo llaallabano ihiimaaboco. Jaamoro Jesuco dilluumo ihuseque diibohalli ificuqui.

33 Jaanegui Jesu ijeevadi diiboco asatyuuboro inohojinoco ihusegaiñeri guryiinuihi. Jaadi ijiiirebamaaiuboro enejebaco dudiciuhi.

34 Jaaboro niqeejeque emeeciuboro sefano ajaguisuboro hebreo iijiri: Efeta, nuuhi: Faayacafoto, eneejiruno.

35 Jaasumiro diiboco inohojino faayacafutuui, bu inejeba imitauno sinafutuui icano. Jaaneri imino iimaacuubo.

36 Jaaboro Jesu diitoco faguui: Miihaiñoobaco mijiiibeguedino, nooboro. Jaarunaaca afaguurunofaño janaaniviro jiiibogomoro feehicaumo.

37 Jaaneri sihidi ajabafituumoro neehicaumo: Paryi fanoovaco imino mooniiibo, ugu-ubutimejeque guubusuubo, ihiimaatimejeque iimaasuubo icano, noomoro.

8

Jesu Siino Sihidi Miyaminaaco Machusuhi.

(Mt 15.32-39)

1 Jaasumi sihidi miyaminaa siino igaiyuui. Jaarumo imachutama chahauhi. Jaanegui Jesu ijiiibogominaaco ocoovauboro nuuhi:

2 Idaasuguehi jito miyaminaaco mifucuci, safucu idiiino jino uuma icacuumo. Jaamaño amachujiruno imachuta chahacuhi.

* 7:14 Mt 12.10-20 * 7:16 Sahaamefaño ficuutimo: Jinoco amiihai nohojima mihicamo muguubu, onoonoco. † 7:24 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Tiro, Sidon cuumijenevi, onoonoco.

³ Jaamo machutimoco ijaanojaago galluuruva jiihaivi ajebari nacatejirumo. Miro diitoti saatoho tehesinoti saahinihi, nooboro.

⁴ Jaanegui ijibogominaa diiboco nuuhi: ¿Milli bu mamachusujirahi jino mihaifnooba iijano achahigo mihicamo? noomoro.

⁵ Jaanegui Jesu diitoco dilluuihi: ¿Nacu minoodino amihai maahuno icahi? nooboro. Jaanegui diito nuuhi: Sahuse juugahuseti mihicaci idino, noomoro.

⁶ Jaanegui tajiibaubo miyaminaa baavi icasicamaaiqui. Jaaboro imaahunoco ihusefaño agaayiciuboro Moocanima tohica Jehallivi iimaaubo. Jaadi tohica jeque iquisicuuboro ijibogominaaco aciubo. Jaanoco diito imiyaminaama ifuuihi.

⁷ Jaabadiro bu midino taavati iicaumoco Jesu tolliro Moocanima ihiimauboro diitoco aciuihi imiyaminaama ihifequi.

⁸ Jaanoco famooro amachuumo sihidivi tuvauhi. Jaadi ihatyuvoco naniumo gahafusuuihi sahuse juugahuseti miibaicivi idino.

⁹ Jaanoco amachuumo cuatro mildimo janaanivi iicaumo. Jaadi jari diitoco Jesu galluuihi.

¹⁰ Jaadi ijibogominaama meenegafaño ijicafutuumororo fuuihi Damanuta jinijevi.

Fariseomi Niquejeo Jibogoco Dilluui.

(Mt 16.1-4)

¹¹ Jaana fariseomi asaaumororo Jesuma iimaacasihicauhi. Jaamororo jilli ifurumo inisumo diiboco dilluuihi: Eneecata niquejeo mityaco mihaico dihfusu, noomoro.

¹² Jaanegui Jesu ijeebifañodi sefano ajaguisiuboro nuuhi: ¿Collivi jisumio miyaminaa niquejeo mityaco dilluuihi? Miyanotiro, amihai neehi: Jimiyaminaaco niquejeo mitya ifusurajitivi, nooboro.

¹³ Diito ifariseomico ejeevesuuboro siino meenegafa ijicafutuuboro onagoo muuaivi ijibogominaama fatyuubo.

Fariseomi Juurisutaguiji.

(Mt 16.5-12)

¹⁴ Jaamo jabajeeveuihi machutaaco satyuutimo. Sahicagayiro imaahuhica diitoma imeenegafaño icauhi.

¹⁵ Jahi diitoco Jesu nuuhi: Magaihuini icigusuno mihica fariseomi, Herode icamo juurisutaguijinoti, nooboro.

¹⁶ Jaaneri ijibogominaa sanomiro noocasihicauhi: Fine añiminaa maahunoco misivatineguilha olli noobo, noomoro.

¹⁷ Onoocasinoco Jesu agaajaciuboro diitoco nuuhi: ¿Collivi maahunoma machahanoco monoocasihi? ¿Nacu aivo magajatihi, mehesicinicutihi? Cuhufocani amihai jeebino fine.

¹⁸ Amihai aallinoma mihicarumo mahatyimetivi, monohojivarumo muguubutihi. Jaana mehesicinihi sahusedino maahunoco cinco mildimoma ifuusumi.

¹⁹ ¿Nacu minoodiibaiva ihatyuvoco mananiuhi? nooboro.

Jaanegui diito nuuhi: Fahuseeci motihaiti miibaicivi idino, noomoro.

²⁰ Jaadi bu nuubo: Jaana sahuse juugahuseti miibaicivo cuatro mildimoma ifuusumi. ¿Nacu minoodiibaivaco mananiumo magahafusuuihi? nooboro.

Jaanegui iimusuumo: Sahuse juugahuseti miibaicivi idino, noomoro.

²¹ Jaanegui diitoco nuubo: Jaanoco jaana mehesicinihi, nooboro.

Jesu Betsaidavi Aatyimetiboco Buheesuhi.

²² Jaanobuunati Betsaidavi ifutuumo. Jahi Jesujaa aatyimetiboco siyaumo: Diiboco dudivi, noomoro.

²³ Jaanegui Jesu diiboco ihuseti agaayiciuboro tuucuumigayiti buhigovi satyuuihi. Jaaboro ihaallcico ijireri amaisuuboro ihuseque ihallivi ficuuihi. Jaaboro diiboco dilluuihi: ¿Naa, mivigayivi daatyimehi? nooboro.

²⁴ Jaanegui diibo emeeciuboro nuuhi: Miyaminaaco imohonobadi jeevamoco atyimehi. Jaarumo iguehi, nooboro.

²⁵ Jaanegui Jesu siino ihuseque ihaallihallivi ficuuihi. Jaadi siino emeeciuhigovi diiboco ihaallivi imitucuuihi. Foovono paryivi imino atyimecuubo.

²⁶ Jaadi Jesu diiboco iijajaa agalluuboro imino faguuihi: Cuumijaa feedino, nooboro.

Pedro Jibeguehi: Diibo Cristo Asauiibo Jesu Iicanoco.

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Jaanobuunati Jesu ijibogominaama fuuihi Cesarea de Filipinojaago jahivi jiihaivi dilluubo ijibogominaaco: ¿Nacu uudivi, milli miyaminaa neehicamo? nooboro.

²⁸ Jaanegui nuumo: Jua Nitiminaafi, saatoho neehicahi. Jaanoti saatoho: Elia, neehicahi. Jaanoti saatoho: Cajaanihacho fine sicijeototi Moocaani iimaaminaafi iicaabo, neehicahi, noomoro.

²⁹ Jaanegui diitoco dilluubo: ¿Jaana amiñhai, miñjoho uujoho iicanoco meneehicahi? nooboro.

Jaanegui diiboco Pedro iimusuhi: ñjoho Cristo, nooboro.

³⁰ Jaarunaa Jesu diitoco faguuhi: Miñhaiñoobaco miñbeguedino, nooboro.

Jesu Iguijejinoco Jibeguehi.

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Jaadi ticoniubo diitoco iñbuguubo. Uujoho Miyaminaafbadi Ifiivuubo guiraajino idaasuno iicano. Quillahuto iijiti sacerdotemi aivojitoti, caatiniminaa icamo guiraano uco jiiheveji. Jaamoro uco gaicaausujimo. Jaaruubo uujoho mifucuci, safucu icanoti siino buheeteji, nooboro.

³² Jilli diitoco foovono nuubo. Jaanegui Pedro buhigovi ijeevadi Jesuco asatyuboro ticoniurahi ñbaabo.

³³ Jaarunaa Jesu acajebeveuboro iñibogominaaco emeciuboro Pedroco ñbauhi: ¡Uuti buhigovi minifoto ñjoho Satanasi idicaabo! Jilli dihesamaaje Moocaani esamaajebadi jeevatihi. Jilli miyaminaa esamaajebadiro jeevahi, nooboro.

³⁴ Jesu iñibogominaa, bu miyaminaa icamoco ocoovauboro nuuhi: Cajaanihacho tadyojicuti asaanoco idiimogoobo diffico guinodi ficu. Jaaboro ifiico idaasuno omoonisujinoco iguitiibo tadyojicuti disaa.*

³⁵ Miñro ifiico agaiñibo ifiico mitasuji. Jaanoti taajiguinodi, bu tajiñbogo iijiguinodi icano ifiico imitasuubo, ifiico taajasuji.

³⁶ ¿Nacu milliti imijiruno miyaminaafi paryi jiniñje busumijeque gaayiciruubo ijeebico imitasuruva?

³⁷ ¿Nacu minoodino fine jaadujiruubo ijeebico itaajasuqui?

³⁸ Jaabadi cajaanihacho uuti, tajiñbogojiti icano jisumio miyaminaa jino Moocaani jeevesuminaafeenevi unucufeeveti, bu tolliro uujoho Miyaminaafbadi Ifiivuubo nucufeveji johono Guihirubi aivojiri itoomominaama asaadi, nooboro neehicauhi.

9

¹ Jaadi bu neehicaubo: Miyanotiro, amiñhaico neehi: Jineeri jino iicamoti saatoho guijevejitihi Moocaani aivoji imityama asaanoco aatymetinohachuta, nooboro.

Jesu Siibadi Iminifotooboro Moocaani Aivojico Ifusuno.

(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Jaanobuunati sajuguisi nijequeti Pedro, Jacoobo, Jua iicamomaryo Jesu fuuhi caamovo bai nijequevi. Jahi diito imefeene siibadi minifutuubo.

³ Igaachehu aricuno minifutuuhi seseene nitiminaati cajaatyoba aivo tolli eseseetesujitirubadi.

⁴ Jaabovi Elia, Moise icamisi jafeveuhi. Jaamisi diiboma iimaahicauhi.

⁵ Jaanegui Pedro Jesuco nuuhi: Moñibogominaafi, Imicani jineeri mihicano. Masii migaaci, saga icano nijeganoco minijeganiqui ñdi saga, Moisedi saga, Eliadi saga icano, nooboro.

⁶ Jaaneri diito iñibogominaa sihidi igutumoro milli eneejiruno achahauneguiha Pedro tolli nuuhi.

⁷ Jaasumiro aimuufai ihallivi iniituuno diitoco fabaacuui. Jaanaa ihaimuufaiñoti guubuvusuuno: Jaani taseemene agaiñibo. Jaabo onoonoco imino muguubunici, unuuno.

⁸ Jaanegui emeciurumo miñhaiñoobaco atymecuutihi idibocoro Jesuco atymeumo.

⁹ Jaadi tobai nijequeti iniituudi: Jesu diitoco nuuhi: Miñhaiñoobaco miñbeguedino mahatymeneque jari uujoho Miyaminaafbadi Ifiivuubo iguijeebe siino ubuheetenehachutahiica, nooboro.

¹⁰ Jaanegui miñco jibuguetimo, jilli sanomiñro dillucasihicauhi: ¿Jineje fine oono guijevefeenetisiino ubuheetejino onono? noomoro.

¹¹ Jaamoro Jesuco dilluumo: ¿Milliti jaana caatiniminaa: Elia iticoni saaji, neehicahi? noomoro.

¹² Jaanegui Jesu nuuhi: Jiihi, miyaano Elia iticoni saaji. Jaaboro paryi fanoovaaco imibachujiiibo. ¿Milli nacu Caatinahaamefaño uujoho Miyaminaafbadi Ifiivuubediti noono? Miñro idaasuno icajiiibo, jiihevecafetejiibo icano noono.

* 8:34 Sahaamefaño noono: Jaaboro diguijeve imohobujeque diciibo tadyojicuti disaa.

¹³ Miiro jino amiihaico neehi: Miyaano Elia saahiniciuui. Jaaruuboco iimogobadi mooniumo diiboti Caatinahaamefaño: Jilli icajiiبو unuucubadi, nooboro.

Jesu Buheesuui Sicafefi Ijima Icauboco.
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Jaadi ifutuumo saatoho ijibogominaa iicauhigo. Jaamo atyimeuhi sihidi miyaminaa diito ufequeri iicaunoco, tolliro bu caatiniminaa icauhi diitoma ejenaaucasimo.

¹⁵ Jaanaa Jesuco miyaminaa aatyimeumoro sihidi jabafituuhi. Jaamoro diibojaa jinoociniuhi idillutuumo.

¹⁶ Jaamoco dilluubo: ¿Jinejeque diitoma mejenaucasihii? nooboro.

¹⁷ Jaanegui diitofeeneti saafi iimusuuhi: Jibogominaafi, dijaa taseemeneque sivahi iimitino ijima iicaabo, diiboco iimaasuhicatihii.

¹⁸ Jilli fahiijivaro diiboco agaayiciuboro baavi gañihicahi. Jaaboro diiboco ijiti jivaasecuco iinusuuboro igaiñooco ojissusuhicaabo. Jaadi diiboco sifañisuhicaabo. Jaanegui diibogominaaco tajibacurahi ihijico diiboti buhi igañiqui. Jaarumo fiivototihii agañinoco, nooboro.

¹⁹ Jaanegui Jesu nuuhi: Hi, jeedi fine amiihai miyaavogoma machahano miyaminaa mihicamo. ¿Mihachuta fine, amiihaima icaji? ¿Mihachuta fine, amiihaico jaabiciji? Ene juugavi siva tosicafefico, nooboro.

²⁰ Jaanegui diibojaa sivaumo. Jaarunaa ihiji Jesuco aatyimeuboro tosicafefico vivi vivi miniiyubu. Jaaneri baavi cavininamaaiboro acutuubo ijiti jivaasecunoco gañiboro.

²¹ Jaanegui Jesu caanico dilluui: ¿Mihachuta jilli icacuubo? nooboro.

Jaanegui caani nuuhi: Seemenetiro.

²² Fiiva foova ihiji diiboco cijigaifaño, nifaihufañi icano gañisuhicahi, ifuruubo diiboco igaicaauqui. Jaanegui mihaico didaasugooBo millihacho mihaidi mooni, nooboro.

²³ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Eti naha imiyaavogohachijii. Imiyaavogobedi fanoova sihidi jeevatihii, nooboro.

²⁴ Jaanegui diibo gaihivuui: ¡Ihi, miyaaveguehi! Uco daamusu janaanici miyaaveguequi, nooboro.

²⁵ Jaanaa Jesu miyaminaa sihidi iigaivuunoco aatyimeuboro tohimiti ijico ibauhi jilli nooboro: Idiimaasutino iji, uguubusutino iji, ico uujoho tajibahi dihiino diiboti. Jaaboro siino diibofañi dicafutucuudino, nooboro.

²⁶ Jaanegui ihiji agaihivuuboro diiboco siino vivi vivi miniiyuhu. Jaadi diiboti iinuubo miguijvecubadi diiboco omoonihinuuboro. Jaanoco guiraamo saatoho: Guijvecuubo, neehicauhi.

²⁷ Jaarunaa Jesu ihuseti agaayiciuboro diiboco gañiyiciuhi. Jaaneri diibo julleveuehi.

²⁸ Jaadi Jesu ijafa ijicafutuuhigo ijibogominaa ijeevadi diiboco dilluui: ¿Milliti jana mihaai magañitihii tohimiti ijico? noomoro.

²⁹ Jaanegui diitoco nuubo: Toyomo ijimi ticovono iinotatihii. Jilli Moocanima mihiimaaneriro iinefimo, nooboro.*

Siino Jesu Iguijevejinoco Jibeguehi.
(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰ Jaadi tonoti ufuumo Galileafañodi fatyuuhi. Jaamoco mihañiñooba agaajacinoco Jesu imuguutihii,

³¹ ijibogominaaco ijibugumaño. Jaabo neehicauhi: Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo miyaminaa usefaño acicafeteji. Jaaboco uco guijenijimo. Jaaruuboco uco iguijenicuruubo mifucuci, safucu icano nijequeti siino buheeteji, nooboro.

³² Jilli diitoco ijibugurunoco gaajahicautumoo, bu idilluqui omoonirumo iguihicaui.

¿Cajaanii Fine Imiyaabo?
(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Jaadi Capernau cuumivi ifutuuhii jaaha iicacudi Jesu ijibogominaaco dilluui: ¿Jinejeque jana jiihaivi amiihai ihiimaacasimoro masaahicahi? nooboro.

³⁴ Jaarunaa diito iimusutihii: ¿Cajaaniji fine aivo mihaaiti imiyaabo? noomoro jiihaivi ihiimaacasiumaño.

³⁵ Jaanegui Jesu acasiivuuboro fahuseeci motihaiti miimisiici idiiño iicaumoco ocoovaaboro nuuhi: Cajaanihacho amiihaiti imiyaaboti iicagoobo, famooguiinovii iminifotooboro famoocoro ijeevevequi,

³⁶ nooboro seemeneque iiciuboro diitofeenevi ficuui. Jaaboro tooseeque ihiibiciuboro diitoco nuuhi:

* 9:29 Sahaamefaño noono: Jillii machutimo mahaigomoro Moocanima mihiimaaneriro iinefimo, nooboro.

³⁷ Cajaanihacho tamomoco imiyaavogomaño jiijadi seemeneque agaayicimo uco gaayicichi. Jaamo bu uco agalluuboco tolliro gaayicichi, nuubo ijiihogominaaco.

Mominaafi Iicatibo Mojaagodi Iicaabo.
(Lc 9.49-50)

³⁸ Jaanaa diiboco Jua nuuhi: Mojjiihogominaafi, meeci, saafiico miikai mahatyimehi dimemeri iimitino ijimico buhi agavaracuuboco. Jaaruuboco miikai miikabahi, miikahaima iigotineguiiha, nooboro.

³⁹ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Mihiihajirahana. Miuro saafi tamomofañodi niqeejeo mityaco eheetavoobo goovano uuditi imitino iimaajitii-behiica.

⁴⁰ Miuro mojaagodi iicaabo mominaafi iicatibo.

⁴¹ Jaanoti cajaanoyohacho amiihaico Cristooto mihicaneguiiha nifaihuco aacimo miyanotiro toono jaadaco gaayiciji.

Imitifaño Agañisujiruno Nihiicu.
(Mt 18.6-9; Lc 12.1-2)

⁴² Jaanoti cajaanoyohacho jito seeme uco jino imino imiyaavogomoti saseeque imitifaño agañisumoco aivo imijiruno guisibatyi-gabari icodaaheti mudujenimoro muuaifaño magaiino.

⁴³ Jaanegui dihuse ico imitifaño agañisuhachi quiticibo buhi gañi. Miuro imijiruno sahusemaryo diicaabo niqeejefaño ofoono. Jaanoti imijitirumo fahuseecima diicaabo cijigaifaño ofoono tahi ufucuro icijigai ajabaavejitihigo,

⁴⁴ bu jiihoho icarumo echeemejitihigo icano.

⁴⁵ Jaanoti bu diitihai ico imitifaño agañisuhachi quiticibo gañi. Miuro imijiruno satihaimaryo diicaabo niqeejefaño ofoono. Jaanoti fatihaicima idiicaabo cijigaifaño gañicafetejirahi.

⁴⁶ Tahigo jiihoho icarumo echeemejitihigo, icijigai ufucuro ajabaavejitihigo icano.

⁴⁷ Jaanoti bu dihaalli ico imitifaño agañisuhachi buhudaruubo gañi.† Imijiruno Moocaani aivojifaño sahiimaryo diicaabo ofoono. Jaanoti faayicimaryo diicaabo cijigaifaño gañicafetejirahi.

⁴⁸ Tahii jiihoho icarumo echeemejitihigo, icijigai ufucuro ajabaavejitihigo icano.

⁴⁹ Jaabadi miuro paryi famooro cijigairi imuhunicafetejimo.‡

⁵⁰ Imiruno imuhu jaaruno iimo afatyucuudi, zjinejeri dojicuviro mihimutusujirahi? Jaanegui amiihai imoma mihica. Jaamoro fahigova sabadiro sajeebi mihicacasi, nooboro.

10

Jesu Judea Jiinjeri, Bu Perea Jiinjeri Icano Iguehi.
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Jaadi Jesu Capernauti ihiinuudi fuubo Judea jiinjeveri Jorda onegueehi icano jiinjeveri. Jahi siino miyaminaa diibojaa igaiuvuui. Jaamoco jii-beguehicaubo icachicaubadi.

Jesu Jii-beguehi Gaigoomico Ejeevesufinoditi.
(Rm 7.1-3; 1 Co 7.10-16)

² Jaanaa fariseomiti saatoho Jesujaa asaamoro diiboco dilluvauhi iifurumo diiboco igaayiciqui: zNaa fine imijiruno aiji mogaico ejeevesuno? noomoro.

³ Jaaneguiiha diitoco nuubo: zMilli nacu Moise amiihaico tajiibauhi? nooboro.

⁴ Jaanegui nuumo: Miuro Moise tajiibauhi jeevesuhaameque mahacimoro amiihai taabaco mejeevesuhica, nooboro, nuumo.

⁵ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miuro amiihaico Moise tolli tajiibauhi amiihai cuhufo-jeebico aatyimeuboro.

⁶ Jaanoti iticoni Moocaani paryi fanoovaco ifiivusuusumi gaifi, gaigo icano fiivusuubo.

⁷ Jilli icamaño gaifi caanico, seejico icano jeevesunichi mogaima iminifetequi.

⁸ Jaamisi saafiibadiro icanicuuihi. Jaamaño miimisiici icacuatino saafiirucu.

⁹ Jilli icamaño Moocaani agataacucuunoco miyaminaa mudugaacucuudino, nooboro.

¹⁰ Jaadi jaahe iicacuudi ijiihogominaa siino diiboco toonoditi dilluui.

¹¹ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Mogaico ejeevesuuboro sifigoco icibo iticoniogohallivi ajeva imitico icichi.

¹² Jaabadiro bu gaigo aijico ejeevesugoro sifico atajevago tolliro ajeva imitico icichi, nooboro.

† 9:47 Jino jilli imitico deetavedino eneejiruno.

‡ 9:49 Sahaamefaño noono: Jaabadi miuro paryi famooro cijigairi imibachucafetejihhi.

Jesu Seemeque Imino Onoono.
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Jaanaa seemeque sivaumo Jesujaago diitoco idudiciqui. Jaarunaaca ijibogominaa toseejeque sivaumoco ibahicauhi.

¹⁴ Jaanoco Jesu aatyimeuboro sifiiratuhi. Jaaboro diitoco nuubo: Jaafa tajaa seeme saahi fine mihibano. Miïro Moocaani aivoji diito seemebadi iicamono.

¹⁵ Miyanotiro amihaiico neehi: Jino seemene iicabadi Moocaani aivojico agaayicitibbo ufucu feejitihî Moocaani aivojifaño, nooboro.

¹⁶ Jaaboro toseejeque ihuiciboro ihallivi ihuseque ficuhicaubo. Jaaboro diitoco imino nooboro Moocaanima iimaauhi.

Sihidi Inihibamima Iicaabo Jesuma Iimaahi.
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jaamañoti Jesu fuuhi. Jaanaa saafi miyaminaafi iticovodi ijinafatyuboro iguino ememuivuboro diiboco dilluui: Idiimiibo jibogominaafi, çinejeque fine, uujoho moonijirahi ifinijitino fiivoma icaiqui? nooboro.

¹⁸ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: çMilliti uco idiimiibo neehi? çMijoho, nacu, iimiibo? Idiboro saafiïro Moocaani iimiibo.

¹⁹ çNacu gaajahi Moocaani tajibajico? Sifigoti taabavadino, guijenidino, nanivadino, sitaaditi sicamañocco dibeguedino, bañisudino, diicaanimisico gaiji, nooboro.

²⁰ Jaanegui diibo nuuhi: jibogominaafi, seemenetiro paryi toonoco uujoho imino mooninichi, nooboro.

²¹ Jaanegui Jesu emeciuboro diiboco gaijuhi. Jaaboro nuubo: Sanurucu aivo dihimega iicano; paryi dinehejeque naajete. Jaaboro idaasumoco daaci. Jaadi jari niquejefaño sihidi nihibamivaji. Jaaboro tadyojicuti disaa, nooboro.*

²² Jilli diiboco unueneri sihidi idaasuvuboro, idaasuno fuubo sihidi inihibamima iicaubo. Jaabo inihibamico gaijuhi.

²³ Jaanegui Jesu ihuufococo emeciuboro ijibogominaaco nuuhi: ¡Aivo sihidi jeevano inihibamima iicamo Moocaani aivojifaño ofoono! nooboro.

²⁴ Jaaneri ijibogominaa sihidiro jabafituuhi. Jaarunaa Jesu siino diitoco nuuhi: çTaseeme, tihicani Moocaani aivojifaño ofoono!†

²⁵ Miïro sihidi jeevajitiruno camello januutupaajeri afatyono. Jaano janaanici aivo sihidi jeevano inihibamima iicamo Moocaani aivojifaño ofoono, nooboro.

²⁶ Jaaneri imi janaanici ajabafituumoro dillacasihicaumo: çJana cajaanico fine taajajirahi? noomoro.

²⁷ Jaanegui Jesu diitoco emeciuboro nuuhi: Miyaminaadi aivo sihidi jeevano. Jaanoti Moocaanidi sihidi jeevatino. Miïro diibedi jineje tihinoba chahahi, nooboro.

²⁸ Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Miïro mihai paryi mubusumijeque mejevesuhinimoro iima mihiguehi, nooboro.

²⁹⁻³⁰ Jaanegui Jesu iimusuuhi: Miyanotiro amihaiico neehi, cajaanico iijaco, inahabomico, inagomico, seejico, caanico, iseemeque, ijinijeque icano taguini, bu tahalliti taajasujibogoguini icano ejevesumo gaayiciji jino jiiijihallivi ciendifova janaanici iijanoco, inahabomihaiico, inagomihaiico, seejico, seemeque, jiiijijeque icano idaasuno omooninofeeneti, bu jaadi ufucu asaajino niquejevi ifinijitino fiivoma icajimo icano.

³¹ Jaanoti guiraamo jisumi sihidi ejevamo iicarumo guinovî minifeteji. Jaanoti guiraamo jisumi guinovî iicarumo tusumi sihidi ejevamoto minifeteji, nooboro.‡

Jesu Iguivejinoco Siino jibeguehi.
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Jaanaa jihairi icacuumo Jerusalejaagovi ufuumo. Jaanaaca Jesu ijibogominaaco imegavi siiguehicaui. Jaamo diito sihidi jabafituumo. Jaarunaa saatoho diibo dojicuti ofoomo igutuumo. Jaanoma iicaubo Jesu siino diitoco fahuseeci motihaiti miimisici idino iicuumoco ijevadi ocoovuboro ticovauhi ijibuguuho diibo idaasuno iicaujino.

³³ Jilli nooboro: Memeeeci, jino Jerusalejaago mefehehi. Jahigo uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuboo sacerdotemi aivojito usefaño, caatiniminaa usefaño icano acicafeteji. Jaamo uco guijevefaño ohoovicimoro sihigootoco acijimo.

³⁴ Jaaboco uco diito dejecumoro aamijimo, jirebamaajimo icano. Jaadi uco guijenijimo. Jaaruboo uujoho mifucuci, safucu icanobuunati guijevefañoti siino buheeteji, nooboro.

* **10:21** Sahaamefaño noono: Diguijeve imohubejeque ducibo tadyojicuti disaa. † **10:24** Sahaamefaño noono: çTihicani sihidi inihibamima iicamo Moocaani aivojifaño ofoono! ‡ **10:31** Griego iijiri noono: Jisumi oono ajashutino imegavi iicamo ufucu dojicuci minifeteji. Jaanoti jisumi dojicuci iicamo tusumi imegavi icaji.

³⁵ Jaanaa Zebedeo achimisi Jacoobo, Jua icamisi Jesujaa asaamisiro diiboco nuuhi: Mojiibogominaafi, mihimeguehi ico midillunoco misico adaacinoco, noomisiro.*

³⁶ Jaanegui Jesu diitisisico nuuhi: ¿Milli amisisico uujoho omooninoco mihimeguehi? nooboro.

³⁷ Jaanegui numisi: Mihimeguehi misico dihaivojifaño acasiacunoco saafico dinanaagonovi, saafico dimiyanaagonovi icano, noomisiro.

³⁸ Jaanegui Jesu diitisisico nuuhi: Jilli aivo amisi toono magaaatinoco midilluhi. ¿Nacu amihai uujoho idaasuno icajihilluti mahadujirahi? ¿Bu idaasuno icajifaihuri uujoho initicafotofaihuri miniticafetejirahi? nooboro.†

³⁹ Jaanegui: Jiihi, numisi.

Jaarunaa Jesu diitisisico nuuhi: Miyaano fine uujoho aaduhilluonoti mahaduji, bu uujoho initicafetejibadi miniticafeteji icano.

⁴⁰ Jaanoti naha oono tañaninaagonovi, bu tamiyanaagonovi icano macasivejinoco uujoho acijitirahi. Jaanoti jaatyo idimeguyiharo iimibachucinoco diito gaayiciji, nooboro.

⁴¹ Jaanoco saatoho ijibogominaa uguubumoro Jacoobomisijaago sifiratuuhi.

⁴² Jaanegui Jesu diitoco ocoovauboro nuuhi: Amihairyo magaaajuuhi jiiinjeminaa aivojito ijinijeque atajibafinoco. Jaamofeneri, bu iicamo imityafimo imityari miyaminaaco guinonifih.

⁴³ Jaabadi amihafaño tolli icajitino. Jaanoti amihafañoti sihidi: ejeevaaboti iicaqui, jilli saatoho jeecibominaafiti miminifoto.

⁴⁴ Jaanoti bu cajaanihacho amihafañoti imiyaaboti iicagoobo paryi amihai jeecivominaafiti minifeteji.

⁴⁵ Jaabadi müro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo, uco ijeecevequi saautihi. Jilli uujoho ejeecevooboro miyaminaahallivi tafico aacinofeedeni guiraamoco taajasuqui saauhi, nooboro.

Jesu Bartimeoco Atyimesuhi.

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Jaanobuunati ifutuumo Jerico cuumivi. Jaacuumiti Jesu ijibogominaa, bu sihidi miyaminaa icamoma tuucuumiti fuunaaca Bartimeo onoo bo ajashuno aatyimeutiibo Timeo achi jiihaijniri giciniuhi nihibamico idilluubo.

⁴⁷ Jaanaa Jesu Nazareoobo asaunoco agaajaciuboro ticovaubo sefano ocoovadiicuubo: ¡Jesu David Iyaachi, uco didaasugo! nooboro.

⁴⁸ Jaanoma iicamo saatoho diiboco: Illivequi, noomoro ibauhi.

Jaarunofaño janaaniviro coovadiivehicaubo: ¡David Iyaachi, uco jeedi didaasugo! nooboro.

⁴⁹ Jaanegui Jesu ugucivuuboro: Diiboco mocoova, nuuhi.

Jaanegui diiboco ocoovaumo nuuhi: Imo imo diica. Jaaboro goova gañivo ico coovaabo, noomoro.

⁵⁰ Jaanegui ijeebutachehuco aganicaruboro sefano ujulleveuboro Jesujaago fuuhi.

⁵¹ Jaaboco Jesu dilluuhi: ¿Milli ico omooninoco diimeguehi? nooboro.

Jaanegui aatyimeutiibo diiboco nuuhi: Jibogominaafi, aatyimeneque imeguehi, nooboro.

⁵² Jaanegui Jesu nuuhi: Jii, fuucu taca buheetecuui imiyaavogomaño, nooboro. Jaasumiro diibo imino atyimecuuhi. Jaaboro Jesu dojicuti jiihairi fuubo.

11

Jesu Jerusale Cuumifaño Jicafetehi.

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹⁻² Jaadi Jerusale fiitino ifutuumo Betfaje cuumi, bu Betania cuumi icano jinivi Olivohono iicagaji ticovovi. Jaamañoti Jesu ijibogominaatisiti miimisiicico galluuhi: Mofoo, oono moticovo iicacuumijaago. Jahi mahatyimeji burrogayí duujeciniboco mihaiñooba diiberihi igotiboco. Jaaboco misinaayumisiro juu misiva.

³ Jaanoti mihaiñooba amisisico: ¿Collihí misiníhi? onoochachi, monoo: Mohaivojibo eneeneguiiha. Jaaruboco goovajino uhuumisuno monoo, nooboro.

⁴ Jaanegui ufuumisi atyimeuteuhi burrogayíco guhugajinivi jahisivi jiihaifaño duujeciniboco. Jaamisiro diiboco sinaayumisi.

⁵ Jaarunaa saatoho tooneri iicaumo diitisisico nuuhi: ¿Jinejeque toono momoonihi? ¿Collihí muburroco misiníhi? noomoro.

⁶ Jaanegui diitisi diitoco Jesu unuubadi nuuhi. Jaanoma iicamo satyusuumo.

* 10:35 Mt 22.20-28 § 10:38 Jilli eneejiruno: ¿Nacu amisi uujoho idaasuno icajibadi mihicajirahi?

⁷ Jaaboco Jesujaa ifutusuudi igaachehunoco diibohallivi ificuudi Jesu ihalli casivuuhi.

⁸ Jaanaaca bu sihidi saatoho igaachehuneri jiihaifa jeebuhicauhi. Jaanoti saatohosaa imoho jaainoco iquitimoro jiihaifa tafusuhicauhi.

⁹ Jaanaaca imegavi ofoomo, bu dojicuti asaamo icamo sahaguehicauhi: ¡Hosana! Imicani Mohaivojiiho memeri asaabo.

¹⁰ Imicani aivoji asaano; mootadi siicijeobo David aivojibadi asaano. ¡Tolliro niquejefa Hosana Moocaanico masahago! noomoro.

¹¹ Jaabo Jesu tuucuumifaño ufuuboro Moocaani iijafaño jicafutuubo. Jaadi fanoovaco fahigovavi emeechicaudi fuucuubo paryi ijii bogominaama Betaniavi mihiijcuneguiiha.

¹² Jaano sesevedi Betaniati ufuuhi Jesuco ajeba aivuuhi.*

¹³ Jaanaa tehesinoti atyimeubo higueraho sihidi aamevahoco. Jaanegui meecituubo: Fine inooatama icano, onoomaño. Jaarunaa chahauno, jilli boti aamenereu noovautiho onooafisumi iicautimaño.

¹⁴ Jaanoma iicaubo Jesu toohoco nuuhi: Miihaifiooba jee dinoovataco ufucuro gueene-jitih, nooboro. Jaanoco ijii bogominaa guubuui.

Jesu Templojaco Imibachuuhi.

(Mt 21.12-16; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Jaanoti ufuumo Jerusalevi ifutuui. Jaadi Jesu Moocaani iijafaño ufuuboro toojafaño naajeteque eheetavuumo isivi gavaracuubo. Jaabadiro bu nihibamico uhuumisuhicaumo mesanoco baavi gavaracuubo, bu tolliro nimiihumico anaajehicaumo icaganoco moonuubo icano.

¹⁶ Jaaboro imugutuubo miihaifiooba siinoco toojafañodi acañinunoco.

¹⁷ Jaadi jilli nooboro diitoco jii beguehicauhi: Miiro Caatiniihaamefaño noonoo: Taaja Moocaanima iimaajareji paryi faacuumivadiro, noonoro. Jaarujaco amiihai nanivaminaa iijatiro miminiyui, nooboro.

¹⁸ Jaanoco sacerdotemi aivojito, bu caatiniminaa icamo uguubumoro diiboco toonohalli igaicaauqui ituma ifehicauhi: ¿Naa fine, milliti momooniji? noomoro. Jaarumo diiboco iguihicauhi paryi miyaminaa diibo ijii begueneri ajabafitehicaunoma iicaumo.

¹⁹ Jaadi mihiijcuneguiiha Jesu tuucuumiti fuucuui.

Higueraho Ochoomono.

(Mt 21.20-22)

²⁰ Jaano sesevedi siino fucuro tomañodi afatyumo atyimeuhi tohigueraho ibacoconomaryo uhuumucunoco.

²¹ Jaanoco Pedro esafutuuboro Jesuco nuuhi: Meeci moji bogominaafi, mee oono higuerahoco ijioho afaijahiniho chuumucui, nooboro.

²² Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Moocaanico mimiyaavogo.

²³ Miyano tiro amiihaico neehi: Cajaatyohacho jigajico: Jinooti eedeenenere muuaifaño difoo, onoomoro agalluhachiiji tolli icajino. Jaamo ijeebifañodi guucibatimo jino onobadi iicajinoco imiyaavogohachiiji onobadi icajino.

²⁴ Jaanegui amiihaico neehi: Paryi Moocaanico midillunoco, magaayiciji, noomoro midilluhachiiji amiihaidi tolli icajino.

²⁵ Jaamo bu Moocaanima mihii maasumi cajaanomahacho imitino mihicahachiiji diitoma mihimibachucasihachiiji niquejefaño iicaabo amiihai Caani amiihai imitico buusuji.

²⁶ Jaanoti mihimibachucasitihachiiji amiihai Caani niquejefaño iicaabo amiihai imitico buusuji, nooboro.*

²⁷ Jaadi uumiumo Jerusalevi ifutuui.* Jaadi Jesu templojafañodi igooboro feehicaunaaca sacerdotemi aivojito, bu caatiniminaa, bu tomaño quillahuto icamo diibojaa asaamoro

²⁸ diiboco dilluvauhi: ¿Jineje mitya iijiri ijioho jinehejeque jilli moonihicahi? ¿Miijioho ico tomityaco jilli mooniqui aacineri? noomoro.

²⁹ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Uujoho bu tolliro amiihaico dilluji. Jaanoco uco miihimusuhachiiji, amiihaico neeji comityari uujoho jino omooninoco.

³⁰ ¿Nacu jua nitihiji cuucatioju? ¿Niquejejaagotioji, nacu miyaminaajaagotioji? miihimusu, nooboro.

³¹ Jaanegui sanomiro noocasihicauhi: Niquejejoji munuuruva du miihaico: ¿Jaanoco bu collhi mimiyaavogotih? neejiruubo.

³² Jaanoti bu miyaminaajaagotioji munuuruva, imijitiruno noomoro, noocasiumo miyaminaaco iguiumoro. Miiro paryi famooro miyaminaa Juaco miyaano Moocaani iimaaminaafi iicaunoco agaajauneguiiha.

* 11:12 Mt 22.18-19

*

11:26 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

* 11:27 Mt 22.23-27; Lc 22.1-8

³³ Jaamoro: Magaajatíhi, nuumo Jesuco.

Jaanoma iicaabo bu Jesu diitoco iimusuhi: Jaano jeevari bu uujoho amíhaico jilliti mooníhi eneejiruno, nooboro.

12

Iimitino Dudicamaajeminaavi Ohoovicino.

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Jaadi Jesu ticoniuihi siinovi oovicíiboro ijíibuguubo: Saafi miyamínaafi baacuco ifaguifaño abasuuboro toonocohallidi mecuniuhi, bu ifafaihuco íicijinoco eetavuubo, bu tolliro tofaguifeenetí torrehacico eetavuubo tohaci nijequeti toonoco iteemequi icano. Jaaboro dudicamaajeminaaco tofaguico utuumusuhiniuboro sihi thehesino fuubo.

² Jaano ibaacu onoovacudi iicojimínaafico galluubo diito tofagui dudicamaajeminaajaago: Tamañooco dicitó, nooboro.

³ Jaaruboco diito agaayicimoro ahaamíhicaudi botíiboco dojícuviro galluumo.

⁴ Jaaneguiiha bu sífíico galluubo. Jaaruboco tolliro iinigaiti agafucuhicaumoro diiboco aivonoonee ehicaumoro botíiboco galluuhi.

⁵ Jaaneguiiha bu sífíico galluubo. Jaaruboco gaicaaumo. Jaaneguiiha bu guiraamo saatohoco galluubo. Jaarumoti saatohoco aamiumo, jaanoti saatohoco gaisiraiciumo icano.

⁶ Jaanobuuna saafirucu illi aatyuvuuno guiraano agaijiubo. Jaaboco niinonoro galluubo achico: Fine bocigujimo, nooboro.

⁷⁻⁸ Jaarunaa diito noocasiuhi: Jaani duhu imi toonoco agaayicijíibo. Masí miguijeníqui. Jaadiji míhai toono abajatoti mihicaji, noomoro diiboco agaayicimoro guijeniumo. Jaamoro diiboco toonoti buhigovi gañíumo, nooboro

⁹ diitoco Jesu dilluuhi: ¿Fine mílli tofagui abajaabo diitoco mooníjirahi? Míiro asaaboro diito dudicamaajeminaaco ifínísuuboro ifaguico sidudicamaajeminaaco acíjirahi.

¹⁰ ¿Nacu memeeecitíhiica Caatíníhaamefaño jilli onoonoco?

Guísiri iijanoco etavonicimo imi guísibaco itíhísumoro gañíhi. Jaarunofaño saafi agaajaabo tobaco dojícuviro ícíhi toba íminoco agaajamaño. Jaaboro aivo imímaño fícuubo.

¹¹ Jinooco Aivojíibo Moocaani eetavehi. Jaano aivo míhaidi síhidi jeevahi, noono Caatíníhaamefaño, nooboro.

¹² Jaanoma iicamo Jesuco igaayicíqui mooniumo diitoco eneejirunoco siinovi oovicíiboro onoonoco agaajaciumoro. Jaarumo miyamínaaco iiguiumoro diiboco ejeevesuumoro fuucuumo.

¹³ Jaanobuunati Jesujaa galluumo fariseomíoto, Herodianomíoto iicamoco ífurumo diiboco míllíhacho onoonoti igaayicíqui.*

¹⁴ Jaamo asaamoro diiboco nuuhi: Jíibogomínaafi, íjoho miyamínaa onoonoco jeevívotíibo miyaabo idíicanoco míhai magajahi, bu paryí miyamínaa sabadíro desicínífinoco magajahi icano. Jaamaño Moocaani jíihaico miyanotíro díibeguehícahi. ¿Naa ídi ímino Cesar ajaadusunoco majaaduno? ¿Nacu majaadujítíhi? noomoro.

¹⁵ Jaarunaa íbañífiira jeebíco agaajacíuboro diitoco nuubo: ¿Collíhi uco mínísuhi? Ene sajeeti níhibajeti mísíva meeecíqui, nooboro.

¹⁶ Jaanegui díibojaa sívaumo. Jaaque emeeciuboro diitoco nuuhi: ¿Nacu míjoho ímene jino, bu jino ímomonó icano? nooboro.

Jaanegui diito: Cesarno, nuuhi.

¹⁷ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Cesarnoco Cesarco mahaci. Jaanoti Moocaaninoco Moocaanico mahaci, nooboro. Jaaneri síhídíro eetyehícaumo.

¹⁸ Jaanaaca díibojaa saatoho saduceomí iguíjevecumo síino buheetejítíhi onoonícimo asaamoro diiboco dílluvauhi.*

¹⁹ Jíibogomínaafi, Moise míhaidi jilli caatíníuhi: Saafi nahabo mogai seemevatigo cojítí iguíjevéhachíjí ínahabo ífbáijígoco ícíiboro ínahabobuuna eseemevase caani momofaño ícáji, nooboro Moise.

²⁰ Míiro saatohoti sano nahabomíro ícauhi sahuse juugahusetí míimísíici ídímo. Jaamoti saafi taabavauhi. Jaaruubo seemevatíiboro guíjeveuhi.

²¹ Jaanegui saafi ínahabo ífbáijígoco ícúuhi. Jaaruubo tollíro seemevatíiboro guíjeveuhi. Jaaneguiiha bu allívíobó. Jaaruubo bu tollíro ícauhi.

²² Jaamo famooro tollí díigoma ícauhi. Jaarumoti saafíiba seemevautíhi. Jaano níjequetí bu tollíro díigo guíjeveuhi.

* 12:13 Mt 22.15-22; Lc 22.20-26 * 12:18 Mt 22.23-33; Lc 22.27-40

²³ Jaamo buheetesumi siino ubuheetedi, ¿cajaani taabaji? fine famooro diigoco ataabavacuumaño, noomoro.

²⁴ Jaaneguiha Jesu diitoco iimusuuhi: Jilli amiñhai mitihivehi Caatinihamefaño onoonoco, bu Moocaani gaaja iianonoco magaaajtimaño.

²⁵ Miiro guijeveti siino ubuheetedi gaifimi, gaigoomi icamo taabavacasicujitithi niqueje-faño iicamo toomominaabadiro icacuujimo.

²⁶ ¿Nacu toono guijeveminaa ubuheetejinoti Moise aamefaño, onoonoco amiñhai memecitihica? ¿Milli nacu Moocaani diiboma iimaauhi imoho ijigaunofeeneti? Miiro nuubo: Uujoho Abraham, Isaac, Jacob icamo Aivojübo, nooboro.

²⁷ Jaamaño Moocaani guijeve aivojübo icatino. Moocaani ubuheeme Aivojüboro. Jaamaño aivo amiñhai jilliro guiraano mitihivehi, nooboro.

Aivo Imiya Tajüba.

(Mt 22.34-40; Lc 10.25-28)

²⁸ Jaanaaca saafi caatiniminaafi gaseuhi diitoma ihiimaacasinoco uguubuuboro. Jaabo Jesu imino diitoco iimusunoma iicaubo diiboco dilluubo: ¿Cono aivo tajübati aivo obocino? nooboro.

²⁹ Jaanegui Jesu diiboco iimusuhi: Imiya tajüba jino; muguubu Israel idiiboro saafiuro Mohaivojübo Moocaani.

³⁰ Jaabo Moocaani Dihaivojüboco gaiji paryi dijeebimaryo, paryi difimaryo, paryi dihesamaajemaryo, bu paryi disefamaryo icano. Jino aivo imiya tajübaji.

³¹ Jaano alliviono bu aivo tobadiro jeevahi jino; sitaaco gaiji difico agaijibadiro, onoono. Chahano satajüba aivo jino janaanici icano, nooboro.

³² Jaanoma iicaubo icaatiniminaafi diiboco iimusuhi: Jühi jübogominaafi, miyaanoco aivono neehi, saafiuro Moocaani iicanoco, chahaabo sifi diibo janaanici iicaabo.

³³ Jaaboco magaijino paryi mojeebimaryo, mohesamaajemaryo, mosefamaryo, mofibadiro sitaaco magaijino icano aivo imino. Jaabadiro asimico agaicaaumoro jeevionoco ifajicivivi ificuunicino tolli imino. Jaarunaa Moocaanico, bu sitaaco icano magaijino imino fanoo janaanivivi, nooboro.

³⁴ Jaanegui imino iimusunoco Jesu aatyimeuboro diiboco nuuhi: Jü, tehesitih iijoho Moocaani aivojiti, nooboro. Jaanotiro miñhaiñooba siino diiboma dillamaaicuutih iigutumaño.

¿Mijoho Iyaachi Fine Cristo?

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵ Jaanaa Jesu Moocaani iijafaño ijübogoobo neehicauhi: ¿Milli jaamo caatiniminaa Cristoco David iyaachi neehicahi?

³⁶ Miiro David icaruubo Moocaani Gaijafeenedi ihiimaasumi nuuhi:

Mohaivojübo Moocaani Tahaivojübo Cristoco nuuhi: Tamiyanaagonovi casivo, diminaaco ditihaiguino uujoho ificuunohachuta, nooboro.

³⁷ ¿Milli jaabo Cristo David iyaachi icajirahi, David bu icaruubo diiboco: Aivojübo, unuuno icanaaca? nooboro.

Jaanoco sihidi miyaminaa iicaumo imono guubunichicauhi.

³⁸ Jaabo Jesu diitoco ijübogoobo neehicauhi: Icigusuno mihica caatiniminaati, oono caamovonoono gachehunoma iigomoco, goohasinofeenevi aivo imino idillunoco iimoyicifimoti.*

³⁹ Bu jaamo sinagogajafa ufuusumi aivo iimiya icaganocoro ujuvicamaaifimoti, bu machusumi iimimañjeviro iicaifimoti.

⁴⁰ Bu fibaijito gaigoomi iijanoco udumiticimoro ifurumo, toonoco utuvuusumo caamovono Moocaanima iimaanicimo sitaaco ibañiqui. Jaamaño guiraajino aivo cijigaifaño ijaadaco agaayicino, nooboro.

⁴¹ Jaanobuunati safoono Jesu Moocaani iijafaño niñibamico ijicuhicauno imega igicimimañoti iñicichicauhi miyaminaa tobafa niñibamico ijicumoco. Jaamo saatoho sihidi inihibamima iicameheje guiraano jicuhicauhi.

⁴² Jaanaa saafigo idaasuno fibaijigo agaseugoro tobafa mijeegayicico jübacuvauhi müdino ijaada iicajecico.

⁴³ Jaanoco Jesu aatyimeuboro ijübogominaaco ocoovauboro nuuhi: Miyanotiro amiñhaico neehi: Ajaamo idaasuno fibaijigo paryi famoova niñibamico tobafa ijicumojanaanivivi aivo ficuuihi.

⁴⁴ Miiro paryi aacimo diitoma ucuujivaachutinoti acih. Jaanoti diigo ihidaasuti paryi acigo tooneri amachujirunoco, nooboro.

* 12:38 Mt 22.1-36; Lc 22.45-47

13

*Jesu Neehi Temploja Ifinisucafetejinoco.**(Mt 24.1-28; Lc 21.5-24)*

¹ Jaabo Jesu Moocaani iija templo onoojafañoti inuuboco saafi ijbogominaafi nuuhi: Meeci mojbogominaafi, bañifira guisibano bañifira iijanotyigaba, nooboro.

² Jaarunaa Jesu diiboco iimusuhi: Mahatyimehi jino iijanotyigabajeque. Jaaruno toonovi iguisibano siibahallivi, siibahallivi icano atyuuvotino paryi sahi callajaavejino, nooboro.

³⁻⁴ Jaadi fuumo Olivohono iicagajijaago tooja Moocaani iija oonegueehivi. Jaanaaca Jesu giciniuboco Jacoobo, Jua, Andre icamo toovono dilluui: Mihimeguehi mihaico idiibogonoco cusu ijoho onoono iicaji. ¿Milliti magaaajiciji paryi toneheje iticovanoco? noomoro.

⁵ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Esicinino mihica mihaifnooba amihaiico bañidino.

⁶ Guiraajimo tamemeri asaano: Uujoho Cristo, noomoro.

⁷ Jaabadiro bu minaano jibogonoti muguubusumi, imucugai ñihicunejetei muguubusumi icano mihiguetejirahana, tolli icajino. Jaaruno toono inijequeevacuujino icatino.

⁸ Miuro siijiinijeoto siijiinijeotoma moonicasiji, sihaivoji sihaivojima moonicasiji. Jaasumi fahigovavi jinije maryibaji, ajebano iicaji icano. Jino idaasu iicajino iticovano.

⁹ Jaasumi amihai ifico magaihuini amihaiico aivojito iigaivomoco acijimo. Jaamo amihai uco mimiyaavogomo tajibaminaa aivojiteje imefeveni masatyocafeteji. Jaamo uuti diitoco mijibeguehi.

¹⁰ Miuro jinije ifinicuujino imegavi taajasujibogo paryi faajiinjeriro jibogocafeteji.

¹¹ Jaasumi amihaiico aivojotoco ihaciqui diitojaa asatyusumi: ¿Milli fine meneeji? noomoro mehasamaajirahana. Tolli icacuudi Moocaani amihai jeebifano ificuunocoro monoo. Amihairyo mihiimaano icajitino jilli Moocaani Gaija amihaiñañoti iimaaji.

¹² Jaasu inahaboro inahaboco igaicaaqui aciji. Jaabadiro bu caaniro iseemenequeji iseemere caanijaagovi iminifotomoro caanico acijimo sita igaicaaqui icano.

¹³ Jaasumi faaboho amihaiico jiiheveji tamomohalliti. Jaarunaa tolli icarunofa ejenaubo taajaji.

¹⁴ Miuro Moocaani iimaajibogominaafi caatinuui: Johono imitino idicunoco omooniboro ifinisufinoti jaano templojafaño iicamaño iimimañeri iicacuutinoco mahatyimecuudi, aameque mihifinichicamo magaaja. Jaadi Judeao jinijeri mihicamo ifagajinojaa magacini.

¹⁵ Jaanoti bu tsumi saatoho iija niibahucuri mihicahachiji miniitomoro fañovi mijicafetedino siinobaco mihiciqui.

¹⁶ Jaanoti bu buhi faguifano mihicamo amihai gaachehuco mihiciqui jaahevi muhumidino.

¹⁷ Jaanoti, ayi, fine idaasucani icajimo gaigoomi tsumi oovato iicamo, bu imifañoti aduseejema iicamo icano. ¿Milli bu gaajirumo?

¹⁸ Jaanegui Moocanico midillu jaamo iimitifucuje sicurasumi gaatimo mihicahi.

¹⁹ Tsumiji sihidi aivo idaasuno mihicaji fucuje icaji jinijeque Moocaani ifiivusuunotiro aatyimeratifucuje. Jaarunobuunati siino ufucu atyimeracuujitih.

²⁰ Jaafucujeque Mohaivojibo ibaaresutiruva tsumi iicajimoti mihaifnooba taajajitirahi. Jaaruubo tufucujeque baaretesujiibo itaadimo diibo iciumo toono idaasunoti itaajaqui.

²¹ Jaanoti amihaiico saatoho: Memeeeci jaani Cristo, memeeeci jaadi Cristo, onohachiji: Miyaano menedino.

²² Jilli jihovoto saaji Cristo ifibadi iminifotomoro, bu Moocaani iimaajibogominaabadi icamo. Jaamo sihidi ejevanoonoco eetavejimo niqueje mitya ijinobadi icanehejeque ifurumo miyaminaaco ibañiqui, bu Moocanita iicacuunomoco ijishitihachiji bañijimo.

²³ Jaanegui amihai mityano mihimibaicinicu amihaiico jino uujoho imegaviro jibugucuui, nooboro.

*Jesu Miyaminaafibadi Ifiivubo Siino Asajino.**(Mt 24.29-44; Lc 21.25-33)*

²⁴⁻²⁵ Jaasumi toono idaasufucujebuunati nihiba jabaaveji, bu fucuo nihiba achicicujitih, bu meeciri niquejefañoti aifeji, paryi niquejefaño icano mitya maryibaji icano.

²⁶ Jaadi jarihiica mahatyimeji uujoho Miyaminaafibadi Ifiivubo aimuufafeenedi sihidi mityama, tahaivojima icano asanoco.

²⁷ Jaaboro uujoho tatyoomominaaco atajibamo tañanitamoco igaiyicijimo fahigovati jinijejinibaaciti, niquejejinibaaciti icano.

²⁸ Jaanegui oono higerahotiro magaaja miuro igacano afaivunusumiro ihaamene ruutunichi. Jaanoti ficaba ifiticunoco magaaanichi.

²⁹ Jaabadi amihai magaaja paryi fanooro jino uujoho onoono iicanoco mahatyimecudi mehesicinicu jiniije ifinijino ifiiticunoco.

³⁰ Miyanotiro jino amihaiico neehi, paryi jineheje icaji miyaminaa toonoco aatyimejimo guijevetimaacaro.

³¹ Niqueje, bu jiniije icano fatyeji. Jaanoti jino uujoho onoono sicamañovi fatyejitih.

³² Jaaruno tufucu ihoovno iicanoco mihañooba gaajatih. Moocaani toomominaa niquejefa iicarumo, bu uujoho Moocaani Seemene icaruubo gaajatih icano idiiboro Moocaani tufucuco gaajahi, nooboro.

³³ Jaanegui amihai mihimibaicinicu toomomoro magaatih ihoovofucu cusumihacho iicajinoco.

³⁴ Saafi tehesino ifeequi iicojiminaaco idudicamaajeque aaciiboro iguhugaco ofoonobu-una saafico utuumusuuboro, diibo iicanicibadi uujoho feejihica.

³⁵ Jaanegui mihimibaicinicu magaatih aivojibo cusumihacho agasejinoco ijicuuviabahacho, fucufenevibahacho, catava ojiiberibachacho, fucurobahacho.

³⁶ Jaanegui mihimocisu amihaiico imimañobati asaaboro micigamoco atyimevadiibo.

³⁷ Jino amihaiico onoonoco famoocoro neehi mihimibaicinicu, nooboro.

14

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Jaanaaca mifucucirucu Pascuaco eheetavuujino iicauno, bu ijicutaama achahano maahuno jibaimoco eheetavuujino icano. Jaanaa sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo guinehicauhi millihacho ifurumo sicamañoco abañimoro toonohalliti Jesuco igaicaaqui.

² Jaarumo neehicauhi: Jibaimofa momoonijitih miyaminaa ñaavotimo iicaqui, noomoro.

Betianiavi Jesuco Facicifaihuri Jeesuugo.

(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Jaanaaca Jesu Betianiari fojohoma Simon iicaubo ijifa icauhi. Jaabo imachuqui acasivuubo icaunaaca saafigo gaigo gaseuhi alabastro eetavotapaajefaño facicifaihu nardo onoofaihu gatyuuci sihidi ijaada icanoma. Jaagoro toopaajeque agasucugoro ifacicifaihuco Jesu nigaihallivi tucaruugo.

⁴ Jaaneri saatoho tomañeri iicaumo isifiratumoro noocasiuhi: ¿Collih onoo facicifaihu bañamaaiquifetehi?

⁵ Tofaihuco trescientos denario janaanicivi manaajemere idaasufimoco mahacitanoco, noomoro diigojaa sifiratumo.

⁶ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Jaafa icago. ¿Collih macasivusuhi? Imino uudi moonigo.

⁷ Idaasufimo fahijivaro amihaima icaji. Jaamoco mihimugusumi imino momooni. Jaanoti uujoho amihaima fahijivaro icajitih.

⁸ Ajaamo idigoro imino uco moonih tafico afacicisugo cihojifaño icicafetejino imegavi.

⁹ Miyanotiro amihaiico neehi: Cuucahacho fahigova jino taajasujibogoco faajiniijeri ijibogohigo tolliro jino diigo omoonino jibogocafeteji, toonoti diigoco ihesafetehicaqui, nooboro.

Juda Jesuco Naajeguehi.

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Jaanaaca Juda Iscariote onoo, ijibogominaa fahuseeci motihaiti miimisiici idimoo bo fuuhi sacerdotemi aivojitoco emeeci toobo diitoma ihimaaboro Jesuco diito usefaño ihaciqui.

¹¹ Jaanoco diito uguubuumoro sihidi imo imo minifutuuh. Jaamoro nihibamico diiboco aciguumo. Jaanoma iicaabo aivo Ijuda Jesuco diito usefaño ihaciqui moonihicauhi.

Aivojibo Niinoono Amachuuno.

(Mt 26.17-30; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-25)

¹² Jaanaaca ijuurisutama achahano maahuno jibaimo ticovacuuhi, bu Pascua ovejaco agaicaauhicausumi icano. Jaanegui Jesuco ijibogominaa dilluuh: ¿Conoovi diimeguehi Pascua machutaaco meheetavonoco. Jaabo machuhi? noomoro.

¹³ Jaanegui ijibogominaati miimisiicico agalluuboro nuubo: Cuumifaño mofoo. Jahi mahatyimeji gaifi icinuuri nifaihuco asatyoooboco. Diiboma mofoo.

¹⁴ Jaabo ijicafotojaoboco monoo: Mohaivojibo jilli neehi: ¿Comecufaño tajibogominaama Pascua machutaaco machuji? noobo, monoo.

¹⁵ Jaadi amihaiico ifusujibo guiraamecu caamovohi iicamecu imibachucinicumecuco. Jahi Pascua machutaaco meheetavo mihaidi, nooboro.

¹⁶ Jaanegui ijibogominaatisi ufuumisi tuucuumivi ifutuuhi. Jaamisi atyimeuhei Jesu unuubadi icanoco. Jaamisiro tomañovi Ipacua machuataco eetavucuumisi.

¹⁷ Jaadi jarihiica ijicuuvivi Jesu ijibogominaama fahuseeci motihaiti miimisiici idiimoma gasevauhi.

¹⁸ Jaamo amachumo giciniumaaca Jesu diitoco nuuhi: Miyantiro amihaiico neehi: Jino amihai uuma mamachumooti saafi uco aciji igaicaauqui, nooboro.

¹⁹ Jaaneri sihidi idaaasuvuumoro diiboco saafiiri dilluhicahicaumo: ¿Uujoho icatino, eti? noomoro.

²⁰ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Jino amihai fahuseeci motihaiti miimisiici idiino mihicamoti saafi uuma butajefaño maahuco efeeyacuubo diibeji.

²¹ Jaaruno jilli Caatinihaamefaño uuti onoobadi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo feeji. Jaarunofaño idaaasucani iicajilbo uco aaciibo. Aivo iimijiruno diibedi fiivuuñibo iicauruva, nooboro.

²² Jaamo machuumaaca Jesu imaahuco agaayiciuboro Moocaanico graciaco aciuihi. Jaadi iquisiciuboro diitoco aciubo: fhaaji, mamachu. Jino tafi, taahuco icanoco, nooboro.

²³ Jaadi adutahilluco gaayiciubo. Jaanoco tolliro graciaco aciuboro ifuuihi.

²⁴ Jaanoco famooro aaduudi nuubo: Jino tatyijoho, jino bohono iimaaco imiyacarunoro ajashutinohallivi agañicafotono.

²⁵ Miyantiro amihaiico neehi: Siino aducujitihivi jino vinofaihuti jari bofaihuti Moocaani aivoji iicadihivi aduji, nooboro.

Jesu Neehi Pedro Diiboco Utuunamaajinoco.

(Mt 26.31-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Jaadi Moocaani masinoco amasivaumoro fuucuumo Olivohono iicagaji onohigo.

²⁷ Jaanaa Jesu diitoco nuuhi: Paryi amihai uco mejevesuji.* Miro Caatinihaamefaño noono: Itoomominaafico gaicaaujimo. Jaaneri ihovejami fahigova gavaranaamaaji, noonoro.

²⁸ Jaaruubo siino ubuheetenebuunati amihai imega Galileavi feeji, nuubo Jesu.

²⁹ Jaanegui diiboco Pedro nuuhi: Famooro ico jeevesurumaaca uujoho ico jeevesujitihivi, nooboro.

³⁰ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Miyantiro ico neehi: Jaafañino fucu mifooci catava ojitiibaacaro mifooci, safo icano uco agaajaruubo uco tuunamaaji, nooboro.†

³¹ Jaarunaa jenaauhicaubo: Jaafa ima iguijevehachiji guijejevi. Jaaruubo ico tuunamaajitihivi, nooboro.

Jaabadiro bu famooro neehicauihi.

Jesu Getsemani Onoomañovi Moocaanima Imaahi.

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46; Heb 5.7-8)

³² Jaadi gaseumo Getsemani onoomañovi. Jahi Jesu ijibogominaaco nuuhi: Jinovi migicini uujoho Moocaanima ihiimaatonohachutahica, nooboro.

³³ Jaabo Pedro, Jacobo, Jua icamocoro satyuubo. Jaadi ticovaubo sihidi idaaasuvuumoro ataafiraruhifico.

³⁴⁻³⁵ Jaaboro diitoco nuubo: Tajeebi sihidi uco idaaasuhi miguijeveji badi esicinihi. Jinooviro mifitafotomoro mihica cigatimo mubuhée, nooboro Jesu janaanivivi ufuuboro jiiñijehallivi ajavuvuumoro Moocaanico dilluubo toono idaaasuno iicaujineri idaaasuno icatiibo iicaqui.

³⁶ Jaabo Moocaanima iimaabo jilli neehicauihi: Guihi, fanoova idi sihidi jeevatihivi. Jaanegui jino idaaasuno iicajinoti uco taajasu.‡ Jaaruno uujoho iimogobadi icatino, jaafa ijoho idiiimogobadi icano, nooboro.

³⁷ Jaadi ijibogominaajaa asaabo cigaumoco aatyimevauboro Pedroco nuuhi: ¿Simon, nacu cigahi? ¿Jilli sano nihiba oovo ticovovi aivo buheetihivi?

³⁸ Moocaanima mihiimaamoro mubuhée Satanas amihaiico inisunofaño jaamo aacotitimo mihicahi. Miyaano amihai jeebi imino iicanoco imogorahi. Jaarunofaño amihai allio ifi niinovahi, nooboro.

³⁹ Jaadi siino fuubo dojicuviro Moocaanima iimaatuubo siino tolliro nooboro.

⁴⁰ Jaadi siino asaabo tolliro cigaumoco atyimevauhi, sano cigararo ihaalliino iicaucumaño. Jaanoco iimusujirumo esicinihicautimo.

⁴¹ Jaadi siino asaaboro diitoco nuubo: Ivi jisumi micigacu, majaguisicu. Jino gasecuuno uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo imitiminana usefaño aacicafetejino.

⁴² Jaaneguiha magañivomoro masigucu, mee oono uco aacivaabo fiiticuuihi, nooboro.

* **14:27** Sahaamefaño janaanivivi jilli ficuumo; Jifucu, onoonoco. † **14:30** Sahaamefaño ficuutimo: mifooci ojitiibaacaro, onoonoco. ‡ **14:36** Griego iijiri: Jihidaasuhilluco uuti buhigovi denesu, noono.

*Jesuco Isisimoro Satyomo.**(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.3-12)*

⁴³ Jesu iimaabaacaro Juda gaseuhi diito fahuseeci motihaiti miimisiici icamo iicahicaurumoobo iicaabo. Jaaboma sihidi saamo miyaminaa niisuganoma, cudaahenema icano. Jaamo sacerdotemi aivojito, caatiniminaa, quillahuto icamo diitoco agalluumo.

⁴⁴ Jaabo diibo aciminaafi iicaabo Juda diitoco imino jibuguuhi diito igaajaqui: Oono uu-joho diibo iicaaboco ininiciiboro dilluji. Jaaboco kuhufono misisimoro masaty, nooboro.

⁴⁵ Jaadi agaseuboro: ¿Naa diicahi, Jibogominaafi? nooboro Jesuco niniciuhi.

⁴⁶ Jaasumiro Jesuco gaayicumoo isatyequi.

⁴⁷ Jaanegui tomañeri iicaumoti saafi niisugaco iguiyiciuboro sacerdotemi aivojibo jeecivominaafi nijimehuco buiyaacuui.

⁴⁸ Jaanaa Jesu diitoco nuuhi: ¿Milli jaamo amihai tatyicovodi masaahi niisuganoma, cudaahenema icano nanivominaafico magayiciqui mihicanicibadi?

⁴⁹ Miiro fafucuvaaciviro amihafeeneri Moocaani ijafaño icahicahi jibogoboro. Jaaruboco du magayicicahati. Jaarunofaño jaafa tolli icano johono Caatinihaamefaño onono inijequevaqui, nooboro.

⁵⁰ Jaasumiro jibogominaa diiboco ejeevesuumoro famooro gaaciniuhi.

Sicafefi Agaabo.

⁵¹ Jaanaaca saafi sicafefi Jesu dojicuti fuuhi gaachehubaryuriro miniciniibo. Jaaboco gaayicirumo.

⁵² Jaarunaaca igaachehuco ejeevesuhiniuboro sicaibo gaabo.

*Jesu Fagominaa Imegavi Icauhi.**(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.13-14, 19-24)*

⁵³ Jaamoro Jesuco satyumo sacerdotemi aivojibo imiyaabo imegavi. Jahi paryi sacerdotemi aivojito, quillahuto, caatiniminaa icamo igaicamaaiuhi.

⁵⁴ Jaanaaca Pedro tehesinoti ifiniciuboro ufuubo sacerdotemi miya aivojibo goohasifeeneri casivuuhi sacerdote tomominaama cijigaiti efeemeubo.

⁵⁵ Jaanaa sacerdotemi aivojito, paryi fagominaa icamo guinehicaurahi sicamañoco Jesuhallivi ibañiqui diiboco toonohallivi iguijenisuqui. Jaarumo atymehicautih.

⁵⁶ Fiivaamo sicamañoco diibohallivi neehicaurumo. Jaarumo sabadiro neehicautih.

⁵⁷ Jaanaaca saatoho agañivuumoro diibohallivi sicamañoco bañiui:

⁵⁸ Mihai muguubuhi jilli diibo onoonoco: Uujoho jija temploja gaifimi usetio eetavotajaco acallajaniiboro mifucuci, safucu idinotiro boojati boobaniji useri eheetavoratijaco onoonoco, noomoro.

⁵⁹ Jaarunofaño diito jibogo sabadiro iicatimaño miyaavehicautih.

⁶⁰ Jaanegui isacerdotemi aivojibo famoofeeneti agañivuumoro Jesuco dilluui: ¿Ajashuno aivo diimusutuhi? ¿Jinejeque nacu jino iti dihallivi jibocasimoo? nooboro.

⁶¹ Jaarunofa Jesu iimusutiibo. Jilli lliivi moonicinihicauhi.

Jaanegui bu siino isacerdotemi aivojibo dilluui: ¿Naa miyaano ijoho Cristo Moocaani Momiyaabo Achi idiicaabo? nooboro.

⁶² Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: Jihai, uujohe diibo. Eneecau bu jaamo jinooti mohimegavi mahatymeji uujohe Miyaminaafibadi Ifiivuumo sihidi ejeevaabo Moocaani miyanaagueneri giciniiboco, bu ufucu niqueje aimuufafeenedi asaaboco icano, nooboro.

⁶³ Jaanoma iicaabo isacerdotemi aivojibo igaachehuco gallicuui sihidi isifiratuuboro. Jaaboro nuubo: ¿Collihica bu sita diibohalli onoonoco mihimoynicicuujirahi?

⁶⁴ Mee, amihairyu muguubucuui Moocaaniditi aivo imitino ihiimaanoco; ¿Naa milli amihaidi? nooboro.

Jaanegui famooro: Diiboco guijevejiibo, noomoro fañusuui.

⁶⁵ Jaasumiro saatoho ticovauhi diiboco ijirebamaaimoro ihimeque afabaacumoro ganichicaumo. Eneecata miya ijoho Moocaani jibogominaafi idicahachijiji gaajaci: ¿Naa mijoho ico ganicichi? noomoro. Jaabadiro bu tomominaa diiboco aamihicauhi.

*Pedro Jesuco Tuunamaaiuhi.**(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)*

⁶⁶ Jaanaa Pedro guino goohasiri icahicaunaa isacerdotemi aivojibo jeecivominaago agaseugoro

⁶⁷ cijigajiniri efeemebe iicauboco aatyimeugoro diiboco guenene ihifinichicaugoro nuugo: Ijoho bu tolliro Jesu Nazareoboma idiguehicaabo, noogoro.

⁶⁸ Jaarunaa Pedro tuunamaaiuhi: Diiboco uujohe gaajathi, bu ¿jinejetihacho fine toono uco neehi? nooboro iinehiniubo jahisiti ijicafetefi uuga imegavi. Jaanaacaro catava ojicuui.

⁶⁹ Jaanobuunati bu siino diigo diiboco emeeciugoro tomañeri iicaumoco neehicauhi: Jaani diitoobo, noogoro.

⁷⁰ Jaarunaa bu diibo siino tuunamaaiuhi.

Jaanobuunatiro bu tomañeri iicaumo siino Pedroco nuuhi: Miyaano ijoho diitotiobo Galileaobo idiicamaño, noomoro. §

⁷¹ Jaanegui Pedro ticovauhi iibacasiiboro ihiimaaubo Moocaani momofañodi ooviciiboro: Gaajatihi uujoho diiboco diiboti toono mihiimaaboco, nooboro.

⁷² Jaasumiro catava alliniuhi mifooci ojubo. Jaanoti jari Pedro Jesu diiboco catava mifooci ojitiibaacaro siino mifooci, safo idino uco tuunamaaiji unuunoco esafutuuboro taacuubo tsumiro.

15

Jesu Pilato Imega

(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Jaanaaca eseseveudi siino sacerdotemi aivojito, quillahuto, caatiniminaa icamo igaiuuhi paryi fagominaama iimaacasiqui. Jaamoro Jesuco sisciniiboco asatyumoro Pilatoco acituumo.

² Jaaboco Pilato dilluhi: ¿Naa ijoho judiomi Aivojibo? nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Jihi, ijoho toono onobadi, nooboro.

³ Jaanaa sacerdotemi aivojito sihidi diibohallivi iimitinoono jibeguehicauhi.

⁴ Jaanegui siino Pilato diiboco dilluui: ¿Ajashuno aivo diimusutivi? Eneecau, meeci minoodino jino dihallivi jibocasinoco, nooboro.

⁵ Jaarunofaño Jesu ajashuno iimusuneri Pilato sihidiro eetyehicauhi.

Jesuco Guijevefaño Ificuuno.

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.39-19.16)

⁶ Jaabo Pilato jibaimosumi civojaminaati saafiico miyaminaa idilluuboco sinaayuhicauhi.

⁷ Jaanaa Barraba onoobo civojafa icauhi sano ihaivojitohalliti saatohoma omoonicasihigo miyaminaaco agaicaunohalliti icivojaniubo.

⁸ Jaanaa imiyaminaa asaamoro Pilatoco dilluvauhi fafoova jibaimosumi omoonihicaubadi imooniqui.

⁹ Jaanegui Pilato diitoco iimusuuhi: ¿Naa mihimeguehi judiomi Aivojiboco amihaidi isinaayunoco? nooboro.

¹⁰ Jilli sacerdotemi aivojito diiboco ataaquivomoro aaciunoco Pilato agaajauboro diitoco tolli nuubo.

¹¹ Jaarunaa isacerdotemi aivojito miyaminaaco fajiniuhi: Barrabacoro midillu diibocoro isinaayuqui, noomoro.

¹² Jaanegui Pilato diitoco siino dilluui: ¿Jana milli judiomi Aivojibo amihai meneehicaaboco mooniji? nooboro.

¹³ Jaanegui diito ocoovadiivumoro Pilatoco iimusuuhi: ¡Guijeve imohobujehallivi tetecu! noomoro.

¹⁴ Jaanegui Pilato nuuhi: ¿Nacu jineje iimitinoco moonibo? nooboro.

Jaarunaa diito siino janaanaciviro coovadiivuuhi: ¡Guijeve imohobujehallivi tetecu! noomoro.

¹⁵ Jaanoma iicaubo Pilato miyaminaama imino iicanoco iimuguuboro Barrabaco sinaayusuubo. Jaaboro Jesuco niivigai meeheri ahaamisuhicaudi ihamocasiminaaco aciubo diiboco itetecuqui.

¹⁶ Jaasumiro diiboco ihamocasiminaa satyuuhi aivojibo ijafa poetorio onoonofañovi. Jaamoro paryi ihamocasiminaaco iigaiyiciumoro gachichoi deecano tifaibadi itifai iicachehuco jihacuumo.

¹⁷ Jaamoro ijanuutunoma iicanoco aafeneque chaahimigati eheetavumoro diiboco javu-caruumo.

¹⁸ Jaamoro ticovaumo sahaomoro: ¡Imino diica judiomi Aivojibo!

¹⁹ noomoro diiboco imeiri iinigaati gafucuhicaumo jirebamaaimoro iguino ememuivomoro diiboco mihimobadi dejecujicaumo.

²⁰ Jaamoro jilli diiboco edejecuhicaunobuunati diiboco jihacuuchehuco ujuyuyaacuumoro jari imiya gaachehuco jihacuumororo diiboco satyucuumo itetecuqui.

Jesuco Etetecuubo Guijevehi.

(Mt 27.32-56; Lc 23.26-49; Jn 19.17-30)

§ 14:70 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Diitobadi idiimaño, onoonoco.

²¹ Jaanaa Simon Cirene cuumioobo Alejandro, bu Rufo icamisi caani buhigoti isiti asaabo tomañodi fatyuuboco ocoovaumoro Jesu guiyeve imohobujeque satyusuumo.

²² Jaamoro Jesuco satyuumo Golgota onoomañovi, nigaipaaжебai eneejiruno.

²³ Jahigo diiboco isuuumo facicifaihuma vinoco ificuumoro. Jaarunoco Jesu adutiuhi.

²⁴ Jaadi diiboco etetecucuudi ihamocasiminaa diibo gaachehunoco sanomiro iticovoocivi ifocasiuhi suerteque abañamaaiumoro: ¿Naa cajaan cochehuco satyeji? noomoro.

²⁵ Jaasu baagotirehiica nihiba icauberi diiboco tetecuumo iguiyeve imohovi.

²⁶ Jaamoro toonohalliti diiboco omoonunoco iguiyeve imohovi inigaihalliti acaatinuumoro ficuumo: JAANI JUDIOMI AIVOJHBO, onoonoco.

²⁷ Jaabo uufocovi bu tolliro miimisiici nanivaminaatisico tetecuumo saafico imiyanaagonovi, sifico inaninaagonovi icano.

²⁸ Jilli Caatinihaamefaño onocinino nijequevauhi; iimitifimofenedi oovocafutuubo, onocinino.*

²⁹ Jaanaa tomañodi afatyumo Jesuco ihibamoro ihuseneque gavaracumoro iibajirubadi iicano inigainocoro garya, garya omoonihicaumoro neehicauhi: Ajaanivahaduhu onoo templojaco acallajaruuboro siino dojicuviro mifucuci, safucu idiñoti boojati edeetavejiru-ubo.

³⁰ Eneecata iiro diffico taajasu, toono diguiyeve imohoti iniitoobo, noomoro.

³¹⁻³² Jaabadiro bu sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo edejecumo noocasihicauhi: Sitaaco naha ataajasuhicaabo, ¿cono bu jaabo jisumi ificoro taajasunoova. Miyaano iijoho Cristo Israel Aivojibo idiicahachijji jisu diguiyeve imohoti niito, maatyimemere ico mimiyaaveguequi, noomoro. Jaabadiro bu diiboma etetecucinimisi diiboco gubububusuhicauhi.

³³ Jaanaa gadiciba paryi jiinije cívono iijuihi. Jaano jari sano iijicuvi imohonohalliti nihiba icaabovi seseveuhi.

³⁴ Jaasumi toonoti nihiba icauberi Jesu hebreo iijari gaihivuuihi: Eloi, Eloi, ¿lama sabac-tani? nooboro. Moocaani, Moocaani, ¿collihi uco deevesuhi? eneejiruno.

³⁵ Jaanoco tomañeri saatoho iicaumo uguubumoro nuuhi: Muguubu, onoo Eliacu uuhu-vaabo, noomoro.

³⁶ Jaanegui diitoti saafi ijinafatyuuboro icijeuhi faasihi iicanoco iimitino aivofaihufañoo ichimayaacuuboro imei nijequevi ificuuboro Jesu iijifaño cateejeruuihi. Ene, jaafa Elia saahi diiboco iniitusuvaabo mahatyimequi, nooboro.

³⁷ Jaarunaa Jesu sefanotyigaba agaihivuuboro chuumucuuihi.

³⁸ Jaasumiro Moocaani iija temploja ofoboociniu chehu gaachehujetuno feemene iicano gallivuuihi sanoodinociro nijequeti sano baavi.

³⁹ Jaanaa ihamocasiminaa aivojibo Jesu imega julleecininaa uchuumuunoco aatyimeuboro: Miyantiro jahi jaani Moocaani Achi, nuubo.

⁴⁰ Jaabadiro bu tomañeri gaigoomi iicaumo tehesinotiro ifinicihicauhi. Jaamofeeneri iicaumo Maria Magdalena onoo, bu Salome, bu saafigo Maria icamo. Jaago Maria Jose bu iguihoobo Jacoobo icamisi seeji.

⁴¹ Jaamo igaigoomi Galileari iicahicausumi Jesuco jeecivomoro diibo dojicuti efeehi-caumo. Jaabadiro bu sihidi tomañeri saafigova icauhi Jerusalevi diiboma sano ufuumo.

Jesuco Iciuno.

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Jaanaa mihijicuunaa imibaivofucusumi judiomí jaguisifucu imegavi iicaunegui Jose Arimatea cuumioobo fagominaati imiyaabo iicaubo Moocaani aivojico tolliro eteeme-hicaubo asaaboro iguitibo Pilatojaa ufuuboro Jesu ifico dillutuuihi.

⁴⁴ Jaaneri Pilato sihidi Jesu uchuumucuneri eetyeuboro amocasiminaa aivojiboco coovauhi idilluqui: ¿Naa miya chuumucuubo? onoomaño.

⁴⁵ Jaanoco diibo ihaivojibo iijibuguunegui jari Joseque Jesu ifico Pilato acisuuihi.

⁴⁶ Jaanaa Jose imino gaachehuco anaajeuboro Jesu ifico iniitusuuboro tochehuri mi-bociuhi. Jaaboro guisigajifaño seedicinihojifaño icuuboro iguhugaco guisibatygabari fabaacuuihi.

⁴⁷ Jaanoco Maria Magdalena onoo, bu Maria Jose seeji icamife atyimeuhi icinunoco.

16

Jesu Siino Ubuheeteuno.

(Mt 28.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

* 15:28 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

1 Jaano judiomi jaguisifucu sabado iicafucu afatyuno sesevedi Maria Magdalena onogo, bu Salome, bu Maria Jacoobo seeji icamo facicifaihunoco anaajeumoro fuuhi Jesu ifico ijeesutequi.

2 Jaamoro fucugayiro jaguisi afatyuno sesevedi tohojivi ifutuumo nihiba iinucuuberi.

3 ¿Miihoho miihaima iguisibaco tohoji imegati faayiciji? noocasimoro.

4 Meecirumaaca tobatyigaba iicahicaumañeri icacutihi.

5 Jaadi tohojifa ijicafutuumo atyimeuhi sicafefi seseechehu caamovochehufa jiciniibo imiyanaagueneri giciniiboco. Jaaneri sihidi igutuumo.

6 Jaarunaa diitoco nuubo: Mihiguetejirahana, amiihai Jesu Nazareoobo etetecucafete-hiniiboco miguiinehi. Buheetecuubo chahacuubo jineeri. Eneecau, memeei jino diiboco ificuhini:mañoooco.

7 Jaanegui mofoomoro ijibogominaa, Pedro iicamoco mijibogoto amiihai imegavi Galileavi fuucuubo tahi diiboco mahatyimeji amiihaico unuubadi, nooboro.

8 Jaaneri sihidi igutuumoro tohojiti gaamo jiterere. Jaamoro ajashuno miihaiñooobaco jibugutuimo sihidi iiguumaño.

*Jesu Maria Magdalena Onoogovi Jafevehi.**

(Mt 28.9-10; Jn 20.11-18)

9 Jaanaa fucuro miihai jaguisifucu iicauno sesevedi ubuheeteubo ticoniuihi Maria Magdalena onoogovi jafeveubo diigoti sahuse juugahuseti miimisiici idimoco ijimico agavaracuugovi.

10 Jaago ufuugoro diiboma iicahicaumo ihidaasuri taajeheri iicamoco jibugutuuihi.

11 Jaano Jesu ubuheeno diiboco diigo aatyimeuno iicanoco guubucuurumo miyaavuguutihi.

Jesu Jafeveuhi Ijibogominaati Miimisiicivi.

(Lc 24.13-35)

12 Jaanobuunati bu siino Jesu siibadi jafeveuhi diitoti miimisiici sihi buhigo ufuumisivi.

13 Jaanegui uhuumiumisiro saatoho ijibogominaaco jibugutuumisi. Jaarumisico tolliro miyaavuguutimo.

Jesu Ijibogominaaco Minisuihi.

(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23; Hch 1.8)

14 Jaanobuunati Jesu siino jafeveuhi ijibogominaa fahuseeci motihaiti saafi icamo machumovi. Jaabo diitoco icuhufojeebihalliti buheetecuuboco aatyimeumo ijibuguunoco imiyaavuguutinohalliti iibaubo.

15 Jaaboro diitoco nuubo: Faajiinjeriro mofoo. Jaamoro jino taajasubogoco fanoo miyaminaaco mijibogo.

16 Jaanoco imiyaavogooboro initisuquimaaiibo taajaji. Jaanoti imiyaavogotiibo taajajitihi.

17 Jaamo uco imiyaavogomoma jino toono gaajatabadi iicano icaji; tamemeri buhi ijimico gavaracujimo, bojiijeri iimaajimo,

18 ihusenefa jiiinimomico gaayicijimo, namitaco aadurumo milli icajitihi. Jaabadiro iguihuvamohallivi ihuseque ificuuneri buheehicajimo icano, nooboro.

Jesu Niquejefaño Feehi.

(Lc 24.50-53; Hch 1.9-11)

19 Aivojiiibo Jesu jilli ijibogominaama ihiimaahicauno nijequeti gañiivubo niquejefaño. Jaaboro Moocaani miyanaagonovi casivutuubo.

20 Jaanegui diito ufuumoro taajasubogoco faajiinjeri jibogomoro fuuhi. Jaamoco diiboro Ihaivojiiibo ahaamusuuboro tobogoco miyacaruhicauhi niqueje mitya iiji; sihidi ejeevanoco omoonihicaunofeenedi.

* 16:8 Sahaamefaño 9-20 versiculonoco ficuutuimo. Jimañoviro ifotono.

SAN LUCAS

Luca Teofilodi Caatinihi.

- ¹ Fiivaamo miyaminaa caatiniujirahi tanooti nijequevi, mofeenevi iicauno jibogoco.
² Jaanoco imino aatyimeumo mihaico jibuguuhi tanooti nijequevi. Jaamo bu tolliro tobogoti iijibugumoco amusuuhi.
³ Jaanoco uujoho imino dilluuhicahi. Jaano uudi iiminegui imino caatinihi tanooti nijequevi idi agaijibo Teofilodi.
⁴ Jaabo imino gaajahi, ico miyabogoti iijibeguehicanoco.

Moocaani Toomominaafi Jibeguehi Jua Nitiminaafi Ifivejinoco.

- ⁵ Jaanaa Herode* Judeavi aivojiboti icauhi. Jaasumi tolliro icaubo sacerdote Zacaria onoofo, Abia onoofojaagodi iicaubo. Jaabo taaba Elizabe onoofo Aaron iyaachimihai cuumiminaago.
⁶ Jaamisi sabadiro Moocaani imefeenevi imihusene icahicaumisi. Jaamisi imino icahicaumisi Moocaani atajibauboro unuubadi. Jaamaño mihaifiooba diitisico milli neehicauthi.
⁷ Jaarumisi iseemema chahauhi mogai Elizabe achiba iicaumaño, aivo bu famisiciro amiyatisi iicacuumaño icano.
⁸ Safoono icacuuno Moocaani sacerdotemi Zacariamoto Moocaanico ejeecivefifucu iicauno.
⁹ Moocaani jeevivominaa jeevamaaje iicanicibadi omoonijifucu Zacariavi ifutucuuhi templojafa ofooboro Aivojibo Moocaani imefeenevi aimoguijico ijigasucui.
¹⁰ Jaanoco ijigasunohachuta paryi miyaminaa jahisi icauhi Moocaanima ihiimaamo.
¹¹ Jaanaa Moocaani toomominaafi Zacariavi jafeveuhi fañoojavi aimoguijinoco ijigasufino cojivi momiyanaagonovi.
¹² Jaaboco Zacaria aatyimeuboro guucibauhi sihidi iigutuuboro.
¹³ Jaaboco Moocaani toomominaafi nuuhi: Zacaria, diiguetedino, Moocaani guubucuhi diiboma idiimaahicanoco. Tolliro diitaaba Elizabe seemeneque iciji. Jaaseque Juati momoniji.
¹⁴ Jaaneri sihidi imo imo diicaji. Tolliro bu saatoho sihidi imo imo icaji diibo ifiiveneri.
¹⁵ Jaabo diseemene Moocaani imefeene sihidiro jeevajiibo. Jaabo fanoova aivofaihunoco adujitibo. Jaabofa Moocaani Gaija gahaficiniji seeji jeebifaño icaabomaryo.
¹⁶ Jaabo Israel cuumiminaaco sihidi uumisujibo dojicuviro Ihaivojibo Moocaanijaagovi.
¹⁷ Jaabo Jua feeji Mohaivojibo Jesu asaajino imegavi. Jaabo icaji Moocaani iimaaminaafi Elia imityama icaubadi. Jaaneri caanimico iseemema sajeebii ificuqui, bu tolliro iicajisufimoco: Jii, onoonoco igaajasucui. Jilli imibachujibo miyaminaaco Mohaivojiboco igaayiciqui, nooboro.
¹⁸ Jaanegui Zacaria diiboco dilluuhi: ¿Milli jaanoco uujoho imino gaajaji? Uujoho amiyaaburucu, atyaba amiyagurucu icano, nooboro.
¹⁹ Jaanegui diiboco Moocaani toomominaafi nuuhi: Uujoho Gabriel Moocaani atajibanoco omoonifiibo. Jaabo uco galluuhi ico jibeguequi jino imino jibogoco.
²⁰ Jaabo jino ico onoonoco miyaavogotiibo idiicamaño dihiimaa ico buuji. Jaaneri iimaatiibo diicaji guenene toosee ifiivotinohachuta. Jilli nijequeevajino tusumi, nooboro.
²¹ Jaanohachuta miyaminaa iicahicauhi jahisi Zacariaco ootomomo, esamaahicauhi toojafañoti diibo goovano iinutineguiiha.
²² Jaaruubo tahigoti ihiinuudi iimaacuutiibo. Jaanoti gaajacumo toojafaño Zacaria gajjaco aatyimeunoco. Jaabo ihiimaajirubadi iicano ihuseriro jibeguehicaubo ihiimaacuutiimaño.
²³ Jaadi templojafaño Zacaria Moocaanico ejeecivuuifucu afatyunobuunati fuucuubo iijafaño.
²⁴ Jaanobuunati mogai Elizabe oovago iicacunegui sihi iijati fuucuutigo sahuse nihavahachuta toono esamaajeriro iicacuugo:
²⁵ Jisumi fi miyaminaa uco achiba nuucutihi Aivojibo Moocaani jilli uudi omoonimaño, noogoro.

Moocaani Toomominaafi Jibeguehi Jesu Ifivejinoco.

* 1:5 Jaabo Herode Imityaabo onoofo.

²⁶ Jaano Zacariama ihiimaaunobuunati sahuse juugahuseti sanihiba icano nigaciti Moocaani siino galluuhi itoomominaafi Gabrielque Galilea jiiinje cuumi Nazare onoocuumivi,

²⁷ gaifiiquehi agaajatigo bagocaja Maria onoogoco imeecitequi. Jaago Jose onoobo David iyaachimihai cuumiminaafico itajevaqui icacuugo.

²⁸ Jaagojaagovi Moocaani toomominaafi ijicafutuuboro diigoco nuuhi: ¿Naa diicahi ico Moocaani agaijigo? Jaabo Aivojiiibo Moocaani iima icahi. Moocaani famoogaigoomi allinoocivi ico imino moonihi, nooboro.

²⁹ Jaaboco Maria aatyimeugoro sihidi eetyeugo diibo unuuneri. Jaagoro iinoro neehicaugo: ¿Collihi fine olli uco idilluuboro noobo? noogoro.

³⁰ Jaanegui Moocaani toomominaafi diigoco nuuhi: Maria, diiguetejirahana, Moocaani ico agaijinoco daatyimecui.

³¹ Jisumi doovaji. Jaago gaifico seemevaji. Jaaboco Jesuti momoniji.

³² Jaabo sihidi jeevaji. Jaabo caamovohi iicaabo Moocaani Achi noociniji. Jaaboco Moocaani ficuji aivojiiiboti iheedeebe Davidco iicaubadi.

³³ Jaabo israelni cuumico tajiiibaji. Jaano ufucuro finijitihii, nooboro.

³⁴ Jaaneguiiha diiboco Maria dilluui: ¿Milli jaano icajirahi uujehehiicaduhu tajevatihii? noogoro.

³⁵ Jaanegui Moocaani toomominaafi diigoco iimusuuhi: Moocaani Gaija dihallivi niiteji. Jaaneri caamovohi iicaabo Moocaani mitya ico mibaacuji aimuufaibadi. Jaamaño iiti seemene ifiivosee ijeevadi Moocaanidi ficucafeteji. Jaamaño Moocaani Seemene, diiboco neejimo.

³⁶ Jaabadiro bu ditehesino nago Elizabe gaifiico seemevaji amiyago icacuurugo. Jaagoco achiba eneehicarugo sahuse juugahuseti sanihiba idiino icacuui oovago.

³⁷ Moocaanidi chahano jineje itihino, nooboro.

³⁸ Jaanegui Maria nuuhi: Uujoho Mohaivojiiibo Moocaani jijovogo. Uco onoobadi jaafa Moocaani uco moonihi, noogoro.

Jaanotiro Moocaani toomominaafi fuucuuhi.

Maria Elizabeque Baatehi.

³⁹ Jaanobuunati Maria fuuhi govano Judea gajihalli iicaucuumijaago.

⁴⁰ Jaago Maria Zacaria ijafa ijicafutuugoro Elizabeque dillutuui.

⁴¹ Jaanoco Elizabe uguubusumiro ijeebiiifaño iseemene maryibauhi. Jaasumiro diigo ififaño Moocaani Gaija gahafuuhi.

⁴² Jaanegui sefano nuugo: Moocaani ico guiraano imino moonihi, famoova gai-goomihallinoocivi tolliro diseemeneque imino mooniibo.

⁴³ ¿Milli jaago sihidi ejevatiigoco Tahaivojiiibo seeji uco baavahi?

⁴⁴ Uco idillunoco uguubusumiro taseemene iimooboro tajeebiiifaño maryibahi.

⁴⁵ Imicani ijoho diicahi imiyaavogomaño. Jaamaño Aivojiiibo eneehinibadi iima icajino, noogoro.

⁴⁶ Jaanegui Maria nuuhi: Tajeebiiima Moocaanico imehi.

⁴⁷ Tolliro imo imo icahi Moocaani Tatyajajusuminaafivi,

⁴⁸ Moocaani uujoho iidaasugo ijijovogoco agaajacuuneri; Jaamaño jisumitiro paryiicino miyaminaa fahiijavaro iicamo uco: Imino iicago, neeji,

⁴⁹ Moocaani sihidi ejeevaabo uudi sihidi jeevanoco omoonimaño. Jaabo Moocaani momo iimiibo.

⁵⁰ Jaaboco famooro agaijimoco fahiijavaro iidaasugoobo.

⁵¹ Sihidi jeevanoco mooniibo. Guinoniiibo ificoro: Mityahi, noomoro iicamoco.

⁵² Imityafuurumoco guinovii niitusuubo. Jaaboro ijeebiiino siicuno iicamoco sihidi ejevamoti ficuubo.

⁵³ Machuta achahaneri ajebari icachicamoco sihidi sinehejeri gahafusuubo. Jaanoti sihidi inihibamivamoco sicaihusejema galluubo.

⁵⁴ Ijjeecivominaafi Israel cuumico amusuubo. Jabajeevetiiibo diitoco iidaasugonoco.

⁵⁵ Mootadi Abrahamco iseemema fahiijavareji unuucuubadi, noogoro.

⁵⁶ Jaadi Maria guenene icauhi Elizabema minihibaci, sanihiba icano. Jaanobuunati jari uumiugo iijajaago.

Jua Nitiminaafi Fiivuuhi.

⁵⁷ Jaanobuunati icacuuno Elizabe eseemevaujino. Jaago gaifico seemevauhi.

⁵⁸ Jaanegui ifiitino iicaumo, itehesino nagomi icamo fuuhi diigoma imo imo iicaqui Moocaani diigoco agaijunoma iicaumo.

⁵⁹ Jaanobuunati fuumo sahuse juugahuseti mifucuci, safucu icano nigaciti toosee meehe nigacico iquiticiqui. Jaamoro iquiticinobuunati momoniujirahi caani Zacaria momoco.

⁶⁰ Jaarunaa seeji nuuhi: Chahano, jaafa Jua imomo, noogoro.

⁶¹ Jaanegui diigoco nuumo: ¿Collihica? Diyototi chahamo saato ho tolli imomo iicamo, noomoro.

⁶² Jaanegui caanico dilluumo uguubutineguiihahica ihuseneri caani omomoninoco igaajaqui.

⁶³ Jaanegui caani imohobujeque idilluuboro caatinuui: Jua imomo, onoonoco. Jaaneri famooro eetyeui.

⁶⁴ Jaasumiro iwi Zacariaco jari siino iiji jafeveuhi. Jaaneri ihiimaaburo ticovaubo Moocaanico iimuubo.

⁶⁵ Jaaneri paryi icojineri iicaumo sihidi jabafituuhi. Jaanoco paryi Judea jiinije gajineri jibocasiumo.

⁶⁶ Jaanoco paryi uguubuumo esamaaihcauhi. Jaamoro sanomiro dillucasihcauhi: ¿Milli fine jusijisee? noomoro Aivojibo Moocaani miyanotiro tooseeque imino omoonuneri.

Zacaria Masi.

⁶⁷ Caani Zacaria Moocaani Gaija ififaño gahaficinibo iimaauhi Moocaani diibo jeebifaño ificunoco nuuhi:

⁶⁸ Jaafa imocinibo israelni Aivojibo Moocaani. Mihi diibo cuumiminaa mihicamojaa asaaboro mihaico taajasuubo.

⁶⁹ Mihaico acibo sihidi jeevaabo Motaajasuminaafico ijeevominiaafi David iyaachimihafañoti.

⁷⁰ Tolli nuubo iimimo ihiimaaminaafeenedi siicjetiro:

⁷¹ Mihaico mominaafañoti, ataaajujinoco, bu paryi mihaico ijiheguemeti icano,

⁷² tollirovaha bu moheedetemihahivico: iidaasugueji, nooboro imino unuunoco ajabajevevetinoco.

⁷³ Jilli mootadi Abrahamco miyanotiro Moocaani nuuhi:

⁷⁴ Mihaico mominaati ataaajujinoco, diiboco mejeecevequi nihicogotimo,

⁷⁵ imino ijeevadi mofniino diibedi icaqui jiejhallivi mihicanohachuta.

⁷⁶ Jaanoti ijoho, taseemene, Moocaani caamovohigo iicaabo iimaaminaafi, noociniji. Jaamaño feeji Mohaivojibo imega ijihaico iimibachuuboro,

⁷⁷ iicumiminaa igaajaqui mataajajinoco, mohimitico ubuusujinoco icano.

⁷⁸ Jaabo Moocaani igaijifañodi iidaasugooboro mihaico acih Cristoco. Diibo asaajifucuco meteemehi, imitifucu niija iicafucu nihibaco motoomonicibadi.

⁷⁹ Jaabo seseequi sivaji civohigo iicamedi, gujive civoguiino iicamedi icano. Tolliro bu mohigoco siigueji sajeebi iicano jihairi, nooboro.

⁸⁰ Jaanaa iseemene jusihcauhi. Jaabadiro bu Moocaani iimogobadi ijeebi sefatonoro feehcauhi. Jaanobuunati sicaihigovi icahicaubo. Jaadi jari Israel cuumiminaafi ifico jafeniuubo.

2

Jesu Fiivuuhi.

(Mt 1.18-25)

¹ Tusumi aivojibo Augusto onoobo tajibauhi paryi jiinije miyaminaaco iheevequi.

² Jilli ohoovonoco ticoniumo, iticoni Cirenio onoobo Siria aivojiboti icaunaaca.

³ Jaanegui famooro fuuhi iicumijejaago tahi imomonoco icaatiniqui.

⁴ Jaanegui Jose fuuhi Galilea jiinijeti Nazare cuumiri iicaumañoti Judea jiinijevi Belen cuumijaagovi, tuucuumivi David ifivuuhigo, Jose diibo iyaachimihai cuumioobo iicaumaño.

⁵ Jaanegui fuubo Belen cuumijaago imomoco acaatinisutumisi Mariama, diigoco atabavaujigo oovago icacuugoma.

⁶ Jaamisi Belen cuumiri icaumaaca Maria iseemevaqui aivucuui.

⁷ Jaago iticonioseequi seemevauhi. Jaagoro gaachehubaryuneri iimibociugoro faiji iibañeri ejeebunohallivi tooseequi siucaruuhi miyaminaa icigafija diitisivi ifutucutimaño.

Toomominaa.

⁸ Jaanaa Belen cuumiti sihigovi icahicaumo fiitijisuno joomi toomominaa fucuhachuta cigatimo icahicauhi ihovejamico otoomomo.

⁹ Jaamovi imimañobati Moocaani toomominaafi jafeveuhi. Jaasumiro Aivojibo Moocaani imi diitohallidi aricuno achicuihi. Jaaneri sihidi iguiumo.

¹⁰ Jaarunaa Moocaani toomominaafi diitoco nuuhi: Mihiguidino, amihaidi imibogoco sivahi. Jaaneri famooro imo imo icaji.

¹¹ Jaachiji fiivoobo amihaidi David cuumivi Taajasuminaafi Aivojibo Cristo.

¹² Jaano gaajabadi iicanoco mahatyimeji seemeneque gaachehubaryuneri minicinisee faiji iibañeri ejeebunohalliri siuciniseequi, nooboro.

¹³ Jaasumiro sihidi saatoho Moocaani toomominaa niquejeoto diibo cojivi jafeveuhi. Jaamo Moocaanico iimomo neehicauhi:

¹⁴ Imicani Moocaani caamovohigo iicaaboco mihimo! Jaanoti jinijehallivi gaifimi diibo onobadi imino iicamo sajeebi iicajino, noomoro.

¹⁵ Jaamoro niquejefaño ufuucuunobuunati ijoomi toomominaa sanomiro noocasiuhi: Masigo Belenjaago jino iicanoco memecitequi Aivojibo itoomominaafeenedi mihaico ijiibogonoco,

¹⁶ noomoro goovano ufuumo atyimeteuhi Jose, Maria, bu seemene fajihhuri ejeebunohallivi siuciniseema icamisico.

¹⁷ Jaanoco aatyimeumoro jiiibuguumo Moocaani toomominaafi diitoco tooseeti ijiibuguumoco.

¹⁸ Jaanoco paryi uguubuumo diito eneeneri eetyehicauhi.

¹⁹ Jaarunoco Iiivi Maria ijeebifañodi guubunichicauhi toonoco esamaaigoro.

²⁰ Jaanoti ijoomi toomominaa dojicuviro uumicuuihi. Moocaanico agajimoro, imehicaui uguubunoti aatyimeunoma iicamo, diitoco ijiibuguubadi icauneguiiha.

Jesu Templojafaño Ifusumisi.

²¹ Jaanobuunati sahuse juugahuseti mifucuci, safucu icanoti toosee meehe nigacico quiticisuumisi. Jaamisiro tooseeque momoniumisi Jesuti Moocaani toomominaafi Maria oovautigocoro unuumomoco.

²² Jaanobuunati Moise tajiiba onobadi ifico iimibachufucuva iifniudi tooseeque satyuumisi Jerusale cuumijaago Aivojibo Moocaanidiro ificuuqui.

²³ Jilli mooniumisi Moocaani tajiiba jilli noonoro acaatinicinineguiiha: Paryi gaifimi iticoni ifiivomo Moocaanidi ijeevadi ficucafeteji, eneeneguiiha.

²⁴ Jaaneguiiha fuumisi Moocaani tajiiba onobadi, iicanoco jeecivo asimico ficuumisi: Namuduucumisi iicahachijji, nimihumisi iicahachijji onobadi iicanoco.

²⁵ Jaasumivi icahicaubo Jerusalevi Simeon onoo imihusene miyaminaafi. Jaabo Moocaanico ejeecivoobo teemehicauhi Israel cuumiminaa atajajinoco.

²⁶ Jaabo Simeonna Moocaani Gaija icahicauhi. Jaabo diiboco jiiibuguuhi: Moocaani agalluubo Cristo ifiivooboco aatyimetinohachuta iguijevejitinoco.

²⁷ Jaabo templojafaño fuuhi Moocaani Gaija noojiri. Jaanaa Jesuco caanimisi satyuuhi templojafaño tajiiba onobadi imooniqui.

²⁸ Jaaseeque Simeon ihiibicuboro Moocaanico imuuihi jilli nooboro:

²⁹ Aivojibo, ivi sajeebi jaafa chuuumucuuihi. Daatyimesucuuihi uujoho dijeecivominaafico unuunoco:

³⁰ tahaalliri imino atyimecuuihi taajasuminaafico

³¹ paryicino miyaminaa imefeenevi ificuboco.

³² Diibo sesehachici. Jaabo israelni iicatrimumoco achicijibo, iicumiminaa israelnico cahacisusujibo, nooboro.

³³ Jilli tooseeti eneeneri caanimisi Jose, Maria icamisi sihidi jabafitehicaui.

³⁴ Jaadi Simeon caanimisico imino unuoboro, seeji Mariaco nuuhi: Meeci jiisee seemene icahi diibofeenedi Israel cuumiminaati sanoodimo aafomo finiji. Jaanoti saatoho taajaji. Jaabo jiiibogobadi iicaabo. Jaaboco sihidi saatoho jiihegujimo.

³⁵ Jilli gaajacafetejino paryi famoova ijeebinofaño esamaaino. Jaanotiji iidi paryi toono aamigari dijeebico miquticibadi jeevajino, nooboro.

³⁶ Jaanaa bu tolliro tomañeri icaugo saafigo gaigo Moocaani onoonoco ihiimaahicaugo Ana onoo; Famuel onoo Aser cuumioobo aicigai. Jaago aivo amiyagurucu aivo bobagocaja iicausumi atajevaugo sahuse juugahuseti mificabaci idinoro aijima icaugo.

³⁷ Jaanoti jisumi ochenta y cuatro dno ficabava icacuugo fibajigoti. Jaago templojafañoti iinehicautigo cuujehachuta, machuhachuta icano Moocaanico jeecivehicaugo machuco aagagoro Moocaanima iimaahicaugo.

³⁸ Jaago tahi iicamojaagovi gataavugo. Jaagoro Moocaanico iticoni iimuudi ticovaugo Jesuditi ijiibuguugo paryi famooro Jerusale miyaminaa atajajinoco eteemehicaumoco.

Josemi Nazarevi Dojicuviro Uhuumiuno.

³⁹ Jaadi aivojibo Moocaani tajiiba onobadi omoonihicaunoco iimivuuno nigaciti uumicuumo dojicuviro Galilea jinijevi iicumini Nazare cuumijaago.

⁴⁰ Jaanaa toosee ujusisee quehecutosere feehicauhi janaanici gaajaseere. Jaaseeque sihidi Moocaani imino moonihicauhi.

Jesu Templojafaño Icauhi.

⁴¹ Jaanobuunati caanimisi fanooficaba ticovovi Jerusalejaa feehicauhi Pascua jiiibaimofiri.

⁴² Jaanaa Jesu fahuseeci motihaiti mificabaci iicacuudi famooro Jerusalejaa fuuhi fahiivaro tojiibaimojaa ofoonicibadi.

⁴³ Jaanaa tobaimo ifinicuunobuunati uumicuumaaca Jesu Jerusaleviro fitafutuuhi seejimisi gaajaciutinaaca.

⁴⁴ Fine miyaminaafeenedi saabo, noomisiro safucuhachuta saaumisi. Jaadi guinuurumisi iyotofañodi, agaajamehejefañodi icano.

⁴⁵ Jaaruumisi aatyimeutineguiiha dojicuviro Jerusalejaa uumiumisi, tahi diiboco iguiintuumisi.

⁴⁶ Jaamisi mifucuci, safucu icano nijequeti jari atyimeumisi templojafaño, Moise tajiiba gaajaminaafeeneri giciniiba icauboco. Jaaboco diitoco uguubuniciiboro dilluhicaubo.

⁴⁷ Bu diito diiboco idillunoco gaajano iimusuhicauneri sihidiro jabafiitehicauhi, sihidi diibo agaajaneguiiha.

⁴⁸ Jaaboco caanimisi aatyimeumisiro sihidi guucibauhi. Jaanegui seeji nuuhi: Besha, ¿collihi misico jilli moonihi? Diicaani, uujoho icano gaihuinimisiro ico miguiinehichi.

⁴⁹ Jaanegui Jesu diitisico nuuhi: ¿Collihi uco miguiinehi? ¿Nacu magaaatithi Guihirubi iijafaño iicajinoco? nooboro.

⁵⁰ Jaarunoco gaajautimisi diitisico diibo unuunoco.

⁵¹ Jaadi diitisima fuobo Nazare cuumijaago. Jaabo diitisima imino icachicauhi. Jaarunoco seeji llivi ijeebifaño ficuhicauhi.

⁵² Jaanaa Jesu jusiiboro feehicauhi ifiiti, ihesamaajeti icano. Jaaboco Moocaani, tolliro bu paryi miyaminaa icano gajihicauhi.

3

Jua Nitiminaafi Jibeguehi Sicahigoti.
(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

¹ Jaanaa Tiberio onoofo fahuseeci satihai icano ficabava aivojiboti icacuunaaca, Poncio Pilato Judea aivojiboti icauhi. Jaanoti Herode onoofo* Galilea aivojiboti icauhi. Tolliro inahabo Felipe Iturea, Traconite onoojinije aivojiboti icauhi. Jaanoti Lisania onoofo Abilinia jiniije aivojiboti icauhi.

² Jaanoti Anas onoofo, Caifas onoofo icamisi sacerdotemi aivojitisi aivo imiyamisi icauhi. Jaasumi Zacaria achi Juaco Moocaani ijibogoco aciuih sicahigovi.

³ Jaabo Jua fahigovadi fuuhi Jordan onoohinidi miyaminaaco: Minitisuquimaje. Jaamoro amihai eedehefifico mejeevesuco amihai imitico ibususqui, nooboro.

⁴ Jilli icauno Moocaani iimaaminaafi Isaia tolli nooboro acaatinuono:
Saafi miyaminaafi ico guubuvusuhi sicahigojaagoti: Mihimbachu Aivojibo jiihaico; ticovoji meheetavo.

⁵ Ifagajinoco sanoticovoro magahafusu. Paryi ifabaino, ifagajino icano sanoticovoro moonicafeteji. Jiihaño ciryu ciryu iicajije ticuvusucafeteji. Iimitijije imibachucafeteji.

⁶ Jaanoco paryi jinijeminaa atyimeji taajasuco Moocaani aacinoco, noonoro.

⁷ Jaabo Jua, miyaminaa diibojaa ifico initisuqui asaamoco neehicauhi: ¡Amihai jiniimomibadi mihicano miyaminaa! ¿Mijoho amihaiico jibeguehi ifihicuno ifiitivonoti magaaqui?

⁸ Jaanegui imino mihica, amihaiti, amihai eedehefifico mejeevesuno, foovono ihifuvusuqui. Jaamoro monoocasidino: Mihai Abraham iyaachimihai, noomoro. Amihaiico neehi: Jiba guisiba icarubati Moocaani fiivusujirahi Abraham iyaachimiti.

⁹ Jigaaje imibaicinicuuih imohonoco iquitiqui. Jaamaño iimitinoco onoovalo quiticafeteji cijigaifaño ijigasucafetequi. Jaabadiro iimitimo cijigaifaño jigasucafeteji, nooboro.

¹⁰ Jaanegui miyaminaa diiboco dilluuih: ¿Milli jana momoonijirahi? noomoro.

¹¹ Jaanegui Jua diitoco iimusuuhi: Gaachehunoma mijaaci caamoojama mihicaabo sajaati mahaci icaamoojama achahaaboco. Jaabadiro machutaama mihicamo inoma achahaaboma mihifocasi, nooboro.

¹² Jaabadiro Impuesto jaadusuminaati saatoho saauhi initisuquimaavaumo. Jaamo Juaco dilluuih: Jibogominaafi, ¿milli jana mihai momooniji? noomoro.

¹³ Jaanegui Jua diitoco nuuhi: Tajibafaño onoonobadi majaadusu. Jaanoti toono janaanici miyaminaaco majaadusudino, nooboro.

¹⁴ Jaabadiro saatoho amocasiminaa diiboco dilluuih: ¿Jaanaa mihai milli momooniji? noomoro.

* 3:1 Herode Imityaabo onoofo Jesu ifivuumisi iicaubo chuumucuuih. Jaaneguiiha tusumi diibo seemene Herode Antipa onoofo icauhi.

Jaanegui diitoco iimusuubo: Imitino momoonimoro, sicamañohalliti saatohohallivi mihiimaamoro icano. Sitaanoco ajashuno mudumiticiidino. Jilli amiihai dudicamaaje jaadamaryo imo imo mihica, nooboro.

¹⁵ Jaanaa miyaminaa esamaaihcacui sicujeebijje teemehicacui: Fine Jua diiburucu Cristo, noomoro.

¹⁶ Jaarunaa Jua famoocoro nuuhi: Uujoho miyaano amiihaico nifaihuri nitih. Jaanoti saajibo saafi Moocaani Gajjari, cijigairi icano initijiibo. Diibo tajanaanici sihidi mityahi diibobadi uujoho jeevatih. Jaamaño conovaha bu diibo tihaijaaje duujeque sinaayu-jirunova.

¹⁷ Ihusefaño ibusuba icacuui trigo ñaava toogaiño meehunoco ibusuqui ijeevadi itoogaiñoti. Jaano ifagaañooco ficujiibo iijafaño. Jaanoti iimeehunoco ifinijitino cijigaifaño jigasujibo, nooboro.

¹⁸ Jiibadi, bu siibadije icano fajñiiboro Jua miyaminaaco jibeguehicacui iimino jibogoco.

¹⁹ Tolliro aivojibo Herode onooboco iibaubo Herodia onoogo inahabo Felipe taabaco udimiticiunohalliti, tolliro sihidi iminootino omoonihicaunohalliti icano.

²⁰ Jaarunoco Herode guubutiibo janaanici imitino mooniubo. Juaco civojafaño ficuubo.

Jesuco Initiuno.

(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹ Jaano imega paryi miyaminaaco Jua inithicausumi, tolliro bu Jesu nitisuquimaaiuhi. Jaabo iteehifañoti ihiinuuboro Moocaanima ihiimaaunaaca niqueje faayacafutuuhi.

²² Jaanofeenedi Moocaani Gaija foovono niituuhi diibohallivi nimihubadi jeevaabo. Jaanaa guubuvusuuno niquejefañoti unuuno: Ijoho Agaijibo Taseemene, Iri sihidi imo imo icahi, unuuno.

Jesu Edeetemiñaiti Ijibogono.

(Mt 1.1-17)

²³ Jaadi Jesu saafi, siino fahuseeci icano ficabava iicacuudi idudicamaajeque ticoniubo. Jaabo Jose seemeneu tolli esicinihicaurumo. Jaabo Jose Eli seemeneu.

²⁴ Jaabo caani Matat onoobo Levi seemeneu. Jaabo Levi caaniu Melqui. Jaabo caaniu Janai. Jaabo caaniu Jose.

²⁵ Jaabo caaniu Matatias. Jaabo caaniu Amos. Jaabo caaniu Nahum. Jaabo caaniu Esli. Jaabo caaniu Nagai.

²⁶ Jaabo caaniu Maat. Jaabo caaniu Matatias. Jaabo caaniu Semei. Jaabo caaniu Jose. Jaabo caaniu Juda.

²⁷ Jaabo caaniu Joana. Jaabo caaniu Resa. Jaabo caaniu Zorobabel. Jaabo caaniu Salatiel. Jaabo caaniu Neri.

²⁸ Jaabo caaniu Melqui. Jaabo caaniu Adi. Jaabo caaniu Cosam. Jaabo caaniu Elmodam. Jaabo caaniu Er.

²⁹ Jaabo caaniu Josue. Jaabo caaniu Eliezer. Jaabo caaniu Jorim. Jaabo caaniu Matat.

³⁰ Jaabo caaniu Levi. Jaabo caaniu Simeon. Jaabo caaniu Juda. Jaabo caaniu Jose. Jaabo caaniu Jonan. Jaabo caaniu Eliaquim.

³¹ Jaabo caaniu Melea. Jaabo caaniu Mainan. Jaabo caaniu Matata. Jaabo caaniu Natan.

³² Jaabo caaniu David. Jaabo caaniu Isai. Jaabo caaniu Obed. Jaabo caaniu Boos. Jaabo caaniu Salmon. Jaabo caaniu Naaso.

³³ Jaabo caaniu Aminadab. Jaabo caaniu Aram. Jaabo caaniu Esrom. Jaabo caaniu Fares. Jaabo caaniu Juda.

³⁴ Jaabo caaniu Jacob. Jaabo caaniu Isaac. Jaabo caaniu Abraham. Jaabo caaniu Tare. Jaabo caaniu Nacor.

³⁵ Jaabo caaniu Serug. Jaabo caaniu Ragau. Jaabo caaniu Peleg. Jaabo caaniu Heber. Jaabo caaniu Salo.

³⁶ Jaabo caaniu Cainan. Jaabo caaniu Arfaxad. Jaabo caaniu Sem. Jaabo caaniu Noe. Jaabo caaniu Lamec.

³⁷ Jaabo caaniu Matusale. Jaabo caaniu Enoc. Jaabo caaniu Jared. Jaabo caaniu Mahalaleel. Jaabo caaniu Cainan.

³⁸ Jaabo caaniu Enos. Jaabo caaniu Set. Jaabo caaniu Adan. Jaabo Adan Moocaani seemeneu, diiboco Moocaani eheetavumaño.

4

Jesuco Iji Inisuuno.

(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

¹ Jaadi Moocaani Gaija Jesu iffafaño gahaficinibo Jordan onoohifañoti uumiuhi. Jaaboco Moocaani Gaija scailhigovi satyuuhi.

² Jahi icaubo sanihiba, siino fahuseeci icano fucuva, jinejebaco amachuti#boco iyi nisuuhi. Jaadi jari diiboco ajeba aivuuhi.

³ Jaanegui ihiji diiboco nuuhi: Miyaano Moocaani Achi idiicahachijji jiba guisibaco dinoo, maahuti ifiivetequi, nooboro.

⁴ Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Caatinihaamefaño noono: Miyaminaafi sano maahu sefariro icajitih, tolliro bu Moocaani iiji sefari icajii#bo, noono, nooboro.

⁵ Jaadi ihiji diiboco satyuuhi caamovogaji nijequevi. Jaaboro diiboco #fusuubo goovanogayi paryi jii#niji miyaminaa cuuminoco.

⁶ Jaaboro diiboco ihiji nuuhi: Ico uujoho aciji paryi jino mityaco. Jaabo tuucuumijeque taji#bahi uujoho gaayiciuhi paryi jinoco. Jaanoco uujoho aciji uujoho iimogomoco.

⁷ Jaanegui taaguino ememu#ivooboro uco idiimooboro edeeci#vohachijji paryi diinejeji, nooboro.

⁸ Jaarunaa Jesu diiboco iimusuuhi: Uti buhigovi diica Satanas, Caatinihaamefaño jilli noono: Aivojii#bo Moocaanico diimo. Jaaboro saafi#coro diiboco deecivo, noono, nooboro.

⁹ Jaadi siino ihiji diiboco satyuuhi Jerusale cuumijaago. Jaaboro temploja niibahucuvi caamo diiboco asatyuboro nuuhi: Miyaano Moocaani Seemene idiicahachijji juugati daacoto baavi,

¹⁰ mi#ro Caatinihaamefaño noono:

Moocaani itoomominaaco taji#baji ico iteemequi.

¹¹ Ico ihusenehallivi ga#niyicijimo. Jaabo guisiba sefavi nanigaivati#bo diicahi, nooboro.

¹² Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Tolliro bu Caatinihaame neehi: Dihaivojii#bo Moocaanico nisujirahana, noono, nooboro.

¹³ Jaarunaa ihiji diiboco siino inisujiruno achahacuanegui diiboti buhigovi minifutuubo guenenehachuta.

Jesu Idudicamaajeque Ticonihi Galileavi.

(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴ Jaadi Jesu uumiuhi Galileavi Moocaani Gaija mitya iffafaño gatyuuci icaabo. Jaaboti paryi tooji#niji#m#naa jii#bocasihicauhi.

¹⁵ Jaabo paryi tuucuumije sinagogajanofaño jii#bogooboro feehicauhi. Jaaboco famooro imehicauhi.

Jesu Nazarevi Icahi.

(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶ Jaanegui Jesu Nazare cuumijaa fuuhi tuucuumivi ifiivuu#higo. Jaaboro judiomi jaguisifucu sinagogajafaño jicafutuubo, ijeevamaje icanicibadi. Jaaboro julleeveubo Caatinihaameque ihi#maasuqui.

¹⁷ Jaaboco Moocaani iimaaminaafi Isaia aameque aciumo. Jaahaameque faayiciubo jilli noonoco atyimeuhi:

¹⁸ Aivojii#bo Gaija tahallivi icahi. Uco ijeevadi ficuuhi iimino jii#bogoco #daasufimoco aciqui.

Uco galluubo ijeeb#no #daasufimoco buheesuqui, civojafa iicamoco taajasubogoco jii#beguequi, aatyimetimo aallinoco faayiqui, #daasuno omoonimoco taajasuqui,

¹⁹ Aivojii#bo imino omoonijisumico jii#beguequi, onoonoco.

²⁰ Jaaboro Jesu toohaameque afabaacuuboro sinagogaja amusuminaafico aaciuboro casivuuhi. Paryi toojafaño iicaumo imino diiboco #finicihicauhi.

²¹ Jaadi ticoniubo onobo: Jifucu icacuuno am#ihai imefeenevi Caatinihaamefaño jilli onono, nooboro.

²² Jaanaa paryi famooro Jesuditi iimino iimaahicauhi. Jaamoro jabafituuhi ovos#no iimaaco diitoco eneehicauneri. Jaamoro noocasihicauhi: ¿Nacu jaani Jose achi icatino? noomoro.

²³ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Fine am#ihai uco meneeji onoonicibadi: Taabuminaafi idiicaabo tahi #ro difico buheesu, noomoro. Jaamoro uco meneeji: Capernaui omoonunoco muguubuubadi jino dimiya jii#nivevi mooni, meneeji,

²⁴ nooboro cuhubacafutuubo ihi#maaubo: Miyanotiro am#ihaico neehi, chahaabo aivo Moocaani iimaaminaafi iji#nivevi imino agaayicicafotoobo.

²⁵ Miyaano, aivo sihidi fibajito gaigoomi icaurahi Israel cuumivi; Moocaani iimaaminaafi Elia onobo iicausumi aigutino mificabaci, saficaba, sificabatifeenedi icano ticovovi. Jaaneri tooji#nivevi sihidi ajeba icauhi.

²⁶ Jaarumo Israel cuumi fibajitojaa Moocaani Eliaco galluutihi, saafigoro Sarepta cuumi Sidon cuumi fitino iicaucuumiri iicaugojaa galluubo.

²⁷ Jaabadiro bu sihidi icaumo Israel jiinijevi fojohori iguihuvaumo Moocaani iimaaminaafi Eliseo iicausumi. Jaarumoti saafiiba buheesurautihi idiiboro Naaman onoobo Siria jiinijeoobo buheesucafutuuhi, nooboro.

²⁸ Jilli unuunoco uguubuumoro paryi sinagogajafaño iicaumo sihidi sifiratuuhi.

²⁹ Jaamo agańiivuumoro Jesuco tuucuumiti buhigovi gańiuihi. Jaamoro diiboco satyuumo ifagaji nijequevi togaji nijequeti diiboco igańiui togajihallivi tuucuumi iicaugajafaño.

³⁰ Jaarunaa Jesu diitofenedi afatyuuboro fuucuuhi.

Saafi Iimitino Ijima Iicaubo.

(Mr 1.21-28)

³¹ Jaaboro Jesu fuuhi Capernaui Galilea jiinije cuumivi. Jahi jibeguehicaubo miyaminaaco jaguisifucusumi.

³² Jaaneri eeyehicaumo diitoco mityano aivojibo iijibadi icaneri ijbeguehicauneri.

³³ Jaanaa sinagogajafaño icaubo saafi iimitino ijima iicaubo. Jaabo gaihivuuhi:

³⁴ Mihaiico suufeni. ¿Collihi mihaijaa saahi ijoho Jesu Nazareoobo? ¿Jaabo saahi mihaiico finisuqui? Ico uujoho gaajahi. Ijoho idiimiibo Moocaani, nooboro.

³⁵ Jaanegui diiboco Jesu iibauhi: ¡Lliivi diica! ¡Jaaboro diiboco deevesu! nooboro.

Jaanegui ihiji imiyaminaafico baavi gańiuihi diito imefeenevi. Jaaruubo diiboco milli moonitibo diiboti iinuuh.

³⁶ Jaaneri famooro iigutumoro fahigova noocasihicauihi: ¿Coyomo iimaajino? Jaani aivo mityano aivojibo iijiri tajibahi ijimico. Jaaneri diito inehicahi, noomoro.

³⁷ Jaanoco Jesuditi jibocasicuumo fahigovadihallidi iicaucuumijeri.

Jesu Buheesuhi Simon Pedro Baaboco.

(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Jaadi Jesu sinagogajafañoti ihinuudi fuubo Simon Pedro iijafaño. Jaanaa Simon Pedro baabo sihidi guihuvauhi sinafeteri. Jaaneguiha Jesuma iimaauomo diigohallivi.

³⁹ Jaanegui Jesu diigojaagovi idijivvuuboro iguihuvaco iibaubo. Jaaneri iguihuva diigoti bucuuhi. Jaasumiro agańiivuuoro diitoco jeecivehicaugo.

Jesu Ajashutimo Iguihuvamoco Buheesuhi.

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ Jaanaa mihijicuudi fanoova guihuvari iguihuvamoco Jesujaa sivahicaumo. Jaamohallivi ihuseque ificuuneri buheehicaumo.

⁴¹ Jaamo paryi iguihuvamoti, tolliro saatohofañoti imitino ijimi ihinomoro gaibacinimoro neehicauihi: Ijoho Moocaani Achi, noomoro.

Jaarumoco Jesu ihibauboro iimaasuhicautihi, diibo Cristo iicanoco diito ihijimi agaa-jahicauneguiha.

Jesu Galileavi Jibeguehi.

(Mr 1.35-39)

⁴² Jaanaa mesesevecuudi Jesu fuuhi tuucuumiti buhigovi. Jaaruuboco miyaminaa iguiinuumo diibovi ifutuuhi. Jaamoro diiboco gajjurumo footibo iicaqui.

⁴³ Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Tolliro bu siicumijeque aciji Moocaani aivoji jibogoco, toonegui uco galluubo, nooboro.

⁴⁴ Jilli iguehicaubo Jesu Galilea sinagogajanofaño jibogooboro.

5

Sihidi Ejeevano Fiici.

(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

¹ Safoono Jesu icahicauihi Genesar muuajiniri. Jaanaa miyaminaa sihidi gaseuhi. Jaamo diiboco ijene jimatajeruhicauihi Moocaani jibogoco uguubunoco iimugumaño.

² Jaanaa Jesu atyimeuhi migaaci meenegaacico jiinigaibaahojiniri icanoco. Jaanaa togaje abajato fiicininaa ihinumoro isinicuhunoco nithicauihi.

³ Jaanegui Jesu sagafa jicafutuuihi Simon meenega iicaugafaño. Jaaboro tajibaubo tehesijisuno imeenegaco ijiniti iminiyuqui. Jaadi Jesu ifagafaño acasivvuudi ticoniubo ijibuguuho tahigoti.

⁴ Jaabo ihimaanoco iimivuudi Simonco nuubo: Dimeenegaco satyo janaanici amachi-mañovi. Jaaboro disinicuhunoco gańi. Jaabo taavaco diicahi, nooboro.

⁵ Jaanegui Simon nuuhi: Jibogominaafi, mihai fucuhachuta ducicamaaimoro mihicacuumo ajashuno mihicithi. Jaarunaa ijoho eneenegui gańiji tasinicuhunoco, nooboro saatohoma

⁶ gańiumo. Jaabo sihidi taavaco baasuuihi. Jaaneri isinicuumo gallicamaaiuhi.

7 Jaanegui saatoho igataavominaa sigafaño iicaumoco coovaumo diitoco ihamusuvaqui. Jaanegui asaumoro fagaacioro gahafusuuhi taavari. Jaaneri togaaci niituurahi.

8 Jaanoco Simon Pedro aatyimeuboro Jesuguiino memuuvuuhi. Jaaboro diiboco nuuhi: Aivojibo, uuti buhi difoo, uujoho imitiminaafi, nooboro

9 sihidi taavaco icuineri sihidi ajabafiivutuumaño. Bu tolliro famooro igutuui.

10 Tolliro bu Zebede seeme igutuui Jacobo onoo, bu Jua icamisi Simon gataavominaatsi.

Jaarunaa Jesu Simonco nuuhi: Diiguetejirahana. Jisumitiro miyaminaa fiiciminaafiti diicaji, nooboro.

11 Jaadi imeeneneque isi asatyuudi fanoocoro ejevesuumoro fuucuumo Jesu dojicuti.

Jesu Foojohoma Iicaaboco Buheesuhi.

(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

12 Jaanaa Jesu tuucumijeri icaunaaca saafi gaseuhi foojohoma iicaubo. Jaabo Jesuco aatyimeuboro memuuvuubo, jinijejaagoviro dijininiboro diiboco nuuhi: Aivojibo, idimogohachiji uco buheesu, nooboro.

13 Jaanegui Jesu ihuseri diiboco ududicuboro nuuhi: Imeguehi. Buheetecu, nooboro.

Jilli unuusumiro ifoojoho diiboti buuhi.

14 Jaaboro Jesu tajiibauhi miihaifnoobaco jibogotibo iicaqui. Jaaboco nuubo: Difoo. Jaaboro sacerdotejaa difico dihfusuto. Jaaboro toono ico iimibachuno jaadabadi iicano asigayiti satyoo Moocaanico deecivoto Moise atajibaunobadi iicanoco. Jaanoco miyaminaa aatyimemere igaajaqui ubuheecunoco, nooboro.

15 Jaanaa Jesuti ijinibocasiuno janaanaciviro feehicaui. Jaabojaa sihidi miyaminaa igaivehicaui diiboco uguubunicivamoco iguihuvanoti ibuheesuqui.

16 Jaarunaa Jesu miyaminaa achahahi ofooboro Moocaanima iimaahicaui.

Jesu Buheesuhi Idino Isifañuboco.

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

17 Safoono Jesu miyaminaaco jibeguehicaui. Jaanaa diibo fiitino giciniumo saatoho fariseomoto, caatiniminaa icamo Galilea, Judea, Jerusale icacuumijeti asaaciniumo. Jaamofeenevi Moocaani mitya ifusucafetehicaui iguihuvamoco ubuheesunofeenedi.

18 Jaanaa gaseumo saatoho gaifimi idino isifañuboco cigaiijeri ihuibimoro fañoojavi ijinahacumoro Jesu imefeene ifaduqui moonihicaurumo.

19 Jaarumo ijicafetequi imoonicuruhi sihidi miyaminaama eteteciniunegui caamo ufuumoro iniibahucuco afaayicimoro iguihuvauboco icigaiijema caamoti niitusumo miyaminaa uufocodi. Jaamoro Jesu imefeenevi faduumo.

20 Jaano diito miyaavogoco Jesu aatyimeuboro iguihuvauboco nuubo: Miyaminaafi, dihimiti ico buusucafutucuui, nooboro.

21 Jaanoco uguubuumoro fariseomi, caatiniminaa icamo ticovauhi esamaaiumo: ¿Mijoho jaani jilli onooboro Moocaanico ihiiimaari imitino omoonibo? ¿Mijoho imitico buusujitirahi? Saafi Moocaani imitico buusujirahi, noomoro.

22 Jilli noomoro esamaaiunoco Jesu agaajaciuboro nuuhi: ¿Collihi amiihai tolli mehesamaaihi?

23 Fameediro itihurunoco dihimiti imibachucafutucuui neehi, tolliro bu gañivoobo, diigo onono.

24 Jaaneguiiha amiihaico gaajasuji uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo jinijehallivi imiti imibachu mityama iicanoco, nooboro.

Jaadi nuubo idino isifañuboco: Ico neehi, gañivo. Jaaboro dicigaiijeque dincibo, fuucu diijajaago, nooboro.

25 Jaasumiro idino isifañuboco gañivuui diito imefeenevi. Jaaboro icigaiijeque toonohallivi isicunihacaunoco icuboro fuucubo iijajaago Moocaanico imooboro.

26 Jaaneri famooro ajabafituumoro Moocaanico imehicaumo. Jaamoro sihidi iigutumoro nuumo: Jaachiji mahatyimehi aivo ajabafiranoco, noomoro.

Jesu Levico Coovahi.

(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

27 Jaanobuunati Jesu fuuhi impuesto jaadusuminaafi Levi onoojoaago, ajaadusuhicaumañeri giciniiba icauboco nuutuubo: Tadyojicuti disaa, nooboro.

28 Jaanegui Levi fuuhi Jesuma paryi fanoocoro toonovi ejevesuuboro.

29 Jaanegui toonobuunati Levi Jesudi eetavuui ijafaño guiraajibaimoco. Jaanaa sihidi saatoho impuesto jaadusuminaa imachuqui gicininiciniuhi diitoma, bu sihidi saatoho miyaminaa icano.

³⁰ Jaanoma iicamo fariseomi, caatiniminaa icamo Jesu jibogominaaditi imitino iimaauhi: ¿Collihi amiihai mamachuhi, mahaduhi icano impuesto jaadusuminaama, bu saatoho imiti miyaminaa icamoma? noomoro.

³¹ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Imimo iguihuvatimo taabuminaafico imogotatihi. Jaanoti iguihuvamoro imoyicifihi taabuminaafico.

³² Jaabadiro uujoho imino icahi onoomoco cuuhuvaqui saahinitihi. Iimifitimeguy saahi iimiti ifiico ijeevesuqui, nooboro.

Jesuco Dilluumo Machutimo Aigafinohallivi.

(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

³³ Jaanegui diito Jesuco dilluuihi: ¿Collihi jana Jua jibogominaa, fariseomi jibogominaa icamo machutimo aagamoro sihidi Moocaanima iimaahicamo? ¿Jana milliti dita machuhicahi, aduhicahi icano? noomoro.

³⁴ Jaanegui Jesu oovicuboro iimusuuhi: Taabava jibaimovi oovicihhi. ¿Nacu amiihai taabava jibaimojaa mucuuhuvamoco machusutimo mahaigasujirahi tojaabo icanaaca? Tobadi tajibogominaama icahi.

³⁵ Jaanoti icajinehiica diitediti uco udumiticijino. Jaadi jari idaaasuno iicaneri aigajimo, nooboro.

³⁶ Jaaboro diitoco bohono Moocaani jibogoco ijibeguequi jilli ohoovicuboro nuubo: Miihaiñooba aivo bochehu gaachehuti quiticitatihi eedechehehuo imaahuniqui. Jaanoti tolli imooniruva bochehu icaruno eedechehubadi icacujiruno. Jaanomaryo bobaryu eedechehufañoti imijitirahi.

³⁷ Jaabadiro bofaihu aivofaihuco asim meehe eetavota eedejutafaño mificutatihi. Jaanoti tolli momooniruva tofaihu tujutaco ejerucaruneri fatyējirahi. Jaaneri tofaihu, tujuta icano gañicafetējirahi.

³⁸ anegui bofaihuco bojutafaño mificutahi. Jaano fanoociro imino ficucafetefihi.*

³⁹ Siino nuubehiica: Eedeefaihuco aivofaihuco aadumo, bofaihuco imogotatihi: Eedeefaihu aivofaihu imihi, noomoro.†

6

Jibogominaa Ichi Arrozbadí Ejeevano Trigo Onoonoco Jaguisifucusumi.

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Safoono Jesu jaguisifucusumi basutaanofeenedi igooboro feehicauhi. Jaanaa jibogominaa trigo noovataco icimoro feehicauhi. Jaamoro ifagañooco ihuseneri iquichecimoro ifagañooco machuhicauhi.

² Jaanegui saatoho fariseomioto diitoco dilluuihi: ¿Collihi amiihai mududicamaaihi jaguisifucusumi momoonitaninoco? noomoro.

³ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: ¿Jana amiihai magaatihiiica aamefa onoonoco, safoono David diiboma iicaumo ajebama icamoma omoonunoco?

⁴ Miiro Moocaani iijafaño ufuuboro jeeçivo maahunoco icuboro machuubo, jaaboro bu tolliro aciubo diiboma iicaumoco icano. Toono Moocaanico ejeecivucuuno maahunoco idimoro sacerdotem machujirahi, nooboro.

⁵ Jaadi bu tolliro nuubo: Jaguisifucusumi mityano mehesiciniihi. Miyaano tolliru. Jaaruno janaanici uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo mityahi, nooboro.

Ihuse Ifigatyuubo.

(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶ Jaadi sifoo jaguisifucusumi Jesu sinagogajafaño ufuuboro ticovauhi miyaminaaco jibogooobo. Jaanaa icaubo saafi miyaminaafi imiyanaagohuse ifigatyuubo.

⁷ Jaanaa caatiniminaa, fariseomi icamo ifnicihicauhi Jesuco: ¿Naa jaguisifucusumi buheesujiibo? noomoro siibadi iicanohalliti diibohallivi ihiiimaagui.

⁸ Jaamo tolli eesamaaiunoco agaajaciuboro ihuse ifigatyuuboco nuubo: Gañiivoobo joono diitofeenevi dulleeve, nooboro. Jaanegui diibo agañiivuuboro feenevi julleeveuhi.

⁹ Jaadi Jesu diitoco nuuhi: Ene amiihaico dilluji: ¿Jinejeque Moise tajibauhi jaguisifucusumi momooniqui iiminoco, nacu iimitinoco? ¿Mubuheesunoco, nacu miguijeninoco? nooboro.

¹⁰ Jesu ihuufocori iicaumoco fahigovaco emeciuboro nuubo ihuse ifigatyuuboco: Dihuseque fallirihicar, nooboro.

Jaanegui diibo afallirihicaruneri diibo use imituuhi.

* 5:38 Jilli Jesu nuuhi eedeeljibogoco mejeevesumoro bohono jibogocoro meheetaveji. † 5:39 Jilli nuubo eedeehifico mihimogomoro bohono ifiico mihimegzejitinoco.

¹¹ Jaaneri saatoho sihidi sifiiratuuhi. Jaamoro sanomiro dillucasihicauhi: ¿Milli fine momonijirahi? noomoro Jesuditi.

Jesu Ichi Minisuminaati Fahuseeci Motihaiti Miimisiici Idino.
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹² Jaasumi Jesu fuuhi ifabajaago Moocanima ihiimaaqu. Jaabo icauhi fucuhachuta cigatiibo Moocanima ihiimaaboro.

¹³ Jaanaa meseseveudi coovaubo ijibogominaaco. Jaamoti iciubo fahuseeci motihaiti miimisiici idimoco. Jaamoco momoniubo minisuminaati.

¹⁴ Jaamo momono jino Simon icaruuboco Pedroti omomoniubo, Andre onoobo Simon nahabo, Jacoobo, Jua, Felipe, Bartolome,

¹⁵ Mateo, Tomas, bu Jacoobo Alfeo onoobo achi, bu Simon onoobo cananistamioobo,

¹⁶ Jacoobo achi Juda, bu sajuda Iscariote onoobo Jesuco aaciujiibo icamo.

Jesu Sihidi Miyaminaaco Jibeguehi.
(Mt 4.23-25)

¹⁷ Jaamoma Jesu togaji nigaciti iniituuboro nametije iicaumaño ijibogominaama fitafu-tuumo, tolliro bu sihidi fahigovao miyaminaa icauhi, Judea jinijeo miyaminaa, Jerusale miyaminaa, Tiro, Sidon icano muuajinioto icamo. Jinoodimo gaseuhi Jesu ijico ugu-ubunicivaumo, bu diitoco iguihuvanoti ibuheesuqui icano asaumo.

¹⁸ Limitino ijima iicaumo tolliro buheesucafetehicauhi.

¹⁹ Jilli famoova Jesuco idudiciqui moonihicauhi famoovaaco imityari ubuheesuhi-cauneguiha.

Imo Imo Mihicano, Idaasuno Mihicano Icano.
(Mt 5.1-12)

²⁰ Jaanoma iicaabo Jesu ijibogominaaco nuuhi: Imicani amihai Moocanico mihimogomo mihidaasufimaño. Jaamaño amihai Moocaani aivojifaño mihicaji.

²¹ Imicani amihai jisumi Moocanico magaajanoco aivo mihimogomo. Jaanegui ufucu imo imo mihicaji.

Imicani amihai jisumi mataacasimo. Jaarumo ufucu imo imo mihicaneri mejejebacasiji.

²² Imicani amihai mihicahi miyaminaa amihaico ijibevesumi, buhi amihaico agañisumi, amihaiditi imitino ihiimaasumi, amihai momoco imititnobadi jibevesumi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo momoco imiyaavogonohalliti.

²³ Jaasumi mihimibaivomoro imo imo mihicacu guiraano amihai jaadama niqejefaño mihicajineguiha. Tolliro tuucuumijeo eedeetemihai Moocaani iimaaminaaco idaasuno moonihicauhi.

²⁴ Jaanoti idaasucani amihai mihicaji sihidi minihbamivamo, amihai imino imo imo jisumiro mihicacuumo.

²⁵ Idaasucani amihai jisumi mutuvacinimo, ufucu sihidi mahajebavajimo.

Idaasucani amihai jisumi mejejebacasimo, ufucu idaasuri mataacasijimo.

²⁶ Idaasucani amihaiji, amihaiti famooro miyaminaa iminoono ihiimaasumi. Bu tolliro diito eedeetemihai imiti jibogominaaditi: Imimo, noomoro iimaahicauhi.

Mominaaco Magaijino.
(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷ Jaanoti amihai uco muguubunicimoco neehi: Amihai minaaco magaiji. Imino momooni amihaico ijibeheguemeque.

²⁸ Imino monoo amihaico imitino onoomoco. Moocanima mihimaa amihaico imitino onoomohallivi.

²⁹ Jaanoti saatoho amihaico, amihai ime saanaago imeti agabavacuhachijji tolliro saanaago imeque mahaci tolliro bu igabacuqui. Jaanoti saatoho amihai caamoojaco udumitihachijji, bu tolliro amihai sacoco mahaci isatyequi.

³⁰ Jilli daaci cajaatyohacho ico siinoco idillumoco. Jaanoti bu sita diinoco hicuunoco dihiimaasucudino.

³¹ Amihaico sita imino omooninoco mihimogobadi, sitaaco imino momooni.

³² Jaanoti amihaico agaijimocoro bu magaijihachijji, ¿coyoimo imi fine toono? Jilli famoova tolli moonifilhi, iimifitimo bu tolliro moonifilhi icano.

³³ Jaanoti bu amihaico imino omoonimocoro, imino momoonihachijji, ¿coyoimo imi fine toono? Tolliro bu iimifitimo tolli moonifilhi.

³⁴ Jaanoti: Diitoti siinoco iciqui, noomoro siinoco mahacihachijji, ¿coyoimo imi fine toono? Tolliro bu iimifitimo imitimoco siinoco acifhi; Diitoti siinoco mihiciqui, noomoro.

³⁵ Jaanoti amiihai, amiihai minaacono magaiji, sinehejeque diitoco mahaci: Diitoti siinoco toono jaada mihiciqui, nootimo. Jaachiiiji guiraaajino amiihaico niqejefaño ajaaduno. Jaamo Moocaani caamovohi iicaabo seemeti mihicahi. Jaabo diibo tolliro imino mooniibo famoocoro, bu aacinohallivi cahacisutimo iicahicarumoco, iimitimeheje iicarumoco icano.

³⁶ Jaanegui amiihai sitaaco mihidaasugo amiihai tahe Moocaani iicabadi.

Amiihai Sitaaditi Imitino Mehescinimoro Mihiimaadino.

(Mt 7.1-5)

³⁷ Sitaaditi imitino mehescinimoro mihiimaadino, jaachiiiji Moocaani amiihaico tolliro neejitih. Sitaaco iimitico meneedino, jaachiiiji Moocaani amiihai imitico neejitih. Sifiima miihacasinoco imino mihimibachucasi amiihai imitico Moocaani ibuusuqui.

³⁸ Sitaaco siinoco mahaci. Jaaneguiiha amiihaico bu Moocaani tolli aciji; illeegucufaño imino ooviciboro, imino gatyuuci cuhufono cabiiciboro teteuuboro. Jaanoti amiihai sitaaco mohoovobadiro Moocaani amiihaico eeveji,

³⁹ nooboro Jesu jilli oovicuhi: ¿Nacu ihaalliiima achahaaboco bu sifi ihaalliiima achahaabo siiguejirahi? ¿Nacu famisiciro ifapaajefaño aquetetejirahi?

⁴⁰ Jaabadiro cajaanoty miyaminaa iijibogominaafi janaanaci jeevatatih. Jari iijibogonoco iimivucuudi iijibogominaafbadi jeevajirahi.

⁴¹ ¿Milli jaabo dinahabo aallifaño iicano beevagayicoro adaatyimeebe, dihaallifaño cutuucidino iicanoco daatyimetih?

⁴² ¿Milli jaabo dinahaboco neejirahi: Tañahabo, ene ico dihaallifaño iicano beevagayico iciqui, neejirahi dihaallifaño cutuucidino iicanoco daatyimetii? Tajeebi imih, nooboro sitaaco abañifibo, iticoni dihaallifaño iicatuucico diici. Jaadi jari imino daatyimeji dinahabo aallifaño iicano beevagayico. Jaadi diiboco adaamusuubo gañiji.

Imohoco Inoovatatiro Magaajatahi.

(Mt 7.17-20; 12.34-35)

⁴³ Chahaho imoho iimihoo iimitinoco onoovaho. Jaabadiro chahaho iimitihoo iiminoco onoovaho.

⁴⁴ Jaamaño inoovatatiro siyomo imohonoco magaajatahi. Jariimihoo añaaajebaco noovajitirahi. Tolliro sisimicoohai baacuhico noovajitirahi.

⁴⁵ Jaabadi iimihuseebe iiminocoro neefih miyaano ijeebifaño iicamaño. Jaabadiro iimiiibo imitino iimaanicih, ijeebifaño iimitino iicamaño. Jaamaño iijiri ihiiimaano ijeebifaño agahaficininoti saahi.

Iija Tano Eetavovi Oovicino.

(Mt 7.24-27)

⁴⁶ ¿Collih amiihai uco: Aivojiiibo, Aivojiiibo, monoomoro uujoho onoonoco meheetavehicatih?

⁴⁷ Amiihaico neeji: ¿Jinejebadi fine jeevaabo tajaago asaaboro uco uguubuuboro uujoho atajiiibanoco eheetavoobo?

⁴⁸ Fine saafi miyaminaafi iijaco eheetavuubobadi iticoni seediubo faicuvano. Jaadi tanoooco nicuubo guisibanohallivi. Jaanobuunati teehi amachituuno inifaihu sefano toojaco ichiniurahi. Jaaruno toojaco maryibasutih, guisibanohallivi cuhufono tano inicucinumaño.

⁴⁹ Jaanoti uco guubucuruubo uujoho atajiiibarunoco omoonitiiibo jilli jeevahi; ticovono iijaco iinigaibaahohallivi cahajino ificuubobadi jeevahi. Jaaja teehi amachituuneri inifaihu toojaco sefano ichiniuneri tooja acutuui. Jaaneri tooja paryi imivocafutuui ifinija.

7

Jesu Buheesuhi Romanomi Amocasiminaa Aivojiiibo Cojiminaafico.

(Mt 8.5-13)

¹ Jaadi Jesu miyaminaama ihiiimaahicaunobuunati fuucucubo Capernau cuumivi.

² Jahi icaubo aivojiiibo romanomioobo. Jaabo icojiminaafico sihidi agaijiiubo guihuvauhi. Jaabo niinovacuui.

³ Jaabo ihaiivojiiibo Jesuti ihiiimaanoco uguubuuboro judiomifeenetii iquillahutoco galuubo Jesuco iijibeguetequi asaaboro diibo jeevivominaafico ibuheesuvaqui.

⁴ Jaamo Jesujaa ufuumoro ticovauhi diiboco onoomo: Romano aivojiiiboco daamusu, aivo imihuseebe

⁵ muucuumico aivo gaijiiibo. Jaaboro miihaidi sinagogajaco eetavusuhiniibo, noomoro.

⁶ Jaanegui Jesu diitoma fuuhi. Jaamo fitivucunaa romano aivojiiibo saatoho inahaboniminaaco galluui Jesuco ineetequi: Iijoho Aivojiiibo, jaafa icacuuno sihidi jeevahi jaabo iijafaño asaajiruno.

⁷ Cono bu uuro dijaago ico #citoobo foonova. Jaaneguiiha saat#boro tahigotiro dinoo. Jaaneri tacojiminaafi buhejeji.

⁸ Uujoho bu icaruubo aivojito taji#baguiino icahi. Jaabadiro bu amocasiminaahallivi uujoho aivojiboti icahi. Jaamoti saatothoco: Difoo, unuusumi foonicimo. Jaamoti saatothoco: Disaa, unuusumi saanicimo, tolliro tacojiminaafico: Siinoco deetavo, unuusumi eetavonic#bo, nooboro.

⁹ Jaanoco Jesu uguubuuboro sihidi jabafituuhi. Jaaboro diibo dojicuti sihidi asaaumoco emeeciuboro nuubo: Miyanotiro aivo Israel cuumiminaa icarumofaño atyimetihii jaani janaanici miyaavogoco, nooboro.

¹⁰ Jaamo ihaivojibo agalluumo iijajaa dojicuviro uhuumiumo atyimeuhi icojiminaafi ubuheetecuunoco.

Jesu Buheesuhi Fibaijigo Achico.

¹¹ Jaanobuunati Jesu fuuhi Nain noocuumijaago. Jaaboma feehicaumo ij#bogominaa, sihidi miyaminaa icamo.

¹² Jaabo tuucuumiti ifitivuubo atyimeuhi chuumuhuco icitequi asatyumoco fibaijigo seemene idi#boro iicaubo iguijeveuboco. Jaagoma sihidi tuucuumio miyaminaa fuuhi.

¹³ Jaagoco Jesu aatyimeuboro idaasuguuhi. Jaaboro diigoco nuubo:

¹⁴ Taajirahana, nooboro ichuumuhujaa ufuuboro tuuhuco dud#cituubo. Jaasumiro tuuhuco ihii#umo julleecamaaiuhi. Jaanegui Jesu ichuumuhuco nuuhi: Sicafeñi, ico neehi: jGañiivo! nooboro.

¹⁵ Jaasumiro uchuumucuubo aga#iivuuboro casi#vuuhi. Jaaboro iimaacuubo. Jaaboco Jesu siino seejico aci#uhi.

¹⁶ Jaanoco aatyimeumo sihidiro iguiumoro Moocaanico imehicauhi: Sihidi jeevaabo aivo Moocaani iimaaminaafi mi#haivi jafevehi, noomoro. Bu neehicauhi: Moocaani saahi iicumico itaajasuqui, noomoro.

¹⁷ Jaanoco guubuumo paryi Judea jini#jeri ihallidi iicaucuumineri Jesu omoonuonoco.

Jua Nitiminaafi Agalluumo.

(Mt 11.2-19)

¹⁸ Jaamo Juama iicahicaumo diiboco paryi j#bugucuuhi Jesuditi. Jaanegui diitoti mi#isiiciti ocoovauboro,

¹⁹ Jesujaa galluubo idillutequi: ¿Naa miyaano ij#joho oono Cristo asaajiibo? ¿Jaanoti diibo iicatihachijii sifico iteemequi?

²⁰ Jaanegui Jua agalluumo Jesujaa ufuumoro nuuhi: Jua Nitiminaafi mi#haico galluuhico midilluqui: ¿Naa miyaano ij#joho oono Cristo asaajiibo? ¿Nacu sifico meteemeji? noomoro.

²¹ Jaamo diito diibovi #futuunaaca Jesu buheesuhi sihidi miyaminaaco iguihuvanoti, iimitino ij#miti icano, tolliro aatyimetimehejeque ihaall#noco imitusuhicaubo.

²² Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Mofoo. Jaamoro Jua Nitiminaafico mij#bogo mahatyimeneque, muguubunoco icano. Mij#bogo milli aatyimetimo atyimeneque, #gotimo iguehi, ifoojohoma iicamo buheesucafetehi, inohojino uguubutimo guubucuuhi, iguijeveme siino buheesucafetehi. Jaanoti #daasufimoco taajasuj#bogoco j#beguehi.

²³ Imicani icajiibo uuvi iimitinoco aatyimet#boro imiyaavogoobo, nooboro.

²⁴ Jaadi Jua Nitiminaafi agalluumo ufuunobuunati Jesu miyaminaaco Jua Nitiminaafiditi nuuhi: ¿Jinejeque ami#hai memecijeuhi sicai#igovi? ¿Saafi noofajicuco guibuhuba ejebehininobadi iicat#boco, eti?

²⁵ ¿Nacu, jinejeque memecijeuhi? ¿Saafi miyaminaafi iminoono gaachehunofaño j#cinuboco? Jilli icautino. Am#hairyo magajahi iminoonofaño ij#cinimo aivojito iijanofaño icanichi sinehejeri imo imo iicamo.

²⁶ Jaanoti ¿jinejeque ami#hai memecijeuhi? ¿Nacu Moocaani iimaaminaafico? J#hi, miyaano, saafi janaanici Moocaani iimaaminaa janaanici ejeevaabo.

²⁷ Diibo Jua, diiboco tahimega agalluujinoco Caatin#haamefaño jilli onoo: Uujoho taji#bogominaafico, dihimegavi galluuhi, dihimega j#haico iimibachuqui.

²⁸ Am#haico neehi: Pary#cino miyaminaafeñeti chahamo Moocaani iimaaminaa Jua Nitiminaafi janaanici iicamo: Jaarunofaño jisumiti sihidi ejeevat#bo Moocaani aivojifaño Jua janaanici sihidi jeevahi, nooboro.

²⁹ Jaanoco paryi miyaminaa impuesto jaadusuminaa icamo Jua nitico agaayiciumo miyaavuguuhi Moocaani taji#ba miyaano iicaunoco.

³⁰ Jaarunaa fariseomi, caatin#minaa icamo Jua nitico agaayiciumo tihisuuhi Moocaani iimuguuboro diitodi omoonujirunoco.

³¹ Jaanoma iicaubo Aivojibo Jesu nuuhi: ¿Jinejevi fine jisumio miyaminaaco ooviciji? ¿Jinejebadi fine jeevamo?

³² Jihi, jilli fine ooviciji oono seeme goohasinovi acasivomo abañamaaimoro igataavominaaco ocoovadiinamaainicimobadi jeevamo: Amihaidi siruucu miguisicuurahi. Jaarunaa mihimogotihí magaaseneque, noomo. Jaanegui ìdaasujíjeque taca mamasivaqui, noomo. Jaarunaa mihimogotihí, noomo.

³³ Jaabadi iicano Jua Nitimínaafi saauhi machutíiboro agafiibo, aivofaihuco adutíibo icano. Jaaboco amíhai iimitino ijima iicaabo meneehicauhi.

³⁴ Jaanobuunati saahi uujoho Miyamínaafibadi Ifiivuubo amachuubo, aaduubo icano. Jaaboco amíhai uco meneehicahi machuffiibo, aduffiibo impuesto jaadusumínaa, imitimínaa icamo gataavomínaafi uco meneehicahi.

³⁵ Jaarunaa Moocaani gaaja miyaano iicano gaajacifafetehi diiboco agaajamofañodi, nuubo.

Jesu Icahi Fariseomíoo Simon Iijafañ.

³⁶ Jaanaa saafi fariseomíoo Jesuco coovauhi diiboma imachuqui. Jaanegui Jesu jaahe ufuuboro imachuqui casívuuhi.

³⁷ Jaanaa saafigo gaigo tuucuumiogo imitino iicahicaugo Jesu Simon fariseomíoo iijajaa amachutuunoco agaajaciugoro saaugo, alabastro paaje gatyuuci díriba imono facisucínifaihuma.

³⁸ Jaago taagoro Jesu tíhai cojivi iminifutuugoro ticoníugo Jesu tíhaiñoco ihaallí to-faihuneri ejeesugo. Jaagoro imeebaiguiri ifilluugoro tothaijeque niníichicaugo. Jaadi ifacífaihuco toonohallivi tucaruugo.

³⁹ Jaanoco, Jesuco ucuuhuvaubo ifariseomíoo aatyimeuboro esamaaiuhi: Jaani miya, Moocaani ímaaminaafi icaruva gaajajiruubo míjoho diiboco coyomo miyamínaago ududícinoco míro díigo imitino iicafino gaigo, nooboro íjeebífañodi.

⁴⁰ Jaanegui Jesu ifariseomíoooboco nuuhi: Simon enecau ico siinoco neequi, nooboro.

Jaanegui ifariseomíoooboco iimusuuhi: Dinoo, jíbogomínaafi, nooboro.

⁴¹ Jaanegui Jesu nuuhi: Míimisiico saafi níhibamíco aacínoco debehicaui. Saafi debeuhi sahuse boogava ticovovi. Jaanoti saafi debeuhi cincuntadi aameva iicano.

⁴² Jaarunoco diiboco ajaaduutínoma iicaubo famísicoro ideudaco jeevesucuui. Ene uco dinoo; ¿Naa cajaaní fine díitisiti janaaní diiboco gajíhi? nooboro.

⁴³ Jaanegui Simon diiboco iimusuuhi: Fine janaaní guiraano edeburuubo, nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jihi, jahi,

⁴⁴ nooboro díigoco emeeciuboro Simonco nuuhi: ¿Naa daatyímehi jaamoco? Uujoho díijafa saarahi. Jaaruuboco nífaihuti daacítihí tatyíhaico nítiqí. Jaanoti jaamo gaigo uco tatyíhaico ihaallí tofaihuri nítihi. Jaagoro imeebaiguiri filluugo.

⁴⁵ Uco niníicitíhi. Jaanoti díigo agasenetiro suufenítihí tatyíhaico iníníicigo.

⁴⁶ Uco deesutíhi facífaihuri taañigaico. Jaanoti díigo díriba facínoco tatyíhaico jeesuhi.

⁴⁷ Jaanegui ico neehi: Síhídi íimitíco ubuusucuuneguíiha uco síhídi agajínofeenedí gaajacafotono. Jaanoti saafíco ajashunoco uujoho ubuusubo ajashuno uco gajíhi, nooboro.

⁴⁸ Jaadi díigoco nuubo: Díhímitíco ico buusucuui, nooboro.

⁴⁹ Jaanaa saatohoco díiboma ucuuhuvaumo ígíníumañoti ticovauhi onocasíamo: ¿Míjoho fine jaani ímití icarunoco ubuusubo? noomoro.

⁵⁰ Jaarunaa Jesu díigoco nuuhi: Taajasucafutucuui ímíyaavogomaño, sajeebí fuucu, nooboro.

8

Jesuco Aamusuhicaumo Gaigoomi.

¹ Jaanobuunati Jesu faacuumivari feehicauhi jíbogooboro acíhicaui Moocaani aivojí íjico. Jaaboma íchicaumo motíhái míimisiícímimo ímínísumínaa.

² Tollíro bu saatoho gaigoomi díiboma gataavehícaui díibo, díitoco íimitíno íjímítí, íguíhuvatí icano ubuheesuhicaumo. Jaamofeenérí ícaugo María Magdalena onogo. Jaagotí sahuse juugahusetí míimisiící icano íimitíno íjímí íhínuugo;

³ tollíro Chuzo Herode cojímínaafi taaba Juana onogo, bu Susana onogo icano, bu síhídi saatoho díitoco amusuhicaumo ínehéjema ícaumeheje.

Basumínaafívi Ohoovícíno.

(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴ Jaasumí síhídi míyamínaa faacuumivatí saahícaui Jesuco emeécívamo. Jaamo síhídi ígáívuumoma ímaahícaubo síinoví oovícíiboro nuuhi:

⁵ Saafi basumínaafi fuuhi abasutuubo ítoogaiñoco. Jaabo basuuboro ufuuno samañoono acutuuhí jíhaífaño. Jaanoco quícuíhicaumo, bu jaanoco joomí asaamoro machuui.

⁶ Jaanoti samañoono acutuuhi guisihallivi. Jaano ihiinuuruno chuumuuhi amaiutimaño.

⁷ Jaanoti samañoono aifuuhi jariimihoonofenevi. Jaaruno toonoma sano ihiinurunoco ijarimi macanisuuhi toonohallivi ujusiuneri.

⁸ Jaanoti samañoono aifuuhi iimino jinijevi. Jaano ifiivuuono sihidi noovauhi ciendiigaiva ticovovi.

Jilli nooboro Jesu sefano nuuhi: Amihai nohojima mihicahachiji muguubu, nooboro.

Jesu Jibuguuhi Milliti Tolli Ohoovicunoco.

(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Jaanegui diiboco ijibogominaa dilluuhi: ¿Milli eneejirunoco tolli dohoovichi? noomoro.

¹⁰ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Amihaico imino Moocaani aivoji agaajaratinoco gaajashicahi. Jaanoti sitaaco siinovi ooviciboro uujoho neehicahi. Jaamo emeecirumo aatyimetimobadi iicaqui. Bu oovichi jaamo uguubucuurumo guubutimobadi iicaqui.

Jesu Jibuguuhi Jilli Eneejirunoco Ohoovicunoco.

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ Jilli eneejiruno toono: Itoogaiño Moocaani iiji, eneejiruno.

¹² Jihaiñaño ahaacotono onono: Saatoho uguubucuurunoco Satanas asaaboro ijeebifañoti icihimiyaavogomoro atajajiruneguiha, eneejiruno.

¹³ Jaanoti guisihallivi aacutuuno onono: Saatoho imo imo gaayicirumo imino abacoovatiñaño jihachutaro imiyaavogomo. Jaamoco iji inisusumi ejeevesumoro dojicuviro minifotomo, eneejiruno.

¹⁴ Jaanoti jariimihoonofenevi aacutuuno onono guubucuurumo guenene icatino toonoco macanisi sinehejejaagoro ijeebi icamaño nihibami imiguiharo, jinijeminaa iimogono jaagoviro ijeebi icamaño noovasutimo, eneejiruno.

¹⁵ Jaanoti iimino jinijevi aacutuuno onono imino jeebima iicamo imino uguubunicimoro miyaaveguehi Moocaani iijico. Jaamo imino ofoomo imino noovasuhi, eneejiruno.

Cijigai Mecuvi Ohoovicino.

(Mr 4.21-25)

¹⁶ ¿Mijoho cijigai mecuco inifutusumoro siineri fabaacutahi, cigaijeguiino ficutahi icano? Caamo mificutahi toojaco aachicinoñaño ijicafotomo ihatyimequi.

¹⁷ Jaabadi chahano otoovono ifuvusutino iicano, jisumi agaajaratino ufucu paryi fanooro foovono gaajacafeteji.

¹⁸ Jaanegui imino muguubu: Diito Moocaani iijico agaayicimoco siino janaanici aciji. Jaanoti toonoco imiyaavogotiiboti dumitiiciji: Uuma icano, unuurunoco.

Jesu Nahabomi, Seeji Icamo.

(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

¹⁹ Jaanaaca saamo Jesu nahabomi, seeji icamo diibo iicauhigo ifeequi. Jaarumo diibovi ifutuutahi sihidi miyaminaa iicaumaño.

²⁰ Jaanegui saatoho Jesuco jibuguuhi: Diiseeji, dinahabomi icamo jahisi icahi. Jaamo dijaa saajirahi, noomoro.

²¹ Jaanegui diitoco nuubo: Moocaani iijico uguubumoro omoonimo, diito naha gaharubi, tañahabomi icano, nooboro.

Jesu Llicaruhi Guibuhuba, Tyuucai Icanoco.

(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²² Safoono Jesu ijibogominaama jicafutuuhi muuifaño iicauga meenegafaño. Jaaboro diitoco nuubo: Masigo onagoojinivi, nooboro.

²³ Jaanegui fuumaaca Jesu imeenegafaño cigauhi. Jaanaa fuumoco guibuhuba sefano icuhi. Jaaneri imeenegafa sihidi nifaihu gahafuui. Jaaneri imeenega niituurahi.

²⁴ Jaanegui Jesuco aaicusumoro nuumo: ¡Mojibogominaafi, Mojibogominaafi, miniitucuuhi! noomoro.

Jaanegui Jesu aaicuuboro guibuhuba, tyuucai icanoco ibauhi. Jaasumiro illiivunoro paryi sicutuuno.

²⁵ Jaanegui ijibogominaaco nuuhi: ¿Milli jana amihai miyaavogo icahi? nuubo Jesu.

Jaarunaa diito iigutumoro jabafiituui. Jaamoro dillacasiuhi sanomiro: ¿Mijoho fine jaani? Guibuhuba, nifaihu icarunoco atajibano diiboco: Jii, neehi, noomoro.

Gadarenomiobo Jimima Icaubo.

(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

²⁶ Jaanofenevi ifutuumo gadarenomi jinijevi Galilea jinije cojivi.

²⁷ Jaabo Jesu imeenegati isi iinuubaaca diibojaa saaubo tuucuumioobo, siicijetiro ififaño ijimima iicaubo. Jaabo gaachehufaña icacuutiibo, jaahe icacuutiibo cihojino iicahigo iicaaboro feehicaubo.

²⁸ Jaabo Jesuco aatyimeuboro diiboguiino memuivuubo gaibaciniiboro, sefano nuuhi: ¿Collihi tajaa saahi, ijoho Jesu Moocaani caamovohi iicaabo Achi? Ico Moocaanifañodi neehi: Idaasuno uco moonidino, nooboro.

²⁹ Jilli nuubo Jesu ihijico: Diiboti dihiino, nooboro, atajibahicauneguiiha. Fiiva foova ihiji diiboco gaayicihicauhi. Jaaneguiiha miyaminaa diiboco agaayicimoro jigaiñehiri sisiuhi ihusene, itihaiño icanoco sama iicaqui. Jaarunoco udubaicuboro ihiji diiboco gaasuhicauhi sihiguehejevi.

³⁰ Jaaboco Jesu dilluui: ¿Mijoho dimomo? nooboro.

Jaanegui iimusuubo: Cuumi tamomo, nooboro.

Jilli nuubo diibofaña sihidi iimitino ijimi ijicafutuumaño. Jaamo ihijimi Jesuco dilluui;

³¹ Moocaani eheetavuuhoji ijimico igañiqui iguirahojifaño diitoco gañitiibo iicaqui.

³² Jaanaa sihidi faafaimi icauhi ifagajivi amachuumo. Jaanegui ihijimi Jesuco dilluui ifaafaimifaño ijicafetequi. Jaanegui: Jii, nuubo.

³³ Jaasumiro diiboti ihiiinumoro ifaafaimifaño jicafutuumo. Jaaneri paryi ifaafaimi ifagajiti imuaifaño aifuumoro paryi macaniumo.

³⁴ Jaanoco ifaafaimi toomominaa aatyimeumoro iigutuumoro goovano fuumo ifaacuumifaño buhi icameheje icamoco jibogomoro.

³⁵ Jaanegui miyaminaa fuuhi: ¿Milli iicano? noomoro emeecituumo. Jaamo Jesu iicauhigo ifutuumo ijimima iicauboco atyimeuhi ihijimima chahacuuboco. Jaabo Jesu cojivi giciniubo imichehufaña jiciniibo imino icacuuboco. Jaaneri sihidi miyaminaa iguihi.

³⁶ Jaanoco aatyimeumo diitoco jibuguuhi, milli ijimima iicauboco ubuheesuunoco.

³⁷ Jaanoma iicaumo gadarenominaa ticovauhi Jesuco agalluumo jjiinijeti ifeequi diibo tolli omoonunoti sihidi iiguimoro. Jaanegui Jesu meenegafaño jicafutuuhi ifeequi.

³⁸ Jaarunaa ihijimi diiboti ihiiinuubo Jesuco dilluui diiboma ifeequi. Jaarunaa Jesu diiboco tajibauhi ifitafetequi.

³⁹ Jaaboro nuubo: Diijajaa duhumi. Jaaboro paryi diibogo Moocaani ico omooninoco, nooboro.

Jaanegui paryi tuucumiri jibogooboro fuuhi Jesu diiboco omoonunoco.

Jairo Aicigai, Bu Saafigo Jesu Gaachehuco Ududiciugo Icano.

(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

⁴⁰ Jaanaa Jesu onago muuaivi ifutuuboco miyaminaa imo imo gaayicuihi, paryi diiboco eteemehicaumaño.

⁴¹ Jaanaa gaseubo Jairo onooobo sinagogaja aivojibo. Jaabo Jesuguiino ajavuvuuboro imino diiboco nuuhi Jesu diibo ijajaa ifeequi.

⁴² Idiigoro ille fahuseeci motihaiti mificabaci idiino icacuurogo iguijevecuujineguiiha. Jaanegui Jesu ufuuboma sihidi miyaminaa ufuumo diiboco ijene jimatajeruhicauhi.

⁴³ Jaamofeenevi icaugo saafigo fahuseeci motihaiti mificabaci ticovovi icacuugo tijeheri.* Jaarugo buheehicautihi.

⁴⁴ Jaago Jesu bujinagoti asaagoro igaachehujinibaco dudiciugo. Jaasumiro diigoco itijoho lliivuihi.

⁴⁵ Jaanegui Jesu nuuhi: ¿Mijoho uco dudicahi? nooboro.

Jaarunoco famooro: Chahano, enehicauneguiiha, Pedro inahabomi icamo nuuhi: Mojibogominaafi, miyaminaa ico fahigovati jimatajerunoco; ¿milli jaabo dilluui: ¿Mijoho uco dudicahi? nooboro.

⁴⁶ Jaarunaa Jesu nuuhi: Saatoho uco dudicahi gaajacihitamiyari saatoho ubuheeteneque, nooboro.

⁴⁷ Diigo omoonunoco agaajaciuneguiiha sihidi vivivivi iigutuugoro saauhi. Jaagoro iguiino ememuivuugoro miyaminaa imefeenevi jibuguugo milliti ududiciunoco, jaasumiro ubuheesuunoco icano.

⁴⁸ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Gaha, buheesucafutucuuihi imiyaavogomaño. Sajeebi fuucu, nooboro.

⁴⁹ Jesu ihiiamaaunaaca Jairo sinagogaja aivojibo ijati saafi asaaboro Jairoco noovauhi: Daicigai guijevecuuihi; jibogominaafico dhiimaasuudino, nooboro.

⁵⁰ Jaanoco Jesu uguubuuboro Jairoco nuuhi: Diiguetedino. Jilli miyaavogo, daicigai buheejii, nooboro.

* 8:43 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaanegui taabuminaaco paryi inehejeri jaaduhicaurugo, onoonoco.

⁵¹ Toojavi ñfutuudi miñhaiñoobaco faño satyuutiño idimoro Pedro, Jacoobo, Jua, diigo caanimisi icamomaryo faño fuubo.

⁵² Jaanaa fañojaví saatoño taacasimoro iimaafivehicaui diigo iguijeveuneri. Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Mataajirahana, guijevetiño. Jilli cigago, nooboro.

⁵³ Jaarunaa diiboco dejecuumo iguijevecuunoco agaajaumoro.

⁵⁴ Jaanegui Jesu diigoco ihuseti agaayiciuboro sefano nuuhi: Bagocaja, gañiivo, nooboro.

⁵⁵ Jaasumiro diigo ubuheetugoro gañiivuuhi. Jaanegui Jesu tajñibauhi diigoco ihobajaqui.

⁵⁶ Jaaneri caanimisi sihidi jabafituuhi. Jaarunaa Jesu nuuhi: Miñhaiñoobaco mahatymeneque mijñibeguedino, nooboro.

9

Jesu Galluui Fahuseeci Motihaiti Miimisiici Idimo Iñibogominaaco.

(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

¹ Jaanobuunati Jesu fahuseeci motihaiti miimisiici idimo iñibogominaaco igaiyñiciuhi. Jaaboro imitya, bu iji icanoco aciubo fanooñimiti iñimihallivi diitoco buhi igavaracuqui, tolliro guihuvaco ibuheesuqui icano.

² Galluubo diitoco Moocaani aivoji ñibogoco iñibeguequi, iguihuvamoco ibuheesuqui icano.

³ Jaaboro diitoco nuubo: Jinehejebaco masatyedino mofoomo queseibaco, lleegucubaco, duviricubaco, niñibamibaco icano. Caamoojaco miñjaaci masatyedino. Sajaamaryo mofoo.

⁴ Coojaavihacho mihifotojafaño mihica, siñjafaño, bu siñjafaño icatino. Jari tomañoti mofoodi tojati mihiño.

⁵ Jaanoti amñihaico agaayicimañoti mihiñomoro amñhai tñhai paajeguiño jiniño diitoojaa matatacu diitohallivi toono ñibogobadi iicaqui, nooboro.

⁶ Jaanegui iñibogominaa fuuhi fahigovadi taajasuñibogoco ñibogomoro, iguihuvamoco buheesumoro icano.

Herode Esamaaje Mitauhi.

⁷ Jaasumi aivojñibo Herode guubuuhi Jesu omoonihicaunoco. Jaaneri sihidi eesamaaihicauhi iñigai mitauhi. Saatoño neehicaui: Jua Nitiminaafi siño buheetehi, noomoro.

⁸ Jaanoti saatoño neehicaui: Moocaani iimaaminaafi Elia jafevehi, noomoro. Jaanoti saatoño neehicaui: Siñjeototi Moocaani iimaaminaafi buheetehi, noomoro.

⁹ Jaarunaa Herode nuuhi: Ujoho du quiticisuuhi Jua nigaico. Jaanegui jana, ¿miñjoho jaani diibediti iñibocasino ugbuuboo? nooboro Herode atymeguehicaui Jesuco.

Jesu Machusui Cinco Mildimoco.

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Jaamo iminisuminaa uhuumiumo Jesuco ñibuguuhi imino moonimoro efeehicaunoco. Jaanegui diitoco satyuubo buñigovi Betsaida cuumi fiitino.

¹¹ Jaanoco miyaminaa agaajaciumoro diito dojicuti fuuhi. Jaamoco Jesu agaayiciuboro Moocaani aivoji iñico ñibeguehicaui, tolliro iguihuvamoco buheesuhicaubo.

¹² Jaanaa mihijicuudi Jesujaago saamo fahuseeci motihaiti miimisiicidimo iminisuminaa. Jaamoro diiboco nuumo: Miyaminaaco galluucu ijaguisitequi, jaamoro imachuqui iñano iicahigo jimañovi jinejeba chahahi, noomoro.

¹³ Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Amñhairyo diitoco mamachus, nooboro.

Jaanegui diito nuuhi: Miñhaima chahano, idinoro sahuse maahugayino, bu miimisiici taavaabomisigayñici, ¿milli fine mofoomoro machutaati manaajeteji paryi jito miyaminaadi? noomoro.

¹⁴ Jaamo igaifimirocu cinco mildimo icauhi. Jaanoti gaigoomi, bu seeme icano oovauratihi. Jaanegui Jesu iñibogominaaco nuuhi: Monoo icasñicamaaiqui cincuentadimova saaje, nooboro.

¹⁵ Jaanegui tolli omoonuneri famooro casñicamaaiuhi.

¹⁶ Jaadi Jesu sahuse imaahugayino, itaavaabomisi icanoco agaayiciuboro niñquejeagoco emeeciuboro toonohallivi Moocaanima iimaaubo. Jaadi iquisicuuboro iñibogominaaco aciubo miyaminaaco diito ihaciqui.

¹⁷ Jaanoco paryi famooro amachuumo utuvaumoro imono icauhi. Jaadi ihatyuuvoco ananimumo gahafusuuhi jñibaiñoco fahuseeci motihaiti miñbaici idinoco.

Pedro Neehi Jesu Diibo Cristo Asauiño Icanoco.

(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸ Safoono Jesu Moocaanima iinoro ihiimaahicaudi ijibogominaaco dilluubo: ¿Nacu miijohova uujoho iicanoco neehicamo miyaminaa? nooboro.

¹⁹ Jaanegui iimusumo: Saatoho neehicahi: Jua Nitiminaafi. Jaanoti saatoho: Elia neehicahi. Jaanoti saatoho: Cajaanihacho fine siicijeototi Moocaani iimaaminaafi ubuheetebe, neehicahi, noomoro.

²⁰ Jaarunaa siino dilluubo: Jaana amihai, ¿miijoho uujoho iicanoco meneehicahi? nooboro.

Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Iijoho Cristo Moocaani agalluubo, nooboro.

Jesu Iguivejejinoco Jibeguehi.

(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

²¹ Jaarunaa Jesu diitoco imino faguuhi mihihaifioobaco jibogotimo iicaqui, nuubo.

²² Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo sihidi idaasuno icaji quillahuto, sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo uco jiiheveji. Jaamoro gaicaausujimo. Jaaruubo mifucuci, safucu icanoti siino buheeteji, nooboro.

²³ Jaanobuunati famoocoro nuubo: Cajaanihacho tadyojicuti asaagoobo difi gaijico ajabajevebere tadyojicuti fafucuvaaciviro isaaqui ifiico idaasuno omoonisujinoco iguitiibo.

²⁴ Jaanoti ifiico agaijiibo, ifiico mitasuji. Jaanoti taaguinodi ifiico imitasuubo ifiico taajasuji.

²⁵ Miiro saafi miyaminaafi paryi jiniije busumijeque gaayiciruubo. Jaaruubo ijeebico imitasuuboro ifinisuruva, ¿nacu milliti imijiruno?

²⁶ Jaabadi cajaanihacho uuti, tajibogojiti icano unucufeebeti, tolliro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo nucufeveji guihirubi aivojiri, itoomominaama aivojibobadi asaadi.

²⁷ Miyanotiro amihaiico neehi: Jino mihicamoti icamo saatoho Moocaani aivojico aatyimetinohachuta guijevetimo iicano, nooboro.

Jesu Moocaani Aivojico Ifusuno.

(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸ Jaanobuunati sajuguisi nijequeti Jesu fuuhi ifagajjaago Moocaanima ihiimaaqui Pedro, bu Jacoobo, bu Jua icamoma.

²⁹ Jaabo Jesu Moocaanima iimaanaaca ihime siibadi minifutuuhi igaachehu sisesee minifutuuhi aricuno.

³⁰ Jaabovi jafeveumisi miimisiici gaifiimisi Moise, Elia icamisi diiboma iimaamisiro.

³¹ Jaamisi icauhi imino aricunofeeneri. Jaamisi iimaahicauhi Jesu Jerusalevi iguijeveujinoco.

³² Jaanaa Pedro inahabomisima sihidi cigara aivuurunaa cigatimo icahicauhi. Jaamo atyimeuhi Jesu, bu icojiri iicaumisi icamo imico.

³³ Jaamisi diitisi Jesuti fuucuunaaca Pedro diiboco nuuhi: Mojibogominaafi, Imicani jimaño mihicano. Masi minijeganiqui migaaci, saga icano nijeganoti; idi saga, Moisedi saga, Eliadi saga icano, nuubo Pedro. Jili onoonoco esicnitibo iimaauhi.

³⁴ Jaabo ihiimaanaaca diitoco aimuufai mibaacuui. Jaaneri sihidi igutuumo ihaimuufaiña iicauneri.

³⁵ Jaanaa guubuumo ihaimuufaiñaoti unuunoco: Jaani taseemene agaijiibo. Diibo onoonoco muguubunici.

³⁶ Tolli unuunobuunati Jesu iinoro icacuuboco atyimeumo. Jaarunoco diito mico jibogotimo lliivi icauco.

Jesu Buheesuui Sicafefi Ijima Icauboco.

(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷ Jaano sesevede Jesu Pedromima togajiti niituunaaca sihidi miyaminaa Jesujaa saauhi.

³⁸ Jaamofeeneti saafi Jesuco sefano nuuhi: Jibogominaafi, taseemeneque meeci, idiiboro uudi iicaaboco.

³⁹ Jaaboco iji: agaayiciboro gaibasuhicahi, chuumusuhicahi, iijiri jivaasecucu iinusuhicahi idaasuno omooniboro suufenihicatibo.

⁴⁰ Dijibogominaaco nuucuurahi buhi igañiqui. Jaaruuboco inisurunofaño iinotiibo, nooboro.

⁴¹ Jaanegui Jesu nuuhi: Ii jeedi fine imiyaavogotino miyaminaa jito iimitimo, ¿mihachuta fine amihaiico jaabiciboro icaji? nooboro diiboco: Juugavi daachico siiva, nuuhi.

⁴² Jaanegui isivaabo Jesuvi fiitivuunaaca ihiji diiboco jiniijehallivi agañiuboro diiboco chuumusubo. Jaarunaa Jesu ihijico ibauhi. Jaaboro isicafefico ubuheesuuboro caanico aciubo.

⁴³ Jaaneri famooro jabafituuhi Moocaani sihidi ejeevauneri.

Siino Jesu Iguijevejinoco J̄ibeguehi.

(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Janaa famooro Jesu omoonuneri eetyeunaaca nuubo ij̄ibogominaaco:

⁴⁴ Jinoooco imino muguubu. Jaamoro majabajeevedino: Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuu-
bu miyaminaa usefaño acicafeteji, nooboro.

⁴⁵ Jaarunoco ij̄ibogominaa gaajahicautih̄i diitoco unuurunoco diitedi toovono iica-
maño. Jaanoco diitoco ij̄ibeguequi idillujirumo ñihicuguehicaui.

¿Cajaani Fine Imiyaabeji? Onoocasino.

(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

⁴⁶ Jaamoro ij̄ibogominaa jenaucasihicaui cajaan̄i fine diitoti imiyaaboti iicaqui.

⁴⁷ Jaanoco Jesu gaajacuihi diito tolli eesamaaiunoco. Jaaboro seemeneque ñicuboro
iicojivi ficuubo.

⁴⁸ Jaaboro diitoco nuubo: Taafeenedi jiisee seemeneque agaayicimo, uco gaayicih̄i.
Jaamo uco agaayicimo, tolliro gaayicih̄i uco agalluuboco. Jaanoti parȳi am̄ihaifeenet̄i sihidi
ejeevat̄iibo, diibo janaan̄i jeevahi.

Mominaafi Iicat̄iibo Mojaagodi Iicaabo.

(Mr 9.38-40)

⁴⁹ Jaanegui Jua Jesuco nuuhi: Moj̄ibogominaafi, m̄ihai mahatȳimehi saafico dimomo-
fañodi ij̄ico agañ̄iboco. Jaaruuboco m̄ih̄ibahi m̄ih̄aima ñgot̄ineguiiha, nooboro.

⁵⁰ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: M̄ih̄ibajirahana. Mominaafi iicat̄iibo mojaagodi iicaabo,
nooboro.

Jesu Fibahi Jacoobo, Bu Jua Icamisico.

⁵¹ Jesu niquejefaño ufuucuujiño ifiit̄icuudi quehecuno iminifutuuboro Jerusalejaagovi
fuubo.

⁵² Jaaboro ih̄imega j̄ibogominaaco galluubo. Jaamo fuuhi Samaria j̄iinijeo cuumijaago
diibo imega ñfetejimañoco iimibachuqui.

⁵³ Jaarunaa samaritanom̄i imuguutih̄i diiboco toonovi agaayicuno Jerusalevi ufuunoco
agaajaumoro.

⁵⁴ Jaanoco Jacoobo, bu Jua icamisi aatȳimeumisiro Jesuco nuuhi: Aivoj̄iibo, ¿diimeguehi
niquejefañoti diitohall̄ivi c̄ijigaico magalluunoco diitoco ifinisiqui? noomisiro.*

⁵⁵ Jaarunaa Jesu diitisico emeeciuboro diitisico ñbauhi.†

⁵⁶ Jaadi fuumo siicumijaago.

Jesuma Ufuujirumo.

(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Jaamo j̄ih̄airi fuunaa saafi Jesuco nuuhi: Aivoj̄iibo, ñma feejirahi fah̄igova ñjoho
ofoohigo, nooboro.

⁵⁸ Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Bajihimi ihoj̄inoma icahi, tolliro joomi ih̄iicunoma
icahi. Jaanoti uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuu bu tañigaico conoovi is̄iucarujirumañ
chahahi, nooboro.

⁵⁹ Jaadi Jesu saafico nuuhi: Tadyoj̄icuti disaa, nooboro.

Jaarunaa diibo nuuhi: Jaafahiica it̄iconi guihirubi iguijevedih̄ivi ic̄id̄ih̄iica, nooboro.

⁶⁰ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jaafa tah̄i diito ifin̄ijit̄ino fiivoma iicat̄imo iguijevemeque
c̄iji. Jaanoti ñjoho difoo. Jaaboro Moocaani aivoj̄i j̄ibogoco diibogo, nooboro.

⁶¹ Janaa bu sifi nuuhi: Aivoj̄iibo, ñma feejirahi. Jaafahi it̄iconi taajaminaaco fitacuvahi,
nooboro.

⁶² Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: M̄ih̄ijoho siinojaa ofoomo doj̄icujaagoco esamaaitat̄ih̄i
imijit̄iruno Moocaani aivoj̄idi, nooboro.

10

Jesu Galluui Setentad̄imoco.

¹ Jaanobuunati tolliro siino Aivoj̄iibo Jesu ic̄iui setentad̄imoco. Jaaboro ih̄imega gallu-
bu miimis̄iici saaje faacuumivari diibo ufuujih̄iguehejedi.

* **9:54** Sahaamefaño janaan̄i jilli ficuumo: Elia Moocaani iimaaminaafi omoonubadi, onoonoco. † **9:55** Sa-
haamefaño janaan̄i jilli ficuumo: Am̄ih̄ai magaajathi coyomo gajama am̄ih̄ai mihicano. Uujoho Miyaminaafibadi
Ifiivuu saaut̄ih̄i miyaminaa ifinoco finisiqui. Diitoco taajasuqui saahi, nooboro, onoonoco.

² Jilli nooboro: Miyaano sihidiro basuta onoovano naamucuuhi. Jaarunaa toono dudicamaajeminaa ajashuhi. Jaabadiro sihidi miyaminaa teemehi Moocaanico agaayicijinoco. Jaanegui Moocaanico midillu, dudicamaajeminaaco igalluuqui diitojaago.

³ Jaanegui amiihai mofoo; Mehesicini, amiihaico galluui oveja seeme jicumifeenedi ofoonicibadi.

⁴ Lleegucubaco masatyedino. Nihibamibaco, tihaijaae siipaaebaco masatyedino. Miihaiñoobaco jiihaivi midillumo mehecafetedino.

⁵ Iticoni majaanhevejaotoco midillu, jilli: Sajeebi mihica jiijaaoto, noomoro.

⁶ Jaajaoto sajeebii ma iicafimo iicahachii: Amiihai sajeebi, noomoro midillumo diitoma icaji. Jaanoti achahahachii amiihaijaagoviro uumijino.

⁷ Saajafañoro mihicamoro mamachu, mahadu icano diito amiihaico aacinehejeque. Jilli dudicamaajeminaafi ijaadaco gaayicifih. Iijaneri sijati, sijati icano mefeedino.

⁸ Cuucuumivihacho amiihaico imino agaayicimañovi mihicamoro mamachu amiihaico aacinehejeque.

⁹ Jaamañeri iicamo iguihuvamoco mubuheesu. Jaamoro monoo: Moocaani aivoji amiihaiti fiiticuui, noomoro.

¹⁰ Jaanoti cuucuumivihacho mihifotomoco agaayicimañovi jahisi mihinomoro monoo:

¹¹ Amiihai cuumio jini motihaijaagoviro iivonoco matatacuhi amiihai mihimitimo jii bogobadi icano. Jaarunaa magaaja Moocaani aivoji amiihaiti ifiiticurunoco.

¹² Amiihaico neehi: Moocaani niinoono ajaadufucu iicasumi, tuucuumi janaanici idaaasuno iicaji Sodoma cuumioto iicajino janaanici.

Uguubutino Miyaminaa.

(Mt 11.20-24)

¹³ Iidaasucaniji ijoho Corazin cuumi! Iidaasucaniji ijoho Betsaida cuumi! icano. Iivi iicabadi aatyimeratatinoco Tiro cuumivi, Sidon cuumivi icano mooniruva siicije iimiti ifico ejevesumoro, ifusujirumo idaaasuvono gaachehuco ijicamaaimoro, baiguijiri ejeemere icano.

¹⁴ Jaanoti amiihai, Moocaani niinoono ajaadufucu, janaanici idaaasuno iimitinoco mag-aayiciji Tiro, Sidon icaucuumijeoto janaanici.

¹⁵ Jaanoti ijoho Capernau cuumi: Fine uujoho niquejefaño gañiiyicafeteji, neehi. Jaarunaa guinoviro gañiiyicafeteji guijeveminaa iicahigo, nooboro ijii bogominaaco nuubo:

¹⁶ Amiihaico uguubumo, uco guubuhi. Jaanoti amiihaico agaayicitimo, uco gaayicitih. Uco agaayicitimo tolliro uco agalluuboco gaayicitih.

Jii bogominaa Setentadimo Uhuumiuno.

¹⁷ Jaamo setentadimo ufuumo imo imo uumihi noomoro: Aivojiibo iimitino ijimi icarumomaryo miihaico mityagomo dimomofeenedi, noomoro.

¹⁸ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Jiihi, ifinicinaaca Satanas niquejefañoti aquetehi sisi anamebanicibadi.

¹⁹ Uujoho amiihaico mityaco acih jii nimomi, juuvemi icamohallivi miquicuqui. Tolliro paryi iji mityaco migui noniqui jaarumo milli icatimo mihicaqui.

²⁰ Jaaruneri imo imo mihicadino. Iidii nooro amiihai momo niquejefaño iicacuuneri imo imo mihica, nooboro.

Jesu Imo Imo Icahi.

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Jaasumiro Jesu sihidi imo imo minifutuui Moocaani Gajjari. Jaaboro Moocaanico nuubo: Guihi, imino ijoho niqueje Aivojiibo, jii nijoje Aivojiibo idiicaabo. Jinooco agaajafimoti, eescinimoti icano afatanii boro seemebadi iicamoco dihfusuhi. Jiihi Guihi, ijoho tolli idiimogobadi.

²² Guihirubi uco paryi fanoovaco acih. Mii joho gaajatih Illico. Iidii boro Caani gaajahi. Jaabadiro mii joho gaajatih Caanico. Iidii boro Illi gaajahi. Jaaboco Illi miyaminaaco gaajasujirahi,

²³ nooboro ijii bogominaaco emeeciuboro diitocoro nuubo: Imicani icamo amiihai mahatyimeneque aatyimeme.

²⁴ Amiihaico neehi: Ajashutimo Moocaani iimaaminaa, bu aivojito icamo atyimeguehicaui jino amiihai mahatyimeneque. Jaarumo atyimeutih. Guubuguehicaumo jino amiihai muguubunoco. Jaarunoco guubutimo.

Iimihusebe Samaritanoobovi Ohoovicino.

²⁵ Jaanaaca saafi Moise tajiba jii bogominaafi agañiivuboro fuuhi Jesuma ihiimaatuubo. Jaabo ifuruubo diiboco inisuubo dilluui: Jii bogominaafi, ¿milli fine moonijirahi ifinijitino fiivoma icaqui? nooboro.

²⁶ Jaanaaca Jesu nuuhi: ¿Milli naa nacu Moise tajiibaco caatiniuhi? ¿Milli nacu meecihiachi? nooboro.

²⁷ Jaanegui diibo iimusuuhi: Aivojiiibo Moocaanico gajji paryi diifima, dijeebiima, disefama, dihesamaajema icano: Tolliro gajji difitino iicamoco difibadiro, nooboro.

²⁸ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jiihi, imino neehi tolli omoonihachiiji ifinijitino fiivoma diicaji, nuubo.

²⁹ Jaarunaa diibo, Jesuco idilluunoco agaihuunuboro siino nuubo: ¿Miiijoho nacu tafitino iicamo? nooboro.

³⁰ Jaanegui Jesu ooviciiboro nuuhi: Safoono saafi miyaminaafi fuuhi Jerusaleti Jericojaago ofoocinijiri. Jaaboco nanivaminaa ahaamiumoro inehijeque iciumo paryi igaachehunoma. Jaamoro niinovacuuboco ejeevesuumoro fuumo.

³¹ Jaanaaca saafi sacerdotemiioobo toojiri saauhi. Jaaruubo tehesinotiro emeciuboro fatyuuhi.

³² Jaanobuunati tolliro levimioobo toojiri saauhi. Jaaboco tolliro tehesinotiro emeciuboro fatyuuho.

³³ Jaanaa tolliro Samaria jiiinijeoobo toojiri ufuubo diiboco emeciuboro idasuvuuhi.

³⁴ Jaaboro diibojaa ufuuboro itujaavonoco taabuubo diiribari, vinofaihuri icano. Jaaboro toonoco isisiuboro iburrohaliivi ificuuboro satyuuho icigatonicijafaño. Jaaboro diiboco toojafaño tuumuubo.

³⁵ Jaano sesevedi isamaritano ufuucuudi toojaoboco aciubo mijeeci nihibajecico. Jaaboro diiboco nuubo: Imino jaanico toomo. Janaanici dinihibamico diibohallivi agaaiihachiiji uujoho ico jaaduji siino asaadi, nooboro.

³⁶ Jilli ooviciiboro Jesu Moise tajiiba jiiibogominaafico dilluuhi: ¿Nanivaminaafi ahaamiboco diitoti cajaan fine idi ifiitnominaafi iicanicibadi aamusuubo? nooboro.

³⁷ Jaanegui nuubo: Eti bu diiboco idasuguubo, nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Foobo iijoho tolliro didaasugo, nooboro.

Jesu Icahi Martami Iijafaño.

³⁸ Jaabo Jesu efeehicaubo saacuumivi ifutuuhi. Jaaboco Marta onoogo iijafaño gaayiciuhi.

³⁹ Jaago Marta inagama icauhi Maria onoogoma. Jaago Maria Jesuguino acasivuugoro guubunichicaugo Jesu onoonoco.

⁴⁰ Jaarunaa Marta sihidi sinehejeque omooninehejeriro icahicauhi. Jaagoro Jesujaago asaagoro diiboco nuuhi: Aivojiiibo, ¿nacu daatyimetithi uuro dudicamaainaaca tañago ticovono iicanoco? Tajiiba diigoco uco ihamusuqui, noogoro.

⁴¹ Jaarunaa Jesu diigoco nuuhi: Marta, Marta, sineheje dudidamaajeagoviro idiicamaño dijeebiico mitahi.

⁴² Jaarunaa icano sanoooro imiyaano. Jaanoco Maria imiyaanoco gaayicithi miiijoho diigoti udumitiiijitino, nooboro.

11

Jesu Jilli Jiiibuguuhi Moocaanima Miihiimaaqui.

(Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Safoono Jesu Moocaanima iimaaui samañovi. Jaanoco iimivuudi saafi iijiiibogominaafi nuuhi: Aivojiiibo, miihaico diibogo Moocaanima miihiimaaqui Jua iijiiibogominaaco iijiiibugubadi, nooboro.

² Jaanegui Jesu nuuhi:

Moocaanima miihiimaaajisumi jilli meneehica: Moocaani niquejefaño idiicaabo, jaafa dimomo imino ijeevadi ficucafetehi. Jaafa dihaivoji saahi.*

³ Miihaico daaci machutaati fafucuvaaciviro.

⁴ Jaaboro miihaico mohimitico buusu, oono bu miihai, miihaico imitino omoonimoco toonoco miihimibachubadi. Jaaboro miihaico iji inisunofaño gañisudino, nooboro.†

⁵ Jaaboro iijiiibogominaaco nuubo: Jilli mohooviciqui; Amiihaiti saafi inahaboniminaafima icahi: Jaabo fucufenevi iijajaa ofooboro neetehi: Tañahabo uco daaci mihicaci, sahica icano maahunoti.

⁶ Saafi tañahabo sihgoti gasehi taajajaago. Jaaruuboco aacjiruno achahaneguiiha, nooboro.

⁷ Jaanoco diibova jilli iimusuuhi fañoojati: Lliivi diica; cuhufono guhuga fabaacinihi, taseemema micigacuuhi. ¿Milli bu ico agaaiivooboro acjirahi? nooboro.

* **11:2** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaafa dijeebi onoobadi eetavocafetehi, jiiinjehallivi, oono niquejefaño iicabadi, onoonoco. † **11:4** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: paryi iimitinoti miihaico taajasu, onoonoco.

⁸ Jaanegui amiihaico neehi: Inahabo iicaneguiiha agaaiivonoco imogotiruubo. Jaaruubo jilli agaaiivooboro paryi idilluunoco diiboco acijiibo siino dillutiibo iicaqui.

⁹ Jaanegui amiihaico neehi: Midilluhachijji amiihaico Moocaani aciji. Bu tolliro migui-inohachijji mahatyimeji. Bu iguhugati mocoova amiihaico ifaayiciqui.

¹⁰ Idilluubo gaayicifhi. Bu tolliro iguiinoobo atyimefhi. Jaabadiro guhugati ocoovaaboco faayicifiimo.

¹¹ ¿Nacu cajaaneyo, caani iseemene maahuco idillusumi fine guisibaco acijirahi? ¿Nacu bu taavaaboco idillusumi fine jiiinimoco acijirahi?

¹² ¿Nacu bu iyyinoco idillusumi fine juuvehuco acijiruubo?

¹³ Jaamo amiihai mihimitirumo, iiminoco amiihai seemeque mahacijirahi. Jaanegui Moocaani niquejefañi iicaabo Igaijaco aciji diiboco idillumoco, nooboro.

Jesuco Ijima Icaabo Noomo.

(Mt 12.22-30; Mr 3.19-27)

¹⁴ Safoono Jesu iimitino ijico gaaiihui saafi miyaminaafico iimaasutiibo iicauboco. Jaabo ihiji ihiinuunobuunati imiyaminaafi iimaacuui. Jaaneri sihidi miyaminaa jabafituuhi.

¹⁵ Jaarunaa saatoho nuuhi: Jaani iimitino ijimico gavaracuhicahi, ijimi aivojiiibo Beelzebu onoobo mityari, noomoro.

¹⁶ Jaanoti saatoho Jesuco inisumo dilluhicauhi sihidi ejeevano niquejeonoco.

¹⁷ Jaarunaa diito esamaajeque agaajaciuboro diitoco nuuhi: Saafi aivojiiibo miyaminaa ijeevadi saaje udugaacamaaimoro sanomiro imonicasiruva diibo aivoji finijirahi. Tolliro saajaoto sanomiro igaiacaucasiruva finijirumo.

¹⁸ Sabadiro Satanas iyotomaryo imonicasiruva, ¿milli bu imitya gueneene icajirahi? Jilli neehi, ijimi aivojiiibo Beelzebu mityari buhi uujoho ijimico agaaiino uco meneeneguiiha.

¹⁹ Jaanegui uujoho Beelzebu mityari agaaiihachijji, ¿nacu miijoho mityari amiihai jiiibogominaa ijimico buhi gaaiihicahi? Jaamaño diito amiihaico gaajasuhi amiihai sicamañoo mihiiimaanoco.

²⁰ Uujoho idiiiboro Moocaani mityari ijimico buhi gaaiihicahi. Jaanoti magaja amiihaivi Moocaani aivoji agasecuunoco.

²¹ Saafi miyaminaa sefano aaijinoma iijaco ootoomoo iicasumi inehije imino icahi.

²² Jaarunaa sifi janaanici esefaabo asaaboro diiboco iguiinoniiiboro ihaaijinoco dumiticihi toonovi equehecutehicanoco. Jaadi inehijeque iciiiboro sitaama ifehi.

²³ Jaabadi tajaagodi iicatiibo taminaafi, bu tajaagovi igaiyicitiibo jilliro fahigovavi gavaracusuhi.

Iimitino Iji Dojicuviro Siino Uhuuminicino.

(Mt 12.43-45)

²⁴ Iimitino iji miyaminaafiti ihiinoobo foonicahi, ifigaimañehjed i jaguisiqui guinooboro. Jaaruubo aatyimecuutisumi esamaaihinicibo: Dojicuviro uumiji taajajaago toojati asaahinihigovi, noobo.

²⁵ Jaabo siino uhuuuiibo atyimehi miyaminaafi jeebico iija imino imibachucinija imino iguijaacinibadi icaaboco.

²⁶ Jaanegui ofoobo siino icitefilbo sahuse juugahuseti miimisiici idiiino aivo diibo janaanici iimitino ijimico. Jaamo paryi imiyaminaafi jeebifañi ijicafotomoro icafhi. Jaaneri imiyaminaafi iticoni iimitino iicauno janaanici aivo iimitino minifetefhi.

Miyanotiro Imo Imo Mihicano.

²⁷ Jilli Jesu nuunaaca saafigo gaigo miyaminaafeeneti sefano nuuhi: ¡imicani icago ico eseemevaugoro ico ifiivusuugo! noogoro.

²⁸ Jaaneguiiha Jesu nuuhi: ¡imi janaanici imino Moocaani onoonoco uguubumoro omoonimo! nooboro.

Iimitino Miyaminaa Sihidi Ejeevano Ifusuco Dilluhi.

(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Jaanaa sihidi Jesujaago miyaminaa igaiivomoro saahicauhi. Jaanegui ticoniibo ihi-imaabo. Jisumio miyaminaa aivo imitih. Jaamoro dillumo sihidi ejeevano ifusuco. Jaaruno ifusurajitih; idiiinoro Moocaani iimaaminaafi Jonas ifusuta iicaubadijeji.

³⁰ Jaabo Jonas Ninive cuumi miyaminaadi ifusubadi iicaubadi tolliro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuho jisumio miyaminaadi ifusubadi icaji.

³¹ Ufucu Moocaani, niinoono ajaadufucu jisumio miyaminaaco Saba onoo cuumi jiiinjeo aivojigo agaaiivogoro diitoco janaanici guinoniji, diigo aivo tehesirunoti Salomon gaajaco iguubuqui asamañi. Jaarunaa jino amiihaifeeneri Salomon janaanici uujoho iicaabo icahi.

³² Jaabadiro Ninive cuumimínaa niino jaadufucu agañivomoro jisumio miyamínaaco guinoniji. Miíro Ninive cuumimínaa imitico jeevesuui Jonas diitoco Moocaani unuunoco ijíibuguumi. Jaabadiro jino Jonas janaanici uujoho iicaabo jino amíhaifeeneri icahi, nooboro.

Mofi Imitino, Bu Imino Icano.
(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ ¿Míijoho cíijigai mecucu inifutusumoro otoovohigo ficutatíhi, guirihilluguiino? Caamo mificutahi fañoojavi ijicafotomo iseseequé ihatyimequi.

³⁴ Miíro saafi ihaallíi íimitíbo imino icajitirahi. Jaabadiro saafi íjeebí íimitíbo imihusetíhi. Jaabo imitinoguiino icaji. Jaanotí Moocaani íjeebíico íimibachuhachíijí imihusetéjijíbo. Moocaani íimogobadí icacujíibo.

³⁵ Jaaneguí deesicini: Uujoho imihuseebe, unuuruno díjeebífaño íimitino icadino.

³⁶ Jaanotí paryí díffaño imino, ímitino aivo achahahachíijí, paryí dífi imino ífuvusujino cíijigamecu íco ífoovori aachicínibadí, nooboro.

Jesu Fariseomí, Caatinimínaa Icamoco Íibauhi.
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jaabo Jesu íhiimaanunoco íimívuudí, saafi fariseomíooobo Jesuco coovauhi íijajaago ímachutequí. Jaaneguí Jesu ífuuboro casívuuhí ímachuquí.

³⁸ Jaarunaa ífariseomíooobo jabafítuuhi Jesu díto tajíiba onobadí íhuseque níta-maaitíbo amachuunotí.

³⁹ Jaarunaa Aivojíibo Jesu nuuhí: Amíhai fariseomí minitíhi guirihilluno, butajene ícano allicoro. Jaanotí amíhai, amíhai íjeebífaño gahaficíníhi ímitino momoonimoro mananivahicanehejeri.

⁴⁰ ¡Gaajatícanimo! ¿Jana nacu magaajatíhi allionoco eheetavuubo tolliro fañoonoco eheetavuunoco?

⁴¹ Jaaneguí amíhai íjeebífaño íicanotí ídaasufíimédí mahací. Jaadí jari paryí amíhai ífi ímitejí.

⁴² ¡Ídaasucaníjí amíhai fariseomí míhicano! Amíhai Moocaanídí fahuseecítí sahaame mahacíhi menta aametí, ruda aametí, paryí basuta mamachufínehejetí ícano. Jaarumo sítaaco ímino momoonítíhi Moocaaníco magajítíhi. Jínooco jeevesutímo fanooícícoro momooníjirahí.

⁴³ ¡Ídaasucaníjí amíhai fariseomí míhicano! Sínogogajafaño mufuusumí ímíyaano ícaganocoro míhimoyícfíhi. Tolliro jíhaiñofoño ímino amíhaíco ídillunoco míhimoyícfímo.

⁴⁴ ¡Ídaasucaníjí amíhai caatinimínaa, fariseomí ícamo: Mojeebí ímíhi, noomoro sítaaco mabañíímo! Cíihóí toovono ícahójbadí míhicamo. Jaahójhállídí míyamínaa toojíco gaajatímo toojíhállídí ígonicibadí míhicamo, nooboro.

⁴⁵ Jaaneguí caatinimínaatí saafi íimusuuhi: Jíibogomínaafi, míhaíco eneejiruno tollí neehí, nooboro.

⁴⁶ Jaaneguííha Jesu nuuhí: ¡Ídaasucaní amíhai caatinimínaa míhicají! Amíhai sítaaco bocínoco mífísesuhicahí míhaiñooba ajaabícítinoco. Jaamoro amíhai jillí usegai sagaíbarí mududíchíicatíhi.

⁴⁷ ¡Ídaasucaníjí amíhai míhicají! Moocaaní íimaamínaa cíhójinohállíco mísumesumoro míhimíbachunoco meheetavehícahí amíhai eedeetemíhairyo agaícaauomo cíhójinoco.

⁴⁸ Jaamo tollí momoonímo amíhahállívro míjíibeguehí amíhai eedeetemíhai omoonínofañodí míhicanoco; Miíro díto gaícaauhí. Jaamo cíhójinoco amíhai meheetavehícahí.

⁴⁹ Jaaneguí Moocaaní ígaajafeenedí neehí: Galluují Moocaaní íimaamínaa, Moocaaní mísumínaa ícamoco. Jaamotí saatohocó gaícaaujímo, saatohocó ídaasuno mooníjimo.

⁵⁰ Jaamo jisumio miyamínaaco Moocaaní íhiimaamínaa tíjoho jaadaco ícójí jíiníje ífíívu-unotí jisumíví íicaumoco díto agaisiráicíumo tíjoho jaadaco,

⁵¹ Abel tíjohotí ítíconíbo Zacaríaco Moocaaní íjafaño, Moocaaníco íjeevíequí asímíco agaícaaufímañotí íimímequí sítuví agaícaaubo tíjohoví níjeequeeníjíibo. Jaaneguí amíhaíco neehí: Jisumio miyamínaaco Moocaaní íhiimaamínaa agaisiráicíumo jaadaco ícójí.

⁵² ¡Ídaasucaní amíhai míhicají caatinimínaa! Tuhugarí ofoomoro agaajíruno llaveque mafaatanimoro míjicafototíhi, bu íjicafetejírúmomoco míjicafutúsutíhi, nooboro.

⁵³ Jíllí Jesu dítooco unuunoma ícamo fariseomí, caatinimínaa ícamo síhídí dííbojaa ísífíratuumoro tícovauhí fanoovaco ídillumo.

⁵⁴ Ífurumo dííbooco síbadí onoonohállítí aivojító ímega dííbohállíví ímitino íjíibeguequí.

12

Uujoho Imihusehi, Noomoro Abañifimohallivi Fjibogono.

¹ Jaanaa aivo sihidi miyaminaa iigaivuumo ijene quicucasihicauhi. Jaanaa Jesu iticoni ijibogominaaco nuuhi: Mehesicini fariseomi juurisutaguiji: Imihusehi, noomoro abañifnoti.

² Aivo chahano afatanicinino, atyimeratino iicano. Jaabadiro chahano otoovono, gaajaratino iicano.

³ Jaamaño amiihai fucu civohi munuuruno cuje seseehigo guubuvusuji. Jaabadiro toovono mecufaño guhugaco mafabaacumoro jaabañogayi mihiimaaruno, coovano noocafeteji iija nijequeti.

¿Mico Fine Mihiguijirahi?

(Mt 10.28-31)

⁴ Tañahabomi, amiihaico neehi: Mihiguijarahana oono miyaminaa ifiico agaicaaufimoco. Jaarunobuunati milli minoco moonicujitirumo.

⁵ Jaanoti naha idibocoro mihigui iguijenobuunati tolliro ijeebico cijigaifaño agañijiruubo mityama iicaaboco. Diibocoro mihigui.

⁶ Miuro sahusedimo joomico mijeegayiciriro manaajenicahi. Diito iicarumoti Moocaani jabajeevetihi.

⁷ Miuro paryi amiihai nigai ijeene paryi oovocinicuui sajehesari. Jaanegui mihiguijarahana, miuro amiihai sihidi joomi guiraarumo janaanici magaijicafeteji.

Miyaminaafeenevi Jesucristoco: Miyaabo, Onoomo.

(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ Amiihaico neehi: Miyaminaa imefeenevi uco: Miyaabo, onoomoco, uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo tolliro Moocaani toomominaa imefeenevi: Miyaabo, neeji.

⁹ Jaanoti uco utuunamaamoco tolliro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo tuunamaajji Moocaani toomominaa imefeenevi.

¹⁰ Tolliro cayaatyohacho uujoho Miyaminaafibadi Ifiivubediti imitino ihiimaaruno diitoco buusucafetejirahi. Jaanoti Moocaani Gajaditi imitino ihiimaamoco toono aivo buusurajitihii jiihallivi, bu ufucu niqeejevi icano.

¹¹ Amiihaico sinagogajafaño fagominaa aivojito icanojaago asatyusumi; ¿Milli fine iimusuji? ¿Milli fine neeji? noomoro gaihuiba mihicadino.

¹² Tolli mihicasumi Moocaani Gaija jibegueji milli mihiimusujinoco, nooboro.

Sihidi Nihibamima Icaubo.

¹³ Jaanaa saafi miyaminaafeeneti Jesuco nuuhi: Jibogominaafi, tañahaboco dinoo guhirubihivi nehejeti uco fenedi ihaciqui, nooboro.

¹⁴ Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: ¿Nacu mijoho uco amiihaihallivi ficuui fagominaati nihibami dugaacuminaafti? nooboro.

¹⁵ Siino nuubo: Amiihai ifiico magaihuini. Jaamoro sihidi sinehejeque mihimoyicidino; Miyaminaafi ifi sihidi sinehejema iicanoti saatihi, nooboro.

¹⁶ Diitoco jilli oovicuubo: Icaubo saafi sihidi sinehejema iicaubo. Jaabo ijiinijeque abasuuno sihidi noovauhi.

¹⁷ Jaanoco aatyimeuboro esamaaiubo: ¿Milli fine mooniji? Chahano aivo tabasuta noovaco ificujiruno,

¹⁸ nooboro esamaaihucaubo. Jaadi nuubo: Gaajacuui omoonijinoco. Tamachutanoco ificuhicajaanoco agavaracuuboro siino coojano eetaveji. Jaaboro tojaajafaño paryi tabasuta noovataco ficuji paryi tañejeje icanoco.

¹⁹ Jaaboro tajeebico neeji: Tajeebii, sihidi sinehejema diicahi ajashutino ficabano ticovovi. Jaanegui daguusi, machu, daadu. Jaanoro imo imo diica, nooboro.

²⁰ Jaarunaa diiboco Moocaani nuuhi: Jijoho agaajatino miyaminaafi, jaachiijo fucuro gujiveji. Jaanobuuna, ¿miidiji fine toono paryi ficuuno? nuubo Moocaani.

²¹ Jilli icafiibo miyaminaafi sihidi sinehejeque ifiguiharo ititibanibo. Jaaruubo Moocaani imefeenevi idaasuubo.

Moocaani Iseemeque Teemefihi.

(Mt 6.25-34)

²² Jaadi Jesu jibogominaaco nuuhi: Amiihaico neehi, gaihuiba mihicadino: ¿Jinejeque mamachuji, gujivetimo mihicaqui? ¿Jinejeque mijicafeteji? noomoro gaachehuti mehesamaaidino.

²³ Mofi machuta, gaachehu icano janaanici jaaducafeteji.

²⁴ Memeeci uuhimico abasumoro icitatirumo imachuta iijanoma chaharumo. Jaarumoco Moocaani machutaaco acifihi. Jaamo diito joomi janaanicivi amiihai majaaducafetehi.

²⁵ ¿Nacu cajaatyo fine gaihuiba iicaneri ifico janaanici medio metro ticovovi caamuvutusujiirahi?

²⁶ Jino tihitiruonoco momoonijitirumo. ¿Collihi sinehejeque mehesamaaimoro gaihuiba mihicahicahi?

²⁷ Enecau oono deecanoco mihifinici, dudicamaaitiruno jaadahunoco eetavotiruno imino ujusinoco. Jaanoti aivojiiibo Salomon aivo sihidi jeevano iminoonoma icauruubo toono deecanobadi jeevautihi.

²⁸ Jaabo Moocaani ñaavahu icarunoco imino gaachehuco mijihacubadi omooniiibo safucu jahisi icano sifucu ciijigaifaño mijigasufirunoco. Jaanegui amiihai miyaminaa ajashuno mimiyaavogomo, ¿collihi mimiyaavogothi? Jaabo ñaavahu janaanici amiihaico imino jicujiiibo?

²⁹ Jaanegui ¿jinejeque mamachuji? ¿jinejeque mahaduji? noomoro gaihuiba mihicadino.

³⁰ Miiro imiyaavogotimo idiinoro jiinijeonehejequere guinefihi. Jaanoti amiihai Caani niquejefaño iicaabo.* Jaabo gaajacuuhi amiihai paryi tonehejeri mucuujiivaachunoco.

³¹ Jaanegui iticoni Moocaani aivojico miguino. Jaadi jari paryi tonehejeque bu magayiciji.

Mubusumijema Niquejefaño Mihicano.

(Mt 6.19-21)

³² Mihiguijirahana amiihai agaijimo amiihai mahajashurahi. Jaarumoco Moocaani ihaivojico aacinoco imeguehi.

³³ Amiihai nehejeque manaajemere iidaasumoco mahaci; jilli meheetavo unuucujitino lleegucuco niquejefaño ifinijitinonehejeque mificu tahi nanivaminaa achahahigo amiihai nehejeque deeira ifinisutihigo.

³⁴ Miiro amiihai busumijeene iicahigovi tolliro amiihai jeebii icajirahi.

Mihimibaivomoro Mihiacu.

³⁵ Mihimibaivomoro mihica amiihai ciijigai mecnoco minifutusumoro.

³⁶ Ihaivojiiibo ataabatoobo agasebeque iguhugati ocoovasumiro ifaayiciqui iicojiminaafi otoomonicibadi.

³⁷ Imicani icajimo ihaivojiiibo jeecevominaa diiboco toomomovi agasesumi. Miyanotiro amiihaico neehi: Ihaivojiiiboro iimibaivooboro diitoco casihacuji, jaaboro imachutaaco diitoma ifejiibo imachuji.

³⁸ Jaamovi diibo fucufeenevi, cuujetavi icano toomomovi agasehachijii; imicani icajimo tolli iicano jeecevominaa.

³⁹ Jinooco magaaja iija abajaabo tusumi nanivaminaafi asaanoco igajaruva cigatiibo teemejiruubo. Jaaboro iijaco faayicisujitiruubo diibo nehejeque nanitiiibo iicaqui.

⁴⁰ Jaaneguiha amiihai mihimibaivomoro motoomo mehesicinitinaaca uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo siino saaji, nooboro.

Imino Jeecevominaafi, Iimitino Jeecevominaafi Icano.

(Mt 24.45-51)

⁴¹ Jaanegui diiboco Pedro dilluui: ¿Aivojiiibo, jino odoovicino miihaidiro nacu fameediro? nooboro.

⁴² Jaanegui Aivojiiibo nuuhi: Cajaanihacho ihaivojiiibo cojiminaafi imino iicaabo agaaabocoo iijaminaaco otoomoboro machutaaco ihaciqui ificuubo.

⁴³ Imicani icajiiibo ihaivojiiibo agasesumi imino mooniiiboco aatyimevasumi.

⁴⁴ Miyanotiro amiihaico neehi: Diiboco ihaivojiiibo paryi inehejhallivi aivojiiiboti ficuji.

⁴⁵ Jaanoti imitino ijeebiiifaño esamaaiboro: Fine tahaivojiiibo goovajitino agasene, nooboro saatoho ihaivojiiibo jeecevominaaco idaaasuno omooniiiboro, ticovono amachuuboro, aaduuboro iguriicavoobo.

⁴⁶ Jaanaa diibo gaajatinaaca cufucuhacho ihaivojiiibo gaseji. Jaaboro diiboco sihidiro ahaamiiiboro ficujiiibo saatoho iimitimoco omoonibadi iicaqui.

⁴⁷ Jaanoti ihaivojiiibo atajiiibanoco gaajacuruubo iimibaivooboro omoonitiiibo sihidiro aamicafeteji guiraano.

⁴⁸ Jaanoti saafi gaajatiiibo imitinoco omoonihachijii; miiidino aamicafeteji. Miiro Moocaaniti guiraano agaayicihiniiiboco, bu guiraajino idilluno. Jaabadiro guiraano ificusuuboco, bu guiraajino idilluno.

* 12:30 Moocaani

*Jesu Dugaacusuminaafi.**(Mt 10.34-36)*

⁴⁹ Uujoho saahu jinihallivi cijigaico inifutusuvaabo; ilmeguehi jisumiro ijigacuunoco!
⁵⁰ Nitisubadi idasufañodihica nisucafeteji. Guiraacani idasuno icahi toono afatyotinohachuta!

⁵¹ Nacu fine amihai uco: Jinihallivi sajeebi icaco sivaabo, noomoro mehesicinihi? Jaarunaa amihai: Chahano, neehi. Jilli uujoho miyaminaaco dugaacusuhi.

⁵² Jaamaño jisumitiro sahusedimo sajaao icamo dugaaveji miimisiici, saafi icamo miimisiichallivi; bu miimisiici, dugaaveji miimisiici, saafi icamohallivi.

⁵³ Caani illima moonicasiji, bu illi caanima moonicasiji icano. Tolliro seeji illehallivi, bu ille seejihallivi icano, tolliro iyaaja ibaahallivi, bu ibaahallivi iyaaja dugaaveji icano, nooboro.

*Ifcabavanoco Magaajacino.**(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)*

⁵⁴ Tolliro bu Jesu miyaminaaco nuuhi: Jimañovi Jerusalevi oesteaagoti nijaba asaasumi mahaigueji meneefihi. Jaabadi icafiino.

⁵⁵ Jaanoti surjaagoti guibuhuba asaasumi ficabavajino monoonicinihi. Jaabadi icafiino.

⁵⁶ Bañifiraminaa! Niquejeguiino iicanoco, jinihallivi iicanoco icano magaaarumo. ¿Collihica magaaajatihi amihai mihicanoco?

*Diminaafima Sajeebi Minifoto.**(Mt 5.25-26)*

⁵⁷ ¿Collihica amihairyo mihimibachutihi?

⁵⁸ Saafi ijoho idihegueebe dihallivi aivojitoco jibogotooboma ufuusumi jiihaivi diiboma imino diimaa. Jaamiro siino mihimitocasi ico dugaacuminaafijaa satyediibo. Jaabo dugaacuminaafi ico sisiminaafico acijirahi. Jaabo isisiminaafi ico civojafaño jiihacujirahi.

⁵⁹ Jaanegui ico neehi: Tahigoti dihiinejitirahi niinojegayico adaadutinohachuta.

13*Amihai Imitico Mejeevesutihachijii; Famooro Mifiniji.*

¹ Tsumi saatoho Jesujaa asaamoro diiboco jibuguumo Pilato Galilea gaifiimico agaisiraicuboro Moocanico ijecivequi asimico agaisiraiciumo tijohoma diito tijohoco acahiseniunoco.

² Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: ¿Jito Galilea gaifiimi famoova janaanici fine iimitimaño jilli icamo, noomoro fine mehesamaaahi?

³ Amihai chahano neehi: Tolliro amihai, amihai imitico mejeevesutihachijii; paryi mifiniji.

⁴ Nacu fine amihai jooño Siloe torrehaci dieciochodimohallivi Jerusalevi aacutuuneri iguijeveumoti: Fine tahi icamo janaanici imitimo, noomoro mehesamaaahi?

⁵ Amihai chahano neehi: Tolliro amihai, amihai imitico mejeevesutihachijii; paryi mifiniji, nooboro.

Higuera Onooho Imohovi Ohoovicino.

⁶ Jaaboro Jesu jilli ohoovicuboro nuuhi: Saafi miyaminaafi ibasutaho Higuerahoma icauhi. Jaahoco meecituubo fine noovacuuho nooboro. Jaarunaa noovautiho.

⁷ Jaanegui ibasuta toominaafico nuubo: Meeci mificabaci, saficaba icano sanohallivi meecivahicarahi. Jaaruubo inoovaco atymetatihini. Jaanegui, diillucu; ¿Collihini bu toonovi onoovatihini icajirahi? nooboro.

⁸ Jaarunaa toono toominaafico diiboco iimusuuhi: Aivojiiho, jaafahi jificaba icaho; ijiinijeque seediibo tanusuji.

⁹ Jaadi fine jari noovajihini. Jaanoti onoovacutihachijii; jei diillu, nooboro.

Jesu Jaguisisumi Iyoobai Imitigoco Buheesuhi.

¹⁰ Safoono jaguisifucu Jesu sinagogajafaño jibeguehicauhi.

¹¹ Jaanaa tahi icaugo saafigo gaigo dieciocho ficabano ticovovi iguihuvaugo, iimitino iji omoonuneri iyoobai fañoviro tejeeveuhi. Jaaneri sanoticovoro jullevecutigo.

¹² Jaagoco Jesu aatyimeuboro ocoovauboro nuuhi: Gaigo, diguihuvati buheetecu, nooboro

¹³ ihuseneque diigohallivi ficuubo. Jaasumiro diigo sanoticovoro ujulleveugoro ticovauhi Moocanico iimogo.

¹⁴ Jaarunaa sinagogaja aivojiiho Jesu jaguisisumi diigoco ubuheesuunoma iicaubo sihidi isifiratuuboro miyaminaaco nuuhi: Sahuse juugahuseti safucu icano icahi mududicamaaiqui. Jaasumi masaa amihai icabuheesuqui jaguisisumi icatino, nooboro.

¹⁵ Jaanegui Aivoj#bo Jesu diiboco iimusuuhi: Bañ#firaminaa, jaguisisumi icarunaaca am#hai joomico misin#moro masatyefihi nifaihuti mihisuutomu.

¹⁶ ¿Jaanegui jaamo Abraham iyaacigaico Satanas guihuvari dieciochodino ficabava ticovovi isisihinigoco, jaguisifucuvi iicanegui nacu misinaayujitirahi? nooboro.

¹⁷ Jilli Jesu unuunerl, pary# diiboco ij#heveumo nucufeveuhi. Jaarunaa saatoho miyam#naa imo imo icauhi, Jesu sihidi jeevanoco omooninoco aatyimeumoro.

Mostaza Tooivi Ohoovicino.

(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

¹⁸ Jaaboro Jesu nuuhi: ¿Jinejebadi fine jeevano Moocaani aivoji? ¿Jinejevi fine ooviciji?

¹⁹ Fine mostaza noovatabadi jeevano. Jaano tooico miyam#naafi abasuno ujusinoro guiraaho imohoti minifetehi. Jaahohaafenevi joomi agahafomo ihicunoco eetavehi.

Juurisutaguijivi Ohoovicino.*

(Mt 13.33)

²⁰ Jaadi nuubo Jesu: ¿Jinejevi oovicijirahi fine Moocaani aivojico?

²¹ Fine juurisutaguijico gaigo itacufaño minooci, sano icano ohoovogoro ificuuno pary# iitacuco adicahi, nooboro.

Ijene J#hai Aamiji.

(Mt 7.13-14, 21-23)

²² Jaabo Jesu Jerusale cuumijaago ofoobo j#haivi afatyocuumijevi j#bogooboro feehi-cauhi.

²³ Jaanaa saafi diiboco dilluuhi: Aivoj#bo, ¿naa m#dimoro taajaji? nooboro.

Jaanegui nuubo:

²⁴ Miguiino jaamo ijene j#hai aamj#iro* mijicafetehi. Jaanegui am#haico neehi: Sihidi miyam#naa imegueji ijicafotonoco. Jaarumo jicafetejithi.

²⁵ Iija abajaabo aga#iivooboro iguhugaco afabaacunobuuna am#hai jahisi mihicamo, mocoovaji: Aivoj#bo, m#haico faayici, noomoro. Jaarunaa diibo am#haico iimusuji: ¿M#joho am#hai? Am#haico uujoho gaajatithi, nooboro.

²⁶ Jaanegui am#hai miticovaji diiboco monoomo: #ma m#hai mamachuhicauhi, mahadhuhicauhi icano tolliro #joho muucuumijefaño d#beguehicauhi, noomoro.

²⁷ Jaarunaa am#haico neej#bo: Am#haico nuucuuhi, am#haico uujoho gaajatithi uuditi buhigovi miminifoto am#hai iimitinoco momoonifino miyam#naa.

²⁸ Jaamo tahigo mataacasimoro am#hai igai#occo mohoj#suji. Abraham, Isaac, Jacob, pary# Moocaani iimaam#naa icamo Moocaani aivojifaño icamoco maaty#memere am#haico diitoti buhigovi aga#icuumo mihicajimo.

²⁹ Jaanaa tolliro fahigovati miyam#naa saaji Moocaani aivojifaño acas#ivomoro imachuqui.

³⁰ Jaasumi miyam#naa jisumi guinov# iicarumoti tusumi saatoho sihidi ejeevamoti minifeteji. Jaanoti jisumi sihidi jeevano iicarumoti saatoho tusumi guinov# minifeteji, nooboro.‡

Jesu Jerusale Cuumihalli#vi Taahi.

(Mt 23.37-39)

³¹ Jaafucu fariseomi asaamoro Jesuco nuuhi: Jinooti sihi fuucu Herode imeguehi ico agaicaunoco, noomoro.

³² Jaanegui Jesu iimusuuhi: Mofoo, jaamoro toonaamuhuco monoo: Jaachiiji, civohogo icano imitino ij#mico buhi gavaracuji, iguihuvamoco buheesuji icano. Jaabo civohogo seseved# imiveji.

³³ Jaaruubo ofoohigo feeji jaachiiji, bu civohogo, bu seseved# icano. Milliti bu Moocaani iimaam#naafi Jerusaleti buhigovi guijevejirahi.

³⁴ Jerusale cuumi, Jerusale cuumi, am#hai Moocaani iimaam#naaco magaisiraicifihi, tolliro Moocaani am#haijaago j#bogominaaco agalluumoco guisibaneri mahaam#fihicahi. Jaanoti uujoho imeguehica# fahij#varo tuucuumi seemeque tajaagovi iigai#cinoco oono catava iseemeque ij#jecuguiino ificuunic#badi. Jaarunoco am#hai mihimeguehica#tihi.

³⁵ Eneecau bu magaja am#hai iijano jihovonodi fiiveteji. Jino am#haico neehi: Uco siino mahaty#mecuujithi jari johono uco: Imicani Aivoj#bo momofenedi asaabo, meneejifucu agasetinohachuta, nooboro.

* **13:19** Levaduraguijivi Ohoovicino. † **13:24** Griego iijiri: aajashuno guhuga, noono. ‡ **13:30** Griego iijiri noono: jisumi dojicuvi iicarumoti tusumi saatoho imegavi minifeteji. Jaanoti jisumi imegavi iicarumoti saatoho tusumi dojicuvi minifeteji.

14

Jesu Icidihallivi Nifaihu Agahafuuboco Buheesuhi.

¹ Safoono jaguisisumi Jesu fariseomi aivojibo ijafaño fuuhi imachuqui. Jaaboco saatoho fariseomi ifinicihicauhi.

² Jaanaa Jesu imega icidihallivi nifaihu agahafuuneri iguihuvaubo icauhi.

³ Jaanegui Jesu fariseomi, Moise tajiba jibogominaa icamoco dilluui: ¿Fine jaguisisumi mubuheesujirahi iguihuvaaboco, nacu mubuheesujitirahi? nooboro.

⁴ Jaarunaa diito iimusuutih. Jaanegui iguihuvaaboco icuboro buheesuhi. Jaaboro diiboco agalluuboro

⁵ ifariseomico nuuhi: ¿Cajaaty fine amihaiti amihai joo? ifapaajefaño aacotooboco mihicijitirahi jaguisifucu iicaneguiha? nooboro.

⁶ Jaarunoco millii iimusuutimo.

Taabava Jibaimojaago Ucuuhuvamo.

⁷ Jaanaa Jesu ifinicinaaca ucuuhuvaumo asaaumo imiyamañejeviro casicamaaihicauhi. Jaanegui Jesu oovicifeenedi diitoco faguuhi:

⁸ Saafi ico taabava jibaimojaago ucuuhuvusumi imiyamañovi casivedino, fine gasejirubo sifi dijanaanici iicaabo.

⁹ Jaanegui amisico ucuuhuvaabo asaaboro ico neejirahi: Jahigovi diica tomañovi jaani icasivegui, nooboro. Jaanegui ijoho unucufeveebere diito allibavi feejirahi.

¹⁰ Tolle icatino, ico ucuuhuvusumi ofoobo allibavi casivo. Jaachijii fañojaoobo asaaboro ico neeji: Tañahabo, jahi imiyagahallivi casivoto, nooboro. Jilliti jari imiyaamo amachumofeeneri diicaji, nooboro.

¹¹ Jaabadi uujoho mityahi onoo bo guinovi ficucafeteji. Jaanoti miyaabo icaruubo mityahi onootibo miyaaboti ficucafeteji, nooboro.

¹² Jaadi bu fañojaooboco nuubo: Jibaimofaño machutaaco edeetavusumi digataavominaacoro, dinahabomico, diyotoco, difitino iica inihibamivamoco icano cuuhuvadino, tolliro bu diito ico coovajirahi. Jaamaño diitoco ocoovano jaadaco dicicujirahi.

¹³ Tolle icatino; jibaimoco edeetavusumi idaasufimoco, ifino imitimehejeque, igotimehejeque, aatymetimehejeque icamocoro cuhuva.

¹⁴ Jaadi jari imo imo diicaji ico diito jaadujitirahi. Jaaruno jaadaco gaayiciji ufucu jari iimifimo siino ubuheetesumi, nooboro.

Iguiraano Jibaimovi Ohoovicino.

¹⁵ Jilli Jesu unuonoco saafi igicinumañoti Jesuco nuuhi: Imicani icajibo Moocaani aivojifaño machutaaco amachuubo, nooboro.

¹⁶ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Safoono saafi eetavuuhi machuta jibaimoco. Jaaboro tajibauhi sihidi miyaminaaco icuuhuvaqui.

¹⁷ Jaanaa amachucuujino iicacuunegui iicojiminaafico galluubo, ucuuhuvaumoco ijibeguetequi: Masaacu paryi fanooro icacuui mamachuqui, nooboro.

¹⁸ Jaarunaa famooro ticovauhi onoomo; saafi nuuhi: Jaachijiro jinijeque naajejehi. Jaanoco meeciteji. Jaanegui ico neehi: Feejitih, nooboro.

¹⁹ Jaanoti bu saafi nuuhi: Jaachijiro fahuseecidimo bueymico naajejehi. Jaamoco nisuteji. Jaanegui ico neehi: Feejitih, nooboro.

²⁰ Jaanoti bu saafi nuuhi: Jaachijiro atyabaco icijehi. Jaanegui ico neehi: Feejitih, nooboro.

²¹ Jaanegui ijeecevominaafi uhuumiuboro ihaivojiboco jibogovauhi paryicino. Jaaneri ihaivojibo isifiratuuboro, ijeecevominaafico nuubo: Goovano difoo cuumi jihaiñeri. Jaaboro siva idaasufimoco, ifino iimitimehejeque, igotimehejeque, aatymetimehejeque icano, nooboro.

²² Jaanobuunati ijeecevominaafi nuuhi: Aivojibo, onobadi moonicuui. Jaarunofaño icanehiica saatoho iicajirumañeje, nooboro.

²³ Jaanegui ihaivojibo diiboco nuuhi: Siino difoo. Jaaboro buhigueeje jihaiñoñaño iicamehejeque diicito taaja igahafequi.

²⁴ Mijanotiro amihaiico neehi: Iticoni ucuuhubarumo tamachutaati ajashuno itivejitih, nooboro.

Cristo Dojicuti Ofoomo Jilli Icaji.

²⁵ Jaanaa Jesu dojicuti sihidi miyaminaa feehicauhi. Jaanegui dojicuviro diitojaa imeveuboro nuuhi:

²⁶ Saafi tadyojicuti asaanoco iimogoobo caanico, seejico, mogaico, isemeque, inahabomico, inagomico, bu ifi icarunoco icano ijihetibo tadyojicuti saajitih.

²⁷ Tolliro tamomohalliti ifico iguijenisunoco iimogotiībo tadyojicuti saajitihī.

²⁸ ¿Nacu amiihaiti saafi torrehacico eetavonoco iimogooībo iticoni tohaci ajaadu-
cafotonoco gaajajiruubo? Diiboma imino ifetejidino iicaruva eetavejiruubo.

²⁹ Jaanoti ihmahacincocoro iticoniībo inihibami achahaneguiiha ijeevesuruva
tohacijeque aatyimeme diiboco dejecujirahi:

³⁰ Diibo jino ticonihinirahi eetavonoco. Jaaruubo imivehinitihī, noomoro.

³¹ Jaabadiro saafi aivojiībo siijiinjieo aivojiīboma omoonicasijisumi imiyaminaa diez
mildimoma iicaabo. ¿Nacu fine veinte mildimoma diibojaa asaaboco guinonijirahi?

³² Jaarunaa diiboco sahigotiro iguiinonijirunoco agaajaaboro tehesibaacaro diibojaa
jibogoco galluujiuruubo iimitocasiqui.

³³ Jaabadi cajaanihacho amiihaiti paryi iinoco ejeevesutiībo tadyojicuti saajitihī.

Imuhu Iimo Afatyusumi.

(Mt 5.13; Mr 9.50)

³⁴ Imuhu imihī. Jaarunaa iimo afatyusumi, ¿milli bu siino imitejiruno?

³⁵ Jilli magañitacuuhī jiiinjeguiiha imitino, bu abonoguiiha imitino icano. Amiihai
nohojima mihicamo guuguubu, nooboro.

15

Oveja Imitanovi Ohoovicino.

(Mt 18.10-14)

¹ Jaanaaca paryi impuesto jaadusuminaa, paryi imitiminaa icamo saahicauhi diiboco
iguubuniciqui.

² Jaanoma iicamo fariseomi, caatiniminaa icamo diibediti imitino neehicauhi: Jaani
iimitimehejequere agaayiciboro diitoma machuubo, noomoro.

³ Jaanequi Jesu diitoco jilli oovicuuhī:

⁴ ¿Nacu miījoho fine amiihaiti ciendino ovejamima iicaabo saafi diitoti imitaruva
noventa y nuevedimoco sihigo iimimañovi ifcuhiniboro feejitirahi iguiinotoobo
aatyimetinohachuta?

⁵ Jaaboco aatyimeebere imo imo ijiebaihallivi ficuunicihī.

⁶ Jaabo ijajaago agaseebere inahabomico, ifiitnominaaco icano ocoovaaboro neehi:
Uma imo imo mihica tahoveja imitahiniboco atyimecuuhī, nooboro.

⁷ Amiihaico neehi: Tobadiro niquejefañi iicamo aivo imo imo icanicihī saafi iimitiībo
iimitico ejeevesuboro iicasumi. Jaanoti noventa y nuevedimo iimitima achahamo iica-
mañi jinejeque bu jeevesujirumo. Jaanegui diito janaanivicivi imo imo iicano saafi iimitico
ejeevesucusumi.

Nihibajevi Imitajevi Ohoovicino.

⁸ ¿Nacu cajaamo gaigo fahuseecijeva inihibami iicanoti saje imitaruva cuugahuco inigoro
guijaagoro, iminogayī guinejitirahi aatyimetinohachuta?

⁹ Jaajeque aatyimecuudi inagomi, ifiitnominaa icamoco ocoovagoro neehi: Uma imo
imo mihica; atyimecuuhī tañihibaje imitahinijeque, noogoro.

¹⁰ Amiihaico neehi: Tolliro Moocaani toomominaa sihidi imo imo icanicihī, saafi iimitiībo
iimitico ejeevesusumi, nooboro.

Inihibamico Sicamañovi Agañifiībovi Ohoovicino.

¹¹ Tolliro bu Jesu nuuhi: Saafi miīmisiici iseemene misima icauhi.

¹² Jaanaa iguihoobo caanico nuuhi: Guihi, jisumiro uco daaci dinehejeti ufucu uudi
iicajirunoco, nooboro. Jaanegui caani diitisima inehijeque diitisima dugaacuuhī.

¹³ Jaanobuunati iguihoobo inehijeque anaajeuboro inihibamico allacaruuhī. Jaaboro
toonoma tehesino siijiinjivi fuuhi. Jahigo paryi inihibamico iimitinovi gañiubo.

¹⁴ Jaanaaca diibo inihibamico agañicuunobuunati toojiinjivi sihidi ajeba icauhi.
Jaaneri diibo ticovauhi sihidi ajebari iicaabo.

¹⁵ Jaanoma iicaabo didicamaajeque guinutuubo toojiinjieominaafijaago. Jaabo diibo
ifaafaimico tuumusuuhi.

¹⁶ Jaabo ifaafaimi machuta imitinoti imachuqui moonihicaurahi. Jaarunaa miihañīooba
diiboco toonoti acihicautihī.

¹⁷ Jaanoti esafutuubo: Guihirubi iijafañīo sihidi idudicamaajeminaa machuta sihidi
atyuuvonicinaaca, uujoho jimañovi ajebari nacatehī.

¹⁸ Dojicuviro uumiji guihirubi iijajaago. Jaaboro diiboco neeji: Guihi, Moocaanihallivi,
dihallivi icano imitino moonihicahī.

¹⁹ Jaanegui uujoho iimitimañīo diseemenebadi icacuutihī. Jilli didudicamaajebebadiro
uco deesinicu, nooboro

²⁰ dojicuviro uumicuubo caani iijajaago.

Jaaboco tehesinotiro caani aatyimeuboro idaasuvuui. Jaaboro diibojaago ijinafatyuboro diiboco ihilbicituuboro nin#ciubo.

²¹ Jaanegui diibo caanico nuuhi: Guihi, Moocaanihallivi, dihallivi icano imitino moonihi. Uujoho iimitimaño uco diseemenebadi icacuuthi, nooboro.

²² Jaarunaa caani nuuhi ijeeçivominaaco: Goovano iimichehuco mihicimoro diiboco mijihacu. Jaamoro usegaiviicuti ihusefa mificu, tihapaajeti diiboco mijihacu icano.

²³ Jaamoro niivigai #cavaaboco mihitomoro magacaau, muduumoro jibaimoco meheetavequi.

²⁴ Jaani taseemene uchuumucuubo siino ubuheetejirubadi iicaneguiiha, imitahiniiboco siino mahatyimeneguiiha, nooboro jibaimoco eetavuumo.

²⁵ Jaanaaca ihamiyaabo sihi ifaguifaño icauhi. Jaabo jaahe asaaubo guubuuhi agaaseme amasivanoco.

²⁶ Jaanegui saafiiti icojiminaafico ocoovauboro dilluubo: ¿Milli iicano oono? nooboro.

²⁷ Jaanegui iimusubo: Dinahabo gasehi. Jaanegui diicaani iniivigai #cavaaboco gaicaausuhi milli icatiibo imino agaseneguiiha, nooboro.

²⁸ Jaarunaa diibo ihamiyaabo sihidi isifiratuuboro jaahe fuuguutiibo. Jaanegui caani asaauboro diiboco noovauhi jaahe isaaqui.

²⁹ Jaaboro caanico nuubo: Iro gaajahi sihidi ficabano #ma dudidamaahicahi diijico gañiitibo. Jaaruuboco safooba diniivimiti saafigayitibo daacitahi, tagataavominaama jibaimoobaco eheetavejirunaaca.

³⁰ Jaanoti jaani daachi dinihibamico iimitino gaigoomima agañiiboro agaseebedi naha diniivigai #cavaaboco gaicauhi, nooboro.

³¹ Jaanegui caani nuuhi: Besh, ijoho fahiijivaro uuma diicanicahi. Jaamaño paryi tañejeje diino.

³² Jaanoti imino jisumi jibaimoco meheetavomoro imo imo mihicano, dinahabo uchuumucuubo siino ubuheetejirubadi iicaneguiiha, imitahiniiboco mahatyimeneguiiha, nooboro.

16

Iija Toomominaafi Iimitiibovi Ohoovicino.

¹ Jaadi tolliro Jesu nuuhi iijibogominaaco: Icaubo saafi sihidi nihibamima iicaubo, guubuuhi iija toomominaafi diibo nehejeque sicamañovi agañihicaunoco.

² Jaanegui ihaivojibo ocoovauboro diiboco nuuhi: ¿Milli iicanoco #diti guubuhi? nooboro didudicamaajeti paryi uco diibogo. Jisu tadyudicamaajeminaafiti diicacuujitih, nooboro.

³ Jaanegui iija toomominaafi esamaahicauhi: ¿Milli fine icaji jisumi tahaivojibo tadyudicamaajeti uco agañidi? Sefatih jinijeque eseejiruubo nucufeguehi sitaaco nihibamico idillunoco.

⁴ Jaaruubo gaajacuuhi jilli saatothoco aamusunoti diito uco iijafaño tadyudicamaajema achahasumi agaayicijinoco, nooboro

⁵ coovaubo saafiiri paryi saatotho ihaivojiboco edebeamoco. Jaaboro saafiico dilluubo: ¿Minoodino ijoho tahaivojiboco debehi? nooboro.

⁶ Jaanegui diibo iimusuuhi: Debehi ciendino illuva tyigabaje diiribanoco, nooboro. Jaanegui iija toomominaafi nuuhi: Jino didebehaamene, goovano casivoobo bohonoti deetavo cincuntadino oono aameti, nooboro.

⁷ Jaabadiro sifico dilluubo: ¿Jana minoodino ijoho tahaivojiboco debehi? nooboro. Jaanegui diibo nuuhi: Trigoco ciendino ticovo tiyiva, nooboro. Jaanegui nuubo: Jino didebehaame, bohaameti deetavo ochentadino ticovo tiyivaro, nooboro.

⁸ Jaanoco ihaivojibo agaajacudi nuuhi: Taaja toomominaafi gaajaabo aivono ifuuruubo, sitaama imino iicaqui omooninoco. Jinijeo miyaminaa gaajahi jinijeonehejeque, miyaavogominaa janaanici.

⁹ Jaanegui amiihaico neehi: Jino iimitino jinijeonehejeri gataavominaati mihiçi jinijeoneheje ifinidi amiihaico diito ufucu niquejefaño ifinjitino iijanofaño igaayiciqui.

¹⁰ Miiðirunoma imino omoonibo, tolliro iguiranoma imino moonihi. Jaanoti ajashurunoma imitino omoonibo, iguiranoma tolliro imitino moonihi.

¹¹ Jaamaño jino iimitino jinijeonehejeri imitino momoonimoco, ¿mijoho bu amiihaico imiyaanehejeque acjirahi?

¹² Jaanoti sitaano icarunoco imitino momoonihicamoco, ¿mijoho bu amiihaico acjirahi amiihaiñotiro iicaqui?

¹³ Chahaabo jeeçivominaafi miimisiici avojitisico ejeeciivoobo, saafico ijiihegueebere, saaficoro gaijjiruubo. Saafiima imino iicaaboro saafiditi imitino esamaaijiruubo. Jaabadiro Moocaani, bu nihibami icanoco sano mejeecivejitirahi, nooboro.

¹⁴ Jaanoco fariseomi nihibamima imoyiciminaa iicamaño jilli unuunoco paryi uguubumoro Jesuco dejecuumo.

¹⁵ Jaanegui Jesu diito nuuhi: Amiihai miyaminaa imefeenevi iminobadi mihicahi. Jaarunaa Moocaani amiihai jeebico gaajahi; miyaminaa sihidi jeevahibadi eesicininoco Moocaani jiiheguehi.

Moise Tajjiba, Moocaani Aivoji Icano.

¹⁶ Siicijeti Moise tajjiba, Moocaani iimaaminaa icano icahicauhi, Jua ifiivutinohachuta. Toonotiro iimi Moocaani aivoji iiji jiihogocafetehi. Jaamofeenedi famooro sefacinihi ijicafetequi.

¹⁷ Tihino niqueje, bu jiinije icano ifinino. Jaano janaanici jeevano tajjibati sasitugayi afatyejiruno.

Jesu jiiheguehi Gaigooco Ejeevesunoditi.

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12; Tolliro meeci Rm 7.1-3; 1Co 7.10-16)

¹⁸ Saafi miyaminaafi mogaico ejeevesuuboro sifigoco iicibo iimitinoco eetavehi. Jaabadiro ejeevesucinigoco iicibo iimitinoco eetavehi.

Sihidi Nihibamima Icaabo, Lazaro Icano.

¹⁹ Safoono icaubo saafi sihidi inihibamima iicaubo. Jaabo iminoono gaachehunofaño jicamaahicauhi ovosinoono. Jaaboro fafucuvaaciviro jiiibaimoco sihidi ovosinoono. Jaanaa tolliro icaubo saafi

²⁰ iidaasuubo sihidi icinisinoma icaabo baavi gicinihicaubo inihibamima iicaabo guhugavi.

²¹ Jaabomaje tuvaveguehicaurahi inihibamima iicaabo machuta usuuvineri. Jaaboco jicumi asaamoro itujaavonoco nejeecuhicauhi.

²² Jaanofeene iguijeveubomajeque ciiumo. Jaaboco Moocaani toomominaa satyuuhi icojivi. Jaanaa tolliro bu inihibamima iicaubo guijeveuhi. Jaaboco ciiumo.

²³ Jaabo inihibamima iicaubo iidaasuno icahicauhi iguijeveme iicafihigo. Jaabo tahigoti caamoco emeeciubo atyimeuhi Abrahamco Lazaro iicojiri icaaboma.

²⁴ Jaanegui coovadiivuubo: Guihi Abraham, uco didaasugo. Jaaboro Lazaroco tajjiba ofooboro ihusegai nijeequeque nifaihufañño amatyusuuboro tañejeba nijeequeque isiicusuvaqui. Jino cijigaifaño sihidi iidaasuno icahi, nooboro.

²⁵ Jaarunaa diiboco Abraham nuuhi: Taseemene, desafoto jiinjehallari idiicahinisumi imino diicahinihi. Jaanoti Lazaro iidaasuno icauhi. Jaaruubo jisumi juuga jacusucinihi. Jaanoti ijoho iidaasuno diicahi.

²⁶ Jaanomaryo bu amiihai miiahiti sicaisitu oonaagonovi mihicahi. Jaamaño juugati tahi efeejirumo. ¿Milli bu feejirahi tahigototo? ¿Milli bu juugavi fatyejirahi? nooboro.

²⁷ Jaanegui inihibamima iicaubo nuuhi: Jaaneguiha taca Guihi Abraham, ico neehi: Jaabo Lazaroco galluuhi guhirubi iijajaago,

²⁸ ofooboro sahusedimo tafahabomico ijiiheguetequi. Jaanoti juuga jino iidaasumañovi tolliro saadimo, nooboro.

²⁹ Jaaruuboco Abraham nuuhi: Diitoma icano Moise acaatiniuhaamene, Moocaani iimaaminaa acaatiniuhaamene. Jaanoco iguubuqui, nooboro.

³⁰ Jaanegui inihibamima iicaubo nuuhi: Jiihi, guihi Abraham, jaarunaa saatoho iguijeveuumoti diitoco ijiihogoturuva iimitico jeevesujirumo, nooboro.

³¹ Jaarunaa Abraham diiboco nuuhi: Moise, Moocaani iimaaminaa icamoco uguubutihachiiji, tolliro bu saatoho iguijeveuumoti ifuuruva guubujitirumo, nooboro.

17

Iimitinofaño Agañisuujiruno Niichu.

(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

¹ Jaadi Jesu nuuhi ijiihogominaaco: Icamo iimitino, miyaminaaco imitinofaño agañisuuno. Jaarunaa iidaasucani icajiiho sitaaco imitinofaño agañisuubo.

² Imijiruno diiboco guisibatygabari icodaaheti muduujenimoro muuaifaño magañino. Jaano janaanici iidaasuno icajiruubo seemeneque imitinofaño agañisuubo.

³ Mehesicini amiihai nahabo amiihaico imitino omoonihachiiji diiboco miihiiha. Jaabo iimitico ejeevesuhachiiji diiboma mihimibachucasi.

⁴ Safucuro sahuse juugahuseti mifooci icano imitino omooniboro, bu tonoodifovaro dijaa asaaboro siino tolli icacuujithi onoohachijji, imino diiboma mihimibachusaci, nooboro.

Miyaavogo Mitya.

⁵ Jaanegui iminisuminaa Aivojibbo Jesuco nuuhi: Miihaico daamusu janaanici mimiyaaveguequi, noomoro.

⁶ Jaanegui Aivojibbo Jesu diitoco nuuhi: Amiihai miyaavogo mostaza noovata toogaidino iicahachijji jiho sicomor onoohoco meneejirahi: Jinooti gaijuuvoho muuaifeenevi dulleevete munuuruva, amiihaico tooho: Jii, neejirahi.

Jeecivominaafi Omoonifino.

⁷ Amiihaiti cajaanihacho ijeeecivominaafima iicaruva ududicamaaihicaabo faguifañoti agasebeque: ¿Nacu saacu, casiiivoobo, machucu, meneejirahi?

⁸ Cha, tolli icatino. Fine meneejirahi: Tamachutaaco deetavoobo uco dihaivojibboco deecivo machuqui, aduqui icano. Jaadi jari ijoho machuji, daaduji icano, meneejirahi.

⁹ ¿Nacu dijeecivominaafico atajibanoco eetavonohallivi graciaco daacijirahi? Tolli icatino.

¹⁰ Tolliro amiihai Moocaani atajibanoco mihimivucuudi monoo: Jilli miihai miiifono jeecivominaa jilli atajibanocoro meheetavomaño, nooboro.

Jesu Buheesuhi Fahuseecidimoco Foojohoma Iicamoco.

¹¹ Jesu Jerusalejaago ufuubo fatyuuhi Samaria jiiinije, Galilea jiiinije icanofeenedi.

¹² Jaabo toojiinijeocuumi saacuumivi ifutuubojaago saumo fahuseeci gaiiimi foojohoma iicaumo. Jaarumo diiboti theesino ujulleecamaivaumoro sefano nuumo:

¹³ Jesu jiiibogominaafi, miihaico didaasugo, noomoro.

¹⁴ Jaamoco Jesu aatyimeuboro nuubo: Mofoomoro sacerdotemico mihifusuto, nooboro.

Jaanegui ufuumoti jiihaivi ifoojoho buuhi.

¹⁵ Jaanegui saafi ubuheecuunoma iicaubo dojicuviro uumiubo Moocaanico imooboro sefano.

¹⁶ Jaaboro Jesuguiino ememuivuuboro jiiinijehallivi javuvuubo graciaco ihaciqui. Jaabou Samaria jiiinijeoobo.

¹⁷ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: ¿Nacu famooro fahuseecidimo mubuheetithi? ¿Cuuca nacu saatoho nuevedimo?

¹⁸ ¿Jaani diiboro siicumioobo uumihi Moocaanico iimequi? nooboro.

¹⁹ Ifoojohoma iicauboco nuubo: Gañiivoobo, fuucu; imiyaavogomaño buheetecuhi, nooboro.

Milli Fine Moocaani Aivoji Gaseji.

(Mt 24.23-28, 36-41)

²⁰ Jaanaa fariseomi Jesuco dilluuhi: ¿Cusumi Moocaani aivoji gaseji? noomoro.

Jaanegui diibo iimusuuhi: Moocaani aivoji agasene siinoco mahatyimenicinobadi jeevatino.

²¹ Juu icacuuno, jahi icacuuno noorajitino, Moocaani aivoji amiihaifeeneri icacuui, nooboro.

²² Ijiiibogominaaco nuubo: Ufucu amiihai mihimegueji mahatyimeneque Miyaminaafibadi Ifiivuubo fucuti. Jaarumo mahatyimejithi.

²³ Jaasumi amiihaico saatoho neeji: Juu icacuuno, jahi icacuuno, noomoro. Diito dojicuti mefeedito.

²⁴ Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaajino jilli jeevaji: Oono sisi niquejeguiinodi saanaagojethi siinaagojevithi anamebanicibadi.

²⁵ Jaaruubo iticoni sihidi idasuno icaji, jisumiomiyaminaa uco jiiheveji icano.

²⁶ Miiro johono Noe iicausumi iicaubadi icajino uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaajino imega.

²⁷ Miiro miyaminaa machuhicaumo, aduhicaumo, taabavahicaumo, iseemeque tajeenihicaumo icano. Jaanaaca Noemi imeenegafaño jicafutuuihi. Jaanaaca sihidi niija aaiiguuneri paryi saatoho guijeveuhi.

²⁸ Jaabadiro bu Lot onooobo iicausumi icauno machuhicaumo, aduhicaumo, naajecasihicaumo, basuhicaumo, iijanoco eetavehicaumo icano.

²⁹ Jaanaaca Lot Sodoma cuumithi ufuunobuunathi niquejefañoti aifuuno cijigaima guisibano ijigauno. Jaaneri paryi tuucuumi miyaminaa guijeveuhi.

³⁰ Tollireji uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo ajafeveedi.

³¹ Tusumi saatoho iijahalliri mihicahachijji miniitomoro iijafañoti amiihai nehejeque mihicitedino. Jaanoti saatoho buhigo mihicahachijji amiihai iijajaago muhuumidino.

³² Lot taabati mehesafoto.

³³ Miuro ifico idasuno omooninoti ataaasugoobo ifico mitasuji. Jaanoti ifico Moocaanijaagodi imitasuubo ifico taajasuji.

³⁴ Amiihaico neehi: Tufucu miitooçi saabafaño cigaji. Jaamisiti saafi imiyaavogotiibo satyocafeteji diiboco sihidi jeevano idasuno imooniqui. Jaanoti saafi imiyaavogooobo coovovacafeteji.

³⁵ Bu miimifeeci gaigoomife sano garyihañiji. Jaamifeti saafigo imiyaaveguehicatigo icicafeteji diigoco sihidi jeevano idasuno imooniqui. Jaanoti saafigo imiyaaveguehicago jeevesucafeteji.

³⁶ Bu miimisiici buhigo icaji. Jaamisiti saafi icicafeteji. Jaanoti saafi jeevesucafeteji, nooboro.*

³⁷ Jaanoco uguubuumoro diiboco dilluumo: ¿Aivojiiibo, conoovi fine tolli icajino? noomoro.

Jaanegui diibo nuuhi: Tuucita iicahigo añimi igaivefihi, nooboro. Jaabadi niino jaadusufucusumi imiyaavogotimoco idasuno ifeteji.

18

Imitino Fagominaafivi Ohoovicino.

¹ Jesu oovicuhi Moocaanima ihiimaamo quehecuno iicaqui.

² Diitoco nuubo: Saacuumivi icaubo saafi fagominaafi Moocaanico iñihicuguutiibo. Tolliro miñhaiñooobaco gajihicautiibo.

³ Jaacuumivi tolliro fibaijigo icauhi. Jaago saicino diibojaa feehicauhi iminaafima imitino iicahicaunoco diigoma iimibachuqui.

⁴ Saicino diibo diigo unuurunoco: Jii, neehicautiibo. Jaanofeene esafutuuboro nuubo: Moocaanico ñihicugotihi, miñhaiñooobaco gajitihi icano.

⁵ Jaarunaa jaamo fibaijigo asaagoro gañuhusuno uco moonihicahi. Jaanegui diigohalliti icaji siino saicino saacutigo iicaqui tajeebiico uco niji niji moonidigo, nooboro.

⁶ Jaanoco Aivojiiibo Jesu nuuhi: Jilli nuubo iimitino fagominaafi.

⁷ ¿Nacu jaabadi Moocaani icimo diibovi idasuvomo fucuhachuta, cujehachuta icano idilluruva diitohalliti Moocaani icajitiruubo? ¿Nacu fine diitoco tuumusujiruubo?

⁸ Amiihaico neehi: Tuumusutiibo diitoco goovano amusujiruubo ¿Nacu fine uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo siino jiiñjevi asaadi fine miyaavogoco atyimeji? nooboro.

Fariseomiibo, Impuesto Jaadusuminaafi Icanovi Ohoovicino.

⁹ Saatoho: Miñhai aivo miyaamo, noomoro sitaaco itisuhicaunoma iicaubo jilli ohooviciuboro nuubo:

¹⁰ Safoono miimisiici gaifiimisi templojafaño fuuhi Moocaanima iimaacqui. Saafiu fariseomiibo. Jaanotiu saafi impuesto jaadusuminaafi.

¹¹ Jaanaaca ifariseomiibo julleeciniiiboro Moocaanima ihiimaambo jilli neehicauhi: Moocaani ico imehi saatoho iicabadi uujoho nanivaminaafi icatihi, sitaaco imitino moonitathi, gaigoomima icatathi, jaani impuesto jaadusuminaafibadi icatihi,

¹² sajaguisivi mifooçi machutiibo icafihi, uujoho paryi agaananoti fahuseeciti sano ico acifihi, nuuruubo, nooboro.

¹³ Jaanoti jilli impuesto jaadusuminaafi tehesino icahicauhi caamo niquejejaagoco meecitiibo, jilli icidiñi ticovoco aamihicaubo nooboro: Moocaani uujoho imitiminaafi uco didaasugo, nooboro.

¹⁴ Jaanoti amiihaico neehi: Jaani impuesto jaadusuminaafi iijjaa fuuhi ijeebi imicuubo. Jaanoti fariseomiiboco Moocaani gaayicutihi. Jilli iicamaño: Uujoho sihidi jeevahi, onono guinovi ficucafeteji. Jaanoti: Sihidi jeevahi, onootiiboco sihidi jeevasujiibo, nooboro.

Jesu Seemeque Imino Onoono.

(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

¹⁵ Tolliro bu seemegayimico Jesujaa sivahicaumo diitoco idudiciqui. Jaanoco iijibogominaa aatyimeumoro isivaumoco iibahicaumo.

¹⁶ Jaanegui Jesu diitoco ocoovauboro nuuhi: Jaafa tajaan seeme saahi: Mefeedino, meneaajahana. Diitobadi iicamedi Moocaani aivoji icahi.

¹⁷ Miyanotiro amiihaico neehi: Moocaani aivojico seemene iicabadi agaayicitiibo, tahi ufucu feejitihi, nooboro.

Sihidi Inihibamima Icaabo Jesuma Iimaahi.

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

* 17:36 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

¹⁸ Jaanaa saafi aivojiiḅo Jesuco dilluuhi: Idiimiibo Jiḅogominaafi, ḅmilli fine moonjii ifinijitino fiivoma icaqui? nooboro.

¹⁹ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: ḅMilliti: Jaabo uco iimiibo, neehi? Idiḅoro saafiro iimiibo Moocaani.

²⁰ ḅNacu gaajahi Moocaani tajiiḅaco? Sifigoti taabavadino, guijenidino, nanivadino, sitaaditi sicamañoco diibeguedino, diicaani, diiseeji icamisico gajji, nooboro.

²¹ Jaanegui diibo nuuhi: Seemenetiro uujoho paryi tolli moonifihi, nooboro.

²² Jaanoco uguubuuboro diiboco Jesu nuuhi: Icanehiica sano dihimega; Foobo dinehejeque paryi naajete. Jaaboro inihibamico idaasumoco daaci. Jaadi jari niqnejefañõ sihidi dinehejema diicaji. Jaaboro tadyojicuti disaa, nooboro.

²³ Jilli diiboco unuuneri sihidi idaasuvuubo sihidi inihibamima iicaumañõ.

²⁴ Diibo idaasuvuunoco Jesu aatyimeuboro nuuhi: Aivo jeedi tihiiño sihidi inihibamima iicamo Moocaani aivojifaño ofoono.

²⁵ Tihijitiruno camello januuu ojiri afatyono. Jaanoti sihidi jeevano sihidi inihibamima iicaabo Moocaani aivojifaño ofoono.

²⁶ Jaanoco uguubuumo nuuhi: ḅJaanegui cajaanoty fine taajajirahi? noomoro.

²⁷ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miyaminaadi tihiiño Moocaanidi tihitihii, nooboro.

²⁸ Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Aivojiiḅo miḅhai paryi monehejeque mejeevesumoro imma miḅguehi, nooboro.

²⁹ Jaanegui Jesu nuuhi: Miyanoti amiihaico neehi: Cajaanotyohacho iijaco, caanimico, inahabomico, mogaico, iseemeque icano

³⁰ Moocaani aivojiguiinodi ejeevesumo jiijehallivi janaanici gaayiciji. Tolliro ufucu niqnejefañõ ifinijitino fiivoma icajimo, nooboro.

Siino Jesu Igujevejinoco Jiḅeguehi.

(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

³¹ Jaadi Jesu fahuseeci siino miimisiici icano icamoco jiḅogominaaco ijeevadi ocoovauboro nuuhi: Jisumi Jerusalejaago mefeethi paryi Moocaani iimaaninaa uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubediti acaatiniiunobadi iicaqui.

³² Jaaboco uco sihigo miyaminaaco acijimo. Jaamoro uco dejecujimo imitino onoomoro jiiḅebamaaijimo,

³³ ahaamimoro, guijenijimo. Jaaruubo mifucuci, safucu icanobuunati gujevefeenetii siino buheeteji, nooboro.

³⁴ Jaarunoco diito ajashuno gaajautihii jinejete unuunoco diitedi toovono iicaumañõ.

Jesu Jerico Cuumiri Icaubo Aatyimetiiḅoco Buheesuhi.

(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

³⁵ Jaanaa Jesu Jerico cuumiti fiiticuunaa saafi aatyimetiiḅo jiiḅaijiniri giciniuhi nihibamico idilluubo.

³⁶ Jaanaa sihidi miyaminaa ofoomoco uguubuuboro dilluubo: ḅMilli iicano? nooboro.

³⁷ Jaanegui nuumo: Jesu Nazareoobo feehee, noomoro.

³⁸ Jaanegui sefano coovadiivuubo: ḅDavid Iyaachi, Jesu, uco didaasugo! nooboro.

³⁹ Jaarunaa imegavi ufuumo diiboco ḅbauhi illiiḅvequi, noomoro. Jaarunaa janaaniciiviro coovadiivuubo: ḅDavid Iyaachi, uco didaasugo! nooboro.

⁴⁰ Jaanegui Jesu ujulleeveuboro tajiiḅauhi diiboco ihicitequi. Jaanegui ḅciḅeuboco Jesu nuuhi:

⁴¹ ḅMilli ico omooninoco diimeguehi? nooboro.

Jaanegui aatyimeutiiḅo nuuhi: Aivojiiḅo, aatyimeneque imeguehi, nooboro.

⁴² Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jii, daatyime! Imiyaavogomañõ buheesucafetehi, nooboro.

⁴³ Jaasumiro diibo atyimeuhi. Jaaboro Jesu dojicuti fuubo Moocaanico imooboro. Jaanoco aatyimeumo paryi miyaminaa Moocaanico imehicauhi.

19

Zaqueo.

¹ Jaadi Jesu Jerico cuumifeenedi fuuhi.

² Jaacuumifaño icaubo Zaqueo onoobo impuesto jaadusuminaa aivojiiḅo.

³ Jaabo Zaqueo Jesuco imuguuhi aatyimeneque. Jaaruubo aatyimehicautihii baareebegayi iicamañõ, sihidi miyaminaa iicauneri icano.

⁴ Jaanoma iicaubo imegavi ijinafatyuboro imoho sicomor onoohori caamo fuubo Jesu afatyujino fiitino iicauberi toohoti diiboco ihatyimequi.

⁵ Jaanaa Jesu toonodi afatyuubo caamoco emeeciuboro diiboco nuuhi: Zaqueo, goovano tahigoti niito jaachijii diijafaño ifeteji, nooboro.

⁶ Jaanegui Zaqueo goovano iniituboro imo imo Jesuco gaayicubo.

⁷ Jaanoco paryi aatyimeumoro imitino neehicaumo: Imitiminaafi ijafaño Jesu ifetehi, noomoro.

⁸ Jaanegui Zaqueo ujulleveuboro Jesuco nuuhi: Meeci Aivojübo, tañehjeti feenedi ñdaasufimoco aciji. Jaanoti saatehediti abañüboro ananichahachijiji, igueenemehejedino ticovovi janaanici aciji, nooboro.

⁹ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jijjaavi jaachijiji taajasu gasehi jaani tolliro Abraham iyaachi iicamaño.

¹⁰ Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuboro saahi imitahinimoco iguiinooboro taajasuqui, nooboro.

Fahuseecidino Nihibajenevi Ohoovicino.

¹¹ Jaamo miyaminaa Jesu jilli onoonoco guubunichicaumo. Jaanegui jilli oovicuboro Jerusaleti ifiticuuneguiha. Jaanaa diito esamaahicauhi: Fine jisumiro Moocaani aivojiji gaseji, noomoro.

¹² Jaanegui diitoco nuubo: Safoono icaubo saafi gaifi iyotobadi obocifiibo. Jaabo fuuhi tehesino siijinjivevi tahi diiboco aivojüboti ificuudi dojicuviro ihuumiqui, aivojüboti iicaqui.

¹³ Jaabo ifuucuquiro fahuseecidimoco ijeevivominaaco coovaubo. Jaaboro diitoco aciubo nihibajene sihidi ijaada iicanoco. Jaamoco nuubo: Naajeteque meheetavo jino nihibamiri ofoobo agasenehachuta, nooboro.

¹⁴ Jaaruuboco ijiniije miyaminaa jüheguehicaui. Jaamoro diibo dojicuti saatohoma jübogoco gallumo: Mihimogotihidi diibo mohaivojüboti iicanoco, noomoro.

¹⁵ Jaarunaaca diiboco aivojüboti ficuumo. Jaadi diibo siino ijinijivevi uumiubo. Jaadi cuuhuvaubo ijeevivominaaco nihibamico aacuumoco minoodino agaanacuunoco igaajaqui.

¹⁶ Jaanegui iticonioboo asaaboro diiboco nuuhi: Aivojübo, dinihibami fahuseecidino janaanici gaanacuui, nooboro.

¹⁷ Jaanegui ihaivojübo diiboco nuuhi: Aivo imino, ijoho aivo iimino jeevivominaafi ajashurunohallivi imino omoonimaño ico fahuseeci cuumivahallivi aivojüboti ficuji, nooboro.

¹⁸ Jaanaa saafi asaaboro nuuhi: Aivojübo, dinihibami sahusedino janaanici gaanahi, nooboro.

¹⁹ Jaaboco tolliro iimusuubo: Ijoho sahuse cuumivahallivi aivojüboti diicaji, nooboro.

²⁰ Jaanaa sifi asaaboro nuuhi: Aivojübo, jino dinihibami fillucehufaña ificuhinino;

²¹ Ico ñihicuguehi sihidi edeevaneguiha. Jaabo ijoho ificutimañoti diicichi abasutirumañoti inoovataco diicichi, nooboro.

²² Jaanegui ihaivojübo diiboco nuuhi: Imitino jeevivominaafi dihiimaatiro ico mooniji, iiro gaajacuui uujoho sihidi jeeevaaboro ificutumañoti iicinoco abasutimañoti onoovasunoco.

²³ Jaanegui, çcollihidi jana tañihibamici bancojafaño ficuuhinitihidi uujoho uhuumiibo tañihibami agaananoco fanooro agaayicijirunaaca? nooboro.

²⁴ Iicojiri iicaumoco nuubo: Diibediti inihibamico mudumitiici. Jaamoro fahuseecidinoma iicaaboco mahaci, nooboro.

²⁵ Jaarunaa diito diiboco nuuhi: Aivojübo, diiboma fahuseecidino icacuuno, noomoro.

²⁶ Jaarunaaca ihaivojübo diitoco nuuhi: Amühaico neehi: Iicanoma iicaaboco siino janaanici aciji. Jaanoti iinoma achahaaboti paryi iicarunogayico dumitiiciji.

²⁷ Jaanoti uujoho aivojüboti iicanoco iimeguehinitimo taminaaco juuga misivamoro tahimefeenevi magaisiraici, nooboro.

Jesu Jerusale Cuumifaño Jicafetehi.

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

²⁸ Jilli unuunobuunati Jesu fuuhi Jerusale cuumijaago.

²⁹ Jaabo Betfaje, Betania icano cuuminoti fiticuunaaca tolliro Olivohono iicagaji fitino iicacuudi miimisici jüibogominaatisiti agalluuboro nuuhi:

³⁰ Mofoo joono ifiticuumijaago. Jaamisi tuucuumivi mihifotomisi mahatyimeji burrogayidi duujeciniiboco mihaiñooba diiberi igotiiboco. Jaaboco misinaayumisiro misiva.

³¹ Amüsisico cajaanotyohacho: çCollihidi momoonihi? onoochachijiji, monoo: Mohaivojübo eneeneguiha, noomisiro.

³² Jaanegui diitisi ufuumisidi atyimeuteuhi paryi Jesu unuubadi.

³³ Jaamisi iburrogayico sinümisico abajato nuuhi: çCollihidi moburroco misinühi? noomoro.

³⁴ Jaanegui diitisi nuuhi: Mohaivojübo eneeneguiha, noomisiro.

³⁵ Jaadi diiboco Jesujaago asatyuudi igaachehunoco iburrohallivi ificumoro Jesuco diibohallivi casihacuumo.

³⁶ Jesu diiberi ofoobo imega igaachehunoco jeebumoro feehicaumo jiihaifaño.
³⁷ Jaabo Olivohono iicagajiri guino niituunaaca, paryicino miyaavogominaa diibo dojicuti ufuumo ticovauhi sefano onoomo Moocaanico iimomo sihidi ejeevanoco aatyimeunoma iicamo
³⁸ neehicaumo: ¡Imicani Aivojiiho, Mohaivojiiho memeri asaabo! ¡Niquejefaño sajeebii! ¡Moocaanico mihimo! noomoro.
³⁹ Jaanegui saatofo fariseomi diitofaño iicaumo nuuhi: Jiihogominaafi, didojicuti asaamoco diiba, noomoro.
⁴⁰ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Amiihaico neehi diito illivuruva guisibano coovadiina-maajirahi, nooboro.
⁴¹ Jaabo Jerusale ifiiticuunoco aatyimeuboro tuucuumihallivi taaubo:
⁴² Iijoho jaachiiji difucuvi ico sajeebiiico aacijirunoco gaajaruva sajeebii diicajirahi. Jaaruno iidi otoovomaño daatyimetihii.
⁴³ Safucu iidi idaasufucu gaseji diminaa dihallidi emecuvejifucu dihallidi emecuvomoro fahigovati ico mooniji,
⁴⁴ ico jiiinjehallivi agañiiomoro dimiyaminaaco gaisiraicijimo. Jaamoro sababa dihallivi guisibaco jeevesujitimo, Moocaani ico abaavafucuco agaajacitimaño, nooboro.

Jesu Templojaco Imibachuui.

(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Jaaboro Jesu templojafaño ufuuboro ticovaubo toojafaño anaajemeque isivi agañiiubo.
⁴⁶ Jaaboro diitoco nuubo: Caatiniihaamefaño jilli noono: Taaja Moocaanima iimaajareji, noono. Jaarujaco amiihai nanivaminaa iijatiro miminiyui, nooboro.
⁴⁷ Jaabo Jesu fafucuvaaciviro miyaminaaco templojafaño jiihogoboro icahicauhi. Jaarunaa sacerdotemi aivojito, caatiniminaa, tuucuumi aivojito icamo diiboco iguijeniqui ituma ifehicauhi.
⁴⁸ Jaarumo toonohalliti omoonijirunoco atyimehicautimo paryi miyaminaa diibo onoonoco uguubunicimo iicaumaño.

20

Jesu Mitya Iiji.

(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹ Safoono Jesu templojafaño icaubo miyaminaaco taajasubogoco ijiihogoobo. Jaanaa gaseumo sacerdotemi aivojito, caatiniminaa, quillahuto icamo.
² Jaamoro diiboco dilluumo: Miihaico diibogo, ¿miiijoho iijiti jilli moonihi; miiijoho ico eneenguiiha? noomoro.
³ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Uujoho tolliro amiihaico dilluji, uco mihiimusu:
⁴ ¿Nacu, miiijoho Juaco tajiibauhi miyaminaaco initiqui? ¿Moocaani, nacu miyaminaa? nooboro.
⁵ Jaarunaa diito sanomiro noocasihicauhi: ¿Milli fine meneeji? Moocaani tajiihari munuuruva du: ¿Collihii jaanoco mimiyaavogotihii? miihaico neejiruubo.
⁶ Jaanoti miyaminaa tajiihari munuuruva, miihaico paryi miyaminaa guisibaneri gaicaujirahi, miyanotiro Jua Moocaanifañodi ihiiimaahicaunoco imiyaavogomoro.
⁷ Jaamoro nuumo: Magaajatihii. ¿Miiijohohacho fine Juaco miyaminaaco initijinoco tajiibauhi? noomoro.
⁸ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Jii, tolliro amiihaico uujoho neejitihii miiijoho tajiihari omooninoco, nooboro.

Iimitino Dudicamaajeminaavi Ohoovicino.

(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹ Jaadi Jesu miyaminaama ihiiimauboro jilli oovicuihi: Saafi miyaminaafi baacuco sihidi basuui. Jaaboro dudicamaajeminaaco toonoco utuumusuuboro. Siihi tehesino fuubo tahi gueenene iicaqui.
¹⁰ Jaano ibaacu onoovacuudi iicojiminaafico galluubo diitojaago imañoonoti diibojaago diito igalluquii. Jaaruboco diito ahaamihicaumoro botiiiboco dojicuviro diibojaa galluumo.
¹¹ Jaanegui toono abajaabo sifico galluui. Jaaboco tolliro idicuno, unuumoro aamiumo. Jaamoro botiiiboco dojicuviro galluumo.
¹² Jaanegui siino bu sifitii galluubo. Jaaruboco itihivasuumoro buhigovi gañiumo.
¹³ Jaanegui jari ihabajaabo nuuhi: ¿Milli fine mooniji? Agaijiiho taseemeneque galluui. Jaaboco aatyimemere fine bociguejimo, nooboro.

¹⁴ Jaaboco aatyimeumoro noocasiumo: Jaani duhu imi toonoco agaayicijiibo. Masi miguijeniqui. Jaadi jari miñhai toono abajatoti mihicaji, noomoro.

¹⁵ Jaamoro tomañoti sihigovi asatyumoro diiboco guijeniumo, nooboro Jesu diitoco dilluuhi: ¿Jaamoco milli fine tofagui abajaabo diitoco fine mooniji?

¹⁶ Aasaaboro diito dudicamaajeminaaco ifinisuboro toonoco sidudicamaajeminaaco acijiibo, nooboro.

Jaanoco uguubuumoro nuumo: ¡Chaha, Moocaani tolli moonidino! noomoro.

¹⁷ Jaanegui diitoco Jesu emeeciuboro nuuhi: ¿Nacu, milli eneejiruno jino Caatinihaamefaño icahi? Jilli du noono:

Guiisiri iijanoco eetavonicimo imiguisibaco itihisuumoro gaññhi. Jaarunofaño saafi agaajaabo tobaco dojicuviro icihi toba iminoco agaajamaño. Jaaboro aivo imimaño ficuubo, noono Caatinihaamefaño.

¹⁸ Jaabahallivi aacotomo gafaryunamaaivi ididaaheje. Jaanoti cajaanoyhallivi toba aacotahachiji diitoco quicheyñicijiiba, nooboro. Jilli nuubo Jesu diiboco imiyaavogotimoco ufucu omoonjinoco.

Impuestoditi Ihiimaano.

(Mt 22.45-46; 22.15-22; Mr 12.12-17)

¹⁹ Jaasumiro Jesuco sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo gaayicujirahi diitoti onoboo siinovi ohooviciboro eneehicaunoco agaajuumoro. Jaarumo miyaminaati iguiuhi.

²⁰ Jaamoro saatohoti galluumo iimimobadi asaamoro diibo siibadi ononoco uguubuumoro diiboco asatyomoro aivojibo usefaño ihacitequi.

²¹ Toonegui diito diiboco jilli dilluuhi: Jñibogominaafi, miñhai magaañhi jñjho miyaanoco imino onoboro, miyaanoco idibeguehicanoco; paryi miyaminaaco sabadiro edeesiciniiboro Moocaani jñhaiti imino dibeguehi.

²² Miñhaico dinoo: ¿Naa Cesar impuestoco ajaadusunoco majaaduñi? ¿Nacu, majaadujitihí? noomoro.

²³ Jaarunaa diito diibohallivi imitino ihiimaanoco agaajaciuboro diitoco nuuhi: ¿Collihí uco mabañhi?

²⁴ Eneecata uco saje nihabajeti mihifusu. ¿Nacu miñjho ime jana jino, jino imomo acaatinicinino icano?

Jaanegui diito nuuhi: Aivojibo Cesarno, noomoro.

²⁵ Jaanegui diitoco nuubo: Cesarno iicanoco Cesarco mahaci. Jaanoti Moocaaninoco Moocaanico mahaci, nooboro.

²⁶ Jaamaño diiboco inisuurumo icitimo milli miyaminaafeenevi unuutimaño. Jaamoro sihidi jabafituumo diitoco tolli iimusuuneri. Jaamoro lñivi icacuumo.

Siino Mubueetejinoti Idilluuno.

(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

²⁷ Jaanobuunati saatoho saduceomi iguijevecuumo siino buheetejitihí onoonicimo Jesu jaago asaamoro diiboco nuumo:

²⁸ Jñibogominaafi, Moise miñhaidi caatinuhi: Saafi nahabo mogai seemevatigo cojiti iigujevehachiji, inahabo ifibaijigoco iciboro diigoma isemevaqui inahaboco ibuananiqui, nooboro.

²⁹ Safoono icauo sahuse juugahuseti miimiñhi icamo saafi seemere. Jaanoti ihamiyaabo iticoni taabavauhi. Jaaruubo guijeveuhi seemevatiiboro.

³⁰ Jaanegui saafi inahabo ifibaijigoco icuhi. Jaaruubo tolliro seemevatiiboro guijeveuhi.

³¹ Jaanegui jaano allivioobo diigoco icurahi. Jaabadiro famooro diigoma icauhi. Jaarumoti saafiiba seemevatimoro paryi guijeveumo.

³² Jaanobuunati bu tolliro diigo guijeveuhi.

³³ Jaanoti buheetefucu, ¿cajaani taabaji fine? Famoro diigoco ataabavacuumoti, noomoro.

³⁴ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Jino jñijehallivi miyaminaa taabavacasihí.

³⁵ Jaanoti ufucu buheeteemere siijñinevi Moocaani eneeneri iimihusemaño ifotomo tahi taabavajitihí, iseemeque tajeñijitimo icano.

³⁶ Siino tahigo iguijevecuujitimaño Moocaani toomominaabadiro icacuujimo siino ubuheetecumaño Moocaani seemerucuñi icamo.

³⁷ Moise tolliro miñhaico gaajasuhi iguijevecuumo ubuheetejinoco Caatinihaamefaño imohogayí ijigahicaumañovi. Jaamañovi noono: Aivojibo Moocaani Abraham, Isaac, Jacob icamo Aivojibo.

³⁸ Jaabo Moocaani iguijevecuumo aivojibo icatino ubuheeme Aivojibo. Jaabo Moocaanidi paryi diito buheeme, nooboro.

³⁹ Jaanegui saatoho caatiniminaati diiboco nuumo: Imino neehi, jñibogominaafi,

⁴⁰ noomoro siino diiboco dillucuu timo.

¿Mijoho Iyaachi Fine Cristo?

(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

⁴¹ Jaadi Jesu diitoco nuuhi: ¿Milli jaamo Cristoco David iyaachi neehicahi?

⁴² Miiro David icaruubo Salmohaamefaño nuuhi:

Mohaivojübo Moocaani Tahaivojübo Cristoco nuuhi: Tamiyanaagonovi casivo,

⁴³ diminaaco ditihaiguiino uujoho ificuunohachuta, nuubo.

⁴⁴ ¿Milli jaabo Cristo David iyaachi icajirahi, David bu icaruubo diiboco: Aivojübo, unuuno icanaaca? nooboro.

Jesu Caatiniminaaditi Neehi.

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Jaanaaca famooro miyaminaa guubuniciunaaca Jesu ijübogominaaco nuuhi:

⁴⁶ Mehesicini, caatiniminaati caamovonoono gaachehunoma iigonoco iimoyicifimoti. Bu tolliro imoyicifimo naajetehasinovi diitoco iminoco sinagogajafaño ufuusumi imiya icaganocoro ujivicamaaifimo machujafaño iimimañejequere juvicamaaifimo.

⁴⁷ Tolliro fibajito iijanoco udumiticifimo. Jaamo ifurumo guenene Moocaan-ima iimaafimo utuvuusumo sitaaco ibañiqui. Jaamo guirajino cijigaifaño ijaadaco agaayicino, nooboro.

21

Fibajigo Aacino.

(Mr 12.41-44)

¹ Jaanaa Jesu templojafaño atyimeuhi sihidi inihibamima iicameheje Moocaanico aacimo ificufiino faño ificuhicaunoco.

² Jaabo atyimeuhi tolliro idaasuno fibajigo mijee gayicico ificuunoco.

³ Jaanegui Jesu nuuhi: Miyantiro amühaico neehi: Jaamo idaasuno fibajigo paryi famoova janaanici acihi.

⁴ Jaanoti paryi diito, diitedi sihidi aatyuvucuunoti acihi. Jaanoti diigo ihidaasuti iicanoco paryi acigo tooneri amachujirunoco, nooboro.

Jesu Temploja Finisucafeteji, Neehi.

(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵ Jaanaa saatoho templojati iimaahicauhi iminoono guisibano eheetavocininoti, tolliro fañoojaco Moocaanico ejeecivomo iminoono iimibachuhicaunoti icano. Jaanegui Jesu nuuhi:

⁶ Ufucu icajino paryi jino amühai mihifinicinoco ifnisujino, sababa guisiba siibahallivi covovacafetejitino, nooboro.

Ifinijino Jübogo.

(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Jaanegui diiboco dilluumo: Jübogominaafi, ¿cusumi fine tolli icajino? ¿Milliti fine magaaajaji toono iticovacuuunoco? noomoro.

⁸ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Mehesicini, amühaico sita bañidino, guirajimo tamemeri asaano: Uujoho Cristo, tusumi mihicacuui, noomoro. Jaarumo dojicuti mefeeditino.

⁹ Jaamo minaati, sanomiro omoonicasinoti icano muguubusumi mihiguetejirahana; iticoni jilli icajino. Jaaruno ifnicuujino icatino,

¹⁰ nooboro kuhubacafutuubo ihümaaubo: Siijinijeoto, siijinijeotoma moonicasiji. Si-ijinijeo aivoji, siijinije aivojima moonicasiji.

¹¹ Jaasumi sihidi sefano jinije maryibaji, ajeba icaji, sihidi fahigovavi guihuvano icaji, niquejefaño ñihicunoonoco mahatimeji sihidi jeevanonoco.

¹² Jaano jilli iicajino imega iticoni amühaico agaayicimoro idaasuno moonijimo amühaico satyejimo sinagogajanofaño imitino imooniqui amühaico icivojaanimoro aivojito imegavi satyejimo tamomohalliti.

¹³ Jaamo imefeenevi tamomoco mijübegueji.

¹⁴ Jaanegui jilli momooni, imegaviro: ¿Milli fine iimusuji? noomoro mehesamaaidino.

¹⁵ Tusumi jari amühaico uujoho gaaja iimaaco aciji. Jaaneri amühai minaa amühai iijico jenaaujitihü amühaico guinonijitimo.

¹⁶ Jaarunaa amühaico, amühai caanimi, amühai nahabomi, amühai yoto, amühai gataavominaa icamo amühaico aivojitojaago satyeji. Jaamoco amühaiti saatohoco gaisir-aicisujimo.

¹⁷ Paryi jinijeminaa amühaico jüheveji tamomohalliti.

¹⁸ Jaarumo milli mihicajitihü.

¹⁹ Tolti icarunofa quehecuno mihicahachijij; ifinijitino fiivoma mihicaji.

²⁰ Jerusale cuumihallidi minaa emecucininoco mahatyimecuudi magaaajacu tuucuumi ifinicuujinoco.

²¹ Jaasumi Judea jiinjeri mihicamo ifagajinojaa magaa. Jaanoti Jerusale cuumiri mihicamo tuucuumiti buhigovi mofoo. Jaanoti tuucuumiti buhigovi mihicamo tuucuumijaa masaadino,

²² Caatinahaamefaño idaasujino onoobadi tusumi icajino idaasufucuno.

²³ Idaasucani icajimo tusumi gaigoomi oovato iicamo, mifañotioseejema iicamo icano jiinjehallivi sihidi idaasu iicajimaño jiinije miyaminaaco ñihicuno ahaamijineri.

²⁴ Jaanoti saatofo amocasifaño guijeveji. Jaanoti saatohoco fahigova jiinjenevi icivojaanimoro satyejimo, tolliro Jerusale cuumico siijiinije miyaminaa jiinjehallidi quicu quicu icaji diitoco Moocaani ejevesunohachutahiica.

Jesu Miyaminaafibadi Ifiivuubo Siino Asaajino.

(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

²⁵ Jaadi niquejeguiinodi jibogo icaji cuujeo nihibavi, fucuo nihibavi, meecirivi icano; jiinjehallivi paryi jiinjeminaaco ihesamaaje mitaji sihidi igotocinijimo muuai ñihicuno ojineri, ityuuca ñihicuno ojineri icano.

²⁶ Jaamo miyaminaa jiinjehallivi iicajinoco eesamaaimoro ñihicuri choomocinijimo, niquejeomitya icaruno maryibaji.

²⁷ Jaadi jari mahatyimeji uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo aimuufaifeenedi mityama, aivojima icano asaanoco.

²⁸ Jineheje jilli iicacuudi caamoco memecicu mataajasucafutucujineguiiha,

²⁹ nooboro jilli oovicuubo: Memecici higuerahoco tolliro paryi imohonoco;

³⁰ bohono ahaamevanoco mahatyimesumi, amihairyo magaaajafhi ficaba ifiiticunoco.

³¹ Jaabadiro jino onoonoco mahatyimecuudi magaaajacu Moocaani aivoji ifiiticunoco.

³² Miyanotiro amihaiico neehi: Paryi jino iicanoco tusumioto aatyimeme guijevejithiica,

³³ niqueje, jiinije icano finijirahi. Jaanoti taaji sicamañovi fatyejitithi.

³⁴ Jaanegui mehesicini, iimitinofenedi amihai jeebii kuhufetedino, guirihicavono jiinije busumije imoyici icano guinodi tufucu amihaiivi mehesicinitinaaca gasedino,

³⁵ amihaihahallivi tacuraba gaajaciratino aacotonicibadi. Jilli tufucu gaseji fahigova jiinjehalliri iicamohallivi.

³⁶ Jaanegui mihimibaicnicu. Jaamoro fahijivaro Moocaanima mihimaa, paryi jino iicajinoti mataajaji. Jaamo uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo imefeenevi mihifeteji, nooboro.

³⁷ Jaabo Jesu cuuje templojafaño jibeguehicaubo. Jaanoti mihijicuudi: Olivohono iicajajaago ofooboro tahi icahicaubo.

³⁸ Jaanaa miyaminaa fucugayiro templojafaño gasehicauhi diiboco iguubuniciqui.

22

Jesuco Iguijeniqui Omoonino.

(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

¹ Jaanaaca ijicutama achahano maahunoco amachufino Pascua jibaimo fiiticuunaaca, sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo moonihicauhi: ¿Milliti fine magaicaauji? noomoro Jesuco igaicaauqui. Jaarumo miyaminaaco iguuhicauhi.

² Jaanaa Satanas jicafutuuhi Juda Iscariote jeebifaño Jesu minisuminaa fahuseeci motihaiti miimisiici icamobofaño.

³ Jaaboro sacerdotemi aivojito, temploja aivojito icamojaago ufuuboro diitoma iimaatu-ubo Jesuco diitoco ihaciqui.

⁴ Jaaneri imo imo iicaumoro diibo Judaco nihibamico aciguumo.

⁵ Jaanegui: Jii, unuuboro ticovaubo iguunuubo, ¿milli fine diiboco diitoco aciji, miyaminaa chahanaaca? nooboro.

Aivojibo Niinoono Amachuuno.

(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

⁶ Jaanaa ijuurisutama achahano maahunoco amachufino jibaimo icacuui Pascua ovejaco agaicaaujifucu.

⁷ Jaanaa Jesu galluuhi Pedro, Jua icamisico: Pascua machutaaco mohime mihimibachuto, nooboro.

⁸ Jaanegui diitisi dilluuhi: ¿Conoovi diimeguehi mihimibachunoco? noomisiro.

⁹ Jaanegui Jesu iimusuuhi: Cuumivi mihifotoodi saafiico mahatyimeji icifuuri nifaihuco asatyooboco. Jaabo dojicuti mofoo iijafaño.

11 Jaamisiro toojao aivoj#boco monoo: Mohaivoj#bo jilli neehi: ¿Comecufañoo taj#bogominaama Pascua machutaaco machuji? noobo, noomisiro.

12 Jaadi am#sico #fusuj#bo iguiraaamecu, caamovohi iicamecu, imibachucinicumecuco. Jaamecufañoo meheetavo mamachuqui, nooboro.

13 Jaanegui ufuumisi paryi Jesu unuubadi icanoco aatyimeumisiro toonovi Pascua machutaaco eetavuui.

14 Jaanaa amachucuujidi Jesu iminisum#naama cas#vuuhi imachuqui.

15 Jaanaa Jesu diitoco nuuhi: Guiraacani imeguehi, am#haima Pascua machutaaco amachunoco iguijevecuujino imega.

16 Am#haico neehi: Siino Pascua j#baimo machuco machucuujit#hi. Jari siino Moocaani aivoj#faño meheetavoodi,

17 nooboro ihadutahilluco agaayiciuboro Moocaanima iimaaubo. Jaadi nuubo: Jinooco mihicimoro mihifocasi

18 am#haico neehi: Jisumitiro siino aducujit#hi baacufaihuco Moocaani aivoji agasetinohachuta, nooboro.

19 Jaadi imaahuco agaayiciuboro Moocaanima iimaaubo. Jaadi iquisicuuboro diitoco aciubo jilli nooboro: Jino tafi am#haihallivi aac#cafetejino jilli momooni. Jaamo uco jabajeevetimo mihicahi, nooboro.

20 Jaanaa amachuunobuunati tolliro ihadutahilluco agaayiciuboro nuuhi: Jihillu bohono iiji iicajinoco taty#jheheri eetavono taty#joho am#haihallivi aga#cafotono.*

21 Jaarunaa jino am#haiti uco aac#jiibo iga#caauqui tajojiri icahi.

22 Jaarunaa uujoho Miyam#naafbadi Ifiivuubo uuditi unuucuubadi feehe. Jaarunaa idaasucani iicaj#bo uco aac#bo, nooboro.

23 Jaanegui ticovaumo idillucasiumo: ¿Cajaani fine aac#jiibo? noomoro.

¿Cajaaniji Fine Imiyaabo? Noocasiumo.

24 Jaanaa ij#bogom#naa noocasihicauhi: ¿Cajaaniji m#haiti imiyaabo? noomoro.

25 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Siicumijeoto judiomi iicatimo aivojito idaasugotimo sefano taj#banic#hi. Jaamo diito aivoj#toco imihusefimo, noon#cimo.

26 Jaanoti am#hai tolli mihicajit#hi. Jaanoti siibadiro am#hai mihicaji, am#haifañoti imiyaaboti icaqui jilli saatoho jeecivom#naafti miminifeteji. Jaabadiro ataj#baabo jeecivom#naafti minifeteji.

27 ¿Nacu, m#joho imiyaabo, acas#vooboro amachufiibo, nacu ejeecivefiibo? ¿Eti acasivefiibo? Jaarunaa uujoho am#haifeeneri icahi jeecivom#naafbadi.

28 Am#hai uuma mihicaf#hi uco inisunehejefañodi.

29 Jaanegui uujoho am#haico aivoj#co aciji uco guihirubi aac#hinibadi.

30 Jaamo mamachuhi, mahaduhi icano uuma jahigo tahaivoj#faño. Jaamoro aivoj#bo icagafaño macasivomoro mataj#bahi Israel cuumino fahuseeci motihaiti miicum#ici icanohallivi, nooboro.

Jesu Neehi Pedro Diiboco Utuunamaajinoco.

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

31 Jaaboro nuubo Aivoj#bo: Simon, Simon, mehesicini jino Satanas am#haico idillunoco siinoco aga#unicibadi idaasuno am#haico iga#ucuqui.

32 Jaarunofaño uujoho Moocaanima dihallivi iimaahi dimiyaavogo #ti finitino iicaqui. Jaabo ij#joho siino imiyaavogodi dinahabomico quehecutusu, nooboro.

33 Jaanegui Simon diiboco nuuhi: Aivoj#bo imibaic#nicuui #ma civoj#faño feequi, #ma guijevequi icano, nooboro.

34 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Pedro #co neehi: Jisumiro catava oj#ibaacaro mifooci, safo icano uco tuunamaajiji; uco gaajaruubo, nooboro.

Idaasuno Icajino.

35 Jaadi Jesu diitoco nuuhi: Am#haico dureecuma, nihibam#ma, lleegucuma, tihai#paajema icano masatyedino, nooboro agalluusumi: ¿Nacu fanoova am#haidi cuujivaachuui? nooboro.

Jaanegui diito: Chahano, nuuhi.

36 Jaanegui diitoco nuubo: Jaanoti jisumi tolli icatino dureecuma, nihibami lleegucuma icano mihicaabo masaty. Jaanoti aamigama machahaabo am#hai caamoojaco manaaje-mere aamigati mihici.

37 Am#haico neehi: Uuti Caatin#haamefaño jilli onono icaji: Iimitimofeenevi ficucafetej#bo, onono, paryi uuditi onono tolli icaji, nooboro.

* 22:20 Sahaamefaño samañoviro ficuumo. Versiculo 19 nijeque, bu versiculo 20 iicanoco ficuutimo.

³⁸ Jaanegui diito nuuhi: Aivojiîbo, miigaacima mihicahi, noomoro. Jaanegui diibo nuuhi: Toonov̄irucu, nooboro.

Getsemani Onoomañovi Jesu Moocanima Iimaahi.
(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42; Tolliro meeci Heb 5.7-8)

³⁹ Jaadi Jesu toonoti fuuhi Olivohono iicagajjaago iicanicibadi. Jaaboma ijiîbogominaa fuuhi.

⁴⁰ Jaamo tomañovi iifutuudi diitoco nuubo: Moocanima mihiimaa, iji inisunofañ mahaquetedino, nooboro.

⁴¹ Jaadi Jesu diitoti sihigovi fuuhi guisibaco maganicarunohachuta. Jaaboro memuîvuubo Moocanima ihiimaagui.

⁴² Jilli nooboro: Guihi, idiimogohachiîji jino idaasuno iicajinoti uco taajasu.† Jaaruno uujoho iimogobadi icatino, jaafa ijoho idiimogobadi icano, nooboro.

⁴³ Jaanaaca diibojaago Moocaani toomominaafi niqejefañoti saauhi diiboco isefatusuqui.‡

⁴⁴ Jaabo sihidiro iidaasuvooboro Moocanima quehecuno iimaahicaubo. Jaanaaca ituga jiînjehallivi aquetehicauhi tijoho ocooyinobadi.

⁴⁵ Jaabo Moocanima ihiimaanoti agañîvuuboro ijiîbogominaajaago fuuhi. Jaamo ihidaasuri cigacuumoco atyimeteubo.

⁴⁶ Jaanegui diitoco nuubo: ¿Collihi micigahi? Magañîvomoro Moocanima mihiimaa iji inisunofañ mahaquetedino, nooboro.

Jesuco Isisimoro Satyomo.
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesu ihiimaanaacaro sihidi miyaminaa gaseuhi. Jaamoco siguubo Juda onooobo Jesu jiîbogominaati fahuseeci motihaiti miimisicîdimo iicahicaurumoobo. Jaabo Jesujaago fiitivuuhi diiboco iniîciqui.

⁴⁸ Jaaboco Jesu nuuhi: ¿Juda, tolli iniîciboro Miyaminaaifbadi Ifiivuboco daacih? nooboro.

⁴⁹ Jaabo Jesuma iicaumo tolli iicanoco aatyimeumoro Jesuco dilluuhi: ¿Aivojiîbo, aamiganeri diitoco momooniji? noomoro.

⁵⁰ Jaamoti saafi sacerdotemi jeecivominaafico omoonubo buiyaacuui imiyanaago nijimeehuco.

⁵¹ Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Musuufenicu jaafa icacuumo, nooboro sacerdoti jeecivominaafi nijimeehuco ududiĉcineri buheesuubo.

⁵² Jaaboro sacerdotemi aivojito, temploja aivojito, quillahuto icamo igaiyiĉciqui asaau-moco nuubo: Tatyicovodi amiîhai masaahi aamiganoma, cudaahenema icano nani-vaminaafico mihicanicibadi.

⁵³ Amiîhaifeeneri fahiîjvaro templojafaño icahicarahi. Jaaruuboco uco magaayiĉhicatih. Jaarunaa jisumi amiîhai imitiminaa tolli momooniĉcichi jino icivono mityaguuiino, nooboro.

Pedro Jesuco Tuunamaaiuhi.
(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Jaasumiro Jesuco agaayiĉciumoro satyuumo sacerdotemi aivojiîbo iijajaago. Jaabo dojicuti Pedro tehesinoti iifiniĉciboro feehicauhi.

⁵⁵ Jaamoro ihaivojiîbo iija goohasifeenevi ĉjigaico eebasuumoro casiĉcamaaiumo. Jaamofeenevi tolliro Pedro caŝcivuuhi.

⁵⁶ Jaaboco jeecivominaago ĉjigajjinivi giĉcinîboco gueneene ihiîfiniĉcugoro nuuhi: Jaani tolliro diiboma iicahicaabo, noogoro.

⁵⁷ Jaarunaa Pedro utuunamaaibo nuuhi: Gaigo, uujoho diiboco gaajatih, nooboro.

⁵⁸ Jaanobunati tolliro saafi diiboco aatyimeuboro diiboco nuuhi: Ijoho tolliro diitoobo, nooboro.

Jaarunaa Pedro diiboco nuuhi: Chahano, uujoho diitoobo icatih, nooboro.

⁵⁹ Jaadi sano nihiba oovobunati saafi diiboco jenaauhi jilli nooboro: Jaani miyaano diiboma iicahicahinîbo Galileaooobo iicamaño, nooboro.

⁶⁰ Jaanegui Pedro nuuhi: Chahano, uujoho gaajatih ijoho toono onoonoco, nooboro.

Jaasumiro Pedro ihiimaanaaca catava ojuihi.

⁶¹ Jaanegui Aivojiîbo Jesu diiboco: Jaachiîji catava ojitînaacaro mifocci, safo icano uco tuunamaaiji, nooboro unuunoco.

† 22:42 Griego iijiri: jihidaasuhilluco uuti buhigovi denesu, noono. ‡ 22:43 Sahaamefaño toversiculonoco ficuutimo.

⁶² Jaaboro Pedro ufuuboro sihidi aivono taaui.

Jesuco Edejecuno.

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Jaanaa Jesuco utuumuumo diiboco edejecuumoro aamiuhi.

⁶⁴ Ihaallinoco gaachehubaryuri isiyaacuumoro ihimeque gabacuhicauhi: Gaajaci. ¿Naa miiijoho ico aamihi? noomoro

⁶⁵ famaño vaje diiboco iibahicaumo.

Jesu Fagominaa Imegavi Icauhi.

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Jaanaa eseseveudi igaivuumo judiomi quillahuto, sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo. Jaamoro Jesuco satyuumo fagominaa imegavi. Jaamoro Jesuco dilluumo:

⁶⁷ Miihaico dinoo, ¿naa miya iijoho Cristo? noomoro.

Jaanegui diitoco iimusuubo: ¿Amiihaico jiihi, nuuruva nacu mimiyaaveguejitirahi?

⁶⁸ ¿Jaanoti amiihaico nuuruva nacu uuma mihiimaanoco mihimeguejitirahi, uco misi-naayujitirahi icano?§

⁶⁹ Jisumitiro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo giciniji Moocaani imityaabo miyanaagonovi, nooboro.

⁷⁰ Jaanegui diiboco famooro dilluumo: Jaanegui, ¿iijoho Moocaani Seemene? noomoro.

Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Jiihi, amiihai monoobadi, nooboro.

⁷¹ Jaanegui diito nuuhi: ¿Collhi bu sita onoonoco mihimeguejirahi? Miihairyo muguubu-cuuihii iijiri onoonoco, noomoro.

23

Jesu Pilato Imega.

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Jaamo famooro agaaiivuumoro Jesuco satyuumo Pilato imegavi.

² Jaamoro ticovaumo diibohalliivi ihiimaamo: Jaanico miihai mahatyimehi, muucuumico ñaaisuuboco. Jaaboro neehicaabo: Cesarco impuestoco majaadudino uujoho Aivojiiho Cristo icahi, neehicaabo, noomoro neehicaumo.

³ Jaanegui Pilato diiboco dilluui: ¿Naava iijoho judiomi Aivojiiho? nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Jiihi, iijoho toono onoobadi, nooboro.

⁴ Jaanegui sacerdotemi aivojito, miyaminaa icamoco Pilato nuuhi: Jaanivi iimitinoco aivo atyimetihii, nooboro.

⁵ Jaarunaa diito janaanici nuuhi: Paryi Judea jiinije miyaminaaco ñaaisuhicaabo iijibeguerei Galileavi iticonihiniibo, juu icacuuihii, noomoro.

*Jesu Herode Imega.**

⁶ Jaanoco Pilato uguubuuboro dilluui: ¿Nacu diibo Galileaoo? nooboro.

⁷ Jaanegui diiboco: Jiihi, unuunegui Jesuco galluubo Galilea aivojiiho Herodejaago tusumi Jerusale cuumivi agaseubojaago.

⁸ Jaabo Herode Jesuco aatyimeuboro imo imo minifutuuihii siicijetiro Jesuditi ihi-imaanoco guubuhicaubo. Jaaboro diiboco imeguehicaubo aatyimeneque sihidi ejeevanoco Jesu omooninoco ihatyimequi.

⁹ Jaaboro Jesuco sihidi dilluhicaubo. Jaarunaa Jesu diiboco iimusuutihii.

¹⁰ Tolliro tomañeri icamo sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo diiboco igui-jenisuqui mityano iimaahicauhi.

¹¹ Jaanegui Herode ihamocasiminaama diiboco: Jilli miihifoobo, noomoro imitino mooniuumo. Jaamoro diiboco edejecuno aivojiiho gaachehubadi iimichehufaño jiihacuumo. Jaaboco dojicuviro Herode Pilatojaago galluuihii. Jaasumiti jari Herode Pilatoma imitocasiuhi.

¹² Jaanoti iticoni jiihevecasihicaumisi.

Jesuco Igaicauqui Unuucuuno.

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

¹³ Jaanegui sacerdotemi aivojito, tuucuumi aivojito, miyaminaa icamoco Pilato igaiyiciuhi.

¹⁴ Jaaboro diitoco nuuhi: Amiihai jaanico tajaa misivahinihi: Miyaminaaco ñaaisuubo, noomoro. Jaaboco imino dillucuurahi amiihai imefeenevi. Amiihairyo magaaajacuuihii diibediti: Imitiibo, noomoro monoonoco aatyimetinoco.

¹⁵ Jaabadiro bu Herode iimitinobaaco aatyimetiboro siino tajaa sivasuuhi magaaaja milliti bu miguijenjirahi.

¹⁶ Jilli ahaamiboro diiboco sinaayuji, nooboro.

¹⁷ Jaabo Pilato jibaimosumi saafi civojaminaafiti sinaayujirahi miyaminaaco imono iicasuqui.[†]

¹⁸ Jaarunaa famooro sano sefano neehicauhi: ¡Diiboco guijeni! ¡Barrabacoro sinaayu! noomoro.

¹⁹ Jaabo Barrabaco civojaaniimo tuucuumi miyaminaaco aivojitohallivi añaaisuuneguiha, tolliro bu saatothoco agaicaauneguiha icano.

²⁰ Jaarunaa Pilato Jesuco isinaayunoco iimuguuboro siino miyaminaama iimaauruubo.

²¹ Jaarunaa diito janaanici sefano nuumo: ¡mohobujehallivi tetecu! ¡Tetecu! noomoro.

²² Jaarunaa siino Pilato diitoco nuuhi: ¿Nacu, jineje iimitinoco moonibo? Diibovi atyimetithi iimitinoco toonohalliti agaicaaujirunoco. Jilli ahaamiboro diiboco sinaayuji, nooboro.

²³ Jaarunaa diito jenaauhi idillumo sefano noomoro: ¡mohobujehallivi itetecuqui diito sacerdotemi aivojito iicamo sihidi ocoovadiinamaaiumaño diito iiji diibohallivi fatyuumo.

²⁴ Jaanegui Pilato nuuhi: Diito onobadi imooniqui.

²⁵ Jaaboro sinaayusuubo civojaminaafico diito idilluuboco añaaisuunoti, agaicaaunoti icano icivojaaniuboco. Jaaboro Jesuco diito usefaño jeevesuubo diito iimuguubadi imooniqui.

Jesuco Etetecuuno.

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Jaamoro Jesuco itetecuqui satyuumo. Jaanaaca saafi Cirene cuumioobo Simon onoo buhigoti asaaboco agaayicuumoro iguijeve imohobujeque iibusuumo Jesu dojicuti isatyequi.

²⁷ Jaabo dojicuti sihidi miyaminaa feehicauhi. Jaamofenedi sihidi gaigoomi taamoro gaibacasimoro feehicauhi diibo idaasuri.

²⁸ Jaamoco Jesu eemeeciuboro diitoco nuuhi: Jerusale gaigoomi, uuri mataajirahana. Amihaihalliviro mataa, amihai seemehallivi icano

²⁹ ufucu gasejifucu: Imicani icamo achibami, eseemevatatino jeebino, iisutino mifañoono icano, meneaifucu.

³⁰ Jaasumi miyaminaa ticovaji onoomo: Ifagajino mohallivi daacoto, ifabaino mohallivi fabaavo, noomoro.

³¹ Jaamo imihuseemeque jilli omoonino idaasurahi. Jaarunofaño fine imitinoco eheetavomoco janaanici idaasuno mooniji, nooboro[‡]

³² Jaamo bu, tolliro satyuumo mimisiici nanivaminaatisico Jesuma sano igaicaaqui.

³³ Jaamo ifutuuhi nigapaajebai onoomaño. Jaamoro tomaño Jesuco tetecuuno. Tolliro nanivaminaatisico imiyanaagonovi saafi, inaninaagonovi saafi icano tetecuuno.

³⁴ Jaanaa Jesu nuuhi: Guihi, diitohallivi jino omoonino jaadabadi iicanoco ficuudino, jilli gaajatimo omoonimaño, nooboro.

Jaanaaca amocasiminaa Jesu gaachehuhallivi suerteque eetavuumo: ¿Naa miijoho iciji? onoomaño. Jaadi ifocasiumo.

³⁵ Jaanaa miyaminaa diiboco ihaivojitoma ihifinicimoro dejecuhicauhi: Sitaaco taajasuubo; Eneecata jisumi jaafa iinoro taajaabo miyaano Cristo Moocaani icuubo iicahachijji, noomoro.

³⁶ Tolliro amocasiminaa edejecumoro diibovi ifitivomoro idicuno vinoco diiboco isuurahi.

³⁷ Jaamoro diiboco neehicaumo: Miyaano ijoho judiom iivojibo idiicahachijji, iro difico taajasu, noomoro.

³⁸ Jaabo nigaihallivi ficuumo acaatinumoro[§] JAANI JUDIOMI AIVOJIBO, onoonoco.

³⁹ Jaanaa saafi nanivaminaafi saanaagonovi etetecucinubo Jesuco ibahicauhi: Miyaano ijoho Cristo idiicahachijji iro difico taajasu, tolliro bu misico taajasu, nooboro.

⁴⁰ Jaarunaa saafi diiboco ibauhi: ¿Aivo ijoho Moocaanico ñhicugothi, tobadiro ico omooninoco gaajatibo?

⁴¹ Misico naha jino miyaanohalliti jilli moonimo, miyaano imitinino momooniuno jaadaco mihicahi. Jaanoti diibo aivo imitinino mooniruubo, nooboro.

⁴² Jaadi Jesuco nuubo: Jesu, dihaivojivi idifotoodi uco desafoto, nooboro.

[†] 23:17 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo. [‡] 23:31 Griego iijiri: imoho buheeruhoco jilli omoonino. Jaanegui fine millijiru uchuumucuhoco, noono. [§] 23:38 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: griego iijiri, latin iijiri, hebreo iijiri icano, onoonoco.

⁴³ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Miyantiro ico neehi: Jaachijiro ijoho uuma diicaji imimañovi Moocaanico imiyaavogomo ofoomañovi, nooboro.

Jesu Iguijeveuno.

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Jaanaaca gadiñiba mihicacuui. Jaarunaa paryi jiniije civono minifutuui; jaano jari imohonohalliti nihiba icaaberi seseeteuhi.

⁴⁵ Jaano icivutuusumi nihiba jabaavuui. Jaanaaca temploja ofoboociniuchehu gaachehubaryu tyigaba feenedi gallivuui.

⁴⁶ Jaanaaca Jesu gaihivuui: Guihi, dihusefaño tagajaco gaayici, nooboro chuumucubo.

⁴⁷ Jaanoco romanomi amocasiminaa aivojibo tonehejeque aatyimeuboro Moocaanico imuubo: Miyaano jahi jaani imihuseebe, nooboro.

⁴⁸ Jaanoco bu tolliro miyaminaa aatyimeumoro fuuhi icidigameehuco aamimoro, sihidi idaasuneguiha.

⁴⁹ Jaanoti paryi Jesu gataavominaa, tolliro gaigoomi Galileati diibo dojicuti asaamo icamo icaui tehesinoti tonehejeque ihuñinicum.

Jesuco Iñuno.

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰ Jaanaa icaubo saafi iimihuseebe imitino iicatatibo Jose Arimatea cuumioobo onoobo Judea jinijeri iicacuumi. Jaabo judiomi fagominaatooobou.

⁵¹ Jaabo Jose Moocaani aivoji asaaujinoco teemehicaubo. Jaamaño paryi fagominaa omoonunofaño icautibo.

⁵² Jaaboro Pilatojaago ufuuboro diiboco Jesu ifico dilluubo.

⁵³ Jaadi Jesu ifico ihimohoti iniitusuuboro gaachehuri iimbociuboro cihoji guisi-gajifaño eseediuhojifaño cihubo bohoji miñhaiñooba icihauritihojifaño.

⁵⁴ Jaano sifucuti jaguisi iicacuujineguiha tufucuri imibaivucuumo.

⁵⁵ Jaanaaca Jesuma Galileati asaamo ufuumoro Jesuco icinunoco meecituui. Jaamo imino atyimeuhi diibo ifi aacaumañoco.

⁵⁶ Jaamo iijanojaa ufuumoro facicifaihuno, bu facici dñribano icanoco iimibaivuumo.

Jaamoro jaguisifucu jaguisumo Moise tajiiba onobadi.

24

Jesu Siino Ubuheeteuno.

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Jaanaa ajaguisiuno sifucuti gaigoomi civonotiro fuuhi Jesu cihojijaago ifacicinoco iimibachuunoma*

² Jaamo ifutuumo atyimeuhi toojico afabaacuuba iguisiba sihigovi icacuubaco.

³ Jaamoro toojifaño ufuumo Aivojibo Jesu ifico atyimecuutihi.

⁴ Jaaneri iigutuumor: ¿Milli momooniji? noocasumo. Jaamo atyimeuhi miimisiici gaimisi diito cojivi julleecinimisico aricunoono gaachehunofaño jicucuucinimisico.

⁵ Jaamisiti iigutuumoro guinovi jinijehallivi javucamaaiumo. Jaamoco diitisi nuuhi: ¿Collhi amñhai ubuheetecuboco iguijeveme iicamañoco miguiinehi?

⁶ Jineeri chahuubo, buheetecuboco. Mehesafoto Galileari iicausumi amñhaico unuunoco:

⁷ Miyaminaafibadi Ifiivuubo acicafeteji imiti miyaminaa usefaño. Jaaboco imohovi tetecujimo. Jaaruubo mifucuci, safucu icanoti siino buheeteji, unuunoco, noomisiro.

⁸ Jaanegui tofigueje esafutuui Jesu unuunoco.

⁹ Jaamo cihojijaagoti uhuumimoro paryi toonoti jibogovauhi Jesu minisuminaaco fahuseeci mothaiti saafi idimoco, tolliro paryi saatohoco ican.

¹⁰ Jaanoco Jesu minisuminaaco jibuguumo Maria Magdalena onoogo, bu Juana, bu Maria Jacoobo seeji, bu saafigueje icamo.

¹¹ Jaarunoco Jesu minisuminaa: Jilli fine jeegavomo, noomoro miyaavuguitimo.

¹² Jaarunaa Pedro fuuhi ijinafatyuuboro Jesu cihojijaago. Jaaboro idijivuuboro toojifañoco emeeciubo atyimeuhi tochehuri iminiuchehu uufocori acaunoco. Jaaneri ajabafituuboro uumiubo dojicuviro iijajaago.

Emaus Onoocuumi Jñhaijaago.

(Mr 16.12-13)

* 24:1 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaamoma tolliro saatoho gaigoomi fuuhi, onoonoco.

¹³ Jaanaa tufucu diitoti miimisiici fuuhi Emaus onoocuumijaago; Jerusaleti once kilometrohachuta iicacuumijaago.

¹⁴ Jaamisi ufuumisi paryi tooneri iimaamisiro feehicauhi.

¹⁵ Jaamisiro ihiimaamisiro dillucasihicauhi. Jaanaaca diiboro Jesu diitisijaa asaaboro diitisima fuuhi.

¹⁶ Jaaboco atyimecuurumisi gaajahicautihi Jesu iicanoco.

¹⁷ Jaanegui Jesu diitisico dilluuhi: ¿Jinejeque midillucasihicahi jiihairi mofoomisi? ¿Collihi idaasuno mihicahi? nooboro.

¹⁸ Jaanegui diitisiti Cleofas onoobo iimusuuhi: Paryi miyaminaa gaajahi Jerusalevi jismiro icahininoco. Jaanoti ijoho idiiiboro tuucuumiri diicariumi gaajatahi.

¹⁹ Jaanegui diitisico nuubo: ¿Nacu milli icahininino? nooboro.

Jaanegui diiboco nuumisi: Eti bu Jesu Nazareoboco omoonihininoco; Jaabuu Moocaani iimaaminaafi, paryi miyaminaa imefeenevi, bu Moocaani imefeenevi ihiimaanoti, bu paryi omoonihicahininoti icano sihidi ejeevahiniboco.

²⁰ Jaaboco sacerdotemi aivojito, mohaivojito icamo diiboco agaayicihinimoro acihinihini: Imino diibo iguijevene, noomoro tetcusuumo.

²¹ Jaanoti miihai meteemehicaurahi Israel jiiinjeminaaco itaajasuqui. Jaarunaa paryi tolli omooninobuunati jino mifucuci, safucu icano mihicacuuhi.

²² Jaarunaa miihaiti saatoho gaigoomi fucuro diibo cihojico emeecieme miihaico igutusuhi,

²³ toojifaño diibo ifico atyimetineguiiha miihaico jiiibogovahi Moocaani toomominaaco atyimeeme diitoco: Jesu buheehi, ononoco miihaico ijiiibegueneri.

²⁴ Jaaneguiiha miihaiti saatoho toojico emeecieme gaigoomi onobadi icanoco atyimehi. Jaarumo Jesuco atyimetihini, noomisiro.

²⁵ Jaanegui Jesu diitisico nuuhi: ¿Gaajaticanimisi, fine amisi goovaticani mimiyaaveguehi Moocaani iimaaminaa unuunoco!

²⁶ ¿Nacu iticoni jinehejeri idaasuno icajitiruboro Cristo ihaivojifaño efeejino imega? nooboro.

²⁷ Ticoniubo paryi Caatinahaamefaño diibediti ononehejeque diitisico ijiiibogoobo Moise aameneti iticoniubo paryi Moocaani iimaaminaa aamenevi imivusuubo.

²⁸ Jaamo tuucuumivi ifutucuneguiiha Jesu sanoticovoro fatyuujirahi.

²⁹ Jaarunaa diitisi diiboco fiitihicauhi: Misima jinooviro fitafoto mihijicuuhi civucuno, noomisiro.

Jaaneguiiha Jesu fitafutuuhini diitisima iicaqui.

³⁰ Jaadi imachuqui diitisima acasiiivuuboro imaahuco agaayiciuboro toonohallivi Moocaanima iimaaubo. Jaadi iquisicuboro diitisico acubo.

³¹ Jaasumi jari diitisico ihaallino imino faayacafutuuhini. Jaadi jari diiboco gaajaciumisi. Jaarunaa diitisi imefeenevi cuucahacho minifutuubo.

³² Jaanegui diitisi noocasiuhi: ¿Eti miyaano mojeebiiino imono icahicahinini jiihairi masaasumi Caatinahaamefaño ononehejeque misico jiiibogooboro asaahicasumi? noomisiro.

³³ Siino gueneene icatimisiro uumicumisi Jerusalejaago. Jaamisi atyimeuhi Jesu minisuminaa fahuseeci, siino saafi icamo saatoho igataavominaama igaicinimoco.

³⁴ Jaamo diitisico nuuhi: Miyaano Aivojiiibo siino buheetecuuhi. Jaaboco Simon atyimecuuhi, noomoro.

³⁵ Jaanegui diitisi diitoco jiiibuguuhi jiihaivi diitisima iicaunoco, diitisima maahunoco iquisicuhinisi sumi diiboco agaajacihininoco icano.

Jesu Ijiiibogominaavi Jafeveuhi.

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23; Hch 1.6-9)

³⁶ Jaamo tonehejeri ihiimaahicaunaaca Jesu diitofenevi ujulleveuboro diitoco dilluuhi: Sajeebii mihica, nooboro.

³⁷ Jaaneri sihidi igutuumoro esamaaiuhi: Fine ijico mahatyimehi, noomoro.

³⁸ Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: ¿Collihi mihiguetehi? ¿Collihi uco amiihai jeebiiifañoti mimiyaavogotihini?

³⁹ Enecau tahuseneque, tatyihaiñooco icano memeeeci, uujoho diiboro. Uco mududicimoro, memeeeci; iji ihuucuma, ibacima icano chahahi jino uujoho iicaaboco mahatyimebadi, nooboro

⁴⁰ diitoco ihusene, itihaiñooco icanoco ifusuubo.

⁴¹ Jaarunaa diito imo imo iicaumoro ajabafituumoro imiyaavugutumoco Jesu nuuhi: ¿Naa machutaama mihicahi? nooboro.

⁴² Jaanegui diiboco taavaabo gaaruhaico aci[†]umo[†]

⁴³ Jaanoco agaayiciuboro diito imefeenevi duubo.

⁴⁴ Jaaboro diitoco nuubo: Jilli iicajinoco amiihaima iicausumi amiihaico nuuhi: Uuditi Moise aamefaño, Moocaani iimaaminaa aamenefaño, Salmo aamefaño icano onoono icaji, nuuhi.

⁴⁵ Jaaboro diitoco Caatinihaamefaño onoonoco gaajasuubo.

⁴⁶ Jaaboro diitoco nuubo: Jilli noonoro caatiniciniño, Cristo guiivejeji. Jaaruubo mifucuci, safucu icanoti siino buheetejiibo.

⁴⁷ Jaabo momofeenedi fahigova jiiinije miyaminaaco mijiiibegueji Jerusaleti miticonimo amiihai eedeehimitihifiico mejeevesucu amiihai imitico ibuusuqui.

⁴⁸ Jaamo amiihai maatyimemere jinooco mijiiibeguejimo.

⁴⁹ Jaamo magaaja, uujoho amiihaihallivi galluuji Guihirubi unuunoco. Jaanegui jiiicumiti buhigovi mefeedino niqiejefañoti mitya asaanoco magaayicitinohachuta, nooboro.

Jesu Niquejefaño Ofoono.

(Mr 16.19-20; Hch 1.9-11)

⁵⁰ Jaaboro Jesu diitoco tuucuumiti sihigovi satyuubo Betania cuumi fiitino. Jaaboro diitohallivi ihuseque agañiiyiciubo diitoco imino nuubo.

⁵¹ Jaasumiro diitoti caamovi diiboco satyuumo niqiejefaño.

⁵² Jaaboco diito iimumoro Jerusale cuumijaago imo imo uumiumo.

⁵³ Jaamoro templojafaño icahicaumo Moocaanico imomoro. Fine.

[†] 24:42 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: iimihu gaami icanoco, onoonoco.

SAN JUAN

Moocaani Iimaa Cristo. Jaabofeenedi Miyaminaaco Fiivusuuhi.

¹ Iticoni paryi fanoova fiivuutinaaca Moocaani Iimaa icacuui. Jaabo toono Iimaa Moocaanima icauhi Cristo. Jaabo bu diibo Moocaani.

² Miïro iticoni diibo Moocaanima icauhi.

³ Diibofeenedi Moocaani paryi fanoovaaco eetavuui; miïro chahano aivo diibofeenedi eheetavuutino iicano*

⁴ Diiboma icano fiivo. Jaano toono fiivo miyaminaadi aachicinino iicauno.

⁵ Jaano cironofaŋoti achicîhi. Jaanoco icivo jabacarutîhi.

⁶ Miïro icaubo saafi Moocaani agalluubo Jua onooŋo.

⁷ Jaabo saauhi diibo aachicîbo iicaubediti ijiibeguequi. Jaabo ijiibogonofeenedi miyaminaa imiyaaveguequi.

⁸ Jaabo diibo Jua aachicîbo icatino. Jilli aachicîbo iicaabo jiiibogominaafiti iicaqui agalluubo.

⁹ Jaanoti jino imiya achici, miyaminaaco aachicinîbo, jino jiiinjehallivi gasefivucuui.

¹⁰ Miïro jaabo johono Iimaa iicaabo jino jiiinjehalliri icacuui. Jaabofeenedi Moocaani jiiinjequ eheetavehinirunofaŋo jiiinjeminaa diiboco gaajautîhi.

¹¹ Miïro ijiinjjevi sauruubo. Jaaruuboco miyaminaa diiboco gaayicîutihi.

¹² Jaarunofaŋo saatoŋo diiboco agaayicimoro miyaaveguehi. Jaamoco ficuubo Moocaani seemeti iicaqui.

¹³ Jaano miyaminaati saatîhi miyaminaati ifiivomo icatino, bu gaifi imoyicînoti icatino jilli Moocaanitiro diibo seemetiro minifutucuumo.

¹⁴ Jaabo johono Iimaa iicahinîbo miyaminaafi ifiiti iminiyuuboro mofeeneri icauhi, miyaanoma, igaijima icano. Jaabo imico miïhai mahatyimeuhi, diibo idiiboro Moocaani Seemene iicaabo imico.

¹⁵ Miïro diibediti Jua ijiibuguubo nuuhi: Jaani diibo diiboti uujoho unuubo taabuunati asaabo tajanaanîci iicaabo, uujoho chahaunaacaro iicacuumaŋo, nooboro.

¹⁶ Miïro jaaboti paryi miïhai diiboma sihidi iicanoti magaayicîhi diibo imino aacinoco siino dojicuti, siino dojicuti icano.

¹⁷ Miïro Moisefeenedi Moocaani tajiiba saauhi. Jaanoti gaiji, miyaano icano Jesu-cristofeenedi saahi.

¹⁸ Miïro miïhaiŋooba Moocaanico atyimetihi, idiiboro Illi Caanifaŋo iicaabo, diibo miïhaico Caanico gaajasuhi.

Jua Nitiminaafi Jesucristoti Jiibeguehi.

(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

¹⁹ Jaanaa Jerasale cuumiri iicaamo judiomi sacerdotemico, levitamico icano galluuih Juajaago diiboco: ¿Miïjoho iijoho? noomoro idilluqui.

²⁰ Jaamoco diibo imino jiiibuguuih: Uujoho Cristo icatîhi, nooboro.

²¹ Jaanegui siino diiboco dilluumo: ¿Jaanaa miïjoho iijoho? ¿Nacu Moocaani iimaaminaafi, Elia? noomoro.

Jaanegui Jua nuuhi: Chahano uujoho diibo icatîhi, nooboro.

Jaanegui diiboco nuumo: ¿Nacu iijoho oono Moocaani iimaaminaafi asaajiibo? noomoro.

Jaanegui nuubo: Chahano, nooboro.

²² Jaanegui diiboco nuumo: Jaanaa miïjoho iijoho miïhaico diibogo, oono miïhaico agalluumoco mijiiibeguequi milli difiiti iijoho neehi, noomoro.

²³ Jaanegui Jua diitoco nuuhi: Uujoho sicaihiigovi ocoovadiicinîbo: Aivojiiibedi jiihaico sanoticovoro mihimibachu, onooŋo Moocaani iimaaminaafi Isaia unuubadi, nooboro.

²⁴ Jaamo diito Juama ihiiimaatumou fariseomi agalluumo.

²⁵ Jaamo diiboco nuuhi: Jaabogahabu Cristo idiicatîbo, bu Elia idiicatîbo, bu johono Moocaani iimaaminaafi idiicatîbo icano, ¿collîhi jana nitîhicahi? noomoro.

²⁶ Jaanegui Jua diitoco nuuhi: Uujoho nifaihuriro nitîhi. Jaanoti amîhaifeeneri iicaabo saafi amîhai magaaajatiibo.

²⁷ Jaabo taabuunati asaabo tajanaanîcivi iicaabo, diibovi uujoho ifototîhi. Jaamaŋo diibo tîhaipaaje duujeque sinaayujitirahi, nooboro.

²⁸ Paryi jino jilli icauhi Betabara onoomaŋovi, Jordan onooŋi onegueehivi Jua inithicauhigo.

Jesu Guijevefeenedi Mohimiti Buusucafetehi.

* 1:3 Heb 1.2; Col 1.16-17

²⁹ Jaano sifucuti Jua, Jesu diibojaa asaaboco aatyimeuboro nuuhi: Memeeci jaani Moocaani Cordero, iguijefeveenedi jiinjeminanaa imitico ubuusujiiho.

³⁰ Johono uujoho diiboti ihiimaaubo: Taabuunati saajiiho tajanaaniciivi iicaabo uujoho chahaunaacaro iicacumaño.

³¹ Uujoho icaruubo diiboco gaajahinithi. Jaanoti naha uujoho nifaihuri nitiihoro saahi Israel cuumiminaa diiboco igaajaqui, nooboro.

³² Jaadi bu siino nuubo: Uujoho atyimehi Moocaani Gaijaco nimiihubadi jeevaabo diibohallivi niquejefañoti iniitooboro iicanoco.

³³ Jaaruuboco uujoho gaajahicatithi miijoho diibo iicanoco; jilli naha uco nifaihuri nitiqui agalluubo nuuhi: Tagaija cajaanihallivihacho iniitooboro iicaabo diibo tagaijari initiijibo, nooboro nuuhi.

³⁴ Jaaboco atyimecuuhi. Jaamaño uujoho jiiibeguehi diibo miyaano Moocaani Achi iicanoco, nooboro.

Iticonioto Jesu Jiibogominaa.

³⁵ Jaano sesevedi siino Jua tomañeri icauhi miimisiici ijiibogominaatisima.

³⁶ Jaabo Jesu afatyunoco aatyimeuboro nuuhi: Memeeci ajaani Moocaani Cordero, nooboro.

³⁷ Jaanoco Jua jiibogominaatisi uguubuumisiro Jesu dojicuti fuuhi.

³⁸ Jaanegui Jesu dojicuco emeeciuboro, diibo dojicuti ufuunoco aatyimeuboro diitisico nuuhi: ¿Jinejeque miguiinehi? nooboro.

Jaanegui nuumisi: ¿Jiibogominaafi, cuuca diicafhi? noomisiro.

³⁹ Jaanegui Jesu diitisico nuuhi: Juu masaa. Jaamisiro memeeceiva, nooboro.

Jaanegui ufuumisi atyimeuhi diibo iicahicauhigoco. Jaamisiro mihijicuuneguiiha tu-fucu diiboma icaumisi.

⁴⁰ Jaamisi diitisi Juati uguubuumisiro Jesuma ufuumisiti saafi momo Andre, Simon Pedro nahabo.

⁴¹ Jaabo Andre jinejeque moonitiihoro inahabo Simonco iguininutuuboro diiboco nuuhi: Meeeci mahatyimecuuhi Mesia Cristo onooboco, nooboro. Mesia, Moocaaniti asaabo ihaivojiiisucuqui, eneejiruno.

⁴² Jaaboro Andre Simonco satyuuhi Jesu iicauhigo. Jaaboco Jesu aatyimeuboro nuuhi: Hijo Simon Jona achi, jaaruubo jisumitiro dimemeji Cefa, nooboro. Jaarunaa Cefa onoono jilli momoro, Pedro eneejiruno.

Jesu Coovahi Felipe Natanae Icamisico.

⁴³ Jaano sesevedi Jesu imuguuhi Galilea jiinjivi ufuunoco. Jaabo Felipeque aatyimeuboro diiboco nuuhi: Tadyojicuti disaa, nooboro.

⁴⁴ Jaabo Felipe Betsaida cuumioobou. Jaacuumiri tolliro Andre, Pedro icamisi icahicauhi.

⁴⁵ Jaabo Felipe Natanaeque iiciejuboro nuuhi: Miihai mahatyimecuuhi, diibediti Moise itajiiiba aamefaño acaatinuboco. Tolliro Moocaani iimaaminaa diibediti acaatinuboco. Jaabo Jesu, Jose Nazareoobo achi, nooboro.

⁴⁶ Jaanegui Natanae nuuhi: ¿Nacu Nazare cuumiti iimino saajirahi? nooboro.

Jaanegui Felipe diiboco nuuhi: Eneecau maha memeeceitequi, nooboro.

⁴⁷ Jaanaa Jesu Natanae asaauunoco aatyimeuboro nuuhi: Jaadi juuga saabo miya israelmianaafi abañifitatiibo, nooboro.

⁴⁸ Jaanegui Natanae diiboco dilluui: ¿Milliti uco gaajahi? nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Miuro ico uujoho atyimehi Felipe ico coovatinaacaro higuerahoguiino diicaaboco, nooboro.

⁴⁹ Jaanegui Natanae diiboco nuuhi: Jiibogominaafi iijoho Moocaani Achi, iijoho israelmi aivojiiho, nooboro.

⁵⁰ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: ¿Jilli iijoho uco miyaaveguehi, ico higuerahoguiino diicaaboco atyimehi eneeneguiiharo? Imi jino janaanici icanehejeque daatyimeji, nooboro.

⁵¹ Tolliro bu Jesu nuuhi: Miyanotiro amiihaico neehi: Mahatyimeji niqueje faayicinoti Moocaani toomominaa uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubohallivi iniitocinimoro bu caamovi foocinimoco, nooboro.

2

Cana Onoocuumi Jiibaimo.

¹ Jaanobuunati mifucuci, safucu icano taabava jiibaimo icauhi Cana cuumivi Galilea jiinjivi. Jahi Jesu seeji diitofaño icauhi.

² Jahi tolliro Jesuco ijiibogominaama cuhuvaumo tobaimovi.

³ Jaanaa diito aduta vino ifinicuunegui Jesuco seeji nuuhi: Vino finicuuihi, noogoro.

⁴ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: ¿Gaha, collihi jaanoco uco neehi? Toonovihi ifototihi, nooboro.

⁵ Jaarunaa diigo nuuhi diito jeecivominaaco: Paryi diibo amihaico onoonoco momooni, noogoro.

⁶ Jaanaa tomañeri icauno sahuse juugahuseti sañu icano iciñuuno. Tuñuujefaño judiomi iicanicibadi ifinoco iimibachuqui nifaihunoco ificuhicañuujje. Jaano sañufaño fine ifetehicauno ochenta o cien litrodino nifaihu.

⁷ Jaanaa Jesu diitoco nuuhi: Paryi jino iciñuunoco nifaihuneri magahafusu, nooboro. Jaanegui diito tuñuujjeque jiti jiti gahafusuuhi.

⁸ Jaadi Jesu diitoco nuuhi: Fine ivi jisumi midino mihicimoro mahacito ijibaimo toomominaafico, nooboro.

Jaanegui tolli mooniumo.

⁹ Jaafaihuco ijibaimo toomominaafi nisuuhi vinoti minifutucufaihuco. Jaanoco gaa-jautiibo cuucati icinoco; idimoro diito ijeecivominaa toonoco gaajauhi diito inifaihuco iciumaño. Jaanegui ijibaimo toomominaafi tobaimo abajaaboco ocoovauboro nuuhi:

¹⁰ Iticoni famoova iimi vinoco ifefihi. Jaanoco ijibaimo guiraano aaducuunobuunati iimijisutinoco ifefimo. Jaanoti ijoho aivo iiminoco ficuuihi jihachuta, nooboro.

¹¹ Jino aivo iticoni Jesu sihidi ejeevanoco omoonimo Cana cuumivi Galilea jinijevi, imityaco ifusuubo. Jaaneri ijibogominaa diiboco miyaavuguuhi.

¹² Jaanobuunati seeji, inahabomi, ijibogominaa icamoma fuubo Capernau cuumijaagovi jahi icaumo fiiva fucuva.

Jesu Templojaco Imibachuui.

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Jaanaaca judiomi jibaimo Pascua ifiiticuuneguiiha Jesu Jerusale cuumijaagovi fuuhi.

¹⁴ Jahi atyimeubo templojafaño bueymico, ovejamico, nimihumico icano anaajemeque. Tolliro miyaminaama nihibamico acafaryuucumoco gicininoco atyimeubo.

¹⁵ Jaanoco aatyimeuboro Jesu gaalibaco gaicitati sheetavauboro tooneri diitoco isi gañiubo, ihovejami, ibueymi gaamoma. Tolliro nihibamico acafaryuucuhicaumo nihibamico haavi fufucuubo, jaaboro imesanoco gavaracuubo icano.

¹⁶ Jaaboro bu nimihumico anaajeumoco nuubo: ¡Toonoco jinoti buhigovi micit! ¡Guihirubi ijaco naajetajati meheetavedino! nooboro.

¹⁷ Jaanoti ijibogominaa esafutuuihi Caatinihaamefaño: Dijaco agaijino uco finisuihi, onoonoco.

¹⁸ Jaanegui judiomi diiboco dilluuhi: Eneecata mihaico siibadi iicanoco dihifusu toonoti magaajaqui: Ji, olli iicaneguiiha jahi olli mooniibo meneequi, noomoro.

¹⁹ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Jijja templojaco paryi magavaracu, jaajaco siino uujoho mifucuci, safucu icanoti siino boobaniji, nooboro.

²⁰ Jaanegui judiomi diiboco nuuhi: Cuarenta y seisdino ficabava nijequeti jijaaco eetavuumo. ¿Jaajaco milli ijoho mifucuci, safucu icanoti deetavejirahi? noomoro.

²¹ Jaarunaa Jesu ificoro unuruubo: Temploja, nuuhi.

²² Jaamaño Jesu iguijeveunofeeneti ubuheeteusumi ijibogominaa tolli diibo unuunoco esafutuuihi. Jaamoro Caatinihaame onoonoco, bu Jesu ijico icano diitoco ijibuguumo miyaavuguumo.

Jesu Famoovaaco Gaajahi.

²³ Pascua jibaimosumi Jesu Jerusaleri iicausumi, sihidi miyaminaa diiboco miyaaveguehicauihi sihidi ejeevanoco omooninoco aatymemere.

²⁴ Jaarumovi Jesu jeevamaaihicautihi famoovaaco agaajahicaumaño.

²⁵ Mihihiñooba diiboco jibeguehicautihi: Diito jilli jeevahi, noomoro miyaminaaco diiboro agaajahicaumaño ijeebifaño iicanoco icano.

3

Nicodemo Onoobo.

¹ Icaubo saafi fariseomioobo Nicodemo onoobo judiomi aivojitoobo.

² Jaabo Jesujaago fucu asaaboro diiboco nuuhi: Jibogominaafi, mihihi magaajahi ico Moocaani mihaico dibeguequi agalluunoco. Chahamo miijoho sihidi ejeevanoco ijoho omoonibadi iicanoco omoonimo Moocaani diiboma iicatiruva, nooboro.

³ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Miyanotiro ico neehi, siino dojicuviro ifiivotiibo Moocaani aivojifaño feejitihhi, nooboro.

⁴ Jaanegui diiboco Nicodemo dilluuhi: ¿Milli jaabo miyaminaafi ujusicuubo siino dojicuviro fiivejirahi? ¿Milli jaabo siino seeji jeebifaño ijicafotooboro siino fiivejirahi? nooboro.

⁵ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Miyanotiro ico neehi; nifaihuri, Moocaani Gajjari icano ifiivotiibo Moocaani aivojifaño feejitíhi.

⁶ Miyamínaafiditi ifiivoobo miyamínaafi. Jaanoti Moocaani Gajjati ifiivomo Moocaani Gajjama icahi. Toono eneejiruno Moocaani seemeti icamo.

⁷ Daabafitedino siino fiivo ico ononoti.

⁸ Míiro guibuhaba iimoghigoti asanoco ijoho guubufíhi. Jaaruubo gaajatihi conoti asanoro conoovi ifotonoco. Jaabadi jeevamo paryi Moocaani Gajjari ifiivomo, milli ifiivonoco milli miyamínaa gaajajirahi, nooboro.

⁹ Jaanegui Nicodemo siino dilluuihi: ¿Milli fine jino? nooboro.

¹⁰ Jaanegui Jesu nuuhi: ¿Ijoho aivo sihidi edeevaabo israelmínaa jibogomínaafi idicaruubo, nacu jinoco gaajatihi?

¹¹ Miyanotiro ico neehi: Míihai mihíimaahi magaajanoco. Jaamo míihai mijibeguehi mahatyimeneque. Jaarunoco amíihai mimiyaaveguehicatíhi míihai monoonoco.

¹² Jiinjieono icarunoco ononoco uco mimiyaaveguehicatíhi. Jaanegui: ¿Fine millijiru niquejeonoco jibuguruva?

¹³ Míihaiñooba niquejefaño footíhi idíiboro tahigoti iniitehiníibo: Uujoho Miyamínaafibadi Ifiivuubo niquejefaño iicaabo.

¹⁴ Míiro Moise sicaíhigovi jiniimoco caamovi agańiyciubadi; tollíro uujoho Miyamínaafibadi Ifiivuubo caamovi guijeve imohobujehallívi gańiycicafeteji.

¹⁵ Jaaboco paryi imiyaavogomo ifinijitino fiivoma icacuui*

Moocaani Jiinjie Miyamínaaco Agajjino.

¹⁶ Míiro Moocaani sihidi jinije miyamínaaco agajjiboro idíiboro iicaabo Illico aciui. Jaaboco paryi imiyaavogomo mitajitíhi. Jaamo ifinijitino fiivoma icaji.

¹⁷ Míiro Moocaani jiijehallívi Illico galluutihí jinije miyamínaaco cijigaiifaño igańisuqui. Jilli galluubo diibofeenedi jinije miyamínaa itaajaqui.

¹⁸ Jaabo Moocaani Achico imiyaavogomo cijigaiifaño ifetejitíhi. Jaanoti imiyaavogotímo cijigaiifaño ifeequi icacuui idíiboro Moocaani Achi iicaaboco imiyaavogotímaño.

¹⁹ Jaamo imiyaavogotímo cijigaiifaño ifeequi icacuui. Míiro jinijehallívi aachicíníibo asaaboco imogotímo icivonocoro imuguumo imiticoro omooníhicaumaño.

²⁰ Míiro famooro iimitinoco omoonímo aachicínoco jiiheguehi. Jaamaño aachicínínojaagovi fiitivotímo, iimitinoco omooníno foovíivotino iicaqui.

²¹ Jaanoti miyaanoco iimogomo aachicíníjaagovi fiitívehi díito omoonínofaño Moocaani iicano igaajacafetequi.

Jua Siino Jesuditi Onoono.

²² Jaanobuunati Jesu fuuhi ijibogomínaama Judea jinijevi. Jaabo toonovi gueenene icabo miyamínaaco iníitubo.

²³ Jaabadiro Jua nítihicauhi Enonvi Salim cuumi fiitíno, tomańovi sihidi nifaihu iicaumaño. Jaabojaa miyamínaa ofoomoco nítihicaubo.

²⁴ Jilli icaumo Jua icivojaanirautisumi.

²⁵ Jaanaaca Jua jibogomínaa jenaucasiuhi judiomíma ifino imibachuhallívi.

²⁶ Jaamoro Juaco nuutumomo: Mojibogomínaafi, meeci íima oono Jorda onegueehi iicaubo icahi díiboti míihaico idíibuguubo. Jaabojaa sihidi miyamínaa ofoomoco nítihicaabo, noomoro.

²⁷ Jaanegui Jua díitoco nuuhi: Cajaatyobama chahajiruno gaaja Moocaani díitoco ihacítiruva.

²⁸ Míiro amíihairyo uco muguubuhínicuuihi: Uujoho Cristo icatíhi jilli díibo ímega uco agalluubo, nooboro eneehininoco.

²⁹ Míiro taabava jibaimofaño mogaima iicaabo aiji. Jaabo cojiri iicaabo jilli igataavomínaafi. Jaabo díibo íhiimaanoco uguubuuboro imo imo ícanícíibo. Jaabadi jisumi uujoho sihidi imo imo icahi.

³⁰ Jaabo díibo jisumítiro janaanícívi bocitoobaaca uujoho jilli guínoviro minifeteji, nooboro.

Caamoti Asaabo.

³¹ Caamoti asaabo fanoohallívro icahi. Jaanoti jinijeoobo jilli jinijemínaafi. Jaabo jinijenehejequere íimaanicíhi. Jaanoti niquejefańoti asaabo famoohallívro icahi.

³² Jaabo aatyimeneti, uguubunoti icano íimaahi. Jaaruubo ononoco míihaiñooba miyaaveguehicatíhi.

³³ Jaanoti saatoho díibo ononoco imiyaavogomo: Moocaani Miyaabo iicanoco jibeguehi.

* 3:15 Sahaamefaño janaaníci jilli ficuumo: finítimo icaji, ononoco.

³⁴ Moocaani agalluubo Moocaani iijico jibeguehi. Jaaboco Moocaani Igaijaco finitino acihi.

³⁵ Moocaani Illico gaijahi. Jaabo usefaño Moocaani paryi fanooco ficuuhi.

³⁶ Jaamaño Moocaani Achico imiyaavogomo ifnijnitino fiivoma icacuui. Jaanoti Moocaani Achico imiyaavogotimo fiivoma chahaji. Jilli ñhicuno Moocaani omoonijnofaño icacuui.

4

Jesu Samariaogoma Imaahi.

¹ Jaanaa fariseomi guubuui Jua janaanici Jesu ijibogominaama iicaabo initihicaunoco.

² Jaarunofaño Jesu nitihicautih idimoro ijibogominaa nitihicauhi.

³ Jaanoco Jesu uguubuuboro Judeati fuuhi Galileajaago siino ihuumiqui.

⁴ Jaabo imuguui Samaria jinijefenedi ufuunoco.

⁵ Jaabo ufuubo ifutuui Sicar onoocuumi Samaria jiniije cuumivi Jacob illi Joseque jiniijeque aaciumaño fiitino.

⁶ Jaamañeri icauno nifaihuhoji Jacob oji onohojo. Jaanaa Jesu asaabo, iniinovatucunegui tohoji cojivi casivuubo, fine gadiñiba nihiba icacuuberi.

⁷⁻⁸ Jaanaa ijibogominaa tuucuumijaago fuuhi machutaaco anaajeteumo. Jaanaa tuucuumiti saafigo gaigo saauhi toojiti nifaihuvavaugo. Jaagoco Jesu nuuhi: Uco nifaihuti daaci, nooboro.

⁹ Jaanegui diiboco samariaogo nuuhi: ¿Milli jaabo ijoho judio idiicaabo, uujoho samariaogo iicagoco nifaihuco dilluui? noogoro. Jilli nuugo judiom samaritanomina iimogocasihicautimaño.

¹⁰ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Ijoho Moocaani aacinoco gaajaruva, bu mijoho jino ico nifaihuco idillunoco gaajaruva; ijoho uco dilluruva ico uujoho buheenfaihuco acijirahi, nooboro.

¹¹ Jaanegui diigo nuuhi: ¿Aivojibo, nacu jinejeri jaabo nifaihuco ñicijirahi aivo faicuvahoji? ¿Conooti jaabo toono buheenfaihuco ñicijirahi?

¹² Miño jino moheedebe Jacob mihaidi jihojico ficuui, diibo iseeme, paryi ijoomi icano toojiti aaduhicauhojico. ¿Nacu jaabo ijoho diibo janaanici deevahi? noogoro.

¹³ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Paryi jihoji nifaihuti aadumoco siino adufira aiveji.

¹⁴ Jaanoti uujoho aacino nifaihuco aadumoco siino ufucuro adufira aivucujitih. Uujoho aacino nifaihu diitofañoiti finitino niivaji ifnijnitino fiivoco ihaciqui, nooboro.

¹⁵ Jaanegui diigo diiboco nuuhi: Aivojibo, uco tofaihuti daaci uco adufira aivotino iicaqui, bu siino jihojijaago nifaihuñiri saatigo icaqui, noogoro.

¹⁶ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Difo jaagoro ditajeque coovato. Jaadi siino disaa, nooboro.

¹⁷ Jaanegui diiboco iimusugo: Uujoho tajevatih, noogoro.

Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Miyaanoco neehi, tajevatih onogoro.

¹⁸ Miño sahusedimoma diicacuui, jisumi bu diiboma idiicaabo ditaje icatibo. Jaanoco miyaanoco neehi, nooboro.

¹⁹ Jaanoco uguubuugoro diiboco nuugo: Aivojibo ijoho baacho Moocaani iimaaminaafi.

²⁰ Miño moheedeete samaritanomi Moocaanico jigajihallivi imejiubuui. Jaarunaa amihai judiom Jerusalemi Moocaani imomaño meneehicahi, noogoro.

²¹ Jaanegui Jesu nuuhi: Gaigo, uco miyaavogo, safuco icajino amihai Moocaanico mihimono. Tusumi jigajijaago footimo, bu Jerusalem cuumijaago footimo icano.

²² Miño amihai samaritanomi magaañatiboco mihimehi. Jaanoti mihai magaañaboco mihimehi; Miño judiomiti taajasu saahi.

²³ Jaanoti safuco iicajino, jaano jino tusumi mihicacuui, miyanotiro Moocaanico iimomo imeji igajari, miyaaneri icano. Miño tolli iimomoco Moocaani imeguehi.

²⁴ Moocaani Gaija jaamaño diiboco iimomo igajari, miyaaneri icano iimequi, nooboro.

²⁵ Jaanegui diigo nuuhi: Uuro gaajahi Mesia, Cristo onoboo, asaajinoco. Jaabo asaadi mihaiico paryi fanoocoro jibeguejiibo, noogoro.

²⁶ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Uujoho diibo ima ihiimaabo, nooboro.

²⁷ Jaanaa ijibogominaa gaseuhi. Jaamo jabafituui. Jesu gaigooma ihiimaaneri. Jaarumo diiboco dilluuti. ¿Jinejeque dilluhi? ¿Jinejeque mihimaacasih? nuutimo.

²⁸ Jaanegui diigo ihicñuico ejeevesuhiniugoro fuuhi ifaacuumijaago. Jaagoro miyaminaaco jibugutuui.

²⁹ Enecauhu masaamoro memeciva saafi gaifi, paryi omoonihicanoco uco onoboco. ¿Naa fine diibo Cristo icatibo? noogoro.

³⁰ Jaanegui diito tuucuumiti asaamoro fuuhi diibojaago.

³¹ Jaanaaca ijibogominaa diiboco neehicauhi: Mojiibogominaafi, machu, noomoro.

³² Jaarunaa diitoco nuubo: Tamachuta icahi uujoho amachujino amihaima magaa-jatino, nooboro.

³³ Jaanegui ijibogominaa dillucasiuhi sanomiro: ¿Fine miijoho diibedi machutaaco sivahi? noomoro.

³⁴ Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Uudi tamachutabadi oono uco agalluubo onobadi eetavono, idudicamaajeque iimivono.

³⁵ Miuro amihai meneehi: Icanehiica minihibaci, minihibaci idiino basuta ujusijino, noomoro. Jaarunofaño amihai uujoho neehi: Memeeeci basutaaco, oono paryi tifaicuuihi ihicafetequi.

³⁶ Miuro basutaaco ududicamaaibo ijaadaco gaayicifih. Jaabo basuta noovaco ananincibadi miyaminaaco nanihifinjitino fiivoma iicaqui. Jaaneri abasuubo, bu toonoco icibico icano sano imo imo iicaqui.

³⁷ Jinoovi aivo miyaano, jilli onooncino: Saafi abasunoco sifi icinicih, onoono.

³⁸ Jaanegui uujoho amihai tajiibahi mihiciqui amihai mabasuhinitinoco; sita abasuhinoco amihai mequeheevahi idudicamaajeque, nooboro.

³⁹ Jaaboco sihidi Samaria jiinije cuumiminaa miyaavuguuhi diigo ijibuguuuoni paryi uujoho omoonihicano uco noobo unuunoti.

⁴⁰ Jaanegui samaritanomi diibojaa asaaumoro diiboco fiituihi diitoma iicaqui. Jaanegui Jesu mifucuci toonovi diitoma icauhi.

⁴¹ Jaamoro diiboco sihidi miyaavuguumo ihiimaaco uguubuumoro.

⁴² Jaamoro diigoco nuumo: Jisumi ijoho eneeneriro mimiyaavogocuuhi: Mihairyo muguubucuuihi. Jaamoro magajacuuihi miyaanoro diibo Cristo jiinjeminaa taajaminaafi icanoco, noomoro.

Jesu Buheesuhi Aivojibo Seemeneque.

⁴³ Toonoti mifucuci iicaunoti fuubo Galilea jiinjijejaagovi.

⁴⁴ Jaabo Jesu iinoro nuuhi: Moocaani iimaaminaafi ijinijevi bocigorathi, nooboro.

⁴⁵ Jaadi Galileavi agaseuboco tomañoto imino gaayicuihi. Diito tolliro bu fuumo Jerusalevi Pascua jibaimojaago. Jaamo atymeuhi tahi tobaimovi Jesu fanoovaco omoonunoco.

⁴⁶ Jaadi Jesu siino saauhi Cana cuumijaagovi Galilea jiinjevi toonovi nifaihuco aivofai-huti iminiyumañovi. Jaanaa Capernaui icaubo saafi aivojibo. Jaabo seemene guihuvauhi.

⁴⁷ Jaabo guubuuhi Jesu Judeati Galileavi agaseunoco. Jaanegui diibojaa ufuuboro diiboco nuubo iijajaa ofooboro iseemeneque ibuheesuqui aivo iniinovacuuneguiiha.

⁴⁸ Jaanegui Jesu nuuhi: Boti siibadi iicanehejeque omooninoco mahatymetihachijii; mimiyaavegvejitih, nooboro.

⁴⁹ Jaarunofaño diibo Jesuco nuuhi: Aivojibo goovano masigo taseemene gujjevetinaacaro, nooboro.

⁵⁰ Jaanegui Jesu nuuhi: Fuucu, diseemene buheecuhi, nooboro. Jaanegui diibo Jesu unuunoco imiyaavuguuboro fuucuuihi.

⁵¹ Jaabo iijati fiitcuuboco idudicamaajeminaa asaaumoro jibogovauhi: Diseemene buheecuuihi, noomoro.

⁵² Jaanegui diitoco dilluubo: ¿Conooti nihiba iicaaberi buheehiniibo? nooboro. Jaanegui diiboco nuumo: Iiji dijiiveberi iguihuva diiboco buhinihi, noomoro.

⁵³ Jaanoti caani gaajauhi toonoti nihiba iicaaberi Jesu diiboco: Diseemene buheehi, eneehininoco. Jaanoma iicaubo paryi iyotoma Jesuco miyaavuguuhi.

⁵⁴ Jino Jesu sihidi ejeevanoco Galileavi iticoni omoonunoco allinuihi Judeati Galileavi siino uhuumiusumi.

5

Jesu Buheesuhi Igotiboco.

¹ Toonobuunati judiom eetavuuhi jibaimoco. Jaanegui Jesu fuuhi Jerusalevi.

² Jahigo Jerusalevi ovejami guhuga onohuga fiitino icano jicooba nicutaaba hebreami iijiri Betesda onoba. Jaabaati icano sahusedino iguhugano.

³ Jaahugaje goohasinovi sihidi iguihuvafiimo icahicauhi aatymetimo, idiino iimitimo, ifino isifañineri igotimeheje icamo. Jaamo teemehicauhi toba nifaihu amaryibanoco.

⁴ Miuro tobajaago Moocaani toomominaafi niitehicauih safohosa jaaboro inifaihuco maryicuvahicauhi. Jaasumiro tobafaño imegaviro aacotoobo buheehicauhi, jilli fanoova guihuva*

* 5:4 Sahaamefaño toonoono versiculonoco ficuutimo.

⁵ Jaamañeri icaubo saafi treinta y ochodino ficabano ticovovi iguihuvacuubo.

⁶ Jaabo siuciniuboco Jesu aatyimeuboro gaajaciuhi aivo guenene iicacuunoco. Jaaboro diiboco nuubo: ¿Diimeguehi ubuheeneque? nooboro.

⁷ Jaanegui diibo iimusuuhi: Aivojübo, miijoho bu uco tobafaño jühacujirahi toba amaryibasumi fahiijivaro tobafaño feequi mooninaacaro sita tahimegaro feehicahi, nooboro.

⁸ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Gañiivo jaaboro dicigaijeque diicübo fuucu, nooboro.

⁹ Jaasumiro diibo buheeteuhi. Jaaboro icigaijeque #ciuboro igucuubo. Jaafucuu judiomi jaguisifucuu.

¹⁰ Jaanegui judiomi Jesu ubuheesuuboco nuuhi: Jaachiiji jino jaguisifucu. Jaanegui dicigaijeque satejitihi, noomoro.

¹¹ Jaanegui diibo iimusuuhi: Miïro uco ubuheesuubo diiboro uco neehi: Dicigaijeque diicübo fuucu, nooboro.

¹² Jaanegui dilluumo: ¿Miijoho diibo ico dicigaijeque diicübo diigo onoobo? noomoro.

¹³ Jaarunofaño diibo gaajautihi diiboco ubuheesuuboco. Tomañeri sihidi miyaminaa iicaumo cojiti Jesu sihogovi ufucumaña.

¹⁴ Jaanobuunati Jesu diiboco siino templojafaño aatyimeuboro nuuhi: Meeci, jisumi jino #joho ubuheecunoco; siino imitino diicacuujirahana janaanici iicano siino dijaa saadino, nooboro.

¹⁵ Jaanegui diibo ufuuboro judiomico jübugutuubo Jesujaahi diiboco ubuheesuunoco.

¹⁶ Jaanoma iicaumo judiomi Jesuco imitino moonihicauhi, diibo jaguisifucuvi tolli omoonihicamaña.

¹⁷ Jaanegui Jesu nuuhi: Guihirubi, jisumihachuta ducicamaahi. Jaano ticovovi bu uujoho ducicamaahi, nooboro.

¹⁸ Jaanoma iicamo judiomi janaanici imeguehicauhi diiboco agaicaaunoco. Miïro toono jaguisifucucoro diitobadi teemehicautübo, tolliro bu Moocaanico: Guihirubi, onooboro ifico Moocaanibadi moonihicaubo icano.

Moocaani Achi Mitya Iji.

¹⁹ Jaanegui diitoco nuubo: Miyanotiro, miyanotiro amühaico neehi: Uujoho Moocaani Seemene iinoro ijeebütiro moonitihi. Miïro Caani omooninoco aatyimeebere, bu tolliro Illi moonihi.

²⁰ Miïro Moocaani Illico agajimaña fanoova mooninoco diiboco ifusuhi. Miïro imi janaanici ejevanoco ifusujübehiica. Jaaneri amühai majabafiteji.

²¹ Moocaani uchuumucumococo ubuheetesuuboro fiivoco aacibadiro bu Illi iimogomoco fiivoco aciji.

²² Miïro Moocaani mühaiñobaco iimitico noothi. Jaaruubo paryi toono imibachu mityaco Illi usefaño jeevesuubo, imitico iimibachuqui;

²³ Toonoti famooro Illico ibociguequi Caanico iicabadiro. Jaanoti Illico obocigotimo, tolliro bu Caanico bocigotihi diiboco agalluuboco.

²⁴ Miyanotiro, miyanotiro amühaico neehi: Uco agalluhinübo imiyaavogomoro uujoho onoonoco uguubuumo ifinijitino fiivoma icacuui. Jaamo #ijigaifaño fuucujitihi; Jilliro guijevefi fiivofañovi fatyucuubo.

²⁵ Miyanotiro, miyanotiro neehi: Ufucu icajino, jaano jino tusumi mihicacuui; iimitifaño miguijevecubadihiica iicamo Moocaani Achi ijico uguubujino. Jaanoco uguubuoma iicaji.

²⁶ Moocaanima mitya icahi fiivoco aacijino. Jaabo Illico mityaco acübo tolliro Illi sitaaco fiivoco ihaciqui.

²⁷ Tolliro bu mitya ijico acübo miyaminaafañoti iimitino, iimino icanoco idugaacuqui, uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuubo iicamaña.

²⁸ Jinoti meheetyedino: Ufucu icajinehiica tusumi paryicino #hojinofaño iicamo ihi-imaaco uguubujino.

²⁹ Jaamo iiminoco omoonümo siino buheeteji fiivoma iicaqui. Jaanoti iimitinoco omoonümo buheeteji #ijigaifaño ifeequi.

Cristoti Jübugono.

³⁰ Miïro uujoho aivo, uuro tajeebütiro moonijitirahi. Jaamaña uujoho iimitinoco dugaacuhi uco atajübabadi. Jaano uujoho udugaacuno miyaano tajeebüti uuro iimogonoco omoonitimaña. Jilli Guihirubi uco agalluhinübo iimogonocoro moonihi.

³¹ Uujoho uuro tafitiro jübuguruva tajübugo saatehedi ibocima chahajirahi.

³² Jaanoti sifi uuditi jübeguehi. Jaamaña uujoho gaajahi uuditi diibo onoono miyaano iicanoco.

³³ Miiro ami#hai saato#hoco magallu#hi Juajaago diiboco idillutequi. Jaanoco diibo miyaanoco nuuhi.

³⁴ Jaarunofa#o uujoho gaayiciti#hi miyaminaafi ij#bogonoco. Jaarunoco uujoho jilli Juati ami#haico neehi. Jaamo uco mimiyaavogomoro mataajaji.

³⁵ Miiro Jua cijigaimecu ijiganoro aachicibadi jeevauhi. Jaabo aachiciniunofa#o ami#hai jihachutagayiro imo imo mihicauhi.

³⁶ Jaaruno toono Jua ij#buguuno janaan#icivi uujoho onoono jeevahi. Miiro Moocaani uco agalluubo ataj#baunoco omoonino. Toonoro tahallivi j#beguehi miyaano uco Moocaani agalluunoco.

³⁷ Tolliro bu Guihirubi uco agalluubo uuti j#beguehi. Jaaruboco ami#hai safooba mahaty#metati#hi, bu ihiimaaco safooba muguubutati#hi icano.

³⁸ Tolliro bu diibo iiji ami#haifa#o chahahi; Diibo agalluuhin#boco ami#hai mimiyaavogotima#o.

³⁹ Miiro Caatinihaameque imino ami#hai mi#finicichahi fiivo ifiico toohaamefa#o mahaty#meneque mihimogomoro. Jaano miiro toohaame uuditi ij#buguruhaame.

⁴⁰ Jaarumo taja#o masaanoco mihimogotiti fiivoma mihicajirunegui#ha.

⁴¹ Uujoho miyamina#o cahacisuco gaayiciti#hi.

⁴² Jaabadiro uujoho gaajahi ami#hai Moocaanico magaijitinoco.

⁴³ Miiro uujoho Guihirubi memeri saahini#hi; Jaaruboco uco magaayiciti#hi. Jaanoti sifi jilli ijeebi#tiro asa#boco naha ami#hai magaayicijirahi.

⁴⁴ ¿Milli jaamo mimiyaaveguejirahi sanomiro fahigovavi miyamina#o imihicacoro magayicicasimo? Jaama#o toonoguiinodi id#bora iicaabo Moocaaniti asaano imihicaco miguiinoti#hi.

⁴⁵ Jaanegui uuditi mehesamaaidino: Caani imefeenevi mi#haico imitino neejii#bo, noomoro. Icaabo ami#hai imitico eneejii#bo Moise. Jaabo taj#bafeenedi mataajibadi mehesicinirahi.

⁴⁶ Miiro Moiseque mimiyaavuguruva uco tolliro mimiyaaveguejirahi. Miiro diibo uuti caatini#hi.

⁴⁷ Jaabo acaatin#unoco mimiyaavogotimo, ¿milli bu taajico mimiyaaveguejirahi?

6

Cinco Mildimoco Amachusuno.

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

¹ Toonobuunati Jesu fuuhi Galilea muuai onegueehivi. Jaaba momoro bu Tiberia onoomuui.

² Jaabo dojicuti sihidi miyamina#o feehicauhi sihidi ejeevanoco omoon#bora iguihuva-moco ubuheesunoco aaty#mehicaunegui#ha.

³ Jaanegui Jesu ifabaihallivi ufuuboro ij#bogominaama cas#vuubo.

⁴ Jaasumi fiiticuuno judiom#i j#baimo Pascua iicaujino.

⁵ Jaana#o Jesu emee#iubo aty#meu#hi sihidi miyamina#o idojicuti asaunoco. Jaanegui Felipeque nuubo: ¿Cuucati fine machutaaco manaajejirahi jito imachuqi? nooboro.

⁶ Jilli Felipeque nuubo jilli diiboco inisuubo, ¿milli fine neejii#bo? onooma#o jilli omoonijinoco imino agaajacuuboro.

⁷ Jaanegui Felipe nuuhi: Fine doscientos denario ticovovi manaajejirahi, machutaaco. Jaaruno famooviro ajashuno #fetejiti#rahi, nooboro.

⁸ Jaanegui ij#bogominaati saafi Andre Simon Pedro nahabo Jesuco nuuhi:

⁹ Jineeri icase sase sahusedino sebada maahun#o, bu miimisi#ci tavaabomisi icanoma iicase. ¿Milli jaano tonoodino jinoodimo miyamina#o i#fetejirahi? nooboro.

¹⁰ Jaanegui Jesu nuuhi: Diitoco monoo icas#camaa#iqi, nooboro. Jaama#eri sihidi #aavahu icauhi. Jaanohallivi cas#camaa#iumo cinco mildino gaifiimi.

¹¹ Jaadi Jesu imaahunoco #icuboro Moocaanico graciaco aaciuboro, toonoco ij#bogominaaco aciubo. Jaanoco diito imiyaminaama #fuuhi giciniumoma. Tolliro bu itaavaco #fuumo iimuguudineheje.

¹² Jaanoco amachuumo utuvacuudi Jesu nuuhi, ij#bogominaaco: Paryi manaani ihatyuvoco ga#icafototino iicaqi, nooboro.

¹³ Jaanoco anani#umo gahafusu#hi, j#ibai#noco fahuseeci, siino miibaici icanoco sahusedino sebada maahun#o iicaunoti aatyuvunoco.

¹⁴ Jaano Jesu sihidi ejeevano #fusuco eheetavunoco aaty#meumoro diito nuuhi: Miyaanoro jahi jaani Moocaani iimaaminaafi jiinjehallivi asaajii#bo, noomoro.

¹⁵ Jaamoro Jesuco #icumoro satyuu#jirumo aivoj#boti iheetavequi. Jaanoco agaajacuuboro iinoro fuubo siino ifabaijaagovi.

Jesu Nifaiuhallidi Iguehi.
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

¹⁶ Jaanaa mihijicuudi ijibogominaa muuajjaago fuuhi.

¹⁷ Jaamoro meenegafaño ijicamaaiumoro fuumo onegueehi Capernaujaagovi. Jaanaa civucuuno. Jaarunaa Jesu diitojaa gaseuthi.

¹⁸ Jaanaa imuaifa ticovauno sihidi guibuhuba asaauno.

¹⁹ Jaamo ufuumo sahuse juugahuseti sano idino kilometronohachuta icacumaaca Jesu saauhi nifaiuhallidi igoboro. Jaaboco aatyimeumoro sihidi igutuumo.

²⁰ Jaarunaa diitoco nuubo: Uujoho; mihiguetejirahana, nooboro.

²¹ Jaanegui diito diiboco imo imo imeenegafaño gaayiciuhi. Jaadi goovano ifutuumo ufuuhigo.

Miyaminaa Jesuco Guiinehi.

²² Jaano seseevedi toonegueehivi miyaminaa ifitafutuumo gaajauhi sagaaro meenea iicaunoco. Jaagafaño Jesu ijibogominaama footinaaca diito iinoro fuumo.

²³ Jaanaa bu sagahaje gaseuhi Tiberia cuumiti asaauno, jaagahaje cañavuuhi Jesu graciaco aaciunobuunati maahunoco amachuuno fiitino.

²⁴ Jaamañovi Jesu, ijibogominaa icano achahaunoco miyaminaa aatyimeumoro toono imeeneneñaño ijicamaaiumoro fuumo Capernaujaago Jesuco guinomororo.

Jesu Fiivoco Aacineguiiha Diiboco Fiivo Maahuti Momonimo.

²⁵ Jaaboco onogoo muuavi aatyimeumoro nuumo: Jibogominaafi, ¿cusumi gasehinihi? noomoro.

²⁶ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Miyanotiro, miyanotiro amiihaico neehi: Jilli mamachuhinimo mutuvahinineguiiha uco miguiinehi. Jilli sihidi ejeevanoco eheetavehininoco mimiyaaveneguiiha icatino.

²⁷ Jaanegui ifinino machutaguiiha mududicamaaidino, ifnijitino fiivoco aacino machutaguiiharo mududicamaaje. Toonoco uujoho Miyaminaafibadi: Ifiivuuho amiihaico aacijino. Toonoti uujoho Moocaaniti asaanoco miyaminaa igajajai, bu uuvi Moocaani igajataco ificucuuno icano, nooboro.

²⁸ Jaanegui diiboco dilluumo: ¿Milli jaanegui momooniji Moocaani iijico meheetavequi? noomoro.

²⁹ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Moocaani imeguehi, diibo uco agalluuboco amiihai mimiyaavogonoco, nooboro.

³⁰ Jaanegui diiboco nuumo: ¿Eneecata sihidi ejeevanoco miihaico dihifusu maatyimemere ico mimiyaaveguequi?

³¹ Miuro moheedeetemihai machuuhi mana onoonoco sicaihigovi iicausumi, oono Caatinihaamefaño: Niquejeo maahunoco machusuubo, onoobadi, noomoro.

³² Jaanegui Jesu iimusuuhi: Miyanotiro, miyanotiro amiihaico neehi: Moise amiihaico niqueje maahuco acitihhi, Guihirubi amiihaico jino miya maahu niqueje maahuco acihhi.

³³ Jaano jino Moocaani maahu diibo niquejefañoti iniitoobo jiiinjiminaaco fiivoco aaciibo, nooboro.

³⁴ Jaanegui nuumo: Aivojiiibo, fahijivaro miihaico toono maahuco daacihhiica, noomoro.

³⁵ Jaanegui Jesu nuuhi: Uujoho fiivo maahu; tajaa asaamo ajebavacuujitihhi, uco imiyaavogomoco ufucuro adufira aivucuujitihhi icano.

³⁶ Miuro amiihaico uujoho eneehinicuubadi: Uco mahatyimecuurumo uco mimiyaaveguehichatihhi.

³⁷ Miuro paryi fanooro Guihirubi uco aacino tajaa saaji, tolliro bu tajaa asaamoco uujoho buhi gañijitihhi.

³⁸ Uujoho niquejefañoti niitehinatihhi uuro iimogonoco mooniqui icatino, jilli uco agalluuhiniiibo iimogobadi mooniqui saahinihi.

³⁹ Jaano jino Guihirubi uco agalluuhiniiibo iimogono; Paryi diibo uco aacimoco saato-hobaco jeevesutiibo paryi famoocoro ufucu niinofucusumi buheetesuji.

⁴⁰ Jaano jino uco agalluuhiniiibo iimogono; Paryi famooro miyaminaa Moocaani Seemeneque aatyimemere imiyaavogomo ifnijitino fiivoma iicaqui. Jaamoco uujoho niinofucusumi buheetesuji, nooboro.

⁴¹ Jaanegui judiomi ticovauhi diiboco edejecuumo. Uujoho fiivo maahu niquejefañoti iniituubo, ununeguiiha

⁴² neehicauhi: ¿Nacu jaani Jesu Jose achi icatiibo? ¿Miuro caani, seeji icamoco miihai magajahi? ¿Milli jaabo: Uujoho niquejefañoti niitehi, neehicahi? noomoro.

⁴³ Jaanegui Jesu nuuhi: Musuufeni toono amiihai dejecufiraco.

⁴⁴ Miihaiñooba tajaa saajitirahi Guihirubi uco agalluuhiniiibo tajaa isivatiruva. Jaamoco uujoho buheetesuji ufucu niinofucu.

⁴⁵ Miiro, Moocaani iimaaminaa aamefaño jilli noono: Moocaani famoocoro jiiibegueji, noonoro. Jaabadi famooro Moocaanico uguubuumoro diiboti agaajamo tajaa saahi.

⁴⁶ Miihaiñooba Moocaanico atyimetihi idiiiboro uujoho Moocaaniti asaabo Moocaanico atyimehi.

⁴⁷ Miyanotiro, miyanotiro amiihaico neehi: Uco imiyaavogomo ifinijitino fiivoma icaji.

⁴⁸ Uujoho fiivo maahu.

⁴⁹ Miiro amiihai eedeete manaaco sicaihiigovi amachuurumo chuumuui.

⁵⁰ Jaanoti naha jino niquejefañoti iniitonon maahu. Jaanoti amachumo guijevetimo iicaqui.

⁵¹ Uujoho diiburucu jino fiivo maahu iicaabo niquejefañoti iniitehiniiibo. Jaamo uco agaayicimo ifinijitino fiivoma icaji. Jaano maahuco uujoho aacino taahucu. Jaanoco uujoho jiiinjeminahallivi aacijino, nooboro.

⁵² Jaanegui judiomi ticovauhi sanomiro iimaacasiumo: ¿Milli jaabo jaani miihaico duusu-jirahi ihuucuco? noomoro.

⁵³ Jaanegui Jesu nuuhi: Miyanotiro, miyanotiro amiihaico neehi: Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo uucuco muduutihachijji, bu itiiijohoco mahadutihachijji icano fiivoma mihicajitih.

⁵⁴ Jaanoti taahucuco amachuubo, tatyijohoco aaduubo icano ifinijitino fiivoma icaji. Jaaboco uujoho niinofucu buheetesuji.

⁵⁵ Jaano tafi miya machuta, tatyijoho miya adufaihu icano.

⁵⁶ Jaamo tafico amachumo, tatyijohoco aadumo icano uuma icahi. Jaamoma bu uujoho tolliro icahi.

⁵⁷ Miiro Moocaani uco agalluubo ifiima icahi, jaaberi uujoho icahi icano. Jaabadiro uco amachuubo uuri icaji.

⁵⁸ Jino niquejeti iniituono maahu; amiihai caanimihai manaaco amachuumo iguijeveubadi icano icatino. Jaanoti jihicati amachumo ifinijitino fiivoma icaji, nooboro.

⁵⁹ Jilli nuubo Jesu Caperna cuumi sinagogajafaño ijiiibuguubo.

Jesu Iimaa Fiivoco Acih.

⁶⁰ Jaanoco sihidi saatoho ijiiibogominaa uguubuumoro nuuhi: Aivo jiihima sihidi jeevahi. ¿Miiijoho fine gaayicijirahi? noomoro.

⁶¹ Jaanoco Jesu ijiiibogominaa onocasiunoco agaajaciuboro nuubo: ¿Jaano nacu amiihaico imitino moonihi?

⁶² ¿Millijiru fine imi, uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuboco caamo iticoni iicauhigo ofooboco mahatyimeruva?

⁶³ Miiro Moocaani Gajja miiinoco fiivoco acih. Jaanoti muuhucu jilli jihovono. Jaanoti naha jino uujoho ihiimaano amiihai jeebiico ifinijitino fiivoco aacijino.

⁶⁴ Jaarunofaño icamo amiihaiti saatoho imiyaavogotimo, nooboro. Miiro Jesu imegaviro gaajacuuihi imiyaaveguejitimoco, bu diiboco igaicaauqui aaciiujiiboco icano.

⁶⁵ Jaamaño nuubo: Toonegui amiihaico neehinihi: Miihaiñooba tajaa saajitirahi Guihirubi tajaa isivatiruva, nooboro.

⁶⁶ Jaasumitiro sihidi saatoho diibo dojicuti efeehicaumo diibediti udugaavuumoro diiboma fuucutimo.

⁶⁷ Jaanegui Jesu saatoho ijiiibogominaa fahuseeci motihaiti miimisiici icano iicaumoco nuubo: ¿Nacu bu amiihai tolliro diitobadiro mefeeci? nooboro.

⁶⁸ Jaanegui Simon Pedro diiboco iimusuuhi: ¿Aivojiiibo, miiijaago bu miihai mefeecijirahi? Miiro iima icano ifinijitino fiivo iimaa.

⁶⁹ Miiro miihai mimiyaaveguehinicuuihi. Jaamoro magajahi ijoho Cristo Moocaani iicaabo Seemene idiicanoco, nooboro.

⁷⁰ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Amiihai docedimoco uujoho icihinihi. Jaamo amiihaifañoti iicaabo saafi iji iicaabo, nooboro.

⁷¹ Jilli nuubo Juda Scariote Simon achiditi. Jaabo Juda docedimoobo iicaubo Jesucristoco iguijeniqui aaciiujiibo.

7

Jesu Inahabomi Miyaaveguehicautih.

¹ Jaanobuunati Jesu Galilea jiiinjeri iigooboro feehicauihi. Jaaboro Judea jiiinjeveri ofoonoco imeguehicautihoo judiomi diiboco tahi agaicaaaguuneguuiha.

² Jaanaa fiitacuono tabernaculojano jiiibaimo iicaujino; tusumi judiomi nijeganofaño icanicimo.

³ Jaaneguiha Jesuco inahabomi nuuhi: Jinooti difo Judeavi. Tahi iicamo didojicuti ofoonicimo edeetavonoco ihatyimequi.

⁴ Miiro miihaiñooba miyaminaaco ifiico igaajasuqui omoonimo toovono moonitathi, tolli bu omoonibo famoo imefeeneviro moonihica, noomoro.

⁵ Jilli nuumo inahabomi icarumo diiboco imiyaaveguehicautiñaño.

⁶ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Tufucuvihica uujoho ifototihica. Jaanoti amiihaidi naha fafucuvaro imihi.

⁷ Miiro amiihaico jiiijeminaa jiiheguetih. Jaanoti uco jiihegueme diito imitico onoono-halliti.

⁸ Amiihairyo tobaimojaago mofoo. Jaanoti uujoho tobaimovi footihica tahoovofucuvihica uujoho ifototih, nooboro.

⁹ Diitoco tolli unuuboro fitafutuubo Galileavi.

Jesu Fuuhi Nijegano Jiiibaimovi.

¹⁰ Jaadi inahabomi tobaimojaa ufuunobuunati, Jesu tolliro bu fuuhi. Jaaruubo foovono fuutiibo, toovonoro fuubo saatohoba diiboco aatyimeujiruneguiiha.

¹¹ Jaaboco judiomi tobaimoguino iguiinomoro neehicauhi: ¿Cuuca fine iicaabo? noomoro.

¹² Jaabediti sihidi miyaminaa miribacasihicauhi. Saatoho neehicauhi: Aivo imihuseebe, noomoro. Jaanoti saatoho neehicauhi: Imitiibo miyaminaaco bañihicaabo, noomoro.

¹³ Jaarumo miihaiñooba foovono diibediti iimaahicautihi judiomi ñihicuti.

¹⁴ Jaanaa ijiiibaimo feeneveunaaca Jesu templojafaño jicafutuuhi. Jaaboro ticovaubo ijiiibuguubo.

¹⁵ Jaaneri judiomi sihidi eheetyemere neehicauhi: ¿Milli jaabo sihidi fanoovaco gaajahi aameneñaño icautiruubo? noomoro.

¹⁶ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Uujoho tajeebiitiro jiiibogotih uco agalluuhiniibo jiiibogoco uujoho jiiibeguehi.

¹⁷ Cajaatyohacho Moocaani iimogonocoro omoonigomo, gaajaji Moocaani jiiibogoco jiiibogonoco nacu tajeebiitiro uujoho onoono iicanoco.

¹⁸ Jaanoti ijeebiitiro ihiimaabo diiboco miyaminaa obocigonoco imeguefih. Jaanoti diiboco agalluuhiniiboco obocigoobo, miyaanoco iimaahi. Jaabofaño bañifiira chahahi.

¹⁹ Miiro amiihaico Moise tajiibaco aciui. Jaarunoco amiihaiti saatohoba imino moonitih. ¿Collih jaamo uco magaicaaujirahi? nooboro.

²⁰ Jaanegui miyaminaa iimusuuhi: Iijoho ijima diicahi. ¿Miijoho nacu ico gaicaaujirahi? noomoro.

²¹ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Sanoocoro jaguisifucusumi omoonihineri famooro meheetyehinihi.

²² Miiro Moise amiihaico tajiibauhi amiihai meehe nigaci quiticico. Jaarunoco diibo ticoniutihi omoonuubo, amiihai eedeetemihi toonoco ticoniuihi eheetavuumo. Jaanoco amiihai jaguisifucusumi meheetavonicih.

²³ Jaano Moise tajiiba gañicafototino iicaqui momoonimoro jaguisifucusumi gaifi seemene meeheque miquticinicih. ¿Jaamo collih tajaan misifiratehi jaguisifucusumi saafi miyaminaafico faabohocoro ubuheesuhinohalliti?

²⁴ Imino meecitimoro saatohoditi mihiimaadino. Jari imino magaajaadi mihiimaa, nooboro.

¿Naa Fine Jaani Cristo?

²⁵ Jaanaa saatoho Jerusaleri iicahicaumo nuuhi: ¿Nacu jaanico iguijeniqui iguiinehicaabo icatiibo?

²⁶ Memeeci ono famoofeeneviro iimaaruuboco miihaiñooba milli moonitih: ¿Naa fine jisumi aivojito gaajacuui diibo Cristo iicanoco?

²⁷ Jaanoti miihai magaajahi tahigoti diibo asaahigoco. Jaanoti Cristo asaadi miihaiñooba gaajajitih cuucati diibo asaanoco, noomoro.

²⁸ Jaanegui Jesu templojafaño ijiiibuguumañoti sefano nuubo: Uco naha amiihai magaajahi tahigoti asaahigoco. Jaaruubo uujoho tajeebiitiro saatih. Jaabo uco agalluuhiniibo miyaabo iicaaboco amiihai magaajatih.

²⁹ Jaanoti uujoho diiboco gaajahi diiboti asaahiniñaño. Miiro diibo uco galluuhinihi, nooboro.

³⁰ Jaanegui diito diiboco gaayicujirahi diiboco icivojaaniqui. Jaarunofaño miihaiñooba diiboco gaayiciutihi ihoovofucuvi ifutuutiñaño.

³¹ Jaarunofaño sihidi diitoti saatoho diiboco miyaavuguui. Jaamoro nuuhi: ¿Nacu Cristo asaadi jaani sihidi ejeevanoco eheetavehicano janaanici eetavejiruubo fine? noomoro.

Fariseomi Sisiminaaco Galluui Jesuco Igaayiciqui.

³² Jaanoco fariseomi guubuuhi miyaminaa toonoti imiri bacasiunoco. Jaaneguiha sacerdotemi aivojito, fariseomi icamo sisiminaaco galluuhi Jesuco igaayiciqui.

³³ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Gueenenehiica amihai icaji. Jaadi dojicuviro feeji uco agalluubojaago.

³⁴ Jaaboco miguiinejirahi. Jaarumo uco mahatyimejitithi uujoho iicahigo amihai mihifetejitimaño uco mahatyimejitithi.

³⁵ Jaanegui judiomi sanomi roccasiuhi: ¿Cuuca fine jaabo ofooboco mahatyimejitithi? ¿Nacu fine griegomifeenevi judiomi agavaracinimojaago feejiibo griegomico ijibeguequi?

³⁶ ¿Milli fine eneejirunoco oono mihaico noobo: Uco miguiinejirahi. Jaarumo uco mahatyimejitithi uujoho iicahigo mihifetejitimaño, noobo? noomoro.

Moocaani Gaija Fiivo Muuai Nifaihubadi Icaabo.

³⁷ Jaanaa niinofucu imiia jibaimofucu Jesu agaaiivuuboro sefano nuuhi: Saatoho adufirari mihicahachijii; tajaa masaamoro, mahaduva.

³⁸ Uco imiyaavogoobo, Caatinihaamefaño onobadi: Dijeebifañoti fiivo muuai nifaihu cuuji, nooboro.

³⁹ Jilli Jesu nuuhi: Diiboco imiyaavogomo Igaijaco agaayicijinoco. Tusumihiica Moocaani Gaija niutuutihica Jesu niqiejefaño ufuutihahi.

Miyaminaa Dugaavocasiuhi.

⁴⁰ Jilli Jesu unuunoco diitofeeneti saatoho uguubuumoro nuuhi: Miyaanoro jahi jaani Moocaani iimaaminaafi asaajiibo, noomoro.

⁴¹ Jaanoti saatoho neehicauhi: Jaani Cristo, noomoro. Jaanoti saatoho neehicauhi: ¿Nacu Galileati Cristo saajirahi?

⁴² Miho Caatinihaamefaño noono: Cristo saaji, Aivojiibo David yotofañoti tolliro Belen alio cuumijefañoti David iicahigoti saajiibo, noono, noomoro.

⁴³ Jaamoro miyaminaa fahigova dugaavocasiuhi Jesuhalliti.

⁴⁴ Jaanegui diitoti saatoho diiboco igaayiciqui mooniurahi. Jaarumo saatohoba milli diiboco mooniutithi.

Aivojito Jesuco Miyaavogotithi.

⁴⁵ Jaanaa isisiminaa tahigoti siino saauhi. Jaamoco sacerdotemi aivojito fariseomi icamo nuuhi: ¿Collithi jana jaaboco misivatithi? noomoro.

⁴⁶ Jaanegui isisiminaa iimusuuhi: ¡Aivo chahamo saatohoba diibobadi ihiimaamo! noomoro.

⁴⁷ Jaanegui fariseomi diitoco nuuhi: ¿Tolliro bu nacu amihai diibo abañinoco mimiyaaveguehi?

⁴⁸ ¿Nacu amihaidi saatoho aivojitoti, fariseomiti icano miyaaveguehi? Imiyaavogotimo duhu.

⁴⁹ Jaanoti jito miyaminaa tajibaco agaajatimo jilli cijigaiñaño efeejimo, noomoro.

⁵⁰ Jaanegui diitoobo saafi Nicodemo onoboro safoono Jesuco fucu emeeciyeubo, nuuhi:

⁵¹ ¿Nacu mihai tajiba saafi miyaminaafico: Iimiti, neejirahi, iticoni diibo omooninoco gaajacitimoro? nooboro.

⁵² Jaanegui diiboco nuumo: ¿Nacu bu ijoho Galileaoboro? Eneecau, imino Caatinihaameque dihiifinici Galileati Moocaani iimaaminaa saatathi, noomoro

⁵³ ijeevadi sahaje iijanoojaa foocinumo.

8

Gaifimima Iicaffigo.

¹ Jaanoti Jesu fuuhi Olivohono iicagajijaago.

² Jaano sesevede fucuro Jesu siino templojafaño saauhi. Jaabojaago sihid miyaminaa saauhi. Jaamoco acasiivuuboro ticovaubo ijibuguuho.

³ Jaanaa fariseomi, caatiniminaa icamo diiboojaa sivauhi gaigoooco gaifimima iicafifihaucagoco. Jaagoco diitofeenevi ificuumoro

⁴ nuumo: Aivojiibo Jesu, jaamo aiji icanaaca, sifiima faguifaño icagoco mahatyimehi.

⁵ Miho Moise itajibafaño jilli mihaico neehi: Tolli icagoco guisiri mahaamimoro magaaacau, nooboro. ¿Jana ijoho milli neehi? noomoro.

⁶ Jilli nuumo diiboco inisuumo, ifurumo toonohalliti diiboco icivojaaniqui. Jaanegui Jesu jinijehallivi idijivuuboro ticovaubo ihusegairi jinijeque acaatinuubo.

⁷ Jaarunaa suufenitimo diiboco idilluhicaunegui, agaaiivuuboro diitoco nuuhi: Eneecata amihaiti saatoho imitima machahamo miticoni diigoco guisibari mahaamimo,

⁸ nooboro siino idijivuuboro ijinijeque caatinihicauhi.

⁹ Jilli unuunoco uguubuumoro tolliro diito iimitima iicaunoco ijeebifañodi agaajaumoro ihamiyatoti ticovauomo safisari ofoociniumo. Jaanaa Jesu diigo icanoro covovacafutuuhi tomañovi.

¹⁰ Jaadi Jesu agañiivuudi miñhañooaco atyimecuutiibo, idiigoro diigo toonovi iftafutuu-goco aatyimeuboro nuubo: Gaigo, ¿cuuca icamo dihallivi imitino ihiimaahicamo? ¿Miro saatohoba ico milli moonitih? nooboro.

¹¹ Jaanegui nuugo: Aivojiibo, saatohoba milli uco moonitih, noogoro.

Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Uujoho bu icaruubo milli ico moonitih. Fuucu. Jaagoro siino imitino diiacuujirahana, nooboro.

Jesu Miyaminaa Jeebinoco Aachicinibo.

¹² Jaadi siino Jesu ihiimauboro miyaminaaco nuubo: Uujoho jinijeminaa jeebico aachicinibo, tadyojicuti asaabo civohi icajitih. Jaano ifinjiritino fiivoco aacino foovoma icajiibo.

¹³ Jaanegui fariseomi diiboco nuuhi: Ijoho difitiro diibeguehicahi. Jaano dijbogo ibocima chahahi, noomoro.

¹⁴ Jaanegui Jesu diitoco iimusuhi: Jaaruno uujoho tahalliviro ijibuguruno tajibogo ibocima icahi, uujoho asaahinihigoco, ofoohigoco icano agaajamaño. Jaanoti amiñhai magaatitih uujoho tahigoti asaahinihigoco, ofoohigoco icano.

¹⁵ Jaamo amiñhai miyaminaa imitico meneehi jinijeminaa tajibafeenedi. Jaanoti uujoho miñhañooaco dugaacutihi.

¹⁶ Jaanoti dugaacuruva, uujoho udugaacuno miyaanejiru, saafiro uujoho icatih, Guihirubi uco agalluuhiniboma mihicamaño.

¹⁷ Miro amiñhai tajiba aamefaño noocinino: Miimisiici jibogono ibocima icahi, noonoro.

¹⁸ Miro uujoho tafitiro jibeguehi, tolliro bu Guihirubi uco agalluuhinibo uti jibeguehi icano, nooboro.

¹⁹ Jaanegui diiboco nuumo: ¿Cuuca nacu diicaani icahicahi? noomoro.

Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Uco amiñhai magaatitih, bu tolliro Guihirubico magaatitih icano. Jaanoti uco magaajaruva tolliro Guihirubico magaajirahi, nooboro.

²⁰ Jilli Jesu nuuhi templojafaño ijibuguubo nihibamico ijicuhicauno cojivi. Jaaruuboco miñhañooaba gaayiciutihi, ihoovovi ifutuutimaño.

²¹ Uujoho feeji. Jaaboco miguiinurumo uco aatyimetimoro amiñhai imitimaryo miguijeveji. Uujoho ofoohigo amiñhai mefejitih, nuubo.

²² Jaanegui judiomí nuuhi: ¿Nacu fine iinoro ifico guijenijiibo. Jaamaño: Uujoho ofoohi mefejitih, noobo, noomoro.

²³ Jaanegui Jesu nuuhi: Amiñhai baaoto. Jaanoti uujoho caamoobo. Amiñhai jiijeminaa. Jaanoti uujoho jiijeminaafi icatih.

²⁴ Jaamaño amiñhaico: Amiñhai imitimaryo miguijeveji, neehi. Miro uco mimiyaavogotihachiiji amiñhai imitimaryo miguijeveji, nooboro.

²⁵ Jaanegui dilluumo: ¿Mijoho nacu ijoho? noomoro.

Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Sücjetiro amiñhaico neehicacuuhi.

²⁶ Sihidi icano amiñhaico eneejino, amiñhaiti udugaacujino icano. Jaarunofaño uco agalluubo miyaanocoro neefih. Jaabo uujoho diiboti uguubuunoco jinijeminaaco jibeguehicahi, nooboro.

²⁷ Jaarunoco diito gaajahicautih Moocaniditi ihiimaahicaunoco.

²⁸ Jaadi nuubo: Jari caamovi Miyaminaafibadi Ifivuuboco guijeve imohobujehallivi magañiycidi magaajaji, uujoho diiboro iicanoco. Tolliro bu tajebeñitiro uujoho omoonihcatinoco magaajaji, bu tolliro Guihirubi uco ijibeguehicanocoro omoonihcanoco icano.

²⁹ Uco agalluuhinibo uuma icahi. Jaabo Guihirubi uco jeevesutih, diibo iimogonocoro omoonihcamaño, nooboro.

³⁰ Jilli Jesu unuunoti saatoho sihidi diiboco miyaavuguuhi.

Moocani Seeme, Bu Imitino Jjovoto Icamohallivi Jesu Iimaano.

³¹ Jaanegui judiomí diiboco imiyaavuguudimoco Jesu nuuhi: Taajico jeevesutimo mihicahachiiji miyaano tajibogominaa mihicaji.

³² Jaachiiji magaajaji miyaanoco. Jaano miyaano amiñhaico imitifañoti sinaayuji, nooboro.

³³ Jaanegui diito nuuhi: Miñhai Abraham iyaachimihai mihicamo sita jiovoto mihi-catatih. ¿Milliti jaabo miñhaico ijoho misinaayucatejeji neehi? noomoro.

³⁴ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miyantiro, miyanotiro amiñhaico neehi: Paryi famooro imitico omoonimo, imiti jiovoto.

³⁵ Jaamaño jįjovooḃoti iicaabo ihaivojįbo seemefañoḃi icatatihį. Jaanoti iseemene diito-fañoḃi icanicihį.

³⁶ Jaamaño uujoho Moocaani Seemene amįhaico isinaayuhachįjį; miyanotįro jįjovoto mihicacuujitihį.

³⁷ Uujoho gaajarahi amįhai Abraham iyaachimihai mihicanoco. Jaarumo uco magaicauğuehicahį, uujoho onoonoco muguubutįmoro.

³⁸ Uujoho iimaahicahį Guihirubi uco jįbğobada. Jaanoti amįhai momoonihicahį amįhaico amįhai caani jįbğobada, nooboro.

Diito Caani, Jį.

³⁹ Jaanegui diito nuuhi: Mįhai caani Abraham, noomoro.

Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miyaano amįhai caani Abraham iicaruva diibo omoonįbada momoonįjirahį.

⁴⁰ ¿Collihį jaamo uco magaicaujirahį? Tollį iicanoco Abraham safooba moonįtuhį. Mįro amįhaico miyaanoco jįbeguehicahį Moocaani uco unuubada.

⁴¹ Jaanoti amįhai, amįhai caani omoonįcibada momoonihicahį, nooboro.

Jaanegui nuumo: Mįhai ajeva seeme mihicatihį, saafįro mįhai caani Moocaani, noomoro.

⁴² Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Amįhai caani Moocaani iicaruva uco magaijįjirahį. Uujoho diįbojaagoti saahinihį, tajeębįtįro uujoho saahinįtuhį diibo uco agalluuhinįnegui saahinihį.

⁴³ ¿Collihį jaamo taajico muguubuhicatihį? ¿Collihį tajįbğoco mihimeğuehicatihį muguubunoco?

⁴⁴ Amįhai caani Jį. Jaabo onoobada momoonįnoco mihimeğuehicahį. Mįro diibo sįcįjetįro imoyįcįbo miyamınaaco agaicaunoco, imoyįcįtatįbo miyaanofaño iicanoco. Jaaboma miyaano chahahį, jįhovooḃo iicamaño sįcamañooco iimaabo, bañįfįira caani iicamaño bañįfįilbo.

⁴⁵ Jaanoti uujoho miyaanoco unuurunoco uco mimiyaaveğuehicatihį.

⁴⁶ ¿Nacu mįjįho amįhaitį saatoho ifusujirahį taffa sanogayįba imitį iicanoco? Jaabo miyaanoco onoonoco; ¿Collihį uco mimiyaaveğuehicatihį?

⁴⁷ Moocaanįtahe iicaabo, Moocaani iįjico guubunicihį. Jaanoti amįhai Moocaanįta mihicatįmaño Moocaani iįjico muguubugotihį, nooboro.

Cristo Sahįjįtįro Iicacuubo.

⁴⁸ Jaanegui judiomį iimusuuhį: Aivo miyaano įjoho samariaoobo idiicanoco ico monoono. Jaabo įjįma diicahį, noomoro.

⁴⁹ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Uujoho įjįma icatihį, uujoho Guihirubico bocįğuehį. Jaaruuboco uco amįhai mobocįgotihį.

⁵⁰ Jaaruubo uujoho tafi bocįğoco guinotuhį, iicaabo saafi uco obocįgonoco iguiinooboro udugaacuubo.

⁵¹ Miyanotįro, miyanotįro amįhaico neehį: Taajico imimiyaavogomo ifinįjįtįno guiįvefaño feejįtuhį, nooboro.

⁵² Jaanegui diiboco judiomį iimusuuhį: Jįsu aivo imino magaajacuuhį įjįma idiicanoco. Mįro Abraham, bu paryį Moocaani iimaaminaa icamo paryį guiįveuehį. ¿Millį jaabo įjįho neehį: Taajico uguubumo guiįvetįmo icajį? nooboro.

⁵³ ¿Nacu įjįho mootadi Abraham janaancį deevahį? Jaaruubo du guiįveuehį, bu paryį Moocaani iimaaminaa icaurumo guiįveuehį. ¿Jaanoti mįjįho įjįho idiicaabo guiįvetįbo diicajį? noomoro.

⁵⁴ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Uujoho tafįcoro bocįgoruva, uuro obocįgono jaaducafetejįtįrahį. Guihirubi uco bocįğuehį diiboco amįhai Moocaani monoobo.

⁵⁵ Jaaruuboco amįhai magaajatihį. Jaanoti uujoho naha gaajahį. Jaanoti: Uujoho diiboco gaajatihį, nuuruva amįhaibada bañįfįjįrahį. Miyanotįro uujoho diiboco agaajamaño diibo iįjico moonihį.

⁵⁶ Mįro Abraham amįhai tyadi imo imo icauhį uco aatyimeğueuboro. Jaabo uujoho asaajinoco agaajacuuboro imo imo icaubo, nooboro.

⁵⁷ Jaanegui judiomį diiboco nuuhi: ¿Millį jaabo cincuentadino ficabano diicatįbo, Abrahamco daatyįmeuhį? noomoro.

⁵⁸ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miyanotįro, miyanotįro amįhaico neehį: Abraham chahaunaacaro uujoho icacuuhį, nooboro.

⁵⁹ Jaanegui guiįsibanoco icįumo diiboco ihaamįqui. Jaarunaa Jesu tempļojafaño afatani-ivuboro diitofeenedi ihįnehįnįuboro fuuhį.

9

Jesu Buheesuhi Ifiivunotiro Ihaallino Isicautiboco.

¹ Jaanaa Jesu afatoyuubo atyimeuhi ifiivunotiro aatyimeutiiboco.

² Jaabediti ijjibogominaa Jesuco dilluui: ¿Mojjibogominaafi, mjjjoho imitico omooniumaño, jaani atyimetibo fiivuui, caanimisi nacu diibo? noomoro.

³ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Caanimisi, diibo icano imitico omooniumaño icatino. Jilli Moocaani mitya diibovi ihifusucafetequi ifiivunoo.

⁴ Miro cuuje iicanohachuta uco agalluuhiniibo dudicamaajeque eetavehi. Jaanoti mihijicuudi mihaiñooba dudicamaaitacuutahi.

⁵ Miro jino jijnijehalliri iicanohachuta uujoho jijnijeminaaco achicinihi,

⁶ nooboro jijnijehalliri ijjireuboro toonoco jijnima illiheeniuboro ijjiniri aatyimeutiibo aallinoco nicuubo.

⁷ Jaaboro diiboco nuubo: Foobo Galluuba jicooba nifaihuri nitito, nooboro. Jaaba jicooba momo hebreo iijiri Siloe. Jaanegui initamaajeboro tahigoti atyimecuubo saauhi.

⁸ Jaanegui ifiitinominaa iticoni atyimetibo iicahicaunoco agaajauomo nuuhi: ¿Nacu jaani oono acasiivooboro nihibamico idilluhicaubo icatibo? noomoro.

⁹ Jaanoti saatoho: Jiihi, diibo, neehicauhi. Jaanoti saatoho: Sifi diibobadi ejeevaabo, neehicauhi. Jaarunofaño diibo neehicauhi: Uujoho diiboro, nooboro.

¹⁰ Jaanegui diiboco nuumo: ¿Milli jaano ico dihaallino faayacafetehe? noomoro.

¹¹ Jaanegui diitoco iimusuubo: Jesu oonobo jijnico ijirema eetavooboro uco tahaallinoco nicuhi. Jaaboro uco noobo: Foobo Siloe jicoobafaño nitito, eneeneegui ofooboro nitijehinihi. Jaaneri tahaallino uco faayacafetehinihi, nooboro.

¹² Jaanegui nuumo: ¿Cuuca jaabo icahi? noomoro.

Jaarunaa diibo: Co, gaajatih, nuuhi.

Fariseomi Dilluui Diiboco.

¹³ Jaadi diibo aatyimehicautiiboco satyuumo fariseomi imegavi.

¹⁴ Jaanaaca diiboco Jesu jijnibari ihaallinoco ataabuuboro ubuheetesuufucuu jaguisifucuu.

¹⁵ Jaaboco siino fariseomi dilluui: ¿Milli ico dihaallino faayacafetehinihi? noomoro.

Jaanegui nuubo: Jijnibari uco tahaallinoco nicuhiniibo. Jaanoco initamaainineri atyimehi, nooboro.

¹⁶ Jaanegui fariseomiti saatoho nuuhi: Diibo Moocaaniti saatih. Jaamaño jaguisifucuo imino toomotibo, noomoro.

Jaanoti saatoho neehicauhi: Imitiminaafi iicaruva jino sihidi ejeevano mityaco eetavejiruubo, noomoro. Jaamaño diito sanoodimo dugaacamaaiuhi.

¹⁷ Jaamoro siino aallivautiiboco nuumo: Jaanoti ijoho, ¿milli neehi dihaallinoco afaayichinibediti? noomoro.

Jaanegui nuubo: Eti, Moocaani iimaaminaafi, nooboro.

¹⁸ Jaarunaa judiomi miyaavugutihi diibo ihaallinoco afaayicunoco icano. Jaamoro caanimisico cuuhuvaumo igaajaqui.

¹⁹ Jaadi diitsico dilluumo: ¿Naa jaani amisi seemene aallivatiibo ifiivunoo meneehicaabo? ¿Milli bu jaabo oono ihaallinoma icahi? noomoro.

²⁰ Jaanegui caanimisi nuuhi: Jiihi, magaajahi diibo moseemene aallivatiibo ifiivunoco.

²¹ Jaaruno magaajatihi fine millihacho tah atyimeebe, bu tolliro magaajatihi mjjjohohacho fine diiboco ubuheesuhinoco. Tah diiboco midillu, diibo amiyaaburucu; tah millihacho amihaiico jibeguejiibo, noomisiro.

²² Jilli caanimisi nuuhi, judiomico iiguiumisiro, judiomi cajaanohacho, Jesuco: Cristo, onoomoco sinagogajafañoti magañiji, noomoro ifitacucasiuno nihicuti.

²³ Jiliti caanimisi: Amiyaaburucu tah diiboco midillu, nuuhi.

²⁴ Jaanegui siino coovaumo ihaallinoma achahauboco. Jaamoro diiboco nuumo: Moocaanicoro dihimo. Jaanoti diibo imitiminaafi iicanoco mihai magaajahi, noomoro.

²⁵ Jaanegui diibo iimusuhi: Co, tah fine imitiminaafi uujoho gaajatih. Idinocoro gaajahi uujoho aatyimeutiuboo jisumi aatyimeneque, nooboro.

²⁶ Jaanegui siino diiboco dilluumo: ¿Milli dihaallinoco omoonihinineri daatyimehi? noomoro.

²⁷ Jaanegui nuubo: Amihaiico jibugucuurahi. Jaarunoco mimiyaavogotimoro bu ¿collih siino muguubujirahi? ¿Nacu bu amihai tolliro diibo jibogominaati mihicajirahi? nooboro.

²⁸ Jaanegui diiboco iibaumoro nuumo: Ijjohonaa diibo jibogominaafi. Jaanoti mihai Moise jibogominaa.

²⁹ Mihai magaajahi Moocaani Moisea ihimaanoco. Jaanoti magaajatihi diibo cuucatiobo iicanoco, noomoro.

³⁰ Jaanegui diibo iimusuuhi: Toono aivo uudi sihidi jeevahi, cuucatiobohacho diibo iicanoco magaajatino. Jaabo uco tahaallinoco atyimesuubo.

³¹ Miïro miïhairyo magaajahi imitiminaaco Moocaani uguubunicitino. Jaanoti diibo-jaagodi iicamoro, diibo iimogobadi omoonimoco icano guubunicibo.

³² Siicjetiro guuburatatino saatohoba ifivonotiro aatyimetiboco atyimesumo onoonoco.

³³ Jaani Moocaani isaatiruva milliba moonjitiirubo, nooboro.

³⁴ Jaanegui diiboco nuumo: ¿ijoho aivo sihidi imitima ifiivubo, miïhaico diïbeguejira? noomoro diiboco gañũmo sinagogajati.

Jesuco Imiyaavogotimo Aatyimetibobadi Jeevahi.

³⁵ Jaanoco Jesu guubuhi diiboco agañũnoco. Jaaboco atyimeuboro nuubo: ¿ijoho miyaaveguehi Moocaani Achico? nooboro.

³⁶ Jaanegui diibo iimusuuhi: Aivojũbo, uco diïbogo miïjoho diibo miyaaveguequi, nooboro.

³⁷ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Hiro daatyimecuuhi. Jino uujoho diibo ñma ihiimaabo, nooboro.

³⁸ Jaanegui diibo Jesu imega ememuïvuboro nuuhi: Miyaaveguehi, aivojũbo, nooboro.

³⁹ Jaanegui Jesu nuuhi: Uujoho jiijehallivi saahinihi dugaacuguiha, atyimetimo ihatyimequi. Jaanoti atyimeme, atyimecuutimo iicaqui, nooboro.

⁴⁰ Jaanegui saatoho fariseomi diiboma iicaumo jilli diibo unuunoco uguubuumoro diiboco dilluumo: ¿Nacu bu miïhai tolliro mahatyimetimo? noomoro.

⁴¹ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Amiïhai aallino ihifuvusutiruva amiïhai imitima machahajirahi. Jaanoti: Mahatyimehi, monoomaño amiïhai imitima mihicahi, nooboro.

10

Ovejami Mecuvi Ohoovicino.

(Heb 12.20; 1 Pe 5.4)

¹ Miyanotiro amiïhaico neehi: Ovejami mecufaño iguhugari jicafototiïboro sinaagonodiro ofoobo nanivaminaafi.

² Jaanoti tomecufaño iguhugari ijicafotoobo naha diito toomominaafi.

³ Jaabedi iguhuga toomominaafi iguhugaco faayicifih. Jaahugari ijicafotooboco ihovejami ihiimaatiro gaajacifih. Jaamoco iticovocivi imomono icahi. Jaabo diitoco imemeri ocoovaaboro jahisivi iinusufiibo.

⁴ Jaadi jahisivi famoocoro ihiinusuboro ihime foonicibo. Jaabo dojicuti ihovejami foonicivi diibo iimaaco agaajamoro.

⁵ Jaanoti agaajatũbo dojicuti footatimo. Jilliïro gaafimo diibediti diibo iimaaco agaajatimaño, nooboro.

⁶ Jilli Jesu oovicuboro diitoco nuuhi. Jaarunoco diito gaajacutihi milli eneejirunoco unuunoco.

Jesu Iimino Toomominaafi.

⁷ Jaadi bu Jesu siino diitoco nuuhi: Miyanotiro, miyanotiro amiïhaico neehi: Uujoho ovejami guhuga.

⁸ Iticoni tahimegavi asaumo paryi nanivaminaa. Jaamo iimaaco ovejami gaajautihi.

⁹ Uujoho guhuga, tafañodi ijicafotoobo taajaji. Jaabo oveja iicanicibadi tomecufaño ijicafotooboro siino ihiinoobo ñaavahuco aatyimenicibadi icaji.

¹⁰ Jaanoti nanivaminaafi saanicivi inaniquiro, igaicaauquiro, ifinisiquiro icano. Jaanoti uujoho saahinihi fiivoma miicaciqui, sihidi janaanici toonoma miicaciqui.

¹¹ Uujoho miya toomominaafi; Miïro miya toomominaafi iicaabo ihovejamihallivi ifiico acinicivi.

¹² Jaanoti ijaadaguiharo otoomoobo jicu diitojaago asaanoco aatyimeebere ihovejamico ejevesuhiniïboro iicojiti gaanicivi ita iicatimaño. Jaanobuuna ijicu asaaboro diitoco buhigovi gavaracunicivi.

¹³ Jaabo diibo diitoco jeevesunicivi jilli ijaadaguiharo ududicamaaïmaño. Jaamaño diitoco jeevotatiïbo.

¹⁴ Jaanoti uujoho iimino toomominaafi. Jaamaño taatyaco gaajahi. Jaabadiro bu diito uco gaajahi taaty iicamaño.

¹⁵ Uco bu oono Guihirubi agaajabadi, jaaboco bu uujoho gaajahi icano. Jaamaño tahovejamihallivi uujoho tafiico acivi.

¹⁶ Tolliro bu saatoho tahovejami icahi jimecuoto iicatimo. Jaamoco tolliro sivaji. Jaamo tahiimaaco guubuji. Jaamo samooro icaji. Jaamo toomominaafi saafiïro icaciqui,

¹⁷ uco Guihirubi gaijivi, tafiico diitohallivi aaciïboro, siino ubuheetejimaño.

¹⁸ Miījoho uco guijenijitirahi, jilli uuro iimogobabadi taffico aciji. Jaabo iguijeveruubo siino dojicuviro buheeteji mityama icamaño. Jilli mooniqui Guihirubi uco tajibauhi, nooboro.

¹⁹ Jilli unuuneri judiomi siino dugaavocasiuhi.

²⁰ Jaaboti sihidi saatoho neehicauhi: H̄jima icaabo jilli jeegavucuubo. ¿Coll̄ihi jaaboco muguubunic̄ihi? noomoro.

²¹ Jaarunaa saatoho neehicauhi: H̄jima iicaabo jilli iimaatat̄ihi. ¿Nacu iji ihaall̄ino aatyimetimoco atyimesujirahi? noomoro.

Jesuco Judiomi Gaayic̄igot̄ihi.

²² Jaanaa Jerusalevi eetavuumo j̄ibaimoco templojaco Moocaanicoro ijeec̄ivehicaqui ificuuno j̄ibaimoco j̄iinjad̄ih̄ivi.

²³ Jaasumi Jesu templojahall̄idi, Salomon goohasino onoohasijeri igooboro feehicauhi.

²⁴ Jaabohall̄idi judiomi emecunovavumoro diiboco nuuhi: ¿M̄ihachuta jaabo m̄ihaico, esamaaisuuboro diicaji? Miyaano ij̄joho Cristo idiicahach̄ij̄i; m̄ihaico foovono d̄ibugucu, noomoro.

²⁵ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Am̄ihaico neehicacuurahi. Jaarunoco mimiyaaveguehicat̄ihi; M̄īro Guihirubi ataj̄ibabadi uujoho omoon̄ino toono foovono uuti j̄ibeguehi.

²⁶ Jaarunoco am̄ihai mimiyaavogot̄ihi, tahovejam̄ioto mihicat̄imaño, am̄ihaico eneehinicubadi.

²⁷ M̄īro tahovejam̄i uco tahiimaati gaajahi. Jaabadiro bu diitoco uujoho gaajahi. Jaamaño tadyojicut̄i foonicimo.

²⁸ Jaamoco uujoho ifin̄ijit̄ino fiivoco ac̄ihi. Jaamo ufucuro guijevej̄it̄ihi. Jaamoco m̄ihaiñooba tahusefañoti dum̄it̄ic̄ij̄it̄ihi.

²⁹ Guihirubi uco diitoco ac̄iubo famoohall̄inoociviro sihidi ejeevamaño. Jaamoco bu cajaatyooaba Guihirubi usefañoti dum̄it̄ic̄ij̄it̄irahi.

³⁰ Jaamisi uujoho, Guihirubi icano mihicahi. Jaarumisi saafīro mihicahi, nooboro.

³¹ Jaanegui judiomi siino guis̄ibanoco ic̄īuhi diiboco ihaam̄iqui.

³² Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: M̄īro sihidi iminehejeque am̄ihai imefeenevi eetavehicahi Guihirubi mityari. Jaamo, ¿conohall̄iti uco magaic̄aauj̄irahi? nooboro.

³³ Jaanegui judiomi diiboco iimusuhi: Imino omoon̄ihicanohall̄iti ico momoon̄igot̄ihi; Moocaniditi imit̄ino diimaahi miyam̄inaafi idiicaabo: Uujoho Moocanibadi jeevahi, onoonohall̄iti, noomoro.

³⁴ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Caatin̄ihaamefaño Moocaani jilli neehi: Am̄ihai Moocanibadi mejeevamo, nooboro.

³⁵ M̄īro jaanoco famooro am̄ihai magaajahi, Caatin̄ihaamefaño onoono gañ̄icafotot̄ino iicafinoco. Jaamaño m̄īro Moocaani iij̄ico agaayic̄iumoco Moocaani nuuhi: Am̄ihai Moocanibadi mejeevamo, nooboro.

³⁶ Jaabadi Moocaani ijeevadi h̄ic̄iuboro agalluubediti: ¿Mill̄i Moocaniditi imit̄ino iimaabo, meneejirahi, Moocaani Seemene uujoho, onoonoditi?

³⁷ Jaabo Moocaani omoon̄inoco uujoho omoon̄it̄ihach̄ij̄i uco mimiyaavegedino.

³⁸ Jaanoti omoon̄ihach̄ij̄i uco mimiyaavogot̄irumo toonoco mimiyaavogo. Jaanoco magaaamoro mimiyaavogo misi Moocanima saafīro mihicanoco, nooboro.

³⁹ Jaanoma iicaumo diiboco siino gaayic̄iuj̄irumo. Jaarunofaño diito usefañoti Jesu taajauhi.

⁴⁰ Jaaboro siino fuubo Jordan oonegueehiv̄i iticoni Jua tomañovi inithicauh̄igo. Jaaboro tahi icahicaubo.

⁴¹ Jaabojaa sihidi miyam̄inaa asaamoro, neerumo toonoco mimiyaavogo. Jaanoco magaaamoro mimiyaavogo misi Moocanima saafīhicauhi: Miyaano Jua sihidi ejeevanoco moon̄ihicaut̄ihi. Jaanoti diibediti Jua eneehicaubadi parȳi aivo miyaano, noomoro

⁴² sihidi saatoho tomañoto Jesuco miyaavuguuhi.

11

Lazaro Igujeveuno.

¹ Jaanaa saafi Betania cuumioobo guihuvauhi, Lazaro onoo. Jaacuumiri icahicaumife Maria, bu inago Marta icamife.

² Jaanaaca diigo Maria nahabo Lazaro onoo guihuvauhi. Jaago diigo Maria Aivoj̄ibo Jesuco facic̄ifaihuri ejeesugoro itihaiñoco imeebaiguiri ifilluhicaugo.

³ Jaamife Jesujaago j̄ibogoco galluuhi: Aivoj̄ibo, ij̄joho agaij̄ihicaabo guihuvahi, noomifere.

⁴ Jaanoco Jesu uguubuuboro nuuhi: Toono guihuva guijeve icatino; jilli Moocaani mitya toonofeenedi ihifusucafetequi icano, bu uujoho Moocaani Seemene toonofeenedi imityaco igajasuqui icano, nooboro.

⁵ Jaabo Jesu Lazaromico gajihicaui.

⁶ Jaano Lazaro iguihuvaunoco Jesu guubucuuruubo, mifucuci siino tomañoviro icaui.

⁷ Jaanobuunati ijibogominaaco nuubo: Masigo siino Judea jinijejaagovi, nooboro.

⁸ Jaanegui diiboco diito nuuhi: Jibogominaafi, tahigo du ico judiomi gaicaahinirahi. ¿Jahigo bu siino feeji? noomoro.

⁹ Jaanegui diitoco Jesu nuuhi: ¿Nacu safucu, nihiba oovo fahuseeci motihaiti minooci icano icatihii? Cuuje mihigomo mananigaivatatihi nihiba foovono aachicinimaño.

¹⁰ Jaanoti fucu igooobo nanigaivafihi, fucu eseseetimaño, nooboro.

¹¹ Jaanobuunati diitoco nuubo: Mogataavominaafi Lazaro icigaabo aicotihica. Jaanegui feeji aicusutequi, nooboro.

¹² Jaanegui jibogominaa diiboco nuuhi: Aivojibo, icigahicadi bu jei aiquejiibo, noomoro.

¹³ Tolti Jesu diitoco nuuhi: Lazaro guijevecuui unuujiurunoco tolli nuubo. Jaanoco diito esiciniuhi: Miya cigacoro fine noobo, noomoro.

¹⁴ Jaadi jari Jesu diitoco foovono nuuhi: Lazaro guijevecuui.

¹⁵ Jaano amihaidi aivo imino uujoho tahi iicatino. Jaaneguiha masigo diibojaago. Jaamo amihai mimiyaaveguehi. Jaaneri uujoho imo imo icahi, nooboro.

¹⁶ Jaanegui Tomas onoboco, gaatyaba enehicaubo, inahabomi Jesu jibogominaaco nuuhi: Masigo, tolliro bu mihai Jesuma miguijevequi, nooboro.

Jesu Buheeteebe, Fiivoobo Icano.

¹⁷ Jaanaa Jesu gaseuhi Lazaroco icinu mifucuci, mifucuci icanobuunati.

¹⁸ Jaano Betania cuumi icaui Jerusaleti minooci, siinotifeenedi icano kilometrono-hachuta.

¹⁹ Jahigo sihidi judiomi Martamifejaago fuuhi inahabo iguijeveunoti diitifeque ijacusuqui.

²⁰ Jaanaa Marta Jesu asaanoco uguubuugoro fuuhi diiboco acabacutuugo. Jaanoti Maria jaahere fitafutuui.

²¹ Jaagoro Marta diiboco nuuhi: Aivojibo, jineeri diicahiniruva tagaifiibo guijevehinijitirahi.

²² Jaarugo uujoho gaajahi Moocaanico paryi idillunoco ico aacjinoco, noogoro.

²³ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Dinahabo siino buheeteji, nooboro.

²⁴ Jaanegui Marta nuuhi: Jihii, uuro gaajahi ufucu siino buheetefucuvi siino ubuheetejinoco, noogoro.

²⁵ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Uujoho buheetesuubo, uujoho fiivoobo; uco imiyaavogomo chuumucuurumo buheeeji.

²⁶ Jino paryi iicamo uco imiyaavogomo, ifinjitino guijevefaño icajitihii, nooboro diigoco nuubo: ¿Naa miyaaveguehi jinooco? nooboro.

²⁷ Jaanegui nuugo: Jihii, Aivojibo, uujoho miyaaveguehi ijoho Cristo Moocaani Achi jinijehallivi asaaguubo idiicanoco, noogoro.

Jesu Lazaro Cihojihallivi Taaui.

²⁸ Jilli unuugoro Marta fuuhi Maria inagoco toovono unuutuugo: Jibogominaafi gasecuui. Jaabo ico coovahi, noogoro.

²⁹ Jaanoco Maria uguubuugoro goovano aganiivuugoro Jesujaago fuuhi.

³⁰ Jaanaa Jesu tuucuumifanehi ifutuutihica Marta diiboco aatyimeumañoviro fitafutuubo.

³¹ Jaanoco judiomi diitifeque ijacusuqui asaamo iijafaño iicaumo atyimeuhi Maria goovano aganiivuugoro ufuunoco. Jaamoro nuumo: Ichihojijaago foogo tahi itaatequi, noomoro idojicuti fuuhi.

³² Jaanaa Maria Jesuvi ifutuugoro diiboguiino ememuivuugoro diiboco nuuhi: Aivojibo, jineeri diicahiniruva tagaifiibo guijevejitirahi, noogoro.

³³ Jaanoco Jesu diigo taagoro asaanoco, bu tolliro judiomi diigoco anahaboniuomo taamoro asaanoco icano aatyimeuboro sihidi idaasuvuubo. Jaaneri diiboco ijeebi niiji isinafutuuneguiiha,

³⁴ diitoco dilluubo: ¿Conoovi micihinihi? nooboro.

Jaanegui nuumo: Aivojibo, saabo juuga meeciva, noomoro.

³⁵ Jaaneri Jesu taaui.

³⁶ Jaanoco aatyimeumoro judiomi nuuhi: Memeeci sihidi fine diiboco gajihicaubo, noomoro.

³⁷ Jaanoti saatohe nuuhi: ¿Jaani aatyimeutiiboco atyimesuubo, jeneeri iicahiniruva Lazaroco iguijevoti fine buheesuhinijitiruuvo? noomoro.

Lazaroco Ubuheetesuuno.

³⁸ Jaanaa Jesu siino aivo #daasuvuuboro iciihoji imegavi fiitivuui. Jahoji ifaagajiguinojaagovi eseediumoro guuisibari ihimegaco afabaacihigo.

³⁹ Jaaboro Jesu nuuhi: Iguuisibaco buhigovi maga#ii, nooboro. Jaarunaa Marta diiboivi nago nuuhi: Aivoj#ibo, aivo fine usucuuno mifucuci, mifucuci icano icacuuno, noogoro.

⁴⁰ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: ¿Nacu ico nootihi: Imiyaavogohachijii Moocaani mityaco daatyimeji ico duhu neehi? nooboro.

⁴¹ Jaanegui iciihoji imegati iguuisibaco ga#i#umo. Jaadi Jesu niquejeque emeeciuboro nuuhi: Guihi, ico graციaci achi uco uguubuneguuiha.

⁴² Jaarunofa#o gaajacuui fahijivaro uco uguubuhicanoco. Jaarunofa#o jito miyaminaa iicamedi neehi; uco ijoho agalluuhinino imiyaaveguequi, nooboro sefano nuubo:

⁴³ ¿Lazaro, isivi dihiino! nooboro.

⁴⁴ Jaasumiro ichuumuho iinuui, itihai#o, ihusene icano minicin#ibo. Tolliro bu ihime ijeevadiobaryuri minicin#ibo. Jaadi Jesu diitoco nuuhi: Diiboco misinaayu ifeequi, nooboro.

Jesuco Iguijeniqui Iimaacasiuno.

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Jaanoco judiomi Mariamifema asaumo aatyimeumoro diiboco sihidi miyaavuguumo.

⁴⁶ Jaarunaa sanoodimo fariseomijaago ufuumoroo diitoco j#ibuguumo Jesu omoon#unoco. ⁴⁷ Jaanegui fariseomi, sacerdotemi aivojito icamo fagominaaco iigaiy#icumoro nuuhi: ¿Milli fine momoonijirahi? Aivo sihidi ijeevanoonoco moonihicaabo.

⁴⁸ Mi#ro diiboco milli momoonitihachijii famooro diiboco miyaavegueji. Jaachijii romanomi asaamoro Moocaani iijaco finisuvajimo, bu tolliro moojin#e miyaminaaco finisujimo icano, noomoro.

⁴⁹ Jaanegui Caifas diitoobo tusumi sacerdotemi aivoj#iboti iicaubo diitoco nuuhi: Am#hai aivo magaajatihi.

⁵⁰ ¿Nacu mehesicin#i#i saafi#ro famoohalliviro iguijevejirunoco faacuumiminaaro mifin#jirumohallivi? nooboro.

⁵¹ Ijeeb#itiro tolli nuuti#ibo; tusumi sacerdotemi aivoj#iboti iicauma#o Moocaani diibo jeeb#ifa#o eesaayunoco nuubo. Jesu tuucuumiminaahallivi iguijeveujinoco imegaviro j#ibuguubo.

⁵² Jilli tuucuumiminaahalliviro icautino, tolliro bu Moocaani seeme fahigova iicamoco iigaiy#iciqui.

⁵³ Jaama#o tusumitiro esafutuumo Jesuco iguijeniu#jinoco.

⁵⁴ Jilli#i Jesu foovono igucuutihi judiomifeenedi jilliro toonoti fuucuubo sicahigovi toonoti fiitino iicaacuumi Efrain onocuumijaagovi. Jahi ij#ibogominaama fitafutuubo.

⁵⁵ Jaanaa fiiticuono Pascua judiomi j#ibaimo iicaujino. Jaacuumiti sihidi saatoho Jerusalevi fuuhi imegaviro ijeevamaje iicanic#ibadi ifinoco iimibachuqui.

⁵⁶ Jaanaa Jesuco guinehicaumo. Jaamoro templojafa#o icamo noocasihicauhi: ¿Milli mehesicin#i#i, fine saajiibo? ¿Nacu fine jino j#ibaimovi saajit#ibo? noomoro.

⁵⁷ Jaanaa fariseomi, sacerdotemi aivojito icamo miyaminaaco taj#ibauhi. Saatohoti Jesuco mahatyimehachijii m#ihaico m#ij#ibogo, magaay#icumoro diiboco micivojaaniciqui, noomoro.

12

Betaniavi Jesuco Facicifaihuri Jeesuugo.

(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Jaanaaca Pascua j#ibaimoco eheetavuujino sahuse juugahuseti safucu icano icaunaaca Jesu fuuhi Betaniavi tuucuumivi Lazaro iguijeveuboco ubuheesuubo iicauhigo.

² Jahi diibedi eetavuumo machutaaco. Jaanoco Marta ifehicauhi. Jaanoti Lazaro amachumofeeneri icahicauhi Jesuma.

³ Jaanaaca Maria sivauhi sano libra ticovovi nardo onoono facicifaihuco aivo iimino guiraano ijaada iicanoco. Jaagoro tofaihuri Jesu tihai#oco ejeesuugoro imeebaiguiri filluhicauhi. Jaaneri tooja gahafuui ifacicifaihu usuri.

⁴ Jaanegui ij#ibogominaati saafi nuuhi Juda Iscariote Simon achi Jesuco aaciu#ibo:

⁵ ¿Coll#i#i jana jino facicifaihuco trescientos denariori anaajemere #daasufimoco acitimo ba#amaa#i#i? nooboro.

⁶ Jilli nuubo #daasufimoco agaijumaño icatino. Jilli nanivaminaafi iicaumaño. Jaaboco diito inihibami lleegucuco utuumusuunoti nanihicaubo.

⁷ Jaanegui Jesu diboco nuuhi: Jaafa tolli moonigo, taciihoj; imegavi uco jilli moonigo.

⁸ Mi#ro amiihaifeenevi fahiijivaro #daasufimo icaji. Jaanoti uujoho amiihaima fahiijivaro icajitih, nooboro.

Lazaroco Igujeniqui Ihiimaano.

⁹ Jaanaa ajashutimo judiomi guubuuhi Jesu Betaniari iicaunoco. Jaamoro tahi fuumo. Jaaruno Jesuguiharo icatino, tolliro bu Lazaroco Jesu ubuheetesuuboco ihatyimequi.

¹⁰ Jaamoro sacerdotemi aivojito Lazarohallivi iimaacasiuhi, tolliro bu diiboco igaicaauqui.

¹¹ Diiboti sihidi saatoho judiomi Jesuco imiyaavuguumoro udugaacamaaiunoma iicaumo.

Jerusale Cuumifaño Jesu Ijicafotono.

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Jaanaa sihidi miyaminaa Pascua jii#baimovi Jerusalevi fuuhi. Jaamo, jaano seseveedi guubuumo Jesu tuucuumivi agaseujinoco.

¹³ Jaamoro imohono jaainoco iquitiunoro diiboco cabaacutuunoma sahomoro: ¡Hosana! ¡Jaafa imocafotoobo! Imicani Moocaani memeri asaabo; Israel miyaminaa aivojii#bo, noomoro.

¹⁴ Jaanaa Jesu burroco aatyimeuboro diibohallivi casii#vuubo. Caatinihaamefaño onoobadi:

¹⁵ Diigutejirahana Sion cuumi; Meeci oono dihaivojii#bo burrogayihalliri gicini#boro saahi, noonoro onoobadi.

¹⁶ Jaarunoco ijii#bogominaa gaajautihi; jari Jesu niqnejefaño ufuunobuunati gaajaciumo Caatinihaamefaño onoociniubadi omooninoti.

¹⁷ Jaanaa Jesu Lazaroco ubuheetesunoco atyimeumo jii#beguehicauhi Jesu omoonuboro ubuheetesunoco.

¹⁸ Jaanoma icamo miyaminaa Jesu asaaboco cabaacutuuhi sihidi ejeevano mityaco omoonunoco uguubuumoro.

¹⁹ Jaanoma iicamo fariseomi noocasiuhi: Mahatyimecuhi fine jino mi#hairyo milliba momoonitinoco. Memeece paryi miyaminaa diibo dojicuti ofoonoco, noomoro.

Griegomi Jesuco Guiinehi.

²⁰ Jaanaaca Jerusalevi Pascua jii#baimovi Moocaanico iimequi ufuumofeeneri, bu icaumo saatoho griegomio.

²¹ Jaamo Felipejaago asaamoro diiboco nuuhi: Aivojii#bo, mi#hai mihimeguehi Jesuco mahatyimeneque, noomoro. Jaabo Felipeu Betsaida cuumioobo Galilea jii#njeri iicaucuumioobo.

²² Jaanegui Felipe ufuuboro Andrequ jii#bugutuuhi. Jaadi famisicro ufuumisiro Jesuco jii#bugutuuhi.

²³ Jaanegui Jesu nuuhi: Tufucu mihicacuui, uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuho sihidi jeevanofaño iicajifucu.

²⁴ Miyanotiro, miyanotiro amiihaico neehi: Trigo noovatay; jii#nehallivi aacotoyiro jii#njeri ofooyi chuumucuyibadi icahi. Jaaruyi ihiinoyiro janaanici guiraano noovafih. Jaanoti abasuratiyi sayi#ro icafih. ¿Milli bu guiraatejiruyi?

²⁵ Jaabadi ifico agaijii#bo ifico mitasuji. Jaanoti jii#nehallivi ifico agaijii#bo ifinjitino fiivoguiha ficuui.

²⁶ Cajaatyohacho tadyojicuti asaagomo uco ijeecevequi. Jaamo uco ejeecevomoco uujoho icahigo tolliro icajimo, bu jaamo cajaatyohacho uco ejeecevomoco Guihirubi bocigusuji.

Jesu Iguijevejinoco Jii#beguehi.

²⁷ Jisumi uco tajebe#i gaihuiba icahi. ¿Jaanoco milli fine uujoho neeji? ¿Fine Guihi uco jilli iicajinoti taajasu, neeji? Eti du, tooneguiha uujoho saahinihi.

²⁸ Jaanegui Guihi dimomoco cahacisu, nuubo. Jaasumiro niqnejefañoti guubuvusuuno: Cahacisucuui, bu siino cahacisujihica, unuuno.

²⁹ Jaanaa iicojiri miyaminaa iicaumo niqnejefañoti unuunoco uguubuumoro: Sisi iimaahi, neehicaui. Jaanoti saatoho: Moocaani toomominaafi iimaahi, neehicaui.

³⁰ Jaanegui Jesu nuuhi: Uguiiha jino niqnejefañoti Moocaani iimaatihi, amii#haiguiha ihiimaano.

³¹ Jisumi jino jii#nehallivi imiti jaadaco acicafeteji, bu jisumi jino Iji jii#je aivojii#bo icahicaabo buhi gani#cafeteji.

³² Jaabo uujoho guijeve imohobujehallivi jiiinjehalliti agañiivoodi, paryi famoocoro ta-
jaagovi sivaji, nooboro.

³³ Jilli neehicaubo coguijeveri fine iguijevejinoco diitoco agaajasuubo.

³⁴ Jaanegui imiyaminaa iimusuhi: Miïro miïhai muguubuhicahi tajiiibahaamefaño:
Cristo asaadi guijevetiïbo icaji, onoonoco. Jaano icanaaca, ¿mïlli jaabo iïjoho neehicahi:
Miyaminaafibadi Ifiivuubo guijeve imohobujehallivi gañiiyicisucafeteji, neehicahi? ¿Nacu,
miiïjoho diibo Miyaminaafibadi Ifiivuubo? noomoro.

³⁵ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Amiihai feeneriïica gueenejisuno icajino seseene
aachicinino. Jaanegui miïhigo amiihaifeeneri jino seseene aachicinino iicanohachuta,
amiihaihallivi civono iijitinaacaro. Jaanoti civohi iïgomo gaajatihi ihimega ofoohigoco.

³⁶ Jaanegui amiihaifeeneri sese iicanohachuta seseëque mimiyaavogo. Jaamo seseene
aachicinino miyaminaa miïhacahi, nooboro. Jilli Jesu ihiimaahicaudi ufuuboro diitediti
fataniivutuui.

Judiomi Imiyaavogotino.

³⁷ Diitofeenevi Jesu ajashutino sihidi ejevanehejeque eetavehicacuurunaaca diiboco
miyaaveguehicautimo.

³⁸ Moocaani iimaaminaafi Isaia unuuno imiyaavequi iicaumaño. Miïro noono:
Aivojiiïbo, ¿miiïjoho nacu mojiiïbogoco miyaaveguehi? ¿Miiico fine Moocaani imityaco
ifusuhi? noonoro.

³⁹ Jilliiti miyaaveguehicautimo. Jaaboro bu Isaia caatiniuhi:

⁴⁰ Diito aallinoco Moocaani jabaiyitusuuhi; tolliro ijeebiiïnoco cuhufutusuubo ihaallineri
atymetimo iicaqui, tolliro bu ijeebiiïri esiciniïtimo iicaqui. Jaamoro tajaa asaamoco
uujoho buheesudino.

⁴¹ Jilli nooboro Isaia Jesuditi iimaauhi Jesu aivojico aatyimeuboro.

⁴² Jaarunofaño sanoodimo ihaivojito Jesuco miyaavuguuhi. Jaarumo foovono neehi-
cautihi fariseomi ñihicuti diitoco sinagogajati gañiiïtimo iicaqui.

⁴³ Miyaminaa diitoco obocigomocoro imuguumo Moocaani obocigonoco imogotimo
iicaumaño.

Jesu Iiji Miyaminaaco Dugaacusuji.

⁴⁴ Jaanaa Jesu sefano nuuhi: Uco imiyaavogomo, ucoro miyaavogotihi tolliro uco
agalluuboco miyaaveguehi.

⁴⁵ Tolliro bu uco atymeme uco agalluuboco atymehi.

⁴⁶ Uujoho seseene aachiciniiïbo jiiinjehallivi saahinihi uco imiyaavogomo civohi icatimo
iicaqui.

⁴⁷ Jaanoti taajico guubucuurumo imiyaavogotimoco uujoho: Diito imitico, neejitihi.
Uujoho jiiinjehallivi saahinihi jiiïnje miyaminaaco ciiïjigaifaño gañiiïsuqui, jilli taajasuqui
saahinihi.

⁴⁸ Jaanoti uco iimogotimoro taajico imiyaavogotimoco uujoho eneehicano, diitoco ufucu
niinofucu ciiïjigaifaño gañiiïsuji.

⁴⁹ Uujoho tajebeiiïtiro iimaahicatihi Guihirubi uco agalluhiniïbo atajiiïbahinibadi
iimaahicahi, jiiïbeguehichahi icano.

⁵⁰ Jaabo uujoho gaajahi Guihirubi tajiiïba ifinijitino fiivoco aacino. Jaamaño uujoho
iimaahicahi Guihirubi unuubadi, nooboro.

13

Jesu Ijiiïbogominaa Tihaiïnoco Nitih.

¹ Jaanaa safucuruca icauno ihimega Pascua jiiïbaimo iicaujino. Jaanaa Jesu gaajacuui,
jiiïjehalliti Caanijaagovi ufuujino oovovi iïfutucuunoco. Jaabo ita jiiïnjehalliri iicamoco
gaajihicaubo. Jaaboro iïfusuubo diitoco sihidi agajino finitino iicajinoco.

² Jaamo niinoono amachuumo icaunaaca iïiï Juda Iscariote Simon achi eesamaajefaño
jiiïhacucuui Jesuco aaciujinoco.

³ Jaanaa Jesu Caani diiboco fanoovaco ihusefaño aaciunoco agaajauboro, bu tolliro
Moocaaniti asaunoco, bu siino diibojaago ufuujinoco icano agaajauboro.

⁴ Amachuumañoti agañiiïvuuboro igaachehuco jujuvuubo. Jaaboro ifillubaryuri ifeene-
beque isiyaavuuboro

⁵ niïfaihuco butajefaño ificuuboro ijiiïbogominaa tihaiïnoco nitihicaubo. Jaaboro ifil-
lubaryuri isiyiciniïneri filluhicaubo.

⁶ Jaanaa Simon Pedrovi iïfutuubo. Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Aivojiiïbo, ¿mïlli jaabo
iïjoho uco tatyihaiïnoco nitiji? nooboro.

⁷ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jino uujoho omooninoco jisumihiica iïjoho gaajatihi.
Jaaruubehi ufucu gaajaji, nooboro.

⁸ Jaarunaa Pedro diiboco nuuhi: Chahano, ufucuro tatyihaiñoco ñjoho uco nitijitihí, nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Ico inítihachíijí tajaagodi diicajitihí, nooboro.

⁹ Jaanegui Simon Pedro nuuhi: Aivojñibo, tatyihaiñocorota nitidino, tollirota bu tahusene, tañigai icanoco nítí, nooboro.

¹⁰ Jaanegui diiboco Jesu nuuhi: Ejeecuubo siino faabohoro jetatihí itihaiñocoro nitífihi imihinivatímaño. Jaabadi amíñhai mimihinivatihí. Jaarumo famooro icatino, nooboro.

¹¹ Tollí nuubo diiboco aaciujiboco agaajaumaño, famooro mimihinivatihí, nuubo.

¹² Jaadi diito tihaiñoco Jesu inítihicaudi siino igaachehuco ijicafutuuboro casívuubo. Jaaboro diitoco nuubo: ¿Magaajahi jino uujoho amíñhaico omooñinoco?

¹³ Míiro amíñhai uco meneehicahi jñibogomínaafi, aivojñibo icano. Eti, miyaanoco meneehicahi, uujoho diibo iicamaño.

¹⁴ Jaaruubo amíñhai tihaiñoco inítibadi, bu amíñhai sanoomiro amíñhai tihaiñoco fahigovavi miníticasihicaji.

¹⁵ Míiro amíñhaico jñibeguehicacuui. Jaamo uujoho omoonihicabadi momoonihicahi.

¹⁶ Miyanotiro, miyanotiro amíñhaico neehi: Chahaabo saafi jeecivomínaafi ihaivojñibo janaanícívi iicaabo. Tollíro bu chahaabo siinojaa agalluubo diiboco agalluubo janaanící iicaabo.

¹⁷ Jinoco magaajamoro jillí momoonihachíijí miyanotíro imino mihicaji.

¹⁸ Fameeditiro amíñhaidítí iimaatíhi. Uuro gaajahi amíñhaico uujoho ñcihinimoco. Jaarunofaño, jaafa tollí icano, Caatíníhaamefaño onono imiyaavequí. Uuma sano amachuhícaruubo: Tamínaafítí minífetehí, onono.

¹⁹ Jaanegui amíñhaico imegavíro jino neehí. Jaamo tollí iicacuudí magaajamoro mimíyaaveguehí uujoho diiboro iicaabo, iicanoco.

²⁰ Miyanotíro, miyanotíro amíñhaico neehi: Uujoho agalluuboco agaayícímo, uco bu tollíro gaayícíhi. Jaamo uco agaayícímo, tollíro bu uco agalluuhínñiboco gaayícíhi, nooboro.

Jesu Jñibeguehí Juda Diiboco Aacíjinoco.

(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Jíllí Jesu unuuboro gaajaciuhí ifí ijeebñífaño gaihúiba iicaunoco. Jaaboro foovono nuubo: Miyanotíro, miyanotíro amíñhaico neehi: Amíñhaití saafi uco acíjí, nooboro.

²² Jaanegui ijñibogomínaa fahígova meecíasiuhi: ¿Cajaanítí fine noobo? noomoro.

²³ Jaanaa saafíco ijñibogomínaatí Jesu agajíñhicaubo diiboví fitocíníuhi.

²⁴ Jaaboco Simon Pedro ihaallñí tajiñbauhí Jesuco idilluquí cajaanítí Jesu tollí unuonoco igaajaquí.

²⁵ Jaanegui diibo Jesuví fañogayí ifíitívuuboro diiboco dilluubo: ¿Aivojñibo, cajaaní diibo? nooboro.

²⁶ Jaanegui nuubo: Toovotíno uujoho diiboco maahuco amatýusuuboro acíjí, nooboro ímaahuco amatýusuuboro aciubo Juda Iscariote Simon achico.

²⁷ Jaanoco Juda amachuusumíro Satanás íjí diibo jeebñífaño jicafutuuhí. Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Omooníjinoco jísumíro moonícu, nooboro.

²⁸ Jaarunoco diito amachuumo gaajaciutíhi millítí diibo tollí unuonoco.

²⁹ Jaanotí saatoho esamaahícauhí. Juda iníñibamí lleegucuma iicaanegui diiboco baacho, noobo: Naajecu jísumíro jñibaimoví mucujívaachujíruncoco. Jaanotí ídaasufímoco sínotí ihacíquí noobo baacho, noomoro.

³⁰ Jaabo Juda amachuuboro tahígotí ínuuruubaaca mihíjícuuhi.

Bohono Tajñiba.

³¹ Jaabo Juda ufuunobuunatí Jesu nuuhi: Jísumí jarí uujoho Miyamínaafíbadí Ifíívuubo cahacísucafetejí. Jaabofeenedí Moocaaní bocí cahacísucafetejí.

³² Jaabo uujoho Miyamínaafíbadí Ifíívuubo Moocaaní bocíco ífusumaño Moocaaní, bu ífusují Illí bocíco. Jaanoco jísumíro ífusucuujíibo.

³³ Taseeme amíñhaima uujoho guenene icacuujítíhi: Uco miguíinejirahí. Judíomíco eneehíníbadí. Tollíro bu amíñhaico neehí: Uujoho ofoohígo amíñhai mefejeetíhi.

³⁴ Jaanegui amíñhaico bohono tajiñbaco uujoho acíhi. Fahígova magajícasi. Amíñhaico uujoho agajíñíbadí fahígova magajícasi.

³⁵ Jaamo fahígova magajícasihachíijí: miyamínaa gaajají miyaano amíñhai tajiñbogomínaa mihícanoco, nooboro.

Jesu Neehí Pedro Diiboco Utuunamaajínoco.

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Jaanegui Simon Pedro diiboco nuuhi: ¿Aivojñibo, cuuca feejí? nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Uujoho jisu ofoobo dojicuti ijoho feejitih, ufucu jari tadyojicuti feeji, nooboro.

³⁷ Jaanegui diiboco Pedro nuuhi: ¿Aivojiiibo, milliti jaabo jisumi didojicuti feejitirahi? Dihallivi uujoho tafiico aacinoco imeguehi, nooboro.

³⁸ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: ¿Nacu difiico ijoho tahallivi daacjirahi? Miyanotiro ico neehi: Jaafañino catava ojitiinaacaro, uco agaajaruubo uco ijoho tuunamaajimi fifooci, safo idiño, nooboro.

14

Jesu Moocaanijaa Ofoono Jiihai.

¹ Amiihai jeebifañodi mihiguetedino. Moocaanico mimiyaavogo, bu tolliro uco mimiyaavogo.

² Guihirubi iijafaño mihicajimañejehe sihidi icahi; tolli iicatiruva amiihaico uujoho neejitirahi. Jaanegui feehi amiihai imega amiihai mihicajimañejeheque imibachuqui.

³ Jaabo jino ofoobo amiihai mihicajimañejeheque iimbachuudi siino saaji; amiihaico iicivaabo. Jaamo uujoho iicahigo amiihai tolliro mihicaji.

⁴ Amiihairyo magaajacuui uujoho ofoohigoco, tolliro bu tahi ofoono jiihaico magaajahi icano, nooboro.

⁵ Jaanegui diiboco Tomas nuuhi: Aivojiiibo, magaajatihi ijoho efeejihigoco; ¿Milli fine magaajajirahi toono jiihaico? nooboro.

⁶ Jaanegui Jesu nuuhi: Uujoho toono jiihai, bu uujoho Miyaano, bu uujoho Fiivo icano. Iidiiñoro tafeenedi Moocaanivi mihifetejirahi.

⁷ Uco magaajahachijji bu tolliro Guihirubico magaajahi. Jaaboco jisumitiro magaajacuui mahatyimecumañ.

⁸ Jaanegui Felipe diiboco nuuhi: Aivojiiibo, miihaicota dihifusu: Moocaanico maatyimemere siino dillucuuimo mihicaqui, nooboro.

⁹ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Siicijetiro amiihaima icahicacuui. ¿Jaaruuboco nacu ijoho Felipe uco gaajatihica? Miiro uco aatyimeme bu Guihirubico atyimehi. ¿Milli jaabo uco: Moocaanico dihifusu, neehi?

¹⁰ ¿Nacu mimiyaavogotih uujoho Guihirubifaño iicanoco, bu Guihirubi tafaño iicanoco icano? Miiro amiihaico uujoho eneheciano, jilli tajeetiro eneheciano icatino. Guihirubi tafaño iicaabo ducicamaajeque moonihicahi.

¹¹ Uco mimiyaavogo, uujoho Guihirubifaño, diibo tafaño icano iicanoco. Jaabadiro bu siibadi omoonihicanoi uco mimiyaavogo.

¹² Miyanotiro, miyanotiro amiihaico neehi: Uco imiyaavogoobo bu tolliro mooniji uujoho omoonihicanoi. Jaabo imi janaanici moonijiiibo uujoho jimaño icacutiibo Guihirubijaago efeejimaño.

¹³ Jaamo amiihai paryi tamemeri Moocaanico midillunoco uujoho aciji uujoho Illifañodi Moocaani sihidi ejeevanoco miyaminaa igaajaqui.

¹⁴ Jaamo siinoco tamemeri midillunoco uujoho aciji, nooboro.

Jesu Moocaani Gajaco Agalluujinoco Jibeguehi.

¹⁵ Uco magajihachijji tatyajiiibaco imino momooni.

¹⁶ Jaadi uujoho Guihirubico dilluji amiihaijaago Igaija, miya Gaija iicaaboco igalluuqui, amiihaico ijacusuqui. Jaabo amiihaima fahijivaro icaji.

¹⁷ Jaaruuboco jiiñjeminaa gaayicijitirahi diiboco aatyimetimoro agaajatimaño. Jaanoti amiihai diiboco magaajacuui amiihaima diibo iicamaño. Jaabo amiihaifaño fahijivaro icajiiibo.

¹⁸ Amiihaico jeevesujitih jivonoti mihicaqui; siino saaji amiihaijaago.

¹⁹ Fiitcuuno miyaminaa uco aatyimecuujitino: Jaanoti amiihai uco mahatyimeji. Uujoho ubuheemaño, jaabadiro bu amiihai mihicaji.

²⁰ Jaasumi amiihai magaajaji uujoho Guihirubifaño iicanoco. Jaabadiro bu amiihai tafaño mihicaji bu, uujoho amiihaifaño icaji icano.

²¹ Jaanoti tatyajiiibaco imiyaavogooboro imino omooniiibo, uco agaijiiibo. Jaabo uco agaijiiiboco Guihirubi gaijiji, tolliro bu uujoho gaijiji icano, uujoho diitoma iicanoco igaa-jaqui.

²² Jaanegui saafi Juda onoobo, jaarunaa Juda Iscariote iicatiibo nuuhi: ¿Aivojiiibo, milli jaabo miihaicoro difiico agaajasuuboro jiiñjeminaaco difiico gaajasujitih? nooboro.

²³ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Uco agaijiiibo taajico moonih. Jaaboco Guihirubi gaijiji. Jaabojaago masaamisiro diiboma sano mihicaji.

²⁴ Jaanoti uco agaijiiibo, taajico moonitih. Jaano jino uujoho amiihaico ijiiibeguehicabogo tabogoro icatino Guihirubi uco agalluuhiniibobogo.

²⁵ Jaanoco jilli amiihaico jiiibeguehicahi, jino amiihaima iicanohachuta.

²⁶ Jaarunaa tafañodi Moocaani Igaajaco agalluubo amiihaico fanoovaco jiiibegueji, tolliro paryi amiihaico uujoho eneehicanoco esaayujiiibo icano.

²⁷ Miiro jino amiihaico fitacuhi sajeebii mihicaqui. Tasajeebii ifiico amiihaico acihi. Jaaruno jiiinjeminaa isajeebiiico aacibadi uujoho acijitih. Amiihai jeebiiifañodi gaihuiba mihicadino, bu mihiguidino icano.

²⁸ Amiihairyo magaajacuui amiihaico eneehininoco: Uujoho feeji. Jaaboro amiihajjaago siino saaji, nooboro eneehininoco. Miyaano uco magaijiruva imo imo mihicajirahi Guihirubijaa ofoonoco magaajamoro. Miiro Guihirubi tajanaaniciivi sihidi jeevahi.

²⁹ Jaanoco amiihaico imegaviro neehi, tolli iicacuudi jaamo mimiyaaveguehi.

³⁰ Guenene amiihaima iimaacuujitih, jiiije aivojiiibo iji asaacumaño. Jaaruubo tahallivi mityama chahahi.

³¹ Uco Guihirubi atajiiibaubadi jino uujoho moonih, jiiinjeminaa igaaajacui uujoho Guihirubico agaijinoco, nooboro diitoco: Magaiiivucu, jinooti mufuucuqui, nuubo.

15

Ifahaafe Ifahoovi Icanicibadi Miihai Mihicahi Jesufañodi.

¹ Uujoho imiyacoochai, añaaminaa baacu coohaibadi iicaabo. Jaacoochai abajaabobadi iicaabo Guihirubi.

² Miiro baacu coochai aafene iimitihaafejeque iquitimoro agavaracunicibadi, tolliro uco gaayicicurumo imitino iicamoro taajico iguiraatusutimoco Guihirubi gavaracui. Jaanoti iguiraatusumoco tooo aafene onooa aafejeque imibachunicibadi Guihirubi imibachui janaanici siino iguiraatusuqui.

³ Jaanoti amiihai mimihiinivaficuutih amiihaico ijiiibeguehicacuunofañodi.

⁴ Jaanegui uuviro mihica uujoho amiihaivi icaqui icano. Miiro oono basuta aafe ifahooti ihiinocinitihaafe iinoro noovajitirahi. Jaabadiro bu amiihai mihicaji uuti mihicatihachiiji.

⁵ Miiro uujoho ifacoochai. Jaanoti amiihai ifahaafene; uuma iicaabo, bu uujoho diiboma iicaabo icano sihidi noovasuhi. Jaanoti uuti ijeevadi mihicahachiiji; aivo milliba momoonijitirahi.

⁶ Jaabo uuti icatiiibo buhi gañicafeteji iimitihaafeque iquitimoro buhi agañinibadi. Jaano ifigatyonoco ananimoro cijigaifaño agaño nifetefihi.

⁷ Jaanoti uuti mihicahachiiji; taaji amiihaima icaji. Jaachiiji paryi mihimogonoco midillu amiihaico aciqui.

⁸ Miiro amiihai sihidi monoovasuhachiiji; Moocaani cahacisucafeteji. Jaachiiji amiihai miyaanoro tajiiibogominaa mihicahi.

⁹ Guihirubi uco agaijibadiro, bu amiihaico uujoho gaijhi. Jaanegui amiihaico agaijinofañoro mihica.

¹⁰ Tatyajiiibaco imino momoonihachiiji; amiihaico agaijinofañoro mihicaji; Uujoho Guihirubi tajiiibaco imino omoonimaño diibo uco agaijinofañoro iicabadi.

¹¹ Jilli amiihaico neehi, tahimohica amiihaima iicaqui. Jaaneri jaamo imo imo mihicahi.

¹² Jaano jino amiihaico uujoho atajiiibano: Fahigova magaijicasi, amiihaico uujoho agaijibadi.

¹³ Janaanici aivo gaijima mihicano; miino gataavominaafihallivi mofico mahacino.

¹⁴ Jaabadi amiihai tañahabomi mihicaji, uujoho amiihaico atajiiibanoco momoonihachiiji.

¹⁵ Amiihaico tajeecivominaa nuucuujitih, miiro jeecivominaafi gaajatatih ihaivojiiibo omooninoco. Jaaneguiha jino amiihaico tañahabomi neehi; paryi Guihirubiti agaa-jahininoco amiihaico agaajjasumaño.

¹⁶ Amiihai uco mihiciutih. Jaanoti uujoho amiihaico icihu. Jaaboro amiihaico ficuui, toonoco mofoomoro sihidi miguiraatusuqui. Jaanoco suufenitimo mihica; Jaamo tamofeenedi Moocaanico siinoco midillunoco amiihaico ihaciqui.

¹⁷ Jino amiihaico atajiiibano: Fahigova magaijicasi.

Jiinjeminaa Amiihaico Jiiheveji.

¹⁸ Jiiinjeminaa amiihaico ijiiihevehachiiji; magaaja, amiihai imegaro uco ijiiheveneque.

¹⁹ Amiihai jiiinjeminaa mihicaruva amiihaico jiiinjeminaa gaijijirahi. Jaanoti uujoho jiiinjeminaaafeenetii amiihaico icihu. Jaamaño jiiinjeminaa amiihaico jiiheveji, jiiinjeminaa mihicacuutimaño.

²⁰ Mehesafoto amiihaico eneehininoco, miiro jeecivominaafi ihaivojiiibo janaaniciivi jeevatatih. Uco icaruno ijiiheveve, imi amiihaico jiiheveji. Amiihaico ijiiibeguehicanoco imino momoonihachiiji, tolliro bu amiihaiño ficucafeteji.

²¹ Jilli tahalliti amiihaico moonijimo, uco agalluuboco agaajatimaño.

²² Uujoho saahinítiruva, bu diitoco jibeguehicatoruva icano iimitico gaajajitirumo. Jaanoti jisumi milliba eneejiruno chahacuhi iimitico agaajasucumaño.

²³ Miiro uco ijihegueme, bu tolliro Guihirubico jiheguahi.

²⁴ Uujoho diitofeenevi miihaiñooba eheetavotinoco sihidi ejeevanoco eetavehicatoruva iimitima chahajirumo. Jaanoti toono sihidi ejeevanoco atyimehicacuurumo uco jihivehi, bu Guihirubico jihiveveme icano.

²⁵ Jaaruno ticovono icatino jilli diito tajiba aamefaño onono imiyaavequi iicano: Sicamañohalliti uco jihiveveme, onono.

²⁶ Jaarunaa Jacusuminaafico uujoho Guihirubifañodi agalluubo miyaano Gaija asaadi, diibo uuti iimaaji.

²⁷ Jaasumi tolliro amihai uuditi mijibegueji, iticonitiro uuma mihichicamaño.

16

¹ Jilli amihaiico neehi jinejeba amihaiico dugaacusutino iicaqui.

² Amihaiico gañijimo sinagogajanofañoti. Tolliro bu icajino cajaanoyhacho amihaiti igu-ijenimo esamaaji: Jilli omoonineri Moocaanidi fine imino moonihi, noomoro omoonimo.

³ Jilli moonijimo Guihirubico agaajatimaño, uco agaajatimaño icano.

⁴ Jaanoco jilli amihaiico neehi. Jaamo tolli iicacuudi magaajahi uujoho toonoco amihaiico eneehinicuunoco.

Moocaani Gaija Eheetavono.

Jilli iticoni amihaiico nuutihí, amihaima icaumaño.

⁵ Jaaruubo jisumi fuucují uco agalluubojaago. Jaaboco amihaiti saatohoba midillujitíhi: ¿Cuca feeji? noomoro.

⁶ Jaarunaa iticoni tolli amihaiico unuuneri mihidaasuvuuhi.

⁷ Jaarunaa miyaanoco amihaiico neehi: Aivo amihaidi imino uujoho ofoono. Jaanoti footiruva Jacusuminaafi amihaijaa saajitirahi. Jaanoti ofoboro amihaijaa galluuji.

⁸ Jaadi diibo asaadi jiiñjeminaaco gaajasujiibo imitiminaa iicanoco, bu tolliro iticovono jihai iicanoco, bu diitoco Moocaani udugaacujinoco icano.

⁹ Jaabo: Diito imitiminaa iicanoco, neehi uco diito imiyaavogotimaño.

¹⁰ Tolliro bu gaajasujiibo iticovono jihai iicanoco, uujoho Guihirubi iicahigo ofoomaño. Jaaboco amihai siino uco mahatymecujitíhi.

¹¹ Tolliro bu gaajasujiibo Moocaani udugaacujinoco, diibo jiije aivojiiibo iicaabo ijico cijigaifaño igañiqui ificucumaño icano.

¹² Sihidi amihaiico eneejiruno icarahi. Jaarunoco jisumi amihai magaajajitirahi.

¹³ Jaanoti miyaano Gaija asaadi amihaiico miyanotiro jibeguejiibo. Jaaruno ijeebitiro jibeguejiibo Moocaani ononoco jibeguejiibo, tolliro bu amihaiico gaajasujiibo ufucu iicajinehejeque icano.

¹⁴ Diibo uco bocigusují taaño iicanoti agaayiciboro amihaiico gaajasujiibo.

¹⁵ Guihirubima iicano paryí taaño. Jaamaño uujoho neehi: Moocaani Gaija taaño iicanoti agaayiciboro amihaiico gaajasujiibo, nooboro.

Idaasuno Mihicarumo Imo Imo Miminifeteji.

¹⁶ Goovacujino amihai uco siino atymecutimo mihicano. Jaarunobuunati goovajisutinoti siino uco mahatymejí Guihirubijaago efeejimaño, nooboro.

¹⁷ Jaaneguiiha ijibogominaati saatoho noocasiuhi: ¿Milli fine eneejirunoco mihaiico noobo: Goovacujino uco atymecutimo mihicano, siino bu goovajisutinoti siino uco mahatymejí Guihirubijaa efeejimaño? onono

¹⁸ neehicaumo: ¿Milli eneejiruno goovajisujitino, bu goovajisujino onono? Magaajatihi ihiimaanoco, noomoro.

¹⁹ Jaanoco Jesu diiboco diito idillujirunoco agaajaciuboro diitoco nuubo: Sanomiro midillucasihi, uujoho goovajisujino uco atymecutimo mihicano, bu toonobuunati goovajisutinoti siino uco mahatymejí ononoti.

²⁰ Miyanotiro, miyanotiro amihaiico neehi: Mataacasimoro idaasuno mihicaji. Jaaneri jiije miyaminaa imo imo icaji. Jaaruno amihai idaasu imo icati minifeteji.

²¹ Miiro gaigo eseemevajisumi idaasuno minifotogo ihaivofucuví ifotomaño. Jaarugo eseemevacuunobuunati ihaivoco esicinicuatitigo jiiñjehalliví sisee seemene ifiiveneri imo imo iicamaño.

²² Jaabadi amihai jisumi mihidaasuvehi. Jaarunaaca amihai siino uco mahatymeneri amihai jeebino sihidi imo imo minifeteji. Jaano imo icaco miihaiñooba amihaiditi udumiticitino.

²³ Jaasumi uco siino midillucujitíhi. Miyanotiro amihaiico neehi: Guihirubi amihaiico aciji fanoovaco tamomofeenedi midillunoco.

²⁴ Jisumihiica amiihai jinejebaco midillutihiica tamomofeenedi: Midillu. Jaamo mag-aayichi. Jaamo sihidi imo imo mihicahi.

Jesu Jiinijeque Guinoniuhi.

²⁵ Jilli amiihaico neehi sinovi ooviciiboro. Jaarunofaño tufucu gaseji siino amiihaico siinovi ooviciiboro ijiiibugucuujiitino. Jilli foovonoro amiihaico Guihirubiti ijiiibugucujino.

²⁶ Jaasumi amiihaihallivi Moocaanico uujoho dilluji amiihaico nootihii:

²⁷ Guihirubiro amiihaico gaijihi, uco amiihai magaijimaño, tolliro bu uujoho Moocaaniti asaahinonoco mimiyaavogomaño icano.

²⁸ Uujoho Guihirubiti ihiinehiniboro jiiijehallivi saahinihi. Jaaruubo siino jiinijeque ejeevesuuboro dojicuviro Guihirubijaago fuucuuji, nooboro.

²⁹ Jaanegui ijiiibogominaa diiboco nuuhi: Jisumi naha foovono diimaahi siinovi ooviciitibo.

³⁰ Jisumi naha jari magajacuuihii ijohoo fanoovaco agaajanoco. Jaamaño miihaiñooba ico dillucujitirahi, bu miihai imino magajacuuihii ijohoo Moocaaniti asaahinonoco, noomoro.

³¹ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: ¿Jaanegui nacu jari jisu mimiyaaveguehi?

³² Tufucu jino gasecujii; fine tusu mihicacuuihii, jino amiihai fahigovavi safiisa amiihai naagonovi magavaranaamaajino tacojiti uco mejeevesumoro. Jaaruubo uujoho uuro icajitihii Guihirubi uuma icaji.

³³ Jilli amiihaico neehicahi. Jaamo uuvii sajeebii mihicahi. Jiinijehallivi sihidi idaasuma mihicaji. Jaarunofaño ucoro mehesicini, uujoho jiinijeque guinoniciuuihii, nooboro.

17

Jesu Ijiiibogominaahallivi Moocaanima Imaahi.

¹ Jilli Jesu unuunobuunati, niquejeque emeeciuboro, nuuhi: Guihihi, tusumi mihicacuuihii; Daachico cahacisu, tolliro bu Daachi ico icahacisuqui.

² Ijohoo Daachico diijico daacihii paryi miyaminaahallivi. Jaamo paryi ijohoo uco adaacimoco ifnijitino fiivoco aciqui.

³ Jaano jino ifnijitino fiivo, idiiboro ijohoo miyaabo Moocaanii idiicanoco agaajano, bu tolliro Jesucristoco ijohoo agalluuhiniboco agaajano icano.

⁴ Uujohoo ico jiinijehallivi bocigusuhi; imivucuuihii uco atajiiibahinonoco omoonihicaabo.

⁵ Jaaneguiiha, Guihi, uco dicojivi bocigusu jiinije fiivuutinaacaro dicojivi uco obocigusuubadi.

⁶ Jiinijeminaati idiiciboro uco adacimoco dimomoco gaajasucuuihii. Dita iicahinimoco uco daacihinihi. Jaamo imino diijico ficuhi.

⁷ Jisumi gaajacuumo paryi uco adaacihinino iiti asaanoco.

⁸ Diijico uco adaacihinonoco diitoco acihicacuuihii. Jaanoco agaayicimoro gaajacuumo miyaanoro uujohoo iiti asaahinonoco. Jaamoro miyaavogoro miyaanoro ijohoo uco agalluuhinonoco.

⁹ Jaamohallivi ico dilluhi, Famoohalliviro jiinijeminaahallivi ico dillutihii, dita iicamoco uco adaacihinimohalliviro dilluhi.

¹⁰ Miuro paryi taaño iicano diino, tolliro bu diino iicano taaño icano. Jaamofañodi uujohoo cahacisucafetehi.

¹¹ Jaaruubo uujohoo jiinijehallivi icacuujitihii. Jaanoti diito jiinijehalliri icaji. Jaanoti uujohoo dijaa feeji. Jaanegui, Guihi, ijohoo idiimiibo, uco adaacihinonoco dimityari toomo, saafibadiro diito iicaqui ima misi saafiuro mihicabadi.

¹² Uujohoo jiinijehalliri iicahinimoco diitoco teemehicahinihi dimityari uco adaacihinimoco imino teemehinihi. Jaamaño saafiiba diitoti mitatihii; idiiboro johono imitacuubo Caatinahaamefaño onono imiyaavequi.

¹³ Jaaruubo jisumi jiinijehalliti duciqui ico dillutihii. Jilli neehi jino jiinijehalliri iicanohachutahiica tahimohicari diito tolliro imo imo iicaqui.

¹⁴ Miuro diijico uujohoo diitoco acicuuihii. Jaarumoco jiinijeminaa diitoco gaayicitihi jiinijeoto iicatimaño, uujohoo bu jiinijeminaafi iicatimaño icano.

¹⁵ Jaanegui diitoco jiinijehalliti duciqui ico dillutihii. Diitoco ijiti diiifiniciquiro ico dilluhi.

¹⁶ Jaamo diito jiinijeminaa icacuutimo uujohoo jiinijeminaafi iicatibadiro.

¹⁷ Jaamoco iguiiharo ijeevadi ficu miyaanofeenedi, diijibogo aivo miyaano.

¹⁸ Ijohoo uco jiinijeminaafeenevi agalluuhinibadiro, bu uujohoo diitoco jiinijeminaafeenevi galluuihii.

¹⁹ Jaamaño uujohoo diitofañodi uuro tafico iidiro ijeevadi ficuuihii. Tolliro bu diito iidiro ijeevadi ificucafetequi miyaanofeenedi.

²⁰ Diitohalliviro ico dillutihii, tolliro bu diito jiiibogofeenedi uco imiyaaveguejimohallivi ico dilluhi,

²¹ sano famooro saafiibadiro misima iicaqui; Guihi, ijoho uuma, bu uujoho ima icano mihicabadi iicaqui, jijnijeminaa imiyaaveguequi ijoho uco agalluuhininoco.

²² Diitoco acicuui, uco adaacihinino bociyomonoco, sanobadiro iicaqui ma misi sanoro mihicabadi icano.

²³ Uujoho diitofaño, ijoho tafaño icano mihicaqui diito sanobadiro iminifetequi. Jaanofaño di jijnijeminaa igaaajiqui ijoho uco agalluuhininoco, bu diitoco agaijinoco, bu uco agaijinoco icano igaaajiqui.

²⁴ Guihi, imeguehi uco adaacihinimo uujoho iicahigo tolliro icano uco bocico adaacihininoco ihatyimequi, jijnije fiivutinaacaro uco ijoho agaijumaño.

²⁵ Guihi, miyaano, ico jijnijeminaa agaaajatimo. Jaanoti uujoho ico gaajahi, tolliro bu jito gaajacuui ijoho uco agalluuhininoco.

²⁶ Jaamoco gaajasuhicacuui dimomoco. Jaarunoco janaanichiica gaajasuji ijoho uco agaijino diitofaño iicaqui, bu uujoho diitoma icaqui icano.

18

Jesuco Agaayicino.

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Jilli unuuboro Jesu ijibogominaama fuuhi Cedro onohigayi onegueehi iicaubajigayi tuhiguino diitoma fuubo.

² Tolliro bu Juda diiboco aaciujibo tomaño gaajauhi fahijivaro Jesu tobajjaago ijibogominaama efehicaumaño.

³ Jaanegui amocasiminaa, temploja toomominaa icamoco fariseomi, sacerdotemi aivojito icamo agalluomoco Juda iicuboro satyuui. Jaamo fuuhi ihaamiganoma, iniisuganoma, cuugahuneri, cijigaimcuneri icano.

⁴ Jaanoco Jesu paryi gaajacuui diiboco omoonujinoco. Jaaboro imegaviro diitoco nuubo: ¿Mico amihai miguiinehi? nooboro.

⁵ Jaanegui diiboco iimusuumo: Jesu Nazareoboco, noomoro.

Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Eti du uujoho diibo, nooboro. Jaamofaño icaubo Juda Jesuco igaayiciqui diitoco isiiguubo.

⁶ Jaamoco Jesu: Uujoho diibo, unuuneri diito ibujinaagoviro aifuumo jijnijehallivi.

⁷ Jaadi Jesu siino diitoco dilluui: ¿Mico miguiinehi? nooboro.

Jaanegui diito nuuhi: Jesu Nazareoboco, noomoro.

⁸ Jaanegui Jesu nuuhi: Amihaico duhu: Uujoho diibo, nuucuui. Uco miguiinohachiji taca jitoco mejeecivedino, nooboro.

⁹ Jilli nuubo: Uco adaacihinimoti saafiiba mitatihu, unuuno imiyaavequi.

¹⁰ Jaasumiro Pedro iniisugaco ifajutafañoti iguiyicuboro saafico buiyaacuui, jahi saafi Malco onoobo sacerdotemi aivojibo jeecivominaafi nijimehuco quiticisuui imiyanaagomeehuco.

¹¹ Jaanegui Jesu Pedroco nuuhi: Diniisugaco dojicuviro diihacu. ¿Nacu ijoho gaajatihu idaasuno iicaqui uco Guihirubi atajibanoco? Jaanoco bu, ¿milli jaabo uujoho: Chahano, neejirahi? nooboro.

Jesuco Sacerdotemi Aivojibo Imegavi Asatyuno.

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54-57)

¹² Jaasumiro ihamocasiminaa, diito aivojiboma, bu judiomi sisiminaa icamo Jesuco agaayicumoro sisuui.

¹³ Jaamoro ticoniumo Jesuco Anas onoobo Caifas baabojaago asatyumo tusumi Caifas sacerdotemi aivojiboti iicaumaño.

¹⁴ Jaabo diibo Caifas judiomico afajinubo: Imino saafiuro faacuumihalliviro iguijevone, nooboro unuubo.

Pedro Anas Goohasifaño Icauhi.

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Jaabo dojicuti fuumisi ijibogominaatisi, Simon Pedro, bu saafi icano. Jaabo saafiu sacerdotemi aivojiboco agaaajuubo. Jaamaño diibo Jesuma jicafutuui sacerdotemi aivojibo goohasifaño.

¹⁶ Jaarunaa Pedro iguhugaviro fitafutuui. Jaanegui diibo sacerdotemi aivojiboco agaaajuubo ufuuboro iguhuga toomominaagoma ihiimaaburo Pedroco fañovi jihacuui.

¹⁷ Jaanegui diigo Pedroco nuuhi: ¿Nacu ijoho tolliro diibo jibogominaafi idiicaabo? noogoro.

Jaanegui diibo nuuhi: Chahano uujoho diibo icatihu, nooboro.

¹⁸ Jaanaa isicuneguiha cijigaico eebasuumoro feemehicaumo jeecivominaa, sisiminaa icano. Jaamofeneri tolliro bu Pedro icauhi efeemeubo.

*Anas Jesuco Dilluhicauhi.**(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)*

¹⁹ Jaanaa sacerdotemi aivojũbo Jesuco dilluhicauhi ijũbogominaaditi, ijũbogoti icano.

²⁰ Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Uujoho foovono iimaahicahi. Fahijĩvaro miyamĩnaa imefeenevi sinagogajanofaño, templojafaño icano. Fahijĩvaro jũbeguehicahi famooro judiomi iigaivonicijahajefaño uujoho toovono iimaahicatĩhi.

²¹ ¿Collĩhi jaanoco uco dilluhi? Diitoco dillu, uujoho ihiimaahicanoco uguubuhicamoco. Diito gaajahi uujoho eneehicanoco, nooboro.

²² Jesu jilli diiboco unuunegui, saafi sisimĩnaafi Jesuco ihimeti gabacuuihi: ¿Nacu tolli ijoho aivo diimusuhi sacerdotemi aivojũboco? nooboro.

²³ Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Imitino ihiimaahachijĩ, enecata dinoo. ¿Cono nacu imitino onoono? ¿Collĩhi jaabo uco daamĩhi? nooboro.

²⁴ Jaanegui Anas Jesuco sisciniuboco sacerdotemi aivojũbo Caifasjaago galluuhi.

*Pedro Jesuco Siino Tuunamaaiuhi.**(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)*

²⁵ Jaanaa Pedro julleecinĩboro feemehicauhiica diitoma. Jaaboco nuumo: ¿Nacu ijoho diibo jũbogominaaobo diicatĩhi? noomoro.

Jaanegui Pedro tuunamaaiuhi: Chahano uujoho diitoobo icatĩhi, nooboro.

²⁶ Jaanegui sacerdotemi aivojũbo jeecivomĩnaafi nuuhi: ¿Jaaruno du Olivohono iicagajĩguiino ico uujoho diiboma atyimehinĩhi? nooboro. Mĩiro Pedro diibo yoobo nijimeehuco Olivohono iicagajĩguiino iquiticũbo.

²⁷ Jaarunaa Pedro siino tuunamaaiuhi. Jaasumiro ivi catava ojicuuihi.

*Pilato Imefeenevi Jesuco Satyehi.**(Mt 27.1-2, 11-31; Mr 15.1-20; Lc 23.1-25)*

²⁸ Jaamoro Jesuco satyuumo Caifas ijati tomañohaivojũbo ijajajaago. Jaanaa seseevectuuno. Jaanegui judiomi toojafaño jicafutuutimo ijeevamaje onoobadi imitiri ijeebĩco imihiniĩnumoro Pascua machuco amachuujitĩruneguiiha.

²⁹ Jaanegui aivojũbo Pilato ihiinuuboro diitoco nuuhi: ¿Jinejhalliti diiboco misivahi? nooboro.

³⁰ Jaanegui iimusuumo: Gaicaaumĩnaafi iicatĩruva ico mahacijitĩrahi, noomoro.

³¹ Jaanegui diitoco nuubo: Amĩhairyo masatyomoro amĩhai tajũba onoobadi momooni, nooboro.

Jaanegui judiomi diiboco iimusuuhi: Mĩhai judiomi, mĩhaiĩnoobaco milliti magacaaujĩtirahi, noomoro.

³² Jilli miyaavuuno, Jesu jilli guijeveji, nooboro eneehicauno.

³³ Jaadi siino Pilato fañoojavi ijicafutuuboro tahi Jesuco ocoovauboro dilluubo: ¿Ijoho naa judiomi Aivojũbo? nooboro.

³⁴ Jaanegui Jesu iimusuuhi: ¿Dijeebĩtĩro nacu tolli uco dilluhi? ¿Nacu sita uuditĩ ico tolli neehi? nooboro.

³⁵ Jaanegui Pilato diiboco nuuhi: ¿Nacu uujoho judiomioobo? Chaha, siicumioobo. Mĩiro diijĩinijeminaaro, sacerdotemi aivojitoma ico uco acihĩ. ¿Jinejeque jana moonihĩ? nooboro.

³⁶ Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Jijeono tahaivoji icatĩhi. Jijeono tahaivoji iicaruva tajeevivomĩnaa tahalliti icajirahi judiomi usefaño uco acitimo iicaqui. Jaanoti tahaivoji jijeono icatĩhi, nooboro.

³⁷ Jaanegui Pilato diiboco nuuhi: ¿Jaaneguiihacuva ijoho aivojũbo? nooboro.

Jaaneguiiha Jesu diiboco iimusuuhi: ¿Ijoho du eti, uco aivojũbo, neehi? Tooneguiiha uujoho ifivehinĩbo jijehallivi saahinĩhi miyaanocoro neequi. Jaano miyaano iicanoco paryi agaajamo uujoho onoonoco guubunicihi, nooboro.

³⁸ Jaanegui Pilato diiboco nuuhi: ¿Jineje nacu miyaano? unuuboro siino Pilato judiomijaago saahi diitoma ihiimaavaubo. Jaaboro diitoco nuubo: Diibovi uujoho iimitinobaco atyimetihĩ, nooboro.

³⁹ Mĩiro amĩhai amĩhai jeevamaajefi uujoho Pascua jũbaimosumi saafiti civojamĩnaafiti isinaayuno. Jaaneguiiha, ¿naa mihimeguehi judiomi Aivojũboco isinaayunoco? nooboro.

⁴⁰ Jaanegui famooro sefano coovadiivuuihi: Diiboco sinaayujitĩhi, Barrabacoro sinaayu, noomoro. Jaabo Barraba nanivamĩnaafiu.

² Jaadi amocasimínaa januutuno coohaiñoooco minihaiti eheetavuumoro iinigaivi diiboco javucaruumo. Jaamoro bu diiboco jiihacuumo aivojiiho gaachehubadi gachichohai deecano tifaibadi itifai iicachehuco.

³ Jaamoro diiboco sahaguehicaumo: ¡Judíomi Aivojiiho Diica! noomoro, diiboco ihimefaño ganíicihicaumo.

⁴ Jaanegui Pilato siino asaaboro diitoco nuuhi: Memeeeci, enecau diiboco isivi sivaqui, jaamo magajahi diibovi iimitinobaco uujoho aatyimetinoco, nooboro.

⁵ Jaanaa Jesu iinovauhi ijanuutuno minihaima, igachehu tifaiba iicachehuma icano. Jaanegui Pilato nuuhi: ¡Jaani diibo! nooboro.

⁶ Jaaboco sacerdotemi aivojito, bu isisimínaa icamo aatyimeumoro sefano coovadiivuumo: ¡Diiboco imohobujehallivi metetecu! ¡Metetecu! noomoro.

Jaanegui Pilato diitoco nuuhi: Eti tahi masatyomoro metetecu. Jaanoti uujoho diibovi iimitico atyimetíhi, nooboro.

⁷ Jaarunofaño judíomi diiboco iimusuuhi: Miihaima icano tajíba jaano onoobadi guíjevejiho imooníqui ijeebítiro: Uujoho Moocaani Seemene, neehicaabo, noomoro.

⁸ Jílli diito unuunoco Pilato uguubuuboro janaaníci aivo iguuiho.

⁹ Jaaboro siino ijafaño ¡jicafutuuboro Jesuco dilluubo: ¿Cuucatiobo ¡johoh? nooboro. Jaarunoco Jesu iimusucuutihi.

¹⁰ Jaanegui diiboco Pilato nuuhi: ¿Uco diimusujitirahi? ¿Nacu gaajatihi ico etetecusujiruno, isinaayujiruno icano mityama iicanoco? nooboro.

¹¹ Jaanegui diiboco Jesu iimusuuhi: Tahallívi mityabama chahajirahi ico Moocaani ihacitiruva. Jaamaño ico uco aaciho aivo dijanaaníci imitima icahi, nooboro.

¹² Tollí unuunoma iicaabo Pilato diiboco isinaayugui moonícauhi. Jaarunaa judíomi sefano neehicauhi: ¡Diiboco isinaayuhachíji aivojiiho Cesar nahabonimínaafi diicatihí! Míiro: Uujoho aivojiiho, onoomo Cesarminaafti minifetehi, noomoro.

¹³ Jaanegui Pilato diito tollí unuunoco uguubuuboro Jesuco isivi isivauboro casívuubo ihavoji icagahallívi. Jaano hebreomi ¡jiri Gabata, onoono guisibano nicuta eneejiruno.

¹⁴ Jaasumi Pascua ¡jibaimo iicaújino fiiticuuihí gadicibarucuu iicauno. Jaaboro Pilato judíomico nuuhi: ¡Jaani amíhai Aivojiiho! nooboro.

¹⁵ Jaarunofaño diito sefano coovadiivuuhi: ¡Jaafa guíjevebe! ¡Jaafa guíjevebe! ¡Tetecu! noomoro.

Jaanegui Pilato nuuhi: ¿Amíhai Aivojiihoco jaabo tetecuji? nooboro.

Jaarunofaño sacerdotemi aivojito iimusuuhi: Mohaivojiiho Cesar uufocovi sifi mo-haivojiiho chahahi, noomoro.

¹⁶ Jaanegui diito usefaño diiboco jeevesuubo itetecuqui. Jaaboco ¡ciumoro satyuumo.

Jesuco Etetecuuno.

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

¹⁷ Jaadi Jesu fuucuuihí icubujeque agafai¡cín¡hín¡bóro níga¡paajebái onoomañóvi. Jaanoti hebreomi ¡jiri Golgota onoobaívi.

¹⁸ Jaamañóvi diiboco tetecuumo, tollíro bu miimisiicico tetecuumo icano. Jaamisifeenevi Jesuco ficuumo.

¹⁹ Jaabo Pilato imomoco acaatínuboro Jesu guíjeve imohobujevi ficusuuihí: JESU NAZAREOHO JUDIOMI AIVOJIIHO onoonoco.

²⁰ Jaanoco guíraamo saatoho judíomi toonoco meeciuihí. Jesuco etetecuumaño tuucumití ifiitíumaño. Jaano toono imomo caatíníciníuhi hebreo ¡jiri, griego ¡jiri, latin onoojiri icano.

²¹ Jaanegui judíomi sacerdotemi aivojito Pilatoco nuuhi: Judíomi Aivojiiho nooboro, caatinídino. Jílli: Judíomi Aivojiiho uujoho, eneehicaabo nooboro, caatíní, noomoro.

²² Jaarunofaño diitoco Pilato iimusuuhi: Acaatíníbadíro icacuujino, nooboro.

²³ Jaamo ihamocasimínaa Jesuco etetecuunobuunati Jesu gaachehuco dugaacuumo sano nahabovacasidino. Jaamoro sanohosa iticovovi ifocasiumo. Tollíro bu icamooja falluuratino sadaahere caamoti guínóvi ¡nícíníujaco ¡ciumoro

²⁴ noocasiumo: Jichehuco masí ifocasitímoro tochehuhallívi suerteque meheetavequi: ¿Naa cajaaní tochehuco ¡ciji, noomoro. Jílli mooníumo Caatíníhaamefaño onoono imiyaavequi: Tagaachehuco ifocasiumo. Jaamoro tacamoojahallívi suerteque eetavuumo, onoono. Jaabadi jílli íhamocasimí mooníuhi.

²⁵ Jaanaa Jesuco etetecuuboguinóvi íchícaugo seeji, bu diigo nago María onooغو Cleofa taaba, bu María Magdalena onooغو icano.

²⁶ Jaanaa Jesu seejico aatyimeuboro, bu tollíro aivo agaijíhícaubo ¡jiihógomínaafíco ihuufocorí icauboco aatyimeuboro seejico nuubo: Gaha, diiburucuji daachibadi ¡ma ícajiiho, nooboro.

²⁷ Jaadi bu tolliro ijibogominaafico nuubo: Diiguruuji diiseejibadi ima iicajigo, nooboro. Jaasumitiro diigoco ijibogominaafi ijafaño satyuuhi.

Jesu Iguijeveuno.

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Toonobuunati Jesu idudicamaajeque iimivucuunoco agaajaciuboro nuuhi: Adujirahi, nooboro Caatinihaamefaño onono imiyaavequi.

²⁹ Jaamañeri guirihillufaño icaufaihu iquigaño aivofaihu dicufaihu. Jaafaihufaño faatata icanoco amatyusuumoro hisopo onoho usuh. Jaabo aafeque iciumoro tootaat-aco toohaafe nijequevi ificumoro diibo ijifaño cabuyaacuumo.

³⁰ Jaanoco Jesu aaduuboro nuuhi: Ivi paryi imivocafutucuuno, nooboro. Jaadi acanuvu-uboro guijevecuubo.

Jesu Mecuhuco Ahaamiuno.

³¹ Jaanaa Pascua jibaimo sesevedi iicacuujineguiiha. Tufucu jaguisifucu iicauneguiiha judiomi imuguutithi diito ifiino tubujejeviro iicaunoco. Miuro diito jaguisifucuvi jinejeba aivo eheetavorahicautimaño. Jaanegui Pilatoco dilluumo saatohoco itajibaqui idinoco agafaryucumoro diitoco toonoti sihigovi ificuquui.

³² Jaanegui amocasimi asaamoro saafico idinoco gafaryucuumo. Jaadi bu tolliro saafico mooniuno Jesu cojivi etetecucinumisico.

³³ Jaadi Jesuvi ifutuurumaaca chuumucuubo. Jaanoma iicaumo diibo idinoco gafaryu-cuutimo.

³⁴ Jaarunaaca diitoti saafi Jesu mecuhuco ihaamigari cafatyicaruuhi. Jaasumiro diibo-faño iinuuno tijoho, nifaihu icano.

³⁵ Jaanoco aatyimeubo miyaanocoro jibeguehi. Jaabo gaajahi toono miyaano iicanoco. Jaamo amihai tolliro bu mimiyaaveguehi.

³⁶ Jilli icauno Caatinihaamefaño: Dibacino quisicrajithi, onono imiyaavequi.

³⁷ Jaabadiro bu samañoohaamefaño noono: Cafatyicaruciniiboco mahatyimeji, noonoro.

Jesuco Iciuno.

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Toonobuunati Jose Arimatea cuumioobo Jesuma efeehicauruubo judiomi nichicuti toovono ufuuboro Pilatoco dilluubo Jesu ifico ihiciqui. Jaaneguiiha Pilato: Jii, nuuhi. Jaaneguiiha ufuuboro Jesu ifico icijeubo.

³⁹ Tolliro bu Nicodemo fuuhi iticoni Jesuma fucu ihiimaajeubo. Jaabo guiraano facicfaihuco sivauhi treinta kilo ticovovi. Tofaihuco mirra, aloe iicaneri eetavuuhi.

⁴⁰ Jaamisiro gachehubaanoco tooneri afacisumisiro Jesu ifico miniuhi, judiomi jeeva-maaje tolli icinicibadi.

⁴¹ Jaano diiboco etetecumañeri icauno bajigayi. Jaamañeri bohoji cihoji icauhi mihaiñoobaco tohojifaño icutihoji.

⁴² Jaahojifaño Jesu ifico ciiumisi tohoji tomañoti ifitumaño judiomi jaguisifucu iticovacuuneguiiha.

20

Jesu Siino Ubuheeteuno.

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Jaanaa judiomi jaguisi iicauno sesevedi Maria Magdalena onooگو Jesu cihojjaa fuuhi fucugayiro civonaacaro. Jaago atyimeuhi icihojico afabaacuuba iguisiba sihigovi acaubaco.

² Jaanegui Simon Pedro, bu saafi Jesu agaijihicaubo ijibogominaafi icamisijaa ijinafatyugoro diitico nuuhi: Aivojiboco icihojifañoti cuucahacho satyucuumo. Jaanoco magaa-jathi, ¿cuucahacho fine ficuumo? noogoro.

³ Jaaneguiiha Pedromisi icihojijaago

⁴ jinoomisiro fuuhi. Jaanaa saafi Pedro imegaro icihojivi ifutuui.

⁵ Jaaboro tohojifaño idijivuuboro emeeciubo atyimeuhi iminitaacoro. Jaaruubo tohojifaño fuutithi.

⁶ Jaanobuunati jari Simon Pedro gaseuhi diibo dojicuti. Jaabo tohojifaño ijicafutuubo atyimeuhi iminita tomañeriro acaaciniunoco.

⁷ Tolliro bu Jesu imeque iminiubaryu imino miniciniubaryu ijeevadi acaaubaryuco atyimeubo.

⁸ Jaanegui bu tolliro saafi jicafutuui tohojifaño, iticoni tohojivi agaseubo. Jaabo toonoco aatyimeuboro miyaavuguuihi.

⁹ Jaarumisi gaajautimisihica Caatinihaamefaño: Jesu iguijeebe siino buheeteji, onoonoco.

¹⁰ Jaadi Pedromisi siino dojicuviro iijajaago uumicuuhi.

Jesu Maria Magdalena Onoogovi Jafeveuhi.
(Mr 16.9-11)

¹¹ Jaanaa Maria iinoro fitafutuuhi tohoji imega taagoro. Jaago taagoro dijivuugo tohojifañoco emeeciugo.

¹² Jaago atyimeuhi miimisiici Moocaani toomominaatisico sesecehunofoño icamisi giciniuhi saafi Jesu nigai iicaunaagonovi, jaanoti saafi itihai iicaunaagonovi icano icaumisico.

¹³ Jaamisi diigoco nuuhi: ¿Jinejeri jaago ijoho taahi? noomisiro.

Jaanegui diigo nuuhi: ¿Cuucachacho tahaivojiboco asatyomoro ificueneri? noogoro

¹⁴ ibujinaagoco emeeciugo Jesuco atyimeuhi. Jaarugo diibo Jesu iicaunoco gaajautihi.

¹⁵ Jaagoco Jesu nuuhi: ¿Jinejeri jaago taahicahi? ¿Mico guinehi? nooboro.

Jaanegui diigo tobajigayi toomominaaficoro eescinumaño nuugo: Aivojibo, ijoho baacho asatyoboro, ¿cuucachacho ficuui? Uco diibogo icitogoro satyequi, noogoro.

¹⁶ Jaanegui Jesu diigoco dilluui: Maria, nooboro.

Jaanegui diigo diiboco emeeciugoro hebreomi iijiri nuuhi: Raboni, noogoro; jibogominaafi, eneejiruno.

¹⁷ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Uco dudicidino; uujoho caamo Guihirubijaago footihica. Jilliro foogo tañahabomico diibogoto: Guihirubi, bu tolliro amihaiti amihai Caani iicaabo-jaago feehi. Taacaani Moocaani iicaabojaago feehi. Jilli noogoro diibogoto, nooboro.

¹⁸ Jaanegui Maria Magdalena onoogo fuuhi ijibogominaajaago Jesuco aatyimeunoco, bu diibo unuunoco icano diitoco ijibugutuugo.

Jesu Ijibogominaavi Jafeveuhi.
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Hch 1.8)

¹⁹ Jaafucuro iijicuuvi ijibogominaa igaiciniuhi samecufaño judiomi nihicuti iguhuganoco kuhufono ofoocumoro icaui. Jahi Jesu ijicafutuuboro diitofeenevi ujulleveuboro diitoco dilluubo: Sajeebii mihica, nooboro.

²⁰ Tolli unuuboro diitoco ifusuubo ihuseneque etetecunopaajeneque, bu imecuhuti ahaamiupaajeque icano. Jaaneri ijibogominaa imo imo minifutuui Ihaivojiboco aatyimeunoro.

²¹ Jaadi siino Jesu diitoco nuuhi: Sajeebii mihica; Guihirubi uco agalluubadiro bu uujoho amihai galluui,

²² nooboro diitohallivi fuunaruubo. Jaaboro nuubo: Magaayici Moocaani Gaijaco, nooboro.

²³ Jaamo cajaanocohacho iimitico mubusumo iimitima chahacuji. Jaanoti mubusutimo imiti buusuracujitihai, nooboro.

Tomas Miyaavogoti.

²⁴ Jaarunaa Tomasco Gaatyaba eneehicaubo diitoma chahauhi Jesu diitovi ajafeveusumi.

²⁵ Jaaboco saatoho ijibogominaa jibuguuhi: Aivojiboco mahatyimehi, noomoro.

Jaarunofaño Tomas diitoco nuuhi: Ihusenaño diiboco etetecunopaajeneque aatyimeebere toopaajejefaño tahusegaiño ijihacutinohachuta, bu tolliro imecuhuti diiboco ahaamiupaajejefaño ijihacutinohachuta miyaaveguejitihai, nooboro.

²⁶ Jaanobuunati sahuse juugahuseti mifucuci, safucu icano nigaciti siino ijibogominaa igaivuui toojafaño. Jaasumi Tomas diitoma icaui. Jaanaa iguhugano kuhufono foocinirunaa Jesu ijicafutuuboro diitofeenevi ujulleveuboro diitoco dilluubo: Sajeebii mihica, nooboro.

²⁷ Jaaboro Tomasco nuubo: Hfaaji ivi jisumi dihusegaico jinofaño diihacu. Jaaboro jino tahuseneque meeci, bu juugavi saabo jino tamecuhufaño dihuseque diihacu. Jaaboro mabañihi nootiibo, miyaavogo, nooboro.

²⁸ Jaanegui Tomas diiboco iimusuuhi: ¡Tahaivojibo Moocaani! nooboro.

²⁹ Jaaboco Jesu nuuhi: Tomas jari uco adaatyimeebere miyaaveguehi. Imino icajino atyimetirumo imiyaavogomo, nooboro.

³⁰ Tolliro bu Jesu sihidi ejeevanoonoco ijibogominaa imefeenevi guiraano eetavehicaui. Jaaruno jihaamefaño paryi caatinicinitino.

³¹ Jaanoti jinoocoro caatinumo amihai mimiyaaveguequi Jesu diiburucu Cristo Moocaani Seemene iicanoco. Jaaboco mimiyaavogonofaño diibovi ifinjitino fiivoma mihicahi.

21

Jesu Jafeveuhi Sietedimo Ijibogominaavi.

¹ Jaanobuunati siino Jesu ijibogominaavi jafeveuhi Tiberia muuajinivi. Jilli diitovi jafeveubo.

² Jaamo samañeriro icaumo Simon Pedro, bu Tomasco Gaatyaba eneehicaubo, bu Natanae Cana de Galilea onocuumioobo, bu Sevedeo seemenetisi, bu tolliro sitisi diitootisi icamoco

³ Simon Pedro nuuhi: Uujoho fiiciteji, nooboro.

Jaanegui diito nuuhi: Tolliro miñhai ñma masaaji, noomoro fuumo meenegari. Jaarumo tufucu saafiiba iciutimo.

⁴ Jaanaa sesevecuunaaca Jesu diitovi jafeveuhi jiniigaibaahovi. Jaaruuboco ijibogominaa gaajacutihi diibo iicaunoco.

⁵ Jaabo diitoco nuuhi: ¿Sicafe, naa saafiiba miñcitihi? nooboro.

Jaanegui: Chahano, nuumo.

⁶ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Amñhai sinicuuhuco amñhai meenegati momiyanaagonovi magañi. Jaamo miñcitihi, nooboro. Jaanegui tahigovi agañi mo isinicuuhuco guiiyicicuti itaava bociri sihidi ijivusumaño.

⁷ Jaanegui Jesu ijibogominaafico agajihicaubo, Pedroco nuuhi: ¡Mohaivojibo jahi! nooboro.

Jaanegui Pedro Jesu jahi iicaunoco uguubuuboro igaachehuco siyaavuubo, igaachehuco ujujuvuumaño. Jaaboro muuafaño acutuubo.

⁸ Jaanaa sanoodimo ijibogominaa isinicuuhuco meenegari guicimoro injinijaagovi sivaumo injinici metrohachutaro iicaumaño.

⁹ Jaamo isivi ihiinuumo atyimeuhi cñjigaihalliri taavaabo gaarucinibo acaaboco maahuma.

¹⁰ Jaamoco Jesu nuuhi: Toono taavaco miñcimoti juu misiva, nooboro.

¹¹ Jaanegui Pedro imeenegafaño ufuuboro isinicuuhuco isivi guiiyicubo sihidi queefimo taavaco ciento cincuenta y tresdimo icaurumoma isinicuuhu gallivuutihi.

¹² Jaamoco Jesu nuuhi: Masaamoro mamachuva, nooboro.

Jaaruuboco ijibogominaati saafiiba dilluutihi: ¿Mñjoho ñjoho? noomoro Ihaivojibo iicaunoco agaajaumaño.

¹³ Jaadi Jesu asaaboro itaavaaboco ñciuboro diitoco aciubo, bu tolliro imaahuco aciubo icano.

¹⁴ Toonoma mifocci, safo icano icacuuno Jesu ijibogominaavi ajafeveuno iguijeveubo siino ubuheeteunobuunati.

Jesu Simon Pedroco Atajibauno.

¹⁵ Jaamo amachuunobuunati Jesu Simon Pedroco nuuhi: ¿Simon, Jona achi, uco gaijishi jino janaanivivi? nooboro.

Jaanegui Simon Pedro iimusuuhi: Jñhi, Aivojibo, ñro gaajacuuihico agajinoco, nooboro. Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jaaneguiha taca oono toomominaafi ihoveja seemeque ojobñicibadi oono uco imiyaavogomoco diibeguehica, nooboro.

¹⁶ Jaadi bu siino diiboco dilluubo: ¿Simon, Jona achi, uco gaijishi? nooboro.

Jaanegui Pedro iimusuuhi: Jñhi, Aivojibo, ñro gaajacuuihico agajinoco, nooboro. Jaanegui diiboco nuubo: Taañocota toomo ovejamico ootomonicibadi, nooboro.

¹⁷ Jaadi bu siino diiboco dilluubo: ¿Simon, Jona achi, uco gaijishi? nooboro.

Jaaneri Pedro idaasuvuui diiboco mifocci, safo icano: ¿Uco gaijishi? nooboro idillucuneguiha. Jaaboro nuubo: Aivojibo, ñro paryi gaajacuuihico agajinoco, nooboro.

Jaanegui Jesu nuuhi: Taañocota diibeguehica ovejamico ojobñicibadi.

¹⁸ Miyantiro, miyantiro ico neehi: Sicafefi idiicausumi digaachehuco idicafotooboro idiimogohigovi feehicauhi. Jaanoti amiyaabo idiicacuudi dihuseque gañiyciboco ico sita digaachehuco jñhacuji. Jaamoro ico satyejimo idiimogotiruhigovi, nooboro.

¹⁹ Jilli nuubo Jesu Pedro coyomo guijeveri iguijevejino agaaasuubo neehicauhi. Tooneri Moocaani bocico agaaasuujinoco. Jaadi diiboco nuubo: ¡Tadyojicuti disaa! nooboro.

Ijibogominaafico Agajihicaubo.

²⁰ Jaanaaca Pedro idojicuco emeeciubo atyimeuhi Jesu agajihicaubo ijibogominaafi idojicuti ufuunoco niinoono amachuusumi diibovi iftuuvuuboro: ¿Aivojibo, cajaanico aacjiiibo? nooboro idilluubo.

²¹ Jaaboco Pedro aatyimeuboro Jesuco nuuhi: ¿Aivojibo, jana jaaniji milli? nooboro.

²² Jaanegui Jesu nuuhi: Iimogohachiiji icajiibo uujoho siino uhuuminohachuta. ¿Jaaruno #di milli icatíhi? Jaanoti #joho tadyojicuti disaa, nooboro.

²³ Jilli diiboco unuunoco inahabomi j#bocasiuhi: Diibo j#bogominaafi fine guijevejitíhi, noomoro. Jaarunofaño Jesu guijevejitíibo nuutihi. Iimogohachiiji siino uhuuminohachuta icajiibo. ¿Jaaruno #di milli icatíhi? nuubo.

²⁴ Jaabo diibo j#bogominaafi jinooco j#beguehicahi. Jaaboro caatíuubo. Jaanoco m#hai magaaajahi diibo ij#bogono miyaano iicanoco.

²⁵ Tollíro bu sihidi saneheje Jesu omoonihicauno icarahi. Jaanehejeque sanohosari paryi icaatíniruva uujoho onoono fine paryi jinijehallíri iicano aamenevi #fetejitíruno.

HECHOS

Jilli Jesu j̄ibogominaa Omoonihicauhaame

Moocaani Gaija Asajino.

¹ Agaij̄iibo Teofilo, iticoni acaatin̄i haamefa caatin̄i uhi Jesu j̄iinijehallivi iicaunohachuta omoon̄i uboro ij̄iibeguehicaunoco.

² Mīiro niquejefa ufuucujino imega, iminisuminaaco ocoovauboro Igaijafañodi diitoco imino j̄iibeguehicaubo.

³ Jaabo Jesu iguijeveunobuunati diitovi siino jafevehicaubo cuarentadi fucuva ticovovi diitoco imino igaajasuqui diibo ubuheeneque. Jaabo diitoco j̄iibeguehicauhi Moocaani aivojiti.

⁴ Jerusaleti mefeedino. Moocaani Gaija asaajinoco motoomo, diibo eneehininoco am̄ihaico ij̄iibeguehinibadi.

⁵ Miyaano naha Jua nifaihuri nitihicauhi. Jaanoti am̄ihai goovajino Moocaani Gaijari miniticafoto, nooboro.

⁶ Jaamo toono Jesuma iicausumi diiboco dilluumo: Mohaivoj̄iibo, ¿jaanegui jisumi Israel aivojico siino doj̄icuviro gasesuji? noomoro.

⁷ Jaanegui Jesu diitoco iimusuhi: ¿Coll̄ihi magaaajirahi tuseumico id̄iiboro Moocaani tufucuco omoon̄i j̄iibo gaajahi?

⁸ Jaanoti Moocaani Gaija am̄ihaihallivi in̄itoodi mityaco magaaayiciji. Jaadi uuti mij̄ibegueji Jerusalevi mihicabadiro Judea j̄iin̄i j̄evi, Samariavi, paryi j̄iin̄i j̄inibaacidi icano, nooboro.

Jesu Niquejefaño Ofoono.

(Lc 24.49-53)

⁹ Jilli nooboro diito iifinicinaaca caamovi fuucuubo aimuufafeenedi niquejefaño. Jaaboco at̄imecuutimo.

¹⁰ Jaanegui imino iifiniciumo at̄imeuhi miimisiici gaifimisi seseechehunofa j̄iiciniumisico.

¹¹ Jaamisi diitoco nuuhi: Galilea gaifimi, ¿coll̄ihi niquejeque mihiifinicihi? Diiboro jaani Jesu jino niquejefa mihiifinicinaaca ofoobo siino saaji j̄iin̄i j̄ehalliti jino ofoobadiro, noomisiro.

Judabuunavi Matiaco Boobanimo.

¹² Jaanegui doj̄icuviro Jerusalejaa uumiumo Olivohono iicagajiti fiitino jaguisifucuvi judiomi iigoncinohachuta.

¹³ Jaamo ij̄iibogominaa doj̄icuviro tuucuumivi agaseudi fuumo caamovi iicamecufaño icahicauhigo. Jaamofeeneri icauomo Pedro, Jacoobo, Jua, Andre, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, Jacoobo Alfeo achi, Simon cananistam̄ioobo, Juda Jacoobo nahabo icamo.

¹⁴ Jaamo diito famoro igavehicauhi Moocaanima ihiimaaqui Jesu nahabomi, seeji Maria, bu sihidi saatoho gaigoomi icamo.

¹⁵ Jaasumi Pedro diito ciento veintedimofeeneti ujulleveuboro nuuhi:

¹⁶ Tañahabomi, Moocaani Gaija Caatin̄i haamefañodi unuucuno miyaavucuuhi Davidfeenedi Judaditi ihiimaano: Jesuco miyaminaa usefaño aac̄ij̄iibo, unuuno.*

¹⁷ Jaabo Juda mihiabou jino dudicamaajefa iicauruubo.

¹⁸ Jaaboco iimitihallivi ajaaduuruuno nihibamiri j̄iin̄i jeque naajeumo. Jaaruubo Juda ufuuboro iinoro caamoti iin̄i gaj̄iagoti acutuubo. Jaaneri paryi iiba isi aifuuhi.

¹⁹ Jaanoco Jerusale cuumiri iicaumo guubuuh̄i toono Juda nihibamiri anaajeumañoco Alcedamati momoon̄i iumo iijohojicici eneejirunoco.

²⁰ Jaamaño Salmohaamefaño jilli noono: Jaafa iija sicaijarucu mihiñ̄i ooba tojafa iicacuutiqui. Jaabadiro simañovi noono: Sifirucu idudicamaajeque gaayiciji, noonoro.

²¹ Jaabadiro mofeeneri icamo saatoho gaifimi Mohaivoj̄iibo Jesu mihihaima iicausumi,

²² Jua diiboco in̄itiunoti niquejefa ufuunohachuta iicaumoti. Jaanegui cajaan̄i hacho saafi diitoti mihihaja iminifetequi Mohaivoj̄iibo ubuheeteunoco ij̄iibeguequi, nooboro.

²³ Jaanegui miimisiiciti diitoti coovaumo Jose Barsaba Justo onoo, Matia icamisico.

²⁴ Jaamoro diitisihallivi Moocaanima iimaauomo, jilli noomoro: Moocaani iijoho famoojeeb̄ico agaajaabo. Mihaico gaajasu, ¿naa diitisiti cajaan̄i iico d̄iic̄ihi

²⁵ Judabuunavi iicaqui? Jaabo Juda imitinoco omoon̄i ubo inaagonovi fuuhi, noomoro.

* 1:16 Mt 22.3-10

²⁶ Jaamoro suerteque agañiuno Matiavi ifutuuhi. Jaabo tusumiro diito fahuseeci motihaiti saafi icaumofa minifutuuhi.

2

Moocaani Gaija Asaano.

(Jn 7.37-39)

¹ Jaanobuunati Pentecostefucu agaseusumi famooro samañoviro igaiciniuhi.

² Jaanaa sefano guibuhubabadi niquejefañoti guubuvusuuno ifajafañovi diito iciniuhigo.

³ Jaasumiro famoovahallivi niituuno cijiigaiguuhunobadi jeevano.

⁴ Jaamo Moocaani Gajjari paryi gahafuuhi. Jaamoro sijijeri iimaamo Moocaani Gaija ihiimaasubadi.

⁵ Jaasumi Jerusalevi icaumo judio gaifimi. Jaamo judio iijico imino imiyaaveguehi-caumo fahigova jinijeti agaseumo

⁶ toonoco uguubuumoro sihidi miyaminaa igaivuuhi. Jaamo sihidiro eetyeuhi faaboho iijineri ihiimaunoco saafi sifi iijiri, bu saafi sifi iijiri icano ihiimaunoco uguubuumoro.

⁷ Jaaneri eheetyeumoro dillucasihicaumo:

⁸ ¿Milli jaamo galileaminaa iicarumo moojineri iimaamoco muguubuui muucuumi iijiri ihiimaanoco?

⁹ Jimañovi icamo Partia miyaminaa, Media jinijeo miyaminaa, Elam jinijeo miyaminaa, Mesopotamia jinijeminaa, judeaminaa, capadociaminaa, Ponto jinijeminaa, Asia jinijeminaa,

¹⁰ frigiaminaa, panfiliaminaa, Egipto jinijeminaa, Africa cuumino Cirene janaanici iicacuujeminaa, bu tolliro romaminaa icahi, saatoho judiomi, jaanoti saatoho judiomi jibogoco agaayicicuumo.

¹¹ Tolliro bu icamo Creta miyaminaa, Arabia miyaminaa icano. Jaarumo paryi faajivari iimaanoco muguubuhi Moocaani mityati ihiimaanoco, noomoro.

¹² Jaamoro jaaneri ajabafituumoro sihidi esamaaimoro dillucasihicaui: ¿Milli fine jino iicano? noomoro.

¹³ Jaarunaa saatoho dejecuhicaui: Jilli guiriicavomo, noomoro.

Pedro Ihiimaano.

¹⁴ Jaanegui Pedro paryi fahuseeci motihaiti saafi icamoma ujulleeveeboro sefano nuuhi: Judea miyaminaa, Jerusale cuumiri mihicamo icano imino uco muguubu. Jaamoro magaaaja, nooboro.

¹⁵ Jito miyaminaa guiriicavotimo amihai monoobadi mihaiñooba fucuro guiriicavotatihi.

¹⁶ Jino Moocaani iimaaminaafi Joel, jilli unuucuno:

¹⁷ Moocaani neehi: Niinosumi paryi miyaminaahallivi Tagajaco niitusuji. Moseeme ufucu jilli iicajinoco jibegueji. Sicafe atyimeji Moocaani Gaija ifusunoco. Quillahuto tigaji.

¹⁸ Tagajaco niitusuji tusumi tajeecivominaahallivi ufucu iicajinoco jibegueji.

¹⁹ Caamo niquejefaño ifusuji jabafiranoco, baavi jinijehallivi ifusuji toono jibogoco, tijoho, cijigai, aimuufaiguuhu icano.

²⁰ Cuujeo nihiba civeteji, fucuo nihiba tijohobadi minifeteji, Moocaani fucu inihicufucu imegavi.

²¹ Jaasumi paryi Moocaanico idillumo taajaji.

²² Muguubu jino ononoco amihai Israel gaifimi: Moocaani Jesu Nazareoboco miyaaboti ifusuhiniciuhi amihai imefeenevi jabafirano mityanoco eetavonofeenedi amihaiico ifusucuunoco magaaajacubadi.

²³ Jaarunofaño diiboco magaaayicuumoro mahaciuhi Moocaani sicijetiro unuucubadi masatyuumoro magaaacauhi. Jaamoro imoho bujevi metetecuusuhi iimitino gaifimi useri.

²⁴ Jaaruboco Moocaani buheetesuhi guijeve aivoti atajasuubo. Jaamaño diiboco guijeve gaayicutihi.

²⁵ Miuro aivojibo David Jesuti iimaaubo nuuhi:

Aivojiboco uujoho fahijivaro atymehicaui tahimefeene icaaboco. Jaabo tamiyahuse-naagonovi icahi jineje uco maryibasutino iicaqui.

²⁶ Jaaneri uco tajeebi imo imo minifeteji. Taajiri imo imo iimaahi. Jaabadiro tafi sajeebi jaguisiji.

²⁷ Jaabo ijoho tajeebiico iguijevehicamo icahi deevesujitihi. Dihimi jeecevominaafi agaijibo ifico tuucisusujitihi.

²⁸ Uco dibeguehi fivoojaa asatyono jiihaico. Jaaboro uco dihome ificuuneri imo imo miniyuji, nooboro.

²⁹ Fañi, jaanegui jino amihai foovono neehi: Moheedebe David iguijeveubo cihoji jino mofeeneri icahi.

³⁰ Jaabo David Moocaani iimaaminaafiu. Jaabo gaajacuui Moocaani diiboco miyanotiro ufucu saafi Cristo diiyaachi mihaiti dihaivojifaño acasivejiibo unuucuunoco.

³¹ Jaabo sicutiro mahatyimecubadi gaajacuubo Jesucristo ubuheeteujinoco. Jaamaño nuubo Cristoti: Tajeebico devesujitihi iguijevehicamo icahigo tafico tuucisusujitihi, nuubo.

³² Jaabo jaani Jesuco Moocaani guijevefañoti buheetesuui. Jaanoco paryi mihai magajahi.

³³ Jaaboco Moocaani agañiyicuboro imiyanaagonovi ficuui. Jaabo Caaniti Igaijaco gaayicui Caani unubadi. Jaaboti jino jisumi muguubuno, mahatyimene icano saahi.

³⁴ Jaabo David niqejefa eguejutih. Jaaruubo jilli nuuhi: Moocaani Mohaijubo Cristoco nuuhi: Tamiyanaagonovi casivo,

³⁵ diminaaco ditihaguiino ificuunohachuta, nooboro.

³⁶ Jaanoco paryi Israel cuumiminaa imino magajaja, jaani diibo Cristoco amihai metete-cuuboco Moocaani Aivojiboti ificuunoco, nooboro.

³⁷ Jilli ononoco uguubuumoro idaasuvuumo ijeebifaño. Jaamoro dilluumo Pedroco, bu saji bogominaaco icano: Fañi, milla jaanegui mihicaji? noomoro.

³⁸ Jaanegui Pedro iimusuui: Moocaani imefeenevi amihai imitico mejeevesucu. Jaamoro Aivojiboti Jesucristo momofeenedi minitisuquimaaje amihai imitico ibusuqui. Jaasumiro Moocaani amihai Igaijaco aciji.

³⁹ Jaano jino iimaa mihaidi, ufucu icaji amihai seemedi icano, tolliro bu fahigova tehesino iicamedi, paryicino Aivojiboti Moocaani ocoovagomedi icano, nooboro.

⁴⁰ Jilli sihidi nooboro Pedro diitoco fajiniuhi: Mataaja jino miyaminaa iimitimofañoti, nooboro.

Jilli Moocaani Ija Fiuvuui.

⁴¹ Jaamo diibo jibogoco imiyaavuguumo nitisuquimaaiuhi. Jaasumiro tresmildimo Cristojaagovi minifutuui.

⁴² Jaamoco minisuminaa jibogobadi imino icahicaumo. Jaamoro sahi igaivehicaumo Moocaanima ihimaamoro panco iquisicuqui.

Cristota Iticoni Jilli Icahicaui.

⁴³ Jaaneri famooro jabafitehicaui minisuminaa mityanehejeque omoonihicauneri.

⁴⁴ Jaamo famooro imiyaavuguudimo sahi icahicaui. Jaamoro inehejeque ifocasihicaui.

⁴⁵ Inehejeque anaajemere inihibamico ucuujivaachudino saje ifocasihicaumo.

⁴⁶ Fafucuvaaciviro templojafa igaivehicaumo. Jaadi iijanofaño panco iquisicumoro machuhicaumo, sabadiro imo imo ijeebino iicamoro.

⁴⁷ Moocaanico imehicaumo. Jaamoco miyaminaa gajihicaui. Jaamojaagovi Moocaani gataacuhicaubo bohono imiyaavogomoco.

3

Igotiboco Figusuno.

¹ Jaanaaca safoono Pedro, Jua icamisi fuuhi templojajaago imohonohalliti nihiba icaaberi Moocaanima ihimaahicausumi.

² Jaanaa fiivunotiro igotiboco asatyumoro fafucuvaaciviro temploja guhuga imegavi diiboco ficuhicaumo imomo ovosihuga iicahuga imegavi toojafaño ofoomoco nihibamico idilluqui.

³ Jaabo Pedromisi toojafaño ofoomisico aatyimeuboro diitisico nihibamico dilluubo.

⁴ Jaaboco diitisi emeciudi Pedro diiboco nuuhi: Misoro dihinici, nooboro.

⁵ Jaanegui diibo diitisicoro imino hinihi: Fine uco nihibamico acijimisi, nooboro.

⁶ Jaarunaa Pedro diiboco nuuhi: Nihibamima chahahi, oroma chahahi. Jaarunaa uuma iicanoco ico aciji Nazareoobo Jesucristo momofeenedi ganiivoobo, diigo,

⁷ nooboro diiboco Pedro imiyahuseti agaayicuboro caamo ganiiyicuihi. Jaasumiro irubuino, itihaiño icano diiboco imituui.

⁸ Jaasumiro acasiniivuboro ujulleveuboro igucuubo. Jaaboro diitisima toojafa fuubo casiniinamaaboro Moocaanico imehicaubo.

⁹ Jaaboco famooro miyaminaa atyimeuhi igooboro Moocaanico imehicauboco.

¹⁰ Jaaneri sihidi abafitomorosi sihidi eetyehicaumo famooro diiboco agaajacuumaño ovosihuga imomo iicahuga imega acasivooboro nihibamico idilluhicaubo iicaumaño.

¹¹ Jaabo Pedromisico jeevesutiibo diitisima feehicauhi. Jaaneri sihidi miyaminaa eheetyemoro goovano sihidi gahafuumo Salomon Portalmañovi.

¹² Jaanoco Pedro aatyimeuboro miyaminaaco nuuhi: Israel gaifimi, ¿collihi misico majabafihii misiro jaanico momityari mubuheesumisiro miñigusu ivibadi mohiimihijiri mhica ivibadi?

¹³ Tolle icatino diiboro Moocaani, siicije moheedebe Abraham, Isaac, Jacob icamo imiyaavuguubo Moocaani Illi Jesuco janaanici miyaaboti miniiyuubo amihai mag-aayiciumoro amihai aivojitoco mahaciuboco. Jaaboco Pilato sinaayuujiirunaa amihai mihimugutihi.

¹⁴ Jaabo iimitima icatiibo Iimiiboco mijiheguemere iimitiibocoro gaicaauminaafico misinaayusuumoro,

¹⁵ fiivoco aaciiboco magaicaausuhi. Jaaruuboco Moocaani gujivefañoti buheetesuhi. Jaanoco mihai imino magaajahi.

¹⁶ Jino iigoobo Jesu momoco imiyaavegueneri buheetebe amihai mahatyimehicaacubo magaajacuubo Jesuco imiyaavogono diiboco buheesuhi jino amihai mahatyimebadi.

¹⁷ Jaarunoco fañi, uujohe gaajacuuhi famooro amihai aivojitoma magaicaauihii esicinitimo.

¹⁸ Moocaani jilli siicije paryi iimaaminaafañodi unuucuuno miyaavucuuihii Cristo idaasuno iicaujinoco.

¹⁹ Jaanegui amihai imitico mejeevesucu. Jaamoro Moocaanijaagovi masaa amihai imiti ibuusqui. Jaadi Aivojiibo amihaidi galluji buheefucuco

²⁰ Jesuco agalluunofeenedi sahiijitiro amihaidi Cristo unuucuuboco.

²¹ Jaarunaa Jesucristo gueenene niquejefaño icajiiho Moocaani paryi fanoovaco iimibachunohachuta ihiiamaaminaa siicije iicaumofeenedi unuucuubadi.

²² Miuro Moise nuuhi: Aivojiibo Moocaani galluuihii iimaaminaafico uubadi iicaaboti amihai nahabomifañoti. Jaabo Moocaani agalluujiiho amihai paryi onoonoco mugubu.

²³ Jaaboco uguubutiidimoco Israel cuumiti udugaacumoro paryi finisuihii, nooboro.

²⁴ Miuro famooro Moocaani iimaaminaa Samuel iicaunoti jisumivi icamo paryi jilli iicajinoco jibuguihii.

²⁵ Amihai jaamo Moocaani iimaaminaa iyaachimihai mihicamo. Jaamaño mootadi Abrahamco Moocaani unuunofaño amihai mihicahi. Miuro Moocaani Abrahamco nuuhi: Abraham, paryi jiiñjeminaa diiyaachimihai feenedi imino icaji, nooboro.

²⁶ Miuro jaabo Moocaani Illi Cristoco ubuheetesuuboro iticoni amihaijaa galluubo amihai imino imooniqui. Jaamo amihai, amihai imitico mejeevesuhi, nooboro.

4

Pedromisico Civojaanimo.

¹ Pedromisi jilli miyaminaaco jibeguehicaunaacaro saaumoo sacerdotemi temploja toomominaafi aivojiiboma, saduceomima icano.

² Jaamoro sihidi sifiratuumo Pedro, Jua icamisi miyaminaaco: Jesu ubuheeteunoti ufucu siino mubuheetejinoco magaajacuuihii, noomisiro jibeguehicaunoti.

³ Jaamoro diitisico agaayiciumoro civojafa ficuumoo sesevedi iinusuihii mihijicuuneguihii.

⁴ Jaamisico uguubuumoti sihidi saatoho miyaavuguuihii. Jaamo imiyaavoguunoco sano gaifimicoro ihoovo fine cinco mildimo ifutuuihii.

⁵ Jaano sifucu tollisalevi igaiuvuumoo judiomi aivojito, iquillahuto, caatiniminaa icamo.

⁶ Jaamoma bu tolliro icauho Anas sacerdotemi aivojiibo, tolliro bu Caifas, Jua, Alejandro icamo, bu paryi saatoho diibo yoto icano.

⁷ Jaamoro Pedromisico ucuuhuvaumoro ifeenevi ificuumoro diitisico dilluumoo: ¿Mijohoo iijiti, mijohoo momofeenedi icano jilli amisi momoonihi? noomoro.

⁸ Jaanegui Pedro Moocaani Gaija ijeebifaño iicaabo diitoco nuuhi: Israel cuumiminaa aivojito, quillahuto icamo

⁹ iigotiiboco fine mubuheesuhinocoo misico midilluhi diibo ubuheehinocoo magaajacuihii.

¹⁰ Jaanoco amihai imefeenevi mijibegueji paryi Israel miyaminaa igaaajacuihii. Miuro jaani amihai feeneri ujulleecinibo buheeteuhi Cristo Jesu Nazareoobo momofeenedi amihai metetecuboco Moocaani gujivefañoti ubuheetesuubofeenedi.

¹¹ Jaabo diibo Jesu guisibaco amihai iijano eetavominaa mitihisuumoro magañiubo aivo iimimañovi iminifutuucubo.

¹² Jaamaño siffeneedi taaja chahahi; niquejeguiinoví simomomiyamínaafeeneví chahahi tomomofeneedi mataajajimomo, noomísíro.

¹³ Jaamísí ígototímísí Moocaanítí íhiimaaunoco uguubuumoro, bu aamenefaño icautírúmísí síhídí agaajaunoco ícanerí aivojító eheetyeumoro gaajauhí Jesuma íicaunoco.

¹⁴ Jaanomaryo ñgotíiboco ubuheesuubo díitísífeenerí julleecíníuuhí. Jaamaño millí nuutímó.

¹⁵ Jaamoro Pedromísíco ífeenetí galluumo díitísí ofoonobuuna íinoro toonotí íimaacásíquí.

¹⁶ Jaamoro noocahícaumo: ¿Millí jaamísíco momooníjí? Famooro Jerusale miyamínaa gaajacuhí síhídí ejeevano mityaco díitísí omoonínoco. Jaanoco ¿millí bu mutuunamaaíjíráhí?

¹⁷ Jaarunofaño paryí miyamínaafaño tobogo ífetedíno masí díitísíco mihíbaquí. Jísumítíro díibo Jesu momofañodí miyamínaaco mjíibeguedíno. Musuufenítíhachíjí amísíco momooníjí, noomoro, noocasíumo.

¹⁸ Jaamoro díitísíco ocoovaumoro nuumo: Jísumítíro saatohobaco mjíibugucudíno miyamínaaco díibo Jesu momofañodí, noomoro.

¹⁹ Jaarunaa Pedromísí díitoco íimusuuhi: Eneecata mehesamaaímoro monoo; ¿Naa ímíjírúno miyamínaa íjícó: Jíí, monoomoro, Moocaaní íjícó magañíno?

²⁰ ¿Millí bu jíibogotímísí mihicajíráhí mahatímeumísíro muguubuunoco? noomísíro.

²¹ Jaaneguí aivojító díitísíco síhídí íhíbaumoro tícovono suufeníuuhí millítí bu díitísíco moonjírúno paryí miyamínaa Moocaanícó ímehícauhí díitísí omooníhícaunotí.

²² Jaabo díitísí ubuheesuubo ícabano ícauhí míímísíicí tícovoví.

Miyaavogomínaa Moocaanícó Mityaco Dílluhi.

²³ Pedromísíco ísínaayuumísí fuuhí ínahabonímínaajaago. Jaamísíro díitoco jíibuguumísí sacerdotemí aivojító, quillahuto ícamo díitísíco unuunoco.

²⁴ Jaamoro uguubuuumoro sabadíro famooro Moocaanícó nuuhí: Moocaaní Mo-haívojíibo, íjohó paryí niquejeque, jííníjeque, muuaíco ícano fanooocó ífíivusuubo.

²⁵ Íjohó Dígaíjafeneedí mootadí díjeecívomínaafí Davidfeenedí nuuhí:

¿Colíhí cuumímínaa Moocaaníjaa cajuruuvehí? ¿Jaamoro miyamínaa sícamañóoco esamaaíhí?

²⁶ Jííníjemínaa aivojító gañíivehí, bu cuumímínaa aivojító sahí ígaívehí Moocaaníhallíví, bu Crístóhallíví ícano, nuubo David.

²⁷ Jaano miyaano. Mííro Herode,* Póncío Pilató ícamísí jíicuumíví ígaívuuhí síicuumí-jeotoma, ísraelmíma ícano ímíibo daachí Jesucó íjohó Moocaaní íjeevadí ífícuubóhallíví.

²⁸ Jaamo tollí mooníumo íjohó Moocaaní edeesamaaíuboro: Jíllí ícajíibo, nooboro unuucuubadí díiboco mooníumo.

²⁹ Jaaneguííha íjohó Moocaaní ídíicaabo, jíno díjeecívomínaaco omoonígonoco meecí. Jaaboro míihaíco daamusu ígototímó dííjícó miyamínaaco mjíibeguequí, bu

³⁰ jaamoro díhuse mityarí íguíhuvamoco mubuheesuquí, bu ífusucó ajabafíiranehe-jeque momooníquí ímíibo daachí Jesu momofeneedí, noomoro.

³¹ Jíllí íimaaumoro llíívímaacaro tomaño díito ígaicíníumaño sefano maryíbauhí. Jaasumíro paryí famoojéebífañóro Moocaaní Gaíja gahafuuhí. Jaamoro nucufeguetímó Moocaaní jíibogoco jíibeguehícaumo.

Ítíconí Jíllí Crístota Ícauhí.

³² Jaasumí síhídí Crístoco ímiyaavuguumo jéebíno sabadíro íchícauhí, bu sabadíro íhesamaajéne jeevahícauhí ícano, bu saatohoneheje íino ícaruno fameedírehícau.

³³ Jaanaa mínísumínaa síhídí Moocaaní mityarí Jesu ubuheeteunoco jíibeguehícauhí. Jaamo Moocaaní ímíhuserí jínejetí cuujívaachutímó íchícauhí.

³⁴ Díitofeene sínotí ucuujívaachuboba chahahícauhí. Íjanoma jííníjenema íicadímó anaajemere níhíbamícó ísívamoro mínísumínaaco acívahícauhí.

³⁵ Jaanoco ífocahícaumo ucuujívaachudíneheje.

³⁶ Jaanaaca bu José ícaruuboco mínísumínaa Bernabetí omomóníubo jacusumínaafí eneejíruno Levítamínaafí Chípre onochugaíví ífíivuuho.

³⁷ Jaabo jííníjeque anaajeuno níhíbamícó ísívauboro mínísumínaaco acívaauhí.

5

Ananiamísí Ímítí.

¹ Jaanaa saafí Ananía onooocó, Safíra onooocó mogaíma jííníjeque anaajeumísíro

* 4:27 Herode Antipa onooocó. Meecí Mc 6.14; Lc 3.1; 23.6.

² samañoooco ñiciumisiro samañoonoco minisuminaajaago satyuuhi fanooro iicahivibadi. Jaanoco mogai gaajauhi.

³ Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Anania, ¿collihi Satanas dijeebñifaño jicafetehi Moocaani Gajjaco ibañisuqui? ¿Jaaboro diijiñijeque anaajene nihibamico samañoonoco ñiciqui?

⁴ ¿Nacu diije jiiñije icahinñitihí? Bu jaajeque anaajecuuno, diino inihibami. ¿Collihi dijeebñifaño deesamaaihi tolli omooninoco? Miyaminaaco bañisutihí. Moocaanico bañisuhi, nooboro.

⁵ Unuunoco Anania uguubuuboro baavi aacutuuboro chuumuubo. Jaanoco paryi miyaminaa agaajaumoro sihidí iguiumo.

⁶ Jaaboco sicafe iminuumoro satyuuhi icñiqui.

⁷ Jaanobuunati minooci, sano idiino nihiba oovobuunati mogai fuuhi aiji tolli iicaunoco gaajatigo.

⁸ Jaagoco Pedro nuuhi: Uco diibogo, ¿naa miya tonoodineri amñisi jiiñijeque manaajehinñihí? nooboro.

Jaanegui diigo: Jñihí, tonoodineri, nuuhi.

⁹ Jaanegui Pedro nuuhi: ¿Collihi sabadiro mihicamisiro Moocaani Gajjaco minisujirahi? Oono jahisi gasecuumo ditajeque ñicijeme. Jaamo tolliro ico cñiteji, nooboro.

¹⁰ Jaasumiro diigo acutuugoro chuumucuuhi Pedroguiino. Jaamo sicafe ñaño agaseumo atymeuhi diigo chuumucuugoco. Jaagoco asatyumoro itaje cojivi cñijeumo.

¹¹ Jaanoco Moocaani iijaminaa, bu sihidí miyaminaa icano agaajaumoro sihidí iguiumo.

Mityaco Omoonino.

¹² Jaamo minisuminaafeenedi sihidí ejeevano ñifusu ajabafirano moonicafetehicauhi miyaminaafeenevi. Jaamoro igaivehicaumo Salomon Portal onoomañovi.

¹³ Jaarunaa saatohoba minisuminaavi fiitivehicautihí. Jaarumo famooro miyaminaa diitoco gajjihicauhi.

¹⁴ Jaamo sihidí miyaminaa Moocaanico miyaaveguehicauhi gaifiimi, gaigoomi icano.

¹⁵ Jaamoro iguihuvamehejeque jñihaiñojininovi ficuhicaumo cigaijenefaño, siucinitajefaño icano Pedro tomañodi afatyooobo iji ihallidi afatyeneri ibuheequi.

¹⁶ Jaabadiro uufocoo cuuminooto Jerusalejaa saahicauhi iguihuvamehejeque, emeimivatomehejeque icano isivaumo. Jaamoco paryi buheesuhicaumo.

Pedroco Sacerdotemi Aivojito Jñhevehi.

¹⁷ Jaanoma iicamo sacerdotemi aivojñiboma saduceomoto iicamo diitoco sihidí jñheveuhi.

¹⁸ Jaamoro minisuminaaco agaayicuumoro civojafaño ficuumo.

¹⁹ Jaarumoco Moocaani toomominaafi fucu iguhuganoco afaayiburo diitoco iinusuuhi.

²⁰ Jaaboro diitoco nuubo: Mofoo. Jaamoro Moocaani iijafaño mujulleevetemere miyaminaaco mijñibogo Cristo fiivoco aacinoco, nooboro.

²¹ Jaanegui seseveedi fucuro templojafaño ufuurumo miyaminaaco jñbeguehicaumo.

Jaanohachuta sacerdotemi aivojñibo diiboma iicaumoma, igaiyicuumo fagominaaco, paryi Israel cuumiminaa quillahutoco icamoco. Jaamoro jñbogominaaco cuuhuvaumo civojafañoti isivaqui.

²² Jaanegui sisiminaa ufuurumo sicajjaco emeeciñeumoro ijñbogoma saauhi.

²³ Civoja cuhufono fabaacinijaco memeciñehi imegari paryi itoomominaa icarahi icano. Jaadi mafaayicuumo ñaño memecirumo mñihaiñoobaco mahatyimetihí, noomoro.

²⁴ Jaanoco sacerdotemi aivojñibo, temploja toomominaa aivojñibo, paryicino sacerdotemi icamo uguubumoro igutuuhí. Jaamoro noocasiumo: ¿Mihachuta ñine jino jilli feeji? noomoro.

²⁵ Jaanaaca saafi agaseuboro diitoco noovauhi: Amñihai civojafaño mificuhinimo Moocaani iijafaño icahi miyaminaaco jñbogomo, nooboro.

²⁶ Jaanegui toomominaa aivojñibo isisiminaama ufuuboro diitoco sivauhi, milli moonitiibo, miyaminaaco iiguimoro diitohalliti guisiri diitoco ahaamñijiruneguiiha.

²⁷ Jaamoco isivaumoro gasesuumo fagominaa imefeenevi. Jaanoco sacerdotemi aivojñibo nuuhi:

²⁸ Amñihaico du aivo imino mafaguuhi tomomoti mijñbeguedino, noomoro. Jaano icanaaca aivo magahafusucuuhí paryi Jerusale cuumico amñihai jñbegueri. Jaamoro mohallivi majavucarujirahi diibo Jesu tijohoco agaññuumoro agaicaaunoco, nooboro.

²⁹ Jaanegui Pedroma famooro iimusuuhi: ¿Milli bu Moocaani iijico magaññumoro miyaminaa iijico: Jii, meneejirahi? noomoro.

³⁰ Mñiro mootadi imiyaavuguubo Moocaani buheetesuuhí Jesuco amñihai magaicuumoro imohobujevi metetecuuboco.

³¹ Jaaboco Moocaani caamo imiyanaagonovi ficuui Aivojiboti Taajasuminaafiti Israel cuumiminaa diibofeenedi iimitico ijeevesuqui. Jaabo diito imitico ibuusuqui.

³² Jaano gaajaminaa miikai tolliro Moocaani Gaija gaajaminaafi. Jaaboco Moocaani acihi diiboco imiyaavogomoco.

³³ Unuunoco fagominaa, quillahuto icamo uguubuumoro sihidi diitojaa sifiratuumo. Jaamoro diitoco gaicaajirumo.

³⁴ Jaarunaa diito aivojitofoene icaubo saafi fariseoobo Gamaliel onooMoise tajiiba jibogominaa aivojibo paryi miyaminaa agaijicaubo. Jaabo diitofeeneti ujulleveuboro iminisuminaaco diitofeeneti buhigovi galluubo jihachutagayi.

³⁵ Jaaboro ihaivojitoco nuubo: Israel gaifimi, mehesicini jito gaifimico momoonijinoco.

³⁶ Eneecau bu mehesafoto amikai, miuro safoono Teuda onooMoise agaiivuuboro nuuhi: Uujoho aivo sihidi jeevahi, nooboro. Jaaboma minifutuumo cuatro cientodimova. Jaarumo paryi finuhi diiboco agaicaaunobuunati imiyaminaa paryi gavarinamaaiuhi.

³⁷ Jaanobuunati miyaminaa momonoco acaatinisumi bu gaivuubo Juda galileaobo. Jaaboma sihidi minifutuumo. Jaaboco agaicaaunobuunati tolliro diibo dojicuti efeehicaumo gavarinamaaiuhi.

³⁸ Jaanegui amikai neehi: Diitoco mejevesu. Jaamoro milli momoonidino. Jino miyaminaa iijicoro omoonino iicahachijji finijino.

³⁹ Jaanoti Moocaani iiji iicahachijji amikai mifinisujitih. Mehesicini, Moocaanimaryo momoonicasidino, nooboro.

⁴⁰ Jaanoco famooro miyaavuguuhi. Jaamoro minisuminaaco ucuuhuvaumoro jilli diitoco aamiuhi. Jaamoro siino Jesu momofeenedi mijibeguedino, noomoro diitoco suufeniuhi.

⁴¹ Jaamo minisuminaa aivojitofoeneti imo imo iinuui Moocaani diitoco agaijiboro imitino covamomovaumo Cristo momohalliti.

⁴² Jaamoro fafucuvaaciviro suufenitimo jibogomoro iimaahicaumo Jesucristoti Moocaani iijafaño, bu iijanafaño icano.

6

Diaconomiti Ficuumo.

(1 Ti 3.8-13)

¹ Jaasumi imiyaavogomo sihidi guiraatomoro feehicauhi. Jaamoti saatoHo griegomi iijiri ihiimaamo judiomi iijiri iimaamoditi isifiratuumoro noocasiuhi: Mofibaijitoco imino moonihicatimo amachusumi, noomoro.

² Jaanegui motihaiti miimisiici idiimo minisuminaa iicaumo, paryi miyaavogominaaco iigaiyiciumoro nuuhi: Imijitiruno miikai Moocaani iijico mijibogonoco mejeevesumoro machutaaco mahacino.

³ Jaaneguiha fañi, amikaihafeeneti iimihusemeti mihici sahuse juugahuseti miimisiici idiimo Moocaani Gaija ijeebifaño agahaficinimoti. Jaamoro toonofa mificu ijeecevequi.

⁴ Jaanoti miikai Moocaanima iimaamoro mijibegejei Moocaani iijico, noomoro.

⁵ Jaanoco paryi iimuguumoro iciumo Esteba onoboco ijeebifaño miyaavogo, Moocaani Gaija icano agahaficiniboco, bu Felipeque, Procoroco, Nicanoroco, Timoteo, Parmenaco, Nicolo antioquiaobo, judiomi iijico agaayicuboco icano.

⁶ Jaamoco sivaumo minisuminaajaago. Jaamohallivi ihuseneque ificumoro Moocaanima iimaumo.

⁷ Jaanaa Moocaani iiji janaanaciviro jusinoro feehicauhi. Jaaneri Jerusalevi sihidi guiraatehicaumo miyaavogominaa tolliro sihidi judiomi sacerdotem Cristoco gaayichicauhi.

Esteba Onoboco Civojanimo.

⁸ Estebafaño sihidi Moocaani mitya icahicauhi sihidi imiyaavogomaño Moocaani noojiri sihidi mityanoco miyaminaafeenevi moonihicaubo.

⁹ Jaanaa sinagogaja momo Taajaminaaja onooja. Taajaoto cireneminaa, bu alejandriaminaa, Cilicia jinijeminaa, Asia jinijeminaa icamo ticovauhi Estebama ejenaucasiumo.

¹⁰ Jaarumo diibovi ifetehicautih. Moocaani Gaija diiboco sihidi gaajaco aacineri ihiimaahicaumaño.

¹¹ Jaanoma iicamo iimitimoco tajiibaumo ibañiqui: Miikai muguubuui Moise, Moocaaniti icano imitino ihiimaaboco, noomoro ineequi.

¹² Jilliti Estebahallivi miyaminaaco sifiratusumo quillahutoco, caatiniminaaco icano. Jaamoro asaamoro diiboco agaayiciumoro satyuumo fagominaa imega.

¹³ Jaamoro diibohallivi saatohoco ficuuhi sicamañoooco ibañiqui: Jaani aivo sufenihicatihi Moocaani iija templojati, Moise tajiibati icano iminootino ihiimaabo.

¹⁴ Jaabadirova diibo Jesu Nazareoobo toojaco ifinisuuboro mihaico Moise atajibauno mojeevamaajequeva buunanijiiibo onoonoco muguubuhi, noomoro.

¹⁵ Jaanegui paryi fagominaa Estebaco emeeciumo atyimeuhi ihimeque Moocaani toomominaafi imebadi jeevahimeque.

7

Esteba Onoobo Fagominaa Imefeene Iimaahi.

¹ Jaanegui sacerdotemi aivojiiibo Estebaco dilluuhi: ¿Naava miyaano paryi jino diito onoono? nooboro.

² Jaanegui diibo iimusuuhi: Amihai agaijino nahabomi, bu amihai caanimihai icamo, uco muguubu. Miuro Moocaani ihaivojima huhugaavuuhi Mootadi Abrahamvi Mesopotamia jiiinijeri iicausumi Haran jiiinjevi fuutibaacaro.

³ Jaabo diiboco nuuhi: Diiijiiijeque deevesu paryi diyotoma. Jaaboro difo ico uujoho iijibeguejino jiiinijejaagovi, nooboro.

⁴ Jaaneguiha Abraham fuuhi Caldea jiiinijeti. Jaaboro icatuubo Haran jiiinjevi jahi caani chuumuuihi. Jaadi Moocaani Abrahamco sivauhi jino jiiinjevi jino amihai jisu mihicajevi.

⁵ Jaaruuboco jinejebati aciutiibo jiiinijebaco itihaico ificujirumañobaco. Jaaruubo diiboco aciguuhi iguijevенеbuuna diseemedi iicaqui, nooboro. Jaarunaa tusumi Abraham isemenebama chahaunaaca

⁶ Moocaani diiboco nuuhi: Diiyaachimihai sita jiiinijehallivi icaji sitafeenevi. Jaamoco jijuvsujimo. Jaamoro imitino moonijimo cuatro cientodi ficabava ticovovi, nooboro.

⁷ Jaaboro bu nuubo Moocaani: Jaaru jiiinjeminaaco uujoho mooniji diitoco ijjuvusu jiiinijeque. Jaadi tahigoti asaamoro uco jeeceivejimo jimañovi, nooboro.

⁸ Moocaani iijico aciuihi Abrahamco iimeeheque iquiticiqui Moocaani unubadi. Jaaneguiha Abraham Isaac eseemevausumi iimeeheque quiticiubo juugahuseti mifucuci, safucu icanoti. Jaabadiro bu Isaac mooniuihi Jacobco eseemevausumi. Jaabadiro Jacob mooniuihi iseemeque Israel cuumiva motihaiti miicumicidimo iicajimo caanimihaico.

⁹ Jaamo diito Jacob seeme moheedete iicamo inahabo Joseque jiiheveuhi. Jaamoro sitaaco naajeumo. Jaaboco Egipto jiiinjevi satyuumo. Jaaruuboma Moocaani icauhi.

¹⁰ Jaaboro diiboco ihidaasuti atajasuuboro sihidi diiboco gaajati aciuihi. Jaanoma iicaubo Egipto aivojiiibo diiboco sihidi agaijiiuboro Egipto aivojiiiboti ficuuihi, tolliro bu iija aivojiiiboti ficuuihi icano.

¹¹ Jaanobuunati paryi ajeba icauhi Egipto jiiinjevi, Canaan jiiinjevi icano. Jaaneri moheedetemihai idaasuno machutabama chahauhi.

¹² Jaanaa Jacob guubuuhi Egiptovi machutaaco ucuuhuniuno iicaunoco. Jaaboro iseemeque tahi galluubo moheedetemihai iicaumoco jilliti fuumo tahigo aivo iticoni.

¹³ Jaanohallivi ufuumovi Jose inahabomivi ihimeque imino jafeniuhi. Jaanoti jari Egipto aivojiiibo gaajauhi Jose yotoco.

¹⁴ Jaanobuunati Jose caanico cuuhuvauhi paryi famooro iyotoma setenta y cincodimoma.

¹⁵ Jilliti Jacob icatuuihi Egipto jiiinjevi jahigo guijeveubo. Jahi tolliro moheedete paryi guijeveuhi.

¹⁶ Jaamo bacinoco buunati asatyumoro ciituumo Siquem onoomañovi Abraham Hamor seemeti nihibamiri anaajeuciihojifaño.

¹⁷ Jaanaa Moocaani Abrahamco unuuno ifiitivucuudi: Egiptovi Israel cuumi sihidiro ifiivuumo guiraatucuuhi.

¹⁸ Jaasumi Egiptovi bohaivojiiibo icauhi Joseque agaajautiibo.

¹⁹ Jaabo muucuumiotoco abañiiuboro idaasuno mooniuihi moheedeteque atajibauno iseemeque ijeevesuqui bohono ifiivomo iguijevequi, nooboro.

²⁰ Jaasumi Moise fiivuuhi. Jaabo Moocaanidi ovosiiuhi. Jaaboco caanimi jaahe tuumuuihi minihibaci, sanihiba icanohachuta.

²¹ Jaasumi ejeevesuuboco Egipto aivojiiibo aicigai aatyimeugoro iicuiboco fiivusuuihi isemenebadi.

²² Jaamaño Moiseque egiptominaa paryi agaajanoco jiiibuguumo. Jaamaño mityano ihiimaaboro icahicaubo.

²³ Jaabo cuarentadi ficabava iicacuudi imogooboro fuubo iyoto israelminaaco emeeciitoobo.

²⁴ Jahi jaabo atyimeuhi saafi egiptominaafi Israel cuumiooboco idaasuno omoonunoco. Jaabohalliti Moise ijaadaco ihiciqui diiboco gaicaauhi.

²⁵ Jaabo esamaahicauhi: Tayoto israelmina fine gaajacuumo uujohofeenedi Moocaani diitoco atajasujinoco, nooboro. Jaarunoco iyoto gaajacutihi.

²⁶ Jaano sesevede: Moise atyimeuhi samisi Israel cuumiotisi omoonicasuunoco. Jaamisico faguubo: ¿Collhi jaamisi samisiro mahamocasihi musuufenicasi? nooboro.

²⁷ Jaanegui inahaboco ahaamiubo Moiseque ichimucaruuboro nuuhi: ¿Mijoho ico mohallivi aivojiboti, fagominaafiti icano ficuuhi?

²⁸ ¿Nacu uco gaicaaujirahi iiji egipcioco agaicaauhinibadi? nooboro.

²⁹ Jilli diiboco onoonoco uguubuuboro Moise gaauhi. Jaaboro fuubo Madia jinijevi. Jahi miseecico gaifimicico seemevaubo siicumifeenevi.

³⁰ Jaabovi cuarentadi ficabavabuunati sicaihigovi Sinai gajii fiitino Moocaani toomominaafi jafeveuhi cijigaiguihu imohogayihallidi jiganofeenedi.

³¹ Jaanoco aatyimeuboro Moise jabafituuhi. Jaaboro faño imino ihatyimequi ifiitvuubo guubuui Moocaani icococo:

³² Uujoho Moocaani, diheedeete Abraham, Isaac, Jacob icamo uco ejeecevuuco onoonoco. Jaaneri Moise sihidivi veveveve igutuuboro meeciutihi.

³³ Jaaboco Moocaani nuuhi: Dihihaipaqueque dujuuvo jino uujoho Moocaani iicamaño imino jinije.

³⁴ Uujoho atyimecuuhi taacuumiminaa idaasuno Egiptovi iicanoco idaasuno acanifonoco guubuucuui. Jaanegui niitehi diitoco taajasuqui. Jaanegui difo ico Egiptovi galluui, nooboro.

³⁵ Moiseque diito itihisuomoro: ¿Mijoho ico aivojiboti, fagominaafiti icano mohallivi ficuuhi? unuuboco Moocaani galluui aivojiboti, taajasuminaafiti, Moocaani toomominaafi imohogayihallidi cijigaiguihu jiganoco aatyimeunofeenedi.

³⁶ Jaabo Moise Egiptovi moheedeteque iinusuuhi sihidivi ejeevano mityaco Egipto jinijevi Tifai Muuifeenevi omoonuboro. Tolliro sicaihigofeenivi cuarentadi ficabava ticovovi moonuubo.

³⁷ Jaabo diiboro Moise israelmico nuuhi: Moocaani galluuji amihaidi iimaaminaafico amihai nahabomifeeneti uco iicabadi. Jaaboco: Jii, meneji, nooboro.

³⁸ Jaabo Moise sicaihigofeenivi igaiyiciumofeeneri iicaubo. Sinai gajivi Moocaani toomominaafi diiboma ihiimaambo moheedeteeneri iicaubo. Jaabo fiivo iimaaco mihaidi agaayicubo.

³⁹ Jaaruuboco moheedete: Miyaano, nootimo Moocaanico imuguutimo. Jaamoro ijeebinofaño imuguumo Egiptovi dojicuviro uuminoco.

⁴⁰ Jaamoro Aaronco nuumo: Mihimeguehi mihaidi diosmico edeetavonoco mohimega isiigueti. Magaajatihi millihacho Moise mihaico Egipto jinijeti isivahinibo icahi,

⁴¹ noomoro oroco iciumoro niivigai seemeneti eheetavuumoro asimico gaisiraiciumo ihijinita jeecevoti. Jaamoro diibohallivi imo imo icaumo ihuse eetavotahallivi.

⁴² Jaanoma iicaubo Moocaani diitoti buhigovi minifutuui. Jaaboro ditoco niquejeo meeciricoro jeecevuuco. Jilli Moocaani iimaaminaa aamefaño noocinino:

¿Nacu amihai Israel miyaminaa uco mejeecevequi asimico magaisiraicuihi cuarentadi ficabava ticovovi sicaihigovi?

⁴³ Tolli icatino. Jilli Moloc onoooco dios noomoro, magaayicuihi. Tolliro Refan onoooco meecirigaico magaayicuihi amihairyo mihijininehejeque mejeecevehicauihi. Jaanoma iicaabo uujoho amihai amihai jinijeti sihi tehesino gañiji Babilonia janaanivivi, nooboro.

⁴⁴ Miuro moheedete Egipto jinijeti agaaumo Moocaani unuuneguuiha ijinijejaagovi imevaurumo sicaisituviro icahicaumo igomoro.* Jaamañeri Moocaani iijama iicaumo toofafaño tajiiba guisiba bujeque ifcuhicauja. Jaaja eetavocinuui Moocaani Moiseque ifusuuboro: Jilli jei deetavo, unuubadi.

⁴⁵ Jaajaco moheedete gaayicuihi. Jaamoro Josuema ufuusumi satyuumo sita jinijeneque udumiticituusumi juvivuumo. Moocaani diito imegati agaasuumo jinijeque. Jilli iicaunaa David fiivuui.

⁴⁶ Jaabo David Moocaani imefeenevi imihusene icauhi. Jaabo eedebe Jacob Moocaanico miyaavuguuihi. Jaaneguuiha David Moocaani iijaco eetavuujiuubo Moocaani toofafaño iicaqui.

⁴⁷ Jaajaco Salomon eetavuuhi Moocaani iijaco.

⁴⁸ Jaarunaa Moocaani caamovono iicaabo miyaminaa userio eetavotajafaño icatihi. Ihiimaaminaafi unuubadi:

⁴⁹ Niqueje tagicinita jinije tatyihai jaguisisuta. ¿Jineje iijaco uudi meheetaveji? noobo Moocaani. ¿Nacu comañovi uujoho jaguisiji?

* 7:44 Toono jibogoyi Exodohaamefaño iicabogocoro jimañovi ficuui imino igaajaqui.

⁵⁰ ¿Nacu uujoho tahuseri paryi fanoovaco eetavehinitihi? nooboro.

⁵¹ Jaano icanaaca amihai aivo jhovoto, amihai Moocaanico agaajatimobadi, cuhufono aivo amihai jeebi, amihai nohojino, amihai aivo Moocaani Gaijaco mejenaauhicahi. Amihai caanimihai iicaubadiro amihai momoonihicahi.

⁵² ¿Cojibogominaafico nacu amihai edeete idasuno mooniutihi? Diito gaisiraiciuhi sicijetiro diibo Iimiibo asaajinoco ijobuguumoco. Jaabo jino diibo asaaboco amihai mahacimoro magacaausuhi.

⁵³ Amihai Moocaani toomoinaafenedi tajibaco magayicininirumo miyaano meneehicatih, nooboro.

Esteba Onooboco Guijeniumo.

⁵⁴ Jilli diibo unuunoco uguubuumoro sihidi isifiratunoro igainooco ojisuumo Estebajaago.

⁵⁵ Jaarunaa Estebafaño Moocaani Gaija gahaficinibo caamo niquejeque emeciubo Moocaani imi aricuco atyimeuhi Jesu Moocaani miyanaagueneri julleeciniboma.

⁵⁶ Jaaboro nuuhi: ¡Memeeci! Niqueje afaayacafotonoco atyimehi Miyaminaafibadi Ifiivubo Moocaani miyanaagonovi icaaboma, nooboro.

⁵⁷ Jaarunaa diito inohojinoco cuhufono afabaacuumoro sefano coovadiivuuhi.

⁵⁸ Jaamoro diiboco itigabaacuumoro tuucuumiti buhigovi satyuumo. Jaamoro saafi sicafefi Saulo onooboco igaachehunoco utuumusumoro diiboco guisibaneri aamiumo.

⁵⁹ Jaabo diiboco aamimaaca Moocaanima iimaaubo Esteba: Aivojibo Jesu, tagaijaco gaayici, nooboro.

⁶⁰ Jaadi ememuuivuboro sefano gaihivuubo: Aivojibo, jino imitico diitohallivi ficuudino, nooboro guijevecuubo.

8

Saulo Miyaavogominaaco Bucasih.

(Ga 1.13-14)

¹ Jaamo diiboco agaicaaumofañodi Saulo icauhi. Jaamo tufucuro ticovacuumo Cristoco imiyaavogomoco idasuno omooniumo Jerusalevi.

Jaanoti gaaciniumo fahigovavi Judea cuumineri, Samaria cuumineri icano idimoro minisuminaa fitafutuuhi.

² Jaanaa Estebaco saatoho iimihusene gaifimi iciumoro sihidi taauomo.

³ Jaano ticovo Saulo Cristoco imiyaavogomoco bucasiboro feehicauhi iijanofañodi feehicaubo gaifimi, gaigoomi icamoco iciboro civojafaño isatyeequi.

Moocaani Iijico Samariavi Jibogomo.

⁴ Jaanaa Jerusaleti ofoociniumo Moocaani iijico jibogomoro fahigovadi feehicauhi.

⁵ Felipe Samaria jinijeri icacuumivi ufuuboro tuucuumivi Cristoti jibeguehicaubo.

⁶ Jaanoco sihidi miyaminaa igaivomoro guubunicihicaumo Felipe jibogonoco, sihidi ejevano mityaco omooninoco atyimemere icano.

⁷ Bu sihidi ijimima icamoco buheetesuhicaubo. Jaamo ihijimi diitoti iinehicauhi gaibacinimoro, bu ifiino isifañineri igotimehejeque buheesuhicaubo, itihaiño ifilluumoco buheesuhicaubo icano.

⁸ Jilliti tuucuumio miyaminaa imo imo icahicauhi.

⁹ Jaanaa tolliro tuucuumiri icaubo Simon onoobo apichuminaafi iticoni ihapichuco omooniboro Samaria miyaminaaco abañihicaubo: Aivo uujoho miyaabo, nooboro.

¹⁰ Jilliti famooro diiboco guubunicihicauhi ihaivojitejemarko. Jaamoro neehicaumo: Jaani aivo miyaano Moocaani mitya, noomoro.

¹¹ Jaabo onoonoco miyaano neehicaumo sicijetiro ihapichuri diitoco abañihicaumaño.

¹² Jaarunaa Moocaani jibogoco Cristoti Felipe diitoco ijobuguumegui gaifimi, gaigoomi icamo imiyaavuguumoro nitisuquimaauihi.

¹³ Jaanoma iicaubo Simon imiyaavuguumoro nitisuquimaauihi. Jaaboro Felipema gataavuubo sihidi ejevano mityaco, bu ifusunoco icano omoonihicauneri ajabafituuboro.

¹⁴ Jaanoco minisuminaa Jerusaleri iicaumo guubuuih samariaminaa Moocaani jibogoco agaayicinoco. Jaanegui tahi Pedro, Jua icamisico galluumo.

¹⁵ Jaamisi tahi ifutuudi Moocaanima iimaaumisi Samaria miyaminaa Moocaani iijico imiyaavuguumohallivi, Moocaani Gaijaco diito igaayiciqui.

¹⁶ Tusumihiica saatohoba diitoti Moocaani Gaijaco gaayicitihiica; jilliro nitisuquimaaumo Aivojibo Jesu momofenedi.

¹⁷ Jaadi Pedromisi diitohallivi ihuseneque ificuuneri jari Moocaani Gaijaco gaayiciumo.

¹⁸ Jaanoco Simon apichuminaafi minisuminaa miyaminaahallivi ihuseque ificuuneri Moocaani Gaija iniitehicaunoco aatyimeuboro nihibamico aciguubo:

¹⁹ Uco mahaci toono mityaco, tolliro uujoho tahuseque saatohohallivi ificuumo Moocaani Gaijaco igaayicihicaqui, nooboro.

²⁰ Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Paryi dinihibamima ijoho fini; Moocaani aacinoco nihibamiri magaayicichi, neehi fine.

²¹ Idi jino icatino jinofaño ijoho diicatihi. Moocaani imefeene dijeebi ticovotihi.

²² Toono dihimitico deevesu. Jaaboro Moocaanico dillu toono dijeebiifaño edeesamañoco ico buusujirubeheje.

²³ Miuro uujoho ico ifinicichi aivo sihidi dihimiti faafañofoño idiicanoco, aivo imitifaño cuhufono isisicinicuunoco, nooboro.

²⁴ Jaanegui Simon apichuminaafi iimusuuhi: Moocaanima tahallivi mihiimaa. Toono uco monoonofaño idasuno icadino, nooboro.

²⁵ Jaadi Pedromisi Jesuti, Moocaani iijiti icano ihiimaahicaudi jibeguehicaumisi taajasuhijico Samaria jiniije cuuminovi. Jaadi dojicuviro uumiumisi Jerusalejaago.

Felipe Etiopia Jiinjeminaafima.

²⁶ Jaanobuunati Felipeque Moocaani toomominaafi nuuhi: Gañiivoobo, difo gadicibahachuta Jerusaleti sicaihigo Gasa onoomañodi ofoocinjiri, nooboro.

²⁷ Jaanegui Felipe agañiivooboro ufuubo atyimeuhi gaigooco agaajatiibo etiopiaoboco; aivojigo tajibaminaafi Candace onooogo, etiopiaminaa aivojigo, nihibami ficuminaafi Jerusalevi Moocaanima ihiimaaqui ufuubovi.

²⁸ Jaabo dojicuviro iijinijejaago uhuumiubo ijeejimi meenegafaño giciniiboro ifinicihicauhi Moocaani iimaaminaafi Isaia aameque.

²⁹ Jaanaa Moocaani Gaija Felipeque nuuhi: Fiitivo diibovi, nooboro.

³⁰ Jaanegui Felipe diibovi ifitivuubo Isaia aameque ihiimaasunoco guubuuhi. Jaanegui diiboco dilluubo: ¿Naa gaajahi toono idiimaasunoco? nooboro.

³¹ Jaanegui diiboco iimusuubo: ¿Mijoho bu uco ijibegueneri gaajajirahi? nooboro Felipeque iicovivi coovaubo.

³² Jaano jilli toohaamefaño onoonoco ifiniciboro feehicabo, jilli noonoco: Ovejaco igaicaaquui iicanicibadi satyuumo; ajashu ovejaco ijeeneque iquitimoguino iimaatiibo iicanicibadi diibo iimaautihi.

³³ Diiboco guinoniumo, miyaano iicatineri. Ifico agaicaaumoro jinijehalliti gañiumo. ¿Jaabo iyaachimihaiti mijoho jibeguejirahi? onoonoco.

³⁴ Jaaboro diibo ihetiopiaobo Felipeque dilluuhi: Uco diibogo. ¿Muditi jilli iimaaubo Moocaani iimaaminaafi, ifitiro nacu sifiti? nooboro.

³⁵ Jaanegui diibo ihiimaasumañoti Felipe ticoniuhi Jesuti diiboco ijibuguubo.

³⁶ Jaamisi nifaihu iicaumañodi afatyuhi ihetiopiaobo Felipeque nuuhi: Jimaño nifaihu icahi fine uco nitijitirahi, nooboro.

³⁷ Jaanegui Felipe diiboco nuuhi: Paryi dijeebimaryo imiyaavogohachijiji, nooboro.

Jaanegui diibo iimusuuhi: Miyaaveguehi Jesucristo Moocaani Achi iicanoco, nooboro.*

³⁸ Jaanegui imeenegaco jullehacuuubo. Jaadi samisi teehifa iniituudi Felipe diiboco nitiuhi.

³⁹ Jaanaa iteehifañoti ihiinuudi Moocaani Gaija Felipeque satyuuhi. Jaaboco ihetiopiaobo siino atyimecuutihi jilli imo imo fuucuubo ijihairi.

⁴⁰ Jaanaa Felipeque Azoto onoomañovi atyimeumo. Jaabo fuuhi tuucuumijeri taajasubogoco jibogooboro Cesareavi ifutuubo.

9

Jilli Saulo Moocaani Gajari Fiivutuuhi.

(Hch 22.6-16; 26.9-18)

¹ Jaanohachuta Saulo suufenitiibo Jesuco imiyaavogomoco gaicaaugooboro feehicauhi. Jaaboro fuubo sacerdotemi aivojibojaago.

² Diiboco aameneque acaatiniboro ihaciqui Damasca sinagogajaminaafico ihaciteque. Jaaboro Jesu jibogo iijifañodi iicamoco gaigoomi, gaifiimi icamoco isisiboro Jerusalevi civojafaño isatyequi.

³ Jaabo ufuubo Damascati fiiticuuruubaaca imimañobati niquejefañoti diiboco achiciuno.

⁴ Jaaneri Saulo baavi aacutuubo guubuuhi niquejefañoti diiboco unuunoco: Saulo, Saulo, ¿collihi uco bucasihini? unuunoco.

⁵ Jaanegui Saulo iimusuuhi: ¿Mijoho nacu ijoho aivojibo? nooboro.

* 8:37 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

Jaanegui diiboco iimusuuno: Uujoho diiboro Jesu ijoho uco ubucasiibo.*

⁶ Jaanegui Saulo iimusuuhi: Aivojiībo, ꞥnacu milli iicanoco diimeguehi? nooboro.

Jaanegui diiboco nuuno: Gañiivoobo difo tuucuumijaago tahi ico ijibeguequi omoonijinoco, noonoro.

⁷ Jaaneri Sauloma ufuumo sihidi igutuuhi. Tolti ononoco uguubuumoro jaarumo miihaiñoobaco atyimeutih.

⁸ Jaadi Saulo baati agañiivuudi emeciuruubo atyimecuutih. Jaanegui diiboco ihuseti agaayiciumoro Damascajaa satyuumo.

⁹ Jahi icaubo mifucuci, safucu idiino jinejebaco machutiibo, adutiibo, atyimetiiibo icano.

¹⁰ Jaanaa Damascavi icaubo saafi Anania onoobo Cristoco imiyaaveguehicaubo. Jaabovi Jesu buhugaavuhi. ¡Anania! nooboro.

Jaanegui diibo iimusuuhi: Juu icahi Aivojiībo, nooboro.

¹¹ Jaanegui Aivojiībo diiboco nuuhi: Gañiivoobo difo jiihai ticovoji onoojiri. Jaaboro Juda iijafa foobo dillu Saulo tarsoobo Moocaanima ihiimaaboco.

¹² Jaabo gajajafaño Anania onoboco atyimehi asaaboro ihuseque ifihallivi ificuuneri siino aatyimeneque, nooboro.

¹³ Jaanegui Anania nuuhi: Aivojiībo, famoova uco diiboti jibeguehicaahi paryi Jerusalevi ico imiyaavogomoco imitino omoonihicanoco.

¹⁴ Toonegui saabo juuga sacerdotemi aivojito iijima paryi dimomoco imiyaavogomoco isisiqui, nooboro.

¹⁵ Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: Difo, diiboco uujoho ꞥcicuubo siijiinjeminaaco ihaivojitoco tolliro israelmi icamoco taajico ijibeguequi.

¹⁶ Jaaboco uujoho gaajasuji tahalliti sihidi idaasuno iicajinoco, nooboro.

¹⁷ Jaanegui Anania ufuuboro Saulo iicauhigo jicafutuubo. Jaaboro ihuseque ihallivi ificuuboro diiboco nuubo: Nahabo Saulo, Aivojiībo Jesu iivi jiihaiivi asaahinisu ajafevehiniibo uco dijaa galluuhi, jaabo siino daatyimehi, jaabo Moocaani Gajjaco gaayicichi icano, nooboro.

¹⁸ Jaasumiro Saulo aalliifañoti aifuuno taavaabo meehebad i jeevano. Jaasumiro Saulo agañiivuuboro nitisuquimaaiubo.

¹⁹ Jaadi jari siino amachuudi sefatuubo. Jaadi gueenejisuno icaubo Damascavi Cristoco imiyaavogomoma.

Damascavi Saulo Jibeguehi.

²⁰ Jaasumitiro Saulo jicafutuhi sinagogajanofaño ijibogoobo: Jesu Moocaani Achi, nooboro.

²¹ Jaanoco paryi uguubuumo ajabafitomoroo neehicauhi: ꞥNacu jaani icatiibo Jerusalevi Jesu momoco imiyaavogomoco idaasuno omoonihicaubo icatino? Miiro tooneguiiha juu saahiniibo jimañootoco isisiiboro sacerdotemi aivojitojaago isatyequi. noomoro.

²² Jaarunaa Saulo gaajano jibeguehicauhi Jesucristo iicanoco. Jaabo Damascavi iicamo judiomico ihiimaari mitasuhicaubo.

Saulo Judiomi Taajahi.

²³ Jaanobuunati goovacuutinoti sanoomiro judiomi iimaacasiuhi Sauloco igaicauqui.

²⁴ Jaamoro fucuhachuta, cuujehachuta icano tuucuumi guhugaco casicuhicaumo diiboco igaicauqui. Jaanoco Saulo gaajaciuhi.

²⁵ Jaanegui miyaavogominaa jiiibaifaño diiboco ijihacuumoro fucu tuucuumi mecuhallidi baavi iniiusuneri taajaubo.

²⁶ Jaadi Saulo Jerusalevi ifutuudi tomaño miyaavogominaama igataavequi moonuruubo. Jaarunaa diiboco ñihicuguumo: Fine miyaavogominaafi icatiibehiica, noomoro.

²⁷ Jaarunaa Bernabe diiboco minisuminaajaa saatuuhi. Jaaboro diitoco jibuguubo Saulo jiihaiivi Cristoco aatyimeuboro uguubuunoco, Damascavi Cristoti ñihicugotiibo ijibeguehicaunoco icano.

²⁸ Jaadi jari Saulo Jerusalevi ifitafutuudi diitoma gataavuubo.

²⁹ Jaabo ñihicugotiibo Jesucristoti iimaahicaubo. Judiomi, griego iijiri ihiimaahicaumoma jenaaucasiiboro feehicaubo. Jaanoma iicamo diiboco gaicauguumo.

³⁰ Jaanoco inahabomi agaajacuumoro Sauloco satyuumo Cesareavi. Jaamañoti diiboco Tarsovi galluumo.

* 9:5 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Hiro difico daivuvusuhi oono Buey ihabajaabo imogobadi iicanoco imogotiiboro iinoro fegai nijeeque itivadiivooboro icanicibadi, nooboro, onoonoco.

³¹ Jaamaño faacuumivavi miyaavogominaa famooro imino icacuui, judeaoto, galileaoto, samariaoto icamo quehecutoro feehicauhi Moocaani ñihicufaño icamoro, Moocaani Gaija aamusuneri guiraatomoro feehicaumo.

Enea Onooboco Buheetesuhi.

³² Jaasumi Pedro inahabomico meeciuboro efeehicaubo ifutuui Lidavi, tomañeri iicamoco emeecituubo.

³³ Jahi atyimeubo Enea onooboco ifi iniinovaneri sahuse juugahuseti mificabaci, saficaba icano ticovovi igotiibo iicahicauboco. Jaabo icigaiijefaño siuciniiboco.

³⁴ Jaaboco Pedro nuuhi: Enea Jesucristo ico buheesuhi, gañiivoobo dicigaiijequé dimibachu, nooboro.

Jaasumi Enea gañiivuui.

³⁵ Jaanoco paryi lidaminaa, sarominaa icamo aatyimeumoro iheedehiijico ejeevesumoro Cristoco miyaavuguumo.

Dorca Iguijavegüequé Buheetesuhi.

³⁶ Jaasumi Jope cuumivi icaugo Cristo miyaavogominaago Tabita imomo iicagoco griegomi ijiri Dorca eneehicaugo. Jaago imino miyaminaaco moonihicauhi ñidaasumehejeque sinehejeque acihicaugo.

³⁷ Jaasumi Dorca iguihuvaugo guijeveuhi. Jaagoco imino ejeesumoro caamo iicamecufaño ficuumo.

³⁸ Jaanaa Jope cuumi, Lida cuumiti fiitiuhi. Jaacuumiri Pedro iicaunoco miyaavogominaa uguubumoro miimisiico galluumo diibojaago iijibegüetequi: Jopevi goovano disaa, noomoro.

³⁹ Jaanegui Pedro diitisima fuuhi. Jaabo ifutuudi Dorca ifi icahigovi diiboco satyumo. Jaabohallidi paryi fibaijito gaigoomi meeciuguui taamoro igaachehunoco Dorca ubuheesumi diitedi eheetavehicaunoco ifusuhicaumo.

⁴⁰ Jaanegui Pedro paryi famoocoro jahisi iinusuhi. Jaadi ememüivuboro Moocaanima iimaaubo. Jaaboro diigo chuumuhuco emeeciuboro nuuhi: Tabita gañiivo, nooboro.

Jaasumi emeeciugo Pedroco aatyimeugoro casivuui.

⁴¹ Jaanegui ihuseti diigoco agaayicuboro gañiyciubo. Jaaboro inahabomi, bu fibaijito icamoco ocoovauboro ifusuubo buheecuugoco.

⁴² Jaanoco paryi Jope cuumiminaa uguubumoro saatoho sihidi Cristoco miyaavuguui.

⁴³ Jaadi Pedro tuucuumivi gueneene icauhi asimimeehene imibachuminaafi Simon onoobo iijafaño.

10

Cornelio Onoobo Pedroco Cuuhuvahi.

¹ Jaanaa Cesarea cuumiri icaubo Cornelio onoobo italianomi Amocasiminaa onoomo aivojübo.

² Jaabo paryi iijaminaama Moocaani ñihicufaño icahicauhi. Jaabo sihidi ñihibamico acihicaubo judiomiguiha ñidaasumoco ihamusuqui. Jaabo saicino Moocaanima iimaahicaubo.

³ Jaanaa safucu imohonohalliti ñihiba iicaaberi gaijafaño imino atyimeubo Moocaani toomominaafi diibojaa asaunoco. Jaabo diiboco: ¡Cornelio! noovaubo.

⁴ Jaaneri Cornelio sihidi iigutuuboro diiboco ihifiniciuboro dilluui: ¿Milli Aivojübo? nooboro.

Jaanegui itoomominaafi diiboco nuuhi: Moocaanima idiimaahicanoco guubuucuubo, judiom ñidaasumoco adaamusuhicanoco gaajacuubo icano.

⁵ Jaanegui gallu Jope cuumivi saatohoti Simon Pedroco ihicitequi.

⁶ Oono Simon onoobo asimimeehene imibachuminaafi iija muuaijiniri iicajafaño iicaaboco. Jaabo ico iijibegüei omoonijnoco, nooboro.

⁷ Jaanegui itoomominaafi diiboma ihimauboro ufuunobuunati Cornelio coovauhi saafi soldaomioboco Moocaani iijiminaafi inahaboniminaafico, bu miimisiici iicojiminaatisima.

⁸ Jaaboro diitoco imino iijibuguboro Jopevi galluubo.

⁹ Jaano sesevedi diito Jopeti fiitcuunaaca Pedro caamovi fuuhi iijahallivi gadiçiba Moocaanima ihimaauqui.

¹⁰ Jaaboco sihidi ajeba aivuuneguiha imachuqui diibedi eheetavuumaaça gaijaco atyimeubo,

¹¹ ñiqueje afaayacafotonofaño niituuno baavi gaachehubaryutyigababadi jeevano fahigovati duujecinino.

¹² Jaanofaño faaboho asimi icauhi igueenemeheje itihaiño iicameheje, faaboho joomi, faaboho jiniimomi icano.

¹³ Jaanaa Pedro guubuuhi niquejefañoti diiboco unuunoco: Pedro, gañiivohi diitoti gaicaaubo diidu, onoonoco.

¹⁴ Jaanegui Pedro iimusuuhi: Chahano Aivojübo, uujoho duutatähi jihovonoco ñdicunoco, nooboro.

¹⁵ Jaanegui siino diiboco nuuno: Moocaani: Imino, onoonoco ñjoho: Idicuno, needino, noonoro.

¹⁶ Mifooci, safo icano iniituunoro caamo niquejefaño fuucuuno.

¹⁷ Jaano esamaajeri Pedro: ¿Milli fine eneejiruno? nooboro icaunaaca Cornelio agallu-umo Simon ijaco dilluumoro ufuumo iguhugavi ifutuui.

¹⁸ Jaamoro sefano dilluumo: ¿Naa jiijafaño Simon Pedro onoobo icahi? noomoro.

¹⁹ Jaanaa Pedro gaijaco aatyimeuno esamaajeri icauboco Moocaani Gaija nuuhi: Meeeci johono miimisiici, saafi icamo ico guinehi.

²⁰ Gañiivo. Jaaboro niitoobo bañimo nootübo diitoma difo. Uujoho diitoco agalluumo, nooboro.

²¹ Jaanegui Pedro niituui baavi Cornelio agalluumo jaago. Jaaboro diitoco nuubo: Uco amiihai miguinehi. ¿Jaamo jinejefiri masaahi? nooboro.

²² Jaanegui diiboco nuumo: Aivojübo Cornelio agalluuneguiha. Imihuseebe Moocaani ñihicufa iicaabo. Jaaboco famooro judiomi agaijübo. Jaaboco Moocaani toomominaafi nuuhi: Pedroco cuhuva. Jaabo ijico guubuuhi, eneeneguiha masaahi, noomoro.

²³ Jaanegui Pedro diitoco jaahevesuuhi. Jaamo tufucu toono diiboma cigaumo. Jaano sesevedi Pedro diitoma fuuhi. Jaaboma saatoho inahabomi gataavuuhi Joperi iicaumo.

²⁴ Jaano sesevedi ñfutuumo Cesareavi Cornelio iyotoma igataavominaaco iigaiyiciumoma diitoco utuumuhigo.

²⁵ Jaanaa Pedro Cornelio ijavi ñfutuui. Jaaboco Cornelio idilluuboro iguiino memuiivuubo Pedroco iimegui.

²⁶ Jaarunaa Pedro diiboco gañiivociuhi: Dulleeve, uujoho tolliro ñbadiro miyaminaafi, nooboro.

²⁷ Jaaboma ihiimaaboro fañojavä ufuubo aatyimeuhi sihidi miyaminaa igaicinimoco.

²⁸ Jaanegui Pedro nuuhi: Amiihairyo magaajahi sacerdotemi neefhi imijitiruno judiomi oobo siicuornelio iijavi ñfutuui. Jaaboco Cornelio idilluuboro iguiino memuiivuubo miooboma agataavoooboro diibo ijafa ofoono onoonicnoco. Jaarunofaño uco Moocaani jübeguehi sitaaco idicumo mihinivamo needino, nooboro.

²⁹ Jaaneguiha amiihai uco mucuuhuvanoco milli nootübo saahi. ¿Jaamo jinejeguiha uco mucuuhuvahi? nooboro.

³⁰ Jaanegui Cornelio iimusuuhi: Igueenemeheje fucuva mihicacuuhi jisumi nihiba icaaberi jaahe machutübo iijicuuvi Moocaanima iimaanaaca uuvi jafevehinübo gaifi aricuchehufa jücinübo.

³¹ Jaabo uco neehinihi: Cornelio, Moocaani guubuuhi idiimaanoco gaajacuubo ñdaasumoco adaamusuhicanoco.

³² Jaanegui gallu Jope cuumivi saatohoti Simon Pedroco ihicitequi asimeehene imibachuminaafi tolliro Simon onoobo iija muuajiniri iicajafa icaaboco. Jaabo asaadi ñma iimaajübo, nooboro.

³³ Jaanegui galluuhi tsumiro ico ihicitequi. Jaabo imino saahi. Jaanegui jino famooro Moocaani imefeene mihicahi. Moocaani ico atajübanoco mihimeguehi muguubunoco, nooboro.

Cornelio Iijafaño Pedro Jübeguehi.

³⁴ Jaanegui Pedro ticoniuihi nooboro: Jari jisu gaajahi Moocaani sabadiro miyaminaaco agajinoco.

³⁵ Sabadiro agaayicnoco fahigova miyaminaati diiboco ñihicugomoro imino iicamoco.

³⁶ Miïro Moocaani iimaauhi Israel cuumiminaaco sajeebi icano jübogoco ijübuguubo Jesucristofenedi. Jaabo diibo famoo Aivojübo.

³⁷ Amiihairyo imino magaajacuuhi paryi judiomi jinijevi iicaunoco. Miïro Jua jübogooboro inithicaunobuunati.

³⁸ Galileavi jilli ticovauno Moocaani Jesu Nazareooboco Gaijaco imityama aciubo. Jaaneri feehicaubo imino moonüboro iimitino ñjima iicamoco taajasuuboro feehicaubo. Jilli moonüboro feehicaubo Moocaani diiboma iicaumaño.

³⁹ Jaanoco miïhai magaajahi Jesu Jerusale cuumifaño, paryi Judea jinijevi icano omoonihicaunoco. Jaaboco agaacuumoro imohobujevi tetecuumo.

⁴⁰ Jaaruboco Moocaani buheetesuuhi mifucuci, safucu icanoti. Jaabo mihaivi jafeveuhi.

⁴¹ Jaaruno famooviro jafevetiibo mihaiviro jafeveubo mihaico iticonitiro Moocaani toono gaajaminaati iciumovi. Jaaboma mihai mamachumoro mahaduhicauhi igujeveubo ubuheeteunobuunati.

⁴² Jaabo mihaico galluui miyaminaaco mijibeguequi Moocaani diiboco iguijevemehallivi, ubuheemehallivi icano Aivojiboti ificuunoco mijibeguequi icano.

⁴³ Tolliro famooro siicijetiro Moocaani iimaaminaa Jesuti iimaauhi: Paryi diiboco imiyaavogomo diibofoenedi taajaji, noomoro. Jaanoco Pedro nuuhi.

Judiomu Icatirumo Moocaani Gajaco Gaayicihu.

⁴⁴ Pedro ihiimaanaacaro Moocaani Gaija niituuhi paryi diibo jibogoco uguubuniciumohallivi.

⁴⁵ Jaaneri sihidi jabafituumo judio miyaavogominaa Pedroma asaaumo, tolliro judiomu icatirumoco, Moocaani Igajaco aaciuneri,

⁴⁶ bu tolliro sijiijeri ihiimaamoro Moocaanico imehicaumo icanoco uguubuumoro.

⁴⁷ Jaanegui Pedro nuuhi: Jaanegui, zmiijoho bu collihi neejirahi nifaihuri nitiratimo iicaqui mihaibadiro bu Moocaani Gajaco agaayicuumo? nooboro.

⁴⁸ Jaanegui tajibaubo diito initisuquimaaiqui Jesucristo momofoenedi. Jaadi Pedroco ifitiunegui diitoma gueenejisuno icaubo.

11

¹ Jaanaa saatoho minisuminaa, inahabomi icamo Judeari iicaumo guubuuhi tolliro siicumio icarumo Moocaani jibogoco agaayicuumo.

² Jaanaa Pedro Jerusalevi agaseboco saatoho judiomu miyaavogominaa itihisuumoro, nuuhi:

³ zCollihi judiomu icatimojaago edeeguejeebere diitoma machuhi? noomoro.

⁴ Jaanegui Pedro diitoco jibuguuhi fanootiro niquevevi tahi iicaunoco.

⁵ Jilli nooboro: Uujoho Jope cuumivi icahinisumi Moocaanima ihiimaahinibo atymehinihu gajafaño gaachehubaryutyigababadi jeevanoco fahigovati duujecinino niquejefanoti tajaa initonoco.

⁶ Jaanegui imino atymequei emeeçibo atymehinihu fanoo asim igueenemeheje itihaiño icamehejeque, inihicufimoco, jünimomico, agahafomehejeque icano.

⁷ Jaanaa niquejefanoti uco onoonoco guubuuhi: Pedro gañivo. Jaaboro diitoti gaisiraicibo diidu, onoonoco.

⁸ Jaarunaa uujoho neehinihu: Chahano, Aivojibo, uujoho duutatihu jihovono idicunoco, nooboro.

⁹ Jaanegui niquejefanoti siino uco noono: Moocaani iimibachucuumoco ijoho: Idicuno, needino, noonoro.

¹⁰ Jaanoro mifooçi, safo icano niituuhi. Jaanoro niquejefa siino fuucuumo.

¹¹ Jaanaaca miimisici, saafi icamo ifutuuhu uujoho iicaujavi uco icivamo Cesarea cumiti agalluumo.

¹² Jaanegui Moocaani Gaija uco diitoma galluui bañigotiibo difo, nooboro. Jaanegui sahuse juugahuseti saafi icamo uuma fuuhi. Jaamoma saafi iijafa majaanaveuhi.

¹³ Jaabo mihaico jibeguehi Moocaani toomominaafico aatymehinibo ujulleveeбере diiboco eneehininoco: Saatohoti Jope cuumivi gallu Simon Pedro onoboco ihicitequi.

¹⁴ Jaabo ico jibegueji diijaminaama atajajinoco, nooboro eneehininoco.

¹⁵ Jaanegui uujoho ihiimaabo ticovahininaacaro Moocaani Gaija diitohallivi niitehinihu iticoni miihalhallivi iicaubadi.

¹⁶ Jaanoti uujoho esafetehinihu Jesu unuunoco: Miyaano Jua nifaihuri nitiuhi. Jaanoti amihai minitacafetegi Moocaani Gajari, unuunoco.

¹⁷ Mihaai Aivojibo Jesucristoco mimiyaavuguusumi aaciuubadiro diitoco aaciuunoco. Jaanegui uujoho miyanaafiro, zmilli Moocaanico jenaaujirahi? nooboro.

¹⁸ Jaanoco Jerusaleri iicaumo inahabomi uguubuumoro lliivihu. Jaamoro Moocaanico imuumo: Jaanegui tolliro Moocaani siicumio icarumo iheedehefifico ejeevesumoco acihu ifinijitino ifico, noomoro.

Antioquia Cuumivi Moocaani Iija Icano.

¹⁹ Esteba onoboco agaicaaunotiro saatoho miyaavogominaaco idasuno omoonunoti sanoodimo gaacinuhi Feniciavi, Chiprevi, Antioquiavi icano. Jahi jaamo Moocaani iijico jibeguehicauhi saatohocoro judiomico sitaaco jibogotimo.

²⁰ Jaarunaa saatoho Chipre, Cirene icano miyaavogominaa Antioquia cuumivi ifutuumo judiomu icatirumoco jibuguuhi Jesucristo Moocaani Achi jibogoco.

²¹ Jaamoma Moocaani mitya icahicauhi. Jaamaño sihidi saatoho iheedehiijico ejeevesu-umoro Aivojiĩbo Jesuco miyaavuguumo.

²² Jaanoco Jerusaleri iicaja Moocaani iijaminaa uguubuumoro Bernabeque galluumo Antioquiavi.

²³ Jaabo Bernabe ifutuubo atyimeuhi Moocaani imihuseri diito imino iicanoco. Jaaneri imo iminifutuuboro diitoco fajiĩnuboo sefano ijeebiĩco omoonimoro Aivojiĩbo Jesu-cristo iijifañoro iicaqui.

²⁴ Jaabo Bernabe imihuseebe Moocaani Gaija ijeebiĩfa icaabo sihidi miyaavogoobo. Jaamaño sihidi miyaminaaco Jesucristodi icihicaubo.

²⁵ Jaanobuunati Bernabe fuuhi Tarso cuumivi Sauloco icituubo. Jaaboro Antioquiavi satyuubo.

²⁶ Jahi Cristoco imiyaavuguumoma icaumisi saficaba Antioquiavi sihidi miyaminaaco jiĩbogomisiro. Jaamañovi iticoni Antioquiavi momoniūmo miyaavogominaaco Cristotati.

²⁷ Jaasumi Moocaani iimaaminaa Jerusaleti fuumo Antioquiavi.

²⁸ Jaanaa diitoti saafi Agabo onooobo inahabomifeeneti ujulleveuboro Moocaani Gaija diiboco unuunoco nuubo: Fanoo jiĩnjeviro aivo sihidi ajeba icaji, nooboro. Jaano icauhi aivojiĩbo Claudio onooobo atajiĩbausumi.

²⁹ Jaanegui Antioquiari iicau miyaavogominaa esamaaiumoro inahabomi Judeari iicaumoja nihibamico galluumo inehejema iicaudimo aaciunehejeque icano.

³⁰ Tolliro bu Moocaani iija quillahutojaago galluumo nihibamico Bernabe, Saulo icamisima.

12

Cristotaco Idaasuno Moonimo.

¹ Jaasumi aivojiĩbo Herode* ticonĩhi Cristotaco idaasuno omooniĩbo.

² Jua nahabo Jacooboco aamigari gaicaasuubo.

³ Jaano judiomidi iimiunegui Herode Pedroco sisisuubo Pascua jiĩbaimosumi.

⁴ Jaaboco isisisuuboro civojafaño ficusuubo. Jaaboco igueenemehejedihaiiva icano toomominaa teemehicauhi ifahaiva ticovovi igueenemehejedimova icano. Jaaboco Pas-cuabuunati miyaminaa imefeenevi iinusuguubo.

⁵ Jaabo Pedro civojafa icaaboco imino teemehicaumo. Jaarunaa Cristota diibohalliivi suufenitimo Moocaanico dilluhicauhi.

Moocaani Pedroco Civojafañoti Iinusuhi.

⁶ Jaanaa Herode Pedroco miyaminaa imega ihinusuujino iijicuuviofucu Pedro miimisici soldaamisifeene cigahicauhi mihici jigaiñehiiciri sisiciniĩbo tolliro saatoho icivoja guhuga imegaco teemehicauhi.

⁷ Jaanaa Moocaani toomominaafi icivojafaño jafevevauhi. Jaaneri paryi icivojafaño achicuihi. Jaadi Moocaani toomominaafi Pedroco imecuhuti ganiicuihi ihaiquequi. Goovano gafiivo, nooboro.

Jaasumi Pedroti ijigaiñehi ihuseti acutuuihi.

⁸ Jaaboco Moocaani toomominaafi nuuhi: Diniivigai meeheque kuhufono siyaavoobo ditihaipajeneque dicamaje, eneenegui Pedro jicamaaihi.

Jaadi siino Pedroco nuubo: Simon, diijeebutachehuco gafaivoobo tadyojicuti disaa, nooboro.

⁹ Jaanegui Pedro idojicuti saahi: Fine jilli tigahi, nooboro itoomominaafi omooniĩunoco.

¹⁰ Jaamisi ticonĩhi afatyumisi imegari iicautoomominaaco. Jaanohalliivi iicaumoco icano afatyuudi ifutuumisi jigaiño guhuga jahisivi ifotocinihugavi jaahuga iinoro faayaca-futuuihi. Jaaneri ihinuumsiro jiĩhairi fuumisi. Jaanaa itoomominaafi diiboti imimañobati sihi minifutuuihi.

¹¹ Jaadi jari Pedro imino eesafutuuboro nuuhi: Jari gaajacihimi miyaano iicanoco. Moocaani jari itoomominaafico galluihi uco Herode useti, judiomi omoonijirunoti icano itaajasuqui, nooboro.

¹² Jaanoco esamaaiboro Pedro fuuhi Maria, Jua Marco onooobo seeji iijaajaago. Jahi sihidi miyaminaa igaicinĩhi Moocaanima ihimaauumo.

¹³ Jaabo ifutuuboro jahisio guhugaco tutucutuubo. Jaanegui bagocaja Rode onooogo iinuuihi: ¿Miĩjoho fine? noogoro emeecitogo.

¹⁴ Jaago Pedro ico iicanoco uguubuugoro imo imo iminifutuugoro iguhugaco faayicutigoro jinafatuugoo ijiĩbogotogo Pedro iguhuga imegavi iicaunoco.

¹⁵ Jaanegui diigoco nuumo: Jilli fine degavehi, noomoro.

Jaarunaa diigo: Miyaano, noogoro jenaauhicauhi.

* 12:1 Herode Agripa onooobo. Jaabo Herode Imityaabo onooobo iyaachi.

Jaanegui nuumo: Diibo icatino fine jilli diibo gaija, noomoro.

¹⁶ Jaarunaa Pedro suufenitiibo iguhugaco tutucuhicauhi. Jaanegui iguhugaco afaayiciumo diiboco aatyimeumoro jabafituuhi.

¹⁷ Jaanegui Pedro diitoco ihuseri faguuhi llivi iicaqui. Jaaboro diitoco jibuguboo Moocaani diiboco civojafañoti ihiinusuunoco. Jaaboro jilli Jacooboco, saatoho monahabomico icano mijibogo, nooboro sihigovi fuubo.

¹⁸ Jaanaa meseseveudi icivoja toomominaa ñaavocasiuhi: ¿Milli Pedro cuuca icahi? noomoro.

¹⁹ Jaamoco Herode guinusuuhi. Jaarumo aatyimeutinegui diitoco: ¿Milli jana taajaabo? nooboro itoomominaaco gaisiraicisuubo. Jaaboro Herode Judeati ufuuboro Cesarea cuumivi icatuubo.

Herode Guijevehi.

²⁰ Jaabo Herode sifiratuuhi Tiro, Sidon icamo miyaminaajaago. Jaanegui diito sabadiro ihiimaacasiumoro saamo Herodejaago. Iticoni Herode iija aivojibo Blasto onooboco nihibamico jaadumo diitohallivi ihiimaaqi. Jaabofenedi Iherodeque dilluumo sajeebi iicaqui diibo jinijeti machutaaco agaayichicauneguiha.

²¹ Jaanegui Herode diitoco tufucu jei masaa unuufucu, ihaivoji gaachehuco ijicafutuuboro ihaivoji gininitafa casivuuubo. Jaaboro diito imefeenevi iimaauubo.

²² Jaaneri miyaminaa coovadiinamaaiuhi: jino ihiimaabo miyaminaafi icatiibo Moocaaniri! noomoro.

²³ Jaasumiro Moocaani toomominaafi diiboco chuumusuuhi Moocaanico iimuunoco diiboro agaayicumano. Jaasumiro guijeveubo jijoho uduuneri.

²⁴ Jaamo ticovo Moocaani iiji guiraatonoro feehicauhi fahigovadi jibegueneri.

²⁵ Jaadi Bernabemisi idudicamaajeque imivuudi Jerusaleti dojicuviro uhuumumisi Jua Marco onooboco satyuumisi.

13

Bernabe, Saulo Icamisi Ticonihi Siicumijaa Ofoomisi.

¹ Jaanaa Moocaani iimaaminaa icauhi Antioquiari iicaja Moocaani iijafaño. Jaamou diito jibogominaa Bernabe, Simon Civucu onoobo, Lucio cireneobo, Manae onoobo Galilea aivojibo Herode* cojivi ifiivuuubo, Saulo icamo.

² Jaamo safucu igaiivuumo Moocaanima machutimo iimaaqui. Jaamo machutimo Moocaanima ihiimaumaaca Moocaani Gaija nuuhi: Bernabe, Saulo icamisico ijeevadi uudi mudugaacu diitisico toono dudicamaajejaa ucuuhuvaunojaago, noonoro.

³ Jaanegui saatoho jibogominaa machutimo Moocaanima ihiimaunobuunati ihuseneque diitishallivi ificumoro diitisico galluumo.

Jibogominaa Chipre Chugaivi Jibeguehi.

⁴ Jaamisico Moocaani Gaija agallunegui Bernabe, Sauloma icamisi fuuhi Seleucia cuumivi. Jaamañoti muuairi fuumisi Chipre chugaivi.

⁵ Jaamisi Salamina cuumivi ifutuudi judiomi sinagogajanofaño Moocaani iijico jibeguehicaumisi. Jaamisima Jua Marco onoobo fuuhi diitisico ihamusuqui.

⁶ Jaamo tuchugairiro efeehicamo Pafu cuumivi ifutuuhi. Jahi atyimeumo judiomiobo BarJesu onoobo maamoco. Jaabo bañihicauhi: Uujoho Moocaani iimaaminaafi, nooboro.

⁷ Jaamaaimo Sergio Paulo onoobo aivojibo fanoovaco gaajaabo cojiri icahicauhi. Jaabo ihaivojibo cuuhuvauhi Bernabe, Saulo icamisico Moocaani iijico iguubuqui.

⁸ Jaarunaa tomaaimo griego iijiri Elimas onoobo diitisico jenaauhicauhi ihaivojibo imiyaavugujiruneguiha.

⁹ Jaanegui Saulo icaruubo Pablo onoobo Moocaani Gaija ijeebifaño gahaficinibo diiboco imino ihifinibororo nuuhi:

¹⁰ Bañifiraminaafi iji seemene idiicaabo, idiimitibo miyaano jiveheminaafi idiicaabo! Iticovoji Moocaani jahaico, zcollihi suufenitiibo ciryu ciryu mooniboro diicahicahi?

¹¹ Jisu ico Moocaani use aamiji dihaalli ico ijaabavequi. Jaabo nihiba seseequ atyimetibo diicahi guenene, nooboro.

Jaasumiro civono diibedi minifutuunoo aimuufabadi. Jaaneri dudivi icaubo. Jaanegui saatohoco guinuubo ihuseti agaayicimoro diiboco isatyequi.

¹² Jaanoco ihaivojibo aatyimeuboro miyaavuguhi. Jaaboro Moocaani iijico jibogonoco uguubuuboro eetyehicauhi.

Pablomi Pisidia Jinijeri Iicano Antioquiavi Ifetehi.

* 13:1 Herode Antipa onoobo. Mc 6.14; Lc 3.1; Hch 4.22.

¹³ Jaadi Pablomi ijicamaaimoro Pafu cuumiti ufuumo ifutuuhi Pergevi Panfilia jiinjjevi. Jaamañovi Jua Marco onoobo diitisico ejeevesuuboro uumiuhi dojicuviro Jerusalevi.

¹⁴ Jaanobuunati diitisi Pergeti fatyuuhi Antioquiavi Pisidia jiinjjevi. Jahi judiomi jaguisisumi sinagogajafaño ufuumisiro casivutuumisi.

¹⁵ Jaadi Moise tajiiba aameneque, bu Moocaani iimaaminaa aameneque icano emeeciudi sinagogaja aivojito atajibaunegui dilluumo: Fañi, fagojibogoma mihicahachiji miyaminaadi jisu mihiiamaa, noomoro.

¹⁶ Jaanegui Pablo agañiivuuoro ihuseri faguubo lliivi iicaqui. Jaaboro nuubo: Israel miyaminaa muguubu; amiihai tolliro Moocaani jeecivominaa.

¹⁷ Moocaanico amiihai Israel cuumiminaa mimiyaavogoo moheedeeteque icuui. Jaaboro diitoti ajashuti cuumi eetavuubo siicumifeenevi Egiptori iicausumi. Jaadi toojiinjijeti imityari diitoco iinusuubo.

¹⁸ Jaadi Moocaani miimisiici ticovovi ficabano sicaihigo diitoco jaabiciuhi.

¹⁹ Jaaboro sahuse juugahuseti miicumiiici icano jiinjje miyaminaaco Canaan jiinjjevi ifinisuuoro moheedeeteque ijiinjineque aciuubo.

²⁰ Jaadi cuatro ciento cincuentadi ficabavabuunati diitoco fagominaafeenedi tajiibahicaubo. Jaanobuunati Moocaani iimaaminaafi Samuel iicausumi

²¹ Moocaanico dilluumo aivojiboti diitoco ihaciqui diitoco itajibahicaqui. Jaanegui Moocaani diitoco aciui miimisiici ficabanohachuta ticovovi aivojiboti Saul onooboco Sis onoobo achico, Benjamin cuumiooboco.

²² Jaadi Moocaani Saulco ihaivojiti gañiuihi. Jaaboro aivojiboti Davidco ficuubo. Jaaboti Moocaani nuuhi: Isai achi Davidco atyimehi: Tajeebi onoobadi iicaaboco uujoho imogobadi iicajiiboco, nooboro.

²³ Jaabo David iyaachimihaiobou Jesu, Moocaani Israel cuumiminaaco itaajasuqui ificuubo diibo unuubadi.

²⁴ Jaabo Jua Jesu saautinaacaro jibeguehicaui paryi Israel cuumiminaaco: Minitisuquimaaje amiihai eedeehifico mejeevesumoro, nooboro.

²⁵ Jaabo Jua ijibogoco imivucuujino fiitino nuubo: Amiihai uco diiborucu, noomoro mehesciniibo icatithi. Tabuunati saajiibo tajanaanicivi iicaabo. Jaabovi ifototithi diibobadi sihidi jeevahi. Jaabou, diibo tihaiipaae duujeque isinaayujiruunova, nooboro.

²⁶ Jaamo amiihai tañahabomi Abraham yoto seeme mihicamo, tolliro amiihaifeene siicumiot Moocaanico mejeecevomo icano. Amiihaidi icano jino taajasujibogo.

²⁷ Miuro Jerusaleri iicamo paryi ihaivojitoma Jesuco gaajautithi, Moocaani iimaaminaa aameque fahijivaro jaguisisumi ifinicirumo gaajahicautimo. Jaamoro diitoto Jesuco iguijenguusumi toohaamefaño onoonoco miyaavusuumo.

²⁸ Toonohalliti agaicaaujirunoco diibovi aatymeutinegui Pilatoco dillumo diiboco igaicaauqui.

²⁹ Jaamoro diiboti aamefaño onoobadi iicacuumo ihimohobujeti iniitusuumoro ciiumo.

³⁰ Jaaruuboco Moocaani guijevafañoti buheetesuui.

³¹ Jaabo guene fucuva jafevehicaubo diiboma Galilea jiinjijeti Jerusale cuumivi ufuumovi. Jaamo diito jisumi diiboti miyaminaaco jibeguehicaui.

³² Jaamo mihi amiihaico mijibeguehicaui iimino jibogoco Moocaani moheedeeteque unuunoco.

³³ Mihi diito iyaachimihai mihicamedi diibo unuuno miyaavehi Jesuco ubuheetesuubo Salmo onohaamefaño capitulo dos onoobadi: Ijoho taseemene jifucu uubadiro idiicaabo, noonoro.

³⁴ Moocaani diiboco ifi tuucitino iicaqui ubuheetesuujinoco jilli nuubo. Jaabo ico uujoho aciji Davidco unuunoco, nooboro.

³⁵ Jaabadiro bu Sisalmovi noono: Agaijibo dijeevivominaafi ifico deevesujitithi tuucitino iicaqui, noonoro.

³⁶ Jaabo David isumiotoco imino moonuubo Moocaani onoobadi: Jaabo iguijeuboco iheedete cojivi ciiumo. Jaabo tuuciuihi.

³⁷ Jaanoti Moocaani ubuheetesuubo tuucitithi.

³⁸ Jaanegui fañi, magaaja diibo Jesufenedi imiti buusuco amiihaico mijibogonoco.

³⁹ Miuro Moise tajiibaco omoonirumo taajatimo iicahicamo paryi Jesuco imiyaavogomo diibofañodi taajaji.

⁴⁰ Jaanegui imino mehescini; Moocaani iimaaminaa jilli unuuno amiihaihallivi icadino:

⁴¹ Memeeeci amiihai dejecuminaa, majabafitomor mifinicini uujoho Moocaani iicaabo amiihai mihicasumi sihidi ejeevanoco eetaveji. Jaarunoco saatoho amiihaico ijibogorunoco miyaano menejitirahi, onoono.

⁴² Jaadi Pablomisi inahaboniminaama judiomi sinagogajati ihiinumoco judiomi iicatimo nuuhi: Sijaguisivi jei mihaico siino mijibogo, noomoro.

⁴³ Jaadi Pablomisi jahisivi iinuucuumisi dojicuti fuumo sihidi judiomioto, siicumio miyaavogominaa icamo. Jaamoco diitisi fajinihicauhi: Moocaani imihijiguinoro mihica, sefano noomisiro.

⁴⁴ Jaadi sifoo jaguisivi fiiticuujiruno faacuumiro ufuuno Moocaani iijico iguubuqui.

⁴⁵ Jaanegui judiomi sihidi miyaminaa ufuunoco aatyimeumoro diitohalliti Pabloco jiiheveuhi. Jaamoro Pabloco ejenaumoro dejecuhicaumo.

⁴⁶ Jaarunaa Pablomisi igototimisi nuuhi: Iticoni amihai judiomico Moocaani iijico mijibeguejirahi. Jaarunoco magaaayicitimoro ifinijitino ifiima mihicagotihi. Jaanegui amihai cojiti siicumiotojaagoviro mefeeki, noomisiro.

⁴⁷ Jilli nooboro Moocaani mihaico tajibauhi:

Ico ficuuhi faajinijeminaahallivi judiomi icatirumoco gaajasuqui. Amihaifeenedi taajasujibogoco jiiinijejinibaacivi galluuji, nooboro.

⁴⁸ Jaanoco siicumiototo uguubuumoro imo imo minifutuui. Jaamoro: Moocaani iiji aivo imihi, noomoro miyaavuguumo, paryi fiivo ifiima iicaqui icicuudimo.

⁴⁹ Jilli paryi toojiiinjevi Moocaani iiji jiiibogocafutuui.

⁵⁰ Jaarunaa judiomi iimaacasiuhi Moocaani iija gaigoomi obocifimoma, tuucuumio gaifiimi obocifimo icamoma. Jaamoro ticoniui Pablmisico ijiihevemere idaasuno omooniumo. Jaamoro diitisiso toojiiinjeti gafiiumo.

⁵¹ Jaanoma iicaumisi diitohallivi itihai paaje jiiinico tatacuumisi toono jiiibogobadi icano. Jaamisiro Iconio cuumijaa fuumisi.

⁵² Jaarunaa Cristotaco ejeevesuumo imo imo icauhi Moocaani Gaija ijeebinofaño iicaumaño.

14

Pablomisi Iconio Cuumivi.

¹ Jaadi Iconiovi Pablo, Bernabe icamisi judiomi sinagogajafaño fuuhi. Jaamisiro jiiibeguehicauihi. Jaanoco sihidi miyaavuguumo judiomi griegomioto icamo.

² Jaarunaa saatoho judiomi imiyaavuguumo siicumiotoco esaayusuuhi inahabomico ijiihevequi.

³ Jaarunoco igototimisi tuucuumivi guenene icaumisi Moocaaniti jiiibogomisiro. Jaabo Moocaani iimihuseti ihiimaanoco miyaavugusuhicauhi ifusunoco, sihidi ejeevanehejeque icano omoonihicanofeenedi.

⁴ Jaarunaa tuucuumio miyaminaa dugaaciniuhi saatoho judiomijaagodi, saatoho minisuminaajaagodi icano.

⁵ Jaanoma iicamo judiomi, siicumiototo icano aivojitoma jicucasiuhi diitoco idaasuno omoonimoro guisibaneri ihaamiqui.

⁶ Jaanoco Pablomisi agaajaciumisiro gaauhi Listra, Derbe icanovi, Licaonia jiiinije ufocono cuuminovi icano.

⁷ Jahi tolliro taajasubogoco jiiibeguehicaumisi.

Listra Cuumivi Pabloco Guisibaneri Aamimo.

⁸ Listra cuumivi icaubo saafi ifiivuunotiro igotiibo iicaubo. Jaabo giciniuhi igotiibo itihai iimiutineri.

⁹ Jaabo Pablo iimaanoco imino guubunichicauhi. Jaanegui Pablo diiboco imino emeeciubo gaajaciuhi: Uujoho buheeki, nooboro imiyaavuguumoco.

¹⁰ Jaanegui Pablo sefano nuuhi: ¡Sano ticovoro ditihaihallivi dulleee! nooboro. Jaanegui sefano casiniivuubo.

Jaaboro igoooro fuubo.

¹¹ Jaano Pablo omooniumoco miyaminaa aatyimeumoro sefano coovadiivuumo Licaonia iijiri: ¡Diosmi, miyaminaa ifibadi ifivotomoro mojaago niitehi! noomoro.

¹² Jaamoro Bernabeque Jupiter neehicaumo. Jaanoti Pabloco Mercurio neehicaumo, diibo ijiiibeguehicauneguiha.

¹³ Jaanegui Jupiter sacerdote Jupiterque iimehicauja cuumi imegari iicaja abajaabo sivauhi niivimico deecaneri imino iimibachuhicauboro. Jaamisico sihidi miyaminaa diitisiso iimomoro jeecivuujirumo iniivimico agaisiraicumoro.

¹⁴ Jaanoco iminisuminaatisi Bernabemisi agaajaciudi igaachehunoco agallicumisiro jicafutuui miyaminaafeenedi: coovadiicinimisiro:

¹⁵ Amihai, collihi tolli momoonihi? Amihaabadiro misi miyaminaatisi, tooneguiha misi masaahi. Tolli icaneheje jihovonehejeque mejeevesuqui. Jaamo idiiboro Moocaani

iicaabojaago miminifetequi, niquejeque, jiinjjeque, muuaiñoico icano paryi faabohoco ifiivusuubojaago.

¹⁶ Siicijenaha Moocaani paryi cuumiminaaco ficuuhi iimogobadi iicaqui.

¹⁷ Jaaruuho fahijivaro: Uujoho icanoco igaaajaqui, nooboro imino mooniibo, niijabaco aigusuubo, basutaaco noovasuuho, mamachujidinoco aciibo imo imo mihicaqui.

¹⁸ Jilli noomisiro diitoco faguumisi. Jaarunofaño suufeniutirumo iniivimico agaisir-
aicimo diitisico ijeecevequi.

¹⁹ Jaanaa gaseumo judiomi Antioquia, Iconio icanoti. Jaamo tomaño miyaminaaco diitisihallivi abañiimo miyaavugusuuhi. Jaamoro Pabloco guuisibaneri aamuihi. Jaaboco: Fine guijevecuubo, noomoro tuucuumiti buhigovi iguiiyicumoro gañiijeuhi.

²⁰ Jaabohallivi Cristota igaiuuhi. Jaanaa Pablo agañiivuboro siino tuucuumifaño fuuhi. Jaano sesevedi Bernabema Derbe cuumivi fuumisi.

²¹ Jaacuumivi taajasujibogoco jibeguehicaumisi. Jaadi sihidi Cristota iicacuudi dojicuviro uumiumisi Litra, Iconio, Antioquia icanovi.

²² Jaacuumijevi Cristota iicaumoco quehecutusuumisi. Jaamisiro fajinihicaumisi que-
hecuno miyaavogofaño iicaqui. Moocaani aivojifaño mefeelijimoco idasuno moonijimo,
noomisiro.

²³ Jaamisiro Moocaani iijanohallivi iquillahutoti ficuumisi. Jaadi machutimo Moocaan-
ima iimaahicaumo Moocaanico imiyaavuguduimohallivi Moocaani iteemequi.

Pablomisi Siino Uumihi Siria Jiinjeri Icano Antioquiavi.

²⁴ Jaanobuunati fatyuumisi Pisidia jiinjefeenedi. Jaamisi ifutuuhi Panfilia jiinjjevi.

²⁵ Jaamisiro Perge cuumivi jibeguehicaumisi. Jaadi fuumisi Atalia cuumivi.

²⁶ Toonoti ijicafutumisiro muuairi fuumisi Antioquiavi iticoni diitisico Moocaani imi-
hijifañodi idudicamaaigui ificuumivi. Jaanoco toono imivucuumisi.

²⁷ Jaamisi Antioquiavi agaseudi igaiyicumisi paryi Cristotaco. Jaamisiro
jibeguehicaumisi paryi Moocaani diitisima omoonihicaunoco judiomi icatirumedi
Moocaani iguhugaco faayiciuhi diito imiyaaveguequi.

²⁸ Jaamañovi Pablomisi guenene icauhi Cristotama.

15

Jerusalevi Igaivuumo.

¹ Jaasumi saatoho Judeati Antioquiavi ufuumo inahabomico ijibogomo ticoniuihi: Mataa-
jaqui iticoni amihai meeheque miquiticiji Moise atajibaubadi, noomoro.

² Jaamoma Pablomisi sihidiro idillucasiumisiro jenaaucasihicauhi. Jaanofeenevi
Pablomisico ficuumi saatoho icano Jerusalevi ifeequi minisuminaama, Jerusalemi iicaja
Moocaani iija quillahutoma tobogoco ihiimaatequi.

³ Jaamoco Antioquiari icamo Cristota agalluumo fuuhi. Jaamo fatyuuhi Fenicia jiinjje,
Samaria jiinjje icanofeenedi. Jaamo inahabomico jibogomoro feehicauhi siicumimoto
icarumo iheedehiijico ejevesuumoro Moocaanico agaayicumoco. Jaabogoco uguubu-
umoro sihidi imo imo icamoco.

⁴ Jaanaa Pablomisi Jerusalevi ifutuumisico paryi Cristota, minisuminaa, iquillahuto
icamo imo imo diitisico gaayiciuhi. Jaamoco diitisi jibeguehicauhi Moocaani diitoma
omoonihicaunoco.

⁵ Jaarunaa saatoho fariseomiototi imiyaavuguumo ujulleveuumoro nuuhi: Imijiruno
tolliro judiomi iicatirumo imiyaavogomo meeheneque miquiticino. Jaamoro mataajibano
Moise atajibaubadi iicaqui, noomoro.

⁶ Jaanegui igaiivuumo paryi minisuminaa, iquillahuto icamo toonoco ihiimaaquei.

⁷ Jaanoco sihidi ejenaucasihicaunobuunati Pedro agañiivuboro diitoco nuuhi:
Tañahabomi, amihairyo magaajacuuhi iticoni uco Moocaani icuhi amihafeeneti,
taajasujibogoco judiomi iicatirumoco jibeguequi jaamo imiyaaveguequi.

⁸ Jaabo Moocaani famoo jeebinocoro agaajaabo ifusuuhi tolliro diito agaayiciunoco
Igaajaco aaciunofeenedi mihaico iicaubadiro.

⁹ Moocaani diitoco mihaifañoti guinovi ficuutih. Jaamo jeebinoco niticuubo diiboco
imiyavuguumo.

¹⁰ Jaamo ¿collihi amihai mimiyavogotih? Moocaani omooninoco? Jaamoro jito
imiyavogomohallivi obocitajibaco mificuuhi, moheedeete, mihai icarumo meheetave-
jitirunoco.

¹¹ Jaanoco diitobadiro mihai mataajajinoco magaajahi Jesucristo imihijifeenedi.

¹² Jaanegui famooro illiivuumoro Bernabemisi jibogonoco guubuniciumo gaajataco,
ajabafiiranehejeque icano diitisifenedi Moocaani omoonihicaunoco siicumiotofeenevi.

¹³ Jaanoco ihiimaunobuunati Jacobo nuuhi: Tañahabomi, uco muguubunici, nooboro.

¹⁴ Simon Pedro mihaico jibeguehi, iticonibo Moocaani judiomi iicaturumoti iyototi icinoco.

¹⁵ Miho jilli noono Moocaani iimaaminaa acaatinuono:

¹⁶ Jinobuunati uumiji. Jaaboro siino gañiyciji aacutuujja David iijaco. Aacutuunoco siino iimibachuuboro eetaveji.

¹⁷ Jaano coovoto paryi Moocaanico iguinequi paryi jinijeminaa tamomoco ijeeceivequi icano.

¹⁸ Jilli noobo Moocaani jinooco agaajasuubo siicijetiro.

¹⁹ Jaanegui uujoho amihhaico neehi: Judiomi iicatumoco gañuhusuno momoonidino ihedehejiico ejeevesucuumoro Moocaanijaagoviro iicacuumoco.

²⁰ Imicujjino aameque macaatinahaamefaño jilli meneji: Ijinita jeevivoco deetavucuumodino, saatohoba ataabavatimo buhigueejedi gaigoomima icadino, bu asimico udusuucineri amacanisumehejeque duucuumodino, tijohoco aducuumodino. Jilli noomoro

²¹ faacuumivariro icamo siicijetiro Moise tajiibaco ijbeguehicamo sinagogajanofaño fahiijivaro jaguisifucuva ticovocivi, nuubo Jacoobo.

²² Jaanegui minisuminaa, quillahutomihai, paryi Moocaani iijaminaama ihiiimaacasiunoro saatohoti ifeeneti icuhi. Juda icaruuboco Barsaba eneehicaubo, Sila onoobo aivo diitofeeneti imiyaamisi icamisico icumo Pablo, Bernabe icamisima Antioquiavi igalluuqui.

²³ Jaanoma aameque galluumo: Mihihai minisuminaa, quillahuto, paryi monahabomi icamo moojico magalluuhi, monahabomi judiomi iicaturumo Antioquiari, Siria, Cilicia icano jiniijeri iicamojaago.

²⁴ Mihihai muguubuhi jimañoti saatoho ofoomovaha amihhaico ihiiimaari gañuhusuno moonihicahi mihai matajibatimo. Jaamo amihhaico mitasuhicahi: Amihhai meeheque miqutici. Jaamoro Moise atajibabadi mihica, eneehicamo.

²⁵ Jaanoma mihicamo sabadiro monoomoro moofeeneti saatohoti mihicahi amihhaijaa magalluuqui magaijino nahabomisi Bernabe, Pablo icamisima.

²⁶ Jaamisi nihicunofeenedi ifico ficuuhi Jesucristo momohalliti.

²⁷ Jaanegui amihhaijaago magalluuhi Juda, Sila icamisico. Jaamisi amihhaima ihimaamisiro imino amihhaico jibeguejimisi.

²⁸ Jilli Moocaani Gaijadi imino, mihihaidi imino icano janaanici siinoco amihhaico matajibatihhi. Jino idinocoro amihhaico meneehi:

²⁹ Ijinitaco ejeevivucuumoco meheetavucuumodino. Jaabadiro udusuucineri amacanisumehejeque muduumodino, tijohoco mahaduumodino, saatohoba ataabavatimo jahisihijedi gaigoomima icadino. Jilli mihicahachijji imino momooniji. Tahhi imino mihica, noomoro.

³⁰ Jaamoco agalluumo fuuhi Antioquiavi. Jaamañootoco iigaiyicuumoro toohaameque aciuhi.

³¹ Jaahaameque inahabomi emeeciunoro sihidhi imo imo minifutuuhhi toohaamefaño diito ajacusunoco aatyimeunoro.

³² Jaamisi Juda, Sila icamisi Moocaani iimaaminaatishi icuhi. Jaamaño inahabomico sihidhi iijiri afajiniimisiro diitoco quehecutusuuhhi.

³³ Jaanobuunati guenene iicauno nijequeti inahabomi diitoco galluuhi: Sajeebima mofoo, noomoro dojicuviro diitoco agalluumojaago.

³⁴ Jaarunaa Sila toonoviro fitafutuuhhi.*

³⁵ Tolliro Pablo, Bernabe icamisi Antioquiavi fitafutuuhhi. Jaamo sihidhi saatohoma jibogomoro icahicauhi Jesucristo jibogoco.

Pablo Siino Allinhi Ijbogotoobo.

³⁶ Jaanobuunati goovacutinoti Pablo Bernabeque nuuhi: Maha siino faacuumivavi monahabomico memeeceitequi, ¿naa milli iicamo? nooboro.

³⁷ Jaanegui Bernabe satyujirahi Jua Marco onoooboco.

³⁸ Jaarunaa diibo diitisico Panfiliaivi ejeevesuuboro uumiuhhi diitisico idudicamaajeque amusutiibo. Jaaneguiha, Pablo diiboco imuguutihhi asatyunoco.

³⁹ Jaanoco sihidhi ejenaucasiunoma iicaumisi dugaavocasiuhhi. Bernabe Marcoma ijicafutumisiro Chipre chugaivi fuuhi.

⁴⁰ Jaanoti Pablo Silaco icuboma fuuhi Moocaani imihijifañodi inahabomico agalluudi.

⁴¹ Jaamisi fatyuuhi Siria jiniije, Cilicia jiniije icanofeenedi inahabomico quehecutumisiro Cristotaco.

* 15:34 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

16

Pablomisima Timoteo Gataavehi.

¹ Pablo, Sila icamisi ifutuuhi Derbe, Listra icano cuuminovi. Jahi atyimeumisi miyaavogominaafi Timoteo onooboco miyaavogominaago judiomioo griegooboma iicaugo achico.

² Jaaboti inahabomi Listrari, Iconiori icano iicaumo imino iimaahicauhi.

³ Jaaboco Pablo imuguuhi diitisima igataavequi. Jaaboro iimeeheque quiticisuihahi iicaumo judiomioo iimuguujitiruneguiiha famooro diibo caani griegoobo iicaunoco agaajau-maño.

⁴ Jaamisi faacuumivafañodi ufuumisi inahabomico jibogomisiro feehicauhi Jerusaleri iicaumo minisuminaa, iquillahuto icamo diitisico unubadi.

⁵ Jaaneri paryi Cristota quehecumo minifutuuhi miyaavogofaño. Jaaneri Cristota fafucuaaciviro guiraatomoro feehicauhi.

Pablo Macedonia Jiinijeominaafi Gaijaco Atyimehi.

⁶ Jaanaa Moocaani Gaija jibugusuutihahi Moocaani iijico Asia jiinijevi. Jaanegui fatyuumo Frigia, Galacia icano jiinijefeenedi.

⁷ Jaamo ifutuuhi Misia jiinijejinivi. Jaamañoti esamaaiumo Bitinia jiinijevi ifeequi. Jaarunaa Jesu Gaija imuguutihahi.

⁸ Jaanegui Misia jiinijefeenedi sanoticovoro afatyumo ifutuuhi Troa micuvi.

⁹ Jaamañovi Pablo fucu gaijafaño atyimeuhi macedoniaminaafi julleeciniboco. Jaabo diiboco neehicauhi: Macedonia jiinijevi disaa. Jaaboro mihaico daamusu, nooboro.

¹⁰ Jaanoco Pablo aatyimeunegui mihimibaivo Macedoniavi mefeequi: Fine Moocaani mihaico coovahi tahahi taajasubogoco mijibeguequi, munuuihahi.

Pablo Filipino Cuumivi.

¹¹ Jaadi Troa micuti mijicafutuumororo sanoticovoro mufuumo mihifutuuhi Samotracia chugaivi. Jaano sesevedi mihifutuuhi Neapolis micuvi.

¹² Toonoti mufuui Filipino Roma cuumi Macedonia jiinijeri iicacuumi imiyacuumivi. Jaamañovi gueenejisuno mihicauhi.

¹³ Jaamo jaguisifucusumi tuucuumiti jahisivi mufuui muuajinivi tomañovi Moocaan-ima ihiimaanicimañovi macasivuumoro Moocaani iijico mijibuguuhi gaigoomi igaivuumoco.

¹⁴ Jaamoti saafigo Lidia onoogo Tiatira cuumioo. Jaago iiminoo gaachehunoco tifaiha iicacheunoco naajehicaugo. Jaago Moocaanico ejeecivehicaugo mijibogonoco guubunichicauhi. Jaago jeehico Moocaani faayicuihahi Pablo jibogonoco imino iguubunichicauhi.

¹⁵ Jaago paryi iijaminaama nitisuquimaaiugo. Jaagoro mihaico neehicauhi: Miyaano uujoho Cristotahe iicahachijiji taajafa masaamoro mihicava, noogoro mihaico iijavi fiituihahi.

¹⁶ Jaanaa safoono Moocaanima ihiimaahicaumañovi mufuumo mahatyimeuhi saafigo bagocajaco. Jaagofañoti gaajaci iji gaajacihicauhi. Jaaneri diigo abajato sihidichihibamico gaayichicauhi diigo agaajacinohallivi.

¹⁷ Jaago mihaichi Pabloma mufuumo dojicuti fuugo coovadiicigororo: Jito Moocaani caamovohi iicaabo jeecivominaa. Jaamo mihaico taajasu jibogoni jibeguehi, noogoro feehicaugo fahijivaroro.

¹⁸ Jaanofeene Pablo agañuhusuvuuboro dojicuviro diigojaa acafesaavuuboro igaajaci iijico nuubo: Jesucristo momofeenedi ico tajibahi. Diigofañoti diino, nooboro.

Jaasumiro diigoti ihiji iinuuihahi.

¹⁹ Jaanoco diigo abajato atyimeuhi diigofeenedi nihibamico hichicaurumo hichicuijinoma icamo Pablomisiko agaayiciumoro satyuumo aivojitojaago naajetehasifeenevi.

²⁰ Jaamisico fagominaa imega hifutuumoro nuumo: Jitisi judiomisi iicamisi muucuumico gañuhusuno ñaaisuvahi jibegueneni.

²¹ Jaanoco mihaichi magaayiciumoro minisugotichi romanomi mihicamaño, noomoro.

²² Jaanoma iicamo sihidichi miyaminaa Pablomisijaa sifiratuuhi. Jaanegui ifagominaa tajibauhi igachehunoco ujuucuumoro diitisico imeihahi ihaamiqui.

²³ Jaamisico sihidichi ahaamihicuumoro civojafaño ficuumo. Jaamoro itoomominaafico tajibaumo imino iteemequi.

²⁴ Jaanegui itoomominaafi diitisico aivo fañoomecufa iicauhimonobafaño cuhufono jiihacuuhi.

²⁵ Jaafucu fucufeene Pablomisi Moocaanima ihiimaamisiro Cristo masinoco masivahicauhi. Jaanoco sacivojaminaa guubunichicauhi.

²⁶ Jaanaa imimañobati sefano icivoja nicuta maryibauhi. Jaaneri paryi icivoja guhugano faayanamaaiuhi, bu icivojaminaa sisita ijigaiñehino sinanamaaiuhi icano.

²⁷ Jaanaa itoomominaafi aaicuuboro meeciurunaaca paryi icivoja guhugano faayiciniuhi. Jaanoco itoomominaafi aatyimeuboro ihaamigaco guiyiciuhi ifico iinoro igaicaaqui: Paryi fine icivojaminaa gaacuui, nooboro.

²⁸ Jaarunaa Pablo diiboco sefano nuuhi: Milli difico moonidino. Famooro mihicahi, nooboro.

²⁹ Jaanegui itoomominaafi cuegahuco dilluui. Jaaboro goovano jicafutuubo icivojafaño sihidi vivivi iiguuboro Pablomisiguiino memuvutuubo.

³⁰ Jaanegui fañoomecuti diitisico ihiinusuuboro nuubo: Aivojitisi, ¿milli uujoho mooniji niquejefaño taajaqui? nooboro.

³¹ Jaanegui diitisi iimusuuhi: Aivojibo Jesucristoco miyaavogo. Jaabo taajahi paryi diijaotoma, noomisiro.

³² Jaamisiro diiboco paryi iijaotoma jibuguumisi Moocaani iijico.

³³ Jaafucuro itoomominaafi diitisico ahaamihicauno tujaavonoco nitubo. Jaadi paryi iijaminaama nitisuquimaaiumo.

³⁴ Jaadi diitisico iijajaago asatyuboro machusuubo. Jaabo paryi iijaminaama imo imo icauhi Moocaanico imiyaavuguner.

³⁵ Jaanaa fucuro ifagominaa sisiminaaco galluui icivoja toomominaafijaago diitisico isinaayuqui.

³⁶ Jaanegui itoomominaafi Pablomisiro nuuhi: Fagominaa uco tajibahi amisico sinaayuqui. Jaanegui sajeebi mihiniucu, nooboro.

³⁷ Jaarunaa Pablo isisiminaaco nuuhi: Misi romanomiotisi mihicamisico miyaminaafeenevi ahaamihicamoro. ¿Misiivi iimitinoco aatyimetimoro misico toovono sinaayujirahi? Jaafa iinoro asaamoro misico iinusuvamo, nooboro.

³⁸ Jaanoco isisiminaa ufuumoro ifagominaaco jibugutuui. Jaanoco romanomiotisi diitisi iicaunoco uguubumoro sihidi iguutumo.

³⁹ Jaanegui ufuumoro diitisima toonoco iimibachujeumoro diitisico iinusumo. Jaamoro diitisico: ¿jiicumiti collihi mufuucuutihi? nuumo.

⁴⁰ Jaadi icivojafañoti ihiinuudi Lidia onooگو iijajaa fuumisi. Jaamisiro inahabomico emeeijeudi diitoco equehecutusumisiro tuucumiti fuumisi.

17

Tesalonica Cuumivi Ñaavomo.

¹ Jaanaa Pablomisi Silama ufuumisi Anfipoli, Apolonia icano cuuminofenedi afatyumisi Tesalonica cuumivi ifutuui judiomi sinagogaja icamañovi.

² Jaajafaño Pablo ijeevamaje iicanicibadi sinagogajafaño feehicaui mijaguisi, sajuguisi idiino fucuva diitoma iimaahicaubo.

³ Jaabo Caatinhaamefañodi diitoco jibeguehicaubo Cristo idaasuno iicauboro iguijevee buheeteunoco. Jaaboro diitoco neehicaubo: Diibo jaani Jesuco uujoho amihaiico jibeguehicaui. Jaabo diibo Cristo, nooboro.

⁴ Jaanoco saatoho judiomi imiyaavuguumoro Pablo, Sila icamisijaa minifutuui, tolliro sihidi griegomi Moocaanico ejeecivehicaumo miyaavuguui, bu sihidi ajashutino obocifino gaigoomi miyaavuguui icano.

⁵ Jaanoma iicamo judiomi imiyaavuguumoro ataaquivuumoro iimitino gaifimico iigayiciumoro tuucumico gañuhusuno ñaaisumo. Jaamoro Jason onooگو iijaco cabocumoro Pablo, Sila icamisico agaayicimoro miyaminaaco ihaciqui.

⁶ Jaarumo Pablomisiro aatyimeutinegui toojao abajaabo Jason onoboco satyuumo saatoho inahabomima tuucumi aivojitojaago. Jaamoro sefano coovadiivuumo Pablomisiro: Jito faajiinejequere rugueenimoro efeehicamo juu gasecuui.

⁷ Jaamoco Jason iijafaño ficuui. Jaamo famooro romano aivojibo* tajibaco imino moonitimo: Sifi aivojibo icahi Jesu neehicamo, noomoro.

⁸ Jaanoco paryi miyaminaa aivojito icamo uguubuumoro sihidi ñaavuumo.

⁹ Jaanegui Jason, bu saatoho icamo fagomijaago inihabomico ificumoro iinuui.

Pablomisi Silama Berea Cuumivi.

¹⁰ Jaasumiro inahabomi Pablomisiro fucu Berea cuumivi galluui. Jaadi tahi ifutuumisiro judiomi sinagogajafaño fuui.

* 17:7 Cesar onooگو.

¹¹ Jaamo tomaño judiomi Tesalonica cuumiri iicaumo janaanici imihuseuhi. Jaamaño Moocaani iijico imino agaayiciumoro fafucuvaaciviro Caatinihaamefaño onoonoco ñinichicauhi: ¿Naa miyaanoco miihaico noomisi? noomoro.

¹² Jaamoro sihidi saatoho diitoti miyaavuguuhi. Tolliro griegomiti sihidi gaigoomi obocifimo miyaavuguuhi, bu sihidi gaifimi icano.

¹³ Jaanoco Tesalonicao judiomi Pablo tolliro Bereavi Moocaani iijico ijiiibogonoco uguubuumoro tahi fuuhi. Jaamoro tomaño miyaminaaco ñaaisutuuhi.

¹⁴ Jaarunaa Bereari iicaumo inahabomi Pabloco goovano galluuhi muuaijinivi ifeequi. Jaanoti Sila, Timoteo icamisi Bereavi fitafutuuhi.

¹⁵ Jaamo Pabloma ufuumo diiboco satyuuhi Atena cuumivi. Jaamo uhuumiumoco Pablo nuuhi: Sila, Timoteo icamisico mijiiibogo goovano tajaa isaaqui, nooboro.

Pablo Atena Cuumivi Icahi.

¹⁶ Jaabo Pablo Timoteo, Sila icamisico Atenati ootomoobo atyimehicauhi faacuumifañoro ijinita iicanoco. Jaaneri sihidi idaasuvehicaubo.

¹⁷ Jaanoma iicaabo judiomi siicumioti Moocaanico ejeecivehicaumoma sinagoga-jafaño iimaahicaubo. Jaabadiro fafucuvaaciviro goohasinofaño iicamoma ihiiimaaboro feehicaubo.

¹⁸ Jaanoti saatoho gaifimi epicureo onono jiiibogoco nisuquimaaihicaumo. Jaanoti saatoho estoico onono jiiibogoco nisuquimaaihicauhi. Jaamo ticoniuh Pabloma ihiiimaamo. Jaamoro saatoho neehicauhi: ¿Milli fine miihaico neejiruubo, jaani ihiiimaaffiibo? noomoro. Jaanoti saatoho neehicauhi: Fine siomo diosmi jiiibogominaafi, neehicauhi Pablo Jesu ubuheeteunoco ijiiibeguehicauneguiiha.

¹⁹ Jaanoma iicaumo diiboco satyuumo Areopago onoobaivi: Miihaico diibogo jino bojjiiibogoco isivanoco.

²⁰ Magaajatinehejeque miihaico diibeguehicaui, ¿milli iicanehejeque neehicahi? noomoro.

²¹ Jaamo atenaminaa, siicumijeoto icamo jinejebaco moonitimo toono iimaariro icahicamo bohonoco uguubuuneriro.

²² Jaanegui Pablo Aeropagobaivi diitofeeneti ujulleveuboro nuuhi: Amiihai atenaminaa diosmi jeevivominaa mihicamo.

²³ Miuro amiihai diosmico mejeecivehicaañehedi afatyoobo samañovi atyimehi, jilli noonoro acaatinicininoco: Dios Agaajaratiiboco, onoonoco. Miuro diiboco gaajatimo mejeecivehicaaboti jino uujoho iimaahicahi.

²⁴ Jaabo diibo Moocaani jiiinjeque paryi fanoova icanoco eetavuubo. Jaabo jiiinje, niqueje icanoco abajaabo. Jaabo miyaminaa eetavotajafaño icatiibo, miyaminaa jeevivo sefari icatiibo,

²⁵ jinejeti cuujivaachutiibo icano. Jaabo miihai famoocoro fiivoco aciiibo, guibuhubaco majaguisiqui aciiibo, fanoovaco aciiibo icano.

²⁶ Jaabo miyaminaaco saafi tiijotiro faacuumiva miyaminaaco fiivusuubo fanoojiiinijehalliviro iicaqui. Jaaboro jino paryi mihicajisumije, mihicajimañeje icanoco ohoovooboro ficucuubo.

²⁷ Jaamo Moocaanico miguiinehi dudivi mahatyimequi famoova cojiti tehesijitiruuboco.

²⁸ Jaabo Moocaanifeenedi mihiguehi, mihicahi. Tolliro amiihai poeta caatiniminaafi: Miihai Moocaani yoto, nooboro, unuubadi.

²⁹ ¿Milli bu Moocaani yoto mihicamo mehesamaajirahi, Moocaani oro eetavota, nihibani eetavota, guisi eetavota icanoco iicanoco? Jilli gaifimi: Jilli fine jeevaabo, noomoro ijeeñifañodi esicinimoro eheetavonoco.

³⁰ Siicijenaha miyaminaa gaajatimo iicaunoco Moocaani aatyimetiiibobadi icauhi. Jaanoti jisumi Moocaani paryi fahigova miyaminaaco tajiiibahi iimitico ijeevesuqui.

³¹ Jaabo Moocaani oovicuui miyaminaaco ijaadaco aaciiifucuco. Jaafucugui saafico ificubofeenedi miyaminaaco miyaajiri jaadusujiibo. Jaanoco diibo guijevefeeneti ubuheeteunofañodi Moocaani gaajasucui, nooboro.

³² Jaanoco diito miguijevnebuunati siino mubuheetejinoco uguubuumoro saatoho diiboco dejecuui. Jaanoti saatoho nuuhi: Jei cusumihacho siino toonoti muguubui, noomoro.

³³ Jaanoma iicaabo Pablo diitoco jeevesuhiniuhi.

³⁴ Jaarunaa saatoho imiyaavuguumo diibo dojicuti fuuhi. Jaamofaño icaubo Dionisio Aeropagobaivi efeeefimo bociiibo iicaubo, bu tolliro saafigo gaigo Damari onooogo, bu saatoho icamo.

² Jahi atyimeubo saafi judiomioobo Aquila onoobo, Ponto jiinjieooboco, bohonoro mogaime Pricila onoogoma Italia jiinjijeti asaamisi gaseuhi. Tahigo aivojiiho Claudio onoobo iinusuuhi paryi judiomico Roma jiinjijeti ifeequi. Jaamisico Pablo baatuuhi.

³ Jaabo diitisi ududicamaaño yomonocoro bu dudicamaaihicauhi carpa iijano eetavoco. Jaanegui diitisisa fitafutuubo sano idudicamaaiqui.

⁴ Jaabo Pablo fajaguisivaviro sinagogajafaño feehicaubo. Jaabo diitoma ihiimaaboro judiomi, griegomi icamoco miyaavugusuhicaubo.

⁵ Jaanaa Sila, Timoteo icamisi Macedonia jiinjijeti asaamisi gaseunaa Pablo judiomico jiihbogohigoviro icacuuhi diitoco foovono neehicaubo: Diiburucu Jesucristo amiihai meteemehicaabo, nooboro.

⁶ Jaarunaa diito ticovauhi diiboco jiihhevemere idicunoono onoomo. Jaanoma iicaabo Pablo diitojaago igaachehuco gairivisuubo diitoco ejeevesuno jiihbogobadi iicano. Jaaboro diitoco nuubo: Amiihai tiiho amiihaihalliviro icaji, tahallivi icajitino. Jisumitiro judiomi iicatimojaagoviro fuucuui, nooboro sinagogajati iinuubo.

⁷ Jaaboro Justo onoobo Moocaanico ejeevehicaubo iijajaa fuubo sinagogaja uufequero iicaujajaago.

⁸ Jaarunaa Crispo onoobo sinagogaja aivojiiho Jesuco miyaavuguuhi paryi iijari iicaumo iyotoma. Tolliro bu sihidi Corinto cuumiminaa uguubuumoro miyaavuguumo. Jaamoro nitisuquimaaiuhi.

⁹ Jaanobuunati Jesu, fucu gaijafenedi Pabloco nuuhi: Diiguetejirahana, suufenitiiho diibogo.

¹⁰ Ima uujoho icahi, miihaiñooba ico milli moonijitihii, jiiicumiri sihidi tamiyaminaa iicamaño, nooboro.

¹¹ Jaanoma iicaabo Pablo fitafutuuhi Corintovi saficaba, sificabatifeenedi icano Moocaani iijico diitofeenevi jiihbogoooboro.

¹² Jaarunaa Galion onoobo Acaya jiinjijevi aivojiihoboti iicaudihivi. Judiomi ijicucasiuumoro Pabloco satyuumo ihaivojiiho itajiiha icagahalliri giciniubojaago.

¹³ Jaamoro diiboco nuumo: Jaani miyaminaaco miyaano nuusuuboro feehicahi Moocaanico siibadiro ijeevevequi tajiihafa onootibadi, noomoro.

¹⁴ Jaanegui Pablo iimaacuujirunaa ihaivojiiho Galion onoobo judiomico nuuhi: Jaani imitino iicaaboro sitaaco imooniruva amiihai judiomi monoonoco miyaano uujoho guubunicijirahi.

¹⁵ Jilli ticovo iimaanoo, bu ticovo momonoro, bu jilli amiihai tajiihara icano iimaanoco: ¿Milli bu uujoho moonijirahi? Tahii amiihairyo mihimibachusasi imogotihii uujoho toneheri ihiimaanoco,

¹⁶ nooboro diitoco tomafoti galluubo.

¹⁷ Jaanoma iicamo paryi griegomi, sinagogaja aivojiiho Sostene onooboco agaayiciuumoro aamiumo Galion imefeene. Jaarunoo Galion milli nuutihii.

Pablo Siino Uumihii Jiihbogehii

¹⁸ Jaanobuunati Pablo toonovi guenene icauhi. Jaadi inahabomico ifitacuuboro Pricila, Aquila icamisima fuumo Cencrea cuumivi. Jahigo iinigaico ciidaubo Moocaani unuunoco ihifutusuqui. Jaadi ijicafutuuumoro Siria jiinjijevi muuairi fuumo.

¹⁹ Jaamo Efeso cuumivi ifutuudi Aquilamisico ificuhiniuboro sinagogajajaago fuubo. Jaaboro judiomima iimaahicaubo.

²⁰ Jaaboco inahabomi fiituihi. Jaarunaa diibo imuguutihii.

²¹ Jaaboro diitoco ifitacuubo nuuhi: Moocaani iimogohachiihi siino uumiji, nooboro fuucuubo Efesoti.

²² Jaabo Cesarea micuvi ifutuudi: Jerusalejaa fuubo Moocaani iijaminaaco idillutuubo. Jaadi Antioquiavi fuubo.

²³ Jaanobuunati guenene nijequeti tuucuumiti fuubo siino dojicuviro. Jaabo Galacia, Frigia icano jiinjije cuumineri iicamo Cristotaco quehecutusuboro feehicauhi.

Apolo Onoobo Efeso Cuumivii Jiihbogehii

²⁴ Jaasumi Efeso cuumivi gaseubo Apolo onoobo judiomioobo Alejandria cuumioobo iicaubo. Jaabo Caatinihaamefaño onoonoco imino agaajaburo jiihbogehicauhi.

²⁵ Jaabo imino jiihbogociniuhi Moocaani jiihaiti. Jaabo imo imo foovono Jesuti jiihbogehicauhi Jua niticoro gaajauruubo.

²⁶ Jaabo Apolo sinagogajafaño quehecuno jiihbogehicauhi. Jaanoco Pricilamisii uguubuumisiro iijajaago diiboco asatyumisiro imino jiihbuguuhii Moocaani jiihaiti.

²⁷ Jaabo Apolo Acaya jiinjijevi uufuujinegui inahabomi aamusuumoro diibedi aameque caatinuihi. Tahii iicaumo Cristotaco ihaciqui diiboco imino igaayiciqui. Jaabo Acayavi ifutuudi sihidi amusuhicaubo Moocaani imihijiri imiyaavuguumoco.

²⁸ Jaabo mityano judiomico miyaminaafeenevi taajahicaubo, Caatinihaamefeenedi di-iburucu Jesu, Cristo iicanoco diitoco ijiiibogoo.

19

Pablo Efeso Cuumivi.

¹ Apolo Corinto cuumivi iicaunaaca Pablo ifagajinofeenedi ofocinijiri fuubo Efesovi. Jahi atyimeubo fiivaamova Cristotaco.

² Jaamoco dilluubo: ¿Amiihai Moocaani Gaijaco magaayiciuhi mimiyaavuguusumi? nooboro.

Jaanegui diito iimusuuhi: Miihai magaatatihi Moocaani Gaijaco magaayicinoco, noomoro.

³ Jaanegui siino Pablo diitoco dilluuhi: ¿Coyomo nitico jana amiihai magaayiciuhi? nooboro.

Jaanegui iimusuumo: Eti bu Jua initiunoco, noomoro.

⁴ Jaanegui Pablo nuuhi: Jua miyaminaaco nitihicauhi iheedehifico ejeevesuno jiiibogobadi iicanoco. Jaabo tolliro bu neehicauhi tabuunati asaaboco mimiyaavegueji neehicauhi Jesuditi.

⁵ Jaanoco uguubuumoro nitsuquumaaiuhi Jesucristo momofeenedi.

⁶ Jaadi Pablo ihuseque diitohallivi ificuuneri Moocaani Gaija diitohallivi niituuhi. Jaaneri diito sijijeri iimaamoo. Jaamoro Moocaani iijico jiiibeguehicaumo.

⁷ Jaamo paryi fahuseeci motihaiti miimisiicidimou.

⁸ Jaabo Pablo toonovi minihibaci, sanihiba icanohachuta sinagogajafaño feehicauhi nihicugotiibo miyaminaaco ijiiibeguequi. Jaabo ihiiimaaboro miyaminaaco miyaavuguhicauhi Moocaani aivoji iijico.

⁹ Jaarunaa saatoho mityano ifico eesicinuumoro miyaavuguuutihi. Jaamoro Jesu jiiibogoti miyaminaafeenevi imitino iimaahicauhi. Jaanoma iicaubo diitoti sihigovi fuubo. Jaaboro Cristotaco iiciuboro satyuubo Tiraano onoobo aameneque ijiiibeguehicaajafaño. Jaamoma fafucvaaciviro iimaahicaubo mificabaci ticovovi.

¹⁰ Jaamaño paryi Asia jiiinjieri iicaumo Moocaani iijico guubuui Jesuti ijiiibeguehicaunoco judiomi, bu judiomi iicatimeheje icano.

¹¹ Jaabo Pablofeenedi Moocaani sihidi ejeevano mityaco moonihicauhi.

¹² Jaamaño filluchehuno, bu gaachehuno icaruno diibo ifiivi ijivonehejeque asatyeneri iguihuvameheje buheehicauhi, bu iimitino ijimi diitoti iinehicaui icano.

¹³ Jaarunaa saatoho judiomi gaifimi iiguefifimo: Miihai ijimico magaññifihi, noomoro feehicauhi. Jaamoro Aivojiibo Jesu momoco nisuumo iimitino ijimico igaññiqui.

¹⁴ Jilli moonihicaumo sahuse juugahuseti miimisiici idimo icamo saafi Esceva onoobo seeme. Jaabo judioobo, sacerdotemi aivojiibou. Jaanofeene safoono ijico nuumo: Ico matajiibahi Pablo ijiiibeguehicaabo Jesu momofeenedi saafiiti dihiinequi, noomoro.

¹⁵ Jaarunaa diitoco ihiji iimusuuhi: Jesuco uujohe gaajahi, tolliro Pabloco gaajacuui icano. ¿Jaanoti nacu miiho amiihai? nooboro.

¹⁶ Jaasumiro ihijima iicaubo diitohallivi tigiifivuuhi. Jaaboro diitoco guinoniuubo sefano diitoco ahaamiiaboro iijati gaasuubo diitoco utujaacuuboro sicamehejeque.

¹⁷ Jaanoco paryi Efeso cuumiri iicaumo judiomi, bu judiomi icatimo icano agaajaumoro sihidi iguiuhi. Jaamoro Jesu momoco sihidi imehicaumo.

¹⁸ Tolliro bu sihidi imiyaavuguumeheje iticoni imitino iicahicaunehejeque jiiibogomoro saahicauhi.

¹⁹ Jaabadiro bu sihidi apichuco ihiiimaahicaumo ihapichuno aameneque isivaumoro miyaminaafeenevi jigasuhicauhi ijaada cincuenta mildino ticovovi nihibami icanoco.

²⁰ Jilli Moocaani iiji guiraatonoro feehicauhi imityafeneedi.

²¹ Jaanobuunati Pablo fuuguuhi siino Macedonia, Acaya icano jiiinijejaago. Jaamañoti Jerusalevi fatyuguubo. Jaanobuunati tolliro Roma cuumivi feeji, nuubo.

²² Jaaboro Macedoniavi galluubo Timoteo, Erasto icamisi ihamusuminaatisico. Jaanobuuna diibo Asia jiiinjevi iftafutuuubo tomañovi gueenene icauhi.

Efeso Cuumivi Naaisumo.

²³ Tusumi sihidi naaisumo Jesu jiiibogoti.

²⁴ Saafi Demetrio onoobo Jesuco iimogotiiboro miyaminaaco fajiniuboo Jesujaagodi iicatimo iicaqui. Jaabo nihibamiri eetavehicaui diosa Diana onoogo* iija ijinitagayinoco. Jaaneri sahomonocoro diibobadi ududicamaaimo sihidi nihibamico gaayicihicauhi.

* 19:24 Griego iijiri, Artemis onoogo.

²⁵ Jaamoco paryi sano iigaiyiciuboro nuubo: Amiihairyo magajahi jidudicamaajehallivi sihidi miikai nihibamico magaayicihicanoco.

²⁶ Jaano icanaaca amiihairyo maatyimemere muguubuhicacuui diibo Pablo: Miyaminaa eetavomo diosmi icatimo, nooboro efehicanoco. Jaamaño miyaminaaco: Miyaano, nuusuuboro feehicaabo. Jaano jiuucumiviro icatino fahigovaviro jino Asia jiiinjevi.

²⁷ Jaamaño mududicamaaje gañicafeteji. Jaabadiro bu sihidi ejeevago diosa Diana jeevivo iija ibocima chahacuuji. Jaadi jilliti diigoco bocigucuujiitirumo paryi Asia jiiinjeminaa, bu paryi jiiinjeminaa icamo ejeevicehicarugoco, nooboro.

²⁸ Jaanoco uguubuumoro, sihidi sifiratuuhi. Jaamoro sefano coovadiivuumo: imino diica Diana efesiomi aivojigo idiicago! noomoro.

²⁹ Jaaneri faacuumiro añaavumoro Gayo onoobo, Aristaco onoobo icamisi macedoniaotisi Pablo gataavominaatisico agaayiciumoro satyuumo sinehejeque ihiiamaaqui iigaivojafaño.

³⁰ Jaanegui Pablo diitojaa fuujirahi miyaminaama iimaaqui. Jaarunaa Cristota diiboco galluutih.

³¹ Jaabadiro bu saatoho Pablo nahabovaminaa Asia jiiinje aivojito iicaumo saatohoma jiiibogoco galluui: Diitofaño feediibo, noomoro.

³² Jaanohachuta iigaivuumo coovadiinihicaui saatoho siibadi onoono, saatoho siibadi onoono icano ñaaiinihicaumo. Jaanoco sihidi samañooto gaajautimo jinejefiri fine iigaivuumoco. Jaamoro sicamañejeque coovadiinamaaihicaumo.

³³ Jaanegui diitofeneri iicaumo Alejandro onooboco toonoti imino jiiibuguumo. Jaamoro judiomi diiboco chimucumoro satyuui miyaminaama diitohallivi ihiiamaaqui. Jaanegui imiyaminaaco ihuseri faguuruubo illivequi.

³⁴ Jaarunaa Ihalejandro judiomiyoobo iicaunoco agaajaciunoro sefatuumo janaaniciviro famooro ocoovadiinamaaiumo, siino minooci nihiba oovo ticovooivi: imino diica Diana efesiomi aivojigo idiicago! noomoro.

³⁵ Jaamo illivuudi tuucuumio aivojito nahaboniminaafi miyaminaaco nuuhi: Efeso miyaminaa, miuro famooro miyaminaa gaajahi jiuucumivi sihidi ejeevago diosa Diana caamoti Mercurio onoobo† iicahigoti ihiji iiniitugoco. Jaago iija abajacuumi Efeso.

³⁶ Jaanoco bu zmiijoho tuunamaajirahi? Jaanegui millivucu. Jaamoro imino esamaaitimoro siibadi momoonidino.

³⁷ Miuro jitiisi gaifiimisico amiihai misivahi amiihai diosa Dianati imitino omoonimisiro idicuno ihiiamaatisico.

³⁸ Jaanoti Demetrio, bu diiboma ududicamaaihicamo icano sitahallivi ihiiamaajihachijii jaafa fagominaama toneheje imibachujafaño toonoco iimaamo iimibachucasiqui.

³⁹ Jaanoti sinehejeque mihigaivomoro mihiiamaajihachijii aivojito atajibanicibadi iminoro mihigaivomoro mihiimaa.

⁴⁰ Jilli ñaaimoro mihicamaño jimaño jiiinje aivojiiho miihaiditi imitino neejirahi. Jaanoco milli miihai mihiiimusujirahi jino mañaainoti? nooboro.

⁴¹ Jilli nooboro diitoco llicaruubo.

20

Pablo Macedonia jiiinje, Bu Grecia jiiinje Icanoco Meeciuboro Fuuhi.

¹ Jaamo illivuudi Pablo Cristotaco coovaubo ijiiibeguequi. Jaaboro diitoco ifitacuuboro fuucuubo Macedonia jiiinjevi.

² Jaabo paryi Macedonia jiiinjeotoco emeciuboro, equehecutusuuboro icano fuuhi. Jaadi ifutuubo Grecia jiiinjevi.

³ Jahigo icaubo minihibaci, sanihiba icano. Jaadi meenegari fuujiruubo Siria jiiinjevi. Jahigo judiomi diiboco agaicaauguunoco agaajaciuboro dojicuviro Macedoniavi uumiubo siino.

⁴ Jaaboma gataavuumo Sopater onoobo Berea cuumioobo, bu Aristacu, Segundo icamisi Tesalonica cuumiotisi, bu Gayo, Timoteo onoomisi Derbe cuumiotisi, tolliro bu Tiquico, Trofimo onoomisi Asia jiiinjeotisi icano.

⁵ Jaamo imegavi ufuumoro ifutuumo Troa micuvi miihai Pablomima mihicaumoco itemetetequi.

⁶ Jaadi jari miihai ijicutaama achahano maahuno, jiiibaimobuunati, Filipino cuumiti meenegari mufuui. Jaamo sahuse fucuvati Troa micuvi mihifutuui. Jahigo sajuguisi toono mihicaui.

† 19:35 Sahaamefaño ficuumo Jupiter. Jaanoti sihaamefaño imomoco ficuutimo.

Pablo Troa Micuco Meecituubo.

⁷ Jaanaa jaguisibuunati Cristota igaivuumo panco iquisicuqui. Jaanaa Pablo ufuucu-jinegui jibogooboro fucuvuubo.

⁸ Jaamo igaiciniuhi caamo mecufaño sihidi cuugahuno aachicinihigo.

⁹ Jaanaa saafi sicafehi Eutico onoobo giciniuhi iventanavi. Jaanaa Pablo gueenene ijibugumaño sihidi diiboco cigara aivuui. Jaaneri icigaubo tercer pisoti caamoti acutuui. Jaaboco gañiyicimo chuumucuboco.

¹⁰ Jaanegui Pablo iniituuboro diiboco ihiibiciuhi. Jaaboro nuubo inahaboniminaaco: Mihiguetedino. Jaani buheebe, nooboro.

¹¹ Jaadi Pablo caamo ufuuboro ipanco iquisicuuboro ifunoco machumo. Jaanobuunati siino ihiimaaboro seseveubo. Jaadi fuubo.

¹² Jaanaa isicafefico satyuumo buheecuuboco. Jaaneri famooro sihidi imo imo icauhi.

Pablo Troa Micuti Mileto Cuumivi Fuuhi.

¹³ Jaanaa miñhai imegavi mufuui meenegari Ason cuumivi toonoti Pabloco meteemequi, diibo jiihairi asaajiboco.

¹⁴ Jahi diiboco mahatyimedi Asonti meenegari saano mufuucui. Jaamo Mitilene cuumivi mihifutuui.

¹⁵ Jaano sesevedi Quo cuumi cojidi mafatyuuhi. Jaano sifucuti Samo micuvi mihifutuumo majaguisi Trogilio cuumivi. Jaano sifucuti mihifutuui Mileto cuumivi.

¹⁶ Jilli momooni Pablo gueenene Asia jiiñjevi icanoco iimuguutimaño Efeso cuumivi footiibo iicaqui govano Jerusalem ihifetequi, tahi Pascua jiiñbaimoco ifatyequi.

Efesovi Pablo Moocaani Iija Quillahutoco Jibeguehi.

¹⁷ Jaabo Mileto cuumiti Pablo cuuhuvauhi Efesojaagovi Moocaani iija quillahutoco.

¹⁸ Jaamo asaamoco Pablo nuuhi: Amñhairyo magaajahi Asia jiiñjevi icausumi iicahicaunoco.

¹⁹ Miñro fahiiñvaro amñhaifeenevi icahicaui Aivojibo Jesuco jeecivooboro: Uujoho sihidi gaajahi, nootiibo. Jilli icahicaui sihidi idaasuno icahicaui judiomu uco aamigueneri tahaalli tofaihuco filluuboro.

²⁰ Jaarunaa suufenitiibo jibeguehicaui amñhaidi iiminoco miyaminaafeenevi, bu tolliro iijanofaño icano.

²¹ Judiomico, bu tolliro judiomu icatimoco icano jibogooboro neehicaui: Amñhai eedehefifico mejevesu Moocaani imefeenevi! Jaamoro Aivojibo Jesucristoco mimiyaavogo! nooboro.

²² Jaabo jisumi uujoho Jerusalem feeji Moocaani Gaija tajiñbari, tahigo uco omoonijinoco gaajatiñboro.

²³ Jaarunaa Moocaani Gaija uco faacuumivavi jibogooboro neehicahi: Ijoho Jerusalem jaago idaasuno civojafaño diicaji, nooboro.

²⁴ Jaarunoco uujoho esamaaiti. Tafico gajitihi, idinocoro imeguehi tajiñhai niquejevi ifotonoco, bu tolliro uco Aivojibo Jesu imino jibogoco atajiñbahinino Moocaani imihuseti jibogonoco imivequi icano.

²⁵ Jisumi gaajacuui uujoho saatojobati amñhaifeenevi Moocaani aivoji iijico jibogomoti siino uco mahatyimecujitinoco.

²⁶ Jaanegui jisumi uujoho amñhaico neehi: Amñhai imiti jaadaco jisu amñhahalliviro icacujino, tahallivi icacujitino.

²⁷ Jilli amñhaico jibeguehicaui paryi Moocaani iijico tuunamaaitiibo.

²⁸ Jaanegui amñhairyo mehesicini. Tolliro imino motoomo igaivominaaco Moocaani Gaija amñhaico tajiñbauhi diitoco meteemequi atajiñbaunoco. Aivojibo Jesu imiyatiñjeheri diitoco ajaaducumoco.

²⁹ Jaanoti bu gaajahi uujoho, ofoonobuunati saatoho amñhaifeenevi gaseji amñhaico ifnisuqui jicu ovejamico ifnisunicibadi.

³⁰ Miñro amñhaifañoti saatoho agañivomoro jibeguejimo sicamañejeque miyaanobadi, toonoguinodi amñhai mimiyaavogonoco mejevesuqui. Jaanegui mehesicini,

³¹ majabajeevedino mificabaci, saficaba icano ticovovi paryi amñhaico fafucuvaaciviro tahaalli tofaihuco gañiñboro jibeguehicaunoco.

³² Jaanegui jisumi tañhabomi Moocaanima mihica. Diibo imihiji jibogoco mehesicini. Jaano toonofenedi sefano mihicahi, jaano amñhaico Moocaanico ejecivehicamofeenevi ificuqui.

³³ Uujoho saatoho nihibamico, gaachehuco icano imeguehinitihi.

³⁴ Amñhairyo magaajahi tahuseri ududicamaaiboro ucuujivaachunoco ñchicanoco, tolliro bu uuma iicamedi ñchicanoco icano.

³⁵ Miiro saicino amiihaico jiiibeguehicahi jilli mududicamaaiqui. Jaamoro ucuujivaachuuboco tooneri mahamusuqui Aivojiiibo Jesu unuubadi: Imicani icaabo sitaaco aaciibo, toonoco agaayiciibo janaaniciivi, unuubadi. Jaanoco mehesicini, nooboro.

³⁶ Jaaboro ememuuuuboro diitoma Moocaanima iimaaubo.

³⁷ Jaadi famooro Pabloma ihiiibicaciasumoro taaumo,

³⁸ sihidi iidaasuvumoro Pablo diitoco: Ofoodi uco mahatyimecujitihii siino, unuuneri. Jaamoro diiboco ficujeumo meenegafaño.

21

Pablo Fuuhi Jerusale Cuumivi.

¹ Jaamo monahabomico mejevesuumoro meenegari sanoticovoro mufuuhi Cos onochugaivi. Jaano sifucuti Roda cuumivi. Jaamañoti Patara cuumivi mihifutuui.

² Patarati Fenicia cuumijaa ufuugaco mahatyimeugari mufuuhi.

³ Jaamo mafatyuumo mahatyimeuhi Chipre onochugaico monaninaagonovi iicachugaico. Jaamo mufuuhi Siria jiiinjevi Tiro cuumijaago sinehejeque ificutuugari.

⁴ Jaamo tahi Cristotaco mahatyimeuhi. Jaamoma toonovi mihicauhi sajaguisi ticovovi. Jaamo diito Pablocu jiiibuguuhi Moocaani Gajjari: Jerusalemi feejirahana, noomoro.

⁵ Jaadi tojaguisi ifiniudi mufuumo famooro mogaimima, isemema icano miihaico ficutuumo. Jaamo mihifutuhi tuucuumijinivi. Jaamoro jiiinigaibaahohallivi mememuuinamaaiumoro Moocaanima mihiiamauhi.

⁶ Jaamoco mifitacumoro mijicafutuhi meenegafaño. Jaanoti diito dojicuviro uumiumo iijanojaago.

⁷ Jaamo Tiro cuumiti mufuumo mihifutuui Tolemaida cuumivi. Jahi monahabomi Cristotaco midilluhi. Jaamo diitoma mihicauhi safucu ticovovi.

⁸ Jaano sifucuti miihai Pabloma mufuumoro Cesarea cuumivi, Felipe Cristo iiji jiiibogominaafi iijafaño mijicafutuhi, sahuse juugahuseti miimisiici idiiinomoobo diaconomiobo iijafaño.

⁹ Jaabo Felipe igueenemehejedimo isemema icauhi sano gaigoomiro ataajevatiimo. Jaafigueje Moocaani diitoco onoonoco iimaahicauhi.

¹⁰ Jaamo miihai toono fiiva fucuva mihicaunaaca, Moocaani iimaaminaafi Agabo onooobo Judea jiiinijeti gaseuhi.

¹¹ Jaabo miihaico emeeciiboro Pablo niivigai meeheque icuui. Jaaboro toomeeheri ifico itihaiño, ihusene icanoco isisiuboro nuuhi: Moocaani Gaija jilli neehi: Jerusalemi judiomi jimeehe abajaabo ofooboco jilli sisiji. Jaamoro siicumiotoco acijimo, nooboro.

¹² Jaanoco muguubumoro Pablocu munuui, Jerusalemi ifootiqui.

¹³ Jaarunaa Pablo iimusuuhi: ¿Collihii uuri mataahi, uco mihidaasuvusuqui? Jaarunoco uujoho iguitihii uco isisiuboro agaicaauijinoco Aivojiiibo Jesu momohalliti, nooboro.

¹⁴ Jaanoco gaajacuruubo imuguuhi ofoonoco. Jaanegui milli munuucuuutihii. Jiiiro: Jii, munuui tahi Moocaani Aivojiiibo jeebii onobadi diica, noomoro.

¹⁵ Jaanobuunati mihimibaivumoro Jerusalemi mufuuhi.

¹⁶ Jaamoma saatoho Cesarea cuumiri iicaumo Cristota gataavuuhi. Jaamofaño bu saafi icauhi Chipre onochugaibo Mnason onooobo. Jaabo iijafaño mihifutuuumoro gueneene mihicahicauhi siicijetiro Cristoco imiyaavuguubo iicaubo iijafaño.

Pablo Jacoboco Meeecituui.

¹⁷ Jaamo Jerusalemi mihifutuudi monahabomi imo imo miihaico gaayiciuhi.

¹⁸ Jaano sifucuti miihaima Pablo fuuhi Jacoboco memeeceitequi. Jahigo tolliro icaumo famooro quillahuto.

¹⁹ Jaamoco Pablo idilluuboro jiiibuguhi, paryi Moocaani diibo jiiibogofeenedi judiomi iicaturumofeenevi omoonunoco.

²⁰ Jaanoco uguubumoro Moocaanico imuumo. Jaamoro Pablocu nuumo: Fañi, imiruno aivono. Jaarunaaca iiro gaajacuuhi judiomi sihidi ajashutiimo, imiyaavugucuumo famooro Moise atajiiibaubadi iicaqui ejenaauhicanoco.

²¹ Jaamoro neehicahi iijohova diibeguehicahi paryi judiomi siicumijejaa iicamoco, Moise atajiiibaunoco mimiyaaavedino. Tolliro bu seeme meeheque miquticujitihii, siino mojeevamaajebadi momoonicujitihii, iijohova neehicahi, noomoro.

²² ¿Milli jaanoco momooniji? Ijoho jinovi agasecuunoco agaajacumoro ñaaivejimo.

²³ Jaanegui jilli mooni: Miihaifaño icamo igueenemehejedimo gaifiimi Moocaanico unuucunoco omoonijimo.

²⁴ Jaanegui diitoma ofooboro sacerdotemi unuubadi amiihai ifiinoco mihimibachu. Jaaboro toonoco diitedi daadu. Jaanobuunati inigainoco cidasujimo. Jaanoti famooro

gaajajimo #diti miyaano iicatinoco ihiimaahicanoco. Jilli #joho imihusene Moise taj#bajico edeetavehicanoco gaajajimo.

²⁵ Jaanoti saatoho judiomi iicatio imiyaaveguemedi, aameneque magalluumoro mataj#bahi: #jinitaco ejeecivucuumoco meheetavucuumino. Jaabadiro tijohoco mahadudino, bu udusuucimoro amacanisumehejeque mududino, bu saatohoba ataabatimimo jahisihijedi gaigoomima icadino icano, noomoro.

Pablo Templojafaño Agaayicimoro Civojaanimo.

²⁶ Jaanegui Pablo diito igueenemehejedimo iicamoco #ciuboro satyuuhi. Jaano sifucuti diitoma ifinoco iimibachumoro fuumo templojafaño ij#beguequi, ifiinoco iimibachuno imivocafutuujinoco. Jaadi ijeeecivonoco ificujinoco.

²⁷ Jaamo sajuguisico imivusutimaacaro judiomi Asia jiniijeti agaseumo atyimeuhi Pablo templojafa icaaboco. Jaamoro tuucuumio miyaminaaco añaaisumoro Pabloco gaayiciumo.

²⁸ Jaamo agaibacasimoro nuuhi: Israel miyaminaa, mihaico mahamusu. Jaani fahigovadi feehicahi imitino j#bogoboro israelminaahallivi, bu Moise taj#bajihallivi icano. Jaaboro jino saatoho griegomico jija templojafaño sivaabo toojaco imihininiqui, noomoro.

²⁹ Jilli neehicaumo Efeso cuumioobo Trofimo onooboco Pabloma tuucuumivi aatyimeumoro: Fine diiboma templojafaño foobo, noomoro.

³⁰ Jaanoco famoro tuucuumioto imiyaavuguumoro Pablojaa saumo jinoomoro. Jaadi diiboco agaayicimoro templojati sihigovi sefano satyuumo. Jaamoro goovano foboociumo temploja guhuganoco.

³¹ Jaamoro diiboco gaicaaujirumo. Jaarunaa j#bogo gaseuhi amocasiminaa aivoj#bojaago, famoro Jerusale cuumioto añaaiunoj#bogo.

³² Jaanegui ihaivoj#bo, ihamocasiminaama, saatoho ihaivojitoco icano igayi#ciubo. Jaamo jinoomoro fuuhi imiyaminaa iicauhigo. Jaamo miyaminaa imiya aivoj#boco, bu amocasiminaaco icano aatyimeumoro Pabloco aamicuutimo.

³³ Jaanegui imiya aivoj#bo ifiitvuuboro taj#baubo Pabloco civojaminaafti isisiqui mihiciri jgaj#hohiciri. Jaadi dilluubo: #M#joho diibo? #jinejeque mooni#bo? nooboro.

³⁴ Jaanegui coovadiinamaahicaumo saatoho siibadi: onono, bu saatoho siibadi: onono icano. Jaanoco imiya aivoj#bo guubuti#bo diito iimaauño toovodi. Jaanegui diibo galluubo esefano civojano iicauhigo.

³⁵ Jaadi toojafaño #futuudi goovano cuuhuri, isoldaomi Pabloco ihiibimoro satyuhimiyaminaa diiboco agaicaaujiruneguiiha.

³⁶ Jaamo sihidi miyaminaa idoicuti bucasiuhi: #Magaicau! noomoro sefano.

Pablo Miyaminaa Imefeenevi Iimaauhi.

³⁷ Jaabo Pabloco toojafaño ij#hacucuumeguiiha nuubo ihaivoj#boco: Imeguehi #ma ihiimaanoco, nooboro.

Jaanegui imusuuho: #Nacu #joho gaajahi griego ijico?

³⁸ #Nacu #joho egipciobo diicatihi? #Johono safoono aivojitojaago isifiratuuoboro cuatro mildimo gaicaauminaaco sicaihigovi asatyuubo diicatihi? nooboro.

³⁹ Jaanegui Pablo nuuhi: Uujoho judiomiinaafi Tarso cuumi, Cilicia jiniijeocuumi obocicuumiobo. Jaanegui uco musuufeni miyaminaama iimaauqui, nooboro.

⁴⁰ Jaanegui ihaivoj#bo Pabloco iimaasuhi. Jaabo cuuhuti ujulleveuboro ihuseri faguubo miyaminaa illivegequi. Jaadi ill#viudi iimaauho hebreo ijiri:

22

¹ Caanimi, bu tañahabomi icamo muguubunici am#haifeenevi jino ihiimaanoco, nooboro.

² Jaanoco uguubumoro hebreo ijiri ihiimaaunegui illiviumo.

Jaanegui Pablo janaanivivi ihiimaaburo nuuhi:

³ Uujoho judiomiobo Tarso cuumi Cilicia jiniijevi ifiivoobo. Jaaruubo jusihi jino Jerusale cuumivi. Jaabo uco Gamaliel j#beguehicauhi imino #icijeminaa taj#bajico. Jisumi am#hai Moocaanico sefano imino mejeecivobadiro uujoho jeecevehicahi.

⁴ Jaabo uujoho safoono Cristotaco ubucasiuboro gaicaauhicauhi, bu isisi#boro satyehicauhi gaifimi, gaigoomi icamoco civojafaño diitoco ij#hacuqui.

⁵ Jaanoco sacerdotemi aivoj#bo, famoro quillahuto iicamo miyaano iicanoco gaajahi. Jaamo aameneque uuma galluui monahabomi judiomi. Jaanegui uujoho Damasca cuumivi ufuuboro Cristotaco sivaujirahi Jerusalevi idaasuno imooniqui.

Pablo Imiyaavuguumoco J#beguehi.

(Hch 9.1-18; 26.9-18)

⁶ Jaabo uujoho j#hairi fuunaaca gadiciba Damascati fiiticiurunaaca imimañobati niquejefañoti uco sefano achiciumo.

⁷ Jaaneri uujoho baavi aacutuubo guubuui, niquejefañoti uco unuunoco: Saulo, Saulo, ¿collihi uco bucasihi? noonoro.

⁸ Jaanegui iimusuuhi: ¿Miijoho ijoho, aivojibo? nooboro. Jaanegui uco iimusuuno: Uujoho Jesu Nazareoobo iicaaboco, ijoho bucasihi, noonoro.

⁹ Jaaneri uma ufuumo sihidi igutuui, tolli onoonoco uguubumoro. Jaarumo miñhaiñobaco atyimeuthi.

¹⁰ Jaanegui uujoho nuuhi: Aivojibo, ¿jaanegui milli iicanoco diimeguehi? nooboro. Jaanegui Jesu uco nuuhi: Gañiivo. Jaaboro difo Damasca cuumijaago tahi ico idiicajinoco ijibeguequi, nooboro.

¹¹ Jaabo uco aachicuneri tahaalli jaabatuui. Jaanegui tañahaboniminaa uco tahuseti agaayiciumoro feetuucumoro satyuui Damascavi ihifutusuui.

¹² Jaanaa tahi icaubo saafi Anania onooobo sihidi imiyaaveguehicaubo Moise tajibajico. Jaabediti judiomi Damascavi iicamo famooro imino iimaahico.

¹³ Jaabo Anania uco emeeçivaubo tajaago ujulleveuboro uco nuuhi: Tañahabo Saulo, imino siino daatyime, nooboro. Jaasumiro uujoho diiboco atyimecuui.

¹⁴ Jaanegui Anania uco nuuhi: Motadimi Dios ico ficuhi diibo jeebi imogobadi iicanoco gaajaqui, bu limiiboco ihatyimequi, bu diibo iimaaco guubuqui icano.

¹⁵ Jaabo ijoho faabohoco diibegueji paryi adaatyimeebere uguubunoco.

¹⁶ Jaanegui jisu, ¿collihi gañiivoobo nitisuquimaaitihi? Imino miyaavogoobo, Aivojibo Jesu memeri dihimiti initacafetequi, nooboro Anania uco nuuhi.

Pablo Judiomi Icatimoco Ijibugunoco Jibeguehi.

¹⁷ Jaadi Jerusalevi dojicuviro uhuumiudi fuuhi templojafaño Moocaanima iimaaqi. Jaabo iimaanaaca gajafañodi Aivojiboco atyimeuhi.

¹⁸ Jaabo uco nuuhi: Goova difo Jerusaleti. Uuti ijoho onoonoco miyaaveguejitimo, nooboro.

¹⁹ Jaanegui Ihaivojiboco nuuhi: Diito paryi gaajahi uujoho sinagogajafaño ofooboro ico imiyaavogomoco civojafaño asatyoooboro ahaamihicaunoco.

²⁰ Jaabadiro Esteba dihiimaaminaafi tijohoco agañisumi uujoho ujulleeciniboro diiboco agaicaaumofañodi icauhi, diito gaachehunoco utuumuubo.

²¹ Jaaruboco Aivojibo Jesu uco nuuhi: Difo. Ico galluuji tehesino judiomi iicatimojaagovi, nooboro.

Pablo Amocasiminaa Aivojiboco Civojaniji.

²² Jaanoco jihachutaro uguubuciumoro sefano nuumo: Diiboco magaicau. Mihi-mogotih diibo iicanoco, noomoro.

²³ Jaamoro sihidi ocoovadiivumoro igaachehunoco sefano caamovi gavaracuumo, bu baiguujinoco icimoro gaifificihicaumo caamovi icano.

²⁴ Jaanegui ihamocasiminaa aivojibo tajibauhi Pablo civojafaño isatyequi. Jaaboro saatohoco tajibaubo Pablo niivigai meeheri ihaamiqi. Jaaneri ijibeguequi collihi diiboti sihidi miyaminaa añaañinoco.

²⁵ Jaaboco ihaamiqi sisiumo. Jaanegui Pablo sahaivojibo ifitino iicauboco nuuhi: ¿Nacu ijoho niivigai meeheri dahaamijirahi romanomiooboco, iticoni milli iicanoco gaajatiboro? nooboro.

²⁶ Jaanoco diibo uguubuuboro imiya aivojiboco jibugutuubo. Deesicini omoonijninoco. Jaani romanoobo, nooboro.

²⁷ Jaanegui ihaivojibo Pablovi ifiitvuuboro dilluui: ¿Naava miyaano ijoho romanoobo? nooboro.

Jaanegui Pablo: Jihhi, nuuhi.

²⁸ Jaanegui ihaivojibo nuuhi: Uujoho sihidi jaaduhinicuui romanoobo icaqui, nooboro. Jaanegui Pablo nuuhi: Jaanoti uujoho romanoobo sahiijitiro fiivuui, nooboro.

²⁹ Jaanegui aamitimoro diibediti sihigovi minifutuumo. Jaanoco ihaivojibo romanooboco isisinoco agaajauboro ñhicugucuui.

Pablo Judiomi Fagominaa Imefeenevi Icaaubo.

³⁰ Jaanoco sifucuti ihamocasiminaa aivojibo imuguui agaajanoco; milliti Pabloditi judiomi ihimaahicanoco. Jaanegui sacerdotem aivojitoco, famooro fagominaaco icano tajibaubo iigavequi. Jaadi Pabloco ijigaiñhinoco isinaayuboro satyui diito imefeenevi.

23

¹ Jaabo Pablo diito judiomi fagominaaco aatyimeuboro nuuhi: Amñhai tayoto, uujoho imino icafih imino tajeebico esicinimañovi sajeebi Moocaani imefeenevi icahi jisumi-hachuta, nooboro.

² Jaanegui Anania onoo bo sacerdotemi aivojii bo tajiibauhi Pablo cojiri iicaaboco Pabloco ihaami qui iijiti.

³ Jaarunaa Pablo iimusuhi: Moocaani ico aamiji. Hijo ho miyaminaa imefeenevi imi-ibobadi difiico omoonihicaaboco. ¿Jaabo naco toono gicinihi Moocaani tajiibafañodi tahimitico daatyimequi? Jaamoro bu uco mahaamisuhi Moocaani tajiiba onootibadi, nooboro.

⁴ Jaanegui saato ho nuuhi: ¿Tolli aivo ijoho neehi obocii bo Moocaani sacerdotediti? noomoro.

⁵ Jaanegui Pablo nuuhi: Tayoto, uujoho gaajatihii diibo jahi obocino sacerdote iicanoco. Miho Moocaani Caatinihaamefaño noono: Diicumii aivojii boti imitino diimaajirahana, noonoro, nooboro.

⁶ Jaabo Pablo, diito fagominaati saato ho saduceomi iicaumoco, bu saato ho fariseomi iicaumoco icano agaajauboro sefano nuuhi: Tayoto, uujoho fariseomioobo guihirubimi fariseomi iicaumaño. Jaaruubo uujoho uchuumuumo siino ubuheetejinoco miyaavegue-uehi. Jaanegui fine uco mocoovahi toonoco uco midilluqui, nooboro.

⁷ Jaanoco uguubuumoro fariseomi, saduceomi iicamo jenaucasiuhi sanoomiro. Jaamoro ijeevadi dugaavocasiumo ifariseomi isaduceomiti.

⁸ Miho saduceomi noonichi uchuumucuumo buheetecujitihii, bu Moocaani toomominaa chahahi, bu gajjahi chahahi, noonichi. Jaanoti fariseomi fanocoro miyaavogonichi.

⁹ Jaadi famoro sefano ocoovadii vuunobuunati saato ho caatiniminaa gañiivuuhi fariseomijaagodi iicaumo. Jaamoro nuuhi: Jaani imitino moonitihii. Jaabofañodi baacho gajja iimaahi, Moocaani toomominaafi baacho iimaahi. Jaanegui Moocaanimaryo momoonicasidino, noomoro

¹⁰ sefano jenaucasihi caumo. Jaaneri ihamocasiminaa aivojii bo ñihicuguuhi Pabloco fahigovati agallicujirunoti. Jaaboro ihamocasiminaaco tajiibaubo diitofeeneti Pabloco iicimoro civojafaño siino isatyequi.

¹¹ Jaano sifucuti Pablojaa Aivojii bo Jesu asaaboro nuuhi: Quehecuto Pablo. Uuditi jino Jerusalemidi iimaabadi tolliro Roma cuumijaago diimaateji, nooboro.

Pabloco Igaicaauqui Afajii nicasiuno.

¹² Jaanaa sifucuti sanoodimo judiomii iimaacasiuhi Pabloco igai caauqui. Jaamoro imitino unuofañodi nuumo: Mamachujitihii, mahadujitihii icano diiboco magai caautinohachuta, noomoro.

¹³ Jaamou tolli unuumo cuarentadimou tolli esamaaiumo.

¹⁴ Jaanobuunati sacerdotemi aivojii bo jaago, judiomii quillahuto icamo jaago ufuumoro diitoco nuumo: Mihi muniucuuhi iimitinofañodi Pabloco magai caautinohachuta machujitihii, noomoro.

¹⁵ Jaanegui amiihai fagominaama mofoomoro amocasiminaa aivojii boco civo hogo midilluto diiboco isivaqui amiihai imefeenevi, siino imino diiboco midilluqui, noomoro. Jaabo Pablo gasetii bo imegaro mihihai mihimibaivucuui diiboco magai caauqui, noomoro.

¹⁶ Jaanoco Pablo nago achi uguubuuboro icivojafa fuubo Pabloco ijii beguequi.

¹⁷ Jaanegui Pablo saato hoti aivojitoco ocoovauboro nuuhi: Jaanicoo sicafefico masatyo imiya aivojii bo jaago siinoco diiboco ijii beguequi, nooboro.

¹⁸ Jaanegui tosicafefico ihaivojii bojaa asatyuuboro nuuhi: Pablo civojafañoti uco galluhi jaani sicafefico dijaago sivaqui icova siinoco ijii beguequi, nooboro.

¹⁹ Jaanegui ihaivojii bo tosicafefico ihuseti agaayicuboro sihigovi diiboco asatyuuboro dilluuhi: ¿Milli uco neejirahi? nooboro.

²⁰ Jaanegui isicafefi nuuhi: Judiomii esamaaihi ico idilluqui civo hogo Pabloco satyequi fagominaa imefeenevi. Jaamo jilli ico neeji: Siino mihimeguehi imino diiboco midillunoco, noomoro.

²¹ Jaarumoco miyaaveguejirahana, sihidi cuarenta janaanivi icamo teemeji Pabloco. Jaamo imitino onoonofañodiva machujitimo, adujitimo icano Pabloco agai caautinohachuta. Jaamo imibaicinicuumo ijihova: Jiihi, Pabloco galluji, eneejinoco ootomomo, nooboro.

²² Jaanegui ihaivojii bo isicafefico ifitacuuboro nuuhi: Diibeguedino mihihiñobaco jino uco idii bogonoco, nooboro.

Pabloco Galluumo Felix Onoobajaago.

²³ Jaadi ihaivojii bo coovauhi saatisi aivojitisico. Jaaboro diitisico nuuhi: Mihimibaivusu doscientodimo amocasiminaa baadi efeejimoco, bu setentadimo jeejimiri efeejimoco, bu doscientodimo aamiganoma efeejimoco icano Cesarea cuumivi tufucuro ifeequi, nooboro.

²⁴ Jaamoma ihaivojiîbo galluhi Pabloco jeejiri ifeequi. Imino Pablo tahi ihifetequi aivojiîbo Felix onoojoaago.

²⁵ Jaaboro diitoma galluubo aameque jilli onoohaameque:

²⁶ Uujoho Claudio Lisio, imino iijico galluuiî jioho idiimihusene aivojiîbo idiicaabo Felixjaago.

²⁷ Jaani Pabloco judiomi icivovanimoro diiboco gaicaaujirahi. Jaarunaa romanoobo iicanoco uguubuuboro, soldaomima ofooboro diiboco taajasuhi judiomi useti.

²⁸ Jaadi diiboco judiomi fagominaa imegavi satyehinihi jinejeque diibediti ihiimaanoco gaajaqui.

²⁹ Jaarunaa judiomi tajiibajihalliti idilluhicaunoco agaajauboro milli nuutihi: Toonohalliti magacaaujirunoco, micivogaanijirunoco icano uujoho atyimetihi.

³⁰ Jaarunaa diiboco agaicaaujinoco uguubuuboro jino galluuiî dijaago. Tolliro bu jito diibediti ihiimaahicamoco dijaa galluuiî tahi dihimfeenevi diibediti ihiimaagui. Tahi imino diica, nooboro.

³¹ Jaanegui ihamocasiminaaco ihaivojiîbo unuubadi fucu satyumo Pabloco Antipatri cuumivi.

³² Jaano sifucuti ihamocasiminaa baadi ufuumo uumiimo dojicuviro icivojajaago. Jaanoti jeejimiri ufuumo Pabloma fuuhi.

³³ Jaamo Cesarea cuumivi ifutuudi aivojiîbo Felix onoooco aciumo Pabloco toohaamema.

³⁴ Jaahaameque emeciuboro ihaivojiîbo dilluuiî Pabloco: ¿Cuucaabo jioho? nooboro. Jaadi gaajaubo Cilicia jiiinijeobo iicanoco.

³⁵ Jaanegui nuubo: Jisumi uco idiibogonoco guubunicitihi. Jaanoti jarihiica iditi ihiimaamo asaadi jioho onoonoco bu guubuniciji, nooboro Pabloco ficusuubo Herode palaciojafaño, toomominaa diiboco iteemequi.

24

Pablo Aivojiîbo Felix Imfeenevi Iimaahi.

¹ Jaadi sahuse fucuvabuunati Anania onoobo sacerdotemi aivojiîbo ifutuuiî sanoodimo quillahutoma Cesarea cuumivi. Jaamoma saafi iimaaminaafi Tertulo onoobo saauhi. Jaamo agaseudi aivojiîbo imefeenevi ujulleecamaaiumoro Pablohallivi imitino iimaauomo.

² Jaanaa Pabloco agasesuudi Tertulo onoobo ticovauhi ihiimaaubo jilli nooboro: Aivojiîbo Felixco, imino aivo jioho aivojiîbo mihaico teemehi. Jaamaño aivo sajeebî mihicahi imino mihaico atajiibamaño.

³ Jaanoco fanooro aivo imino magaayicahi fahigova jioho aivojiîbo Felix idiimihuseebe idiicanoco.

⁴ Jaabo uuchuvotîbo diicatiqiu imeguehi ajashuno iima ihiimaanoco.

⁵ Mihaai jaani Pabloco magaajacuhi gañuhusuno isiramaaihicanoco. Jaabo fahigovavi judiomico dugaacusuuboro feehicahi, nazarenomi dugaavominaa aivojiîbo iicamaño.

⁶ Jaamaño templojaco mihininjiruubo. Jaarunaa mihaai diiboco magaayicuihi diiboco midilluquui motajiibaji onoojadi.

⁷ Jaarunaa amocasiminaa aivojiîbo Lisio onoobo asaaboro sefano dumitiicuihi mihaiti.

⁸ Jaabo ihamocasiminaa aivojiîbo galluuiî, Pabloditi ihiimaamoco, dihimfeenevi diibediti ihiimaagui. Jaabo eneechau iro diiboco dillu. Jaabo iro gaajahi mihaai monoono miyaano icanoco, nooboro.

⁹ Jaanoco paryi judiomi: Aivo miyaano, neehicauhi.

¹⁰ Jaanegui ihaivojiîbo Felix Pabloco tajiibauhi ihiimaagui.

Jaanegui Pablo nuuhi: Aivo imeguehi dihimfeenevi ihiimaanoco. Ico uujoho gaajahi siicijetiro jiiicumiî aivojiîbo idiicanoco.

¹¹ Jaabo eneechicau bu iro dilluubo gaaja uujoho Jerusalevi Moocaanico imegui asaahinîbo agaheshinoti fahuseeci motihaiti mifucuci idino fucuvano iicanoco.

¹² Jaaruubo uujoho ejenaaubo templojafaño, sinagogajafaño, tuucuumifeenevi buhigueeje icano ñaaisuuboro ofoonoco atyimetimo.

¹³ Jaamo jino uuditi iimaano miyaano icatino.

¹⁴ Jaanoti naha miyaano uujoho tadimihaai Caani Moocaani iicaaboco jeehivehicahi bohono jiihai onoojadi. Jaanoco oono diito dugaacuminaa neehicahi. Jaarunaa jilli uujoho Moocaani iimaaminaa aamenefaño, bu Moocaani tajiibano aamenefaño iicanoco miyaaveguehi.

¹⁵ Jaabo uujoho tolliro Moocaanico miyaaveguehi diitobadiro. Jaabo teemehi paryi uchuumucumo iimifimo, bu iimitifimo icano ubuheetejinoco.

¹⁶Jaamaño uujoho quehecuno tajeebico ficuhicahi Moocaani imefeenevi, bu miyaminaa imefeenevi icano imino icaqui.

¹⁷Jaabo uujoho siicumijeri igooboro efeehicadi taacuumijaago saahinihi judiomico nihibamico aciQui, Moocaanidi jeecivoco ficuqui icano.

¹⁸Jaanoco uujoho eheetavuubo templojafaño icaunaaca judiomi Asia jiniijeti asaauomo uo templojafaño atyimeuhi tafico iimibachuuboco. Jaaruubo miyaminaama sihidi igaivuutih, ñaaisuuboro icautih icano.

¹⁹¿Jaamo judiomi Asia jiniijeoto collihi saatih jinoovi dihimfeenevi ihiimaavamo uuditi imitino iicanoco eescinihachijji?

²⁰Jaanoti jito asaamoco dillu ¿Naa milli judiomi fagominaa imefeenevi iicahinisumi uo gaajacihinimo imitino iicanoco?

²¹Ivi idinoro uujoho diito imefeenevi iicahinisumi sefano nuuhi: Uujoho uchuumucumo ubuheetejinoco imiyaavogonoco fine magaaajuqui uo midilluhi jaachijji, ivi uujoho nuuhi diito imefeenevi iicasumi, nooboro.

²²Jaanoco Felix uguubuuboro milli nuutiibo. Cristota imiyaavogonoco agaajauboro nuubo: Jari amocasiminaa aivojiiubo Lisio asaadi toonoti imino uujoho gaajaji, nooboro.

²³Jaaboro Felix saafi aivojiiuboco galluuhi Pabloco palaciojafaño ijihacuqui. Jaaruubo civojaminaafibadi icautih. Jaabo toojafa icaunohachuta igataavominaa diiboco meecitehicauhi diiboco siinoco ihaciQui.

²⁴Jaadi goovacutinoti Felix mogai judiomio go Drusila onoogoma saauhi. Jaaboro Pabloco cuhuvauhi diibojaa asaaboro Jesucristoco mimiyaavogonoti diiboco ijiiibogonoco iguubuquui.

²⁵Jaabo Pablo iticovono ifiiti, bu moficoro miguiinoninoti, bu ufucu Moocaani mohimiti jaadufucu icajinoti icano Pablo ijiiibugunoti Felix ihigutuuboro nuuhi: Difo. Ufucu jei, ¿csumihacho ico siino cuhuvajji? nuubo.

²⁶Jaadi Felix esamaahicauhi: Fine Pablo uo nihibamico acijiiubo diiboco sinaayuqui, nooboro Pabloco fiiva foova cuhuvahicaubo diiboma ihiimaaquui.

²⁷Jaadi mificabaci afatyuudi Felixco bohobavaubo saafi aivojiiubo Porcio Festo onoobo. Jaanegui Felix judiomima imino iicaqui Pabloco civojafaño ico ficuubo iinusutiibo.

25

Festo Onoobo Imefeenevi Pablo Icauhi.

¹Jaabo Festo mifucuci, safucu idiino aivojiiuboti icacuudi fuubo Cesareati Jerusalevi.

²Jahigo sacerdotem aivojito judiomi obocifimo iicamo, Pablohallivi imitino iimaauomo.

³Jaamorero Festoco dillumo Pabloco Jerusalejaagovi ihicitequi, ifurumo Pabloco jiihaiivi igaicausuquui.

⁴Jaarunaa Festo iimusuhi: Pablo Cesareavi civojafaño icahi. Tolliro uujoho goovano feeji tahigo.

⁵Jaanegui amiihai aivojito uuma Cesareavi feeji diibediti imitino iicahicanoco ihiimaquui. Miyaano diibo imitino iicahicahachijji, nooboro.

⁶Jaabo Festo Jerusalevi fahuseeci fucuva ticovoviro fine icacuui. Jaadi siino Cesareavi uumiubo. Jaano sifucuti ihaivoji icagahallivi acasiivuuboro Pabloco cuhuvaubo.

⁷Jaabo Pablo agaseudi, Jerusaleti asaauomo judiomi diibojaa igaivuhi. Jaamo iimaacasiuhi siibadijere aivo imitino Pabloditi. Jaarunoco inisuurunofaño miyaano icautih.

⁸Jaanegui Pablo ihallivi iimaauhi: Uujoho judiomiditi, templojaditi, bu romanomi aivojiiubo Cesarditi icano imitino iimaatathi, nooboro.

⁹Jaanegui Festo Pabloco dilluhi judiomima imino iicanoco iimuguuboro: ¿Naa dimeguehi Jerusalevi ofoonoco ico uujoho tahi dilluqui? nooboro.

¹⁰Jaanegui Pablo iimusuhi: Uujoho jinoovi aivojiiubo Cesar onoobo tajiibamañeri icahi imino uo idilluqui iro imino gaajacuhi imitino judiomiti ihiimaatinoco.

¹¹Jaanoti miyaano imitino omoonihachijji jaafa uo magaicaau. Jaanoti sicamañoco ihiimaahicahachijji diito usefaño miihaiñooba uo acijitih. Jaanegui imeguehi romanomi aivojiiubo Cesar onoobo uo idillunoco, nooboro.

¹²Jaanegui toonobunati Festo ifajiiimininaama ihiimauboro Pabloco nuuhi: Ico romanomi aivojiiubo imefeenevi idillunoco dimeguehi. Jaanegui romanomi aivojiiubo jaago ijoho feeji, nooboro.

Pablo Aivojiiubo Agripa Onoobo Imefeenevi Icauhi.

¹³Jaanobunati aivojiiubo Agripa onoobo Berenice onoogoma ifutuhi Cesareavi Festoco abaatumisi.

¹⁴Jaamisi tahi gueene fucuva icauhi. Jaabo Agripa onooboco Festo Pabloditi ijiiibuuboro nuuhi: Jineeri icaabo saafi Felix civojafaño ificuhiniibo.

¹⁵ Jaabohallivi sacerdotemi aivojito, quillahuto icamo dilluuhi diiboco imitino imooniqui Jerusalevi uujoho icahinisumi. Jaamo imuguuhi uujoho diiboco agaicaausujinoco.

¹⁶ Jaanegui uujoho nuuhi: Miihai romanomi mejeevamaaitihi ticovono miyaminaafico magaiccaunoco. Iticoni diiboco diibohallivi imitino ihiimaano imefeene ifihallivi ihi-imaaqi, mificuuti nohachuta, nooboro.

¹⁷ Jaanegui diito jimañovi asaahinisumi uujoho guenene icatibo sifucuti tatyajibamañoti cuuhuvauhi diibo Pabloco.

¹⁸ Jaabediti diito iimaano aivo iimitinoco nuutihi uujoho esamaaiubadi icautino.

¹⁹ Idinocoro diibediti neehicaumo jilli diito iimaa iijitiro, bu tolliro Jesu uchuumuuboco Pablo buheebe eneehicaunotiro icano.

²⁰ Jaanoco, uujoho millí fine mooniji, onoomaño Pabloco dilluui: ¿Naa Jerusalevi dimeguehi ofoonoco, tahi ico idilluqui? nooboro.

²¹ Jaarunaa Pablo imuguuhi aivojibo Cesar Augusto onoo bo diiboco idillunoco. Jaanegui uujoho diiboco civojafañoro ficuuihi. ¿Cusumihacho diibo Cesar Augustojaago galluuqui? nooboro.

²² Jaanegui Agripa onoo bo Festoco nuuhi: Uujoho tolliro diiboco uguubuunicinoco imeguehi, nooboro.

Jaanegui Festo ihiimusuboro nuuhi: Civo hogo diiboco jei guubuunici, nooboro.

²³ Jaano sifucuti Agripa, Berenice icamisi atajibafimañovi aivo sihidi jeevano ifutumisi miyaminaa diitisico iimuunofenedi. Jaamisima saumo amocasiminaa aivojito, bu tuucumio bocifimo icano. Jaanobuunati Festo Pabloco cuuhuvauhi.

²⁴ Jaaboro Festo nuuhi: Aivojibo Agripa, famooro jino miihaima mihicamo, memeeeci jaanico. Jaaniditi sihidi judiomi Jerusalevi, bu Cesareavi icano uuma iimaahinhi. Jaafa guijevebe, sefano noomoro.

²⁵ Jaarunaa uudi jinejebaco imitino moonihicatibo. ¿Milliti bu jaaboco magaiccaaujirahi? Jaabo inoro imeguehinibo aivojibo Augusto diiboco idillunoco. Jaanegui diiboco diibojago galluuji.

²⁶ Jaarunaa chahano diibo aivojibojago acaatinijiruno diibohallivi. Jaanegui tahaivojibo, Agripa, diimefeenevi diiboco sivahi. Jaabo ijoho diiboco idilluudi fine diibohallivi iicanoco caatiniji.

²⁷ Miiro uudi imitino civojaminaafico agalluuno aivojibojago millí diibediti icanoco jibogotibo, nooboro.

26

Pablo Aivojibo Agripa Imefeenevi Iimaauhi.

¹ Jaanegui Agripa Pabloco nuuhi: Iiro diimaa, nooboro.

Jaanegui Pablo ihuseque agañiyicuboro ticovauhi jilli iimaaubo:

² Aivojibo Agripa aivo imo imo icahi diimefeenevi tafihallivi ihiimaaboro jibeguequi famooro judiomi uudit ihiimaahicanoco.

³ Fanocoro ijoho imino gaajahi paryi judiomi jeevamaajeque, tolliro fanooro mihi-imaanicinoco icano. Jaanegui ico dilluui uco guubuniciqui sicuno.

⁴ Miiro famooro judiomi uco seemenetiro gaajauhi. Iticoni taacuumivi icahicaunoco, bu Jerusalevi icahicaunoco icano.

⁵ Jaanoco bu diito gaajahi jaafa jaanoco iimogohachiji imidiusumi fariseobadi iicaunoco jibogomo. Jaamo miihai fariseomi mihicamo Moocanico saato ho janaanici aivo imino mejeecivonicihi.

⁶ Jaanegui uujoho miyaaveguehi Moocani uchuumucumoco sino ubuheetesujinoco. Mohimegaotoco Moocani unuubadi. Jinhalliti jino uco sivamo ihaamiqui.

⁷ Jaamaño miiro Israel cuumino fahuseeci motihaiti miicumiiici icano iicamo. Toono imiyaavejinoco ootomomo Moocanico jeevehicahi cuujehachuta, fucuhachuta icano. Jaanoco uujoho imiyaavogonohalliti uudit judiomi jisumi imitino iimaahi.

⁸ Iijoho aivojibo Agripa, ¿nacua amiihai judiomi mimiyaavogotih i Moocani uchuumucumoco ubuheetesujinoco?

Pablo Cristotaco Idaasuno Omoonihicaunoco Jibuguihi.

⁹ Miiro uujoho iticoni imino moonihi nooboro Jesu Nazareoobo momohalliti sihidi imitino miyaminaaco moonihicauhi.

¹⁰ Jilli uujoho moonihicauhi Jerusalevi, sacerdotemi aivojito iijiti civojafaño ficuhicauhi sihidi Cristoco imiyaavogomoco. Jaamoco agaicaaumofañodi uujoho icahicauhi.

¹¹ Jaaboro Cristotaco sihidi aamihicauhi paryi sinagogajanofaño, imiyaavogoco jeevesusuqui, nooboro. Bu uujoho aivo sihidi isifiiratooboro diitoco bucasihicauhi fahigova jiiinjenedi.

*Pablo Siino J#beguehi Cristoco Agaayiciunoco.
(Hch 9.1-19; 22.6-16)*

¹² Jaabo tooneguiiharo fuuhi Damascavi sacerdotemi aivojito iijico uco aaciumoro agal-luuneguiiha.

¹³ Jaabo aivoj#bo Agripa, uujoho j#hairi fuunaaca gadi#ba niquejefa#oti uco sefano achic#no sano uuma ufuumoma, nihiba aachicino janaanici icano sefano namecuno.

¹⁴ Jaaneri famooro baavi mahaifuuhi. Jaanobuunati niquejefa#oti guubuui uco hebreo iijiri unuunoco: Saulo, Saulo, #collihi uco bucasih? #ro difico daivuvusuhi oono Buey ihabajaabo iimogobadi iicanoco imogot#boro iinoro fega# niquequeque itivadiivooboro iicanicibadi, unuunoco.

¹⁵ Jaanegui uujoho nuuhi: #M#joho #joho, aivoj#bo? nooboro. Jaanegui Aivoj#bo uco nuuhi: Uujoho Jesu. Jaaboco #joho uco bucasih.

¹⁶ Jisumiro ga#ivo. Toonegui #vi uujoho buhugaavehi uco deecivequi fanoocoro uuditi adaatyimecunoco, tolliro adaatyimejinoco icano d#beguequi.

¹⁷ Jaabo ico uujoho taajasuji judiom# useti, bu judiom# iicatimo useti icano. Jaamojaago ico galluhi jisumi diito aallinoco faayicisuqui.

¹⁸ Jaamo imitino icacutimo iicaqui civonoguiinodi igotimo seseeh# iicacuuqui Satanasco ejevesumoro Moocaanima iicaqui. Jaamo uco imiyaavogomoro agaayicimo imitico buusuji Moocaani iciumofeenevi iicaqui, nooboro.

Pablo Gaijafa#o Unuunoco Miyaavuguuhi.

¹⁹ Jaanegui, aivoj#bo Agripa, uujoho niquejeti gaijafa#o aatyimeunoco miyaavuguuhi.

²⁰ Jaaboro j#beguehicaui iticon# Damasca cuumivi. Jaadi j#beguehicaui Jerusalem cuumivi, bu fahigova Judea j#nivevi icano, bu tolliro judiom# iicatimoco icano. Jaamo famoocoro j#beguehicaui iimitico ejevesumoro Moocaanijaagoviro iicaqui. Jaamoro imino iicanoco toonofa#odi ihifusuqui.

²¹ Jinohalliti judiom# uco templojafa#o agaayiciumoro gaicaaujirahi.

²² Jaarunaa Moocaani uco aamusuneri jisu imino j#beguehi pary# miyaminaaco obocifitimoco, obocifimoco icano. Jaanoco tolliro fahij#varo j#beguehicaui siibadi j#bogot#bo Moocaani iimaaminaa, bu Moise icamo jilli iicajino unuubadi.

²³ Cristoditi nuumo Cristo asaadi #daasuno icaj#bo. Jaadi chuumucuruubo buheete-j#bo, uchuumucumo ubuheetejinoco iticon#bo. Jaanoco jilli j#buguubo mataajajinoco judiom#di, bu tolliro judiom# iicatimedi icano, nooboro.

Pablo Imuguuhi Agripa Onoobo Cristoco Agaayicinoco.

²⁴ Jilli Pablo unuunegui Festo sefano nuuhi: Pablo fine #joho jilli deegavehi. Toono sihidi agaaano ico jeegavusuhi, nooboro.

²⁵ Jaanegui Pablo nuuhi: Idiimihuseebe Festo, uujoho jeegavot#hi. Imino eesamaaiboro miyaanoco neehi.

²⁶ Jaani jino aivoj#bo Agripa iicaabo toonoco imino gaajahi. Jaanegui jino diibo imefeenevi #hichugot#boro iimaahi. Jaanoco diibo tolliro gaajahi fanooro toovono iicatinoco.

²⁷ Jaanegui aivoj#bo Agripa ico dilluui: #Naa Moocaani iimaaminaa unuunoco miyaaveguehi? Fine miyaaveguehi, nuubo.

²⁸ Jaanegui Agripa Pablocu nuuhi: #Milli nacu ajashuno idiimaaneri uco fine miyaavugusuji? nooboro.

²⁹ Jaanegui Pablo nuuhi: Uujoho Moocaanico dilluui, sihidi ihimaaneri, ajashuno ihimaaneri icano mimiyaaveguequi. Jaabo #ro icatino, pary# jaachij# jino uco ugu-ubuunicimo, bu tolliro uubadi iicaqui. Jaarumo jilli uubadi jigaf#hiri siscinitimo iicaqui, nooboro.

³⁰ Jilli Pablo unuunobuunati aivoj#bo Agripa, bu aivoj#bo Festo, bu Berenice, bu famooro toono iicaumo icano aga#ivuumoro

³¹ fuumo sihigovi. Jaamoro toonoti sanom#ro ihimaacasimoro noocasihicaumo: Jaani imitino moonihicat#bo. #Milliti bu jaaboco magacaaujirahi? #Milliti bu micivojanijirahi? noomoro.

³² Jaanegui Agripa nuuhi Festoco: Fine misinaaujirahi jaanico inoro romano aivoj#bo Cesar uco idillunoco imeguehi, inuut#ruva, nooboro.

27

Pablocu Galluumo Roma Cuumijaago.

¹ Jaadi m#haico Italia j#nivevi igalluuqui aciumo Pablo saatoho civojaminaa iicamoco saafi aivoj#bo Julio onooboco. Jaabou Julio ijeevadio amocasiminaa Augusto onoomo amocasiminaa aivoj#bo iicaubo.

² Jaamo Adramitio cuumi meenegari mufuuhi, Asia cuuminoco muuajiniri iicamicujeque emecituugari. Tolliro Aristacu onoobo Tesalonica cuumioobo, Macedonia jiniijeoobo mihaima fuuhi.

³ Jaano sesevedi Sidon onoomicuvi mihifutuhi. Jaamañovi Julio Pabloco imino omoonuboro galluuhi inahaboniminaaco imeecitequi diiboco sinehejeti ihaciqui.

⁴ Jaadi tomicuti mufuumo Chipe onochugaico mafatyuhi monaninaagueneri iicachugaico sihidi guibuhuba mihaico sihigoviro asatyuneri.

⁵ Jaadi Cilicia jiniijeque, bu Panfilia jiniijeque icano mafatyumoro mihifutuuhi Mira unuucuumivi, Licia jinijevi.

⁶ Jahigo amocasiminaa aivojibo Alejandria meenegaco atyimeuhi Italia jinijevi ufuugaco. Jaaboro mihaico togafaño jicafutusuubo mefeeci.

⁷ Jaadi guiraafucuva mihiguunobuunati sihidi jeevanoti mihifutuuhi Gnido cuumi onegueehivi. Jaanaa guibuhuba sihidi iicaunegui sihigodi mufuumo Salmon onocuumi onegueehidi, Creta onochugaihaliidi mafatyuhi.

⁸ Jaarunaa sihidi jeevaneri mufuumo mihifutuuhi Imimicu onoomicuvi Lasea cuumi fiitino.

⁹ Jaamo gueenene tahi mihicaumaño ñihicucuuno muuairi mufuujino jiniija guibuhubama iicacuujino ifiiticumaño. Jaanegui Pablo diitoco afajinuboro nuuhi:

¹⁰ Amihaico gaifimico neehi: Ñihicuno aivo sihidi jeevaneri mefeeci. Jaaneri meenega ifiimaaveneri sihidi sineheje gañicafeteji, jaabadiro saatoho miyaminaa ifino gañicafeteji icano, nooboro.

¹¹ Jaarunoco Pabloco ihamocasiminaa aivojibo miyaavugutuhi. Jaaboro imeenega abajaabo, toga ticuvusuminaafi icano unuunocoro miyaavuguuhi.

¹² Jaanaa guiraamo nuuhi: Imitaticu jinijadihivi. Jaanegui masigo mufuucuqui jinooti Creta jinijevi Fenice micuvi mihifetequi, noomoro. Tomañoti noreste, sureste icahigo ifuvusuhicauneguiiha, tomicuvi jinijaco mafatyequi.

Sihidi Guibuhuba Muuifeenevi.

¹³ Jaadi guibuhuba siicuibaa surjaagoti iguibunegui: Imino fine mefeeci, noomoro mufuuhi Creta chugai fiitnodi.

¹⁴ Jaanobuunati guenejisunoti momeenegahallivi sefano guibuhuba saauhi, aivo esefano guibuhuba Noreste onooiguibuhuba.

¹⁵ Jaano sefano guibuhuba mihaico agaayicinoro igusuutinegui mejeevesucuuhi. Jaaneri mihaico iguibuhuba sihigoviro satyucuuhi.

¹⁶ Jaamo mafatyuhi ajashuchugai Clauda onochugai bujinaagodi iguibuhuba sefano achahuhigodi. Jaamoro sihidi jeevanoti imidi meenegaco imino mudujeniuhi iguiraagati.

¹⁷ Jaadi ihajashugaco caamo iguiraagajinibaavi duujenimo. Jaamoro iguiraagaco sisumo gaibaineri ifaaga agallivujiruneguiiha. Jaamoro muuaifaño jiniigaibaaho Sirte onooabaahohallivi ifigatyujirunoco ñihicugumoro imeenega gaachehuco niitusuumo guibuhuba sihigoviro diitoco isatyequi.

¹⁸ Jaano sifucuti guibuhuba icauhiica sefano. Jaanegui imeenegafañoonoco gaifficiumo muuaifaño.

¹⁹ Jaano sifucuti bu famooro siino magaiificiuihi togaonehejeque muuaifaño.

²⁰ Jaamo fiiva fucuva mahatyimehicautihi nihibaco meeciri icanoco sihidi guibuhuba iicaumaño. Jaamoro: Mataajajitihine, munuuhi.

²¹ Jaamo gueenene amachucutinegui Pablo diitofeenevi ujulleeveuboro nuuhi: Imino uujoho eneehinoco muguubuhiniruva Creta chugaivi masaajitirahi. Jaarunaa masaamaño idaasuno mihicahi monehejeque magaiificihi.

²² Jaarunaa ñihicugotimo quehecuno mihica. Saatohobati miguijevejitihine idigaaro meenega fiimaveji.

²³ Jaanoco uujoho gaajacihine Moocaanico ejeecivehicaabofañodi uujoho icamaño. Jaabo itoomominaafico tajaago agalluubo fucu uco neehi:

²⁴ Pablo diguetejirahana, romano aivojibo imefeenevi dihifeteji. Tolliro difañodi ñiri Moocaani taajasuji famooro ñina meenegafaño iicamoco, nooboro.

²⁵ Jaanegui quehecuno mihica ñihicugotimo. Uco Moocaani itoomominaafañodi onoobadi iicajinoco miyaaveguehi.

²⁶ Jaarunaa mihaico sachugaivi gañijino guibuhuba, nooboro.

²⁷ Jaadi mijaguisichachuta mihigucuudi Adria muuavi mihifutuuhi. Jaamañovi sihigovi agaño, sihigovi agaño fuuhi. Jaanaa toga ducicamaajeminaa fucufeenevi gaajacuuhi jinijeti ifiitivuunoco.

²⁸ Jaamoro uuvumo imuuai faicuvaco. Jaarunaa treinta y seis metrohachuta inifaihu faicuva icauhi. Jaano janaanici siino uuvumo. Jaarunaa veintisiete metrohachuta inifaihu faicuva icauhi.

²⁹ Jaanegui guisihallivi imeenegaco agañijirunoco iguiumoro igueenemejedino obocinoonoco toga dojicuogati udujenimoro imuuafaño gañi#umo sihi footiga iicaqui. Jaamoro tuumuumo isesevequi.

³⁰ Jaamoro toga ducicamaajeminaa togati itaajaqui mooni#uhi ihajashugaco togati imuuafaño iiniitusuumoro isivi ifeequi. Jaamoro ibocisutaco niitusumobadi nijequeogati mooni#umo abañisumo.

³¹ Jaanegui Pablo ihamocasiminaa aivoj#iboco nuuhi: Diito meenegati ofoohachijii amiihai mataajajitih, nooboro.

³² Jaanegui ihamocasiminaa ihajashuga sisitaaco iquitumoro togaco muuafaño gañi#uhi.

³³ Jaadi Pablo cuujetavi diitoco nuuhi: Aivo guenene mijaguisici micigacutih, bu mamachucutih icano.

³⁴ Jaanegui amiihaico neehi: Mamachuqui. Jaamo mamachumoro mataajahi. Mi#ro saato#oba milli icacujitih, nooboro

³⁵ Pablo maahuco agaayiciuboro Moocanima iimaauhi diito imefeenevi. Jaadi toonoco iqisiciuboro machuubo,

³⁶ bu tolliro famooro amachumoro imo imo minifutuuh.

³⁷ Jaamo mi#hai meenegafaño mi#icauhi doscientas setenta y seisdimo miyaminaa.

³⁸ Jaadi machuta iicaunoco muuafaño gañi#umo imeenega i#adijetequi.

Meenega Niituh Muuafaño.

³⁹ Jaanaa eseseveudi toga ducicamaajeminaa gaajautimo comañoo jinijerihacho mihi-caunoco. Jaadi ifadicaico atyimeumo. Jaamañovi jiniigaibaaho icauhi. Jaanegui: Tomaño macañaveji, nuumo.

⁴⁰ Jaadi imeenega duujeneque quitumo. Jaaneri ibocisutano muuafaño#o fitanamaaiuhi. Jaasumiro sinaayumo ibuhuduganoco imeenegaco iticivusuqui. Jaamoro imegaogaachehuco guibuhuba naagonovi miniyuumo. Jaaneri fiitivuga jiniigaibaahojaagovi.

⁴¹ Jaadi #ifutumo samaño fahigovaciti sefano cucuumañovi. Jaaneri jiniigaibaahohallivi nijequoga figatyuhi kuhufono. Jaaneri dojicuoga gatahunamaaiuhi sefano tyuucai icauneri.

⁴² Jaanegui ihamocasiminaa gaisiraicujirahi icivojaminaaco isimoro ataaajujirunegui- iha.

⁴³ Jaarunaa diito aivoj#ibo Pabloco itaajasuqui milli moonisuutih. Jaaboro iisico agaa- jamoco iticoni taji#baubo muuafaño acasiniivomoro i#i#nija iisiqui.

⁴⁴ Jaadi saato#o agaajatimoco taji#baubo cubujeneri, bu imeenega udujavanamaaiubu- jeneri ifeequi. Jaaneri famooro ataaajumoro jini#jevi #ifutumo.

28

Pablo Malta Onoochugaivi Icauhi.

¹ Jaamo famooro mataajacuudi tuchugai Malta onoochugai iicanoco magajaciuhi.

² Jaamo toojini#eoto imino mi#haico gaayiciuhi. Jaamoro sihidi niija si#cura icaneri mi#hahicauneguuiha cijigaico mi#haidi ebasumo. Jaamoro mi#haico famoocoro feemesu- umo.

³ Jaanaa Pablo icuihi cuuhafene ifigañoco. Jaaboro cijigaifaño cabicuubo. Jaanaaca toono aigucuri toonoti jiniimo iinuuh. Jaaboro Pabloco ihuseti eheedumañovi#ro guenene feetuciniubo.

⁴ Jaanoco tuchugai miyaminaa atyimeuhi jiniimo Pablo useti efeetuciniunoco. Jaamoro ihiimaacasiunomoro nuumo: Miyaano jahi jaani gaicaauminaafi. Jaamaño muuafaño ifiimaavonoti ataaajacuruuboco Moocaani imucugai icasujitih, noomoro.

⁵ Jaaboco Pablo cijigaifaño ijinimoco efeefaiquiyuuboro milli icautih.

⁶ Jaarunaa famooro esicini#umo: Fine ujuurineri cheemejiibo, noomoro. Jaarumo guenene ihesicini#uuruh milli iicacutinegui boobani#umo ihesamaajequ. Jaamoro Pabloti nuumo: Fine diibo saafi dios, noomoro.

⁷ Jaano fiitino tuchugai aivoj#ibo Publico onoobo faguino icauhi. Jaabo mi#haico imino gaayiciuhi mifucuci, safucu icano ticovovi imino mi#haico ficuubo.

⁸ Jaabo Publico caani iguihuvaubo icigaijefaño icauhi. Jaabo sihidi guihuvari, faticiri icano icauhi. Jaanegui Pablo diiboco meecituuh. Jaaboro Moocanima ihiimaauboro diibohallivi ihuseque ficuubo. Jaaneri tsumiro buheeteubo.

⁹ Jaanobuunati tolliro tuchugairi iicaumo iguihuvamo Pablojaago saauhi diitoco ibuheesuqui.

¹⁰ Jaamoco ubuheesuunoma iicaumo miihaico imino jeecivuuhi. Jaadi bohoga meene-gafaño mijicafutuudi aciumo miihaico sihidi duvirucuco.

Pablo Ifetehi Roma Cuumivi.

¹¹ Jaanobuunati minihibaci, sanihiba icanoti tuchugaiti meenegari mufuuhi jinijaco tuchugaivi afatyugari. Jaagau Alejandria jiniije meenega. Jaagahallivi eetavociniumo jihovo diosmi Casto onooBo, Polu onooBo icamisi ijimi.

¹² Jaagari mufuumo mihifutuuhi Siracusa onoomicuvi. Jaamañovi mifucuci, safucu idiino mihicauhi.

¹³ Toonoti mufuuhi Italiajini fiitino. Jaadi mihifutuhi Regio cuumivi. Jaano sifucuti guibuhuba saauhi surjaagoti. Jaano sifucuti mihifutuhi Puteoli cuumivi.

¹⁴ Jaamañovi mahatyimeuhi Cristotaco. Jaamo miihaico gajjuhi diitoma mihicaqui sajuguisi ticovovi. Jaadi mufuuhi Roma cuumivi.

¹⁵ Jaanoco Romari iicaumo Cristota gaajacuuhi miihai tahi mufuunoco. Jaamoro saau mo miihaico ootomovaumo. Jaamovi macabivuuhi jiihaivi, Apio naajehasi Tres Tabernas onoomañovi. Jaamoco Pablo aatyimeuboro Moocaanico imuui. Jaaboro quehecutuubo.

¹⁶ Jaadi Romavi mihifutuudi ihamocasiminaa aivojiiBo icivojaminaaco aciui Roma civojaminaa toomominaa aivojiiBoco. Jaanoti Pabloco ijeevadi ficuumo saafi amocasininaafima diiboco iteemequi.

Pablo Romavi JiiBogono.

¹⁷ Jaabo Pablo mifucuci, safucu idiino iicauno nijequeti cuuhuvaubo Romari iicaumo judiomi aivojitoco. Jaamo igaiivuumoco Pablo nuuhi: Tañahabomi, uujoho judiomiditi milli iimaatihi, tolliro motadimi jeevamaajediti milli iimaatirahi icano. Jaarunaaca Jerusalevi uco romano civojafaño ficuumo.

¹⁸ Jaadi uco idilluumo uuvi imitico atyimeutitii: Jaamoro ¿milliti bu magai caaujirahi? onoomoro uco sinaayujiruumo.

¹⁹ Jaarunaa judiomi sihidi uudititii imitino ihiimaane guuiha uujoho imuguuihi Roma aivojiiBo uco idillunoco. Jaaruubo uujoho taacuumiminaahallivi, ¿milli nootitii?

²⁰ Jaanegui amiihaico cuuhuvahi amiihaico aatyimeebere iimaagui. Jaano israelmi imiyaavogobadi uujoho imiyaavogomaño uco jino mahatyimehi jigaiñeri sisiciniBoco, nooboro.

²¹ Jaanegui nuumo: Miihai aamebaco magaiyicititii Judea jiniijeti iditi iimaanoco. Tolliro saatohoba monahabomi judiomi tahigoti agaserumo imitino idiicanoco miihaico jiiBogotitii.

²² Jaanegui mihimeguehi ijihovo edesamaañoco magaijanoco. Toono bohono iijiti fahigovavi imitino ihiimaahicanoti muguubuhicanoti, noomoro.

²³ Jaanegui safucuco uuvumo. Jaafucu sihidi miyaminaa gaseuhi Pablo iicaujafaño. Jaamoco fucurotiro Moocaani aivoji iijiti jiiBogooBo suufeniuihii iijicuuvi. Jaabo Moise tajiBafañodi, bu Moocaani iimaaminaa aamenefañodi Jesuditi jiiBeguehicaubo diitoco imiyaavugusuqui.

²⁴ Jaanoco saatoho miyaavuguihi, jaarunaa saatoho miyaavugutitii icano.

²⁵ Jaamañovi sabadiro ihesamaaje iicautimaño Pabloditi fuumo. Jaanegui diitoco Pablo nuuhi: Imino jahi motadimico Moocaani Gaija nuuhi ihiimaaminaafi Isaiafeenedi. Jilli nooboro:

²⁶ Foobo tomiyaminaaco dinoo: Amiihai fine muguubuui. Jaarunoco magaijajititii. Fine bu mahatyimeji. Jaarunoco mehesiciniijititii.

²⁷ Amiihai jeebi kuhufono iminifotomaño, imitino muguubumo. Amiihai aallino mihicinihi. Jaaneri amiihai aallineri aatyimetimo mihicaji. Bu amiihai nohojiri guubutimo mihicaqui. Bu jaamo amiihai jeebiri gaajatimo mihicaqui. Jaamo tajaago masaamoco uujoho ubuheesujiruneguiiha, nooboro. nuubo.

²⁸ Jaanegui amiihai magaija, jisumitiro Moocaani taajasu jiiBogoco judiomi iicatimediro iicacuujinoco. Jaanoco diito imino guubuui, nooboro.

²⁹ Jilli Pablo unuunoco uguubumoro toonoti fuumo sanoomiro jenaucasinomoro.*

³⁰ Jaanobuuna Pablo icauhi mificabaci ticovovi sita iijaco iicanohachuta jaaduuboro. Jahi diiboco imeecitomoco imino gaayicihicaubo toojafaño.

³¹ Jaaboro nihicugotiiBo jiiBeguehicaubo Moocaani aivoji iijico. Tolliro AivojiiBo Jesucristoditi jiiBeguehicaubo. Jaaruuboco miihaiñooBa Pabloco milli neehicautitii.

* 28:29 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

ROMANOS

Pablo Romanomidi Acaatinuuhaame.

Pablo Caatiniuhi Romari Iicaja.

Moocaani Iijaminaadi.

¹ Uujoho Pablo Jesucristo jeeçivominaafi, Moocaani uco ucuuhuvaubo diibo minisuminaafiti icaqui, Moocaani iijico jüibeguequi uco içiubo.

² Jibogoco Moocaani siicijetiro ihiimaaminaafeenedi Caatinihaamefaño unuucuuno.

³ Moocaani Achi Aivojübo Jesucristoditi ihiimaano jüibogo diibo miyaminaa ifiiti iicausumi iüibogono, Jesucristou aivojübo David iyaachimihaiooboti icaubo.

⁴ Jaarunaa iimino Gaija imityari jafeniuhi, diibo Moocaani Achi iicanoco. Jaamaño iguijevemefeeneti ubuheeteubo.

⁵ Jesucristofañodi Moocaani müihaico iminoco achi diibo momofañodi müihaico igal-luqui, jaamofeenedi fahigova jüinjeminaa uguubumoro imiyaavogomo icaqui.

⁶ Jaamofeneri tolliro amühai mihicahi Jesucristota müicaqui Moocaani amühaico ucuuhuvamo.

⁷ Jino aameque amühaidi caatinihi paryi Roma cuumiri mihicamedi. Jaamoco Moocaani agaijüboro ucuuhuvamo iimino ifiima diibedi icaqui. Moocaani, bu Mohaivojübo Jesucristo iicamisi imihuse, sajeebi icanoma mihica.

Pablo Roma Jüinjeminaaco Abaatonoco Imeguehi.

⁸ Imegaviro ticoniji Jesucristofeenedi paryi amühaihallivi Moocaanico iimehicanoco aaciibo amühai miyaavogoti fahigova jüinjeminaa iüibogocasimaño.

⁹ Moocaani uujoho diiboco tajeëbümaryo ejeeçivehicaabo Illi jüibogoco jüibogooboro iicahicaabo gaajahi diiboma ihiimaahicasumi amühaiditi esafetehicanoco.

¹⁰ Moocaanico dilluhicahi diibo imogohachijü millitihacho tahi jisumi amühaico baateji.

¹¹ Imeguehi amühaico aatyimeebere amühai jeebünoco Moocaani Gaijari sefatusuqui. Jaamo janaanici sefano mihicahi.

¹² Tölli imeguehi uujoho fahigovavi mahamusucasinoco jino momiyaavogofañodi mihicamo.

¹³ Tañahabomi, imeguehi amühaico fahüjivaro abaateguehicanoco magajaanoco. Jaarunofaño fanoova uco tihütusuhicahi. Imeguehicahi ofoonoco amühaifeenedi saatohoco miyaavugusuqui fahigova jüinjevi omoonihicabadi mooniqui.

¹⁴ Uco Moocaani tajiübahi famoovahalliviro jüibogooboro feequi añiminaa iijico agaa-jamoco, bu agaajatimoco icano. Tolliro bu fanoovaaco agaaJamoco, agaajatimoco icano jüibogooboro feequi.

¹⁵ Jaamaño uujoho imeguehi taajasubogoco amühaico iüibogonoco paryiçino amühai Romari mihicamoco.

Jesucristo Jüibogo Mitya.

¹⁶ Uujoho nucufevetihü Jesucristo jüibogo iiminoti Moocaani mitya icamaño paryiçino toonoco imiyaavogomoco ataajasuno iicamaño iticoni judiomico, bu tolliro judiomü iicatimoco icano.

¹⁷ Jibogo müihaico jüibeguehi Moocaani müihaico gaayicühi momiyaavogoti, Caatinihaamefaño onoobadi: Jaamaño Moocaani agaayicübo imiyaavogofeenedi icaji.

¹⁸ Jaamaño Moocaani sifira paryi iimitimo miyaminaahallivi nühicuno niqejefañoti saahi. Jaamaño diito iimiti diitoco miyaanoco gaajasutihü.

¹⁹ Iimuguruva imino gaajajirumo Moocaaniti magaaajirunoco. Jaanoco diiboro iifusucühi,

²⁰ Moocaaniti aatyimeratino gaajacafetjirahi diibo fanoovaaco eheetavuunofeenedi. Foovono mahatyimejirahi jüinjequë ifiivusuusumiti, diibo Moocaani imityaabo fahüjivaro iicanoco. Jaamaño diito siinohallivi agatyavequimaajirunoma chahahi.

²¹ Jilli Moocaanico gaajacurumo imino diiboco jeeçivotihü bu tolliro diiboco imotimoco. Jilli ro ajaaducafototino esamaajeneriro ijeebüno mitahi. Jaamaño iguubuti jeebü diitoco civono minifetehi.

²² Magaaajahi, unuurumo gaajatihü.

²³ Jiliro Moocaani sihidi ejeevaabo ufucuro ifinijiti#boco ejeevotimoro cafaryuhacumo, miyaminaafi ifinifibo ijimiro, bu tolliro joomi ijimiri, jiiimomi ijimiri, pary#cino faaboho asimi* ijimiri icano.

²⁴ Jiliti Moocaani diitoco iimiti iimogoviro jeevesuhi toonocoro imegueneguiha. Jaamaño nucufesunoonoco fahigova moonimo.

²⁵ Moocaani miya iijico iimiyaavogotimoro sicamañehejequere miyaavogomo. Jaamoro Moocaani ifivusuunocoro ejeevotimoro imehicamo, Moocaanico imotimoro idi#bocoro naha diiboco fahijivaro mihimejruubo. Fine.

²⁶ Jiliti Moocaani diitoco jeevesuhi unucufesuneheje imogoviro; aivo gaigoomiti m#haiñomaryo gaifimima iicanicincoco ejeevesumoro sano gaigoomiro fahigovavi icacasi-hicahi.

²⁷ Jaabadiro buunaji gaifiimi gaigoomima iicanicincoco ejeevesumoro aivo sihidi imogomo sifima sano gaifimiro iicacasinoco. Sano gaifimiro nucufesunoonoco moonihicahi fahigovavi. Jaamaño toono iimiti jaada ifihalliviro guihuvanehejeque icimo Moocaani afaijaneri.

²⁸ Moocaanico esafotomaño; diitoco iimiti esamaajefaño#viro jeevesuubo momoonitanehejeque imooniqui.

²⁹ Fanoova imitima icamo ifico idicunonoomoneheje, imitineheje, sitaanoco imoy#cineheje, sitaaco imitino omoonineheje icano. Siinohalliti sitaaco j#heveeme, gaicauufifimo, ibacasififimo, bañififimo, sitaaco j#hevefifimo, sicamañehejeque j#bocasififimo.

³⁰ Sitaaditi iminotino iimaamo, Moocaanico j#heveeme, sitaaco gajitimo, uujoho sihidi jeevahi noomoro ifico cahacisumo, imitino omoonijinehejequere esamaaimo, caanimico: Jii, nootimo.

³¹ Aivo esicinitimo, unuucuunoco eheetavotatimo, gajitimo, sitaaco imitino omooninoco iimibachunoco gaajatimo, sitaaco idaasugotimo.

³² Moocaani ataj#banoco imino gaajacurumo. Tolli omoonifimo ifinijitino guiveveque gaajacurumo. Jaarumo suufenitimo moonihicahi, tolliro sita omooninoco atyimemere imo imo icahicahi.

2

Moocaani Imino Dugaacufihi.

¹ Jilli iicamaño agatyavequimaajirunoma chahahi, #joho sitaaco imitico udugaacuubo. #joho cajaanihacho idiicaruubo, sita: Imitico, onooboro udugaacuubo, #iro bu dificoro toonofaño gañ#suihiti sita: Imitico, onooboro bu #joho tobadiro moonihicahi.

² Magaajaculhi Moocaani imino udugaacuuboro tolli omoonimoco ijaadaco acifinoco.

³ #Nacu #joho fine deesicinihi: Moocaani idaasuno omooninoti taajaji, onoobo? Jaaboro #joho sitaaco iimitihalliti idaasuno omoonihicaabo, bu diito omoonibadiro moonihicahi.

⁴ #Nacu #joho diimogotihiti Moocaani imihuseque, bu ijaabicifihicanoco; #joho gaajatihiti diibo imihuse ico dihimitico ejeevesusujirunoco?

⁵ Dijeeb# aivo ico ucuhufomaño dihimitico deevesugotihiti. Jaamaño dihalliviro sihidi titibanihi Moocaani ico idaasuno omoonijinoco ufucu atyimecafetejino Moocaani imino udugaacuuboro ijaadaco acijifucuvi.

⁶ Tusumi jari jaadujiiho famoovaaco iticovoocivi iiminoco omoon#boco iimineri, bu iimitinoco omoon#boco iimitineri icano.

⁷ Jaamoco Moocaani imico, bu bocico icano iguiinomoco, ifinijitino fiivofenedi iminoco suufenitimo omoonimoco ifinijitino fiivoco acijiiho.

⁸ Jaanoti sefano idaasuno moonijiiho: Uujoho sihidi jeevahi, onoomoco, jaamoro miyaanoco ij#votimoro iimitinocoro eheetavomoco

⁹ sihidi aivoma idaasuno icaji pary#cino imitino omoonihicamedi, imegavi judiomidi, tolliro bu judiom# iicatimedi.

¹⁰ Jaanoti Moocaani acijiiho imico, bocico, sajeeb#co icano pary#cino imino iicahicamoco, imegavi judiomico, bu jaabadiro judiom# iicatimoco icano.

¹¹ Moocaanidi miyaminaa sabadiro iicamaño.

¹² Pary#cino Moise taj#bama achahamo imitico omoonimo finiji totaj#bama chahamo. Jaanoti Moise taj#bama iicacurumo imitico omoonimo totaj#bafenedi dugaacufetejimo ifiniqui.

¹³ Moocaani gaayicitihiti totaj#baco jilli ticovono uguubumoco. Jaanoti imino uguubumocoro imino iicamoco gaayicibo.

* 1:23 Griego ijiri: faaboho asimi igueeneheje itihaiño iicamo, noono.

¹⁴ Jaanoti siicumimoto Moise tajiibama chaharumo ijeebii tiro Moise tajiiba onoobadi moonimo. Jaamo Moise tajiibama chaharumo, tolli ijeebii onoobadi omoonino. Toono diitedi tajiibabadi jeevahi.

¹⁵ Iimihicafeenedi gaajasumo ijeebifaño Moocaani tajiibama iicanoco ijeebii diitoco jibeguehi miyaano icanoco. Jaamoco ihesamaajere ufucu jibegueji iminoco, bu imitinoco icanoco omoonihicanoco.

¹⁶ Ufucu Moocaani paryicino miyaminaa toovono omoonihicanoco emeeciiboro jaaduji Jesucristofenedi taajasujibogoco uujoho ijjibogoboro eneehicabadi.

Judiomi Moise Tajiibaguino Icahi.

¹⁷ Jaanoti cajaanoyahacho: Uujoho judiomioobo, onooboro Moise tajiibafañodi icahi, bu Moocaani uco gajiji, neehicahi.

¹⁸ Jaabo ijoho Moocaani jeebii onoobadi iicanoco gaajahi. Jaaboco ico Moise tajiiba gaajasuhi iimino ifiico diiciqui.

¹⁹ Jaabo: Uujoho aivo gaajahi, onoomaño diito Moocaanico agaajatimoco jibeguejirahi, bu imitifañi iicamoco gaajasujirahibadi deesicinihi.

²⁰ Agaajatimoco jibeguejirahi, bu uguubutimoco fajinijirahi, nooboro deesicinihi, tajiibafaño miyaanoco, bu agaajanoco icano agaajamaño.

²¹ Jaarunofañi ijoho sitaaco idibeguehicaabo, ¿collihi jaabo dificoloro dibeguehicatihii? Ijoho sitaaco: Mananidino, nooboro idibeguehicaruuco, ¿collihi jaabo nanivahicahi?

²² Ijoho sitaaco: Sifigoma diicajirahana, eneehicaruuco, ¿collihi jaabo ijoho sifigoma diicahicahi? Ijoho sitaaco: Ijinitaco jibeguehi, eneehicaruuco, ¿collihi jaabo jihovono caanimi iijano busumijeque nanihicahi?

²³ Tajiibafañodi quehe quehe diicarahi. Jaaruuco Moocaanico nucufevesuhicahi diibo tajiiba onoobadi omoonitimaño.

²⁴ Mihiro Caatiniaamefaño noono: Amihai tolli mihicamaño judiomi iicatimo Moocaaniditi imitino iimaahicahi, noonoro.

²⁵ Moise tajiibaco imino mooniruva dimeehe nijequeque iquiticino idi imijirahi. Jaanoti Moise tajiibaco imino omoonitihachijii Moocaanita iicatimobadi diicahi. ¿Jaanegui imeehe nijeque iquiticinoti jinehejebaco mihicijitirahi?

²⁶ Jaanoti iquiticiratiruuco tajiiba onoobadi omoonibo imeehe nijeque iquiticinibobadi gaayicafetehi quiticiratiruuco.

²⁷ Imeehe nijeque quiticiratiruuco tajiiba onoobadi omoonihicaabo ico diimitico atyimesuji, ijoho tajiibaco: Jii, eneehicitimaño toohaamema diicaruuco, dimeehe nijeque quiticiniruuco icano.

²⁸ Jaabo judioru jaaruuco Moocaani iimogobadi omoonitimaño miya judiobadi jeevatibo. Jaano tolliro quiticinirumo ijeebifañodi imino imiyaavogotimo miya quiticima icatino.

²⁹ Jaanoti naha miya judio iicaabo Moocaani iimogobadi ijeebifañodi omoonibo miya quiticima iicaabo. Jilli aamefaño acaatinibadiro iicaqui icatino, bu mojeebifaño Moocaani Gajja onoobadi miicaqui. Jilli omooniboco miyaminaa imotihii, idiboro Moocaani imehi.

3

¹ ¿Jaanegui collihi judiote mihicajirahi? ¿Collihi bu miquiticijirahi? neejirumo.

² Jaarunofañi aivo sihidi imino judiomiti mihicano judiomico Moocaani ijjibogoco aaciumaño.

³ ¿Janaa millijiru, diitoti saatoho imino imoonitiruva? ¿Nacu jilli diito iicanoti Moocaani diitoco aaciguunoco dumiticijirahi?

⁴ ¡Cha, tolli icatino! Tolli icarunehejehaca Moocaani iimihuseque jeevesutihii. Jilli Moocaani imino paryi miyaanoco onoobadi eetavehi, paryicino miyaminaafi bañifirunaaca. Mihiro Caatiniaamefaño noono:

Imiiboti diicaji diihimi icafeenedi, bu ico inisumoro emeeciirunoti imino dihiineji, onoonoro.

⁵ Jaanoti mohimitifeenedi Moocaani iiminoco saatoho gaajahi. Jaanoco jilli: Moocaani imitihii, monoonicihii mihaico idaasuno diibo omoonimaño. Jilli miyaminaa esamaaje imitacinimo noonicihii.

⁶ Jaarunaa tolli icatino! Moocaani imitiminaafi icaruva, ¿milli bu jaabo miyaminaaco iimitihalliti idaasuno moonijirahi?

⁷ Jaanoti saatoho esamaaje imitacinibo neejirahi: Uujoho abañifiboti saatoho Moocaani miya iijico onoonoco agaajamoro janaanici diiboco acahacisuhachijii, ¿collihi jana uco imitiminaafibadi idaasuno moonijibo?

⁸ Jaaneguiha iimitinoco momooniqui iiminoo noo isaaqui, nooboro. Jilli saato ho imitino esamaaimoro neehicahi mihaiva iminotino mijibeguehicanoco. Jaarumo tolli eneehicamo idaasuno moonicafeteji toonovi ifotomo.

Famooro Mihimiftihi.

⁹ ¿Milli jaanoco meneejirahi? ¿Nacu mihai judiomi diito janaanici mihimiftihi? ¡Cha, tolli icatino! Miuro: Judiomi imitico, munuucuhi, bu famoovaaco monoobadiro, imitiguino paryi famoovaro mihicahi.

¹⁰ Miuro Caatinihaamefaño noono:

Iimimo chahahi, aivo saafiiba iiminoco omoonibo chahahi.

¹¹ Miijoho agaajamo chahahi. Miijoho chahahi Moocanico iguino.

¹² Famooro mitacuhi, iimitijiri famooro iimithigoviro fuucuhi. Mihaifnooba iiminoco omoonimo chahahi, aivo saafiiba chahahi.

¹³ Oono iiji cihojico mafaayicijirubadi jeevahi aivo idicuno ihiimaamaño. Jaamo bañifihicamo, ihiimaa jininimo namitabadi jeevano imitino moonisumo.

¹⁴ Sano iminotinocoro iimaamo aivonoonocoro.

¹⁵ Sitaaco iguijenijinojaagoviro goovano foomo.

¹⁶ Idaasuno moonimoro finisumoro igomo.

¹⁷ Jaamo sajeebi icaco gaajatimo.

¹⁸ Moocanico ifihicugonoco esamaaitimo, noono Caatinihaamefaño.

¹⁹ Jaanoco magajacuhi paryicino Moise tajiibafaño icano totajibaguino iicamedi noono. Jaanoti famooro illivomoro Moocaani aivojiguino iminifetequi.

²⁰ Mihaifnooba Moocaani imefeene gaayicafetejitihitajiiba onoonoco omoonofeenedi. Jilli tajiiba mihaico mohimitico gaajasuhi.

Miyaavogofañodiro Mataajatahi.

²¹ Jaanoti jisumi tajiiba uufocodi magajahi milliti Moocaani mihaico agaayicino. Jaarunofaño tajiiba aamefaño, bu Moocaani iimaaminaa aamefaño icano toono mataajajinohalliti ihiimaacuno.

²² Jaanoti jino naha Moocaani mihaico agaayicino Jesucristoco mimiyaavogofeenedi. Chahamo saato ho sita janaanici vi icamo icano.

²³ Famooro imitico momoonuhi. Jaamaño Moocaani imi iijiti tehesino mihicahi.

²⁴ Jaarunaa Moocaani famoocoro jilli iimihuseri ticovono gaayicivi, Cristo Jesufaño di atajasucumaño.

²⁵ Moocaani Cristoco miyaminaa imitihallivi guijenisuihi. Jaamaño diito imiyaavugusumi diitoco taajasuubo. Jilli mooniubo iimihuseque igajasuqui sicije imiti icarunoco ajaabiciuboro jeevototibo fatyuubo.

²⁶ Jilli mooniubo diibo Moocaani jisumihachuta iimihuseque igajasuqui. Jaabo Jesuco imiyaavogomoco agaayicunofeenedi gaajasuubo jisumihachuta iimihuseque.

²⁷ ¿Jaamaño milli bu moficoro quehe quehe mehesicinijirahi? Tolli mihicahicano chahacuuihi. ¿Collihitaji jaano tolli icatino? Cha, tajiiba onoonoco momooninoti icatino jilli Jesucristoco mimiyaavogonoti.

²⁸ Jaamaño magajahi miyaavogofeenediro Moocaani minoco agaayicino. Jilli tajiiba onoonoco momoonimaño icatino.

²⁹ ¿Nacu Moocaani saathoro judiomitahere? ¿Nacu bu tolliro judiomi iicatimotahe icatino? ¡Janabuu! Tolliro bu diitotahe.

³⁰ Idiiboro Moocaani saafiro iicamaño miyaavogofeenedi gaayicibo judiomico, bu judiomi iicatimoco icano.*

³¹ ¿Jilli miyaavogofañodiro mataajahi, monoomaño jaanogui nacu Moise tajiibaco imitino meneehi? ¡Cha, tolli icatino! Jilliro janaanici tajiiba miyaano iicanoco meneehi.

4

Abrahamti Magaajano.

¹ Masii Abraham mihai judiomi eedebediti mehesamaaiqui. ¿Nacu jinejeque fine gaayicubo?

² Siinoco omoonunofeenedi Moocaani diiboco igaayicuruva quehe quehe icaujiruubo. Jaaruubo Moocaani imefeenevi icatino.

³ ¿Naa milli noono Caatinihaamefaño? Abraham Moocanico miyaavuguuihi. Jaamaño diiboco Moocaani gaayicuihi, noonoro.

* 3:30 Griego iijiri: miyaavogofeenedi gaayicibo iimeehe nijeque iquiticinimoco, bu iquiticiniratimoco icano, noono.

⁴ Jaanoti saatoho idudicamaaje jaadaco agaayicino ticovono diiboco aacino icatino. Jilli idudicamaajeque ajaaduno.

⁵ Jaanoti saatoho jinejeque moonitirumo Moocaanico miyaaveguehi. Jaabo Moocaani iimitirumoco agaayiciboco miyaavogomo. Jaamoco Moocaani gaayicichi jilli ticovono diiboco imiyaavogomaño.

⁶ Tolliro bu David nuuhi: Imo imo icaabo saafico Moocaani agaayicibo. Jaaruno iimihuseti agaayicino icatino.

⁷ Jilli David nuuhi:

Imicani icamo jaatyto diito imitico Moocaani ubuusumo; diito imitico esafototiibo ejeecivucuutino.

⁸ Imicani icaabo diibo imitico Moocaani ejeevesucuubo, nuubo.

⁹ ¿Nacu fine jino imo imo ica saatohero imeeche nijeque iquiticinimedi? ¿Nacu bu fine tolliro iquiticiniratimedi? Miño munuucuuhi, Abraham imiyaavugumaño Moocaani diiboco agaayicunoco.

¹⁰ Jaaboco, ¿cusi mi gaayicubo iimeecheque iquiticinobuunati? ¿Nacu imegaviro? Toonobuunati icatino, imegaviro.

¹¹ Buunati Abraham meeche quiticico gaayicuhi imiyaavuguunofeenedi diiboco Moocaani agaayicuno jibogobadi icano. Jiliti Abraham paryicino imiyaavogomo caaniti icahi. Jaamo imeeche quiticiratirumoco Moocaani tolliro gaayicichi.

¹² Miyaano Abraham imeeche iquiticinimo caaniti icahi. Moheedeebe Abraham iquiticirautisumi imiyaavugubadi, imiyaavogomo caani eneejiruno. Jaamaño diito caani icatiibo, iimeechequere iquiticiumaño.

Moocaani Unuunoco Magaayicichi Miyaavogofeenedi.

¹³ Miño Moocaani: Amihaico jinijeque aciji, nuuhi Abrahamco, iyaachimihaiico icano; atajibaco omooniumaño aciguutiibo. Jilli imiyaavugumaño Moocaani diiboco agaayicuboro: Jinijeque aciji, nuuhi.

¹⁴ Jaaneguiiha Moise tajiibaco omoonimo idimoro Moocaani aaciguunoco igaayiciruva. Jaaneguiiha jahi miyaavogo miyaano icacuutihi, tolliro bu Moocaani aaciguuno miyaano icacuutihi jahi.

¹⁵ Miño tajiiba mihaico gaajasuhi Moocaani mohimitihalliti minoco idaasuno omoonijnoco. Jaanoti tajiiba achahahigo magaajatihiti imitino mihicanoco.

¹⁶ Jaamaño miyaminaa imiyaavegueneguiiha Moocaani unuunoco aciguubo ticovono, paryicino Abraham iyaachimihaidi aivo miyaano iicaqui. Jino Moocaani aaciguuno idimoro Moise tajiibaco omoonimedi icatino, tolliro buunaji Abraham imiyaavugubadi paryi imiyaaveguemedi. Jaamaño diibo Abraham paryicino imiyaavogomo caaniti icahi.

¹⁷ Moocaani imefeenevi, diiboco Abraham imiyaavuguubo imefeenevi. Jilli Moocaani Abrahamco Caatinhaamefaño neehi: Ico ficuuhi ajashutimo miyaminaa caaniti, nooboro. Jaabo Moocaani iguijevecuurumoco fiivoco acihi. Jaabadiro bu ifivejitirunehejeque fivusuubo.

¹⁸ Abrahamco Moocaani unuunoco aatyimeratirunoco eesiciniuboro miyaavuguubo. Imiyaavogoma iicaumaño ajashutimo miyaminaa caaniti icaabo. Moocaani diibo isemema iicautiruuboco: Tonoodimeji diyaachimihai, unuunoco imiyaavugumaño.

¹⁹ Jaasumi Abraham icauhi ciendino ficabavano ticovocivi. Jaaruubo jeevesuutihi imiyaavogoco, diibo mogai Sara icano aivo amiyatisi iicacuumaño eseemevacuujitirunoco

²⁰ guucibautiibo. Bu tolliro bañiguutiibo Moocaani unuunoco. Jilliro imiyaavuguboro esiciniubo. Jaaboro Moocaanico imuuboro

²¹ esiciniubo Moocaani imityari aaciguuno imiyacaruujinoco iyaachimihaiditi.

²² Jiliti diibo imiyaavogoco agaajuboro Moocaani diiboco gaayicuhi.

²³ Tolli diibo miyaavogoco Moocaani gaayicuhi, toono diibo Abrahamditiro caatinrautihi,

²⁴ tolliro bu mihaidi caatinumo. Miha miyaavogoco tolliro Moocaani gaayicichi miha Jesu Mohaivojiiiboco guijevefañoti ubuheetesuuboco mimiyaavogomaño.

²⁵ Jaabo Jesu mohimitihallivi acicafutuuhi iguijevequi. Jaaruubo siino buheeteuhi diibofeenedi mihaico Moocaani igaayiciqui.

5

Mohimitico Jesu Jaaducuuhi.

¹ Jaamaño Moocaani mihaico momiyaavogofeenedi mohimitico ubuusuboro agaayicicumoco, sajeebi Moocaanima mihicacuuihi, Mohaivojiiibo Jesucristofeenedi.

² Diibooco mimiyaaavogonofeenedi Moocaanivi mifititivehi, diibo imihuseque mag-aayiciqui. Jaanofeenedi quehecuno mihicahi. Jaamoro imo imo mihicahi ufucu Moocaani imifaño mihicajinoco magaaajamaño.

³ Toonoti ro imo imo mihicatihi, tolliro bu idaasuno mihicarunofeenedi imo imo mihicahi, toono fanoovaaco majaabicinoco miihaico agaajasumaño.

⁴ Jaano majaabicinofeenedi Moocaani imefeenevi imino mihiinehi. Jaamo imino mihinomaño mehesicinini Moocaani miihaico imino omoonijinoco.

⁵ Jaanoco mehesicinino miihaico jeevesutitahi Moocaani mojeebii noco igaijiri gahafusucu-uhi Igaijaco aacinofeenedi.

⁶ Miihairyo mofico mataajasujitirahi. Jaaneguiiha Cristo guijeveuhi paryicino imitiminaahallivi.

⁷ ¿Cajaan fine guijevejirahi sifi Moise tajiba onoobadi omoonii bohallivi, nacahajiru? Jaarunaa fine tahi icaabo saafi iimihuseebhallivi iguijevejiruubo.

⁸ Jaanoti naha Moocaani miihaico agaijinoco ifusuuhi, miihimifititumohallivi Cristo iguijeveunofeenedi.

⁹ Jaamaño jisumi Cristo iguijeveunofeenedi miihaico Moocaani agaayicicuumaño, diibofoenedi mataajacuui idaasuno miihaico Moocaani omoonijirunoti.

¹⁰ Iticoni iminaati mihicaurumo Moocaanima sajeebii miminifutuuihii Illi mohallivi iguijeveunofeenedi. Jaamo sajeebii mihicacuumaño magaaajahi mataajajinoco diibo ubuheeteubofeenedi.

¹¹ Jaano toonoro icatino. Tolliro bu Moocaanifaño imo imo mihicahi Mohaivojii bo Jesucristofeenedi. Miiro diibofoenedi Moocaanima sajeebii mihicacuui.

Adan, Cristo Icamisiditi Pablo Imaano.

¹² Jaamaño saafi Adan onobofeenediro jiiinijehallivi imiti jicafutuuihii. Jaano imitifeenedi, bu tolliro guijeve jicafutuuihii. Jaano guijeve paryi miyaminaavi fatyuuhi famoro imitico eheetavuumaña.

¹³ Tajiba chahaunaaca imegaviro imiti jiiinijehallivi icacuuihii. Jaasumi tajiba achahumaño imitico omooniuo gaajaveechurautihi.

¹⁴ Jaanoti tusumi Adan iicaudihiti Moise iicaunohachuta guijeve imityama icacuuihii imitico omooniumohallivi. Moocaani tajibaco Adan ijiihivuutimaño imitico omoonubadi diito miyaminaa imiti icatihi. Jaabo Adan jaadi Cristo asaajujiibo jibogobadi iicaubo.

¹⁵ Jaaruno Adan imiti oovicicafotono ifototitahi miihaico Moocaani aacinovi. Miiro saafi Adan imitifeenedi famoro guijeveuhi. Jaanoti Moocaani miihaico ticovono taajasuco acihii, saafi ro Jesucristofeenedi. Jino aivo allinoocivi guiraahi, ajashutimoco imino omoonijino.

¹⁶ Saafi imitiro ifototitahi Moocaani miihaico taajasuco aacinovi. Saafi ro imitico omooniuo famoohalliviro javuvehi. Jaabadiro bu miyaminaa sihidii imitico mooniumoco Moocaani ticovono taajasuco acihii.

¹⁷ Miiro saafi imitifeenediro guijeve mityatehi famoohalliviro. Jaano janaanici imi ticovono Moocaani agaayicimo mityano icaji bohofifaño saafi ro Jesucristofeenedi.

¹⁸ Jaamaño saafi ro Adan imitifeenedi famoro idaasufaña icahi. Jaanoti Jesucristofeenedi famooco ro Moocaani agaayiciboro bohofico acihii, diiboro Cristo omooniuo Moocaanidi iimiumaño.

¹⁹ Miiro saafi guubutiifeenedi ajashutimohallivi imiti javuvuuihii. Jaanoti bu saafi guubufeneedi ajashutimoco Moocaani gaayiciji.

²⁰ Jaamaño tajiba saauhi imitico omoonino ihatyimecafetequi. Imiti ajashutirunaaca, Moocaani miihaico agaijino aivo allinoocivi.

²¹ Jaabadi imiti imityari guijeveque isivaubadi ro bu Moocaani imi iijii mitya iguiraatono miihaico diibovi ifitivusuquui. Jaano miihaico ifinijitino fiivoco ihaciqui Mohaivojii bo Jesucristofeenedi.

6

Mohimiti Ifico Mifinisucuuihii, Cristodiro Mihicacuuihii.

¹ ¿Jaanoco millii meneejii? ¿Imitico moonimoro mihicajii toonoti miihaima Moocaani gaijii iguiratequi?

² ¡Tollii icatino! Miihai mohimiti ifico miguijenicuumo, ¿millii bu jaamo imitifaño icamoro mihicajirahi?

³ ¿Nacu amiihai magaaatitahi nitii Cristo Jesujaago miihaico iminiyuno eneejirunoco? Jaabadiro diibo guijevefaño miihaico iminiyuno eneejiruno.

⁴ Jaamaño nitisumi Cristoma sano miguijevemere micicafotonobadi jeevahi. Jilli mohimiti ifico mejevesucuunoco, eneejiruno. Bu tolliro mubuheetemere bohono ifiima mihicano siino imitico momoonijitino eneejiruno oono Cristo Caani mitya imiri guijevafañoti ubuheeteubadi.

⁵ Cristofaño mihicacuuhi. Jaanegui mihicacujitih mohimiti ifi onoobadi. Jaanoti bohono ifi onoobadiro mihicacuhi, oono Cristo iguijevenoti ubuheeteubadi.

⁶ Miihai imino magaajacuuhi iticoni mihicauno ifi Cristoma etetecafutucuunoco, miihai ifi iimitinoco imeguehicano ifinicuuqui. Jaamoro siino imiti jijovoto icacuatimo miicaqui, mino aivojibo atajibanoco momoonicibadi moonicuutimo miicaqui.

⁷ Miuro iguijevecuumo imiti mityati sihigovi icacuuhi.

⁸ Miihai mohimiti ifico mejevesusumi Cristoma sano miguijevecuumobadi jeevahi. Jaanoti mehesicinihi diiboma sano mihicajinoco.

⁹ Jaamaño magaajahi safooro Cristo guijevafañoti ubuheeteubo siino uchuumucujitino. Guijeve diibohallivi janaanici imityama chacacuuhi.

¹⁰ Miuro Cristo sano paryicino imitihallivi safooro guijevacuuhi. Jaabo ubuheeteubo Moocanidiro icacuuhi.

¹¹ Jaabadiro bu amiihai imitico momoonicudino. Jaarumo Moocaani iimogobadiro mihicaji Cristo Jesufaño mihicamaño.

¹² Jaaneguiiha amiihai ifi iguijeveji ifihallivi imitico mimityacarusucudino, amiihai ifi iimoyicinehejeque momooninofañodi.

¹³ Amiihai ifico imitiguinovi mificuudino. Jilliro Moocanijaagoviro miminifoto iguijevecuumo siino ubuheeteme iicanicibadi. Amiihai ifico Moocanidi mificu iiminocoro momooniqui.

¹⁴ Miuro imiti amiihaihallivi mityacujitih. Amiihai tajibaguiino mihicacujitih Moocaani gajifaño mihicacumaño.

Jeecivominaavi Oovicino.

¹⁵ ¿Jaaneguiiha millineeeji? ¿Imitico momooniji tajibaguiino icatimo Moocaani imihusefañoro mihicacumaño? ¿Cha, tolli meneejitirahi!

¹⁶ Amiihairyo imino magaajacuuhi sifiguiino jijovonoti miminifutusumi diibo atajibanocoro: Jii, meneehi. Jaabadi mihicatahi ifinijitino guijeveque aacinoguiino. Jaanoti Moocaani atajibanoco: Jii, monoochahijiji iticovono ifiima mihicaji.

¹⁷ Jaamaño uujoho Moocanico imehi; iticoni amiihai imiti jijovoto mihicaurumo, amiihai jeebifañodi magaayicicuuhi toono jibogojagovi miminifutucumaño.

¹⁸ Imititi mataajacuumo imino jeecivominaatiro mihicacuuhi.

¹⁹ Miyaminaa ihimaanicibadi iimaahi amiihai jeebitiro magaajajitirahi jinoo. Jaabadi amiihai iticoni amiihai ifinoco, fanoova idicunoono iimitinoco icano momooniqui mificubadiro, bu jisumi amiihai ifiinoco mificu iticovono ifi eetavoguiiharo ijeevadi Moocanidiro iicaqui.

²⁰ Amiihai imiti jijovototi mihicausumi iticovono ifi ica eetaveguiiha mihicautih.

²¹ ¿Jinejeque nacu mihicuihi tonehejeti toono amiihai jisumi munucufegeneti? Miuro toono guijevejaagoviro miinoco asatono.

²² Jaanoti jisumi imiti miinoco ijijuvusunoti mataajacuumo Moocaniguiiharo mihicacuuhi. Jino naha idinocoro amiihaidi iimino. Miuro amiihaico Moocaniguiiharo ficuuno. Jaanoro ifinijitino fiivojago satyono.

²³ Miuro imiti jaada ifinijitino guijeve. Jaanoti Moocaani aacino ifinijitino fiivo Cristo Jesu Mohaivojibofenedi.

7

Taabavavi Oovicino.

¹ Tañahabomi, amiihai tajibaco magaajacuumo, magaajahi tajiba mityaguino mihicafinoco mochoomotinohachuta. Jaanoti miguijevenebuunati toojiinije tajibati mataajacuumo.

² Miuro gaigo atajevacuugo aijivi gataacinihitajiba onoobadi aiji iguijevetinohachuta. Jaanoti aiji iguijevecuudi toono tajiba, diigoco diibovi agataacnisuhicanoti taajacuugo.

³ Jilli iicamaño aiji icanaaca sifiima iicago ajeva imitico eetavehi. Jaanoti aiji iguijevecuudi iticovono minifutucuugo. Jaadi ivi sifico atajevaruno, toono ajeva icatino.

⁴ Jaabadiro bu amiihai tañahabomi, jisumi Cristotaro mihicacuuhi, uchuumucuumo tajibaguiino iicacuatibadi mihicacumaño, Cristojaagoviro miminifutucuuhi. Jaamo jisumi Cristo guijevafañoti ubuheeteubotaro mihicacuuhi Moocanidiro imino momoonimoro mihicacuuhi.

⁵ Jaanoti mīhai moheedehefi iimogobadi momoonihicausumi tajība nuuhi: Moomoonidino, unuurunoco janaaniviro momoonihicauhi. Jaano mīhaico guijevefaño satyuuhi.

⁶ Jaarumo jisumi uchuumucuumo tajība mityaguini iicacuutibadi, mihicacuui. Jaamaño toonoti mataajacumaño Moocaanicoro mejeecivucuui bohofiri Moocaani Gaijafenedi eedeetajība acaatinicinofaño mihicacuutimo.

Imiti Mīno Ififaño Iicano.

⁷ ¿Jaanoco, milli meneji? ¿Tajība nacu imitih? ¡Tolli icatino! Uujoho imitico gaajajitirahi tajība: Imiti, inootiruva. Mīro uujoho gaajajitirahi sitaanoco mihimogono imiti iicanoco, tajība: Sitaanoco diimeguejirahana, inootiruva.

⁸ Toonofenedi imitico gaajacuruubo mejeevesutano janaanici imeguehicaui imitinocoro. Jaanoti tajība achahahigo gaajaratino imitino mihicaruno.

⁹ Safoono uujoho tajībaco agaaautisumi imono icaurahi. Jaanoti tajība agasecuudi uco imitico esaayuvauhi. Jaanoti uujoho gaajacuui iguijeveujinoco.

¹⁰ Jilli mooniuno tajība fiivoco aacivauruno. Jaaruno aacitinoro jilliro uco ifinijitino guijevefaño ficuui.

¹¹ Tajībaco imino omooniboro ifinijitino fiivoma fine iicaji, nuurunaaca tahimitico gaajasuuno. Jaaneri cijigaifaño efejinoco gaajacuui. Jilli tahimiti toono tajībafenedi uco bañiui.

¹² Jaaruno toono Moise atajībauno imitino icatino. Jilliro aivo imino paryi Moocaani unuuno imino ticovono.

¹³ ¿Jaaneguiha nacu fine jino imi tajība uco guijeniui? ¡Cha, tolli icatino! Imiti uco guijeniui. Jaanoti tajībafenedi magaaahi toono imiti aivo iimitinoco.

¹⁴ Magaajacuui tajība Moocaani Gaijati asaanoco. Jaanoti tafi jilli ticovo miyaminaa ifi imiti jijovonoti iicano.

¹⁵ Uujoho gaajatihi millitihacho fine tolli iicanoco. Iimogonoco omooniboro, iimogotinocoro iijihegueneque moonihicahi.

¹⁶ Uujoho: Imitino, onoobadi bu tajība: Imitino, onoomaño tajība miyaano.

¹⁷ Jaamaño uujoho toono omooninoco imogotirahi. Jaarunaa imiti tafaño iicano moonisuhicahi.

¹⁸ Uuro gaajahi taffaño iimino aivochahanoco. Iiminocoro omooninoco imogorahi. Jaaruubo moonihicatihi.

¹⁹ Iiminoco iimugurunoco moonihicatihi, iimitinoco iimogotinocoro moonihicahi.

²⁰ Jaabo iimogotinocoro omoonibo, uujoho moonihicatihi imiti taffaño iicano moonisuhicahi.

²¹ Jaamaño jilli uudi icahicano; iiminoco omoonijirusumi iimitinocoro moonihicahi taffaño sano imitiro iicamaño.

²² Tajeebifañodi Moocaani tajībaco imogorahi.

²³ Jaarunaaca taffaño iicano tajeebifañodi iimugurunoco tihisuhicahi; imiti tafico isisinoro atajībacumaño.

²⁴⁻²⁵ Mīro tajeebi tajībahicahi Moocaani onoobadi mooniqui. Jaarunaaca tafi uco imitijaagoviro satyehicahi. Idaasucaniji fine uujoho. ¿Mījoho fine uco taajasuji jino ifinijitino guijevefaño asatyo ifiiti? Iidīboro Moocaani uco taajasujirahi, Mohaivojibo Jesucristofenedi. Jaamaño ¡Moocaanicoro mihimehi!

8

Moocaani Gaijafañodi Iicano Ifi.

¹ Jaanoti jisumi Cristo Jesufaño iicacuumo idaasuno mooniracuujitih.

² Mīro Moocaani Gaija fiivoco Cristo Jesufenedi aacibo tajība uco taajasuhi imiti jijovooboti, ifinijitino guijeve mityati icano.

³ Mīro Moise tajībafenedi mīhaiñooba taajajitirahi. Tajībaco saatohoba miyaminaa imino moonijitirahi iniinovamaño. Jaanoti naha Moocaani idībocoro illico galluui miyaminaafi ifiiti iminiyuuboro. Jaabo iguijeveunofenedi imitico guinoniubo, mīhaico imiti guinonicuutino iicaqui.

⁴ Jilli mooniubo Moise tajība onoobadi meheetavehicautineguiha, jilliro tajība onoobadi imino miicaqui. Mīro mofi onoobadi mihicacuutihi, Moocaani Gaija onoobadi mihicacuui.

⁵ Mīro ifi onoobadi iicamo ifi ononehejequere moonifih. Jaanoti Moocaani Gaija onoobadi iicamo toonojaagoviro ijeebi icahi.

⁶ Mofi onoonocoro momoonino guijevejaagoviro mīnoco satyehi. Jaanoti Moocaani Gaija onoonoco momoonino mīnoco satyehi sajeebi, bu fiivo icanojaago.

⁷ Jaanoti ifi onoonocoro omoonihicamo Moocaaniminaati icahi. Jaamo iimogotimo, bu imityama chahamo diibo tajiibaco omoonijirumo.

⁸ Jaamaño ifi onoobadiro iicahicamo Moocaanico imo imo moonitih.

⁹ Jaanoti amiihai, amiihai ifiguiiharo mihicatih, Moocaani Gaijadiro mihicahi diibo Gaija amiihaifaño iicacuumaño. Jaamaño Cristo Gaijama iicatimo Cristota icatimo.

¹⁰ Jaanoti Cristo amiihaifaño iicahachii; amiihai ifi imitiri guijeveji. Jaarunaaca amiihai jeebii buheehi, Moocaani agaayicumaño.

¹¹ Cristoco guijevefañoti ubuheetesuubo Gaija amiihaifaño iicahachii, diiboro Moocaani amiihai ifi echeemejirunoco bohofiti aciiubo diibo Moocaani Gaija amiihaifaño iicanofenedi.

¹² Jaamaño tañahabomi, miihai Moocaaniguiiharo mihicacuui.

¹³ Jaanoti amiihai, amiihai ifi onoobadiro mihicahachii; miguijeveji. Jaanoti Moocaani Gaijafenedi amiihai ifi imitinoco atajiihahicanoco mejeevesuhachii; mihicaji.

¹⁴ Paryi famooro Moocaani Gaija onoobadi iicamo Moocaani seemeti icahi.

¹⁵ Miuro amiihai miinoco ijjuvusuno gaijaco magaayicihinitih, siino toonofañoti miñihicuguequi icatino, miinoco Moocaani seemeti eheetavono Gaijaco magaayicuihi. Jaamo Togaijafenedi Moocaanico meneehi: Ijoho Guihirubi, monoonicahi.

¹⁶ Jaabo diiboro Moocaani Gaija jiiibeguehi mojeebifaño miihai Moocaani seeme mihicanoco.

¹⁷ Jaamo miihai diibo seeme mihicamaño magaayiciji Moocaani aacigonoco. Jaamo toonoco magaayiciji sano Cristoma. Jisumi diibo idaasuno iicaubadi mihicamo tolliro ufucu diiborna ihaivojifaño sano imo imo mihicaji.

¹⁸ Jisumi idaasuno mihicaruno sihidi jeevatih ifototino aivo ufucu imino mihicajinovi.

¹⁹ Paryi fanoova Moocaani ifiivusuudino, Moocaani seeme ihifusucafetejifucuco ihatyimequi sihidi iimogonoro teemehicahi miyaminaa icatiruneheje.

²⁰ Jaaruno paryi fanoovaaco Moocaani ifiivusuuro Adan imitinoco omooniusumi Moocaani afajacuuno imicuutih. Jaarunofañoti esicinino,

²¹ toonoco unucusuhicanoti, ifinisuhicanoti icano ufucu atajiasucafetejinoco. Jaano Moocaani seeme ufucu imino atajiasucafotonofenedi, bu tolliro fanoova taajasucafetejino.

²² Magaajacuui paryi fanoovaaco Moocaani eheetavuuno jisumihachuta, acanifehicanoco gaigo iseemevaqui aivogo acanifonicibadi.

²³ Jaano idinoro toono idaasuno icatih. Tolliro bu miihai, ufucu sinehejeque sihidi magaayiciji. Jaanoti jisumi Moocaani Gaijamaryehiica mihicahi. Mojeebifañoti mahavovomoro meteemehi Moocaani ufucu iseemeti miihaico agaayicijifucuco. Jaaneri mofi atajiasucafetejinoco.

²⁴ Miuro Moocaani Jesufenedi mataajaji, eneehicanoco mehesicinihicanofenedi mataajahinicuui. Jaanoti mahatyimecuunoco mehesicinino toono esicini icatino. ¿Mahatyimecuunoco collihi bu mehesicinijirahi?

²⁵ Jaanoti mahatyimetinoco mehesicinimo tolli icarunofañoti majaanibimoro meteemehi.

²⁶ Jaamaño Moocaani Gaija miihaico miniinovarumoco amusuhicahi, Moocaanima imino mihimaanoco magaatimaño. Jaabo Moocaani Gaija mohallivi dilluhicahi Moocaanico siijiri magaatatirujiri.

²⁷ Jaabo Moocaani famoo jeebiiñofañoco agaajaabo gaajahi milli Igaija eneejirunoco. Jaabo Igaija diiboco ijeebii onoobadi dilluhicahi diibota iicamohallivi.

Fanoohallivi Mimityano.

²⁸ Magaajacuui Moocaani diiboco agaijimeidi fanoovaaco imino omooninoco, jaamo diitoco cuuhuvaubo ijeebii onoobadi.

²⁹ Siicijetiro Moocaani agaajacuumoco imegaviro ijeevadi dugaacucuubo, Illibadiro iicaqui. Jaamo ajashutumofeeneti, Illi diito amiyaaboti iicaqui.

³⁰ Jaamoco Moocaani siicijetiro udugaacuumoco bu tolliro coovaubo. Jaamo ocoovau-moco gaayicubo. Jaamo agaayicumoco, bu tolliro ihaivojico acubo.

³¹ ¿Jaanoco bu milli meneejirahi? Moocaani bu mojaagodi iicacuunofañoti, mominaa miihaico guinonocujitirahi.

³² Miuro Moocaani Illi icaruuboco miihaiditi gaijitiibo paryi mohallivi acubo iguijevequi. ¿Milli bu jaabo miihaico sano Illima fanoovaaco acitiibo icajirahi?

³³ ¿Miihoho bu Moocaani ananicuumoco: iimiti, neejirahi? Idiboro Moocaani agaayiciiibo iimimo unuucuumoco.

³⁴ ¿Miihoho bu jaamoco iimiti neejirahi? Idiboro Cristo mohallivi iguijeveubo ubuheeteubo. Jaabo Moocaani miyanaagonovi jisumi iicaabo mohallivi Moocaanima ihiimaacui.

³⁵ ¿Mijoho nacu mihaico Cristo gaijiti dugaacujirahi? ¿Nacu fine idaasuno minoco omoonineheje? ¿Nacu fine minoco itihisuhicaneheje? ¿Nacu fine Moocaani iijihalliti minoco ijiheneheje? ¿Nacu fine ajeba? ¿Nacu fine gaachehuti mucuujiivaachuneheje? ¿Nacu fine mutujaavoneheje? ¿Nacu fine guijeve? Cha, chahano.

³⁶ Caatinihaamefaño onobadi mihicahi. Jilli Caatinihaamefaño noono: Moocaanihalliti mihaico fahijivaro guijeniguehica. Ovejamico iguijeniqui asatyonibadi mihaico moonihicamo, noonoro.

³⁷ Jaarunehejefañoti mityano mihicahi, jaadi Jesu mihaico agaijubofenedi.

³⁸ Jaamaño uujoho gaajahi chahano jineje mihaico Moocaani agaijinoti udugaacujiruno guijeve icaruno, bu fiivo icaruno, bu Moocaani toomominaa icaruno, mityano icaruno, bu iimitino gajiano icaruno, jisumi icaneheje, bu ufucu iicajineheje icaruno,

³⁹ bu caamo iicaruneheje, jijnije dojbavi iicaruneheje icaruno, chahano aivo sanooba Moocaani ifiivusuuno mihaico udugaacujiruno Moocaani Cristo Jesu Mohaivojibofenedi mihaico agaijinoco ifusuunoti.

9

Moocaani Israel Cuumico Ficumo.

¹ Miyaanoco neehi, Cristoco imiyaavugucumaño bañitih. Miño tahesamaajeque Moocaani Gaija iticuvusuubo uco jibeguehi miyaano iicanoco.

² Aivo idaasuno icahi tajeebifaño fahijivaro idaasuno aivo icahicahi.

³ Jaaneguiha uuro taacuumiotohallivi Cristoti sihigovi, bu Moocaani imucugaiguino icajirahi toono tolli icano tayotoco itaajasujiruva.

⁴ Miño diito Israel iyaachimihai. Jaamoco Moocaani isemeti agaayicicuumo. Miño diitofeenevi Moocaani icauhi ihaivoji ifima. Jaaboro diitoco unuunoco aciubo, Moise tajibaco, Moocaanico iijafaño imejinehejeque, imino mooniji unuunehejeque icano aciubo.

⁵ Jaamo motadimihai iyaachimihai diito iicamofañoti Cristo imiyaminaafivuuboro saahi. Jaabo Moocaani fanoohallidi iicaabo. Jaaboco fahijivaro mihimo. Fine.

⁶ Jaabo Moocaani iiji imiyaavotino icatino. Paryi Israel cuumifaño ifiivurumo miya israelmibadi icatih.

⁷ Jaabadiro Abraham seeme paryi imiya seeme icautih. Miño Moocaani diiboco nuuhi: Isaacfeenediro diiyaachimihaima diicaji, nuubo.

⁸ Jilliti magajahi tuucuumiti ifiivomo paryi Moocaani seeme iicatinoco. Jilli idimoro Moocaani unuuboti ifiivomo Abrahamti imiya iyaachimihai iicamo.

⁹ Miño jino Abrahamco Moocaani unuuno: Ico unuufucu gaseji. Jaasumi diitaaba Sara gaifico seemevaji, nuubo.

¹⁰ Jaano toonoro icatino, Rebeca achimisiu saafi seemenetisiruu moheedebe Isaac seemenetisi.

¹¹⁻¹³ Jaamisi fiivutinaaca bu iimino, iimitinoco icano mooniutimisahaaca Moocaani Rebecaco nuuhi: Diitisiti ihamiyaabo iguihooboco jeeceveji, nooboro. Jaano jino bu tolliro Caatinihaamefaño onobadiro neehi: Jacobco gaijiji. Jaanoti Esauco jiheguehi, nooboro. Jilliti magajahi Moocaani miyaminaaco omoonirunehejeque jeecevitiboro iimogobadi icinoco.

¹⁴ ¿Jaanoco bu milli: Moocaani imitih, meneejirahi? ¡Toll! icatino!

¹⁵ Miño Moiseque nuubo: Iimogomoco gaijiji bu diitocoro idaasugueji, nooboro.

¹⁶ Jaamaño miyaminaa mihimogonoti, bu toonegui mesefaquimaañoti icatino. Jilli Moocaani idaasugomaño.

¹⁷ Miño Caatinihaamefaño Moocaani Faraoco nuuhi: Ico aivojiboti ficuui, tamityaco ivi ifusuqui. Jaanofañodi tamomoco gaajasuqui fanoojijnjeri, nooboro.

¹⁸ Jaamaño iimogomoco idaasugoobo. Jaabadiro bu saatoho jeebico Moocaani iimogobadi kuhufutusuubo.

¹⁹ Jaano bu tolli icanaaca, ¿milliti jaabo Moocaani miyaminaa imitico neejirahi? ¿Nacu mijoho diibo onoonoco: Chahano, neejirahi? Jilli fine uco saatoho noonicahi.

²⁰ ¿Nacu mijoho ijoho, Moocaanima denaauqui? ¿Nacu nifaquihillu tohilluco eheetavoooco: ¿Collih uco jilli deetavehi? neejirahi?

²¹ Miño guirihilluno nicuminaafi sabaatiro siibadije iimogobadi eetavejirahi; sabaatiro eetavejiruubo sahilluco iimihilluco, bu tobatiro sihilluco eetavejiruubo oovositihillu fanoova eetavoguiha.

²² ¿Jaanoco bu milli Moocaaniditi meneejirahi? Jaabo imitino iicahicamo ufucu ifinisujimoco idaasuno moonijiruubo. Jaaruubo jaabicahicahi imityaco igaaajasuqui.

²³ Jilli mooniibo ihaivoji sihidi ejeevanoco igaajasuqui. Miïro miïhaico iidaasugooboro siicijetiro ificucuumo ihaivojifaño miicaqui.

²⁴ Miïro miïhaico Moocaani judiomifañoti icïhi, bu tolliro saatohoco judiomï iicatimofañoti icïibo icano.

²⁵ Oseas onoobo aamefaño jilli caatinicinino:

Ufucu: Taacuumi, Moocaani neeji diibo cuumi iicautirucuumijeque. Jaacuumijequere agaijutirucuumijeque: Amïihaico gaijïhi, neejiibo.

²⁶ Amïihai taacuumi mihicatïhi, unuurumañoviro mihicarumoco: Moocaani uujoho iicaabo seeme, monoocafeteji, noono.

²⁷ Jaanoti Isaia israelmiditi nuuhi: Israel iyaachimïhai ajashutino muuajinïo jïinïgaiyihaidimo icarumoti mïdimoro taajasucafeteji.

²⁸ Miïro Aivojïbo jïinïjehallivi paryi unuunoco goovano moonijïibo, nooboro.

²⁹ Miïro iticoni tolliro diiboro bu Isaia nuuhi:

Niqueje Aivojïbo sihidi ejeevaabo miïhaico ihatyucarutiruva, Sodoma, Gomorra icano iicaubadi mihicajirahi, nooboro.

Miyaavogofeenedi Imino Omoonino.

³⁰ ¿Milli bu jaanoco meneejirahi? Judiomï iicatimo tajïbafeenedi Moocaani diitoco igaayticiqui guinotirumo gaayicafeteji miyaavogofeenedi.

³¹ Jaanoti israelmi moonihicauhi diitoco Moocaanivi iifutusujiiruno tajïbaco. Jaarumo toonovi ifutuutih.

³² ¿Jaamo milliti ifutuutimo? Eti bu diitoco agaayicisuujiiruno miyaavogojaaagovi ijeebï iicautimaño jilli iinoro omooninojaaagoviro ijeebïno iicaumaño. Jaamaño nanigaiva guisibavi ananigaivaumoro iifutucuumo,

³³ Caatinhaamefaño onobadi:

Uujoho Sion cuumivi ficuuhï saafico nanigaiva guisibati, aacoto guisibati icano. Jaaboco imiyaavogomo jeevevetimo taajajimo Moocaanivi ifeteji, noono.

10

¹ Tañahabomi, imeguehicahi israelmi atajanoco. Jaamaño uujoho Moocaanima diitohallivi iimaahicahi.

² Uujoho neehi diito Moocaanijaaagodi aivo iicanoco. Jaarumo imino moonitïhi agaatimaño.

³ Miïro gaajatimehiica milliti miyaminaafico Moocaani agaayicinoco, jilli iinoro: Jilliti magaayicafeteji, onoomaño tolli moonimo. Moocaani miyaano toonofañodi agaayicijirunoco imiyaavogotimoro.

⁴ Miïro Moise tajïbaco saafiïro Cristo imino moonïuhi. Jaaboco imiyaavogomocoro Moocaani gaayicïhi.

⁵ Jaanoti tajïbafeenedi Moocaani agaayicinoco iimogomoco Moise jilli caatinïuhi: Tajïbaco aivo imino omoonïbo toonofañodi taajajirahi, nooboro.

⁶ Jaanoti miyaavogofañodi Moocaani agaayicïnoti jilli noono: Cristo iiti tehesino iicaaboco deesamaaiboro dijeebïfañodi needino: ¿Mïjoho caamo niquejefaño feeji Cristoco inïitusuqui? nooboro.

⁷ Bu ¿mïjoho jïinïje dojbavi feejirahi Cristoco guijevafañoti siino isivaqui? Jilli meneedino.

⁸ ¿Jaabo fine jinejeque neehi? Jilli du Caatinhaamefaño neehi: Uujoho Moocaani taajasu iimaa iiti fiitcuuhï diijïfañoti, bu dijeebïfañoti icano, nooboro. Jïno iimaa miyaavogojïbogoco mïhai mïjïbogono.

⁹ Jaamaño Jesu Aivojïbo icanoco diijïri idïbogooboro diiboco Moocaani guijevafañoti ubuheetesuunoco dijeebïfañodi imiyaavogohachïjï taajaji.

¹⁰ Miïro mojeebïfañodi mïmiyaavogomaño mïnoco Moocaani gaayicïhi. Jaabadiro bu moojïri monootahi Jesucristo miyaabo iicanoco mataajaqui.

¹¹ Miïro Caatinhaamefaño noono: Diiboco imiyaavogomo jeevejitïhi, noono.

¹² Judiomï icarumo bu saatohobadiro jeevahi. Jaabadiro bu Aivojïbo Jesucristo famoo Aivojïboro. Jaaboco ejeecïvomoco guiraano imino moonïbo.

¹³ Jilli Caatinhaamefaño noono: Paryi famooro diiboco ejeecïvomo taajaji, noono.

¹⁴ Jaaboco bu ¿milli jeeçivejirumo imiyaavogotïboco? ¿Milli jaaboco miyaaveguejirumo diiboti ijjïbogonoco agaajatïboco? ¿Milli jaanoco gaajajimo mïjoho diitoco ijjïbogotïnoco?

¹⁵ ¿Milli jaanoco jïibeguejirumo, mïjoho diitoco: Mïjïbogoto, noomoro agalluutïnoco? Caatinhaamefaño jilli noono: Ovosïcani sajeebïco aacïno jïïbogoma asaamo, bu iimino jïïbogoco isivamo icano agasesumi, noono.

¹⁶ Jaaruno toono taajasubogoco famoovaro miyaaveguehacatihi. Jaamaño Isaia jilli nuuhi: Aivojiîbo, chahamo aivo mojîbogoco imiyaavogomo, nuubo.

¹⁷ Jilli iicamaño muguubunofañodi miyaavogo saahi. Jaano toono muguubuno Cristo jiîbogo.

¹⁸ Jaanoco uujoho dilluhi: ¿Nacu fine guubutimo tobogoco? Cha, imino du guubucuumo. Mîro toonoti Caatinihaame jilli neehi: Diito ijiîbogono fanoojînjeri guubuvusurahi, diito iimaa jînjeĵnibacivi ifutucuurahi, noono.

¹⁹ Jaarunaaca siino bu dilluhi: ¿Nacu fine Israel cuumiminaa jaanoco gaajatihī? Cha, Moise unuunoti diito gaajacuumo. Jaabo Moise jilli nuuhi: Moocaani neehi: Uujoho amîhaico cigueguesuji siicuumi taacuumi icaticuumihalliti. Bu tolliro amîhaico sifiiratusuji igaaajati munuurucuumiditi, nooboro.

²⁰ Jaabadiro bu Isaia guucibatiîbo nuuhi:

Jilli Moocaani neehi: Uco iguînuutirumo, jisumi uco iguînomoro atyimehi, uuti idillutirumo, jisumi idillumovi jafevehi, nooboro.

²¹ Jaanoti israelmiditi Isaia ihiimaaubo nuuhi: Fahijivaro coovaaboro icahicahi uguubutino, iicajisuno miyaminaaco, Moocaani noobo, nooboro.

11

Israelmiti Ataajacuumo.

¹ Jaanegui jisumi dilluhi: ¿Nacu fine Moocaani icuumi Israel cuumico jeevesucuuhi? ¡Tolli icatino! Mîro uujoho Pablo israelmîoobo, Abraham iyaachimioobo, Benjamimio cuumioobo.

² Sîicjetiro Moocaani israelmi ita iicanoco gaajacuuhi. Jaamaño jisumi diitoco jeevesutîbo. ¿Nacu amîhai magaaajatihī Moocaani iimaaminaafi Eliaditi ijiîbogohaame Caatinihaamefaño jilli onoonoco? Diibo Elia Moocaanima ihiimaauunofañodi israelmi imitico nuubo:

³ Aivojiîbo, dihiimaaminaaco guijenicumoo, bu jaabadiro dijeecivomañejejeque finisucuumo. Jaanoti uujoho saafiro atyuuvooboco guijenigomo, nooboro.

⁴ Jaanegui Moocaani diiboco iimusuuhi: Cha, îro diicatihī. Ajashutimo siete mildimoco uujoho jeevadi dugaacuhi Baal onoo bo jihovo caani ijinitaguîno ememiîvotimoco, nooboro.

⁵ Jaabadiro bu jisumi mîdimoco Moocaani îdaasugoooro gaayicihī.

⁶ Jaano Moocaani îdaasugomaño agaayicino. Jaaneguiîha mîhai imino momoonimaño mîhaico agaayicino icatino. Jaanoti mîhaico mohimihuseti igaaayiciruva, toono Moocaani îdaasugono icajitirahi.

⁷ ¿Nacu milli? Mîro israelmi iguînuurunovi ifutuutihī. Jaanoti sanoodimoco Moocaani îcimo toonovi ifutuuhī. Jaanoti sanoodimo ijeebîno ucuhufomoco nuubo: Jilli mihi-mogobadi mihica, nooboro.

⁸ Jilli Caatinihaamefaño onobadi:

Moocaani diito jeebînoco kuhufutusuhī ihaallînoco jabacaruubo atyimetimobadi iicaqui, inohojinoco jabacaruubo guubutimobadi iicaqui. Jaamaño jisumihachuta tolli iicamoro Moocaani jiîbogoco gaajatimo, noonoro.

⁹ Jaabadiro bu David nuuhi:

Jaafa diito jiîbaimono jegañibadi, sinicuuhunobadi icano minifeteji toonoti ananigaivamoco idaasuno imooniqui.

¹⁰ Jaafa ihaallîno ajabayitobadi Moocaani iimaanoco gaajatimo iicaqui, tolliro bu iyoo baiño diitoco iimitibociri ijebeivegui ufucuro gañivucuumo iicaqui, nooboro.

Judiomī Icatimo Ataajano.

¹¹ Jaaneguiîha dilluuhi: ¿Nacu fine judiomī ananigaivamoco Moocaani siino gaayicicuujîtihī? ¡Cha, tolli icatino! Diito tolli guubutimo iicamaño judiomī iicatimo itaajaqui diitofenedi Israel cuumiminaa eesafotomoro diito iicabadi iicaqui.

¹² Jaanegui judiomī imitino iicauno jînijeminaadi imino minifutuuhī, bu diito Moocaani iimugunoti aacutuuno judiomī iicatimedi aivo imino iminifutuuno. Imi fine janaanici imijino paryi judiomī siino iimitoodi.

¹³ Jaanegui amîhai judiomī mihiicatimoco neehi, judiomī iicatimojaago Moocaani uco agallumaño: Uuro tadyudicamaajeque cahacisuhī.

¹⁴ Jaaneguiîha imeguehi saatoho tayototi amîhaibadi iicanoco imogomoro ataajanoco.

¹⁵ Diitoco Moocaani ejeevesuunofenedi jînijeminaaco sajeebî Moocaanima iminiyuuno. Jaanegui fine imi diitoco Moocaani siino agaayicidi gujivefañoti siino ubuheetemebadi icajimo.

¹⁶ Moocaani judiomi eedeetemihaico #iciuneguiiha, jisu bu paryi judiomi #icicafotomo icano. Mi#ro iticoni meheetavohica maahu Moocaani jeecivoguiha iimibadi#ro bu iisihi faasihiro Moocaanidi imihi. Jaabadi#ro bu imohohife Moocaanidi iimibadi#ro bu ihaafenema imihi.

¹⁷ Jaabadi#ro judiomi#ro saato#ro miya olivohohaafeneque iquitin#icibadi#ro quiticafutuuihi. Jaanobuuna #ijoho siicumioobo jihoro olivohohaafe diicaruubo toho aafeneque iquitunobuuna camayaacufatehi. Jaabo tohifefa#odi idiicama#o tohoti#ro diicahi. Toono jilli#ro eneejiruno: Moocaani judiomi#ro uufocovi#ro ificuboro judiomi#ro iicatimoco igaay#iciqui, onono.

¹⁸ Jaarunaa: Toohohaafe imiyahaafe janaan#icivi#ro sihidi#ro sihidi#ro jeevahi, needino. Jaanoti#ro tolli#ro onohach#iiji#ro imino dees#icini, disefari#ro tohife#ro icat#ihi, #ijoho tohife#ro sefari#ro diicahi.

¹⁹ Jaanoco fine: J#ihi, neejirahi: Jaarunaa ihaafene quiticafutuuihi iibuuna uujoho tohovi#ro camayaacufatequi, nooboro.

²⁰ J#ihi; mi#ro toohaafeje quiticafutuuihi imiyaavugutuima#o. Jaanoti#ro #ijoho tohoti#ro diicahi imiyaavogoma#o. Jaaruubo difico: Uujoho aivo sihidi#ro jeevahi, needino. Imino dees#icini.

²¹ Buhicaga imiyahaafe icaurunoco Moocaani gaj#iutihi. Jaabadi#ro imi#ro ico gaj#iiti#ro ruubo.

²² Magaaja Moocaani iimihuse#neque. Jaaruubo bu iimitimoco gaj#iiti#ro ruubo. Jaama#o aacutuumoco #idaasuno moonuubo. Jaaruubo am#ihaima imihusebe. Jaanegui iimihusefa#o imino diiboma diica. Jaanoti#ro imino mihicat#ihach#iiji, tolli#ro bu am#ihaico iquit#iciboro ga#iiji#ro.

²³ Jaanoti#ro bu judiomi#ro siino imiyaavogohach#iiji#ro diitoco siino tohovi#ro camayaacuj#iibo, Moocaani sihidi#ro imityama#o diitoco siino doj#icuviro camayaacuj#iiruubo diito siino diibota iicamo iicaqui.

²⁴ Jaabadi#ro #ijoho judio diicat#iruuboco jihovo olivohohaafeti iquit#icuboro imiya olivohovi#ro ico camayaacuboro. Jaanegui judiomi#ro imiya olivoho aafe iicamo siino doj#icuviro camayaacufateji.

Israel Cuumico Ufucu Ataajasujino.

²⁵ Ta#ahabomi, imeguehi am#ihai jino agaajarautinoco magaa#anoco: Jaamo am#ihai: Aivo sihidi#ro m#ihai magaajahi, nootimo mihicahi. Mi#ro israelmi#ro sanoodimo kuhufutusufatehi, israelmi#ro iicatimoco Moocaani#ro gaj#iiti#ro paryi#ro #icama#ohachuta.

²⁶ Jaanobuunati#ro jari#ro paryi#ro famooro israelmi#ro taajasufateji, Caatinihaamefa#o onobadi: Taajasuminaafi saaji Sion cuumiti. Jaabo israelmi#ro imitico buusuji.

²⁷ Jinoco diitoma uujoho ihiimaano icaji, diitoco imitico ubuusuudi, nooboro.

²⁸ Taajasuj#ibogoco agaay#icitama#o judiomi#ro Moocaanimina#ro abadi#ro icahi, am#ihai Moocaani#ro gaj#iiti#ro miminifetequi. Jaamoco Moocaani gaj#iiti#ro diito eedeeteque diibo #icuma#o.

²⁹ Mi#ro Moocaani aacicuunoco dum#i#icitat#iibo, bu tolli#ro diito ucuhuvacuuumoco sihigovi#ro siino jeenesutat#iibo.

³⁰ Am#ihai iticoni Moocaanico muguubutihi. Jaarumoco jisumi Moocaani #idaasuguehi judiomi#ro diiboco uguubutima#o.

³¹ Jaama#o jisumi diito Moocaanico guubutihi, tolli#ro Moocaani diitoco ih#idaasuguequi am#ihaico iicabadi#ro.

³² Mi#ro famoovaro guubutihi. Jaamoco Moocaani: Muguubuhicat#ihi, nuuhi diito famoovaacoro sabadi#ro ih#idaasuguequi.

³³ Guiraacani icano Moocaani esamaaje, igaaja, ihaivoji#ro icano icahi, aivo diibo esamaaje j#ibogorati#ro, aivo diibo j#ihai gaajarati#ro.

³⁴ #Nacu m#ijoho Moocaani esamaajeque gaaj#irahi? #M#ijoho nacu diiboco j#ibeguej#irahi?

³⁵ #Cajaani nacu Moocaani Aivoj#iboco jinejeque ac#i#irahi toono jaadaco igaay#iciqui?

³⁶ Mi#ro paryi#ro fanoova Moocaaniti#ro saahi#ro diibo useti#ro fanoova eetavocafutuuihi. Jaano paryi#ro #icino diibonoro. Imicani Moocaani fah#i#ivaro. Fine.

12

Moocaanidiro Icano Ifi.

¹ Jaaneguiiha ta#ahabomi, am#ihaico aivo neehi Moocaani #idaasugofeenedi: Am#ihairyo am#ihai ifi ubuhe#neque Moocaanico mahaci#ro jeecivobadi#ro diibediro iicaqui diiboco imo imo imoon#i#qui. Tolli#ro aivo Moocaanico imino mejeecivotahi#ro mojeebe#ifa#odi.

² Jaanegui Moocaanico agaajatimo onobadi#ro* siino mihicacuudino. Jilli#ro am#ihai esamaajeneque paryi#ro siibadi#ro mubuunani#ro tolli#ro am#ihai ifino paryi#ro ibuunan#icafetequi.

* 11:26 Griego ijiri: Jacob iyaachimihai, noono.

* 12:2 Griego ijiri: Jaanegui j#inje onobadi, noono.

Jaadi jari magaaajaji conoocohacho Moocaani iimogonoco, bu paryi iiminoco, bu diiboco imo imo omooninoco, bu aivo iimicuunoco icano.

³ Uco Moocaani iimihusefeenedi ataj#banegui famoocoro am#haico neehi: Am#haiti saatohoba am#hai ifitiro janaanici mehesamaaidino. Jilliro imino mehesamaaje am#haico Moocaani dudidamaajeque aacino ticovoviro. Jino dudidamaajeque miyaavogofeenediro meheetavejirahi.

⁴ M#iro mofiivi oovicinino; mofi saafiuro mihicaruuboti fiivaano icano. Sano mohaalli, bu sano motihai, bu janaanici sihidi icano. Jaaruno saneguiiharo icatino.

⁵ Jaabadiro paryi m#hai miyaavogominaa saafilbadiro mihicahi Cristofa#o. Jaamo famooro sahi magataacinahi saafi ififa#oro.

⁶ Jaanoti Moocaani m#haico dudidamaajeque acihi saatohoco siibadi, saatohoco siibadi icano, diibo iimihusefeenedi aacibadi. Jaano diibo aac#noco imino momooni. Moocaani iimaaco mij#beguejinoco magaayic#bo mimiyaavogono ticovovi momooni.

⁷ Jaabadiro sitaaco mejeecivejinoco magaayic#bo imino mejeecivo, mij#bogonoco magaaajamo toonojaagoviro miminifoto.

⁸ Sitaaco mequehecutusunoco magaaajamo, toonojaagoviro mihica. Jaanoti saatohoco mahacimo, am#haiguiiharo gajitimo mahaci. Sitahallivi aivoj#boti mihicamo, esicinimoro momooni. Jaanoti sitaaco mahamusumo, imo imo mahamusu.

Cristota Jilli Icano.

⁹ Miyaanoro imino fahigova magaijicasi, iimitinoco mij#hegue, jaamoro iiminocoro momooni.

¹⁰ Fahigova magaijicasi momiyannahaboco magaij#boma mihicanicibadi, goovano mobocigocasi.

¹¹ Mequehecu. Majaparyadino. Jaamo Aivoj#bo Moocaanico quehecuno jeeb#ri mejeecivehi.

¹² Imo imo mihica mataajajinoco mehesicinineri, majaabicihica idaasuno mihicarunoco, Moocaanima mihiimaanoco mejeevesudino.

¹³ Miyaavogominaaco ucuujivaachunehejeti mahamusuhica, am#haico abaamoco imino magaayicihica.

¹⁴ Am#haico idaasuno omoonirumoco imino momooni diitohallivi Moocaanico iimitinoco dillutimoro iiminocoro midillu.

¹⁵ Imono iicamoma imo imo mihica. Jaanoti ataacasimoma bu mataacasi.

¹⁶ Fahigovavi sabadiro mihicacasi. Aivo m#hai sihidi mejeevahi, meneedino. Am#hai jeeb#co s#cuno miminiyu. Aivo magaaajafihi, meneedino.

¹⁷ Sita am#haico imitino omoonimoco bu iimitineri macab#acudino, iiminocoro momooni famoova imegavi.

¹⁸ Fanoovaviro imimo mihica. Jaamo famoovama sajeeb#i mihicahi.

¹⁹ Agajimo ta#ahabomi, am#hairyo, am#hai#o jaadaco m#hicidino. Jilliro Moocaani usefa#o mejeevesu diibo toonoco ijaadaco ihiciqui. M#iro Caatinahaamefa#o noono: Uujoho toono jaadaco iciji. Uujoho toonoco jaaduji, noobo Moocaani.†

²⁰ Jaabadiro bu noono: Diminaafi ajebavahachiiji machusu. Jaanoti bu adufrari iicahachiiji diisu; tolli momoonino diiboco inucufevesuqui, noono.

²¹ Jaaneguiiha iiminotino am#haico sahigotiro guinonidino, sahigotiro iimineri iimitinoco miguinoni.

13

¹ Famooro aivojito taj#baguino miminifoto, chahano aivojito mitya Moocaanijaagoti asaatino, pary#cino aivojito mitya iicamo Moocaani ificuumo.

² Jaama#o aivojitoco ejenaauumo Moocaani ataj#baanoco jenaauuhi. Jaamo ejenaauumoco idaasuno moonimo.

³ M#iro aivojito, imino omoonimoco iigutusuqui icatimo. Jaanoti imitino iicamocoro iigutusuqui iicamo. ¿Nacu diimeguehi aivoj#toti iguit#bo idiicanoco? Imino diica ico aivojito icahacisuqui.

⁴ Diito Moocaani ataj#banoco omoonimo, #joho imino diicaqui. Jaanoti imitino idicahachiiji ivi diigu. Sicama#oti iicajitino ico aivojito idaasuno omoonijino, Moocaani dudidamaajeminaa iicama#o miyaanohalliti imitino iicamoco idaasuno moonijimo.

⁵ Jaaneguiiha aivojito onobadi mihicatahi, m#noco idaasuno omoonijirunoti mihigumoro icatino, jilli diito ataj#banoco: Jii, moonono imino momooninoco magaaajama#o.

⁶ Jaama#o am#hai impuestoco majaaduhicahi aivojito Moocaani dudidamaajeminaa iicama#o tonehejeque taj#bamo.

† 12:19 Griego iijiri: Aivoj#bo, noono.

⁷ Majaadu paryi medebemeque siomo impuesto nihibamico aivojito idillunoco mahaci, impuestooco medebeneque majaadu. Jaanoti mobocigomoco mobociço, magarijimoco magari.

⁸ Sitaaco medebedino idinoro sitaaco magarijinehejequere miguino. Miïro sitaaco agaijimo Moocaani Moisefenedi atajibanoco imino moonicuui.

⁹ Miïro Moise tajiiba jilli neehi: Sifigoma diicadino, gaicaudino, nanivadino, sitaaditi sicamañocco diibeguedino, sitaanoco diimeguedino, noono. Jaano paryi tajiibano icaruno sanooviro jinoovi ifetehi: Sitaaco gaiji difiico agaijibadiro, onoonovi.

¹⁰ Gaijima iicaabo sitaaco imitino moonitihî. Jaamaño sitaaco magarijinoovi tajiiba onobadi paryi momoonicuui.

¹¹ Jaanegui paryi tonehejetei mehesicinicu jino mihicasumico cigaabobadi iicatimoro jilliro aaicucuubobadi Cristodiro mududicamaaje. Miïro mataajacuujino jisumi miïhaiti aivo fiitivucuui. Iticoni taajasujibogoco mimiyaavugunoti aivo jisumi fiiticuuno.

¹² Toojiinijehallivi gueneene mihicacuui. Motaajasuminaafi Jesucristo asaajino fiitivucuui. Jaamaño mejeevesucu civohigo imitico momoonifinehejeque. Jaamoro seseehi momoonifinehejeque mijicamaaicuui amocasiminaa moonicasi gachehunoco ijicamaainicibadi.

¹³ Iminoro mihiguequi cuuje mihigonibadi guiriicavofaño icacuutimo miicaqui, bu jibaimono agañuhusunofaño icacuutimo miicaqui, bu gaigoomima imitino icanehejefaño icacuutimo miicaqui, bu iiminotino imoyicico, bu amocasinehejefaño, bu sitaaco iinohallitiro mijihaguehejefaño icano icacuutimo miicaqui.

¹⁴ Jilliro Aivojibo Jesucristocoro amihaihallivi mificu amocasiagaachehuco mohallidi mijicafotonicibadi. Jaamoro amihai ifi imiti atajibanoco momooniqui mehesamaaicuudino.

14

Dinahabediti Imitino Diimaadino.

(1 Co 8.1-13; 10.23-33)

¹ Saatoho imiyaavogo equehecutimoco magaayici. Jaarumo diiboma mejenaaucasidino diibo imino agaajatinohallivi.

² Miïro saatoho imiyaavogomo icahi fanoovaaco uduujirumo. Jaanoti saatoho icahi asimico duutimo boti basutaacoro amachumo imiyaavogo ajashumaño.

³ Jaamo fanoovaaco uduumo, fanoovaaco uduutimoco dejecujitirahi. Jaabadiro fanoovaaco uduutimo uduumoco medejecudino Moocaani diitoco agaayicicumaño.

⁴ ¿Nacu miïjoho ijoho sita jeevivominaafico dejecuqui? Idiboro diiboco ihaivojibo: Jino imino, jaanoti jino imitihî, neejirahi. Jaamo imijirahî. Jaaboco idiboro Aivojibo imityari imitusujirahi.

⁵ Jaanoti bu saatoho safucuco sifucu sihidi jeevahibadi esicinimo. Jaanoti saatoho miyaaveguehi fafucuva sabadiro iicanoco. Jaanegui tonociti sanoocoro mimiyaavogono-jaagoviro mihicacuqui.

⁶ Jaabo safucuco ificuubo Aivojibo Moocaanico iimequi ficuui. Jaanoti bu safucu sihidi jeevahibadi ificuutibo, bu: Aivojibo Moocaani jilli bachu imogoobo, noobo. Jaabadiro bu fanoovaaco uduubo: Aivojibo Moocaani jilli bachu imogoobo, nooboro duuhi, toonohallivi Moocaanico iimomaño. Jaabadiro bu fanoovaaco uduutibo: Aivojibo Moocaani jilli bachu imogoobo, nooboro duutihî, amachujinohalliviro Moocaanico iimooboro.

⁷ Miïro miïhaiti saatoho ifiguiiharo icatihî, bu jaamo ifiguiiharo guijevetihî icano.

⁸ Jaamaño mihicasumi Aivojibo Cristoguiiharo mihicahi. Jaanoti bu miguijevecuudi Aivojibo Cristojaagovi mefeeji. Jaamaño mubuheerumo, bu miguijevecurumo icano Aivojibo Cristotaro mihicaji.

⁹ Miïro Cristo iguijevecuubo siino buheeteuhi, ubuheeme, bu uchuumucuumo icamo Aivojiboti iicaqui.

¹⁰ ¿Jaabo ijoho, collihi: Dinahabo imitico, neehi? ¿Collihi jaaboco diihaguehi? Miïro famoro ufucu Cristo imefeneveni mihigaiveji miïhaico diibo imeeciqui.

¹¹ Miïro Caatinahaamefaño noono:

Uujoho iicaabo noobo Aivojibo, Moocaani tahimefeneveni paryi miyaminaa memuijevi.

Jaadi paryi famoro uujoho Moocaani iicanoco neehi.

¹² Jaamaño paryi miïhai Moocaanico jijehallivi mihicahicadinoco mijibegueji.

Dinahaboco Gañisudino.

¹³ Jaaneguiiha fahigova tihisucasicutimo mihica. Jaamo amihai nahaboco nani-gaañisutimo mihicahi, bu imitifañogañisutimo mihicahi icano.

¹⁴ Uujoho Aivojiībo Jesuco imiyaavogomaño gaajahi, chahano jinejeba iinoro iimitino. Jaanoti saatoho toono iimitino iicanoco eesamaaimedi bu imicutino.

¹⁵ Jaanoti ijohohu uduunoco dinahabo aatyimeebere iimitinobadi eesiciniīboro idaasuvohachijjī diiboco imino gajijithi. Jaaneguiiha dinahaboco mitasudino fanoovaaco uduunofeenedī diibohallivī Cristo iguijevucuboco.

¹⁶ Jaanegui toono amiīhaidi iiminoco momoonidino, sita amiīhaiditi: Imitinoco mooniībo, eneejiruneguiiha.

¹⁷ Miīro Moocaani aivojī mamachujiruno, mahadujiruno icanohallivī mejenaucasiqui icatino. Jillī iticovono ifī ica, sajeebiī ica, imo imo ica icano Moocaani Gajjafeenedī mihicahi.

¹⁸ Jillī Cristoco ejeecivoobo Moocaanico imo imo moonihi. Jaabo miyaminaa imega imino iinehi.

¹⁹ Jaaneguiiha masiī guinomoro mefeegui sajeebiī icaco aacinoco. Jaaneri fahigova mahamusucasiqui miīhai miyaavogo jeebiī ijusiqui.

²⁰ Jaaneguiiha Moocaani sita jeebiīfaño omooninoco ijohohu fanoovaaco amachunoco aatyimenefeenedī mitasudino. Miīro paryī machutaano idicunootihi. Jaarunofaño machunofaño dī sifico imitifaño magaīisuno imithi.

²¹ Imijiruno asimico duutībo idiicano, bu vino aivofaihuco adutībo idiicano icano, bu saneheje toonofaño dī dinahaboco imitifaño agaīisujirunoco icano.

²² Iro dimiyaavogoma diica ijevadī Moocaani imegavi. Imicani icajiībo ijeebiīfaño dī imino iicanoco eesiciniībo.

²³ Jaanoti siinoco ñhicugoooro uduubo imitico icahi miyaavogoooro uduutimaño. Jaamaño imiyaavogotimoro esamaaimoro omoonino imiti.

15

Sitaguiiharo Mooni Imo Imo Icaqui.

¹ Miīhai momiyaavogo mequehecumo saatoho imiyaavogo iniinavamoco mahamusuji miīhaiguiiharo moonitimo.

² Jaanegui paryī miīhai sitaaco imo imo momoonisu dītedi imino momooninofeenedī imiyaavogo iquehecutequi.

³ Miīro Cristo icauruubo ifguiiharo icautihi. Jiliro Caatinihaamefaño onoobadi icaubo: Ico Moocaanico imitino eneehicano tahallivī jifafetehi, nuubo Cristo.

⁴ Miīro siicijetiro Caatinihaamefaño paryī unuunoco caatiniumo toonoti miīhaico ijiībeguequi toonofeenedī Moocaani miīhaico aamusunoco mehesicinimofeenedī fanoovaaco majaabichi. Jaanofaño dī majacuscafetehi.

⁵ Moocaani miīnoco fanoova jaabico, jacusuco icano aaciībo, jaafa amiīhaico amusuhi. Jaamo imo imo sajeebiī fahigova mihicacasihi Cristo Jesu onoobadi.

⁶ Jaamo sano mihimehi Moocaanico Mohaivojiībo Jesucristo Caanico.

Judiomiī Iicatimoco Taajasujiībogoco Acimo.

⁷ Jaaneguiiha Moocaani imiguiiha fahigova sitaama magayicicasi, miīhaico Cristo agaayicibadi.

⁸ Miīro uujoho amiīhaico neehi: Cristo saauhi judiomico ejeecivovaubo, moheedetemihaico unuuno imiyaavequi. Jaanoco Cristo igajjasuqui Moocaani ononoco abaīnitatinoco.

⁹ Tolliro bu saaubo judiomiī iicatimo Moocaanico iimequi miyaminaaco iidaasugueneguiiha, Caatinihaamefaño onoobadi:

Jaamaño Moocaanico imejī judiomiī iicatirucuumiminaafeenevi, bu diibediti imino masivaji, noono.

¹⁰ Jaabadiro bu simañoohaamefaño vi noono:

Judiomiī iicatirucuumiminaa imo imo mihica, Moocaani cuumiminaama.

¹¹ Jaabadiro bu simaño vi noono:

Aivojiībo Moocaanico mihimo, paryī cuumiminaa dīibo mityaco famooro miyaminaa macahacisu, noono.

¹² Jaabadiro bu Isaia caatiniīhi:

Isai onoo bo iyaachimiīhaioobo agaīiivooboro cuumiminaa Aivojiīboti icaji.* Jaabo diitoco atajjasujinoco esicinijimo, nooboro.

¹³ Moocaani miīhaico taajasu, esicinī icanoco aaciībo. Jaafa Moocaani amiīhaico imo imo omooniīboro sajeebiī icaco acihiī diiboco mimiyaavogonofeenedī, amiīhai sihidī janaaniviī mimiyaaveguehi Moocaani Gajja mityari.

* 15:12 Griego iijiri: Isaia onoo bo caacamitī ruutuji. Jaabo agaīiivooboro cuumiminaa Aivojiīboti icaji, noono.

¹⁴ Tañahabomi, uujoho imino gaajacuuhi amiihai mihimihuseneque, sihidi magajaanoco, bu fahigova mafagocasinoco magajaanoco icano.

¹⁵ Jaaneguiiha jihaamefaño amiihaidi caatinihi nucufeguetiibo ijibogonoti. Jaanoco jaamo jabajeetimo mihicahi Moocaani uco iimihusefañodi atajiiabaaboro acihi mooniqui,

¹⁶ Jesucristoco jeecivequi judiomi iicatimofeenevi. Diiboco ejeecivoobo uujoho jibeguehicali Moocaani jibogoco taajasuguiiha judiomi iicatimoco Moocaanijaagovi satyequi, ijeevobadi igaayiciqui Igaiafeenedi ijeevadi iiguiiharo ificucuumoco.

¹⁷ Cristo Jesuco imiyaavogonofeenedi imo imo icahi Moocaani dudicamaajeque omoonimaño.

¹⁸ Uujoho jinejeti iimaatichi idinoro Jesucristo tafañodi omooninoti. Judiomi iicatimoco Moocaani ononoco: Jii, nuusuqui. Jaanoco uujoho moonihi tafañodi Jesucristo ihi-imaaneri, bu iiminoco omoonineri,

¹⁹ bu gaajasu mityafeenedi, bu aatyimeratino eetavofeenedi, bu Moocaani Gaija mityafeenedi icano. Jiibadi Cristo taajasujibogoco jibugucuuhi Jerusaleti fahigovadi ifutusucuuhi Iliricu jiiinjevi.

²⁰ Jaanoco iimogoooro jilli jibeguehi taajasujibogoco johono Cristo momo agaaraticuumijefaño sita iticoni ijibogonohallivi ijibogonoco iimogotimaño.

²¹ Jiliri moonihi Caatinihaamefaño onobadi:

Jaaty diiboti agaajatimo atymeji, bu diiboti uguubutatimo gaajaji, noono.

Pablo Roma Cuumijaagovi Feeguehi.

²² Jiliti jimañovi sihidi dudicamaaje icamaño uujoho feehicatichi fahiijiva amiihaico abaategehicaruuho.

²³ Jaarunaa jisumi jicuumijefaño tadyudicamaajeque iimivucumaño, bu siicijetiro amiihaico abaatonoco iimeguehicamaño,

²⁴ España jiiinjejaago ofoodi amiihaico baahiniji. Jaadi imino mahatyimecasinobuunati uco mahamusu Españaivi feequi.

²⁵ Jaanoti jisumihica feehi Jerusalejaago, tahi iicamo monahabomico mahamusunoco asatyoo.

²⁶ Miuro Macedoniar, Acayari icano iicamo allacaruhi nihibamico Jerusaleri monahabomi idaasumoco ihamusuqui.

²⁷ Tollo moonimo judiomioto imiyaavogomo Cristo jibogoco diitojaagovi asatyuneguiiha. Jaaneguiiha diito judiomiiti imiyaavogomoco inehejeti acimo.

²⁸ Jaaneguiiha jinehejeque paryi iimivooboro toono nihibamico diitoco aacidi Españajaago ofoobo amiihaico meechiniji.

²⁹ Imino uujoho esicinihi, tahigo ifotoodi Cristo iimihuseri imino uco mooniji.

³⁰ Tañahabomi, Mohaivojibo Jesucristofeenedi amiihaico neehi, bu Moocaani Gaija gaijico aacinofeenedi: Tajaagovi miminifoto. Jaamoro mesefaqifoto Moocaanima tahallivi mihiimaamo.

³¹ Tahallivi Moocaanico midillu Judeari iicamo Cristoco imiyaaveguehaticimediti uco itaajasuqui. Jaabadiro jino monahabomi Jerusaleri iicamedi asatyonoco imino igaayiciqui.

³² Jaabadiro bu Moocaani iimogohachiji uujoho imo imo amiihaico atymequi, bu jaabo amiihaico abaatonofeenedi jaguisiqui icano.

³³ Jaafa sajeebiico aaciibo Moocaani amiihaima icahi. Fine.

16

Iijico Agalluuno.

¹ Amiihaico neehi, monago Febe onogohallivi siicijetiro Cencrea cuumiri iicaja Moocaani iijafaño ejeecivehicagoti:

² Jaagoco imino magaayici Mohaivojibo momofeenedi miyaavogonahabomima mihicanicibadi. Diigoco mahamusu ucuujivaachunehejeti, miuro diigo sihidi saatohoco amusuhihicali, bu uco tolliro amusuhihagoco.

³ Tolliro bu Aquila, itaaba Pricila icamisi taajico mahaci Cristo Jesu dudicamaajeti uco anahabonihicamisico.

⁴ Diitisi ifico nihicunofaño tahallivi ficuuhi uco agaicaaujirunoti itaajasuqui. Jaamisico uujoho toonohallivi imehi. Jaabo uuro icatino, tolliro bu famooro monahabomi Moocaani iijaminaa judiomi iicatimo icano.

⁵ Tolliro bu paryi monahabomico taajico mahaci Aquilamisi iijafaño iigaivehicamoco. Tolliro bu tagataavominaafi Epeneto onoboco taajico mahaci diibo aivo iticoni Acaya jiiinjevi Cristoco imiyaavuguubo.

⁶ Tolliro bu Mariaco taajico mahaci amiihaifeenevi sihidi ududicamaihicagoco.

⁷ Tolliro bu tajaagoobo Andronicu, Junias icamisico taajico mahaci, civojafaño iicausumi uco anahaboniimisiko, Jesucristo minisuminaafeenevi aivo obocimisi, diitisi Cristoco iticoni tahimegaro imiyaavuguumisi.

⁸ Tolliro Ampliatu onooboco Aivojiiibofañodi agaijiiibo tagataavominaafico taajico mahaci.

⁹ Jaabadiro bu Urbano Cristo Jesu dudicamaajeque mihaico aamusuhicaaboco taajico mahaci, tolliro bu agaijiiibo Estaqui onooboco.

¹⁰ Tolliro bu taajico mahaci Apele onooboco sihidi Cristoco imiyaavogonoco ifusuhicaaboco. Jaabadiro bu Aristobulo yotoco.

¹¹ Tolliro bu tayoobo Herodio onooboco taajico mahaci, tolliro bu Aivojiiiboco imiyaavuguumo Narciso yotoco taajico mahaci.

¹² Tolliro bu taajico mahaci Trifena, Trifosa icamifeque Aivojiiibo dudicamaajefaño ududicamaaimifeque. Tolliro bu magarijigo monago Persidaco sihidi Aivojiiibo dudicamaajefaño ududicamaaihicagoco.

¹³ Tolliro bu Rufo onoobo miyaavogofañodi obociiboco taajico mahaci. Tolliro bu seejico tamiya seejibadi uco omoonuugoco.

¹⁴ Tolliro bu taajico mahaci Asincritoco, bu Flegonte onooboco, bu Hermas onooboco, bu Patroobo onooboco, bu Herme onooboco, bu paryi monahabomi diitoma iicamoco icano.

¹⁵ Tolliro bu Filoloobo onooboco, bu Julia onoogoco, bu Nereo onoobo, inago icamisico. Tolliro bu Olimpo onooboco, bu famooro miyaavogofenedi monahabomi iicamoco taajico mahaci icano.

¹⁶ Fahigova mihibicicasimoro midillucasi Moocaani sajeebico ihifusuqui. Paryicino Cristo iijaminaa amihaijaago iijico galluuhi.

¹⁷ Tañahabomi, amihaiico neehi: Imino mehesisini miyaavogominaaco udugaacumoro agaahisuhicamoti. Diito omoonino amihaiico mihai mijibeguehicabadi icatihu. Jaamoti buhigovi mihica.

¹⁸ Tolliro omooniiibo Mohaivojiiibo Jesucristoco jeecivotihu ifi onoobadiro omoonimoro bañihicamo civojeebiiba iicamehejeque imo imo ihiimaanehejefeedi bañihicamo.

¹⁹ Famoro gaajacuhi amihai mimiyaavogonoco. Jaamaño uujoho imo imo icahi. Imeguehi amihai iiminocoro momooniqui mihimibaicinococo imitinocoro momooniqui icatino.

²⁰ Jaanofañodi sajeebico aaciibo Moocaani saajiiibo iji Satanasco ifinisuvaqui* amihaiiguino. Jaabo Mohaivojiiibo Jesucristo jaafa amihaiico imino moonihi.

²¹ Tolliro buunaji Timoteo tadyudicamaaje nahaboniminaafi amihaijaago iijico galluuhi. Tolliro bu Lucio, bu Jason, bu tolliro Sosipatu onoobo icamo tayoto.

²² Uujoho Tercio jihaamefaño Pablo uco onoonoco acaatiniiibo amihaijaa taajico galluuhi Mohaivojiiibofenedi.

²³⁻²⁴ Tolliro bu Gayo onoobo amihaijaago iijico galluuhi jino diibo iijafaño uujoho iicaabo, tolliro toojaco acifiibo Moocaani iijaminaaco. Tolliro bu Erasto onoobo jiicuminihibami ficuminaafi, bu tolliro monahabo Cuarto icamisi.†

Moocaanico Imono.

²⁵ Jaanegui masi Moocaanico mihimequi. Diibo amihai miyaavogoco equehecusujiruubo uujoho ijiibeguehicaabogo onoobadi, bu Jesucristoditi ijiibeguehicabadi, bu siicijetiro jiniije ifivuusumi iicauno agaajaratinococo ificuunoco Moocaani agaajasuuno onoobadi icano.

²⁶ Jaaruno jisumi gaajacafutucuuno Moocaani ifinitiiibo tajiiiba onoobadi, Moocaani iimaaminaa Acaatinuhaamefeedi. Jaano toono agaajarautiruno jisumi gaajacafutucuhi paryi faacuumivariro. Jaanoco uguubumoro imiyaaveguequi.

²⁷ Jaanegui jaafa idiboro Moocaani sihidi gaajama iicaabo, Jesucristofenedi diiboco mihimono ufucuro finijitihu. Fine.

* 16:20 Griego iijiri: ijimatajeruqui, noono.

† 16:23-24 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaafa Mohaivojiiibo Jesucristo amihaiico imino moonihi, onoonoco.

1 CORINTIOS

Pablo Caatiniuhi Corintominaadi.

¹ Uujoho Pablo Jesucristo minisuminaafiti icahi, Moocaani onoobadi, bu nahabo Sostene onoobo icano

² Moocaani iija Corintori iicajaminaadi caatinihi. Jaamo Cristo Jesufeenedi Moocaanita iicacuumo diibediro iicaqui ucuuhuvamo, bu paryi fahigova jinijevi Mohaivojiiho Jesucristo, bu diito Aivojiiho icaabo momoco mihiimaahicamo icano.

³ Jaamo imino sajeebiihama mihica Moocaani Diosfañodi, bu Aivojiiho Jesucristofeenedi icano.

Cristofeenedi Moocaani Imino Omoonino.

⁴ Fahiijivaro amiihaihallivi Moocaanico imehicahi; Cristo Jesufeenedi Moocaani amiihaico imino omooninohallivi.

⁵ Miïro Cristofañodi mihicamaño Moocaani amiihaico aciuhi mojeebii gaijadi fanoova busumijebadi fanoohiijico, bu fanoogaajaco icano.

⁶ Oono amiihaivi Cristoti jiihogo miyaano iicano imino agaajacafotobadi.

⁷ Jaamaño amiihaiditi jinehejeba cuujivaachutihi Moocaani aacinehejeonoti Mohaivojiiho Jesucristo asaajinoco motoomonohachuta.

⁸ Jaabo amiihaico imino teemejiiho niinofucuvi. Jaamo imino mihiniivatimo mihicahi Mohaivojiiho Jesucristo agasejifucu.

⁹ Bañitatiiho Moocaani. Jaabo amiihaico cuuhuvahinihi Illi Jesucristo Mohaivojiihojaagodi miicaqui.

Moocaani Iijaminaa Udugaacamaaiuno.

¹⁰ Jaanegui jino amiihaico neehi; Tañahabomi, Mohaivojiiho Jesucristo momofeenedi, famooro sabadiro sayomonocoro mihiimaa, bu amiihaifeenevi dugaavocasineheje icadino. Jilli iminoro sahigoviro miminifoto sano eesamaajejaagoviro sabadiro miminifoto.

¹¹ Tañahabomi, miïro amiihaiditi uco jiihogomo Cloe onoobo yoto, amiihaifeeneviva iibacasi iicanoco.

¹² Toonoti jilli amiihaico neejirahi: Amiihaiva jilli meneehicahi: Saatohova uujoho Pabloobo, meneehicahi. Jaanotivaha bu saatoho uujoho Apoloobo, bu saatoho uujoho Pedroobo, bu jaanoti saatoho uujoho Cristoobo, meneehicahivaha.

¹³ ¿Nacu Cristo dugaacinihi? ¿Nacu uujoho Pablo amiihaihallivi tetecucafutuuhi? ¿Nacu amiihai uujoho Pablo memeri miniticaafutuuhi?

¹⁴ Miïro uujoho, amiihaiti miihaiñooobaco nitihinihi, ivi idimisiicoro nitiihi, Crispo onooboco, Gayo onooboco icanoro. Jaaneguiiha toonohallivi uujoho Moocaanico imehi.

¹⁵ Jaamo miihaiñoooba: Uujoho Pablo memeri niticafetehinihi, nootimo mihicahi,

¹⁶ bu tolliro nitiihi Estefanoco iijaminaama. Jaanoti saatohobaco gaajacuutihi tahi fine cajaanoyocohacho nitiihi.

¹⁷ Miïro uco Cristo nitifiiri galluutihi, iimino jiihogocoro jiihogueequi uco galluubo. Jaaruno bu sihidi gaaja iijiri jiihogueequi icatino jilli Cristo imoholliigavi iguijeveuno sicamañovi minifototino iicaqui.

Cristo Moocaani Mitya, Gaaja Icano.

¹⁸ Jaamaño miïro Cristo imohohallivi iguijeveuno jiihogo jilli jihovonobadi jeevahi ciiijigaifaño efeejimesi. Jaanoti ataaajajimesi, jino miihaidi, Moocaani mitya icahi.

¹⁹ Miïro Caatinihaamefaño noono:

Finisuijii gaajaminaa gaajaco, bu tiiisuijii gaajaciminaa esicinicico, noono.

²⁰ ¿Nacu cuuca icaabo gaajaminaafi? ¿Cuuca icaabo jiihogominaafi? ¿Cuuca nacu icaabo jisumio jenauminaafi? Miïro Moocaani jeegavusucuhi jinijeminaa gaajaco.

²¹ Imooniqi jinijeminaa, Moocaani gaajafeenedi, Moocaanico gaajacihinihi. Jaabo Moocaani igajafeenedi diibedi imineguiiha taajasuubo miyaavogominaaco iimino jiihogofeenedi saatehedi tobogo jihovonobadi iicarunofañodi.

²² Miïro judiomî dilluhicahi sihidi ejeevano gaajataco. Bu tolliro griegomî jiije gaajacoro guinehicahi.

²³ Jaarunaaca miihai miihijieguhicahi Cristo etetecuciniiboco. Jaanoco judiomî unucufeguemeere tiiimejetasuhicamo. Tolliro judiomî icatimesi jilli jihovono.

²⁴ Jaanoti naha ucuuhuvaciniimesi, judiomîti, bu judiomî icatimesi icano, Cristo Moocaani mitya iicaabo, bu Moocaani gaaja iicaabo icano.

²⁵ Miiro Moocaani gaajati iicarunovaha miyaminaa gaajahallinohocivi sihidi jeevahi, bu Moocaani niinova iicaruno miyaminaa sefa janaanici sihidi jeevahi.

²⁶ Eneecau magaaja, tañahabomi, Moocaani amiihaico ucuuhuvaumoti bu miidimo jijeogaajaminaaotou. Jaabadiro bu miidimo aivojima iicamootou miyaamo iyaachimihaiototi.

²⁷ Jaanoti naha Moocaani iciuhi jiiinjeminaadi miihfomo iicamoco agaajafimoco inucufevesuqui, tolliro bu Moocaani jiiinjeminaadi iniinovafimoco iciuhi esefafimoco inucufevesuqui,

²⁸ tolliro bu icuubo jiiinjehallivi jihovono iicanoco, miihfomo iicamoco icano jiijehallivi miyaamo iicamoco inucufevesuqui.

²⁹ Jilliti diibo imefeenevi miihaiñooba: Uujoho aivo sihidi jeevahi, nootimo iicaqui.

³⁰ Miiro Moocaani amiihaico Cristo Jesujaagovi miniiyuhi, tolliro bu mooniubo Cristo miihai gaaja iicaaboco. Diibofañodi Moocaanima sajeebi miicaqui, mataajacuumoroo diibediro miicaqui.

³¹ Jaanegui Caatinihaamefaño onoobadi: Difico iidiimuuruubo; Aivojibocoro diimo.

2

Cristo Etetecuciniiboco Mijibogono.

¹ Tañahabomi, miiro Moocaaniti jiiibeguequi amiihaijaago eeguejeusumi iimino ihiimaajinoma, bu gaaja iimaama icano fuutihi.

² Jilliro amiihaifeenevi jinejebaco gaajatiibobadi minifutuuhi idibocoro Jesucristoco jaani etetecuciniiboco gaajauhi.

³ Jaabo uujoho amiihaifeenevi niinovano icauhi. ¿Milli fine diitoco jiiibegueji? nooboro sihidi iguiiboro veveve.

⁴ Jaabadiro bu tahiimaa, tojiiibogo icano miyaminaa gaajasuri icautino. Jilliro Moocaani Gajjari, mityari icano ifusuhinihi.

⁵ Jilliti amiihai miyaavogo miyaminaa gaajafañodiro icatino Moocaani mityafañodiro iicaqui.

Moocaani Gajjafenedi: Magaajacino.

⁶ Jaarunofaño mihiimaahi gaajaco miyaavogofaño ujusicuumofeenevi. Jaaruno jijeo gaajari icatino, bu jidihijeo aivojito iimitimo gaaja goovano ifinifineri icatino.

⁷ Jilli Moocaani gaajaco mihiimaahi agaajaratino itihinoco toovonono iicano gaajaco. Jaanoco Moocaani siicijetiro ficucuuhi miihai taajasuco.

⁸ Jaanoco cajaanoyoba saatohoti jijeo aivojito gaajacutihi. Miiro igajajacuruva tetecujitirumo niquejeo imi Aivojiiiboco.

⁹ Jilliro jilli, Caatinihaamefaño onoobadi:

Miyaminaa aatyimeutinehejeque, bu miyaminaa jeebiiñaño ijicafetehinitinoco icano, Moocaani imibachucuuhi diiboco agaijimeguiiha, noonoro.

¹⁰ Jaarunoco Moocaani miihaico gaajasuhi Igajjafenedi. Miiro Igajja paryi fanoocoro gaajahi, bu Moocaani jeebi faicuvahi iicarunoco.

¹¹ ¿Nacu, cajaani gaajahi sifi esamaajeque? Idiiiboro igajja diibofaño iicaabo gaajahi. Jaabadiro buunaji mijoho gaajatihi Moocaani esamaajeque, idiiiboro diibo Gajja gaajahi.

¹² Jaabadi miihai magaayicihinihi jiiinijeo gajjaco, idiiiboro Moocaaniti asaano Gajjaco magaayicihinihi, toonoti magaajaqui Moocaani miihaico iimihuseri aacihininoco.

¹³ Jaanehejeque miihai mihiimaahi Moocaani Gajja miihaico ijiiibogobadi. Jaano miihai gaajariro magaajanoco icatino. Jilli mijiiibeguehi Moocaani jiiibogoco miyaavogominaaco.

¹⁴ Jaanoti Moocaani Gajjama achahaabo gaayicitihi Moocaani Gajjaonehejeque, diibedi jilli jihovonobadi icano, agaajatimaño. Jaanoco Moocaani Gajjariro magaajacitahi miyaano iicanoco.

¹⁵ Jaanoti naha Moocaani Gajjama iicaabo paryi fanoovaaco agaajaaboro dugaacuhi. Jaabo imitico, miiijoho neejitirahi.

¹⁶ Miiro Caatinihaamefaño noono: ¿Nacu, mijoho gaajaciuhi Moocaani esamaajeque? ¿Nacu, Moocaanico mijoho conooco jiiibeguejirahi? Jaanoti naha miihai Cristo esamaajema mihicahi.

3

Moocaani Amusuminaa.

¹ Jaamaño tañahabomi, uujoho amiihaima Moocaani Gajjama iicamoma mihicanicibadi iimaatihi, jilli Moocaani Gajjama achahamoma mihicanicibadi iimaahi, Cristojaagodi seemehiica iicamoma mihicanicibadi iimaahi.

² Amiihaico itihitincoro jibeguehinihi oono seemeneque machuco acitimoro mifañocoro ihisuñicibadi. Itihitincoro jibeguehinihi magaayicujitiruneguiiha, bu jisumihica magaayicitihiica icano.

³ Jilli amiihaihiica ticovomiyaminaarehiica. Miïro amiihaifeeneri icanehejehiica sinohalliti sitaaco mijiheneheje, ibacasineheje, dugaacamaajeneheje icano. Jilli ticovomiyaminaarehiica mihicahi. Jaamaño paryi miyaminaa omooninicibadiro momoonihicahi.

⁴ Miïro saafi: Uujoho naha miyaano Pabloobo, meneehicahi. Jaanoti bu saafi: Uujoho naha Apoloobo, meneehicahi. Jilli meneehicamaño ticovomiyaminaarehiica mihicahi.

⁵ ¿Nacu miijoho Pablo? ¿Nacu miijoho Apolo? Jilli miïhai Moocaani amusuminaa toonofeenedi amiihai mimiyaaveguehinino. Jaano toonoco meheetavehi moticovohocivi miïhaico Aivojiiïbo aacidineheje.

⁶ Miïro uujoho basuui. Jaanoco Apolo maaisuui. Jaanoco Moocaani jusuui.

⁷ Jaamaño abasuubo sihidi ejevano icatino, bu amaaisuubo sihidi ejevano icatino. Jaanoti naha Moocaani fanoco omooniiïbo tohoco ujusisuubo.

⁸ Miïro jaamaño abasuubo, amaaisuubo icano sabadiro jeevahi. Jaarunaaca ijeevadisahaje idudicamaajedino ijaadaco Moocaaniti gaayiciji.

⁹ Miïro miïhai Moocaani nahaboniminaa. Jaanoti amiihai Moocaani dudicamaaje faguibadi mihicahi. Jaanoti bu tolliro Moocaani iijaco eheetavojabadi mihicahi.

¹⁰ Jaamaño Moocaani imihuseti uco acidino, uujoho aivo iijano eetavoco agaaabobadi ihmahacinoco huhufono basuhi. Jaanohallivi sita ifajaaco majaanijhachijji imino esicinimoro majaani.

¹¹ Miïro siino sita ihmahaciti ficuucujitirahi ihmahaci Jesucristo iicacuumaño.

¹² Jaanoti diibo iicacuunohallivi saatoho orori, nihibajeneri, sihidi ijaadama icano guisiyineri icano iijaco eetavoobo. Jaanoti saatoho imohoneri, jaaineri, jiihuneru icano ajaanijhachijji

¹³ eheetavodiiïbo dudicamaaje gaajacafeteji foovono, ufucu dugaacufucusumi; miïro ciijigairi nisucafetejino. Jaadi gaajacafetejino naa cajaani miyaanoco eheetavuunoco.

¹⁴ Jaanoti cajaani dudicamaajehacho Moocaani nisufaño: afatyooobo ijaadaco gaayiciji.

¹⁵ Jaanoti cajaaninocohacho finisujino diibo dudicamaaje gañicafeteji. Jaarunofaño diiboro taajaji oono ciijigai iijaco ijigasunoti ataajanibadi.

¹⁶ ¿Nacu magaatitihii amiihai Moocaani iija mihicanoco? ¿Bu Moocaani Gaija amiihaifaño iicanoco?

¹⁷ Jaanoti bu cajaanihacho Moocaani iijaco ifinisuiboco, bu Moocaani diiboco finisujji. Miïro amiihai Moocaani iija. Jaaja mihinivatija.

¹⁸ Jaanegui cajaani amiihai ifico jilli mabañisudino. Cajaanihacho amiihaifañoti: Jidihivi uujoho gaajaminaafi, monoobo gaajatiïbobadi miminifoto. Jaabo miya gaajaminaafti minifeteji.

¹⁹ Miïro jijeo gaaja Moocaanidi jilli jihovono. Miïro Caatinihaamefaño noocinino: Moocaani gañisuhi agaajamoco abañificamañovi, noonoro.

²⁰ Tolliro bu noono: Aivojiiïbo gaajahi gaajaminaa esamaaje jilli sicamaño iicanoco, onono.

²¹ Jaanegui miïhaiñooba miyaminaafi jibeguere amiihai ifico mitya mitya momoonidino. Miïro paryi sabadiro amiihaiñeheje.

²² Miïro uujoho Pablo icaruubo, Apolo icaruubo, Pedro icaruubo icano amiihaico mijibeguequi fanooero Moocaani amiihaico aacino jiiñijehallivi mihicanohachuta, jisumi iicaneheje, bu ufucu icajineheje icano paryi amiihaiguiiha. Tolliro guijevfeenedi Moocaanijaago mihifetejineguiiha icano.

²³ Jaanoti amiihai Cristota, bu Cristo Moocaanitahe icano.

4

Minisuminaa Dudicamaaje.

¹ Jaaneguiiha amiihai miïhaico Cristo jeevivominaati mehesicini, bu Moocaani jibegueji itihino jibogominaati icano.

² Jaamo paryi diito toono tajibama iicamo imino omoonifimoti mihica.

³ Jaanoti naha uudi mulli icatino miyaminaa tahimiti unuuro, bu miyaminaa aivoji icagavi tahimitico unuuro icano, bu uuro tahimitico neejitirahi.

⁴ Jinejeti uujoho tahesamaaje imitino icatirahi. Jaaruno toonoti uujoho imitusucafo-totihii. Jaanoti naha idiboro Aivojiiïbo Moocaani uco tahimitico neejirahi.

⁵ Jaanegui amiihaico neehi: Imegaviro sifi imitico, menedino Aivojiiïbo Jesu asaatinohachuta. Jaabo diibo jari foovoiicarujji, bu tolliro civoguiino toovono

iicarunehejeque. Bu tolliro jaabo jibeguejiibo miyaminaa jeebino eesamaaiñehejeque. Jaadi naha jari iticovocivi Moocaaniti gaayicijimo diitoco acahacisunoco.

⁶ Tañahabomi, jilli amihaiico neehi amihai imiguiha Apoloti, uuti icano, jaamo mag-aajahi. Jaanoco misiti magaaja. Jaamoro oono Caatinihaamefaño onoono janaanivivi esamaaicuutimo mihicahi. Jaamo saafiiditi mitya mitya mihicamoro siflico tihisutimo mihica.

⁷ ¿Nacu miijoho ico miyaaboti ficuuhi? ¿Nacu cono ima chahahi agaayicitino? Jaano bu agaayicicunoco, ¿collihi sifiti agaayicitiibobadi: Aivo uujoho mityahi, neehi?

⁸ Miuro paryicino toonoma mihicacuui. Miuro sihidi mubusumijevacuui. Mihai aivo aivojitorucu, monoomoro mihaiico ufocovi miminiyui. Jaanova miyaano mahaivojivejirahi, mihai amihaima bu sano mahaivojivequi.

⁹ Miuro jilli tahesicini neehi: Moocaani mihai minisuminaaco famooguiinoviro ficuui iguijeniguucuumoco iicanicibadi. Miuro mihaiico miyaminaa iimogotimoro ajabafinovi mihifutucuuhi, Moocaani toomominaa ihatyimequi, miyaminaa ihatyimequi icano.

¹⁰ Mihaiico naha jihvotobadi esiciumo Cristohalliti. Jaanoti naha amihaiico Cristoti: Aivo gaajafimo, neehicamo. Mihai miniinovafih. Jaanoti amihai mequehecufih. Amihaiico: Miyaamo, noomo. Jaanoti mihaiico jilli: Mihifomo, noomo.

¹¹ Jisumihachuta ajebanoco jaabicimoro mihicahi, adufirari mihicahi, gaachehuma machahahi, maganicafetehi, moojanoma machahahi,

¹² miniinovatehicahi, muhuseneri mududicamaaimo. Mihaiico iminootino noomo. Jaarumoco imineeriro meneehi. Mihaiico idaauno omooninehejeque majaabicihicahi.

¹³ Mihaiti aivonoono neehicamo. Jaarumoco sicuno mihimusuhicahi. Jijije beevabadi mihaiico moonihicamo beemeubadi jisumihachuta mihicahi.

¹⁴ Jino amihaiico nucufesuqui jilli caatinithi. Jilli amihaiico fajiniqui agaijimo taseemeque icabadi.

¹⁵ Miuro diez mildimo amihai jibogominaa Cristoti amihaiico jibogomo icarunaaca, diito amihai caanimibadi icatih. Miuro uuro amihaiico seemevahinihi Cristo Jesufañodi iimino jibogofeenedi.

¹⁶ Jaanegui amihaiico neehi: Uujoho jino icabadiro mihica.

¹⁷ Tooneguiharo bu amihaijaago Timoteoco galluui taseemenebadi agaijibo Aivojibofañodi imino iicaabo. Jaabo diibo amihaiico imino esaayuji Cristofañodi uujoho omooninoco, fahigova iicajahaje Moocaani iijanofaño jibogoooro efehicabadi.

¹⁸ Saatohovaha amihaiti mitya mitya icahicahi uujoho amihaijaago ufucuro ufuucujitivibadi.

¹⁹ Jaanegui amihaijaago goovajino ofoono Aivojibo iimogohachiji. Jaadi jari gaajaji diito mitya mitya iicahicamo ihimaarunoco, omooninoco icano.

²⁰ Miuro Moocaani aivoji jilli ticovo iimaa icatino, mityaono.

²¹ Jaanegui ¿jinejeque mihimeguehi? ¿Amihaijaa feeji imeima, nacu gaijima, sicu ifi gaijama?

5

Ajevati Onoono.

¹ Miyaano amihaiifeeneviva ajeva iicano guubuvusuhicahi. Jaano toono ajevaco ajashuno muguubusudino Moocaanico agaajatimofeenevi. Miuro saafivaha caanimi taabamima icahi.

² Jaamo amihai mitya mitya mihicahicahi. Jilli toonoti munucufemere idaauno mihicatan. Toli omooniboco amihaifeenetihuhigovi magañi.

³ Miuro uujoho, tafi sihigo icarunaaca tajeebi amihaifeeneri icahi. Jaamaño: Toli iicaabo imitico, nuucuui amihaifeeneri iicaabobadi.

⁴ Mohaivojibo Jesucristo momofañodi amihai mihigaicininomoma sano tajeebi icahi, bu tolliro Mohaivojibo Jesucristo imityama amihaima icaji icano.

⁵ Jaabo diibo iimitiboco Satanasco mahaci ifi iimogonoco ifinisiqui omooniruubo, idaauno iicaneguiha dojicuviro Moocaanijaago asaaboro ufucu Mohaivojibo Jesu asaajifucu iicasumi ijeebi itaajaqui.

⁶ Aivo imitino toono momooninoti mitya mitya mihicano. ¿Nacu magaajatih ajashurunolevaduraguiji paryi ifaasihifaño acaiscafetefinoco.

⁷ Jaanegui toono eedelevaduraguijico magañnicibadi toonoco amihaifeenetih magañi. Jaamo boosih toguijima achahasihibadi mihicahi, toono amihai mihicabadi. Miuro siicjeminaa oveja seemeneque gaicaaujibuomo Pascua jibaimo iicajisumi. Jaanoti jisumi Cristo Jesuco guijeniumo safooro mihai imithallivi.

⁸ Jaanegui masii Pascua jiiibaimoco meheetavequi tohimitico magañimoro, oono eedeel-
evaduraguiiji iimitiguiijico mihicanicibadi. Jaamoro ivi toguiijima achahano maahuneriro
meheetavequi abañitino jeebiiiri, miyaaneri icano.

⁹ Miïro amiihaico juufaiji acaatiniiuhaamefañodi nuucuuih: Aajevafimoma maga-
taavedino, nooboro.

¹⁰ Jaaruno tolli onooobo paryi jiiinjehalliri iicamo aajevafimoti, ifiguiiharo fanoovaaco
imeguefimoti, bu ananivafimoti, oono bu tolliro ijinitaco ejeecivefimoti icano nootih.
Miïro tolli diitoma iimaatimo mihicaruva toojiinijeti siijiinijevi mefeeljirahi.

¹¹ Jaanoti cajaanihacho: Miyaavogominaafi uujoho, unuuruubo ajevaco imoyiiciboo,
ifiguiiharo fanoovaaco imeguiffiibo, ijinitaco ejeeciveffiibo, sicamañoooco ijiiibocasiffiibo,
bu iguiriicaveffiibo, bu ananigaiffiibo icano, icaaboma magataavedino eneejirunoco, jilli
neehi. Tolli icaaboma ajashuno safooba mamachudino.

¹²⁻¹³ ¿Milliti bu uujoho imiyaavogotimo: Iimitico, neejirahi? Iidiboro Moocaani diito:
Imitico, neeji. Jaanoti naha amiihai miyaavogominaa mihicacuumo: Imitico, meneejirahi.
Jaaneguiiha diibo iimitiiboco amiihaifeenetii buhi magañii.

6

Dugaacuminaa Imefeenevi Dinahaboco Satyedino.

¹ Amiihaiti saatoho amiihai nahaboma imitino mihicasumi toonoco mihim-
ibachuqui miyaavogominaajaagovi footimoro, ¿collihii miyaavogominaa iicatimo
dugaacuminaajaagovi mofoonicihii?

² ¿Nacu amiihai magaajatihii miyaavogominaa jiiinjeminaaco udugaacujinoco? Jaano
bu jiiinije amiihairi udugaacucafetejino icanaaca, ¿collihii toono sihidii ejeevatinoco
amiihaifeeneviro mihimibachutihii?

³ ¿Nacu magaajatihii Moocaani toomominaaco miihai mudugaacujinoco? Jaano bu
icanaaca? ¿Milliti jijeonoco dugaacutimo mihicajirahi?

⁴ Jaamo bu amiihai jijeonehejehalliti miihiiibacasinoma mihicamo bu, ¿collihii jaamo
miyaavogominaa iicatimojaagovi tonehejeque mihimibachuqui mefeehicahi?

⁵ Jino amiihaico nucufesusuqui neehi: ¿Nacu amiihaifeenevi gaajaminaafi saafiiba cha-
hahi inahabomifeenevi udugaacujiruubo?

⁶ Jaano icanaaca, ¿collihii masatyehicahi amiihai nahabomico miyaavogominaa iicatimo
dugaacuminaa imefeenevi?

⁷ Amiihaifeenevi iibacasima mihicamaño aivo imitino mihicacuuih. ¿Collihii jilli tolli
icarunoco majaabicitihii? Jaafa jilli amiihaico nanimo.

⁸ Jaarunaa amiihai sahigotiro imitino momoonihicahi, mananihicahi amiihai na-
habomicro.

⁹ ¿Nacu amiihai magaajatihii iimifitimo Moocaani aivojico agaayicijitinoco? Amiihai ifico
mabañisudino, ajevaminaa, jihovo caanimico ejeecivefimo, sifigoma iicafifimo, bu sano
gaifimimaryo iicafimo,

¹⁰ ananivafifimo, fanoovaaco iiguuiiharo iimoyiiciffifimo, bu iguiriicaveffifimo, bu sitaaco
imitino eneeffifimo, bu sitaaco imitino omooniffimo icano Moocaani aivojifaño feejitihii.

¹¹ Jilli icauno amiihaiti iticoni saatoho. Jaarumo jisumi imibachucafutucuhi, Moocaani-
diro iicacuqui diiboma sajeebii icacuumo Aivojiiibo Jesu momofeenedi, bu Moocaani
Gaijafeneedi icano.

Mofico Moocaanidiro Mificuno.

¹² Paryi fanoovaaco uujoho moonijirahi. Jaarunaa paryi fanoovaro tamiyaavogoco uco
amusutino. Uujoho paryi fanoovaaco moonijirahi. Jaarunoti conooba uco guinonijitihii.

¹³ Miyaanoco noonicimo: Machuta miiino jeebiiiguiiha, mojeebii machutaguiiha icano.
Jaarunohocico sabadiro Moocaani finisui. Jaanoti mofi ajevaguiiha icatihii Aivojiiibo
Cristoguiiharo icano. Jaabadiro bu diibo mofiguiiha iicaabo.

¹⁴ Jaabo Moocaani Cristoco siino ubuheetesubadiro bu miihaico imityari tolliro buheete-
suiibo.

¹⁵ ¿Nacu amiihai magaajatihii amiihai ifino Cristo ifioneheje iicanoco? ¿Nacu Cristo ifiiti
iiciboro ajevaminaago ifiivi ficuji? Cha, tolli icatino.

¹⁶ ¿Nacu bu amiihai magaajatihii ajevaminaagoma iicicasiibo diigoma saafi ifibadiro
iminifetefinoco? Jaano toono imiti ifi. Miïro Caatiniihaame neehi: Famisicro sahurucu-
cuuji, noonoro.

¹⁷ Jaabadiro Aivojiiibojaa iminifotoobo sagaijarucuji diiboma.

¹⁸ Jaanegui ajevati magaa. Paryi oono cohimitihacho iicanoco miyaminaafi moonifihi
moffañodi iicatinoco. Jaanoti ajevaco omooniiibo ificoro imitino moonihii.

¹⁹ ¿Nacu magaaatíhi amíhai ifino Moocaani Gaija iijano iicanoco? Jaabo amíhaifaño iicaabo, Moocaani amíhaico aaciibo. Jaamo amíhai, amíhai ifi abajatoro mihicatihí.

²⁰ Míiro amíhaico ajashutino jaadari Cristo guijeveri Moocaani jaaducuui. Jaanegui Moocaanico amíhai ifiri macahacisu.*

7

Taabavaditi Onoono.

¹ Jaanoti oono uco aamefaño meneehininediti amíhaico neehi: Aivo imijiruno gaifi gaigooco dudicitíibo iicano.

² Jaarunofaño ajevahaño iicamaño amíhai ticovohocivi amíhai taabamíma mihica. Jaabadiro bu gaigoomi amíhai ticovohocivi amíhai tajemíma mihica.

³ Amíhai tajemí amíhaico iimugusumi imino: Jii, monoo. Jaabadiro bu amíhai taabamí amíhaico iimugusumi imino: Jii, monoo.

⁴ Míiro mogai ifi abajagoro icatihí, idiiboro aiji abajaabo. Jaabadiro bu aiji ifi abajaaboro icatihí, idiigoro mogai abajago.

⁵ Jaanegui: Chahano, meneedino mihimogocasisumi ivi idisumiro famisiciro sabadiro mihiimaacasimisiro: Jilli ticovono miicaqui Moocaanima mihiimaanohachuta, munuusumi ivi ticovono mihicaji. Jaanobuunati siino dojicuviro mihicacasi iji Satanas onoo bo amíhaico abañineri sitama imitico momoonidino.

⁶ Jilli, jilli amíhaico uujoho neehi, tajiiba icatino.

⁷ Aivo imeguejirahi famooro gaifimí jino uujoho iicabadi iicanoco. Jaarunofaño iticovocivi Moocaani aacihinibadi icamo. Saatohoco siibadi, bu saatohoco siibadi icano.

⁸ Jaanegui neehi: Ataabavatimehejeque, fibaijigomíhaico icano imicanijiru aivo jino uujoho uuro iicabadiro mihicano.

⁹ Jaanoti saatoho ticovono mihicajitiruumo siino matajeva. Jilli imicanijiru siino atajevacuuno mihicano, majaabicijitiruneri idaasuno mihicatihí.

¹⁰ Jaanoti bu mogaimíma iicacuumoco tajiibahi. Jaaruno uujoho icatino Aivojiiibo tajiibahi, mogai aijico jeevesutigo iicaqui.

¹¹ Jaanoti mejevesuhachíji siino tajevacuutino mihica. Jaanoti jilliro siino ditajema dojicuviro dimíjivo. Jaabadiro aijimí mogaimico mejevesudino.

¹² Jaanoti bu jino uujoho onoono, Aivojiiibo onoono icatino: Miyaavogominaati saafi taaba miyaavogominaago icatirugo diiboma imino iicagogoco mejevesudino.

¹³ Jaabadiro bu saafigo miyaavogominaago taje miyaavogominaafi icatiruubo diigoma imino iicagohachíji mejevesudino.

¹⁴ Míiro aiji imiyaavogotiruubo mogaiñañodi Moocaanidi imicubobadi icahi. Jaabadiro bu imiyaavogotigo gaigo aijíñañodi Moocaanidi imicugobadi icahi. Jaanoti tolli mihicaova amíhai seeme imifijitirahi imiyaavogotimo seemebadi icajirahi. Jaanoti saafi imiyaavogomaño toseeheje Moocaanidiro icacuui.

¹⁵ Jaanoti oono imiyaaveguehicitimo ejevesugohachíji, jaafa jeevesumo. Jilliti tolli iicaabo ejevesugo, bu tolli iicago ejevesuubo icano sajeebi icacuui. Míiro Moocaani míhaico sajeebi guiiharo cuuhuvauhi.

¹⁶ ¿Nacu fine ijoho gaigo ditajeque miyaavugusujirahi itaajaqui? Jaabadiro bu, ¿ijoho gaifi diitaabaco fine miyaavugusujirahi itaajaqui?

¹⁷ Oono amíhai ticovohocivi amíhaico Aivojiiibo aaciuno iicabadi, bu Moocaani amíhaico ucuuhuvausumi mihicaubadiro icano mihica. Jilli tajiibahi paryicino Moocaani iijanofaño.

¹⁸ Saatoho mucuuhuvacafutuui amíhai meehe quiticínimo mihicamo, tobadiro quiticínimo mihica. Jaabadiro bu saatoho quiticiratimo mihicamo mucuuhuvacafutuui tobadiro quiticiratimo mihica.

¹⁹ Miquiticinino sihidi jeevatíhi. Jaabadiro bu miquiticiratino sihidi jeevatíhi. Idiinoro Moocaani tajiibaco meheetavano naha sihidi jeevahi.

²⁰ Jaanegui famoovaro mucuuhuvacafutusumi mihicaubadiro mihica.

²¹ ¿Sifi jjoovono diicaabo cuuhuvacafutuui? Jaarunoco deescinidino. Jaanoti bu toonoti ataaajino iicahachíji, tolli mooni.

²² Míiro sifi jjoovono iicauboco ucuuhuvaubo jisumi Aivojiiibo ataaasucuborucu. Jaabo jilli sajeebi diiboco jeevivucui. Jaabadiro bu sajeebi iicauboco ucuuhuvaubo jisumi Cristo jjoovonurucu.

²³ Míiro ajashutino jaadari Cristo guijeveri majaaducafutuui. Jaanegui miyamínaa jjoovototi amíhai ifiico meheetavedino.

* 6:20 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Moocaanico amíhai ifiri, amíhai gaijari icano macahacisu. Jaano toonoci fanooiro Moocaaninohoci, onoonoco.

²⁴ Jaanegui tañahabomi, oono amiihai mucuuhuvacafutusumi mihicaubadiro, bu jisumi Moocaanima mihica.

²⁵ Jaanoti ivi bagocajamihallivi Aivojii bo tajiibama chahahi. Jaarunaa jino eesicininoco neehi, uco Aivojii bo idaasugonofenedi imihuseebe iicamaño, jilli amiihaico neehi:

²⁶ Uudi imino gaifi oono iicabadiro iicano jisumihije jino idaasuno mihicaneheje iicamaño.

²⁷ Gaigooma idiicacuubo, diigoti dugaavedino. Gaigooma achahaabo, ataabanoco diimeguedino.

²⁸ Jaaruubo bu ataabavahachiji, imitico diicijitih. Jaabadiro bu bagocaja atajevago imitico icitih. Jaarumo idaasuno icaji. Jaanoco jeedi uujoho amiihaiti buhigovi miniiyujirahi.

²⁹ Tañahabomi, jilli uujoho eneejiruno: Jijehallivi gueenene mihicajitih. Jaanegui amiihai taabamima mihicamo mataabavatimobadi mihica.

³⁰ Jaanoti bu mataamo mataatimobadi mihica, bu imono mihicamo imono mihicatimobadi mihica. Jaanoti bu manaajeme siinoma mihicatimobadi mihica.

³¹ Jaanoti bu jijeonehejeque anaajeme tooneri mutuvavotimobadi mihica. Miiro jijeoneheje jilli ihifuvusuro icaruno finifih.

³² Uujoho imogotih sineheje esamaajeri mihicanoco. Ataabatavatiibo Aivojii bo Cristo nehejeque imino teemehi, Aivojii boco imo imo imooniqui.

³³ Jaanoti ataabavacuubo jiiijeonehejejaagoviro icahi mogaico imo imo imooniqui.

³⁴ Jaabadiro bu atajevacuugoti atajevatimo siibadiro diitoti icahi. Atajevatigo Aivojii bo nehejeque imino moonih; ijeebi, ifi icano imino Moocaanidiro iicaqui. Jaanoti bu atajevacuugo jiiijeonocoro imino moonifih aiijico imo imo imooniqui.

³⁵ Jaanoco jilli neehi amiihaidi iimiqui, amiihai imega jegaiteereque ficuquu icatino, jilli iminoro miicaqui neehi. Jaamo Aivojii boco miyaano fanoovari jeevivomoro mihicahi.

³⁶ Ivi jaanoti saatehedi ille bagocaja ujusicugo, tajejatigo iicano imitihachiji, matajeni. Matajenino imiti icatino.

³⁷ Jaanoti ijeebiifañodi quehecuno eesicinii bo: Jinejeti ucuujivaachutiibo ifi, onobadiro iicaabo ijeebiifañodi ille bagocajaco imino ificugoobo aivo imino moonih.

³⁸ Jaanoti bu atajeniibo imino moonih. Jaanoti bu atajenitiibo aivo sihimi moonih.

³⁹ Gaigo atajevacuugo tajiibari aiijmaryo icaji diibo iicanohachuta. Jaanoti aiij iguijevehachiji, toonoti taajacuugo. Jaadi iimogooboco tajejavajirugo ivi miyaavogominaafi iicaabocoro.

⁴⁰ Jaanoti ivi uudi, aivo imijiruno iinoro iicano. Miiro uujoho tafico esicinihi, tolliro bu fine Moocaani Gaijama iicanoco.

8

Jihovocaanimico Ejeecivono.

(Rm 14.1-23)

¹ Jaanoti ivi jisumi jihovo caanimico ejeecivehicanoti amiihaico neehi: Miyaano famoovaro aivo toonoco magaajacuuh. Jaaruno togaaja miihaico moficoro mitya mitya momoonoviro jusuuh. Jaanoti naha saatohoco magaijimo diito miyaavogoco mujusuh.

² Jaanoti bu saatoho: Uujoho aivo gaajahi, unuurumo miya gaajaquehiica gaajatimo.

³ Jaanoti saatoho Moocaanico agaijii boco, bu Moocaani diiboco gaayicih.

⁴ Jaabadi ijinitaco machutari ejeecivucunoco mamachunoti neehi: Miyaano ijinita jiiijehallivi sihidi jeevatih ivi idiiboro saafiro Moocaani.

⁵ Jaarunaa niquejefañ, bu jiiijehallivi icano bu sihidi jaatyosmi onoomo icahi, tolli eneehicamedi icamo sihidi diosmi onoomo, bu sihidi aivojito onoomo icano.

⁶ Jaanoti naha miihaidi icaabo saafiro Dios Moocaani. Jaabo Moocaani paryi fanoovaaco eetavuuhi. Jaabeguiha miihai mihicahi. Tolliro bu icaabo saafiro Aivojii bo, Jesucristo, diiboenedi paryi fanoova icahi, bu miihai mihicahi icano.

⁷ Jaaruno jinooco paryi famoovaro gaajatih. Jaanoti saatoho ijinitaco ejeecivejibuumaño, ijinitaco ejeecivucunoco amachusumi, ihesamaaje iniinovamaño, toonoti ijeebiico miihininibadi esicinimo.

⁸ Miiro mamachunoti Moocaani miiinoco gaayicitih. Miiro mamachunoti mojeebi imitejitih, bu miihinivatejitih icano.

⁹ Jaarunoco mehesicini, amiihai siibadi esicinitimo mamachunofañodi, sifi imiyaavogo iniinovaaboco imitifañodi magaiisudino.

¹⁰ Eneecau bu amiihaico neequi: Ijoho tonehejeque agaajacuubo ijinitaco ejeecevehicamañovi acasiivooboro amachuuboco, saafi miyaavogominaafi miyaadi imiyaavogo equehecutiiboco aatyimeebere, bu machujiruubo ijinitaco ejeecevucuunoco.

¹¹ Jaamaño jilliti ijoho agaajacuubo saafi dinahabo imiyaavogo equehecutiiboco mitasujirahi diibohallivi, bu tolliro Cristo iguijevecuuboco.

¹² Jaamaño jilliti amiihai nahabomi miyaavogo iniinovamo jeebico mimitasumaño amiihairyo Cristoco imitino momoonihicahi.

¹³ Jaaneguiiha uduunofañodi tañahaboco imitifañodi igañisujiruva uujoho ufucuro asimico duujitih.

9

Minisuminaafi Dudicamaaje.

(Ga 1.11-2.10)

¹ Miuro uujoho sifi jijovono icatih, uujoho minisuminaafi. Uujoho Aivojiiho Jesuco atyimehinicuui. Jaamo amiihai Aivojiihedi ududicamaañofañodi mihicamo.

² Saatehedi uujoho minisuminaafi icatih. Jaanoti naha amiihaidi uujoho minisuminaafi. Amiihai Aivojiihoco magaayicimaño uujoho miyaano minisuminaafi iicanoco magaajasuhi.

³ Jilli uujoho neehi imitino uuditi eneehicamoco:

⁴ Miuro famoovadiro imino. Jaanoco misi paryi magaayicih machuqui aacinoco, aduqui aacinoco icano.

⁵ Tolliro bu imuguruva imijiruno miyaavogominaagoco atabavano uuma ihiguequi. Tolliro bu Bernabe ihiciruva diiboma ihiguequi, oono saatoho minisuminaa icabadi, oono bu Aivojiiho Jesu nahabomi icabadi, bu oono Pedro icabadi icano.

⁶ Jaanegui fine amiihai mehesicinihidi idimisiro misi Bernabe, uujoho icano dudicamaajeque jeevesutimisiro, bu jibegueriro mihicano.

⁷ ¿Nacu cajaanani amocasiminaafiti iicaabo iinoro inehijeque naajenicih? Jaabadiro bu, ¿cajaanani nacu baacuco abasuubo inoovati guenetiiho icanicih? Jaabadiro bu, ¿cajaanani nacu ihovejamico imifañoco amaamiiho toonoti adutiibo icanicih?

⁸ Jilli ononoco miyaminaaro onono noomoro mehesicinidino. Miuro bu tajibafaño tolliro noono.

⁹ Moise tajibahaame jilli neehi: Buey itrighallidi igoneri jehetiibo. Jaabo iijico siyaacudino. Jaafa machuubo ududicamaaiaño, noonoro. Jaaruno jilli bueymicoro agaijumaño nuutiibo.

¹⁰ Miihaiditi unuunoco jilli nuubo. Miihai imiguiiha totajiihoco eetavuubo. Miuro jiiñijeque acaajaabo, bu itoogaiñoco ejehetiibo icano ufucu inoovataco icijinoco esiciniihoro moonifihi.

¹¹ Jaaneguiiha amiihaifeenevi Moocaani dudicamaajeque meheetavomo. ¿Milli bu jaamo busumijeque gaayicitimo mihicajirahi?

¹² Buhicaga sita icarumo amiihaiti ijaadaco gaayicihicahi. Jaanegui imi miihai.

Jaarumo miihai toonoco midillutih. Jilliro paryi jaabicimoro mihicahicahi Cristo iiji jiihoboco jeevesutimo miicaqui.

¹³ Miuro amiihairyo magaajahi temploja jeeceviminaa tooja jeecevo sefari iicafinoco. Jilli eneejirunoco jilli neehi: Tooja jeecevo asimico agaicaaumoro ejeecevefimo toonoti duufih.

¹⁴ Jaabadiro bu Aivojiiho nuuhi: Cristo jiihoboco ijiihobogomo Moocaanico ajaaduno sefari iicaqui.

¹⁵ Jaarunoco uujoho safooba dillutih, bu jilli nooboro caatinitih uco siinoti mahaciqui. Imeguehi aivo miihaiñooba uti: Miihaico dilluhicaabo, nootimaacaro iguijeveneque.

¹⁶ Uujoho Cristo jiihoboco ijiihobogonoti tafico sihidi mityano esicinitih. Miuro toono dudicamaajeque Moocaani uco tajibauhi. Jaamaño iidaasucanijiru uudi toonoco jiihobogotiibo icaruva.

¹⁷ Jaamaño jilli uuro iimogooboro toonoco moonuruva ijaadaco gaayicijirahi. Jaanoti tajibari omoonimaño jino toono tadyudicamaaje Moocaani uco atajiihauno.

¹⁸ ¿Cono nacu ijaadaco uujoho agaayicino? Ijaada uudi Cristo jiihoboco ijiihobogono sitaaco toono jaada busumijeque dillutiibo iicano.

¹⁹ Miuro uujoho sifi jijovono icatiruubo famoojijovonoti minifetehi Cristodi sihidi miyaminaaco iciqui.

²⁰ Judiomifañodi iicasumi judiomibadi minifetefihidi diitoco Cristodi iciqui. Oono judiomii Moise tajiiha onobadi iicamo iicabadi icafih, diitoco iciqui; miyaano totajiihaguino icatiruubo.

²¹ Jaabadiro bu Moise tajiibaguino iicatimofaño iicasumi diitobadiro minifetefihi miyaano Moocaani tajiibaguino icaruubo, Cristo tajiibaguinodi icamaño.

²² Jaanoti bu iimiyaavogo iniinovamofaño iicasumi diitobadi minifetefihi diitoco Cristodi iciqui. Jilli oono famoova icabadiro minifetehicahi tolliti diitoti saatohobaco taajasuqui.

²³ Paryi jilli moonihicahi taajasujibogouiha, tobogo iminoco isivanofañodi icaqui.

²⁴ Amiihairyo magaaajacuui jinafatyofaño icamo paryi famooro jineefihi. Jaarumoti saafiuro ijaadaco gaayicifihhi. Jaaneguiiha tolliro amiihai Cristo iimogobadi imino momooni. Jaamo ijaadaco magaaayicihhi.

²⁵ Miiro paryi bañamaajefaño icamo diitoco iniinovatusujirunoco moonitatihhi. Jaamo tolli moonifihhi ijaada minihaiico igaayiciqui, jilli guenene icajitirunoco. Jaanoti naha miihai momoonihhi ufucuro ifinijitino jaadaco magaaayiciqui.

²⁶ Jaanoti naha uujoho mihiciciniiboro ijiinoobobadi icatihhi. Jaabadiro bu sicamañejeque aganihiciibobadi amocasitihhi.

²⁷ Jilliro ivi tafico uuro tajiibafihhi uujoho imogobadi iicaqui, uujoho saatohoco ijiibogonobuunati uujoho imitino ihinejiruneguiiha.

10

Ijinitaditi Afajinino.

¹ Tañahabomi imeguehhi amiihai magaaanaco moheedete paryi famooro Moocaani aimuufaihaciguiinodi efehehicaunoco. Jaamaño famooro Tifai Muuai oono muuaico fatyuhhi.

² Moise dojicuti Moocaani aimuufaihaciguiinodi, Tifai Muuaifeenedi icano ufuunofeenedi Moise nitiminaabadi minifutuuhhi.

³ Jaabadiro bu famooro sabadiro machuumo Moocaani aaciuno machutaaco,

⁴ bu paryi famooro aduumo Moocaaniti asanonifaihuco. Miiro diito Cristoti sefaco agaayicinoti quehecutehicaumo, nifaihuti, mahadunoti mequehecutonicibadi. Jaabehicau Cristo diitoma ofoobo.

⁵ Jaarumoti ajashutino sanoodimo Moocaani imefeenevi imitino icauhi. Jaamaño jiihaifeeneviro sicaisituvhi finiumo ofoohigovi ifotomoro ijiinijevi.

⁶ Jilli icauno toonoti miihai magaaajauqui. Jaamoro iimitinoco mihimogomoro moonitimo miicaqui diito omoonubadi.

⁷ Jaaneguiiha amiihai ijinitaco mejeecivedino diitoti saatoho ejeecivuubadi. Miiro Caatinahaame neehi: Jaamoro machuumo, aduumo icano. Jaadi jiiibaiminicuumo, noonoro.

⁸ Ajevaco momoonidino, diitoti saatoho ajevaco omoonubadi. Jaamoco safucuro finisuubo sano ajashutino veintitres mildimoco.

⁹ Bu Moocaanico minisudino, diitoti saatoho inisuubadi. Jaamoco jiiinimomiri eheedusuneri finiumo.

¹⁰ Bu imitino Moocaaniditi mihiimaadino, diitoti saatoho iimaabadi. Jaamoco guijeve abajaabo, Moocaani toomominaafi, finisuuhhi.

¹¹ Jilli icauno moheedetemihaima. Jaanoco Caatinahaamefaño ficuumo toonoti miihai mihiguicivomoro magaaajauqui. Jino niinosituvhi mihicamo.

¹² Jaaneguiiha: Uujoho imino aivo sefano icahi onoobo, deesicini daaquetedino.

¹³ Amiihaico iji inisunicibadiro bu paryi famoovaaco nisufiibo. Jaasumi Moocaanicoro mehesicini, diibo amiihaico teemeji iji janaanici amiihaico inisunofaño gañisutiiho iicaqui. Jaano toono nisu amiihaivi agasesumi toonoti mataajajino icahi. Jinooco Moocaani amiihaico aciji. Jaamo majaabicihhi.

¹⁴ Tañahabomi, jaaneguiiha ijinitanoco mejeecivedino.

¹⁵ Jilli amiihaico neehi, gaajaminaa mihicacuuneguiiha. Jaanoco jino amiihaico afajininoco amiihairyo mehesamaaje. Jaamoro magaaajaci.

¹⁶ Jesu guijeveque mehesafotomoro imi adutahilluco mahadumoro Moocaanico mihimonicihhi, Cristo itijohoco etetecucafutusumi agañiunofañodi, famooro sahigoviro saafiibadiro mihicanoco eenejirunoco. Jaamoro bu imaahuco miquisicarunicihhi Cristo ifiico itetecufetequi aaciunofañodi saafiibadiro mihicahhi eenejirunoco.

¹⁷ Miiro miihai Mohaivojiiho Jesucristo Machuta onoonoco meheetavusumi mahajashutirumo tomaahuti famooro mamachuhi. Jaahica tohica idiihicaro sahicaro. Jaamaño saafiibadiro miihai Jesucristoco mimiyaavogonicihhi.

¹⁸ Eneecau oono Israel cuumiminaati magaaaja, oono jeecivo asimiti uduumo imitino gajajama saafiibadiro icamo toonoco uduunofañodi.

¹⁹ Jilli onoobo: Hjinita miyaamo iicanoco, nootihi. Jaabadiro bu: Diitoco ejeecivonicimaño asimico ifcunicimaño sihidi jeevano, nootihi.

²⁰ Jaanoti naha jilli neehi: Saatoho Moocanico agaajatimo jeevovoco eheetavomo jihovo gajjamicro jeevifehi Moocanico jeevotimoro. Jaaneguiiha uujoho imogotihimi amihai imitino gajjamifañodi mihicanoco.

²¹ Jaamaño imijitiruno Moocaani imi adutahilluti mahadumoro, bu ijimi adutahilluti mahaduno. Jaabadiro bu imijitiruno Aivojibo imi machutati mamachumoro, bu ijimi machutati mamachuno.

²² Mohaivojiboco misifiratusudino. Mihai diibo janaanivivi sihidi mejeevatihi.

Jilli Cristotaco Magajineri Imino Mihicano.

(Rm 11.1-23)

²³ Miyaanoco noonicimo: Jilli mihimogonoco paryi fanoovaaco momoonijirahi, onoomo. Jaaruno paryi fanoovaro mihinedi imitatihimi. Jihhi, miyaano fanoovaaco momoonijirahi. Jaaruno momiyaavogoco ujusisunoco amusutihimi.

²⁴ Ivinaaca naha moficoro imino moonitimoro sitaacoro imino momoonijirahi.

²⁵ Jaabadiro bu paryi fanoovano machuta naajehasivi anaajenehejeque mamachujirahi. Jaarumo dillutimo: ¿Naha tohasimi jihovocanidi ejeecivugucuuno asimi iicanoco? magajaruva amihai esamaajedi imijitiruneguiiha.

²⁶ Miuro paryi jinijehalliri iicano Aivojibo Moocanino.

²⁷ Jaanoti bu saafi miyaavogominaafi iicatibo amihaiico diiboma mamachuqui ucuuhuvasumi, mamachu paryi fanoovaaco amihaiico aacinehejeque dillutimo, amihai esamaajedi imijitiruneguiiha.

²⁸ Jaanoti saatoho amihaiico: Jino asimi injita jeevivo, noomoro ijibogohachijiji muduudino, diibo amihaiico ijibegueebedi imijitiruneguiiha, bu ihesamaajedi imijitiruneguiiha.

²⁹ Jaanoco saatoho dillujirahi: ¿Collihimi sifi esamaajedi imitirunoco, uudi iminoco uujoho moonitibo icajirahi?

³⁰ Uujoho bu amachunohallivi Moocanico graciaoco aacicunoco, bu ¿collihimi sita uujoho amachunoti: Imitino, neejirahi? noomoro.

³¹ Jii, mamachusumi, mahadusumi, bu fanoovaaco momoonisumi icano paryi Moocaani imiguiharo momooni.

³² Mihaiñooobaco toonofañodi imitifañovi magañusudino judiomico, bu judiomimicatimoco, bu Moocaani iijanominanaaco icano.

³³ Jaanoti naha uujoho paryi famoovaaco fanoovavi imino mooniboro icaji. Tafiiguiiharo imino omooninoco imogotihimi, sitaaco imino omooninoco imeguehi, Moocaani diitoco itaajasuqui.

11

¹ Jaaneguiiha jino uujoho iicabadiro mihica, jino bu uujoho Cristo iicabadi iicanoti.

Jilli Gaigoomi Cultofaño Mihica.

² Tañahabomi, amihaiico sihidi imehi, fahijivaro uuti mehesafotomoro, amihaiico ijibeguehinibadi mihicahicaneguiiha.

³ Jinoooco bu imeguehi magajaanoco Cristo gaifiimi abajaabo. Jaabadiro bu mogai abajaabo gaifi. Jaabadiro bu Cristo abajaabo Moocaani.

⁴ Jaamaño gaifi iinigaico afabaacuuboro Moocanima cultofaño ihimaajisumi, bu diibo iimaaco ijibeguejisumi icano imooniruva Cristo ihabajaabo iicaabedi nucufesujiruno.

⁵ Jaabadiro bu gaigo iinigaico fabaacutigo Moocanima cultofaño ihimaasumi, bu diibo iimaaco ijibugusumi icano imooniruva ihabajaabo iicaabo aijiidi nucufesujiruno diibo omoonibadiro iicano. Oono iinigaico icidaruva iicajirubadi.

⁶ Jaamaño gaigo iinigaico afabaacugotihachijiji jilliro paryi iinigaico icidacuqui. Jaanoti gaiguedi iinigaico iquiticino, bu icidano icano unucufesuhachijiji, jilliro ifoboociqui.

⁷ Jaanoti gaifi foboojijitirahi, diiboco Moocaani ifibadiro ifiivusumaño, bu diibo iminehejequere omooninofañodi Moocaani imi ifuvusucafotomaño icano. Jaanoti naha gaigo iminehejequere omooninofañodi gaifi imi ifuvusucafetehi.

⁸ Miuro Moocaani gaifico eheetavusumi gaigo baciti diiboco eetavutibo. Jaanoti naha gaigooco gaifi baciti eetavuubo.

⁹ Jaago gaigo gaifiguiiha eetavocafutuuihi. Jaanoti gaifi gaigooguiiha eetavocafututihimi.

¹⁰ Jaamaño jilliti gaigo iinigaico fabaacunicihimi aiji mityaguino iicanoco Moocaani toomominanaaco ihifusuqui.

¹¹ Jaarunaaca Cristofañodi mihicamaño magajahi gaigo ichaharuva gaifi chahajirahi, bu gaifi ichaharuva gaigo chahajirahi icano iicanoco.

¹² Jaamaño miyaano gaigo gaifiiti eetavocafutuhi. Jaabadiro bu gaifi gaigooti fiivehi. Jaaruno paryi Moocaaniti saahi.

¹³ Eneecata amiihairyo monoo: ¿Naa imino gaigo iinigaico fabaacutigo Moocaanima iimaano?

¹⁴ Mifiivucubadiro mihicanoti magajahi gaifi imeebaiguima icano unucufesunoco.

¹⁵ Jaanoti naha gaiguedi imino imeebaiguima icano iinigaico tooneri ifabaacuqui aaciumaño.

¹⁶ Jaanoti saatoho toonoti ejenaauhachiji; igaaajaqui miihai, bu Moocaani iijanominaa iicamo magajatihi uufocovi siinoco.

Aivojübo Imi Machu Onoonovi Miyaminaa Imitino Omoonino.

¹⁷ Jaanoti naha jinooco amiihaico onoonovi amiihaico imotihii. Miiro amiihaivaha mihigaivusumi imino moonimoro imitino momoonihicahi.

¹⁸ Miiro uco jübogomo cultocovaha meheetavequi mihigaivusumi sabadiro icatimo mefeehicahi. Jaano fine miyaano.

¹⁹ Jaano miya tolli iicahachiji; ijeevadi diitoti mudugaavo miya miyaavogominaa iicamo igaaajacafetequi.

²⁰ Jaamaño tolli mudugaacinimaño Aivojübo Imi Machuco meheetavono miyaano Aivojübo Imi Machu icacutino.

²¹ Miiro mamachucijusumi saatoхова ijeevadisahaje imegaviro mamachuhicahi. Jaamaño saatoho ajebama icanaaca saatoho mutuvamoro miguriicavocinihichahi.

²² ¿Nacu amiihai iijano chahahi mahadujiruhigo, mamachujiruhigo icano? Jaamaño jilliti Moocaani iijaco jihovonobadi momoonihicahi, bu imachutama achahamoco munucufesuhicahi icano. Jaanoco ¿mili fine uujoho amiihaico neeji? ¿Nacu toonoti amiihaico imeji? Chaha, imotihii.

Aivojübo Imi Machu.

(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

²³ Jilli uco Aivojübo ijübugunoco amiihaico jübuguhi: Miiro Aivojübo Jesuco aacijifucu ihusefaño maahuco gaayiciubo.

²⁴ Jaaboro Moocaanico toonohallivi iimuudi iquisicuuboro nuuhi: Ifaaji, mamachu. Jino taahucu amiihallivii iquisicuafotono. Jilli momoonihica. Jaamo uco mehesafetehicahi, nooboro.

²⁵ Jaabadiro bu toonoco amachunobuunati ihusefaño ihadutahilluco agaayiciuboro nuubo: Jihillu bohono iimaaco miyanotiro eheetavono tatyijohofañodi. Jaanoco fahijivaro mahaduno ticovovi uco mehesafetehica, nooboro.

²⁶ Jaaneguiiha amiihai fahijivaro tohicaco mamachusumi, tohilluco mahadusumi icano toonofañodi magaaasuhicahi Aivojübo Jesucristo iguijeveunoco, diibo siino asaajino-hachuta.

Jilli Mamachu Aivojübo Imi Machuco.

²⁷ Jaamaño Aivojübo Jesucristo Imi Machu onoonoco meheetavusumi cajaanohacho Aivojübo maahuco imitino amachumo, bu ihaduhilluti imitino aadumo icano imitino moonihii Aivojübo ifico, itijohoco icano.

²⁸ Jaaneguiiha iticoni paryi amiihai imitico mehesamaaimoro Moocaanico mijübogo. Jaadi jari tohicati mamachu, bu tohilluti mahadu icano.

²⁹ Jaaneguii toono Aivojübo ifi eneejirunoco gaajatimo toonoco amachumo, aadumo icano ifihalliviro imitino iicajinoco icihii.

³⁰ Jaamaño amiihaiti ajashutimo saatoho guihuvahi, bu saatoho niinovahi, bu saatoho guijeevecinicuhi icano.

³¹ Jaaneguiiha imino miihai mofico mehesamaaimoro Moocaanico mijübogomoro mooniriva Moocaani miihaico tolli moonitübo iicaqui.

³² Jaamaño Moocaani miihaico mohimitihalliti jilli moonifihii miihaico ahaamübo sano Moocaanico imiyaavogotimoma miihaico cijigaiñaño igañijiruneguiiha.

³³ Jaaneguiiha tañahabomi, Aivojübo Imi Machuco mamachuqui mihigaivusumi tootomocasimoro sano mamachu.

³⁴ Jaanoti saatoho sihidi mahajebavahachiji; iticoni amiihai iijafañerehiica mamachu, amiihaico Moocaani imitino mihigaivomoro momooninohalliti aamidiibo. Jaanoti sanehejeque ufucu amiihaico uujoho Pablo abaatodi imibachuji.

12

Moocaani Gaija Aacino.

¹ Tañahabomi, imeguehi jinooco magajaanoco Moocaani Gaija miihaico aacifnehejeque.

² Amiihairyo magajacuhi Moocaanico mimiyaavugutisumi jilli jihovoto ijinita ihi-imaatimoco mejeecivehicaunoco.

³ Jaaneguiiha imeguehi jisumi magajaanoco: Cajaatyohacho Jesuco afajiamo Moocaani Gajjari toono ihiimaano icatino. Jaanoti naha saatocho: Jesu Aivojiiibo, onoomo naha jino Moocaani Gaija mityariro ihiimaamo.

⁴ Miuro icano siibadihije Moocaani Gaija aacinoco miyaminaafi agaayicino. Jaaruubo saafiuro Moocaani Gaija toonoco aaciibo.

⁵ Jaamaño siibadihije omoonino dudicamaajeri Aivojiiiboco jeecivefimo. Jaaruno saafiuro iicaaboco Aivojiiiboco mejeecivehi.

⁶ Jaabadiro bu Moocaani dudicamaajeque momoonimo fanoovaaco siibadihije momooninichi. Jaarunoco saafiuro Moocaani famoovafeenedi tolli moonihi.

⁷ Moocaani famoovaaco siibadihije aacinoco momoonihi Igaija diitoma iicanoco igajasuquii famoova imiguiiharo.

⁸ Moocaani Igajafañodiro saatocho aaciibo gaaja iimaaco. Jaabofeenediro bu saatocho aaciibo sihidi gaajari ihiimaanoco.

⁹ Jaabofeenediro bu saatocho gaayicichi miyaavogoco. Jaabofeenediro bu saatocho gaayicichi iguihuvamoco ubuheesuno mityaco.

¹⁰ Jaanoti bu saatocho gaayicichi sihidi ejeevano mityaco omooninico. Jaanoti bu saatocho gaayicichi Moocaani iimaaco ijiiibogonoco. Jaanoti bu saatocho Moocaani acihi agaajacijino mityaco jihovo gajjaco, miya Gajjaco icano, cono miya Gaija iicanoco. Jaanoti saatocho gaayicichi agaajaratiijiri ihiimaano mityaco. Jaanoti bu saatocho gaayicichi toojiri ihiimaanoco agaajaciiiboro ijiiibogono mityaco.

¹¹ Jaano paryi jinehejeque omooninoco idiiiboro Moocaani Gaija acihi. Diibo famoovaaco ijeevadisahaje omoonino mityaco acihi diibo imogobadi.*

Saafi Ifihotoro Miihai.

¹² Miuro mofi sanooro icaruno fiivaano miino ifiiti sihidi dugaacacineheje iicanobadi, bu Cristota famañoa jeecivomañehejeque meheetavorahi. Jaarumo saafituro mihicahi.

¹³ Jaabadiro miihai judiomi mihicarumo, griegomi mihicarumo, sifi jijovoto mihicarumo, bu sifi jijovoto mihicaturumo icano, sagajjariro miniticafotonofeenedi saafi ifbadiro miminifutucuuhu bu sagajjaco paryi miihai magaaayiciumaño.

¹⁴ Miuro mofiiti fiivaano inonohocinihi sanooro icatino.

¹⁵ Jaamaño tihai: Uujoho use iicatimaño ifiono icatichi, neejiruno. Jaaruno bu toofionoro.

¹⁶ Jaabadiro bu nohoji: Uujoho aalli iicatimaño ifiono icatichi, neejiruno. Jaaruno bu toofionoro.

¹⁷ Jaamaño paryi mofi sano aalliuro iicaruva, ¿milli bu muguubujirahi? Jaabadiro bu mofi paryi sano nohojoro iicaruva, ¿milli mininihicijirahi?

¹⁸ Jaamaño Moocaani mofionehejeque iimogomañehejevi ficuubo.

¹⁹ Jaanoti sanooro muhuse iicaruva, ¿cuuca mofi icajirahi?

²⁰ Miuro mofioneheje fiivaahi. Jaaruno mofi sanooro.

²¹ Jaamaño mohaalli muhuseque: Ico imogotihii, neejitirahi. Jaabadiro bu monigai motihaico: Ico imogotihii, neejitirahi.

²² Tolli icatino. Mofiono ajaaparyanehejeque janaanici magaijiihi.

²³ Jaabadiro bu mofiiti miiiviro magaijinehejeque imino gaachehuri mijicunichi. Jaabadiro bu oovosiitimañehejeque imino mofoboocichi gaachehuri.

²⁴ Jaanoti naha oovosiitimañehejeque mofoboocitihii oovosiimaño. Jilli Moocaani mofico eetavuuhii, mofi oovosiitimañehejeque janaanici magaijiqui.

²⁵ Toonoti mofioneheje ijeevadi dugaacamaaitino iicaqui. Jilliuro fanoovaro sabadiro igaijicasiqui.

²⁶ Jaaneguiiha samaño aavuvusumi, bu paryi faabohoro aivevehi. Jaabadiro bu samañooco imino momoonisumi paryi faabohoro imo imo icahi.

²⁷ Jaamaño jaabadi amiihai Cristo ifi mihicamo. Jaamo famooro diibo ifioneheje mihicamo.

²⁸ Jaamaño Moocaani famooco saafisari iticovoocivi acihi Moocaani iijafaño dudicamaajeque: Iticoni minisuminaaco, jaanohallivi Moocaani iimaaco agaayicinoco ijiiibeguefimoco, jaanohallivi jiiibogominaaco, jaanohallivi sihidi ejeevanehejeque omoonifimoco, jaanohallivi iguihuvamoco ubuheetesufimoco, bu aamusuminaaco, bu aivojitoco, bu agaajaratino iijineri ihiimaafimoco icano.

²⁹ ¿Nacu jaamo famooro minisuminaa? ¿Nacu famooro Moocaani iimaaminaa? ¿Nacu bu famooro jiiibogominaa? ¿Nacu famooro sihidi ejeevano eetavominaa?

* 12:11 Meeci Col 4:7-16.

³⁰ ¿Nacu bu famooro iguihuvamoco ubuheesuno mityama icahi? ¿Nacu famooro iimaafihí agaaajaratino iijineri? ¿Nacu bu famooro jibeguefihí toojiri ihiiimaanoco? Chaa, tolli icatino.

³¹ Jaaneguiiha janaanici iiminoco Moocaaniti magaayicijinoco miguiino. Jaarunaaca uujoho amiihaico jibegueji aivo janaanici jino imino esamaajeque.

13

Gaijima Mihica.

¹ Miíro uujoho miyaminaa iijineri, bu Moocaani toomominaa iijineri icano iimaaruubo, gaijima chaharuva, jilli ciimibaco ahaamino ticovono ojibadi jeevajirahi, bu jigaiño mee-huco mohojisuno idicuno iicabadi jeevajirahi.

² Jaabadiro bu Moocaani iijico jibuguruubo, bu fanoova itihinehejeque gaajaruubo, bu fanoova gaajama icaruubo, bu sihidi miyaavogoma iicanofeenedi ifabainoco sihigovi afatyusunoma icaruubo, gaijima chaharuva, jilli uujoho mihifoobejiru.

³ Jaabadiro bu paryi tabusumijeque sitaaco ifehicaruuubo, bu tolliro taflico gaijitibo acijirahi Moocaanico imogobadi ijigasuhachiiji, jaarunaa gaijima chaharuva, ¿jilli tolli omooniruno uudi jinehejeguiiha imijitirahi?

⁴ Jaanoti naha gaijima iicaabo, bu fanoova jaabicima icahi. Jaabo bu imihusehi, sitaaco inohallitiro jiihevetatibo, uujoho sihidi jeevahi nootatibo, taflico mitya mitya moonitatibo icano.

⁵ Bu tolliro idicunoono moonitatibo, gaijiffititibo icano. Tolliro bu sifiratotatibo, bu imitino omoonimoco gueenene jiihevetatibo.

⁶ Bu tolliro sita imitico omoonineri imo imo icatatibo miyaaneriro imo imo iicafilbo,

⁷ fanoovaaco miyaavogoboro jaabicifibo toomoboro siicujeebiri.

⁸ Gaiji ufucuro finjitihi. Jaanoti naha ufucu iicajinoco jibogoneheje finji. Jaabadiro bu agaaajaratino iijineri ihiiamaa liiveji. Jaabadiro bu gaajahaño finji.

⁹ Miíro Moocaani iijiti sasisusacohoro magaajahi. Jaasitusacoro mijibeguehica.

¹⁰ Jaanoti fanocoro imino magaajacuudi toono miiidimañehejequere magaajahicano finji.

¹¹ Uujoho seemene iicausumi seemene iicanicibadi iimaahicauhi, esamaahicauhi, esicinihicauhi icano. Jaaruubo amiyaabo iicacuudi seemenebadi iicahicaunoco jeevesu-cuhi.

¹² Jaabadiro jisumi miihai jaabaiba mahatyimehi oono meecimefaño jaabaiba mahatyimenicibadi. Jaarumo ufucu imino foovono mahatyimeji. Jaabadi jisumi uujoho paryicino gaajatihí. Jaaruubo ufucu paryicino gaajaji, uco Moocaani imino agaaajabadi.

¹³ Jaamaño idinoro Moocaani miyaavogo, bu diibo onono miyaavogo, bu gaiji icano ufucuro finjitihi. Jaarunehejeti aivo gaiji janaanici jeevahi.

14

Agaaajaratino Iijineri Iimaanoco Onoono.

¹ Jaaneguiiha gaijima miicaqui imino miguiino. Tolliro bu Moocaani Gaija aacinoco miguiino. Jaano janaanici miguiino Moocaani iijico mijibeguejinoco amiihaico ihaciqui.

² Jaanoti agaaajaratino iijiri ihiiamaabo Moocaanidiro iimaahi miyaminaaguiiha iimaatibo, miihaiñooba toonoco uguubutimaño. Jilli Moocaani Gaijariro iimaabo toovono iicaruno iiminuru iicanoco.

³ Jaanoti naha Moocaani iijico jibogooobo sitaaco jibeguehi. Jaanofeenedi diito miyaavogoco jusisuubo, bu quehecutusuubo, jacusuubo icano.

⁴ Jaanoti agaaajaratino iijiri ihiiamaabo ifiguiiharo iimaahi. Jaaneri diibo miyaavogoro jusihi. Jaanoti Moocaani iijico jibogooobo paryi Moocaani iijaminaa miyaavogoco jusihu.

⁵ Uujoho imogorahi paryicino amiihai agaaajaratino iijiri mihiiimaanoco. Jaano janaanicivi imeguehi Moocaani iijico mijibogonoco. Miíro Moocaani iijí jibogo aivo janaanicivi imihi. Jaanoti agaaajaratino iijiri iimaano miyaadi jeevatihí. Toojiri onoonoco saatoho jibogotiruva aivo sihidi jeevajitiruno. ¿Milli bu Moocaani iijaminaa uguubuneri miyaavogo jusijirahi?

⁶ Jaabadi tañahabomi amiihaico abaatoobo agaaajaratino iijiri amiihaima iimaaruva, ¿jinejeque toonoti magaayicijirahi? Jaanoti naha miihaico Moocaani agaaajasunoti, bu amiihaico miyaanoti jibuguruva, Moocaani iijico jibuguruva icano naha amiihaidi imijirahi.

⁷ Eneecau bu masii oono ifiima achahano siruubavi, arpavi icano mohoooviciqui. Jaanoco jilli ticovono mohojisuruva, ¿milli bu magaajajirahi imasijico?, ¿cojico ojisinoco?

⁸ Jaabadiro bu corneta jilli ticovono ihojiruva, ¿miijoho bu imibaivejira imoonicasiqui?

⁹ Jaabadiro bu amiihaidi magaajatijiri onoonoco, ¿milli bu muguubujirahi? Jilli sicamañoma ihiiamaobadi jeevajiruno.

¹⁰ Fine jiiinjehallivi ajashutino iijino icahi. Jaaruno paryi fanooro gaajaveechuhi.

¹¹ Jaanoti uujoho agaajatino iijiri saatoho uuma ihiimaamedi diitedi uujoho si-
iijiniijeobobadi jeevajirahi, uuti bu diibo siijiniijeobobadi jeevajirahi.

¹² Jaamaño amiihai Moocaani Gaija aacinoco mihimogomaño, miguiinomoro magaayici
oono Moocaani iijaminaa miyaavogoco ujusisunoco.

¹³ Jaanoti bu agaajaratino iijiri ihiimaabo toono iimaahallivi Moocaanico idilluqui.
Jaanoco agaajaaboro iijibeguejino mityaco Moocaani diiboco ihaciqui.

¹⁴ Jaanoti uujoho agaajaratino iijiri Moocaanima iimaaruva miyaano tagaijafañodiro
iimaahi. Jaaruno imino eesicinino icatino.

¹⁵ Jaaneguiiha fine, ¿milli moonijirahi? Jilli fine Moocaanima ihiimaasumi tagaijari,
bu tahesicinima icano sano iimaajirahi. Jaabadiro bu Moocaani masinoco amasivasumi
tagaijari, bu tagaajama icano sano masivajirahi.

¹⁶ Jaamaño ijoho Moocaanico digaijariro diimuruva, saafi jilli ticovono iicaabo, ¿milli bu
ico nahabonijirahi? Miïro ijoho onoonoco gaajatibo.

¹⁷ Jaano toono ijoho Moocaanico idiimono aivo imijirahi. Jaarunofeenedi diibo
miyaavogo jusijitirahi.

¹⁸ Jaaneguiiha Moocaanico uujoho imehi, paryi amiihai janaaniciivi agaajaratino iijiri
iimaanohallivi.

¹⁹ Jaaruubo Moocaani iijafaño imeguehi ajashunogayi ihiimaarunoco imino mugu-
ubunoco, toonoti sitaaco gaajasuqui. Aivo jino sihidi imihi, agaajaratino iijiri diez mildno
munuuruno janaaniciivi.

²⁰ Jaaneguiiha tañahabomi, fine seemebadi mehesamaaño. Jaanoti iimitinojaagodiro
seeme agaajatisejebadi mihica. Jaarumo amiyatobadiro mehesamaaje iiminojaagodiro.

²¹ Miïro Moise tajiiba Caatinihaamefaño jilli neehi: Jiicumimiminaaco siicumimiminaa iijiri
neeki siicumiotofeenedi. Jaarunaaca uco: Miyaano neejitimo, noobo Moocaani, noonoro.

²² Jaamaño agaajaratino iijiri iimaano imiyaavogotimocoro igaaajasuqui iicano;
imiyavugucumoco igaaajasuqui iicatino. Jaanoti bu Moocaani iiji jibogo mitya
imiyavugucumoco agaajasuno. Jaanoti imiyaavogotimoco agaajasuno icatino.

²³ Jaabadiro bu paryi Moocaani iijaminaa sahigoviro iigaivomoro sabadiro agaajaratino
iijineri ihiimaamofeenevi saafi agaajatibo, bu imiyaavogotibo icano ijicafuturuva: Jilli
fine jito jeegavehi, neejiruubo.

²⁴ Jaanoti famooro Moocaani iijico mijibogomofeenevi imiyaavogotibo, bu agaajatibo
icano ijicafuturuva, diibo imitino iicahicanoco gaajacujiruubo, toono paryi amiihai
monoonoco uguubunofeenedi.

²⁵ Jilliti jari diibo jeebifaño iicano agaajarahicatino foovoiveji. Jaadi jari
ememuiwooboro Moocaanico imeji: Miyaano jahi amiihaifeenevi Moocaani icahi,
nooboro.

Moocaani Iijafaño Mufuusumi Imino Meheetavo.

²⁶ Jaaneguiiha tañahabomi, jilli amiihaico neejirahi: Mihigaivusumi amiihaiti saa-
toho masima iicahachiiji, bu ijibeguejinoma iicahachiiji, bu Moocaani agaajasunoco
ijibeguejinoma iicahachiiji, bu agaajaratino iijiri ihiimaanoma iicahachiiji, bu toojiri
ihiimaanoco ijibeguejinoma iicahachiiji icano, imino momooni Moocaani iijaminaa
miyaavogoco ujusisujino iicahachiiji.

²⁷ Jaamo bu agaajaratino iijineri ihiimaajisumi miimisiiciro mihiimaa; sihidi iicasumi
miimisiici, saafi idinoro mihiimaa. Jaarumo sano icatino, saafisariro mihiimaa. Jaanoco
bu saatoho ijibequi diito onoonoco.

²⁸ Jaanoti toonoco ijibeguejirumo achahahachiiji sijijeri mihiimaadino mihigaivusumi.
Jilliro amiihaifañodiro mihiimaa Moocaanimaryo.

²⁹ Jaabadiro bu Moocaani iijico mijibeguejino iicahachiiji miimisiiciro mihiimaa. Jaanoti
iguirasumi miimisiici, saafi idinoro mihiimaa. Jaanoco saatoho mugubunicimoro
mehesamaaje: ¿Naa miyaanoco? noomo, noomoro.

³⁰ Jaanoti bu igiciniboco sabogoco Moocaani igaajasuruva imegavi ihiimaabo illivequi.

³¹ Jilliti paryi amiihai Moocaani iijico magaayicichicamo saafisari mijibogo, famooro
imino uguubumoro iquehecufetequi.

³² Jaaneguiiha Moocaani iijico ijibogomo ihesamaaqueque iguiinoniqui saafi
ihiimaanohachutahiica.

³³ Miïro Moocaani sajeebi icaco aacibo imitasuubo icatino.

Oono fahigova icamo miyaavogominaa Moocaani iijanofaño iicanicibadi.

³⁴ Jaabadiro bu gaigoomi cultofaño llivi iimaatimo iicaqui, Moise tajiibafaño onobadi
iicaqui.

³⁵ Jaanoti agaajanoco iimogohachiiji jari iijafaño ofoodi aijico idilluqui. Imijitiruno gaigo cultofaño ihiimaano.

³⁶ Jaabadiro bu magaaja Moocaani iiji amiihaiti ticovahiniitih, bu idimoro amiihai toonoco magaayicihinimo mihicatih.

³⁷ Amiihaiti saatoho: Moocaani iijico ijibogonoco aivo gaajahi, monoomo, bu Moocaani Gajafeenedi gaajahi, noomoro mehesicinimo iicano. Jinooco magaaja jihaamefañodi jilli amiihaico onoono jino Aivojiiho Moocaani tajuba iicanoco.

³⁸ Jaanoti jinooco imiyaavogotiiho onoonoco: Miyaano, meneedino.

³⁹ Jaaneguiiha tañahabomi, Moocaani iijico mijibeguejinocoro aivo miguiino. Jaamoro bu agaajaratino iijineri iimaaco mafaguedino.

⁴⁰ Jaanoco ivi iminoro meheetavo mitasutimo.

15

Cristo Siino Ubuheeteunoti Ijibogono.

(Mt 26.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Jaaneguiiha tañahabomi, imeguehi taajasujibogoco amiihaico uujoho ijibeguehininoco mehesafotonoco. Tobogoco amiihai magaayicihinibogofaño quehecuno mihicabogo.

² Jaabogofeenediro bu amiihai mataajacuhi amiihaico ijibeguehinibadiro mihicahachiiji miyaano mimiyaaveguehinihachiiji.

³ Miho amiihaico iticoni jibeguehinihi Moocaaniti agaayicihinibogoco: Cristo mihimitihalliivi iguijeveunoco, oono Caatinihaamefaño unuubadi.

⁴ Jaaboco icicuruubo siino mifucuci, safucu icanoti buheeteubo, oono bu Caatinihaamefaño unuubadi.

⁵ Jaabo Pedrovi jafeveuhi. Jaadi bu tolliro saatoho paryi famooro iminisuminaavi icano.

⁶ Jaabadiro bu tolliro safoono saatoho miyaavogominaavi jafeveubo ajashutimo quinientodimo janaanivicivi icaumovi. Jaamehiica icacinihi, Pablo unuusumi. Jaanoti saatoho diitoti choomocinicuhi.

⁷ Jaanobuunati bu Jacoobovi jafeveubo. Jaadi bu paryi iminisuminaavi icano.

⁸ Jaanobuunati bu niinoonoro uuvi jafeveubo. Jaabo uco sisituviro minisuminaafti icuhi, oono oovago iseemeneque sisituviro agaiinicibadi iicauboco.

⁹ Miho uujoho minisuminaati sihidi ejeevatiho uco minisuminaafi monootatiruubo Moocaani iijaminaaco imitino omoonihinimaño.

¹⁰ Jaaruubo jino uujoho diiboti icahi Moocaani uco agaijimaño. Jaamaño diibo uco imino omoonino sicamañovi footihi. Miho paryi diito janaanivicivi ducicamaahi. Jaaruno uujoho omoonino icatino, jilli Moocaani iimihuseri tafañodi omoonino.

¹¹ Jaanoco uujoho, diito icano sabogocoro mijibeguehi. Jaabogoco amiihai mimiyaavuguuhi.

Uchuumucuumo Siino Ubuheetejino.

¹² Jaano bu mojiibogo Cristo uchuumucumofeeneti siino buheeteuhi onoono bu iicanaaca, bu imilli amiihaiti saatoho siino mubuheetejino chahahi, neehicahi?

¹³ Jaano bu tolli icaruva, jaanaa milliti bu Cristo siino buheeteuhi?

¹⁴ Jaanoti miyaano Cristo siino ubuheeteutihachiiji jino mojiibogo jilli sicamañovi, bu oono amiihai miyaavogo jilli sicamañovi icano.

¹⁵ Jaaneguiiha jahi bu miihai Moocaaniti sicamañoco mijibeguehicahi, Moocaani Cristoco guijevefañoti buheetesuuhi, monoomo. Jaanoti miyaano uchuumucuumo siino buheetesuracutimo iicajiruva, jaanaa imilli bu siino Cristo buheeteuhi?

¹⁶ Jaaneguiiha uchuumucuumo siino buheetesuracutimo iicajiruva, Cristo siino buheetesurautihi.

¹⁷ Jaanoti bu Cristo siino ubuheetesurautihachiiji, amiihai miyaavogo jilli sicamaño. Jaaneguiiha jahi amiihai imitifañerehiica mihicahi.

¹⁸ Jaaneguiiha jahi bu Cristoco imiyaavogomo iguijevecumo taajacujitih.

¹⁹ Jaaneguiihacu Cristoco mehesicinino jilli jiijehalliiviro mihicaquiguiiharo iicahachiiji miihai famoo janaanivicivi idaasuno mihicahi.

²⁰ Chaha, tolli icatino miyaano aivo Cristo uchuumucuboco siino Moocaani ubuheete-suuno. Jaamaño Cristo imegaoo ufcu siino ubuheetejimoto ubuheeteuubo.

²¹ Miho oono saafi Adan onobofañodiro guijeve asaabadiro, bu saafi Cristofañodiro iguijevecumo siino ubuheetejino saahi.

²² Oono paryi Adanoto iicamaño iguijevenicibadiro, bu oono paryi Cristooto iicamaño fiivoma icaji.

²³ Jaarumo sano diiboma icajitino; iticoni diibo buheetehinicuuhi. Jaadi jari diito, diibota iicamo, buheeteji diibo asaadi.

²⁴ Jaadi jari jiiñje ifiniñino icaji. Jaasumi Cristo finisuji paryi jihovo tajibaco, bu fanooro paryi aivojico, bu paryi mityaco icano. Jaadi Moocaanico ihaivojico acijibo.

²⁵ Miiro Cristo aivojiveji jari paryiñcino Moocaani iminaaco iguiniñmucudi.

²⁶ Jaadi bu guijeveque niinoono finisujiibo.

²⁷ Miiro Moocaani paryiñcino Cristoguiinovi ficucuui. Jaaruno Caatinihaamefaño paryi diiboguino ficucafotono nuurunaaca idiñboro Moocaani diiboguino ficucafototihi. Miiro diibo paryi fanoovaaco Cristoguiinovi ficuui.

²⁸ Jaadi paryiñcino Cristoguiinovi ificuufatucuu, Cristo Illi iicaabo Moocaaniguinovi ficucafeteji; miiro diibo Cristoguiinovi fanoovaaco ificuubo. Jaamaño jilliti Moocaani fanoovahallivi icaji.

²⁹ Jaanoti bu saatoho ochoomocinihaameguiiha ifiinoco nitihicahi. ¿Collihi bu jaamo tolli moonihicahi? Miiro diito siino ubuheetejinoco imiyaavogotiruva tolli moonihicajitirumo.

³⁰ ¿Nacu milliti miihai fahiiñvaro ñihicunofaño mihicahicahi?

³¹ Miiro uujoho fahiiñvaro guijevefaño icahicahi. Jaano aivo miyaano, tañahabomi, oono amiihai Cristoco mimiyaavogomaño uujoho imo imo icahicano miyaano iicabadi.

³² Uujoho jilli onoomaño Efeso cuumivi jicumibadi iicahinimo miyaminaama moonicasihinihi. Jaaneguiiha, ¿toonoti jinejeque icijirahi, miyaano uchuumucuumo siino buheetecutimo icajiruva? Jaaneguiiha saatoho eneehicabadi imijiruno mihicano: Mamachuqui, bu mahaduqui icano civohogo miguijevecujimaño, noomoro.

³³ Amiihaico sita bañidino. Miiro noonicimo: Imitino gataavominaa imino iicafiruuboco imitino jeevamaaisufihi, noomoro.

³⁴ Jaaneguiiha amiihai iminoro mihica iticovono ifima. Jaamoro imitico momoonidino. Miiro oono amiihaiti saatehehiica Moocaanico gaajatih. Jilli amiihaico neehi, jaanoti jaamo munucufevahi.

Jilli Uchuumucuumo Siino Buheeteji.

(1 Ts 4.14-17)

³⁵ Fine saatoho dillujirahi: ¿Milli fine uchuumucuumo siino buheeteji? ¿Milli jeevano ifiinoma fine icajimo? noomoro.

³⁶ Jeedi fine aivo agaajatimo. Miiro siino toogaico mabasuno ochoomonobuunati ifahoo iinefih.

³⁷ Miiro trigoco, bu tobadi iicanoco mabasujisumi, ifahoooco mabasuno ihiinotatihi itoogaico mabasuno iinefih.

³⁸ Jaano mabasunoco Moocaani iimogobadi fiivusufihi siyomono toogaico siibadi, bu siyomono toogaico siibadi icano.

³⁹ Miiro sabadiro ifiino icatihi: Siibadiro miyaminaa ifi, bu siibadiro asimi ifi, bu siibadiro joomi ifi, bu siibadiro taava ifi icano.

⁴⁰ Jaabadiro bu icano niquejeminaa ifi, bu jiiñjeminaa ifi icano. Jaarunaa niquejeminaa ifi ovosii siibadiro, bu jiiñjeminaa ifi ovosii siibadiro icano.

⁴¹ Jaabadiro bu cuujeo nihiba sese siibadiro, bu fucuo nihiba sese siibadiro icano. Jaabo sese bu meeciñi sese siibadiro. Jaabadiro bu meeciñi sese saafi sese siibadi, bu sifi sese siibadi icano.

⁴² Jaabadi bu jeevano uchuumucuumo siino ubuheetejimo. Jaamo utuucifino ifico miciniñichi. Jaanobuunati siino mubuheeteedi utuucicujitino ifima mihicaji.

⁴³ Iñdicunoco miciniñichi. Jaaruno siino ubuheetecudi ovosiniñicuhi. Bu niinovanoco miciniñichi. Jaaruno siino ubuheetecudi sefacuno.

⁴⁴ Miyaminaafi ifico miciniñichi. Jaaruno siino ubuheetecudi gaija ifiirucu iicano. Jaamaño miyaminaa ifi iicabadiro, bu gaija ifi icahi.

⁴⁵ Miiro jilli Caatinihaamefaño noono: Iticonio miyaminaafi Adan onoobo fiivo ifima eetavocafutuhi. Jaanobuunati Cristoco: Niino Adan, neehicaumo jilli Gaijafenedi fiivoco aacineguiiha.

⁴⁶ Jaaruno Gaija ifi iticoni mihicatihi. Jilli miyaminaa ifiiti iticoni mihicahi. Jaadi jari Gaija ifiiti mihicatahi.

⁴⁷ Iticonio miyaminaafico jiiñjete eheetavuubo jiiñjeminaafiu. Jaano allivioobo iicaabo Aivojiibo Jesucristo niquejeoobo.

⁴⁸ Jaamaño jiiñjeminaa ifiino johono jiiñjete eheetavuubo ifibadi jeevahi. Jaanoti niquejeoto igaijano johono niquejeoobo igaijabadi jeevahi.

⁴⁹ Jaabadiro miihai oono jiiñjete eheetavuubo ifibadi mejeevamaño, bu ufucu oono niquejeoobo ifibadi mejeevaji.

⁵⁰ Tañahabomi, jilli amiihaico eneejirunoco neehi: Oono ihuucuma, itiihohoma icano iicama Moocaani aivojifaño feejitih. Miuro oono guenene iicatino ufucuro ifnijitinafaño icajitih, eneejiruno.

⁵¹ Imeguehi bu jino agaajaratinoco magaaanoco: Famooro miguijevejitih. Sano famooro siibadi mifiiveteji.

⁵² Jilli goovanogayi oono miuro aallico mimichihyaacuno iicanicibadi, niinoono trompetaco ojisucudi. Jaasumi toono trompeta ojidi uchuumucuumo siino buheeteji ufucuro chuumucuumo iicaqui. Jaanoti miuhai sifiiti miminifeteji.

⁵³ Oono mofi guenene icatino ifi, ufucuro milli iicajitino ifiiti fiiveteji. Jaabadiro bu mofi iguijevifino ifi iguijevifitino ifiiti fiiveteji.

⁵⁴ Jaano oono mofi guenene iicatino ifi, ufucuro milli iicajitino ifiiti ifiivutucudi, bu oono mofi iguijevifino ifi iguijevifitino ifiiti ifiivutucudi icano, Caatinihaamefaño onono miyaaveji:

Guijeveque Moocaani mitya guiinoniji.

⁵⁵ Guijeve, ¿cuuca icano dimitya miuhai iguijenihicano? Guijeve, ¿cuuca icano dimitya guiinoniji enehicano? Caatinihaamefaño onono.

⁵⁶ Miuro imiti, guijeveque mityaco acihicahi, miuhai iguijeniqui. Jaabadiro bu Moise siicajeo tajiba imitico mityaco acihicahi.

⁵⁷ Jaanoti naha jisumi miuhai Moocaanico mihimehi, Mohaivojiiho Jesucristofeenedi miuhai guijevecuumo mihicajino mityaco aacinohallivi.

⁵⁸ Jaaneguiiha agajimo tañahabomi, quehecuno sefano mihica, fahijivaro janaaniviro Mohaivojiiho dudicamaajeque eetavomoro mihica. Miuro amiihairyo magaaacuhi Mohaivojiihedi mududicamaaño sicamañovi iicatino.

16

Cristofañodi Monahabomi Iicamedi Nihibamico Mahallacaruno.

¹ Jaanoti bu amiihaico neehi Cristofañodi monahabomi iicamedi nihibamico mahallacarunoti: Johono Galacia jinijeri iicajano Moocaani ijanominaaco ijiihbuguubo unubadi momoni.

² Fajaguisiviro famooro amiihai magaayicinoti ijeevadi mudugaacumoro mificuhica magaayicidinoti gaajacimoro. Jaamo uujoho ifotodi toonoco eheetavotimo mihicahi.

³ Jaabo uujoho ifotodi amiihai monomoco galluji Jerusalevi aamenema, diito isatyequi monahabomi tahigo iicamedi amiihai mahallacaruno nihibamico.

⁴ Jaanoti bu uuro ofoono uudi iimihachijii, uuma feejimo.

Pablo Efejinoco Ifitacamaaño.

⁵ Jaabo amiihaijaago ofoodi, iticoni fatyeji Macedonia jinijefañodi. Jaadi jari amiihaivi Corinto cuumivi ifeteji.

⁶ Jaabo amiihaima gueenejisuno iicahachijii. Jaanoti bu paryicino jinijaco toonoviro afatohachijii. Jaachijii uco mahamusu efejihigovi ofooboco.

⁷ Imogotih amiihaijaago ofoobo jilli ifatyodi ofonoco. Imeguehi amiihaima guenene iicanoco Mohaivojiiho Jesucristo iimogohachijii.

⁸ Jaaruubo jino Efeso cuumivi icajihica Pentecoste jiihaimo afatyonohachuta.

⁹ Jisumi jimañovi aivo imino Moocaani dudicamaaje etavo, aivo imino ofoomaño, bu sihidi saatoho imogotimo uco ijiihegueme iicamaño icano.

¹⁰ Jaanoti Timoteo amiihaivi ifotohachijii imino diiboco magaayici sajeebii iicaqui. Diibo bu uubadiro Mohaivojiihedi ududicamaaibo.

¹¹ Jaaneguiiha amiihaiti saatohoba diiboco mitihimejetasudino. Jiliiro diiboco mahamusu sajeebii ofooboro uco imeecivaqui. Jinoti diiboco teemehe, bu saatoho monahabomi asaajimoco icano.

¹² Jaanoti Apolo onoboti amiihaico jiiheguhehi: Monahabomima diiboco galluucuurahi amiihaico ibaatequi. Jaaruubo foogotih. Jaaruubo iimugusumi feejiiho.

Niinoono Afajinino.

¹³ Jaaneguiiha allivano mihica, bu quehecuno mihica miyaavogofaño, gaifimi mihica, sefano mihica.

¹⁴ Paryi fanoovaaco meheetavonoco sitaaco magaijinofañodiro meheetavo.

¹⁵ Tañahabomi, amiihairyo magaaacuhi Estefano iijaminaama iticoni Acaya jinijevi Jesu jiihogoco agaayicimoco, bu tolliro miyaavogominaaco ejeecivehicamoco icano.

¹⁶ Jaaneguiiha uujoho imeguehi diito onobadi momooninoco, bu saatoho diitobadi iicamo onobadi, bu jaamoco aamusumo ududicamaaimo onobadi icano momooninoco.

¹⁷ Aivo imo imo icahi diibo Estefano onoobo, bu Fortunato onoobo, bu Acaico onoobo icamo tajaago asaaneri. Jaamo uco amusuhi amiihai uco mahamusutinoco, juuga machahamaño.

¹⁸ Jaaneri uujoho aivo imo imo icahi, oono amiihaico abaahinisumi amiihai mihicahinibadiro. Jaaneguiiha diitobadi iicamoco mobocigo.

¹⁹ Moocaani iijano Asia jiiijeri iicajaheminaa amiihaijaa iijico galluui. Jaabadiro bu Aquila onoobo, bu mogai Pricila onoogo iicamisi, bu diitisi iijafaño iigaivehicamo icano, amiihaijaago Aivojiiibo momofañodi iijico galluui.

²⁰ Bu paryi monahabomi jino uuma iicamo iijico agalluunoco magaaayici fahigovavi midillucasi ihiihicisimoro.

²¹ Jaanoco uujoho Pablo onoonoco saafi caatinihicauhi. Jaanoti jari jinooti uujoho caatinii tahuseri. Amiihaijaago taajico galluui.

²² Jaanoti cajaatyohacho Mohaivojiiibo Jesucristoco agaijiiimo imitino iicaqui.

Jaanoti Mohaivojiiibo, mojaa disaa.

²³ Jaafa amiihaico Mohaivojiiibo Jesucristo imino moonihi.

²⁴ Paryi amiihaijaago galluui Cristo Jesufaño di tagaiji iicanoco. Fine.

2 CORINTIOS

Pablo Caatiniuhi Corintori Iicaja Moocaani Iijaminaadi.

¹ Uujoho Pablo Jesucristo minisuminaafi Moocaani jeebi onoobadi. Jaabo uujoho onoonoco nahabo Timoteo caatinihi jihaameque monahabomi Moocaani iijaminaa Corintori iicamedi, jaabadiro bu paryi Acaya jinijeri iicamo, paryi Moocaanita iicamedi icano.

² Jaamo amiihai magaayiciqui imi icaco, sajeebi icaco icano Moocaaniti, bu Mohaivojiiho Jesucristoti icano.

Pablo Idaasuno Iicano.

³ Masii Moocaani, Mohaivojiiho Jesucristo Caanico mihimequi. Miho diibo Moocaani miihaico iidaasugoobo, bu jaabo diibo Dios miihaico fahiiivaroo ajacusuhicaabo.

⁴ Miho Moocaani miihoco jacusufihi paryi fanoovari idaasuno mihicamoco. Jaabadiro bu miihai idaasuno iicamoco majacusuqui, oono miihaico Moocaani ajacusubadiro.

⁵ Miho miihai Cristo iidaasufañodi mihicamaño, bu diibo Cristofañodiro ajashutino majacusucafetehi.

⁶ Jaamo miihai amiihaico taajasujiihogoco mijiihogonoti idaasuno mihicahi. Jaanoti amiihai majacusucafetequi, mataajaqui icano. Jaabadiro bu miihaico Moocaani ajacusuneri amiihai bu majacusucafetequi. Jaamo bu tolliro amiihai sicujeebiri majaabicihii jino miihai idaasuno mihicanehejeque majaabicihicabadi.

⁷ Jaamaño amiihaico miihai imino mehesicinihi. Oono miihai idaasuno mihicanofañodi tolliro amiihai mihicamaño, bu tolliro Moocaani ajacusunofañodi mihicajinoco icano.

⁸ Monahabomi, mihimeguehi amiihai magaaanoco sihidiro imitineri Asia jinijevi miihai mihicahacininoco, sihidi jeevano idaasuno mihicahicaunoco. Jaaneri mosefama machacuuhi majaabicujitihii: Fine aivo muchuumucujui, munuurahi.

⁹ Igujenicuujimo iicanicibadi mihicahicauhi. Jaaruno fine jilli mofiviuro esicinitimo Moocaani uchuumucuumoco ubuheetesufilbocoro mehesiciniqui iicauano.

¹⁰ Jaabo Moocaani miihaico toonoti taajasuui, bu jisii miihaico taajasuuboro icahi, toono sihidi ejeevano miihaico iguijenijirunoti. Diiboviro miihai mohesiciniho mificuuhi miihaico taajasuuboro iicajinoco.

¹¹ Amiihai miihaico mahamusu, mohallivi Moocaanima mihiiamaa. Jaaneguiiha ajashutimo mohallivi Moocaanima iihimaahachiiji, diibo miihaico imino mooniji. Jaanoco aatyimemere ajashutimo Moocaanico imeji, miihaico Moocaani imino omooninohallivi.

Jilliti Pablo Corintovi Fuutihii.

¹² Miho icano sano miihaico imo imo omoonino; jiiheshallivi miihai miyanotiro Moocaani imogobadi imino mihicanoco magaaaneri imo imo mihicahi. Jaamo aivo amiihaifeenevi imino mihicahicahi. Moocaani miihaico iimihuseri amususuhicahi tolli imino miicaqui. Jaaruno miihai gaajariro tolli mihicano icatino.

¹³ Miho amiihaidi paryi aameneque macaatinahaamenefañi meneehicahi amiihai memecimoro magaaajidinoco. Jaanoco imeguehi imino magaaanoco.

¹⁴ Oono samañosacoro magaaajacuubadi, jaamo ufucu, Mohaivojiiho Jesucristo asaajifucu, miihaiti imo imo mihicahi, bu miihai amiihaiti mihicajibadi icano.

¹⁵ Jino miyaanoco eesiciniiboro iticoni esamaaihinerahi amiihaico mifooci abaahinijinoco, amiihaico imo imo mooniqui.

¹⁶ Uujoho esamaaihinihi Macedonijaago ofoobo amiihaico abaahinijinoco, bu siino tahigoti uhuumiibo amiihaico abaahinijinoco icano. Jaamo amiihai uco mahamusuhi imino Judeavi feequi.

¹⁷ Jillii nooboro uujoho esamaaihurunoco, ¿fine uco bañiiobadi mehesicinihi? ¿Nacu fine uco amiihai mehesicinihi oono imiyaavogotimo saatohoco: Jiihi, onoomoro, bu saatohoco: Chahano, onoonicimobadi?

¹⁸ Miho Moocaani gaajahi miihai amiihaico: Jiihi, monoomoro, bu siino: Chahano, monoootatinoco.

¹⁹ Miho miihai Silvano, Timoteo, uujoho, icamo Cristo Jesu Moocaani Achi jiihogoco mijiihoguehicaabo: Jiihi, onooboro, bu siino: Chahano, neejibuutihii. Miho Cristofañodi paryicino miyaano miihaiñoobaco bañitatuibo.

²⁰ Miho diibovi paryi miyaavono Moocaani unuuno. Jaamaño Moocaanico mihiiimusumi: Aivo Miyaabo idiicaabo, monoonicihii Cristo Jesuco magaaajacuunofeenedi.

²¹ Jaabo diibo Moocaani miihaico, bu amiihaico icano Cristofañi quehecuno ificuboro itaati miicaqui ijeevadi ficuuhi.

²² Jaaboro miihaico igaajataco ificuuboro Igaajaco mojeebiiñofaño ficuubo, toonoti mag-aajaquui ufucu niquejefaño magaayicijinoco.

²³ Jaanoti eesamaahinibadi Corintovihica footihi amiihaico agaijimaño. Jaano miyaano iicanoco Moocaani gaajahi. Jaanoti miyaano icatihachiiji imijiruno uudi uco Moocaani agaicaano, uujoho iguijevone icano.

²⁴ Jaarumo miihai mihimogotihii amiihaico: Jilli mimiyaavogo, noomoro amiihaico matajiihanoco. Miiro amiihairyo, miyaavogofaño quehecuno mihicacuui. Ivi jilliro mihimeguehi amiihaico janaanici imo imo momoonisunoco.

2

¹ Jilliti imeguehinithi amiihaico siino abaatonoco siino idaasuno amiihaico omoonijiruneguiiha.

² Jaabo uujoho amiihaico idaasuno mooniruva, ¿miijoho bu uco imo imo moonijirahi? Amiihaico bu uujoho idaasuno omooninobuuna.

³ Jilliti amiihaidi jino uujoho aameque jilli caatiniihi amiihaijaago ofooboco, uco amiihai imo imo momoonijirumo, jilliro idaasuno momoonijirunoco iimogotimaño. Jaamaño amiihai imitico mejevesuhachiiji uujoho imo imo icaji. Jaaneri tolliro amiihai imo imo mihicaji.

⁴ Miiro toohaameque amiihaidi acaatiniiusumi idaasuno iicaneri tafi uco niji niji iicahicaaneri taahicauhi. Jaarubbo toohaameque caatiniiutihi amiihaico idaasuvusuqui icatino, jilli amiihaico gaajasuqui sihidi amiihaico agaijinoco.

Imitino Omooniboco Imibachuno.

⁵ Jaanoti oono saafi idaasuno omooniboco saaficoro uco idaasuno mooniutihi. Tolliro bu paryi amiihaico mooniubo. Jilliro miiiviro neehi. Imogotihii janaanici sefano iiiiibanoco.

⁶ Miiro amiihai Moocaanico mihiimuusumi diiboco amiihaifañoti mihiinusucuui. Jaanoti eesafotooboro gaajacuubo.

⁷ Jaaneguiiha jilliro ivi jisumi diiboma mihimibachumoro diiboco majacusucu, sihidi idaasuno iicaneri janaaniciiviro imitino icaadiibo.

⁸ Jaaneguiiha amiihaico neehi: Siino diiboco magaajasu diiboco magaijinoco.

⁹ Miiro iticonio aamefañodi toonoti amiihaico nooboro caatiniihi, amiihaico gaajasuqui ¿naa uujoho onoobadi moonijimo? onoomaño.

¹⁰ Jaanegui jisumi amiihai oono iimiutiiboco mihimibachucuhachiiji, bu uujoho tolliro diiboco imibachucuui. Miiro uujoho iimibachuuboco imibachuhi Cristo imefeenevi amiihaico agaijiiaboro.

¹¹ Toonoti miihaico Satanas quehevediino iguiinoniiaboro, miiro diibo omoonigonoco miihai imino magaajahi.

Troa Cuumivi Pablo Jeebi Niji Niji Icauhi.

¹² Jaanoti Troa micuvi Cristo jiiibogoco jiiibeguequi ufuubo ifutusumi, aivo uudi imiuno Aivojiiibo dudicamaajeque toonovi eetavuujiino.

¹³ Jaarunofaño tajeebi uco sajeebi icautihi, monahabo Titoco toonovi aatyimeutimaño. Jaaneguiiha diitoco ifitacuuboro toonoti fuuhi Macedonia jiiinijejaago.

¹⁴ Jaanegui uujoho Moocaanico imehi, diibo miihaico Cristo Jesuta ijimitaco iguiinonimoro miyaminaa mitya mitya agaimuaivomofaño miihaico asatyefinohallivi. Bu jaaboro miihaifeenedi ijiiibogoco jiiibugusuhicaabo. Oono facici uusuno fahigovadi ofoonicibadi icaqui.

¹⁵ Miiro miihai oono aimoguijico, Cristo Moocaanico ejeecivoobo, ijigasuno uusu fahigovadi ataajajimofañodi, bu ataajajitimofañodi icano ofoonicibadi miihai paryi miyaminaa icadimoco mijiiibeguehicahi.

¹⁶ Jaano ataajajitimedii namita usunicibadi jeevahi. Jaanoti ataajajitimedii facicino uusuno, fiivoco aacino uusubadi jeevahi. ¿Jaanoco miijoho fine iinoro eetavejirahi?

¹⁷ Miiro miihai nihibamiguiiharo Moocaani ijico mijiiibogotihii, saatoho icabadi simañehejediro iinoro ubuunanimoro ijiiibeguehicabadi. Miyanotiro naha miihai mijiiibeguehicahi Moocaani imefeenevi, diibo Moocaani miihaico agalluumo mihicamaño, bu Cristo jeecivominaa mihicamaño icano.

3

Bohono Iiji Jiiibogo.

¹ ¿Nacu miihai jilli munuusumi fine amiihaidi, miihai mofitiro imino mihiimaamo meneehicahi? Cha, ¿collihi jaamo mihimeguehi miihaiditi sita aameri: Diito aivo iimihuseme, onoonoco? Amiihairyo imino miihaico magaajacuui. Jaabadiro miihai magaajagotihii sita

aameri amihaiditi ijibogonoco. Jaamaño uujoho ¿collihica aamema icajirahi uuditi sita: Imiibo, noomoro acaatinahaamema?

² Miño uujoho amihaiico ijibugusumi, amihai jeebifaño mimiyaavuguumoro imino miminifutucuumoco aatymemere tadyudicamaaje imino iicanoti gaajajirumo.

³ Miño amihai toohaamebadi mihicahi, Cristo acaatinuhaamebadi mihicacuui. Miño amihai mijibogomo amihai jeebifaño macaatinicuumobadi mificuhicacuui. Jaanoti caatiniri macaatinicinitih. Jilli Moocaani iicaabo Gajjariro macaatinicinihi. Guisibabujehallivi Moise tajibano acaatinicnobadi icatino. Jilli miyaminaa jeebifaño acaatinicinuuno.

⁴ Jaano mihaidi toono miyaano iicanoco mihai magajahi Moocaanifañodi, bu Cristofañodi icano.

⁵ Jaamaño mihai momityariro siinoco momoonino icatino. Parycino fanoovaaco momoonino Moocaaniti saahi.

⁶ Miño diibo mihaiico mityaco aacineri bohono iiji onoobadi diibedi mududicamaahi. Jaano toono bohono iiji oono eedeetajibano acaatinicininino iicabadi icatih. Jilli Moocaani Gajjati magaayicinotionoro iicamaño. Miño oono acaatinicininino tajiba Moise tajiba, guijevefaño satyefihi. Jaanoti naha Moocaani Gajja minoco fiivoco acih.

⁷ Jaano toono Moise tajiba guisibabujehallivi acaatinicininino aricuno saauhi. Jaamaño israelmi Moise imeque meehicautih iime sihidi aricuno ifuvusuhicamaño. Jaaruno toono iharicu jaabavonoro fuuhi jaano totajiba guijevefaño asatyefiruno sihidi iimima saauhi.

⁸ Jaanegui fine, aivo sihimi icano oono Moocaani Gajja ijibogoco mojaago isivano.

⁹ Buhicagaha oono minoco guijevefaño asatyefiruno tajiba iimima icauhi. Jaanegui fine aivo sihimi icano, oono Moocaani jibogo mihaiico: Amihai imitima machahacuui, onobogo.

¹⁰ Miño totajiba iticoni iimima iicaruno jisumi miyaadi jeevacuutih, jino sihidi iimima iicanoguiinodi.

¹¹ Jaano toono gueneene iicaujitrino iimima icauhi. Jaano janaanici aivo imijino ufucuro ifinijitino iimima icahi.

¹² Jaamaño mihai toonoco imino magajamaño, nucufeguetimo mijibeguehicahi.

¹³ Jaamo mihai Moise omoonubadi momoonitih diibo naha iimeque gaachehubaryuri fabaacuui israelmi toono gueneene iicajitino aricu ajaabavonoco atymetimo iicaqui.

¹⁴ Jaarunoco diito gaajatih. Jaabadiro bu jisumi toono eedeetajibaco emeecisumi tobaryuro diito esamaajeque afabaacucinino iicabadi jeemo gaajatimo. Miño tobaryuro diitoti gañcafototihica idiboro naha Cristofañodi tobaryuro gañcafetejirahi.

¹⁵ Miño jisumihachuta Moise tajiba aameneque emeecisumi tobaryubadi diitoco ihesamaajeque fabaacuhicahi gaajatimo iicaqui.

¹⁶ Jaano naha jani gañcafetefihi Aivojibojagovi iminifutusumi.

¹⁷ Jaabo Moocaani Gajja iicano, bu Moocaani iicaabo. Jaaneguiiha diibo Moocaani Gajja iicahigo sajeebi icahicahi.

¹⁸ Jaamaño paryi mihai tobaryuri mohimeque mafabaacucinicutimo. Mofiivi Mo-haivojibo imi ifuvusuhi, oono meecimefaño mofi ifuvusunicibadi. Jaamaño mihai janaaniviro diibobadi minifotomoro mefeehi fahijivaro janaaniviro diibo imibadi minifotomoro mofoomaño. Jaano toono Aivojibo Gajja iicaabo eheetavono.

4

¹ Jaanegui masi sufenitimo momooniqui, Moocaani mihaiico idasugooboro idudicamaajeque atajibaunoco.

² Miño mihai toovono omoonifinehejeque, bu unucufesunehejeque icano mihimugucutih. Bu tolliro sitaaco bañimoro mofotih, bu Moocaani ijico simañehjediro bu-unanimoro mofotih icano. Jilli miyaanocoro meneehicahi. Jaamaño jilliti Moocaani imefeenevi saatohoco magajasuhi, mihai Moocaani imefeenevi imino mihicanoco.

³ Jaanoti jino Moocaani taajasujibogoco mijibogono toovono iicahachiji, oono cijigaifaño ufuucuujimedito toovono.

⁴ Miño diito imiyaavogotimo, jiije caani iji ijeebinoco mitasucuui. Jaaneri gaajacutimo Cristo jibogo imico. Jaabo bu Cristo Moocaani iicaabo.

⁵ Jaamo mihai Moocaani jibogoco mijibugusumi, mofiditiro mijibeguehicatih, idiboro Jesucristo amihai Aivojibo iicaabediti mijibeguehicahi. Jaanoti naha mihai jilli amihai jeevivominaa mihicamo Cristoco magajjimaño.

⁶ Miño diiboro Moocaani: Icvuuneguiiha daachicisu, nuubo. Jaaboro jisumi bu diiboro mojeebinofaño achicisuhi. Tooneri Moocaani imico magajajiqui Jesucristo imefañoti ifuvusunoco.

*Miyaavogofeenedi Mihicano.**(1 Co 2.1-5)*

⁷ Jaano toono Moocaani Gaija moffaño icahi, oono aivo iiminoco nifaqui eetavotahillu guirihillufaño mificujirubadi jeevano. Toonoti igaaajiqui toono sihidi ejeevano mitya miihaiti saatinoro Moocaaniti asaanoco.

⁸ Jaamaño fanoovari imitino mihicarumo, toonoti mataajanichi, bu fanoovari gaihübaro mihicarumo, aivo tooneri idaasuno mihicatatihi,

⁹ bu miihaico sihidi ijiiheverumo, Moocaani miihaico jeevesutatihí, bu miihaico igu-inonirumo, miguijebetatihi icano.

¹⁰ Jaamaño fahigovadi mofoomoco gaicaaujirumo Jesuco agaicaumaño. Jaaneguiiha moffaño di bohono ifiico Jesu aacinoco mihifusuhicahi.

¹¹ Miiro miihai jino mihicanohachuta fafucuvaaciviro ñihicunofaño mihicahi miihaico agaicaaujirunofaño Jesuco magajimaño. Toonofeenedi bohono ifiico Jesu aacinoco ihifusucafetequi.

¹² Miiro taajasujibogoco mijibeguehicanohalliti miihaico sita gaicaaujirahi. Jaanofeenedi amiihai mataajajino ifiico magaajaqui.

¹³ Miiro Caatinihaamefaño noono: Miyaaveguehi, jaamaño iimaahi, noonoro. Jaabadiro bu miihai tomiyaavogofaño diro, mimiyaavogomoro mihiiimaahi.

¹⁴ Jaamaño miihai magaajahi Moocaani Mohaivojübo Jesuco ubuheetesuubo, bu miihaico sano amiihaima buheetesujiibo, Jesuma miicaqui.

¹⁵ Jaaneguiiha jilli fanoñihicufaño mihicahi amiihai iiminofaño miicaqui. Jaamo sihidi Moocaani imino omooninoco agaayicimo, toonohallivi ajashutinoco Moocaanico sihidi ihimequi.

¹⁶ Jaamaño miihai suufenitimo momoonihicahi. Jaamo miihaico mofiino niinovatonoro fuurunaaca, mogaija jilliro fafucuvaaciviro buheetenere feehi.

¹⁷ Miiro jino jiijhallivi idaasuno mihicaruno goovano fatyonoro feehi. Jaanofaño di magaayiciji ifinijitino imi, aivo aajashutinoco.

¹⁸ Jaamo miihai mahatyimenehejequere mehesamaaitihi. Jilli jisumi mahatyimenehejequere mehesamaaihi. Miiro mahatyimeneheje guenene icatatihi. Jaanoti jisumi mahatyimeneheje ufucuro finitino iicajino.

5

¹ Miiro miihairyo magaajahi oono mofi iija goovano unucufjabadi ejeevanoco. Jaarumo ufucu mihicaji, Moocaani miihaidi niquejefaño ifinijitino ifiico aacinoma. Toonoco miyaminaati saafiiba acijitirahi.

² Miiro miyaano jino mofiima mihicanohachuta macanifehicahi, niquejefaño ifinijitino fiivoma mihicacujirunoti.

³ Jaanofaño mijicafeteji mofi gaachehufaño iicanicibadi. Jaanegui mojeebii sicaimobadi iicatiqui.

⁴ Miiro jino moffaño mihicanohachuta macanifehicahi, idaasuno mihicaneri. Jaaruno moheedeñifico mujujuuvequi icatino. Jilli bohono ififaño mijicafetejinoco mihimeguehichahi. Jino jijeo ifi echeemefino ifi bohofiti iminifetequi.

⁵ Jineguiiha Moocaani miihaico iimibachuuboro Igaijaco aciuihí ufucu magaayicijino gaajatabadi iicano.

⁶ Jaamaño miihai imino magaajamoro mehesicinihi jino jiijhalliri muuhucuma mihicanohachuta toofiiti buhigovi mihicanoco. Aivojüboma niquejefaño mihicatinequehiica.

⁷ Jaamaño miyaavogofaño diro mihicahi. Jijeonoco mahatyimenejaagodi mihicatihí.

⁸ Jaamaño miihai mesefaquifotomoro mihimeguehi jijeo ififaño mihicanoco mejeevesumoro Aivojüboma mihicanonoco.

⁹ Tooneguiiha mihimeguehi fahiijivaro Mohaivojüboco imo imo momooninoco, jifiima mihicanohachuta, bu bohono ifiima mihicacuudi icano.

¹⁰ Miiro paryi famooro Cristo aivoji icaga imegavi mihigaiveji paryicino moticovoocivi momoonihicano jaadaco magaayiciqui, jiijhalliri mihicausumi imino momooniuno jaadaco, bu imitino momooniuno jaadaco icano.

Sajeebico AACINO JÜBOGO.

¹¹ Jaamaño miihai Aivojübo ñihicuno omoonijnoco magaajamaño paryicino miyaminaaco mimiyaavugusuqui momoonihicahi. Miiro Moocaani miihaico gaajacuuhi. Jaabadiro bu mihimeguehi amiihai miihaico magaajanoco.

¹² Jilli monoomo, miihaiditiro siino imino mihiiimaano icatino. Jilli amiihaico meneehi. Jaamo miihai imino momooninoco amiihai magaajamoro quehe quehe miicaqui. Jaamo

saatoho jeebifañoonoco esicinitimo ificoro: Aivo miihai sihidi mejeevahi, onoomoco mejenaaujirahi miihaihalliti.

¹³ Jaamo miihai mejeegavomo mihicahachijji, jaafa Moocaaniguiiharo mejeegavehi. Jaanoti jeegavotimo mihicahachijji jaafa amiihaidi mihimimo.

¹⁴ Miiro Cristo miihaico agaijnoguiino mihicahi, saafiuro famoohalliviro iguijeveunoco magaaamaño. Jaaneri bu famooro iguijeveunoco.

¹⁵ Jaabo Cristo famoohalliviro guijeveuhi ubuheeme diito ifiguiiharo icacuutimo iicaqui, diibo uchuumuuboro diitedi siino ubuheeteubeguiiharo iicaqui.

¹⁶ Jaamaño miihai saatohoco jijeo miyaminaa eesiciniyadi mehesicicuutih, iticoni naha miihai Cristoco jijeo miyaminaa iicabadi mehesicinihicauhi. Jaarumo jisu tolli mehesicinicuutih.

¹⁷ Miiro Cristoma iicacuubo bomiyaminaafirucu eedeeneheje finicuuhi, jisu paryi bonehejerucu.

¹⁸ Jinehejeque paryi Moocaani eetavehi Cristofaodi miihai diiboma sajeebii miicaqui. Jaaboro miihaico tajibaubo famoovaaco diiboma sajeebii miminiyuhicaqui.

¹⁹ Oono Moocaani Cristofaodi jiiinjeminaaco ifivi sajeebii iminiyuhicaabo diito imitico jeecivotiibo. Jaabo miihaico tajibauhi toono sajeebii ica jibogoco miyaminaaco magaaasuqui.

²⁰ Jaamaño miihai Cristo galluminaa mihicamo. Jaamo miihaifeenedi Moocaani amiihaico cuuhuvahi. Jaaneguiiha amiihaico miihai meneehi Cristo miihaico atajibaneguiiha: ¡Moocaanima sajeebii miminifoto! meneehi.

²¹ Jaabo Cristo imitico ajashuno mooniutih. Jaaruuboco mohalliti Moocaani iimitiiboco mihicanicibadi mooniuhi, diibojaagovi miihai miminifotomoro iticovono ifiima mihicaqui Moocaani imogobadi.

6

¹ Jaaneguiiha miihai Moocaani dudicamaaje nahaboniminaa mihicamaño amiihaico meneehi: Sicamañovi magaiisudino Moocaani imihuseque aacinoco.

² Miiro Caatinihaamefaño jilli Moocaani noobo: Jino iimihusesumi ico guubuhi. Jino taajasufucu iicasumi ico amusuhi, nooboro. Jaaneguiiha miihaidi jisumi jino Moocaani imihusefucu, taajasufucu icano.

³ Jaamaño miiro miihai mihijevesutih, miihai dudicamaajediti miihaifnooba imitino iimaatimo iicaqui.

⁴ Jiliro ivi fanoovavi Moocaani jeecivominaa mihicanoco mihifusunoco mihimeguehi: fanoovari idaasuno mihicanoco, fanooti mucuujiivaachunoco, fanoovari iminotino mihicaneri icano, siicuno jeebii fanoovaaco majaabicinofeenedi.

⁵ Miiro miihaico aamihicamo, miihaico civojaanahicamo, miihaiditi ñaahicamo, bu sihidi jeevano dudicamaajeneri mihicahicahi, bu cigaraco jaabicimoro mihicahicahi, bu sihidi ajebaco jaabicimoro mihicahicahi icano.

⁶ Jaanoco miihai mihifusuhicahi mohimi icafañodi, miyaanoco magaaanofañodi, bu mosicujeebii majaabicihicahi, mohimihusefañodi, bu moffaño Moocaani Gaija iicanoco mihifusunofañodi, bu miihai miya gaijima mihicanofañodi,

⁷ bu miyaavogoco mijibogonofeendi, bu miihaifano Moocaani mitya iicanofeenedi icano. Jaamo toono iticovono icaco magaaayicinihi, mahamocasiqui niisugaco magaaayicinicibadi. Jaamoro tooneri mofico magaihuinimoro mefeehi imitimehejediti, bu mahamocasihi imitinehejema icano.

⁸ Jaamo safo miihaico imino obocigomoco iicanicibadi magaaayicinihi. Jaanoti safo miihaico aatajagomoco iicanicibadi magaaayicinihi. Safo miihaiti imino iimaamo. Jaanoti safo miihaiditi imitino iimaamo. Safo miihaico abañifimoco iicabadi moonimo. Jaarunofaño miihai abañifimoco mihicathii.

⁹ Jaamoco miihaico agaajaratimoco iicabadi moonimo. Jaarunofaño miihai imino agaa-jacamo mihicahi. Safo iguijeveunomoco iicanicibadi miihaico moonirumo. Jaarumo ¿miihi mihicathii? Safo miihaico aamimo. Jaarumo miguijenicafototihii.

¹⁰ Idaasuno mihicarahi. Jaarumo fahiivaro Cristofañodi imo imo mihicahicahi. Siinoti mucuujiivaachurumo, ajashutimoco mubusumijenihi niquejeo busumijeri. Jinehejebama machaharumo, fanoova iminonoma mihicahi icano.

¹¹ Monahabomi, corintominaa, aivo amiihaico imino miyaanoco meneehi, paryi mojeebifaño iicanoco.

¹² Chahacuuno mojeebifaño amiihaico moneejiruno. Jaanoti naha amiihai jeebifaño icano miihaico amiihai moneejiruno.

¹³ Jaaneguiiha amiihaico neehi. Oono caani iseemeque paryi miyaanoco onoonicibadi, paryi amiihai jeebifaño iicanoco uco monoo, oono amiihaico uujoho iicabadi.

Miihai Moocaani Iijati Mihicahi Mojeebifaño Diibo Iicamaño.

¹⁴ Amiihaico neehi: Imiyaavogotimehejema magataavocasidino. Tolli mihicaruva sabadiro mihicajitirahi. ¿Milli bu iimino iimitinoma gataavejirahi? Jaabadiro bu, ¿milli cuuje fucuma gataavejirahi?

¹⁵ Jaabadiro bu ¿milli Cristo ijima gataavejirahi? Jaamaño ¿milli imiyaavogoo bo imiyaavogotiiboma gataavejirahi?

¹⁶ Miiro Moocaani jeecivo iijafaño ijinitama sano diibo jeecivotatimo. Miiro miihai Moocaani iicaabo iija mihicamo, diiboro jilli unuubadi:

Diitofaño iicaaboro diitoma igueji. Uujeheji diito Caani, bu diiteji taacuumiminaa icano, nooboro.

¹⁷ Jaadi bu jilli noobo Aivojii bo:

¡Diito iimitimofeeneti mihiinomoro sihigovi mudugaavo! ¡Jaamoro iidicunoco mududiciuudino! Jaachiji amiihaico gaayiciji.

¹⁸ Jaaboro amiihai caaniti icaji. Jaanoti amiihai taseemeti mihicaji, noobo Aivojii bo sihidi ejeevaabo.

7

¹ Jaaneguiiha agaijimo tañahabomi, jilli Moocaani nuuhi. Jaaneguiiha miihaico mofico, mojeebico icano imihininjirunoco moonitimo miicaqui, bu Moocaanico mihiguimoro diibeguiiharo ijeevadi mofico mificuuqui icano.

Corintio Cuumiminaa Iimitono.

² Jaanegui miihaima imino mihica. Miiro miihaiiioobaco miihai imitino momoonitihini, bu miihaiiioobaco imitino mejeevamaasutihini, bu miihaiiioobaco mabañhichatihini icano.

³ Jaaruubo jilli onoo bo amiihai imitico onoono icatino. Miiro iticoni amiihaico unuucubadi: Amiihaico uujoho sihidi gaijiji. Taciditi muduujecinihi sano mihicamoro, bu sano mecheemequi.

⁴ Amiihaico imino eesiciniiboro aivo amiihairi imo imo icahi. Jaamaño jino sihidi idaasuno mihicarunofaño aivo imo imo iicaaboro, quehecuno icahi.

⁵ Jino Macedonia jiiinjevi magasehinotiro aivo mo jaguisibama machahahi. Jilli fahigovavi mofoohigo idaasuno mihicahicahi, saato ho miihaigo aamneri, bu mojeebifañoti mihiguinehejeri icano.

⁶ Jaarunaaca Moocaani iniinovafimoco equehecutusufiibo, miihaico imo imo miniiyuhi Tito agaseneri.

⁷ Jilli agaseneriro icatino, bu diibo Tito amiihaiti imo imo iicaneri icano. Jaabo miihaico jiiibeguehi amiihai miihaico mahatyimegueneque sihidi mihimogonoco, bu tolliro jiiibogoo bo idaasuno mihicanoti, bu tahalliti mihicagonoti icano. Jaaneri sihidi janaanici aivo imo imo icahi.

⁸ Amiihaijaago agalluhinihaame amiihaico idaasuvusuhinirunaaca jaaruneri uujoho idaasuvotihini. Iticoni naha idaasuvehinirahi amiihaico toohaame idaasuno omoonihinineri. Jaaruno jilli jihachutarehini.

⁹ Jaamaño jisumi imo imo icahi. Jaaruno oono amiihai idaasuno mihicaneri imo imo icatihini, jilli toono idaasuno mihicahinineri amiihai imitico mejeevesumaño. Jaanoco amiihai majaabicuhi Moocaani iimogonicibadi. Jaamaño miihai amiihaico imitino momoonino icatino.

¹⁰ Miiro oono miiño imitico mehesafotomoro mihidaasuvonoco Moocaani imeguehi. Jaaneri miiño imitico mejeevesuhi. Jaano jino taajasuco miticonino. Jaaneri mihidaasuvotatihini. Jaanoti naha idaasuvurumo Moocaanico agaayicitimo ifinijitino guijevefaño feeji.

¹¹ Miiro amiihai imitico mehesafotomoro mihidaasuvehinini Moocaani iimogonicibadi. Jaamaño amiihai miyaanocoro mehesamaaiuhi. Jaamaño magaajacuuhi iimitiiboco. Bu amiihai jaabojaago misifiratucuuhi. Bu jaamoro amiihai mihigutuuhi. Jaamaño uco mahatyimegueneque mihimeguehi. Bu jaamoro tohimitico omooniiiboco toonohalliti miihibaumoro Moocaani iijati magañiiuhi. Jaamaño miihai magaacuui amiihai diibo omoonihinibadi momoonihinitinoco.

¹² Miiro uujoho toohaameque acaatinihinisumi toono imitico eheetavuuboti eesamaaiumaño icatino, bu saafico imitino omooniiiboco eesamaaiumaño icatino. Jilli miihaico sihidi aivo amiihai magaijinoco, Moocaani imefeenevi magaajasuqui.

¹³ Jaanoco miihai muguubumoro imo imo miminifetehi.

Jaano bu iicanaaca aivo janaanici imo imo mihicahi Tito aivo imo imo iicanoco mahatyimeneri. Miiro amiihai diiboco mahamusuhinini sajeebii iicaqui.

¹⁴ Jaamaño amiihaiti uujoho: Imihuseme, diiboco unuunoti nucufevetih. Miiro paryi amiihaico meneehicano miyaano. Jaabadiro bu amiihaiti Titoco: Imimo, munuuno miyaanoti icahi.

¹⁵ Jaamaño amiihaico sihidi gaijiiho, paryi amiihaico onoonoco meheetavehicaunoco eesafotooboro, bu diiboco mobocigumoro imihusene magaayiciumaño icano.

¹⁶ Jaamaño amiihaico imino imiyaavogooboro aivo imo imo icahi.

8

Miyaavogominaa Gaijitimo Aacino.

¹ Tañahabomi, mihimeguehi amiihaico mijiihobogonoco Macedonia jiiinjeri iicajaje Moocaani iijaminaavi Moocaani imihuse ifusucafotonoco.

² Miiro idaasuno iicaneri nisucafuturumo aivo imo imo icauhi, bu aivo idaasufirumo gaijitimo aciuihi sihidi inihibamima iicamobadi.

³ Jaanoco uujoho imino gaajahi aivo gaijitimo iicadinoco aaciunoco. Jaarunofaño bu aivo janaanacivi aciumo.

⁴ Jaamoro bu imogomoro dilluumo monahabomi Cristofeenedi Judeari iicamojaa uujoho nihibamico asaatonoco inahaboniqui.

⁵ Jaamo aivo miihai imino mehesiciniuno janaanacivi mooniuno. Miiro iinoro Mohaiivojiihojaagovi minifutuumo. Jaadi mojaagovi minifutuumo, Moocaani imuguubadi.

⁶ Jaaneguiiha Titoco sihidi munuui toono amiihai mihimihusemaño mahacinoco igaayiciqui, bu toono nihibamico ticonihinicuubo iicinoco tahimega ificuqui.

⁷ Miiro amiihai sihidi janaanaci fanoovama mihicahi; sihidi miyaavogoma mihicahi, bu mijiihobogonoco imino magaajahi, bu sihidi gaajama mihicahi, bu sihidi imogoma mihicahi, bu miihaico magaijinoma mihicahi icano. Jaabadiro bu toono sitaaco magaijimoro mahamusunovi janaanacivi mihica.

⁸ Jilli uujoho onoobo toonohallivi amiihaico atajiihano icatino. Jilli imeguehi amiihai imino momooninoco, toonoti amiihai miyaano sitaaco magaijino igaajacafetequi.

⁹ Miiro amiihairyo magaaajacuuhi Mohaiivojiiho Jesucristo imihuseeque. Miiro diibo sihidi busumijeevauruubo amiihaico agaijimaño iidaasuboti minifutuhi. Jaamo amiihai diibo idaasufaño sihidi mubusumijeevahi.

¹⁰ Jaaneguiiha amiihaidi iimiqui toonoti jino eesicininoco neehi: Miiro amiihairyo juufaijio ficabatiro miticovaumo imino momoonihicahi. Jaaruno ticovono momoonihicautihi. Jilli mihimogomoro momoonihicauhi.

¹¹ Jaaneguiiha jisumi tolli momooninoco mihimivusu, oono iticoni mihimugumoro momooniubadiro, amiihaima iicadinoti acimoro.

¹² Miiro saafi sitaaco imogooboro diiboma iicadinoco aacino Moocaanidi aivo imino. Jaaruubo Moocaani miihoma achahano janaanacivi miihoco dillutatiiho.

¹³ Jaamaño uujoho nootih: Saatohoco mahacimoro amiihai idaasuno miicaqui.

¹⁴ Jilli sabadiro miicaqui neehi. Jisumi amiihaima sihidi icano. Jaaneguiiha diitoma achahanoco mahaci. Jaabadiro bu safo amiihai mucuujiivaachusumi diito amiihaico aciji. Jilliti jaamo sabadiro mihicahi.

¹⁵ Oono Caatinahaame onoobadi iicaqui: Sihidi iicubedi atyuuvuutino. Jaabadiro bu miihino iicuruubedi, cuujivaachutino, onoobadi.

Tito Inahaboniminaa Iicano.

¹⁶ Aivo uujoho Moocaanico imehi, diibo Tito jeebiihaño amiihaico agaijiihoro amusunoco ificuunohallivi jino uco iicabadiro.

¹⁷ Jaabo uujoho diiboco onoonoco imino guubuhi, bu diiboro imeguehi amiihaico aamusunoco. Jaabo iinoro imogooboro feejiibo amiihaico emeeeciitoobo.

¹⁸ Jaaboma magalluhi saafi monahaboco. Jaabo diiboti fahigova iicajaae Moocaani iijaminaa imino ihiimaahicaaboco, taajasujiihobogoti aamusuhicamaño.

¹⁹ Bu tolliro diiboco Moocaani iijaminaa iicimoro galluuhi miihaima iigooboro miihaico ihamusuhicaqui, jino sitaaco magaijino dudicamaajeque meheetavomoco ihamusuhicaqui. Jaanoco jino meheetavehichahi Mohaiivojiihoco mihimequi, bu amiihai mihimogomoro momoonihicanoco magaajasuqui icano.

²⁰ Jilliti miihaiditi miihainooba jino nihibamico mahallacarunoti imitino iimaatimo iicaqui.

²¹ Miiro miihai mihimeguehi imino momooninoco Mohaiivojiiho imefeeneviro imino momoonino icatino. Tolliro bu paryi miyaminaa imefeenevi imino momoonihicahi.

²² Jaamisima bu tolliro monahabomiti saafiico magalluhi. Jaabo fanoovaaco momooninoco iimogooboro miihaico amusuhicahi. Jaabo bu jisumi amiihaico imino eesicinicumaño aivo imeguehi amiihaico aamusunoco.

²³ Jaanoti saatoho amiihaico Titoditi idilluhachijji diitoco monoo: Pablo gataavominaafirucu diiboma dudidamaaibo amiihaico ihamusuqui, noomoro. Jaabadiro bu oono saatoho monahabomisiti idilluhachijji monoo: Moocaani iijaminaa agalluumisi, Mohaivojiiho Cristoco iimehcamisi, noomoro.

²⁴ Jaaneguiiha diitoco magaayici amiihai gajjima mihicanoco fahigova Moocaani iijafaño iicadi mo igaajaqui, bu amiihaiti miihai imo imo mihicahicano miyaano iicaqui.

9

Moocaani Iijaminaadi Nihibamico Mahallacaruno.

¹ Jaanoti miyaavogofeenedi monahabomi Judeari iicamedi nihibamico mahallacarunoti siino amiihaidi caatinicujitih.

² Miïro amiihai imihuseque uujoho imino gaajacuhi. Fahijjivaro amiihaiditi imo imo iicaaboro Macedonia jiiinjeminaco neehicahi: Amiihai Acaya jiiinjeminaco juufajijo ficabatiro mehesicinihicauhi monahabomi Judeari iicamoco mahamusuqui. Toonoti saatoho sihidi Macedonia jiiinjeminaco agaajamoro imeguehi tolliro diitoco aamusunoco.

³ Jaaneguiiha jito monahabomico amiihaijaago galluui, amiihaiditi toonoti imino eenehicano sicamaño iicajiruneguiiha. Jaamo onoobadi tolli momooni qui mihimibaicinicuui.

⁴ Jilli amiihaico neehi saatoho Macedonia jiiinjeminaco uuma ofoomo amiihaico atyimedino mihimibaivotimoco. Jaaneri miihai munucufevjirahi sihidi amiihaiditi imino mihiimaahicarumo. ¿Milli bu amiihai nucufesuco neejirahi?

⁵ Tooneguiiha jito monahabomico imegavi galluui amiihaico ibaatequi. Jaamo amiihai mahallacarui, munuunoco ihamusuqui. Jilliti amiihai mahallacaruno imitucuuno. Tolliti amiihai imihuse igaajacafetequi, miihai amiihaico midilluneguiiharo mahacino iicati qui.

Jaaneguiiha amiihai

⁶ olli onoonoco mehesafoto: Miidino abasuubo, bu miidino iciji. Jaanoti bu guiraano abasuubo guiraano iciji.

⁷ Jaaneguiiha famooro mahaci amiihai jeebi onoodino, gajjimoro icatino, bu sita idilluneguiiharo icatino. Miïro Moocaani gajjiji gajjiiho imo imo aacifiiboco.

⁸ Miïro Moocaani amiihaico fanoovaaco sihidi acjirahi. Jaamo jinehejebati cuujivaachutimo mihicahi. Jaamoco bu janaanivivi acjiijibo, tooneri iminoono dudidamaaje eheetavomoco mahaciqui.

⁹ Miïro Caatinahaame jilli neehi:

Jaabo imihusebe gajjiiho iidaasumoco acifihi. Jaani iimihuse ufucuro finijitih, noonoro.

¹⁰ Jaabo Moocaani fanoova toogaiñoco mabasuqui aacifiibo, bu amiihaico machutaaco aciji. Jaaboro bu amiihaico aciji paryi diibo dudidamaajeque meheetavejinoco. Jaaboro bu toonoco ujusisuuboro guiraatusujiiho ajashutino iiminoono dudidamaajeeneti.

¹¹ Jaamo tolliti amiihai fanoova imima mihicaji. Jaamo gajjitimo mahacihichi. Jaano toono nihibamico mahallacarunoco mofeenedi magalluunohallivi monahabomi Moocaanico imeji.

¹² Jaano toono nihibamico monahabomico mahacino ucuujivaachuneguiiharo mahacino icatino, bu tolliro toonohallivi Moocaanico sihidi imequi icano.

¹³ Miïro diito Moocaanico imeji. Jaamoro toonofeenedi gaajajimo, amiihai Cristo jiiibogo onoobadi momoonihicanoco. Jaanohallivi bu Moocaanico bocigujjimo amiihai gajjitimo diitedi, fameeguiiharo icano mahacinhallivi.

¹⁴ Jaamoro amiihaico sihidi agajjimoro amiihaihallivi Moocaanima iimaajimo amiihaifeenedi Moocaani iimihuseque ifusumaño.

¹⁵ Jaaneguiiha Moocaanico mihimo Illi sihidi ejeevaaboco miihaico aacinhallivi.

10

Pablo Idudicamaajhalliti Iimaahi.

¹ Uujoho Pablo amiihaico dilluhi Cristo sicujeebiri, imihuseri icano. Miïro uco neehicamo, amiihaima iicasumivaha, uujoho sicuno iimaahicahi. Jaanotivaha sihigo iicasumi mityaabobadi amiihaima iimaahicahi icano.

² Ji, jaaneguiiha amiihaico neehi: Uujoho amiihaico emeecitodi, uco misifiratusudino, oono amiihaiti saatoho miihaico: Jilli ticovo jiiinje miyaminaa iicahicabadiro moonihicamo, eenehicomohallivi. Miïro diitoma iibacasijninoco imibaicinicuui.

³ Ji, miyaanoco, noomo miihai miyaminaa mihicanoco. Jaarumo miihai jilli ticovo jiiinjeminaco aamocasinicibadi mahamocasitih.

⁴ Miïro miihai jiiinjeminaco iibacasinineri, abañineri, bu fanoovari omoonicasinibadi momoonicasitih. Jilli Moocaani mityariro miyaminaa sefa eesamaañejejeque mifinisuhi.

⁵ Jaabadi mifinisuhi miihaiditi iminootino eneehicaneehejeque, bu comityanehejehacho icano Moocaanico agaajasujitirunehejeque icano. Jaamoro paryi miyaminaa esamaajeque Cristoguinovi mificuui, diiboco imityaguequi.

⁶ Jaamo amiihai imino muguubucuudi, saatohe uguubutinehejeque miihai mahaamiji.

⁷ Miuro amiihai allionocoro magaaajahi. Jaanoti saatohe Cristotahe icanoco imino agaa-jamo, bu igaajaqui tobadiro miihai Cristota mihicanoco.

⁸ Jaabo uujoho Cristo miihaico aacino mityama mihicanoti sihidi ihiimaaruubo, uujoho toonoti nucufevetihii. Miuro Mohaivojiiho miihaico jino mityaco aciuihii amiihai miyaavogoco mujusisuqui, jilli mifinisiqui icatino.

⁹ Jaanegui uujoho amiihaico aamenefaadi jilli iigutusuuno, noomoro saatohe eesamaaifocoo imogotihii.

¹⁰ Miuro neehicamo: Tahaamenefaadi divaha sefano, mityano iimaahicahi. Jaanoti amiihaimavaha iicasumi niinovano icahicahi, siicuno iimaahicahi icano, noomoro.

¹¹ Jaamo tolli meneehicamo magaaaja, miihai sihigoti aameneque magalluhaamejefaaño miihimaahicabadiro, bu amiihaifeenevi mihicadi momooniijnoco.

¹² Miuro miihai mofico momoonitihii, oono saatohe ifiditiro imino ihiimaahicamo ticovovi mihifetequi icatino, bu diitobadi mejeevaqui icatino icano. Diito jilli miihfomoo icano, ifiiviro ifico ohoovicimaño, bu saminaaro fahigova ohoovicicasimaño icano.

¹³ Jaanoti naha miihai mofico mitya mitya momoonitihii miihaifocoo iicatineri. Jaanoti naha idiihoro Moocaani miihaico onoodinoro meheetavehi. Jaabo bu onobadi amiihaijaago mihifetehehi Corintovi.

¹⁴ Jaamaño miihaico Moocaani atajiihano janaaniciivi mafatyotihii. Jaanoti naha amiihaivi mihifututiruva naha, Moocaani unuuno janaaniciivi mafatyejirahi miuro miihai iticoni amiihaijaago Cristo jiihogoco masatyuuihii.

¹⁵ Jaamaño miihai sita dudicamaajeriro quehe quehe mihicatihii. Ivi jilliro mihimeguehi amiihai miyaavogo iguiratonoco. Bu tolliro mihimeguehi amiihaifeenevi janaanici mududicamaaifocoo. Jaarumo Moocaani miihaico uhuuvuunoco mafatyejitihii.

¹⁶ Jaadi bu janaaniciivi mafatyeji amiihai janaanici iicamojaago, diitoco taajasujiihogoco mijiihbeguequi icano. Jaamaño uujoho sita dudicamaajeriro quehe quehe icatihii.

¹⁷ Jaanoti cajaanoyohacho ifico quehe quehe omoonihachiiji, Aivojiihobeditiro quehe quehe iicaqui.

¹⁸ Miuro ificoro: Uujoho aivo imino icahi, onoo bo diibo iimiibo icatino. Jaanoti naha idiihoro Aivojiiho diiboco: Imino icaabo, onoo bo naha iimiibo.

11

Pablo Jihovo Minisuminaaditi Ijiihogono.

¹ Jaanovaha uco majaanicijirahi sicamaañoti miihimaabadi ihiimaaboco. Jilli tolli icarunofaño uco majaanici.

² Miuro amiihaico uujoho cigueguehi Moocaaniti asaano ciguegueri. Miuro amiihaico uujoho Cristodi ficucuuihii. Jaamaño diiboco amiihaico aciguehi, oono bagocaja imino iicago saaficoro atajevago iicanicibadi. Jaamo mihicahi.

³ Jaarunofaño oono jiiinimo ibañiifirari Evaco abañubadi, bu amiihaico mabañicafetejirunoco iguihii. Jaaneri imino miyanotiro Cristoco mejeecivehicanoco mejeevesujirahi.

⁴ Miuro sita asaamoro miihai mijiihobogoyomoobo iicatiiho siyomo Jesuti ijiihobogonoco muguubunicihicahi. Jaamoro bu magaayicihinicuubo iicanaaca siyomo gajjaco imo imo magaayicihicahi. Bu tolliro magaayicihinicuubogo iicanaaca, bu siyomo jiihobogoco imo imo magaayicihicahi.

⁵ Bu oono diito ificoro: Sihidi mejeevano minisuminaa, eneehicamo onoonoco: Jii, meneehicahi. Jaarunaa uujoho diitoguinovi icatihii.

⁶ Tahiiamaajagoti naha siicuno iimaarahii. Jaaruubo tahesamaajejaagoti sihidi gaajahi. Miuro jaanoco amiihaico magaaajasuhicahi fahiijivaro fanoovaaco momoonihicanofeenedi.

⁷ Nacu fine imitino mooniuihii, oono taajasujiihobogoco amiihaico ijiihobogoo sumi jaadusutiiho iicaumaño, bu amiihaico bocigusuqui tafico guinovi ificuumaaño icano?

⁸ Miuro fahigova iicajahaje Moocaani iijaminaa nihibamico tajaan agallunoco mudumitiiicinicibadi gaayicihicauhii, toono sefati amiihaico amusuqui.

⁹ Jaabo amiihaima iicausumi siinoti cuujivaachuuruubo miihaifocoo dilluutihii. Miuro monahabomii Macedonia jiiinjeteri agaseumo uco aciuihii ucuujivaachuunoco. Tollii iicauboro idilluutibadiro, bu icajii.

¹⁰ Miuro Cristo miyaanoco imino agaaajano tajeebiifaaño iicabadiro, bu toono idilluutineri imo imo iicanoco miihaifocoo paryiicino Acaya jiiinjeteri iicamo dumitiiicijitihii.

¹¹ ¿Jaano milliti fine jilli uujoho neehi? ¿Nacu fine amiihaico agaijitimaño? Chaa, tolli icatino. Miuro uujoho amiihaico guiraano agaijinoco, Moocaani gaajahi

¹² Jaabo jino uujoho iicahicabadiro moonihicaji. Jaaneri: Diitobadi mududicamaaihi, eneehcarumo abaño gaajacafeteji.

¹³ Miuro jaamo diito jilli jihovo minisuminaa, jilli bañisuminaa iicamo, Cristo minisuminaabadi minifetehicahi.

¹⁴ Jaano jilli agaajaratino icatino. Miuro iji Satanas Moocaani toomominaafibadi iminifotooboro saajirahi.

¹⁵ Jaabadiro bu tihitino diiboco ejeecivomo iminoco omoonimobadi minifetejirahi. Jaamo oono omoonino jaadaco icineri finiji.

Pablo Moocaani Minisuminaafi Idaasuno Iicano.

¹⁶ Jaaneguiha siino amiihaico neehi: Miihaiñooba uco jilli jeegavoobo needino. Jaanoti tolli uco mehesicinihachijji, muguubunicihica amiihaima iimaanoco, toonofaño di uujoho mitya mitya iicanoco magaaajahi.

¹⁷ Jaaruno uco Aivojii bo atajii baneguiha tolli nootih. Jilli ejeegavobobadi neehi mitya mitya iicanoco.

¹⁸ Miuro sihidi saatoho mitya mitya icahicahi jijeo nehejeditiro. Jaabadiro bu uujoho tooneri mitya mitya icajirahi.

¹⁹ Miuro amiihai: Sihidi magaaajahi, munuurumo. Jaarunaa paryi ejeegavomoco imino muguubunicifih.

²⁰ Miuro amiihai imino muguubunicifih, oono: Miihaico mejeecivo, noomoro amiihaico atajii bahicamoco, bu amiihaico ananihicamoco, bu amiihaico iguinionihicamoco, bu amiihaico jihovotobadi omoonihicamoco, oono bu amiihai imefaño amiihaico agabacuhicamoco icano.

²¹ Jaanoti naha miihai tolli momooniutih mesefautimaño. Jaano nucufesurunoco jino neehi.

Jaanoti saatoho nucufeguetimo ihiimaabadiro bu uujoho iimaahi; jino jilli ejeegavoobo iicanicibadi.

²² ¿Nacu jaamo hebreomi diito? Jaabadiro bu uujoho hebreomi oobo. ¿Nacu Israel jiiñjeoto diito? Jaabadiro bu uujoho? ¿Nacu bu Abraham iyaachimihai diito? Jaabadiro bu uujoho icahi.

²³ ¿Nacu diito Cristo jeecivominaa? Miuro diito janaanivivi uujoho icahi. Jino ihiimaano ejeegavoobo onoonicibadi neehi. Miuro diito janaanivivi uujoho dudicamaaihi, bu diito janaanivivi uujoho gaicicafeteji, bu diito janaanivivi uujoho civojanicafeteji, bu fiiva foova uujoho gujjeveti fatyehicahi,

²⁴ bu sahusefoova uco judiomi aamiuhi treinta y nuevedifoova gaicihicaumo.

²⁵ Bu mifocci, safo icano aamicafutuhi imeiri. Jaanoti saforo uco guisibaneri aamiumo. Bu tolliro mifocci, safo icano ufuuboma cijigaimenene fiimacamaaiuhi. Jaabo safoono imuuaifaño icauhi fucu, cuuje icano fatyuuhi nifaihufaño.

²⁶ Bu ajashutino igooboro feehicahi teehino ñihicunofaño di, bu tolliro nanivaminaa ñihicumehejefaño di, bu tolliro taajiiñjeminaa, bu siijiiñjeminaa icamo ñihicumehejefaño di feehicahi. Bu tolliro cuumino ñihicunehejefaño di feehicahi. Tolliro buhigueje muuaifaño icano ñihicunehejefaño di feehicahi. Bu tolliro miya gataavominaa iicatimo, ñihicumehejefaño di feehicahi.

²⁷ Tolliro bu sihidi dudicamaaiboro feehicahi, bu fanoova uco iidaasuvusunofaño di feehicahi. Fiiva foova cigaraco jaabiciboro feehicahi. Ajebanoco, adufiraco icano jaabiciboro feehicahi. Guiraafoova machutiibo icauhi. Bu sicuraco jaabicihicauhi, gaachehubama chahahicauhi icano.

²⁸ Jaana janaanivivi bu iicarunehejeque nootih. Miuro fafucuvaacivi paryi Moocaani iijaminaati eesamaañeri tajeebi niiji niiji icahicahi.

²⁹ Miuro saatoho iniinovasumi, uujoho bu niinovano icahicahi. Bu saatohoco sita imitinofaño agañisusumi, uujoho sifirari iidaasuno icahicahi.

³⁰ Jaanocoro toneheje tañinovaco ifusunocoro uujoho iimaajirahi.

³¹ Miuro Moocaani Mohaivojii bo Jesucristo Caanico fahijivarvo iimono ufucuro finitino icaji. Jaabo gaajahi uujoho jino miyaanoco ononoco.

³² Miuro Damasca cumiri iicausumi, tuucuumi aivojii boti, imiya aivojii bo Aretas onoo bo ificuubo itoomominaaco tuucuumi guhuganovi ficuuihi, uco agaayicimoro civojafaño isatyegui.

³³ Jaarunaaca uco jiiibaifaño ijihacuumoro tuucuumi mecuhallidi jahisivi niitusuumo. Jaamaño jilliti taajauhi diibo useti.

12

Gaijanoco Pablo Aatyimeuno.

¹ Miiñoditiro imino mihiimaano jilli mihiifono. Jaarunofaño iimaaji Aivojiiubo uco gaijaco ifusuhicanoco, bu agaaajusuhicanoco icano.

² Miuro uujoho gaajahi saafico Cristoco imiyaavogooboco. Jaabo satyocafutuuhi niquejefaño, aivo janaanici iicajefaño, siicije toonoti fahuseeci siino mificabaci, mificabaci idiño ficabanoco mafatyucuuhi. Jaanoco gaajatihi fine ifiima baacho fuubo, igaijaro baacho fuuhi. Jaanoco idiiboro Moocaani gaajahi.

³ Jaarunoco uujoho gaajahi diibo ufuunoco; ifiima baacho, igaijaro baacho idiiboro Moocaani toonoco gaajahi.

⁴ Miuro Moocaani icahigo niquejefaño satyocafutuubo. Jahigo guubuubo agaajaratino iimaaco aivo mihiifonoobaa ijiiibeguejiturunoco.

⁵ Jaabediti uujoho: Aivo mityaabo, neejirahi. Jaanoti tafiiditiro: Aivo mityahi, nootih; idiinoro naha tañiinovati iimaajirahi.

⁶ Jaanoti naha tafiiditiro imino jiiibuguruva, bu sicamaño icajituruno, miyaanehejequere ijiiibogomaño. Jaaneguiiha tafiiditiro imino jiiibogotih, saatohe uuditi janaanici esamaajiruneguiiha. Jilli uco aatyimenetiro, bu tahiimaaco uguubunotiro icano igaaajaqui.

⁷ Jaano toono Moocaani uco ifusuno, aivo uudi sihidi ejeevauno. Jaaneri uujoho sihidi tafico mitya mitya omoonijiruneguiiha taffifaño aivoco Moocaani ficuuhi. Jaano taahucufaño icahi januuu macafatyicinibadi. Jaanoco ijiro juvivehi, tooneri uco idaasuno imooniiqui.

⁸ Jaano toonohallivi mifooci, safo idiño Aivojiiuboco dillucuurahi toono aivoco uuti ibuusuqui.

⁹ Jaarunofaño Aivojiiubo uco neehi: Ico agaijinofaño fanoovari diica. Miuro ifi iniinova-mofaño tamitya aivo janaanici ifusucafetehi, nooboro. Jaamaño jino iniinovaneri imo imo icahi tafifeenedi Cristo mitya ihifusucafetequi.

¹⁰ Jaamaño tafiinovaneri imo imo icahi, bu tolliro uco imitino ononehejeri, bu fanoovati ucuujivaachunehejeri, bu uco ijiiheguenehejeri icano. Miuro uujoho niinovaabobadi iicasumi aivo janaanici Cristo sefama icahi.

Pablo Corintominaaco Agaijiiuboro Esamaaahi.

¹¹ Amiihai uuditi imino mihiimaaujirahi. Jaaruno iicanaaca uuro tafiiditiro ihiimaamaño jeegavominaafibadirucu. Miuro uujoho sihidi jeevatiruubo, oono amiihai: Sihidi ejeevano minisuminaa, noomoro diito dojicuti mefeehicamo guiinovi icatih.

¹² Miuro oono amiihaifeenevi sihidi fanoovaaco jaabiciiboro ududicamaaihicauno imino gaajacafutuuhi ifusuneri, aatyimeratatinehejeri, ajabafiranehejeri icano. Jaanoti magaaajahi uujoho miya minisuminaafi iicanoco.

¹³ Miuro sijahaje Moocaani iijanominaaguinovi amiihaico moonitirahi idiinoro naha tafiguuiha nihibamico amiihaico dilluutih. Jaaneri fine amiihaico imitino omoonuunoco mihimibachusiqui sajeebii miicaqui.

¹⁴ Miuro amiihaico mifooci baajecuuhi. Jaabo siino bu amiihaico baatequi imibaivucuuhi. Jaabo amiihaico uujoho jinejebaco dillujitih. Miuro amiihai nehejeguiiha feejitih, jilli amiihaiguiiha feeji. Miuro caanimi iseemeguiiha nihibamico allacarufih, iseeme caanimiguiiha allacarutatih.

¹⁵ Jaabadi uujoho paryi tañehejeque amiihaihallivi gañiihirahi imo imo. Jaabadiro bu tafico uujoho finisujirahi amiihai jeeñinohallivi. Miuro uujoho amiihaico sihidi agaijitaanaa, amiihai uco guinoviro miiidino magaijiihi.

¹⁶ Miuro amiihaiti saatohe, uujoho amiihaico jinejebaco idilluutinoco, imino gaajarumo neehicahi: Amiihaico abañuuborovaha tacuraihufaño gañiisuuhi, noomoro.

¹⁷ ¿Nacu amiihaico bañuui amiihaijaago oono saatoheco agalluumofeenedi?

¹⁸ Miuro Titoco uujoho tajiibauhi amiihaico ibaatequi. Jaaboma bu saafi monahaboco gal-luuhi. ¿Nacu Tito amiihaico bañuui? Miuro misi sabadiro mihiicafih, bu sagaijafeneediro.

¹⁹ Fine amiihai mehesicinii; jilli mofeenevi ifiguuiharo icamisi, noomoro. Jaaruno tolli icatino. Miuro misi Cristotaotisi Moocaani imefeenevi mihiimaahi. Jaamo paryi agaijino nahabomi, amiihai miyaavogoco amusuqui.

²⁰ Miuro uujoho ñihicuguehi amiihaico emeeitodi, uujoho iimogobadi mihiicatimoco aatyimeneque, jaabadiro bu amiihai mihimogobadi iicaaboco mahatyimejitinoco icano. Bu tolliro ñihicuguehi amiihaifeenevi iibacasino iicanoco, bu sitaaco inohallitiro mijiiheveneheje, bu icajiiisuhaño, bu gaijiraneheje, bu sicamaño jiiibogoneheje, bu dejecuneheje, bu mitya mitya icaneheje, bu igaiivusumi imino momoonitineheje icano iicanoco.

²¹ Bu tolliro ñihicuguehi jino siino amiihaico abaatoobo, Moocaani amiihai imitico aatyimeneri unucufeneque. Bu jaabadiro ajashutimo saatoho amiihaiti siicijetiro imitico omoonihicamo; toono iimitico jeevesutimo iicahicamoditi, bu oono ajevanehejeque, bu fanoova iimitino imogonehejeque icano omoonihicamoditi uujohe aivo idaasuveji.

13

Afagoono, Niino Imaa Icano.

¹ Miiro amiihaico mifooci baajecuuhi. Jaabo siino bu jino amiihaico baateji. Jaamo saatoho imitico omoonimohallivi mijibogodi miimisiici, saafi idimo diibohallivi mijibogohachijji miyaavegueji.

² Jaaneguiiha amiihairyo amiihai ifiico magaaajaci. ¿Naa imino miyaavogofaño mihicanoco? Amiihai ifiico imino minisu. Miiro amiihairyo magaaajahi Jesucristo amiihaifaño iicanoco, miya miyaavogominaa mihicahachijji.

³ Jaadi jari magaaajaji, Cristo tafeenedi ihiiimaanoco, magaaajaguehicanoco. Jaabo Cristo amiihaico omoonidi niinovajitiibo miiro amiihaifeenevi isefaco gaajasujiibo.

⁴ Miiro miyaano iniinovaaboco iicanicibadi tetecuumo. Jaaruubo oono icahi Moocaani mityari. Jaabadiro bu miihai diibo niinovajaagodi mihicahi. Jaarumo diibofaño mihicacumaño Moocaani mityari mihicaji, toonofeenedi amiihaico mahamusuqui.

⁵ Jaaneguiiha amiihairyo amiihai ifiico magaaajaci. ¿Naa imino miyaavogofaño mihicanoco? Amiihai ifiico imino minisu. Miiro amiihairyo magaaajahi Jesucristo amiihaifaño iicanoco, miya miyaavogominaa mihicahachijji.

⁶ Jaabadiro bu uujohe imeguehi amiihai magaaajanoco, miihai miya miyaavogominaa mihicanoco.

⁷ Jaamo miihai amiihahallivi Moocaanima miihimaahicahi, imitico amiihai moonitimo miicaqui. Jaaruno miihai imino mihicanoco magaaajasuqui icatino, jilli amiihai iminocoro momooniquiguiiha, jilli miihaiditi imitino mehesicinirunaaca.

⁸ Miiro miihai miyaanoditi imitino momoonitatihi, mijajibogoguiiharo momoonihicahi.

⁹ Jaamaño miihai niinovano mihicarunaaca amiihai sefano iicamaño miihai imo imo mihicahicahi. Jaamo miihai Moocaanima amiihahallivi iimaamoro mihicahi, aivo amiihai imitibama ufucu chahamo miicaqui.

¹⁰ Jaaneguiiha jihaameque amiihaidi caatinihi amiihaico abaatejino imegaviro. Jaabo amiihaijaago ufuusumi sefano amiihaico moonitiibo icaqui, jino tamitya Aivojii bo uco aacininino mityari. Tooneri amiihaico jusisuqui aacininino, jilli amiihaico finisuqui icatino.

¹¹ Jaaneguiiha tañahabomi, tahigo imino mihica, bu amiihai jeebifaño iimitinobama chahamo mihicajinocoro miguiino, bu amiihaico afajininoco magaaayici, bu sabadiro imo imo mihicamoro sajeebii mihica icano. Jaafa Moocaani gajjico, sajeebii icaco icano aaciibo amiihaima icahi.

¹² Fahigovavi midilluucasi ihiiibicicasimoro.

¹³ Jimañeri iicamo miyaavogofaño monahabomi paryi iijico amiihaijaago galluuhi.

¹⁴ Mohaivojii bo Jesucristo imino omooninoco magaaayici, bu Moocaani gajjico, bu Igaija amiihaima iicajinoco icano.

GALATAS

Galacia Jiinijeri Iicamedi Pablo Acaatinuahaame.

¹ Uujoho Pablo minisuminaafi, miyaminaa uco #cimoro agalluubo icatino. Jesucristoro uco agalluubo, bu diiboco guijevfeenetu ubuheetesuubo Moocaani uco agalluubo.

² Jaamo miilai, uujoho, bu paryi monahabomi icamo jihaameque macaatinihi Galacia jiinijeri iicajano Moocaani iijanominaadi.

³ Jaamo amiihai Moocaani, bu Mohaivojiiho Jesucristo icamisi aacino sajeebi imino omoonino icanoma mihica.

⁴ Jaabo ifico mohallivi aaciuboro guijeveuhi mohimitihallivi, mihaico itaajasuqui jihimiti jiinijeti; Dios Moocaani jeebi onoobadi.

⁵ Jaabo Moocaanico mihimo fahijivaro. Fine.

Chahabogo Sibogo Taajasujibogo.

⁶ Uco aivo sihidi meheetyesuhi guenene icatimoro Moocaanico mejeevesuneri Cristo mihaico agaijinofeedeni amiihaico ucuuhuvahiniboco. Jaamoro siibadi iicano jibogocoro magayicahi.

⁷ Sibogo chahahi miya taajasujibogo. Jilli #furumo sita amiihaico casivusuhicahi. Jaamoro imogomo Cristo taajasujibogoco sibogoti ubuunaninoco.

⁸ Jaanoti amiihaico taajasujibogoco mahachininobuunati uujoho, bu niquejefaoti asaabo Moocaani toomominaafi iicaruubo, bu saatoho sita iicaruva icano siibadi iicabogoco mijibogohachijji, miilai Moocaani afaijanoguiino mihicajirahi.

⁹ Jaanoco uujoho fone nuucuui. Jaarunoco bu jino siino neehi: Amiihai taajasubogoco magayicahinicubogohallivi sita amiihaico sibogoco jibogohachijji diito Moocaani fajaguino icahi.

¹⁰ ¿Nacu jilli ononoti miyaminaa uco cahacisuhi? Cha, tolli icatino Moocaani uco acahacisunoco imeguehi. Uujoho jaanoti imogotih uco miyaminaa acahacisujirunoco omooninoco. Jaanoti miyaminaaco cahacisuruva, uujoho Cristo jeecivominaafi icajitirahi.

Jilli Pablo Minisuminaafti Minifutuui.

(Hch 8.1-3)

¹¹ Jaanegui magaaja jinooco taahabomi: Uujoho taajasujibogoco jibogono miyaminaafi esamaajere icatino.

¹² Toonoco uujoho cajaan miyaminaafti gaayicihinitih. Miilaihooba uco jibeguehinitih. Jesucristoro uco jinooco gaajasuhinih.

¹³ Amiihairyo magaajacuui iticoni judiom iijico omoonihicausumi imino omoonihicaunoco. Amiihairyo magaajacuui uujoho Moocaani iijanominaaco finisuqui idasuno omoonihicaunoco.

¹⁴ Jaabo uujoho judiom iijico aivo tayoto tatyicovoviro ificabano iicaurumo janaanicivi imino moonuui. Uujoho aivo imino moonihicauhi moheedetemihai iijico.

¹⁵ Jaaruboco uco Moocaani sahijitiro icuui fiivutibocoro, sihidi agaijimaño uco icuubo.

¹⁶ Tolli iimuguuboro uco Illico gaajasuubo, uujoho diibo taajasujibogoco jibeguequi judiom iicatimofeenevi. Jaabo jilli iicausumi miilaihoobajaago fuutih toonoti uco jibeguequi.

¹⁷ Bu Jerusalevi fuutih iticoni tahimegavi minisuminaati iicacuumoco toonoti idillutoobo. Jilliro guenene icatiboro fuuhi Arabia jiinijevi. Jahigoti uhuumiubo gaseuhi Damasca cuumivi.

¹⁸ Jaabo mificabaci, saficaba icanobuunati jari Jerusalevi fuuhi. Jahigo jari Pedroco gaajauhi. Jaaboma fahuseeci satihai idiino fucuvaro icauhi.

¹⁹ Jaaruboco bu saatohoba minisuminaaco atyimeutih idibocoro Jacoobo Aivojiiho Jesu nahaboco atyimeuhi.

²⁰ Moocaani imefeenevi miyanotiro jino neehi acaatiniiho.

²¹ Jaanobuunati fuuhi Siria, Cilicia icano jiinijevi.

²² Jaaboco uco monahabomi Cristota Judea jiinijeri iicamo imino atyimeutih.

²³ Jilliro uguubuumoro uuditi neehicauhi: Iticoni mihaico toonohalliti idasuno omoonihicaubo, jisumi taajasujibogoco jibogooboro feehicahi toonoco iticoni ifinisuqui omoonihicaunoco, noomoro.

²⁴ Jilli noomoro uuditi Moocaanico imehicaumo.

2

Saatoho Minisuminaa Pabloco Gaayichi.
(Hch 11.1-30)

¹ Jaanobuunati fahuseeci motihaiti igueenemeheje idiino ficabavabuunati siino fuuhi Jerusalevi, Bernabe onoboma. Jaabo uujoho satyuuhi tahigo Tito onoboco.

² Tahí fuuhi, Moocaani uco tahi difo uuuneguiiha. Jahi Jerusalevi Moocaani iijaminaa imiyaamoma ijeevadi mihigaivuuhi diitoco imino jibuguuhi taajasujibogoti judiomi iicatimofeenevi ijibeguehicaaboti. Jilli mooniuihi ududicamaaihicauno jihovonobadi iicajiruneguiiha.

³ Jahigo uuma ufuubo Tito judiomi oobo icautiruuboco iimeeheque mihi miq-uiticisuutihi.

⁴ Jaarunaa miya nahabomi iicautimo mofañodi toovono ijicafutuumo imuguuhi diibo meeheque iquiticiunoco. Jaamo diito mofeenevi jicafutuuhi gaajajumu ufuumo, Cristo Jesuma mihicacuunofeenedi judiomico atajibahicanoti mataajacuunoco agaajatuumo. Jaamoro mihaico siino Moise tajiiba jijovototi imoonisuqui ufuumo.

⁵ Jaarumoma sihidi mejenaucasiuhi. Amihai taajasujibogoco miyaanoco mag-ayicicuunoco jeevesutimo toonofañoro miicaqui.

⁶ Jaarumo diito imiyaamo iicaurumo uco bohobogobadi iicanoco ajashuno jibuguutihi. Jaaruno diito tolli icano uco milli moonitihí, Moocaani miyaminaaco udugaacutimaño.

⁷ Jaamo uco bohobobati jibogotimoro jilliro gaajajumo uco Moocaani judiomi iicatimojaago taajasujibogoco satyequi aaciuboro atajibaunoco, Pedroco diiboro tobogoro judiomi jaago isatyequi aciubo.

⁸ Miñoro diiboro Moocaani Pedroco minisuminaafiti judiomi feenevi agalluubo, uco minisuminaafiti galluuhi judiomi iicatimofeenevi.

⁹ Jaamaño Jacobo, Pedro, Jua iicamoco aivo imiyaamo eneehicaumo gaajaciuhi Moocaani uco toono dudicamaajeque aaciunoco. Jaamoro misico ihuseneque aciumo uco, Bernabeque icano. Jilli mooniimo magajicasimoro manahabovacasijinoco. Jaamoro bu imuguumo misi judiomi iicatimofeene mududicamaaituujinoco. Jaanoti diito judiomi guuiha toonoviro fitafutuuhi diitofeenevi idudicamaaiqui.

¹⁰ Jaamo misico idinocoro tajiibauhi iidaasumoco mehesafetehicajinoco. Jaanoco uujoho jabajevetiibo imino moonihicahi.

Pablo fibahi Pedroco Antioquia Cuumivi.
(Hch 11.1, 2)

¹¹ Jaanobuunati Pedro Antioquia cuumivi ufuuboco ihimefeenevi uujoho iibauhi, imitino omooniuonhalliti.

¹² Iticoni machuhicaubo sano judiomi iicatimehejema. Jaanaa Jacobo jaagodi iicaumo saatoho judiomi agasecuudi diito judiomi iicautimoti udugaavuuboro siino diitoma machuucutiibo, diito ibahi meehe quitiici tajiibaminaa iicaumaño diitoco iiguuboro.

¹³ Jaabadiro bu saatoho judiomi Cristoco imiyaavugucuurumo Pedro abañisuubo omoonihicaubadiro minifutuumo, bu Bernabe icauruubo diitobadiro minifutuuhi.

¹⁴ Jaamo diito miyaano taajasujibogo onobadi icatimo iicaunoco aatyimeuboro Pedroco famoohimefeenevi nuuhi: Ijoho judiomi oobo diicaruubo judiomi iicanicibadi icatiboro, judiomi iicatimo icabadi diicahicahi. Bu, ¿milli jaabo toono judiomi iicatimoco judiomi badi iicaqui tajiibahicahi? nooboro nuuhi.

Judiomi, Saatohobadiro Miyaavogofeenedi Taajahi.

¹⁵ Mihi naha mifiivuunotiro judiomi. Jaamo mihi siijiinijeoto imitiminaa icabadi mihicatihi.

¹⁶ Jaarunofañoro magajahi, Moise tajiibaco omoonirumoco mihiñooobaco Moocaani agaayicijitinoco. Jaanoti idinotiro mihaico gaayicijiibo Jesucristoco mimiyaavogonofeenedi. Jaamaño bu mihi Jesucristoco mimiyaavuguuhi mihaico toonofeenedi Moocaani igaayiciqui. Jaamo mihi tajiibaco momooninoti magayicicafototihi. Jaamaño mihiñooobaco Moocaani gaayicijitihí tajiiba onoonoco omoonimoco.

¹⁷ Jaanoti Cristofeenedi mihaico Moocaani agaayicinoco momooninaaca saatoho mihaico neehicahi: Imitimo, Moise tajiiba onobadi moonitimo, noomoro. ¿Nacu fine Cristo mihaico imitiminaati eetavehi? ¡Cha, tolli icatino!

¹⁸ Jaanoti naha ifinisucuno tajiibaco, bu siino dojicuviro eetavuruva uujoho imitiminaafiti icajirahi.

¹⁹ Miiro uujoho tajiibati iguijvevecuuboadi icacuuhi; toonoro tajiiba uco gaajasuuhi toonofeenedi taajatiibo iguijvejinoco. Jaaneguiiha jisumi uujoho Moocaani imogobadi moonihicahi diibeguiiharo iicacumaño.

²⁰ Jaabo Cristo imohohallivi iguijvehinisumi uuma sano guijvehinicuubo. Jaaneguiiha uujoho iguijvevecuubadi. Jaamaño uujoho diibo icacuutithi, Cristorucu jino taffaño iicano. Jino uujoho iicano ifiima icahi, Moocaani Achico imiyaavogonofeenedi. Diibo uco agaijijuboro tahallivi ifiico aciubo guijvefaño.

²¹ Jaamaño Moocaani imihuseque uujoho tihisutithi. Jaanoti tajiiba onoonoco mooninoti miinoco Moocaani igaayiciruva, Cristo iguijveuno jaaduvechujitirahi.

3

¿Tajiiba Nacu Imihi? ¿Nacu Miyaavogo Imihi?
(Rm 4.1-25)

¹ ¡Ay! Aivo jihovoto amiihai Galata cuumioto. ¿Miiijoho amiihaico bañihi miyabogo taajasujibogoco miyaavogotimo miicaqui? Miiro amiihaico mijibogomoro imino amiihaico mihifusucuuhi diiboro Jesucristo etetecuciniboco foovono magaaajai.

² Neecata jinoti uco mijibogo: ¿Milliti amiihai Moocaani Gaijaco magaayicihininihi? ¿Nacu Moise tajiiba onoonoco momoonihicaunoti? ¿Nacu muguubuhininoco mimiyaaveguehininoti?

³ Milliti jaamo amiihai jihovotobadi mejevahi. ¿Nacu Moocaani Gaija safari miticonihininoco, jilli mosefariro mihifutusuji, noomoro mehescinininihi?

⁴ Sicamañobadiro mafatjusudino toonohalliti idaasuno mihicanoco. Tolle fine icajitino.

⁵ ¿Nacu milliti amiihaico Moocaani Igaijaco aaciiboro amiihaifeenevi aatyimeratinehejeque moonihicahi? Tajiiba onoonoco momoonihicamaño icatino, muguubunoco mimiyaavugumaño.

⁶ Miiro Abraham Moocaanico imiyaavugumaño diiboco Moocaani gaayicuihi.

⁷ Toonoti amiihai magaaja, paryi imiyaavogomo miyaano Abraham iyaachimihai.

⁸ Miiro Moocaani siicijetiro judiomi iicatimoco imiyaavogofeenedi agaayicujinoco aatyimeuboro Abrahamco siicijetiro jibugucuuhi jino iimino jibogoco Caatinihaamefaño: Difeenedi paryicino jiniije cuumiminaa imino moonicafeteji, nooboro.

⁹ Jaamaño paryi imiyaavogomo, Abraham imiyaavuguuboma sano imino moonicafotonico.

¹⁰ Jaamaño paryi Moise tajiiba onoonocoro imiyaavogomo Moocaani afaijanoguino icahi. Miiro Caatinihaame neehi: Paryi tajiiba Caatinihaamefaño onoonoco imino iifutusuji Moocaani afaijaunoguino icahi, noonoro foovono aivo icano.

¹¹ Jaamaño miihaiñooobaco Moocaani gaayicithi tajiiba onoonoco omooninoti. Miiro Caatinihaame neehi: Moocaani agaayicimo, imiyaavogofeenedi icaji, noonoro.

¹² Jaamaño Moise tajiiba miyaavogoyomono icatithi. Miiro noono: Jinehejeque paryi imino omoonimo toonofeenedi icaji, noonoro.

¹³ Jaano toono tajiiba faijati Cristo miihaico taajasucuuhi. Miiro diibo mohalliti faijaguino minifutuuihi. Miiro Caatinihaamefaño noono: Afaijacinimo paryi imohohallivi etetecufotomo, noonoro.

¹⁴ Jilli icauno Abrahamco imino omooniguunoco Jesucristofeenedi judiomi iicatimo igaayiciqui, bu famooro miyaavogofeenedi Moocaani Igaijaco aaciiguuboco magaayiciqui icano.

Tajiiba, Bu Aaciguuno Icano.

¹⁵ Tañahabomi, miyaminaa ifiivi ooviciboro jino amiihaico jibeguehi. Saafi miyaminaafi onoonoco eheetavoobo toonohallivi imomoco acaatininoco miihaiñoooba siino toonohallivi cuhubarutathi, bu buusutathi icano.

¹⁶ Jaabadi Moocaani Abrahamco, iyaachico icano aacijnoco eetavuuihi. Miiro Caatinihaamefaño: Ajashutimoco monoonicibadi, diyaachimihai, nootino. Miiro: Diyaachico, noono. Jaabo saafiuro diibo Cristo.

¹⁷ Jaanoco jino uujoho neehi: Moocaani Abrahaama ihimauboro diiboco aaciguunoco eetavuubo miyanotiro iicaqui. Jaamaño toonobuunati Moise tajiiba cuatrocientos treinta ficabavuunati agaseuno, toonoco finisuvajitirahi Moocaani aciji unuunoco jaaduvechucutinobadi moonijitirahi.

¹⁸ Jaano bu Moocaani aaciguuno Moise tajiibafeenedi isaaciniruva, ticovono aaciguuno icajitiruno. Jaarunaa miiro Abrahamco Moocaani aciguuhi jilli ticovono.

¹⁹ Jaanegui, ¿nacu, collihiicaqui Moise tajiiba icahi? Jiliro imitino mihicanoco igaajasuui. Jaaruno Abrahamco: Diyaachi, unuubo asaatinohachutaro Moise tajiiba iicaqui.

Jaano tajiꞑbaco Moocaani itoomominaafeenedi Moiseque jiiꞑbuguui diibo miyaminaaco ijiiꞑbeguequi.

²⁰ Jaanoti saafiꞑo jilli tiꞑovono aaciguunoco aacimaꞑo siffeenedi acitatiꞑbo. Jaabo Moocaani saafiꞑo ihaciguunoco jilli tiꞑovono aciꞑbo.

Tajiꞑba Onoono.

²¹ ¿Nacu jino Moise tajiꞑba Moocaani aaciguunojaagodi icatihi, eneejiruno? Cha, icano. Miꞑo fiivoco ihaciqui tajiꞑbaco ihaciruva Moocaani miꞑnoco gaayiciꞑirahi tajiꞑba onoonoco momooninofeenedi.

²² Miꞑo Caatinhaamefaꞑo noono: Paryi famooro miyaminaa imiti jijovoto, noonoro. Jaano tolli icamaꞑo Jesucristoco imiyaavogomo imiyaavogofeenedi Moocaani aaciguunoco gaayiciꞑi.

²³ Iticoni jino miyaavogo agaseutisumi tajiꞑba miꞑhaico iiguinovi jijovototi ficuhicauhi, miyaavogoco aacino agaajacafutuutinoꞑhachuta.

²⁴ Jaamaꞑo tajiꞑba, seeme toomominaabadi jeevauhi. Seemeque mihicanicibadi miꞑhaiotoco jiiꞑbeguehicauno Cristo asaautinoꞑhachuta. Jaamo miꞑhai diiboco mimiyaavogomoco Moocaani igaayiciꞑi.

²⁵ Jaamaꞑo jisumi Cristoco mimiyaavogono agasecumaꞑo tajiꞑba miꞑhaico ootomonoguiino mihicacuutihi.

²⁶ Miꞑo miyaavogofeenedi paryi famooro amiꞑhai Moocaani seemeti mihicahi Cristo Jesuma mihicacumaꞑo.

²⁷ Paryiꞑcino famooro amiꞑhai Cristo Jesujaagovi miminifetequi miniticaꞑutuumo diiberi mijiiꞑcinihi gaachehuco mohallidi mijiiꞑciniꞑbadi.

²⁸ Jaamaꞑo judiomi, griegomi monoono chahacuuhi, bu jijovoto, bu jiovoto iicatimo, bu gaifimi, bu gaigoomi oono icamo. Miꞑo Cristo Jesujaagodi mihicacumaꞑo paryi famooro saafiꞑo mihicacuuhi.

²⁹ Jaamo Cristota mihicacumaꞑo Abraham iyaachimihaiti mihicacuuhi. Jaamo mag-aayiciꞑi Moocaani aaciguunoco.

4

¹ Jaamaꞑo uujoho neehi: Miꞑo seemene caanimi busumijeque agaayiciꞑiꞑbo seemene iicasumi jijovoobobadi icafihi, paryi toneheje abajaabo icajiruubo.

² Miꞑo saatoho tonehejeque ootomomoro imino ficufihi caanimi: Jino dinoo, noomoro ohooviciꞑifucuc agaseneꞑhachuta.

³ Jaabadi miꞑhai mihicauhi momiyaavogo seemebadi ujusitinoꞑhachuta. Jilli miyaminaa esamaaje onoonoguiino mihicahicauhi.

⁴ Jaarunaa tufucu agasecuudi Moocaani Illi Cristoco galluuhi gaigooti ifiivuboco. Jaabo jiiꞑjehallivi saauhi judiomi tajiꞑbaguiino iicaubo.

⁵ Jilli saaubo miꞑhai toono tajiꞑbaguiino toono jijovototi mihicamoco itaajasuqui; Jaadi miꞑhaico Moocaani iseemeti igaayiciꞑi.

⁶ Jaamo amiꞑhai Moocaani seeme mihicacuunoco igaajasuqui Illifeenedi Igaijaco* amiꞑhai jeeꞑiꞑfaꞑo galluubo. Jaabo Igaijafeneedi meneehicahi: Moocaani, iijoho Taacaani, noomoro.

⁷ Jaamaꞑo iijoho Moocaani seemenerucu, jijovono diiacuutihi. Jaabo iijoho iseemene idiicamaꞑo iꞑo Moocaani ibusumijeque aaciguunoco aciji Cristofeenedi.

Pablo Jeeꞑi Miyaavogominaajaagoviꞑo Icahi.

⁸ Iticoni naha amiꞑhai Moocaanico magaajautisumi, jihovoto caanimi jijovototi mihicauhi.

⁹ Jaarumo jisumi Moocaanico magaajacuuhi. Cha, tolli icatino, imiga amiꞑhaico Moocaani agaajacuumo. ¿Collihii jaamo siino doꞑicuviro miminifeteꞑi toono iniinovano esamaajefaꞑo, bu iidaasunofaꞑo icano siino toonoguiinovi jijovotobadi?

¹⁰ Amiꞑhaihiica suufenitimo mificuhicahi siibadi iicafucujeque, bu niꞑhibanoco, bu ifafucuvaaco, bu ficabanoco icano Moise tajiꞑba unuubadiꞑhehiica.

¹¹ Aivo niꞑhicuguehi tadyudicamaaje amiꞑhaifeenevi sicamaꞑovi ofoomaꞑovi.

¹² Taꞑahabomi, amiꞑhaico neehi: Jaamo uubadi miminifeteꞑi, uujoho amiꞑhaibadi iminiꞑfotobadiꞑo. Amiꞑhai uco imitino momooniꞑno icatino.

¹³ Amiꞑhairyo magaajacuuhi iticoni amiꞑhaico taajasujiꞑbogoco iguihuvaumaꞑo sihigo footiꞑbo amiꞑhaico ijiiꞑbuguunoco.

* 4:6 Griego iijiri: Illi Gaijaco, noono.

¹⁴ Jaano toono iguihuvauno jilli amiihaico inisuuno. Jaaruuboco amiihai uco miihisiuutihi, miihiihegueutihi icano. Jilliro Moocaani toomominaafico, bu Cristo Jesuco icano mihicanicibadi uco magaaayiciuhi.

¹⁵ Tusumi imo imo mihicauno. ¿Cuuca jaano jisumi icahi? Amiihaiditi neehi: Sihidi jeevatino iicauruva amiihai aallinoco tusumi mihiciumoro uco mahacijirahi sihidi uco magaiijumaño.

¹⁶ ¿Nacu jaabo jisumi amiihaiminaafiti minifutucuui, amiihaico miyaanoco onoono-halliti?

¹⁷ Diito Moise tajiiba jiihogominaa amiihaico imeguehicahi, jilli amiihaico imino imooniqui icatino. Jilliro amiihaico miihaiditi sihigovi udugaacunoco imogomo. Jaamo amiihai diito onoonocoro mihimeguequi.

¹⁸ Imijiruno saatoho amiihaico agaijinoco mihimogono. Jaarunofaño amiihaima iicasumiro icatino uujoho iicabadi fahiijivaro.

¹⁹ Taseemegayimi, siino bu uujoho aiveneri idaasuno icahi amiihaiditi, gaigo iseemevaqui aivogo iicanicibadi. Jaabo idaasuno icaaboro icaji amiihaifaño Cristo jiihogo ujusitino, bu diibobadi mihicatinohachuta icano.

²⁰ Jaachiijiro amiihaima iicacujirahi, simañodi amiihaima iimaagui. ¿Jaaruubo milli bu amiihaico neejirahi tahi iicatimaño?

Sara, Agar Icamifevi Ohoovicino.

²¹ Amiihai Moise tajiibaguino mihicanoco mihimogomo jinooco uco monoo: ¿Nacu amiihai muguubutihi toono tajiiba onoonoco?

²² Miuro Abraham miiseecico seemevauhi noono. Saseeque seemevaubo ijijovogo Agar onogoma. Jaanoti saseeque seemevaubo imiyataaba Sara onogoma jijovogo iicautigoma.

²³ Ijijovogo seemene fiivuui paryi famoova seeme ifiivonicibadiro. Jaanoti imiyaago seemene fiivuui diibofoenedi Moocaani aaciguuno imiyaavequi.

²⁴ Jaano jino jilli diitifevi oovicicafetehi minoci unuuno. Agar oovicicafetehi Sinai onogajivi unuunoco. Tusumivi unuuno seeme fiivehi tajiiba jijovototi iicaqui.

²⁵ Jaago Agar oovicicafetehi Arabiari iicagaji Sinaigajivi, bu Jerusale cuumi jisumi iicacuumivi icano. Jaamaño tuucuumi paryi judiomima toono tajiibaguino jijovototi icahi.

²⁶ Jaanoti niquejefaño iicano Jerusale sajeebii ma iicacuumi. Jaacuumi seeme miihai.

²⁷ Miuro Caatinihaame neehi:

Imo imo diica iijoho achiba idiicago, eseemevatigo. Imo imo idiicaneri janaaniviro coovadiinamaahicahi iijoho seemeva aivoco agaajatiguehiica. Miuro iijoho edeevesucafutuugo sihidi diseemema diicaji, aijima iicago janaaniviro, noonoro Moocaani aaciguuno Moise tajiiba janaaniviro sihidi jeevahi, eneejiruno.

²⁸ Tañahabomi, jaamaño miihai Isaac iicabadi mihicamo. Miihai Moocaani aaciguuno seeme.

²⁹ Jaamaño miuro Agar achi Ismael onoocho johono jisumi famooseeme ifiivonicibadi fiivuubo. Jaanoti Sara achi Isaac onoocho, Moocaani Gaija Abrahamco unuubadi ifiivuuboco Ismael jiiheguehicaui. Jaabadiro bu jisumi Ismael yoto jiiheguehi Isaac yotoco.

³⁰ ¿Nacu milli Caatinihaame neehi? Miuro noono: Bui gallu dijijovogoco illima. Miuro ijijovogo seemene ibusumijeque gaayicijitihii sano imiyaago seemenema, noono.

³¹ Tañahabomi, jaamaño miihai ijijovogo seemebadi mihicatihii. Imiyaago seemebadiro mihicahi.

5

Sefano Mihica Mataajacuunofaño.

¹ Miuro miihaico Cristo taajasuhiniciuui sajeebii mihicacuuqui. Jaanegui toonofaño sefano mihica. Jaamoro siino tajiibaguino jijovototi miminifutucuudino.

² Uujoho Pablo jino amiihaico onoonoco muguubu. Siino amiihai meeche quitici eetavogu-iiino miminifotohachiiji, Cristo amiihaico taajasujitirahi.

³ Siino bu neehi: Cajaanihacho amiihai meeheque miquticicibo matajii bacafetehi paryi Moise tajiiba onoonoco imino momooniqui.

⁴ Tajiibaco imino momoonimaño Moocaani miihaico gaayiciji, noomoro mehesicinimo. Cristoditi sihigovi miminifutucuui, bu Moocaani gaijiti sihigovi miminifutucuui icano.

⁵ Jaanoti miihai Moocaani Gaijafenedi, bu miyaavogofenedi icano mehesicinimii Moocaani miihaico agaayicicuunoco.

⁶ Jaamo Cristo Jesufaño mihicacumaño miihaidi sihidi jeevacuutino miquticininino, bu miquticiratino icano. Jaanoti naha miyaano ijadama iicano magaijimoro mimiyaavogono.

⁷ Iticoni amiñhai imino mufuuhi. Jaarumoco, ¿mijjoho amiñhaico miyaanoco jeevesusuhi?

⁸ Toono ejeevesusuno amiñhaico ucuuhuvaubo Moocaaniti asaano icatino.

⁹ Mehesicini, ajashuruno levaduraguiji siñhifaño paryi adicifih.

¹⁰ Uujoho aivojiboco amiñhaiditi esicinihi. Jaamo amiñhai siino simañodi esamaicuutimo miñhacahi. Jaanoti amiñhaico nji nji omoonisuhicamoco Moocaani idaasuno mooniji, cajaanihacho icaruuboco.

¹¹ Tañahabomi, miñro uujoho quiticicoro jibuguruva judiomi uco jñhevejitirahi. Jaanova bu Cristo guijeve imoho jibogo diitoco tafcugusujitiruno.

¹² Jaamaño oono amiñhaico quiticico jibogomoro efeehicamo. Jaanova paryi jisumiro finicuujirumo fanuucu!

¹³ Tañahabomi, miñro amiñhai miñhicafutuuhu tajiba mityaguinoti mataajaqui. Jaarumo: Miñhai jisumi miñmogobadi momoonijirahi, meneedino. Jiliro fahigovavi mejeecivocasi magajicasinofañodi.

¹⁴ Miñro paryicino tajiba onono jinoovi sano ifetehi: Sitaaco gaiji difico agaijibadiro, onoonovi.

¹⁵ Jaanoti amiñhai meheeducasimoro muduucasihachijji, imino mehesicini sanomiro mifinisucasidino.

Moocaani Gaija Aacino.

(Rm 8.5)

¹⁶ Jino amiñhaico onono: Moocaani Gajafeenediro mihica. Jaachijji amiñhai ifi iimogonoco momoonijitih.

¹⁷ Miñro mofi iimogono Moocaani Gajajaagodi icatih. Jaabadiro bu Moocaani Gaija mofi iimogonajaagodi icatih. Jaamaño amiñhai miñmugurunoco momoonijitih.

¹⁸ Jaanoti Moocaani Gaija amiñhaico isiñgohachijji tajibaguiino miñhacuutih.

¹⁹ Tihitino magajacinicih mofi atajibanocoro omoonimo omoonifinoco: Jahisihijedi mogaimi iicatimehejema icamo, ñdicunehejeque moonimo, fanoova imogocoro,

²⁰ jñhovocaanimico iimomoro jeecivomo, gaibanocoro eetavomo, sitaaco jñhegueme, ñbacasififimo, cigueeguefifimo, chahanoti sifiratefimo, dugaacufifimo, ijeevadi sitaama dugaavefimo,

²¹ sitaaco iinohallitiro jñhevefimo, sitaaco gaicauuffimo, guiriicavefifimo, machuffimo jilli iicanehejequere moonifimo. Jaanoco jino amiñhaico nuucuuhititoni eneehnicubadi: Paryi jinehejeque omoonihicamo Moocaani aivojifaño feejitih.

²² Jaanoti naha Moocaani Gaija onoovasuno toono naha gaiji, imo ica, sajeebii ica, jaabici, sitaaco magajino, imihuse, miyaavogo icano, bu

²³ siicujeebii miñhacano, mofi esamaajeheneque miguiinonino icano. Jinehejehallivi chahano tajiba tolli momoonijirahana onono.

²⁴ Jaamaño Cristota iicamo sano diito ifinoma fanoova imitico iimeguehicanehjeque jeevesucuhi iguijevecuunobadi.

²⁵ Jino Moocaani Gajafeenedi miñhacadiro bu jaafa miñhaico diiboro ticuvusuhi paryi meheetavonehejefaño.

²⁶ Jaaneguiha moficoro: Aivo mimityahi, noomoro sitaaco fiivusucuutimo miicaqui, bu iinohallitiro sitaaco jñhevecuutimo miicaqui icano.

6

Fahigovavi Mahamusucasi.

¹ Tañahabomi, saafi imitifaño aacotooboco mahatyimesumi amiñhai miyaavogofañodi imino miñhacumoto tolli iicamoco mahamusu siino miyaavogofañodi quehecuno miicaqui. Jaamo siicuno amiñhai jeebico miminiyumoro momoni. Amiñhai ifico gaihuinimoro, tolliro bu amiñhai toonofañodi mahaquetedino.

² Fahigovavi mahamusucasimoro sifi idaasuno iicanoco mahamusu sifi bocinoma ofoboco miñhacanicubadi. Tolliti jaamo imino Cristo tajibaco miñfutusuhi.

³ Jaanoti saatoho: Uujoho aivo sihidi gaajahi, noomoro ifico esicimoro. Tolli iicamo ificoro bañih.

⁴ Famoovaro amiñhai ifinoco imino magaaja. Jaadi jari imo imo mihica, amiñhai ifiditiro sita ifiditiro icatino.

⁵ Miñro famoova ijeevadisahaje iticovoocivi ibocico imiti jaadabadi iicamo bocico satyeji.

⁶ Jaaneguiha amiñhaico taajasujibogoco jñjibogomo amiñhai jñjibogominaa iicamoco amiñhai busumijeti fanoovati mahaci.

⁷ Amiñhai ifico mabañisudino: ¿Mijjoho Moocaanico dejecutih? Paryi miyaminaa abasuno, paryicino icicafetehi.

⁸ Jaanoti saatoho ifico imo imo omooninocoro abasumoco toono ifiuro diitedi ifinijitino guijeveque noovasuji. Jaanoti Moocaani Gaijaco imo imo omooninoco abasumoco Moocaani Gaija ifinijitino fiivoco onoovasuboro aciji.

⁹ Jaaneguiiha suufenitimo iiminoco momooniqui. Jaamo suufenitimo imino momoonihachijiji ufucu inoovaco mihiciji.

¹⁰ Jaaneguiiha fahigovaro imino momoonijino iicanohachuta famoovaacoro imino momooniqui, imi janaanici miyaavogofañodi iicamo monahabomico imino momooniqui.

Afagoono, Niinohiimaa Iicanoco Pablo Inoro Acaatinicuuno.

¹¹ Memeeci cono noono tyigabaje jino amihaidi tahuseri caatinihi.

¹² Amihaico meehe quiticiguiinov; ificuunoco imeguehicamo moonihicahi, jilli miyaminaa diitoco imeguequiro, bu jaamoco mijoho Cristo guijeve imohohalliti jiihevetimo.

¹³ Jaarumo diito meehe quiticiguiinov; icarumo tajiiba onoonoco imino moonihicatihi. Jaarumo imeguehicahi amihai tolliro amihai meeheque miquticinoco. Jaamoro toonoti ifico quehe quehe imooniqui amihai ifi tolli iicanoco agaajacimoro.

¹⁴ Jaanoti naha uujoho jinehejeti tafiico quehe quehe omooninoco imogotih, idinoro Mohaivojiiho Jesucristo imohovi iguijeveuneri imo imo icahi. Miuro Cristo guijeve imohofenedi uudi paryi jiiinijeoneheje finihinicuuhi. Jaabadiro bu uudi toojiinije imitico imeguehicauno finihinicuuhi.

¹⁵ Jaamaño Cristo Jesufaño mihicacuunedi jaaducafutucuuino miquticinino, miquticinino icano sabadiro idinoro naha ajaaducafotono bohono ifiima mihicano.

¹⁶ Jaanegui amihai sajeebiiha, Moocaani idasugonoma icano mihica. Amihai jiijadi iicanoco momoonimo, bu paryi famooro miyanotiro Moocaani cuumiminaa mihicamo icano.

¹⁷ Jaaneguiiha jisumi imugucuuithi mihaiñooba uco siino itihisunoco. Miuro jino tahalliri iicano tatyujaaavono jiiheguhi uujoho Aivojiiho Jesu jeecivominaafi iicanoco.

¹⁸ Tañahabomi, jaafa paryi amihaiho Mohaivojiiho Jesucristo imino moonihi. Fine.

EFESIOS

Efeso Cuumiri Iicamedi Pablo Agalluhaame.

¹ Uujoho Pablo Moocaani iimogobadi Jesucristo minisuminaafiti icahi. Jaabo uujoho jihaameque caatinihi Moocaanita iicamo Jesucristoco imiyaavogomo Efeso cuumiri iicamedi.

² Jaamo amihai magaayici Dios Moocaani, Aivojiiho Jesucristo icamisi imino omooninoco, sajeebiiho aacinoco icano.

Moocaani Cristofeenedi Iiminoco Aacino.

³ Mihimo Dios Moocaanico Mohaivojiiho Jesucristo Caanico, miho Cristofeenedi mihaico Moocaani niqejefañoonehejeri imino moonihi.

⁴ Miho mihaico Moocaani Cristofaño di icicuui siicijetiro jiniije fiivutinaacaro, aivo imimo mihinivatimo diibo imega miicaqui.

⁵ Igaijfeenedi siicijetiro mihaico ficuubo, Jesucristofaño di mihaico iseemeti igaayiciqui ijeebii unuubadi.

⁶ Jaamaño Moocaanico fahiijivaro mihimehicaahi iimihuse ovosihallivi. Jaano iimihuseri mihaico imino omoonimaño agaijiiho Illima sano mihai mihicahi.

⁷ Jaamaño ajashutino Moocaani gaiji iicanofeenedi Illi mihaico taajasuhi iguijeve-
unofeenedi mohimitico ubuusuuboro.

⁸ Jaabo Moocaani mihaico ajashutino igaiji iicanoco ifusuhi fanoovaaco magaaajaci gaajaco aacinofeenedi.

⁹ Jaamaño mihaico gaajasuubo diibo iimogono agaajarautinoco ijeebii faño di eesamaaiuboro iinoro omooninoco.

¹⁰ Jaano toono ufucu ficabano ifinijino oovovi ifotodi eetavocafetejino. Jaasumi Moocaani igaiyicijiho Cristo tajii baguiino, paryi fanoovaaco niqejefaño icanehejeque, paryi jiiijehalliri icanehejeque icano.

¹¹ Jaamo Cristofaño mihicamaño siicijetiro mihaico Moocaani iicuboro ficuui ufucu diibo aacijinoti magaayiciqui, Moocaani ijeebii iimogobadi fanoovaaco omoonimaño.

¹² Jilli mooniubo mihai iticoni Cristoco mimiyaavogomo Moocaanico mihimequi fanoova imihallivi.

¹³ Jaabadiro bu amihai taajasujii bogoco muguubuusumi Cristoco mimiyaavuguomo diibo jaagovi miminifutucuui. Moocaanitaro miicaqui Igaijaco aciji unuubofeenedi Moocaani amihai faño igaaajataco ficucuui.

¹⁴ Moocaani Gaija moffaño iicacumaño ufucu Moocaani mihaico aacinoco magaayiciji ufucu niqejefaño mufuucuudi. Jaabo Moocaanico sihidi ejeevanohallivi mihimequi.

Pablo Mityaavogominaaguiiha Moocaanico Gaajaco Dilluhi.

¹⁵ Jaaneguiiha uujoho, Aivojiiho Jesuco amihai mimiyaavogonoti, bu Moocaanita iicamoco magaijinoti icano uguubuuboro

¹⁶ suufenihicatithi amihaihallivi Moocaanico iimoobo, diiboma fahiijivaro ihiimaano ticovoocivi,

¹⁷ iimino Moocaanico dilluhicahi, Mohaivojiiho Jesucristo Caanico, amihai gaajaco ihaciqui. Jaamo Moocaani iijii bogonoco imino magaaajahi.

¹⁸ Tolliro bu Moocaanico dilluhi amihai esamaajeque foovono iminiyuqui. Jaamo imino magaaajahi toonoco meteemehicanoguiiha amihai ucuuhuvanoco, tolliro bu aivo sihidi iimino busumijeque Moocaani ita iicamoco aacijinoco magaaajahi icano.

¹⁹ Guiraacanino imitya, aivo niqejebavi ifotoratino. Jaano toono mitya mihai diiboco mimiyaavogomofaño dudicamaaño. Jaano tomityaco Moocaani ifusuui sihidi sefano

²⁰ Cristoco guijeafañoti ubuuetesuuboro imiyanaagovoni casihacuubo niqejefaño.

²¹ Fanoo aivoji janaanici, fanootajii ba iiji janaanici, fanoomitya janaanici, fanoovaro jiiijehallivi icano aivoji janaanici icano, jisumi icano janaanici, ufucu iicajino janaanici icano iicaqui.

²² Paryi fanoovaaco Cristoguiinovi ficuubo. Tolliro bu Moocaani iijaminaaguiiha Cristoco acubo diito nigaibadi iicaqui.

²³ Jaanoti mihai Moocaani iijaminaa Cristo ifibadi mihicahi. Jaamo mihai ifinofaño Cristo gahafehi. Jaabo fanoovaaco eheetavooboro fahigovavi icaabo.

2

Moocaani Gaijiri Mataajano.

¹ Mũro Moocaani Cristofenedi amihaico fiivoco acihi amihai imitifañõ muchuumucurumoco.

² Jaamo jijeonocoro momoonihicauhi niqeje feenesituo aivojũbo iimitino gaija iimogonocoro. Jaabo diibo quehecutusuhicahi Moocaani onoonoco: Jii, nootimo iicahicamoco.

³ Jaabadiro bu paryi mũhai iticoni tolliro mihicahicauhi mofi iimogonocoro momoonihicauhi, toono onoobadi meheetavehicaumañõ, bu mohesamaaje onoobadiro momoonihicauhi icano. Jaamañõ, saatoho iicabadiro, ñihicuno idasuno Moocaani omoonijinofañõ mihicauhi.

⁴ Jaarunofañõ Moocaani mũhaico ñdaasugono aivo ajashutih. Jaamañõ mũhaico sihidi agaijũuboro,

⁵ Cristofenedi mũhaico fiivoco aciubo, mohimitifañõ muchuumucuumoco. Jaabo Moocaani imihuseri amihaico taajasucuuhi.

⁶ Mũro diibo Moocaani mũhaico sano Cristo Jesuma buheetesucuuhi. Jaaboro mũhaico sano diibo cojivi niqejefañõ casihacujĩbo.

⁷ Jilli moonũbo ajashutino mũhaico agaijinoco ufucu ihifusuqui Cristo Jesufañõdi mũhaico iimihuseque aacihicanoco.

⁸ Mũro Moocaani gaijiri amihai mataajacuuhi mimiyavogonofenedi. Jaano jino amihairyo meheetavono icatino. Jilli Moocaani amihaico aacino.

⁹ Mũhairyo siinoco meheetavono jaadaco magayicino icatino. Jaano jeevari mũjoho toonoti ifico quehe quehe eesicinijiruno.

¹⁰ Mũro Moocaani fiivusutamo mũhai Cristo Jesufenedi mũhaico fiivusuubo iiminoonocoro momooniqui siicijetro Moocaani eheetavucunoco imino momooniqui.

Cristofañõdi Sajeebũ Mihicano.

¹¹ Jaanegũĩha mehesafoto iticoni mihicahicaunoco. Amihai judiomi cuumio to mihicauti. Jaamañõ judiomi gaifiico iimeeheque iquiticifimoro ificoro: Mũhai miquiticinimo, neefih. Jaamoro amihaico iquiticiratimo, neehicahi.

¹² Tsumi naha amihai Cristoma machahaumañõ israelmi cuumiti buhigovi mihicauhi, Moocaani unuuboro aaciguunoco gaajatimo, jijehalliri mihicahicauhi jinehejebaco esicinitimo, Moocaanibama chahamo icano.

¹³ Jaarumo jisumi Cristo Jesuma mihicacumañõ iticoni thesino mihicaurumo fiitino mihicacuuhi Cristo iguijeveubo tũjohofañõdi.

¹⁴ Mũro Cristo sajeebũ mũhaico omoonũbo. Jaabo saacuumiro eetavehi judiomima judiomi iicaticuumico, fagajityigaba iicano diitoco udugaacunoro iminaanisuhicaunoco ifinisucuuuboro.

¹⁵ Jaabo Cristo ifiivi finisucuuhi judiomi tajũba eneehicanoco. Jaaboro tuucuumicico saacuumiro eetavucuuubo diibofañõro iicaqui. Jilli sajeebũ icaco eetavuuubo.

¹⁶ Tuucuumicico iminaanisuhicaunoco Cristo imohohallivi iguijeveuneri finisucuuhi. Jaaboro tuucuumicico Moocaanima sajeebũ ficuubo saacuumiro tuucuumicico eheetavuuuboro.

¹⁷ Cristo asauboro famocoro imibogo sajeebũco aacino jũbogoco jũbuguuhi, amihai thesino mihicaurumoco, bu judiomi fiitino iicaurumoco icano.

¹⁸ Jaamañõ Cristofenedi Sagaijariro Moocaanijaagovi mifitivehi judiomi mihicarumo, bu judiomi iicaturumo icano.

¹⁹ Jaamañõ amihai jisumi siicumiotobadi mihicacuuhi, icaminaatiro mihicacuuhi, Moocaanita iicamo iicabadiro mihicacuuhi, Moocaani yotorucu.

²⁰ Miyaminaa iijaco imitoohacjehallivi eheetavonicibadi, Moocaani imitoonohallivi amihaico ficuui iminisuminaa, bu ihimaaminaa icamo ijũbugucunohallivi. Jaabo Jesucristo tooja imiyahacibadi iicaabo.

²¹ Jaabohallivi momiyaavogo imino ifeequi. Jaamo mũhai mimiyavogomo Moocaani iijabadi mihicahi. Diibediro imino mihicahi Aivojũbofañõdi.

²² Jaabadiro bu amihai Cristoma magataacinofenedi paryi saatohoma famoomaryo sano magataacini. Jaamo sajaabadiro Moocaani iijaminaati miicaqui. Jaamofañõ Moocaani Gaija iicaqui.

3

Pablo Judiomi Icatimocoro Jũbeguehi.
(Col 1.24-27)

¹ Jiliti uujoho Pablo amihaico jũbeguehi Cristo Jesu jũbogoco amihai judiomi mihicatumoco. Jaanohalliti civojafañõ icahi.

² Amiihairyo magajacuui uco iimihuseri Moocaani amiihaiguiiha taajasujibogoco atajiihahinoco.

³ Jaabo Moocaani agaajarautinoco uco ifusuuboro gaajasuhi toonoti amiihaidi jihaamefaño miidino unuucubadi.

⁴ Jaanoco memeeçidi magajaji uujoho Cristono agaajarautinoco agaajanoco.

⁵ Jino agaajarautinoco siicije cayaatyobaco agaajasuutinoco, jisumi Moocaani Igaijafenedi gaajasuhi iminisuminaaco, ihiimaaminaaco icano.

⁶ Jino toono agaajarautino: Jesucristo taajasujibogofenedi judiomi iicatirumo, bu gaayiciji judiomico aacijinoti saafi ifiotoro mihicamaño magaaiciji Moocaani Cristo Jesufaño aaci guunoco.

⁷ Toono jibegueguiiha uujoho icicafutuui Moocaani mitya toonoco ticovono uco aacimaño.

⁸ Jaabo uujoho Moocaanita iicamoti aivo famooguiinovi iicaabo janaanici guiinovi uujoho icaabo. Jaaruboco uco aciibo judiomi iicatimoco jibeguequi taajasujibogoco aivo ohoovoratio Cristo busumijeti.

⁹ Amiihaico gaajasuqui Moocaani fanoova fiivusuminaafi esamaajeque siicijetiro iicauno agaajarautinoco.

¹⁰ Jilli icano jaanoco jisumi Moocaanico imiyaavogomofenedi paryi niquejefaño iicano aivojito, bu tajiibaminaa icamo igaajaqui, paryi Moocaani sihidi agaajanoco.

¹¹ Jilli Moocaani mooniui sahiijitiro eesamaaicuunoco Mohaivojibo Jesucristofenedi.

¹² Jaamaño Cristofaño diguitimoro Moocaanijaagovi mifititvehi nucufeguetimo diiboco mimiyaavogonofenedi.

¹³ Jaaneguiiha amiihaico neehi: Mejeevesudino, jilli uujoho idasuno amiihalliti icarunaaca. Jilli uujoho iicano, amiihai miyaamo mihicanoco nuusuhi.

Cristo Miihaico Agaijino.

¹⁴ Jaaneguiiha uujoho Mohaivojibo Jesucristo Caaniguiinovi memuiivehichi,

¹⁵ diiboti saamo paryi cuumiminaa jiiijehalliri iicamo, paryi niquejefaño iicano icano.

¹⁶ Jaaneguiiha Moocaanico uujoho amiihaiguiiha diluui; iimi busumijeti mityaco, sefaco icano amiihaico ihaciqui Igaijari amiihai jeebifaño,

¹⁷ bu Cristo amiihai jeebifaño iicaqui diiboco mimiyaavogonofenedi amiihai gaiji sefano Moocaanifaño ibacocoovaqui.

¹⁸ Jaamo famooro miyaavogominaama magajahi, ajashutino Cristo gaiji iguiraanoco tehesino ofoocininoco, afaicuvanoco, acaamovonoco icano.

¹⁹ Amiihaico neehi: Jaamo toono Cristo gaijico magajahi, amiihai ifinofaño gatyuuci Moocaani igahafequi. Jaarunofaño aivo ufucuro mihifetijitirahi fanoocoro Moocaani gaijico magajamo.

²⁰ Jaaneguiiha Moocaanico mihimo miihai midillunoco mehescinino janaanicivi eetavoobo, imitya mofifaño iicanofenedi.

²¹ Jaaboco mihimo diibo iijaminaa Cristo Jesufenedi fahiijivaro ufucuro finitino. Fine.

4

Moocaani Gaijafenedi Sano Magataacinii.

¹ Jaaneguiiha jino uujoho, Aivojibo Cristohalliti civojafaño iicaabo, amiihaico neehi: Iminoro mihica Moocaani amiihaico icicuumo.

² Siicuno amiihai jeebico momooni, imihusene mihica, fanoovaaco fahigovavi ma-jaabicasa magaijicasimoro mequehecu.

³ Jaamo Moocaani Gaija amiihaico aamusuneri sabadiro mihicahi, sajeebi ica amiihaico agataacunofaño.

⁴ Saafiuro, Sagajjaro icano icahi. Jaabadiro oono meteemehicano sanooro iicabadi tooneguiiha Moocaani amiihaico ucuuhvano.

⁵ Saafiuro Aivojibo, sanooro miyaavogo, sanooro niti,

⁶ saafiuro Dios Moocaani famoocaniro iicaabo icano. Jaabo famoohalliviro icahi, famoofaño diro icaabo, fahigova fanoovafaño iicaabo icano.

⁷ Jaaboti miihaico iimihuseti acihi Cristo miihaico aaciuno ticovovi.

⁸ Jaamaño Caatinhaamefaño jilli noono:

Caamo niquejefaño ufuubo satyuui ajashutimo civojaminaaco. Jaaboro miyaminaaco aciibo fanoovaaco, noonoro.

⁹ Jaano toono: Caamo niquejefaño fuubo, onoono, ¿milli eneejiruno? Miiro jilli eneejiruno: Iticoni niituubo jiiijije dojibavi aivo faicuvano

¹⁰ diiboro jiiijije dojibavi eeguejeubo, bu caamo niquejefaño fuuhi, iimihifiiri paryi fanoovaaco igahafusuqui.

11 Jaabo fanoovaaco famoovaacoro acihi saatohoco aciubo Moocaani minisuminaa iicajimoco. Jaanoti saatohoco aciubo Moocaani iimaaminaati iicajimoco. Jaanoti saatohoco aciubo Moocaani iijaminaa toomominaati iicajimoco. Jaanoti saatohoco aciubo Moocaani iijaminaati iicajimoco icano.

12 Jilli imibachuubo ita iicamoco, ijeecevominaa idudicamaajeque eheetavejimoco, Cristo ifi ujusibadi diiboco imiyaavogomoco ijusisiqui

13 famooro mihifetequi sano miyaavogofaño, bu Moocaani Achi gaajafaño icano. Tolliti imino mujusiji miguirateji Cristo ifidino.

14 Jaadi seemebadi mihicacuujitihii sibogoguiniidii agaajacuunoco ejeevesunicimobadi, sita iimitimo mihaico abanimoro iimitino jihaijaagovi asatyonoco mimiyaavugucuujitihii.

15 Jilliro miyaanocoro mihiimaamoro magajicasi. Jaamo mujusihii Cristo mitya ticovovi, diibo Moocaani iijaminaa Aivojiiho inigaibadi iicaabodimo miicaqui.

16 Jaanoti mihai Cristo ifibadi mihicamoco diibo imino igaiyicisuhii. Tolliro bu paryi mihai imino Moocaani iimogobadi meheetavomoro fahigova mahamusucasihii. Jaaneri paryi Moocaani iijaminaa imino iicamoro ijusiqui gajima guiraatonoro.

Cristofañodi Bohono Ifiima Mihicano.

17 Jaanegui jino amiihaico miyaano iicanoco onooboro jibeguehii Mohaivojiiho mofeenedi: Siino mihicacuujirahana Moocaanico agaajatimo iicanicibadi, diito imihifo esamaaje onoobadiro icahicamo.

18 Jaamoco ihesamaaje civono minifutucuuhii. Jaamo Moocaaniti asaano fiivoma चाहि aivo gaajatimo ucuhufojeebiihamaño.

19 Inucufeguema achahacumaño iimitinoono imogocoro ifiico acimo. Jaamoro fanoova imitico imo imo moonimo.

20 Jaanoti amiihai tolli Cristoti magajahinitihii.

21-22 Diibofaño miyaano iicabadi, miyaano diiboti muguubuhinihachiiji, bu miyaano diiboti magajahinihachiiji icano, amiihai eedeehifi imitiri utuucicu ifiico mejeevesucu imiti abanihichahifico.

23 Amiihai jeebico, esamaajeque icano bohofiti miminiijuu

24 bohoboti siino miminifoto Moocaani iimogooboro eheetavobadi. Jaanofeenedi mihifusu miyaano ifiico, iticovono ifiico, aivo iimino ifiico icano.

25 Jaamoro sicamañoooco siino mihiimaacuudino. Famooro sitaama miyaanocoro mihi-ima miro famooro mihai saafi ifiitoro.

26 Misifiraturumo janaanici imitico mihicidino, bu amiihai icajisuco gueneene mificuudino.

27 Toonofañodi ijico amiihai ififaño mijihacusudino.

28 Ananivahicaubo siino nanivacuudino. Jilliro dudicamaaje. Jaabo ududicamaajebere idicinoti ucuujivaachumoco daacihii.

29 Iimitino iimaaco mihiimaadino iiminocoro mihiimaa miyaavogoco ujusisuno iimaaco, jaanoco uguubumoco imino imooniqui.

30 Moocaani Gajaco mihidaasuvusudino. Diiberi amiihaico, Moocaaniti miicaqui ihoovoco ificucuumaño amiihaico ataajasujifucu iicadi, mihicicafetequi.

31 Fanoova iibacasiti buhigovi miminifoto, bu sifiratoti, sitaaco mihiibamo mocoovadi-ivonoti, sitaaco aivonoono monoonoti, fanoova imititi icano buhigovi miminifoto.

32 Tolli icatimoro imino mihica fahigova mihidaasugocasi. Fahigovavi amiihai iibacasico mihimibachucasi, amiihaico Moocaani Cristofeenedi amiihai imitico iimibachucubadi.

5

Jilli Moocaani Seeme Mihicamo Mihicahi.

1 Miho amiihai Moocaani seeme agajimo. Jaamo diibo iicabadiro mihica.

2 Gajima mihica, oono Cristo mihaico agajiihoro mohallivi aacacafutuuboro guijeveubo asico agacaamoro Moocaanico ejeevono imono usuhicaubadi Moocaanidi aivo imino.

3 Jaamaño amiihai Moocaanitaro mihicacumaño ajashuno amiihaifeenevi miguiyicacuudino gaigoomima ica iimaaco, bu siomo imitibaco, bu fanoova imogo imitibaco icano.

4 Munuucuudino unucufesuno iimaaco, bu sicamañejejeque, bañifiranejejeque icano, imino iicamo tolli icatitihii. Jilliro Moocaanico mihimo fanoovahallivi.

5 Jaanoti saatoho fanoovaaco iimogomo jihovo caanimico ejeevifimobadiro jeevahi, saatoho jahisihijedi gaigoomima iicafimo, bu fanoova imitico imoonino icano Cristo Moocaani icamisi aivojifaño, efeejitinoco amiihairyo magajacuuhii.

⁶ Amiihaico sita bañidino ibaifiira iimaari, toneheje imitihalliti Moocaani ñihicuneri idaasuno mooniji diiboco uguubuhicatimoco.

⁷ Jaaneguiiha amiihai diitojaagodi toonofañodi mihicadino.

⁸ Iticoni naha amiihai cironoguiino mihicabadi mihicahicauhi Moocaanico magaa-jautisumi. Jaarumo jisumi seseehi mihicacuui Aivojiiho Cristoma mihicacumaño. Jaanegui seseehi iicamobadi mihica.

⁹ Miho seseehigo iicamo imihusehi, miyaanoco iimaamo, bu iticovo ifiima icamo icano.

¹⁰ Magaaja cono Aivojiihoco imo imo omooninoco.

¹¹ Mihiifono ifijaagodi mihicajirahana; cironoguiino iicamo omoonifinoco. Jaanoco jilliro eseseehigoviro miminiyu.

¹² Aivo nucufesuno diito toovono eetavonehejeti mihiimaano.

¹³ Jaaruno paryi fanoovaaco seseene aachicicuuno foovohi icafihi, sese fanovaaco aatyimesufimaño.

¹⁴ Jaamaño jilli noono:

Ijoho Moocaanico uguubutiiho cigarama iicaabobadi idiicaabo, deesicini. Jaaboro Moocaanico agaajatimo uchuumucuumobadi iicamofeeneti sihigovi diica. Jaadi iico Cristo gaajasuji, noonoro.

¹⁵ Jaaneguiiha imino mehesicini amiihai icaco, agaajatimo iicabadiro mihicadino, agaajamo iicabadiro mihica.

¹⁶ Jifucuje iminootihi. Jaaneguiiha ifafucuvaaco sicamañovi mafatyusudino.

¹⁷ Jaanegui fine jihovotobadi mihicano, magaaja conooco Mohaivojiiho Moocaani iimogonoco.

¹⁸ Guiriicabobaco meheetavedino toono minoco imitasuno. Jilliro Moocaani Gajjari amiihai jeebico magahafusu.

¹⁹ Fahigova imono midillucasi Moocaani masinoco mamasiva paryi amiihai jeehinofañodi, Mohaivojiihoco mihimo, masivamoro.

²⁰ Fahiijivaro Moocaanico fanoovahallivi mihimo Mohaivojiiho Jesucristo momofeenedi.

²¹ Fahigovavi sifi guiinovi miminifotocasi Moocaanico mobocigomoro.

Jilli Miyaavogominaa Iijaminaama Iicano.

²² Gaigoomi amiihai tajemii iijiguiinovi miminifoto Mohaivojiiho iijiguiinovi mihicabadi.

²³ Miho aiji mogai aivojiiho inigaibadi, oono Cristo Moocaani iijaminaa Aivojiiho inigai iicabadi iicaabo. Miho monigai onobadi meheetavonicihi. Jaabo bu Cristo, Moocaani iijaminaa Taajasuminaafi.

²⁴ Jaanegui oono Cristo mityaguino Moocaani iijaminaa iicabadiro, gaigoomi amiihai tajemii mityaguinovi fanoovavi miminifoto.

²⁵ Jaabadiro bu amiihai taabamico magaiji oono Cristo Moocaani iijaminaa agaijiiuboro diitohallivi ifiico aciubo.

²⁶ Jaamaño jilli mooniui diitoco iimibachuuboro ijeevadi ificuuqui, inifaihuri, itaajasujii begueri icano ifilluuboro,

²⁷ iimino iijaminaati ihimefeenevi ificuuqui, imihinibama ichahaqui, ajashunogayi añahiicini mañobama ichahaqui icano, ajashuno tobadii iicanobama chahamo iicaqui, jilli imimo ijeevadi diibedi ificucafetequi.

²⁸ Jaabadi amiihai taabamico magaiji amiihai ifiico magaijibadiro. Mogaico agaijiiho ifiico gaijiihi.

²⁹ Miho cajaanoyaba ifiico ijiiheguemeba chahahi. Jilliro amachusumoro imino toomomo. Jaabadiro Cristo moonihi Moocaani iijaminaaaco,

³⁰ miihai diibo ifibadi mihicamaño.* tooftioto diibo uucu, diibo baci icano, onoonoco.

³¹ Miho Caatinihaamefaño noono: Jilli iicamaño gaiifi caanico, seejico icano jeevesuji mogaima sano igataavequi. Jaamisi saafiirucuji, noonoro.

³² Jino aivo sihidi ejeevanoco miyaminaa gaajatihica. Jaanoco bu uujoho jii begueji jilli eneejiruno neeji: Jino miyaano gaiifi mogaico ataabavasumi iicanicibadi mihica. Jaanoro bu Cristo Moocaani iijaminaaaco ataabavaabobadi iicanoti noono.†

³³ Jaaneguiiha famooro amiihai, amiihai taabamico magaiji mino ificoro magaijinicibadi, bu jaabadiro gaigoomi amiihai tajemico mobocigo icano.

6

¹ Seeme amiihai caanimico: Jii, monoo Cristofeenedi jino aivo iimino.

² Jino aivo tajiiba aivo iticoniono aacigonoma iicano: Diicaani, diiseeji, icamisico bocigo.

* 5:30 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaamo miihai † 5:32 Griego iijiri ficuumo: Jino aivo sihidi ejeevano agaajaratino. Jino uujoho Cristoditi, Moocaani iijaminaaditi icano, onoonocoro.

³ Jaabo imino diicahi, bu jaabo gueenene jiinjehalliri diicahi icano, noonoro.

⁴ Jaabadiro bu amiihai caanimi amiihai seemeque misifiratusudino. Jilliro fajiniimoro mujusisu jibogomoro Aivojibo Cristoco imiyaaveguequi.

⁵ Jaabadiro bu amiihai jeecivominaa, amiihai aivojitoco: Jii, monoo jiijehallivi mihi-canohachuta, bocigomoro, fihicugomoro, miyanotiro Cristoco mejeecivomo mihicabadi.

⁶ Imino mejeecivo, diito amiihaico ihifnicisumiro diito imefeenevi imimobadi mihi-caquiro icatino. Jilli Cristo jeecivominaabadiro mihica, paryi amiihai jeebifañodi imino meheetavo Moocaani iimogobadi.

⁷ Imo imo amiihai ducicamaajeque meheetavo, miyaminaaco mihicabadi icatino. Jilli Mohaivojibo Moocaanico mejeecivono icabadi.

⁸ Amiihairyo magaaajacuhi famooro iiminoco meheetavono jaadaco, jaabadiro Aivojiboti magaaajicinoco jiovoto icarumo, bu jiovoto icatirumo icano.

⁹ Jaabadiro bu amiihai diito aivojito, tobadiro bu diitoma mihica, diitoco aamigotimo. Mehesafoto diitobadiro bu amiihai Aivojibo niquejefañi iicaaboguiinovi mihicahi. Jaabo miyaminaaco dugaacutihi.

Moocaani Moonicasi Gaachehuno.

¹⁰ Tañahabomi, jaaneguiiha quehecuno miminfoto Aivojibofañodi, diibo sefa mityari.

¹¹ Mijicamaaje Moocaani moonicasi gaachehunofañi. Jaamo quehecuno mihicahi jii amiihaico abañijiruneguiiha.

¹² Miiro ihuucuma, itijohoma icano, miyaminaama mahamocasitih, imiti gajjami mityama momoonicasih, caamo jisituo gajjama, icivo jiinije aivojitoma, jisumi jiijehallivi atajibamoma icano.

¹³ Jaaneguiiha mijicamaaje paryi Moocaani moonicasi gaachehunoco. Jaamo ma-jaabacih iimitifucu iicasumi. Jaamo toono afatyoodi quehecuno mihicahi.

¹⁴ Amiihaifeenebeti miyaanoco misiyaavo niivigai meeheque mihicanicibadi, miya iijiri amiihai feeyijeque mafabaacu amocasiminaafi kuhufeneri ifeeyijehallidi ijicafetefibadi,

¹⁵ mihimibaivomo mijibeguehi sajeebico aacino jibogoco amocasiminaafi iimibaivoobo itihapaajeque ijicafotonicibadi.

¹⁶ Aivo fanoohalliviro miyaavogoma mihica. Jaamo toono ticovo mafataniivehi jii inisunoti oono amocasiminaa ijagabamaaje bujeque ihusevari cijigaima icaneri diitoco itihibunoco ijagabamaaqui asatyonibadi.

¹⁷ Taajasuco amiihai nigaihallivi majavuuvo amocasiminaafi jigaiño nijegaco ajavuvonicibadi. Jaamoro Moocaani iijico magaaajici aamigabadi iicanoco Moocaani Gaija amiihaico aacinoco.

¹⁸ Paryi jinooco meheetavo Moocaanima iimaamoro suufenitimo midillu Moocaanico Igaijafeenedi. Jaamo paryi jinooco momoonihi mehesicini. Jaamo niinovatotimo mihicahi. Moocaanima mihiimaa famooro miyaavogominaahallivi.

¹⁹ Tahallivi bu tolliro Moocaanima mihiimaa uco Moocaani iimaahijico ihaciqui, ihi-imaasumi quehecuno iimaaboro gaajasuqui agaaaratino taajasujibogoco.

²⁰ Miiro uco Moocaani tobogoguiiha agalluubo tobogohalliti civojaminaafti jino icahi. Jaanegui Moocaanima tahallivi mihiimaa quehecuno jibogoco jibeguequi.

Niino Iimaa.

²¹ Magaijibo monahabo Tiquico onoobo Mohaivojibo ducicamaaje amusuminaafi amiihaico uuditi paryi imino jibegueji, bu jisumi eetavonehejeti icano.

²² Tooneguiiha diiboco amiihaijaago galluuihi, amiihaico, jilli miihai mihicahi, ineequi. Jaamo toonofeenedi mequehecutehi.

²³ Jaafa Moocaani, Mohaivojibo Jesucristo icamisi monahabomico acih sajeebii icaco, gaijico miyaavogoma.

²⁴ Bu jaafa Moocaani imino moonihi paryi famooro Mohaivojibo Jesucristoco agaijimoco, millii iicajitino gajjiri.

FILIPENSES

Filipominaadi Acaatiniuhaame Civojafañoti Pablo Jihaameque Caatiniuhi.

¹ Uujoho Pablo, Timoteo icano Jesucristo jeecivominaatisi jihaameque macaatinihi paryi monahabomiguiiha, bu tolliro Moocaani iija aivojitedi, bu tolliro diito nahaboniminaa diaconomi onoomedi icano. Filipino cuumiri iicamo Moocaanita Jesucristofañodi iicamedi.

² Moocaani Mohaivojibo Jesucristo icamisi iimihuse, isajeebi icanoma mihica.

Pablo Moocaanima Iimaahi Miyaavogominaahallivi.

³ Amiihaiditi fahijivaro eesafutusumi Moocaanico imehicali amiihahallivi.

⁴ Moocaanima fahijivaro ihiimaasumi imo imo paryi amiihahallivi dilluhicali.

⁵ Miho amiihaima sano miyaavogofaño mihicamoro mijibeguehi miticonunoti jisumi-hachuta.

⁶ Uujoho imino gaajahi, Moocaani amiihai jeebifaño iimihijico ificuunoco. Jaabo suufenitibo eetavejibo imino ujusisunohachuta Jesucristo siino jijehallivi asaadi.

⁷ Imino aivo jilli uujoho amiihaiditi eesamaaño, amiihaico agaijimaño, bu tolliro tajaagoti uco Moocaani imino omooninoma mihicamaño. Jaamaño uujoho civojafaño icarunaaca, bu aivojito imega uco asatyunofaño jilli diitoco jibegueji taajasujibogoco, bu miyaano iicanoco neeji.

⁸ Moocaani gaajahi amiihaico uujoho paryi sihidi agaijinoco Jesucristo gaijiri.

⁹ Moocaanico amiihahallivi dilluhicali amiihai gaiji sihidi iguiratequi sihidi gaajama mihicamoro paryi Moocaani agaijibadi sitaaco magaijiqui.

¹⁰ Jaamo magajahi aivo iiminoco mihicinoco. Jaamo mihinivatino ifiima mihicali. Jaadi Cristo asaasumi iimitino amiihahallivi chahaji.

¹¹ Jaachiji Jesucristo amiihai ifiinoco imino eetaveji. Jaamo iiminonocoro miguiraa-tusuhi Moocaani sihidi ejeevaaboco magajasuqui, mihimequi icano.

Pablo Neehi: Jijehalliri Iicanohachuta Cristo Iimogonocoro Moonihi, Noobo.

¹² Tañahabomi, imeguehi magajaanoco uuma jilli iicanofañodi janaanici taajasujibogo jibogocafotonoco.

¹³ Jaamaño toomominaa paryi tuucuumi aivojibo ijaco eteemehicamo, bu sitahaje icamo gaajacuui Cristoti jibeguehicanohalliti uco icivoajaninoco.

¹⁴ Civojafaño icaruubo imo imo iicanoco tañahabomi aatyimemere quehecutehi Moocaani jibogoco Aivojibofeenedi iguihitimo jibeguequi.

¹⁵⁻¹⁶ Jaanoti saatoho Cristoti jibeguehicali uco ijiihevemere uuma ihibacasimaño. Jaamo Cristoti jibeguehicali jilli imiyaavogomoro icatino. Jilli ifurumo civojafaño iicaaboco uco janaanici idaasuno imoonisugui. Jaanoti saatoho miyanotiro jibeguehicali.

¹⁷ Jaamo uco agaijimore imino moonihicali, gaajamo uujoho taajasujibogohalliti jineeri iicanoco.

¹⁸ Jaaruno uudi milli icatino. Tolli icarunaaca saatoho miyanotiro jibeguehicali. Jaanoti saatoho jilli miyaavogotirumo jibeguehicali. Paryi jaaruno uudi imino Cristoditi jibogono. Jaano uco imo imo moonihi, imi janaanici imo imo icaqui.

¹⁹ Uuro gaajahi paryi tolli fanoova icarunofañoti civojafañoti ihiinejinoco amiihai tahallivi Moocaanima mihiihaahicanofeenedi, bu Jesucristo Gaija uco aamusunofeenedi icano.

²⁰ Uujoho sihidi iimogooboro esamaahicali nucufeguetiibo icaqui, iguitiibo jibeguequi jisumi, fahijiva iicahicabadiro janaanici Cristo sihidi ejeevanoco fahijivaro uuvi ihifuvusuqui uujoho iicaabovi, bu iguijevecuudi icano.

²¹ Uujoho jijehalliri iicanohachuta Cristo iimogonocoro moonihi. Jaabadiro bu iguijevedi janaanici iiminoco gaayiciji.

²² Jaanegui gujivetitibo icaruva Aivojibo Jesuguiha dudicamaaijirahi. Jaamaño gaajatihi conooco uujoho iimogonoco.

²³ Uudi tihino toonociti conocohacho iimogono. Saanaagoobo imeguehicali iguijeveneque Cristoma icacuqui toono aivo uudi iimino.

²⁴ Jaanoti saanaagoobo imeguehicali iicanoco toono amiihaiguiha iimimaño.

²⁵ Jaabo jinoco iimogonoco imino agaajacumaño, gaajahi jijehallivi amiihaima gueenene iicajinoco amiihaico amusuqui. Jaamo janaanici mefeehi, bu jaamo janaanici imo imo mihicali amiihai miyaavogofaño.

²⁶ Jilliti amiihaima uujoho gueenene icaji imo imo miicaqui Cristo Jesufañodi.

²⁷ Jaanegui amiihai ifico imino momooni Cristo Jesu jibogo onoobadiro miicaqui. Jaaneguiiha amiihaico meeciturunaaca, bu tolliro amiihaiti thesino icarunaaca sabadiro

imeguehi amiihai quehecuno sahiigoviro mihicanoco. Bu tolliro imeguehi amiihai miyaavogo taajasujibogofaoti asaano hallivi quehecuno mihicano jibogoco uguubunoco.

²⁸ Amiihaico amiihai minaa omooninoti mihiguetedino. Toono diito omooninoti foovono magaaajirahi diito ifinijihigo efeejinoco. Jaabadiro bu diito amiihaico omooninoti foovono ifusumo amiihai mataajacuudimoco. Jino amiihai mataajacuuno Moocaaniti asaano.

²⁹ Miiro Cristo amiihaico acih diiboco mimiyavogonocoro icatino, tolliro bu amiihaico diibohalliti sita idaasuno omooninino.

³⁰ Amiihai, bu uujoho icano sabadiro idaasunofaño miicaqui. Amiihairyo mahatimehincuuhi toonohallivi equehecucafetehininoco. Jisumi bu jaamo uuditi mugubuhicahi toonohalliti quehecuno iicaaboro iicanoco.

2

Cristo Imogobadi Ifico Iguinonisuno, Bu Sihidi Ejeevasuno Icano.

¹ Jaanegui Cristo amiihaico equehecatusuhachijji, diibo gaiji amiihaico ajacusuhachijji, diibo Gaija amiihaima iicahachijji, gaijico, idaasugoco icano magaaajahachijji,

² uco sihidi imo imo miminiyu famooro sabadiro mihicanofeenedi, gaijifaño sahiigo mihicanofeenedi, bu sagaijafeediro, bu sabadiro momooninofeenedi icano.

³ Amiihaiguiiharo momoonidino, bu quehe quehe amiihai ifico mehesicinimoro momoonidino. Jili siicuno amiihai jeebico miminiyumororo momooni. Amiihaiti famooro amiihai janaaniciivi diitoco mejeevasu.

⁴ Paryi amiihai imino mihicajinocoro miguinedino, sita imino iicajinocoro miguino.

⁵ Amiihaifaño mificu, Cristo Jesu esamaaje iicaubadi iicanoco.

⁶ Miiro diibo Moocaanii ifiima icauruubo Moocaanibadi iicanoco gaijiutibo

⁷ uufocovi ficuubo iino iicaurunoco. Jaaboro jeecevominaafi ifibadiro ifico miniiyuuhi ifiivoaunofeenedi.

⁸ Jaabo miyaminaafi ifibadi iicauboro ifico guinovii miniiyuubo ejenaautimaño guijevefaño fuubo. Jaamaño guijeve imohobujehallivi guijeveubo.

⁹ Jaamaño Moocaanii diiboco aciuhii janaanici allinoocivi bocico, bu fanoohallinoocivi sihidi ejeevano momoco aciubo icano.

¹⁰ Jaamo ufucu Jesu momoco muguubumororo mememuvequi paryicino niquejefaño iicamo, jiiinjehalliri iicamo, bu jiiinjeguino iicamo icano.

¹¹ Jaamo famooro Jesuco magaaajamoro: Jesucristo Mohaivojiiibo, meneequi, Dios Moocaanii obocicafetejineguiha.*

Cristota Jiiinjehallivi Aachicinobadi Iicamo.

¹² Jaaneguiiha agaijimo tafahabomi, amiihaima iicasumi uco: Jii, meneehicabadiro jisumi uco: Jii, monoo tehesino icaruuboco. Amiihaico ataaajasunofaño mududicamaaje. Amiihai jeebico siicuno miminiyumororo ifihicunoguiinoro mihica.

¹³ Miiro Moocaanii amiihaico acihicahi iimineheje imogoco. Jaaboro amiihaico amusuhi-caabo meheetavequi diibo jeebii imogobadi.

¹⁴ Paryi fanoovaaco imino meheetavo gaiquirari canifobamaaitimo, bu jenaautimo icano.

¹⁵ Amiihaivi miihaifiioba amiihai imitico atyimejitihii. Jilliro iimitino jihovotobadi iicano miyaminaafeenevi Moocaanii seemetiro mihica. Amiihai diitofeenevi imino mihicaneri mahachicini, meeciri icivono jiiinjehallivi aachicinicibadi.

¹⁶ Fiivo jibogoco masatynofeenedi tolliro uujoho Cristo asaasumi imo imo icaji amiihaiti, sicamañovi ijiiibeguehaticamaño, bu sicamañovi tadyudicamaaje ofootimaño icano.

¹⁷ Bu tafiiico guijenisujirahi amiihai miyaavogofeenedi Moocaanico mejeevivonoco ifutusujirahi. Jaaneri uujoho imono icahi. Jaanoco paryi amiihaima uujoho dugaacuhi.

¹⁸ Amiihai bu tolliro imo imo mihica. Jaamoro uujoho imo imo iicanofaño di mihica.

Timoteo, Epafrodito Icamisico Pablo Agalluuno.

¹⁹ Aivojiiibo Jesu iimogohachijji Timoteoco goovano galluji amiihaico imeecitequi. Jaabo amiihaiditi uhuumiibo uco ijiiibogonoco uguubuuboro imo imo icaqui.

²⁰ Uuma chahamo saatoho uujoho eesamaabadi eesamaaimo, bu chahamo saatoho miyanotiro amiihai imino mihicajinoco aivo iimogomo.

²¹ Famooro imeguehichahi ificoro imino omooninoco. Jaamo imogotimo Cristo Jesuguiiha imino omooninoco.

²² Jaanoti amiihairyo magaaajacuui Timoteo iimihuseque ifusuhicanoco, jaabo caanico illi aamusunicibadi uco amusuhi-caabo taajasujibogoco ijiiibeguehicaaboco.

* 2:11 (Apocalipsis 5.13-14)

²³ Jaaneguiiha millihacho uco omoonijinoco agaajacudi diiboco amihaijaago galluui amihaiico imeecitequi.

²⁴ Jaabadiro bu Aivojibo Jesufenedi esicinihi uujoho bu amihaiico goovano emeecitejinoco.

²⁵ Tolliro bu aivo uudi imino monahabo Epafrodito onooboco amihaijaago agalluno, tadyudicamaajeque, tajibogoco icano uco anahabonihicaaboco amihairyo uco ihamusuqui magalluuhiiniboco.

²⁶ Jaabo imogoobo amihaiico aatyimeneque guiraano idasuvehinibo diibo iguihuvaunoco amihai muguubuhininoti.

²⁷ Miyaano guihuvahinibo guijevehinicuraubo. Jaaruuboco Moocaani idasuvehinihi, diibocoro icahinitino, tollirehini bu uco. Jino idasuno icano diibo iguijevehinineri janaanici idasuno iicajiruneguiiha.

²⁸ Jaaneguiiha imeguehi diiboco agalluunoco. Jaamo siino diiboco maatyimemere imo imo mihicahi, toonoti uujoho sihidi idasuno icatibo icaqui.

²⁹ Jaanegui imo imo diiboco magaayici Aivojiboco mimiyaavogonofenedi monahabo iicamaño. Jaanegui fahijivaro mobocigusuhica diibobadi iicamehejeque.

³⁰ Jaabo Cristoco ejeecivonofaño di iguijeveruubo miyaminaa agaicaajirunoti iiguitimaño uco amusuubo amihai uco mahamusujitirunoti.

3

Miyaano Iticovono Ica.

¹ Jaaneguiiha tañahabomi Mohaivojiboco mimiyaavogomo, imo imo mihica. Jaamaño uudi gaiquiveechutino sano ivicoro amihaidi acaatinino amihaiico imino ificuuqui.

² Mehesicini jicumibadi iicamoti, iimitinocoro omoonihicamo iimeehequere iquitihicamo judiomiditi.

³ Jaanoti mihai miyanotiro mojeebifañodi Moocanico mejeecivehicamo. Jaamaño imo imo mihicahi Cristo Jesuta mihicamaño. Jaamaño moficoro macahacisujitirahi.

⁴ Uujoho naa tafico acahacisujiruubo, mihaiñooba tajanaanici tonehejeque eetavejirumo chahahi.

⁵ Miño uco judiomiooboco tameeheque quiticimo ifiivuunoti sahuse juugahuseti mifucuci, safucu idiño icauboco. Miño uujoho israelmioboco, Benjamin cuumioobo. Uujoho ifiivuunotiro hebreomioboco, hebreomiotisi seemene. Jaabo uujoho fariseo. Jaamaño judiomio tajibaco imino miyaavuguuhi.

⁶ Jaanohalliti iicaaboro Jesujaagodi iicamoco idasuno moonihicauhi, tajiiba onoobadi imino iicahicaumaño. Jaamaño mihaiñooba uuti milli neehicautihi.

⁷ Jaano jino uudi iticoni sihidi aivo miyaano iicahicauruno jisumi uudi sihidi jeevacutihici Cristomaryo icacuuqui.

⁸ Jaamaño paryicino fanoovaaco jeevesucuhi, toono janaanici iicanoco Cristo Jesu Tahaivojiboco agaajacumaño. Cristoguiinodi paryi fanoovaaco jeevesucuunoco jihovonobadi esicinicuuhi Cristoco agaayiciboro diibomaryo icacuuqui.

⁹ Moise tajibanoñodi iticovono ifiima icacutibo icaqui. Jilli Moocaani uco igaayiciqui Cristoco imiyaavogonofenedi. Miño Moocaani imiyaavogomoco gaayicihici.

¹⁰ Uujoho imeguehi Cristoco agaajanoco, bu diibo ubuheeteuno mityama icaqui, tolliro bu diibo idasuno iicaubadi icaqui, bu diibo iguitiboro iguijeveubadi guijevequi,

¹¹ diibo guijevefañoti siino ubuheeteubadi buheetequi icano.

Niquejefaño Efeejimo Jilli Jisumi Icahi.

¹² Paryi tonehejevi ifutucuuhi, bu aivo imicuuhi onoonoco imogotihici. Jilli gaimicinihi ofoobo toonovi ifetequi Cristo Jesu iticoni uco icumaño.

¹³ Tañahabomi: Uujoho toonovi imino ifutucuuhi, nootihici. Dojicuvu iminifotonoco iimogotiboro sefaquifetehi tahimega iicanovi ifetequi,

¹⁴ niquejevi ifetequi sefano moonihici ijaadaco gaayiciqui. Tooneguiiha Moocaani mihaiico niquejefaño cuuhuvahi Cristo Jesufaño.

¹⁵ Paryi famooro imino mimiyaavugucuumo sabadiro mehesicinicuuhi. Jaanoti sibadiro mehesicinihachiji, Moocaani amihaiico tolliro gaajasuji.

¹⁶ Jaanoti oono mihifutucuuñofaño masii sabadiro quehecuno mihicacuuqui.

¹⁷ Tañahabomi, jino uujoho iicabadiro mihica. Jaamo maatyimemere magaaia, znaa mijoho imino amihaiico monoobadi icahi?

¹⁸ Fahijivaro amihaiico neehicacuuhi. Jaarunoco bu siino jino neehi taaboro. Ajashutimo icahi Cristo imohohallivi iguijeveubo jibogoco jheguemere iicamo. Jaamo ufucu finiji.

¹⁹ Jaamo Moocaanico caanivahicatíhi. Jíllí ifi iimogonocoro mooníhícamo. Unucufeguejirunoco nucufeguetimoro: Aivo síhídí mímítíyáhi, noomo. Jíllí jíiníjehállionocoro esamaaímo ícano.

²⁰ Jaanotí náha míihái níqueje cuumímínaa, tahígótí Motaaasumínaafi Aivojíibo Jesucristo asaajíiboco meteemehicahí.

²¹ Díibo míihaico mohímítí ifíníjino ífíco íímíno ífítí mímííyují. Jaabo díibo ifi ovosíbadí íicaquí, ímítíyará tollí mooníjíibo paryí jíiníjeque íguínóníjino mítíyará.

4

Aivojíibofaño Imo Imo Míhíca.

¹ Jaaneguííha agájímo tañahabomí, amííhaico síhídí aivo aatíyímeguehícamo, amííhái tahímohíca, tadyudícamaaje jaada míhícamo, agájímo quehecuno Aivojíibofaño míhíca.

² Evodía onooگو, Síntíque onooگو ícamífeque neehí: Sabadíro mímínífoto Aivojíibofañodí.

³ Bu íjohó tadyudícamaaje nahabonímínaafíco neehí: Díítífeque daamusu. Mííro díítífe síhídí jenaano dudícamaaíuhí uuma, taajasujíibogoco íjíibugúuboma, tollíro Clémente onooبوما, bu saatoho sano uuma ududícamaaíumoma ícano. Jaamo momono níquejefaño fíívohaamefaño caatínícínícuuhí.

⁴ Jaaneguííha Aivojíibofaño imo imo míhíca. Síino bu neehí: Imono míhíca,

⁵ famooovaro amííhái ímíhuseque ígaajaquí. Jaaneguí mehesícíní, Mohaivojíibo fítícuuhí.

⁶ Fanoovátí ídaasuvotímoro toonohállíví Moocaanímá míhíímaa. Dííboocoro mídíllu. Jaamoro toonohállíví dííbooco míhímo.

⁷ Jaachííjí amííhaico Moocaaní ísajeebíco acíjí, míyamínaafi eesícíníno janaanícíví afatíyocíníno. Jaano amííhái jeebíco, bu amííhái esamaajeque ícano ímíno teemejí Cristo Jesufañodí.

Ímínocoro Mehesamaaje.

⁸ Níinoono jíno íjíibogono: Tañahabomí, paryí míyaano íicanocoro mehesamaaje: Paryíícínó míinoco obocígusunehejeque, paryíícínó ítícovonehejeque, ídícutínehejeque, aivo oovosínehejeque, mímínodítí ímíno unuusunehejeque, paryíícínó íímínehejequere mehesamaaje míinoco acahacísusunehejequere ícano.

⁹ Amííhaico íjíibeguehícanoco momooní ífusuhícanoco, uujohó eheetavonoco, mahatíyímehícano muguubuhícanoco ícano. Tollí momooníhachííjí Moocaaní sajeebíco aacííbo amííhámá ícájí.

Fílipomínaa Pablocó Aacínó.

¹⁰ Jaaneguí Aivojíibofañodí imo imo ícáhí uco síino mehesafeteneguííha: Uco majabajevecuuhí, uujohó nootíhí. Gaajacuuhi uco mahamusujírino níhíbamímá machahanoco.

¹¹ Ucuujívaachumaño, nootíhí. Uuma íicadínómároyo imo imo íicanoco jeevamaaícuuhí.

¹² Gaajacuuhi ídaasuno íicajírúnoco, bu síhídí sínehejema íicajírúnoco ícano. Jeevamaaícuuhí fanoovaví íicanoco utuvanoví, bu ajebaco ajaabícínoví, síhídí íicanoví, achahanoví ícano.

¹³ Fanoovaví jeevamaaícuuhí Cristo uco mítíyaco aacímáño.

¹⁴ Jaarunofaño amííhái uco ímíno momooníhí tahíídaasufañodí míhícamáño.

¹⁵ Mííro amííhái Fílipó cuumímínaa magaaajacuuhi taajasujíibogoco íjíibugúubo ítíconíunoco. Jaabo Macedoníatí ufúusumí ídíímoro amííhái Fíliporí íicájá Moocaaní íjámínaa tájaa magalluuhi uco mahamusuno níhíbamíco tafeenedí Moocaaní amííhaico aamusunoco magaaayícínó jaada.

¹⁶ Mííro uujohó Tesalónícarírehiíca ícaunaaca amííhái tájaa níhíbamíco magalluhícauhí;

¹⁷ uuro gaayícíquí ícatínó, tollíro bu amííhái ufúcu toono jaadaco Moocaanítí magaaayícíquí.

¹⁸ Jaanotí uujohó íimogono janaanícíví gaayícícuuhí. Epafrodítoma tájaa magalluno uudí ímíno ífutucuuhí. Jaano uudí Moocaaníco ejeecívobadí jeevano. Mííro sícímínaa Moocaaníco afacícínérí ejeecívunoco Moocaaní imo imo gaayícíhí. Jaabadí uco mejeecívonoco Moocaaní imo imo gaayícíhí.

¹⁹ Jaaneguí amííhái Cristo Jesuco ímíyaavogomoco Moocaaní jaafa acíhí paryí mucúujívaachudínoco, dííbooma níquejefaño fanoo ajashutínó íicamáño.

²⁰ Jaaneguí Moocaaníco míhímo fahííjívaró. Fíne.

Níno Fítacu.

²¹ Jesucrístófeenedí tájícó paryí famooocoro mahací Moocaanítá íicamoco. Paryí monahabomí uuma íicamo amííhájíjaago íjícó galluuhi.

²² Tolliro bu iijico galluumo famooro jimañeri Moocanita iicamo, bu tolliro imi janaanici Roma aivojii bo Cesar onoobo iijaminaa amiihaijaago iijico galluui.

²³ Jaafa amiihaico Mohaivojii bo Jesucristo imino mooniihi.

COLOSENSES

Colosa Jiinjeri Iicamedi Pablo Acaatinuhaame. Pablo Caatinuhi Colosa Cuumiri Iicaja Moocaani Iijaminaadi.

¹ Uujoho Pablo Moocaani jeebii iimogobadi Cristo Jesu minisuminaafi, diibo agalluubo eneejiruno. Sano monahabo Timoteoma

² Jihaameque macaatinii Colosa cuumiri iicamo Cristoco imiyaavogomo Moocaanita iicamedi. Jaafa Dios Moocaani amiihaico imino omooniboro isajeebico acihi.

Pablo Moocaanima Iimaahi Miyaavogominaahallivi.

³ Fahijjivaro Moocaanico Mohaivojiiho Jesucristo Caanico mihimehacahi diiboma amiihahallivi mihiimaamoro.

⁴ Miihai amiihaiti muguubuhi Cristo Jesuco mimiyaavogonoco, tolliro bu paryi Moocaanita iicamoco magaijnoti icano.

⁵ Jilli amiihai momoonihacahi, amiihaidi niqejefaño ificuucinoco motoomoro. Jaamo amiihai toono eesicininoma mihicahi taajasujibogoco muguubuunofaño.

⁶ Tobogocoro amiihaico ijiibuguubogo jino guiraatobogoro ofoobogo fanoojiinjirero guiraatobogoro feehi, oono amiihai Moocaani gaijiti amiihaifeenevi ihiiamaunoco muguubuuno iicaubadiro. Jaanoco amiihai magaaajauhi toono gaiji miyaano iicaunoco.

⁷ Jaano toonoco amiihaico magaijiiho monahabo Epafra onooobo jiibuguui. Diibo miihaima ududicamaaiubo. Jaaboma miihai mihicahi Cristoco jeevesutiiho eejecivehicaaboma.

⁸ Diibo miihaico jiibeguehi amiihaiditi, bu amiihai Moocaani Gaija aamusunofeenedi magaijicasinoditi icano.

⁹ Jaamaño miihai toonoco amiihaiditi muguubuhininotiro suufenitimo Moocaanima mihiimaahacahi amiihahallivi, dilluumoro amiihaico Moocaani igaajasuqui imino iimogonoco. Jaaboro amiihaico fanoovaaco igaajasuqui, bu fanooheenede Moocaaniti asaanoco igaajasuqui icano.

¹⁰ Tolliro bu midilluhicahi jaamo imino mihicahi Aivojiihota iicamo iicanicibadi fahijjivaro momooni diiboco imo imo omooninoco fanoova imico sihidi eetavomoro. Jaamo imino Moocaanico magaaajahi.

¹¹ Tolliro bu midilluhicahi amiihaico sefano imooniqui ihovosi mityari. Jaamo imo imo fanoova icarunoco majaabichi.

¹² Jaamoro Moocaanico mihiimo miihaico iimibachuuboro ufucu ita iicamoco foovohi aacijjnoti niqejefaño magaaajicijjinhallivi.

¹³ Jaabo Moocaani miihaico taajasucuuhi icivono mityati. Jaaboro miihaico agaijiiho Illi aivojifaño ficuucuubo.

¹⁴ Diibo miihaico taajasuhinicuui mohallivi iguijeveunofañodi mohimitico ubuusuuboro.

*Moocaanima Sajeebii Mihicacuui Cristo Iguijeveunofeenedi.
(fn 1.3; Heb 1.2)*

¹⁵ Moocaani otoovoobo foovono saauhi jiijehallivi Illi ifiri. Jaabo diibo sahiijitiro iicacuubo, fanoova chahaunaacaro iicacuubo.

¹⁶ Diibofoenedi Moocaani paryi fanoovaaco eetavuui niqejefaño iicanehejeque, jiiinjehalliri iicanehejeque icano; #fuvusunehejeque, bu #fuvusutinehejeque icano. Tolliro bu paryi aivojinoco, paryi guinoninehejeque, bu paryi tajiihanehejeque, paryi gaijano mityanehejeque icano, paryi diibofoenedi eheetavocafutuuno diibeguiiharo.

¹⁷ Cristo fanoohimegaviro icacuui. Jaabofoenedi paryi fanoova sahigo imino icahi.

¹⁸ Jaabadiro buunaji miihai Moocaani iijaminaa mihicamo. Jaanoti Cristo Moocaani iijaminaa Aivojiiho inigaibadi iicaabo. Jaabo sefari miihai mihicahi. Jaabo aivo iticoni guijevafañoti buheetuui fanoova mityahallivi diibo iicaqui.

¹⁹ Miiro Dios Moocaani Jaabo achi Jesucristo tolliro bu Dios. Jaaneri Moocaani imo imo icahi iimogobadi iicamaño.

²⁰ Tolliro bu Moocaani imuguui Cristofañodi paryicino fanoovaaco sajeebii ificuunoco, paryicino jiiinjehalliri iicanehejeque, bu paryicino niqejefaño iicanehejeque icano. Paryicino sajeebii fanoovaaco Cristo imohovi itijoho ucuunofañodi ificuubuoro.

²¹ Iticoni naha amiihai, amiihai jeebifañodi Moocaaniminaati mihicauhi, iiminotinoco momoonihicaumaño. Jaarumoco jisumi Moocaani ifimaryo sajeebii ficuucuui,

²² Cristo idaasuno ifiri iguijeveunofeenedi. Jilli mooniubo diiboco amiihaico diibo imefeenevi ihifusuqui iimibachuuboro mihinivatimoco, imitibama chahamoco icano.

²³ Jaaneguiiha quehecuno mihica miyaavogofaño faicuvano mabacoocovamoro taasujibogoco mimiyaavuguunofeenedi mehesicininoti buhigovi minifototimo. Jaabogo jibogocafetehi paryi fanoojiinijeri. Jaabogoco uujoho Pablo amusuhi ijibogoo.

*Pablo Moocaani Iijano Jeecivominaafiti Ficucafetehi.
(Ef 3.1-11)*

²⁴ Jaabo jisumi amihaihalliti idaasuno omooniruneri imo imo icahi. Jaamaño jilliti ifutusuuboro feehi tafiivi, oono Moocaani iijaminaaguiha Cristo dudicamaajeque eheetavomaño idaasuno iicanofeenedi.

²⁵ Jaamaño uujoho Moocaani iija jeecivominaafiti icahi amihaiho imino mooniqui Moocaani uco atajibaumaño, bu tolliro paryi jiiinjeminaaco imino Moocaani jibogoco jibeguequi icano.

²⁶ Tolliro bu aivo siicijetiro agaajaratino, paryi siicijeminaadi toovono iicanoco gaajasuqui. Jaanoco bu Moocaani ita iicamoco gaajasucuui.

²⁷ Diitoco naha Moocaani imeguehi agaajasunoco ihovosi busumijeque, toono agaajaratinofaño iicanoco judiomi iicatimedi. Jaano toono agaajaratino Cristo amihaihaño iicano. Jaabo diibo imino niqnejefaño mihicajinoco mehesicinibo.

²⁸ Jaamaño mihai Cristoti mijibeguehicahi, bu famoovaaco mafajinihicahi. Famoovaaco magaaasuhicahi imino igaaajuqui. Jaamo famooro imino Cristofaño di ijusi qui.

²⁹ Tooneguiiha uujoho sefano ejenaauuboro Cristo uco mityaco aacinofeenedi dudicamaihicahi.

2

¹ Jaanegui imeguehi magaajanoco sefano amihaihalliti omoonicasinoco, bu tolliro Laodicea cuumiri iicamohalliti, bu paryi uco tahimeque aatyimetimohalliti icano.

² Imeguehi amihai diito jeebinoco mequehecutusunoco sano gajifaño iminifotomoro paryicino gaajaco igaaajiciqui. Jaamoro imino Cristoco igaaajuqui diibo Moocaani iiji gaajaratino iicauboco. Jaarunofaño jisumi diiboco magaajacuui.

³ Miho diibofaño paryi gaaja, bu gaajaci icaneheje busumije paryi ficucinicuui.

⁴ Jilli amihaiho neehi miiijoho amihaiho ihiimaari bañitimo iicaqui.

⁵ Amihaiti tehesino icaruubo tahesamaajeri amihaiheenevi iicajirubadi icahi. Jaaboro imo imo icahi amihai sabadiro mihicamoro quehecuno Cristoco mimiyaavogonofaño mihicanoco agaajaaboro.

⁶ Jaanegui Jesucristoco amihai jeebi aivojiboti magaaayicuihi. Jaaneguiiha jisumi sano diiboma mihica,

⁷ diibofaño di amihai ifiico quehecuno mabacoconimoro mificu, sefano amihai miyaavogoma oono amihaiho ijibugubadi, fahiijivaro Moocaanico imomoro.

Cristofaño di Bohono Ifiima Mihicano.

⁸ Jeedi mehesicini. Amihaiho sita sicamañejeque onoomoro abañinoco miyaano meenedino diito Cristofaño di icatihu. Jilli miyaminaa jeevamaajequere sivamo, miyaminaa ejecevefinocoro sivamo icano.

⁹ Jaanoti Moocaani Dios. Jaabo achi Cristo, tolliro bu Dios.

¹⁰ Jaamaño amihai paryi fanoomaryo mihicahi diiboma mihicamaño. Diiboguiinovi icano paryi tajibaneheje, gajano mityaneheje icano.

¹¹ Jaabadiro bu amihai miqutiticafutuui. Jaaruno ifiico iquiticifibadi icatino, jilli amihai ifi iimogonoti mataajacuuneri. Jino naha Cristoti asaano quitici.

¹² Miho miniticafteroni amihai sano Cristoma micahacafetehi. Jaamoro bu sano diiboma mubuheetesucafetehi, Moocaani mistya diibo guijevefañoti siino ubuheetesuunoco mimiyaavogomaño.

¹³ Iticoni naha amihai muchuumucuui amihai jeebifañodi amihai imitari, bu miquticinutimaño icano. Jaarumoco jisumi Moocaani fiivoco acicuui sano amihaiho Cristoma, paryi amihai imitico ubusuuboro.

¹⁴ Moocaani paryi mohallivi jaaducuui. Mihaiho mohimitico eneehicaunoco finisucuubo imohovi etetecuuneri.

¹⁵ Miho Cristo imohovi iguijeveuneri paryi guiinonicuui tajibanoco, gajano mityanoco icano miyaminaa imefeenevi guiinonihi. Jaanoco icivojaanuboro satyuubo imohovi iguijeveuneri toonoco iguiinonuboro.

Niquejeonehejequere Miguiino.

¹⁶ Jaaneguiiha mihaihooba amihaiho mamachunoti, mahadunoti icano amihaiho dejeducimo, bu tolliro bohono nihiba iinuusumi jibaimonoco meheetavonoditi, bu jaguisifucujediti icano amihaiho dejeducimo.

¹⁷ Toneheje jilli asaaujino ijino iicauno. Jaanoti naha miyaabo iicaabo Cristo.

¹⁸ Jaanegui mehesicini, oono saatoho siicujeebimobadi iicahicarumo Moocaani toomominaacoro ejecivehicamo, amiihaico ufucu ajaadunoco magaaayicijirunoco icisutimo icadino. Diito jilli aatyimetinehejeque omoonimoro: Aivo sihidi mejeevahi, noomoro quehequimaaihicamo, jilli sicamañocoro ifitiro tolli jeevanobadi eesamaaimoro.

¹⁹ Jaamo diito, Cristo monigaibadi iicaaboma gataacinitihi. Jaanoti mihihai Cristo ifibadi mihicamoco diibo aamusuuboro ujusisubadi ficuubo, Moocaani esamaaje onoobadi icano.

²⁰ Jaanoti naha amiihai sano Cristoma miguijevecuumoro sinehejequere miyaminaa esamaajeque momoonicuutih. Jaamaño zcollihi jaamo jiiinjeminnaa agaajatimobadi mihihahicahi, jiiinjeoneheje atajiiibanoguiinovimiminifotomoro?

²¹ Oono:

Jinooco dudicidino, toonoco machudino, dihusefaño gaayicidino, ononehejequere momoonimo.

²² Paryi toneheje jilli miyaminaa tajiibanehejere. Jaano paryi finijino itajiiiba omoonihicanehejema.

²³ Jaaneheje aivo gaajama iicanehejebadi jeevajirahi, sihidi ejeevano iijicoro atajiiibamañosiicujeebii icanehejequere, sihidi jeevanehejeri ifiinoco omooninehejequere. Jaaruneri mofi iimogonehejeque miguiinonijitirahi.

3

¹ Jaanegui amiihai Cristoma sano mubuheethenicuumo miguiino niquejefañoonocoro, oono Cristo Moocaani miyanaagueneri igiciniohigonehejequere.

² Jiiinjeonehejequere esamaaitimo niquejeonehejequere mehesamaaje.

³ Miho amiihaima sano Cristo miguijevehinicuuihi. Jaamaño jisumi amiihai ifi diiboma sano Moocaanifaño fataniinicuuihi.

⁴ Jaabo Cristoro jino mihihai mihicano ifi. Jaamaño diibo ubuhugaavusumi amiihai sano diiboma bu mubuhugaaveji. Jaamo diibo ovosiihaivojifaño mihihacaji.

Edeehifi, Bohono Ifi Icano.

⁵ Jaaneguiiha jiiinjeono amiihai ififaño iicanehejeque miguijeni. Mihihiñooaba buhigueejedi amiihai taabami iicatimehejema mihicadino, bu tolliro didicunehejeque momoonidino, fanoovaaco iimeguehicananehejeque, imimitino imogonehejeque icano momoonidino. Fanoovaaco saatohoro mujuvihicinidino toono jihovo caanimi jeevobadiro jeevahi.

⁶ Tonehejhalliti nihicuneri idaauno Moocaani omoonino saahi, paryi diibo onoonoco: Jii, onootimohallivi.

⁷ Tonehejeque amiihai paryi momoonihicauhi eedeehifima mihihausumi.

⁸ Jaarumo paryi jinehejeque jisumi mejeevesucu. Sfiratedino, icajiiisunehejeque mifnisu, bu imitino momoonidino, sitaaco avono noojohoco, didicuno iimaaneheje amiihai iijiti ihiiinejirunehejeque icano mifnisu.

⁹ Fahigovavi mabañicasidino. Amiihai eedeehifico, bu iticoni momoonihicaunehejeque icano mejeevesucuunoco siino momoonicuudino.

¹⁰ Bohono ififaño mijicafutucuuno janaanivimitonoro ifeequi miyaabo Moocaani toonoco eheetavuubo ifi iicabadi. Jaamo imino diiboco magaaajanovimihifetehi.

¹¹ Diibofaño chahano diito griegomi, diito judiomi, diito iquiticinimo, bu iquiticinimimo, siijiiinjeoto, bajiminaa, jiovoto, bu sajeebii icamo icano oononeheje. Jilli paryicino fanoovaro Cristo. Jaabo paryi famoovafaño icahi.

¹² Amiihaico Moocaani gajihii diibotaro miicaqui amiihaico icicuumo. Jaaneguiiha idaaugo mityanofaño mihiha, imihusema, famooguiinoviro iicasunoma mihiha, siicujeebii omooninoma, bu fanoova jaabicima icano.

¹³ Jaamoro sabadiro fahigovavi majaabicicasi, fahigovavi amiihai iibacasi mihimibachucasi. Jaanoti bu saatoho sitaama imitino iicahachiiji oono Cristo amiihai imitico iimibachucubadiro mihimibachucasi.

¹⁴ Fanoohalliviro aivo gajijima mihiha. Toono paryi fanoovaaco sahi agataacunoro imino fanoovaaco ifutusunoco.

¹⁵ Jaaneguiiha jaafa amiihai jeebinoco Moocaani isajeebiri ticuvusuhi. Tooneguiiha amiihaico cuhuvaubo saafi ifitiro miicaqui. Jaamo diiboco mihihemicamoti mihiha.

¹⁶ Tolliro bu jaafa Cristo jiiibogo amiihai jeebinoco paryi imino gahafusuhi. Jaaneri fahigovavi mijiiibogocasi, bu fanoogaajari fahigovavi mequehecucusasi. Tolliro bu Moocaanico iimono masinoco mamasiva, bu Cristo masinoco mamasiva, fanoova Moocaaniguiiha iicano masinoco, diiboco amiihai jeebiiñodi imomoro mamasiva.

¹⁷ Paryi fanoovaaco monoonehejeque, meheetavonehejeque icano momooni Aivojübo Jesu momofenedi, diibofoenedi fanoovahallivi Moocaanico imomoro.

Cristota Jilli Iyotoma Iicano.

¹⁸ Gaigoomi amiihai tajemi iijiguiinoví miminifoto. Jilli mooni Aivojübo Cristoco imiyaavogomo tolli icafihí.

¹⁹ Jaabadiro bu amiihai gaifimi amiihai taabamico magaiji. Jaamoro diitoma misifiratedino.

²⁰ Jaabadiro bu amiihai seeme amiihai caanimi, seejimi icano atajübanoco: Jii, monoo. Toono mohaivojübo imo imo omoonino.

²¹ Caanimi amiihai seemeque misifiratusudino, diito ifiico mejeeveesudino.

²² Jaabadiro amiihai jeecivominaa amiihai aivojitoco fanoovavi: Jii, monoo, jiijehallivi mihicanohachuta diitoma imino mihicaquiro. Diito ihifinicusumiro icatino, jilli miya jeebiri Moocaanico miihicugomoro.

²³ Paryi fanoovaaco momooninoco imo imo momooni Aivojübo Jesuco mejeecivonicibadi, miyaminaaco mihicanicibadi icatino.

²⁴ Amiihairyo magaaajuuhi toono jaadabadi iicano Aivojübo ibusumijeque amiihaico aacijnoco. Miuro amiihai Cristoco mejeecevehicahi amiihai miya Aivojübo iicaaboco.

²⁵ Jaabadiro bu iimitinoco omoonihicaabo toono jaadaco gaayiciji. Miuro Moocaani miyaminaaco dugaacutíhi jeevadisahaje.

4

¹ Jaabadiro bu amiihai aivojito, amiihai jeecivominaaco imihuseme omoonibadi, imino momooni. Mehesafoto tolliro bu amiihai, amiihai Aivojübo niquejefaño iicaaboma mihicahi.

² Suufenitimo Moocaanima mihiimaa imino mehesicinimoro, bu Moocaanico fanoovahallivi imomoro mihica icano.

³ Tolliro bu miihaihallivi Moocaanima mihiimaa, Aivojübo miihaico aamusunofeenedi taajasübbogoco mijübeguequi, Cristo jübogo agaajarautinoti mijübeguequi icano. Miuro toboghalliti jino uujoho civojafaño icahi.

⁴ Jaanohallivi Moocaanima mihiimaa imino foovono uujoho toonoco gaajasuqui omoonijibadi.

⁵ Quehecuno mihica miyaavogominaa iicatimoma sicamañovi ifafucuvaaco mafatysudino.

⁶ Fahüjivaro imino mihiimaahica imo imo. Imino magaaaja sitaaco mihiimusuhicajinoco.

Niino Imaa.

⁷ Magaijübo monahabo Tiquico onoobo miihaico jeevesutiübo aamusuhicaabo, bu uuma sano Aivojübo ejeecevehicaabo, amiihaico paryi uuti imino jübegueji.

⁸ Tooneguiiha amiihaijaago diiboco galluuhi amiihaico jilli mihicahi ineequi, bu amiihaico iquehecutusuqui icanouno mihica miyaavogomi.

⁹ Tolliro bu diiboma foobo magaijübo miihaicoro ejeevesuhicatiübo monahabo Onesimo diibo amiihaiti saafi iicaabo. Diitisi amiihaico jübegueji paryi juu iicanoco.

¹⁰ Tacivojati uco anahabonübo Aristaco onoobo amiihaijaago iijico galluuhi, tolliro bu Marco Bernabe nahabo icoomoobo achi amiihaijaa iijico galluuhi. Diibo amiihaico jübeguehicacuubo. Jaabo amiihaico abaatohachüji diiboco imino magaaayici.

¹¹ Tolliro bu Justo onooboco bu Jesu eneehicaabo iijico amiihaijaago galluuhi. Jito udiimoro judiomiti imiyaavugucuumoti Moocaani aivojiguiiha uuma sano ududicamaaimo. Jaamofeenedi uujoho tafüico jacusucafetehi.

¹² Tolliro bu Cristo jeecivominaafi Epafra onoobo amiihaijaago iijico galluuhi, diibo, bu saafi amiihaioobo iicaabo. Diibo fahüjivaro sihidi amiihaihallivi Moocaanico dilluhicahi diiboma ihiiimaaboro. Jaamo amiihai quehecuno mihicamoro aivo imino amiihai jeebüco miminiiyuhi Moocaani iimogonocoro meheetavejinojaagoviro.

¹³ Uujoho imino gaajahi Epafra amiihaiditi ifiico niji niji omoonihicanoco, bu tolliro Laodicea cuumiri icamediti, bu Hierapoli cuumiri icamediti icano iicahicanoco.

¹⁴ Tolliro bu magaijübo taabuminaafi Lucas iijico amiihaijaa galluuhi, tolliro bu Demas onoobo icano.

¹⁵ Tolliro bu monahabomi Laodiceari iicamoco taajico mahaci. Tolliro bu Ninfa onoogoco taajico mahaci, bu tolliro diigo ijafaño iigaivehicamoco icano.

¹⁶ Jaamoro jihaameque amiihaifeenevi memecidi magallu, bu tolliro Laodiceari iicaja Moocaani ijafaño imeeciqui. Tolliro bu amiihai memecí uujoho Laodicea iicamedí acaatinicuuhaameque.

¹⁷ Bu jinooco mijibogo Arquipo onooboco: Meeci, jaaboro imo dihiifutusu Aivojibo ico diibo jeeceivo ducicamaajeque aacihininoco.

¹⁸ Uujoho Pablo jino ico idillunocoro, caatinihi jino tahuseri. Uco mehesafotomoro Moocaanima mihiimaa jino civojaminaafiti iicanohallivi. Jaafa amahaico Moocaani imino moonihi.

1 TESALONICENSES

Pablo Inahaboni minaama Caatiniuhi Moocaani Iijaminaadi.

¹ Uujoho Pablo, Silvano, Timoteo icamisima caatinihi jihaameque monahabomi Tesalonica cuumivi iicajajahaje Moocaani iijaminaadi. Moocaani, Aivojiībo Jesucristo icamisima sano agataacinimedi. Jaamo amiihai Moocaani, Aivojiībo Jesucristo icamisi iiminoco aacinoma, sajeebiīma icano mihica.

Tesalonicaminaa Miyaavogoco Agaajasuhicauno.

² Fahiījivaro miihai Moocaanico graciaco mahacihicahi paryi amiihaihallivi Moocaan-ima mihiimaasumi.

³ Mehasafetehicahi suufenitimo Moocaani imefeenevi guiraano amiihai miyaavogofeenedi mududicamaaihicano, sihidi amiihai gajifañodi mejeecivehicahi, amiihai Aivojiībo Jesucristoco mehesicinihicano quehecuno iicaneguiha.

⁴ Tañahabomi, Moocaani amiihaico gajijihi. Jaamaño diibo amiihaico iicuboro ificuunoco miihai magaaajahi,

⁵ amiihaico taajasujībogoco mijiībuguusumi ticovohiijiri mijiībuguutih, Moocaani Gaija mityari. Tobogo miyaano iicanoco imino magaaajamoro mijiībuguui. Amiihairyo magaaajahi amiihaifeenevi miihai imino mihicaunoco, amiihai imino miicaqui.

⁶ Jaamo amiihai, miihaiti, Aivojiībo Jesucristoti icano magaaajauhi. Jaamoro miihaibadiro mihicahi. Jaamoro tobogoco magaaayiciuhi imo imo amiihaico Moocaani Gaija aaciuneri, idaasuno sihidi mihicaurunofeenedi.

⁷ Amiihaiti paryi imiyaavugucuumo Macedonia jiīnijeminaa, Acaya jiīnijeminaa icamo igaaajaqui.

⁸ Jillīti amiihai magaaajauhi Aivojiībo Jesu jiībogoco. Macedonia, Acaya icano jiīnijeviro icatino. Tolliro fahigova jiīnijeminaa gaajacuui, amiihai Moocaanico mimiyaavogonoco. Jaamaño miihai diitoco milli munuucujitirahi.

⁹ Diitoro miihaico sahigotiro jiībeguehicacuui, miihai amiihaijaago mihigutumoco imino magaaayiciunoco, bu tolliro amiihai ijinitaco mejeecivehicaunoco mejeevesuumoro Moocaani iicaabo miyaabocoro mejeecivequi diībojaagovi miminifutumoco,

¹⁰ Tolliro bu jiībeguehicamo amiihai, Jesu niqejefañoti asaajiboco motoomonoco. Jaabo Jesu Moocaani Achi. Jaaboco, Moocaani iguijevecuuboco siino buheetesuui. Jaabo diibo Jesu miihaico taajasujī idaasuno mihicajirunoti.

2

Pablo Tesalonica Cuumivi Ududicamaaihinino.

¹ Tañahabomi, amiihairyo magaaajahi, amiihaico mabaajeunoco sicamañovi icautinoco.

² Iticoni Filipo cuumivi miihaico: Imitino, unuumoro idaasuno mooniurumo amiihairyo magaaajacuno. Jaarunofaño miihaico Moocaani amusuui itaajasujībogoco amiihaico iguitimoro mijiībeguequi sihidi jeevarunofeenedi.

³ Tobogoco sicamañodi mijiībuguutih imitino momooniqui icautino, bu mabañiqui icautino.

⁴ Iticoni Moocaani miihaico inisuuboro aciubo tajībaubo fiivo jiībogoco. Jaabadi miihai mijiībeguehicahi. Jillī miyaminaaco imo imo mihicasuqui icatino Moocaanico imo imo mihicasuqui mojeebiīnoco agaajacīboco.

⁵ Amiihairyo magaaajacuno miihai amiihaico mabañamaaihicautih oovosiinoono ihimaaneri. Jillī nihibamico amiihaiti mihiciqui icahicautino. Jaamoco Moocaani gaajahi.

⁶ Tolliro bu miyaminaa miihaico obocigonoco miguiniotih amiihaiditi, bu sitaaditi icano. Miihaico Cristo agalluumoco amiihai mobocigujiruno icarunaaca,

⁷ jillī amiihaico miihairyo icigusuno momooniuh gaigo iseemegayimico otomonibadi.

⁸ Sihidi amiihaico magajimaño Moocaani jiībogocoro mahacitih, tolliro bu amiihaihallivi mofico mahacijirahi sita iguijeniqui, amiihaico sihidi magajicumaño.

⁹ Tañahabomi, amiihairyo magaaajacuui miihai dudicamaajeque sihidi jeevarunofaño; fucu, bu cuuje icano mududicamaaihicauhi toono sefati miicaqui, amiihaiñoco mudumiticiqui icatino Moocaani iijico amiihaico mijiībeguehicaunohachuta.

¹⁰ Jaanoco amiihai magaaajahi, bu tolliro Moocaani gaajahi, amiihai mimiyaavogomofeenevi mojeebiī imino iicaunoco imino momoonihicauhi, miihaiñooaba miihaiti: Imitino, nootimo iicaqui.

¹¹ Tolliro bu magaaajahi amiihaico saafiisari mafajinihicauhi, majacusuhicauhi icano caani iseemeque iicanicibadi.

¹² Amiihaico meneehicauhi imino miicaqui Moocaanita iicamo iicanicibadi. Jaabo amiihaico cuuhuvahi diibo bociguino ihaivojifaño miicaqui.

¹³ Jaamaño jilliti miihai fahijivaro Moocaanico graciaco mahacihicahi amiihai Moocaani iijico mihaiditi muguubuusumi magaayicuhii miyabogo Moocaani jiiibogoco; miyaminaatiobogobadiro icatino. Jaabogo amiihai miyaavogominaafeeneri sihidi ejeevanoco eetavehicauhi.

¹⁴ Monahabomi, amiihai yotoro amiihaico idaasuno moonihi. Moocaani iijaamo Judeari iicajaheminaa Cristota iicaubadi mihicahi. Diitoco tolliro iyotoro judiomi idaasuno moonihi.

¹⁵ Diito judiomi, Mohaivojiiho Jesuco gujeniuhi. Tobadiro bu iticoni Moocaani iimaaminaa iicaurumoco gujeniumo. Jaamoro miihaico buhigovi gañimo. Moocaanidi imino moonitimo. Jaamoro paryicino miyaminaaco jiiheveme.

¹⁶ Jaarumo bu judiomi iicatimoco itaajaqui mijiiibeguejirunaaca imeguehicatimo. Jilliti janaanici viro imitico guiraatusumo. Jaamaño jisumi imino Moocaani ñihicuno omoonijino gasecui diitohallivi.

Pablo Tesalonicaminaaco Abaatonoco Siino Imeguehi.

¹⁷ Tañahabomi, amiihaiti sihigovi miminifutusumi, amiihaico fafucuvaaciviro mahatyimetirumo mojeebifañodi amiihaico mehesicinihicahi. Tolliro bu sihidi mihimeguehi amiihaico mabaatonoco.

¹⁸ Jaamoro mefeeguehicarahi, fiiva foova uujoho Pablo, fiiva foova feequi moonihicaurahi. Jaarunofaño iji miihaico casivusuhicahi.

¹⁹ ¿Nacu cono miihai esicini, cono miihai imo ica? ¿Toono jinejeti nacu miihai imo imo mihicahi? Fine toono, Mohaivojiiho Jesucristo asaabo imefeenevi amiihai mihicajineguiiha miihai imo imo mihicahi.

²⁰ Amiihaiti miihai macahacisucafeteji, imo imo mihicaji.

3

¹ Jaamo amiihai mihicanoco magaajagonoco majaabicicutimoro Atenaviro mifitafeteji.

² Jaamoro monahabo Timoteocoro amiihaijaago magalluui Moocaani jeevivominaafi iicamaño, bu mohamusuminaafi Jesucristo jiiibogoco mijiiibogonoco meheetavehica-mañovi. Jaabo amiihaico afajiiñiboro iquehecutusuqui amiihai miyaavogoco.

³ Jilli iicanoti saatothoba Moocaani iijico jeevesutimo iicaqui, amiihairyo magaajahi tolli iicanehejeri idaasuno mihicanoco.

⁴ Jaanoti amiihaima mihicausumi mijiiibugucuui idaasuno mihicajinoco, jaabadi icauno magaajacuubadi.

⁵ Jaarunaaca jaabicicuti uujoho galluui amiihaico idilluqui, amiihai miyaavogoti gaajaqui, iji amiihaico iimitinofaño agañisujirunoco iiguiboro. Jaanoti miihai dudidamaaje sicamañovi iicajiruneguiiha.

⁶ Jaarunaaca Timoteo amiihaijaagoti uhuumiubo miihaico imino amiihai miyaavogo iicaunoti miihaico jiiibuguui, tolliro bu amiihai gajiti icano. Tolliro bu miihaico magaijimoro mehesafetehicano mahatyimeguehicanoco icanoti. Tolliro bu miihai amiihaico mihicabadiro.

⁷ Tañahabomi, tobogoti miihai, iminootino idaasuno mihicahicaurumo imo imo mimini-futuui amiihai miyaavogo imino iicanoti.

⁸ Jaamaño miihai bohono ifiima mihicabadi mihicahi amiihai Aivojiiibofañodi sefano mihicahachijji.

⁹ Jaamo miihai sihidi janaanici graciaco Moocaanico mahaciji amiihahallivi, amiihaiditi Moocaani imefeenevi sihidi imo imo mihicaneguiiha.

¹⁰ Fahijivaro suufenitimo Moocaanima iimaamoro mihicahicahi miihaico amiihaico ihatyimesuqui. Amiihaico imino mihifutusuqui amiihai miyaavogo imino ifototinoco.

¹¹ Mihimeguehi Moocaani, Mohaivojiiho Jesucristo icano aamusunoco, amiihaico mabaatequi.

¹² Jaabo Aivojiiho amiihai gajico iguiraaatusuqui. Jaamo magaijicasihii fahigova jino miihai amiihaico mihicabadi.

¹³ Amiihai jeeñinoco diibo quehecuno ijeevadi ificuqui Moocaani imefeenevi iimitinobama icatino iicaqui, ufucu Aivojiiho Jesucristo asaasumi famooro diibotama iicaqui.

4

Moocaanico Imo Imo Moomooino.

¹ Tañahabomi, tooneguiiha amiñhaico monoomoro matajñbahicahi Aivojñbo Jesufañoði. Imino mihicamoro Moocaanico imo imo momooniqui amiñhaico mijñbeguehicabadiro amiñhai momoonihicaqui janaanici.

² Amiñhairyo magaajacuui amiñhaico Aivojñbo Jesu onoobadi mijñbeguehicanoco.

³ Moocaani imeguehi amiñhai ifinoco diibojaagoviro miminiyumoro saatohoba buhiguejeði gaigoomima icacuutimo mihicanoco.

⁴ Tolliro bu famooro amiñhai taabamima iminoro mihicamoro magajiqui.

⁵ Sihidi aivo iimitinoco mihimogomoro icatino, siicumije miyaminaa Moocaanico agaajatimo iicanicibadi icatino.

⁶ Mehesicini, miñhaiñooba amiñhai nahaboco imitino momoonidino, toonohalliti Aivojñbo Jesucristo aivono aamijirahi amiñhaico meneehicacubadi.

⁷ Moocaani miñhaico imitigui cuuhuvatñhi, imino mihicaquiro cuuhuvaabo.

⁸ Jibogoco agaayicigotñbo miyaminaafico guubutñbo icatñhi jilliro Moocaanico guubutñbo. Jaabo Moocaani miñhaico Igajaco aacuboco guubutñhi.

⁹ Jaanoti amiñhai nahabomima magajicasiqui amiñhaidi caatinñtihi; amiñhairyo Moocaaniti magajicasinoco magaajacuuneguiiha.

¹⁰ Jaamoro tolli momoonihicahi famoomaryo monahabomima Macedonia jiniñjeri iicamoma. Jaarunofaño monohabomi, amiñhaico meneehi: Janaaniciviro amiñhai imihuseque miguiraaatusu.

¹¹ Jaamoro sajeebñ mihicamoro amiñhai dudicamaajeeneriro mihica amiñhairyo dudicamaaimoro mihica amiñhaico munuubadi.

¹² Jaamo Moocaanico imiyaavogotimo amiñhaico imityaguequi, bu amiñhai jinejebati cuujivaachutimo mihicahi.

Aivojñbo Asaajino.

¹³ Monahabomi, iguijevecumo milli iicajinoco gaajatimo iicanicibadi mihicadino. Jaamo idaasuvotimo miicaqui saatoho Cristoma niñquejefaño iicajinoco eescinitimo iicanicibadi icatimo mihicahi.

¹⁴ Jesu iguijeveubo siino ubuheeteunoco mimiyaavogobadiro, bu diitoco Moocaani buheetesuhi Jesuco iicaubadiro diiboco imiyaavogomoro iguijeveumoco.

¹⁵ Jilli iicanegui amiñhaico meneehi Aivojñbo jñbogo onoobadi: Miñhai jino Aivojñbo asaajinohachuta guijevetimo mihicajimo, iguijevehinicumoco misñgvejitihi.

¹⁶ Aivojñbo Jesu ticoniji niñquejefañoñi iniitoobo imitya iijima. Jaasumi Moocaani toomominaa aivojñbo mityano sahagueji. Moocaani miriicuco iguisinofeenedi niitejiibo. Jaasumi Jesucristoco imiyaavuumoro iguijevecinimumo ticoniji siino ubuheete.

¹⁷ Jaasumi miñhai miguijevetime jiniñjhalliri mihicamo sano diitoma magañiveji aimuufaifteenedi Aivojñbo Jesuma mahatyimecasiqui caamovi. Jaamo tolli fahñjivaro diiboma mihicacuui.

¹⁸ Jaanegui fahñgovavi mequehecusuquimaje jinofeenedi.

5

¹ Tañahabomi, jaanoti diibo asaajisumiti ifafucu oovoti icano amiñhaico caatinñtihi.

² Amiñhairyo imino magaajacuui, Aivojñbo asaajifucu gaseji imimañobati fucu nani-vaminaafi agasenicibadi.

³ Jaasumi miyaminaa sajeebñ mihicahi, imino mihicahi nuurunaaca diitohallivi imimañobati aivo gaseji, gaigo iseemevacuuqui aivonicibadi, aivo ifinisujinoti taajajitimo.

⁴ Jaanoti tañahabomi, amiñhai gaajatimo mihicatñhi. Jaamaño amiñhai tufucu nani-vaminaafi iicanicibadi iicafucu gasejitihi iiguitusuqui.

⁵ Jaamo paryi amiñhai magaajacumo cuuje esesenefañoði mihigobadi mihicacuumo. Miñhai fucu icivonofaño mihicacutihi.

⁶ Jaanegui saatoho miyaanoco agaajatimobadi micigadino imino esicinimoro motoomo.

⁷ Jaanoti icigamo fucu cigahi, tolliro iguiricavomo fucu guiricavehi.

⁸ Jaanoti miñhai Cristoco magaayiciumo imino mehesicinñhi miyaavogo, gajji caneri mofico mofoboocihi, amocasiminaafi jigaiño meehuri ifico ofoboocinicibadi. Tolliro mataajainoco mehesicinineri, monigainoco mofoboocihi amocasiminaafi jigaiño niñgari iinigaico ofoboocinicibadi.

⁹ Moocaani miñhaico idaasuno imooniqui ficuutihi jilli Mohaivojñbo Jesucristofañoði mataajaquiro ficuubo.

¹⁰ Diibo Jesucristo mohallivi guijevuehi diibomaryo miicaqui mubuheerumo, miguijeve-cuurumo icano.

¹¹ Jaanegui mesefaquifoto. Jaamoro fahñgovavi mequehecutusucasi toono mihicabadi.

Pablo Inahabomico Fajññhi.

¹² Tañahabomi, amiihaico meneehi: Jaamo amiihaifaño ududicamaaimoro amiihaico Aivojiiho Jesufañoði ijiihogomoro afajiiimoco mobociusuu.

¹³ Jaamoro diitoco mihimogomoro guiraano magaiji toono dudicamaajeminaa iicamaño. Jaamoro sajeebii fahigovavi mihica.

¹⁴ Tañahabomi, tolliro bu amiihaico meneehi: Mafago ududicamaaiñooco iimogotimoco, bu tolliro imiyaavogoti iniinovamoco mequehecusuu iniinovafimoco mahamusu fanoovaaco jaabicimoro famoomaryo mihica.

¹⁵ Mehesicini saatohoba miihaiñoobaco imitino omoonimoco, bu imitino moonidimo. Tolliro moonitimoro iminoro mihica fahigovavi, bu famoovamaryo icano.

¹⁶ Fahiijivaro imo imo mihicahica.

¹⁷ Fahiijivaro Moocaanima iimaamoro mihicahica.

¹⁸ Fanoohalliviro graciaco acimoro jilli Moocaani iimogono amiihaiditi Cristo Jesufañoði.

¹⁹ Moocaani Gaijaco mojeebii fañoti miguihanisudino.

²⁰ Moocaani Gaijari Moocaani iimaaminaa ijiihogonoco mitii suguedino.

²¹ Fanoonisuco iimino magaajamoro iiminocoro jeevesutimo toonoma mihica.

²² Paryi iiminotinoti amiihai ifiico magaihuini.

²³ Diiboro Moocaani sajeebii iicaabo amiihai ifiico imino ijeevadi ificuuqui, paryi amiihai ifiico amiihai jeebiiico, amiihai gaijaco icano mihinivatino ificuuqui Mohaivojiiho Jesucristo asaajino imega.

²⁴ Jeevesutatiiho amiihaico ucuuhuvaabo. Jaabo miiinoco bañisutatiiho jilli mooniji onoonoco.

Niino Iimaa.

²⁵ Monahabomi, Moocaanima mohallivi fahiijivaro mihiimaahica.

²⁶ Moojico mahaci paryi monahabomico imino iijiri.

²⁷ Amiihaico tajiihahi Mohaivojiiho mityari. Jaamo jihaameque paryi monahabomidi mihiimaasuhi.

²⁸ Mohaivojiiho Jesucristo jaafa amiihaico imino teemehi.

2 TESALONICENSES

Pablo Inahaboniminaama Moocaani Iijaminaadi Caatinuihi.

¹ Uujoho Pablo, Silvano, Timoteo icamo Moocaani iijaminaa Tesalonicari iicamedi macaatinihí Moocaani, Aivojiiho Jesucristo icamisifeenedi.

² Jaamo amiihai imino mihica, sajeebiihama mihica icano Dios Moocaani, Aivojiiho Jesucristo icamisifeenedi.

Moocaani Dugaacuji Imitiminaaco Cristo Asaadi.

³ Monahabomi, amiihahallivi miihai fahiijivaro Moocaanico graciao mahacihicaji imino aivo jilli momoonino amiihahallivi amiihai miyaavogo iguiraatomaño, tolliro fahigova magaijicasino fahiijivaro janaanici iguiraatomaño.

⁴ Jaamaño miihairyo imo imo amiihaiditi mihiihaahicahi Moocaani iijanofaño amiihai, amiihai idaasuno mihicarunofaño di majaanicimoro mimiyaaveguehicamaño.

⁵ Jiliti amiihai magaajasuhi Moocaani iminoro udugaanuco. Jaamaño amiihai diibo aivojiihama mefeeginoma mihicahi toonohalliti idaasuno mihicamaño.

⁶ Jaano amiihaico idaasuno omoonimoco Moocaani idaasuno mooniji.

⁷ Jaamo miihaima amiihaico sano jaguisisuijiiho idaasuno mihicahicamoco ufucu Aivojiiho Jesu niqiejefaño itimiyatoomominaama asaadi.

⁸ Jaabo ciijigaiguiihuma saajiiho idaasuno imooniqui Moocaanico agaajatimoco, Mohaivojiiho Jesucristo taajasuijiihobogoco imiyaaveguehicitimoco.

⁹ Jaamoco idaasuno moonijiiho ufucuro ifinijitino guijevefaño. Tehesino gañicafetejimo Aivojiihoboti, diibo boci, diibo mitya icanoti sihigo tehesino.

¹⁰ Jaabo Aivojiihoboco ita iicamo icahacisuqui asaajifucu tolliro diiboco imiyaaveguehinimediti itoomominaa iheetyequi miihai jiihobogo amiihaifeenevi imiyaavogocafotomaño.

¹¹ Jaaneguiiha jiliti miihai amiihahallivi Moocaanico midilluhicahi amiihaico icihinimo Moocaani icicumoo iicanicibadi miicaqui. Tolliro bu midilluhicahi, Moocaani imityari imooniqui amiihai mimiyaavogomoro meheetaveguehicanehenjeque iimivusucafetequi.

¹² Amiihaifaño di Mohaivojiiho Jesucristo momo icahacisucafetequi. Tolliro bu amiihai diibofaño di miicaqui Moocaani Mohaivojiiho Jesucristo icamisi imihusefaño di.

2

Imiti Miyaminaafi.

¹ Tañahabomi, jaanoti amiihaico meneehi, Aivojiiho Jesucristo miihaico iigaiyiciqui asaajifucuti amiihaico meneehi:

² Bañigayiro mejeevesudino mihicahicabadi mihicanoco. Jihovoto igaijafeenedi ijiihobogono jiihobogoco muguubumoro mihiguetedino. Miyaminaa onoonoco muguubumoro miihai aamenebadi iicanoco jilli noonoco: Aivojiiho asaajifucuri mihicacuui, noomoro ijiihobogonoguiinodi mejeevesudino.

³ Miihaifaaño amiihaico abañinoco mimiyaaveguedino; iticoni diibo asaajino imegavii icajino Moocaanico iminaanivamo asaajino. Jaasumi gasevajiho imiti miyaminaafi ciijigaifaño igañiqui iicacuubo.

⁴ Jaabo diibo paryi Moocaanitaco, bu fanoooco ejeevefimoco iminaanifiibo. Jaabo diibo Moocaani iicanicibadi Moocaani templojafaño acasivooboro: Uujoho Moocaani, nooboro.

⁵ ¿Nacu mehesicinihi amiihaico amiihaima iicausumi toonoti eneehicaanoco?

⁶ Jaarunoco amiihai jisumi magaajacuui saafi toonoco ugucicarunoco imegaviiho ihooovovi ifototinaacaro asaajiruneguiiha.

⁷ Agaajaratino imiti mitya asaano icacuui idiihoboro icaabehiica toonoco ifiticiisuhicaaboco jiiinijeti buhigovi icidi.

⁸ Jaadi jari tohimitiihobogo gaseji. Jaabo iimitiihoboco Mohaivojiiho Jesu finisuijii jagabari diiboco ufuunaruneri, bu imino agasevaneri icano.

⁹ Diibo tohimitiihoboba asaajiiho ijijaagodi iicaabo. Jaabo saaji sihidi mityama sihidi ejeevanoono mityaco ifusunofaño di bañiihoboro.

¹⁰ Fanoova imitico moonijiiho miyaminaaco ibañisuqui jaahavofaño efeejimoco, miyaanoco ataajasujirunoco gaayicitimo iicaumaño.

¹¹ Jiliti Moocaani diitojaago bañifira mityaco galluuhi diibo abañinoco imiyaaveguequi.

¹² Jaamo ciijigaifaño igañicafetequi miyaano icarunoco imiyaavogotinaama iicaabo jilli iimitinocoro iimegueneguiiha.

Itaajasuqui icimo.

¹³ Jaanoti miihai fahiijivaro amiihaihallivi Moocaanico graciaco mahacihicahi Mohaivojiiibofañodi amiihai magaijino nahabomi mihicaneguiiha Moocaani amiihaico sahiijitiro mataajaqui icicummo Gaijafeenedi amiihaico ijeevadi ificuucumaño, bu miyaanoco mimiyaavogomaño icano.

¹⁴ Tooneguiiha amiihaico Moocaani coovauhi taajasujiiibogoco miihai mijiiibogonofeenedi. Jaamo tolliro Mohaivojiiibo Jesucristo bocifaño mihifetejinoma mihicahi.

¹⁵ Monahabomi, jaanegui mejeevesumoro majabajevedino amiihaico moojiri, bu aamefeenedi icano mijiiibeguehicanoco.

¹⁶ Diiboro Mohaivojiiibo Jesucristo, bu Dios Moocaani iimihuseri miihaico agaijiiibo ifinijitino jacusuco aaciibo, imino miyaavogo esicinico iimihuseri aaciibo.

¹⁷ Jaabo amiihai jeebinoco sefatusuji, jaamo iiminocoro monoomoro meheetavehi icano.

3

Mohallivi Moocaanima Mihiimaa.

¹ Monahabomi, jaamoro bu mohallivi Moocaanima mihiimaa Mohaivojiiibo iiji goovano fahigovavi ihifetequi. Jaanoco gaijima igaayiciqui amiihai mihicabadi.

² Tolliro bu mihiimaa miihaico iimitimo miyaamo icatimo useti itaajasuqui. Famooro miyaavogominaa icatimo. Jaanoti sanoodimoro miyaaveguehi.

³ Jaarunofaño Mohaivojiiibo minoco jeevesutatiiibo. Jaabo amiihaico esefasuuboro iimitiiiboti teemeji.

⁴ Miihai Mohaivojiiibofañodi magaajahi miihai amiihaico matajiiibanoco suufenitimo momoonihicabadi momoonijinoco.

⁵ Jaabo Aivojiiibo amiihaico amusuji. Jaamo Moocaani gaijico magaajacihii, bu Cristofañodi majaabicinoco magaajahi icano.

Jilli Mududicamaaje.

⁶ Monahabomi, amiihaico matajiiibahi Mohaivojiiibo Jesucristo momofeenedi. Jaamo imitino icano nahabomiditi mudugaavehi ududicamaaigotimoditi, miihai mijiiibogobadi iicagotimoditi icano.

⁷ Amiihairyo magaajacuuhii millii mihicamoro miihai mihicabadi mihicajinoco miihai amiihaifeenedi dudicamaaitimo ticovono mihiguutihii.

⁸ Miihaiiñooba machutaaco safooba jaadutimo mamachutatihii. Tollii icatino fucu, bu cuuje icano mududicamaaihicaui amiihaiñoco dumitiiicitimo miicaqui.

⁹ Moocaani dudicamaajeminaaco sita oobajaji Moocaani unuurunofaño miihai dillutimoro mududicamaaihicaui, miihaiti magaajamoro miihai mihicaubadiro momooniqui.

¹⁰ Amiihaima mihicausumi jilli amiihaico matajiiibauhi cajaanoyohacho ududicamaaiñoco iimogotimo, bu machutimo iicaqui, noomoro.

¹¹ Amiihaifañoti saatoho imino icatimo dudicamaaitimoro sitaacoro casivusumoro fee-hicahi onoonoco muguubuhicahi.

¹² Jaamo diitoco mijiiibogomoro matajiiibahi Mohaivojiiibo Jesucristo mityafeenedi: inoro ududicamaaimoro sajeebii iicamoro iino sefatiro iicaqui.

¹³ Monahabomi, jaanoti amiihai imino momooninoti muhuuchavedino.

¹⁴ Jaanoti saatoho jihaamefañodi matajiiibanoco agaayicitiiboti mudugaavomoro diiboma magataavucujirahana inucufevequi.

¹⁵ Jaaruuboco amiihai minaaifbadi mijiiihevedino. Jilliro mafajini amiihai nahabobadiro.

Fitacu Iimaa.

¹⁶ Jaabo Aivojiiibo sajeebiiico aaciifiibo amiihaico fahiijivaro sajeebiiico aciji siibadije mihicarunaaca. Aivojiiibo famoomaryo jaafa icahi.

¹⁷ Uujoho Pablo amiihaidi jino taajico jihaamefaño tahuseri jimañogayicoro caatinihii. Jillii tahiiimaanogayicoro caatinihicahi paryiicino agalluhicahaameneñaño.

¹⁸ Jaafa Mohaivojiiibo Jesucristo paryiicino amiihaico amusuji iimihuseri.

1 TIMOTEO

Pablo Acaatiniuhaame Timoteodi.

¹ Uujoho Pablo Jesucristo minisuminaafi Moocaani Motaajasuminaafi atajibaneGUIIha uco agalluubo, bu MohaiVOjIbo Jesucristo icano, diibo mohesicini iicaabo.

² Timoteo idi caatinihi jihaameque ijoho tamiyaabo tamiyaavogofeenedi iicibo taseemene idiicaabedi. Imeguehi ico Dios Moocaani, bu MohaiVOjIbo Jesucristo icamisi idaasugomaño imino omooninoma, sajeebico aacinoma icano idiicanoco.

Sicamaño jIbbogoco Sita IjIbbeguejirunoditi Onoono.

³ Macedonia jinijevi ufuusumi ico unuucubadi: Efeso cuumiviro fitafoto. Jaabo tajiibahi saatoHoco, sicamaño jIbbogoco jIbbogotimo iicaqui.

⁴ Jaamoco guubunicidimo eede jIbbogojinoco, ifinitino siicijeminaa momono guicibadi iicanehejeque. Toneheje jilliro mihifono jenaucasicijaagoviro satyehi. Toono minoco amusutIhi Moocaani atajIbbano miyaavogovi imino mihifutusuqui.

⁵ Jaano tatajIba imeguehi imihinima achahano jeebIiti, bu iimino esamaajeti icano ifiivono gajiri magaijicasinoco, bu miya miyaavogoti asaaneri icano.

⁶ SaatoHoco jinooti imitamoro mihifono jenaucasicoro moonihicahi.

⁷ Imogomo Moise tajiibano jIbbogominaati iicanoco. Jaarunoco gaajatimo unuurunehejeque, bu sitaaco: Aivo jilli icano, noomoro ijIbbugurunehejeque icano.

⁸ Mihairyo magaajacuhi toono Moise tajiiba onoobadi mihicahachijI tajiiba aivo imijino iicanoco.

⁹ Magaaja iiminoco omoonimohallivi tajiiba chahahi. Jaanoti naha toono tajiiba icahi iiminoco omoonihicatimeGUIIha, uguubuhicatimeGUIIha, iimihicatimo imitiminaaguiIha, imiti esamaajeminaa, Moocaanico, bu ihiimaa ijico icano obociguehicatimeGUIIha, bu caanico, seejico icano agaicaaufimo bu paryi gaicaauminaaguiIha icano ificuuno.

¹⁰ Bu tolliro sitahajema buhiguejeedi mogaimi iicatimehejema iicahicamedi, bu tolliro sano gaifimiro iicacasihicamedi, bu miyaminaaco ananihicamedi, bu abaniffimedi, bu abanimoro sicamañovi Moocaani momoco iguiyicahicamedi icano ificuuno. Tolliro bu toono tajiiba ficucafetehi paryi oono iimino jIbbogoco imeguehicatimohallivi icano.

¹¹ Jaano toono iimino jIbbogo, aivo iimibogo taajasujIbbogoco, Moocaani uco utuumusuubogo.

Moocaani Miihaico Idaasugonohallivi Diiboco Mihimo.

¹² Uujoho MohaiVOjIbo Jesucristoco imehi, diibo jinohallivi uco sefaco aaciboco. Miuro diiboco ejeevesujitinoco agaajaciboro uco idudicamaajefaño ficuubo.

¹³ Paryi jilli uco imino moonibo iticoni uujoho tahiimaari diiboco imitino omoonihicauruuboco, diiboco iminaanihicauboro imitinooon neehicauhi. Jaaruuboco uco Moocaani idaasuguuhi, tusumi uujoho miyaavogominaafi iicautimaño. Jilli gaajatIbo tollihije moonihicauhi.

¹⁴ Jaamaño MohaiVOjIbo aivo ajashutino uudi imino moonihi sano miyaavogoma icano, bu tolliro gajjima Cristo Jesuma sano mihicamaño toonoma mihicaneri icano.

¹⁵ Jaamaño jino aivo miyaano. Jaanoco famooro mimiyaavogo: Cristo Jesu jiijehallivi saauhi imitiminaaco itaajasuqui. Jaamo imitimaati uujoho ihaivojIbo.

¹⁶ Jaabo jineGUIIha Moocaani uco idaasuguuhi, aivo guiraano tafeenedi paryi Jesucristo ijaabicico ihifusuqui, bu jaanoti uuti agaajamoro diiboco imiyaavogomo ifinijitino fiivoma iicaqui.

¹⁷ Jaanegui masii fahijivaro ufucuro ifinijitino AivojIboco mobocigomoro macahacisuqui, ufucuro iguijebetIboco, aatyimeratIboco, diibo idIboco Moocaani iicaaboco icano. Fine.

¹⁸ Timoteo taseemene, ico jinoooco tajiibahi. Jaabo iimino moonicasico moonicasihi miyaavogoma, bu imino esamaajema icano iticoni monahabomi itI ihiimaamuro Moocaani momofañodi unuubadi.

¹⁹ Jaanoti saatoHoco iimino esamaaje onoonoco omoonitimaño imiyaavogoti acutuumo iimitinofañovi.

²⁰ TollI icaumisi Himeneo, Alejandro icamisi. Jaamisico uujoho aciuhI iji Satanasco toonoti agaajamoro Moocaanico ijiri: Imitino, nootimo iicaqui.

2

Moocaanima Jilli Mihiiamaaqui IjIbbogono.

¹ Ticonihi jinohallivi ico atajũbaabo dilluunoco iheetavequi, Moocaanima ihiimaaqui, dillumoro miyaminaahallivi Moocaanico imomoro iicaqui icano.

² Moocaanico midillu miyaminaaco atajũbamo aivojithohallivi imimo miicaqui sajeebũ Moocaanijaagodi mihicamoro, paryi fanoovaaco bocigomoro.

³ Jino aivo iimino Moocaani Motaaasuminaafi iimogono.

⁴ Jaabo imeguehi famooro atajanoco, bu famooro miyaanoco agaajanoco icano.

⁵ Saafiuro Moocaani icahi. Jaabo Achifeenedi mihifetejirahi, bu jaabofeenedi mũhaico amusuubo. Jaabo Jesucristo miyaminaafi.

⁶ Jaabo Jesucristo gujivefaño ifiico aciuihi famooro mataajaqui, mohallivi jaaduubo. Jaano ifusucafutuuihoovovi ifutuusumi.

⁷ Tooneguiiha uujoho ficucafutuuihi jũbogo satyominaafti, minisuminaafti icano, judiomi iicatimoco miyaavogoti, miyaanoti icano jũbeguequi. Jaabo uujoho miyaanoco neehi bañitũbo.

⁸ Tooneguiiha imeguehi fahigovati gaifiimi Moocaanima ihiimaanoco ihuseneque caamovi agañiycimobadiro imino jeebũri, sifirama, iibacasima icano achahano jeebũri.

⁹ Jaabadiro bu gaigoomi unucufesutino gaachehunofaño. Ticovono, siicuno icano ijeebũico omoonimoro ijicamaaiqui, bu iimibaiquimaaiqui. Jaaruno siibadi iicaneheje feedamaajeeneri icatino, bu oroneri, perlaneri icano aaricunehejeri icatino, bu sihidi ijaadama iicano gaachehuneru icatino icano.

¹⁰ Jilũiro iiminoonocoro meheetavo oono Moocaanidi amũhai jeebũico mihimibachucuumobadiro mihica.

¹¹ Jaamo amũhai gaigoomi amũhaico ijũbogonoco lliũvi muguubunici. Jaamoro onoonoco: Ji, monoo.

¹² Uujoho imogotihigaigo miyaminaafeenevi ijũbogonoco, bu tolliro imogotihigaifico iguiinoninoco. Jilli lliũviro iicaqui.

¹³ Mũiro Moocaani ticoniuihi Adanco iticoni eheetavuubo. Jaanohallivi Evaco eetavuubo.

¹⁴ Jaabo Adan bañicafutuutihi, igaigo bañicafutuuihi. Jaago abañicafutuumaño imitifaño jicafutuugo.

¹⁵ Jaaneguiiha gaigo idasuno icafigo eseemevasumi toono jaadabadi iicano. Jaarugo ufucu niinofucusumi taajaji miyaavogoco ejeevesutihachijji, gajijifaño iicahachijji, bu mihinivatino iicahachijji, siicuno ijeebũico omoonihachijji icano.

3

Moocaani Iija Jũbogominaa Aivojito.

¹ Jino aivo miyaano: Saatoho aivo sihidi ejeevano ducicamaajeque Moocaani iijafaño omooninoco iimogono, toono aivo iimino ducicamaajeque omoonigono.

² Jaamaño Moocaani iija aivojũboti iicagoobo iimino ifima iicaqui, saatoho diiboti imitino iimaatimo iicaqui. Jaabo saafigomaryo mogaima iicaqui, bu sicamañehejequere eesamaaitũbo iicaqui, imino iicaqui, famoovaro diiboco ibociguequi, fahijivaro baaminaaco imino igayayicahicaqui iijafaño, bu imino ijũbeguequi,

³ guiriicavotũbo iicaqui, amocasico guiniotũbo iicaqui, bu nihibamico gajitũbo iicaqui. Jilũiro iimihusequi, siicujeebũba iicaqui, nihibamijaagoviro ijeebũ icatũbo iicaqui.

⁴ Imino iijaminaaco atajũbanoco igaajaqui, iseemeque afagueeneri ijũhucuqui, sitaaco ibociguhicaqui icano.

⁵ Mũino iijaco imino matajũbanoco magaaatũbo, bu lmilli Moocaani iija sihidi ejeevanoco meteemejirahi?

⁶ Jaabo Moocaani iija aivojũbo bohono Cristoco agaayicũbo icajitino. Aivo uujoho sihidi jeevahi, nooboro ifiico mitiano eesicininoti, ifiico iinoro gañĩsudiibo ijĩ aacutuuno idasuno yomonofaño.

⁷ Tolliro bu jaaboco ibociguequi miyaavogominaa iicatimofeenevi, diiboco obocigotinehejete acototũbo iicaqui, bu conohacho ijĩ itacuraco ificunofaño aacototũbo iicaqui icano.

Diaconomi.

(Hch 6.1-7)

⁸ Jaabadiro bu diaconomiti iicamoco ibociguequi, unuucuunoco bañitimo iicaqui, guiriicavotimo, ajashurunoco guiraano ajaadusumoro guiraano nihibamico iicinoco imogotimo iicaqui icano.

⁹ Tolliro bu miyaavogono agaajarautinoco imino igaajaqui, bu tolliro mihinivatino esamaajema iicaqui icano.

¹⁰ Jaamo imino inisuciniqui. Jaadi jari iimihachijji jari diaconoti icajimo.

¹¹ Jaabadiro bu diito gaigoomi sitaaco ibociguequi, bu sicamañehejeque jübocasifffitimo iicaqui, sicamañehejequere eesamaaitimo iicaqui, fanoovavi iminoro iicaqui icano.

¹² Jaabo diaconoti iicaabo saafigomaryo mogaima iicaqui. Jaabo imino igajaajqui iseemeque, iijaminaaco icano atajüibanoco icano.

¹³ Jaamo diaconomi imino idudicamaajeque eheetavomo ifetehi janaanici iimino obocigonehejevi. Jaamo iguitimoro Cristo Jesuco mimiyavogonoti imino iimaamo.

Moocaani Iimaa Iiji Agaajaratino.

¹⁴ Goovajino ico emeecitono. Jaarunaaca jihaameque idi caatinihi.

¹⁵ Jaabo uujoho goovano ifototihachijiji, jaabo gaajahi Moocaanico miyaavogominaama milli mihicanicinoco. Jaamo Moocaani milliba iicatübo iijaminaa. Jaamoco Moocaani miya jübogoco aciubo toonoco sitama ihiimaahicaqui.

¹⁶ Aivo miyaano, mühai iimaa iiji aivo agaajarautino aivo sihidi ejeevanoco:

Moocaani miyaminaafi ifiri acavirivuuboro buhugaavuuih. Igajifeenedi: Iimiibo, noocafutuubo. Itoomoinaa jaaboco aatyimeubo. Jaabo jübogocafutuuih fanoojüinije cuumiminaariro. Fanoojüinijero jaabo imiyavogoo, bu jaabo niquejefaño agaayicicafotoobo.*

4

Ufucu Miyaavogoti Udugaavejimo.

¹ Müro Moocaani Gajja foovono neehi: Niinoosumi saatoho miyaavogoti dugaacamaajiji, abañififino gajjamyro ifeequi, jilli ijimi demoniomiti asaano jübogocoro imooniqui.

² Jaamo diito guubunicijimo abañififimo miyaminaa abañisumo ononehejequere, diito esamaajene aivo, ifihicugonoco gaajacuutih. Jilli diito esamaajene müno usegaico miq-uiticinaagono uchuumucubadi jeevahi.

³ Jaamo diito imogotih miyaminaa atabavanonoco, bu tolliro machusutimo siomoneheje machutaanoco, miyaanoco agaajacuumoro imiyavogomo imachuqui Moocaani eheetavucuunoco, toonohallivi diiboco iimomoro.

⁴ Müro paryi Moocaani eheetavuuno sabadiro iminehi. Jaanegui jinejebaco jüheguetimoro magaayici toonohallivi Moocaanico mihimomoro.

⁵ Müro toonohallivi Moocaanima mihimaacuno. Jaano iimibachucinicuuno, noobo.

Aivo Imino Jesucristoco Ejeevoo.

⁶ Jaanoti jinooco dinahabomico idiübogohachijiji aivo iimino jeevomininaafi Jesucristo jeevomininaafti diicaji. Jaabo miyaavogo iimaa sefari diicaji, bu toono iimino jübogoco omoonino sefari icano.

⁷ Jaanoti jihovobogojee jüinije jübogono onoonoco uguubunicüboro: Jii, needino. Jilliro Moocaanijaagoviro dijebüco iminiyucoro nisquimaaje.

⁸ Jaanoti naha bu siineje bañamaajeneque mejeevamaaisuno imihi mofi isefaquiguiiha. Jaanoti Moocaaniguiiha mejeevamaaisuno momiyaavogo isefaqui famooguiiharo imihi. Jino jüjehalliri mihicano ifiguiiha imino, bu ufucu mihicajino ifiguiiha imino icano.

⁹ Jino aivo miyaano. Jaanoco famooro mimiyavogo.

¹⁰ Tooneguiiha bu mududicamaahicahi, sita mühaico imitino ononehejeri idaasuno mihicahicahi icano, mühai iicaabo Moocaanicoro mehesicinihicamaño. Diibo Jesucristo miyaminaa Taajasuminaafiro iicaabo, diibo miyaminaa imiyavogomo Taajasuminaafi iicaabo.

¹¹ Jaanegui paryi jinehejeque tajübaabo diibogo.

¹² Imino mooni ico tihisudimo aivo sicafefi idiicanoti. Jilliro difiiri gaajasu miyaavogominaa iicamoco, imino idiimaaneri, imino idiicaneri, gajjima idiicaneri, bu miyaavegueri, difi mihinivatino idiicaneri icano.

¹³ Uujoho ifototinochuta miyaminaafeenevi Caatinahaameque idifinicininoviro diica, monahabomico equehecutusuboro jübogo diica.

¹⁴ Daabajeevedino Moocaani ico deetavequi aacininoco, oono Moocaani iija amiyato diibo noojiri dihallivi ihuseneque ificuunoco.

¹⁵ Tonehejejaagoviro dijebüco ficu. Difiico sahigoviro miniiyu, famooro ihatyimequi janaanici vi imino ofoonoco.

¹⁶ Difiico imino deesicini, bu idiübogonehejeque icano. Fanoovaviro quehecuno diica. Jilli idiicahachijiji iro difiico imino taajasuji, bu tolliro ico uguubunicimoco taajasuji icano.

5

Jilli Diica Miyaavogominaama.

* 3:16 (Jn 1.14) Aivo miyaano, mühai iimaa iiji aivo agaajaraut

¹ Quillahutooboco dihibadino. Jilliro fagoo diicaanico idiicajirubadiro. Tolliro bu sicafegue mooni dinahabomibadiro.

² Tolliro bu gaigoomi quillahutoco mooni diiseejico idiicabadiro. Tolliro bu bagocajamico dinagomibadiro mooni, mihinivatino.

³ Fibaitoco daamusu miyanotiro aivo fanoovati ucuujivaachumoco.

⁴ Jaanoti safibaijito iseemema iicamoco, bu ihyaachimihaima iicamoco icano diibogo seejimihaiico, bu itagomico imino iteemequi. Jaaneri diitoco ifivusunoco ajaadubadi iicano. Toono aivo iimino Moocaani toonoco iimogono.

⁵ Jaanoti bu miyanotiro fibaijigo iicago, bu aivo iyotobama achahago Moocaanicoro esicinifih. Jaago fahiijivaro Moocaanima iimaahicahi.

⁶ Jaanoti saafigo fibaijigo ifico iinoro imugusugoro iicago, imiyaavogotimobadi icahi.

⁷ Tolli iicagoco, bu paryi jinehejeque tajiiba imino iicaqui, toonohalliti ihibajirunoma ichahaqui.

⁸ Jaanoti saatoho iijaminaa icarumoco toomotimo iicamo, bu aivo iyoto icarumoco ootomotimo imiyaavogoco jilliro tuunamaahi. Jaamo saatoho imiyaavogotimo iicano janaanivivi imitino jeevahi.

⁹ Jaanegui fibaijito toofaño ududicamaaimo aamefaño mificu sesentadino janaanivivi ificabano iicagoco momoco, bu jaago saafi taabaro iicaugoco,

¹⁰ bu imino omoonihicanoco magajacuugoco, seemeque imino iimibayicigocoro ifivuhicagoco, bu baaminaaco imino iijafaño agaayicichicagoco, bu miyaavogo nahabomi tihaiñoco initsugoro fanoovavi diitoco imino ejecevehicahachiiji, idasuno iicamoco aamusuhicahachiiji, bu conohacho sano iiminoco omoonihicahachiiji icano.

¹¹ Jaanoti fibaijito momono aamefaño mificuudino saafigo fibaijoguiinoviro ificabano iicagoco. Tonoodino ificabano iicagoco ifi iimogonocoro iimogogoro Cristoti buhigovi iminiiyudi siino atajejanoco imeguejirugo.

¹² Jaaneri imitico icijirugo diigo unuubadi imino omoonitimaño.

¹³ Jaabadiro bu iijaneriro igomoro ofoomoro gaiquifitejirumo. Jaano toonoro icatino, tolliro bu sicamañejeje jibocasicoro moonijirumo, sita iimaanehejefaño juvhicinimoro ofoomo.

¹⁴ Jaanegui tolli iicajiruneguiiha uujoho imeguehi fibaijito bagocajami iicamo atajejanoco. Jaamo eseemvamoro iijano abajatotiro iicaqui. Jaamoro mominaafi ijico ijaagovi fiitivusutimo iicaqui: Diito imiti, nuusudiibo.

¹⁵ Miuro saatoho fibaijito gaigoomi udugaavomoro iji Satanas dojicutiro fuucuuhi.

¹⁶ Jaanegui cajaatyhachoco miyaavogominaa ifibaijigoma iicamo diigoco ihamusuqui Moocaani iija nihibami sefari iicatigo iicaqui. Tolliti jari Moocaani iija aivo miyaano fanoovati ucuujivaachuno fibaijigoco ihamusuqui.

¹⁷ Jaabadiro bu quillahuto Moocaani iijaco imimo ootomomoco guiraano mobocigomoro imino majaadu. Jaano janaanivivi aivo mobocigo oono Moocaani jibogoco ihiiamaamoro ijibogonojaagoviro iicamoco.

¹⁸ Miuro Caatinhaame neehi: Buey itrighallidi igoneri jehetiibo. Jaabo ijico siyaacudino. Jaafa machuubo ududicamaaimaño, noonoro. Bu tolliro noono: Dudicamaajeminaafi idudicamaaje jaadaco gaayicichicaji, noonoro.

¹⁹ Miuro quillahutoobohallivi: Imitino icahicaabo, nooboro saafiro ijibogonoco gaayicijirahana. Jaanoti diibohallivi miimisiici ijibogohachiiji jari miyaavogo.

²⁰ Jaanoti imitino icamoro iicamoco dihiba famoo imefeeneviro, toonoti saatoho ihiguetequi.

²¹ Jino ico tajiibahi Moocaani imefeenevi, bu tolliro Mohaivojibo Jesucristo imefeenevi, bu diibo toomominaa nanitamofeenevi icano. Jaabo jinoooco imino moonihi miyaminaaco dugaacutiibo, bu saatohoco guinovivi miniiyutiibo diicaqui icano.

²² Bu tolliro cajaanibaco imimañobati Moocaani iija quillahutooboti ficuudino. Sita imitifafaño dicafetedino. Jaanegui paryi iimitino iicajirunoco sihigoviro jeecivotiibo mini-foto.

²³ Dihibari saicino aivo guihuvahicahi. Jaanegui sano nifaihucoro daadudino, vino aivofaihuti bu midino daadu.

²⁴ Saatoho imiti foovono ifuvusuhi diitoco udugaacujihigo footimocoro. Jaanoti saatoho imiti ifuvusutathi imegaviro jaribuunati ifuvusujino.

²⁵ Jaabadiro bu iimino mooni foovono ifuvusufino, atyimeratiruno toovono icajitihi.

6

¹ Jeevivominaa iicamo ihaivojitoco sihidi ibociguequi. Toonoti imitino nuusudimo Moocaani momoti, tolliro bu mojiiboditi icano.

² Jaanoti bu jeecivominaa ihaivojito miyaavogominaa iicahachijji diitoco jiihgeduimomiyaavogofañodi inahabomiro iicamaño. Jilliro janaanici iminoro ijeecivequi; toono diitoco imino mejeecivonoco agaayicimo miyaavogominaa, magaijino nahabomi. Jaanegui paryi jinehejeque diibogo imino.

Sicamaño jiihogominaa.

³ Jaanoti bu cajaanoyhacho sicamañooco jiihogomo, mihai iiminoco Mohaivojiiho jiihogoco mijiihbeguehicanobadi bu mohiimaahijji onoobadi iicatinoco jiihbeguehicanachijji,

⁴ jilli diibo ificoro mitya mitya omooniiho. Jaabo jinejeba ajashuno agaajatiibo. Jilli sicamañejeje iimaahallivi ejenaucasiffiibo. Jaaboro toonohalliti diitoco jiiheveffiibo iibaffiibo, sitaaco aivonoono neeffiibo, sitaaco imino eesiciniibo,

⁵ ifiniino amocasineheje ihesamaajene iimicuutimofaño iicaabo. Jaabo miyaanoco agaajacuutiibo. Jaabo esicinihi: Moocaani iimaa iijico fine sihidi fine tooneri busumijeque sihidi magaayicino, noobo.

⁶ Jihi, eti miya iimaahijji imino icasunohijji, oono diiboma iicadinomaryo janaanici sinehejeque imogotiibo. Jaabo jilliro imo imo iicaabo.

⁷ ¿Miño jiihchallivi jinejebaco misivautihi, bu ajashuno jinejebaco masatyejitihi icano?

⁸ Jaamo gaachehuma, bu machutaama icano mihihachijji tonoodinomaryo imo imo miicaqui.

⁹ Jaanoti sihidi ibusumijema iicanoco iimogomo jaabicitihi diitoco inisunoco. Jaamaño mihiifono fanoovama ica imogo tacurafaño aacotono miyaminaaco imitino omooninoro jinejebama achahanofaño, minisufaño icano ficuhi.

¹⁰ Miño nihibamima mihihicanoco sihidi mihimogono, aivo fanoova imititano. Jaamaño saatoho sihidi toonoco iimogomaño miyaavogoti sihigoviro minifetehinimo. Jaamaño ifico jilliro idaauno icariro gahafusumo.

Imino Moonicasi.

¹¹ Jaanegui ijoho, Moocaani miyaminaafi, paryi jinehejeti digaa. Jaaboro iticovonocoro mooni, iminoco, miyaavogoco, gajico, jaabicico, isicuno jeebiico icano mooni.

¹² Imino moonicasi, miyaavogo moonicasicoro daamocasi. Ifinijitino fiivoco imino gaayici. Miño toonoguiiha ico Moocaani cuhuvahinihi. Jaabo ijoho imino omooniihoro dimiyaavogoco gaajasuuhi ajashutimo imefeenevi.

¹³ Siino bu jino ico tajiibahi Moocaani fanoova jiihchalliri iicanoco fiivoco aaciibo imefeenevi. Bu tolliro Jesucristo imino ifico agaajasuuboro Poncio Pilato imega miyaanocoro unuubo imefeenevi icano ico tajiibahi.

¹⁴ Jaabo jino ico atajiihanoco: Jii, neehi. Jaaboro siibadi toonoco buunanitiibo diicahi ico toonohalliti iibatimo icaqui Mohaivojiiho Jesucristo asaatinohachuta.

¹⁵ Jaano ihoovofucu agasedi Moocaani jinooco paryi mooniji diibo idiihoro Moocaani imino omoonicaciibo, sihidi ejeevaabo, tajiibaminaa Tajiibaminaafi, bu fanoova aivojito Aivojiiho iicamaño icano.

¹⁶ Diibo idiihoro iguijevetiibo mihaiñooba ifiitivotihigo seseefeeneri iicaabo. Jaaboco cajaanii miyaminaafi aatyimetiiho, bu aatyimeratiibo icano. Jaanegui diibonoro bocigo, bu mitya icano fahijivar. Fine.

¹⁷ Jiihe busumijenema iicamoco fagoo: Toonoti mitya mitya icatimo iicaqui. Bu toono ibusumijeviro ihesiciniho ficuudimo toono miyaano icatihi. Jilliro Moocaaniviro ihesiciniho ificuuqui diibo iicaaboro mihaico fanoovaaco ajashutino aaciibo imino miicaqui.

¹⁸ Tajiiba diitoco iiminocoro imooniicui, aivo ajashutino iimino iheetavequi, ihaciffiicui, ihifeffiqi icano diitoma iicanoti.

¹⁹ Tolliti jari janaanici niqejefaño sihidi busumijevajimo. Jaaneri jari cuhufono iicamoro ufucu imino iicajino imega igaayiciqui. Jaamo ifinijitino fiivoco imino igaayiciqui.

Niinoono Timoteoco Atajiihano.

²⁰ Timoteo, ico atajiihanoco imino toomo. Guubunicidino jiihije iimaano sicamañejeje iimaanoco, bu tolliro sicamañejejejeje ejenaanehejejeje, jino miya gaaja ononehejejeje icano.

²¹ Miño saatohosa toneheje miya gaaja ononehejejaagoviro iminifotomaño miyaavogoti mitacuumo.

Jaafa ico Moocaani imino moonihi.

2 TIMOTEO

Pablo Timoteodi Acaatiniuhaame.

¹ Uujoho Pablo Jesucristo minisuminaafi, Moocaani iimogobadi uco agalluubo, Cristo Jesuma sano magataavonofañoḁi fiivoco aaciguuno onoobadi.

² Jaabo ḁiḁi jihaameque caatinihi Moocaanifeenedi taseemene, agaijiibo Timoteodi. Imeguehi Dios Moocaani, bu Aivojiibo Jesucristo icamisi ico ḁdaasugomaño imino omooninoma, sajeebico acinoma icano idiicanoco.

Cristoditi Jibogomo.

³ Uujoho Moocaanico imehicahi taheedemihai iicaubadi imihinima chahano esamaaje-fañoḁi. Jaabo uujoho suufenitiibo ḁiti esafetehicahi dihallivi Moocaanima ihiimaabo cuuje, bu fucu icano.

⁴ Bu fahijivaro uujoho asaausumi ijoho ataanoco esafetehicahi. Jaaboro ico atyimecuujirahi sihidi imo imo icaqui.

⁵ Tolliro bu esafetehi aivo miya miyaavogoma idiicanoco. Iticoni diitaago Loida, bu diiseeji Eunice icamife iticoni tomiyaavogoma icaui. Jaabadiro bu ijoho tolliro toonoma idiicanoco gaajahi.

⁶ Tooneguiiha ico tajiibahi. Jaabo quehecutusuhi Moocaani ico dihallivi uujoho tahuseque ificuumi aacino dudicamaajeque ḁibeguehicaqui.

⁷ Miho Moocaani gaijama mihicamo fanoovaaco miñhicugotih. Jilliro mityama mihicahi, saathoco magaijahi, imiti esamaajeque imino esamaajeriro miguiinonih.

⁸ Jaaneguiiha nucufeguejirahana Mohaivojiibo Jesucristoditi idiibogonoco. Bu uuti nucufeguedino jino diibohalliti civojafaño icanoti. Jilliro dimañoonoti gaayici taajasujibogohalliti miinoco idaasuno omooninoco, Moocaani ico sefaco aacino ticovovi.

⁹ Moocaani mihaico ataaasuuboro cuuhuvahi diibedi mofico imino mihimibachumoro ijeevadi diibedi miicaqui. Iiminoco momooninoti icatino. Jilli tolli diibo iimugubadi, bu tolliro Cristo Jesufañoḁi mihicacuunoti mihaico agaijiiboro. Jaabo Moocaani mihaico gaijiuhi siicijetiro jiinije fiivuutinaacaro.

¹⁰ Jaabo toono igaijico ifusucuubo jisumi Motaajasuminaafi Jesucristo asaaneri. Jaabo diibo gujjeve mityaco finisuuhi, bu taajasujibogofeenedi esesehigovi icicuubo mihaico ifinisujitino ifico ihaciqui.

¹¹ Miho uco Moocaani ficuui jibogoco jibeguequi. Jaaboro uco galluubo minisuminaafti judiom iicatimoco jibeguequi.

¹² Jaamaño uujoho paryi jinehejeri idaasuno icahi. Jaaruubo toonoti nucufevetih, cajaanivi tahesicini iicanoco agaajamaño. Jaamaño imino gaajahi diibo imityama iicamaño uujoho tafico diiboco acihinicuuih imino ificuuqui ufucu diibo dojicuv i asaajifucuguiiha.

¹³ Jaanegui suufenitiibo mooni ico iimino jibogoco atajiibahinibadi. Jaaboro diica miyaavogofaño, bu Cristo Jesufañoḁi mihicacumaño gaijama mihicanofaño icano.

¹⁴ Moocaani Gaija mofifaño icaabo. Jaaneguiiha diibo mihaico aamusuneri Moocaani ico atajiibanoco imino toomo.

¹⁵ Hiro agaajacuuno paryi famooro Asia jiinijeoto uco jeevesuhiniuhi. Jaamotisi bu tolliro Figelo, Hermogene icamisi.

¹⁶ Jaanoti jaafa Moocaani idaasuguehi Onesiforo onoobo yotoco. Diibo fiiva foova uco tafico buheesuvahicahini, civojafaño icanoti nucufevetiiboro.

¹⁷ Jaabo Roma cuumineri iicausumi, uco iguinehicauboro atyimeteubo.

¹⁸ Jaafa ufucu niinofucuvi Mohaivojiibo Jesucristo diiboco idaasugueji. Hiro imino gaajacuui diibo uco Efeso cuumivi minoodino aamusunoco.

2

Iimino Jesucristo Jibogominaafi.

¹ Jaanegui Cristo Jesuco minimiyaavogomaño imino moonico magaayicineri sefano diica, ijoho taseemenebadi idiicaabo.

² Fiivaamofeenevi eneehicanoco gaajamo; jaanoco ijoho uuti uguubuhicanoco saatoho imihusene gaifimico tajiiba sitaaco ijibeguequi.

³ Jaaboro ijoho Jesucristo jibogominaafi, daabici sihidi idaasuno idiicarunoco, amocasiminaafi amocasinohachuta idaasuno iicarunoco ajaabicinicibadi.

⁴ Miho cajaanivi amocasiminaati iicamo sineheje naaje dudicamaajeagovi minifototatihi ihaivojiibo diiboco amocasiminaafti icaqui ḁicibo atajiibanocoro imooniqui iicamaño.

⁵ Jaabadiro bu saatoho bañamaajefaño iicacuumo toono tajiiba onobadi imino omoonimoro sefano omoonitimo ijaadaco gaayicitih.

⁶ Jaabadiro bu faguinofaño sefano ududicamaaimo aivo imegaviro imañoonoti gaayicifhi.

⁷ Jino ico onoonoco deesamaaje. Jaadi Aivojii bo paryi fanoocoro ico gaajasuji.

⁸ Desafoto Jesucristo, aivojii bo David iyaachimioobo iicaubo guijevafañoti siino ubuheeteubediti, tobogo uujoho taajasujibogoco ijibeguehicabogo.

⁹ Tobogohalliti uujoho sihidi idaasuno iicarunoco jaabicihicahi, gaicaauminaafi iicanicibadi jigaiñehiri isisicinenehejeque. Jaarunofaño Moocaani jibogo sisicinithi.

¹⁰ Jaamaño paryi uujoho jaabicihicahi Moocaani icicuumoco jibogohalliti. Jaamo oovosiño taajama iicaqui ufucuro ifinijitnoma Cristo Jesufaño di mihicacumaño diiboti asanoma.

¹¹ Jino aivo miyaano:

Diiboma sano miguijevihinicuhachijji, bu diiboma sano mihicaji.

¹² Tolliro bu idaasuno mihicarunehejeque majaabicihachijji, sano diiboma mahaivojii veji. Jaanoti bu diiboco mutuunamaaihihachijji, mihaico bu tuunamaajii bo.

¹³ Diiboco mejeevesurumoco, diibo mihaico jeevesutih, Moocaani ifibadi mihicacumoco, ¿milli bu ificoro jeevesujiruubo?

Imino Agaajacuuno Dudicamaaje.

¹⁴ Jinoco desaayuubo diitoco tajiiba Mohaivojii bo imefeenevi jihovonehejeque jenaacusitimo iicaqui, jilli miñifono toneheje. Jilli toonoco uguubumehejeque imitino omoonino.

¹⁵ Jaanegui quehecuno diica. Jaabo Moocaani imefeenevi iimino dudicamaajeminaafiti idiicanoco igaajacafetequi, bu jaabo jinehejebati nucufeveti bo diicahi, imino aivo miyaano iicano jibogoco idiibeguehicamaño.

¹⁶ Sicamañeheje iimaa, jinijeo iimaanoco diimaadino. Tonehejeque ihiimaamo jilli janaaniviro imitifano feefhi.

¹⁷ Jaamo jibogono sitaavi jivonoro feehi cinisi ijivonicibadi. Jaamootisi Himeneo, Fileto icamisi.

¹⁸ Jilli miyaanoti imitacuumisi. Jaamisi: Siino mubuheetejino, enehicano sicije fatyehinicuuihi, noomisiro saatoho miyaavogoco sihigoviro miniyumisiro efehicamisi.

¹⁹ Jaarunofaño Moocaani sefano iicaqui kuhufeneri dojibanicuuihi. Jaamo gaajataco ificuuhaame neehi: Aivojii bo Moocaani gaajahi ita iicamoco, noonoro. Tolliro bu noono: Paryi famooro: Uujoho Cristota, onoomo iimitinoti sihigovi idugaavequi, noonoro.

²⁰ Miñro iguiraaja ijafaño sanooro oro eetavota, nihibami eetavota icano icatatihi. Bu tolliro imohono, bu nifaqui guirihilluno icano. Fano iimiguiiharo icatino. Sanoodinoro iimehejeguuiharo icafih, bu jaanoti sanoodino idicunonoguiiha, beevanoguiiharo icafih icano.

²¹ Jaabadi sano imiguiiharo miicaqui imino mofico mihimibachumoro ijeevadi: Mohaivojii bo dudicamaajeguuiharo mihicajimo iimitinehejeti mihinivatino mofico mificu-uqui. Jaachijji jari fanoova iiminoono eetavoguiiharo mihicahi.

²² Jaanegui ijoho sicafehi idiicaabo sicafe iimogonehejeque jeevotii bo. Jaaboro iticovono ificoro deesamaaje, miyaavogoco, gajico, sajeebii icaco icano sano imino jeebii Aivojii bo Jesucristoco ejeecivomoma.

²³ Bu miñifono fanoova jenaucasico deecivedino. Iiro gaajacuuihi toneheje amocasicoro omoonisufinoco.

²⁴ Aivojii bo Jesucristo jeevivominaafi sitaama aamocasiiboro igotatihi. Tolli icatii boro famoovamaryo imino icafih. Jaabo imino jibogominaafi fanoovaaco jaabicii boro icafih.

²⁵ Jaabo siicuno jeebii icajisumoco ifagueequi, Moocaani diiboco tolli iicano ifico ubuunaniiboro miyaanoco agaajasujinoco esicinii boro.

²⁶ Jaamo aicomoro itaajaqui iji diitoco itacurahiihufañ agañsuneri icii boro diitoco iimogobadi imooniqui ificunoti.

3

Niinoosumi Jilli Miyaminaa Icaji.

¹ Tolliro bu gaaja ufucu niinoosumi icajino siibadi ñihicuno iicafucuje.

² Jaasumi icajimo miyaminaa ifi imiguiiharo fanoovaaco omoonififimo, sihidi nihibamima iicanoco iimegeufifimo, ificoro sihidi jeevahi eneefifimo, miñifonehejeque aivo fanoovama icahi, noomoro quehe quehe iicafifimo. Jaamoro Moocaniditi iminootino ihiimaafifimo, bu caanimi onoonoco: Jii, nootimo iicafifimo, sita diitoco imino omoonirunehejeque diitoco cabii acujitimo, bu jaamo Moocaani iimaahijico bocigujitimo,

³ sitaaco agaijimoro idaasuguejitimo, sicamañehejeque jiihohocasiffimo, iimoyiicinocoro omooniffimo, idaasugotimo omooniffimo, fanoova iimino jiiheguminaa icamo,

⁴ iyotocoro imitino omoonisuffimo, guucibatimo fanoovaaco omooniffimo, sicamañeheje mihifoneriro ijeebino agahafucuumo. Moocaanico guinotimoro jilli ificoro imo imo omoonisunehjequere iguino.

⁵ Jaamo Moocaani iimaahijico jilli ihifuvusuro aliohifiriro imino moonijimo. Jaarumo tuunamaajimo toono mityaco miyaano iicarunoco. Tolli iicamoti diifico gaihuini.

⁶ Diitoototi saatoho iijanofaño ijicafotomoro agaajatimo gaigoomico bañihicahi. Jaamo gaigoomi imitiri ifinoco gahafusuhicahi fanoova imogocoro efeehevemere,

⁷ fahijivaro gaajamoro icarumo miyaanovi ufucuro ifototimo.

⁸ Oono Jane onoo, Jambre onoo icamisi Moiseque ejenaauubadiro, bu diito miyaano iicanoco jenaauhicauhi, diitoco ihesamaajene imitacumo, iimicutimo icano, bu miyaavogofaño di agajaracuumo.

⁹ Jaarunaa Moiseque ejenaauumisico gaajacuumo jihovotisi iicaunoco. Jaabadiro bu diito bañijitih paryi jiiñije miyaminaa diito jilli jihovoto iicanoco agaajacuumo icano.

Pablo Timoteoco Atajiihano.

¹⁰ Jaanoti naha ijoho imino uujoho ijiihbeguehicabadi, bu uujoho iicahicabadi, uujoho omooniguehicabadi, tamiyaavogoco, tajaabicico, tagajico icano, bu uco ijiihevenehejeque ajaabicihicano,

¹¹ bu uco idaasuno omoonihicanehejeque, iiro bu gaajacuumo uco ijiihevenehejeri idaasuno iicahicanehejeque Antioquia cuumivi, Iconio cuumivi, Lистра cuumivi icano. Jaarumo paryi tonehejiti Aivojiiho uco taajasuhinihi.

¹² Jaabadi paryi famooro Cristo Jesuguiha ifico iimibachumoro ijeevadi ificuumo. Toonohalliti diitoco ijiiheveneri idaasuno icaji.

¹³ Jaanoti iimifitimo, abañiffimo icamo imitifaño janaaniviro feeji bañimoro, bu ificoro abañineri icano.

¹⁴ Jaanoti ijoho agaajahinofaño mityano diica, iiro toonoco imino agaajacuumofaño. Iiro gaajahi jaanoco miiijoho ico ijiihbeguehininoco.

¹⁵ Miiro seemenetiro ijoho gaajahi iimino Caatinihaamefaño onoonoco. Toono ico ijiihobogono taajasufaño ico asatyejino Cristo Jesuco iimiyavogonofeenedi.

¹⁶ Miiro paryiicino Caatinihaamefaño onoono Moocaani ifusuuboro agaajacuumo acaatiniuno. Jaano miiinoco jiihbeguehi. Jaanoro imitino mihicanohalliti miiinoco iihano, fagoono, miiinoco jiihobogono iticovono ifiima miicaqui icano.

¹⁷ Jaaneri Moocaani jeecivominaafi imino agaajaaboro, bu imino iimibaivooboro paryi fanoova imicoro imooniqui.

4

¹ Jino ico guiraano tajiibahi Moocaani imegavi, bu Mohaivojiiho Jesucristo aivojiihobadi asaaboro uchuumucuumoco, ubuheemeque icano emeeciiboro ijeevadi sahaje udugaacuumo iimefeenevi.

² Jaabo diihbeguehi taajasujiihobogoco suufenitiibo, jaguisifucuro icatino, bu tolliro miyaminaa agaajagomo iicasumi idihbeguejiturusumi icano. Imino gaajasu, bu saatoho imino omoonitimoco dihiba, fanoovaaco daabiciiho fagojiihobogo iijiri.

³ Miiro ufucu iicajino gaseji. Jaasumi miyaminaa jaabicicuumo iivo iimino jiihobogo iijico. Jilli iinoro iimogobadi ajashutimo jiihobogominaati iguinoimoro ficujimo diitoco ijiihbeguequi. Jilli diito uguubunicinoco iimogonocoro.

⁴ Miyaano jiihobogoco ibujinaago ificucuumoro jihovobogojee fanoova jiihobogoco miyaano onomoro: Jii, neejimo.

⁵ Jaanoti ijoho iimino iijico imino ficu, idaasuno idiicarunehjeque daabici, taajasujiihobogoco idihbeguejinojaagoviro minifoto, imino didudicamaajeeque dihfutusu.

⁶ Jaanoti uujoho tafico acicuumo Moocaani jeeciveguiha idaasuno imoonicafetequi, fitivucuumo iguijevejino oovo agasene.

⁷ Jaabo uujoho iimino moonicasico moonicasicuumo, tooneguiha ijineehicaabobadi nijecivi ifutucuumo, miyaavogoco uujoho ejevesutiihoboro imino eetavucuumo.

⁸ Jaano jisumi iimino icari ajaadujino uco toomocinuumo. Jaanoco ufucu uco acijiiho Aivojiiho iimino emeeciiboro udugaacuumo. Jaabo ucoro acijitiibo, bu tolliro paryi famooro diibo asaajinoco iimogomoco icano.

Pablo Timoteoco Onoono.

⁹ Goovano jei disaa uco emeeciivaabo.

¹⁰ Miiro Demas onoo uco jeevesucuui jijeonehejequere janaanici aivo iimoy#cimaño. Jaaboro Tesalonica cuumivi feehinicuubo. Jaanoti bu tolliro Crescente onoo feehinicuui Galacia jinijevi ij#beguequi, bu tolliro Tito Dalmacia jinijevi feehinicuui ij#beguequi.

¹¹ Jaanoti id#boro Lucas uuma icahi. Jaanogui Marcoco iguiinooboro siva juuga uco tadyudicamaajeti ihamusuqui.

¹² Jaanoti uujoho Tiquicoco galluhinihi Efeso cuumivi.

¹³ Asaadi jei uudi siva tagaachehu tajeebutachehuco Troa micuvi Carpo onoo iijafañovi ejevesuhinichehuco, tolliro bu tahaameneque, bu tahaamene pergaminohaamehallivi acaatinihaameneque icano.

¹⁴ Alejandro onoo jigaiño ducicamaajeminaafi aivo uco imitino mooniui. Jaaboo jaafa Moocaani toono jaadaco acihi.

¹⁵ Jaaboti bu #joho difico gaihuini, mojj#bogoco iimogot#boro toonojaagodi iicati#boti.

¹⁶ Tolliro bu iticoni aivojitoma tahallivi ihiimaasumi miihañooaba tahalliti icautihi uco aamusumo. Jilliro famooro uco jeevesuhiniamo. Jaarunoco uujoho teemehi Moocaani toonoco esafototi#bo iicaqui.

¹⁷ Jaarunoti uco Aivoj#bo Jesucristo uco aamusuubo sefaco aciuhi. Jaamaño uujoho imino imivehi taajasuj#bogoco ij#bogoo. Jaamaño faajiinijeminaacoro tobogoco guubusucuui, judiomi iicati#mehejeque. Jilli Aivoj#bo uco sihid#iñihicunehejete taajasuui.

¹⁸ Jaaboro bu uco fanoova iimitinehejete ataajasuuboro ficujiibo niquejefaño iicano ihaivojiguiiha. Jaabo Mohaivoj#bo Jesuco macahacisu fahiijivaro. Fine.

Niinoono Iijico Agalluuno, Bu Imino Onoono Icano.

¹⁹ Taajico daaci Prisca onooogo, bu Aquila onoooboco icano, bu tolliro Onesiforo onoo iijaminaaco icano.

²⁰ Jaanoti Erasto onoo Corinto cuumiviro fitafetehinihi. Jaanoti Trofi onoooboco ficuhinihi guihuvaaboco Mileto cuumivi.

²¹ Jaabo asaadi j#nija imegavirocahi disaa. Dijaago Eubulo onoo iijico galluui, bu Pudente onoo, Lino onoo, Claudia onooogo icano, bu tolliro paryi monahabomi icano iijico galluui.

²² Jaafa #ma Aivoj#bo Jesucristo icahi, bu jaafa Moocaani famooro am#haico imino moonihi icano.

TITO

Pablo Tito Onoobedi Acaatinuhaame.

¹ Uujoho Pablo Moocaani jeecevominaafi, bu Jesucristo minisuminaafi icano. Jaabo uujoho miyaavogogaagovi sivaqui Moocaani icimoco, bu miya iimaano iticovono imino fiivojaagovi isivajinoco igaajaqui,

² bu ifinijitino fiivoma mihicajinoco mehesicininoco igaajaqui icano. Jaanoco Moocaani abañitatibo: Ifinijitino fiivoco aciji, nuuhi sicijetiro jijnije fiivuutinaacaro.

³ Jaamaño jino diibo unuusumi mihicacumaño, mihaico ijibogoco gaajasucubo, jino uco Motaajasuminaafi Moocaani ijibogoco jibeguequi atajibanofeenedi.

⁴ Jaaneguiha idi jhaameque caatinihi Tito ijoho tamiyaavogo seemene tamiyaabo idicabedi. Jaano miyaavogoma ima misi mihicano. Jaabo uujoho imeguehi Dios Moocaani, bu Motaajasuminaafi Jesucristo icamisi ico imino omooninoco, bu sajeebi icaco aacinoco icano.

Tito Creta Chugaivi Ududicamaaño.

⁵ Ico uujoho Creta chugaivi ficuuhiniuhi oono imibachurautinoco dimibachuqui, bu quillahunoco ficuqui Moocaani ijano faacuunivari iicajajefaño oono ico atajibaubadi.

⁶ Jaanegui quillahunoco imino iicaqui, bu icajisutibo iicaqui, sita diibediti: Imitino, nootimo iicaqui, bu jaabo saafigo tajere iicaabo iicaqui, bu jaabo seeme miyaavogominaa iicamediti sita diitoco: Imitimo, bu guubutimo icano, nootimo iicaqui icano.

⁷ Miño Moocaani iija toomominaafi obispo onoobo iimino ifi iticovono ifima icanicahi. Jaabo jenaauuffitibo iicaqui, bu icajisutibo iicaqui, bu guiriicavefitibo iicaqui, amocafitibo iicaqui, bu ajashurunoco guiraano ajaadusuuboro guiraano nihibamico icinoco imogotibo iicaqui icano.

⁸ Ivi jilliro baaminaaco imino ijafaño igaayicahicaqui, bu iimino icaco iimeguequi, bu imihuseebe iicaqui, bu imino imoonihicaqui, bu Moocaanidiro ifico ificuuqui, bu ifi imitinoco iimogonoco moonitibo iicaqui,

⁹ bu miyaano jibogoco diiboco ijibugunoco jeevesutibo iicaqui icano. Jaaboro sitaaco iimino jibogori iquehecutusiqui, bu jenaauhicamoco imiyaavuvusuhicaqui icano.

¹⁰ Miño sihidi: icamo aivo uguubuhicatimo, bu aivo janaanici judiomifaño icamo icano. Jaamo sicamañooco ihiimaamoro miyaminaaco bañihicamo.

¹¹ Jaamoco llinoci iimaatimo iicaqui. Miño fajavaminaacoro mitasumoro feehicamo mijibogotatinoco ijibogomo ifurumo toonohallivi nihibamico igaayiciqui.

¹² Miño diito Cretaminaa jihovotoco acaanivamo iimaaminaafi iyotoditiro nuuhi: Cretaminaa aivo bañiffimo, bu aivo asimibadi jeevamo, aivo machuffimo, gaiquiffimo icano, nooboro.

¹³ Jaabo aivo miyaanoco nuuhi. Jaanegui sefano diitoco fagoo imino imiyaavomoro iicaqui.

¹⁴ Bu jaamoro judiomi bañifira jibogoco miyaavogotimo iicaqui, bu oono miyaano jibogoti uuvuduehicamo ijibogonehejeti icano.

¹⁵ Miño ihesamaaje imihinivatimedi paryi fanoova mihinivatihhi. Jaanoti imiyaavogotimedi, bu ihesamaaje imihinivamedii icano fanooro mihinivano. Miño ihesamaaje, ijeebi icano paryi diitoco imihinivamaño.

¹⁶ Jaamo: Moocaanico magaajahi, unuuruno omoonihicanofaño di gaajavechuno miyaano iicatinco. Miño idicufimo, bu guubutimo, bu iimino moonico ajashuno gaajatimo icano.

2

Miyaano Jibogo.

¹ Jaabo idibugusumi miyaano jibogofañodiro dibeguehica.

² Bu amiyato gaiffimico dibogo guiriicavotimo iicaqui, bu iminoro ihesamaaqui, bu miyaavogofaño imino iicaqui, bu gajima iicaqui, bu jaabicima iicaqui icano.

³ Bu tolliro amiyato gaigoomi Moocaani iimogobadiro iicaqui, sicamañehejeque jibohocasitimo, bu guiriicavotimo iicaqui icano. Jaaneri imino,

⁴ bagocajamico ejeevamaaisuneri diito aijimico igaijiqui, iseemeque igaijiqui,

⁵ bu diigo iminoro ihesamaaqui, bu ajevatigo iicaqui, bu ijaco imino iteemequi, imihusegue iicaqui, aiji onoonoco jenaautigo: Ji, ineehicaqui icano. Jaanofañodi mihaifiooba Moocaani jibogo imitino iimaatimo iicaqui.

⁶ Jaabadiro bu sicafeque dinoo: Imihusene iicaqui.

⁷ Paryi ijoho omooninofañodi diitoco gaajasu. Jaamoco idiibogosumi imihusene diibogo, jejeeje icatiibo,

⁸ iminoro diimaa, toonofeenedi miijoho: Ico dihimiti, needino. Tolliti nucufevejimo oono paryi Moocaani jiiibogoco imeguehcatimo. ¿Jaamo milliti bu miihaiti imitino iimaajirahi?

⁹ Tolliro bu jeecivominaaco fajini ihaivojito atajiiabanoco paryi: Jii, ineehicaqui, diitoco imo imoonihicaqui, bu ononoco iimusuffitimo,

¹⁰ bu nanivatimo imihusenere iicaqui. Jaanoco aatyimemere famooro igaaajaqui Motaajasuminaafi Moocaani jiiibogo oovosiinoco.

¹¹ Miuro Moocaani mihaico iimihuseque ifusuno sivahi taajasuco paryi miyaminaadi.

¹² Jaano toono Moocaani imihuse mihaico jiiibeguehi mohimitico mejeevesuqui, bu jiiijejo imogonehejeque icano. Jaamoro jiijehallivi imino miicaqui, ticovono ifiima Moocaanidiro.

¹³ Tolliro bu mihaico gaajasuno oono oovosiino sihidi ejeevaabo Moocaani Motaajasuminaafi Jesucristo asaajinoco oono motoomo mihaico unuunoco.

¹⁴ Jaabo miuro mohallivi gujiveuhi paryi mohimitico initiuboro mihaico itaajasuqui, diibota mihicamoro imino momoonihicaqui.

¹⁵ Jaano jinooco diitoco diibogo, quehecucusuboro, mityama fagooboro icano. Ivi saatohoti difico taajavusudino.

3

Miyaavogominaa Jilli Icano.

¹ Tolliro bu diitoco desaayu paryi aivojitoco imityaguehicaqui, bu paryi fanoova iimi-noonocoro imoonihicaqui icano.

² Tolliro bu sitaaditi imitino iimaatimo iicaqui, bu sajeebiiima iicamoro sitaama imihijino iicaqui, bu siicujeebiiima paryi famoovamaryo iicaqui icano.

³ Miuro bu mihai iticoni tolliro mihifomo mihicauhi, bu Moocaani ononoco: Jii, meneehicautihi, jilli mimitaciniuhi, bu fanoohimiti imogono, bu fanoohimiti imo icaneheje icano jijovoto mihicauhi fanoohimitifaño mihicaumaño, bu sitaanoco mihimeguehicaui, mijiiheveciniuhi, bu fahigova sitaama mijiihevecasihicaui icano.

⁴ Jaarunaaca Moocaani Motaajasuminaafi igaijico, bu iimihuseque icano miyaminaaco ifussumi

⁵ mihaico taajasuubo. Jaaruno mihai iiminoco momooniunoti icatino, jilli mihaico iidaasugumaño. Jaabo mihaico taajasuubo Igaijari mihaico initiuno bohofico aacinofeenedi. Jaano Moocaani Gaija mihaico bohofiima icasuhi.

⁶ Tolliro bu Motaajasuminaafi Jesucristofeenedi Moocaani mihaico Igaijaco ajashutino aciuihi.

⁷ Jaaboro iimihusefañodi mihaico igayayiciqui jaanofeenedi mihai ifinijitino fiivoco meteemehicanoco magaayiciqui.

⁸ Jaano jino aivo miyaano. Jaaneguiha imeguehi ijoho jinooco sefano atajiiabanoco. Jaaneri Moocaanico imiyaavogomo iiminocoro imoonihicaqui. Jino aivo paryi fameediro imino.

⁹ Jaanoti mihifono iimaaco deecivedino siicijeminaa momono guicibadi iicanehejeque, bu jiihevecasinehejeque, bu oono Moise tajiiabahallivi jenaucasinehejeque icano. Toono jilli mihifoneheje, jihovoneheje.

¹⁰ Jaanoti bu saatoho Moocaani iijaminaaco siibadije udugaacuhachijii fagoo mifociro. Jaanoco: Jii, onootihachijii diiboco buhigovi gañii.

¹¹ Jaano uguubutinati gaaja diibo miyaanoti imitacuunoco, bu iimitiro diiboco: Imitino, unuucuunoco.

Titoco Ifitacuuno.

¹² Uujoho dijaago Artemas onooboco, bu Tiquico onooboco icano agalluudi, tolli icarunofaño disaa Nicopoli cuumijaago uco emeecitoobo. Uujoho tuucuumivi jiiinjadihico afatyonoco imeguehi.

¹³ Bu disefadino daamusu saafi abogado Zena onooboco, bu Apolo onooboco icano. Jaamisi ucuujivaachunoco daaci jinejeti cuujivaachutimisi ifeequi.

¹⁴ Jaanoco aatyimemere mota iicamo igaaajaqui imino moonico. Jaamoro ucuujivaachumoco ihaamusuhicaqui. Tolliti ifiino sinejeguiha iimiqui.

Niino Fitacu.

¹⁵ Paryi jino uuma iicamo dijaa iijico galluuihi. Ijoho bu moojico daaci miyaavogofañodi monahabomi iicamoco. Jaafa Moocaani paryi amihico imino moonihi.

FILEMON

Pablo Filemodi Acaatinuhaame.

¹ Uujoho Pablo, jino Cristo Jesu momohalliti civojafaño iicaabo jihaameque caatiníhi sano monahabo Timoteoma ñdi, agaijñbo Filemon mududicamaaje nahaboniminaafidi,

² bu Moocaani iijamināa oono diijafaño igaivehicamedi, tolliro bu monago Apiadi, bu Arquipo mihaico mududicamaajeque aamusuhicaabedi icano.

³ Jaamo amíhai magaayici Moocaani, bu Aivojñbo Jesucristo icamisi imino omooninoco, bu sajeebñ icaco aacinoco icano.

Filemon Gaiji, Miyaavogo Icano.

⁴ Fahijivaro uujoho Moocaanico dihallivi imehicahi. Jaabo diiboma ihiimaasumi ñti esafetehicahi,

⁵ Aivojñbo Jesuco ijoho agaijinoco, imiyaavogonoco icano, bu paryi Moocaanita iicamoco agaijinoco icano uguubuuboro.

⁶ Tolliro bu Moocaanico dilluhicahi oono dimiyaavogoco aatyimemere imiyaavogomohallivi, jaamo Cristo Jesufaño ñdi paryi iiminoco magaayicinoco imino igaajaqui.

⁷ Jaabo tajeebñ jacusucafetehi, bu uujoho sihidi imo imo icahi ijoho sihidi gaijima idiicanoti. Miñro ijoho tañahabo, difañodi miyaavogominaa jeebñ jacusucafetehi.

Pablo Filemon Jijovonohallivi Filemoco Idilluno.

⁸ Jaanegui uujoho Cristo minisuminaafi icaruubo ñco tajñbajitihi ijoho omoonijnoco.

⁹ Ivi jilliro gaijifeenedi ñco dilluhi. Uujoho Pablo amiyaabo iicacuubo, bu jino Cristo Jesuhalliti civojafaño iicaabo,

¹⁰ ñco dilluhi jaani Onesimo onoobohallivi. Jaabo jino civojafaño miyaavogofeenedi taseemeneti minifutucuuhi.

¹¹ Iticoni naha Onesimo jilli miñfoobo diijovono icauhi. Jaaruubo jisumi miyaabotiro misidi icacuuhi, ñdi bu uudi icano.

¹² Jaaboco dijaago uujoho siino galluhi. Jaaboco imino gaayici tafico idiicajirubadi.

¹³ Imogorahi jinoovi uuma iicanoco dibuunavi uco ijeeceivequi jino Cristo jñboghalliti civojafaño iicaaboco.

¹⁴ Jaaruubo uujoho imogotíhi ijoho idiimogotinoco omooninoco. Jaabo uudi ijoho omoonino uujoho atajñbaneri icatino iicaqui, jilli ñro idiimogooboro omoonino iicaqui.

¹⁵ Fine Onesimo ñti dugaavuuhí gueneene sihi iicatiqui. Jaaruubo jisumi ñma fahijivaro icacuujiibo.

¹⁶ Jaaruubo jijovonobadi icacujitihi. Jilli jijovono janaanicivi imino icacuujiibo. Jaabo agaijñbo dinahaborucuui. Jaaboco uujoho sihidi gaijihi. Imi jaano janaanicivi ijoho diiboco gaiji diijovono iicamaño, bu Mohaivojñbofañodi dinahabo iicamaño icano.

¹⁷ Jaaneguiha digataavominaafi uujoho iicahachijñ diiboco gaayici uco idiicajirubadi.

¹⁸ Jaanoti ñco diibo imitino omoonuhachijñ, bu ñco edebhachijñ icano ucoro toonoco daadusu.

¹⁹ Jaabo uujoho Pablo, jinoocoro tahuseri caatiníhi: Uujoho ñco jaadui. Miñro bu uujoho ñco neejirahi: ñjoho tahallivi guivejirahi uco edebeneque daaduqui, neejirahi. Jaarunoco ñco uujoho nootíhi.

²⁰ Jaaneguiha tañahabo, uudi jino iminoco deetavo Aivojñbo Jesuco imiyaavogomo iicanicibadi. Jaaneguiha tajeebñco daacusu Cristofañodi tañahabo idiicamaño.

²¹ Jilli ñdi caatiníhi ijoho omoonijnoco agaajaaboro, bu jino ñco onoonoco janaanicivi omoonijnoco agaajaaboro icano.

²² Bu tolliro uudi uujoho ñfetejimañoco tahimega dimibachu. Miñro jino teemehi amíhai Moocaanico midilluhicanoco amíhaico ihaciqui uujoho amíhaico emecetejinoco.

Niño Fitacu.

²³ Jaani Epafra onoobo dijaago iijico galluhi, jino Cristo Jesuhalliti uuma civojafaño iicaabo.

²⁴ Tolliro bu Marco onoobo, bu Aristaco onoobo, bu Demas onoobo, bu Lucas icamo jino uco tadyudicamaajeti aamusuhicamo dijaago iijico gallumo.

²⁵ Jaafa Mohaivojñbo Jesucristo amíhaico imino mooníhi.

HEBREOS

Moocaani Illifeenedi Ihiimaano.

(Jn 1.3)

¹ Siicije naha Moocaani moheedetemihaima iimaajibuuhi saicino siibadihije, jiiibogominaafeenedi.

² Jaaruubo jisumi jino niinoosumi miihaima iimaabo Illifeenedi. Jaabo Illifeenedi Moocaani paryi jiiinjeneque eheetavuuboro diibo usefaño paryi fanoovaaco iicaqui ficuubo.

³ Jaabo diibo Moocaani imi aricuco ifusuubo Moocaani ifi tolli ejeevanoco ifusuubo. Jaabo sefari paryi fanoova icahi imityahiiijifeenedi. Jaaboro bu mohimitico ifilluuboro casiiivuubo niquejefaño Moocaani aivoji icagahallivi, imiyanaagonovi.

Moocaani Achi Sihidi Jeevahi Niqueje Toomominaa Janaanicivi.

⁴ Jaamaño Moocaani Achi sihidi jeevano minifetehi Moocaani toomominaa allinoocivi. Miïro caani busumijeti gaayiciibo diito janaanicivi aivo imityamañovi.

⁵ Jaamaño cono bu Moocaani safooba itoomominaati cajaanibaco:

ijoho taseemene, jifucu uubadiro idiicaabo, noonova.

Bu cajaanibaco:

Uujoho diibo caaniti icaji. Jaanoti diibo taseemeneti icaji, nuunova.

⁶ Jaanoti idiiboro illi iicaaboco jiijehallivi isivauboro nuubo:

Mihimo diiboco paryi amiihai Moocaani toomominaa, nooboro.

⁷ Jaanoti diito itoomominaaditi nuubo:

Itoomominaaco guibuhubati eheetavoobo, bu ijeevovominaaco ciijigaiguiihuti eheetavoobo icano, noonoro.

⁸ Jaanoti illiditi noono:

Moocaani dihaivoji icaga; Jaafa ufucuro ifinitino fahiijivaro icahi, bu ditajiiaba imino atajiiibano iicano.

⁹ Iticovonocoro idiimogooboro imitinoco diiheguehi. Jaamaño Moocaani Didios iicaabo icao sihidi imono icaco acihi, digataavominaa allinoocivi, noonoro.

¹⁰ Tolliro bu noono:

Aivojiiibo, ijoho aivo iticoni jiiinijeque tanooco ficuuhi. Bu jaaboro dihuseri niquejeque deetavuuhi.

¹¹ Jaaruno toneheje finiji. Jaanoti ijoho ufucuro finitiibo fahiijivaro diicaji. Jaanoti toneheje queemeveji gaachehu ocoomovonicibadi.

¹² Jaanoco gaachehuo mihanicibadi gatatahuruji. Bu jaanoco buunaniji gaachehuo siino mubuunaninicibadi. Jaanoti naha ijoho diiboro fahiijivaro diicaji; ufucuro difi finijitih, noonoro.

¹³ Jaamaño miïro Moocaani itoomominaati cajaanibaco nuutihi:

Tamiyanaagonovi casivo, diminaaco iguiononjinohachuta, nooboro.

¹⁴ Miïro paryi Moocaani toomominaa jilli gaijamiro Moocaanico ejeevomo. Jaamoco gallufiibo taajasuco agaayicijimoco ihamusuqui.

2

Mataajajinoco Mejeevesudino.

¹ Jaano jilli iicaneguiha aivo imino muguubuniciji oono muguubuhinino, iimino jiihaiti buhigovi minifototimo miicaqui.

² Jaanoti naha siicije Moocaani toomominaafeenedi aaciuno jiiibogo sefano icauhi. Jaanoco guubuutimo imitico omoonimoco toonohalliti idaasuno moonicafutuuhi.

³ Jaabadiro bu miilai aivo aajashutino taajasuco mejeevotihachiiji, mihaico idaasuno moonijiruubo. Miïro toono taajasuco iticoni diiboro, Aivojiiibo jiiibuguuhi. Jaanobuunati jari toonoco uguubuumo imino agaajacimoro miilaijaagovi fatyusuuhi.

⁴ Jaabadiro bu Moocaani toonoco imino gaajasuuhi miyaano icanoco. Toonoti igaajaqui ajabafiranehejeque, sihidi ejeevano, mityano aatyimeratinehejeque omoonihicaunofeenedi, bu tolliro mihaico Igaijaco siibadihije aacinofeenedi icano ijeebi onoobadi.

Jesu Inahabomi Icabadi Minifutuuhi.

⁵ Miïro oono toojeti mihiiamaaje ufucu icajino jiiinijeque Moocaani itoomominaa usefaño ficuutihi toojeque itaajiiabaqui.

⁶ Miïro samañoohaame Caatinihaamefaño saatohe neehi:

¿Milli ñi joho Moocaani sihidi edeevaabo miyaminaa sihidi ejeevatimediti deesamaajirahi?

¿Jaabo collihi diito iguijevefimojaago feejirahi?*

⁷ Miiro jihachutasituro diitoco diitoomominaaguiinovi ficuui. Jaaruumoco fanoova imiri, bociri icano diitoco bocisuuhi. Bu jaaboro diitoco mityaco daaciui paryi edeetavuunohallivi.

⁸ Paryi fanoovaaco diitoguiinovi ficuui, noono.

Jaamaño tolli paryi miyaminaafiguiino ificuumaño diitoguiinovi fanooro icacuuno. Jaaruno fañehiica mahatyimetihica paryi fanoovaro diito iijico obocigonoco.

⁹ Jaarunofaño mahatyimehi Jesuco jihachutasituro Moocaani itoomominaati guinovi ificuunoco. Moocaani sihidi igaijima iicamaño imuguuhi diibo famoohalliviro iguijeveujinoco. Jaarubo jisumi diiboco Moocaani bocigusuhi idaasuno iicauboro iguijeveuno jaada.

¹⁰ Jaamaño Moocaanidi fanoova choomotihidi diibofeenedi. Jaabo Moocaani imeguehi famooro iseeme iimihigo niquejefaño ofoonoco. Tooneguiha Moocaani Jesucristoco idaasuno moonisuuhi imi Taajasuminaafti iicaqui.

¹¹ Jaamaño paryi imibachucinicumoco ijeevadi ificuucuumo, bu diitoco imibachuubo icano paryi sacaanitaro. Tolli iicamaño Moocaani Achi nucufeguetihidi diitoco: Tañahabomi, onobo

¹² Caatinhaamefañodi:

Hiti iimaaji uujoho tañahabomima. Jaaboro ico imeji dimasineri igaivominaafeenevi, noonoro.

¹³ Tolliro bu noono:

Uujoho Moocaanicoresicini, noonoro.

Jaabadiro bu siino noono:

Jineeri icahi, jino seemeque Moocaani uco aacinimoma, noonoro.

¹⁴ Miiro jaamo miyaminaa seemere ihuucuma, itijohoma icano iicamo. Jaabadiro bu tolliro Jesu minifutuui ihuucuma, bu itijohoma icano iguijeveuqui. Jaano iguijeveuneri oono guijeni mityama iicauboco ijico ifinisiqui.

¹⁵ Jaamaño jilliti taajasuubo oono paryi famooro iguijeveneque iiguimoro jivotobadi iicacuumoco.

¹⁶ Jaamaño Moocaani toomominaaco ihamusuqui saautiibo. Jilli Abraham iyaachimihacoro aamusuvaubo saauhi.

¹⁷ Jaamaño diito inahabomi iicaubadiro icaubo sacerdotemi aivojiboti iicaqui jeevesutiibo iicamaño, bu sihidi idaasugoma iicaqui Moocaani imefeenevi, tolliro bu miyaminaa imitico ibusuqui ifiico idaasuno omoonifeenedi.

¹⁸ Miiro idaasuno iicauneri ifi nisucafutuui. Jaamaño jisumi amusuubo tolliro inisucafotomoco.

3

Jesu Moise Janaanicivi Jeevahi.

¹ Tañahabomi, amihai mihimibachucinicumano ijeevadi mihicamo, Moocaani ita iicaqui ucuuhuvamooto mihicamo imino magaaja Cristo Jesu mohimaa iiji minisuminaafti iicanoco, bu sacerdotemi aivojibo diibo iicanoco icano.

² Jaabo Jesu Moocaanima imino icauhi. Jaaboro Moocaani jino dudicamaajehallivi ficuui. Jaabadiro bu tolliro Moise imino icauhi Moocaani iijano miyaminaaco ejeecivuunovi.

³ Jaarunofaño Jesu janaanici toonovi ibocima icahi Moise janaanicivi; oono iijaco eheetavoo tooja janaanicivi ibocima iicanicibadi.

⁴ Miiro iijanoco eheetavomo iticovoocivi icahi. Jaarunofaño paryi fanoovaaco eheetavuuvo Moocaani.

⁵ Jaabadi Moise aivo imino icauhi Moocaani iijaco ejeecivehicaunovi: Ududicamaaihicaunobuunati Moocaani eheetavuujinoco ijiibogono.

⁶ Jaarunofaño aivo Cristo janaanici imino icahi Moocaani iijaminaa mihai mihicamoco otomoobo. Jaamo mihai Moocaani iijaminaa mihicamo sefano mihicamoro mehesciniqui, diibo onoonoco imo imo momoonimoro mimiyaveguequi niinofucuvi.

Moocaani Cuumiminaa Ajaguisijino.

⁷ Miiro jaamaño, Moocaani Gaija nehi Caatinhaamefañodi:

Jaachiji amihai Moocaani iijico muguubuhachiji

⁸ amihai jeebico mucuhufutusudino, johono sicaihigovi iicausumi Moocaanijaagovi isifiratuumoro diiboco inisuumo iicaubadi.

* 2:6 Sahaamefaño noono: Miyaminaafi.

⁹ Tahigo amiñhai eedeetemiñhai uco nisuuhi, buhicagaha cuarentadi ficabava ticovovi tahi uujoho omoonihicaunoco atyimehicaurumo.

¹⁰ Jaanoma iicaubo diitojaa isifiratuuboro nuuhi:

Jilli fahijjivaro ijeebinoco imitasumoro fahigova igomoro icahicamo, jaamoro imeguehicatimo taajñhaico agaañanoco, nooboro.

¹¹ Jaamaño uujoho toonohalliti diitojaa isifiratuuboro tamomofañodi, nuuhi:

Uuma ajaguisijimañovi diitoco ifutusujitihí nooboro, noono.

¹² Tañahabomi, jaaneguiha mehesicini cajaatyoba amiñhaiti iimitino jeebñma iicamoro toonoco mitasudino iicaabo Moocaaniditi diiboco mimiyaavogotimaño.

¹³ Toli icatimoro fahigovavi fafucuvaaciviro mequehecucusasi jisumi jino iicanohachuta. Jaamo amiñhaiti cajaatyobaco imiti bañitino icadino. Jaaneri amiñhai jeebñ Moocaaniditi jenaano minifetedino.

¹⁴ Jaanoti siicijetiro mehesicininoco suufenitimo toonofañoro quehecuno mihicamoro niinofucuvi mihifotohachijji, Cristojaagoti samañoonoti mataañovaji.

¹⁵ Miñro jilli noono:

Jaachijji Moocaani onoonoco muguubuhachijji amiñhai jeebñnoco mucuhufutusudino, johono diibojaa isifiratuumo iicaubadi.

¹⁶ ¿Cajaatyo nacu diibo iimaaco guubucuurumo diibojaa isifiratuumo? Eti bu johono paryi Moise Egipto jijnijeti isivaumo.

¹⁷ ¿Nacu bu cajaatyoma Moocaani sifiratuuhi cuarentadino ficabava ticovovi? Eti bu diito Egipto jijnijeti isivaumo oono imitico ehetavuumoma. Jaamo diito paryi finñuhi sicaihigovi, iguijeveumo.

¹⁸ ¿Nacu bu cajaatyoco Moocaani imomofañodi nuuhi: Tafaño majaguisijihigo mihifetejitihí, nooboro? Eti bu diibo unuunoco: Jii, unuutimoco.

¹⁹ Miñro magaañacuuhí imiyaavuguutimaño diito ifutuutinoco.

4

¹ Jaamaño ufucu Moocaanima majaguisijinoco aaciguunoma mihicanohachuta imino mehesicini amiñhaiti saatoño toonovi ifototimo mihicadino.

² Miñro miñhaico bu acimo tobogo taajasujñbogoco diitoco iicaubadiro. Jaaruno diito uguubuuruno diitoco imino moonitihí uguubuurunoco imiyaavuguutimaño.

³ Jaanoti naha miñhai toonoco mimiyaavogomaño toono jaguisifaño mihifetehi. Oono Moocaani jilli nuuhi:

Jaamaño diitojaago uujoho isifiratuuboro diitoco nuuhi tamomofañodi, uuma ajaguisijimañovi ifetejitimo, nuubo Moocaani.

Jaarunofañó Moocaani jijnijeque ifiivusunotiro iticoniubo eetavuubo imivuudi jaguisiubo.

⁴ Jaamaño miñro samañooñaame Caatinihaamefaño jilli noono jaguisifucuditi:

Sahuse juugahuseti safucu icano nigaciti idudicamaajeti Moocaani jaguisiuhí, noonoro.

⁵ Siino bu Caatinihaamefaño noono:

Ifetejitimo uuma ajaguisijihigo, noonoro.

⁶ Jaarunofañehiica icamo saatoño toono jaguisifaño ijicafetejimo. Jaanoti iticoni toono taajasujñbogoco uguubuurumo toonofañó ifutuutihí: Jii, noomoro imiyaavuguutimaño.

⁷ Jaamoma iicaubo Moocaani siino bu ooviciuhí jisumico, jino mihicasumico. Miñro Moocaani miñhaima iimaahi, toonobuunati goovacuutñnoti David unuunofeenedi. Oono Caatinihaamefaño onoonoco munuucuuhí. Jaanoco bu siino meneehi:

Jaachijji Moocaani ijico muguubuhachijji amiñhai jeebñoco mucuhufutusudino, noono.

⁸ Jaanoti Josue diito israelmico toono jaguisico ihaciuruva, Moocaani siino sifucuditi iimaacuujitirahi.

⁹ Jaanegui icanehiica sano Moocaani cuumiminaa ajaguisijino.

¹⁰ Jaamaño miñro Moocaanima ijaguisiqui ijicafotoobo, idudicamaajeti ajaguisicuubo, oono Moocaani iinoti ajaguisicuubadi.

¹¹ Jaanegui masiñ mesefaquifetequi toono majaguisijinofañó mihifetequi. Jaanegui saatoño johono, imiyaavuguutimo iicaubadi mihicadino.

¹² Miñro Moocaani iiji buheehi mityama icano aivo janaanici sijjevano fanoova aamigano fahigovaaciti ijino iicano sijjeva janaanici sijjevano. Jaamaño mojeebñ, mohesamaaje icano faicuvano icarunoco adicino, bu miyaminaafi ifiico faabeheri adicino icano. Jaanoro foovono miniyuno mohesamaajeque, mojeebñ esicínico icano.

¹³ Aivo jinehejeba chahahi Moocaani ifiivusuuno toonoti afataniivejiruno. Paryi fanoovaro foovono icacuuhí faayacafutucuuno. Jaadi johono diibo imefeenevi mohimitico mihimibachujiiño imefeenevi.

Jesu Aivo Janaanici Sacerdotemi Aivojñboti Icahi.

¹⁴ Jesu Moocaani Achi aivo janaaniviro miihai sacerdote aivojiboti icahi. Jaabo niqenje janaaniviro Moocaani imefeenevi aivo ifotoobo. Jaanegui imino momooniqui mohiimaa iijico.

¹⁵ Miiro miihai sacerdotemi aivojibo miihaico idasuguejirahi moniinovanoti, miiro miihaico iicabadiro diiboco fanoova inisuuneri idasuno icaubo. Jaaruubo imitico mooniutithi.

¹⁶ Jaanegui masii imino mimiyaavogomoro Moocaani sihidi gajjima iicaabovi mifitivequi. Toonoti miihaico ihidaasuguequi, jaaboro iimihuseri miihaico ihamusuqui sihidi idasuno mihicasumi.

5

¹ Famooro sacerdotemi aivojito iicamoco miyaminaafeeneti iicimoro toonofaño ficu-mo Moocaani imefeenevi miyaminaahallivi iimaajinoco, bu diibo jeecivoco iheetavequi, asimico agaisiraicimoro Moocaanico tooneri ijeecivequi miyaminaa imitihallivi icano.

² Jaabo diibo sacerdotemi aivojibo, bu icaruubo ififañodi iniinovanoma iicamaño, bu amusujiruubo agaajatimehejeque, iimino jihaiti imitamehejeque icano.

³ Jaabo bu ifi niinovama iicamaño jeecivo asiri Moocaanico iimitihallivi jeecivefihii, oono miyaminaa imitihallivi iicanicabadiro.

⁴ Jaamaño aivo cajaanoooba jilli iinoro sacerdotemi aivojiboti icatathi. Moocaaniro iiciboro toono obocimañovi ficufihii, johono Aaron onoboco iicaubadi.

⁵ Jaabadi tolli Cristoco mooniutithi: Jilli iinoro diibo sacerdotemi aivojiboti icautithi. Jilli Moocaaniro diiboco toono bocifaño ficuui diiboco unuubadi:

Ijoho taseemene, jifucu uubadiro idiicaabo, nooboro.

⁶ Jaabadiro bu samañoohaame Caatinhaamefaño diiboco nuubo:

Ijoho sacerdotemi aivojiboti fahijivaro idiicaabo, Melquisede onobobadi edeevaabo, nooboro.

⁷ Jaabo Cristo jiijehalliri iicausumi sihidi Moocaanima iimaahicaubo sefano ihaalli to-faihuco gañiboro dilluhicaubo diibo Moocaani diiboco guijevefañoti atajasuujiruno mitiyama iicaaboco. Jaanoco Moocaani guubuui diiboco idilluhicaunoco Moocaanico miyanotiro ejeecivehicamaño.

⁸ Jaamaño Cristo Illi icaruubo gaajauhi: Jii, ononoco idasuno iicauboro iguijeveuno-fañodi.

⁹ Jaaneri aivo ifiico imino ifutusuumaño ufucuro ifinitino taajasu abajaaboti iicanovi ifutuubo paryi oono diibo ononoco: Jii, onoomedi.

¹⁰ Jaamaño Moocaani diiboco sacerdotemi aivojiboti ficuui Melquisedebadi ejeevaaboco.

Aivo Ñihicuno Miyaavogoco Mejeevesuruva.

¹¹ Aivo ajashutino jinohallivi menezino icahi. Jaaruno aivo tihino mijibeguejiruno, amiihai magaaajagotimaño.

¹² Aivo gueenecuuno mihicano jisumi jibogominaati mihicatacuuno. Jaarumehiica mihimeguehi siino amiihaico sita iijibogonoco; Moocaani iiji jibogo aivo itihitnoti. Aivo jilli fañooviro miniinovatucuui. Aivo jilli miyaavogofaño mujusithi. Jilliro mifañofaihuco aaducuujiimobadi mejeevacuui.

¹³ Miiro Moocaani iijico ajashunoro agaajamo seeme mifañototobadi iicamo. Jaamehiica gaajatithi iticovono ifi icaco.

¹⁴ Jaanoti fanoocoro imino emeecimo oono jusitamobadi ejeevacuumo, fanoovaaco udugaacunoco agaajacuuno, iimitinoco iiminofeeneti aatyimeneque ejeevamaacuuno icano.

6

¹ Jaanegui masii janaaniviro mefeequi miyaavogofaño jusimoro Cristoditi iticoni miihaico iijibugunocoro meesudino, siino janaaniviro gaajamoro mofoo. Miiinoco guijevefaño asatyefinehejeque mejeevesunoco magaaajacuui. Bu tolliro Moocaanico mimiyaavogonoco magaaajacuui.

² Bu nitihallivi iijibogonehejeque, bu miyaavogominaahallivi ihuseque ificujineheje-hallivi iijibogonehejeque, bu uchuumucuuno siino ubuheetejinehejeque, bu ufucuro ifinijitino ciijigaifaño efiejinehejeque icano magaaajacuui. Jaarunaaca janaaniviro gaajamorohiica mofoo.

³ Jaanoco tolli momooniji Moocaani iimogohachiiji.

⁴ Jaamaño miiro saatohe seseequi agaayicihinicuurumo, bu Moocaani aacino imoco gaajacihinicuurumo, bu tolliro Moocaani Gajjati agaayicihinicuurumo.

⁵ Moocaani jibogo imoco gaajacihinicuurumo, bu ufucu iicajino jiiinije mitiyaco icano gaajacihinicuurumo,

⁶ Siino dojicuviro eedeehifijaagoviro uhuumimoro Cristoco ejeecivucuu timo siino eede-hifi jeevesufenedi bohomoti miniyuracuujitihi. Jaamo diitoro siino Moocaani Achico dojicuviro imohobujehallivi metetecubadi omoonimoro diiboco miyaminaa imefeenevi dejecumoro icahicahi.

⁷ Jaamo jiiinjebadi, fahiijivaro toojehallivi niijaba aaignoco adujere iicanicibadi jeevamo: Jaaje toojeque ududicamaaimedi imino basutaaco ihiinusujere inoovasuruva, toojeque Moocaani imino omooninoma icaje.

⁸ Jaanoti jarimocoro, ñaavahucoro icano ihiinusuhachiiji jinehejebaguiiha imitije. Jaamaño Moocaani: Imitino, onooboro afaijanoguiinovi aaquetejije. Jaanofeenevi jigasucafetejije. Jaabadi dojicuviro eedeehifijaagoviro uhuumimoro Cristoco ejevesumoco Moocaani fajaji.

Mohesicini Miiinoco Sefano Ficuuhi.

⁹ Agaijimo tañahabomi, jilli munuurunaaca, aivo imino magaajahi, amiihaiti ajashutino Moocaani miihaico imino omoonino mohallivi taajasuma asaanoco.

¹⁰ Miiro Moocaani aivo iimiibo. Jaamaño jabajeevejitiiibo amiihai momoonihicanoco, bu diiboco amiihai gaijico mihifusumoco, miyaavogofenedi monahabomi iicamoco mahamusuhicanofenedi; bu jaanoco jisumihachutahi moonimerehi mihicahi.

¹¹ Jaanegui mihimeguehi famooro miihai toonoco mihifusumoro mofoomo nijequevi mihifotonoco. Jaamo imino mihifutusuhi oono meteemehicanoco.

¹² Miihai mihimogotii amiihai majaparyatonoco. Mihimeguehi oono imiyaavogofenedi, bu ijaabicifeenedi icano Moocaani aaciguunoco agaayicimoro iicabadi mihicanoco.

¹³ Miiro Moocaani onoonoco Abrahamco aaciusumi iffañodiro oovicuihi miyaano iicaujinoco. Aivo diibo janaanacivi iicamo momofenedi ohoovicujirumo achahaumaño.

¹⁴ Miiro jilli nuubo: Miyanotiro aivo ico imino mooniji. Jaaboro ico ajashujitino diyaachimihaiti aacino, nooboro.

¹⁵ Jaanoco Abraham tuumuhi jaabiciboro. Jaamaño gaayicubo Moocaani diiboco unuubadi.

¹⁶ Jaabadiro bu miyaminaa siinoco unuusumi noonicimo diito allinoocivi iicaabo Moocaani momofenedi. Jaano siino miyaano iicanoco, unuusumi Moocaani momofenedi unuucuunoco, çmilli bu janaanacivi siino mejenaauucujirahi?

¹⁷ Jaamaño Moocaani imomofenedi nuuhi aaciguuno miyaano iicajinoco foovono ihifusuqui toono ibusumijeque aaciguunoco agaayicijimoco, bu jaano unuucuuno siino boobanicafutucuutihi iicaujino icano.

¹⁸ Jaamaño icano minocci diibo, bu diibo unuucuuno icano oboobaniracutinoco. Çjaanohocifeenedi milli bu Moocaani unuucuunoco bañijirahi? Jaanofenedi miihaico Moocaani acihi sefano majacuscafotomoro meteemehicanoco mohimega ificuunoco magaayiciqui.

¹⁹ Jaano toono esicini sefano iicanoro mojeebico cuhufono ficuuno. Jaano jino esicini iicanoma miihai mihicano miihaico cuhufono ficuuhi niquejefaño iicaja Moocaani iija gaachehubaryutyigaba ticovo.*

²⁰ Jahigo tobaryu ticovo Jesu jicafutuuhi mohallivi miihaidi jiihaico ifaayiciqui. Jaamaño jilliti Jesu sacerdotemi aivojiiibo fahiijivaro iicanovi ifutuuhi. Jaamaño Melquisedebadi jeevaabo.

7

Jesu Sacerdotemi Aivojiiibo Melquisedebadi Jeevaabo.

¹ Jaani Melquisede onoobou Salem cuumio aivojiiibou. Jaabo Moocaani caamovohi iicaabo sacerdoteu. Jaabo Melquisede Abraham minaaivi jiiinjene aivojitoco iguinionijehigoti uhuumiuboco acabaacutuuboro diiboco: Imino, nuuhi.

² Jaaboco Abraham aciuhi fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro toono abajatoco iguinionunoti iicunoco. Jaano Melquisede onoono momo jilli eneejiruno: Iticoni, iimino Aivojiiibo, eneejiruno. Jaabo Salem aivojiiibo iicaumaño, bu: Sajeebii ica aivojiiibo, eneejiruno.

³ Jaabo buhugaavocafetehi caanima, seejima, bu iheetemihaima icano chahaabo. Jiiibogoratino diibo fiivoti, bu iguijveti icano. Jaabo Moocaani Achibadiro iicacuubo sacerdotemi aivojiiiboti fahiijivaro icacuubo.

* **6:19** Sahaamefaño jilli ficuuno: Toono esicini sefano iicanoro mojeebico cuhufono ficuuno, ancla cijigaji meenegaco samañoviro cuhufono ificuunicibadi onoonoco.

⁴ Jaanoco jisu magaaajacuui Melquisede aivo sihidi jeevaabo iicaunoco. Miiro moheedebe Abraham icauruubo diiboco aciui fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro moonicasivi aivojito nehejeque uduumitiicunoti.

⁵ Miiro Moise tajiiba onoobadi Levi iyaachimihai sacerdotemi iicamo miyaminaaco inehejete fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro ajaadusuno tajiibama icamo; buhicagaha diitobadiro bu Abraham iyaachimihai icarumo.

⁶ Jaanoti Melquisede Levi iyaachimioobo icauturuubo Abrahamco jaadusuui fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro. Jaabou diiboro Abraham Moocaani aaciguunoco agaayicuboo. Jaamaño jilliti Melquisede Abrahamco: Imino iicajinoco, nuuhi.

⁷ Jaanoco famooro gaajacui diiboco: Imino iicajinoco, onoobo diibo janaanici sihidi ejeevaabo iicafinoco.

⁸ Jaanoti jino mofeeneri iicamo fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro agaayicimo, jilliti covono miyaminaaro iguijevifimoro. Jaanoti Caatinihaame iimaahi Melquisede iguijevetiibobadi iicaabediti.

⁹ Jaamo paryi Levi iyaachimihai sacerdotemiti iicamo jisumi fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro miyaminaaco ajaadusuhicamo, bu Levi icano tolliro Melquisedeque fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro jaaduuhi sano Abraham ajaadusumiro.

¹⁰ Miiro jaasumi Abraham iffañerehiica iyaachimihai icauhi Melquisede diiboco aatyimeteusumi.

¹¹ Miiro Israel cuumiminaa tajiibaco gaayicuihi sacerdotemi Levitami jaamoro Aaron iyaachimihafeenedi. Jaano miyanotiro toono tajiibaco omoonimoco Moocaanijaagovi isatyejiruva collihiicaqui, bu siino sifi sacerdoti saajirahi. Jaabo Aaron yomoobo icacujitino Melquisedebadiro iicaburucuui.

¹² Jaamaño sacerdotemi sifiti ubuunanacafutucubadiro, bu tajiiba buunanacafetehi.

¹³ Jaabo Mohaivojibo diibediti jino Caatinihaame jilli onoobo, siicumiti israelmi cuumioobo, tuucuumiti miihañooahaica sacerdoteti iicati cuumioobo.

¹⁴ Miiro imino gaaveechuno Mohaivojibo Juda cuumiti asaauno. ¿Miiro Moise milliba nuutihi jiiicumiditi, sacerdotemiditi ihimausumi?

¹⁵ Jaano jino aivo foovono icahi bohono sacerdoti Melquisedebadi ejeevaabo ajafevene.

¹⁶ Jaamaño miyaminaa tajiiba unumaño diibo sacerdoteti icautihi. Jilli oono ifinisuratino ifi mityari diibo sacerdoteti icahi.

¹⁷ Miiro jino Moocaani jilli diibediti onoono:

Hijoho fahiijivaro sacerdoteti idiicaabo, Melquisedebadi edeevaabo, nooboro.

¹⁸ Jaamaño jilliti edeetajiiba buhigovi ficucafetehinicuui, toono iniinovaumaño iim-iutimaño.

¹⁹ Miiro toono Moise tajiiba jinejebaco imitusuutihi. Jaamaño toonobuuna aivo iiminoco mehesicininoma mihiicahi, toonofeenedi Moocaanivi mifititvonoma.

²⁰ Jinooco Moocaani eetavuui imomofeenedi unuuboro.

²¹ Jaanoti saatoho sacerdotemi jilliti covonoro icauhi Moocaani imomofañodi unuutimo. Jaanoti naha diibo sacerdoteti iicajino Moocaani momofañodi noocafutuui. Miiro Caatinihaamefañodi diiboti neehi:

Aivojibo imomofañodi unuucuuno, siino boobanacafutucuujitih: Hijoho fahiijivaro sacerdoteti idiicaabo Melquisedebadi edeevaabo, nooboro.

²² Jaamaño Jesu bohonohiiji eedejihallivi aivo iiminoco agaajasuubo.

²³ Miiro iticonio sacerdotemi aivo ajashutih, iguijevihicaumaño gueenene icahicautimo.

²⁴ Jaanoti Jesu iguijevetaajiño diibo sacerdoteti iicano sifivi siino jeenetih.

²⁵ Jaamaño fahiijivaro taajasujiruubo diibofeenedi Moocaanivi ifiitivomoco, ufucuro milli iicatimaño diitohallivi Moocaanico idilluhicaqui.

²⁶ Jaamaño Jesu aivo miya sacerdotemi aivojibo miihai mihimogoobo. Diibo aivo iimiibo, idicubama achahaabo imitibama achahaabo imitiminaati ijeevadi udugaacuubo, bu caamovono niqueje janaanicivi agañiyicafutuubo icano.

²⁷ Jaamaño saatoho sacerdotemi aivojito iicabadi jeevatibo diito naha asimico agaisir-icimoro fafucuvaaciviro jeevivoco eetavehicamo. Jaanoco iticoni sacerdoti iimithallivi jeehivehi. Jaanohallivi jari miyaminaa imithallivi jeevivomo. Jaanoti Jesu sano famoohalliviro jeevivucuui, safooro ifico iinoro aaciusumi.

²⁸ Jaanoti Moise tajiiba ficuui miyaminaa iimitimoco. Jaanoti toono tajiibabuunati Moocaani imomofeenediro unuuno Illi Jesuco ficuui sacerdotemi aivojiboti. Jaamaño diibo milli iicatibo fahiijivaro iicaqui imiiboti eetavocafetehi.

¹ Aivo jino imiyaanoco monoono, miñhai sacerdotemi aivojũbo Cristo jilli ejeevaabo casĩvutuui niquejefaño Moocaani aivoji icagahallivi imiyanaagonovi.

² Jahigo sacerdoteti jeeçivoobo imiyaaja iimija Moocaani iijafaño. Jaaja miyamĩnaao useti eheetavocafotoja icatino; Aivojũbofeenediro iicaja.

³ Paryĩcino sacerdotemi aivojitoti ifucucafotomo icahi asimico agaisiraicimoro Moocaanico ijeeçivequi. Jaamaño bu tolliro Jesucristo iguijeveuneri ita iicamohallivi jeeçivuui.

⁴ Jaabo jiihẽhalliviro iicaruva ajashunogayĩ sacerdoteti icajitĩruubo. Miĩro icamehiica sacerdotemi Moise tajũba onoono jeeçivoquerehiica omoonimo.

⁵ Jaamo jito sacerdotemi ijeeçivoco moonihicahi niquejefaño iicaja ijimico iicijahajefaño. Magaajahi jilli ihijimiro iicanoco, miĩro Moise tabernaculo onoojaco iheetavequi omooniusumi, Moocaani diiboco nuuhi: Meeci, jaaboro imino deetavo paryĩ, johono ico ifagajihallivi iifusuujabadiro, nooboro.

⁶ Jaanoti naha miñhai sacerdotemi aivojũbo Cristo ijeeçivoco eetavehi. Aivo janaanici imiyajeeçivoco eetavoobo diibo bohono iijihalliti iicaabo toono aivo imino noocinino aaciguonofaño iicano iicamaño.

⁷ Jaanoti iticoni unuuno iiji iimiuruva, chahajiruno siino bohono iijico eheetavono.

⁸ Jaarunaa miĩro Moocaani tsumio miyamĩnaa imitico atyimeuhi Caatinihaamefaño diitoti unuubadi:

Aivojũbo Moocaani neehi: Icajinehiica uujoho bohono iijico Israel miyamĩnaama, Juda miyamĩnaama icano eheetavono.

⁹ Diito eedeetemihaima eheetavuno iicabadi icajitino, johono diitoco ihuseti agaayiciuboro Egipto jiiñjete iihĩnusuusumi. Jaaruno diitoco unuuno taajico imino mooniutimo. Jaanoma iicabo diitoco jeevesuui, noobo Moocaani.

¹⁰ Jaanoti ufucu iicaji tufucujebuunati Israel cuumimĩnaama taajico eheetavejino jilliji, noobo Moocaani: Tatyajũbaco ficuji diito esiciniifaño. Jaaboro ijeebĩnofaño toonoco caatiniji. Jaadi jari uujoho diicaaniji. Jaanoti diito uutĩ taacuumimĩnaaji.

¹¹ Jaadi iticovoocivi saafisari igataavomĩnaafico, bu inahaboco icano Aivojũboco igajaquĩ jũbogorajitino, famoovaro uco agaajajimaño. Famooro diitoti uco gaajajimo iguiraabo, aajashuubo icano.

¹² Jaamoco uujoho iimitico imibachuji. Jaaboro siino ufucuro diito imitico esafutucuujitĩ, nooboro.

¹³ Jilli Moocaani bohono eheetavono iijiti ihĩmaaboro, iticonio iijico: Eedeenetĩ, nuucuubo. Jaano eedeenetĩ iicacuuno unuucucuubadi iicamaño goovacuujiño ifinino.

9

Moocaani Ijahaci Jiiñjejoja, Niquejejoja Icano.

¹ Miĩro iticoni unuuno iijifaño noocinino millĩ Moocaanico iimejinehejeque jiihẽhalliri iicaja Moocaani iija tabernaculo onoojafaño.

² Jaaja tooja jilli eetavociniuhi, imeganaagonovi aivo iimimaño onoomañeri icano ciijigai iicuno, sano mesa icano, tomesahalliri ijeeçivo maahuno icauhi icano,

³ bu jaanohallivi iicaubaryutyigaba bujinago icauño aivo janaanici iimimaño onoomaño.

⁴ Jaamañeri icano Moocaani jeeçivoco toonohallivi ijigasuhicauno altar onoono. Jaaruno aivo faño icautino igachehubaryutyigaba imegaro icano jahisinaagonovi. Jaano oro eetavota imono uusuno maaniguijinoco toonohallivi ijigasuhicauno, bu Moocaani ihĩmaano jũbogoba cajonbabadi jeevahi arca del pacto onooa. Jaaba paryĩ ihallidi orori jeesuciniuhi. Jaabafaño icauhillo guirihillugayĩ oro eetavotahillo. Jaahillufaño icano mana onoono. Bu tolliro icano Aaron quesei uruhutuui, bu tolliro icaubujeci guisibabujeci. Tubujecihallivi Moocaani atajĩbaunoco acaatinubujeci.

⁵ Bu toobahallivi eetavuumo miimisiici Moocaani toomomĩnaatĩ querubin onoomisi ijico. Diitisiti miyamĩnaa igajaquĩ tooneri Moocaani iicanoco. Jaamisi ijieçucuhicari toobahallidi fobocinihicaui asimĩ tiijeheri efefachuhicamañoico miyamĩnaa imitico Moocaani ubuusuhicaumañoico. Jaarunoti jisumi fanooro mijĩbugucuutĩ.

⁶ Jaajaco tolli eheetavuudi toojafaño sacerdotemi fafucuvaaciviro feejĩbuuhi imegaomaño imimaño onoomañovi Moocaani jeeçivoco iheetavequi.

⁷ Jaanoti naha janaanici iicamaño aivo iimimaño onoohigovi saafiĩro idĩboro diito sacerdotemi aivojũbo feejĩbuuhi safooro saficabavi. Jaabo tahi ufuusumi asimĩ tiijohoco asatoooboro Moocaanico jeeçivejĩbuuhi. Jaaneri iimitico Moocaani ibusuquĩ, bu miyamĩnaa imitico ibusuquĩ icano.

⁸ Jaano toonoti Moocaani Gaija miñhaico gaajasuhi, oono imegaomaño imimañoovi Moocaani jeeçivoco eheetavehicaunohachuta, aivo imimañoovi iifetehicautinoco.

⁹ Jaano toonoti jisumi magaaajaqui. Miiro oono tomañovi Moocaanico ejeecivono, bu asimico agaisiraicino icano. Jaamo tolli ejeecivomo jeebi imiti buusucafototatihi.

¹⁰ Toono jilli ticovo machutahallivi, bu ticovo adutahallivi, bu ticovo imibachuhallivi icano onono. Jaano jilli allioneheje imibachucoro atajibano. Jaarunoco Moocaani ubuunanacuudi sihidi jeevacuutino.

¹¹ Jaamaño jisumi Cristo asaacuumaño, jino iiminooono asaano sacerdoteti Cristo icacu- uhi, aivo imiyasacerdoteti. Jaabo diibo Cristo Moocaanico jisumi jeevivucuuhi janaanici aivo imijafaño. Jaaja miyaminaa useri eheetavoratija: Jijehalliri iicatija, eneejiruno.

¹² Miiro Cristo aivo imimañovi jicafutucuuhi. Jaaruubo asimi tijeheri ijeeceivequi icatino, jilli itijeheriro ijeeceivequi. Miiro jaabo safooro tahigo jicafutuubo famoohalliviro. Jaaneri ifnijitino fiivoco miihaidi icuubo.

¹³ Miiro asimi tijoho, bu niivimi seemeque altar onoonohallivi ijigasuguijino icaneri, iimitima iicamohallivi fefachufimo. Jaano imityama iicamaño ifhallinocoro imitusuno Moocaaniguiiharo iicaqui.

¹⁴ Jaano toono icaruno imityama icauhi. Jaanegui fine imi Cristo tijoho janaanici imityama icahi. Miiro milli iicatino Gaijafenedi Cristo ifiriro Moocaanico jeevivuuhi imihinibama achahano ifico iguijenuneri. Jaabo tijoho mojeebi imiti minoco guijeve- faño asatyonoco, miihaico nitih, Moocaani iicaaboco mejeeceivequi.

¹⁵ Jaamaño Jesucristo jino bohono iimaa eetavominaafi. Miiro diibo guijevefeenedi, eedeehiimaaguiinovi imitinoco omoonino buusucafetehi. Jaamo diito Moocaani ucuuhu- vaumo, ifnijitino busumijeque diibo unuunoco gaayicij.

¹⁶ Miiro saafi inehjediti: Jillicahi momooni, nooboro ihiimaahaameque acaatinino. Jari diibo iguijevecuudi toohaame onobadi moonicafetefino.

¹⁷ Miiro diibo iguijebetinohachuta toohaame onobadi mooniratatino. Jari diibo igui- jeevuunobuunati toohaame onobadi moonicafetefino.

¹⁸ Jaamaño iticono iimaa eetavo ticonicafutuuhi tijoho gañifeenedi.

¹⁹ Miiro Moise paryi Moocaani atajibaunoco paryi famoocoro miyaminaaco jiibuguuihi. Jaaboro oveja ijeene taataco tifañoco iicuboro, bu hisopo onoohohaafequi iicuboro, toohaafe nijequevi tootaataco ificuuboro, asimi tijoho nifaihuma icanoña acaduuhacu- uboro, itajiba aameque fefachuubo, bu tolliro paryi miyaminaahallivi icano.

²⁰ Jaaboro diitoco nuubo: Jino tijoho miyaavusuhi amiihaidi Moocaani iimaaco atajibanoco.

²¹ Jaabadiro bu iimija tabernaculo onoojaco, bu paryi toojafaño iicaunehejeque tooneri Moocaanico ejeecivehicaui nehejeque icano fefachuubo.

²² Jaano toono tajiiba onobadi fiiticujiruno paryi fanoovaaro tijeheri imibachucafo- tonicino. Jaamaño tijohoco igañitiruva, imiti buusurajitirahi.

Cristo Agaicaacafutuuno Imitico Buusuuhi.

²³ Miiro toono niquejefaño iicanobadi jijehallivi iicaunoco imibachuhicaumo asimico agaisiraicinoñodi. Jaano toono niquejefaño iicaneheje asimico agaisiraicino janaanici aivo iiminocoro esuhi.

²⁴ Jaabadi Cristo miiro tooja iimija, miyaminaa useri eheetavocinjafaño jicafutuutihi. Miiro jilli tooja niquejefaño imiyaaja iicaja ijiro iicauja. Jilli niquejefaño jicafutuubo. Jahigo jisumi Moocaani imefeenevi icaabo mohallivi ihiimaagui.

²⁵ Jaanoti judiomi sacerdotemi aivojiiho faticabaciviro safooro jicafetefihi aivo iimihigo onoohigovi itijoho iicatineri Moocaanico ijeeceivequi. Jaanoti Cristo saicino iguijeveneri jeevivotatihi.

²⁶ Jaanoti tolli iicaruva, Cristo saicino guijevehicajiruubo saicijetro jiiñije ifivuuotiho. Jaaruno tolli icatino. Miiro jisumi jino niinosumi Cristo safooro saahu fanoohalliviro. Jaaboro guijeveubo imitico ibuusuqui.

²⁷ Jaabadi famooro miguijeveji safooro. Jaanobuunati Moocaani ajaadujino icaji.

²⁸ Jaabadiro Cristo safooro guijenicafutuuhi paryi jiiñijeminaa imitico ibuusuqui. Jaanobuunati siino saajiiho jijehallivi. Jaaruno tusumi imitico ibuusuqui icacuujitino. Jilli diiboco ootomocoro atajasuvaabo saaji.

10

¹ Jaanoti miiro Moise tajiiba oono iminoono asaaujino gaijaro iicauno. Jaaruno aivo imiyaano ifibadi jeevatih. Jaamaño tajiiba, toono asimi gaicaaoco faticabavaviro omooninofeenedi Moocaanijaagovi ofoomoco imitusutatihi.

² Jaanoti miiro tolli tajiiba onobadi omoonino imitico ibuusufiruva siino tolli moonihicacuujitirumo. Miiro tolli omoonihicamoco iimiti ibuucuruva, iimitima iicanoco esicinicujitirumo.

³ Jaanoti tolli iicatimaño, toono asimi gaicaauco eheetavono diitoco faticabavaviro imitima iicanoco esaayusuhicahi,

⁴ toono asimi tiijoho miyaminaa imitico ubuusuutimaño.

⁵ Jaamaño jiiinjehallivi asaaujino imega Cristo Moocanico nuuhi:

Uuro gaajacuhi iijoho idiimogotinoco asimico idi agaisiraicinoco, bu asimico ico aacinoco icano. Jilliro uco miyaminaafiti deetavehi.

⁶ Miïro ico imo imo moonitino idi asimico ijigasuneheje, bu tolliro imitico ibuusuuqui asimico agaisiraicineheje icano.

⁷ Jaaneguiha ico neehi: Jino saacuui iijoho Moocaani idiimogobadi eetavequi; oono uuti Caatinihaamefaño onoobadi iicaqui, nooboro.

⁸ Miïro iticoni noobo; Moocaani imogotihî, asimico diibedi agaicaaunoco, bu asimico diiboco aacinoco, bu imitico ibuusuqui asimico ijigasunoco icano. Jaabadiro bu toono Moocanico imo imo moonitihî, toono tajiiba onoobadi omooniruno.

⁹ Jaanohallivi bu noobo: Jino saacuui iijoho Moocaani idiimogobadi eetavequi, nooboro. Toono eedehasimi gaicaauco Moocaani ifinisuboro, toonoco boobaniibo bohono uujohe iguijevejineri, eneejirunoco.

¹⁰ Jaamaño Moocaani mihaico mohimitico buusuucuui, Moocaani iimogobadi Jesucristo sano safooro famoohalliviro iguijeveumaño.

¹¹ Jaarunaaca paryi judiomi sacerdotemi fafucuvaaciviro tolli moonihicahi. Jaamo saicino sahomonocoro asimi gaicaauco jeecivomoro canicihî, imitico buusuujitirunoco.

¹² Jaanoti naha Jesucristo safooro sano paryi mohimitihallivi guijeveuhi. Jaaboro Moocaani miyanaagonovi casivuubo fahijivaro iicaqui.

¹³ Jaaboro tahigoti toomoobo diibo minaa iguiinovî ificucafetejinoco.

¹⁴ Miïro safooro iguijeveunofañodi iimitico ubuusuucuumoco imitusucuubo, ufucuro milli icacuutimo iicaqui.

¹⁵ Jaabadiro bu Moocaani Gaija mihaico toono miyaano iicanoco gaajasuhi. Miïro iticoni jilli nuubo:

¹⁶ Miïro jilli noobo Aivojibo Moocaani: Tufucuje afatyonobuunati diitoma jilliji tahiimaaco eheetavono. Diito jeebifaño tatyajibaco ficuji, bu tolliro ihesamaajefaño ficuji, nooboro.

¹⁷ Jaadi bu siino noobo:

Ufucuro esafutucujitihî diito imitico, bu diito imitico omooninoco icano, nooboro.

¹⁸ Jaamaño imiti ubuusucafutucuudi siino jeecivoco toonohallivî eetavoratacutatihî.

Moocaanijaagovi Mifitivequi.

¹⁹ Jaaneguiha tañahabomi, jisumi masii ñihicugotimo aivo iimihigovi mijicafetequi Jesucristo tiijohofañodi.

²⁰ Bohojiri mefeequi, fiivo jiihairi igaachehubaryutyigaba bujinagovi mafatyequi: Diibo Cristo ififañodi mafatyequi, eneejiruno.

²¹ Jaabo Jesu aivo momiyasacerdoteti icacuui, Moocaani iija niquejevi iicajafaño.

²² Jaaneguiha masii Moocaanijaago mefeequi miyajeebii ma mihicamoro, bu aivo imino mimiyaavogomoro icano. Miïro diibo mojeebii noco niticuui mohimitico esicinicuutimo miicaqui, bu jaabadiro mofiinoco imino nifaihuri niticuubo.

²³ Jaaneguiha masii sefano jino mimiyaavogonoco mehesicininofañoro miicaqui, siino iijijaagovi fatyucuutimoro; miïro Moocaani mihaico unuunoco aciji, abañitatimaño.

²⁴ Jaaneguiha masii miguiinequi fahigovavi mahamusacinoco toonofenedi sitaaco magaijinoco mihi fusuqui, bu iiminocoro momooniqui icano.

²⁵ Bu tolliro Moocanico mihimequi mihigaivusumi efeehicatimobadi iicatimo miicaqui. Ivi jilliro fahigovavi mesefasucasimoro mefeehicaqui. Jaano janaanici aivo jisumi miicaqui, oono Aivojibo Cristo asaajifucufitivucuunoco magaaamororo.

²⁶ Jaanoti miyaanoco magaaacuurumo jilli imitico mihimogomoro momoonihachijii, chahacuuno siino imitico ibuusuuqui toonohallivi iguijenimoro ejeecivejimo.

²⁷ Idinoro naha mohallivi icaji ñihicunerî mihaico ajaadujino dugaacusumi. Jaasumi cijigai, sihidi inifotono ijigasunoro, finisujî Moocaniminaaco.

²⁸ Miïro saatoho Moise tajiiba onoobadi omoonitimohallivî miimisiici ijii bugusumi, diitoco idaausgotimoro gaicaaufimo.

²⁹ Imi fine jaano janaanicivî idaausuno moonicafetejimo, Moocaani Seemeneque jihovoobobadi omoonimoro, bu itijohoco itihii sumoro, bu tolliro Moocaani Gaija diitoco agaijiboco: Imitino, eneehicamo. Miïro totijeheri Moocaani iimaa miyaavuhî. Jaaneri diito niticafutuuhî.

³⁰ Miiro magaajacuui Aivojii Moocaani unuunoco: Uujoho idii boro ahaamijii bo. Uujoho ijaadaco aciji, nooboro. Tolliro bu nuubo: Aivojii iicumiminaaco ijaadaco aciji, nooboro.

³¹ Jaamaño aivo sihidi jeevano ñihicuno iimitino miyaminaa Moocaani iicaabo usefaño ifetejino.

³² Jaaneguiiha amiihai iticoni mihicaunoco mehesafoto Moocaani jii bogoco magayicinobuunati, amiihaico idasuno omooniusumi majaabiciunoco.

³³ Miiro amiihaiti saatoho miyaminaa imefeenevi idasuno moonicafutuui. Jaomhalliti mihicamoco mihimuguuneri tolliro idasuno mihicauhi.

³⁴ Tolliro bu amiihai civojafaño iicaumoco mihidaasuguehicaui, tolliro bu imo imo majaabiciui amiihai busumijeque udumitiichicausumi, niqnejefaño aivo janaanici imino busumije ufucuro ifinjitino iicanoco magaajamoro.

³⁵ Jaaneguiiha toono iguitimo mimiyaaveguehicanoco mejeevesudino; toono amiihaico imino busumijeque aciji.

³⁶ Jaaneguiiha imino majaabicimoro Moocaani iimogobadi momooni. Jaamo diibo unuunoco magayiciji.

³⁷ Miiro Caatinihaamefaño noono:

Jaabo asaajii bo goovajino, aivo goovajino asaano, gueneene icatii bo.

³⁸ Jaanoti imino iicamo imiyaavogo sefafeenedi icaji. Jaanoti dojicuviro iminifotohachiiji, diiboma imo imo icajitih, noonoro.

³⁹ Jaaruno miihai dojicuviro iminifetefimoco ifinisufimooto mihicatih. Jilli miyaavogfeenedi ijeebico ataaasufimootoro mihicahi.

11

Miyaavogo.

¹ Jino miyaavogo: Ufucu magayicijinoco imino magaajamoro motoomono, bu tolliro mahatymetriruno miyaano iicanoco imino magaajano icano.

² Miiro moheedetemihai ivi imitocafutuui imiyaavuguumaño.

³ Bu miyaavogfeenedi magaajahi jii nijeque, bu paryi niqnejefaño iicanehejeque icano Moocaani ihimaafenedi ehetavuunoco. Jaamaño siicije aatymerautinoti jino mahatymeneheje eetavocafutuui.

⁴ Miiro bu Abel imiyaavuguumaño, Cain jeevivo janaanici, aivo imineri Moocaanico jeevivui. Jaamaño Moocaani diiboco iimitusuuboro ijeevivoco gaayicuihi. Jaamaño Abel guijevecurunaaca, diibo miyaavogo jii bogoti magaajahicahi.

⁵ Bu tolliro Enoc onoobo imiyaavuguumaño choomoti boro niqnejefaño satyocafutuui. Jaaboco siino atymecutimo Moocaani asatyuumaño. Miiro Caatinihaamefaño noono diiboco asatujino imegavi: Enoc imino iicahicaneri Moocaani imo imo icahicauhi, noonoro.

⁶ Jaaruna miyaavogoma achahamo Moocaanico imo imo moonisujitirahi. Miiro Moocaanijaago mefeejino, Moocaani iicaaboco, bu diiboco iguiniomoco ajaadufinoco icano mimiyaavogotahi.

⁷ Jaabadiro bu Noe imiyaavuguumaño Moocaani diiboco iicajinoco jii buguunoco atymerautirunoco miyaavuguuihi. Jaaboro meenegaco eetavuubo paryi iyotoco togari itaajasuqui. Jaamaño toonofenedi jii nije miyaminaaco ifinisiqui ficuubo. Jaamaño Moocaani diiboco imitusuui imiyaavuguumaño.

⁸ Jaabadiro bu Abraham imiyaavuguumaño, Moocaani diiboco ucuuhuvaunoco: Jii, unuuboro fuubo Moocaani diiboco aacujino jii nijejaago. Jaabo jii niji fueti, jilli agaajatino jii nijejaago.

⁹ Jaabo Abraham imiyaavuguumaño, Moocaani diiboco aaciguuno jii njehallivi siicumiminaafibadi icaubo. Jaabo tahigo nijeganoguunoro icaaboro feehicauhi. Jaabadiro bu Isaac onoobo, bu Jacob onoobo icano icahicauhi toono unuunoco agaayiciumisi.

¹⁰ Miiro Abraham guinehicaui ufucuro ifinjitinocuumico. Jaacuumi oovominaafi, bu ihetavominaafi icano Moocaani.

¹¹ Jaabadiro bu Sara imiyaavuguumaño, aivo amiyago icacuurgu seemevauhi. Miiro gaififico seemevaugo, Moocaani unuunoco imiyaavuguumaño.

¹² Jaamaño Abraham aivo amiyaabo iicauneri niinovacuuruubo sihidi iyaachimihavauhi, ajashutino niqjeje meeciridimo, bu paryi muuai jii nigaiyihaiño ajashutino oovoratio iicadino.

¹³ Jaarumo paryi famooro guijeveumo Moocaani unuunoco gaayicimoro. Jilli imiyaavuguumaño tehesinotiro aatymeneriro imo imo icahicaumo. Jaamoro nuumo: Miihai jijeeto mihicacuutih. Jilli jii jehalliri gueneene mihicajitih, noomoro.

¹⁴ Jaamaño tolli ihiimaamo imino gaajasuhi siijiinije imiyajiinjeque guinomoroofoonoco.

¹⁵ Jaanoti miiro tahigoti asaauo jiiinjequere ihesamaaiuruva, tahigovi dojicuviro uumiujirumo.

¹⁶ Jaanoti iimino jiiinije imiyajiinije iicajeque imuguumo, niqnejefaño iicano jiiinjeque. Jaamaño Moocaani neehi: Diito Caani uujoho, nooboro onooneri nucufevetiibo, miiro diibo diitedi cuumico tahi eheetavucuumaaño.

¹⁷ Jaabadiro bu Abraham imiyaavuguumaaño Moocaani diiboco inisuusumi, illi Isaac onooboco asatyuuboro gaicaaujirahi Moocaanico ijeecivequi. Miiro idiiiboro illi iicauboco; diibofeenedi Moocaani unuunoma iicaujiruuboco.

¹⁸ Miiro jilli nuubo: Isaacfeenedi diiyaachimihaima diicaji, nooboro.

¹⁹ Miiro Abraham imino gaajahicauhi uchuumucuumoco Moocaani ubuheetesuhicaujirunoco. Jaamaño Abraham illico siino gaayiciuhi iguijenjurunofaño.

²⁰ Jaabadiro bu Isaac imiyaavuguumaaño illimisi Jacob, Esau icamisico: Imino mihicaji, nuuhi.

²¹ Jaabadiro bu Jacob imiyaavuguumaaño iguijevejino imegaviro Jose seemeque: Imino mihicaji, nuuhi. Jaaboro iqueseivi esefauquifutuuboro Moocaanico imuubo.

²² Jaabadiro bu Jose imiyaavuguumaaño ichuumucuuquiro israelmico nuuhi, Egipto jiiinijeti ihiinuujinoco. Jaaboro bu diitoco tajjibauhi: Jilli jei tabacinoco momooni, nooboro.

²³ Jaabadiro bu imiyaavuguumaaño Moiseque caanimisi fataniuhi ifiivuumi miinihihaaci, sanihiba idiino ticovovi aivo oovosiuneguiha. Jaamisiro iguiitimisi Egipto jiiinije aivojiiibo: Seemeque magaisiraici, nooboro atajjibaunoti.

²⁴ Jaabadiro bu diibo Moise ujusicuudi imiyaavuguumaaño imuguutih Egipto jiiinije aivojiiibo aicigai iseemeneti ificujirunoco.

²⁵ Jiliro imuguubo Moocaani cuumiminaama idaasuno iicaunoco. Jaaboro imuguutiibo jiiinije imitiri jihachutaro imo imo iicaunoco.

²⁶ Miiro diibedi Egipto busumije janaanici aivo imiuno Cristohalliti idaasuno iicajino, toono jaada Moocaani diiboco aacujinocoro utuumumaaño.

²⁷ Jaaboro bu imiyaavuguumaaño Egipto jiiinijeti fuubo toojiiinije aivojiiibo icajisucoguitiibo. Miiro sefano icaubo omoonujinofaño Moocaani aatyimeratiiboco aatyimeubobadi.

²⁸ Jaaboro bu imiyaavuguumaaño Pascua jiiibaimoco eheetavuuboro tajjibaubo iguhaganoco ovejami tijheheri ijeesuqui toonoti Moocaani toomominaafi guijeniminaafi, Israel seemeti ihamiyaaboco guijenitiiibo iicaqui.

²⁹ Jaabadiro bu imiyaavuguumaaño israelmi Tifai Muuaifeenedi fatyuuhi, imuuai nifaihuco fahigovaacivi udugaacuumoro ijiinijehallidiro fatyuumo. Jaamo dojicuti egiptominaa ufuurumo jiliro macaniuhi.

³⁰ Jaabadiro bu imiyaavuguumaaño Jerico cuumihallidi emecuciniuno callajavuuhi, israelmi tuucuumihallidi sahuse juugahuseti mifucuci icano iviuvuuno nijequeti.

³¹ Jaabadiro bu ajevaminaago Rahab onooogo imiyaavuguumaaño Moocaanico uguubuutimo iguijeveusumi guijeveutigo, diigo Israel gaajavi agalluumoco imino agaayiciumaaño.

³² Jinejeque fine siino neeji? Aivo finijitiruno Gedeoditi jiiibuguruva, bu Barac onoboditi, bu Sansonditi, bu Jefte onoboditi, bu Daviditi, bu Samuelditi, bu paryi Moocaani iimaaminaaditi icano jiiibuguruva.

³³ Jaamo imiyaavuguumaaño siijiiinjeminaaco ajashutino guinoniuomo, bu tolliro imino ijiinijeque tajjibahicaumo, bu tolliro Moocaani aaciguunoco gaayiciumo. Jaamorobu tolliro jicumi eedujirumo iijinoco jimihicuumo,

³⁴ bu cijigaiño sefarunoco jabaasuumo, bu aamiganeri iguijenijirunoti taajaumo, bu ininovafuurumo quehecuftiuhui, bu minaavi mityano iicaumoro siijiiinjeo amocasininaaco guinoniuomo,

³⁵ bu saatoho gaigoomi iyoto uchuumucuurumo siino ubuheeteumoco gaayiciuhi. Jaanoti saatoho guijeveuhi diitoco idaasuno omooninineri, toono diitoco idaasuno omooninoti igutuutimo, siino ubuheetemere imino iicajinocoro imuguumoro.

³⁶ Jaanoti bu saatoho idaasuno icauhi diitoco eedejecunehejeri, bu ahaaminehejeri, bu jigaiñehineri isisimoro icivojaaniunehejeri icano.

³⁷ Jaanoti saatoho guijeveuhi guisibaneri ahaaminineri. Jaanoti bu saatohfeenedi feeducufatuuhi. Jaanoti saatoho aamigari guijeveuhi. Jaanoti saatoho fahigovavi iguefiivomoro feehicauhi, asimibadi asimimeeheneri ofoboocamaaimoro, diitoco idaasuno omoonineri sihidi idaasuno icamorobu.

³⁸ Jaamo diito miyaavogofañodi aivo obocumaño jiihmalliri iicaujitirumo icahicauhi. Jaamo sicahiguehejedi igomoro feehicauhi, bu ifagajinohallidi, bu jiiñijepaajenefañodi, bu guisihojinofañodi icano.

³⁹ Jaarumo paryi diito imiyaavogofeenedi iimitusucafutuurumo Moocaani aaciiguunoco gaayiciutimehiica,

⁴⁰ m-mihaidi aivo imino mohimegaro agaayicitino.* Jaadi jari diito miihaima sano iimitusunoco gaayiciji.

12

Jesucristocoro Mihifinici.

¹ Jaaneguiiha sihidi diito miyaavogoma iicaumo fahigovadi mihaico imibocininoco magaajamoro, masii uufocovi mejeevesuqui paryi imitico mihaico ijeevesunoco, bu tolliro jino imiti mihaico imitasunoco icano. Jaamoro masii majaabicimoro sefano mefeeku jino mohimega ofocinineri.

² Jesucoro ifinimoro, diiboti jino momiyaavogo asaaboco. Jaanoco bu diiboro uju-sisuubo. Miuro Jaabo Jesu imohobujhallivi guijeveuhi. Tohoomono guijeve nucufesuno icarunoco jeecivotiiboro, tolli idaasuno iicaunobuunati aivo imo imo iicaujinoco agaajau-maño. Jaaboro Moocaani miyanaagonovi casiiuvutuubo.

³ Jaanoco amiihai mehesamaaje, jaamoro Jesuditi magaaaja imitiminaa useri idaasuno iicaunoco. Jaaneguiiha muhuuchuvomoro mejeevesudino.

⁴ Miuro amiihaihiica miguijivetihii imitima momoonicasihicanohalliti.

⁵ ¿Nacu fine amiihai majabajeevecuuhi Moocaani amiihaico iseemebadi afajinihicanoco? Miuro Caatinihaame jilli neehi:

Taseemene, imino guubu Moocaani ico ahaamiboro afagoonoco, bu deevesudino ico ihibasumi.

⁶ Miuro Moocaani agaijimoco ahaamiboro fagueefihi, bu tolliro aamifilbo iseemeti iicaqui agaayicuumoco, noonoro.

⁷ Jaaneguiiha amiihai majaabici amiihaico ahaaminoco. Miuro Moocaani amiihaico iseemebadi moonihi. ¿Nacu cajaanii iseemeque ahaamimoro fagotatihi?

⁸ Jaanoti Moocaani iseemeque afajiniibadi amiihaico ahaamiboro afajiniitihachuiji, diibo miyaseeme mihicatihii, jilli ajevaseemebadiro mihicahi.

⁹ Jaabadiro bu seeme mihicausumi jiihmallivi mihai caanimi mihaico afajiniimoro aamijilbuuhi. Jaamoco mobociguejiibuuhi. Jaamo bu niquejeoobo Moocaaniguinovi miminifoto fivoma miicaqui.

¹⁰ Miuro mihai caanimi mihaico faguejiibuuhi jino guenene mihicajitino jiiñijhallivi miicaqui. Jaamo mihaico faguejiibuuhi diito imino iimogobadi. Jaanoti naha Moocaani mihaico faguehi mihai miyanotiro imino mihicajineguiiha, mihaico iimimoti ificuuqui, diibo iimiibo iicabadi.

¹¹ Miuro magaajacuuihi minoco ahaamimoro afagueeneri imo imo mihicatatihi, jilli minoco aavomaño. Jaano afagoonoco uguubuumo toonofeenedi gaayicifihii ticovo jeebima iicanoco, bu sajeebii iicaco icano.

Moocaani Iijico Muguubutino Aivo Nihiicuuihi.

¹² Jaaneguiiha amiihaico neehi: Mesefatusu miyaavogofaño miniinovanoco, bu Cristoditi muhuumigonoco icano.*

¹³ Jaamoro iticovono jiihaicoro miguiino amiihai sefa niinovatucurunoco mesefatusumoro Cristoma mofo. Jaadi siino miniinovacujitihii.†

¹⁴ Jaaneguiiha mesefaquifotomoro famoovamaryo sajeebii mihica. Jaamo iimino ifiima mihica. Miuro iimino ifiima achahamo Aivojiboco atyimejitihii.

¹⁵ Jaaneguiiha mehesicini Moocaani aaciongono saatho gaayicitimo mihicadino. Jaabadiro bu saathoba namita cohai uchuumusufimobadi mejeevadino. Jaamo saatho ajashutimo imiyaavogomo miyaavogoco chuumsuutimo mihicahi.

¹⁶ Jaaneguiiha amiihaiti saathoba buhigueejedi gaigoomima icadino, bu Moocaaninehejeque mitihisudino. Miuro tolli Esau mooniuihi iticonio seenedi iicafinoco naajeubo safo machutahalliviro.

¹⁷ Miuro amiihairyo magaajacuuihi dojicuviro toonoco Esau agaayicinoco imuguurusumi diiboco thisuubo. Jaaneri sihidi ataarunofaño tolli omoonuno siino imibachucafutu-cuutihii.

* **11:40** Sahaamefaño noono: iminoco ificumaño.

* **12:12** Griego iijiri noono: mesefatusu amiihai usene iniinovatonoco, bu amiihai memuijene iniinovatonoco icano. † **12:13** Griego iijiri noono: Jaamoro iticovono jiihaico miguiino amiihai thai iimicuutrutihai siino iimitegui. Jaadi siino amiihaico ciryjeveecuujitihii.

¹⁸ Miiro amiihai israelmi jogaji ifagaji mududicijirugajivi ufuubadi masaatihi. Jaagaji cijigairi nifotociniuhi, bu jaagaji cironoguiino icauhi fucubadi canoguiino, bu tolliro sefano quijeba icaunoguiino icano.

¹⁹ Bu tolliro muguubuutitih miriicu oojinoco, bu Moocaani icococo diitoma ihimaanoco icano. Jaano Moocaani ihimaanoco uguubumoro sihidi dilluuhi: Miihaima iimaacuduibo, noomoro.

²⁰ Tolli nuumo Moocaani atajiihaunoco iguimoro ajaabicitumaño. Jaano jilli nuuhi: Ifagajico iquicumoco magaicaau guisibaneri, bu saathoco aamigari magaicaau icano, bu asi iicaruuboco, noonoro.

²¹ Aivo jano sihidi ñihicuno ifuvusuumaño, Moise icauruubo nuuhi: Aivo iñihicuri sihidi iguiiboro tererere icahi, nooboro.

²² Jaanoti naha amiihai masaahi Sion iicagajjaago, bu Moocaani iicaabo cuumijaago icano. Jaacuumi niquejeo Jerusale cuumi, jaacuumifaño sihidi aivo ajashutino Moocaani toomominaa icahi.

²³ Jaamo sahi igaicinihi Moocaanico iimomo. Jaabadiro bu masaahi Moocaani seeme niquejefaño imomono acaatinicinimo iigaicinimojaagovi. Tolliro bu Moocaani famoo dugaacuminaafi iicaabojaagovi, tolliro bu imino miyaminaa gaijaco Moocaani iimibachucuumojaagovi.

²⁴ Tolliro bu Jesujaagovi, bohono iimaa eetavominaafijaagovi, tolliro bu itijoho efefachucinino Abel tijoho janaaniciivi miihaico imino ijiiibogonojaagovi icano.

²⁵ Jaaneguiiha mehesicini jaamo, miihaima ihimaaboco tihisutimo mihicahi. Miiro taajautimo, jaatyo jiijehallivi diitoco Moocaani unuuronoco uguubuutimo. Jaanegui imi miihai mataajajitirahi oono niquejefañoti miihaico ocoovaaboco muguubutihachiiji.

²⁶ Miiro Moisema ihimaausumi Moocaani ico jiiñijeque maryibasuuhi. Jaabo nuuhi: Siino bu safooro maryibasuji jiiñijeque, bu niquejeque icano, nooboro.

²⁷ Jaamaño: Siino bu safooro maryibasuuji, onoonoti magajahi, diibo eheetavuuno paryi amaryibanoco ifinisujinoco. Jaanobuuna idinoro atyuuvejino amaryibatino.

²⁸ Jaanoti naha Moocaani ihaivojico miihaico aacino maryibajitih. Jaanohallivi masii Moocaanico mejeecivomoro mihimequi, ñihicugomoro bocigomoro icano. Jaaneri diibo imo imo iicaqui.

²⁹ Miiro Moocaani cijigai ifinisufinobadi jeevahi.

13

Jilli Moomonihachiji Moocaani Imo Imo Icaji.

¹ Jaaneguiiha Cristofenedi amiihai nahabomi iicamoma magajicasinoco mejeevesudino.

² Amiihai iijavi agasemeque imino magaayiciniica. Miiro tolli omoonihicaumaño saatho Moocaani toomominaaco iijafaño gaayicinihi, diito Moocaani toomominaa iicaunoco gaajatimoro.

³ Tolliro bu mehesafoto civojafaño iicamoti, diitoma sano civojafaño mihicamobadi. Bu tolliro idaasuno iicamoti mehesafoto, tolliro bu amiihai idaasuno mihicajirumaño.

⁴ Tolliro bu mataabavasicuumo imino mihica. Amiihai taabavasicoo mimihininidino. Miiro Moocaani aamiji aajevamoco, bu buhigueejedi sitaajema iicamoco icano.

⁵ Bu nihibamico sihidi mihimoyicidino, amiihaima iicadinomaryo imo imo mihica. Miiro Moocaani jilli nuuhi:

Ico jeevesujitih, bu ico gañijitih icano, nooboro.

⁶ Jaaneguiiha iguitimoro meneejirahi:

Aivojiiho tahamusuminaafi iicaabo. Jaamaño iguitih miyaminaa uco omoonijirunoco, noomoro.

⁷ Tolliro bu mehesafoto amiihaico atajiihajiiibuumo iicajiiibuumoco, bu tolliro amiihaico Moocaani iijico ijiiibuguumo iicajiiibuumoco. Jaamo diito ivi miyaavogoco magaajamoro tolliro momooni.

⁸ Miiro Jesucristo diiboro fahiijivaro icaabo, ubuunavatiibo iiji iicahiniiboro, bu fahiijivaro iicajiiibo icano.

⁹ Jaaneguiiha amiihai siyomojiiibogo agaajaratinoco magaayicicuudino. Jaanoti naha aivo imino mojeebiino Moocaani gaiji sefaco agaayicino. Jaanoti toono machutahallivi atajiiibanoti mojeebiino sefaco gaayicijitirahi. Miiro toonoco eheetavurumo, ¿toonofañodi jinejebaco icitatih?

¹⁰ Jaanoti naha miihai Moocaanico mejeecivono siibadiro jeevahi. Jaamaño sacerdotemi, eedeemihijafaño ejeecevejibuubadi omoonihicamo, miihai jeecevofoño iicajitirahi.

¹¹ Mũro judiomi sacerdotemi aivojũbo asimi tũjohoco aivo iimihigo onoohigovi satyefihi, imitico ibuusuqui tooneri jeecivomo. Jaanoti ifaamoco tuucuumiti buhigovi jigasunicimo.

¹² Jaabadĩro bu cuumiti buhigovi Jesu guijeveuhi, miyamĩnaa imitico itũjeheri ibuusuqui.

¹³ Jaaneguiiha masĩ Jesujaago mefeequi cuumiti buhigovi, diibo nucufesuno iicaubadiro miicaqui.

¹⁴ Mũro jũjehallĩvi mũhaidi chahacuumi ufucuro ifinijitino cuumi. Jaamaño miguiinehichi ufucu asaajino cuumico.

¹⁵ Jaaneguiiha fahijĩvaro masĩ Moocaanico mihimehicaqui Jesucristofenedi. Mũro jino mihimono mojeecivo iicanoco, masĩ fahijĩvaro meheetavehicaqui. Jaaneguiiha masĩ mihimequi moojiri.

¹⁶ Jaamoro majabajeevedino imino momoonihicanoco, bu saatohoma mũhifocasihiica amũhaima iicanehejeque icano. Mũro jilli mejeecivono Moocaanico imo imo moonihi.

¹⁷ Bu amũhai jũbogomĩnaaguiinovĩ miminifotomoro diito amũhaico onoonoco: Jii, meneehica, mũro diito amũhai jeebũnoco ootomomo icamaño. Mũro amũhairyo magaaajahi diito amũhai jeebũnohallĩvi Moocaanico ijũbeguejinoco. Jaachijĩ diito Moocaani ducicamaajeque eheetavonoco imo imo moonijimo. Jaanoti imo imo moonitimo idaasunoba omoonihachijĩ, ¿amũhai jinejebaco toonoti mihicijitirahi?

¹⁸ Tolliro bu mohallĩvi Moocaanima mihiiimaahica. Mũro mũhairyo magaajahi mohe-samaaje imono iicanoco, fanoovavi imino mihicagonoco mihimogomaño.

¹⁹ Tolliro bu amũhaico neehi: Jaamo Moocaanima tahallĩvi mihiiimaahicahi, diibo uco siino goovano amũhaijaagovi igalluuqui.

Niino Iimaa.

²⁰ Jaabo Moocaani sajeebũco aacifĩbo, Mohaivojũbo Jesucristo ita toomomĩnaafi aivo sihidĩ ejeevaabo itũjeheneri bohono iimaaco imiyaacaruboco siino guijevafaño itũbuheete-suubo,

²¹ amũhaico iimibachuqui. Jaamo fanoovavĩro imino mihicahi. Jaamoro diibo imogobadi mihicahi. Jaabo bu moffaño iimogonoco imoonĩqui Jesucristofenedi. Jaaneguiiha Cristoco macahacisu fahijĩvaro. Fine.

²² Tañahabomĩ, majaabĩci jino amũhaico afajũnũbo onoonoco. Mũro amũhaidi jahaameque mũdinoro caatinĩhi.

²³ Bu tolliro imeguehi amũhai magaaanoco, monahabo Timoteo civojati ihinucunoco. Jaabo goovano agasehachijĩ, diiboco satyeji amũhaico emeecitodi.

²⁴ Tolliro bu paryĩ amũhai jũbogomĩnaaco taajico mahaci, bu tolliro paryĩ miyaavogofaño di monahabomĩ iicamoco taajico mahaci icano, tolliro bu Italiari iicamo monahabomĩ amũhaijaago ijico galluuhi icano.

²⁵ Jaafa paryĩ amũhaico Moocaani imino moonihi. Fine.

SANTIAGO

Santiago Fahigova Iicamedi Caatinuhi.

¹ Uujoho Santiago, Moocaani jeecivominaafi, bu Jesucristo jeecivominaafi icano iicaabo, taajico galluuhu fahuseeci motihaiti miicumiiici idiino iicamo Israel cuumiminaa faajiinjeri agavaraciniedi.

Moocaaniti Gaaja Saahi.

² Tañahabomi imo imo mihica fanoova amiihaico inisusumi.

³ Miïro amiihairyo magaajacuhi amiihai miyaavogoco inisusumi toonoti magaaahicahi janaanici majaabicinoco.

⁴ Jaanoco amiihai jeebiiifa mificu. Jaamo imino mujusihi sanooba atyuuvoratino imino majaabicihicahui.

⁵ Jaanoti saatoho amiihaiti gaajama machahahachiiji; Moocaanico midillu amiihaico ihaciqui. Diibo famoovaaco acihi gajitiibo, siguubutiibo, bu milli nootiibo icano.

⁶ Jaanegui midillu aacijnoco miyaavogomoro: Acijitiibo, nootimo. Jaanoti imiyaavogotiibo muuai tyuucabadi jeevahi guibuhuba juugahiti sinaaguehivi asatyonibadi.

⁷ Jaanegui tolli iicaabo Aivojiibo Jesucristoti agaayicijinoco esicinidino.

⁸ Jaamaño tolli iicaabo jaachiiji; sanooco imeguehi. Jaadi bu civoho siinoco imogoobo icano foobo. Jaamaño ijeebii sahigoviro icatatihi.

⁹ Jaanoti saafi monahabo miyaminaa imega jilli miihii foobo iicaabo, imo imo iicaqui Moocaani imega miyaabo iicaneri.

¹⁰ Jaanoti sihidi inihibamima iicaabo miyaminaa imega obocitisi sumi imo imo iicaqui. Miïro inihibamima iicaabo, ñaavahu deecano gueneene iicatibadiro gueneene icatatihi.

¹¹ Nihiba ihiiinoobo sefano aachicisumi, iñaavahu oohomoneri ideecano aifeefihi. Jaamaño ihovosi goovano finihi. Jaabadi inihibamima iicaabo inajeete feenetini finihi.

Miinoco Inisunoco Majaabicino.

¹² Imicani icaabo diiboco inisunoco ajaabiciiibo. Jaabo inisucini cuubo toono jaadabadi iicano fiivoco gaayicijiibo chaahimigaco magaayicinibadi gaayiciji, toono fiivoco Moocaani: Uco agajimoco aciji, unuunoco.

¹³ Jaanoti saatohoco inisuno iimitinoco imooniqui eesamaaisunoco: Moocaani mojeebiiico inisuno, meneedino. Moocaani jeebiiifaño iimitino eetavo esamaaje chahahi. Jaabadiro bu miihaiñoobaco nisutatiiibo iimitinoco imoonisuqui.

¹⁴ Jilli saatoho iinoro ifiti iimitinoco iimoyiiçino asaano diitoco imitino moonisuihi. Jaaneri tolli icafimo.

¹⁵ Jaano toono imitico mihimoyiiçinoti imiti fiivehi. Jaano imino ujusicuudi guijeveque fiivusuno.

¹⁶ Jaanegui agajimo tañahabomi, amiihaico sita bañidino.

¹⁷ Paryi miyaano iiminoco miihaico aacino niquejeti, Moocaanijaagoti saahi, jino aachicinimoco eheetavuubo jaagoti. Jaabo Moocaani diiboro. Jaamaño chahano icivono diiboco ubuunavajiruno.

¹⁸ Jaabo miihaico fiivoco acihi miyaano jii bogofeenedi. Jaamo diibo eheetavuuno basuta iticonio onovano icabadi miicaqui. Jilli imuguubo, ijeebii onobadi.

Imino Miyaanoco Meheetavo.

¹⁹ Jaanegui agajimo tañahabomi, goovano muguubuhica. Jaarumo goovano mihiimaahicadino, bu goovano misifiratehicaadino icano.

²⁰ Jaanoti goovano isifiratefiibo Moocaani imogobadi moonitihi.

²¹ Jaaneguiha mejevesu paryi iidicunoco, imitino sihidi agahafucunoco icano. Jaamoro siçuno amiihai jeebiiico miminiyumoro, magaayici iimino jii bogoco amiihai jeebiiifaño abasucunoco. Jaabogo amiihai jeebiiico atajajusjino mitiyama icahi.

²² Jaanegui tobogo onoonobadi, momooni. Jilli ticovono muguubunicidino. Amiihai ifico jilli mabañisudino.

²³ Jaanoti ticovono uguubuniciiboro omoonitiibo meeciimefaño ihimeque emeeciibobadi jeevahi.

²⁴ Jaabo ihimeque meecihi milli ejeevanoco. Jaaruubo ofoodiro jabajeeveficuubo milli ejeevanoco.

²⁵ Jaanoti uguubunoco abajeevetiiibo imino mataajajino tajiibaco emeeciiboro toono onobadi mooniiiboro ofoobo imicani icahi omooninovi.

²⁶ Jaanoti saatoho: Moocaanico gaajacuhi, nuurumo inejebaco iticivusutino jilli ifiico bañisuihi. Jaabo miyaavogoo jilli sicamaño.

²⁷ Jaanoti miya miyaavogoo, imihinivatino Moocaani imefeenevi icano jino; jijovotoco mahamusuno, fibajito idaasuno iicamoco mahamusuno icano, bu jaamoro jiiñjeminaa imitiri mihinivatotimo mihicano icano.

2

Miyaminaa Sabadiro Mihicahi.

¹ Tañahabomi, amiihai Mohaivojiiho Jesucristo caamovohigo iicaaboco mimiyaavogomo saatohoco mobocigomoro saatohoco guinoví mificudino.

²⁻³ Miiro amiihai Moocaani iijafaño mihigaivusumi, saafi iminoonofaño ijicamaaiboro, ihuseti iminoono usegaiviicunoma iicaaboco imino magaayicimoro: Jino imimañovi casiiivo, meneejirahi. Jaanoti iidaasuubo imitichehujema asaaboco, meneejirahi: ijoho jahigovi jilli dulleeve, jahi baavi casiiivo, noomoro.

⁴ Jaamo tolli momoonimaño amiihaifeeneviro saafico guinoví mificuhicahi. Jaamo dugaacuminaati mihicahicahi imitino esamaajema.

⁵ Agaijimo tañahabomi, jinooco muguubu: Moocaani jiijehalliti icahi iidaasufimoco, sihidi miyaavogoma iicaqui. Jaamo diito igaayiciqui diiboco agaijimoco aaciguuno ihaivojico oono nihibamico magaayicinibadi.

⁶ Jaamaño amiihai iidaasufimoco munucufevesuhicahi. ¿Nacu diito oono inihibamima iicamo amiihaico idaasuno omoonimoro, bu amiihaico guicimoro aivojito imega asatyehicamo icatino?

⁷ Miiro diito imitino iimaahicahi, sihidi ejeevaabo Jesucristo momoti, diibo momofañodi amiihai Cristota mihicaaboti.

⁸ ¿Nacu jeedi miyaano amiihai imiya tajiiba Caatinihaamefaño onoobadi momoonihicahi? Miiro noono: Sitaaco gaiji, difiico agaijibadiro, onoonoro. Jaabadi momoonihachijji, imino momoonihi.

⁹ Jaanoti saatohoco mobocigomoro, bu saatohoco guinoví mificuhachijji, imitico moonihi. Jaamaño Moocaani Moisefeenedi atajiiabanohallivi imitico mihicahi.

¹⁰ Jaanoti bu saafi Moocaani Moisefeenedi atajiiabanoco paryi onoobadi imino moonihi, unuuruubo sanooco imino omoonitimaño paryi fanoohimitifaño minifutucuuhi.

¹¹ Miiro bu diiboro Moocaani: Jahisihijedi gaigoomima diicadino, unuuboro bu nuuhi: Sitaaco gaicaaudino, nuuhi. Jaamaño jahisihijedi gaigoomima mihicatirumo, sitaaco magacaauomo, paryi Moocaani Moisefeenedi atajiiabanoco imino momoonicutihi.

¹² Jaanoti jisumi imino mihiimaamoro momooni, Jesu taajasu tajiiba onoobadi mihicatihachijji ufucu Moocaani amiihaico omoonijinoco magaajacumaño.

¹³ Jaanoti sitaaco idaasugotimo omoonihicamoco, bu tolliro idaasugoratino moonicafeteji. Jaanoti iidaasugomoro omoonihicamo taajaji ufucu jaadusufucu iicasumi.

Miyaavogofañodi Imino Moomonino.

¹⁴ Tañahabomi: Uujoho miyaaveguehi, nuurumo iiminoco omoonitimo, ¿milli bu jano imijirahi? Jaano toono miyaavogoo diiboco taajasujitirahi.

¹⁵⁻¹⁶ Enecau bu oono saafi monahabo, bu monago icamo sicaimo imachutabama chahamo asaamoco, amiihaiti saatoho cijigaico, machutaaco icano acitimo meneejirahi: Tahi feemeebe, machuubo, imino fuucu, noomoro magallujirahi. Jaarumo mahacitihijijicafefejiruno gaachehuti, bu ucuujivaachunoco icano. Jaano bu, ¿milli bu jano imijirahi?

¹⁷ Jaabadiro bu jeevano miyaavogoo imino sitaaco momoonitiruva momiyaavogoo sicamañejiru.

¹⁸ Jaanoti bu saatoho neejirahi: ijoho jilli ticovo miyaavogoma diicahi. Jaanoti uujoho tamiyaavogofañodi imino mooninicahi. Jaabo uco dihiifusu jilli toono ticovono miyaavogocoro. Jaanoti uujoho ico ifusujji tamiyaavogoco imino omoonihicanofeenedi, nooboro.

¹⁹ Jaanegui ijoho miyaaveguehi Moocaani saafiro iicanoco. Jii, imino moonihi. Jaabadiro bu ijimi tomañogayicoro miyaaveguehi. Jaamoro iiguimoro iñihicuri tererere icamo.

²⁰ Jaaruubo gaajatihijji miiro mimiyaavuguruubo imino momoonitimaño momiyaavogoo icaruno uchuumucunobadi jeevahi.

²¹ Miiro mootadi Abraham imibachucafutuhi illi Isaac onooboco Moocaanico ijeeceivequi asimico agaicaaufimañovi illico isisiuboro agaicaaurumaño.

²² Jaamaño Abraham miyaavogoo gaajacafutuhi tolli omoonirumaño. Jaamaño imiyaavogoo imino jusuihi tolli omoonimaño.

²³ Jilliti miyaavuno Caatinihaamefaño onoono. Abraham Moocaanico miyaavuguuhi. Jaano aivo Moocaanidi iimicuumañõ diiboco gaayiciubo. Jaamaño Moocaani Abrahamco: Tañahaburucu, nuuhi.

²⁴ Jaanoco magaajacuhi amiñhai, Moocaani miyaminaafico gaayicithi jilli ticovo miyaavogoti mimiyaavogomoro, bu tolliro imino momooninoti gaayicibo.*

²⁵ Jaabadiro bu Rahab onoogo ajevaminaago icauhi, gaajavi ufuumoco ijavi gaayiciugo. Jaagoro diitoco aamusugoro sihigodi iicajiri galluugo. Jaamaño bu diigoco Moocaani gaayiciuhi.

²⁶ Jaabadiro bu mofi igajama achahacuuno chuumucuuhi. Jaabadiro bu miyaavogo imino momoonitino uchuumucuunobadi jeevahi.

3

Monejeba.

¹ Tañahabomi, amiñhaifaño sihidi jibogominaati mihicadino. Miñro amiñhairyo magaa-jacuhi jibogominaati mihicamoco janaanici idillujinoco.

² Miñro famooro imitino momoonifih. Jaanoti saafi imitino iimaatatibo aivo ijeebii imino iicaabo. Jaabo tolliro bu paryi ifiico imino iticuvusunoco gaajahi.

³ Jaabadiro bu miñhai caballomi iijifaño jigaiñehico mijihacumoro muduujenitahi tohiri mihimogohigovi diiboco miticuvusuqui.

⁴ Jaabadiro bu mahatyime, tolliro bu meenegaco guiraarugaco guibuhuba sefano sihigovi satyefih. Jaarugaco iticuvusunominaafi ticuvusuflhi ajashuruga iticuvusutagari imogohigodi.

⁵ Jaabadiro bu tolliro monejeba jeevahi ajashuruno mofiti iicano iimaajirahi sihidi jeevanoco. Jaabadi guiraarubajico ajashuruno cijigai jigasujirahi.

⁶ Jaano monejeba cijigaibadi jeevahi, miñro ifiivi ajashutino jiinijediiño imiti ficuucinihi monejebavi. Jaano paryi mofico faabohocoro mihininihi. Jaano ijimi cijigairi nifotocinino. Jaamaño paryi diifi jiihaca jigasujirahi.

⁷ Miñro miyaminaa paryi faaboho asico jeevamaaisujirahi joomico, jiinimomico, bu paryi teehifaño asimico icano. Jaamoco jeevamaaisunicicumoco.

⁸ Jaanoti miñhaiñõoba aivo monejebaco jeevamaaisujitirahi. Toono imiti iicano aivo guinoniratihi, namita agaicaaufferi mataanicinibadi jeevano.

⁹ Tobariro Mohaivojibo Moocaanico mihimehichahi. Jaabariro bu miyaminaaco: Idicuno, menehichahi Moocaani ifibadiro eheetavumoco.

¹⁰ Miñro sahitigoti moojiti saano: Imino, monoono, bu: Imitino, monoono icano. Jaano tañahabomi tolli icatino.

¹¹ Jaabadi ¿nacu bu sahojitiro nifaihuno cuujirahi anaamofaihu, bu afaafafaihu icano?

¹² Jaabadi ¿nacu bu baacuhõ añajebaco noovajirahi? ¿Nacu bu gachicohai momohico noovajirahi? Chaa. Jaabadi sahojitiro nifaihu saajitirahi anaamofaihu, iquigafaihu icano.

Miya Gaaja.

¹³ Jaanoti amiñhaifeenevi saafi fanoovaaco agaajaabo iicahachiji toonoco ihifusuqui imino iicanofeenedi, bu toono igaaja diiboco ijeebiiico siicutiyiba omoonifeenedi icano.

¹⁴ Jaanoti amiñhai jeebiiñaño sitaaco iinohallitiro mijiiheveneheje iicahachiji, bu jilli amiñhaiguuiharo sinehejeque momoonifihachiji icano toono amiñhai gaajari mitya mitya mihicadino: Aivo sihidi gaajahi, noomoro. Jaamo tolli omoonimo miyaano iicanoco bañihi.

¹⁵ Jaamaño toono Moocaanijaagoti asaano gaaja icatino. Jilli jiinjeko gaajaro, miñro esamaajetiro asaano gaajaro, bu ijitiro asaano gaajaro.

¹⁶ Miñro iinohallitiro sitaaco ijiihevene iicahigo, bu ifiguuiharo omoonifino iicahigo icano sajeebii chahahi. Jilli fanoova imitiro icahi.

¹⁷ Jaanoti Moocaanijaagoti asaano gaajama iicamo jeebii mihinivatih. Jaamo sajeebii icahi, bu sicujeebiiima icamo, imihuseme eesicinimo, bu idaasugomo, imino moonimo, onoonoco jeenesutimo, jilli miyaanocoro neefimo icano.

¹⁸ Jaanoti bu sajeebii iicanoco imogomo, sajeebii icaco moonifih ifi itiquevequi.

4

Jiinije Imitico Mihimeguedino.

¹ ¿Cuucati amocasi, iibacasi icano amiñhaifeenevi saahichahi? Amiñhai jeebiiñaño imiti imogoneheje, sihidi iicahigoti saahicano.

² Miñro amiñhai siinoco mihimeguchehahi. Jaarunoma mihicatinoma mihicamo sitaaco magaaicauhichahi. Siinohalliti mataquivomoro mihicitinohalliti momoonicasimoro

* 2:24 (Rm 4.1-25)

mihibacasihicahi. Jaamaño amihai siomonoma machahahicahi Moocaanico midillutimaño.

³ Jaanoti midillurumo magaayichicatihimi imino midillutimaño. Jaamo mihimeguehicahi imitinoco mihimogonohalliviro magañiqui.

⁴ Amihai miyaminaa: Oono gaigo aijico ejeevesugoro sifiima efeefigobadi mejeevahi. ¿Nacu magaajatihi amihai jiinije icaco iimogomo, Moocaniminaati iicanoco? Miro cajaanoyohacho jiinijeque anahabovamo Moocaniminaati iminifutucuumo.

⁵ Miro sicamaño iicatinoco jahi Caatinihaamefaño noono: Moocaani Igaijaco mofifaño ificuubo mihaiho sihidi gajiji, noonoro.

⁶ Jaabo Moocaani mihaiho amusuhi iimihuseri siinoco aacinofenedi. Miro jilli noono Caatinihaamefaño: Moocaani quehe quehe ifico omoonimoma ibacasihi. Jaanoti iimihuseri amusuubo ijeebi isicumoco, noonoro.

⁷ Jaanegui diibo ijiguino mihica. Jaamoro ijico mejenaau amihaiti igaaqui.

⁸ Moocanjajaagoviro mifitivo, amihaijaagovi bu diibo ifitivegui icano. Imitiminaa amihai eedeefico mejeevesu. Toono sasumiro Moocaani, jiinije iicanoco magaijichicamo, amihai jeebinoco mihimibachucu.

⁹ Jaamoro idasuno miminifotomoro, mataacasi macanifobamaje, bu amihai jehebaco, taafirati miminiyu; imo imo mihicanoco, idasuno miminiyu.

¹⁰ Jaamoro Aivojibo Jesuguiino amihai ifico miguiinoni. Jaadi amihaiho sihidi ejeevamoti ficujiibo.

Dinahaboti Diimaadino.

¹¹ Tañahabomi, fahigova imitino mihiimaadino. Miro inahabediti imitino eesamaaboro: Imitico, onoo, bu Moise tajibati imitino ihiimaaboro toonoco: Imitico, onoo. Jaabo: Tajiba imitico, onoomaño, jilliro toonohallivi fagominaafiti minifitehi.

¹² Jaanoti naha saafiuro icahi tajibaco aaciubo. Jaabo diibo fagominaafi idiboro ifinisujuruubo, atajasujuruubo icano. ¿Jaanoti mijoho nacu ijoho: Sita imitico, eneejiruubo?

Gaajaratino Civohofucuvi Iicajino.

¹³ Jaanegui jisu muguubo amihai jilli meneehicamo: Jaachiji; mefeeji. Jaanoti iicatihachiji civohogo mefeeji tuucuumivi. Jaamoro tahigo mihicaji saficaba ticovovi naajeteuco mificumoro manaajeji sihidi nihibamico mihiciqui, meneehicamo.

¹⁴ Jaarumo magaajatihi civohofucu siibadi millihacho mihicajinoco. ¿Milli fine miano ifi? Oono fucuro aimufuai agaasenero goovano afatyonibadi jeevano.

¹⁵ Jaanegui jilliro meneehica: Moocaani iimogohachiji; tolli mihicamoro tolli meheetaveji, noomoro.

¹⁶ Jaaruno icanaaca amihai suufenitimo mejenaauhicahi mitya mitya amihai jeebiico momoonimoro. Jaano paryi toono imiti.

¹⁷ Jaanoti bu imino omooninoco gaajaruubo imino omoonitimaño imiticoro icibo.

5

Inihibamima Iicamediti Onoono.

¹ Jinooco muguubo sihidi minihibamivamo, mataacasimoro sefano magaibacasi idasuno ufucu mihicajineri.

² Miro oono amihai nihibami tuucicuhi, amihai imi gaachehuno nucucinicuuhi.

³ Amihai nihibami, amihai oro icano tivacinicuuhi. Jaamaño magaajacafutucuuhi jaabadiro amihai ifi gueneene icajitihimi cijigairi ijigasunicibadi finiji. Jaarunaa nihibamico sihidi aivo mititibaanihi jino niinofucuje mihicacuunaaca.

⁴ Miro bu amihai faguinoco ududicamaahicamoco majaanuhicatinoco, amihaiho dillujimo. Jaanoco guubuujibo Moocaani mitya Aivojibo iicaabo, amihai dudicamaajeminaa amihaiho ajaadusunoco.

⁵ Jaamo amihai iije jiinijehallivi iminoonoma mihicahicahi, mihimogobadi. Jilli amihai ifiinoco mihicavasuhi niivimibadi jino gaisiraicifucu gasecuunaaca.

⁶ Jaamo bu amihai iimihusemeque magaiacaasuhicahi ajaagabamaajirunobama achahamoco.

Majaabicimoro Moocanima Mihimaa.

⁷ Tañahabomi, jaanegui majaabicimoro sajeebi motoomo Aivojibo Jesu asaajinohachuta. Eneecau bu memeei, oono faguico abasuubo ajaabiciboro sajeebi toomonichi iticonio niija aigonoco. Jaadi niino niija afatyonobuunati ibasuta imino onovanoco ihiciqui iicanicibadi.

⁸ Jaabadi amiihai majaanibimoro sajeebii motoomo, quehecuno mihicamoro. Miiro jino Mohaivojiiho Jesu asaajino fiitivucuhi.

⁹ Tañahabomi, sifiiditi fahigova imitino mihiimaacidino, amiihaico ufucu toonoco jaadusudiiho. Miiro Moocaani fagominaafi iicaabo fiiticuuihii jino guhugari icacuubo.

¹⁰ Jaaneguiiha tañahabomi, eneecau magaja johono Moocaani iimaaminaa diibediti ijii beguehicaumo idaasuno iicamoro ajaabicihicaunoco.

¹¹ Miiro miihai: Aivo imino icamo, meneehi idaasuno iicanoco ajaabicimoco. Miiro amiihairyo bu muguubuhicacuuihii, Job onoobo idaasuno iicanoco ajaabicihicaunoco. Jaano nijequeti Aivojiiho Moocaani sihidi iidaasugunoco magajacuhi. Miiro Aivojiiho miiinoco agaijiihoro idaasuguefiibo.

¹² Tañahabomi, amiihaico bu neehi: Jinooco imino mehesicini. Siinoco munuusumi niquejefañodi, jiiinjefañodi, bu sinehejefañodi icano oovicimoro meneedino. Jaanegui: Jiihi, munuusumi: Jiihi, meneehica sanooro. Jaanoti bu: Chahano munuusumi: Chahano, meneehica sanooro. Amiihaico Moocaani toonohalliti idaasuno moonidino.

¹³ Jaanoti bu amiihaiti saafi idaasuno iicasumi diibohallivi Moocaanima mihiimaa. Jaanoti bu saatoho imo imo iicasumi, Moocaanico mihimomoro mamasiva.

¹⁴ Jaanoti bu saatoho iguihuvahachiihi Moocaani iija quillahutoco mucuuhuva diibohallivi Moocaanima ihiimaamoro diiribari ihalli aivomañoco ijeeesuqui Moocaani mofeenedi.

¹⁵ Jaamo miyaavogomoro Moocaanima ihiimaaneri iguihuvaabo taajaji Moocaani ubuheesuneri. Bu tolliro imitico omoonino ijeebiihaño iicahachiihi Moocaani diibo imitico buusuji.

¹⁶ Jaaneguiiha amiihai imitico fahigovavi mihimibachucasi amiihai nahaboma. Jaamoro Moocaanima toonohallivi mihiimaa amiihaiti toonoco ibusuquii. Imino iicaabo Moocaanima ihiimaano sihidi jeevahi.

¹⁷ Miiro Moocaani iimaaminaafi Elia onoobo miihaibadiiru miyaminaafi. Jaaruubo aigotino iicaqui Moocaanico idilluneguiiha mificabaci, saficaba, bu sificabatifeenedi icano aigotino icauno.

¹⁸ Jaadi siino Moocaanima iimaaubo, jaadi aaguuneri jiiinije basutaano noovauhi.

¹⁹⁻²⁰ Tañahabomi, amiihaiti saatoho miyajiihobogoco ejeevesumoco saatoho dojicuviro uhuumisuhachiihi, magaja diiboco iimiti jiihaiti uhuumisuboro diibo jeebiiho guijeveti atajasunoco. Jaamaño diibo imiti sihidi iicanoco buususuuho.

1 SAN PEDRO AAME

Pedro Caatiniuhi Miyaavogominaa Agaaciniumedi.

¹ Uujoho Pedro, Jesucristo minisuminaafi iicaabo jihaameque caatinihi ijiinjeneti sihi agaaciniumedi Ponto jiinjeri, bu Galacia jiinjeri, bu Capadocia jiinjeri, bu Asia jiinjeri, bu Bitinia jiinjeri icano iicamedi.

² Jaamo amihaico Moocaani icuhi sicijetiro ihesamaaje iicaubadi. Jaamo amihaico Igaiafeenedi itaairo ificucuumo. Jaamo diibo ononoco: Jii, meneequi, bu Jesucristo guijeve tijohofañodi miniticafeitequi icano. Jaamo magaayici sihidi Moocaani imino omooninehejeque, bu sajeebii icanehejeque icano.

Moocaanico Mihimono.

³ Masi mihimequi Moocaani iicaabo, Jesucristo Caanico. Jaabo sihidi mihaico idaasugooboro mihaico iseemeti fiivusucuubo. Jaabo Jesucristo guijevefañoti siino ubuheeteunofeenedi mihaico acihi imo imo mehesicinino ifico.

⁴ Jaanoro amihaico gaayicisujino amihaidi Moocaani ibusumijeque niquejefañodi ificunoco. Jaano finisurajitih, bu mihinivatusurajitih, bu decano ochoomobadi icajitino.

⁵ Jaamo amihaico Moocaanico mimiyaavogomañodi imityari amihaico teemejiibo. Jaamo taajasuvi mihifetehi niinofucusumi ihaciqui ificunovi.

⁶ Jaamañodi amihaico sihidiro imo imo mihicahi. Jaarumo fanoova amihaico iji inisuneri idaasuno gueenejisuno mihicajihica.

⁷ Miho amihaico miyaavogo orobadi jeevahi. Jaano nisucafetefihii cijiigairi iiminoco igaaajaciqui. Jaano amihaico miyaavogoco iji inisunoco ajaabicino oro ifinifino janaaniciivi sihidi jaaducafetehi. Jaamañodi amihaico miyaavogo tolli inisucafotono cahacisucafeteji, imocafeteji, bu bocigocafeteji icano Jesucristo siino asaadi.

⁸ Miho amihaico Jesucristoco magajihii diiboco mahatimetirumo. Jaamo jisumi diiboco mimiyaaveguehi mahatimetirumo. Jaamoro sihidi imo imo mihicahi aivo ovosino ajashutino jibogoratio.

⁹ Jaano jino amihaico jeebii taajasuco magaayicino, toono amihaico miyaavogo jaada.

¹⁰ Miho sicije Moocaani iimaaminaa jino taajasuco idillumoro guinehicauhi. Jaamoro iimaahicaumo Moocaani iimihusemañodi amihaico aaciujinoco.

¹¹ Jaabo Cristo Gaija diitoco gaajasuhicauhi diibo Cristo idaasuno iicaujinobuunati iiminoco agaayicujinoco. Jaanoco diito esamaahicauhi: ¿Miijoho fine diibo? noomoro, bu diitofañodi diibo Gaija iicaubo diibo asaajisumico ijiibugunoco igaaajaciqui icano.

¹² Jaamoco Moocaani gaajasuuihii idudicamaaje diitodi icatino, mihaidiro iicaunoco. Jaano jino toonocoro jisumi amihaico jibogomo, bu diitoro amihaico taajasujibogoco Moocaani Gaija niquejefañodi agalluubo mityafeenedi ijiibuguumoro. Jaano jinoco Moocaani toomominaa, angeles onoomo, emeecimoro agaajaguehicano.

Moocaani Mihaico Cuuhuvahi Imino Miicaqui.

¹³ Jaaneguiiha imino mehesamaaimoro momoni. Jaamoro imihusene mihamoro imino mehesicini Jesucristo asaadi Moocaani amihaico iimihusefañodi aacijnoco.

¹⁴ Oono, amihaico: Jii, eneefimo seeme mihamomañodi Moocaanico magaajautisumi miheguehicaunehejeque momoonicuudino.

¹⁵ Jiliro aivo imino mihaico, oono Moocaani amihaico ucuuhuvaubo iimiibo iicamañodi.

¹⁶ Miho Caatinihaamefañodi noono: Amihaico imimo mihaico, jino uujoho iimibadi, nooboro.

¹⁷ Jaamo amihaico diiboco: Moocaani, meneehicaabo paryi momoonihicanoco ihifiniciiboro gaajacihicahi sabadiro saatohoco guinovi miniyutiboro. Jaaboco mihiigui jino jiinijehalliri mihicanohachuta.

¹⁸ Miho Moocaani amihaico taajasuuihii amihaico imiti ifiiti oono amihaico eedeetemihaiti magaayicunoco. Jaanoco amihaico imino magaajahi jino taajasu iicanoco oro, nihibami icano ifinifineri ajaaduutiboco.

¹⁹ Jaanoti naha idinoro jino Cristo tijoho iiminero jaaduubo, oono cordero iimiibo, imihinima achahaaboco agaicaunicibadi diiboco agaicaauno tijeheri.

²⁰ Jaabo Cristo sicijetiro jiinije fiivutinaacaro tooneguiiha ificucafutuubo. Jari jisumi, niinosumi buhugaavuihii amihaico iminoco magaayiciqui.

²¹ Jaamo diibo Cristofeenedi amihaico Moocaanico mimiyaaveguehi. Jaabo Moocaani Cristoco guijevefañodi siino ubuheetesuuboro, diiboco sihidi bocico acihi. Jaamañodi amihaico Moocaanico mimiyaavogomoro diiboco mehesicinihichahi.

²² Jaamo amihaico jino miyaano jibogoco: Jii, monoomoro amihaico jeebinoco mihimbachucuuihii. Jaaneguiiha amihaico nahabomico miyanotiro imino magajii.

²³ Miiro amiihai siino mifiivucuuhi Moocaani seemetiro miicaqui. Jaaruno iguijevefino miyaminaati mifiivono icatino, jilli Moocaani ifinijitino iijifeenedi mifiivucuuhi.

²⁴ Miiro Caatinihaamefaño noono:
Miiro miyaminaa ñaavahubadi jeevahi, bu imitya ideecanobadi jeevahi. Miiro iñaavahu echeemeneri ideecano aifefihi. Jaabadi miyaminaa, bu imitya goovano finiji, noonoro.

²⁵ Jaanoti naha Aivojiiibo Moocaani iiji ufucuro finijitih. Jaaji jiiji tooji taajasu iijico amiihaico mijiiibogono.

2

¹ Jaaneguiiha fanoova imitico mejeevesu, oono fanoo bañiifiranehejeque, bu inehেহেহে hallitiro mijiihevenehejeque, bu fanoova sicamañeheje jiiibocasico icano.

² Jaamoro oono seeme bohono ifiivomo mifañoco iicanicibadi sihidi mihimogomoro miguiino Moocaani iijico aivo miyaano iicanoco. Jaamo toonofeenedi mujusimoro mataajahi.

³ Mohaivojiiibo iiminoco magaaajacuumo.

*Cristo, Ubuheeneguisiba.**

⁴ Jaaneguiiha Mohaivojiiibojaa masaa, oono guisiba ubuheeba iicaba iicajirubadi iicaabojaagovi. Miiro jaaboco miyaminaa iimuguutimoro gañiiuhi. Jaaruubo Moocaanidi imiyaabo iicaabo sihidi ijaadama iicaabo.

⁵ Jaabadi bu amiihai diibo guisibabadi ejeevaabobadi mejeevamoco, Moocaani itemplojati eetavehi, itaatiro iicaqui sacerdotemiti eheetavoobo. Jaamo amiihai Jesucristofeenedi jeecivoco meheetavonoco Moocaani igaayiciqui.

⁶ Jaamaño miiro jilli Caatinihaamefaño noono:
Uujoho Sion cuumifaño saafiico ficuuhi iija tano guisibati iicaaboco. Jaabo aivo iimiibo sihidi ijaadama iicaaboco. Jaaboco imiyaavogomo nucufevetimo iicaqui, noonoro.

⁷ Jaamo amiihai mimiyaaveguemedi aivo diibo sihidi ejeevaabo. Jaanoti imiyaavogotimedi jino Caatinihaamefaño jilli onoono ifeteji:

Iija eetavominaa itihisuomoro agañiuba jisumi aivo imiyaabat i minifeteji, onoono.

⁸ Jaabadiro bu jilli noonoro onoono ifeteji:
Jiba nanigaiva guisiba, bu gañisuguisiba icano, onoono.
Jaamo diito Moocaani jiiibogoco imiyaavogotimo oono toba Cristo iicaaboti ananigaivacuumo, tolli iicaqui iicacuumaño.

Moocaanita Icano.

⁹ Jaanoti naha amiihai Moocaani iicicucuumi, diiboco mejeeceivequi sacerdotemiti mihicacuumo, mihimicuumi, Moocaanitaro mihicacuumo. Jaaneguiiha Moocaani ifiivusunehе heje oovosiñehejeque mijiiibog. Jaabo amiihaico tajiiibahi icivonoguiinoti mihiiinomoro ihovosi seseefaño mijicafetequi.

¹⁰ Jaamo amiihai iticoni cuumibadi mihicautih. Jaarumo jisumi Moocaani cuumiti miminifutucuuhi. Jaamo amiihaico iticoni mijjohoba idasuguutih. Jaarumoco jisumi Moocaani idasuguehi.

Moocaanico Mejeeceivequi Mihica.

¹¹ Agaijimo tañahabomi, amiihai jiiinijeti sitabadi sihi mihicamoco neehi: Mihimeguedino amiihai ifi imitino. Miiro mofi imiti mojeebii imi esamaajeque finisujirahi.

¹² Jaaneguiiha imino mihica Moocaanico agaajatimo imefeenevi. Tolliti diito jisumi amiihaiditi imitiminaa iicanicibadi ihiimaarumo amiihai imino momooninoco aatyimemere Moocaanico imejimo diibo ajaadujifucu agasedi.

¹³ Jaaneguiiha jilli Mohaivojiiibo Jesucristo imegueneguiiha miyaminaa aivojito onoobadi mihica. Emperador onoobo imiyahaivojiiibo onoobadi,

¹⁴ bu tajiiibaminaa iimitimoco icivojaniqui, bu imino iicamoco ibociguequi icano agal-lumo onoobadi icano.

¹⁵ Miiro Moocaani imeguehi amiihai imino mihicanoco. Toonoco aatyimemere diito agaajatimo, bu jilli mihifomo iicarumoco icano amiihaiditi: Imitimo, enehicarumo illivequi.

¹⁶ Jaaneguiiha Moise tajiiibaguino mihicaturumo mihimogomoro imitino momoonidino. Jaarumo ivi jilliro Moocaani jiovotobadiro mihica.

¹⁷ Jaaneguiiha famooaacoro mobociguehica, bu amiihai nahabomico magarii, Moocaanico mifiicigugo, bu emperador aivojiiiboco mobocigo icano.

* 2:3 Cristo buhebe. Jaaruubo guisibabadi jeevahi.

Cristo Idaasuno Iicaunoti Magaaja.

¹⁸ Jeecevominaa amiñhai aivojito ononoco: Jii, monoo, iimimocoro amiñhaico iidaasugomocoro icatino, bu tolliro iimitimoco icano.

¹⁹ Miñro imino Moocaanico magaijimoro sicamañohalliti idaasuno mihicanoco majaabicino.

²⁰ Jaanoti bu, ¿milliti amiñhaidi imijiruno iimitinoco momooninohalliti amiñhaico ahaaminoco majaabicino? Jaanoti naha iiminoco momooninohalliti idaasuno mihicanoco majaabicino, toono naha Moocaani imefeenevi aivo iimino.

²¹ Miñro tooneguiiha Moocaani amiñhaico cuuhuvauhi, Cristo idaasuno iicaunoti cuuhuvauhi, Cristo idaasuno iicaunoti magaajamoro diibo iicaubadi miñcaqui.

²² Miñro diibo sanooba imitico mooniutitih, bu bañifiira diibofaño chahauhi icano.

²³ Miñro diiboco aivono eneehicausumi, bu aivono nooboro iimusuhicautiibo. Bu diiboco idaasuno omooniusumi jaadamaaiutiibo, jilliro Moocaanico imino emeeciiboro udugaacufiboviro sefahicauso.

²⁴ Jaabo Cristo mohimitico ifihallivi iiciuboro imohohallivi satyuuhi mohimiti ifico miguijenimoro iticovono ifimaryo miñcaqui. Jaabo tujaaveneri amiñhai mubuhueuhi.

²⁵ Miñro iticoni amiñhai ovejami imitamobadi mihicahicauhi. Jaarumo jisumi Cristo-jaagovi muhummicuuhi. Jaaboro amiñhaico ovejami toomoinaafibadi ootomoooro amiñhai jeebñnoco imibañyicahi.

3

Jilli Ataabavacumo Miñcaqui.

¹ Jaabadiro bu amiñhai gaigoomi, amiñhai tajemi atajñbanoco: Jii, meneehica. Jaaneri diitoti saatoho imiyaavogotimo mijñbogatirunaaca imiyaaveguequi amiñhai imino miñcanofenedi;

² Jaamo amiñhai imino mihicamoro diitoco mobociñonoco aatyimemere.

³ Jaabadiro bu amiñhaihallicoro mihimibaiquimaadino, oono janaanici famañoovaje feedamaajebadi iicanehejeque, bu oro eetavotaneheje ficamaajeque, bu aivo iiminoono gaachehuno jicamaajeque icano.

⁴ Ivi amiñhai jeebñfaño aatyimeratihigocoro mihimibachu. Jaamoro ifinjitino ovosñ sajeebñ, siicuno icano jeebñma mihica. Toono naha aivo Moocaani imogono.

⁵ Miñro siicijeo gaigoomi Moocaanidiro iicaumo jilli imibaiquimaaiuhi. Jaamo Moocaanico imiyaavuguumoro aijimi ononoco: Jii, neehicaumo.

⁶ Miñro tolli iicaugo Sara aiji Abraham atajñbanoco: Jii, onogoro diiboco: Tahaivojñbo, neehicauhi. Jaagobadi amiñhai mihicajirahi iguitimo imino momoonihachijji.

⁷ Jaabadiro bu amiñhai aijimi, amiñhai taabamico gaajacimoro mificu, bu mobociño. Jilli ininovaneguiiharo icatino, bu oono iimihuseri Moocaani amiñhaico aacyomo ifimaryo iicamaño. Jaanegui jilli mihica amiñhai Moocaanima mihiimaanoco jinejeba tiñsudino.

Imino Omoonijnoco Iimogomo.

⁸ Niinoono jino amiñhaico neehi: Famooro sabadiro imino mihica, bu fahigova mihidaasugocasi, bu miño nahabomima mihicanicibadi, bu magaijicasi, bu siicujeebñma mihica icano.

⁹ Bu amiñhaico imitino omoonimoco, imitino momoonidino bu aivono onoomoco, bu aivono meneedino jilliro diitoco imino monoo. Miñro Moocaani amiñhaico cuuhuvauhi diibo amiñhaico imino omooninoco magaayiciqui.

¹⁰ Miñro ifico agaijimoro imo imo iicanoco iimogomo, iimitinoco iimaatimo iicaqui, bu bañifiiraco iimaatimo iicaqui icano.

¹¹ Bu imitinoti buñigovi iminifotomoro iiminocoro imooniqui, bu sajeebñ icaco iguinomoro toonoma iicaqui icano.

¹² Miñro Moocaani imino iicamoco teemefhi, bu diiboma iimaanoco guubufiibo icano. Jaanoti imitinoco omoonimoco imogotiibo.

¹³ ¿Mijjoho bu amiñhaico imitino moonijirahi iiminocoro aivo mihimogomoro momoonimoco?

¹⁴ Jaarumo iminohalliti idaasuno mihicarumo imo imo mihicaji. Jaanegui miñti mihiguidino, mihiguetedino.

¹⁵ Ivi jilliro Cristoco mobociño amiñhai jeebñ Aivojñboco. Jaaneguiiha fahijivaro mihimibaicini. Jaamo amiñhaico amiñhai miyaavogoditi idillumoco mihimusuji. Jilli Moocaanico bocicogomoro siicujeebñri mihiimaa.

¹⁶ Jaarumo imino mihica niñi niñi icatimo, oono amiñhai Cristoco mimiyaavogomo imino mihichicanoti imitino iimaahicamo inucufevequi.

¹⁷ Jaamaño iiminoco momooninohalliti idaasuno mihicano aivo imihi, Moocaani tolli iimogohachiji. Jaanoti imitinohalliti idaasuno mihicano imithi.

¹⁸ Mïro Cristo mohimitihalliti idaasuno iicauboro sano guijeveuhi safooro siino guijeve-cuutiibo iicaqui. Jaabo imitima chahauruubo miihai mihimitimohallivi Moocaanijaagovi miihaico isatyequi. Jaaruuboco ifi guijeveurahi. Jaaruuboco igaija buheetesuhi.

¹⁹ Jaano Igaijari ufuuboro bu siicije iguijevecinihicaumo jeebino iji civojafaño iicaumoco jibeguejeubo.

²⁰ Jaamo diito siicije Noe iicausumi imiyaavuguutimo, oono Noe imeenegaco eheetavehi-caunohachuta Moocaani diito imitico ajaabiciboro teemehicauboro: Fine imitejimobadi, esiciniuboro. Jaagari nifaihuti taajaumo sahuse juugahuseti miitooi, saatoho idinoro.

²¹ Jaano tonifaihu minoco initino nifaihubadi icano. Jaafaihufeedeni jisumi miihai mataajacuui. Jaano toono niti mino ifico initino icatino, idinoro Moocaanico mino esamaaje mihinivatino iicaqui midilluno. Jaanoro minoco taajasuno Jesucristo siino ubuheeteunofeedeni.

²² Jaabo niquejefaño ufuuboro Moocaani miyanaagonovi acasi vutuuboro gicinihi. Jaabo mityaguino Moocaani toomominaa, bu aivojito, bu mityano icano iicamo.

4

Moocaani Miihaico Aacidineri Sitaaco Mahamusuno.

¹ Jaaneguiiha bu amiihai idaasuno miicaqui mihimibaicini, oono Cristo idaasuno iicaubadi. Mïro idaasuno omooninoco ajaabicimo imitico ejeevesucuumo.

² Jaamo jiihahalliri iicaunohachuta Moocaani iimogobadi iicaqui; ifi imogonocoro imooniqui icacuutino.

³ Mïro aivo ajashucutino oono Moocaanico agaajatimo omooninibadi iticoni momoonihicauno. Mïro tusumi amiihai fanoova imitico mihimoyicihicauhi, bu iimitino imogoco mihimoyicimoro momoonihicauhi, bu guiriicavonehejeque, bu agaahuhusuno jibaimonoco icano, bu jeebibatiro adumoro, miihaifioobaco mejeecivehicautihi, bu Moocaani afaguunoco fanoova ijimico eheetavonoco jeecivomoro mihicahicauhi icano.

⁴ Jaamoma siino magataavomoro iimitinoco momoonicuutineri eheetyemere amiihaiditi imitino iimaahicamo.

⁵ Jaarumo diito Moocaani ubuheemeque, bu uchuumucumoco icano emeeciiboro ijaadaco aaciiiboma paryi imibachujimo.

⁶ Jaabadiro bu jino uchuumucumoco Moocaani jibogoco jibugucuumo, igaijano Moocaani iicabadi iicaqui. Jiihahalliri iicausumi famoovaaco iicabadiro Moocaani omoonirumo.

⁷ Mïro jino fanoova ifinjino fiitacuui. Jaaneguiiha imihuseve mihica. Jaamoro imino mehesicinimoro Moocaanima miyanotiro mihiimaa.

⁸ Jaano janaaniciivi gaijicasima mihica. Mïro gaiji ajashutino imitico finisufihi.

⁹ Jaaneguiiha amiihai iijanofaño fahigovavi magaayicicasi iimaafivotimo.

¹⁰ Bu fahigovavi mejeecivocasi amiihaico Moocaani aacidinehejeri. Jaano Moocaani amiihaico fanoovaaco aacinoco imino motoomomoro momooni.

¹¹ Jaanoti bu saatoho mihiimaano Moocaani iimaabadiro iicaqui. Jaanoti bu saatoho sitaaco sinoco mahamusuhachiji, Moocaani amiihaico aacino sefari mahamusu. Jaano paryi momoonino Moocaanico Jesucristofaño mihimequiro icano iicaqui. Jaabediro jaafa cahacisu, bu mitya icano icahi fahijivaro. Fine.

Cristohalliti Idaasuno Mihicano.

¹² Amiihai tañahabomi, sefaneri inisuno amiihahallivi asaasumi meheetyedino, ajabafiranoti mihicanicibadi.

¹³ Ivi jilliro imo imo mihica Cristo idaasuno iicaubadi mihicaneri. Jaamo ufucu diibo ihovosiima asaanoco mahatymeneri sihidi imo imo mihicahi.

¹⁴ Jaaneguiiha amiihaico Cristo iijihalliti aivonoono unuusumi, imicani amiihai mihicahi, iimiiibo Moocaani Gaija amiihahalliri iicamaño.

¹⁵ Jaanoti amiihai sita gaicaau, bu naniva, bu imiti mooni, bu sita iimaa juvihici icanohalliti ivi idaasuno mihicadino.

¹⁶ Jaanoti naha saatoho Cristo momohalliti idaasuno mihicaneri munucufevedino. Jilliro toonohallivi Moocaanico mihimo.

¹⁷ Mïro jino tusumi mihicacuui Moocaani idaasuno omoonijino iseemeti iticovano. Jaano miihaiti jilli iticonino, jaanequi milliji fine Moocaani jibogoco imiyaavogotimovi aallibaanjiiibo omooniiibo?

¹⁸ Mïro jino iimimo icarumo sihidi jeevanoti taajahi. Jaanegui milli fine icajimo iimitimo?

¹⁹Jaamaño Moocaani imogobadi idaasuno iicarufeenedi imino iicamoro diitoco ifiivusubo Moocaani usefaño ijeebico ificuuqui. Miïro diibo abañitabi.

5

Miyaavogominaaco Afagoono.

¹Jino uujohe amiihai igaivominaa quillahutoco faguehi. Jino uujohe diitobadiro quillahutoobo iicaabo, bu Cristo idaasuno iicaunoco aatyimeubo icano. Jaamo bu diito iicabadiro uujohe tamañoma icaji Jesu ihovosiima ufucu asaadi.

²Jaaneguiiha amiihai quillahuto, Moocaanico imiyaavugucuumo ovejamibadi iicamoco motoomo amiihaico utuumusumoco. Jaanoco mihimogomoro momooni Moocaani imogobadi. Jilli amiihaico atajibaneguiiharo icatino, bu jilli nihibamicoro magaaayiciquiro icatino icano. Jilli ro imino mududicamaaje.

³Amiihaiñocoro mihicabadi mihimogobadiro momoonidino. Jaamo amiihai momooninoco aatyimemere igaaajaqui.

⁴Tolli momoonihachijji, imiya toomominaafi agasedi amiihai magaaayiciji imino chaahimigaco, milli icajitinoco.

⁵Jaabadiro bu amiihai sicafe quillahuto iijiguiinovi miminifoto. Jaamoro sabadiro siicujeebima mihicamoro fahigovavi: Jii, monoocasi:

Miïro Moocaani imogotih: Aivo uujohe sihidi jeevahi, eneefimoco. Jaanoti naha siicujeebima iicamoco iimihuseri amusufiibo.

⁶Jaaneguiiha sihidi ejeevano Moocaaniguiino* miminifoto amiihaico diibo unuufucu agasedi sihidi mejeevamoti iminiyuqui.

⁷Jaaneguiiha paryi amiihai esamaajeque Moocaani usefañoro mificu. Miïro diibo amiihai imino mihicanoco imeguehi.

⁸Jaamoro bu imino magaajamoro mehesicini. Miïro oono amiihaiminaafi iji jicubadi niigooboro iguehi, aatyimeme miyaavogoco ifnisuqui.

⁹Jaaboco mejenaau miyaavogofañodi sefano mihicamoro, tolliro bu fahigova iicamo amiihai nahabomi, tobadiro bu idaasuno iicanoco magaajamoro.

¹⁰Jaarumo gueenejisuno idaasuno mihicanobuunati Moocaani amiihaico imino imibachujii, bu quehecuno, mityano, sefano icano ficujii. Jaabo diiboro Moocaani paryi fanoovaaco aacifibo miihaico cuuhuvahi Jesucristoma sano ifinijitino fiivofaño miicaqui.

¹¹Jaabo jaafa mityama icahi fahiijivaro. Fine.

Niino Fitaacu.

¹²Jino tañahabobadi eesiciniubo Silvano onoobofoenedi jihaamegayico caatinihii amiihaico fajiniboro miyaano iicanoco oono Moocaaniti paryi magaaayicineheje Moocaani miihaico sihidi agaijinoco ijiibogono. Jaanofañodi quehecuno mihica.

¹³Tolliro bu Moocaani iija Babiloniar iicajaminaa Moocaani amiihaico iicaubadiro siicummo amiihaijaago iijico galluhi, bu tolliro diibo taseemenebadi iicaabo Marco onoobo amiihaijaago iijico galluhi.

¹⁴Jaanegui fahigovavi mihibicicasimoro midillucasi.

Jaamo paryi amiihai Jesucristota mihicamo sajeebima mihica.

* 5:6 Griego iijiri janaanici jilli noonicino: Moocaani useguiino.

2 SAN PEDRO AAME

Miyaavogominaadi Pedro Acaatiniuno.

¹ Uujoho, Simon Pedro iicaabo Jesucristo jeecivominaafi, bu diibo minisuminaafi iicaabo amihaidi jihaameque caatinihi, miikai mihicabadiro imino mimiyaavogomedi. Miuro Moocaani, bu Motaajasuminaafi Jesucristo icamisi famooro imiyaavogodimoco acihi iimico.

² Jaaneguiha Moocaani, bu Mohaivojiibo Jesucristo icamisico magaaanofeenedi amihaiico sihidi imino omooninoco, bu sajeebi icaco icano magaaayici.

Moocaani Miyaavogominaaco Aacino.

³ Miuro Moocaani mihaico imityafañodi paryi mofiguiha mucuujiivaachunoco, bu diiboco mejeecivequi mucuujiivaachunoco icano acibo, toonofeenedi diiboco magaaajau, sihidi ejeevanofeenedi, bu ovosinonoco eheetavonofeenedi icano mihaico ucuuhvauboco.

⁴ Jaanehejefeenedi unuunoco mihaico acibo, jaano ajashutino, sihidi ijaadama iicanoco. Jaano toono diibo unuunofeenedi amihai Moocaani iicabadi miminifetehi iimitino imogo jinihallivi imitico isivanoti mataajamoro.

⁵ Jaaneguiha mesefaquifotomoro amihai miyaavogoco mahamusu imino mihicaneri, jaanoco bu mahamusu janaanici gaajari,

⁶ jaanoco bu mahamusu amihai ificoro imino matajibaneri, jaanoco bu mahamusu jaabiciri, jaanoco bu mahamusu Moocaanico mejeeciveneri,

⁷ jaanoco bu mahamusu amihai nahabomima magajicasineri, jaanoco bu mahamusu gajjima mihicaneri icano.

⁸ Jaano jinehejema mihicanoco miguiraatusahachiji amihai ifiino mihifonoti icajitih, bu Mohaivojiibo Jesucristoco magaaano sicamañovi feejitih.

⁹ Jaanoti jinehejema achahamo ihaallinoma chahahi, jabaiyimo; iticoniono iimiti inificafutuunoco ajabajevacuumo.

¹⁰ Jaaneguiha tañahabomi, mityano mihicamoro imino mehesicini Moocaani amihaiico icuuboro ucuuhvaunoco. Jaanoco tolli momoonihachiji ufucuro imitinofaño mahaquetejitih.

¹¹ Jaachiji amihai imino tihitino mijicafeteji Mohaivojiibo, Motaajasuminaafi Jesucristo aivoji ifinjitinofaño.

¹² Jaaneguiha amihaiico jinehejeque magaaajacurunoco esaayuuboro icahi, oono miyaanofaño quehecuno mihicarumoco.

¹³ Miuro uudi imino jino uujoho iicanohachuta amihaiico eesaayuuboro afajininno.

¹⁴ Miuro Mohaivojiibo Jesucristo uco gaajasuhi iguijeverdi jijeeque goovano ejeevesujinoco.

¹⁵ Jaaneguiha uujoho tasefadino moonih. Jaamo uujoho iguijevnebuuna jinehejeque mehesafetehi.

Cristo Sihidi Ejeevauboco Aatyimeumo.

¹⁶ Miuro amihaiico Mohaivojiibo Jesucristo mityati, bu jiejhallivi asaanutu icanoco mijibuguno sicamañoco mihairyo meheetavomoro mijibuguno icatino. Miuro miikai mohaalliri mahatyimeuhi Mohaivojiibo sihidi jeevaaboco.

¹⁷ Jaaboco miikai mahatyimeuhi Dios Moocaani bocico, bu imico icano diiboco aaciusumi, bu tolliro muguubuuh Moocaani ihovosiri: Jaani taseemene diiberi uujoho imo imo iicaabo, unuunoco.

¹⁸ Jaano toono niqejefañoti unuunoco miikai monohojineri muguubuuh Mohaivojiiboma imibaari mihicausumi.

¹⁹ Jaabadi bu aivo jino miyaano iicanoco magaaajahi Moocaani iimaaminaa acaatiniunoco. Jaanoco amihai mimiyaavogomo aivo imino momooni. Jaano toono diito acaatiniuno ifuvusuhi oono civohigoti cijigaimecu mesesevetinohachutaro ifuvusunicibadi. Jaanoti Cristo cuujetavio meecirigai onobobadi asaacudi amihai jeebinoco achicijiibo janaanici imino Moocaanico magaaajau.

²⁰ Jaaneguiha iticoni jinooco magaaaja, chahano Caatinihaamefaño inoro ihesamaajeriro onoono.

²¹ Miuro toonoco Moocaani iimaaminaa jilli ijeebitiro onoomoro acaatiniuno icatino. Jilli Moocaani Gaija diitoco unuunoco Moocaaniditi jibuguumo.

2

Sicamañoooco j̄j̄ibeguefimo.

¹ Jaabad̄iro bu Israel cuumifaño icaumo Moocaani iimaaminaabadi icarumo abañif̄fimo. Jaabad̄iro bu icajimo bañif̄lira j̄j̄ibogominaa. Jaamo am̄ihaifeenevi toovono ijicafotomoro sicamañehejeque j̄j̄ibeguejimo am̄ihai miyaavogoco ifinisuqui, oono Aivoj̄iibo aam̄iibo ataajasuuboti bañimoro. Jaarumo goovajino ificoro ifiniso.

² Jaamoco sihidi saatoho imiyaavogomoro diitobad̄iro iminotino moonijimo. Jaamo tolli icanoti sita miyahij̄i j̄j̄ibogoditi imijitino ihiimaano.

³ Jaamo nih̄ibamico sihidi iimogomoro am̄ihaico nanijimo sicamañehejeque j̄j̄ibogonohallivi. Jaarumo ifinijinoti taajajitimo m̄iuro sicijetiro diitoco Moocaani ahaam̄ijnofaño icacuumo.

⁴ Buhicagaha itoomominaa icaurumo imitico omooniumoco gaij̄it̄iibo jilliro diitoco jigaiñehiri isisiuboro c̄ij̄igaifaño icivohigo gañ̄ihuhi, tahi iicaqui jaadusufucu agasejino-hachuta.

⁵ Tolliro bu sic̄ijejo miyaminaaco iimitihalliti gaij̄it̄iibo nifaibari amacanisuboro diitoco finisuuhi. Jaaboro idiibocoro Noeque iyotoma taajasuuhi: Imino mihica, nooboro tomiyaminaaco ij̄j̄ibuguboco. Jaabo Noe taajauhi iyoto sietedimomaryo.

⁶ Tolliro bu Moocaani finisuuhi Sodoma cuumi, bu Gomorra cuumi icanoco c̄ij̄igairi ij̄igasuboro, baiguuj̄iti miniyuuhi, toonobunati iicano imiti miyaminaa toonoti igaa-jaqui.

⁷ Jaanoti idiibocoro Lot onoboco taajasuubo imino iicaaboro diito imitino iicanoco aatyimeebere idaasuno iicahicauboco.

⁸ M̄iuro diibo imino iicahicaubo fafucuvaaciv̄iro iimijeeb̄ifañodi idaasuno icahicauhi diito imitino omooninoco aatyimeebere, bu imitino ihiimaanoco uguubuuboro icano.

⁹ Jilli Aivoj̄iibo taajasufihi ij̄i abañino inisunoti diibota iicamoco. Jaanoti iimitimoco ficuubo jaadusufucusumi idaasuno imooniqui.

¹⁰ Jaabad̄iro bu Moocaani idaasuno mooniji janaaniciv̄i oono id̄icunoco ifi iimogonoco omoonimoro, bu diibo taj̄ibaco iimeguehaticimoco icano. Jaamo jenaauiffimo, jeeb̄ibatiro moonif̄imo, iguitimo in̄ihicunoono mityati imitinoono ihiimaanoco icano.

¹¹ Buhicaga Moocaani toomominaa sihidi imityama icarumo diito Aivoj̄iibo imefeenevi: Imitino, onoomoro iibat̄ihi.

¹² Jaamo diito asimibadi ihesicinibama chahahi, oono sahij̄it̄iro iicacubadi iicamo iimitimo, ifivomoco agaayicimoro agaicaauifimo asimibadi icacuumo. Jaamo diito agaa-jatinoti imitino iimaahicahi. Jaamaño asimi iicanicibadi guijevejimo.

¹³ Jaamo idaasuno icaji sitaaco idaasuno omoonihicabad̄iro. Jaamo: Imo imo mihicahi, nehicamo gueenene icajitino safesugoco omoonimo. Jaamo am̄ihai j̄j̄ibaimonofaño ofoomoro am̄ihaico nucufesuhicahi jihovonehejeri asafesuvomoro. Jaanoti am̄ihaiditi sita imitino iimaahicahi.

¹⁴ Jaamo bu gaigoooco jilli ticovono in̄inicihicatimo, bu iimitico jeevesuhicatimo, bu ajashuno imiyaavogo iicamoco jeevamaaisuhicamo, bu aivo gaajamo fanoovaaco iimogomoro in̄inoco. Jilli Moocaani afajjacuumo iicamo.

¹⁵ Jaamo iimino j̄jhaiti imitacumo, johono Moocaani iimaaminaafi Balaam onobobo Beor achibadi jeevamo. M̄iuro diibo imuguuhi iimitinoco omoonunohallivi nih̄ibamico agaayiciujirunoco.

¹⁶ Jaaruuboco iimitihalliti asi burro ībauhi miyaminaafibadi ihiimaauboro. Jaamaño fuut̄iibo ij̄eegavoma.

¹⁷ Jaamo diito pisirigai in̄ifaihuma achahanobadi jeevahi, bu aimuufaico guibuhuba sihigo asatyonicibadi jeevahi icano. Jaamo ficucin̄icuhi fahij̄jav̄iuro aivo icivonoguiino iicacuqui,

¹⁸ m̄ihifonehejeque sihidi ejeevamobadi ihiimaahicamaño. Jaamo iimitinoco ifi iimogonehejeque iimoȳic̄ihicanofeenedi jeevamaaisuhicamo iimitinofaño iicahicaumoti miyanotiro agaacuumoco.

¹⁹ Jaamoro diitoco: Am̄ihaico iimino iicaco mahaciji, nehicamo, diito bu j̄j̄ivototo icarumo. M̄iuro fanoohimiti iguiinonicumo imiti j̄j̄ivotorucu.

²⁰ Jaanoti bu Aivoj̄iibo, Taajasuminaafi Jesucristoco agaaajamoro j̄jinije imititi ataajacuumo siino doj̄icuv̄iro tonehejefaño imitamono siino tonehejeguiino minifetehi. Jaamo iticoni Jesuco agaaajautino janaaniciv̄i imitino minifetehi.

²¹ Jaamedi imijiruno oono imino j̄j̄haico gaajatimo iicano. Jaanoti iimino taj̄ibaco diitoco aaciunoco gaajacuumo siino ejeevesumaño aivo imitino icacuumo.

²² Jaamovi aivo imino ifotono jilli onoonicino: Jicu siino iguibamaajeque doj̄icuv̄iro faiȳihi, bu faafaibaco in̄iticuumo siino doj̄icuv̄iro caamefaño jeeffji, onoono.

3

Aivoj#bo Asaajino.

¹ Agaijimo tañahabomi, jino siino amiihaidi acaatinihaame. Jaahaamecifaño imeguehi jino afaj#ninofaño#di miyanotiro amiihaico eesamaaisunoco.

² Jaanegui mehesafoto johono Moocaani iimaaminaa unuunoco, bu Mohaivoj#bo Taaja-suminaafi taj#baco galluminaa amiihaico ij#buguunoco icano.

³ Jaaneguiiha jinooco iticoni mehesicini: niinosumi saajimo miyaminaa Moocaaninehe-jeque edejecujimo, ifi iimitico iimogono onobadiro iicamo.

⁴ Jaamoro dillujimo: ¿Milli iicanoco Cristo saaji, nooboro unuuno? Miiro jiiinjeque ifivusuunoti moheedetemihai#i iguijeveunoti, bu jisumihachuta jino jiiinje iicabadiro icahi, noomoro.

⁵ Miiro diito imogot#hi agaajanoco niquejene s#icjetiro ifivusucafutuunoco, bu Moocaani noojiri nifaihufañoti jiiinje iinuunoco jaanunobadi. Jaanoti bu fahigovadi nifaihu iicanoco,

⁶ bu oono nifaihuri jiiinjehalliri iicaunoco ifinisunoco icano.

⁷ Jaabadiro bu jisumio niquejene, bu jisumio jiiinje icano jino iicano c#ijigaiguiiharo ficuucinihi, diiboro Moocaani onobadi. Jaagai c#ijigai toonoco jigasuji jaadusufucusumi. Jaasumi bu tolliro iimihacatimo finisucafeteji.

⁸ Jaaneguiiha agaijimo tañahabomi, jinooco majabajeevedino, miiro Mohaivoj#bedi safucu mil añobadi jeevahi, bu mil año safucubadiro jeevahi icano.

⁹ Jaabo Mohaivoj#bo unuunoco ajabajeevecuuno icatino, oono saatoho eneehicabadi. Jilli miihaico ajaab#c#iboro imogoobo famooro iimitico ejeevesunoco, miihaif#ooba c#ijigaifaño footimo iicaqui.

¹⁰ Miiro Mohaivoj#bofucu gaseji mehesicinitinaaca, oono nanivaminaafi gaajacirat#nofucu asaanicibadi. Jaasumi niquejene paryi dubaicamaaji ñihicuno guubuvusunoro. Jahi paryi iicaneheje c#ijigairi finisucafeteji. Jaabadiro bu jiiinje paryi toojehalliri iicanoma jigasucafeteji icano.

¹¹ Miiro paryi jilli finisucafetejino. Jaaneguiiha aivo imino Moocaaniguiiharo mihicano, bu diiboco imino mejeecivono icano.

¹² Jaaneguiiha Moocaani fucu agasejinoco motoomomoro diiboco mahamusu goovano isaaqui. Jaasumi niquejene c#ijigairi finicafeteji. Jaano ic#ijigairi tahi iicaneheje paryi chucucamaaji.

¹³ Jaanoti naha miihai meteemehi Moocaani eetaveji unuunoco bohono niquejeneque, bu bojiiinjeque icano. Jahigo paryi famooro imifiimo imino mihicaji.

¹⁴ Jaaneguiiha, agaijimo tañahabomi, toonoco motoomonohachuta imino mihica amiihaico Moocaani sajeeb#ima mihicamoco, bu mih#inivatimoco ihaty#imequi. Jaanoti imitino icano mihicamoco aty#imevadiibo.

¹⁵ Jaamoro magaaamoro Mohaivoj#bo asaatinohachuta sanoodimo imiyaavogomoro itaajaquihica. Miiro bu jinooco tolliro amiihaidi caatiniubo magaij#bo monahabo Pablo Moocaani diiboco gaajaco aaciudineri.

¹⁶ Miiro paryi ihaamenefañodi jinehejeque amiihaico neehicaabo, samañosañaño tih#no noocin#runaaca. Jaanoco agaajatimoro, imino imiyaavogotimo sihigoviro iimitinojaagoviro miniiyuhicahi, bu tolli oono Caatinihaamefaño simañooahaamefaño ononehejeque siibadi iimitinojaagoviro oovicimoro iimitinocoro moonihicamo icano. Jaamaño ifiinocoro finisujimo.

¹⁷ Jaaneguiiha agaijimo tañahabomi, jinooco imegaviro magaaajumañaño imino amiihai ifico motoomo. Jaamo iimitimo amiihaico abañinofaño minifototimoro amiihai miyaavogofaño quehecuno mihicanoti aacototimo mihicahi.

¹⁸ Jaaneguiiha aivo janaan#ci imino Mohaivoj#bo Motaajasuminaafi Jesucristoco magaaamoro diibo gaijifaño imino mujusi. Jaaboco macahacisu jisumi, bu fahiij#varo icano! Fine.

1 SAN JUAN AAME

Fiivo Iimaa Cristo.

¹ Amiihaidi macaatiníhi jino iticoni jiniije ifiivutinaacaro iicacuunoco miihai muguubuunoco, mohaallíneri mahatyimeunoco icano. Jaaboco mahatyimeumoro diiboco muhuseneri mududíciuhi. Jaabo jino Fiivo Iimaa iicaabo.

² Jaabo miyaminaaco fiivusuuhi. Jaaboco miihai mahatyimeumoro toonoti mijiiibeguehicahi. Jaamo amiihaico mijiiibeguehi jino ifinijitino fiivoco, Moocaanima iicauhíijí; miihaiví ubuhugaavuunoco.

³ Jaanoco amiihaico mijiiibeguehi muguubuunoco, mahatyimeunoco icano. Jaamo miihaima manahabovahi Moocaanima miihai mihicabadi, bu Illi Jesucristoma mihicabadi icano.

⁴ Jaanegui amiihaidi jilli macaatiníhi. Jaamo sihidi imo imo mihicahi.

Moocaani Seseene Aachiciníbo.

⁵ Jibogoco Jesucristo miihaico jiiibugui. Jaanoco amiihaico mijiiibeguehi Moocaani seseene aachiciníbo iicanoco. Jaabovi ajashuno icivono chahahi.

⁶ Jaamo: Diiboma magataavehi, munuurumo civohi mihicamo jilli mabañíhi moojíri, sicamañoocono monoomaño, bu momoonímaño icano.

⁷ Jaanoti Moocaani iicabadi seseehi mihicahachíijí; diiboma magataaciníhi. Jaamaño miihaico Illi Jesucristo tiijóho mohimitico paryí nitíhi.

⁸ Jaanoti: Tahimitima chahahi, monoomo jilli mofico mabañíhi. Jaamaño mojeebifañi miya iiji chahahi.

⁹ Jaanoti mohimitico Moocaanico mijiiibogohachíijí; diibo aivo imihuseebe abañitatuíbo, mohimitico ubuusuuboro paryí nitíjiibo.

¹⁰ Jaanoti: Tahimitima chahahi, monoochachíijí; Moocaanico: Bañifífiibo, meneehi. Jaamofañi diibo iiji chahahi.

2

Ijí Moocaani Imefeenevi: Imitimo, Unuusumi Jesucristo Mohallití Iicaabo.

¹ Taseeme amiihaidi jilli caatiníhi. Jaamo iimitinoco moonitimo mihicahi. Jaanoti mimiyaavugucuumo imitinoco momoonihachíijí; Moocaani imefeenevi mohallití iicaabo jisumi icahi Jesucristo imihuseebe.

² Jaabofeenedi mohimiti jaaducafutucuui. Jaano miihaidiro icatino, faajinijeminaadiro bu icano.

³ Jaanoti Moocaani atajiiibabadi mihicahachíijí; magajaji diiboco magaayicunoco.

⁴ Jaanoti saato: Diiboco gaajacuihi, onoomo, itajiiibaco imiyaavogotímaño, bañifífiimo. Jaamofañi miya iiji chahahi.

⁵ Jaanoti diibo tajiiibaco imiyaavogoobo Moocaanico aivo imino agaiiibo. Jilliti magajaji diiboma magataavonoco.

⁶ Jaabo Moocaanima gataavehi onoobo Jesucristo imino iicaubadi iicaqui.

Bohono Tajiiiba.

⁷ Tañahabomi, botajiiibaco amiihaidi caatiníhi amiihai Cristoco mimiyaavuguunotiro amiihaico atajiiibacunoco. Jaano jino siicijetiro atajiiibauno jiiibogoco amiihairyo muguubuhicacuuno.

⁸ Jaano tajiiibaco amiihaidi acaatinino jino bohonobadi minifetehi. Jaano aivo miyaano Cristofañodi, amiihaifañodi icano. Jaamaño icivono afatyucunoguiinodi miya sese achicinicuihi.

⁹ Jaanoti saafi: Seseehi icacuuihi, nuuruubo inahaboco ijiiihegueebe civohiguerehiica icahi.

¹⁰ Jaanoti inahaboco agaiiibo seseehigo icahi. ¿Jineje bu diiboco iimitinofañi gañisujirahi?

¹¹ Jaanoti inahaboco ijiiihegueebe civonofañi icahi. Jaabo ofoohigoco gaajatíhi, iciveri aatyimetímaño.

¹² Taseeme, jaaneguiiha amiihaidi caatiníhi, Moocaani amiihai imitico Jesucristofeenedi ubuusucumaño.

¹³ Amiyato, amiihaidi caatiníhi, iticoni jiniije fiivutinaaca iicauboco magajacumaño. Sicafe, amiihaidi caatiníhi, íj; Satanasco miguuinonicumaño.

Taseeme, amiihaidi caatiníhi, Moocaanico magajacumaño.

¹⁴ Amiyato, amiihaidi caatinihi, iticoni jiniije fiivutinaacaro iicauboco magaajacumaño. Sicafe, tolliro amiihaidi caatinihi, mequehecufimaño Moocaani jiiibogoco amiihai jeebiiifaño magaayicimoro ijico miguiinonicumaño.

¹⁵ Jaaneguiiha jiniijeque magaijidino, bu jiniijehalliri iicanoco magaijidino icano. Jaanoti saatoho jiniijeque agaijimo Moocaanico gaijitihi.

¹⁶ Miiro paryi jiniijehallivi icano imiti Moocaaniti saatihi. Jilli jiniijehallitiro asaano, oono mofi imitinoco iimogoneheje, mohaalii imitinoco iimogoneheje, bu: Uujoho aivo sihidi jeevahi, noomoro mihicaneheje icano. Paryi jino jiniijeonehejere.

¹⁷ Jaano jino jiniije paryi iimitinoco iimugusuhicanoma fininoro fuucuuhi. Jaanoti Moocaani iimogobadi iicahicaabo finijitihi.

Abañiffiibo Saaji.

¹⁸ Taseeme, jino niinosumi mihicacuuhi. Amiihairyo magaajacuuhi Cristominaaniminaafi asaajinoco. Miiro jino jisumi icacumo Cristoco iminaanihicamo. Jinoti magaajahi jino niinosumi mihicacunoco.

¹⁹ Jaamo mofeeneti fuuhi. Jaarumo miihaioto icautimo, miihaioto iicauruva miihaima icajirumo. Jaamaño tolli fuumo famooro maatyimemere magaajaqui paryi famooro miihaioto iicatinoco.

²⁰ Jaanoti naha amiihaico Cristo Igaijaco aciuhi. Jaamaño amiihai famooro imino magaajacuhi.

²¹ Jaaneguiiha amiihaidi caatinihi miyaanoco magaajacumaño, magaajatimaño icatino. Miiro amiihairyo magaajacuhi miyaanofañoiti sicamaño asaajitirunoco.

²² Jaabo, ¿nacu miiijoho abañiffiibo? Eti bu oono: Jesuco Cristo icatiiibo, eneehicaabo. Diibo Cristominaaniminaafi iicaabo. Miiro Moocaani Achi Jesuco utuunamaaihicaabo, bu Moocaanico tuunamaaihicaabo icano.

²³ Miiro paryi Moocaani Achico utuunamaaimo Moocaanima chahahi. Jaanoti Moocaani Achico ijiiibogomo Moocaanima icahi.

²⁴ Jaaneguiiha amiihai jeebiiifaño mificu oono iticonitiro muguubuunoco. Jaano amiihai jeebiiifaño iicahachijii Moocaanima, Illima icano mihicahi.

²⁵ Miiro Jesucristo miihaico aciguuhi ifinijitino fiivoco unuubadi.

²⁶ Jaaneguiiha jino amiihaidi caatinihi jilli amiihaico abañihicamoditi.

²⁷ Jaanoti naha amiihai Moocaani Gaijama mihicahi Jesucristo amiihaico aaciuboma. Jaamaño sita amiihaico jiiibeguejitirahi, Moocaani Gaijaro amiihaico paryi ijiiibogomaño. Jaabo jiiibogo miyaano sicamaño icatino. Jaaneguiiha Cristoma icamoro mihica Moocaani Gaija amiihaico ijiiibogobadi.

²⁸ Taseeme, jaaneguiiha amiihaico neehi: Cristomaryo mihica. Jaabo asaadi diiboti nucufevetimo, bu fiicugotimo icano miicaqui.

²⁹ Miiro amiihairyo magaajacuhi Jesucristo iimihuseebe iicanoco. Jaabadiro bu oono iimihusee Moocaani seeme iicamo.

3

Moocaani Seeme Iicamo.

¹ Jaaneguiiha magaaja miiro sihidi Moocaani miihaico agaijiiiboro, iseemeti miihaico oovicihi. Jaano miyaano diibo seeme miihai. Jaamaño jiniijeminaa miihaico gaajatihi, Moocaanico agaajatimaño.

² Agaijimo tañahabomi, Moocaani seeme mihicacuuhi. Jaarunaaca miihaico gaajatuhihiica ufucu mihicajinoco. Jaarumo magaajahi Jesucristo asaadi diibobadi mihicajinoco, miiro iicabadiro iicaaboco mahatymejimaño.

³ Jaanoco paryi eesicinimo, jeebii imibachucafetehi diibo Jesu imiibo iicabadi.

⁴ Jaanoti paryi famooro iimitinoco omoonimo Moocaani tajiibaco imitino moonihi. Miiro imitinoco momoonino Moocaani tajiibaco: Ji, monootihi.

⁵ Miiro amiihairyo magaajacuhi Jesucristo mohimitico ibuusuqui asaunoco. Jaabofaño imiti chahahi.

⁶ Jaaboma paryi iicamo imitico moonitih. Jaanoti imitico moonimoro iicamo diiboco atyimetimo, gaajatimo icano.

⁷ Taseeme, miihaiñooba amiihaico bañidino. Jaanoti imino iicaabo Cristo imihuseebetadi jeevahi.

⁸ Jaanoti imitino iicaabo ijitahe. Miiro iji sahijitiro iimitinoco omoonifiibo. Jaanegui Moocaani Achi saauhi iji omoonisunoco ifinisiqui.

⁹ Jaanoti paryi Moocaaniti ifiivomo iimitinoco moonitih, Moocaani ifiico mojeebiiifaño ificucumaño. Jaamaño iimitinoco momoonicutih, Moocaani seeme mihicamaño.

¹⁰ Miiro gaajaveechuno Moocaani seeme iicamo, bu iji seeme iicamo icano. Jaanoti paryi iimitinoco omoonimo, inahaboco agaijitimo Moocaani seeme icatihi.

Sabadiro Fahigova Magaijicasi.

¹¹ Miiro mimiyaavuguunotiro muguubuno jiiibogo jino: Sabadiro fahigovavi magaijicasi, onono.

¹² Cainbadi mihicadino. Miiro ijitahe iicaumaño inahaboco gaicaaubo. ¿Nacu milliti jaaboco gaicaaubo? Eti bu Cain iimihicaumaño, jaanoti inahabo iimihicaumaño.

¹³ Tañahabomi, majabafitedino jiiinjeminaa amiihaico ijiihevehachijji.

¹⁴ Miihai naha guijeveți buheefaño mafatyucuhi. Jaanoco magaajahi monahabomico magaijimaño. Jaanoti inahaboco agaijitibo guijeveți taajatihica.

¹⁵ Miiro paryi inahabomico ijiihegueme gaicaauminaa. Amiihairyo magaajahi gaicaauminaa ifinijitino fiivoma ijeebiiifaño achahanoco.

¹⁶ Miiro jilliti magaajahi magaijicasinoco Jesucristo mohallivi ifico aaciunoti. Jaabadiro bu miihai mofico mahacijirahi monahabomihallivi.

¹⁷ Jaanoti sihidi inehajema iicamo inahabo idaasuno iicanoco atyimecuurumo diiboco iidaasugotimo. ¿Milli bu: Moocaanico gaijiji, neejirahi?

¹⁸ Taseeme, ticovo iijiriro magaijidino, miyanotiro magaiji imino momooninofaño.

Moocaani Imefeenevi Quehecuno Mihica.

¹⁹ Jaamaño jilliti magaajahi miyaamo mihicamoro, Moocaani imefeenevi quehecuno mihicanoco.

²⁰ Jaanoti mojeebii mofi iimitinoco gaajacufihi. Jaarunofaño Moocaani ajashutiibo mojeebiiifaño iicanoco gaajaabo. Jaabo paryi fanoovaaco gaajahi.

²¹ Jaanoti agaijino nahabomi, mojeebii Moocaani imefeenevi miihaico milli nootihachijji Moocaani imefeenevi quehecuno mihicahi.

²² Jaabo miihaico siinoco midillunoco aciji diibo tajiiibaco: Jii, noomoro momoonimaño diibo iimogobadi.

²³ Jaano jino itajiiiba: Illi Jesucristoco mimiyaavogono, bu jaamoro sitama sabadiro magaijicasino icano, diibo atajiiibaubadi.

²⁴ Jaamo itajiiibaco imiyaavogomo diiboma icahi, bu diitoma diibo icahi icano. Jaanoco magaajahi diibo miihaima iicanoco Igaijaco miihaico aacinofeedeni.

4

Moocaani Gaija, Bu Abaafiibo Gaija Icano.

¹ Agaijimo tañahabomi, famoova gaijaco mimiyaaveguedino. Iticoni minisu; ¿Naa Moocaani Gaija diibo iicanoco? Miiro jiiinjehallivi sihidi gahafucumo bañifiraminaa: Moocaani iijico mijiiibeguehi, onoomo.

² Jaamo jilliti magaajirahi Moocaani Gaijama iicaaboco. Miiro paryi onoo Jesucristo miyaminaafibadi ifiivuuoro saauhi, nooboro ijiiibogoo, diibo Moocaani Gaijama iicaabo.

³ Jaanoti Jesucristoditi tolli onootiibo Moocaani Gaijama chahahi. Diibo jilli Jesucristominaaniminaafi gaijama iicaabo. Miiro amiihairyo muguubuhicacuhi togaija asaajinoco. Jaabo jisumi jiiinjehalliri icacuhi.

⁴ Taseeme, amiihai Moocaanito. Jaamo abaafiifimoco amiihai miguiinonihuhi. Miiro amiihaifaño iicaabo janaanici mityahi jiiinjeminaa iicamofaño iicaabo janaanici iicamaño.

⁵ Jaamo diito jiiinjeminaa. Jaamaño jiiinjeonehejequere iimaamo. Jaanoco jiiinjeminaa iicamo diitoco guubunicihi.

⁶ Jaanoti miihai Moocaanito. Moocaanico agaajamo miihaico guubunicihi. Jaanoti Moocaanito iicatimo miihaico guubunicitihii. Jilliti magaajahi Miya Gaijama iicamoco, bu abaafiifiiibo gaijama iicamoco icano.

Moocaani Miihaico Gaijiji.

⁷ Agaijino nahabomi, fahigova magaijicasi. Moocaaniti magaijicasino saahi. Paryi famoovaaco agaijiibo Moocaani seemene. Jaabo Moocaanico gaajahi.

⁸ Jaanoti sitaaco agaijitibo Moocaanico gaajatihica, Moocaani saatohoco agaijifihiicaaboco.

⁹ Miiro Moocaani miihaico agaijinoco ifusuhi miihaidi idibocoro Illico jiiinjehallivi agalluunofeenedi, diibofeenedi fiivoma miicaqui.

¹⁰ Miiro miihai Moocaanico magaijinioti gaiji saatihii. Jaanoti naha Moocaani miihaico agaijiuboro Illico galluuhii mohimitico ijaaduqui. Jaano jino naha miya gaiji.

¹¹ Agaijimo tañahabomi, miihaico Moocaani agaijibadiro miihai tolliro sabadiro magaijicasiqui.

¹² Miiro Moocaanico mihaifoooba atyimetatihi. Jaanoti sabadiro magajicasihachijji, Moocaani mihaima icaji. Jaano igaiji mihaifaño aivo imino jusiji.

¹³ Jaamo jilliti magaajahi Moocaanima mihicanoco, bu mihaima diibo iicanoco icano Igajjaco mihaico aaciunofañodi.

¹⁴ Miiro mihai mahatyimeumoro mijibeguehi Moocaani Illico jiiinjeminaaco itaaja-suqui agalluunoco.

¹⁵ Jaamo paryi Jesucristoco: Moocaani Achi, onoomo Moocaanima icahi, bu Moocaani diitoma icahi icano.

¹⁶ Jilliti magaajamoro mimiyaaveguehi Moocaani mihaico agaijinoco. Miiro Moocaani saatohoco agaijiffihicaabo. Jaabo gaijima iicaabo Moocaanima icahi, bu Moocaani diiboma icahi icano.

¹⁷ Jilliti gaiji mihaivi jusihi ufucu jaadufucu iicasumi ñihicugotimo miicaqui. Miiro mihai jiijehallivi Jesucristo iicabadi mihicahi.

¹⁸ Miiro gaiji iicamañovi ñihicugo chahahi, gaiji ñihicugoco buhi agañañaño. Miiro ñihicugo ñaasuhigovi minoco satyehi. Jaamaño iiguiibovi gaiji imino jusitihica.

¹⁹ Jaanoti naha mihai Moocaanico magajijhi iticoni mihaico diibo agaijumaño.

²⁰ Jaanoti saatoho: Uujoho Moocaanico gaijijhi, onoomo inahaboco ijijhegueme bañiffihhi. Jaamo mino nahabo mahatyimebeque magajitimo, ¿milli bu Moocaanico magajijirahi mahatyimetiboco?

²¹ Jaabo mihaico atajibauno jino Moocaanico agaijibo tolliro inahaboco igaijiqui.

5

Miyaavogo jiiñjeque Guinonihhi.

¹ Paryi famooro Jesu Cristo iicanoco imiyaavogomo Moocaani seeme iicamo. Jaamo bu caanico agaijimo tolliro iseemeque gaijijhi.

² Jaamo Moocaanico magajimo, diibo tajibaco momoonisumi magaajahi diibo seemeque, bu magajinoco.

³ Miiro Moocaanico magajino itajibaco momoonino. Jaano itajiba sihidi jeevatihhi.

⁴ Miiro oono paryi Moocaani seeme iicamo jiiñjeque guinonihhi. Jaano momiyaavogofeenedi jiiñjeque miguinonihhi.

⁵ Miiro idiiboro jiiñjeque guinonihhi Jesu Moocaani Achi iicanoco imiyaavogoobo.

Jesu Moocaani Achi Iicano.

⁶ Miiro diibo Jesucristo asaano jibogocafutuuhhi nifaihufeenedi, bu itijohofeenedi icano. Jaabo inificafutusumi unueneriro icatino, bu tolliro iguijeveuneri icano. Jaano miyaano iicanoco Moocaani Gaija jibeguehi, diibo Moocaani Gaija iicaabo Miyaabo iicamaño.

⁷ Jaano jibogominaa icahi niquejefaño miimisiici, saafi idiino; Moocaani, Illi, Igaija icano. Jinoodimo icarumo saafiviro gataacinihhi.*

⁸ Jaabadiro bu minooci, sano idiino icahi jiiñjehalliri; Moocaani Gaija, bu nifaihu, bu tijjoho icano. Jaano jino minooci, sano idiino iicano sabadiro iimaahi.

⁹ Miiro miyaminaa onoonoco mimiyaavogonihhi. Jaamo bu, ¿milli mimiyaaveguejitirahi Moocaani Illi Jesucristo iicanoco ijibogonoco?

¹⁰ Jaamo Moocaani Achico imiyaavogomo toono jibogoma icahi ijeebifaño. Jaanoco Moocaanico imiyaavogotibo Moocaanico: Bañiffiiboti, neehi, Moocaani Illiditi ijibogonoco imiyaavogotimaño.

¹¹ Jaamo jino Moocaani onoono: Diibo mihaico ifnijitino fiivoco aacino. Jaano toono fiivo Illima icahi.

¹² Jaamo Moocaani Achima iicamo ifnijitino fiivoma icahi. Jaanoti Moocaani Achima iicatimo toofivoma chahahi.

Niino Fajñni.

¹³ Jaamo amihaidi jinoco caatinihhi Moocaani Achico mimiyaaveguemedi. Jaamo magaajahi ifnijitino fiivoma mihicanoco.

¹⁴ Miiro mihai Moocaanico mimiyaavogomoro magaajahi diiboco siinoco midillunoco, ijeebii onoobadi, mihaico uguubunoco.

¹⁵ Jaano mihai Moocaanima mihiimaanoco diibo uguubunoco magaajabadiro, bu magaajacuhi diiboco midillunoco mihaico aaciunoco.

¹⁶ Jaanoti saatoho inahabo imitico omooniruno guijevafaño ñifutusutinehiica iicahachijji, diibohallivi Moocaanima ihiimaacqui. Jaadi diiboco Moocaani aciji fiivoco, guijevafaño

* 5:7 Sahaamefaño ficuutimo: Jaano jibogominaa icahi niquejefaño miimisiici, saafi idiino, onoonoco.

Ɂfutusuno imiti iicatihachijɁ. MɁro jaanoti icano guijevefaño Ɂfutusuno imiti. Jaanoti uujoho nootɁhi toonohallivɁ Moocaanima mihiiamaqui.

¹⁷ MɁro paryɁ fanooro imiti imitɁhi. Jaarunofaño icano sanoodino imiti guijevefaño Ɂfutusutino.

¹⁸ MɁro magaajahi paryɁ Moocaani seeme iicamo iimitinoco omoonitatino. Jaamoco Moocaani Achi otoomomaño ijɁ diitoco dudɁcitatihi.

¹⁹ MɁro mɁhai Moocaanioto mihicanoco magaajahi, bu tolliro paryɁ jiinjeoto ijɁ mityaguiinovɁ iicanoco icano.

²⁰ Tolliro bu magaajahi Moocaani Achi asaaboro mɁhaico gaajaco aacinoco, tooneri Miyaabo iicaabo Moocaanico magaajaqui. MɁro bu Miyaabo iicaaboma mihicahi, Illi Jesucristoma mihicahi. Jaabo jaanɁ Moocaani Miyaabo, ifinijitino fiivoma iicaabo.

²¹ Taseeme, mehesicini jihovo ijɁnita caanimiti.

2 SAN JUAN AAME

Cristo j#bogofa#o Mihica.

¹ Uujoho quillahutoobo iicaabo caat#nihi jihaameque monagoti Moocaani ificuuguedi, tolliro bu iseemeque uujoho miyaano agaij#medi. Saafiro uujoho icatino, bu pary# oono miyaanoco agaajacumo icano.

² Jaabo uujoho am#haico gaijihi miyaano mojeeb#fa#o iicanofeenedi. Jaano fahiijivaro mi#haima iicajino.

³ Jaabo Moocaani, bu Illi Aivoj#bo Jesucristo icam#si am#haico imino moonji, bu idaasugueji, bu sajeeb# icaco aciji icano miyaanofa#odi, bu gaijifa#odi icano.

⁴ Uujoho aivo imo imo icahi diseemeti saatoho miyanotiro Moocaani m#haico ataj#babadi imino #gomoco aaty#meneri.

⁵ Jaanegui ta#ago, jisumi mas#i sabadiro magaijicasiqui. Jino #co onoono bohono taj#ba icatino, iticonitiro toonoma mihicacuunoco neehi:

⁶ Mi#ro Moocaani ataj#babadi mihicano toono gaijama mihicano. Jaano toono taj#ba iticonitiro muguubucuuno, gaijicasifa#o mihica, onoono.

Ba#im#naa.

⁷ Mi#ro jino j#in#jehalliri sihidi icamo ba#i#firam#naa, Jesucristo j#in#jehalliv#i miya miyam#naafibadi asauboco utuunamaaimo. Tolli iicaabo, jilli ba#im#naafi, Cristom#naan#m#naafi iicaabo.

⁸ Jaanegui am#hai imino mehesicini am#hai dudicamaajeti mihicacuunoco m#mitasudino. Jaamo ufucu ijaadaco pary# magaay#cihi.

⁹ Jaanoti saatoho Cristo ij#bugunoco ejeevesumoro sihigovi iminifotomo, bu Moocaaniti buh#igovi minifetehi. Jaanoti Cristo j#bogofa#o mihicahachiij#i Moocaanima mihicahi, bu tolliro Illima mihicahi icano.

¹⁰ Jaaneguiiha saatoho j#bogom#naa am#haijaago agasevamoro Cristo j#bogoma ofootimoco am#hai ijafa#o magaay#cidino, bu: Tahi imino difoo, meneedino icano.

¹¹ Mi#ro diitoco ifitacumo diito imitifa#o bu minifetefihi.

Ni#no Imaa.

¹² Sihidi am#haico eneejiruno icarahi. Jaarunaa imogot#hi aamefeenedi, acaatininoco. Cusumihacho feeji am#haima fa#o mihi#maacasiqui. Jaaneri mohimohica imino ijusiqui.

¹³ Moocaani #cicugo, dinago seeme dijaa ijico galluuhi.

3 SAN JUAN AAME

Gayo Onooboti, Imino Ihiimaano.

¹ Uujoho quillahutoobo iicaabo caatiníhi jihaameque agaij#bo tañahabo Gayodi, diiboco miyanotiro agaij#bedi.

² Agaij#bo tañahabo, dihallivi Moocaanima iimaahicahi. Fanoova #ma imino ifeequi tolliro guihuvat#bo diicaqui, bu oono imino dijeeb# ofoobadi diicaqui icano.

³ Miíro saatoho monahabomi asaamo imino dijeeb# miyaanofañodi iicanoco, bu imino j#bogo onoobadi idiicanoco icano ij#buguunoco uguubuhin#boro imo imo icahi.

⁴ Jaano toonobadi chahahi sanooba uco imo imo iminiyuno. Jino, taseeme, miyaanofañodi imino mihigonoco guubuhi.

⁵ Agaij#bo tañahabo, imino aivo moonihicahi monahabomíco adaamusuubo sihigoti asaamoco adaamusunofeenedi aivo imino moonihicahi.

⁶ Jaanoco diito Moocaani ijanominaafeenevi j#beguehicahi #joho sihidi gaijima idiicanoco. Jaanegui diitoco imino daamusu, ucuuj#vaachunehejeque daaci imino ifeequi, Moocaani imogobadi.

⁷ Miíro diito Cristo dudicamaajeguiha #gomo. Jaamo imogotíhi Moocaanico agaajatimo aacinehejeque agaay#cinoco.

⁸ Jaaneguiha m#hai diitoco imino momoon#feenedi mahamusuqui iimino j#bogoco.

Diotrefe Onoobo Imitino Icano.

⁹ Uujoho caatin#uhi aameque Moocaani ijaminaadi. Jaarunoco Diotrefe guubuutíhi m#hai ijico, diitofeenevi aivoj#boti iicanoco imogoboro.

¹⁰ Jaaneguiha ofoohach#iji faamo imefeeneviro neeji: M#haiditi sicamañoco ihi-imaaboro abañihicanoco, bu tolliro monahabomi tahi #fotomoco gaay#chicati#bo, bu agaay#gomoco gaay#suhicati#bo icano. Jaaboro Moocaani ijati diitoco gañ#hicaabo.

¹¹ Jaaneguiha agaij#bo tañahabo, diito imitino omoon#badi diicadino iminoro diica. Miíro iiminoco omoon#bo, Moocaanitahe. Jaanoti iimitinoco omoon#bo, Moocaanico aty#metihiica.

Demetrio Imino Omoonino.

¹² Jaanoti famooro Demetrioti imino iimaahicahi. Jaano miyaanofeenedi gaajacafetehi. Jaanoco m#hai bu tolliro mij#beguehi. Bu jaanoco am#hai magaajahi miyaano iicanoco.

Niino Imaa.

¹³ Sihidi #co neejirahi. Jaaruubo imogotíhi caatin#afaihu, bu caatin#tai icanofeenedi eheetavonoco.

¹⁴ Imeguehi goovano #co aaty#meneque. Jaadi jari mihiiimaacasiji faño.

¹⁵ Jaanegui sajeeb# diica. Juuga nahabomi dijaa ijico galluuhi. #joho bu pary# famooro monahabomíco moojico daaci.

SAN JUDA AAME

Juda Caatinihi Moocaani Ocoovamedi.

¹ Uujoho Juda Jesucristo jeeçivominaafi, Jacoobo nahabo, jihaameque caatinihi Moocaani ocoovaaboro itati ijeevadi ificumedi. Jaamo imino toomocinihi Jesucristofenedi.

² Jaabo Moocaani amihaico sihidi idaasugueji, bu gajiji, bu sajeebi icaco aciji icano.

Siçamañoco Abañifimo.

³ Agajimo tañahabomi, sihidi imogorahi mataajajinohallivi amihaidi acaatininoco. Jaarunaa momiyaavogoditi amihaidi caatinihi. Jaamo momiyaavogohalliti mejenaauqui, Moocaanita iicamoco aacinohalliti, toonoco mubuunanijitirahi.

⁴ Jaanaaca sihidi bañiminaa amihaifeenevi icacuhi. Jaamo gaajaciratino amihaifeenevi jicamaaimo siçijetro Caatinihaamefaño diitoti ijiibugucumo, çijigaifaño ifeequi iicamoco. Jaamo imifitino miyaminaa, Moocaani imihijico iicimoro siibadi miniyuhicamo fanoova imitinocoro iimoyiçiqui. Jaamoro idiiboro Mohabajaabo Aivojibo Jesucristoco tuuna-maahicamo.

⁵ Amihairyo magaajacurunoco siino amihaico esaayuhi. Moocaani Israel cuumiminaaco Egipto jiniijeti taajasuuhi. Jaadi saatoho imiyaavuguutimoco finisuubo.

⁶ Tolliro itoomominaa niqiejefaño imino iicaurumo, Moocaani atajibauno mityaco aacijirunoco iimogotimoro iijanoco jeevesuhi. Jaamoco Moocaani civojanihi civonoguiño ifnijitino jigaiñehineri isisuboro niinofucuguiha ificuumo.

⁷ Jaabadiro Sodoma, Gomorra onocuumici miyaminaa, bu ifiitino iicaucuumi-jeminaama Moocaani ifnijitino çijigairi jigasuhi, itoomominaa imitino iicamoco omoonibadiro. Jaamo Moocaani toomominaa iicaubadi imitino icaumo: Sano gaifiimiro gaifiimima iicamo, Moocaani gaigooma miicaqui eheetavunoco ejeevesumoro, siibadiro iicaneheje fanoovaaco moonihicahi. Jaamoco tolli moonibo. Jaanoti famooro igaajaqui tolli iicahicamo ifnijitino çijigairi idaasuno ijigajinoco.

⁸ Jaamoco imitino gajia onobadi omoonimo ifico idicuno moonihi. Moocaani iijico mityagotimo, niqeeje toomominaati imitino iimaamo.

⁹ Jaarunaaca Moocaani toomominaa aivojibo Miguel icaruubo Moise chuumuhuhalliti ijima ihibacasiusumi idicuno nuutihi idinoro nuubo: Moocaani jei ico ibaji, nooboro.

¹⁰ Jaanoti diito imitino iimaahicahi agaajatnoti. Jaamo sahiijitiro jibogoratino gaajamo bajio asimi ihesicinima chaharumo agaajamoro omoonicibadi, moonimo ifihalliviro ifiniçiqui.

¹¹ Jidaasucani icajimo! Cain imiticoro agaajaumo, nihibamico iimoyiçimaño mitamo Balaam iicaubadi. Jaamo finiji Core iicaubadi: isifiratuuboro Moocaani onoonoco imuguutimaño gujeveubo.

¹² Jaabobadi iicamo amihai imo imo mamachuqui mihigaivomoma ofoomo amihaico nucufevesuhicahi iimitiri. Jaamo amihaifeenevi imo imo iicamoro sihidi amachumoro aduhicahi famoovaaco nucufeguetimo. Itaadimo iicarumoco jeeçivotimo ificoro toomomo. Aimuufai nifaihumaa achahanoco guibuhaba asatyonicebadi ejeevamo. Imoho onooafisumi onoovatihobadi aivo ifahifema agajuyiçiho aivo ochoomonicibadi ejeevamo.

¹³ Muuai tyuucrai aivo isifiirano ijivaaseque agañnicibadi diito imiti ifuvusuhi nucufesuno. Meeçirigai ijihaiti imitaabo iicabadi. Moocaani diitoco ficuji çivono fucuro ifnijitinoguiño.

¹⁴ Adan iyaachi seemene, iyaachi seemene, seemene Enoc onoofoenedi, diitediti Moocaani nuuhi: Memeeçi, Aivojibo Jesu ajashutinoo itoomominaama asaajinoco.

¹⁵ Jaabo famooco dilluji. Jaaboro paryi imifitimoco çijigaifaño gañiji, imitino imoonihicanohalliti, paryi diibediti imifitimo aivo imitino iimaahicanohalliti icano, nooboro.

¹⁶ Jaamo fanoovati famañovaje iimaaffimo, sitaaditi iimaaffimo, iimitico iguiraasumo, ifihalliviro ifico mityano eesicinimoro sitaaco neefimo. Jaamoro saatohoditi imino iimaamo siinoco diitediti ihiciquiro.

Cristotaco Afagoono.

¹⁷ Jaanoti amihai, agajimo tañahabomi, mehesicini, siçijetro amihaico Mohaivojibo Jesucristo minisuminaa unuucunoco:

¹⁸ Niinosumi icajimo dejecuminaa imitijeebi onobadi iicamo, noomoro.

¹⁹ Jaamo amihaico dugaacusuji, jiniije imogobadi iicamo Moocaani Gajama chahahi.

²⁰ Jaanoti amiihai, agaijimo tañahabomi, quehecuno mihica amiihai imi miyaavogofaño. Moocaanima mihiimaa Moocaani Gaija mityafañodi.

²¹ Moocaani gaijifaño mihicamoro, motoomo Mohaivojibo Jesucristo iidaasugofeenedi ifinijitino ifiico miihaico aacjinoco.

²² Imino imiyaavogotimoco, mimiyaavugusu.

²³ Saatohoco mataajasu ciiigaiti. Sitaaco mihidaasugo. Jaarumo diito imititi gaihuinimoro, bu jiiheguemere icano.

Niino Iimaa.

²⁴⁻²⁵ Idiiboro Moocaani agaajaabo, bu Motaajasuminaafi icano imityari amiihaico teemeji acototimo miicaqui, mihinivatimoco isatyequi imo imo iimihimefeenevi. Jaaboco mihimo, sihidi ejeevanoco, imityaco, itajibaco, Mohaivojibo Jesucristofeenedi siicijetiro, bu jisumi, bu fahijivaro icano. Fine.

APOCALIPSIS

Jesucristo Ihifusuuno.

¹ Moocaani Jesucristoco acihi diibo idudicamaajeminaaco ihifusuqui goovano iicajinehejeque. Jaanoco Jesucristo ifusuuhi idudicamaajeminaafico Juaco itoomominaafico agalluubofeenedi.

² Jaabo uujoho Jua miyaanoco jibuguuhi paryi aatyimeunoco, bu Moocaani iijico icano Jesucristo onoonofeenedi.

³ Imicani iicamo jihaameque ihifinico. Tolliro bu imicani iicamo Moocaani jihaamefañodi ihimaanoco uguubunicimoro imino jihaamefaño onoonoco omoonimo. Miho tufucu fitivucuuhi.

Jua Moocaani Ijaminaadi Caatinihi.

⁴ Uujoho Jua caatinihi Moocaani iijano Asia jiniijeri sahuse juugahuseti mijaaci icano iicajahajeminaadi. Jaamo amihai magaayici Moocaani imino omooninoco, bu sajeebi icaco aacinoco icano. Jaabo Moocaani iicaabo bu diiboro iicaabo, bu diiboro asaajiibo icano. Bu tolliro sahuse juugahuseti miimisiici icano imino gajami Moocaani aivoji icaga imefeeneri iicamo aacinoco magaayici.

⁵ Bu tolliro Jesucristo aacinoco magaayici. Diibo miyaanoco jibogoobo, bu iguijevefeeneeti iticoni ubuheeteubo. Jaabo jinijeminaa aivojito aivojiibo iicaabo. Jaabo Cristo mihaico agaijiboro itijeheri mohimitico nitiuhi.

⁶ Jaaboro mihaico aivojitoti, bu sacerdoteti icano eetavuuhi diibo Caani Diosco mejecivequi. Jaabo jaafa mitya, bu cahacisu icano icahi fahiijavaro finiratino. Fine.

⁷ Memeci oono Cristo aimuufaifeneedi saaji. Jaaboco famooro atyimeji, bu diiboco ahaamiumo atyimeji icano. Jaaboco paryi jinijeminaa aatyimemere taaji. Jihitolliji. Fine.

⁸ Uujoho imegaoobo, bu allivoobo icano, abecedario iticoni A iicabadi, bu allibati Z iicabadi iicaabo, noobo Jesu Aivojiibo Moocaani sihidi ejeevaabo. Diibo iicaabo, bu iicaabo, bu asaajiibo icano.

Cristo Imi Gaija.

⁹ Uujoho Jua miyaavogofaño amihai nahabo. Jaabo amihaima sano idaasuno icahi, bu Moocaani aivojifaño icahi, bu tolliro jaabicico Jesucristo aacinofaño icano. Jaabo uco icivojaaniujirunohachuta uco ganiimo Patmo onochugaivi Moocaani iiji Jesucristofañodi miyaano iicanoco jibeguehicaunohalliti.

¹⁰ Jaanaaca Aivojiibo fucu jaguisifucusumi uujoho Moocaani Gaijafeneedi esamaaihi-caunaaca tabujinaagoti sefano guubuvusuuno miriicu ojibadi.

¹¹ Jaano uco nuuhi:* Jino adaatyimeneque aamefaño caatini. Jaaboro Asia jiniijeri sahuse juugahuseti mijaaci icano iicajahajejaagovi gallu. Jino imomo iicajahajejaagovi; Efeso, Esmirna, Pergamo, Tiatira, Sardi, Filadelfia, Laodicea icanojaago, noonoro.

¹² Jaaneguiha acafesaavoboro meecihi: ¿Mijoho ico, fine, uuma iimaahi? nooboro. Jaabo atyimeuhi sahuse juugahuseti minoci icano cuugahu ficuta iicuno oro eetavotaco.

¹³ Jaanofeeneri Miyaminaafibadi Ifivuubo ifibadi iicaaboco atyimeuhi. Jaabo itihacivi ifotocinichehuco jiciniiboco jaachehu oro niivigaimeeheri siyiciniuhi ifeeyijevi.

¹⁴ Jaabo nigaijeeneu aivo seseene jadiotobadi. Jaanoti ihaallinoo cijigaiquihunobadi jeevauhi.

¹⁵ Jaanoti itihaiñou namecuno ifuvusuhi bronze aparyicisucinobadi, cijigaiñañodi eheetavociniobadi. Jaanoti ico sefano guubuvusuuhi sihidi guisino uguubuvusucibadi.

¹⁶ Jaanoti imiyanaagohusefaño icaumo meeciri sahuse juugahuseti miimisiici idimmo. Jaanoti iijifañoti inoociniga niisuga sijevaga fahigovahaciti sijevasuciniga. Jaanoti ihime nihiba sefano aachicinisumi iicabadi jeevauhi.

¹⁷ Jaaboco aatyimeuneru iguiinovu acutuuhi chuumuhubadi. Jaarunaaca imiyanaagohuseque tahallivi ificuuboro uco nuubo: Diguetejarahana Uujoho iticonioobo, bu diiboro allivoobo iicaabo icano.

¹⁸ Uujoho iicaabo guijeveurahi. Jaaruubo buheehi, ufucuro milli icacutiibo iicaqui. Jaabo uujoho guijeve janaanici mityacuui. Jaaneguiha gujeveminaa iicahigo uudi sihidi jeevatino. Jilli iimogobadi moonjirahi.

¹⁹ Jaaneguiha jino adaatyimeneque caatini, jino jisumi icanoco, bu ufucu icajinoco icano.

* 1:11 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Uujoho imegaoobo, bu allivoobo icano A, Z icano iicabadi, onoonoco.

²⁰ Jino tamiyanaagohusefaño sahuse juugahuseti miimisiici icamo meecirico adaatyimeme agaajaratino jilli eneejiruno: Jaamo diito meeciri sahuse juugahuseti mijaaci icano Moocaani iijano jibogominaaditi, eneejiruno. Jaanoti bu sahuse juugahuseti minooici icano cuugahu ficuta icuno oro eetavota jilli eneejiruno: Sahuse juugahuseti mijaaci icano Moocaani iijanoco, eneejiruno.

2

Moocaani Iijanojaagovi Iijico Agalluuno: Efeso cuumijaagovi Iijico Agalluuno.

¹ Efeso cuumiri Moocaani iija iicaja jibogominaafidi caatini: Jilli noobo imiyanaagohusefaño sahuse juugahuseti miimisiici icamo meecirima iicaabo, bu tolliro sahuse juugahuseti minooici icano oro eetavota cuugahu ficuta icunofeenedi iigoobo icano:

² Uujoho gaajahi paryi fanoovaaco edeetavehicanoco, bu sefano dudicamaajeque edeetavehicanoco, bu adaabicihicanoco icano. Bu tolliro gaajahi iimitimoco adaabicinoco. Bu uujoho tolliro gaajahi Moocaani galluminaa eneehicarumo miyaano icatimoco ijoho inisuuboro bañiminaa icanoco agaajacinoco.

³ Jaabo ijoho sihidi daabicihicahi, sihidi idaasuno dicahicahi, bu uuguilha sihidi dudicamaahicahi niinovatotibo icano.

⁴ Jaarunaa dihallivi icano sano: Miuro iticoni imiyaavuguusumi uco sihidi gajjuhi. Jaaruubo jisumi midinoro gajjuuhi.

⁵ Jaaneguiiha deesafoto iticoni edeesamaaiunoco. Jaaboro difiico dimibachuubo iticoni omoonihicaubadi mooni. Jaanoti tolli omoonitihachijji dijaagovi ofooboro dicuugahu iicuco idiiti dumitiiciji, dihimitico edeevesutihachijji.

⁶ Jaarunofaño jino imino dihallivi icahi, Nicolaitami omooninoco idiheguene. Jaanoco bu uujoho jiheguene.

⁷ Amihai nohojima mihicamo muguubu jino Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco: Mityano iicamoco fiivo imoho Moocaani goohasihalliti icaho noovatati machusuji.

Esmirna Cuumijaagovi Iijico Agalluuno.

⁸ Esmirna cuumiri iicaja Moocaani iija jibogominaafidi caatini: Jilli noobo imegaobo, bu diiboro allivoobo icano iicaabo, iguijeveuruubo, siino ubuheeteubo:

⁹ Uujoho gaajahi paryi ijoho omoonihicanoco, idaasuno idiicahicanoco, bu fanoovati ucuujivaachunoco icano. Jaaruubo ijoho jinejete cuujivaachutahi. Tolliro bu uujoho gaajahi: Mihai judiomi, unuurumo iditi imitino ihiimaahicanoco. Jaamo judiomi unuurumo jilli Satanas iji igaijominaaro.

¹⁰ Jaaneguiiha diguetedino idaasuno idiicajinoti. Miuro iji amihaiti saatohoco civojafaño jihacusuji. Jaamo paryi amihai minisucafetehi. Jaamo fahuseeci fucuva ticovovi idaasuno mihicaji. Jaarunofaño suufenitibo diica iguijevejinohachuta. Jaachijji toono jaada iico uujoho fiivoco aciji.

¹¹ Amihai nohojima mihicamo muguubu jino Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco: Mityano iicamo iguijeveme cijigaiifaño feejitahi.

Pergamo Cuumijaago Iijico Agalluuno.

¹² Tolliro bu Pergamo cuumiri iicaja Moocaani iija jibogominaafidi caatini: Jilli noobo iniisuga fahigovaciti isijjevasucinigama iicaabo:

¹³ Uujoho gaajahi paryi ijoho omoonihicanoco, bu gaajahi Satanas atajbahigo ijoho idiicanoco. Jaaruubo ijoho uco jeevesutibo diicahicahi. Bu tamiya jibogominaafi Antipa onooboco amihaifeenevi onoo Satanas iicamañovi agaicaausumi uco imiyaavogonoco jeevesutibo diicahicahi.

¹⁴ Jaarunofaño dihallivi fiivaano icano: Toono Pergamo cuumivi iima iicamo saatoho Balaam jibogoco jeevesutimo icamo. Jaabo diibo Balaam onoobo Balac onooboco fajnihi israelni imitico imooniqui jihovo caanimi jeevivo asimico uduuneru, bu gaigoomima imitinoono iicaqui icano.

¹⁵ Tolliro bu iima icamo onoo Nicolaitami jibogoco jeevesutimo iicamo, toonoco uujoho jiheguene.

¹⁶ Jaaneguiiha iimitico mejevesu. Jaanoti mejevesutihachijji goovano amihaijaago feeji. Jaaboro diitoma amocasiji taajifañoti ihiinoga niisuga fahigovahaciti isijjeva iicagari.

¹⁷ Amihai nohojima mihicamo muguubu Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco: Mityano iicaaboco toovono iicamo manati machusuji. Jaaboro diiboco aciji seseeyi guisiyico. Jaayihallivi bohono imomo caatiniciniji. Jaamomoco mijoho gaajajitahi diiboro toonoco agaajicabo gaajaji.

Tiatira Cuumijaagovi Iijico Agalluuno.

¹⁸ Tolliro bu caatini Tiatirari Moocaani iija iicaja j̄ibogominaafidi: Jilli noobo Moocaani Achi oono ihaall̄ino c̄ijigaiguiihunobadi iicaabo, bu itihaiño bronze aparyicisucinobadi iicaabo:

¹⁹ Uujoho gaajahi paryicino ijoho omoonihicanoco, gaijima idiicanoco gaajahi, bu dimiyaavogoco gaajahi, edeecevehicanoco, dijaabicoco icano. Bu gaajahi iticoni omoonino janaaniv̄i j̄isumi omooninoco.

²⁰ Jaarunaaca sano icahi dihall̄ivi. Oono Jezabel onoo: Moocaani jaagodi iimaahi, onoooro tajeevominaco ij̄ibegueneri abañihicagoco adaabicihicanoco. Diigo j̄ibeguehichahi diitoco gaigoomima imitinoo iicaqui, bu tolliro jihovo caanimi jeevico asimino iduuhicaqui.

²¹ Jaagoco uujoho teemehicarahi iimitico ijeevesuqui. Jaarunofaño ihajevaco jeevesuhicatigo.

²² Jaaneguiha diigo omoonihicanoco diito ejeevesutihachij̄i: diigoco uujoho guihuvasuji, diigojaago efehico idaasuno iicaqui.

²³ Jaaboro diigo seemeque gaisiraiciji. Jilliti paryicino Moocaani iijanominaa gaajahi uujoho miyaminaa esamaajeneque paryi agaajanoco, bu paryi ijeeb̄inofaño iicanoco agaajanoco icano. Jaaboro paryi am̄ihaico am̄ihai momoonihicano jaadaco aciji.

²⁴ Jaanoti bu am̄ihaiti saatoho toono Tiatira cuumiri mihicamo tobogoco mihimogotimo, bu oono diito sihidi ejeevano agaajaratino Satanas ij̄i eneehicanoco minisutimoco neehi: Sibogoco siino am̄ihaihall̄ivi ficutihi.

²⁵ Jino toonoma mihicanoco imino mificu uujoho tahi asaajinohachuta.

²⁶ Jaaneguiha mityano iicamoro uujoho iimogonoco eetavomoro nijequevi ifotomoco aciji mityaco j̄inijeminaahall̄ivi.

²⁷ Jino uco Guihirubi mityaco aacibadi. Jaamo j̄inijeminaaco taj̄ibaji sefano jigaiñehiri nifaqui illunoco magasuucunicino iicabadi.

²⁸ Jaamoco bu cuujetavio meecirigaico aciji.

²⁹ Am̄ihai nohojima mihicamo muguubu Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco.

3

Sardi Cuumijaagovi Ijico Agalluuno.

¹ Tolliro bu caatini Sardi cuumiri iicaja Moocaani iija j̄ibogominaafidi: Jilli noobo sahusu juugahuseti mimisiici idiino Moocaani gaijamima iicaabo, bu tonoodimoro imeecirigaimima iicaabo: Uujoho gaajahi paryicino ijoho omoonihicanoco, bu saatoho: Buheebe, ico eneeharunoco. Jaarunaa ico dijeeb̄i iguijvecunoco uujoho gaajahi.

² Jaaneguiha deesicin̄iboro sefatusu imino omooninoco, m̄iro oono fiiticuuno m̄inoco imitasuquiguiha. M̄iro uujoho gaajahi toono ijoho omoonihicano Moocaani imegavi imino iicatinoco.

³ Jaaneguiha desafoto oono j̄ibogoco agaayicunoco deevesudino. Jaaboro dihimitico deevesu. Jaanoti edeesicinitihachij̄i oono nanivaminaafi ofoonicibadi gaajaciratino uujoho dijaa feeji ico dihimitihall̄iti aamiqui.

⁴ Jaarunofaño ima icamo tahi Sardi cuumiv̄i m̄idimo imino iicamo imitico eetavotimoro iicamo. Jaamo uuma sesecehujefaño ijicamaaimoro igueji imino iicamaño.

⁵ Jaamaño mityano iicamo sesecehujefaño j̄icucafeteji. Jaamo ifin̄jitino fiivoma iicamo momoco caatin̄ihi fiivohaamefaño. Toohaamefañoti imomoco fillujit̄ihi. Jilliro diitoco Guihirubi imefeenevi, bu itoomominaa imefeenevi icano: Diitoco uujoho gaajahi, neeji.

⁶ Am̄ihai nohojima mihicamo muguubu Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco.

Filadelfia Cuumijaagovi Ijico Agalluuno.

⁷ Tolliro bu Filadelfia cuumiri iicaja Moocaani iija j̄ibogominaafidi caatini: Jilli noobo iim̄iibo, aivo miyaabo iicaabo, aivoj̄ibo David llavema iicaabo. Jaabo afaayicunoco m̄ijoho fabaacujitirahi, bu afabaacininoco m̄ijoho faayicijitirahi icano:

⁸ Uujoho gaajahi paryi ijoho omoonihicanoco. Jaabo uujoho dihimegavi guhugaco faayic̄ihi diibeguequi. Jaanoco m̄ihaiñooba jilli: D̄ibeguedino, neejitirahi. M̄iro sihidi sefaturuubo taj̄ibogoco agaayic̄iboro uco tuunamaait̄ihi.

⁹ Jaaneguiha Satanas igaivominaaco galluji: M̄ihai judiomi, noomoro abañifihicamoco. Jaaboro diguiv̄inovi diitoco taj̄ibaji imem̄inamaaqui, toonoti ico uujoho agaijinoco igaijaqui.

¹⁰ Jaanoti uujoho atajibbanoco imino moonihi ijoho fanoovaaco adaabicibo. Jaaneguiiha bu ico uujoho imino teemeji nisufucu paryi jinijehallivi asaajinoti, paryicino jiniije miyaminaaco nisuuqui.

¹¹ Goovano saaji. Jaaneguiiha imino ficu ima iicanoco, sita dihacitaco dumiicidino.

¹² Jaaneguiiha mityano iicamoco uujoho Guihirubi iijafaño ficuji tooja imahacinobadi iicaqui; jaamo tahigoti ufucuro inuucutimo iicaqui. Jaamohallivi uujoho caatiniji Taacaani momoco, bu Taacaani cuumi momoco icano. Jaacuumi Moocaani niquejefañoti asaacuumi momo bohono Jerusale onocuumi. Tolliro bu uujoho diitohallivi tamomo bomomo iicamomoco caatiniji.

¹³ Amiihai nohojima mihicamo muguubu Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco.

Laodicea Cuumijaagovi Iijico Agalluuno.

¹⁴ Tolliro bu caatini Moocaani iija Laodicea cuumiri iicaja jibogominaafidi: Jilli noobo aivo miyaabo iicaabo, miyaanoco eneefiibo, diiboti paryi Moocaani ifivusuno atanocinibo:

¹⁵ Jaabo uujoho gaajahi ijoho paryi omoonihicanoco. Jaabo ijoho miidino miyaavogoma idiicaabo miivi nifaihu aiguucafaihubadi edeevanoco gaajahi.

¹⁶ Jaaneguiiha iijifañoti foomovaiba iicafaihuco agaiinibadi ico uujoho esicinahi.

¹⁷ Miuro: Uujoho sihidi busumijema icahi, bu uuma aivo imino fono neehicahi, bu jinejebati ucuujivaachutih, neehicahi. Jaaruubo ijoho gaajacitih iidaasuubo idiicanoco, imo icama idiicatinoco, bu cuujivaachuma idiicanoco, dihaallinoma achahanoco, bu botiibo idiicanoco icano.

¹⁸ Jaaneguiiha ico uujoho neehi: Uuti naaje oroco cijigairi imino imibachucinicunobadi iicano miyaavogoco. Jaabo miyanotiro sihidi busumijema diicahi. Bu jaaboro uuditi naaje eseseene gaachehunoco. Jaabo idicamaaboro nucufesuno sicaibo diicacujitih. Tolliro bu uuditi aallino taabutaco anaajejehere dihaallinofaño ficu. Jaabo imino daatimehi.

¹⁹ Uujoho agaijmoco ibahi, aamihicano. Jaaneguiiha aivo quehecuno diicaabo dihimitico deevesu.

²⁰ Meeci jino uujoho dihimegari julleecinahi coovaaboro. Jaanoco cajaanoyohacho ucu uguubuuboro: Tajaa disaa, onooboma icaji, bu diibo uuma icaji icano.*

²¹ Jaaneguiiha mityano iicamoco uujoho tahaivoji icagahallivi tajojivi casihacuji, oono uujoho mityano iicamaño Guihirubima ihaivoji icagahallivi acasivobadi.

²² Amiihai nohojima mihicamo muguubu Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco.

4

Niquejefaño Moocaanico Imono.

¹ Jinobuunati emeeciubo atymeuhi niquejefaño guhuga faayicinihugaco. Jaanaaca oono uuma miriicu ojibadi iticoni ihiimaano ucu nuuhi: Juu caamovi disaa, jinobuunati iicajinehejeque ico ifusuqui.

² Jaasumiro uujoho sano Moocaani Gaija mityaguinovi minifutuuhi. Jaabo atymeuhi aivoji icaga niquejefaño iicagaco. Jaagahallivi saafi giciniboco atymeuhi.

³ Jaanohalliri igicinibo ifi ifuvusuuhi namecuno jaspe onono guisiyi namecubadi, bu cornalina onono guisiyi namecubadi icanoco. Jaagahallidi bu tihi cajetacinuhi esmeralda onono guisiyi namecubadi inamecu icaabo.

⁴ Jaagahallidi bu sigaaje veinticutrodigaava gicinigaaje icauhi. Jaagaajehallivi iticovocivi quillahuto icauhi. Jaamo sesechehujefaño jicucuuciniuhi, bu inigainohalliri icauno oro eetavota chaahimigano icano.

⁵ Jaagafañoti anamebanoro sefano sisiimi guubuvusuhicauhi. Bu jaaga imegati nifotocinihicauno sahuse juugahuseti minooci idino cuughano. Jaano toono Moocaani gaijano sahuse juugahuseti minooci idino iicano.

⁶ Jaaga imegavi bu icauno muuabadi jeevano jacuno sinaagonovi foovono ifuvusuno. Bu jaagahallidi icaumo igueenemehejedimova fahigovati sihidi ihaallinoma iicaumo.

⁷ Jaamoti saafu leonbadi jeevauhi. Jaanoti allivioobo torobadi jeevauhi. Jaano allivioobo miyaminaafi imebadi jeevauhi. Jaano allivioobo cimimi mogaaje agahafotoobobadi jeevauhi.

* **3:20** Griego iijiri noono: Meeci jino uujoho guhuga imegari julleecinahi tetecuuboro. Jaanoco cajaanoyohacho ucu uguubuuboro iguhugaco afaayicimo iijafaño jicafeteji diiboma imachuqui, diibo bu uuma imachuqui icano.

⁸ Jaamo paryi diito iticovoocivi sahuse juugahuseti sacu idino ijjecunoma icauhi. Jaamo ifi sanohaallinero gahaficiniuhi alliomoti fañoomoti icano. Jaamo fucuhachuta, cuuje-hachuta icano suufenitimo neehicauhi:

Imiibo, imiibo, imiibo, Aivojiiibo, Moocaani sihidi ejeevaabo. Diiboro iicaubo, bu diiboro iicaabo, bu diiboro asaajiiibo icano, noomoro.

⁹ Jaamoro diito ihaivoji icagafaño igiciniibo ufucuro ifinijitiboco acahacisusumi, iimosumi, obocigosumi icano

¹⁰ oono veinticutrodimo quillahuto iicamo diibo imegavi ememuivomoro imehichi ono ufucuro ifinijitiboco. Jaamoro diibo aivoji icaga imega ichaahimiganoco atafusumoro neehicamo:

¹¹ Aivojiiibo Moocaani, ijoho aivo sihidi edeevamaño gaayici; cahacisuco, bocigoco, mityaco icano, ijoho fanoovaaco edeetavumaño, ijoho idiimogomaño ifiivunoro icano, noomoro.

5

Afaayiciratino Aame.

¹ Jaadi atyimeuhi ihaivoji icagahalliri igiciniubo miyanaagovi usefaño aame paimicinihaame fahigovaaciti caatinicinihaameque. Jaahaame sahuse juugahuseti minocci idinero kuhufono sisiciniuhi.

² Jaanaa guubuuhi Moocaani toomominaafi sefano idilluhicaunoco: ¿Cajaani fine aivo iimiibo isisitaaco udubaiciboro jihaameque faayicijirahi? nooboro.

³ Jaarunofaño niquejefaño, bu jiiinjehallivi, bu jiiinjeguino icano miihaifiooba aivo chahauhi toohaameque afaayicimoro emeecijirumo.

⁴ Jaaneri uujoho sihidiro taahicauhi. Sano imifitimoro iicauneri toohaameque afaayiciboro jilli ajashunogayi emeecijiruubo achahauneri.

⁵ Jaanaa quillahutoti saafi uco nuuhi: ¡Taacudino! Miiro Juda cuumi Leon onoo, aivojiiibo David Iyaachimihaiiobo iicaabo fanoohimitico guinonicuuhi. Jaaboro paryi toohaame sisitaaco udubaiciboro ifaayiciqui.

⁶ Jaanaaca ihaivoji icaga, bu igueenemehejedimova iicamo, bu quillahutofeenevi icano atyimeuhi saafi Corderobadi iicaabo julleeciniuboco. Jaabo agaicaauciniibo ifibadi ifi ifufvusuuhi. Jaabo sahuse juugahuseti minocci idino iinicunoma icaubo, bu tonoodinoro icano ihaallino. Jaano toono ihaallino sahuse juugahuseti minocci idino iicano Moocaani gajano paryi faajiiinjehalliviro agalluuno.

⁷ Jaanaa diibo Corderobadi iicaabo ufuuboro ihaivoji icagahalliri igiciniubo miyanaagohusefañoti toohaameque icjeuhi.*

⁸ Jaahaameque gaayiciubaaca igueenemehejedimo iicaumo, bu veinticutrodimo quillahuto iicamo icano diibo Corderobadi iicaabo imega memuinamaaiuhi. Jaamo iquillahuto iticovoocivi iharpanoma icauhi, bu oro guirihillunofaño maaniguijinoma icauhi icano. Jaamo Moocaanita iicamo diiboma ihiimaasumi maaniguijico ijigasuno diibojaa uusunicibadi jeevahi.

⁹ Jaamo jiiji bohono masijico jilli masivahicauhi:

Ijoho aivo idiimimaño toohaameque idiciboro isisitaaco sinaayu. Miiro iguijeveumaño ditijeheri diitoco Moocaanidi naajeuhi fahigova miyaminaati, fanoohiiji miyaminaati, faacuumivati, bu fanoojiinije cuumino miyaminaati icano.

¹⁰ Jaaboro diitoco Moocaanidi aivojitoti, bu sacerdotemati icano deetavehi. Jaamo diito jiiinjehallivi tajibaji, noomoro.

¹¹ Jaadi emeeciuubo guubuuhi ajashutimo Moocaani toomominaa ihiimaunoco, togahallidi, bu igueenemehejedimo iicaumohallidi, bu quillahuto iicaumohallidi icano. Jaamo itoomominaa aivo ajashutimo millones y millonesdimo iicamo sefano neehicauhi:

¹² Jaani Corderobadi iicaabo agaicaucafutuubo aivo iimimaño, jaafa gaayicibo mityaco, sihidi busumijegue, bu gaajaco, bu sefaco, bu bocigoco, bu cahacisuco, bu imoco icano, onoonoco.

¹³ Tolliro bu guubuuhi fanoova Moocaani ifiivusuuno niquejefaño iicano, bu jiiinjehalliri iicano, bu jiiinjeguino iicano, bu muuifaño iicano, paryi tonehejefaño iicano jilli unuuno: Bocigoco, bu imoco, bu cahacisuco, bu mityaco icano jaafa acicafetehi oono ihaivoji icagahalliri igiciniuboco, bu tolliro Corderobadi iicaaboco fahiiivaaciviro, unuunoco.

¹⁴ Jaanoti oono igueenemehejedimo iicamo neehicauhi: Jaafa tolli icano, noomoro. Jaanoti bu veinticutrodimo iicamo iquillahuto ememuivuumoro imuumo fahiijavaro iicaaboco.†

* 5:7 (Lc 1.33) † 5:14 (Filipenses 2.9-11)

6

Sahuse Juugahuseti Minooci Idino Isisita Icano.

¹ Jaadi atyimeuhi Iorderobadi iicaabo toohaame sisitaati sanooco iticoniibo isinaayuunoco. Jaanaa guubuuhi igueenemehejedimo iicamoti saafi sefano sisi igiriribabadi: juu saabo meeciva! nooboro uco unuunoco.

² Jaaneguiiha emeeciubo atyimeuhi caballo sesebeque. Jaabohalliri iicaubo usefaño tiibuga icauhi. Jaaboco Moocaani aciui chaahimigaco. Jaanoma fuubo guinoniboro, bu fahijivaro guinoniboro iicaqui.

³ Jaanaa allivio sisitaaco siino Iorderobadi iicaabo isinaayuuno ticovovi guubuuhi igueenemehejedimo iicamoti sifi: juu saabo meeciva! nooboro uco unuunoco.

⁴ Jaabo atyimeuhi sicaballo tifaibo ihiinuuboco. Jaabohalliri iicaubo mityaco gaayiciuhi jinihalliti sajeebi icaco ifinisuboro miyaminaaco fahigovavi imoonicasisuqui. Jaaboco Moocaani ajashutino niisugaco aciui.

⁵ Jaano allivionoco bu siino Iorderobadi iicaabo isinaayuuno ticovovi guubuuhi igueenemehejedimo iicamoti sifi: juu saabo meeciva! nooboro uco unuunoco.

Jaanegui emeeciubo atyimeuhi saafi caballo civooboco. Jaabohalliri iicaubo oovota meecuo gaayiciniuhi.

⁶ Jaanaa guubuuhi igueenemehejedimo iicaumofeeneti unuunoco: Safucuo ducicamaaje jaada trigoti sano kiloviro ifeteji; jaabadiro bu safucuo ducicamaaje jaada cebadati tres kilodinoviro ifeteji icano. Jaanoti diribanoco, bu vinofaihunoco icano banamaaisudino, noonoro.

⁷ Jaanobuunati bu siino allivio sisitaaco Iorderobadi iicaabo isinaayuuno ticovovi igueenemehejedimo iicamoti niinoobo: juu saabo meeciva! nooboro uco unuunoco.

⁸ Jaaneguiiha emeeciubo atyimeuhi saafi caballo guiguivaaboco. Jaabohalliri iicaubo momo Guijeve onoboo. Jaabo dojicuti saabo saafi guijeveminaa iicahigo abajaabo. Jaabo Guijeve onoboco Moocaani mityaco aciui jiniye miyaminaati samañootohallivi diitoco iminaanineri, bu ajebari, bu guihuvani, bu jinihalliri iicamo inihicufino asimiri icano iguijeniqui.

⁹ Jaano allivio sisitaaco Iorderobadi iicaabo isinaayuuno ticovovi jeecivoco omoonifinoguiino, iicamoco atyimeuhi Moocaani iiji miyaano iicanoco ijiibugunohalliti iguijeniumo jeebinoco.

¹⁰ Jaamo sefano jilli neehicauhi: Idiimiibo Aivojibo, onoonoco abañitatiibo, ¿mihachutahiica diicaji mihaico iguijeniumo jinihalliri iicamoco emeeciuboro ijaadaco adaacijino? noomoro.

¹¹ Jaasumiro diitoco Moocaani aciui seseeneene gaachehunoco. Jaaboro diitoco nubo: Majaguisihiica jaafahi amihai nahabomi Cristodi ududicamaaimo ihoovovi ifeteji, jaamoco amihaiico iicaubadiro agaicaaunohachuta, nooboro.

¹² Jaano allivio sisitaaco Iorderobadi iicaabo isinaayuuno ticovovi emeeciubo atyimeuhi jiniye sefano amariyanoro udujavanamaaiunoco, bu nihiba icivono gaachehubadi iminifutuunoco. Jaanoti fucuo nihiba tijohobadi minifutuui.

¹³ Bu meeciri niquejefañoti jinihallivi aifuuhi oono imoho noovata seenere sefano guibuhuba iicaneri baavi aafonicibadi.

¹⁴ Bu niqueje sano finiui aameque mapaimirubadi. Bu paryi ifabaino, bu ifachugaiño icano simañeheviji jeeneuhi.

¹⁵ Jaano nihicuti jiniye aivojito ifahojinofaño, bu guisigajinofaño icano fataniina-maaiuhi. Jaamo tahi fanooaivojotoma, sihidi inihibaminoma iicamehejema, bu amocasiminaa aivojitehejema, bu aivo sihidi ejevafiimoma, bu paryi faaboho jijovotoma, bu jijovoto iicatimoma icano.

¹⁶ ifabainoco, ifagajinoco icano neehicauhi: Mohallivi mahaifo. Jaanoro mihaico jaadi johono ihaivoji icagahalliri igiciniibediti mafataani, bu oono sihidi jeevaneri Corderobadi iicaabo aamijino nihicuti icano.

¹⁷ Miuro jino sihidi jeevano ahaamijifucu gasecuuhi. ¿Jaanoco bu mijoho jaabicijirahi? noomoro.

7

Israel Cuumiminaati Ficimo.

¹ Toonobuunati atyimeuhi igueenemehejedimo Moocaani toomominaa paryi jinijenibacihalliri julleleciniimoco. Jaamo igueenemehejedimo iicano jiniye guibuhubaco gaayiciniuhi, jinihallivi ajashuno guibutino iicaqui, bu muuaihallivi, bu imohonohallivi icano.

² Tolliro bu atyimeuhi saafi Moocaani toomominaafi Moocaani iicaabo mityama icaabo aamijjaagoti saaboco. Jaabo sefano coovadiivuuhi saatoho igueenemehejedimo iicaumo jiinijeque, bu muuaico icano imitino imooniqui mityaco agaayicumoco.

³ Jilli nooboro: Jiinijeque imitino momoonidino, bu muuaico, bu imohonoco icano Moocaani jeecivominaaco ihimecunoti diitoco Moocaani gaajataco mificutinohachuta icano, nooboro.

⁴ Jaamo diito icicafutuumo oovoco jinoodino guubuuhi: Ciento cuarenta y cuatro mildimo paryi israelmi cuuminoototi.

⁵ Jilli faacuumivatoti icuboo. Juda cuumiti doce mildimo oovocafutuuhi, bu doce mildimo Ruben cuumiti oovocafutuuhi, bu Gad cuumiti doce mildimo oovocafutuuhi,

⁶ bu Ase cuumiti doce mildimo oovocafutuuhi, bu Neftali cuumiti doce mildimo oovocafutuuhi, bu Manase cuumiti doce mildimo oovocafutuuhi,

⁷ bu Simeon cuumiti doce mildimo oovocafutuuhi, bu Levi cuumiti doce mildimo oovocafutuuhi, bu Isaca cuumiti doce mildimo oovocafutuuhi,

⁸ bu Zabulo cuumiti doce mildimo oovocafutuuhi, bu Jose cuumiti doce mildimo oovocafutuuhi, bu Benjamin cuumiti doce mildimo oovocafutuuhi icano. Jaamo famooro ciento cuarenta y cuatro mildimou.

Ajashutimo Seseechehujefaño Ijicucucinimo.

⁹ Toonobuunati emeeciuboo atyimeuhi ajashutimo miyaminaaco fanoojiinijeminaaototi, bu simiyaminaaototi, bu faajiva miyaminaaototi, bu faacuumivaototi icano. Jaamo julleecinuihi aivoji icaga imegavi, bu Corderobadi iicaabo imegavi icano icaumoco. Jaamo aivo ajashutino icaumo oovorautimo seseechehujefaño jicucucinimo tucujihunoco gaayicinimo.

¹⁰ Jaamo paryi famooro sefano neehicauhi: Moocaani ihaivoji icagahalliri igiciniboti, bu Corderobadi iicaaboti icano taajasu saahi, noomoro.

¹¹ Jaanaa paryi Moocaani toomominaa julleecinuihi Moocaani aivoji icagahallidi, bu quillahutohallidi, bu igueenemehejedino iicaumohallidi icano. Jaamo toga imega jiinijehallivi ajavucamaaiumoro Moocaanico iimomo nuuhi:

¹² ¡Fine! Cahacisucu, imo, bu gaaja, bu imino monoono, bu bocigo, bu mitya, bu sefa icano. Jaafa Moocaanidi icahi fahiijivaro icano. Fine, noomoro.

¹³ Jaanaaca quillahutooboti saafi uco dilluuhi: ¿Mijoho jino jito seseechehunofaño ijicucucinimo, cuucati asaamo? nooboro.

¹⁴ Jaaneguiiha uujoho nuuhi: Aivojiibo iiro gaajahi, nooboro. Jaaneguiiha uco nuubo: Jito jino sihidi jeevano idaasufañodi afatyomo. Jaamo imifitumoco Corderobadi iicaabo tijeri iimitusucuumo.

¹⁵ Jaamaño Moocaani aivoji icaga imefeeneri icamo. Jaamoro cuujehachuta, fucuhachuta icano diiboco itemplojafaño jeecivomoro icahicahi. Jaamoco ihaivoji icagahalliri igicinibo imityaguino ficuji; ¿Milli icatimo icaqui?

¹⁶ Jaamo ajebari, bu adufirari icano idaasuno icacujitih, bu nihiba ihaiguucuri diitoco jigasucujitih, bu jinejeba aguucu diitoco idaasuno moonicujitih icano.

¹⁷ Oono miiro Corderobadi iicaabo aivoji icagafeeneri iicaabo diitoco teemeji ovejamico motoomonicibadi. Jaaboro fiivoco aacino nifaihunojaagovi diitoco satyejiibo, bu jaamo taafiraco Moocaani buusuji icano.

8

Niino Sisitaaco Isinaayuuno.

¹ Jaanaaca Icorderobadi iicaabo niino sisitaaco isinaayuuno ticovovi niquejefaño lliivi icauno fine sano nihiba oovofeene ticovoviro.

² Jaadi atyimeuhi sahuse juugahuseti miimisiici idino Moocaani toomominaa Moocaani imefeeneri julleecinomoco. Jaamoco iticovocivi aciuno miricunoco.

³ Jaanobuunati saaboo sifi Moocaani toomominaafi maaniguiijino jigasutahiillu oro eetavotahiilluma. Jaaboro jeecivobuje imegavi julleevuehi. Jaaboco saafi aciuihi sihidi maaniguiijnoco paryi Moocaanita iicamo Moocaanima ihiimaanoma sano Moocaanico ihaciqui. Jaaboro jeecivobuje oro eetavotahallivi ificuboro ijigasiqui. Oono ihaivoji icaga imega iicabujehallivi.

⁴ Jaano imaaniguiijnoco ijigasuumo aimuufai itoomominaafi usefañoti Moocaanijaagovi fuuhi sano Moocaanita iicamo diiboma ihiimaanehejema.

⁵ Jaadi bu imaanijigasuta iilluco itoomominaafi icuboro tubuje cijigaicuneri tohilluco agahafusuuboro jiinijehallivi ganicaruihi. Jaaneri sihidi sisiimi icauihi, bu jiinije sefano guubuvusuuhi, sihidi namebahicauno, bu jiinije sefano maryibauhi icano.

Miriicuno.

⁶ Jaanaaca sahuse juugahuseti miimisiici idiino iicaumo Moocaani toomominaa iticovovi miriicunoma iicaumo imibaivuui iguisiqui.

⁷ Jaadi saafi ticoniuihi imiriicuco iguisiubo. Jaano ticovovi jiinjehallivi aifuuno nifaihu ifigatyono guisiyinobadi ejeevano, bu cijigai icano sano tijohoma caisecinino. Jaaneri samañooje jiinije jigauhi. Jaabadiro bu imohonoti samañoono jigauhi, bu fajihuti icano.

⁸ Jaanaa allivioobo imiriicuco iguisiuno ticovovi ifabaibadi jeevano jiganoro muuaifaño acutuui. Jaaneri samaño muuai tijohoti minifutuui.

⁹ Jaaneri tumuujefaño iicaumoti samañooto guijeveuhi, bu tolliro cijigai meeneneti samañoono finiui icano.

¹⁰ Jaanaa allivioobo imiriicuco iguisiuno ticovovi ajashutino meecirigai niquejefaño acutuui nifotociniiboro tehinoti samañoonohallivi, bu pisirigañoti samañoonohallivi icano.

¹¹ Jaabo momou Namita onoo. Jaaneri paryi nifaihunoti samañoono namitati minifutuui. Jaaneri sihidi miyaminaa chuumuui inifaihu faafaño iminifutuuneri.

¹² Jaanaa allivioobo bu imiriicuco iguisiuno ticovovi nihibati samañoobo jabaavuui, bu fucuooboti samañoobo jabaavuui, tolliro bu meeciriti samañoobo jabaavuui icano. Jaamaño diitoti samaño achicicuuthi. Jaamaño cuujeti samañoono achicicuuthi. Jaabadiro fucuti samañoono achicicuuthi.

¹³ Jaadi emeciubo atyimeuhi saafi Moocaani toomominaafi niquejefenedi ciimimi mogaaje agahafobadi fuuhi, sefano jilli nooboro: ¡Ayii! Idaasucani jiinjehalliri iicamo icaji sino miimisiici, saafi idiinehiica iicamo Moocaani toomominaa imiriicunoco iguisidi, nooboro.

9

¹ Jaanaaca bu allivioobo imiriicuco iguisiuno ticovovi bu atyimeuhi saafi meecirigai jiinjehallivi aacutuuno. Jaaboco inihicuno oji llaveque aciuunoco atyimeuhi.

² Jaahojico afaayicuneri tohojifañoti sihidi aimuufai inuui gaicuhai aimuufabadi. Jaahoji aimuufairi iinuuneri nihibaco fabaacuui. Jaaneri jiinije civutuui.

³ Jaano toono ihaimuufafañoti inuumo sihidi chahacami jiinjehallivi gahafomoro. Jaamo mityaco gaayicuihi iniqui oono jiinije juuvevi iicabadi.

⁴ Jaamoco tajiibaubo: Jiinije fajihuco imitino momoonidino, bu jinejebaco, imohobaco icano. Jaanoti idimocoro miyaminaaco Moocaani gaajatari ihimecunoti agaajaratimoco momooni, nooboro.

⁵ Jaaruumo miyaminaaco muchuumusudino jilliro sahuse nihibava ticovovi mahaiuvusu, nooboro. Jaamo inino aivo juuvehu inino aivobadi jeevauhi.

⁶ Jaasumi miyaminaa guijeveque guineji. Jaarumo atyimejitih. Iguijevequi moonirumedi guijeve chahaji.

⁷ Jaamo ichahacami caballomico aamocasivi ifeequi imibachunicibadi jeevauhi. Jaamo nigainohalliri oro chaahimigabadi jeevano icauhi ihimeneu miyaminaa imenebadi jeevauhi.

⁸ Jaanoti imeebaiguino gaigooni meebaiguinobadi jeevauhi. Jaanoti igaiño jicu igaiñobadi jeevauhi.

⁹ Jaanoti imeehene kuhufunuui jigaiñomeehunobadi. Jaanoti bu ijjecuno sefano guubuvusuui aamocasivi ofoomo sihidi caballomi icarronoco iguicino uguubuvusuunicibadi,

¹⁰ bu ibuhuno juuvehu ibuhunobadi jeevauhi nijequeti ituunoma iicauno icano. Jaamo toono ibuhunofaño imitya icauhi miyaminaaco sahuse nihibava ticovovi aivono imooniqui.

¹¹ Jaabo ichahacami aivojibo toono inihicuhoji abajaabuu. Jaabo momo hebreomi ijiri Abadon onoo. Jaanoti griegomi ijiri Apolion onoo. Jaanoti moojiri Finisuminaafi onoo.

¹² Jino imegao idaasu fatyuui. Jaarunaaca icanehiica minooci.

¹³ Jaano allivioobo imiriicuco iguisiuno ticovovi guubuui Moocaani imegari iicano ijecivobuje oro eetavotabuje inicuno igueenemeheje iicaunofaño diiboco unuunoco:

¹⁴ Sinaayu oono igueenemehejedimo iicaumo imitino toomominaa Eufrate onoomuujiniri isisicinimoco, noonoro.

¹⁵ Jaamo diito igueenemehejedimo iicaumo sinaayucafutuui miyaminaati sanoodimoco iguijeniqui. Jaamo toono horavi, tufucuvi, bu tonihibavi, bu toficabavi icano tolli imooniqui ifivusuumo.

¹⁶ Jaamo amocasiminaa caballomihalliri iicaumo oovo doscientos millones ticovovi ifutuunoco guubuui.

¹⁷ Jilli uujoho icaballomico gajafeenedi atyimeuhi. Jaamohalliri iicaumo ifeeyijehallivi kuhufono jigaiño meehu tifaiño, bu atyivano, bu guiguivano icaneri tifaisucinoma iicaunoco. Jaanoti icaballomi nigainou jicu nigaibadi jeevauhi. Jaamo iijinoti cijigai, aimuufai, azufre icano ineehicauhi.

¹⁸ Jaaneri miyaminaati sanoodimo guijeveuhi toono minooci, sano idiño icano imiti diito iijinoti ineehicaneri. Jaano toono minooci, sano idiño icano imiti cijigai, bu aimuufai, bu azufre icano.

¹⁹ Jaamo diito icaballomi mitya icauhi ijinofaño, bu ibuhunofaño icano. Jaanoti ibuhuno nigacino jiinimo nigainobadi jeevauhi. Jaaneri imitino miyaminaaco moonihicaumo.

²⁰ Jaanoti sanoodimo diitoco idaasuno omoonicuurunoti guijevetimo ataaajumo iimitico jeevesuutih. Jilli suufenitimo imitino gajamico, bu oro, plata, bronce, guisiba, imoho icano eetavota ijimico icano jeecevehicauhi; jaamo ihijimi atyimetimo, bu guubutimo, igotimo icamoco.

²¹ Bu tolliro suufenutimo sitaaco agaicaunoco, bu agaibaninoco, bu gaigoomima imitinono iicanehejeque, bu ananivanehejeque icano.

10

Moocaani Toomominaafi Aamegayima Icaabo.

¹ Jaadi atyimeuhi bu sifi Moocaani toomominaafi sihidi jeevaabo, aimuufairi minicinibo, inigaihalliti tiihi cajetaciniuboma niquejefañoti iiniitunoco. Jaabo ime nihibabadi achicinuhi, bu idiño cijigai imahacinobadi jeevauhi.

² Jaabo usefaño aamegayi faayicinahaamegayi icauhi. Jaabo imiyanaagotihaco muuiahallivi ficuuhi, jaanoti inaninaagotihaco jijnijehallivi ficuubo icano.

³ Jaaboro sefano coovadivuubo oono jicu sefano inigonicibadi. Jaano ticovovi sahuse juugahuseti miimisiici idiño sisiimi ojihu.

⁴ Jaamo isisiimi oojunoco uujoho caatiniqui mooniunaaca sifi niquejefañoti uco unuonoco guubuui: Jilli lliivi guubunici oono sisiimi ihiimaanoco. Jaaboro caatinidino, unuonoco.

⁵ Jaanaaca Moocaani toomominaafi jijnijehallivi, bu muuiahallivi icano ujulleecinibo imiyanaagohuseque caamo niquejejaagovi gañiiviciuhi.

⁶ Jaaboro fahijivaro iicaabo niquejeque, jijnijeque, muuaiñooco, bu paryi tonehejefaño iicamoco icano ifiivusuubo momofañodi miyaano iicanoco nuuhi: Tusumi mihicacuui.

⁷ Niinoobo imiriicuco iguuisicudi Moocaani esamaaje agajarahicatinu icacuuji jjeecivominaa, ihiimaaminaa iicamoco unuubadi, nooboro.

⁸ Jaanaaca niquejefañoti uuma ihiimaano siino bu uco nuuhi: Foobo dihicito jaadi Moocaani toomominaafi johono muuiahalliri, jijnijehalliri icano ujulleecinibo usefaño iicaahaame afaayicinahaamegayico, nooboro.

⁹ Jaanegui diibojaa ufuuboro toohaamegayico diiboco dilluui uco ihaciqui.

Jaanegui uco nuubo: Haaaji machu. Jaano diijifaño imono naamejino iimihubadi. Jaanoti dihibafaño faafaityejino, nooboro.

¹⁰ Jaaneguiiha diibo usefañoti toohaamegayico icuboro machuui. Jaano taajifaño imiño iimihu imobadi. Jaanoco amachuuno taabafaño faafaituui.

¹¹ Jaadi uco nuumo: Siino diibogo ajashutinno cuuminoditi, jijnijeminaaditi, sijjiminaaditi, bu aivojitoditi icano Moocaani ononoco, noomoro.*

11

Miimisiici Moocaaniti Ihiimaamisi.

¹ Jaadi uco aciumo noofajicuco metrobadi iicanoco. Jaamoro uco nuuhi: Gañiivo. Oono Moocaani templojaco doovo, bu jjeecivobujeque doovo icano, bu doovo, znaa minoodimo tomafñovi ejeecevehicamo miyaminaa icahi?

² Jaanoti idinocoro igoohasico devedino tohasi siicumijeo miyaminaaguiharucu iicano. Jaamo diito tuucuumi imino cuumico quicuji cuarenta y dosdi nihibava ticovovi.

³ Jaasumi uujoho tajibogominaatisico galluji uujoho ononoco ijibeguequi mil doscientos sesentadi fucuva ticovovi, civochehujefaño jicininisico.

⁴ Jaamisi diitisi Moocaani jijnije Aivojibo imega iicahooi olivohooi, bu cuugahu ficuta mihiicuuci icahicuci iicanobadi jeevamisi.

⁵ Jaamisico saatoho imitino omoonigohachijii diitisi iijiti cijigai iineeji diito iminaaco ijigasiqui. Tolli guijevajimo paryi diitisisico imitino imooniqui omoonimo.

* 10:11 Sahaamefaño: nooboro, noono.

⁶ Jaamisi jiinjehallivi Moocaaniti ihiimaanohachuta aigotino iicaqui niquejeque afabaacujino mityama icahi, bu tolliro nifaihuco tiijohoti iminiyujino mityama icahi, bu jiinjeminaaco idasuno fanoovari imugusumi omoonijino mityama icahi icano.

⁷ Jaamisi idudicamaajeque iimivucuudi iñihicuubo oono iñihicuhofifañoti asaaboro diitisico moonivaji. Jaabo diitisico iguiinoniboro gaicaauji.

⁸ Jaamisi chuuhuhuno tuucuumi sihidi ejevacuumi, Mohaivojiboco etetecuucuumi jihaifaño acaji. Jaacuumi Sodoma, Egipto icanovi oovicinihi.

⁹ Bu jaamisi cirajitihimifucuci, safucu, bu sifucutifeenedi icano icajimisi. Jaamisico faaboho miyaminaa, faacuumiva miyaminaa, faajiva miyaminaa, bu faajiinije miyaminaa icamo ihatyimequi.

¹⁰ Jaamisi iguijeveneri jiinije miyaminaa sihidi imobaaji. Jaamo imo imo iicamoro sinehejeque fahigovavacicasiji; Oono diitisi Moocaaniti iñibeguehicamisi diitoco idasuno oomohicamisi iguijeveneri.

¹¹ Jaarunaa mifucuci, safucu, sifucutifeenedi icano nijequeti Moocaani diitisico siino buheetesuji. Jaamisico paryi aatymemere sihidi iguetejimo.

¹² Jaanaa diitisico sefano niquejefañoti: Juu caamovi masaa, unuunoco guubumisi.

Jaaneguiha caamo fuumisi aimuufafeenedi. Jaanoco iminaa atyimeuhi.

¹³ Jaano ticovovi aivo sefano jiinije amaryibauneri tuucumiti fahuseecijaava iicaañoti sajaaro callajaavehicauhi. Jaabadiro tuucuumiviro ajashutino iijano callajaavuuhi. Jaaneri siete mildimo miyaminaa guijeveuhi. Jaaneri saatoho iguituumoro Moocaani niquejefaño iicaaboco imuuhi.

¹⁴ Jino alliviono imiti fatyehi. Jaano allivio imiti goovajino asaano.

Niino Miriicuco Iguisino.

¹⁵ Jaadi niinoobo Moocaani toomominaafi imiriicuco iguisiuno ticovovi sefano guubuvusuuno niquejefaño ajashutimo jilli unuuno:

Jiinije aivojino Mohaivojibedi, bu Iristodi icano icacuui. Jaabo tajibaji fahiijavaro, noomoro.

¹⁶ Jaanaa veinticuatro dimo quillahuto Moocaani imefeeneri ihaivoji icaganohalliri iicaumo jiinjehallivi ajavucamaaiumoro Moocaanico imuuhi,

¹⁷ jilli noomoro:

Ico mihimehi Moocaani sihidi mityama idiicaaboco. Ijoho idiicaaboco, bu idiicaaboco, bu asaajiboco icano, bu dimityaco agaayiciboro atajibacuumañi icano.

¹⁸ Miho jiinjeminaa dijaa sifiratehi. Jaarunofaño ijoho adaamijifucu, bu uchuumucuumoco udugaacujifucu icano gasecuui. Jaasumi dijeecivominaa ijoho ononoco iñibeguehicamoco, bu iidiro icahicamoco, bu dimomoco obociguehicamoco icano sabadiro sihidi ejevamehejeque, bu sihidi ejevatiemehejeque icano adaadujifucu, bu tolliro jiinijeque ifnisuhicamoco ifnisujino icano, noomoro.

¹⁹ Jaasumiro niquejefaño Moocaani temploja faayicicafutuui. Jaaneri Moocaani ununohaameque ificuuba cajonbaco atyimeuhi. Jaasumiro sisiimi sihidi namebauhi, jiinije ñihicuno guubuvusuui, bu sisiimi giriribauhi, bu jiinije sefano maryibauhi, bu guisiyino badi ejevano sihidi sefano aifuuhi icano.

12

Iñihicuubo Dragon Onoobo, Gaigo Icano.

¹ Jaanobuunati niquejefaño jabafirano ifuvusuuno: gaigo nihibari imibocinogobadi aricuno ifuvusuuno, fucuo nihibahalliri julleecinigo, docedimo meeciriri ichaahimiga eheetavocinigo javucinigo.

² Jaago oovago icago iseemevaqui aiveveneri gaibahicauhi.

³ Jaanobuunati bu siino niquejefaño ifuvusuui: dragon ñihicuubo tifaibo, sahuse juugahuseti miyicidiño inigainoma icaubo, bu fahuseecidino inicuno, bu inigaino ticovoocivi ichaahimiganoma icaaabo.

⁴ Jaabo ibuhuri samañooto meecirico niquejefañoti ubuutuucuboro jiinjehallivi gañiui. Jaaboro iseemevaqui omoonigo imegavi julleveubo diigo eseemevasumiro tooseeque iduugui.

⁵ Jaago gaifi seemeneque seemevauhi. Jaabo jiinjeminaaco sefano tajibaji jigaiñohiri iicanicibadi. Jaabo niquejefaño satyocafutuui Moocaani aivoji icagahalliri iicaabojaago.

⁶ Jaanoti igaigo gaauhi sicaihigo icahigovi Moocaani diiguedi imibachuhigo tahi diigoco machuco ihaciqui mil doscientos sesentadi fucuva ticovovi.

⁷ Jaanobuunati niquejefaño idragon fuuhi iyotoma. Jaamoma moonicasuubo Moocaani toomominaa aivojibo Miguel onoobo iyotoma.

⁸ Jaaruubo idragonco sahiḡotiro guinonũmo, bu tahi niqnejefaño diito iicajirumaño samaño chahauhi.

⁹ Jaamaño diibo sihidi ejeevano dragonco baavi gañũmo, johono sũcũjeo jiiinimo oono imomo iji, Satanas iicaaboco. Jaabo jiiinjẽminaaco abañihicaaboco iyotoma baavi jiiinjehallivi gañũmo.

¹⁰ Jaanaa guubuuhĩ sefano niqnejefañoti unuunoco: Moocaaniti asaano taajasu, bu imitya, bu ihaivoji icano, bu Icristo mitya icano gasecuuhi. Mũro baavi gañũcafutucuubo Moocanico monahabomihallivi imitino ijiĩbeguehicaabo fucuhachuta, cuujehachuta icano.

¹¹ Jaaruuboco monahabomĩ guinonicuuhĩ Corderobadi iicaabo tũjohofañodi, bu Moocaani jũbogo miyaano iicanoco ijiĩbeguehicaneri icano. Mũro ifico gajĩutimo, bu guijeveque iguihiutimo icano.

¹² Jaaneri niqnejefaño iicamo imo imo icahi, bu amũhai tahi paryĩ mihicamo icano. Jaanoti idasucani mihicaji amũhai jiiinjehalliri, bu muuaĩñoñaño mihicamo icano. Mũro oono iji tahĩgo sihidi isifiratooboro niitehi gueenene iicajitĩnoco agaajaaboro.

¹³ Jaabo idragonco agañũnoma iicaabo oono gaifico eseemevaugoco bucasiubo.

¹⁴ Jaanegui diigoco ciimimi mogaaje jjecuucico acũmo jiiinimobadi iicaaboti tehesino igaaqui sicaĩhĩgovi diiguedi iimibachuuhĩgovi. Tahi diigoco machuco ihaciqui mificabaci, bu saficaba, bu sificabatifeenedi icano ticovovi.

¹⁵ Jaago dojicuti jiiinimobadi iicaabo iijifañoti nifaihuco galluuhĩ muuaiti ifivotonoro diigoco ibecasiqui.

¹⁶ Jaarunofaño jiiinije diigoco amusuuhĩ, idragon iijifañoti agalluufaihuco aaduneri.

¹⁷⁻¹⁸ Jaanoma iicaabo diigojaa sihidi isifiratuuboro fuuhi diigo iyaachimĩhai aatyuvuudimo sanoodimo Moocaani tajiĩbaco imino omoonimoro, bu Jesucristo jũbogoco jeevesutimo iicahicaumoma ihamocasiqui.

13

ĩñihicumisi.

¹ Jaadi muuai jiiĩgaibaahohallivi ujulleeveubo atyĩmeuhi iñihicuubo muuaifañoti inuuboco. Jaabo nigainou sahusu juughuseti miyũci icano, bu iniicuno fahuseecidinou icano. Jaano iiniicuno iticovooçivi ichaahimĩganoma icauhi, bu inigainohallivi caatiniciniuno Moocaaniditi idicuno oonoo momo icano.

² Jaabo iñihicuubo jicubadi ejeevaubo, tihaiño jeeji tihaiñobadi jeevauhi, bu iiji leon iijibadi jeevauhi icano. Jaaboco idragon imitya, ihaivoji icaga, sihidi bocĩ iiji icanoco acũhi.

³ Jaabo iñihicuubo nigaiti sahiti icauno itujaavo diiboco muchuumusujibadi iicauno. Jaaruno diiboco buuhi. Jaaneri paryĩ jiiinije miyamĩnaa ajabafituumoro diiboco miyaavuguuhi.

⁴ Jaamoro idragonco cahacisuumo diibo iñihicuuboco mityaco aaciumaño. Jaabadiro bu iñihicuuboco cahacisuumo jillĩ noomoro: ¿Mijohõ fine jaani iñihicuubobadi jeevahi? ¿Mijohõ fine diiboma amocasijirahi? noomoro.

⁵ Bu tolliro diibo iñihicuubo Moocaaniditi idicunoono ihĩmaano jaabicafutuuhĩ cuarenta y dosdi nihĩbava ticovovi tolli imooniqui.

⁶ Jaamaño ticovaubo Moocaaniditi imitino ihĩmaaboro imomoco idicunoono nuuhi, bu diibo iimihijati, bu niqnejefaño paryĩ iicamoti icano.

⁷ Tolliro bu ajaabicũbõro jillĩ ifiniciubo Moocaanita iicamoma amocasibõro diitoco iguiinonũnoco. Bu gaayicũbõ mityaco fahĩgova miyamĩnaahallivi, bu faacuumivahallivi, fanoohijĩ miyamĩnaahallivi, bu faajiiinije miyamĩnaahallivi icano.

⁸ Jaabo diibo iñihicuuboco cahacisuumo paryĩ jiiinjehalliri iicamo oono jiiinije ifivvunotiro diito momono Corderobadi iicaabo agaicaucufutuubo fiivohaamefaño acaatinĩrautimo.

⁹ Amũhai nohojima mihicamo jinooco imino muguubu.

¹⁰ Sitaaco civojafaño asatyomo, bu tolliro civojafaño satyocafeteji. Jaanoti bu niisugari sitaaco agaicaaumo, bu niisugari gaicaucafeteji. Jillĩ iicaneguiiha Moocaanita iicamo imiyaavogomoro ijaabicihicaqui.

¹¹ Jaanobuunati sifi iñihicuubo jiiinjefañoti asaunoco atyĩmeuhi. Jaabo iiniicucĩ cordero iniicucĩbadi jeevauhi. Jaaruubo dragonbadi iimaahicauhi.

¹² Jaabo iticonio iñihicuubo mityaco paryĩ gaayicũhi, diibo iticonio iñihicuubo imefeenevi. Jaabõro jiiinijeque, bu toojehalliri iicamoco icano tajiĩbaubo iticonio iñihicuubo oono sihidi ejeevauno itujaavo ubuuboco icahacisiqui.

¹³ Bu tolliro sihidi ejeevanehejeque, bu niqnejefañoti miyamĩnaa imefeenevi jiiinjehallivi cijĩgaico iniĩtusunehejeque icano.

¹⁴ Tonehejeque diibo iticonio ñihicuubo imefeenevi omoonihicaunofeenedi jiinjje miyaminaaco bañuubo. Jaaboro diitoco tajiibaubo diibo iticonio ñihicuubo niisugari agaviricunoma iicauruubo ubuheeteubo ijico iheetavequi.

¹⁵ Jaadi diibohallivi asaano ñihicuuboco mitya acicafutuuhi iticonio ñihicuubo ijico eetavuuboco ijeebico aaciboro ihiiimaasuqui. Jaaboco iimotimoco igaisiraicisuqui.

¹⁶ Jaabadiro bu tajiibaubo paryi miyaminaaco ihoovoco imiyanaagohuseneti, bu ihimecunoti icano ificuuqui; sihidi ejeevatimoco, bu sihidi ejeevamoco, bu idaasumehejeque, bu sihidi inihibamima iicamehejeque, bu miyaamoco, bu jijovotoco icano.

¹⁷ Jaadi mihaiñooba ticovono naajejithi diibo oovotama achahamo. Jaano toono diibo inihicuubo momo, bu imomo oovo icano.

¹⁸ Jaano jino gaajacoro esuhi. Agaajaabo jino inihicuubo oovoco gaajaci; jino saafi miyaminaafi oovota. Jaano jino seiscientos sesenta y seis.

14

Ciento Cuarenta y Cuatro Mildimo Amasivano.

¹ Jaanobuunati emeciubo atyimeuhi Corderobadi iicaaboco Sion cuumbaihalliri julleeciniuboco. Jaaboma iicaumo ciento cuarenta y cuatro mildimo miyaminaa ihimecunoti Corderobadi iicaabo momo, bu Caani momo icano acaatiniciniumo.

² Jaadi guubuuihi niquejefañoti sihidi teehiguiisi uguubuvusunicibadi, bu sisi sefano igiriribanicibadi icano uguubuvusunoco. Jaanou sihidi miyaminaa iharpanoco oojsunicibadi jeevuahi.

³ Jaamo bohono masijico masivahicauhi Moocaani aivoji icaga imegavi, bu igueenemehejedimo iicaumo imegavi, bu quillahuto imegavi icano. Jaajico mihaiñooba aivo gaajahicautihi idimoro diito ciento cuarenta y cuatro mildimo iicaumo jiinjje miyaminaafeeneti ataajasucafutuomoro.

⁴ Jaamo diito gaigoomvi ijivuutimo. Jaamaño mihinivatimo iicaumo. Jaamo Corderobadi iicaabo dojicuti feehicahi diibo fahigova ofoohigovi. Jaamo taajasucafutuuhi. Jaanoti Moocaani, bu Corderobadi iicaabo iicamisi gaajacuhi sihidi ataajasucafetejinoco.

⁵ Jaamo Moocaani imegavi mihinivatimo iicaumaño diitofaño bañifira atyimerautihi.

Moocaani Toomominaa Miimisiici, Saafi Idino Ijibogono.

⁶ Jaanobuunati atyimeuhi Moocaani toomominaafi niquejeguiinodi ifinijitino taajasuibogoma icaabo gahafooboco. Jaanoco jiinjjeminaaco, bu famoovaaco, bu faajiva miyaminaaco, bu faacuumiva miyaminaaco icano ijibeguequi.

⁷ Jaabo sefano nuuhi: Moocaanico mihiguumoro diiboco mihimo. Miuro jino tufucu gasecuuhi iimitihalliti jiinjjeminaaco idaasuno omoonijifucu. Jaaneguiiha niquejeque, bu jiinjjeque, bu muuaiñooco, bu pisirigañooco icano ifiivusuuboco mihimo, nooboro.

⁸ Jaanobuunati bu sifi saauhi jilli nooboro: Acutucunodo, acutucunodo sihidi ejeevacuumi Babilonia cuumi paryi jiinjjeminaaco ihajevari iguiricavusumaño, nooboro.

⁹ Jaanobuunati niinoobo saauhi sefano jilli nooboro: Oono inihicuuboco, bu ihijico icano, imomoro ihoovotaco ihusevi, bu ihimecuvu icano ificuumoco

¹⁰ Moocaani ñihicuno mooniji. Jaamo idaasuno moonicafeteji cijigai azufrema iicaneri Moocaani toomominaa imefeenevi, bu Corderobadi iicaabo imefeenevi icano.

¹¹ Jaano diitoco idaasuno omoonino aimuufai icaji fahiijivaro ufucuro finiratino fucuhachuta, cujehachuta icano jaguisisuratino diito inihicuuboco, bu ihijico icano acahacisumoco, bu imomo oovoco agaayicimoco icano.

¹² Jilli iicaneguiiha Moocaanita iicacuumo, diibo atajibanoco omoonimo, bu Jesuco jeevesutimo iicamo icano jaabicima iicaqui.

¹³ Jaanaa guubuuihi niquejefañoti: Jinooco caatini, noonoro uco unuunoco: Jisumiti imicani icajimo Aivojibo Cristo imiyaavogomo iguijeveme. Jihi tolli, noobo Moocaani Gaija: idudicamaajeti jaguisijimo, bu imino omoonihanoti gaajavechujimo icano.

Basuta Ujusicunoco Mihicinicibadi Moocaani Niinofucu Naniji Iimifimoco Imino Imooniqui, Jaanoti Iimifimoco Imitino Imooniqui Icano.

¹⁴ Jaadi emeciubo atyimeuhi aimuufai seseeneque. Jaanohalliri giciniubo saafi miyaminaafi seemenebadi jeevaabo. Jaabo ichaahimiga oroogaco inigaihallivi javuciniuhi, bu meeyuhu sijjevahuco gaayiciniuboco.

¹⁵ Jaanaa templojafañoti saafi Moocaani toomominaafi inuuihi. Jaaboro sefano nuuhi oono aimuufaihalliri igiciniuboco: Dimeeyuhuri quiticibo basuta noovataco dicicu tufucu mihicacuuihi. Jino jiinjje basuta noova tifaicuuihi, nooboro.

¹⁶ Jaaneguiiha aimuufaihalliri igiciniubo imeeyuhuco jiinjehallidi iguiyicuboro jiinjje basuta noovataco icuuihi.

¹⁷ Jaanobuunati bu sifi Moocaani toomominaafi inuuhi niquejefaño iicaja templojafañoti, tolliro bu ihusefaño sijevahu meeyuhu icahuma.

¹⁸ Jaanaaca bu sifi Moocaani toomominaafi Moocaani jeecivobujejaagoti saauhi cijigaihaliivi mityama iicaabo. Jaaboro imeeyuhu sijevahuma iicauboco sefano nuuhi: Disijeva meeyuhuri quiticũbo dũci jiniije baacuco oono icivucuunoco, nooboro.

¹⁹ Jaanegui diibo imeeyuhoco jiniijehallidi iguiyicuboro icũhi jiniije baacuco. Jaaboro ajashutiba Moocaani sifira nitibafaño gañũhi imahamicafetequi.

²⁰ Jaanoco cuumiti buhigovi mahamicafutuui. Jaano initibafañoti tũjoho ucuno trescientos kilometrohachuta ifutuui fahigovavi, bu ifaicuva ifutuui cabalomi ujulleecinimo iijihachuta icano. Miyaminaa tũjoho eneejiruno baacutofaihuviro oovicafutuui.

15

Niino Imiti Iicajino.

¹ Jaadi bu siino atyimeuhi niquejefaño ifuvusuuno jabafiranoco. Jaanou sahuse juugahuseti miimisiici idiino Moocaani toomominaa iticovocivi niino idaauno omoonijinoma iicaumo. Jaamo imivusuhi Moocaani sifirataco.

² Tolliro bu atyimeuhi muuai vidriobadi jeevano cijigaima icano foovono sinaagonovi ifuvusunoco. Jaanojiniri julleleecinũmo Moocaani aciuono iharpanoma johono inihicuuboco, bu ihijico icano iguininũmoro, bu diibo moco oovotaco agaayicũtũmo.

³ Jaamo masivahicauhi Moocaani jeecivominaafi Moise masijico, bu Corderobadi iicaabo masijico icano jilli noomoro:

Aivo ajashutino, olli jeevatino paryi ijoho edeetavono Aivojũbo Moocaani sihidi imityaabo. Jaano diica aivo tiquevehi, bu aivo miyaano icano, ijoho jiniije miyaminaa Aivojũbo idiicaabo.

⁴ Mũjoho bu ico, Aivojũbo, ñihicugotimo icajirahi? Paryi famooro ico cahacisũji. Mũro ijoho idiĩboro imihinivatũbo. Jaamaño fanoojiniije miyaminaa asaamoro ico imeji, aivo ijoho imino omoonino aatyimecafotomaño, noomoro.

⁵ Jaanobuunati emeeciũbo atyimeuhi niquejefañoti temploja iimimañoma iicauja afaayacafutuunoco. Tomañovi tajũba guisibabujecico ificuhicaumaño.

⁶ Jaamaño iimimañoti inuuno diito sahuse juugahuseti miimisiici idiino Moocaani toomominaa Moocaani idaauno omoonijinoma iticovocivi iicaumo. Jaamo imichehuje, aricuhehuje, mihinivatichehujeña jũcinũmo. Jaamo oro niivigaimeheneri ifeeyjenehallidi siyiyicũniuhi.

⁷ Jaamoco igueenemehejedimo iicaumoti saafi acũhi iticovocivi oro guirihillunoco. Jaanofaño Moocaani fahiiĩvaro iicaabo sifira gahaficinoma.

⁸ Jaasumiro iimimaño onomaño aimuufairi gahafuui Moocaani sihidi ejeevano, bu mityati icano asaano. Jahigo miĩhaiñooba jicafutuujitirahi oono sahuse juugahuseti miimisiici icano iicaumo Moocaani toomominaa iticovocivi Moocaani idaauno omoonijnoco asatũmo tonoco omoonimo imivutinochachuta.

16

Moocaani Sifira Guirihilluno Aamtaditi Jũbogono.

¹ Jaanaa guubuui templojafaño iicano iimimañoti Moocaani toomominaa sahuse juugahuseti miimisiici idiino iicaumoco sefano unuunoco: Mofomoro jiniijehallivi mutucaruto tonoo sihidi ejeevano Moocaani sifira iguirihillunofaño iicanoco, noonoro.

² Jaaneguiiha diitoti saafi ticonũhi jiniijehallivi iguirihillufaño iicaunoco utucaruubo. Jaaneri paryi miyaminaa oono inihicuubo oovotaco agaayicũmoco, bu ihijico iimuumoco icano fiuvuuno idicuno cãnisino sihidi aivonono.

³ Jaanaa allivioobo bu iguirihillufaño iicaunoco muuaiñoña tucaruui. Jaaneri inifaihuno chuumuhu tũjohobadi minifutuui. Jaaneri paryi tumuujefaño iicaumo chuumuui.

⁴ Jaanaa allivioobo bu iguirihillufaño iicaunoco tehinohallivi, pisirigañohallivi icano tucaruui. Jaaneri inifaihuno tũjohoti minifutuui.

⁵ Jaanaa guubuui diiboro unuunoco: Aivojũbo Moocaani, ijoho aivo imino omoonifũbo, idiimũbo icano. Jaabo idiicaabo, bu idiicaubo icano.

⁶ Mũro diito idiro iicaumoco, bu dijũbogoco ihimaamoco icano itijohoco agaĩũmoro guijeniui. Jaamaño ijoho jisumi diitoco tũjohoco diisui tolli diito imogomaño, nooboro.

⁷ Jaanaaca bu guubuui saafi Moocaani jeecivobuje iicauhigoti unuunoco: Jii, Aivojũbo Moocaani sihidi mityama idiicaabo, miyaanohalliti imino moonihi, nooboro.

⁸ Jaanaa allivoo bu iguirihillufaaño iicaunoco nihibahallivi tucaruuhi. Jaaboro inihibaco mityavo aciubo miyaminaaco ihaiguucuri ijigasuqui.

⁹ Jaaneri paryi miyaminaaco ñihicuuno jigasuubo. Jaarunofaaño iimitico jeevesuutimo, bu Moocaanico imuutimo icano; jilliro diibediti idicunoono iimaauomo toono ñihicuunoono imithallivi mityama iicaubediti.

¹⁰ Jaano allivoo bu iguirihillufaaño iicaunoco oono ñihicuubo aivoji icagahallivi tucaruuhi. Jaaneri diibo aivoji jiniije cironoguino minifutuui. Jaanaa miyaminaa aavovomoro cuhufono imicicifotomoro majaabicinibadiro diito inehejebanoco jimicamaahicauhi.

¹¹ Jaarumo iimitico jeevesutimo omoonimoro Moocaani niquejefaaño iicaubediti imitinoono iimaauhi iciniisiino, bu aivono icanohalliti.

¹² Jaano allivoo bu iguirihillufaaño iicaunoco sihidi ejeevamuuai Eufrate onoomuuafaaño tucaruuhi. Jaaneri tumuuai fiigatyuuhi jiihaiti iminifetequi tojiri aamijjaagoti jiniije aivojito isaaqui.

¹³ Jaadi atyimeuhi dragon iijifaañoti, bu ñihicuubo iijifaañoti, bu jihovo iimaaminaafi iijifaañoti icano inuumoco, miimiisiici, saafi idimova iimitino gajjami jacucugamibadi jeevamoco.

¹⁴ Jaamo diitou iji gajjami sihidi ejeevanehejeque omoonihicaumo, bu jinijeminaa aivojitoco igaiyicituumo Moocaani sihidi ejeevaaboma ihamocasiqui.

¹⁵ Jaanegui mehesicini uujoho gaajaciratino saaji nanivaminaafi asaanicibadi. Imicani icajiiho ifico imino imibachuubo gaachehuco imibachunicibadi. Jaabo icigatiibo iicanicibadi teemejiibo. Jaabo nucufeguecujitibo sicaibo iicaabo iicanicibadi.

¹⁶ Jaamo diito imitino gajjami aivojitoco igaiyicihuhi hebreomi iijiri Armagedon onoomañoovi.

¹⁷ Jaanobuunati niinoobo iguirihillufaaño iicaunoco tucaruuhi sicaisitivi. Jaanaa niquejefaaño iicaa iimimañoti Moocaani aivoji icagati sefano unuuno guubuvusuuhi: Fine imivocafutuucuno, noonoro.

¹⁸ Jaasumiro sihidi namebauno, bu jiniije ñihicuno guubuvusuuhi, bu sihidi sisiimi icauhi icano. Jaaneri sihidi sefano jiniije maryibauhi jiniijehalliri miyaminaa iicanoti amaryibahicauno janaanicivi.

¹⁹ Jaaneri sihidi ejeevacuumi dujavavuuhifeedi minooci, sano idiino. Tolliro bu jiniije miyaminaa cuumino callajanaamaauihi icano. Jaadi bu Moocaani sihidi ejeevacuumi Babilonia cuumiti esafutuui. Tuucuumico isifirafaihuco ifayisuqui tuucuumijaago isifiratuuboro agalluufaihuco.

²⁰ Jaaneri bu ifachugaño, bu ifabaino icano buuhicauno.

²¹ Tolliro bu miyaminaahallivi niquejefaañoti guisibanobadi ejeevano aifuuhi. Jaanaa saba boci cuarenta kilodino icauhi. Jaanohalliti miyaminaa Moocaanico: Imitinoono, nuuhi jihishitineri diitoco idaasuno omoonunohalliti.

17

Sihidi Ejeevano Ajevaminaagoco Ahaamino.

¹ Jaanaa tajaago saaubo oono Moocaani toomominaa sifira guirihillunoma iicaumoti saafi. Jaaboro uco nuuhi: Juu disaa, ico ifusuqui oono sihidi ejeevano ajevaminaago muuainohalliri igicinigoco ahaaminoco, nooboro.

² Miho jinijeminaa aivojito diigoma imitino icahicahi. Jaaneri jiniijehalliri iicamo diigo ajevafaihuri guiriicavehichahi.

³ Jaanobuunati Moocaani Gaija uco ifusuunofaño: Moocaani toomominaafi uco sicaihigovi satyuui. Jahigo atyimeuhi gaigooco ñihicuubo tifaibohalliri gicinigoco. Jaabo ñihicuubohalli sihidi caatiniciniuno Moocaaniditi idicuno ononeheje, bu jaabo nigaino sahuse juugahuseti miyici idiino, bu fahuseecidino iinicuno icano.

⁴ Jaago diigo diibohalliri igiciniugo jiciniuhi tifaiba iicaheshuri, bu atyivachehuco icano. Jaago imibaiguimaacinuhi orori, bu iminoono guisiyineri, bu perlari icano. Jaago gaayiciniuhi oro guirihilluco idicuneneri, bu ihajeva idicuri icano gatyuuci icahilluco.

⁵ Jaago imecuri caatiniciniuno itihino momo: Sihidi ejeevano Babilonia cuumi ajevaminaa seeji, bu paryi jiniijehalliri iicano idicunoono seeji icano, onoono.

⁶ Jaadi uujoho gaajacihuhi diigo Moocaanita iicamo tijheheri, bu Jesu miyaabo iicanoco ijibeguehicaumo tijheheri icano imo imo idicagoro guiriicavocinigoco. Jaanoco aatyimeuboro sihidi jabafituui.

⁷ Jaaneguiha Moocaani toomominaafi uco nuuhi: ¿Collihii daabafitehi? Ico uujoho gaajasuji oono itihino diigoco adaatyimene milli eneejirunoco, bu ñihicuubo sahuse juugahuseti miyici idiino, bu fahuseeci iinicuno iicaabo diigoco ifiseebeti icano.

⁸ Diibo iñihicuuboco adaatyimeebe johono iicahinñbo. Jaaruubo jisumi chahacuhi. Jaaruubo siino iñihicuhofifañoti saajiibo ifinicujihigovi efeejino imegavi. Jaaneri jiinjehalliri iicamo jiinije ifiivuunotiro fiivohaamefaño imomono achahamo sihidiro jabafiiteji oono iñihicuubo iicahinñbo, achahacuubo, siino asaadi.

⁹ Jimañeri onoonoco gaajama iicamo gaajaji: Miïro oono inigaino, sahuse juugahuseti mibaiçi idiiño ifabaino iicanoco eneejiruno: Tobajehalliri diigo igicinibajediti.

¹⁰ Jaayijere bu sahuse juugahuseti miimisiici idiiño aivojito iicamediti eneejiruno. Jaamoti sahusedimo finicuuhi. Jaanoti saafi jino icahi. Jaanoti saafihica gasetihi. Jaaruubo agasedi gueenene icajitihî.

¹¹ Jaabo oono iñihicuubo iicahinñbo, achahacuuruubo diitobuunati asaajiibo aivojiboti iicaqui. Jaaboma ochodimo minifetejimo. Jaabo bu diito sahuse juugahuseti miimisiici idiiño iicaumooboro. Jaadi feejiibo ifinicujihigovi.

¹² Jaanoti bu fahusecidino iiniconoco adaatyimene fahusecidimo aivojito iicajimoco onoono. Jaamo tajibatihica. Jaarumo sano nihiba oovoti aivoji iijico gaayicijimo sano oono iñihicuuboma.

¹³ Jaamo diito aivojito sabadi ihimaamoro imitya, bu ihaiivoji icanoco oono iñihicuuboco acijimo.

¹⁴ Jaamoro Corderobadi iicaaboma amocasijimo. Jaarumoco Corderobadi iicaabo guinoniji, miïro diibo aivojito Aivojiibo, bu tajibaminaa Tajibaminaafi icano iicamaño. Jaaboma iicamoco Moocaani ocoovauboro icuhi. Jaamo diiboco jeevesutimo icahi, nooboro.

¹⁵ Jaadi bu siino uco nuubo: Johono muuaiñooco ajevaminaago tumuujehalliri gicinigoco adatyimemuaajje oono cuumino miyaminaa, bu fanoohijji miyaminaa, bu jiinjeminanaa icano.

¹⁶ Jaabadiro bu oono iñihicuubo nigainohallivi fahusecidino iiniconoco adaatyimene ajevaminagoco ijehavenere sicaiigoco jeevesujimo, bu tolliro diigo uucunoco uduumoro diigoco çijgaifaño jigasujimo icano.

¹⁷ Miïro Moocaani diito jeebifaño ficuji diibo iimogobadi diito imooniqui. Jaamaño sabadiro ihimaamoro ihaiivoji iijico iñihicuuboco acijimo Moocaani unuuno imivocafotonohachuta.

¹⁸ Jaanoti bu gaigoooco adaatyimene oono sihidi ejeevacuumi jiinije miyaminaa aivojitoco atajibahicacuumiti onoono, nooboro.

18

Babilonia Cuumi Ifinijino.

¹ Jaanobuunati atyimeuhi Moocaani toomominaafi sihidi mityama icaabo niquejefañoti iniituunoco. Jaabo seseene jiinijeque achicuhi iharicuri.

² Jaabo sefano nuuhi: Acutucuuno, acutucuuno sihidi ejeevacuumi Babilonia cuumi ijimi iijanotiro fiivutucuuno, bu fanoohimiti gajjama iijanorucu, bu faaboho jooi agahafomo ðdicufiimo, bu ijehuchufiimo icamo iijanurucu icano.

³ Miïro paryi jiinjeminanaa tuucuumi ajevafaño imo imo icahicahi, bu jiinjeminanaa aivojito diigoma ihajevari imitineheje icahicahi, bu jiinije naajeminanaa tuucuumi imiti naajeteque omoonimoro sihidiro nihibamivahicahi icano, nooboro.

⁴ Jaadi siino guubuuhi niquejefañoti unuunoco: Amihai taty mihicamo tuucuumiti mihino tuucuumi imitifañodi mihicadino, bu tuucuumico idaasuno omoonijino amihaiivi ifetedino.

⁵ Miïro tuucuumi imiti ajashutino jiinjjeti niquejevi ifutucuuhi. Jaaneri Moocaani diigo imitico esafutucuuhi.

⁶ Jaanegui diigoco mahaci oono saatohoco diigo aacihicabadiro buuna. Bu diigoco majaadu oono diigo omoonuuno allinoocivi. Bu oono diigo sitaaco iimitino eheetavehicano janaanacivi meheetavo diiguedi.

⁷ Sihadiro aivono, idaasuno icano diigoco momooni oono diigo sihidi mitya mitya icahicagoro, sihidi imitico iimogogoro omoonihicano ticovovi icano. Miïro diigo ijeebifañodi neehicahi: Jino uujoho aivojigobadi icahi, bu uujoho fibaijigo iicatimaño idaasuno icajitihî, noogoro.

⁸ Jaamaño safucudiro diigoco idaasuno omoonijino ihallivi gaseji: guijeve, bu idaasu, bu ajeba, bu çijgairi jigasucafetejigo icano. Miïro jishitibo Moocaani diigohallivi jilli neehi.

⁹ Jaaneri jiinjeminanaa aivojito diigoma iicahicamo, bu imitico sihidi iimeguehicamo icano ataacasimoro sihidi diigueri idaasuveji diigo ijigano aimuufaico aatyimemere.

¹⁰ Jaamoro diigoco idaasuno omoonino ñihicuti tehesino iicahigoti neejjimo: ¡Ay! Idaasucani diicahi, ijoho Babilonia cuumi iguiraacuumi, sihidi edeevacuumi. Dihallivi sano goovanogayi ico idaasuno omoonino gasehi, noomoro.

¹¹ Bu tolliro jiiñije naajeminaa tuucuumico idaasuvomoro taacasiji diito inaajeteque isivanoco miihaiñooba anaajecuujitineri.

¹² Jaano diito naajetene: oroneheje, plataneheje, bu oovosiño guisiyiñeheje, perlaneheje, bu iiminoono gaachehuboogano, sedaboogano, aatyivaneheje, bu tñifaiñiba iicaneheje icano, bu tolliro fanoova imohono afacicinoono, bu marfilneheje, bu iimino imohono, bu bronceneheje, jigaiñoneheje, bu ucuhufono guisibano marmol ononeheje,

¹³ bu canelaneheje naajete, bu afacicinoono, maaniguijino, mirraneheje, facicifaihuno, vinofaihuno, diiribano, bu harinaguijino, bu ñaavaneheje, bu tolliro asiminaajeteneheje, ovejami, caballomi, bu carrono, bu miyaminaa jijovotehejeque icano.

¹⁴ Jaamoro tuucuumico neejjimo: ijoho sihidi idimeguehicano chahacuuhi, bu fahijivaro chahacuujiño sihidi dibusumije, dihovosiñeheje icano, noomoro.

¹⁵ Paryi jinehejeque tuucuumico anaajemere sihidi inihibamivahicano tehesinotiro iicajimo tuucuumico idaasuno omoonino ñihicuti, ihidaasuri ataamoro neejjimo:

¹⁶ ¡Ay! Idaasucani sihidi ejeevacuumi icahi. Miño gaigo imichehujefaño, itñifaiñiba iicachehujefaño, aatyivachehujefaño icano jiciniño, bu orori, imino guisiyineri, perlari icano imibachucinogbadi jeevauhi.

¹⁷ Jaano ajashutino busumije milli goovanogayi finihi, noomoro.

Jaabadiro bu paryi ciiñigaimenenene aivojito bu togajeri ñgomo, bu togaje dudicamaajeminaa, bu paryi muuaifanoño ududicamaimeheje icano tehesinoro jullecamaajji.

¹⁸ Jaamoro tuucuumi ijigano aimuufaico aatyimene idaasuri coovadiivejimo: ¿Cuucuumi aivo jicuumi ivibadi iicacuumi chahahi? noomoro

¹⁹ inigainohallivi jiiñinoco gavaracuujii ñdaasuvomoro, taacasimoro gaibacasiji: ¡Ay! Idaasucani sihidi ejeevacuumi icahi. Miño tuucuumi busumijeri paryi muuaifanoño iciiñigaimenenema iicamo sihidi inihibamivahicahi. Jaacuumi milli goovanogayi finihi, noomoro.

²⁰ Jaarunofanoño amiihai niquejefaño iicamo tuucuumico mihimoba, bu amiihai Moocaani minisuminaa bu mihimoba, bu paryi Moocaani iijico mijibeguehicamo, bu diibota mihicamo icano. Miño tuucuumico tolli omoonineri amiihaiño jaadaco Moocaani icahi, nooboro.

²¹ Jaanaaca Moocaani toomominaafi sihidi jeevaabo guisibatygabaco gañiiyiciuhi machuta cahasutaguisibatygababadi iicabaco. Jaaboro muuaifanoño gañiiuhi, jilli nooboro: Jilli gañicafetejicuumi baavi sihidi ejeevacuumi Babilonia cuumi. Jaacuumi siino ufucuro atyimeracuujitih.

²² Bu ufucuro diijihaiñoño arpa, bu siru, mirricuno icano guubuvusucuujiñitih, bu fanoodudicamaajeminaa, bu machutaaco ahasuno guubuvusucuujiñitih icano,

²³ bu ico achicinihicano ciiñigaimecuno ifuvusucuujiñitih, bu ufucuro ñvi guubuvusucuujiñitino taabava jibaimo masino icano, dinaajeminaa sihidi ejeevamo paryi jiiñije miyaminaaco dihapichuneri abañihicaumaño.

²⁴ Miño tuucuumifanoño Moocaani iijico ijibeguehicaumo tñijohoco agañiuno atyimecafetehi, bu tolliro Moocaanita iicamo tñijoho, bu paryi jiiñijehallivi agaicaauhicamo tñijoho icano, nooboro.

19

¹ Jaanobuunati niquejefañoñi sefano sihidi miyaminaa unuunoco guubuui:

¡Aleluya! Itaajasu, iimi, imitya icano paryi Moocaanino.

² Miño diibo imino miyaanoro emeeciñiboro dugaacufihi. Miño sihidi ejeevano ajevaminaago jiiñijeminaaco ihajevari imihiniñigoco, toono jaadaco acicuubo. Ijeevivominaa tñijohoco agañiuno jaadaco icicuubo, noomoro.

³ Jaadi siino sefano nuumo: ¡Aleluya! Diigoco ijigasuno aimuufai suufenitino aimuujii, noomoro.

⁴ Jaadi bu veinticuatroñimo quillahuto iicamo, bu igueenemehejedimo iicamo icano jiiñijehallivi ajavucamaaumororo Moocaani ihaivoji icagahalliri iicaaboco imuumoro neehicauhi: ¡Fine! ¡Aleluya! noomoro.

⁵ Jaanaaca Moocaani aivoji icagajaagoti unuunoco guubuui: Moocaanico mihimo paryi amiihai diibo jeevivominaa, diiboco mihiguimo mequehefimo, bu munumefimo icano, noomoro.

Corderobadi Icaabo Jibaimo Iicajino.

⁶ Tolliro guubuuhi sihidi miyaminaa ihiimaabadi icano, sefano guubuvusuuhi guisino uguubuvusunicibadi icano, bu sefano sisiimi igiriribanicibadi icano, jilli neehicauhi: jAleluya! AivojiiBo Moocaani sihidi mityama iicaabo atajiiBacumaño.

⁷ Masii imono mihicamoro imo imo miicaqui. Jaamoro diiboco macahacisuqui. Miiro jino Corderobadi iicaabo taabava jiiBaimo iicajino gasecuuhi, bu mogai iicajigo imibaivucuuhi.

⁸ Jaagoco iimino gaachehu, mihinivatichehu, aricuchehufañño jiihacucuumo, noonoro. Jaano toono iimichehufañño ijiihacuno onono Moocaaniti iicamo mihinivatimo iicanoco eneejiruno.

⁹ Jaadi uco Moocaani toomominaafi nuuhi: Jinooco bu caatini: Imicani icajimo Corderobadi iicaabo taabava jiiBaimojaagovi ucuuhuvamo, nooboro.

Jaadi bu uco siino nuubo: Jino Moocaani iiji aivo miyaano iicamo, nooboro.

¹⁰ Jaanegui uujoho diiboguiino memuvuuhi diiboco imequi. Jaarunaa uco nuubo: Tolli moonidino uujoho, bu tolliro Moocaani jeecivominaafi ijoho idicabadiro, bu dinahabomi Jesu jiiBogoco suufenitimo ijiiBeguehicamobadiro icano. Jaanegui Moocaanico diimo, nooboro.

Miiro toono Jesu jiiBogoco ijiiBogomo Moocaani iimaa jiiBogominaa.

Eseene Caballohalliri Icaabo.

¹¹ Jaadi atyimeuhi niqueje faayiciniunoco. Jaanofañoti inuubo seseebe caballo. Jaabohalliri iicaubo momou AbañitatiBo, Miyaabo icano. Jaabo imino atajiiBahicaaboro miyaano iimitinoco iguiniñiqui minaco eheetavefiibo.

¹² Jaabo aallino ciijigaiiuhunobadi jeevauhi, bu inigaihallivi sihidi chaahimigano icauhi, bu imomo caatiniciniuhi. Jaanomoco idiiBoro diibo gaajauhi.

¹³ Bu jaabo tiiJohori jeesucinichehufañño jiiiciniuhi. Jaabo momou Moocaani Iimaa.

¹⁴ Jaabo dojicuti fuumo niqueje amocasiminaa imichehuje, mihinivatichehuje, sesechehufañño jicucucinimo. Jaamo bu tolliro seseefiimo caballomihalliri icamo.*

¹⁵ Jaabo iijifañoti siijevaga niisuga inoociniuhi. Togari jiiinjeminaaco iguiniñiqui. Jaaboro tajiiBajiiBo jigañohiri iicanicibadi. Jaaboro aamijiiBo oono baacufaihuco ihicicui itihairi iquicunicibadi. Jaaboro diitoco Moocaani imityaabo idasuno mooniji.

¹⁶ Jaabo idihallivi igaachehuti caatiniciniuno aivojito AivojiiBo, bu tajiiBaminaa AivojiiBo icano onoomomo.

¹⁷ Jaadi bu atyimeuhi saafi Moocaani toomominaafi nihibahalliri julleeciniiboco. Jaabo sefano coovadiivuhi paryi joomi asimi niquejeguiinodi agahafomoco: Masaa. Jaamoro mihigaivova ajashutino Moocaani machutajaagovi.

¹⁸ Jaamo aivojito uucunoco, amocasiminaa aivojito uucunoco, bu esefafiimo uucunoco, bu caballomi uucunoco, bu diitohalliri iicahicamo uucunoco miyaamo uucunoco, bu jiiBogoco uucunoco bu unumefiimo uucunoco, bu equehefiimo uucunoco icano muduuva, nooboro.

¹⁹ Jaadi atyimeuhi iñihicuuboco, bu tolliro jiiinjeminaa aivojito ihamocasiminaama igaivuumoro oono eseseene caballohalliri iicaaboma, bu diibo amocasiminaama icano imoonicasiqui asaumoco.

²⁰ Jaadi iñihicuuboco, bu jihovo iimaaminaafico icano sano agaayicuboro sisiibo. Jaabo diibo jihovo iimaaminaafi iñihicuubo imegavi jabafiiranehejeje omoonihicaubo. Tonehejefeenedi diibo jihovo iimaaminaafi miyaminaaco bañihicauhi oono iñihicuubo oovotaco agaayiciumoco, bu jaamoro diibo ijico iiumumoco icano. Jaamisico gañiiBo buheemisico ciijigai jicooba azufrema ijigabafañño.

²¹ Jaanoti diitisi yoto guijencafutuuhi oono eseseene caballohalliri iicaubo iijifañoti niisuga inoociniugari. Jaamo uucuneri paryi añimi sihidiro tuvauhi.

20

Mil Año Ticovovi Imino Iicajino.

¹ Jaanobuunati atyimeuhi Moocaani toomominaafi ihusefañño iñihicuhoji llave, bu jigañihicityigaba icanoma niquejefañoti niituuboco.

² Jaaboro dragonco agaayicuboro tohiri sisiuhi. Jaaboco siicijeo jiiinimo, iji, Satanas iicaaboco mil año ticovovi ficuubo.

³ Jaaboro diiboco iñihicuhojifañño agañiiBoro ihallivi maaniniuhi. Jaaboro tuhuga imega igaaajataco ficuuhi siino miyaminaaco bañicutiiBo iicaqui mil año ticovovi. Jaadi mil año afatyonobuunati siino sinaayucafetejiibo. Jaaruubo gueneene icajitiibo.

* 19:14 Griego ijiri noono: Jaaboro diitoco iisujiibo Moocaani imityaabo sifira aivofaihuco.

⁴ Jaanobuunati atyimeuhi sihidi aivoji icagano iicanoco. Jaanohalliri giciniumo itajiiabaqui mityaco agaayiciumo. Tolliro bu atyimeuhi johono Moocaani iijico Jesucristofañodi iijibeguehicaunohalliti inigainoco iquitiumo jeebinnoco. Jaamo diito inihicuuboco, bu ihijico icano imuutuhi. Tolliro bu diibo oovotaco ficusutimo ihimecuti, bu ihuseti icano. Jaamo ubuheeteumoro Cristoma mil año ticovovi tajiiabauhi.

⁵ Jaano toono iticonio buheete iicajino. Jaanoti saatoho uchuumucuumo buheeteuhi. Jari toono mil año afatyonobuunati buheetejimo.

⁶ Imicani icamo Moocaanidiro iicamo Jesu buheetebuunati iticonio buheeteañodi iicajimo. Jaamohallivi allivio guijeve imityama chahaji, diitoco ciijigaifañogañañijirunoma. Jilliro ivi Moocaani Cristo iicamisi sacerdotemitiro icajimo. Jaamoro diiboma mil año ticovovi tajiiabajimo.

⁷ Jaano toono mil año afatyonobuunati Satanas siino sinaayucafeteji inihicuhojifañoti.

⁸ Jaadi feejiibo paryi jiiinjeminaaco ibañiqui. Jaaboro Magog cuumi, bu Gog cuumi icano iyotoma bañitejiibo. Jaaboro tuucuumici amocasiminaa ajashutimo muuaino jiiinigaivyihaiñobadi iicamoco igaiyicijiiibo minaaaguiha.

⁹ Jaadi saajimo jiiinijejinibacidi. Jaamoro Moocaanita iicacuumico, Moocaani agaijicuumico, Jerusale cuumico cabaacujimo. Jaarumohallivi Moocaani ciijigaico agalluuno paryi diitoco jigasuji.

¹⁰ Jaanoti iji diitoco abañuboco gañijiiibo ciijigai azufrema ijigano jicoobafañogaña; oono inihicuubo, bu jihovo iimaaminaafi icamisico agañubafañogaña. Jahigo idaasuno aivono moonicafetejimo fahiijivaro cuujehachuta, fucuhachuta icano.

Sihidi Ejeevano Eseseene Aivoji Icaga.

¹¹ Jaadi atyimeuhi sihidi jeevano seseene aivoji icagaco, bu togahalliri igiciniuboco icano. Jaabo imefeeneti niqueje, jiiinije icano sano finiuhi atyimeratino. Jaamaño diito iicaujirumaño atyimerautihi.

¹² Jaadi atyimeuhi paryi iguijevehicaumo unumefimo, bu equehefimo icano sahigo Moocaani imefeenevi julleleecinimoco. Jaadi faayiciumo aameneque, tolliro bu sihaame fiivohaameque icano. Jaadi uchuumucuumo jaaducafutuuhi omoonihicaunoco toohaamejefañogaña iicaubadi.

¹³ Jaasumi iguijeveumo teehinofañogaña, bu muuainofañogaña icano buheeteuhi. Jaabadiro bu famoro iguijeveumo jeebino buheeteuhi guijeveiminaa iicahicaumañogaña. Jaamoco paryi jaaducafutuuhi omoonihicaumehejeque emeeñiboro.

¹⁴ Jaadi guijeve, bu guijeveiminaa iicahicaumaño icano gañicafutuuhi ciijigai jicoobafañogaña. Jaaba toba ciijigai jicooba allivio guijeve iicano.

¹⁵ Jahigo bu tolliro gañicafutuumo fiivo aamefano imomono acaatinirautimo icano.

21

Bohono Niqueje, Bu Bohono Jiiinije Icano.

¹ Jaanobuunati atyimeuhi bohono niquejeque, bu bohono jiiinijeque icano. Miiro iticonio niqueje, bu iticonio jiiinije icano ifinicumano, bu tolliro muuaino chahacuui icano.

² Uujoho Jua, atyimeuhi iimino cuumi, bohono Jerusale cuumi niquejefañogaña Moocaani imefeeneti iniituucuumico. Jaacuumi imino imibachuciniuhi gaigo itajevaqui iimibaiquimaainicibadi.

³ Jaanaaca niquejefañogaña sefano unuunoco guubuui: Meeci, jino Moocaani miyaminaafeeneri jisumi iicacuumoco. Jaabo diitoma icajiiibo. Jaanoti diiteji diibo cuumiminaa icano. Jaabo Moocaani diitoma icaji diito Caaniti iicaqui icano.

⁴ Jaamo taafirafaihunoco Moocaani filluji. Jaadi siino guijeve chahacuui, bu taafira chahacuui, bu idaasuhica, bu aivehicano chahacuui, eedeene achahacuujimaño, noonoro.

⁵ Jaanaaca ihaivoji icagahalliri igiciniubo nuuhi: Meeci, paryi uujoho bonehejeque eetavehi, nooboro.

Jaadi bu nuubo: Caatini, jino aivo miyahiiji aivo miyaano iicano, nooboro.

⁶ Jaadi bu uco siino nuubo: Fine, imivocafutuucuumo. Uujoho imegaoo, bu allivioobo icano, oono A, Z icano iicabadi iicaabo. Jaabo uujoho adufirari iicaaboco pisirigai nifaihu fiivoco aacifaihuti isuuji jaadusuratino.

⁷ Bu mityano iicamo paryi toonoco gaayiciji oono caani busumijeque illi agaayicinicibadi. Jaamo Caaniji uujoho. Jaanoti diiteji taseeme icano.

⁸ Jaanoti inihicuguehicaumoco, bu imiyaaveguehicaumoco, bu fanoova imitiminaaco, bu agaacaufhicaumoco, bu gaigoomima imitinoono iicahicaumoco, bu apichunoco ihiimaahicaumoco, bu jihovo caani ijimico ejeevehicaumoco, bu paryi abañifhicaumoco icano gañijimo ciijigaima azufre ijigano jicoobafañogaña. Jino allivio guijeve iicajino, nooboro.

Bohono Jerusale Cuumi.

⁹ Jaanaaca Moocaani toomominaafi sahuse juugahuseti miimisiici idiimo niinoono Moocaani sifiira guirihillunoma iicaumoti saafi tajaa asaaboro uco nuuhi: Juu disaa ico Corderobadi iicaabo taaba iicagoco ifusuquui, nooboro.

¹⁰ Jaano toono uco Moocaani Gaija ifusuunofaño atyimeuhi Moocaani toomominaafi uco caamovobai guiraabai nijequevi asatyuuboro ifusuuhi iimino cuumi sihidi ejevacuumi, Jerusale cuumi niquejefañoti Moocaani imefeeneti iniitucuumico.

¹¹ Jaacuumi seseene achiciniuhi Moocaani aricuri. Jaano iharicu ifuvusuuhi imino guisiba aricubadi, jaspe guisiba aricu imino oonogoonovi ifuvusunicibadi.

¹² Jaacuumihallidi kuhufono guisiri meegueciniuno ajashutino caamovono. Jaanoti icauno fahuseeci motihaiti mihugaaci idiino. Jaahugaje ticovovi Moocaani toomominaa saafiisa icauhi, bu jaahugajehallivi Israel cuumino fahuseeci motihaiti miicumici idiino iicacuumije momono caatiniciniuhi icano.

¹³ Jaano aamijinaagooocuumiti icauno mihugaaci, sahuga idiino, bu nijequenaagooocuumiti icauno mihugaaci, sahuga idiino, bu sanaago gaicujaati mihugaaci, sahuga idiino, bu sinaago gaicujaati mihugaaci, sahuga idiino icano.

¹⁴ Jaano tuucuumihallidi fahuseeci motihaiti miibaaci idiino guisibaneri eetavociniuhi. Jaanohallidi imeegueta icauhi. Jaabaajehallivi Corderobadi iicaabo minisuminaa momono caatiniciniuhi.

¹⁵ Jaabo Moocaani toomominaafi uuma ihiimaahicaubo oro imeima icaubo tuucuumico iheveequi iguhuganoco, bu imeguetaco icano.

¹⁶ Jaacuumi tehesi sanoodinoruu, bu icarecu, bu icaamovo icano sahachutaruu. Jaacuumico Moocaani toomominaafi ihimeiri uhuuvuuno aciuhi, dos mil doscientos kilometrohachuta. Jaano itehesi, bu caamovi icaamovo, bu icarecu icano samañoviruu icano.

¹⁷ Jaadi bu imeguetaco uhuuvuuno icaamovo aciuhi sesenta y cuatro metrodino miyaminaa oovnicyomoneri Moocaani toomominaafi uhuuvuuno.

¹⁸ Jaanaa imeegueta jaspe guisibaneri eetavociniuhi. Jaanoti ifaacuumiu boti orori nicuciniuhi. Jaano vidriobadi mihinivatino ifuvusuuhi.

¹⁹ Jaanoti bu imegueta tano guisibano fanoova iminoono guisibaneri imibachuciniuhi: Iticoniooba jaspe guisibari imibachuciniuhi; jaano allivioba zafiro onono guisibari imibachuciniuhi; jaano allivioba agata onono guisibari imibachuciniuhi; jaano allivioba esmeralda guisibari imibachuciniuhi;

²⁰ Jaano allivioba onice guisibari imibachuciniuhi; jaano allivioba cornalina guisibari imibachuciniuhi; jaano allivioba crisolito guisibari imibachuciniuhi; jaano allivioba berilo guisibari imibachuciniuhi; jaano allivioba topacio guisibari imibachuciniuhi; jaano allivioba crisoprasa guisibari imibachuciniuhi; jaano allivioba jacinto guisibari imibachuciniuhi; bu niinooba amatista guisibari imibachuciniuhi icano.

²¹ Jaanoti iguhugano docedino iicano perlanorou. Jaahugaje iticovocivi sano perlariro eetavociniuhi. Jaanoti tuucuumifeene jiihai sano ororiro eetavociniuhi, imino vidriobadi foovono onogoonovi ifuvusuuhi.

²² Jaacuumifaño templojaco atyimeutitii Aivojii Moocaani sihidi imityaabo, bu Corderobadi iicaabo icamisico famañovaviro tuucuumifaño mejeeciveji.

²³ Jahigo cuujeo nihiba, fucu nihiba icano chahahi Moocaani inamecuri tuucuumico ahachicinimaño, bu Corderobadi iicaabo tuucuumico aachiciniibo iicamaño icano.

²⁴ Jaacuumi seseefañodi jiiinjeminaa atajasucafutuumo igueji. Bu jiiinjeminaa aivojito tuucuumijaago imitya, iboci icanoco satyeji.

²⁵ Jaacuumi guhugano fobooicirahicajititii tahigo fucu achahacujimaño.

²⁶ Jahigo jiiinjeminaa imityaco, ibocico icano satyeji.

²⁷ Jaanoti imihinivanoba tahigo feejititii, bu #dicunoonoco, bu bañifiraco icano omoonihicamo tahii feejititii icano. Jaanoti naha idiimoro Corderobadi iicaabohaame fiivohaamefaño imomono acaatiniciniimo feeji.

22

¹ Jaadi bu uco ifusuubo muuai imino inifaihu fiivoco aacimuaico. Jaamuuai nifaihu jaacuhi cristalbadi icahi. Moocaani, Corderobadi iicaabo iicamisi aivoji icagati iinoociniuhi cuumifenedi.

² Jaacuumi iicaui jiihai imiyaji guiraaji. Jaaji guiraaro tumuuaijinicidiro icaji. Jaanojinivi fiivo imohooi icahi fanaagovaacijijinivi. Jaahooi faticabavaviro ifanihibava ticovovi noova icahi fanhibavaviro. Jaahooi aamene jiiinjeminaaco itaabuquui icano.

³ Bu jahigo afaijacinino chahaji. Tuucuumifaño Moocaani, Corderobadi iicaabo iicamisi aivoji icaga icaji. Jaamisico ijeevivominaa imehicaji.

⁴ Jaamo bu diiboco faño ihimeque atyimehicaaji, bu diibo momo ihimecunoti icanoma icajimo icano.

⁵ Jahigo fucu chahaji. Jaamaño tuucuumifaño iicamo siino seseequ eucuujiithi cijigaimecuno seseequ, bu nihiba seseequ icano esucuujiithi Aivojibo Moocaani diitoco ahachicinijimaño. Jahigo diito fahiijivaro aivojtoti icaji.

Jesucristo Asaajino Fiiticuui.

⁶ Jaadi bu uco siino Moocaani toomominaafi nuuhi: Jino aivo miyahiji. Jaanoco aivo mimiyaavogo. Diiboro Aivojibo Moocaani ihimaaminaaco, Igajaco aacifibo itoomominaafico jino galluui ijeecivominaafico ihifusuqui goovano iicajinehejeque.

⁷ Uujoho goovajino asaano, noobo Jesu. Imicani icajiibo jihaamefaño Moocaani jibogo acaatinicinino onobadi omoonibo, nooboro.

⁸ Jaabo uujoho Jua jinehejeque guubuuhi, atymeuhi icano. Jaadi diibo Moocaani toomominaafi tonehejeque uco ifusuuboguiino memuvuuhi diiboco imeequi.

⁹ Jaarunofaño uco nuubo: Tolli moonidino. Miuro uujoho Moocaani jeecivominaafi iibadiro, bu oono dinahabomi Moocaani ijico ijbeguehicamobadi, bu paryi oono jihaamefaño acaatinicininoco imiyaaveguehicamobadi icano. Jaanegui Moocaanicoro dihimo, nooboro.

¹⁰ Tolliro bu uco nuubo: Jino Moocaani jibogo jihaamefaño acaatinicininoco toovono ficuudino. Miuro fiiticuujino toneheje icano.

¹¹ Jaanegui jaafa iimitibo iimitico mooniboro icahi. Jaanoti bu idicuubo jaafa ihidicuunoco mooniboro icahi. Jaanoti bu iimiibo jaafa iiminoco mooniboro icahi. Jaanoti bu Moocaanidiro iicaabo diiboco jeevesutibo iicaqui.

¹² Jihii goovajino asaano, noobo Jesu. Jaabo uujoho sivaji paryi omoonihicaneheje jaadaco diitoco aaciqui.

¹³ Jaabo uujoho imegaoobo, bu allivioobo icano, bu iticonoobo, bu nijequeoobo oono A, Z icano iicabadi iicaabo, nooboro.

¹⁴ Imicani icamo imifiutimoco iimitusucuumo fiivoco aacino imohoti imachuqui, bu iguhugari tuucuumifaño ijicafetequi icano.

¹⁵ Jaanoti idicufiimo, bu apichuco ihimaahicamo, bu gaigooma imitinoono iicaffiimo, bu sitaaco agaicaauffiimo, bu jihovo ijimico jeecivefimo, bu paryi famooro bañifiraco iimogomoro omoonifimo icano buhigoro icaji.

¹⁶ Jaabo uujoho Jesu tatyoominaafico galluui paryi jinehejeque Moocaani iijanominaaco ijbeguequi. Jaabo uujoho David tyadimihai tanoobo, bu iyaachimihaiobo icano. Bu tolliro uujoho aaricuubo cuujetavio meecirigaibadi jeevahi, nooboro.

¹⁷ Jilli Moocaani Gaija, bu Corderobadi iicaabo taaba icano neehi: Disaa.

Bu jaanoco muguubumo monoo: Disaa.

Bu adufirari mihicamo, mahadunoco mihimogomo masaamoro mahaduva. Jino ifinijitino fiivoco ticovono mahaciji jaadusuratino.

¹⁸ Jaabadiro bu jihaamefaño acaatinicinino Moocaani ijico paryi uguubuhicamoco jino uujoho neehi: Cajaatyohacho jihaamefaño ononehejeque janaanici ucuubaryuhachijii, bu diitohallivi Moocaani galluui isifira idaauno omoonijinoco jihaamefaño eneehicacunoco.

¹⁹ Jaabadiro bu saatoho jihaamefaño Moocaani iiji acaatinicininoti samañoco agañihachijii, diiboco fiivo imoho noovatati icitibocoro imicumifañoti gañijii. Jihaamefaño fiivo imohohallidi, bu imicumihallidi icano fone imaacuui.

²⁰ Jinehejeque ijbogoobo jilli neehi: Jihii goovajino asaano, nooboro.

Jihii. ¡Disaa, Aivojibo Jesu!

²¹ Jaafa Mohaivojibo Jesucristo paryi amihaiico imino moonihi. Fine.